

BERKELEY, CALIFORNIA

THE GIFT OF

R. Morison

21/7/73

Tübingen

VETUS TESTAMENTUM GRAECE

IUXTA LXX INTERPRETES.

TOMUS SECUNDUS.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM
GRAECE
IUXTA LXX INTERPRETES.

TEXTUM VATICANUM ROMANUM EMENDATIUS EDIDIT, ARGUMENTA ET LOCOS
NOVI TESTAMENTI PARALLELOS NOTAVIT, OMNEM LECTIONIS VARIETATEM
CODICUM VETUSTISSIMORUM ALEXANDRINI, EPHRAEMI SYRI, FRIDERICO-
AUGUSTANI SUBIUNXIT, PROLEGOMENIS ET EPILEGOMENIS INSTRUXIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF

THEOL. ET PHIL. DR. THEOL. ITEMQUE PALAEOGR. BIBLIC. PROF. P. O. IN UNIV. LIPS.
LEGG. DR. HON. CANTABR. ET IUR. CIV. DR. HON. OXON. REGI SAX. A CONSILII AUL. INTIM.

EDITIO QUARTA

IDENTIDEM EMENDATA, PROLEGOMENIS PASSIMQUE ETIAM
COMMENTARIIS EX CODICE SINAITICO ALIISQUE AUCTIS.

TOMUS II.

Property of

CLgA

Please refer to

Graduate Theological

Union Library

LIPSIAE:

F. A. BROCKHAUS.

1869.

BS
741
T57
1869
v.2

Π 112
T 521
v. 2

I Ω B.

I.

¹ Ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι ᾧ ὄνομα Ἰώβ· καὶ ἦν ὁ ἄν-
θρωπος ἐκεῖνος ἀληθινός, ἀμεμπτος, δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παν-
τὸς πονηροῦ πράγματος. ² ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς. ²
³ καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια, κάμηλοι τρισχίλιοι, ζεύγη ³
βοῶν πεντακόσαιοι, θήλειαι ὄνοι νομάδες πεντακόσαιοι, καὶ ὑπηρεσία πολλή
σφόδρα καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος
εὐγενῆς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν. ⁴ συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ⁴
ἀλλήλους ἐποιούσαν πότον κατ' ἑκάστην ἡμέραν, συμπαραλαμβάνοντες ἅμα
καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν, ἐστῆναι καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν. ⁵ καὶ ὡς ἂν ⁵
συντελέσθωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, ἀπέστελλον Ἰώβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς
ἀνιστάμενος τὸ πρωί, καὶ προσέφερε περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν
αὐτῶν καὶ μόσχον ἓνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν· ἔλεγε γὰρ Ἰώβ
Μὴ ποτε οἱ υἱοὶ μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν. οὕτως
οὖν ἐποίει Ἰώβ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁶ καὶ ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἰδοὺ ⁶
ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστήναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὁ διάβολος
ἦλθε μετ' αὐτῶν. ⁷ καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν παραγέγονας; καὶ ⁷
ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπε Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας
τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρεμι. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος Προσέσχες τῇ διανοίᾳ ⁸
σου κατὰ τοῦ παιδός μου Ἰώβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄν-
θρωπος ἀμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγ-
ματος; ⁹ ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου Μὴ δωρεὰν ⁹
Ἰώβ σέβεται τὸν κύριον; ¹⁰ οὐ οὐ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς ¹⁰
οἰκίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτοῦ κύκλῳ; τὰ δὲ ἔργα τῶν
χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας; καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς;
¹¹ ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χειρὰ σου καὶ ἄψαι πάντων ὧν ἔχει· ἡ μὴν εἰς πρὸς- ¹¹
ωπὸν σε εὐλογήσει. ¹² τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ πάντα ὅσα ἐστὶν ¹²
αὐτῷ δίδωμι ἐν τῇ χειρὶ σου, ἀλλ' αὐτοῦ μὴ ᾤψῃ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος
παρὰ τοῦ κυρίου. ¹³ καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, οἱ υἱοὶ Ἰώβ καὶ αἱ θυγα- ¹³
τέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου·

Inscriptio: ιωβ

I. 1. om τις 2. αμεμπτ. δίκαιος αληθινος θεοσεβ. 3. καμ. τρισχιλιοι
... πεντακοσια, ονοι θηλ. νομιδες (sic) πεντακοσιοι 4. εποιουν 5. απεστελειεν
... το πρωι, προσεφ. τε θυς. περι αυτων ... υπερ τ. ψυχ. ... εν τη καρ-
δια ... πρ. τον θεον ... om ουν ... om ιωβ ... ημερ. αυτων 6. om ιδου
in f. add περιελθων την γην και εμπεριπατησας την υπ ουρανον 7. προς
τον διαβολον 8. ο θεος ... θεραποντος pro παιδος ... εστιν ανθρωπος
ομοιος αυτω των επι της ... post αμεμπτος add δίκαιος 9. om και ειπεν
... εναντιον κυριου ... τον θεον 10. αυτου τα εξω ... τα εξωθεν παντ.
τ. ο. αυτω κυκλοθεν 11. ει μην εις 12. και pro τοτε ... εν τη χ. σ. δε-
δωκα, αλλα ... ο διαβ. απο προσωπου κυριου 13. και εγενετο ως ... και
οι υι. του ιωβ ... ησθιον και επινον

SEPTUAGINTA II.

1

14 ¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Ἰωβ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἡροτρία,
 15 καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν· ¹⁵ καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλω-
 τεύοντες ἡχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
 16 σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. ¹⁶ ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν
 ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπε πρὸς Ἰωβ Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέ-
 καυσε τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως· σωθεὶς δὲ ἐγὼ
 17 μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. ¹⁷ ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος
 καὶ εἶπε πρὸς Ἰωβ Οἱ ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς, καὶ ἐκύκλωσαν
 τὰς καμηλοὺς καὶ ἡχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μα-
 18 χαίραις· ἐσώθη δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. ¹⁸ ἔτι τούτου
 λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται λέγων τῷ Ἰωβ Τὼν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγα-
 19 τέρων σου ἐσθίωντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ,
 19 ¹⁹ ἐξαίφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἤφατο τῶν τεσσάρων
 γωνιῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου καὶ ἐτελεύτησαν·
 20 ἐσώθη δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. ²⁰ οὕτως ἀναστὰς Ἰωβ
 ἔρριψε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, καὶ πεσὼν
 21 χαμῶς προσεκύνησε ²¹ καὶ εἶπεν Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου,
 γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο· ὥς τῷ *Jac. 5,
 22 κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον. ²² ἐν τούτοις
 πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰωβ ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ
 οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.

II.

Ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστή-
 ναι ἐναντι κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παραστήναι ἐναντίον
 2 τοῦ κυρίου. ² καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν σὺ ἔρχῃ; τότε εἶπεν ὁ
 διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου Διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατή-
 3 σας τὴν σύμπασαν πάρειμι. ³ εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον Προσέσχε
 οὖν τῷ θεράποντί μου Ἰωβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄν-
 4 θρωπος ἄκακος, ἀληθινός, ἀμεμπτος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κα-
 κοῦ; ἔτι δὲ ἔχεται ἀκακίας· σὺ δὲ εἰπας ὑπάρχοντα αὐτοῦ διὰ κενῆς ἀπο-
 4 λέσσαι. ⁴ ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπε τῷ κυρίῳ Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, ὅσα
 5 ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτίσει. ⁵ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστεί-
 λας τὴν χειρὰ σου ἅψαι τῶν ὀστέων αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, ἡ μὴν εἰς
 6 πρόσωπόν σε εὐλογησεί. ⁶ εἶπε δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ παραδίδωμί σοι
 7 αὐτόν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον. ⁷ ἐξῆλθε δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ
 8 κυρίου, καὶ ἔπαισε τὸν Ἰωβ ἔλκει πονηρῶ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. ⁸ καὶ

14. ἀγγελοι ἦλθεν (sic) ... 15. αὐτοὺς κ. τ. παιδ. ἐπατάξαν ἐν στο-
 ματι μαχαίρας καὶ ἐσώθη ἐγὼ μ. καὶ ἦλθον 16. ἀγγελ. πρὸς ἰωβ κ. εἶπ.
 αὐτῷ ... οὐρανον ἐπὶ τὴν γῆν κ. κατέφαγεν τ. πρ. κ. τ. π. κατέκαυσε οἱ μ.
 καὶ ἐσώθη ἐ. μ. καὶ ἦλθον 17. ἕτερ. ἀγγ. ἐρχεται πρὸς ἰωβ καὶ λέγει αὐ-
 τῷ ... ἡμῖν ἀρχὰς τρεῖς ... καὶ ἐσώθη ἐγὼ 18. ἐρχετ. πρὸς ἰωβ λεγὼν
 ... παρα τοῦ (sic) υἱὸς σου τῷ ἀδελφῷ 19. ἦλθεν ἀπὸ τῆς ... καὶ ἐσώ-
 θην ἐγὼ 20. οὕτως ἀκουσας ἰωβ· ἀναστὰς διερρηξεν τ. ι. αὐτοῦ ... τῆς
 κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ κατεπάσατο γῆν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κ. πεσὼν χ. πρ.
 τῷ κυρίῳ 21. οὕτω καὶ ἐγένετο ... εὐλογημ. εἰς τοὺς αἰῶνας 22. οὐχ
 ἡμαρτεν ι. οὐδὲν ἐναντι κυρίου οὐδὲ ἐν τοῖς χιλεῖσιν αὐτοῦ κ. οὐκ ἐδ.
 II. 1. ἐνώπιον κυρίου ... ἐν μ. α. ἦλθεν παρ. ἐναντι κυρίου 2. ἐναντι κυ-
 ρίου ... γῆν πρὸ σύμπασαν 3. πρ. τὸν σατανάν ... γῆς ἀνθρώπος ὁμοίος
 αὐτῷ ἀμεμπτος δίκαιος ἀληθινός θεοσεβής ἀπεχόμενος ... τα υπαρχ. α.
 ἀπολ. δια κενῆς 4. καὶ πάντα ὅσα υπαρχεῖ τῷ ἀνθρ. δώσει υπ. τ. ψ. α.
 5. εἰ μὴ πρὸ ἡ μὴν 6. διατηρησόν 7. παρα τοῦ

ἔλαβεν ὄστρακον ἵνα τὸν ἰχθῶρα ξύῃ, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔξω τῆς πόλεως. ⁹ χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Μέχρι 9
 τίνος καρτερήσεις λέγων Ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν προσδεχόμενος τὴν
 ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισται σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς
 γῆς, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὠδίνες καὶ πόνοι, οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκο-
 πίασα μετὰ μόχθων· σὺ τε αὐτὸς ἐν σαπείρᾳ σκωλήκων κάθησαι διανυκτε-
 ρεύων αἰχρίος, κάγῳ πλανωμένη καὶ λάτρις τόπον ἐκ τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ
 οἰκίας, προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων
 μου καὶ τῶν ὀδυνῶν αἷ' με νῦν συνέχουσιν. ἀλλὰ εἰπὸν τι ῥῆμα εἰς κύριον,
 καὶ τελεύτα. ¹⁰ ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ Ὡςπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν 10
 ἐλάλησας· εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑπόισμεν;
 ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰωβ τοῖς χεῖλεσιν
 ἐναντίον τοῦ θεοῦ. ¹¹ ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ 11
 ἐπληθύντα αὐτῷ, παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν, Ἐλι-
 φαζ ὁ Θαιμανῶν βασιλεὺς, Βαλδὰδ ὁ Σαυχεῶν τύραννος, Σωφάρ Μιναίων
 βασιλεὺς· καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπι-
 σκέψασθαι αὐτόν. ¹² ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν, καὶ βοήσαν- 12
 τες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν, ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολὴν, καὶ κατα-
 πασάμενοι γῆν ¹³ παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας, καὶ οὐδεὶς 13
 αὐτῶν ἐλάλησεν· ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα.

III.

Μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν Ἰωβ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν
 αὐτοῦ ² λέγων ³ Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ἣ ἐγεννήθην, καὶ ἡ νύξ ἐκείνη ἣ εἶπαν 2 3
 Ἰδοὺ ἄρσεν. ⁴ ἡ νύξ ἐκείνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύριος 4
 ἄνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος· ⁵ ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιά 5
 θανάτου, ἐπέλθοι ἐπ' αὐτὴν γνόφος. καταραθῇ ἡ ἡμέρα ⁶ καὶ ἡ νύξ ἐκείνη, 6
 ἀπενέγκωτο αὐτὴν σκότος· μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ, μηδὲ ἀριζμηθῇ εἰς
 ἡμέρας μηνῶν. ⁷ ἀλλὰ ἡ νύξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ' αὐτὴν εὐ- 7
 φροσύνη μηδὲ χαρμονή. ⁸ ἀλλὰ καταράσαιο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέ- 8
 ραν ἐκείνην, ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι. ⁹ σκοτωθῇ τὰ ἄστρα 9
 τῆς νυκτὸς ἐκείνης· ὑπομείναι, καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ ἴδοι ἑως-
 φόρον ἀνατέλλοντα, ¹⁰ ὅτι οὐ συνέκλεισε πύλας γαστρὸς μητρὸς μου· ἀπῆλ- 10
 λαξε γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου. ¹¹ διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύ- 11
 τησα; ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην; ¹² ἵνα τί δὲ συνήν- 12
 τησάν μοι τὰ γόνατα; ἵνα τί δὲ μαστοὺς ἐζήλασα; ¹³ νῦν ἂν κοιμηθεῖς ἡσύ- 13

8. ιωβ οστρ. ινα αποξηη τον ιχ. αυτου ... κ. αυτος εκασ. 9. ειπεν
 τω ιωβ η ... μεχρις ... το μνημ. σου ... υι. σου κ. θυγ. της εμης ... συ
 δε ... καθισαι ... και εγω πλανηταις και λατρ. τ. εκ τ. περιερχομενη κ.
 οικ. εξ οικιας ... ποτε δυση ινα αναπαυσομαι τ. μοχθ. και των περιεχου-
 σων με οδυνων ... αλλ ειπον τι ρ. προς 10. αυτη ειπεν ινα τι ωσπερ ...
 ουτως εαλλησας· ει (ante ει * adpinxit ✕) τα μεν αγαθα ... τα δε κακα
 ... εν τούτοις πασιν τοις σ. α. ουχ ημ. ιωβ ουδε εν τοις χ. αυτου 11. ιδιας
 πολειωσ πρ. α. του παρακαλεσαι και επισκεψασθαι αυτον ελιφαζ ο θεμανων
 β. βαλδασ ο αυχαιων τυρ. και σ. ο μιναιων β. κ. παρεγ. ομοθυμ. πρ. αυτ.
 του etc. 12. ρηξαντες δε ... in f. add επι τας κεφαλαι αυτων 13. παρε-
 καθηγτο ... AC ελαλ. προς αυτον λογον III. 4. και μετα ταυτα 2. και
 απεκριθη ιωβ λεγων ... εν η εγεννηθην εν αυτη κ. η νυξ εν η ειπον ... C om
 εκεινη 4. AC ημερα pro νυξ ... C φεγγος 5. και επελθοι ... η ημερ.
 εκεινη 6. ενιαυτου 7. AC οδυνηρα 8. καταρασε τοιαυτην ... χειρουσασθαι
 9. C· και μη υπομειναι ... υπομ. και μη ελθοι κ. μη φωτισαι μηδε ιδοι
 ... C ειδοι 10. κοπον pro πονον 12. και ινα τι συνητησεν μοι γονατα
 ... εζηλασα μητρος μου

14 χασα, ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην ¹⁴ μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς, οἱ ἐγαυ-
 15 ρῶντο ἐπὶ ξίφεσιν, ¹⁵ ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πολλὸς ὁ χρυσός, οἱ ἐπλησαν τοὺς
 16 οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου, ¹⁶ ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρός,
 17 ἢ ὥσπερ νήπιοι οἱ οὐκ εἶδον φῶς. ¹⁷ ἔκει ἀσεβεῖς ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς,
 18 ἔκει ἀνεπαύσαντο κατακόποι τῷ σώματι. ¹⁸ ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰῶνιοι οὐκ
 19 ἤκουσαν φωνῇν φορολόγου. ¹⁹ μικρὸς καὶ μέγας ἔκει ἐστί, καὶ ἑραπῶν δεδοι-
 20 κῶς τὸν κύριον αὐτοῦ. ²⁰ ἴνα τί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς, ζωὴ δὲ ταῖς
 21 ἐν δδύναις ψυχαῖς; ²¹ οἱ ἰμείρονται τοῦ θανάτου, καὶ οὐ τυγχάνουσιν ἀνορύσ-
 22 23 σοντες ὥσπερ θησαυροῦς, ²² περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν κατατύχωσι. ²³ θάνα-
 24 τος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα, συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ. ²⁴ πρὸ γὰρ τῶν σίτων
 25 μου στεναγμὸς ἦκει, θαυρώ δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ. ²⁵ φόβος γὰρ ὃν
 26 ἐφρόντισα ἤλθε μοι, καὶ ὃν ἐδεδοίκειν συνήνησέ μοι. ²⁶ οὔτε εἰρήνευσα οὔτε
 ἡσύχασα οὔτε ἀνεπαυσάμην, ἤλθε δέ μοι ὀργή.

IV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφᾶς ὁ Θαϊμανίτης λέγει ² Μὴ πολλάκις σοι λεάληται
 3 ἐν κόπῳ; ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑπόσει; ³ εἰ γὰρ σὺ ἐνουβέτησας πολ-
 4 λούς, καὶ χεῖρας ἀσθενοῦς παρεκάλεσας, ⁴ ἀσθενούντας τε ἐξανέστησας ῥήμασι,
 5 γόνασί τε ἀδυνατοῦσι θάρσος περιέβηκας. ⁵ νῦν δὲ ἦκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ
 6 ἡψατό σου, σὺ ἐσπούδασας. ⁶ πότερον οὐχ ὁ φόβος σου ἐστὶν ἐν ἀφροσύνῃ,
 7 καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ κακία τῆς ὁδοῦ σου; ⁷ μνηστῆτη οὖν τίς καθαρὸς ὧν
 8 ἀπώλετο, ἡ πότε ἀληθινοὶ ὀλοῦντο; ⁸ καὶ ὃν τρόπον εἶδον τοὺς
 9 ἀροτριώτας τὰ ἄτοπα, οἱ δὲ σπείροντες αὐτὰ δδύναν θριοῦσιν ἑαυτοῖς. ⁹ ἀπὸ
 10 προστάγματος κυρίου ἀπολοῦνται, ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθή-
 11 12 σονται. ¹⁰ σῆνός λεόντος, φωνὴ δὲ λεαίνης, γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη.
 11 ¹¹ μυρμηκοῦσιν ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βοράν, σκύμνοι δὲ λεόντων ἔλιπον
 12 ἀλλήλους. ¹² εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγόνει ἐν λόγοις σου, οὐδὲν ἂν σοι
 13 14 15 16 17 18 19
 13 φόβῳ δὲ καὶ ἡχῷ νυκτερινῇ ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνδρώπους, ¹⁴ φρίκη μοι
 15 συνήνησεν καὶ τρόμος, καὶ μεγάλως μου τὰ ὀσθᾶ διέσεισε, ¹⁵ καὶ πνεῦμα ἐπὶ
 16 πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν, ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες. ¹⁶ ἀνέστην καὶ οὐκ
 17 ἐπέγνων, εἶδον καὶ οὐκ ἦν μορφή πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ἢ αὐραν καὶ
 18 αὐτῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνὴρ; ¹⁸ εἰ κατὰ παῖδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει,
 19 κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σχολιὸν τι ἐπενόησε. ¹⁹ τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας
 πηλῖνας, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμέν; ἔπαισεν αὐτοὺς σιγὴς

14. βασ. και βουλ. ... AC ηγαυριωντο 15. και pro η 17. ασεβ. επαυ-
 σαν θυμον ... κατακοποι σωματι 18. C δε οι αιων. οι ουκ, A δε δι αιω-
 νος ουκετι ... φωρολογου 19. ου δεδοικως 20. ψυχης φως 21. AC ομει-
 ρονται ... om του ... ανορυσσ. αυτον ωςπ. θησαυρον 22. κατατυχ. θανατου
 23. θανατος γαρ ... AC αναπαυσις (Α-σεις) ... αναπ. ου η οδος απεκρυβη
 ... ο κυριος 24. AC μοι ηκει 25. ον ευλαβοιμην ηλθ. μοι .. ed.r. ενδε-
 δοικειν 26. C om δε IV. 1. C ελιφας ο θαμανιτης 2. C οισει 3. χειρ.
 ασθενουντων 4. ασθεν. δε ... γονασ. δε ... περιεβ. θαρσ. 5. AC νυνι δε
 ... AC συ δε ... εσπουδακας 6. A ουχι, C ουκ 7. ουν οτι ουδεις ... AC
 ολοριζοι 8. ιδον ... C αροτριουντας ... C θριοιουσιν ... εν αυτοις 10. C
 καυριαμα ... C εσβηθη 11. AC βορραν ... ελειπον 12. ουδεν ... κακων
 συνηνητησεν μοι ποτερ. ουν ου δεξεται σου το ους μου εξεσθια εξεσθιοι γαρ
 παρ αυτου 13. φοβοι και ηχω 14. φρ. δε μοι ... *συνεπεσεν, *συνεσι-
 σεν 16. και ανεστην ... ιδον 17. εναντι κυριου 19. εα δε τους κατοι-
 κουντας ... εξ ου κ. α. εσμεν εκ τ. α. π.

τρόπον, ²⁰ καὶ ἀπὸ πρωῒθεν μέχρι ἑσπέρας οὐκ ἔτι εἰσὶ, παρὰ τὸ μὴ δύνα- ²⁰
σθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο. ²¹ ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξη- ²¹
ράνθησαν, ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν.

V.

Ἐπικάλεσαι δὲ εἴ τίς σοι ὑπακούσεται, ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἀγίων ὄψῃ.
² καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή, πεπλανημένον δὲ θάνατοϊ ζήλος. ³ ἐγὼ δὲ ^{2 3}
ἐώρακα ἄφρονας ῥίξαν βάλλοντας, ἀλλ' εὐθὺς ἐβρώθη αὐτῶν ἡ διαίτα. ⁴ πόρρω ⁴
γένοντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας, κολαβρισθεῖσαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσό-
νων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαῖρουμένος. ⁵ ἃ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον, δίκαιοι ἔδου- ⁵
ται, αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται· ἐκσιφωνισθεῖν αὐτῶν ἡ ἰσχὺς.
⁶ οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὁρέων ἀναβλαστήσει πόνος· ⁶
⁷ ἀλλὰ ἄνθρωπος γεννᾶται κόπῳ, νεοσσοὶ δὲ γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται. ⁸ οὐ ^{7 8}
μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθῆσομαι κυρίου, κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπι-
καλέσομαι, ⁹ τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξάϊσια, ⁹
ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός· ¹⁰ τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστέλλοντα ὕδωρ ¹⁰
ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν· ¹¹ τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ ἀπολωλὸτας ¹¹
ἐξεγείροντα· ¹² διαλλάσσοντα βουλάς πανούργων, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ ¹²
¹ Co. 3, 49. χεῖρες αὐτῶν ἀληθές. ¹³ ὁ καταλαμβάνων σφοδρὸς ἐν τῇ φρονήσει, βουλὴν δὲ ¹³
πολυπλόκων ἐξέστησεν· ¹⁴ ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος, τὸ δὲ μεσημ- ¹⁴
βρινδὸν ψηλαφήσαισαν ἴσα νυκτί. ¹⁵ ἀπόλονται δὲ ἐν πολέμῳ, ἀδύνατος δὲ ἐξέλ- ¹⁵
θαι ἐκ χειρὸς δυναστού· ¹⁶ εἴη δὲ ἀδυνάτω ἐλπίς, ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφρα- ¹⁶
χθεῖη. ¹⁷ μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος· νουθέτημα δὲ παντοκρά- ¹⁷
τορος μὴ ἀπαναῖνου. ¹⁸ αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν· ¹⁸
ἐπάισε, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο. ¹⁹ ἐξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται, ἐν ¹⁹
δὲ τῷ ἐβδόμῳ οὐ μὴ ἄψῃται σου κακόν. ²⁰ ἐν λιμῷ ῥύσεται σε ἐκ θανάτου, ²⁰
ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε. ²¹ ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύ- ²¹
ψει, καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων. ²² ἀδίκων καὶ ἀνόμων κατα- ²²
γελᾷς, ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς· ²³ θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρη- ²³
νεύσουσί σοι. ²⁴ εἰτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος, ἡ δὲ διαίτα τῆς ²⁴
σκηνῆς σου οὐ μὴ ἀμάρτη. ²⁵ γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ τέκνα ²⁵
σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ. ²⁶ ἐλευσὴ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σίτος ²⁶
ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος, ἡ ὥσπερ θιμωνία ἄλωνος κατ' ὥραν συγκο-
μισθεῖσα. ²⁷ ἴδου ταῦτα οὕτως ἐξιχνίασαμεν, ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν· σὺ ²⁷
δὲ γνώμῃ σεαυτοῦ εἴ τι ἔπραξας.

20. om και ... εως εσπερας και ουκ ... και παρα 24. ετελευτησαν
pro εξηρανθησαν. ... και παρα το μ. εχ. α. σοφ. απωλ. V. 4. σου εισ-
ακουσεται ... αγιων αγγελων 3. εορακα ... ευθυς η διαιτα αυτ. εβρ. 4.
εγενοντο ... σκολαβρισθεισαν 5. εβρισαν pro συνηγαγον ... ουκ εξερεθη-
σονται και εξιφωνισθειη 6. εκ γης 7. εν κοπω γενναται ... γυπων 8. αλλ
εγω ... δε τον παντοκρατορα επικαλ. 10. επι της γης τον αποστελλοντα
12. τον διαλλασσοντα 13. φρονησ. αυτων, βουλας δε 14. εν ημερα αυτοις
συναντησεται ο σκοτος ... ψηλαφησιαν 16. και ειη αδυνατω ελ., και αδικου
στομα 17. ο κυρ. επι της γης 18. παταξει pro επαισε ... ιασονται 19.
εξελεται σε ... ουχ αφεται 20. και εν πολεμω εκ χ. σ. ρυσεται σε
21. κρυψ. σε, και ου φοβηθηση ... in f. add και ου φοβηθηση απο τα-
λαιπωριας οτι ελευσεται ταλαιπωρια 22. αγριων της γης ου φοβηθηση
23. in f. add (sed in margine ** addidit signum ✕ usque ad ειτα γνωση
o. ειρ. σου ο οικος v. 24.) οτι μετα των λιθων του αγρου η διαθηκη
σου και τα θηρια του αγρου ειρηνευσει σοι . και γνωση οτι εν ειρηνη το
σπερμα σου και επισκοπη της ευπρεπιας σου και ου μη αμαρτης 25. και
γνωση οτι ... το πανβοτανον 26. απελευση ... καιρον αυτου 27. σεαυτω
τι εποιησας

VI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 2 Εἰ γάρ τις ἰσθῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν, τὰς
 3 δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν, 3 καὶ δὴ ἄμμου παραλίλας βαρυ-
 4 τέρα ἔσται· ἀλλ' ὥς ἔοικε τὰ ῥήματά μου ἔστι φαῦλα. 4 βέλη γὰρ κυρίου ἐν
 5 τῷ σώματί μου ἔστιν, ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα, ὅταν ἄρξω-
 6 μαι λαλεῖν κεντοῦσί με. 5 τί γάρ; μὴ διὰ κενῆς κεκραῖζεται ὄνος ἄγριος ἀλλ'
 7 ἢ τὰ σῖτα ζητῶν; εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα;
 8 εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἀλός; εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν ῥήμασι κνέοις;
 9 οὐ δύναται γὰρ παύσασθαι μου ἡ ὀργή· βρόμον γὰρ ὀρῶ τὰ σῖτά μου ὥς-
 10 περ ὁσμὴν λέοντος. 8 εἰ γὰρ δῶῃ καὶ ἔλθοι μου ἡ αἰτήσις, καὶ τὴν ἐλπίδα
 9 μου δῶῃ ὁ κύριος. 9 ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με, εἰς τέλος δὲ μὴ με
 10 ἀνελέτω. 10 εἴη δέ μου πόλις τάφος, ἐφ' ἧς ἐπὶ τειχεῶν ἡλλόμην, ἐπ' αὐτῆς
 11 οὐ φείσομαι· οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥήματα ἄγια θεοῦ μου. 11 τίς γάρ μου ἡ
 12 ἰσχὺς ὅτι ὑπομένω; ἢ τίς μου ὁ χρόνος ὅτι ἀνέχεται μου ἡ ψυχὴ; 12 μὴ ἰσχύς
 13 λίθων ἢ ἰσχύς μου; ἢ αἱ σάρκες μου εἰσι χαλκαίαι; 13 ἢ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐπε-
 14 ποίῃσιν; βοήθεια δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἄπεστιν, 14 ἀπείπατό με ἔλεος, ἐπισκοπὴ δὲ
 15 κυρίου ὑπερείδέ με. 15 οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου, ὥσπερ χειμάρρους
 16 ἐκλείπων ἢ ὥσπερ κύμα παρηλθόν με· 16 οὔτινές με διευλαβούντο, νῦν ἐπι-
 17 πεπτώκασι μοι ὥσπερ χιὼν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς· 17 κατῶς ταχεῖσα σέρμης
 18 γενομένης οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν, 18 οὕτω καὶ γὰρ κατελείφθη ἐνὶ πάντων,
 19 ἀπὸ πάντων δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην. 19 ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανῶν, ἀτραποὺς Σα-
 20 βῶν οἱ διορώντες, 20 καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν οἱ ἐπὶ πόλει καὶ χρήμασι
 21 πεποιδότες. 21 ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεσημόνως, ὥστε ἰδόντες τὸ
 22 ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε. 22 τί γάρ; μὴ τι ὑμᾶς ἤτησα, ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχύος
 23 ἐπιδέομαι, 23 ὥστε σῶσαί με ἐξ ἐχθρῶν, ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαι με;
 24 25 24 διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω· εἴ τι πεπλάνημαι, φράσατέ μοι. 25 ἀλλ'
 26 ὥς ἔοικε φαῦλα ἀληθινῶ ῥήματα, οὐ γὰρ παρ' ὑμῶν ἰσχύι αἰτοῦμαι, 26 οὐδὲ
 27 28 27 πλὴν ὅτι ἐπ' ὀρφανῷ ἐπιπίπτετε, ἐνᾷλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν. 28 νυνὶ δὲ
 29 εἰςβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι. 29 κατίστατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἄδι-
 30 κων, καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε. 30 οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γλώσσει μου ἄδι-
 κων· ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσι μελετᾷ;

VII.

Πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὥς-
 2 περ μισθίου αὐτῆμερινου ἢ ζωῇ αὐτοῦ; 2 ἢ ὥσπερ θερᾶπων δεδοικώς τὸν

VI. 2. Τι γαρ τις 3. βαρυτεραι εισιν 4. om αυτων 6. καινοις 7. δε
 μου παυσασθ. η ψυχη ... C μου παυσασθαι (vdlt) ... C ευχη pro οργη
 8. ελθη ... δωη ο θεος 9. om με prius 10. δε μοι η πολις μου ταφος
 ... ελλομην ... ου μη φισωμαι, C ουδεν φισομαι ... εν ρηματι αγιου
 12. χαλκαι, C χαλκαιαι 14. απ. δε με ... και επισκοπη κυριου υπεριδεν με
 ... C υπεριδεν 15. προσιδον ... κυματα ... C παρηλθομεν pro παρ. με
 16. ευλαβουντο, C διηυλαβουντο 17. τακεις ... γινομενης ουκετι εγνωσθη
 ... C ανεγνωσθη ... περ ην rescripta sunt 18. AC ουτως ... και εγω ...
 απωλ. τε και 19. (ιδετ οδους ...) και ατραπους ασεβων ... in f. add αι-
 σχυνηται 20. om και ... αισχυνην οι ορωντες οφ. 21. αταρ δη 23. με
 εκ χειρος κακων η ρυσ. με εκ χ. δυναστον 25. φαυλα ανδρος αληθινου
 ... ρημα ουδε ισχυν 26. ουδε ο ελεγχ. υ. τα ρηματα μου παυσει, ουδε
 φθειγματος ρηματος υμων ανεξομαι 27. οτι ορφανω 28. εμβλεψας 29. αδι-
 κων εν χρισι 30. ου γ. εστ. αδικ. (sed haec in litura) εν γλ. μου· ουχι
 δε και ο λαρυξ μ. συν. μ. VII. 4. μισθου

κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχῶς σκιάς; ἢ ὥσπερ μισῶντός ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ; ³ οὕτως καὶ γὰρ ὑπέμεινα μῆνας κενούς, νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομέναι 3 μοί εἰσιν. ⁴ ἔὰν κοιμηθῶ, λέγων Πότε ἡμέρα; ὡς δ' ἂν ἀναστῶ, πάλιν Πότε ⁴ ἐσπέρα; πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἐσπέρας ἕως πρωί. ⁵ φέρεται δέ μου ⁵ τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων, τήκω δὲ βῶλακας γῆς ἀπὸ ἰχθῶρος ξύων. ⁶ ὁ ⁶ δὲ βίος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος λαλιᾶς, ἀπόλωλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι. ⁷ μνηστῆρι ⁷ οὖν ὅτι πνευμά μου ἡ ζωή, καὶ οὐκ ἔτι ἐπανελεύσεται ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν. ⁸ οὐ περιβλέψεται με ὀφθαλμός ὀρώντός με· οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί, ⁸ καὶ οὐκ ἔτι εἰμί. ⁹ ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρσέν ἀπ' οὐρανοῦ· ἔὰν γὰρ ἄνθρω- ⁹ πος καταβῇ εἰς ἄβυσσον, οὐκ ἔτι μὴ ἀναβῇ, ¹⁰ οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ¹⁰ ἴδιον οἶκον, οὐδ' οὐ μὴ ἐπιγνῶ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ. ¹¹ ἀτὰρ οὖν οὐδὲ ¹¹ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου, λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὧν, ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος. ¹² πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων, ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμὲ ¹² φυλακὴν; ¹³ εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου, ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ¹³ ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου· ¹⁴ ἐκφοβεῖς με ἐνυπνίος, καὶ ἐν ὁράμασί με κατα- ¹⁴ πλήσεις. ¹⁵ ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχὴν μου, ἀπὸ δὲ θανάτου ¹⁵ τὰ ὀστέα μου. ¹⁶ οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροθύμησά· ἀπόστα ¹⁶ ἀπ' ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βίος. ¹⁷ τί γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας ¹⁷ αὐτόν; ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν; ¹⁸ ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως ¹⁸ τὸ πρωί, καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς; ¹⁹ ἕως τίνος οὐκ ἔξ με οὐδὲ προῖτη ¹⁹ με, ἕως ἂν καταπίω τὸν πτύελόν μου; ²⁰ εἰ ἐγὼ ἤμαρτον, τί δυνήσομαι πρᾶ- ²⁰ ξαι, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων; διὰ τί ἔξου με κατέντευκτὴν σου, εἰμὶ δὲ ἐπὶ τοῖς φορτίον; ²¹ διὰ τί οὐκ ἐποίησας τῆς ἀνομίας μου λήσιν ²¹ καὶ καθαρᾶν τῆς ἀμαρτίας μου; νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὀρῶντων δὲ οὐκ ἔτι εἰμί.

VIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει ² Μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα, 2 πνεῦμα πολυβόρῃμον τοῦ στόματός σου; ³ μὴ ὁ κύριος ἀδικήσῃ κρίνων; ἢ ὁ ³ 3 τὰ πάντα ποιήσας ταραξεί τὸ δίκαιον; ⁴ εἰ οἱ υἱοί σου ἤμαρτον ἐναντίον αὐ- ⁴ τοῦ, ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν. ⁵ σὺ δὲ ὀρῶριζε πρὸς κύριον παντο- ⁵ κράτορα δεόμενος· ⁶ εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινός, δεήσεως ἐπακούσεται σου, ⁶ ἀποκαταστήσει δέ σοι δίκαιαν δικαιοσύνην· ⁷ ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ⁷ ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα. ⁸ ἐπερώτησον γὰρ γενεάν πρῶτην, ἐξ- ⁸ χνίᾶσον δὲ κατὰ γένος πατέρων· ⁹ χθιζὸς γὰρ ἐσμεν καὶ οὐκ οἶδαμεν, σκιά ⁹ γὰρ ἐστὶν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος. ¹⁰ ἢ οὐχ οὗτοι σε διδάξουσιν καὶ ἀναγ- ¹⁰ γελούσι, καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσιν ῥήματα; ¹¹ μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδα- ¹¹

2. τετυχηκως 3. και εγω 4. γινωμαι οδ. αφ εσπερας ... C αφ εσπερας
5. AC ξεων 6. ελαφρ. δρομεως 7. μνηστ. δε οτι ... AC ο οφθαλμος 8. ουκ
ατενοι μοι ο οφθ. ορ. με ... οπι ετι 9. και ουκετι ειμι ωσπερ ... ου μη ανα-
βη ετι 10. ουδε μη επιστραφη ετι εις ... ουδε μη επιγνω α. ο τοπ. α.
ετι 11. τοιγαρουν ουδε ... λαλησω δε εν αν. ων του πνευματος μου, ανοιξω
το στομα μου εν πικρια ψυχης συνεχομενος 12. δρακων, επι κατεταξας
κατ εμου φυλ. 13. ειπον παρακαλεσει ... εμαυτ. διαλογον ιδια τη 14. δια
τι εκφοβεις 15. απαλλασσεις δε ... απο πνευμ. την ζωνη μου, την δε ψυ-
χην μου απο του σωματος μου 16. καινος (ut saepe ai pro ε) 18. ποιη
το πρωι 19. πρωτη ... in f. add εν οδυνη 20. τι δυναμαι σοι πραξει
21. και δια τι ου λησιν εποιησω της αμαρτ. μου και καθ. της ανομιαις μ.
VIII. 2. πολυρημον 4. ει υιοι ... την ανομιαν α. 6. post αληθινος repetit
ει ... σου επακουσεται 8. οπι γαρ 9. σκια δε εστιν η. ο βιος επι τ. γ.
10. διδαξ. ρηματα κ. αναγγ. σοι συνεσιν σοφιας κ. εκ κ. σε διδαξουσιν ρ.

12 τοσ; ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πότου; ¹² ἔτι ὃν ἐπὶ ῥίζης, καὶ οὐ μὴ
 13 θεριασθῇ; πρὸ τοῦ πιεῖν πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται; ¹³ οὕτως τοίνυν ἔσται
 14 τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθάνομένων τοῦ κυρίου· ἐλπὶς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπο-
 15 σκηνή. ¹⁴ ἀοίκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος, ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἢ
 15 σκηνή. ¹⁵ ἐὰν ὑπερέσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στη· ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ
 16 οὐ μὴ ὑπομείνῃ· ¹⁶ ὑγρὸς γὰρ ἐστὶν ὑπὸ ἡλίου, καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥά-
 17 δαμνος αὐτοῦ ἐξελευσεται. ¹⁷ ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται, ἐν δὲ μέσῳ χαλ-
 18 κων ζήσεται. ¹⁸ ἐὰν καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν· οὐχ ἐώρακας τοιαῦτα,
 19 20 ¹⁹ ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη, ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει. ²⁰ ὁ
 21 γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον, πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέ-
 21 ξεται· ²¹ ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος, τὰ δὲ χεῖλη αὐτῶν ἐξομολογή-
 22 σεως· ²² οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνῃν, δάιτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

IX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστὶ. πῶς γὰρ
 3 ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ; ³ ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ, οὐ μὴ
 4 ὑπακοὴ αὐτῷ, ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἓνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων. ⁴ σοφὸς
 5 γὰρ ἐστὶ διανοία, κραταιὸς τε καὶ μέγας· τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐ-
 5 τοῦ ὑπέμεινε; ⁵ ὁ παλαιὸν ὄρη καὶ οὐκ οἶδασιν, ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ·
 6 7 ⁶ ὁ σείων τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται· ⁷ ὁ
 8 λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει, κατὰ δὲ ἄστρον κατασφραγίζει· ⁸ ὁ τανύ-
 9 σας τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ περιπατῶν ὡς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης· ⁹ ὁ
 10 ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἑσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον καὶ ταμεῖα Νότου· ¹⁰ ὁ ποιῶν
 11 μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς. ¹¹ ἐὰν
 12 ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἴδω· ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ' ὡς ἔγνων. ¹² ἐὰν ἀπαλλάξῃ,
 13 τίς ἀποστρέψει; ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας; ¹³ αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργῇ,
 14 ὑπ' αὐτοῦ ἐκάμφθησαν κήτη τὰ ὑπ' οὐρανόν· ¹⁴ ἐὰν δέ μου ὑπακούσεται, ἢ
 15 διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου· ¹⁵ ἐὰν γὰρ ὧ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεται μου, τοῦ
 16 κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι. ¹⁶ ἐὰν τε καλέσω καὶ μὴ ὑπακοὴ, οὐ πιστεύω
 17 ὅτι εἰσακήκοέ μου τῆς φωνῆς. ¹⁷ μὴ γνόφω με ἐκτρέψῃ; πολλὰ δέ μου τὰ
 18 συντρίμματα πεποίηκε διὰ κενῆς. ¹⁸ οὐκ ἔα γὰρ με ἀναπνεῦσαι, ἐνέπλησε δέ
 19 με πικρίας, ¹⁹ ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κράτει· τίς οὖν κρίματι αὐτοῦ ἀντιστήσεται;
 20 ²⁰ ἐὰν γὰρ ὧ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσῃ· ἐὰν τε ὧ ἄμεπιρος, σχολίδος
 21 ἀποβήσομαι. ²¹ εἴτε γὰρ ἡσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ, πλὴν ἀφαιρεῖται μου
 22 23 ἡ ζωή. ²² διὸ εἶπον Μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὀργή, ²³ ὅτι φαῦλοι ἐν
 24 θανάτῳ ἐξαισιῶ, ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται· ²⁴ παραδίδονται γὰρ εἰς χεῖρας
 25 ἀσεβοῦς, πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει· εἰ δὲ μὴ αὐτός ἐστι, τίς ἐστίν;
 26 27 ²⁵ ὁ δὲ βίος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος δρομέως· ἀπέδρασαν, καὶ οὐκ εἶδον·
 26 27 ²⁶ ἢ καὶ ἐστὶ ναυσὶν ἔχνος ὁδοῦ, ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητούντος βοράν; ²⁷ ἐὰν τε

12. ετι ον ε. ρ. cum ανευ ποτου conjg. ... πασαν βοτανην· εαν δε μη
 πτη ξηραινεται 13. του θεου ... ολειται 14. αιικ. δε εσαι αυτου ο οικ.
 και η οδος αυτου, η δε σκηνη αυτου αρχνη αποβ. 15. υπερεισι ... επι-
 λαβ. δε αυτης ου 17. επι συναγωγη 18. αυτον ο τοπ. ψευσεται ... εορα-
 κας 19. αλλο 20. αποποιησεται 21. και τα χειλ. α. αγγλιασεως 22.
 ενδυσωνται αισχ. (sed αισχυνην in litura) και δαιτα IX. 3. κριθηναι
 μετ αυτου ... εκ χειλεων 5. αυτα εν οργη 7. τω ηλω μη ανατελλειν και
 ουκ 8. επι θαλ. ως επ εδαφ. 9. πλιαδα ... ταμια 11. και εαν παρελθῃ
 13. απεστρ. οργη ... εκαμφθη 14. εισακουση η διακρινη (ed. rom. διακρίνει)
 15. εαν τε γαρ 16. και εισακουση ... οπι της φωνης 17. μη εν γνοφω ...
 μου τα συντρ. μου 19. ισχυι κρατει 21. πλην οτι αφηρηται 22. απολυει
 23. εξωσιω απολουνται 24. κριτων αυτου ... οπι τις εστιν 25. ελαφρ. εστιν
 ... απεδρα ... ιδον 26. βορραν

γὰρ εἶπω, ἐπιλήσομαι λαλῶν, συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω. ²⁸ σείομαι 28
 πᾶσι τοῖς μέλεσιν, οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἄνῳόν με ἑάσεις. ²⁹ ἐπειδὴ δέ εἰμι ἄσε- 29
 βῆς, διὰ τί οὐκ ἀπέθανον; ³⁰ ἐὰν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι, καὶ ἀποκαθάρω- 30
 μαι χερσὶ καθαραῖς, ³¹ ἵκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας, ἐβδελύξατο δέ με ἡ 31
 στολή. ³² οὐ γὰρ εἰ ἄνθρωπος κατ' ἐμέ ὧ ἀντικρινούμαι, ἵνα ἔλθωμεν ὁμο- 32
 θυμαδὸν εἰς κρίσιν. ³³ εἶτε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων καὶ διακούων ἀνά 33
 μέσον ἀμφοτέρων. ³⁴ ἀπαλλαξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν ῥάβδον, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ 34
 μὴ με στροβείτω, ³⁵ καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ ἀλλὰ λαλήσω· οὐ γὰρ οὕτω συνε- 35
 πίσταμαι.

X.

Κάμωνν τῇ ψυχῇ μου, στένων ἐπαφήσω ἐπ' αὐτὸν τὰ ῥήματά μου·
 λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος, ² καὶ ἔρῳ πρὸς κύριον Μὴ με ἄσε- 2
 βεῖν διδασκε· καὶ διὰ τί με οὕτως ἔκρινας; ³ ἡ καλὸν σοι ἐὰν ἀδικήσω; ὅτι 3
 ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου, βουλὴ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες; ⁴ ἡ ὥσπερ βροτὸς ὁρᾷ 4
 καθορᾷ; ἡ κατῶς ὁρᾷ ἄνθρωπος βλέψῃ; ⁵ ἡ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν, 5
 ἡ τὰ ἔτη σου ἀνδρός; ⁶ ὅτι ἀνεξήτησας τὴν ἀνομίαν μου, καὶ τὰς ἁμαρτίας 6
 μου ἐξιχνύσας; ⁷ οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα· ἀλλὰ τίς ἐστὶν ὁ ἐκ τῶν χει- 7
 ρῶν σου ἐξαιρούμενος; ⁸ αἱ χεῖρές σου ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με, μετὰ 8
 ταῦτα μεταβαλὼν με ἔπαισας. ⁹ μνήσθητι ὅτι πηλὸν με ἔπλασας, εἰς δὲ γῆν 9
 με πάλιν ἀποστρέφεις. ¹⁰ ἡ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας, ἐτύρωσας δέ με 10
 ἴσα τυρῷ; ¹¹ δέρμα δὲ καὶ κρέας με ἐνέδυσας, ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με 11
 ἐνειρας· ¹² ζῶνν δὲ καὶ ἔλεος ἔβου παρ' ἐμοί, ἡ δὲ ἐπισκοπὴ σου ἐφύλαξέ 12
 μου τὸ πνεῦμα. ¹³ ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι· ἀδυνατεῖ 13
 δέ σοι οὐδέν. ¹⁴ ἐὰν τε γὰρ ἁμάρτω, φυλάσσεις με, ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ 14
 ἄνῳόν με πεποιήκας. ¹⁵ ἐὰν τε γὰρ ἀσεβήσω, οἰμὸν· ἐὰν δὲ ὧ δίκαιος, οὐ 15
 δύναμαι ἀνακυψαί, πλήρης γὰρ αἰτίας εἰμι. ¹⁶ ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων 16
 εἰς σφαγὴν· πάλιν γὰρ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις, ¹⁷ ἐπανακαινίζων ἐπ' 17
 ἐμέ τὴν ἔτασίν μου· ὀργῇ δὲ μεγάλη μοι ἐχρήσω, ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμέ πει-
 ρατήρια. ¹⁸ ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον, ὀφθαλμοὺς 18
 δέ με οὐκ εἶδε, ¹⁹ καὶ ὥσπερ οὐκ ὦν ἐγενόμην; διὰ τί γὰρ ἐκ γαστροῦ εἰς 19
 μνήμα οὐκ ἀπηλλάγην; ²⁰ ἡ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ βίος τοῦ χρόνου μου; ἕασόν 20
 με ἀναπαύσασθαι μικρὸν ²¹ πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ ἀναστρέψω, εἰς 21
 γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν, εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὐ οὐκ ἐστὶ φέγγος
 οὐδὲ ὁρᾶν ζῶνν βροτῶν.

XI.

Ἵπολαβὼν δὲ Σωφὰρ ὁ Μιναιὸς λέγει ² Ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντα- 2
 κούσεται· ἡ καὶ ὁ εὐλαὸς οἶεται εἶναι δίκαιος; ³ εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς 3

28. σιοιμε γαρ 29. om δε 30. απολουσομαι 31. με εν ρυπω ... η
 στολη μου 32. ου προ ω 33. ει γαρ την ... κ. ο διελεγχων κ. διακρινων
 ... in f. add ουεν δε μοι χρια 34. τ. ραβδ. αυτου, και ο φοβος 35. ου
 γαρ συνεπιστ. εμαυτω αδικων X. 1. καμνω δε τη ... στεν. επ εμαυτον
 επαφησω τον θυμον μου· τα δε ρηματα μου λαλησω εν πικρια ψυχ. συνεχ.
 2. εκρινες 3. σοι εστιν εαν ασεβησω οτι απ. με εργα 4. βλεψεις 5. om
 εστιν 7. οιδα γαρ 8. εποιησ. με κ. επλασ. με ... μετα δε 10. επηξας
 ου με 11. om δε prius ... ενειρας με 12. ελεον 13. *εν εμαυτω ...
 ουδεν 14. φυλαξεις ... εασις pro πεποιηκ. 15. C εαν δε ... οιμμοι ...
 εαν τε ω δ. ου δυνησομαι ανακυμψαι ... γαρ ειμι ανομιας 16. αγρ. δε
 ωςπερ ... και παλιν μεταβ. με δ. με ολεκεις 17. αιτασιν σου ... εχρ.,
 και επηγειρας επ 19. εγεγονειν ... δια τι δε ... ουκ απηλθον 20. ο χρο-
 νος του βιου μου 21. αναστρεφω XI. 2. δικαιος ειναι 3. γυναικος γεννητος

ὀλιγόβιος. μὴ πολὺς ἐν ῥήμασι γίνου, οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.
 4 ⁴ μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ.
 5 ⁵ ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λαλήσῃ πρὸς σέ, καὶ ἀνοίξῃ χεῖλῃ αὐτοῦ μετὰ σοῦ;
 6 ⁶ εἴτα ἀναγγελεῖ σοι δύναμιν σοφίας, ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ, καὶ
 7 τότε γνώσῃ ὅτι ἄξιός σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας. ⁷ ἢ ἔχνος κυρίου
 8 εὐρήσεις; ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ; ⁸ ὑψηλὸς ὁ
 9 οὐρανός, καὶ τί ποιήσεις; βαρύτερα δὲ τῶν ἐν ἄδου, τί οἶδας; ⁹ ἢ μακρότερα
 10 μέτρου γῆς ἢ εὐρους θαλάσσης; ¹⁰ ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ
 11 αὐτῷ· τί ἐποίησας; ¹¹ αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων, ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρό-
 12 ψεται. ¹² ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις· βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς
 13 ἴσα ὄνῃ ἐρημίῃ. ¹³ εἰ γὰρ σὺ καθάραν ἔξου τὴν καρδίαν σου, ὑπτιάζεις δὲ
 14 χεῖρας πρὸς αὐτόν· ¹⁴ εἰ ἄνομόν τί ἐστὶν ἐν χερσὶ σου, πόρρω ποιήσων αὐτό
 15 ἀπὸ σοῦ, ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλίκηται. ¹⁵ οὕτως γὰρ ἀναλάμψει
 σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθαρόν, ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβή-
 16 θῇς. ¹⁶ καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ ὥσπερ κύμα παρελθόν, καὶ οὐ πτοηθήσῃ.
 17 ¹⁷ ἢ δὲ εὐχή σου ὥσπερ ἑωσφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή·
 18 ¹⁸ πεποιθώς τε ἔσῃ ὅτι ἔστι σοι ἐλπίς, ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀνα-
 19 φανεῖταί σοι εἰρήνη. ¹⁹ ἡσυχάσεις γάρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σε· μετα-
 20 βαλόμενοι δὲ πολλοὶ σοῦ δεηθήσονται. ²⁰ σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει· ἢ γὰρ
 ἐλπίς αὐτῶν ἀπώλεια, ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακῇσονται.

XII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 2 Εἴτα ὑμεῖς ἐστέ ἄνθρωποι, ἢ μετ' ὑμῶν τελευ-
 3 4 τήσει σοφία; 3 κάμοι μὲν καρδία κατ' ὑμᾶς ἐστίν. 4 δίκαιος γὰρ ἄνθρωπος καὶ
 5 ἄμεμπτος ἐγεννήθη εἰς χλευασμὸν· 5 εἰς χρόνον γὰρ ταχτὸν ἡτοίμαστο πεσεῖν
 6 ὑπὸ ἄλλων, 6 οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορεύεσθαι ὑπὸ ἀνόμων. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ
 μηδεὶς πεποιθέντω πονηρὸς ὧν ἀβῶς ἔσεσθαι, ὅσοι παροργίζουσι τὸν κύριον,
 7 ὥς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται. 7 ἀλλὰ δὴ ἐρώτησον τετράποδα ἐάν σοι
 8 εἴπωσι, πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγείλωσιν· 8 ἐκδιήγησαι γῇ ἐάν σοι
 9 φράσῃ, καὶ ἐξηγήσονται σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. 9 τίς οὖν οὐκ ἔγνω ἐν
 10 πᾶσι τούτοις ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα; 10 εἰ μὴ ἐν χερσὶ αὐτοῦ ψυχὴ
 11 πάντων ζώντων καὶ πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου. 11 οὓς μὲν γὰρ ῥήματα δια-
 12 κρίνει, λάρυγξ δὲ αἶσα γενέται. 12 ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία, ἐν δὲ πολλῷ βίῃ
 13 14 ἐπιστήμη. 13 παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις, αὐτῷ βουλή καὶ σύνεσις. 14 ἐὰν
 15 καταβάλλῃ, τίς οἰκοδομήσει; ἐὰν κλείσῃ κατ' ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει; 15 ἐὰν
 κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανεῖ τὴν γῆν· ἐὰν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν κατα-

5. λαλήσαι ο κύριος ... C διανυξει (i. e. διανοίξει) ... ανοίξη et *
 μετ αὐτοῦ 6. ἐστὶν ... παρεβη ... C παρα κυρίου 7. μὴ ἔχνος ... ὧν
 ἐποίησεν 8. C ὑψηλὸς οὐρανός ... post οὐραν. add γῆ δε βαβυλ ... η βα-
 βυτερὰ των 9. μετρῶν γῆς ἐπιστάσε η ευρος D. 11. ἀτοπον 12. * ἀλογοῖς
 ... γυναικὸς ὄνῃ ἐρμειται ... C ἐρημειτη 13. ὑπτιάσας δε τ. χ. σου 14. ei
 usque σου πο in litura ... * αὐτῶν pro αὐτο 15. το προσωπ. σου ... φοβήθης
 16. των κοπων σου ... * και ου μη πτ. 18. C πεποιθώς δε ἐστὶν σοι 19.
 C ἡσυχασης ... μεταβαλομενου 20. και σωτηρια ... ἀπολειται pro απω-
 λεια ... in f. add παρ αὐτω γαρ σοφια και δυναμις XII. 2. μη pro εἴτα
 ... ἀνθρώπ. μονοι 3. και εμοι 4. ἐγενομην ε. χλευασμον 5. πεσειν με
 υπ αλλοις 6. μου pro αὐτου ... * οσοι γαρ οργιζουσιν 7. ἐπερωτησον ...
 ειπη, πετ. τε ... ἀναγγελιη 8. ἐκδιηγ. δε γῆ ... και ει ἐξηγ. 9. οτι τις
 ουκ 10. οτι pro ει μη ... παντ. των ζωντ. 11. νους ... λαρυξ 12. σο-
 φια ευρισκεται, εν δε μακρω βιω 13. παρ αὐτω βουλη 14. εαν κατα-
 στρεψη ... εαν δε και αποκλιση κατα ἀνθρώπου 15. εαν δε και επαφη

στρέψας. ¹⁶ παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς, αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις. ¹⁷ διὰ- 16 17
γων βουλευτὰς αἰχμαλώτους, κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησε. ¹⁸ καθιζάνων βασιλεὺς 18
ἐπὶ θρόνους, καὶ περιέδθη ζώνῃ ὁσφύας αὐτῶν. ¹⁹ ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμα- 19
λώτους, θυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψε. ²⁰ διαλλάσσων χεῖλη πιστῶν, σύνεσιν 20
δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω. ²¹ ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἄρχοντας, ταπεινοὺς δὲ ἰάσατο. 21
²² ἀνακαλύπτων βαβίαν ἐκ σκότους, ἐξήγαγε δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου. ²³ πλὰ- 22 23
νῶν ἔζη καὶ ἀπολλύων αὐτά, καταστρωννύων ἔζη καὶ καθοδηγῶν αὐτά.
²⁴ διαλλάσσων καρδίας ἀρχόντων γῆς, ἐπλάνησε δὲ αὐτοὺς ἐν ὁδῷ ἧ οὐκ ἐ-
ῆδεσαν. ²⁵ ψηλαφῆσαισαν σκότος καὶ μὴ φῶς, πλανηθεῖσαν δὲ ὥσπερ ὁ 25
μεθύων.

XIII.

Ἴδου ταῦτα ἑώρακέ μου ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἀκήκοέ μου τὸ οὖς. ² καὶ οἶδα 2
ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν. ³ οὐ μὴν δὲ ἀλλ' 3
ἐγὼ πρὸς κύριον λαλήσω, ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἔαν βούληται. ⁴ ὑμεῖς δέ 4
ἐστε ἱατροὶ ἄδικοι καὶ ἱαταὶ κακῶν πάντες. ⁵ εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι, καὶ ἀπο- 5
βήσεται ὑμῖν σοφία. ⁶ ἀκούσατε δὲ ἔλεγχον τοῦ στόματός μου, κρίσιν δὲ χει- 6
λέων μου προσέχετε. ⁷ πότερον οὐκ ἐναντι κυρίου λαλεῖτε, ἐναντι δὲ αὐτοῦ 7
φθέγγεσθε δόλον; ⁸ ἢ ὑποστελεῖσθε; ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γίνεσθε. ⁹ καλὸν 8 9
γὰρ ἔαν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς· εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ,
¹⁰ οὐδὲν ἤττον ἐλέγξει ὑμᾶς· εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρὸς ὡπα θυμασέσθε, ¹¹ πό- 10 11
τερον οὐχ ἡ δὴνα αὐτοῦ στροβήσῃ ὑμᾶς; ὁ φόβος δὲ παρ' αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται
ὑμῖν, ¹² ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ γαυρίαμα ἵσα σποδῷ, τὸ δὲ σῶμα πῆλινον. 12
¹³ κωφεύσατε ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ, ¹⁴ ἀναλαβὼν τὰς σάρκας 13 14
μου τοῖς ὁδοῦσι, ψυχὴν δέ μου θήσω ἐν χειρί. ¹⁵ ἐάν με χειρώσῃται ὁ θυ- 15
νάστης, ἐπεὶ καὶ ἤρκειαι, ἡ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ 16
τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσε-
ται. ¹⁷ ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου, ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων. 17
¹⁸ Ἴδου ἐγὼ ἐγγὺς εἰμι τοῦ κριματός μου, οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀναφανοῦμαι. 18
¹⁹ τίς γὰρ ἐστὶν ὁ χρησιμόμένος μοι, ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω; ²⁰ δεῖν 19 20
δέ μοι χρήσῃ, τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι. ²¹ τὴν χεῖρα ἀπ' 21
ἐμοῦ ἀπέχου, καὶ ὁ φόβος σου μὴ με καταπλησσέτω. ²² εἴτα καλέσεις, ἐγὼ 22
δέ σοι ὑπακούσομαι· ἡ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν. ²³ πόσαι 23
εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ ἀνομίαι μου; διδάξόν με τίνες εἰσὶ. ²⁴ διὰ τί ἀπ' 24
ἐμοῦ κρύπτῃ, ἥγησαι δέ με ὑπεναντίον σοι; ²⁵ ἢ ὥς φύλλον κινούμενον ὑπὸ 25
ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ, ἢ ὥς χόρτω φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισαι μοι;

16. παρ αὐτῷ ἐπιστήμη 17. βουλ. γης αἰχμαλ. 18. καθιζων ... καὶ
περιζωννυνον αὐτοὺς ζωνν ὁσφρυνος αὐτῶν 19. ο ἐξαποστ. 22. ο αποκα-
λυπτων βαβεία 24. οπι γης ... αὐτοὺς ὁδω 25. ψηλαφῃσαισαν σκ. καὶ ου
φως XIII. 1. εορακεν ... καὶ το οὺς μου ακ. 2. ἐπιστασθ., καὶ γε
νεωτερος υμων ουκ εἰμι ἀσυνετώτερο. υμων 3. ἀλλα προς κ. λαλ. ἐγω 4.
υμ. γαρ εστε 5. εἰς σοφίαν 6. οπι δε prius ... οπι του ... κρισει 8. εἰ
υποστελ. αὐτοὶ υμεῖς κριται γενεσθαι καλως γε λαλουντες 9. οπι καλον γαρ
... εαν γαρ ἐξιχν. υμας· εἰ καὶ τα π. π. πρ. ὁδω αὐτου 10. προσωπον
θυμασεται 11. ποτερον ουχι διλια αὐτου ... φοβος (sine o) δε κυριου
12. καὶ αποβήσεται υμων 13. θυμου μου 14. ἐδουσιν μου ... εν χειρσιν
μου 15. εαν μη με ... ου μνην δε ἀλλα λαλ. κ. ελ. υμας ε. α. 16. τουτο
το μοι ... εἰσελευσ. ἐναντιον αὐτου δολος 17. ακουσ. μου ακουσ. μου τα
ρηματα 19. ἵνα νυν 20. C χρῃσιν, A χρια 21. τ. χειρα σου αποσχου απ
εμου 22. υποκουω· λαλήσεις, ἐγω δε ... αποκρισιν 23. τινες εἰσιν διδαξ.
με 24. δια τι με αποκρυπτῃ ... ὡσπερ ὑπεναντ. σου 25. η ὡσπερ ...
χορτον φερομενον ... C ἀντικειμαι σοι, A ἀντικεισε δε μοι

26 ²⁶ ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακά, περιέβηκας δέ μοι νεότητος ἀμαρτίας·
27 ²⁷ ἔξου δέ μου τὸν πόδα ἐν καλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα, εἰς
28 δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου. ²⁸ ὁ παλαιοῦται ἴσα ἀσκή, ἢ ὥσπερ ἱμά-
τιον σητόβρωτον.

XIV.

2 Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς διλογόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς, ² ἢ ὥσπερ
3 ἄνθος ἀνῆλθον ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σικκὰ καὶ οὐ μὴ στῇ. ³ οὐχὶ καὶ
τοῦτου λόγον ἐποίησω, καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου;
4 ⁴ τίς γὰρ καθάρους ἔσται ἀπὸ ῥυτίπου; ἀλλ' οὐδεὶς, ⁵ ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ, εἰς χρόνον ἔξου
6 καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ. ⁶ ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐδοκήσῃ τὸν
7 βίον ὥσπερ ὁ μισθωτός. ⁷ ἔστι γὰρ δένδρῳ ἐλπίς· ἐὰν γὰρ ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπαν-
8 ῃσκει, καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ⁸ ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἢ
9 ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ, ⁹ ἀπὸ ὁσμῆς ὕδατος
10 ἀνῃσκει, ποιήσῃ δὲ ἑρσιμὸν ὥσπερ νεφύτον. ¹⁰ ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ὥχετο,
11 πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι ἐστί. ¹¹ χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα, ποταμοὶ
12 δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνῃ. ¹² ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴν ἀναστῇ ἕως ἂν ὁ
13 οὐρανὸς οὐ μὴ συρράφῃ, καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν. ¹³ εἰ γὰρ
ὄφελον ἐν ᾧ με ἐφύλαξας, ἐκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσῃταιί σου ἡ ὀργή,
14 καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ. ¹⁴ ἐὰν γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος,
ζηήσειαι συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ· ὑπομένῳ ἕως πάλιν γένωμαι.
15 ¹⁵ εἴτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ
16 ἀποποιού. ¹⁶ ἡρέσμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε
17 οὐδὲν τῶν ἀμαρτιῶν μου. ¹⁷ ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλλαντίῳ,
18 ἐπεσημήνῃ δὲ εἴ τι ἄκων παρέβην. ¹⁸ καὶ πλὴν ὅρος πίπτον διαπεσεῖται, καὶ
19 πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ¹⁹ λίθους ἐλέαναν ὕδατα, καὶ κατέ-
κλυσεν ὕδατα ὑπὲρ τοῦ χώματος τῆς γῆς· καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώ-
20 λεας. ²⁰ ὥσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ὥχετο· ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον,
21 καὶ ἐξαπέστειλας. ²¹ πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν, ἐὰν
22 δὲ ὀλίγοι γένωνται οὐκ ἐπίσταται. ²² ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν, ἢ δὲ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν.

XV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανίτης λέγει ² Ἠσώτερον σοφὸς ἀπόκρισιν
3 δώσει συνέσεως πνεῦμα, καὶ ἐνέπλησε πόνον γαστρός, ³ ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν

26. C επει με κακα ... και περιεβηκας μοι 27. εν κυκλωματι, και
εφυλαξες μου ... οπι των 28. οι παλαιουνται XIV. 4. C οπι γεννητος
3. εν κριματι εισελθειν επι σου 4. εσται καθαρους ... ρυτιπου ουδε εις, C
ρειπου αλλ ουδεις 5 μιας ημερας γενηται ο ... παρ αυτω, εις χρ. γαρ
6. απ εμου ινα ησυχασω x. ευδοκησω μου τ. βιον ωσπερ μισθ. 7. εαν
δε και εκκοπη, παλιν ανησκει ... C εκκοπη, παλιν επανησκει ... εκλειπη
8. εαν δε πετραις, C εαν δε πετρα ... τελευτησει 9. και ποιησει θερ.
10. και πεσων βροτος 11. ποταμοι δε ερημωθεντες εξηρανθησονται 12. ου
μη αναστη και ου μη εξεγερθη εως αν ο ουρ. παλαιωθη 13. φυλαξεις ...
κρυψεις, C εκρυψαν ... C μου η οργη 14. C τας ημερας ... υπομενω sai
εως αν παλιν, C υπομειν ν (νδιτ υπομεινας εως αν) παλιν 15. κα-
λεσ. με 16. C παντα τα 17. τα αμαρτηματα ... AC εν βαλλαντιω ...
και επεσημηνω ει 18. πιπτων πεσειται 19. ελεανεν 20. και επεστησας
α. το πρ. σου x. εξαπεσταλη 21. εαν τε ολιγοι 22. αυτου επ αυτω επεν-
θησεν XV. 4. ο θαμανιτις 2. τινα αρα pro ποτερον ... πνευματος,
εμπλησει δε 3. ελεγχ. με εν ρημ. κενοις

οἷς οὐ δεῖ, καὶ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος; ⁴ οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον, ⁴ συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἔναντι τοῦ κυρίου; ⁵ ἔνοχος εἰ ῥήμασι στόμα· ⁵ τὸς σου, οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυναστῶν· ⁶ ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ⁶ ἐγὼ, τὰ δὲ χεῖλη σου καταμαρτυρήσουσί σου. ⁷ τί γάρ; μὴ πρῶτος ἀνθρώ- ⁷ πων ἐγεννήθης; ἢ πρὸ ὕνων ἐπάγης; ⁸ ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας; ἢ συμ- ⁸ βούλω σοι ἐχρήσατο ὁ ὕψος, εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία; ⁹ τί γὰρ οἶδας ὃ οὐκ ⁹ οἶδαμεν; ἢ τί συνειῖς σὺ ὃ οὐ καὶ ἡμεῖς; ¹⁰ καὶ γε πρεσβύτες καὶ γε παλαιὸς ¹⁰ ἐν ἡμῖν, βαρύτερος τοῦ πατρὸς σου ἡμέραις. ¹¹ ὀλίγα ὦν ἡμάρτηκας μεμα- ¹¹ στήγναι, μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάληκας. ¹² τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; ¹² ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου, ¹³ ὅτι θυμὸν ἐρρήξας ἔναντι κυρίου, ἐξή- ¹³ γαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα; ¹⁴ τίς γὰρ ὦν βροτὸς ὅτι ἔσται ἄμεμ- ¹⁴ πτος; ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναίκος, ¹⁵ εἰ κατὰ ἀγίων οὐ πιστεύει, ¹⁵ οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ; ¹⁶ ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος ¹⁶ ἀνὴρ, πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῶ. ¹⁷ ἀναγγεῶν δέ σοι, ἀκούε μου, ἃ δὴ ἐώρακα ¹⁷ ἀναγγεῶν σοι, ¹⁸ ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν, καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρες αὐτῶν· ¹⁹ αὐτοῖς ¹⁸ 19 μόνους ἐδόθη ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἄλλογενὴς ἐπ' αὐτούς. ²⁰ πᾶς ὁ βίος ²⁰ 20 ἀσεβοῦς ἐν φρονιδί, ἔτη δὲ ἀριζμητὰ δεδομένα δυνάστη, ²¹ ὃ δὲ φόβος αὐ- ²¹ τοῦ ἐν ὧσιν αὐτοῦ· ὅταν δοκῇ ἤδη εἰρηνεύειν, ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή. ²² μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους· ἐντέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας ²² σιδήρου, ²³ κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν· οἶδε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς ²³ πτώμα. ²⁴ ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσει, ἀνάγκη δὲ καὶ ὕληψις αὐτὸν ²⁴ 24 καθεξέσει ὥσπερ στρατηγὸς πρωτοστάτης πλέπτων· ²⁵ ὅτι ἦρκε χεῖρας ἐναντίον ²⁵ τοῦ κυρίου, ἔναντι δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν, ²⁶ ἔδραμε δὲ ἐναν- ²⁶ τὸν αὐτοῦ ὕβρει ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ· ²⁷ ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον ²⁷ αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρῶν. ²⁸ αὐλισθεῖται ²⁸ δὲ πόλεις ἐρήμους, εἰσελθοὶ δὲ εἰς οἴκους ἀοικήτους· ἃ δὲ ἐκεῖνοι ἠτοίμασαν, ἄλλοι ἀποίσουνται. ²⁹ οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μείνη αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα· ²⁹ οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιάν, ³⁰ οὐδὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος· τὸν βλαστὸν ³⁰ αὐτοῦ μαράναι ἄνεμος, ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος. ³¹ μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπο- ³¹ μενεῖ, κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ· ³² ἢ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρῆσεται, ³² καὶ ὁ ῥάδαμος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκασθῇ· ³³ τρυγηθεῖ δὲ ὡς ὄμφαξ πρὸ ὥρας, ³³ ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας. ³⁴ μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος, πῦρ δὲ καύ- ³⁴ σει οἴκους δωροδεκτῶν. ³⁵ ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται ὀδύνας, ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ ³⁵ κενά, ἢ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον.

3. om οἷς ου δεῖ και ... C om και 4. οτι και σοι (σοι pro συ etiam C) ... AC εναντι κυριου 5. Α και ου, C ου pro ουδε 6. ελεγξῇ ... κατα- μαρτυρησε (**-σει), C καταμαρτυρησαισαν 7. ανθρωπος 8. AC om η συμβ. σ. εχρησ. ο θεος ... η εις σε 9. η τι συ νοησεις ο ... AC ο ουχι και ημ. 10. *πρεσβυτερος pro βαρυτερ. 11. C ημαρτησας ... υπερβαλλον ουτως 12. τι οτι ετολμ., C τετολμησεν (sic) ... η τι σοι επηνεγκαν 14. om οτι 15. (C ο πιστ. pro ου πιστ.) ... ου πιστ. μεμψις, ο ουρανος δε ... in f. add αστρα δε ουκ αμεμπτα ... αδικιαν 17. αναγγελω ουν σοι, συ δε μου ακουε ... AC εωρακα ... αναγγελω 18. α σοφ. ανγγελειαν 19. C αυτοις δε μονοις 20. ασεβων 21. ειρηνευεσθαι τοτε ηξει η καταστρ. αυτου 22. εντετακται 23. ab inil. add καταπιπτει δε εις εξαληψιν ... και κατατετακτ. εις, C κατατετ. γαρ εις 24. ημερα σκοτ. στροβι. αυτον ... πεπτωκως 25. εναντι κυριου, C εναντιον αυτου pro εναντιον του κυρ. 26. C om αυτου prius ... εν πανεχινω της ασπ. α. 27. μηρων αυτου et add αινος δε αυτου υβρις 28. και εισελθοι εις ... εκεινος ητοιμασεν ... C απονουνται 29. τα υπαρχ. αυτου* ουδε μη ... C επι γης 30. εκφυγη σκω- τος ... μαραινει αν. και εκπεσοι αυτου 31. αυτα αποβησεται 32. in C litte- rae θαρησεται** ... πυκασι 33. AC ωςπερ ομφαξ ... και εκπεσοι ωςπερ 34. κατακαυσει 35. και εν γαστρι λημψονται ... C λημψεται ... υποίσει πονον

XVI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 2 Ἀκήχοα τοιαῦτα πολλά, παρακλήτορες κα-
 3 κῶν πάντες. 3 τί γὰρ μὴ τάξις ἐστὶ ῥήμασι πνεύματος; ἢ τί παρενοχλήσει
 4 σοι ὅτι ἀποκρίνη; 4 κἀγὼ κατ' ὑμᾶς λαλήσω. εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν
 5 ἀντὶ τῆς ἐμῆς, εἴτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασι, κινήσω δὲ κατ' ὑμῶν κεφαλὴν.
 6 6 εἴη δὲ ἰσχύς ἐν τῷ στόματί μου, κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι. 6 ἔὰν γὰρ
 7 λαλήσω, οὐκ ἀλγίσω τὸ τραῦμα· ἔὰν δὲ καὶ σιωπήσω, τί ἔλαττον τρωτήσο-
 8 μαι; 7 νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκε μωρὸν σεσηπότα, καὶ ἐπελάβου μου·
 9 8 εἰς μαρτύριον ἐγενήθη, καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδος μου, κατὰ πρόσωπόν
 9 μου ἀνταπεκρίθη. 9 ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέ με, ἔβρυξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὁδόν-
 10 τας, βέλει πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ἔπεσαν. 10 ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνέηλατο, ὄξεϊ
 11 ἔπασέ με εἰς τὰ γόνατα, ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἐμοί. 11 παρέδωκε
 12 γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκων, ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψέ με. 12 εἰρηνεύοντα
 13 διεσκέδασέ με· λαβὼν με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με ὥσπερ σκοπόν.
 14 13 ἐκύκλωσάν με λόγχαις βάλλοντες εἰς νεφροῦς μου, οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν
 14 εἰς τὴν γῆν τὴν χολὴν μου· 14 κατέβαλόν με πτώμα ἐπὶ πτώματι, ἔδραμον
 15 πρὸς μὲ δυνάμενοι· 15 σάκκον ἔβραψαν ἐπὶ βύρσης μου, τὸ δὲ σῶένος μου ἐν
 16 γῇ ἐσβέσθη. 16 ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ, ἐπὶ δὲ βλεφάροις
 17 18 μου σκιά· 17 ἀδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσὶ μου, εὐχὴ δέ μου καθαρὰ. 18 γῇ
 19 μὴ ἐπικαλύψης ἐφ' αἵματι τῆς σαρκός μου, μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου.
 20 19 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ὁ δὲ συνίσταται μου ἐν ὑψίστοις.
 20 20 ἀφικνοῖτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον, ἐναντι δὲ αὐτοῦ σταῖσι μου ὁ ὀφθαλ-
 21 μός. 21 εἴη δὲ ἑλεγχὸς ἀνδρὶ ἐναντι κυρίου, καὶ ἰὼ ἀνθρώπου τῷ πλησίον
 22 αὐτοῦ. 22 ἔτη δὲ ἀριζμητὰ ἤκασιν, ὁδῶ δὲ ἡ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι πο-
 ρεύσομαι.

XVII.

2 Ὁλέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω. 2 λίσ-
 3 σομαι κάμνων, καὶ τί ποιήσας; 3 ἔκλεψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριον·
 4 4 τίς ἐστὶν οὗτος; τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω. 4 ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἐκρυψας ἀπὸ
 5 φρονήσεως, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσης αὐτούς. 5 τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας,
 6 ὀφθαλμοὶ δὲ ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν. 6 ἔξου δέ με θρύλλημα ἐν ἔννεσι, γέλως δὲ
 7 αὐτοῖς ἀπέβη· 7 πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου, πεπολιοῦρη-
 8 μαι μεγάλως ὑπὸ πάντων. 8 θάῤυμα ἔσχεν ἀληθινούς ἐπὶ τούτῳ, δίκαιος δὲ ἐπὶ
 9 παρανόμῳ ἐπανασταίη· 9 σχοιή δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν, καθαρὸς δὲ χεῖρας

XVI. 4. καὶ ἐγὼ δε ... εἰ γε ὑπεκειτο ... C ἡ pro εἰ ... ἐμης ψυχῆς
 ... C εἰτ εἰ ἐναλλοῦμαι ... ὑμῖν λόγοις 5. καὶ κεινήσιν χιλέων 6. το τραυμ.
 μου 7. C κατα τοπον pro κατακοπον 8. ἐγενήθη (καὶ ἐπελ. μου εἰς μαρτ.
 εγεν. in A et C conjglur) 9. ἐβρυξ. δε επ ε. τ. ο. αὐτου ... πειρατηριων
 ... επεσεν 10. ab ακισιν usque οξ**, antea plura ... ἐπὶ τὰ γόνατα ...
 ἐπ ἐμε 11. ἀδικου, ἐπὶ δε ἀσεβεις 12. διέτειλεν 13. AC ου φειδομ.
 conjg. c. antecedd. ... εἰς γην την ζωην μου 14. επ ἐμε δυνατοι 15. ἐρ-
 ριψαν ἐπὶ βυρση μου ... εἰς γην εσβεσαν 16. βλεφαρων ... σκια θανατου
 17. αδικ. γαρ 18. om της ... της κραυγης 19. om μου prius 20. η δεησ.
 μου ... σταξαι ο οφθ. μου 21. ο ελεγχος μου εναντι ... C εναντιον ...
 υιος 22. ηκουσιν μοι XVII. 2. ποιησω 3. αλλοτριον τα υπαρχοντα
 4. AC εκρυψαν ... ουν μη υψ. 5. AC οφθαλμ. δε μου 6. εξου δε θυρ-
 λημα ε. ε. καὶ ἀπεβην αὐτοῖς γελος 7. πεπηρωται δε απο οργ. σου ...
 καὶ πεπολ. υπο π. μεγαλ. 8. ἐπὶ τουτοις, δικαιω γαρ παρανομος επανεστη
 9. καὶ ο καθαρὸς χερσιν

ἀναλάβοι θάρος. ¹⁰ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δὴ, οὐ γὰρ ¹¹ εὐρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές. ¹² αἱ ἡμέραι μου παρήλθον ἐν βρόμῳ, ἐβράγη δὲ τὰ ¹³ ἄρθρα τῆς καρδίας μου. ¹⁴ νύκτα εἰς ἡμέραν ἔζηκα, φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώ- ¹⁵ που σκότους. ¹⁶ ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ἄδης μου ὁ οἶκος, ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωται ¹⁷ μου ἡ στρωμνὴ. ¹⁸ θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι, μητέρα δέ μου καὶ ¹⁹ ἀδελφὴν σαπρίαν. ²⁰ ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς; ἢ τὰ ἀγαθὰ μου ὄψο- ²¹μαι; ²² ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ἄδην καταβήσονται; ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος ²³ καταβησόμεθα;

XVIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει ² Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ; ἐπί- ³ σῃς, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν. ⁴ διὰ τί δὲ ὥσπερ τετράποδα σεσωπήκαμεν ⁵ ἐναντίον σου; ⁶ κέχρηταί σοι ὀργή. τί γάρ; ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, αἰκίητος ἢ ὑπ' ⁷ οὐρανόν; ἢ κατασπαρῆσεται ὄρη ἐκ θεμελίων; ⁸ καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθή- ⁹σεται, καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ. ¹⁰ τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ, ¹¹ ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται. ¹² θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα ¹³ αὐτοῦ, σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή. ¹⁴ ἐμβέβληται δὲ ὁ πούς αὐτοῦ ἐν παγίδι, ¹⁵ ἐν δικτύῳ ἐλιχθεῖ. ¹⁶ ἔλθοισαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες, κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν ¹⁷ διψῶντας. ¹⁸ κέχυρται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ, καὶ ἡ σύλληψις αὐτοῦ ἐπὶ ¹⁹ τρίβον. ²⁰ κύκλῳ ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύνη· πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἔλθοισαν ²¹ ἐν λιμῷ στενωῖ. ²² πτώμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασαι ἐξαίσιον. ²³ βρωθείησαν αὐτοῦ ²⁴ κλῶνες ποδῶν, κατέδεσται δὲ αὐτοῦ τὰ ὠραία θάνατος. ²⁵ ἐκραγέη δὲ ἐκ διαί- ²⁶της αὐτοῦ ἴασις, σκοιή δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτία βασιλικῇ. ²⁷ κατασκηνώσει ἐν ²⁸ τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, κατασπαρῆσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείω. ²⁹ ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται, καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θε- ³⁰ρισμὸς αὐτοῦ. ³¹ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς, καὶ ὑπάρξει ὄνομα ³² αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω. ³³ ἀπώσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος. ³⁴ οὐκ ³⁵ ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ, οὐδὲ σεωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος ³⁶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι. ³⁷ ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι, ³⁸ πρῶτους δὲ ἔσχε θάμα. ³⁹ οὗτοί εἰσιν οἱ οἴκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ ὁ τόπος ⁴⁰ τῶν μὴ εἰδόντων τὸν κύριον.

XIX.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Ἔως τίνος ἔγκοπον ποιήσετε ψυχὴν μου, καὶ ³ καθαιρεῖτε με λόγοις; ⁴ γνῶτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως. κατα- ⁵λαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχνόμενοί με ἐπίκεισθέ μοι. ⁶ ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ ⁷

40. οἱ δὲ δη 44. καὶ ἡμέραι ... δρομῶ (C θρομῶ?) 42. ἐζηκαν 43. ἡ στρωμνη 44. προσεκαλεσαμην, C προσκαλεσαμην 45. C οὐν μοι εστιν ... οἱ εστιν ... οψομ. ετι 46. εἰς τον αδην καταβησεται XVIII. 1. βαλ-
δας ο αυχιτης 3. ινα τι 4. κεχρησε δε οργη ... AC εαν σοι ... C ανοι-
κητος ... αιικ. εσται η ... η γη προ ορη 5. αναβησεται αυτου 6. διαιτη
αυτου ... λυχν. αυτου επ 7. θηρευσιαν τα υπαρχ. αυτου ελαχιστοι, και
σφαλη αυτου 8. ενβληθειη ... AC και εν δικτυω ... ελιχθειη 9. ελθοι
δε εν δε επ (sic) ... παγιδ. κυκλοθεν και κατισχουσουσιν ... διψωντες 40.
κεκρ. δε ... συλλημψις ... επι εριβων κυκλοθεν 44. οἱ κυκλω ... και
ολεσιαν ... πολλων δε π. ποδας ελθοι λιμω στενω 42. και πτωμα αυτω
ητοιμαστο 43. ωμια προ ωραια 44. αναγκη και αιτια 45. και εν σωματι
αυτου προ εν νυκτι αυτου ... κατασπαρησεται 47. υπαρχει 48. και απω-
σιαν 49. εν τω λαω ... αλλ εντος αυτου 24. εἰσιν οικοι ... δε τοπος ...
ιδωτων XIX. 2. εως ποτε ενκοπον π. την ψ. μ. κ. καθελεται 3. ποιησ-
μοι ουτως και καταλ. με ο. αισχ. και επικεσθαι μοι 4. εγω επ αληθ.

ἐπλανήθη, παρ' ἐμοί δὲ αὐλίζεται πλάνος, λαλήσαι ῥήματα ἃ οὐκ ἔδει, τὰ
 5 δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ. ⁵ἔα δὲ ὅτι ἐπ' ἐμοί μεγαλύ-
 6 νεσθε, ἐνάλλεσθε δέ μοι θνείδει. ⁶γνῶτε οὖν ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ταράξας,
 7 ὁ χύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ ὕψωσεν. ⁷ἰδοὺ γελῶ θνείδει, οὐ λαλήσω· κεκρά-
 8 ξομαι, καὶ οὐδαμοῦ κρίμα. ⁸κύκλω περιωκοδόμημαι, καὶ οὐ μὴ διαβῶ, ἐπὶ
 9 πρὸς ὥπλόν μου σκότος ἔσται. ⁹τὴν δὲ δόξαν ἀπ' ἐμοῦ ἐξέδυσεν, ἀφείλε δὲ
 10 στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου. ¹⁰διέσπασέ με κύκλω καὶ ὠχόμην, ἐξέκοψε δὲ
 11 ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου. ¹¹δεινῶς δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο, ἠγήσατό δέ
 12 με ὥσπερ ἐχθρόν. ¹²ὁμοθυμαδὸν δὲ ἤλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ' ἐμοί,
 13 ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσαν ἐγκάθετο. ¹³ἀπ' ἐμοῦ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν,
 14 ἔγνωσαν ἄλλοτρίους ἢ ἐμέ· φίλοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν. ¹⁴οὐ προσε-
 15 ποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου, καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου.
 16 ¹⁵γείτονες οἰκίας θεράπαιναί τε μου, ἀλλογενὴς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν. ¹⁶θε-
 17 ράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐκ ὑπήκουσε· στόμα δέ μου ἐδέετο, ¹⁷καὶ ἰκέ-
 18 τευον τὴν γυναῖκά μου, προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱὸς παλλακίδων μου.
 19 ¹⁸οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο, ὅταν ἀναστῶ κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν.
 20 ¹⁹ἐβδελύξαντό με οἱ ἰδόντες με· οὓς δὴ ἠγαπήκειν, ἐπανεστήσαν μοι. ²⁰ἐν
 21 δέρματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου, τὰ δὲ ὀστέα μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται.
 22 ²¹ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι· χεὶρ γὰρ κυρίου ἡ ἀψαμένη μου ἐστίν.
 23 ²²διὰ τί με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κύριος, ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπί-
 24 πλασθε; ²³τίς γὰρ ἂν δότῃ γραφῆναι τὰ ῥήματά μου, τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν
 25 βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁴ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ, ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυ-
 26 ²⁵φῆναι; ²⁵οἶδα γὰρ ὅτι ἀένναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς ²⁶ἀνα-
 27 στήσαι τὸ δῆμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα· παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνε-
 28 τέλεσθη, ²⁷ἃ ἐγὼ ἐμαντῶ συνεπίσταμαι, ἃ ὁ ὀφθαλμός μου εἶδεν καὶ οὐκ
 29 ἄλλος, πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ. ²⁸εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε Τί ἐροῦμεν
 30 ἐναντι αὐτοῦ, καὶ ῥίξαν λόγον εὐρήσομεν ἐν αὐτῷ; ²⁹εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς
 ἀπὸ ἐπικαλύμματος· θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπελεύσεται, καὶ τότε γινώσκονται
 ποῦ ἔστιν αὐτῶν ἡ ὕλη.

XX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μιναῖος λέγει ²Οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀν-
 3 τερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλλον ἢ καὶ ἐγώ· ³παιδείαν ἐντροπῆς
 4 μου ἀκούσομαι, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεται μοι. ⁴μὴ ταῦτα
 5 ἔγνωσ ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ' οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς; ⁵εὐφροσύνη δὲ

4. ἐπλ. καὶ ἐν ἐμοί αὐλ. ... ῥήμα ο 6. γνῶτε οτι ο κυρ. ε. ο τ. με
 7. ἰδου λαλω θνείδει καὶ ου 8. ἐπὶ δὲ ἀτραποῦς μου σχ. εἰ. 9. τὴν δόξαν
 μου ἀπ ... καὶ ἀφείλεν στεφ. 10. διεσπ. δὲ με 11. οἱ δὲ πρίους 12.
 ὁμοθ. αὐτοῦ ἤλθον τὰ πειρ. ἐπ ἐμε ... με ἐγκαθετο 13. ἀπ ἐμ. δὲ ἀπεστ.
 ἀδ., ἐγνώσαν ... οἱ φίλοι δὲ 14. καὶ ου ... μου, οἱ ἰδόντες 15. γίτονες
 οἰκιοὶ θεράποντες θεράπενοι, ἀλλογενὴς ἐγενομην 16. θεράποντας δὲ μου
 ἐκ. κ. οὐκ ὑπήκουσαν μου ... ἐδεετο αὐτῶν 17. καὶ προσεκαλούμην κολ.
 18. με ἀπικαντο 19. ἐβδελ. δὲ με οἱ ἰδοτες με· καὶ ους ἠγαπῶν 20. οἱ
 αἱ ... ἐν ὀδυναῖς ἔχεται 21. ἐγγισατε μοι ἐλεησατε με ὦ φίλ. ἐλεησατε με
 ... ἐστὶν ἡ ἀψ. μου 22. διὰ τί δὲ με 23. δωθ 24. ἐν γραφίῳ σιδ. ἡ
 μολ. 25. ἀένναος (... ed. rom. μέλλων, ἐπὶ γῆς) 26. ἀναστήσει δὲ μου το
 σῶμα το ... μοι ταῦτα 27. αἱ οἱ ὀφθαλμοὶ μ. εορακασιν ... C συντετελε-
 σθα 28. AC ἐναντίον αὐτοῦ ... εὐρησον 29. δὲ πρὸ δη ... ἀπο κριματος
 ... ἐπ ἀνομοῖς ... γινώσκονται οτι οὐδαμοῦ αὐτῶν ἡ ἰσχύς ἐστίν XX. 2.
 υπελ. σε εἶναι καὶ ἀντερὶν σε ταῦτα κ. οὐχὶ συνιεναι μ. ἡ ἐγώ 3. AC παι-
 διαν ... ἐντρ. σου ... συνέσεως σου 5. AC εὐφρ. γαρ

ἀσεβῶν πῶμα ἐξαίσιον, χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπώλεια· ⁶ ἐὰν ἀναβῇ εἰς 6
οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἡ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν ἄφηται. ⁷ ὅταν γὰρ δοκῇ 7
ἡδὴ κατεστηρίχθαι, τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται· οἱ δὲ εἰδότες αὐτὸν ἐροῦσι Ποῦ
ἔστιν; ⁸ ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὐρεθῇ, ἔπιτη δὲ ὥσπερ φάσμα 8
νυκτερινόν· ⁹ ὀφθαλμὸς παρέβλεψε, καὶ οὐ προσήτησεν, καὶ οὐκ ἔτι προσήσεται 9
αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ. ¹⁰ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσαισαν ἤττονες, αἱ δὲ χεῖρες 10
αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας. ¹¹ ὅσῃ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ 11
μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται. ¹² ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ 12
κακία, κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ¹³ οὐ φέισεται αὐτῆς καὶ οὐκ 13
ἐγκαταλείψει αὐτήν· καὶ συναῖξει αὐτήν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ, ¹⁴ καὶ 14
οὐ μὴ δυνηθῇ βοηθήσαι ἑαυτῷ. χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ. ¹⁵ πλοῦτος 15
ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεθήσεται, ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελεύσεται αὐτὸν ἄγγελος. ¹⁶
Θυμὸν δὲ δρακόντων ζηλάσειεν, ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως. ¹⁷ μὴ ἴδοι 16 17
ἄμελξιν νομάδων μηδὲ νομάς μέλιτος καὶ βουτύρου. ¹⁸ εἰς κενὰ καὶ μάταια 18
ἐκοπίασεν, πλοῦτον ἐξ οὐ οὐ γεύσεται· ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος, ἀκατά-
ποτος. ¹⁹ πολλῶν γὰρ δυνατῶν οἴκους ἔβλασεν· δαίταν δὲ ἤρπασε, καὶ οὐκ 19
ἔστησεν. ²⁰ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ 20
κοιμήσεται. ²¹ οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀν- 21
θήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθά. ²² ὅταν δὲ δοκῇ ἡδὴ πεπληρωθῆαι, θλιβήσεται, πᾶσα 22
δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται. ²³ εἴ πως εἴ πληρωῶσαι γαστέρα αὐτοῦ, 23
ἐπαποστείλαι ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς, νίψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας· ²⁴ καὶ οὐ μὴ 24
σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου, τρώσαι αὐτὸν τόξον χαλκίου· ²⁵ διεξέλθοι δὲ διὰ 25
σώματος αὐτοῦ βέλος, ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ· περιπατήσαισαν ἐπ' αὐτῷ
φόβοι, ²⁶ πᾶν δὲ σκοτὸς αὐτῷ ὑπομένει· κατέδεται αὐτὸν πῦρ ἄκαυστον, 26
κακῶσαι δὲ αὐτοῦ ἐπλήυτος τὸν οἶκον. ²⁷ ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς 27
ἀνομίας, γῆ δὲ ἐπανασταίῃ αὐτῷ. ²⁸ ἐλκύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς 28
τέλος, ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ. ²⁹ αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ 29
κυρίου, καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

XXI.

Ἐπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Ἀκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων, ἵνα μὴ 2
ᾤ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παρακλήσις. ³ ἄρατέ με, ἐγὼ δὲ καλήσω, εἴτ' οὐ 3
καταγελάσέτε μου. ⁴ τί γάρ; μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἐλεγχίς; ἡ διὰ τί οὐ θυ- 4

5. ασεβων pro παρανομων 6. τα δωρα αυτου 7. om γαρ ... AC εστη-
ριχθαι ... C και οι ειδοτες ιδοντες ... ιδοτες 8. φαντασμα pro φασμα
9. και ου προσνοησει αυτον ο τ. α. ουκετι ... C προνοησει 40. θλασιαν
pro ολεσαισαν ... ψηλαφησουσιν pro πυρσευσ. 41. ενεπληρωθη 42. om εαν
... εγλυκανθη ... C εκ μεσου 44. in f. add και πονος 45. εξεμεσθινησεται
εκ κοιλιας αυτου, εξ οι. δε ... C εξελκυσαι ... αγγελ. θανατου 46. θυμος
... ζηλασει, και ανελοι αυτον 47. C ειδοι 48. εκοπιασεν, σχοιη δε πλου-
τον ... ωςπ. στρυχον αμασητον ακαταπατητον 49. AC αδυνατων ... εθρα-
σεν· δι. δε αυτων ... C διατιαν γαρ · πασεν 20. δια τουτου ουκ εσθη αυτω
σωτηρια εν τοις υπ. αυτου, ουδε ανθησει αυτον τα αγαθα, εν επιθυμ. α. ου
σωθ. 24. AC υπολειμμα ... om δια τουτου usque αγαθα 22. AC om δε
... C ειρηνευειν pro πεπληρ. 23. και πληρωσει pro ει πως ει πληρ., C ει
πως κληρωσαι ... ριψαι δε pro νιψαι 24. τρωσαι δε ... χαλκιον, C χαλ-
κιον 25. και διεξελθοι δια ... ανδρα pro αστρα ... C εν διαιτη ... αυτου
μη περιπατησαι 26. και παν σκοτος αυτον ... AC κατεδ. δε αυτον ... πυρ
αφρυστον ... και κακωσαι αυτου 27. om δε prius 28. και ημερα (?)
29. AC υπαρχοντων αυτου XXI. 2. Ακουσ. μου ακ. μου ... ινα μη ειη
μοι αυτη παρ υμων παρακλησεις ... C αυτη παρακλησις 3. βαστασατε με
... ειτα μη μου καταγελαται 4. C τι γαρ μοι ανθρωπου η ελεγχις ... μη εξ
ανθρ. η ελ. μου; και δια

5 6 μωθήσομαι; ⁵ εἰςβλέψαντες εἰς ἐμέ θανατάσσετε, χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι. ⁶ ἐάν
7 τε γὰρ μνηστῶ, ἐσπούδακα, ἔχουσι δέ μου τὰς σάρκας ὀδῦναι. ⁷ διὰ τί ἀσε-
8 βεῖς ζῶσι, πεπαιδαιωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ; ⁸ ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχὴν,
9 τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς. ⁹ οἱ οἴκοι αὐτῶν εὐθηνούσι, φόβος δὲ οὐ-
10 δαμοῦ, μάλιστα δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁰ ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ
11 ὠμοτόκησε, διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν. ¹¹ μένουσι
12 δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια, τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προσκαίρουσιν, ¹² ἀναλαβόντες
13 ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ. ¹³ συνετέλεσαν δὲ ἐν
14 ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ἄδου ἐκοιμήθησαν. ¹⁴ λέγει δὲ κυ-
15 ρίῳ Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδοὺς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι. ¹⁵ τί ἱκανὸς ὅτι δου-
16 λεύσομεν αὐτῷ; καὶ τίς ὠφέλεια ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ; ¹⁶ ἐν χερσὶ γὰρ ἦν
17 αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ, ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ. ¹⁷ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν
18 λύχνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή, ὠδίνες δὲ αὐτοὺς
19 ἔξουσιν ἀπὸ ὄργης. ¹⁸ ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα ὑπ' ἀνέμου, ἢ ὥσπερ κονιορ-
20 τὸς ὃν ὑφέιλετο λαίλαψ. ¹⁹ ἐκλείποι υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀνταποδώσει
21 πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται. ²⁰ ἴδοισαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σφαγὴν,
22 ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθεῖν. ²¹ ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ'
23 αὐτοῦ, καὶ ἀριζμοὶ μνηῶν αὐτοῦ διεηρέθησαν. ²² πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
24 ὁ διδάσκων συνέσιν καὶ ἐπιστήμην; αὐτὸς δὲ φόνους διακρίνει; ²³ οὗτος ἀπο-
25 θανεῖται ἐν κράτει ἀπλοσύνης αὐτοῦ, ὅλος δὲ εὐπασιῶν καὶ εὐθηνῶν, ²⁴ τὰ δὲ
26 ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος, μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται. ²⁵ ὁ δὲ τελευτᾷ
27 ὑπὸ πικρίας ψυχῆς, οὐ φαγῶν οὐδὲν ἀγαθόν. ²⁶ ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοι-
28 μῶνται, σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν. ²⁷ ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμῃ ἐπίκειστέ
29 μοι, ²⁸ ὥστε ἐρεῖτε Ποῦ ἔστιν οἶκος ἄρχοντος; καὶ ποῦ ἔστιν ἡ σκέπη τῶν
30 σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν; ²⁹ ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, καὶ τὰ ση-
31 μεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε. ³⁰ ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ
32 πονηρός, εἰς ἡμέραν ὄργης αὐτοῦ ἀπαχθήσονται. ³¹ τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου
33 αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; καὶ αὐτὸς ἐποίησε, τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ; ³² καὶ
34 αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σωρῶν ἠγρύπνησεν. ³³ ἐγλυκάνθησαν
35 αὐτῷ χάλικες χειμάρρου, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται, καὶ
36 ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίμητοι. ³⁴ πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά; τὸ δὲ ἐμέ
καταπαύσασθαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν.

XXII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἑλιφάξ ὁ Θαιμανίτης λέγει ² Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
3 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; ³ τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ ἐάν σὺ ἤσθα

5. εμβλεψαντες ε. ε. θανατασσετε ... επι στομα 7. δια τι δε ... om
εν 8. in f. add αυτων 9. C εστιν αυτοις 40. αυτων η εγ γαστρι 44. AC
ωσπερ ... προσπεζει αυτοις 42. αναλαμβανοντα 43. om δε prius 44. λεγ.
δε ο ασεβης τω κυριω ... τας οδους 45. C (non A) δουλευσωμεν ... C
om και τις ωφ. ο. α. αυτω ... απαντησωμεν 46. αυτων ην ... ασεβων ου
καταρα 47. και ωδινες αυτοις 48. AC προ ανεμου ... AC υφιλατο 49.
υιοις 20. ιδοιεν δε οι ... C την αυτου σφαγην ... και υπο κυριου 24. μετ
αυτον 25. AC σοφους προ φονους 23. AC αφροσυνης 24. (AC πληρης ...)
ο δε μυελος ... C αυτων διαχ. 25. ο δε γε ... αγαθον ουδεν 26. ομοσ.
δε οι υιοι αυτου επι γης κοιμηθησονται ... in f. add επι γης 28. C οτι
ερεται ... οικος αρχαιος ... εστιν σκεπη 29. C πορευομενους ... απολλο-
τριωθησεται (sic) 30. και εις ημ. οργ. α. απαχθησεται 34. C αναγγελει
... επι προσωπον ... και α αυτος εποιησεν (... κ. αυτ. επ., τις αντ. α.
conjg. etiam C, sed ed. rom. εποιησε; habet.) 32. απενεχθη, και επι
σωρω ηγρ. ... C om αυτος sec. 33. αριζμητοι 34. C με παρακαλειτε ...
το δε αφ υμων καταπαυσαι με ουδεν εστιν XXII. 4. θαιμανιτης 3. εαν συ ης

τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος; ἢ ὠφέλεια ὅτι ἀπλώσῃς τὴν ὁδὸν σου; ⁴ ἢ λόγον σου ⁴ ποιούμενος ἐλέγξεις, καὶ συνεισελεύσεται σοι εἰς κρίσιν; ⁵ πότερον οὐχ ἡ κακία ⁵ σοῦ ἐστὶ πολλή, ἀναρίθμητοι δὲ σοῦ εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι; ⁶ ἤνεχύραξες δὲ τοὺς ⁶ ἀδελφούς σου διὰ κενῆς, ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου. ⁷ οὐδὲ ὕδωρ διεψών- ⁷ τας ἐπότισας, ἀλλὰ πεινῶντων ἐστέρησας ψωμόν. ⁸ ἐξαύμασας δὲ τινων πρόσω- ⁸ πον, ὥκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς. ⁹ χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς, ὀρφανούς ⁹ δὲ ἐκάκωσας. ¹⁰ τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες, καὶ ἐσπούδασέ σε πόλεμος ¹⁰ ἐξαισίος. ¹¹ τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη, κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψε. ¹² μὴ ¹¹ 12 οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ, τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπεινώσε; ¹³ καὶ ¹³ 13 εἶπας Τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός, ἢ κατὰ τοῦ γνώφου κρίνει; ¹⁴ νεφέλῃ ἀποκρυφῇ αὐτοῦ ¹⁴ 14 καὶ οὐχ ὁραθήσεται, καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύεται. ¹⁵ μὴ τρέβον αἰῶνιον ¹⁵ 15 φυλάξεις ἣν ἐπάτησαν ἄνδρες δίκαιοι, ¹⁶ οἳ συνελήφθησαν ἄωροι; ποταμός ¹⁶ 16 ἐπιρρέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν, ¹⁷ οἳ λέγοντες Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν; ἢ τί ἐπα- ¹⁷ 17 ξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ; ¹⁸ ὅς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν, ¹⁸ 18 βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν, ἄμεμπτος ¹⁹ 19 δὲ ἐμυκτήρισεν. ²⁰ εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν, καὶ τὸ καταλειμμά ²⁰ 20 αὐτῶν καταφάγεται πῦρ. ²¹ γενοῦ δὴ σκληρός, ἐάν ὑπομείνῃς εἰτα ὁ καρπός ²¹ 21 σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς. ²² ἔκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν, καὶ ἀνά- ²² 22 λαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου. ²³ ἐάν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς ²³ 23 σεαυτὸν ἐναντι κυρίου, πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου ἄδικον. ²⁴ θῆσῃ ἐπὶ ²⁴ 24 χῶματι ἐν πέτρᾳ, καὶ ὡς πέτρα χειμάρρου Σωφίρ. ²⁵ ἔσται οὖν σου ὁ παν- ²⁵ 25 τοκράτωρ βοηθός ἀπὸ ἐχθρῶν, καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύριον πε- ²⁶ 26 πυρωμένον. ²⁶ εἰτα παρρησιασθήσῃ ἐναντίον κυρίου ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ²⁶ 26 ἰλαρώς. ²⁷ εὐξαμένον δὲ σου πρὸς αὐτὸν εἰσακούσεται σου, δώσει δέ σοι ἀπο- ²⁷ 27 δοῦναι τὰς εὐχάς. ²⁸ ἀποκαταστήσει δέ σοι δίκαιαν δικαιοσύνης, ἐπὶ δὲ ὁδοῖς ²⁸ 28 σου ἔσται φέγγος. ²⁹ ὅτι ἐταπεινώσας σεαυτὸν, καὶ ἐρεῖς Ὑπερηφανεύσατο, ²⁹ 29 καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει. ³⁰ ῥύσεται ἀσῶν, καὶ διασώζητι ἐν καθαραῖς ³⁰ 30 χερσὶ σου.

XXIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρός μου ἡ ἐλεγχίς ² 2 ἐστὶ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῶ στεναγμῷ. ³ τίς δ' ἄρα γνώη ³ 3 ὅτι εὗρομι αὐτὸν καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος; ⁴ εἵποιμι δὲ ἐμαυτοῦ κρίμα, τὸ δὲ ⁴ 4 στόμα μου ἐμπλήσai ἐλέγχων. ⁵ γνώην δὲ ἰάματα ἃ μοι ἐρεῖ, αἰσθόμην δὲ ὅ ⁵ 5 τίνα μοι ἀπαγγελεῖ. ⁶ καὶ ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελεύσεται μοι, εἰτα ἐν ἀπειλῇ μοι ⁶ 6 οὐ χρήσεται. ⁷ ἀλήθεια γὰρ καὶ ἐλεγχος παρ' αὐτοῦ, ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος ⁷ 7

3. ἀμεμπτος τ. εργ. η ωφ. αυτω ... C απλωσεις 4. AC ελεγεξει σε 5. ουχι ... om εισιν 6. ηνεχυρ. γαρ 8. AC προσωπα ... εχομισας δε πτωχους επι γης, C ωκισ. δε πτωχους επι τ. γ. 9. και ορφαν. εκακ. 10. εκυκλωσεν 11. σοι εις σκοτος ... σε υδωρ 12. om ουχι ... ουκ εφορα 13. C ειπα 14. διαπορευσεται 15. *ην επανεστησαν 16. συνελημφθησαν 17. Τι ποιησει ημ. ο κυριος ... επαξει 18. οτε γε ενεπλ. 19. εμυκτηρ. αυτους 20. om η ... καταλιμμα 21. γενου δε ... η pro ειτα 22. συν εζηγοριαν 23. και πορρω ποιησον (sed* ποιησης videtur) ... το αδικον (αδικον rescriptum) 24. θησεις επι χωματος εν π. και ωπερ χειμαρρους ωφειρ 25. εσται δε σοι 26. ενπαρρησιαση εναντι 27. δε τας ευχ. σου αποδ. 28. οδοις σοι 29. Ει υπερηφανευσαμην 30. ρυσ. δε ασων, κ. διασωθηση XXIII. 2. χειρων ... om και secundum ... γεγον. επ εμοι, στεναζω δε επ εμαυτον 3. τις γαρ αν γνωνη ... και οτι ελθοιμι 4. ειπ. δε επ αυτου ... εμπληθει με ελεγχου 5. γνωην δε ρηματα ... απαγγελλει 6. και ει πολλη ... μοι, και ει εν απ. ου χρησεται μοι 7. παρ αυτω (sed παρ αυτω *)

8 τὸ κρίμα μου. ⁸ εἰ γὰρ πρῶτος πορεύσομαι, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί, τὰ δὲ ἐπ' ἐσχά-
 9 τοις, τί οἶδα; ⁹ ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον, περιβαλεῖ δεξιὰ
 10 καὶ οὐκ ὄψομαι. ¹⁰ οἶδε γὰρ ἥδὴ ὁδὸν μου, διεκρίνει δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον.
 11 ¹¹ ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλασιν αὐτοῦ, ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα, καὶ οὐ μὴ
 12 ἐκκλίνω ¹² ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω, ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα
 13 ῥήματα αὐτοῦ. ¹³ εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστιν ὁ ἀντιπῶν αὐτῷ;
 14 ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησε, καὶ ἐποίησεν. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα· νο-
 15 ῥετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ. ¹⁵ ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπου-
 16 δασθῶ· κατανοήσω, καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ. ¹⁶ κύριος δὲ ἐμαλάκυνε τὴν
 17 καρδίαν μου, ὃ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέ με· ¹⁷ οὐ γὰρ ἥδιδεν ὅτι ἐπε-
 λεύσεταί μοι σκότος, πρὶν προσώπου δέ μου ἐκάλυψε γνώφος.

XXIV.

2 Διὰ τί δὲ κύριον ἔλαθον ὥραι, ² ἀσεβεῖς δὲ ὄριον ὑπερέβησαν, ποίμνιον
 3 σὺν ποιμένι ἀρπάσαντες; ³ ὑποζύγιον ὄρφανῶν ἀπήγαγον, καὶ βοὴν χήρας
 4 ἠνεχύρασαν. ⁴ ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας, ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐκρύβη-
 5 σαν πραεῖς γῆς. ⁵ ἀπέβησαν δὲ ὥσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελεύοντες
 6 τὴν ἐαυτῶν τάξιν· ἡδύνη αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους. ⁶ ἀγρὸν πρὶν ὥρας οὐκ
 αὐτῶν ὄντα ἐξέρισαν· ἀδύνατοι ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ αἰσιτὶ εἰργά-
 7 σαντο. ⁷ γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων, ἀμφίαισιν δὲ ψυχῆς αὐτῶν
 8 ἀφείλαντο· ⁸ ἀπὸ ψυχάδων ὀρέων ὑγραίνονται, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ἑαυτοὺς σκέ-
 9 πην πέτραν περιεβάλλοντο. ⁹ ἥρπασαν ὄρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ, ἐκπεπτωκότα δὲ
 10 ἐταπείνωσαν. ¹⁰ γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πεινῶντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφεί-
 11 12 λαντο. ¹¹ ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήδρευσαν, ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν. ¹² οἱ
 ἐκ πόλεως καὶ οἶκων ἰδίων ἐξεβάλλοντο, ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξε μέγα.
 13 ¹³ αὐτοὺς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπὴν οὐ πεποιήται; ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ
 οὐκ ἐπέγνωσαν, ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν, οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῶν ἐπο-
 14 ρεύθησαν. ¹⁴ γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος, καὶ νυκτὸς
 15 ἔσται ὡς κλέπτῃς. ¹⁵ καὶ ὀφθαλμοὶ μοιχοῦ ἐφύλαξε σκότος, λέγων Οὐ προ-
 16 νοήσει με ὀφθαλμός, καὶ ἀποκρυβὴν προσώπου ἔτατο· ¹⁶ διώρυσεν ἐν σκότει
 17 οἰκίας, ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτοὺς, οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς· ¹⁷ ὅτι ὁμοθυμαδὸν
 18 αὐτοὺς τὸ πρῶτον σκία θανάτου, ὅτι ἐπιγνώσεται τάραχος σκία θανάτου. ¹⁸ ἐλα-
 19 φρός ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, καταραβεῖται ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀνα-
 20 20 σαν. ²⁰ εἴτ' ἀνεμνήστη αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία· ὥσπερ δὲ ὁμίχλη δρόσου ἀφανῆς

8. εαν γαρ πορεύθω εις τα πρωτα, ουκ επι 40. μου αυτος, και διεκρι-
 νεν με ωσπερ χρυσ. 42. απο εντολων α. ου μη παρ. ινα μη αποθάνω, εν
 δε 43. ο αντερων 45. εσπουδακειν 46. κυρ. μου εμαλ. ... εσπουδακεν
 επι εμε 47. μοι γνωφος, προσωπον δε μου καλυψει σκοτος XXIV. 1. κυ-
 ριε ελαθον ωρας 2. ασεβεις ανδρες· οριον δε υπερεβησαν και ποιμν. σ. π.
 ηρπασαν 3. υποζ. δε 4. εξεκλινον δε β. και απεβ. ωσπερ ... εξελθ. τη
 εαυτων πραξει αγρον προ ωρας ουκ αυτων οντα εξερισαν· ηδυνηθη δε αυτω
 ε. ν. 6. om αγρον usque εξερισαν ... αδυν. δε ασεβ. αμπελ. ασιτι κ. αμισθι
 7. γυμν. δε ... ψυχ. εαυτων 8. και παρα ... C αυτους 9. δε ορφανους ... και
 εκπεπτ. εταπ. 40. om δε prius ... om τον 41. εν σκοτινοις ενηδρευσαν
 αδικως ... C εν στεν. δε ... δικαιων 42. om οι ... και εξ οικιων ιδ. εξε-
 βαλον αυτους ... μεγαλως 43. επι οντων αυτων επι γης κ. ουκ επεγνωσο-
 μαι (sic) ... δικαιωσυνης ... C ου ηδεισαν ... ουδε επορ. ατρ. αυτης ...
 C ατραπ. αυτης 45. προσνοήσει με ο οφθ. ... προς με που prio προσωπου
 46. ημερ. δε ... C εαυτοις 47. C το πρωι αυτοις ... το πρωι διεσκηδα-
 сен, οτι επι. ταραχας σκια θ. 48. επι προσωπου 49. ορφανου 20. ειτα
 εμνηστη η αυτων ... και ωσπερ ομιχλη

ἐγένετο· ἀποδοθεῖν δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξεν, συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος ἵσα ξύλῳ ἀνιάτῳ. ²¹ στείραν δὲ οὐκ εὖ ἐποίησε, καὶ γύναιον οὐκ ἤλῃσε, ²² θυμῷ δὲ ²¹ 22 κατέστρεψεν ἀδυνάτους. ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς· ²³ μαλακιοῦσθεις μὴ ἐλπίζετω ὑγιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσω. ²⁴ πολ- ²³ 24 λους γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ· ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι, ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμης αὐτόματος ἀποπεσών. ²⁵ εἰ δὲ μή, τίς ἐστίν ²⁵ 25 ὁ φάμενος ψευδῇ με λέγειν, καὶ θῆσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου;

XXV.

Ἵπολαβὼν δὲ Βαλδάδ ὁ Σαυίτης λέγει ² Τί γὰρ προοίμιον ἢ φόβος ² 2 παρ' αὐτοῦ, ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῃ; ³ μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι ³ 3 ἐστὶ παρέλκυσις πειραταίς· ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ; ⁴ πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἐναντι κυρίου; ἢ τίς ἂν ἀποκαθάρσαι αὐτὸν ⁴ 4 γεννητὸς γυναικός, ⁵ εἰ σελήνῃ συντάσσει καὶ οὐκ ἐπιφάυσκει, ἄστρα δὲ ⁵ 5 οὐ καθάρᾳ ἐναντίον αὐτοῦ; ⁶ ἔα δέ, ἄνθρωπος σαπρία καὶ υἱὸς ἀνθρώπου ⁶ 6 σκώληξ.

XXVI.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰώβ λέγει ² Τίني πρόσκεισαι ἢ τίني μέλλεις βοηθεῖν; πό- ² 2 τερον οὐχ ὧ πολλῇ ἰσχύς καὶ ὧ βραχίων κραταίος ἐστί; ³ τίني συμβεβούλευ- ³ 3 σαι; οὐχ ὧ πᾶσα σοφία; τίني ἐπακολουθήσεις; οὐχ ὧ μεγίστη δύναμις; ⁴ τίني ἀνγγεῖλας ῥήματα; πνοῇ δὲ τίνος ἐστὶν ἡ ἐξελεύσασα ἐκ σοῦ; ⁵ μὴ ⁴ 5 γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; ⁶ γυμνὸς ⁶ 6 ὁ ἄδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ. ⁷ ἐκτείνων βο- ⁷ 7 ρέαν ἐπ' οὐδέν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός. ⁸ δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις ⁸ 8 αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβρόγχῃ νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ· ⁹ ὁ κρατῶν πρόσωπον Ἰννόνου, ⁹ 9 ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ· ¹⁰ πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ¹⁰ 10 ὕδατος μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. ¹¹ στῦλοι οὐρανοῦ ἐπέτασθη- ¹¹ 11 σαν, καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως αὐτοῦ. ¹² ἰσχυί κατέπαυσε τὴν ¹² 12 λασσαν, ἐπιστήμη δὲ ἔστρωται τὸ κῆτος. ¹³ κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν ¹³ 13 αὐτόν· προτάγματι δὲ ἐθανάτωσε δράκοντα ἀποστάτην. ¹⁴ ἰδοὺ ταῦτα μέρη ¹⁴ 14 ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἱμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ· σῆνός δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν ὅποτε ποιήσει;

XXVII.

Ἔτι δὲ προσθεῖς Ἰώβ εἶπε τῷ προοιμίῳ ² Ζῇ ὁ θεὸς ὃς οὕτω με κέ- ² 2 κριξε, καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχὴν, ³ εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς ³ 3

20. αποδοθειη αυτω καθα ... C πας ο αδικ. (?) 21. C στερ. γαρ ... στερ. γαρ ουκ εποικτειραν ουδε αγυναιοι ηλεασαν 22. κατεστρεψαν ... C πιστευσης ει σεαυτου ... υπερ της 23. AC μαλακ. δε ... C om η ... υγιαναι 24. C om δε ... ωςπερ χλοη ... αυτοματ. αποπεσ. απο κα-
λαμης 25. με ψευδη ... AC ουδεν XXV. 2. γαρ εστιν προοι. ο φοβ. παρ αυτω ... συνπασαν ... εν υψιστω εστιν 3. δε αυτων ουκ 4. βροτ. δικαιος ... C om αν ... C εαυτον ... εαυτον γεννητης (sed corr. γεννητος) γυν. ουδ ανθρωπος ου καθαρος 5. ο λεγων τω ηλιω μη αναστελλειν και ουκ ανατελλει· σεληνην δε συντασσει κ. ο. επιφασσει ... ουκ αμεμπτα 6. πας ανθρωπος XXVI. 2. πολλη η ισχυς κ. ο βραχ. 3. συμβεβουλευσαι ... ω η πασα ... η τινη (η τινη etiam C) επακολουθεις ... ω η μεγιστη 5. και γειτονων 7. βορεα ... κρεμνων γ. επ ουδενος ... C επι μηδενος 8. υπο-
κατωθεν 9. σχεπων pro εκπεταζ. 11. επεσταθησαν 12. ισχυι μεν ... AC εστρωσεν (C-σε) 13. κλειθρα τε XXVII. 4. τω προοιμιω ειπεν 2. AC ζη κυριος ος ... ουτως ... C κερκρινεν (sic) ... ο πικρωσας 3. C η μην

4 μου ἐνούσης, πνεῦμα δὲ θεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥινί, ⁴ μὴ λαλήσειν τὰ χεῖλη
 5 μου ἄνομα, οὐδὲ ἡ ψυχὴ μου μελετήσῃ ἄδικα. ⁵ μὴ μοι εἴῃ δίκαιους ὑμᾶς
 6 ἀποφῆναι ἕως ἂν ἀποθάνω, οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν μου. ⁶ δι-
 7 καιοσύνη δὲ προσέχων οὐ μὴν προῶμαι, οὐ γὰρ σύννοδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πρά-
 8 βων, καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστάμενοι ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανομῶν. ⁸ καὶ
 τίς γὰρ ἐστὶν ἐλπίς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει; πεποιθὼς ἐπὶ κύριον ἄρα σωθήσεται;
 9 ⁹ ἢ τὴν δέξιν αὐτοῦ εἰσακούσεται ὁ θεός; ἢ ἐπελθούσης αὐτῷ ἀνάγκης
 10 ¹⁰ μὴ ἔχει τινὰ παρῆρησίαν ἐναντίον αὐτοῦ; ἢ ὥς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσα-
 11 κούσεται αὐτοῦ; ¹¹ ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστὶν ἐν χειρὶ κυρίου, ἃ ἐστι
 12 παρὰ παντοκράτορι οὐ ψεύσομαι. ¹² ἰδοὺ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπι-
 13 βάλλετε. ¹³ αὕτη ἡ μερίς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου, κτήμα δὲ δυνα-
 14 στῶν ἐλεύσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ' αὐτούς. ¹⁴ ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται
 οἱ υἱοὶ αὐτῶν, εἰς σφαγὴν ἔσονται· ἐὰν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσι, προσαιτηθῶσιν·
 15 ¹⁵ οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσι, χήρας δὲ αὐτοῦ οὐδεὶς
 16 ἐλεήσει. ¹⁶ ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον, ἴσα δὲ πληθῶ ἐτοιμάσῃ χρυ-
 17 σίον, ¹⁷ ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ
 18 καὶ ἐξέουσιν. ¹⁸ ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀράχνη.
 19 ¹⁹ πλούσιος κοιμηθήσεται καὶ οὐ προσθήσει, ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διήνοιξε καὶ
 20 οὐκ ἔστι. ²⁰ συνήνησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ ὁδοὶ, νυκτὶ δὲ ὑφείλετο αὐ-
 21 τὸν γνόφος· ²¹ ἀναλήφεται δὲ αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λιχμήσει
 22 αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ²² καὶ ἐπιβρίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται· ἐκ
 23 χειρὸς αὐτοῦ φυγὴ φεύξεται. ²³ κροτήσῃ ἐπ' αὐτοὺς χεῖρας αὐτῶν, καὶ συριεῖ
 αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

XXVIII.

Ἔστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται, τόπος δὲ χρυσοῦ ὅθεν διηθεῖται·
 2 ² σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται, χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται. ³ τάξιν
 ἔθετο σκότει, καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται· λίθος σκοτία καὶ σιὰ
 4 θανάτου, ⁴ διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας· οἱ δὲ ἐπιλανθανόμενοι ὁδὸν δικαίαν
 5 ἠσθένησαν, ἐκ βρωτῶν ἐσαλεύθησαν. ⁵ γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ὑπο-
 6 κάτω αὐτῆς ἐστράφη ὥσει πῦρ. ⁶ τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, καὶ χῶμα
 7 χρυσίον αὐτῷ. ⁷ τρίβος οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν, καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν

3. ενουσης εν εμοι ... θειον ετι περιον εν ρημασιν μου (sed εν ρ.
 μου*) ... C εν ρισιν 4. ου μη λαλησει το στομα μ. αδικα ... C μου τα
 χειλη ... μελετ. ανομα 5. AC om μου prius 6. προσεχων ου μη ... ατο-
 πον 7. αλλ ειησαν οι εκχθροι ... C επανιστανομενοι ... οι επανιστανομε-
 νοι μοι 8. ναι μην τις γαρ εστιν ετι ελπις ... μη πεποιθως ... ει αρα
 9. ακουση ο κυριος; επελθουσης δε ... C κυριος pro ο θεος 10. C μη
 εχειν ... om τινα ... AC εναντιον αυτου ... η πως επικαλ. 11. παρα τω
 παντ. ... C ψευδομαι 12. AC ιδου δη ... C παν pro παντες ... παντ.
 ημεις εορακατε· δια τι δε κενα κ. επιβαλλεσθε 13. οργη δε δυναστων εξε-
 λευσεται ... C επελευσεται ... C επ αυτου (vdtr) 14. om δε ... AC οι
 υι. αυτου ... C om και ... C ανδρωθωσιν ... προσαιτηθωσιν, C προσαιτου-
 σιν 15. περιοντ. αυτων κακω θανατω ... C om εν ... τελευτηθωσιν ...
 και χηρας, C χηρ. τε 16. χρυσ. ετοιμ. 18. ωςπερ σητος ... in f. add ο
 πλουτος αυτου 19. πλ. κοιμηθεις ου πρ., οφθαλμος 20. κοιμηθεντι συναν-
 τησονται ... om αι ... AC υφειλατο 21. C αναλαμβάνεται ... αναλημφεται
 αυτον 22. C επιρριψει. Α απορειψει ... om επ ... C και ου γνωσεται 23. επ
 αυτον, C επ αυτου ... χειρ. αυτου XXVIII. 1. AC χρυσω 3. και και-
 ρων περας αυτους 4. οδους δικαιοσυνης ... AC om εσαλευθησαν 5. ως
 πυρ 6. AC σαπφειρου (v. 16. AC -ει-) ... και οι 7. πετεινων

ὀφθαλμοὺς γυπὸς· ⁸ καὶ οὐκ ἐπάτησαν αὐτὸν υἱοὶ ἀλαζόνων, οὐ παρήλθεν ἐπ' ⁸ αὐτῆς λέων. ⁹ ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ, κατέστρεψε δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη· ⁹ ¹⁰ δύνas δὲ ποταμῶν διεβόρηξε, πᾶν δὲ ἐντιμον εἶδέ μου ὁ ὀφθαλμός· ¹¹ βάτη ¹⁰ 11 δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν, ἔδειξε δὲ αὐτοῦ δύναμιν εἰς φῶς. ¹² ἡ δὲ σοφία ¹² 12 πόθεν εὐρέσθη; ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης; ¹³ οὐκ οἶδε βροτὸς ὁδὸν ¹³ 13 αὐτῆς, οὐδὲ μὴν εὐρέσθη ἐν ἀνθρώποις. ¹⁴ ἄβυσσος εἶπεν Οὐκ ἔνεστιν ἐν ἐμοί· ¹⁴ 14 καὶ ἡ θάλασσα εἶπεν Οὐκ ἔνεστι μετ' ἐμοῦ. ¹⁵ οὐ δώσει συγκλεισμένον ἀντ' ¹⁵ 15 αὐτῆς, καὶ οὐ σταθῇσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς· ¹⁶ καὶ οὐ συμβαστα- ¹⁶ 16 χθήσεται χρυσίῳ Σωφίρ, ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ· ¹⁷ οὐκ ἰσωθήσεται ¹⁷ 17 αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκευὴ χρυσᾶ. ¹⁸ μετέωρα ¹⁸ 18 καὶ γαβρις οὐ μνησθήσεται, καὶ ἔλκυσσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα· ¹⁹ οὐκ ¹⁹ 19 ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπάξιον Αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται. ²⁰ ἡ δὲ σοφία πόθεν εὐρέσθη; ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς συνέσεως; ²¹ λέληθε ²⁰ 21 πάντα ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη. ²² ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ ²² 22 θάνατος εἶπαν Ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος. ²³ ὁ θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς ²³ 23 τὴν ὁδόν, αὐτὸς δὲ οἶδε τὸν τόπον αὐτῆς. ²⁴ αὐτὸς γάρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ²⁴ 24 ἐφορᾷ, εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα ἃ ἐποίησεν, ²⁵ ἀνέμων σταθμόν, ὕδατος ²⁵ 25 μέτρα ²⁶ ὅτε ἐποίησεν· οὕτως ἰδὼν ἠρίψησε, καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνάς. ²⁶ 26 ²⁷ τότε εἶδεν αὐτὴν καὶ ἐξηγήσατο αὐτήν, ἐτοιμάσας ἐξιχνίασεν· ²⁸ εἶπε δὲ ²⁷ 28 ἀνθρώπῳ Ἰδοὺ ἡ θεοσεβεία ἐστὶ σοφία, τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη.

XXIX.

¹ Ἔτι δὲ προσθεῖς Ἰωβ εἶπε τῷ προοιμίῳ ² Τίς ἄν με θείῃ κατὰ μῆνα ² 2 ἐμπροσθεν ἡμερῶν ὧν με ὁ θεὸς ἐφύλαξεν; ³ ὥς ὅτε ἤγγει ὁ λύχνος αὐτοῦ ³ 3 ὑπὲρ κεφαλῆς μου, ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει· ⁴ ὅτε ἤμην ⁴ 4 ἐπιβρίθων ὁδοῦς, ὅτε ὁ θεὸς ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου· ⁵ ὅτε ἤμην ⁵ 5 ὑλώδης λίαν, κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδες· ⁶ ὅτε ἐχέοντο αἱ ὁδοὶ μου βουτύρῳ, ⁶ 6 τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι· ⁷ ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει, ἐν δὲ ⁷ 7 πλατείαις ἐτίθειτό μου ὁ δίφρος. ⁸ ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν, πρεσβῦται ⁸ 8 δὲ πάντες ἔστησαν· ⁹ ἄνδρὸς δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες, δάκτυλον ἐπιθεύοντες ἐπὶ ⁹ 9 στόματι. ¹⁰ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με, καὶ γλώσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι ¹⁰ 10 αὐτῶν ἐκολλήθη· ¹¹ ὅτι οὗς ἤκουσε καὶ ἐμακάρισέ με, ὀφθαλμοὶ δὲ ἰδὼν με ¹¹ 11 ἐξέκλινε. ¹² διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστον, καὶ ὀρφανῷ ὦ οὐκ ἦν ¹² 12 βοηθὸς ἐβοήθησα· ¹³ εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμέ ἔλθοι, στόμα δὲ χήρας ¹³ 13 με εὐλόγησε. ¹⁴ δικαιοσύνην δὲ ἐνδεδύκειν, ἡμφιασάμην δὲ κρίμα ἵσα διπλοῦδι. ¹⁴ 14

8. AC om και ... αυτην (et. C) υι. αλλαζ. ου γαρ ηλθεν· 40. δεινας, C θινας ... AC ερρηξεν ... τιμιον ιδεν, C τιμιον ιδειν ... αυτου pro μου 41. και βαθη ποταμων ... C αυτων δυναμιν 42. εστιν επιστημης 43. C την οδον ... AC ουδε μη 44. AC εστιν bis ... AC και θαλασσα 46. AC συμβασταχθ. (item C v. 19.) χρ. ωφειρ 47. και ουχ ... C ανταλλαγμα 48. γαβρις in litura, C γαβρις (sed eis et seq. ου**) 20. η δη σοφια ... εστιν τοπος συνεσεως 24. ουχ εκρυβη 22. AC ειπεν ... om δε 23. AC ο κυριος ... αυτος γαρ 24. C επ ουρανον 25. AC* εποτησεν δε ανεμων ... και υδατων, C υδατος τε 26. οτε εποι. c. seqq. conjg. ... C* α pro οτε, C** om ... A* C* φωνης 27. AC** ιδων (C* ιδεν) ... C om και 28. C επεχεσθαι XXIX. 1. προσθ. δε ετι τω προοι. ιωβ λεγει 2. μηνια κατα μηνια ημερων των εμπρ. ημ. ων ο θ. εφυλαττεν με 3. ηγει λυχνος ... οτε εν τω 4. AC οδοις ... AC ο κυριος 6. AC μου αι οδοι ... C βουτυρων ... εχειτο γαλακτι 8. εκρυβησαν εαυτοις ... επανεστησαν 9. επι- τιθεντες επι στ. αυτων 10. ακουσ. περι εμου 11. C ωτιον ... με ιδων 12. ω ουχ υπηρχεν βοηθος 13. Α ηυλογησεν με, C με ηυλογ. 44. C δι- καιοσυνη γαρ ... εδεδοικειν

15 16 ὄφθαλμοὺς ἤμην τυφλῶν, ποὺς δὲ χλωῶν. 16 ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων,
 17 δίκην δὲ ἦν οὐκ ἤδειν ἐξεχνάσασθαι. 17 συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων ἐκ μέσου
 18 τῶν ὁδόντων αὐτῶν, ἄρπαγμα ἐξήρπασα. 18 εἶπα δὲ Ἡ ἡλικία μου γηράσκει
 19 ὥσπερ στέλεχος φοίνικος, πολὺν χρόνον βιώσω. 19 ἡ ῥίζα διηνοικταί ἐπὶ ὕδα-
 20 τος, καὶ δρόσος ἀυλίσθησεται ἐν τῷ θέρει μου. 20 ἡ δόξα μου κενή μετ'
 21 ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύεται. 21 ἐμοῦ ἀκούσαντες προς-
 22 ἔσχον, ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ. 22 ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέβησαν,
 23 περικυβεῖς δὲ ἐγίνοντο ὅποταν αὐτοῖς ἐλάλουν. 23 ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδεχο-
 24 μένη τὸν ὑετόν, οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλίαν. 24 ἐὰν γελάσω πρὸς αὐτούς,
 25 οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν. 25 ἐξελεξάμην
 ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσχύνουν ὥς ἐι βασιλεὺς ἐν μονοξώ-
 νοις ὃν τρόπον παθεῖνους παρακαλῶν.

XXX.

Νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου ἐλάχιστοι, νῦν νοουθετοῦσί με ἐν μέρει ὧν
 ἐξουθενῶν τοὺς πατέρας αὐτῶν, οὓς οὐκ ἠγρησάμην ἀξιόους κυνῶν τῶν ἐμῶν
 2 νομάδων. 2 καὶ γε ἰσχύς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι; ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συν-
 3 τέλεια. 3 ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος, οἱ φεύγοντες ἄνδρον ἐχθρὸς συνοχὴν καὶ
 4 ταλαιπωρίαν. 4 οἱ περικυκλοῦντες ἄλιμα ἐπὶ ἠχοῦντι, οἵτινες ἄλιμα ἦν αὐτῶν
 τὰ σῖτα· ἄτιμοι δὲ καὶ πεφραυλισμένοι, ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ, οἱ καὶ ῥίζας
 5 6 ἔζυλων ἐμασσώντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου. 5 ἐπανεστήσαν μοι κλέπται, 6 ὧν οἱ οἶκοι
 7 αὐτῶν ἦσαν τρωγλαὶ πετρῶν. 7 ἀνὰ μέσον εὐήχων βοήσονται οἱ ὑπὸ φρύγανα
 8 ἄγρια διητῶντο. 8 ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων, ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ
 9 10 γῆς. 9 νυνὶ δὲ κιθάρᾳ ἐγὼ εἰμι αὐτῶν, καὶ ἐμὲ θρύλλημα ἔχουσιν. 10 ἐβδε-
 λύσαντο δέ με ἀποστάντες μακράν, ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο
 11 πύελον. 11 ἀνοίξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέ με, καὶ χαλινὸν τοῦ προς-
 12 ὧπου μου ἐξαπέστειλαν. 12 ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανεστήσαν, πόδα αὐτῶν ἐξ-
 13 ἔτειναν καὶ ὠδοποίησαν ἐπ' ἐμέ· τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν 13 ἐξετρίβησαν
 14 τρίβους μου, ἐξέδυσαν γὰρ μου τὴν στολήν. 14 βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέ με,
 15 κέχρηται δέ μοι ὥς βουλεται. ἐν ὁδύναϊς πέφυρμαι, 15 ἐπιστρέφονται μοι αἱ
 ὁδύναϊ, ὥχετό μου ἡ ἐλπίς ὥσπερ πνεῦμα, καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου.
 16 16 καὶ νῦν ἐπ' ἐμέ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχὴ μου, ἔχουσι δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν.
 17 18 17 νυκτὶ δέ μου τὰ ὀσθᾶ συγχέχυνται, τὰ δὲ νεύρα μου διατέλονται. 18 ἐν πολλῇ
 ἰσχύϊ ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου πε-
 19 20 ρίεσχε με. 19 ἠγῆσαι δέ με ἴσα πηλῷ, ἐν γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς. 20 κέ-
 κραγα δὲ πρὸς σέ καὶ οὐκ ἀκούεις μου, ἔστησαν δὲ καὶ κατενόησάν με·

47. εκ δε μεσου, C εκ δε μεσων ... om των ... AC εξεσπασα 48. ειπον ... A om δε η, C oim η (fortasse δη pro δε) ... πολλυν δε 49. η ριζα μου ... επι τω θερ. 20. C (non A) καινη ... το τοξ. αυτου ... AC πορευσεται 21. πρεσβυτεροι ακουσ. μου προσεσχ., C** εμ. ακουσ. πρεσβυτεροι προσεσχον ... C τη εμου 22. AC επι δε τω ... και περιχαρ. εγιν. οποτε 23. om τον ... C ουτοι ουτως ... in f. add προσδεχοντο 24. ει εγγελων πρ. α. ουκ επιστευον 25. συνπαθεις, C παθηνους ... C επαρακαλουν XXX. 1. C νυν δε (vdlr) ... ουκ ηγ. αξ. ειναι κοινων των 3. λιμων ... εκθες 4. αλιμμα ε. ηχ., ων αλιμμα ... ατιμ. τε ... om παντος ... εμασωντο 6. των πετρων 8. επι γης 9. αυτων εγω ειμι ... θρυλλημα 10. om δε prius ... om του ... πνελου 11. γαρ οδε φαρετραν ... εξαπестει- λεν 12. του βλαστου ... επ εμε (επ με?) ευαι τριβ. απ. α. conig. 13. με την στολ. μου 14. ως εβουλετο 15. επιστρ. δε μου ... in f. add παρηλ- θεν 17. νυκτες ... συνεβλασαν, και τα νευρα 18. om εν 19. ηγηται ... η μερις μου 20. εισακουεις ... εστησαν και κατ. μοι

²¹ ἐπέβησαν δέ μοι ἀνελετημόνως, χειρὶ κραταίῃ με ἐμαστίγωσας· ²² ἔταξας 22 δέ με ἐν ὀδύναϊς, καὶ ἀπέβριψάς με ἀπὸ σωτηρίας. ²³ οἶδα γὰρ ὅτι θάνατός 23 με ἐκτρίψει· οἰκία γὰρ παντὶ θνητῷ γῆ. ²⁴ εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν 24 χειρώσασθαι, ἢ δεηθεὶς γε ἑτέρου καὶ ποιήσει μοι τοῦτο. ²⁵ ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ 25 ἀδυνατῶ ἐκλαυσα, ἐστέναξα ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις. ²⁶ ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγα- 26 θοῖς, ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν. ²⁷ ἡ κοιλία μου ἐξέζεσε καὶ 27 οὐ σιωπήσεται, προσέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας. ²⁸ στένων πεπότευμαι ἄνευ 28 φιμοῦ, ἔστηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κεκραγώς. ²⁹ ἰδελφὸς γέγονα σειρήνων, ἑταί- 29 ρος δὲ στρουθῶν. ³⁰ τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότῳται μεγάλως, τὰ δὲ ὀστέα μου 30 ἀπὸ καύματος. ³¹ ἀπέβη δὲ εἰς πένθος μου ἡ κιθάρα, ὃ δὲ ψαλμός μου εἰς 31 κλαυθμὸν ἐμὸν.

XXXI.

Διατήκην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον.
² καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἄνωθεν, καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ ὑψίστων; ³ οὐαὶ 2 3 ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ, καὶ ἀπαλλοτριώσεις τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν. ⁴ οὐχὶ αὐτὸς 4 ὤψεται ὁδόν μου, καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριζήσεται; ⁵ εἰ δὲ ἤμην 5 πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν, εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον· ⁶ ἔσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ, οἶδε δὲ ὁ κύριος τὴν ἀκακίαν μου· ⁷ εἰ ἐξ- 6 7 ἐκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ, εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου, εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσὶ μου ἠψάμην δώρων· ⁸ σπεύραμι ἄρα καὶ 8 ἄλλοι φάγοισαν, ἄρριζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς. ⁹ εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία 9 μου γυναικὶ ἄνδρος ἑτέρου, εἰ καὶ ἐγκάθετος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς· ¹⁰ ἄρσαι ἄρα καὶ ἡ γυνὴ μου ἐτέρῳ, τὰ δὲ νηπιά μου ταπεινώσει. ¹¹ ὦ- 10 11 μὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος, τὸ μῖσθαι ἄνδρος γυναικα· ¹² πῦρ γὰρ ἐστὶ καὶ ὁ- 12 μενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν, οὐ δ' ἂν ἐπέλθῃ ἐκ ριζῶν ἀπώλεσεν. ¹³ εἰ δὲ 13 καὶ ἐφαύλισα κρίμα θεράποντός μου ἢ θεραπαίνης, κρινομένων αὐτῶν πρὸς μέ- ¹⁴ 14 τί γὰρ ποιῶσα ἐὰν ἔτασέν μου ποιῆται ὁ κύριος; ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκο- 14 πῇν, τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι; ¹⁵ πότερον οὐχ ὥς καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρὶ 15 καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασι; γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ. ¹⁶ ἀδύνατοι δὲ χρεῖαν 16 ἦν ποτε εἶχον οὐκ ἀπέτυχον, χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα. ¹⁷ εἰ δὲ 17 καὶ τὸν ψωμὸν μου ἔφαγον μόνος, καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα· ¹⁸ ὅτι ἐκ 18 νεότητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατήρ, καὶ ἐκ γαστρὸς μητρὸς μου ὠδήγησα· ¹⁹ εἰ δὲ καὶ ὑπερείδον γυμνὸν ἀπολλύμενον καὶ οὐκ ἠμφίασα αὐτόν· ²⁰ ἀδύ- 19 20 νατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με, ἀπὸ δὲ κουρᾶς ἀμνῶν μου ἐθεράμνησαν οἱ ὧμοι αὐτῶν· ²¹ εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα, πεποιθὼς ὅτι πολλή μοι βοήθεια 21

21. απεβησαν ... ανελετημονες, ως χειρι 22. απεριψας 23. γη παντι
 24. η δεηθησαι ετερου 25. και εστεναξα ... εν αναγκη 26. και επι-
 χον εγω εν αγαθοις και ιδου συνηντησεν 27. προσεφθ. δε με η. πτωχιας
 30. μεμελανωται μεγαλως ... in f. add συνεφρουγη 31. ομι δε ... η κιθ.
 μου XXXI. 1. επι παρθενων 2. και επεμερισεν ... υψιστου 3. ουαι
 και απωλ. 4. εξαριζηθησεται 5. ει γε ημην ... εις δολ. ο πους μ. 6.
 εστα με γαρ ... ομι δε, C γαρ 7. απο της οδου αυτου ... τω οφθ. μου
 .. και ει εν ταις χερσιν 8. σπειρομι ... φαγονται ... AC αριζος 9. C ει
 δε εξηκολ. ... εω δε και ενκαθ. ... C εγκαθητος 10. αλλω pro ετερω
 11. ακαθεκτος 12. εκ παντων 13. προς εμε 14. AC ποιηση ο κυριος
 ... ed. rom. επισκοπ. τινα conjg. 15. ως εγω 16. δε ην π. ειχ. χριαν
 ... και χηρας τον ... ετηξα 17. μετεδ. ορφανω C ορφ. μετεδ. εξ αυτου
 18. και pro οτι ... C ομι μου his 19. AC υπερειδον ... ομι αυτον 20. ευ-
 λογουν ... αρνων μου 21. ει δε και ... C μοι πολλη

22 περίεστιν· ²² ἀποσταίῃ ἄρα ὁ ὦμός μου ἀπὸ τῆς κλειδός, ὁ δὲ βραχίων μου
 23 ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος συντριβείῃ. ²³ φόβος γὰρ κυρίου συνέσχε με, ἀπὸ τοῦ λήμ-
 24 ματος αὐτοῦ οὐχ ὑπόσω. ²⁴ εἰ ἔταξα χρυσὸν εἰς χοῦν μου, εἰ δὲ καὶ λίθῳ
 25 πολυτελεῖ ἐπιποίησα, ²⁵ εἰ δὲ καὶ εὐφράνῃην πολλοῦ πλούτου μοι γενομένου,
 26 εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά μου· ²⁶ ἢ οὐχ ὁρῶμεν ἦλιον τὸν
 ἐπιφάυσκοντα ἐκλείποντα, σελήνην δὲ φθίνουσαν; οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστί·
 27 ²⁷ καὶ εἰ ἠπατήσῃ λάθρα ἡ καρδία μου, εἰ δὲ χεῖρά μου ἐπιθῆς ἐπὶ στό-
 28 ματί μου ἐφίλησα· ²⁸ καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθεῖη, ὅτι
 29 ἐψευσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου. ²⁹ εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώ-
 30 ματι ἐχθρῶν μου, καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Εὖγε· ³⁰ ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου
 31 τὴν κατάραν μου, ἤρυνθῃσιν δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος. ³¹ εἰ δὲ
 καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θεράπαιναι μου Τίς ἂν δώῃ ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ
 32 πλησθῆναι; λίαν μου χρηστοῦ ὄντος· ³² ἔξω δὲ οὐκ ἠυλίζετο ξένος, ἡ δὲ θύρα
 33 μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέωκτο· ³³ εἰ δὲ καὶ ἁμαρτῶν ἀκούσιως ἔκρυψα τὴν ἁμαρ-
 34 τίαν μου, ³⁴ οὐ γὰρ διετράπην πολυοχλίαν πλήθους τοῦ μὴ ἐξαγορεῦσαι ἐνώ-
 35 πιον αὐτῶν· εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κόλπῳ κενῷ· ³⁵ τίς
 δώῃ ἀκούοντά μου; χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδόκειν, συγγραφὴν δὲ ἣν εἶχον
 36 37 κατὰ τινος ³⁶ ἐπ' ὧμοις ἂν περιζέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον, ³⁷ καὶ εἰ μὴ
 38 ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα, οὐδὲν λαβὼν παρὰ χρεωφειλέτου· ³⁸ εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε
 39 ἡ γῆ ἐστέναξεν, εἰ δὲ καὶ οἱ αὐλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν· ³⁹ εἰ δὲ
 καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἄνευ τιμῆς, εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς
 40 ἐκλαβὼν ἐλύπησα· ⁴⁰ ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος.

XXXII.

Καὶ ἐπαύσατο Ἰωβ ῥήμασιν· ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι
 2 ἀντειπεῖν Ἰωβ, ἣν γὰρ Ἰωβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν. ² ὠργίσθη δὲ Ἐλιούς
 ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας Ῥάμ, τῆς Αὐσιτίδος χώρας.
 ὠργίσθη δὲ τῷ Ἰωβ σφόδρα, διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον κυρίου.
 3 ³ καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα, διότι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀπο-
 4 κριθῆναι ἀντίθετα Ἰωβ, καὶ ἔζεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ. ⁴ Ἐλιούς δὲ ὑπέμεινε
 5 δοῦναι ἀπόκρισιν Ἰωβ, ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσὶν ἡμέραις. ⁵ καὶ εἶδεν Ἐλιούς
 ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ
 6 7 αὐτοῦ. ⁶ ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιούς ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης εἶπεν ⁷ Νεώτερος
 μὲν εἰμι τῷ χρόνῳ, ὑμεῖς δὲ ἐστε πρεσβύτεροι, διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς τοῦ
 8 ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην. ⁸ εἶπα δὲ ὅτι οὐχ ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ

21. παρεστιν 22. αρα απο τ. κλειδος ο ωμ. μου ... AC αγκωνος μου
 23. συνειχεν ... AC και απο του 25. C ηυφρανσθην ... C οηι μοι ... πλουτ. γε-
 νομ. μου, και ει επ 26. επιφ. και εκλειποντα 27. AC ει δε και χειρα 28. ανο-
 μια λογισθ. μεγαλη ... AC εναντι 29. C και ει δε επιχαρης ... επι πτωματι
 εχθρου μου, και ει ειπον τη ... AC ευγε ευγε 30. ηρυνθσθην δε υπο λαου
 κακουμ. 31. εμπλησθηται 32. ευλιζετο ... και η θυρα ... ηνεωκτο, C διη-
 νεωκτο 34. πολυοχλ. λαου του μη εξ. εναντιον ... C οηι μη 35. AC την
 θυρ. μου ... C οηι (vdlr) κολπ. κενω 35. ηεδοδοικειν 36. ει επ ωμ. πε-
 ρισθ. ως στεφ. ανεειγνωσκον (sic) 37. ουδεν ... χρεωφιλετου μου, C χρειο-
 φιλετου 39. οηι δε και ... ανευ τιμης μονος ... εκβαλων ελυπ. 40. οηι
 αρα ... εξελθι μοι, C εξελθοι μοι XXXII. 1. ετι δε αντειπεν ιωβ· ην γαρ
 δικ. εν. αυτ. ιωβ ... C οηι αυτων 2. ο του βουζι ... φαμα, C αραμ ...
 και ωργισθη τω ... εναντι κυριου 3. των δε τριων φιλ. αυτου ... C οτι
 ουκ ηδυνασθησαν ... τω ιωβ ... ** ασεβην (*ευσεβην) 4. τω ιωβ ... εισιν
 αυτου ... ημερων, C ημερας 5. ιδεν 6. ο του βουζι λεγει 7. διοτι ...
 του αναγγ. υμιν την εμην ... C την εαυτου 8. ειπον δε οτι χρονος, C ειπα
 δε ου χρονος

λαλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἶδασι σοφίαν. ⁹ ἀλλὰ πνευμά ἐστιν ἐν βροτοῖς, ⁹ πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἐστὶν ἡ διδασκουςα· ¹⁰ οὐχ οἱ πολυχρόνιοι εἰσι σοφοί, ¹⁰ οὐδ' οἱ γέροντες οἶδασι κρίμα. ¹¹ διὸ εἶπα Ἀκούσατέ μου, καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν ¹¹ ἅ οἶδα· ἐνωτίξεσθε μου τὰ ῥήματα· ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκούοντων ἄχρισ οὐ ἐτά-
στητε λόγους, ¹² καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰωβ ἐλέγχων ¹² ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν. ¹³ ἵνα μὴ εἴπῃτε Εὐρομεν σοφίαν ¹³ κυρίῳ προσψέμενοι· ¹⁴ ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλήσαι τοιαῦτα ῥήματα. ¹⁴
¹⁵ ἐπτοήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι, ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. ¹⁶ ὑπέ- ¹⁵ 16
μεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησα, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν. ¹⁷ ὑπολαβὼν δὲ Ἐλίου ¹⁷
λέγει ¹⁸ Πάλιν λαλήσω· πλήρης γὰρ εἰμι ῥημάτων, ὠλέκει γὰρ με τὸ πνεῦμα ¹⁸
τῆς γαστροῦς· ¹⁹ ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἄσχος γλεύκους ζέων δεδεμένος, ἡ ¹⁹
ὥσπερ φουσητὴρ χαλκῆως ἐβρύγχας. ²⁰ λαλήσω ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χεῖ- ²⁰
λη· ²¹ ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντροπῶ· ²¹
²² οὐ γὰρ ἐπίσταμαι ψαυμάσαι πρόσωπα· εἰ δὲ μή, καὶ ἐμὲ σήτες ἔδονται.

XXXIII.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον Ἰωβ τὰ ῥήματά μου, καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου·
² ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου. ³ καθαρὰ μου ² 3
ἡ καρδιά ῥήμασιν, σῦνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει. ⁴ πνεῦμα βεῖον τὸ ⁴
ποιήσάν με, πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδασκουςα με. ⁵ ἐὰν δύνῃ, δός μοι ⁵
ἀποκρίσιν πρὸς ταῦτα, ὑπόμεινον, στήθι κατ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ. ⁶ ἐκ ⁶
πηλοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεθα. ⁷ οὐχ ὁ φόβος ⁷
μού σε στροβήσει, οὐδὲ ἡ χεὶρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί. ⁸ πλὴν εἰπας ἐν ⁸
ὥσί μου, φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα, ⁹ διότι λέγεις Καθαρός εἰμι οὐχ ἁμαρ- ⁹
τῶν, ἁμεμπτός εἰμι, οὐ γὰρ ἠνόμησα· ¹⁰ μέψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὔρεν, ἡγῆται ¹⁰
δέ με ὥσπερ ὑπεναντίον· ¹¹ ἔζητο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου, ἐφύλαξε δέ μου ¹¹
πάσας τὰς ὁδοὺς. ¹² πῶς γὰρ λέγεις Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μου; ¹²
αἰώνιος γὰρ ἐστὶν ὁ ἐπάνω βροτῶν. ¹³ λέγεις δέ Διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ ¹³
ἐπακήκοέ μου πᾶν ῥῆμα; ¹⁴ ἐν γὰρ τῷ ἁπασί λαλήσαι ὁ κύριος, ἐν δὲ τῷ ¹⁴
δευτέρῳ ¹⁵ ἐνυπνιον, ἡ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, ὥς ὅταν ἐπιπλήτῃ δεινὸς φόβος ¹⁵
ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κούτης· ¹⁶ τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀν- ¹⁶
θρώπων, ἐν εἶδеси φόβου τοιούτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησεν, ¹⁷ ἀποστρέψαι ἄνθρω- ¹⁷
πον ἀπὸ ἀδικίας· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐβρύσατο, ¹⁸ ἐφείσατο δὲ ¹⁸
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ. ¹⁹ πάλιν δὲ ¹⁹

8. C* ουκ οιδασιν 9. και ουχ ουτως αλλα ... C πν. δε παρα κυριου παντοκρ. ... εσται η διδασκ. με 10. ου γαρ οι ... ουδε οι 44. διο ειπογ ... C ενωτισθαι ... τα ρημ. μου ... post ακουοντων add ιδου ηκουσα τους λογους υμων ενωτισαμην μεχρι συνεσεως υμων ... C αχρι ου ... τους λο- γους υμων 12. κ. εως υμων ... ο ελεγχων ... ρημασιν αυτ., C αυτ. ρη- ματα 13. ινα δε μη ... C κυριου ... προσψεμ. κυριω 18. ολεκει δε, O ολεκι γαρ 19. και η γαστηρ ... γεμων pro ζεων ... χαλκ. δεδεμενος και κατερρηγως 20. in f. add μου 22. προσωπον XXXIII. 1. κ. την λα- λειαν μου ενωτιζου 3. εν ρημασιν (... καθαρανθησι pro καθαρα νοησι) 5. δυνηθης ... ed. rom. πρ. ταυτα υπομ. conijg. ... υπομ. και στηθι συ κατ ... C καγω ... κατ εσε 6. C καγω ... in f. add πηλου, item C** ante διηρτισμ. 7. ουχι ... *ο φοβ. σου ... στροβ. σε 8. φωνην δε 9. ουχ ημαρτον τοις εργοις ... αμεμπτος δε, C αμεμπτ. γαρ 10. και ηγηται με ... C επεναντιον 11. εθ. δε τον ποδα μου εν κυκλωματι, και εφυλαξεν μου ... C μου τον ποδα ... C τας οδ. μου πασας 13. λεγεις γαρ ... C omi δια τι ... AC της δικαιοσυνης μου ... ουκ επακηκ. εν παντι ρηματι ... C omi μου sec. 15. ενυπν., ως φασμα εν μελετη ... C η ως οταν ... φοβ. δεινος 16. εξεφοβ. αυτους 17. AC εξ αδικιας et A add αυτου ... απο αδικιας πτωματος ... C ερυσατο 18. και εφισατο της ... θανατου τον μη

ἤλεγξεν αὐτὸν ἐπὶ μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης, καὶ πληθὺς ὁστών αὐτοῦ ἐνάρκησε·
 20 πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνηται προσδέξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρώ-
 21 σιν ἐπιθυμῇ· 21 ἕως ἄν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ αποδείξῃ τὰ ὅσα
 22 αὐτοῦ κενά· 22 ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἥ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾗδῃ·
 23 23 ἔαν ὥς χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι, εἰς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν. ἔαν
 24 νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῆναι πρὸς κύριον, ἀναγγείλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυ-
 25 τοῦ μέψιν, τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτοῦ δείξῃ, 24 ἀνξέεται τοῦ μὴ πεσεῖν εἰς θά-
 26 νατον· ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφήν ἐπὶ τοίχῳ, τὰ δὲ ὅσα
 25 αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ· 25 ἀπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου, ἀπο-
 26 καταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις. 26 εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον,
 27 καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται, εἰςελεύσεται προσώπῳ ἱλαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ· ἀποδώσει
 27 δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην. 27 εἶτα τότε ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ
 28 λέγων Οἶα συνετέλουν; καὶ οὐκ ἄξια ἦτασέ με ὧν ἤμαρτον. 28 σῶσον ψυχὴν
 29 μου τοῦ μὴ ἔλθειν εἰς διαφθόραν, καὶ ἡ ζωὴ μου φῶς ὄψεται. 29 ἰδοὺ ταῦτα
 30 πάντα ἐργάται οἱ ἰσχυροὶ ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός· 30 καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχὴν
 31 μου ἐκ θανάτου, ἵνα ἡ ζωὴ μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν. 31 ἐνωτίζου Ἰωβ καὶ
 32 ἄκουέ μου· κώφευσον, καὶ ἐγὼ εἰμι λαλήσω. 32 εἰ εἰσί σοι λόγοι, ἀποκρί-
 33 σθητί μοι· λάλησον, θέλω γὰρ δικαιοσῆναί σε. 33 εἰ μὴ, σὺ ἄκουσόν μου·
 κώφευσον, καὶ διδάξω σε.

XXXIV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς λέγει 2 Ἀκούσατέ μου σοφοί, ἐπιστάμενοι ἐνωτί-
 3 4 ζεσθε. 3 ὅτι οὗς λόγους δοκιμάζει, καὶ λάρυγξ γεύεται βρωσίν. 4 κρίσιν ἐλώ-
 5 μεθα ἑαυτοῖς, γινώμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὅ τι καλόν. 5 ὅτι εἶρηκεν Ἰωβ Δί-
 6 καιὸς εἰμι, ὁ κύριος ἀπήλλαξέ μου τὸ κρίμα, 6 ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου·
 7 βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας. 7 τίς ἀνὴρ ὥσπερ Ἰωβ, πάντων μυκτηρισμῶν
 8 ὥσπερ ὕδωρ; 8 οὐχ ἁμαρτῶν οὐδὲ ἀσεβήσας, ἢ οὐδ' οὐ κοινωνήσας μετα-
 9 ποιούντων τὰ ἄνομα, τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν. 9 μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι οὐκ
 10 ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός, καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου. 10 διὸ συνετοὶ καρ-
 11 δίας ἀκούσατέ μου· μὴ μοι εἴῃ ἐναντι κυρίου ἀσεβῆσαι, καὶ ἐναντι παντο-
 11 κράτορος ταραῖαι τὸ δίκαιον· 11 ἀλλὰ ἀποδιδού ἀνθρώπῳ κατὰ ποιεῖ ἕκαστος
 12 αὐτῶν, καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρὸς εὐρήσει αὐτόν. 12 οἷδε δὲ τὸν κύριον ἀτοπα ποιή-
 13 σειν; ἢ ὁ παντοκράτωρ ταραῖαι κρίσιν, 13 ὅς ἐποίησε τὴν γῆν; τίς δὲ ἔστιν

49. om επι, C εν ... AC οστων 20. C επιθυμει 22. εγγιση δε η ψ. αυτ. εις θαν. ... C αυτου η ψυχη ... εν τω αδη 23. εις εξ αυτων ... C* τρωσει (vdtr) ... επι τον κυριον, C επι κυριον ... και την ανοιαν, C την δε ανομιαν 24. ανδεξ. αυτου ... AC αυτον εις θανατον ... και τα οστα 25. και αποκ. αυτον 26. ευξετε προς ... AC ειςελευσετε (C-ται) δε προσωπ. καθαρω ... ανθρωπω την δικαιοσ. αυτου 27. αποπεμψεται ... συνετελουμένη 28. την ψυχην ... εξελθειν ... και ζωη 29. C om παντα 30. C αλλ ερρ. ... ινα η ψυχη μ. 31. ante hunc versum haec add υπολαβων δε ελιους λεγει Ακουσατε μου σοφοι επισταμενοι ενωτιζεσθαι το καλον Οτι ειρηκεν ιωβ· ιδου ταυτα παντα εργαται ο ισχυρος· Οδους τρις μετα ανδρος Του επιστρεψαι ψυχην αυτου εκ διαφθορας Του φωτισαι αυτω εν φωτι ζωντων 31. προσεχε ιωβ κ. ακουσον μου· κωφ. ινα λαλησω 32. C λογοι ο αποκρ. ... σε δικαιοω. 33. ει δε μη ... AC in f. add σοφιαν XXXIV. 2. AC ενωτιζεσθαι το καλον 3. οτι νους δοκειμαζει λογους, λαρυγξ δε ... C λαρυξ 4. μεσ. αυτων τι καλον 6. και εψευσ. τω ... C βελος αυτου 8. pro η ουδ ου Α ουδε, C ουδ ολωσ ... κοινωνησ. οδου μετα των ποιουντων 9. εστιν ... αυτου 10. καρδια ... ασεβησαι, εναντι δε 11. αλλα γαρ αποδιδωσιν ... C οπι αυτων ... C τριβη 12. AC οτη ... τα ατοπα ... C** ποιειν ... ταραξ. το δικαιον 13. ο ποιησας

ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα; ¹⁴ εἰ γὰρ βούλοιτο συνέχειν, ¹⁴ καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχεῖν, ¹⁵ τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν, ¹⁵ πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελευσεται ὅθεν καὶ ἐπλάσθη. ¹⁶ Ἴδε μὴ νουθετῇ, ¹⁶ ἄκουε ταῦτα, ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων. ¹⁷ Ἴδε σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα καὶ ¹⁷ τὸν δαλύντα τοὺς πονηροὺς, ὄντα αἰώνιον δικαίον. ¹⁸ ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεὺς ¹⁸ Παρανομεῖς, ἀσεβέσαστε τοῖς ἄρχουσιν. ¹⁹ ὅς οὐκ ἐπαισχυνθῇ πρόσωπον ἐντί- ¹⁹ μου, οὐδὲ οἶδε τιμὴν ζῆσθαι ἄνδροις, θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν. κεὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγέειν καὶ δεῖσθαι ἀνδρός. ²⁰ ἐχρήσαντο γὰρ παρα- ²⁰ νόμως, ἐκκλεινομένων ἀδυνάτων. ²¹ αὐτὸς γὰρ ὁρατὴς ἐστὶν ἔργων ἀνθρώπων, ²¹ λέληθε δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουν· ²² οὐδὲ ἐστὶ τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ²² ποιούντας τὰ ἄνομα. ²³ ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θῆσει ἔτι. ὁ γὰρ κύριος πάντας ²³ ἐφορᾷ, ²⁴ ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ²⁴ ἀριθμὸς. ²⁵ ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθή- ²⁵ σονται. ²⁶ ἔσβησε δὲ ἀσεβεῖς, ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ. ²⁷ ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ ²⁶ νόμου θεοῦ, δικαιοῦματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν, ²⁸ τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐ- ²⁸ τὸν κραυγὴν πενήτων, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται. ²⁹ καὶ αὐτὸς ἡσυ- ²⁹ χίαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάσεται; καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὀψεται αὐτόν; καὶ κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ ³⁰ βασιλεύων ἀνθρώπων ³⁰ ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ. ³¹ ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων Εἴληφα, οὐκ ³¹ ἐνεχυράσω. ³² ἄνευ ἑμαυτοῦ ὀφομαι. σὺ δεῖξόν μοι, εἰ ἀδικίαν ἐργασάμην, ³² οὐ μὴ προσθήσω. ³³ μὴ ἀπὸ σοῦ ἀποτίσει αὐτήν, ὅτι σὺ ἀπόσῃ; ὅτι σὺ ³³ ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγώ; καὶ τί ἔγνωσ ἀλήθων. ³⁴ διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ³⁴ ταῦτα, ἄνθρωπος δὲ σοφὸς ἀκήκοέ μου τὸ ῥῆμα. ³⁵ Ἰὼβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλά- ³⁵ λησεν, τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. ³⁶ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάτῃ Ἰὼβ, ³⁶ μὴ δῶς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄφρονες. ³⁷ ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρ- ³⁷ τίας ἡμῶν, ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθήσεται, πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου.

XXXV.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἑλιὺς λέγει ² Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει; σὺ τίς εἶ ὅτι ² εἵπας Δίκαιός εἰμι ἐναντι κυρίου; ⁴ ἐγὼ σοὶ δώσω ἀπόκρισιν καὶ τοῖς τρισὶ ⁴ φίλοις σου. ⁵ ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἴδε, κατὰ μαθε δὲ νέφη ὡς ὑψηλὰ ⁵ ἀπὸ σοῦ. ⁶ εἰ ἥμαρτες, τί πράξεις; εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἡνόμησας, τί δύνασαι ⁶ ποιῆσαι; ⁷ ἐπεὶ δὲ οὐκ δίκαιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ, ἢ τί ἐκ χειρὸς σου λήψε- ⁷ ται; ⁸ ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἢ ἀσεβείᾳ σου, καὶ υἱῷ ἀνθρώπου ἢ δικαιοσύνῃ ⁸ σου. ⁹ ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκραῖονται, βοήσονται ἀπὸ βραχίονος ⁹

13. C και τα εν αυτη παντα 14. C* συσχειν pro συνεχ. 15. βροτος δε pro πας δε βρ., C πας γαρ βρ. 16. AC ει δε pro ιδε ... ταυτα ιωβ 17. ει δε σοι ουκ οικει τον μισουντα τα ανομα ... ειναι δικαιον 18. ασεβεστατοι 19. αισχυνη ... εντιμου, ουκ εδωκεν δε τιμην θεσθ. ανδρων του θ. τα ... C αυτοις pro ανδρος 20. γαρ ανομοις εκκλειομενοις και αδυνατοις 22. C εστιν 23. τα παντα, C παντα 25. om δ 26. C om δε ... και ορατοι εγενοντο εναντιον των εκθρων 28. AC πενητους (C om π) 29. C παρεξεται 31. ενεχυρασα 32. συ διδαξον με ... ηργασαμην ... προσθω 33. AC παρα σου ... C αποτιεις ... οτι απωσω ... εκλεξω ... om ουκ 34. C om καρδιας, A καρδια ... δε φρονιμος 35. om δε ... ελαλησας ... AC τα δε ρηματα ... σου pro αυτου 36. αποκρισιν 37. C εφ ημων ... εστε pro λογισθησεται ... λαλουντι ρ. εναντι κυριου XXXV. 3. AC η ερεις τι ποιησω αμαρτων 4. C εγω δε ... σου φιλοις, C om σου 5. κα- ταμ. τα νεφη και ιδε ως 6. ηνομ. πολλα 7. και ει δικαιος ... A (non C) λημψεται

10 πολλῶν. ¹⁰ καὶ οὐκ εἶπε Που ἔστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ κατατάσσων φυ-
 11 λακὰς νυκτερινάς, ¹¹ ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς, ἀπὸ δὲ πετεινῶν
 12 οὐρανοῦ; ¹² ἐκεῖ κεκραῖονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.
 13 ¹³ ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ἰδεῖν ὁ κύριος· αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατὴς
 14 ἐστὶ ¹⁴ τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, καὶ σώσει με. κρήνητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ,
 15 εἰ δύνασαι αὐτὸν αἰνέσαι ὥς ἐστι· ¹⁵ καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος
 16 ὁργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω παράπτωμά τι σφόδρα. ¹⁶ καὶ Ἰωβ ματαίως ἀνοί-
 γει τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

XXXVI.

2 Προςθεῖς δὲ ἔτι Ἐλιοῦς λέγει ² Μείνόν με μικρὸν ἔτι ἵνα διδάξω σε·
 3 ἔτι γὰρ ἐν ἐμοὶ ἐστὶ λέξις. ³ ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακράν, ἔργοις δέ
 4 5 μου δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθείας, ⁴ καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνιείς. ⁵ γί-
 νωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσῃται τὸν ἄκακον, δυνατὸς ἰσχυρὶ καρ-
 6 7 δίας ⁶ ἀσεβῇ οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει. ⁷ οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ
 8 εἰς νίκος, καὶ ὑψωθήσονται. ⁸ καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθή-
 9 σονται ἐν σχοινοῖς πενίας· ⁹ καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παρα-
 10 πτώματα αὐτῶν ὅτι ἰσχύουσιν. ¹⁰ ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται· καὶ εἶπεν
 11 ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας. ¹¹ ἐὰν ἀκούσῃ καὶ δουλεύσῃσι, συντελέ-
 12 σουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις. ¹² ἀσε-
 13 βεῖς δὲ οὐ διασώξεις, παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι αὐτοὺς εἰδέναι τὸν κύριον, καὶ
 14 διότι νοουζομένουνοι ἀνήκοοι ἦσαν. ¹³ καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσιν θυμὸν·
 15 οὐ βοηθῶνται, ὅτι ἔδωκεν αὐτούς. ¹⁴ ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐ-
 16 τῶν, ἥ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσχομένη ὑπὸ ἀγγέλων, ¹⁵ ἀντ' ὧν ἔζησαν ἀσθενῇ
 17 18 καὶ ἀδύνατον· κρίμα δὲ πράξεων ἐκστήσει. ¹⁶ καὶ προσεπιπατήσέν σε ἐκ στό-
 19 20 ματος ἐχθροῦ, ἄβυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τράπεζά σου
 21 17 πλήρης πιότητος. ¹⁷ οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα, ¹⁸ θυμὸς δὲ ἐπ'
 22 19 ἀσεβεῖς ἔσται, δι' ἀσεβείαν δώρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίας. ¹⁹ μὴ σε ἐκ-
 23 20 κλινάτω ἐκὼν ὁ νοῦς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων, ²⁰ καὶ πάντας τοὺς
 24 21 κραταιοῦντας ἰσχυρὴν μὴ ἐξελευσῇς τὴν νύκτα, τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐ-
 25 22 τῶν· ²¹ ἀλλὰ φυλάξαι μὴ πράξης ἄτοπα· ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξέλω ἀπὸ πτω-
 26 23 χείας. ²² ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσῃ ἐν ἰσχυρί αὐτοῦ· τίς γὰρ ἐστὶ κατ' αὐτὸν
 27 24 δυνάστης; ²³ τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα; ἡ τίς ὁ εἰπὼν Ἐπραξεν
 28 25 ἄδικα; ²⁴ μνησθήτη ὅτι μεγάλα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα ὧν ἤρξαν ἄνδρες. ²⁵ πᾶς
 29 26 ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ, ὅσοι τιτρωσχομένοι εἰσι βροτοί. ²⁶ ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς
 30 27 πολὺς, καὶ οὐ γνωσόμεθα· ἀρισμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος. ²⁷ ἀριζμηταὶ
 31 28 δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ, καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην· ²⁸ ῥυθίσονται
 παλαιώματα, ἐσχίασε δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθήτῳ βροτῷ. ὥραν ἔτετο κτήνεσιν,
 οἶδασι δὲ κοίτης τάξιν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταται σου ἡ διάνοια, οὐδὲ

11. και απο πετεινων 12. κεκραξον ... εισακουση απο 13. AC ιδειν ου βουλεται 14. ανομα, ος σωσ. με ... C αινεσει αυτ. (ed. rom. in f. non interpg.) XXXVI. 1. ελιους επι 2. μεικρον με μεινον ... γαρ μοι ενεστιν 5. γινωσχω δε εγω 6. ασεβων ... ζωοποιησει 7. οφθαλμον ... θρονον καθιει α. και εις νικ. υψωθησεται 8. συσχεθησονται 9. οταν ισχυσωσιν 12. ιδεναι 14. αποθανη ... τιτρ. ειη υπο 16. εκχθρου ... καταχυσεις 17. και ουχ ... om δε 18. επ ασεβ. ηξει, δια ασεβ. ... επ αδικειας 19. εκκλινη ο νους εκων ... αδυνατ. εν αναγκ. οντ. 20. praemittit αλλα φυλαξαι μη πραξης ανομα (... αδους pro λαους) 21. om (cf. ad v. 20.) αλλα φ. μη πρ. ατ. ... επι τουτον ... πτωχιας 22. κραταιωσει σε 24. μνηστ. ουν ιωβ ... αυτου εστιν 25. ιδεν 27. υετου σταγονες 28. επι αμυ-
 ζητων βροτων ... και οιδασιν κοιτης ... εξιστατο

διαλλάσσεται σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος. ²⁹ καὶ ἐὰν συνῇ ἀπέκτασις νεφέ- 29
λης, ἰσότητα σκηνῆς αὐτοῦ ³⁰ ἰδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὸν ἡδῶ, καὶ ριζώματα 30
τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν. ³¹ ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαοὺς, δώσει τροφὴν τῷ 31
ἰσχύοντι. ³² ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψε φῶς, καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἅπαν- 32
τῶντι. ³³ ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ κύριος, κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας. 33

(XXXVII.)

³¹ Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου καὶ ἀπερβύη ἐκ τοῦ τόπου 31
αὐτῆς. XXXVII. ¹ Ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου, καὶ μελέτη ἐκ στόματος 1
αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ² ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς 2
αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς. ³ ὁπίσω αὐτοῦ βοηθεῖται φωνῇ, βροντῇσιν ἐν φωνῇ 3
ὑβρεως αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτοὺς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ. ⁴ βρον- 4
τῇσιν ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμασία· ἐποίησε γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ᾔδει-
μεν, ⁵ συντάσων χιόνι Γίνου ἐπὶ γῆς, καὶ χειμῶν ὑετός, καὶ χειμῶν ὑετῶν 5
δυναστείας αὐτοῦ. ⁶ ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει, ἵνα γινῶ πᾶς 6
ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν. ⁷ εἰσῆλθε δὲ θηρία ὑπὸ τὴν σκέπην, ἡσύ- 7
χασαν δὲ ἐπὶ κοίτης. ⁸ ἐκ ταμειῶν ἐπέρχονται ὀδοὶ, ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων 8
ψυχος. ⁹ καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος· οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν 9
βούληται, ¹⁰ καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλῃ· διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ, 10
¹¹ καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει, ἐν θαλασσοῦς, εἰς ἔργα αὐτῶν· πάντα 11
ὅσα ἂν ἐντελεσθῶν αὐτοῖς, ταῦτα συντέτακται παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ¹² ἐὰν 12
τε εἰς παιδείαν, ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἔλεος εὐρήσῃ αὐτόν. ¹³ ἐνωτίως 13
ταῦτα, Ἰάβ· στήθι νουθετούμενος δύναμις κυρίου. ¹⁴ οἶδμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔθετο 14
ἔργα αὐτοῦ, φῶς ποιήσας ἐκ σκότους. ¹⁵ ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν, ἐξάλισα 15
δὲ πτώματα πονηρῶν. ¹⁶ σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμῇ, ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς. 16
¹⁷ στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα, ἰσχυραὶ ὡς ὄρασις ἐπιχύσεως. 17
¹⁸ διὰ τί δίδαξόν με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες. ¹⁹ μή 18 19
βίβλος ἡ γραμματεὺς μοι παρέστηκεν, ἵνα ἄνθρωπον ἐστηκῶς κατασιωπῇσω;
²⁰ πᾶσι δὲ οὐκ ὁρατὸν τὸ φῶς, τηλαυγὲς ἐστὶν ἐν τοῖς παλαιώμασιν, ὥσπερ 20
τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν. ²¹ ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσανοῦντα· ἐπὶ τοῖς με- 21
γάλῃ ἡ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος, ²² καὶ οὐκ εὐρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ 22
ἰσχύϊ αὐτοῦ. ὁ τὰ δίκαια κρίνων, οὐκ οἶει ἐπακούειν αὐτόν; ²³ διὸ φοβητῇ- 23
σονται αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι, φοβηθήσονται δὲ αὐτὸν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ.

28. απο του σωματος 29. συνης επεκτασιν 30. επ αυτην το τοξον,
κ. ριζωμα 32. ης in αυτης in rasura 33. *φιλοις ...* κυριου (*erasit)
... κτησεις XXXVII. 34. υπερ ταυτης 4. ακουε ιωβ 2. om υποκατω
usque αρχη αυτου ... om της 3. ακουση 4. post θαυμασια add C (cf.
36, 28... ante 37, 4. deest folium cod. C) ωραν εθετο κτηνεσιν οισασιν δε
κοιτης ταξιν επι τουτοις πασιν ουκ εξισταται σου η διανοια ουδε διαλ-
λασσεται σου η καρδια απο σωματος ... C ποιησ. δε ... C* (vdlr) ηδειν
μεν 5. Επι γης γεινου ... C επι της γης ... C om και χειμ. υετος ...
κ. χειμωνι να η υετος ... C υετου ... δυναστειαις 7. εισηλθον ... υπο
σκεπη, C υπο σκεπην ... και ησυχασεν επι 8. ταμειων, C ταμιων ...
εξερχονται ... ακρωτηριων 9. οικεια δε υδωρ 10. καταπλησσει ... δια-
σκορπισει ... C om νεφελη διασκορπει 11. διαστρεψει, εν τοις κατωτατω
θεις εργα ... εντειλη 12. AC παιδιαν, εαν τε ... εαν τε εις ελεος αυτου
... om ευρησ. αυτον 13. ιωβ ταυτα ... AC νουθετου 14. οιδας ως εθετο
ο θεος ... C κυριος pro ο θεος ... ποιησας φως 15. επιστασαι 17. C
απο νοτου στερεωσεις ... στερεωσεις 18. C παυσωμεθα 19. εστω
20. πασιν γαρ ... ορατον φως ... in f. add εξελθεν (sic) 21. C χρυσανουντα
... του παντοκρατ., C παρα παντοκρ. 22. ομοιον αυτω και τη 22. κρινων οiei
ετι ουκ εισακουει αυτος ... C οη ... C εισακουειν 23. αυτον ανθρωποι ...
τη καρδια

XXXVIII.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι Ἐλιοὺν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος τῷ Ἰωβ διὰ
 2 λαίλαπος καὶ νεφῶν ² Τίς οὗτος ὁ κρύπτων με βουλήν, συνέχων δὲ ῥήματα
 3 ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἶεται κρύπτειν; ³ ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὄσφυν σου, ἐρω-
 4 τήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίσῃτι. ⁴ ποῦ ἦς ἐν τῷ ἡμελιούῳ με τὴν γῆν;
 5 ἀπαγγέλιον δέ μοι, εἰ ἐπίστη σύνεσιν. ⁵ τίς ἔζητο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας;
 6 ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς; ⁶ ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπτή-
 7 γασι; τίς δὲ ἐστὶν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαίον ἐπ' αὐτῆς; ⁷ ὅτε ἐγενήθησαν
 8 ἄστρα, ἤνεσαν με φωνῇ μεγάλη πάντες ἄγγελοί μου. ⁸ ἐφράξα δὲ θαλάσσαν
 9 πύλαις, ὅτε ἐμαίμασεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη. ⁹ ἐβέβηκον δὲ
 10 αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν, ὁμίχλη δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα. ¹⁰ ἐβέβηκον δὲ αὐτῇ ὄρια,
 11 περιβέεις κλεῖθρα καὶ πύλας. ¹¹ εἶπα δὲ αὐτῇ Μέχρι τούτου ἐλεύσῃ, καὶ οὐχ
 12 ὑπερβήσῃ, ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεται σου τὰ κύματα. ¹² ἢ ἐπὶ σοῦ συν-
 13 τέταχα φέγγος πρωινόν; ἕως φόρος δὲ εἶδε τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, ¹³ ἐπιλαβέσθαι
 14 πτερύγων γῆς, ἐκτιναῖαι ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς; ¹⁴ ἢ σὺ λαβὼν γῆν πηλὸν ἐπλα-
 15 σας ζῶον, καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔθου ἐπὶ γῆς; ¹⁵ ἀφείλες δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ
 16 φῶς, βραχίονα δὲ ὑπερφηάνων συνέτριψας; ¹⁶ ἤλθες δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης,
 17 ἐν δὲ ἔχνεσιν ἀβύσσου περιεπάτησας; ¹⁷ ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θα-
 18 νάτου, πυλωροὶ δὲ ἄδου ἰδόντες σε ἔπηξαν; ¹⁸ νενουβήτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς
 19 ὑπ' οὐρανόν; ἀναγγέλιον δὴ μοι πόση τίς ἐστί. ¹⁹ ποῖα δὲ γῆ αὐλίζεται τὸ
 20 φῶς; σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος; ²⁰ εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν; εἰ δὲ καὶ
 21 ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν; ²¹ οἶδα ἅρα ὅτι τότε γεγέννησαι, ἀρίζυμος δὲ ἐτῶν
 22 σου πολὺς. ²² ἤλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος, θησαυροὺς δὲ χαλᾶζης ἐώρα-
 23 κας; ²³ ἀπόκειται δέ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν, εἰς ἡμέραν πολέμων καὶ μάχης;
 24 ²⁴ πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πᾶχνη, ἣ διασκεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν;
 25 ²⁵ τίς δὲ ἠτοίμασεν ὑετῶν λάβρῳ ῥύσιν, ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν, ²⁶ τοῦ ὑετῆσαι ἐπὶ
 27 γῆν οὐ οὐκ ἀνὴρ, ἔρημον οὐ οὐκ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ, ²⁷ τοῦ χορτάσαι
 28 ἄβατον καὶ ἀοίκητον, καὶ τοῦ ἐκβλαστήσαι ἔξοδον χλόης; ²⁸ τίς ἐστὶν ὑετοῦ
 29 πατῆρ; τίς δὲ ἐστὶν ὁ τετοκῶς βάλους δρόσου; ²⁹ ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκ-
 30 πορεύεται ὁ κρύσταλλος; πᾶχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκεν; ³⁰ ἢ καταβαίνει
 31 ὥσπερ ὕδωρ βέον; πρόσωπον ἀσεβοῦς τίς ἔπηξεν; ³¹ συνήκας δὲ δεσμὸν
 32 Πλειάδος, καὶ φραγμὸν Ὁρίωνος ἠνοιξας; ³² ἢ διανοίξεις Μαζουρῶν ἐν καιρῷ
 33 αὐτοῦ, καὶ Ἑσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά; ³³ ἐπίστασαι δὲ τροπὰς
 34 οὐρανοῦ ἢ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα; ³⁴ καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ,
 35 καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρου ὑπακούσεται σου; ³⁵ ἀποστελεῖς δὲ κεραυνούς καὶ
 36 πορεύσονται; ἐροῦσι δέ σοι Τί ἐστί; ³⁶ τίς δὲ ἔδωκε γυναῖξιν ὑφάσματος σο-
 37 φίαν ἢ ποικιλικτὴν ἐπιστήμην; ³⁷ τίς δὲ ὁ ἀρίζυμῶν νέφει σοφία, οὐρανὸν δὲ

XXXVIII. 4. νεφους 3. C** praemitt. αλλα νυν ... 4 ησθα οτε εβε-
 μελιωσα ... αναγγειλον μοι ... C δη pro δε ... επιστασαι 5. C om τα
 ... C επαγων 6. επι τ. δε οι στυλοι αυτης ... C επ αυτην 7. εγενηθη
 ... εν φωνη ... in f. add και υμνησαν 8. C εμεμασεν ... οτε εμεουτο
 και εκ κ. μ. α. εξεπορευετο 9. C αμφιεσιν 14. ειπον ... ουκ υπερβ.
 12. C φεγγος ... επιδεν 13. γης και εκτιναξαι 14. C γης πηλον ... λα-
 λητον αυτο 15. αφιλω δε ... και βραχιονα υπερηφ. 16. AC επι γην θα-
 λασσης 18. αναγγ. δε μ. π. ητις ε. 19. εν ποια ... αυλίζεται φως ...
 ποιος εστιν τοπος 20. ε. αρα αγαγοις 21. οτι εις τουτο γεγενν. 22. εο-
 ρακας 23. αποκινται ... πολεμου 26. επι γης ... ουκ υπαρχει 28. συνο-
 χας και βωλ. δρ. 29. om ο (... παχνη) 30. 31. ως υδωρ ... προςωπ.
 δε ασ. τ. ετηξεν συνηκας· δεσμον δε πλιαδος εγνωσ· η φραγμον 32. αυ-
 του και αξεις α. 34. δρομω 36. τις εδωκεν γυναικι υφασματι σοφ. και
 π. σοφιας επιστ.

εἰς γῆν ἔκλινε; ³⁸ κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία, κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ 38
λίθῳ κύβον. ³⁹ θηρεύσεις δὲ λέουσι βοράν, ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις; 39
⁴⁰ δεδοίκασι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν, κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες. ⁴¹ τίς 40 41
δὲ ἡτοίμασε κόρακι βοράν; νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς κύριον κεκράγασι πλα-
νώμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες.

XXXIX.

Εἰ ἔγνωσ καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας, ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλά-
φων; ² ἡρῆσθης δὲ μῆνας αὐτῶν πλήρεις τοκετοῦ αὐτῶν, ὠδῖνας δὲ αὐ- 2
τῶν ἔλυσας; ³ ἐξέστρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδιά ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν 3
ἐξαποστειλεῖς; ⁴ ἀπορρήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν, πληθύνωσιν ἐν γεννήματι· ⁴
ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς. ⁵ τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἀφρεὶς ὄνον ⁵
ἄγριον ἐλεύθερον, δεσμούς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν; ⁶ ἐξέμην δὲ τὴν δίαιταν αὐ- 6
τοῦ ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἄλμυρίδα· ⁷ καταγελῶν πολυοχλίας ⁷
πόλεως, μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων, ⁸ κατασκέπεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ, ⁸
καὶ ὀπίσω παντὸς γλωροῦ ζητεῖ. ⁹ βουλήσεται δὲ σοι μονόκερως δουλεῦσαι, ⁹
ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτης σου; ¹⁰ δῆσεις δὲ ἐν ἱμάσι ζυγὸν αὐτοῦ, ἢ ἔλκυσει ¹⁰
σου αὐλάκας ἐν πεδίῳ; ¹¹ ποιεῖσας δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, ¹¹
ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου; ¹² πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπό- 12
ρον, εἰσίοσει δὲ σου τὸν ἄλωνα; ¹³ πτέρυξ τερπομένων νεέλασσα, ἐὰν συλ- 13
λάβῃ ἀσίδα καὶ νέσσα· ¹⁴ ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ψᾶ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χοῦν ¹⁴
σάλπει, ¹⁵ καὶ ἐπελάβετο ὅτι πούς σκορπιεῖ καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσιν. ¹⁵
¹⁶ ἀπεσκήρυνε τὰ τέκνα ἑαυτῆς ὥστε μὴ ἑαυτήν· εἰς κενὸν ἐκοπίασεν, ἄνευ ¹⁶
φόβου. ¹⁷ ὅτι κατεσιώπησεν αὐτὴ ὁ θεὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἐπεμέρισεν αὐτῇ ¹⁷
ἐν τῇ συνέσει. ¹⁸ κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει, καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ ¹⁸
ἐπιβάτου αὐτοῦ. ¹⁹ ἢ σὺ περιέβηκας ἵππῳ δύνامي, ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐ- ¹⁹
τοῦ φόβου; ²⁰ περιέβηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν, δόξαν δὲ στηθῶν αὐτοῦ τόλμη; ²⁰
²¹ ἀνορύσων ἐν πεδίῳ γαυριᾶ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχυί· ²² συναν- ²¹ 22
τῶν βασιλεῖ καταγελά, καὶ οὐ μὴν ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου. ²³ ἐπ' αὐτῷ ²³
γαυριᾶ τόξον καὶ μάχαιρα, ²⁴ καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν· καὶ οὐ μὴ πιστεύ- ²⁴
σει ἕως ἂν σημάνῃ σάλπιγγι. ²⁵ σάλπιγγος δὲ σημαίνουσης λέγει Εὐγε· πόρ- ²⁵
ρωσεν δὲ ὀσφραίνεται πολέμου σὺν ἄλματι καὶ κραυγῇ. ²⁶ ἐκ δὲ τῆς σῆς ²⁶
ἐπιστήμης ἕστηκεν ἱέραξ, ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος, καθορῶν τὰ
πρὸς νότον; ²⁷ ἐπὶ δὲ σῶ προσταγμάτι ὑψοῦται ἀετός, γῆς δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς ²⁷
αὐτοῦ καθεσθῆεις αὐλίζεται, ²⁸ ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφω; ²⁹ ἐκέισε ὦν ²⁸ 29
ζητεῖ τὰ σῖτα, πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσιν· ³⁰ νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ ³⁰
φύρονται ἐν αἵματι, οὗ δ' ἂν ὡς τεχνεῖτες παραχρῆμα εὗρίσκονται. ³¹ καὶ ³¹
ἀπεκρίθη κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἰωβ καὶ εἶπε ³² Μὴ κρίνῃ μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλι- ³²
ναι; ἐλέγχων δὲ θεὸς ἀποκρίσεται αὐτήν. ³³ ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει τῷ κυρίῳ ³³

38. κεχ. γαρ ... γης κονια ... κεκολληκεν ... ωσπ. κυβον λιθοῖς
41. νεοσσ. δε πρ. κυρ. αυτου XXXIX. 1. om ει εγν. usque petras (cf.
ad v. 3.) 2. αυτων μηνας ... om αυτων sec. 3. ανευ φοβου et add η
εγνωσ καιρον τοκετου τραγελαφων πετρας 4. ανακ. εαυτοις 6. αυτου την
διαιταν 8. ζητησει 9. ατραπελος μονοκερως 10. αυτου εν ειμασιν ζυγον
... σοι αυλακας 11. και επαφησεις αυτω 12. δε αυτω οτι ... και εισοι-
σει σου την αλ. 13. νεελασσα ... "ασσιδα ... νεεσσα ελαλησαν 14. ωτα
pro ωα 16. τεκν. αυτης 17. εμερισεν αυτη ο θεος εν 18. κ. καιρων
19. και ενεδυσας τραχ. 20. και δοξη στηθων α. τολμην 22. συνανταν
βελει καταγελα, και ου μη αποστραφη σιδηρον 23. και οξυσθενης μαχαιρα
24. πιστευση ... σημανη 25. ερει pro λεγει ... και συν α. κ. κρ. εκπο-
ρευεται 27. η επι τω σω 29. πορρω. δε οι 30. ου δε εαν 32. ελεγ-
χων θεον 33. ειπεν τω κυρ.

34 ³⁴ Τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι, νουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον, ἀκούων τοιαῦτα οὐδὲν ὢν; ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα; χεῖρα θήσω ἐπὶ στοματί μου. ³⁵ ἅπαξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω.

XL.

2 Ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπε τῷ Ἰωβ ἐκ τοῦ νέφους ² Μή, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἄνθρωπος τὴν ὁσφύν σου, ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίναι· ³ μή ἀποποιού μου τὸ κρίμα. οἶμαι δέ με ἄλλως σοι κεχηρηματικῆναι ἢ ἵνα ⁴ ἀναφανῆς δίκαιος; ⁴ ἢ βραχίων σοὶ ἐστί κατὰ τοῦ κυρίου, ἢ φωνὴ κατ' αὐτοῦ ⁵ βροντᾶς; ⁵ ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν, δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφιάσαι. ⁶ ⁶ ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὁργῇ, πάντα δὲ ὑβριστὴν ταπεινώσον, ⁷ ὑπερήφανον ⁸ δὲ σβέσον· σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παραχρήμα, ⁸ κρύψον δὲ εἰς γῆν ὁμοθυμαδόν, ⁹ τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἐμπλήσον· ⁹ ὁμολογήσω ὅτι δύναται ἡ δεξιὰ σου σῶσαι. ¹⁰ ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί, χορτὸν ἴσα βουσὶν ἐσθίουσιν. ¹¹ ἰδοὺ δὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ' ὁσφύϊ, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ἐπ' ὀμφαλοῦ γαστροῦ. ¹² ἔστησεν οὐρανὸν ὡς κυνάρισσον, τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπλέκεται· ¹³ αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χαλκεῖαι, ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σιδηρὸς χυτός. ¹⁴ τοῦτ' ἐστὶν ἀργὴ πλάσματος κυρίου, πεποιημένον ἐγκαταπαίξεσθαι ὑπὸ τῶν ¹⁵ ἀγγέλων αὐτοῦ. ¹⁵ ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ὄρος ἀκρότομον ἐποίησε χαρμονὴν τετράποσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ· ¹⁶ ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμάται, παρὰ πάπυρον καὶ κάλαμον καὶ βούτομον· ¹⁷ σκιαζονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα σὺν ῥαδάμοις καὶ κλώνες ἀγροῦ. ¹⁸ ἂν γένηται πλήμμυρα, οὐ μὴ αἰσθῇ, πέποιθεν ὅτι προσκρούσει ὁ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ· ¹⁹ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ δέξεται αὐτόν, ἐν σκολιευόμενος τρήσει ῥίνα. ²⁰ ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν τῷ ἀγκίστρῳ, περιστήσεις δὲ φορβαίαν περὶ ῥίνα αὐτοῦ; ²¹ ἢ δήσεις κρίκον ἐν τῷ μυχτῆρι αὐτοῦ, ψελλίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ; ²² λαλήσει δέ σοι ²³ δεήσει, ἰκετηρία μαλακῶς; ²³ θήσεται δὲ μετὰ σοῦ διαθήκην; λήψῃ δὲ αὐτὸν δοῦλον αἰώνιον; ²⁴ παύξῃ δὲ ἐν αὐτῷ ὥσπερ ὄρνέω; ἢ δήσεις αὐτόν ὥσπερ στρουθίον παιδίῳ; ²⁵ ἐνσιτοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ ἔξῃ, μεριτεύονται δὲ αὐτόν ²⁶ Φοινίκων ἔξῃ; ²⁶ πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὼν οὐ μὴ ἐνέγκῃσι βύρσαν μίαν ²⁷ οὐρᾶς αὐτοῦ, καὶ ἐν πλοίοις ἀλιέων κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁷ ἐπιστήσεις δὲ αὐτῷ χεῖρα, μνηστεῖς πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ, καὶ μηκέτι γινέσθω.

(XLI.)

28 ¹ Οὐχ ἐώρακας αὐτόν; οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεταυμάκας; ² ἢ τίς ἀντιστάς; ³ οὐ σιωπήσομαι (Ro. 1 35.)

34. ελεγχόμενος υπο κυριου ... μηδεν ων εγω· αποκρισιν δε τινα 35. ελαλησα XL. 1. δια pro ex 2. αποκριζητι 3. κριμα. μηδε οiou μαι α. σ. κεχρ. αλλ ινα δικ. αναφ. 4. ει βραχ. σ. ε. κατα κυριον, η φωνη βροντης κατ αυτον βροντα ισα 5. αν. δε εις υψος ... οim δε 6. εν οργη σου 8. δε αυτους εις γ. εξω ομοθ. 3. ομολογ. αρα ... σου η δεξια 10. αλλ ιδου παρα σοι θηρια ισα βουσιν χορτον εσθιει 11. επι οσφους ei add αυτου ... γαστρ. αυτου 12. ουραν αυτου ωσπερ ... ωσπερ σχοινια συμπ. 13. αυτ. ως πετραι χαλκαι ... ως σιδηρος 14. τουτο εστιν ... εις το ενκαταπ. 16. καλαμ. κ. παπυρ. 17. oim εν ... δαραμοις ... αγνου 18. εσθηται 19. ρινα αυτου 20. AC φορβεαν 21. και ειλησεις κλοιον εν τω ... φελιω 22. δεησεις και ικετηριας 23. λημψη 24. και εμπεξis αυτω ... oim η ... δησ. δε 25. δε αυτον εσνη, και μεριτ. α. φ. γενη ... C φενικων γενη 26. ενεγκη μιαν βυρσαν 27. επιδες ... ει αυτω ... πολεμου του γιγνομενου εν τω 28. AC εωρακας XLI. 1. αυτον οτι ητ. σοι ... ανθισταμενος 2. η τις εστιν ος αντιστ. ... η ουχι πασα

δι' αὐτόν, καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτῷ. ⁴ τίς ἀποκαλύψει ⁴
 πρὸς ὥπον ἐνδύσεως αὐτοῦ, εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι;
⁵ πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει; κύκλῳ ὀδόντων αὐτοῦ φόβος. ⁶ τὰ ἔγκατα ⁵ 6
 αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκεαι, σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ σμυρίτης λίθος. ⁷ εἷς τοῦ ⁷
 ἐνὸς κολλῶνται, πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν. ⁸ ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ⁸
 προσκολληθήσεται, συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν. ⁹ ἐν παρμῷ ⁹
 αὐτοῦ ἐπιφάνσκεται φέγγος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωσφόρου. ¹⁰ ἐκ ¹⁰
 στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται ὡς λαμπάδες καιόμεναι, καὶ διαβρίπτουνται ὡς
 ἐσχάραι πυρός. ¹¹ ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης ¹¹
 πυρὶ ἀνθρώπων. ¹² ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρακες, φλόξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκ- ¹²
 πορεύεται. ¹³ ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζεται δύναμις, ἐμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ¹³
 ἀπώλεια. ¹⁴ σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληται· καταχέει ἐπ' αὐτόν, οὐ ¹⁴
 σαλευθήσεται. ¹⁵ ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος, ἔστικη δὲ ὥσπερ ἄκμων ¹⁵
 ἀνήλτος. ¹⁶ στραφέντος δὲ αὐτοῦ φόβος θηρίους τετράποσιν ἐπὶ γῆς ἄλλομέ- ¹⁶
 νος. ¹⁷ ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχοι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ καὶ θώρακα· ¹⁷
¹⁸ ἡγήται μὲν γὰρ σίδηρον ἄχυρα, χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαρόν. ¹⁹ οὐ μὴ τρώ- ¹⁸ 19
 σῇ αὐτόν τόσον χάλκεον· ἡγήται μὲν πετροβόλον χόρτον, ²⁰ ὡς καλὰ μὴ ἐλογίσθησαν ²⁰
 σφυρά, καταγεῶ δὲ σεισμοῦ πυρφόρου. ²¹ ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀξεῖς, πᾶς ²¹
 δὲ χρυσὸς θαλάσσης ὑπ' αὐτόν ὥσπερ πηλὸς ἀμύθητος. ²² ἀναζει τὴν ἄβυσσον ²²
 ὥσπερ χαλκεῖον· ἡγήται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἐξάλειπτον, ²³ τὸν δὲ τάρταρον ²³
 τῆς ἄβυσσου ὥσπερ αἰχμάλων· ἐλογίσατο ἄβυσσον εἰς περίπατον. ²⁴ οὐκ ἔστιν ²⁴
 οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ, πεποιημένον ἐγκαταπαίξεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων
 μου· ²⁵ πᾶν ὑψηλὸν ὄρεα, αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι. ²⁵

XLII.

Ἐπολαβὼν δὲ Ἰώβ λέγει τῷ κυρίῳ ² Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ ²
 δέ σοι οὐδέν. ³ τίς γὰρ ἐστὶν ὁ κρύπτων σε βουλήν; φειδόμενος δὲ ῥημάτων, ³
 καὶ σὲ οἶεται κρύπτειν; τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν, μεγάλα καὶ θαυ-
 μαστά ἃ οὐκ ἐπιστάμην; ⁴ ἄκουσον δέ μου, κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω· ἔρω- ⁴
 τήσω δέ σε, σὺ δέ με δίδαξον. ⁵ ἀκοὴν μὲν ὥτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον, ⁵
 νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε. ⁶ διὸ ἐφάυλισα ἑμαυτὸν καὶ ἐτάκην· ⁶
 ἡγήμαι δὲ ἑμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν. ⁷ ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλήσαι τὸν κύ- ⁷
 ριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ Ἰώβ, εἶπεν ὁ κύριος Ἐλιφάξ τῷ Θαϊμα-
 νίτῃ Ἡμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληθῆς
 οὐδὲν ὥσπερ ὁ θεράπων μου Ἰώβ. ⁸ νῦν δὲ λάβετε ἐπτὰ μόσχους καὶ ἐπτὰ ⁸
 κριοὺς, καὶ πορεύσθε πρὸς τὸν θεράποντά μου Ἰώβ, καὶ ποιήσει κάρπωσιν
 ὑπὲρ ὑμῶν. Ἰώβ δὲ ὁ θεράπων μου εὐξεται περὶ ὑμῶν, ὅτι εἰ μὴ πρὸς ὥπον
 αὐτοῦ λήψομαι· εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτόν, ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε

3. λογος ... ισ. αυτου 4. τις δε ανακαλυψει 5. πυλας δε 6. om τα
 ... ενκατα δε α. α. χαλκαι, και συνδεσμοι αυτου ω. σμυριτος 7. εις εκ του
 8. συνεχονται 9. επιφωσκειται ... C om δε 10. AC om ως prius ... A
 (hiat C) διαριπτονται εσχαραι 11. φλογι pro πυρι 13. ενπροσθεν α. προ-
 τρεχει 15. AC ωςπερ λιθος 16. om δε ... αλλομ. επι γης 17. ουδεν ου
 μη ποι. αυτω δ. x. θωραξ ... C ουδε μη ποιησουσιν δ. επηρμενον x. θ.
 18. ωςπερ αχυρα 19. om τοξ. χαλκεον ... ηγητ. γαρ ... C om μεν ...
 AC ως χορτον 20. C καλαμην ει σφυραν ... ελογισθη αυτω 22. χαλκειον
 ... AC εξαλειπτον 23. C ως περιπατον 24. επι γης ... C ουδεν των επι
 [ολην?] την γην (?) XLII. 2. AC δυνασαι παντα 3. om τις δε ... ανηγ-
 γελη δε μοι ... ηπισταμην 4. δη μου 5. εως μεν ωτος ακοχς ηκουον
 ... εορακεν (6. ηγη) 7. om ταυτα ... C ελιφας ... θεμανιτη 8. και νυν
 λαβετε ... παιδα ... ποιησει (*-σεις) καρπωμα ... AC καρπ. περι υμων
 ... A (non C) λημφομαι ... και ει μη δε ... C* απωλεσαν υμας

- 9 ἀληθὲς κατὰ τοῦ ἡεράποντός μου Ἰωβ. ⁹ ἐπορεύθη δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανίτης καὶ Βαλδὰδ ὁ Σαυχιῆτης καὶ Σωφάρ ὁ Μιναῖος καὶ ἐποίησαν κατ'ὡς συνέ-
 10 ταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος· καὶ ἔλυσεν τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ἰωβ. ¹⁰ ὁ δὲ *Jac. 4. 10.
 κύριος ἠΐξῃσεν τὸν Ἰωβ· εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀφῆ-
 11 κεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν· ἔδωκε δὲ ὁ κύριος διπλὰ ὅσα ἦν ἐμπροσθεν Ἰωβ
 εἰς διπλασιασμόν. ¹¹ ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ
 αὐτοῦ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ, καὶ ἤλθον πρὸς αὐτόν, καὶ πάντες ὅσοι
 ἤδεισαν αὐτόν ἐκ πρώτου· φαγόντες δὲ καὶ πίνοντες παρ' αὐτῷ παρεκάλεσαν
 12 αὐτόν, καὶ ἐξαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτῷ ὁ κύριος· ἔδωκε
 δὲ κύριος εὐλόγησεν τὰ ἔσχατα Ἰωβ ἢ τὰ ἔμπροσθεν· ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ
 πρόβατα μύρια τετρακισχίλια, κάμηλοι ἑξακισχίλιοι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι
 13 ἡῤῥηλειαὶ νομάδες χίλιοι. ¹³ γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς·
 14 ¹⁴ καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν, τὴν δὲ δευτέραν Κασίαν, τὴν δὲ
 15 τρίτην Ἀμαλζαίας κέρας· ¹⁵ καὶ οὐχ εὐρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ἰωβ βελ-
 τίους αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν· ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν
 16 τοῖς ἀδελφοῖς. ¹⁶ ἔζησε δὲ Ἰωβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἐβδομήκοντα,
 τὰ δὲ πάντα ἔτη ἔζησε διακόσια τεσσαράκοντα· καὶ εἶδεν Ἰωβ τοὺς υἱούς
 17 αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τετάρτην γενεάν. ¹⁷ καὶ ἐτελεύτησεν
 18 Ἰωβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν. ¹⁸ γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστή-
 σεσθαι μετ' ὧν ὁ κύριος ἀνίστησιν. οὗτος ἐρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βί-
 βλου, ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσίτιδι ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰδουμαίας καὶ
 Ἀραβίας· προὔπηρχε δὲ αὐτῷ ὄνομα Ἰωβαβ. λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράμισσαν
 γεννᾷ υἱὸν ὃν ὄνομα Ἐννών. ἦν δὲ αὐτὸς πατὴρ μὲν Ζαρὲ ἐκ τῶν Ἡσαῦ
 [5] υἱῶν υἱός, μητὴρ δὲ Βοσορράς, ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ. καὶ
 οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδῶμ, ἧς καὶ αὐτὸς ἠρξεν χώρας·
 πρῶτος Βαλὰχ ὁ τοῦ Βεῶρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δεσσαβὰ· μετὰ δὲ
 Βαλὰχ Ἰωβὰβ ὁ καλούμενος Ἰωβ· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀσῶμ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν
 ἐκ τῆς Θαϊμανιτιδος χώρας· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀδάδ υἱὸς Βαράδ ὁ ἐκκόφας
 [10] Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεζαῖμ. οἱ δὲ ἐλ-
 θόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι Ἐλιφάξ τῶν Ἡσαῦ υἱῶν, Θαϊμανῶν βασιλεὺς, Βαλ-
 δὰδ ὁ Σαυχαίων τύραννος, Σωφάρ ὁ Μιναίων βασιλεὺς.

8. omi αληθες ei add in f. ουδεν αγαθον 9. επορευθησαν ... Σεμανιτης ...
 εποιησαν εαυτοις ... ελευσεν ... AC την αμαρτ. αυτων 10. omi και ...
 προσεζηκεν pro εδωκεν ... C* ο θεος ... ο κυριος τω ιωβ τα διπλα ων
 ειχεν εμπρ. εις 11. και παντες δε οσοι ... C* εκ προσωπου (?), A προ
 τουτου ... πιοντες αυτω ... AC επηγαγεν αυτω ... και εδωκαν αυτω ...
 AC χρυσουν ασημον (C** add εν) 12. AC ηυλογησεν ... ηυλ. τον ιωβ τα
 εσχατα μαλλον η 14. κασιαν ... C αμαλζιας, A μαλζιας 15. C ουκ ευρ.
 ... ιωβ θυγατερας και τους υιους αυτου β. αυτ. υπο την υπ ... εδωκ. δε
 ιωβ ταις θυγατρασιν αυτου κληρ. ε. τ. α. αυτου 16. παντα ζη ετη διακ.
 τεσσερακονταοκτω ... C εζησεν ετη ... C τεσσερακονταοκτω ... AC ιδεν
 (17. πληρες) 18. γεγρ. παλιν αναστ. αυτον ... ανιστησιν ο κυριος [4] ζα-
 ρεθ ... AC των υιων ησαν υιος omissio εκ [5] C* βοσορρας, A βοσ-
 σορας [7] ο του σεμφωρ [8] ασωμ [9] σεμανιτιδος ... C* βαρα
 [10] AC γεζαιμ [11] ελιφας υιος σωφαν των υιων ησαν [12] C* σαν-
 χιων ... βαλδας υιος αμνων του χοβαρ του αυχειτου τυραννου ... post
 βασιλευς add haec: θαιμαν υιος ελιφαξ ηγεμων της ιδουμαιας· εντος ερ-
 μηνευεται εκ της συριακης βιβλου εν μιν γη κατοικων τη αυσιτιδι επι των
 οριων του ευφρατου προὔπηρχεν δε το ονομα αυτου ιωβαβ· ην δε ο πατηρ
 αυτου ζαρεθ· εθ ανατολων ηλιου.

Subscriptio: AC ιωβ

Ψ Α Λ Μ Ο Ι.

I.

Μακάριος ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή ἄσεβων, καὶ ἐν ὁδοῖς ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ κακῆδρα λοιμῶν οὐκ ἐκάτισεν· ² ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ 2 κυρίου τὸ βέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός. ³ καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδά- 3 των, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποβρύσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ κατενοδωθήσεται. ⁴ οὐχ οὕτως οἱ ἄσε- 4 βεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ ὡς ὁ χνοὺς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ⁵ διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται οἱ ἄσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ ἀμαρτωλοὶ 5 ἐν βουλή δικαίων· ⁶ ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν 6 ἀπολείπεται.

II.

Act. 4, 25. Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; ² παρέστησαν οἱ βασι- 2 λεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ³ Διαβρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀπαρρίψω- 3 μεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. ⁴ ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐγγελάσεται αὐ- 4 τοὺς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. ⁵ τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ ὁ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς. ⁶ ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασι- 6 λεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιών ὅρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, ⁷ διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα 7 κυρίου. κύριος εἶπε πρὸς μέ Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· ⁸ αἶτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν 8 κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς· ⁹ ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ⁹ ὡς σκευὸς κεραμῆως συντρίψεις αὐτούς. ¹⁰ καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε, παιδεύ- 10 ηῖτε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. ¹¹ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ¹¹ ἀγαλλιάσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. ¹² δρᾶξασθε παιδείας μὴ ποτε ὀργισθῇ κύριος, ¹² καὶ ἀπολείψῃ ἐξ ὁδοῦ δικαίας. ¹³ ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, ¹³ μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

III.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλώμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

² Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ ἐλβοντές με; πολλοὶ ἐπ' ἐμέ· ² πολλοὶ λέγουσιν τῇ ψυχῇ μου Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. ³ διάψαλμα. ⁴ σύ δέ, κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψὼν τὴν κεφα- ⁴ λήν μου. ⁵ φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὀrous ἁγίου ⁵ αὐτοῦ. διάψαλμα. ⁶ ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνωσα· ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντι- ⁶ λήψεταιί μου. ⁷ οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτίθεμένων ⁷ μοι. ⁸ ἀνάστα κύριε, σῶσόν με ὁ θεός μου· ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ⁸ ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἀμαρτωλῶν συνέτριψας. ⁹ τοῦ κυρίου ἡ ⁹ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

Inscriptio: ψαλτηριον

I. 3. ποιησῇ 5. ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ... οὐδε οἱ ἀμαρτ. II. 2. in f. add διαψαλμα 4. ἐνεγλεσεται 7. διαγγελλων 8. τα περα της 9. καὶ ὡς σκευη III. 4. om ψαλμος 2. ἐπανεστησαν 3. ματαιοτητας 4. om κυριε ... ἀντιλήμπτωρ 5. εἰσηκουσεν 6. ἐγὼ δὲ ... ἀντιλήμψετε 7. των κυκλων συνεπιτιθεμενων μοι

IV.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς ᾠδῇ τῷ Δαυίδ.

- 2 ² Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι με εἰσέγκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου,
 ἐν ἡλίψει ἐπλάτυνάς μοι· οἰκτεῖρησόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
 3 ³ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκαρδιοὶ; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζη-
 4 τεῖτε ψεῦδος; διάψαλμα. ⁴ καὶ γινώτε ὅτι ἐθαυμάστωσε κύριος τὸν ὄσιον αὐτοῦ·
 5 κύριος εἰσακούσεται μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν. ⁵ ὀργίξασθε καὶ μὴ * ἔμαρτάνετε· ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατα-
 6 νύγητε. διάψαλμα. ⁶ θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίσате ἐπὶ κύριον.
 7 ⁷ πολλοὶ λέγουσι Τίς δεῖξει ὑμῖν τὰ ἀγαθά; ἐσημειώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ
 8 προσώπου σου, κύριε· ⁸ ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου, ἀπὸ καρ-
 9 ποῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληρύνθησαν. ⁹ ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 κοιμηθῆσθαι καὶ ὑπνώσω· ὅτι σύ, κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατήκυσάς με.

V.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- 2 3 ² Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου, ³ πρόσχες
 τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου· ὅτι πρὸς σὲ
 4 προσεύξομαι, κύριε. ⁴ τὸ πρῶτ' εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου· τὸ πρῶτ' παραστή-
 5 σομαί σοι, καὶ ἐπόψομαι. ⁵ ὅτι οὐχὶ θεὸς ἕλων ἀνομίαν σὺ εἶ· οὐδὲ παροι-
 6 κήσει σοι πονηρευόμενος, ⁶ οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλ-
 7 μῶν σου· ἐμίσησας, κύριε, πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν, ⁷ ἀπολεῖς
 πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος· ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται
 8 κύριος. ⁸ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πληΐει τοῦ ἔλεους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου,
 9 προσκυνήσω πρὸς ναδὸν ἁγίον σου ἐν φόβῳ σου. ⁹ κύριε, ὁδήγησόν με ἐν τῇ
 δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.
 10 ¹⁰ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία αὐτῶν ματαιία· Ro. 3,
 11 τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν. ¹¹ κρῖ- 13.
 νον αὐτοὺς, ὁ θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν κατὰ τὸ πλῆ-
 12 θος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν· ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπίκρανάν σε, κύριε. ¹² καὶ
 εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσον-
 13 ται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς. καὶ καυχῆσονται ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἀγα-
 13 πῶντες τὸ ὄνομά σου, ¹³ ὅτι σὺ εὐλογῆσεις δίκαιον· κύριε, ὥς ὅπλῃ εὐδοκίας
 ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

VI.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- 2 ² Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.
 3 ³ ἐλέησον με κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἵασαί με κύριε, ὅτι ἐταράχῃ τὰ ὀστέα
 4 5 μου. ⁴ καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐταράχῃ σφόδρα· καὶ σύ, κύριε, ἕως πότε; ⁵ ἐπί-
 6 στρεψον κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου, σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἔλεους σου. ⁶ ὅτι
 οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ᾄδει τίς ἐξομολογήσεται
 7 σοι; ⁷ ἐκοπίασα ἐν στεναγμῷ μου, λούσω κατ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου,
 8 ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω. ⁸ ἐταράχῃ ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός
 9 μου, ἐπαλαιώσῃ ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. ⁹ ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ * ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσέγκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου· Lc. 13,
 27.

IV. 4. ψαλμος pto εν ψ. ωδη 5. κατανοιγητε 7. ημιν V. 2. συν-
 ες τη κραυγη μου 4. και εποψη με 8. του ελαιου σου 10. ο λαρυξ
 12. καυχησ. εν σοι 13. ευλογεις VI. 4. om εν υμνοις 7. εν τω
 στεναγμῳ

¹⁰ εἰσήκουσε κύριος τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο. ¹⁰
¹¹ αἰσχυνθεῖσαν καὶ ταραχθεῖσαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἐπιστρα- ¹¹
 φείησαν καὶ αἰσχυνθεῖσαν σφόδρα διὰ τάχους.

VII.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ᾤησε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσί υἱοῦ Ἰεμενεί.
² Κύριε ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόν- 2
 των με καὶ ῥύσαι με, ³ μὴ ποτε ἀρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχὴν μου, μὴ ὄντος 3
 λυτρομένου μηδὲ σώζοντος. ⁴ κύριε ὁ θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν 4
 ἀδικία ἐν χερσὶ μου, ⁵ εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδουσί μοι κακά, ἀποπέ- 5
 σοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός· ⁶ καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν 6
 μου καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου, καὶ τὴν δόξαν
 μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι. ⁷ διάψαλμα. ⁸ ἀνάστητι κύριε ἐν ὀργῇ σου, ὑψώ- 7
 σθητι ἐν τοῖς πέρασιν τῶν ἐχθρῶν μου· ⁹ ἐξεγέρσθητι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν προς-
 τάγματι ᾧ ἐνετείλω, ¹⁰ καὶ συναγωγῇ λαῶν κυκλώσει σε· καὶ ὑπὲρ ταύτης 8
 εἰς ὕψος ἐπίστρεψον. ⁹ κύριος κρινεῖ λαούς· κρινόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιο- 9
 σύνην μου καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί. ¹⁰ συντελεσθήτω δὴ πονηρία 10
 ἀμαρτωλῶν, καὶ κατευνεύεις δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός.
¹¹ δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεις τῇ καρδίᾳ. 11
¹² ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος, μὴ ὀργὴν ἐπάγων καὶ 12
 ἐκάστην ἡμέραν· ¹³ ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει, τὸ 13
 τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ἡτοίμασεν αὐτό· ¹⁴ καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκευὴ 14
 θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξεργάσατο. ¹⁵ ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδι- 15
 κίαν, συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν· ¹⁶ λάκκον ὥρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐ- 16
 τόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν ἐργάσατο· ¹⁷ ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κε- 17
 φαλήν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφῇ αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. ¹⁸ ἐξομολογή- 18
 σμαι κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

VIII.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ· 2
 ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. ³ ἐκ στόματος νηπιῶν 3
 καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλύσαι ἐχθρὸν
 καὶ ἐκδικητήν. ⁴ ὅτι ὀψομαι τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην 4
 καὶ ἀστέρας ᾧ σὺ ἐξμεμίσωσας· ⁵ τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκη αὐτοῦ, ἢ 5
 υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπηται αὐτόν; ⁶ ἡλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέ- 6
 λους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, ⁷ καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα 7
 τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ⁸ πρόβατα καὶ 8
 βόας πάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, ⁹ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ 9
 τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλάσσων. ¹⁰ κύριε ὁ 10
 κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

IX.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Εὐχομολογήσομαι σοί, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγῆσομαι πάντα 2
 τὰ θαυμάσιά σου· ³ εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῶ τῷ ὀνό- 3
 ματί σου, ὕψιστε, ⁴ ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρὸν μου εἰς τὰ ὀπίσω· 4

40. ηκουσεν 44. αποστραφισαν εις τα οπισω κ. καταισχυνθησαν
 VII. 4. ιεμενι 5. αποπεσιν (sic) αρα απο των 7. και εξεγερσθητι 9. κρι-
 νον μοι (13. στιλβωσιν) 18. τω κυριω... και ψαλω VIII. 3. *εχθρων
 μου 5. τις εστιν 6. *αγγελους... τιμην 8. απασας 40. το ονομα
 IX. 3. 4. ed. rom. υψιστε. et οπισω,

5 ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου. ⁵ ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν
 6 μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάτισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην. ⁶ ἐπετί-
 7 μησας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής· τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν
 8 τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες· ἀπώλετο τὸ μνημόσυον αὐτῶν μετ' ἧχου. ⁸ καὶ
 9 ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει· ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ, ⁹ καὶ
 10 αὐτὸς κρίνει τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρίνει λαοὺς ἐν εὐθύτητι. ¹⁰ καὶ
 11 ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει. ¹¹ καὶ
 12 ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σέ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς
 13 ἐκζητοῦντάς σε, κύριε. ¹² ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών, ἀναγ-
 14 αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάβετο τῆς δεήσεως τῶν πενήτων. ¹³ ἐλέησόν με
 15 κύριε, ἴδε τὴν ταπεινώσιν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὕψων με ἐκ τῶν πυλῶν
 16 τοῦ θανάτου, ¹⁵ ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις
 17 τῆς θυγατρὸς Σιών· ἀγαλλιάσμαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. ¹⁶ ἐνεπάγησαν ἔθνη
 18 ἐν διαφθορᾷ ἢ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ἢ ἔκρυψαν συνεληφθῇ ὁ πούς
 19 αὐτῶν. ¹⁷ γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ
 20 συνεληφθῇ ὁ ἁμαρτωλός. ὥδῃ διαψάλματος. ¹⁸ ἀποστραφῆτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
 21 εἰς τὸν ἄδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ. ¹⁹ ὅτι οὐκ εἰς
 22 τέλος ἐπιληστήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολείται εἰς
 23 τὸν αἰῶνα. ²⁰ ἀνάστηθι κύριε, μὴ κραταιούσῃ ἄνθρωπος, κρητήτωσαν ἔθνη
 24 ἐνώπιόν σου. ²¹ κατάρτησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτούς, γινώτωσαν ἔθνη
 25 ⁽¹⁾ ὅτι ἄνθρωποι εἰσιν. διαψάλμα. (X.) ²² ἵνα τί, κύριε, ἀφέστηκας μα-
 26 ⁽²⁾ κρόθεν, ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει; ²³ ἐν τῷ ὑπερφηανεύσθαι τὸν
 27 ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός· συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίῳ οἷς διαλογίζονται.
 28 ⁽³⁾ ²⁴ ὅτι ἐπαινέται ὁ ἁμαρτωλός ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ
 29 ⁽⁴⁾ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται. ²⁵ παρῴξυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός, κατὰ τὸ πλήθος
 30 ⁽⁵⁾ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει· οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁶ βεζη-
 31 λοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ· ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ
 32 ⁽⁶⁾ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει. ²⁷ εἶπε γὰρ ἐν
 33 ⁽⁷⁾ καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἄνευ κακοῦ. ²⁸ οὐ Ro. 3, 1b.
 34 ἄρας τὸ σῶμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ
 35 ⁽⁸⁾ κόπος καὶ πόνος. ²⁹ ἐγκαθήτη ἐνέδρα μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις τοῦ
 36 ⁽⁹⁾ ἀποκατεῖναι ἀδῶν· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν. ³⁰ ἐνε-
 37 δρεῦει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ· ἐνεδρεῦει τοῦ ἀρπάσαι
 38 ⁽¹⁰⁾ πτωχόν, ἀρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἐλκύσαι αὐτόν· ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ³¹ τα-
 39 πεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεύσαι τῶν πενήτων.
 40 ⁽¹¹⁾ ³² εἶπε γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ Ἐπιλέγηται ὁ θεός, ἀπέστρεψε τὸ πρός-
 41 ⁽¹²⁾ ὦπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος. ³³ ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός, ὑψώσῃτω
 42 ⁽¹³⁾ ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάβῃ τῶν πενήτων. ³⁴ ἔνεκεν τίνος παρῴξυνεν ὁ ἀσεβής
 43 ⁽¹⁴⁾ τὸν θεόν; εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ ζητήσῃ. ³⁵ βλέπεις ὅτι σὺ πόνον
 44 καὶ θυμὸν κατανόεις, τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου· σοὶ ἐγκαταλέ-
 45 ⁽¹⁵⁾ λειπται ὁ πτωχός, ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθός. ³⁶ συντριψὸν τὸν βραχίονα τοῦ
 46 ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ· ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ.

IX. 6. το ονομα σου 7. εξελεπον ... μετ ηχους 44. επι σοι παντες
 οι 13. της φωνης των 44. ειδε 45. αγαλλ. εν τω 46. *εποιησεν (vdtr)
 ... συνελημφθη 47. συνελημφθη 49. ουκ απολ. εις τελος 23. τον ασεβην
 ενπυριζεται 29. om του 30. ab ενεδρευει ad ενεδρευει (transilit 34. *εν
 τω αυτω 32. εν καρδια 33. θεος μου ... επιλαβης 34. ουκ εκζητησει
 35. κοπον pro πονον ... συ συν ενκαταλειπτε ... βοηθων 36. ευρεθη δι
 αυτην

³⁷ βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ἀπο-⁽¹⁶⁾ 37
 λείψῃς ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. ³⁸ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσέγκουσε ⁽¹⁷⁾ 38
 κύριος, τὴν ἐτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου, ³⁹ κρι-⁽¹⁸⁾ 39
 ναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προσῇ ἔτι μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ
 τῆς γῆς.

X. (XI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἑρεῖτε τῇ ψυχῇ μου Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ
 ὄρη ὡς στρουθίον; ² ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, ἠτοίμασαν βέλη ²
 εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεύσαι ἐν σκοτομῇν τοὺς εὐσεῖς τῇ καρδίᾳ. ³ ὅτι ³
 ἃ κατηρτίσω καθεῖλον· ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; ⁴ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐ- ⁴
 τοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα
 ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ⁵ κύριος ⁵
 ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ
 ψυχὴν. ⁶ ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καται- ⁶
 γίδος ἢ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν. ⁷ ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἡγά- ⁷
 πησεν, εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

XI. (XII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὁγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Σῶσόν με κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὁσος, ὅτι ὠλιγόωσαν αἱ ἀλήθειαι ²
 ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. ³ μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον ³
 αὐτοῦ, χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησεν. ⁴ ἐξολοθρεῦσαι κύριος ⁴
 πάντα τὰ χεῖλη τὰ δόλια καὶ γλώσσαν μεγαλοβρῆμονα, ⁵ τοὺς εἰπόντας Ἐγὼ ⁵
 γλώσσαν ἡμῶν μεγαλυνούμεν, τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστί, τίς ἡμῶν
 κύριός ἐστιν; ⁶ ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ ⁶
 τῶν πενήτων νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παρρη-
 σιάσομαι ἐν αὐτῷ. ⁷ τὰ λόγια κυρίου λόγια ἁγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, ⁷
 δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἐπταπλασίως. ⁸ σὺ κύριε φυλάξεις ἡμᾶς, ⁸
 καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ κύκλω ⁹
 οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι· κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν
 ἀνθρώπων.

XII. (XIII.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Ἔως πότε, κύριε, ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος; ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ ²
 πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; ³ ἕως τίνος θήσομαι βουλάς ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας ³
 ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας; ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ; ⁴ ἐπὶ- ⁴
 βλεψόν, εἰσάκουσόν μου, κύριε ὁ θεός μου· φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
 μὴ ποτε πίνωσω εἰς θάνατον, ⁵ μὴ ποτε εἴποι ὁ ἐχθρός μου Ἰσχυρὰ πρὸς ⁵
 αὐτόν· οἱ ἐλθόντές με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ. ⁶ ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει ⁶
 σου ἤλπισα· ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐν τῷ σωτηρίῳ σου· ἄσω τῷ κυρίῳ
 τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

37. απολεισθαι 38. το οὖς αὐτοῦ 39. τοῦ μεγαλαυχεῖν ... *ἀνθρω-
 πον X. 4. τὴν ψυχὴν 2. ἐν σκοτῶμεν 3. ὅτι α σὺ κ. αὐτοὶ καθ.
 5. ἀσεβῆν ... τὴν ἀδικίαν 6. παγίδα 7. ἐπιθυμίας XI. 4. ὑπὲρ τ. ογδ.
 post δαυιδ pon 3. in f. add κακα 4. ἐξολοθρεῦσαι ... μεγαλοβρῆμονα
 7. κεκαθαρισμενον 8. διατηρησῆς 9. παντας τοὺς υἱοὺς XII. 2. απο-
 στρεψεις 3. ἡμερας καὶ νυκτος 5. εἰπη 6. ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ

XIII. (XIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἐῖπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός. διέφθαιραν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. ² κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι Ro. 3, 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.
³ συνιῶν ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν. ³ πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολοῦσσαν· ἰδὲ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν, ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ τάλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ⁴ οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατέσχοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου; τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσασαν· ⁵ ἔκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ οὐ οὐκ τῇ φόβος· ὅτι ὁ θεὸς ἐν γενεᾷ δικαία. ⁶ βουλὴν πορευοῦ κατασχύνετε, ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστί. ⁷ τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσῃ· Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ.

XIV. (XV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου; καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου; ² πορευόμενος ἄμωμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, ³ λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· ³ ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἐγγιστά αὐτοῦ· ⁴ ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος, τοὺς δὲ φοβουμένους κύριον δοξάζει· ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἄψευδ· ⁵ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα ἐπ' ἀξίοις οὐκ ἔλαβεν· ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

XV. (XVI.)

Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

² Φύλαξόν με, κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἠλπισα. ² εἶπα τῷ κυρίῳ Κύριός μου εἰ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις. ³ τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσε πάντα τὰ βελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. ⁴ ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν· οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ⁵ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ μὴ μνηστῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου. ⁵ κύριος μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου· σύ εἶ ὁ ἀποκατίστων τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί. ⁶ σχοινία ἐπέπεσάν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις, καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν. ⁷ εὐλογῆσω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά με· ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου. ⁸ προωρόμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστὶν ἵνα μὴ σαλευθῶ. AcI. 2, 25. 26. 27.
⁹ διὰ τοῦτο ἠψόρην τὴν καρδίαν μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ ¹⁰ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι. ¹⁰ ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. ¹¹ ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος. AcI. 13, 35. 2, 28.

XIII. 4. διεφθαιραν ... *post ποιων χρηστοτητα pergit ουκ ε. π. χρηστοτητα v. 3. 2. ** ηχρειωθησαν 3. ομη ταφος ανεωγμενος usque των οφθαλμ. αυτων 4. οι κατεσχοντες ... εν βρωσει 5. ω ουκ ην ... δικαιοων 7. αγαλλιασεται ... ευφρανθησεται XIV. 4. η τις κατασχ. εν ορει τω 3. εγγιστας 4. πας πονηρευομενος XV. (3. τα βελημα) 4. ουδ ου μη 5. η μερις 8. προορωμην 10. εις αδου 14. ευφροσυνην ... τερπνοτης

XVI. (XVII.)

Προσευχὴ τοῦ Δαυίδ.

Εἰςάκουσον, κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ δεήσει μου· ἐνώ-
 τισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χεῖλεσι δολίοις. ² ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα 2
 μου ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας. ³ ἔδοκίμασας τὴν καρδίαν 3
 μου, ἐπεσκέψω νυκτός· ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὐρέσθην ἐν ἐμοὶ ἀδικία. ⁴ ὅπως 4
 ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν
 χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς. ⁵ κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν 5
 ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῇ τὰ διαβήματά μου. ⁶ ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι 6
 ἐπήκουσάς μου, ὁ θεός· κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων
 μου. ⁷ ἤναυσάστων τὰ ἐλέη σου, ὁ σῶζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ ἐκ τῶν 7
 ἀνυπερβύτων τῇ δεξιᾷ σου. ⁸ φύλαξόν με ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν 8
 πτερύγων σου σκεπάσεις με ⁹ ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν τλαιπωρησάντων 9
 με. οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχὴν μου περιέσχον, ¹⁰ τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, 10
 τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν· ¹¹ ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλω- 11
 σάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔβλεπον ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ· ¹² ὑπέλαβόν με ὡσεὶ 12
 λέων ἐτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις. ¹³ ἀνάστηθι 13
 κύριε, πρόφρασσον αὐτοὺς καὶ ὑποσκέλισον αὐτοὺς, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ
 ἀσεβούς, ῥομφαίαν σου ¹⁴ ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου· κύριε ἀπολύων ἀπὸ 14
 γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν· καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλή-
 σθῇ ἡ γαστήρ αὐτῶν, ἐχορτάσθησαν ὑείων καὶ ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς
 νηπίοις αὐτῶν. ¹⁵ ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτα- 15
 σθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

XVII. (XVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδί κυρίου τῷ Δαυίδ, ᾧ ἐλάλησε τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους
 τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐβρύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν
 ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ, ² καὶ εἶπεν 2
 Ἀγαπήσω σε, κύριε ἰσχύς μου. ³ κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγὴ 3
 μου καὶ ῥύστης μου· ὁ θεός μου βοηθός μου, ἐλπῶ ἐπ' αὐτόν· ὑπερασπι- 4
 στής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου. ⁴ αἰνῶν ἐπικαλέσο- 4
 μαί κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. ⁵ περιέσχον με ὠδίνες ἡ- 5
 νάτου, καὶ χεῖμαρβόι ἀνομίας ἐξετάραξάν με· ⁶ ὠδίνες ᾄδου περιεκύκλωσάν 6
 με, προσέφθασάν με παγίδες ἡανάτου. ⁷ καὶ ἐν τῷ ἡλίβεσθαι με ἐπεκαλέσα- 7
 μὴν τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου
 αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα
 αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐσαλεύσθην καὶ ἐντρομος ἐγενήσθην ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων 8
 ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθην αὐτοῖς ὁ θεός. ⁹ ἀνέβην καπνὸς 9
 ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν, ἄνθρακες ἀνή-
 φθησαν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς 10
 πόδας αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτε- 11
 ρύγων ἀνέμων. ¹² καὶ ἔβητο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ, κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ 12
 αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων. ¹³ ἀπὸ τῆς τηλαυγέσεως ἐνώπιον 13
 αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διτῆλσον, χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός. ¹⁴ καὶ ἐβρόντησεν ἐξ 14
 οὐρανοῦ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐξαπέστειλε βέλη 15

XVI. 4. om τῆς 2. εἰδετωσαν 3. ουκ ευρεσθην (x ευρε in rasura)
 5. σαλευσθων 6. οτι εισηκουσεν 7. ed. rom. interpg: σε. εκ 9. ασεβους
 10. υπερηφανιαν (ita etiam ed. rom.) 11. εκβαλλοντες 14. απο ολιγων
 pro απολυων ... εχορτασθ. υιων 15. οφθῆναι μοι την XVII. 4. eru-
 σατο 3. η ισχ. μου 3. και ελπιω ... om και ultimum ... αντιλημπτωρ
 11. χερουβειν 14. ο κυριος 15. om και primum

16 καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς. ¹⁶ καὶ ὥφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης
17 ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου. ¹⁷ ἔξα-
18 πέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. ¹⁸ ῥύσε-
ταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστρεψώθησαν
19 ὑπὲρ ἐμέ. ¹⁹ προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου, καὶ ἐγένετο κύριος
20 ἀντιστήριγμά μου, ²⁰ καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν· ῥύσεται με, ὅτι ἤνέ-
21 λησέ με. ²¹ καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ
22 τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι. ²² ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς
23 κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου· ²³ ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ
24 ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. ²⁴ καὶ
25 ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου. ²⁵ καὶ ἀν-
ταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα
26 τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ²⁶ μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, καὶ
27 μετὰ ἀνδρὸς ἀγίου ἀγῶς ἔσῃ, ²⁷ καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτός ἔσῃ, καὶ μετὰ
28 στρεβλοῦ διαστρέψεις. ²⁸ ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερη-
29 φάνους ταπεινώσεις· ²⁹ ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχον μου κύριε, ὁ θεός μου φωτιεῖς
30 τὸ σκότος μου· ³⁰ ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν τῷ θεῷ
31 μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. ³¹ ὁ θεός μου ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, τὰ λόγια κυρίου
32 πεπυρωμένα, ὑπερασπιστής ἐστι πάντων τῶν ἐλπιδόντων ἐπ' αὐτόν. ³² ὅτι
33 τίς θεὸς πλην τοῦ κυρίου, καὶ τίς θεὸς πλην τοῦ θεοῦ ἡμῶν; ³³ ὁ θεὸς ὁ
34 περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔσETO ἄμωμον τὴν ὁδόν μου· ³⁴ ὁ καταρτιζό-
35 μενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἵστων με· ³⁵ διδά-
σκων χειρὰς μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔξου τόσον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου·
36 ³⁶ καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό
μου· καὶ ἡ παιδεία σου ἀνῶρσάσε με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτὴ με
37 διδάξει. ³⁷ ἐπλάτυνας τὰ διαβημάτά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἠσβένησαν
38 τὰ ἔχνη μου. ³⁸ καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ καταλήψομαι αὐτούς, καὶ
39 οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν ἐκλείπωσιν· ³⁹ ἐκθλίψω αὐτούς καὶ οὐ μὴ δύ-
40 νωνται στῆναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου. ⁴⁰ καὶ περιέξωσάς με δύνα-
μις εἰς πόλεμον, συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμέ ὑποκάτω
41 μου. ⁴¹ καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισούντάς με ἔξω-
42 λόθρευσας. ⁴² ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων· πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰς-
43 ἦκουεν αὐτῶν. ⁴³ καὶ λεπυνῶ αὐτούς ὡς χοῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, ὡς
44 πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς. ⁴⁴ ῥύσαι με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ, καταστήσεις
45 με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν· λαὸς ὃν οὐκ ἔγνω ἐδούλευσέ μοι, ⁴⁵ εἰς ἀκοὴν ὠπίου
46 ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, ⁴⁶ υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
47 καὶ ἐχώλαν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. ⁴⁷ ἦ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός
48 μου, καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ⁴⁸ ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις
49 ἐμοί, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ, ⁴⁹ ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν ὀργίλων·
ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσῃ με.
50 ⁵⁰ διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν ἔθνεσι, κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ· Ro. 15,9
51 ⁵¹ μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ
αὐτοῦ τῷ Δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

16. ἀνεκαλύφθησαν 48. ρυσαι τε με 21. ab initio repetit: ρυσεται
με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν καὶ ἐκ τῶν μισούντων με 25. post χειρῶν μου
add ἀνταποδώσει μοι 31. ο καταρτιζων ... ἐλάφους 38. καταλήψομαι
40. ἐπανιστανομενους 41. ἐξωλόθρευσας 42. εἰςῃκουσεν 43. ὡσει γνον
44. ρυσαι τε με απο α. λαων ... ος ουκ 45. ἐπηκουσας μου ... οι υιοι
46. ἐχλω. ἐκ των 49. ἐξ ἐχθρ. μου οργ. ... ρυσαι με

XVIII. (XIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Οἱ οὐρανοὶ διηγούνται δόξαν θεοῦ, ποιῇσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει 2
τὸ στερέωμα. 3 ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει 3
γνώσιν. 4 οὐκ εἰσὶ λαλιὰ οὐδὲ λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν. 5 εἰς 4 5
No. 10, 18. πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φόβος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης
τὰ ῥήματα αὐτῶν. 6 ἐν τῷ ἡλίῳ ἔβητο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ὡς νυμ- 6
φίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιᾶσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν
αὐτοῦ. 7 ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ 7
ἔως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν ἑρμην αὐτοῦ.
8 ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχάς, ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ 8
σοφίζουσα νήπια. 9 τὰ δικαίωματα κυρίου εὐθέα εὐφραίνοντα καρδίαν, ἡ ἐν- 9
τολὴ κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς. 10 ὁ φόβος κυρίου ἄγνους δια- 10
μένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος· τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ
αὐτό, 11 ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσοῦ καὶ λίθου τίμιον πολύν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ 11
μέλι καὶ κηρίον. 12 καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά· ἐν τῷ φυλάσσειν 12
αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή. 13 παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου 13
καθάρισόν με, 14 καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φείσαι τοῦ δούλου σου· ἐάν μή μου 14
κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος ἔσομαι καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας με-
γάλης. 15 καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη 15
τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός, κύριε βοηθῆ μου καὶ λυτρώτα μου.

XIX. (XX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὑλῖφως, ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα 2
τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. 3 ἐξαποστελεῖ σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ Σιών ἀντι- 3
λάβοιτό σου. 4 μνηστὴρ πάσης θυσίας σου, καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου πιανάτω. 4
διάψαλμα. 5 δώῃ σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλὴν σου πλη- 5
ρώσαι. 6 ἀγαλλιάσόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν μεγα- 6
λυνθήσόμεθα. πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου. 7 νῦν ἔγνω ὅτι ἔσωσε 7
κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ· ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἅγιου αὐτοῦ, ἐν
δυναστείᾳς ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ. 8 οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπ- 8
ποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθήσόμεθα. 9 αὐτοὶ συνε- 9
ποδίσθησαν καὶ ἔπесαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν. 10 κύριε, 10
σῶσον τὸν βασιλέα καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθα σε.

XX. (XXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπὶ τῷ σω- 2
τηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα. 3 τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας 3
αὐτῷ, καὶ τὴν δέξιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. διάψαλμα.
4 ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος, ἔζηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν 4
αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τίμιου. 5 ζῶν ἡτήσαστό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μα- 5
κρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. 6 μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ 6
σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπὶ αὐτόν. 7 ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐ- 7
λογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

XVIII. 2. ἀναγγελεῖ 3. ἡ ἡμερα ... ἀναγγελεῖ 4. *om αὐτῶν (?)
8. ο νομος κυριου 9. εὐθεῖα 14. κατακυριευσουσιν 15. σου ἐστιν δια
XIX. 5. δωῃ σοι κυριος ... πληρωσει 6. ἀγαλλ. ἐπὶ τῷ 8. om κυριου
9. ἀνωρθώθημεν

8 ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σα-
 9 λευθῇ. ⁹ εὐρεῖσθαι ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιὰ σου εὖροι πάν-
 10 τας τοὺς μισοῦντάς σε. ¹⁰ ᾗσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ
 11 προσώπου σου· κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, καὶ καταφάγεται
 12 αὐτοὺς πῦρ. ¹¹ τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολείς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ
 12 υἱῶν ἀνθρώπων. ¹² ὅτι ἐκλιναν εἰς σὲ κακά, διελογίσαντο βουλὴν ἣν οὐ μὴ
 13 δύνωνται στήσαι. ¹³ ὅτι ᾗσεις αὐτοὺς νῶτον, ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἐτοιμά-
 14 σεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ¹⁴ ὑψώσῃ κυρίε ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄσμεν καὶ
 ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

XXI. (XXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἐωδυνῆς, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 ² Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπες με; μακρὰν ἀπὸ Mt. 27,
 3 τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. ³ ὁ θεός μου, κεκραῖ- 46.
 4 ⁴ σὺ δὲ ἐν ἀγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέ- Mc. 15,
 6 ρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ ἐβρόσυν αὐτούς· ⁶ πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν, 34.
 7 ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατησχύνθησαν. ⁷ ἐγὼ δὲ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄν-
 8 θρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. ⁸ πάντες οἱ θεωροῦντές με
 9 ἐξεμνηστήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν ⁹ Ἠλπισεν ἐπὶ Mt. 27,
 10 κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσάτω αὐτὸν ὅτι θέλει αὐτόν. ¹⁰ ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκ- 43.
 11 σπάσας με ἐκ γαστρὸς, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου· ¹¹ ἐπὶ σὲ
 ἐπεβρόφη ἐκ μήτρας, ἐκ κοιλίας μητρός μου θεός μου εἰ σύ· μὴ ἀποστής
 12 13 ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἠλίψις ἐγγύς, ¹² ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν. ¹³ περιεκύκλωσάν με
 14 μόσχοι πολλοί, ταῦροι πόνες περιέσχον με· ¹⁴ ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐ-
 15 τῶν, ὡς λέων ὁ ἀρπάζων καὶ ὠρυόμενος. ¹⁵ ὥσει ὕδωρ ἐξεχύθη καὶ διεσκορ-
 16 πίσθη πάντα τὰ ὀστέα μου, ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὥσει κηρὸς τηκόμενος ἐν
 17 μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με. ¹⁷ ὅτι
 ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με· ὥρυξαν
 18 χεῖράς μου καὶ πόδας, ¹⁸ ἐξηρίψθησαν πάντα τὰ ὀστέα μου· αὐτοὶ δὲ κατε-
 19 νόησαν καὶ ἐπεῖδόν με. ¹⁹ διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν Jo. 19,
 20 ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. ²⁰ σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν 24.
 21 μου, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες. ²¹ ὕσαι ἀπὸ βομφαίας τὴν ψυχὴν μου,
 22 καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενὴ μου· ²² σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος, καὶ
 23 ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπεινώσιν μου. ²³ διηγῆσομαι τὸ ὄνομά σου He. 2,
 24 τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. ²⁴ οἱ φοβούμενοι κύριον 12.
 25 τὸν ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ. ²⁵ ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προσώχτισε τῇ
 δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν
 26 τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν εἰσῆκουσέ μου. ²⁶ παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινος μου ἐν
 ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, τὰς εὐχὰς μου ἀποδοῶς ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
 27 ²⁷ φάγονται πένιτες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκζητοῦντες
 28 αὐτόν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ²⁸ μνησθήσονται καὶ

XX. 40. κυριε εν οργη σου συνταραξεις 42. (εκκλιναν ...) βουλας ας
 ου μη δ. σθηται 43. ed. rom. νωτον εν τ. π. σου conijg. XXI. 4. αντι-
 λημψεως ... om ψαλμ. τω δαυ. 2. εγκατελειπες 4. εν αγιοις ... ο επαι-
 νος ισραηλ 5. ερυσω 7. και ουχι ανθρωπος ... ανθρωπου (40. εκπασας)
 11. επεριφην 15. εμμεσω 16. ως οστραχον 17. ποδας μου 18. επιδον
 20. αντιλημψιν 21. μονογενην 23. εμμεσω 25. επηκουσεν 26. ed. rom.
 εν εκκλ. μεγ. c. seqq. conijg. ... ενωπ. παντων των

ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν. ²⁹ ὅτι τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία, ²⁹ καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν. ³⁰ Ἐφαγον καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πόνες ³⁰ τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν. καὶ ἡ ψυχὴ μου αὐτῷ ³¹ καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ· ἀναγγε- ³¹ λήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη, ³² καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐ- ³² τοῦ λαῷ τῷ τεχνησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ κύριος.

XXII. (XXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει. ² εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με ² κατεσκήνωσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέβρεψέ με· ³ τὴν ψυχὴν μου ἐπέ- ³ στρεψεν· ὠδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἕνεκεν τοῦ δνόματος αὐτοῦ. ⁴ ἔὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιάς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι ⁴ σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταὶ με παρεκάλεσαν. ⁵ ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπανας ἐν ⁵ ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον. ⁶ καὶ ⁶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξεται με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ τὸ κα- τοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

XXIII. (XXIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ τῆς μιᾶς σαββάτου.

Co. 10, 26. Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. ² αὐτὸς ἐπὶ θάλασσῶν ἐπεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐπὶ πο- ² ταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν. ³ τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, καὶ τίς ³ στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ; ⁴ ἄψῳος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὅς ⁴ οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαιῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλη- σίον αὐτοῦ. ⁵ οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ ⁵ θεοῦ σωτήρος αὐτοῦ. ⁶ αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτόν, ζητούντων τὸ πρόσωπον ⁶ τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. διαψαλμα. ⁷ ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρῃτε ⁷ πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσέλυσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. ⁸ τίς ἐστιν οὗτος ὁ βα- ⁸ σιλεὺς τῆς δόξης; κύριος κραταῖος καὶ δυνατός, κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ. ⁹ ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρῃτε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσέλ- ⁹ σεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. ¹⁰ τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος ¹⁰ τῶν δυνάμεων, αὐτὸς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

XXIV. (XXV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Πρὸς σέ, κύριε, ἤρα τὴν ψυχὴν μου· ² ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ πέποιθα· ² μὴ καταισχνεύειν, μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου. ³ καὶ γὰρ ³ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχνεύσωσιν· αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦν- τες διὰ κενῆς. ⁴ τὰς ὁδοὺς σου, κύριε, γνῶρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου δι- ⁴ δαξόν με· ⁵ ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ⁵ ὁ θεός ὁ σωτὴρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν. ⁶ μνησθήτη τῶν ⁶ οἰκτιρμῶν σου, κύριε, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν. ⁷ ἁμαρτίας ⁷ νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς· κατὰ τὸ ἔλεός σου μνησθήτι

(28. τα περα) 34. το σπερμα αυτου 33. εποιησεν κυριος XXII. 1. ποιμανει 4. εμμεσω ... αυτα pro αυται XXIII. 2. ητοιμασασεν αυτην (sic) 4. αλαβεν (sic) επι ματαιως (sic) τ. ψυχ. μου ... in f. om αυτου 5. λημψεται 6. om διαψαλμα 8. *om τις ε. ο. ο βασ. τ. δοξης 10. *om τις ε. ο. ο βασ. τ. δοξης ... om ουτος sec. XXIV. 3. *om γαρ ... αισχ. παντες οι 5. εν τη αληθειαν σου (sic)

8 μου ἔνεκεν τῆς χρηστότητός σου, κύριε. ⁸χρηστὸς καὶ εὐσῆς ὁ κύριος· διὰ
9 τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ, ⁹ὁδηγήσει πρᾶξεις ἐν κρίσει, διδάξει
10 πρᾶξεις ὁδοὺς αὐτοῦ. ¹⁰πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζη-
11 τοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. ¹¹Ἔνεκα τοῦ ὀνόματός
12 σου, κύριε, καὶ ἰλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου· πολλὴ γάρ ἐστι. ¹²τίς ἐστὶν ἄνθρω-
13 πος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἢ ἡρετίσαστο· ¹³ἡ
14 ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει
15 γῆν. ¹⁴κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ
16 ἐκπαύσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου. ¹⁶ἐπίβλεπον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με,
17 ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ. ¹⁷αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύν-
18 θησαν, ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με. ¹⁸Ἴδε τὴν ταπεινώσιν μου καὶ τὸν
19 κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. ¹⁹Ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου ὅτι
20 ἐπληθύνθησαν, καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με. ²⁰φύλαξον τὴν ψυχὴν μου
21 καὶ ῥύσαι με· μὴ κατασχυνθῇ, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ. ²¹Ἄκακοι καὶ εὐσῆες
22 ἐκολλώντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε, κύριε. ²²λύτρωσαι, ὁ θεός, τὸν Ἰσραὴλ ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

XXV. (XXVI.)

Τοῦ Δαυὶδ.

Κρῖνόν με, κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
2 ἐλπίζων οὐ μὴ σαλευθῶ. ²δοκίμασόν με, κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρωσον
3 τοὺς νεφροὺς μου καὶ τὴν καρδίαν μου. ³ὅτι τὸ ἔλεός σου κατένευεν τῶν
4 ὀφθαλμῶν μου ἐστὶ, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. ⁴οὐκ ἐκάθισα μετὰ
5 συνεδρίου ματαιότητος, καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσελθῶ. ⁵ἐμίσησα
6 ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω. ⁶νύφωμαι ἐν
7 ἀνώοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, κύριε, ⁷τοῦ ἀκοῦ-
8σαι φωνῆς αἰνέσεως, καὶ διηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. ⁸κύριε, ἡγά-
9γησά μετὰ ἀσεβῶν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου. ⁹μὴ συναπο-
10 11 μου. ¹⁰ὧν ἐν χερσὶν ἀνομίαι, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων. ¹¹ἐγὼ δὲ ἐν
12 ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην· λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με. ¹²ὁ πούς μου ἔστη ἐν
εὐθύτῃ· ἐν ἐκκλησίαις εὐλόγησά σε, κύριε.

XXVI. (XXVII.)

Τοῦ Δαυὶδ πρὸ τοῦ χρισθῆναι.

Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; κύριος ὑπερα-
2 σπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω; ²ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμέ κα-
3 κοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου, οἱ θλιβόντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου αὐτοὶ
4 ἡσθένησαν καὶ ἔπεσαν. ³ἐὰν παρατάξῃται ἐπ' ἐμέ παρεμβολή, οὐ φοβηθή-
5 σεται ἡ καρδίᾳ μου· ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμέ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω.
6 ⁴μίαν ἡττησάμην παρὰ κυρίου, ταύτην ἐκζητήσω, τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
7 κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα
8 κυρίου καὶ ἐπιτακτέσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ. ⁵ὅτι ἐκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ
9 ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου, ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, ἐν πέτρᾳ
10 6 ὑψώσέ με. ⁶καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσε τὴν κεφαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου·

7. ενεκα (9. *διδάξεις) 14. post φοβουμ. αυτον add και το ονομα κυριου των επικαλουμενων αυτον (15. εκπασει) XXV. 4. ασθενησω pro σαλευθω 3. οφθαλμ. σου εστ. 4. ματαιοτητας 7. φωνην 10. ε ανομειαι 11. λυτρ. με κυριε 13. ο γαρ πους XXVI. 4. Τω δαυ. προ του χρισθη (sic) 4. το κατοικειν ... τ. ναον τον αγιον αυτου 6. υψωσεν κυριος

ἐκύνκλωσα καὶ ἔβυσσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ βυσσίαν ἀλαλαγμοῦ, ἄσσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ. ⁷ εἰσάκουσον, κύριε, τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα, ἐλέησόν με καὶ ⁷ εἰσάκουσόν μου. ⁸ σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου, τὸ ⁸ πρόσωπόν σου κύριε ζητήσω. ⁹ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, ⁹ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου· βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με καὶ μὴ ὑπερίδῃς με, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ μου. ¹⁰ ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ¹⁰ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με. ¹¹ νομοζήτησόν ¹¹ με, κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου. ¹² μὴ παραδῶς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν ¹² μοι μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἐαυτῇ. ¹³ πιστεύω τὸν ἰδεῖν τὰ ¹³ ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων. ¹⁴ ὑπόμεινον τὸν κύριον· ἀνδρίζου, καὶ κρα- ¹⁴ ταιούσῃ ἡ καρδία σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

XXVII. (XXVIII.)

Τοῦ Δαυίδ.

Ἰπρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα, ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί· μή ποτε παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί καὶ ὁμοιωθῇσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. ² εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεησεώς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ² ἐν τῷ αἶρειν με χεῖράς μου εἰς ναὸν ἁγίόν σου. ³ μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρ- ³ τωλῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με, τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίων αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ⁴ δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπι- ⁴ τηδευμάτων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς, ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς. ⁵ ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς ⁵ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, κατελείψαυτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς. ⁶ εὐλόγητὸς κύριος, ὅτι εἰσέηκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεησεώς μου. ⁷ κύριος ⁶ βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπιεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήτην καὶ ἀνέσταλεν ἡ σάρξ μου· καὶ ἐκ βελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. ⁸ κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηρίων ⁸ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστί. ⁹ σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονο- ⁹ μίαν σου, καὶ ποιήσανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXVIII. (XXIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ἐξοδίου σκηνῆς.

Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν· ἐνέγκ- κατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν, ² ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ· ² προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγία αὐτοῦ. ³ φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδά- ³ των, ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. ⁴ φωνὴ κυρίου ⁴ ἐν ἰσχυί, φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεпеίᾳ. ⁵ φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους· ⁵ συντρίψει κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου, ⁶ καὶ λεπτυνεῖ αὐτάς ὡς τὸν μόσχον ⁶ τὸν Λιβανον, καὶ ὁ ἡγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων. ⁷ φωνὴ κυρίου διακόπτον- ⁷ τος φλόγα πυρός. ⁸ φωνὴ κυρίου συσσεινontos ἔρημον, συσσεισει κύριος τὴν ἔρημον ⁸ Κάδης. ⁹ φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει δρυμοὺς· καὶ ⁹ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν. ¹⁰ κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ· καὶ ¹⁰ καθιεῖται κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. ¹¹ κύριος ἰσχυὴν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, ¹¹ κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

7. ης εκεκρ. προς σε 9. εγκαταλειπης 10. ενκατελειπον 11. om εν prius 12. εαυτης 14. η καρδ. μου XXVII. 1. κεκραξομαι ... πα- ραισιωπ. απ εμου his 2. ης εκεκραξα προς σε pro εν τω δ. με πρ. σε ... προς ναον 3. εργαζομεν. την (supple αδικιαν) 4. om αυτων ante δος 5. συνηκα ... χειρων αυτων 7. ανεσταλεν XXVIII. 8. συσειοντος

XXIX. (XXX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ.

- 2 Ὑψώσω σε, κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὐφράνας τοὺς ἐχθρούς
 3 μου ἐπ' ἐμέ. ³ κύριε ὁ θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σέ καὶ ἰάσω με. ⁴ κύριε,
 4 ἀντήγαγες ἐξ ᾄδου τὴν ψυχὴν μου, ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς
 5 λάκκον. ⁵ ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς
 6 ἀγιωσύνης αὐτοῦ. ⁶ ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ βελήματι
 7 αὐτοῦ· τὸ ἐσπέρας αὐλιστῆσεται κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις.
 8 Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐσυνίᾳ μου Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸ κύριε,
 9 ἐν τῷ βελήματί σου παρέσχου τῷ κἀλλεῖ μου δύναμιν· ἀπέστρεψας δὲ τὸ
 10 πρὸς ὡπλόν σου, καὶ ἐγενήθη τεταραγμένος. ⁹ πρὸς σέ κύριε κεκραξομαι, καὶ
 11 πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι. ¹⁰ τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ
 12 καταβῆναι με εἰς διαφθοράν; μὴ ἐξομολογήσεται σοι χοῦς, ἢ ἀναγγελεῖ τὴν
 13 ἀλήθειάν σου; ¹¹ ἤκουσε κύριος καὶ ἠλέησέ με, κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
 12 Ἐστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέβρῃξας τὸν σάκκον μου καὶ
 13 περιέξωσάς με εὐφροσύνην, ¹³ ὅπως ἂν ψάλλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ
 κατανυγῶ. κύριε ὁ θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

XXX. (XXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐκστάσεως.

- 2 Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ κατασυνθῇν εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δι-
 3 καιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με. ³ κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου, τάχυνον
 4 τοῦ ἐξελεῖσθαι με· γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν, καὶ εἰς οἶκον καταφυ-
 5 γῆς τοῦ σώσαί με. ⁴ ὅτι κραταίωμα μου καὶ καταφυγὴ μου εἰ σύ, καὶ ἔνεκεν
 5 τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διατρέψεις με. ⁵ ἐξάξεις με ἐκ παγίδος
 6 ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, κύριε. ⁶ εἰς χειράς Lc. 23
 7 σου παραστήσομαι τὸ πνεῦμά μου· ἐλυτρώσω με, κύριε ὁ θεός τῆς ἀληθείας. ⁴⁶
 8 ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διὰ κενῆς· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
 9 ἤλπισα. ⁸ ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου, ὅτι ἐπέιδες τὴν
 10 ταπείνωσίν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου. ⁹ καὶ οὐ συνέ-
 11 κλεισάς με εἰς χειράς ἐχθροῦ, ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου. ¹⁰ ἐλέη-
 12 σόν με, κύριε, ὅτι βλίβομαι· ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχὴ
 13 μου καὶ ἡ γαστήρ μου. ¹¹ ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὁδύνῃ ἡ ζωὴ μου, καὶ τὰ ἔτη μου
 14 ἐν στεναγμοῖς· ἠσθῆνησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστέα μου ἐτα-
 15 ράχθησαν. ¹² παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθη ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσί
 16 μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου· οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον
 17 ἀπ' ἐμοῦ. ¹³ ἐπελήσθη ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας, ἐγενήθη ὡσεὶ σκευὸς ἀπο-
 18 λωλός. ¹⁴ ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κυκλόθεν· ἐν τῷ συναχθῆ-
 19 ναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμέ τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο. ¹⁵ ἐγὼ
 20 δὲ ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, κύριε· εἶπα Σὺ εἶ ὁ θεός μου. ¹⁶ ἐν ταῖς χερσὶ σου
 21 οἱ κληροὶ μου· ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν καταδικονόντων
 22 μου. ¹⁷ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν τῷ
 23 ἐλέει σου. ¹⁸ κύριε, μὴ κατασυνθῇν, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε· αἰσχυνθήσαν
 24 οἱ ἀσεβεῖς καὶ καταχθῆναι εἰς ᾄδου. ¹⁹ ἄλλα γενήσῃ τὰ χεῖλη τὰ

XXIX. 1. om̄ εις το τέλος ... τῷ δαυιδ 2. ηυφρανας ... επ̄ εμοι
 8. βελημ. μου παρασχου XXX. 2. εξελουμαι (id est? εξελου με) 4. κρα-
 ταιωσις ... *μου pro σου 8. εφειδες 11. εξελειπεν 13. απωλωλος 14.
 επισυναχθηται 15. κυριε ηλπισα 18. om̄ oi 19. υπερηφανια (ila etiam
 ed. rom.) 20. ελπιζ. επι σοι 21. και κατακρυψεις 23. απεριμμε ... *μου
 pro σου ... **εισηκουσεν (*εισηκουσας vdlr) της φωνης 24. εκξ. ο θεος
 (vdlr) 24. υπερηφανιαν (ila etiam ed. rom.)

δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερφηφάνῃ καὶ ἐξου-
 δυνώσει. ²⁰ ὥς πολὺ τὸ πληθὺς τῆς χρηστότητός σου, κύριε, ἥς ἐκρυψας 20
 τοῖς φοβουμένοις σε· ἐξειργάσω τοὺς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν
 ἀνθρώπων. ²¹ κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ τα- 21
 ραχῆς ἀνθρώπων· σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
²² εὐλογητὸς κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς. 22
²³ ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου Ἀπεβρίμμαι ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλ- 23
 μῶν σου· διὰ τοῦτο εἰσήκουσας, κύριε, τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ
 κεκραγέναι με πρὸς σέ. ²⁴ ἀγαπήσατε τὸν κύριον πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι 24
 ἀληθείας ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιούσιν ὑπερφηφα-
 νίαν. ²⁵ ἀνδρίξεσθε, καὶ κραταιούσθε ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες 25
 ἐπὶ κύριον.

XXXI. (XXXII.)

Συνέσεως τῷ Δαυίδ.

Ro. 4, 7. 8. Μακάριοι ὧν ἀφέσθων αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
² μακάριος ἄνθρωπος ὃς οὐ μὴ λογιῇται κύριος ἁμαρτίαν, οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στό- 2
 ματι αὐτοῦ δόλος. ³ ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλειώθη τὰ ὀστέα μου ἀπὸ τοῦ κράζειν 3
 με ὅλην τὴν ἡμέραν. ⁴ ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμέ ἡ χεὶρ σου, 4
 ἐστράφη ἐν εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἁκανθῶν. διάψαλμα. ⁵ τὴν ἁμαρ- 5
 τίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυφα· εἶπα Ἐξαγορεύσω
 κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφήκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρ-
 δίας μου. διάψαλμα. ⁶ ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σέ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ 6
 εὐσέτῳ· πλήν ἐν κατακλυσμῷ ὕδατων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιούσι. ⁷ σύ 7
 μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλιάμα μου λύ-
 τρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. διάψαλμα. ⁸ συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε 8
 ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἢ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σέ τοὺς ὀφθαλμούς μου. ⁹ μὴ γίνεσθε 9
 ὥς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις· ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας
 αὐτῶν ἄγξει τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ. ¹⁰ πολλὰ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρ- 10
 τωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. ¹¹ εὐφρανθήτε ἐπὶ κύριον 11
 καὶ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐσεῖς τῇ καρδίᾳ.

XXXII. (XXXIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν τῷ κυρίῳ· τοῖς εὐσεῖσι πρέπει αἰνεσις. ² ἐξομο- 2
 λογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ· ³ ᾄσατε 3
 αὐτῷ ᾄσμα καινόν, καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ. ⁴ ὅτι εὐθύς ὁ λόγος τοῦ κυ- 4
 ρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει· ⁵ ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν, 5
 τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ. ⁶ τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώ- 6
 θησαν, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν· ⁷ συν- 7
 ἄγων ὥσει ἄσκον ὕδατα θαλάσσης, τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους. ⁸ φοβηθήτω 8
 τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες
 τὴν οἰκουμένην· ⁹ ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτί- 9
 σθησαν. ¹⁰ κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἔθνων, ἀθετεῖ δὲ λογισμούς λαῶν, καὶ 10
 ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων· ¹¹ ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λο- 11
 γισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. ¹² μακάριον τὸ ἔθνος οὗ 12

XXXI. 1. ψαλμος pro συνεσεως 2. οὐ pro ὃ 4. ἐν τῷ παγῆναι μοι
 ἁκανθῶν ... οἱ διαψαλμα 5. τ. ἀνομίαν μ. ἐγν. καὶ τ. ἁμαρτίαν 7. οἱ
 διαψαλμα 8. συμβιβῶ 9. ἐν κημῷ x. χαλινῷ ... ἀγξίς XXXII. 1. ψαλ-
 μος τῷ δαυ. ... ἡ αἰνεσις 5. χριστὶν ὁ κυριος 6. τῷ λόγῳ κυρίου 11. αὐ-
 του εἰς γενεὰν καὶ γενεαίαν

13 ἔστι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς δὲν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτῶ. ¹³ ἐξ οὗ-
 14 ρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ¹⁴ ἐξ ἐτοίμου
 15 κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, ¹⁵ ὁ
 16 πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹⁶ οὐ
 σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος
 17 αὐτοῦ. ¹⁷ ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σω-
 18 θήσεται. ¹⁸ ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, τοὺς ἐλπί-
 19 ζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ¹⁹ ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δια-
 20 θρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῶ. ²⁰ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ
 21 ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστίν. ²¹ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν
 22 τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν. ²² γένοιτο τὸ ἔλεός σου, κύριε, ἐφ' ἡμᾶς
 καὶ ὡς περ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

XXXIII. (XXXIV.)

Τῷ Δαυίδ, ὅποτε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντὶν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέ-
 λυσεν αὐτόν, καὶ ἀπήλθεν.

2 ² Εὐλογῶ τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν
 3 τῷ στόματί μου. ³ ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχὴ μου· ἀκούσάτωσαν
 4 πρᾶξεις καὶ εὐφρανθήτωσαν. ⁴ μεγαλύνετε τὸν κύριον σὺν ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν
 5 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁵ ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου καὶ ἐκ
 6 πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐῤῥύσατό με. ⁶ προσῆλθατε πρὸς αὐτόν καὶ φωτίσθητε,
 7 καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνῇ. ⁷ οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ
 ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐκ πασῶν τῶν ἠλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.
 8 ⁸ παρεμβαλεῖ ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτόν καὶ ῥύσεται αὐ-
 9 τοὺς. ⁹ γένυσσθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος· μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐλπίζει * 1 Pē.
 10 ἐπ' αὐτόν. ¹⁰ φοβήθητε τὸν κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑπέ- 2. 3.
 11 ρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ¹¹ πλούσιοι ἐπαύχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ
 12 ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. διὰ ψαλμα. ¹² δεῦτε
 13 τέκνα ἀκούσατέ μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. ¹³ τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ σέ- 1 Pē. 3.
 14 λων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθὰς; ¹⁴ παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ 10. 11.
 15 κακοῦ, καὶ χεὶρ σου τοῦ μὴ λαλήσαι δόλον. ¹⁵ ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιή- 12.
 16 σον ἀγαθόν, ζητήσῃ εἰρήνην καὶ διώξῃ αὐτήν. ¹⁶ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δι-
 17 καίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν. ¹⁷ πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦν-
 18 τας κακὰ, τοῦ ἐξολοτρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁸ ἐκέκραξαν οἱ
 δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν καὶ ἐκ πασῶν τῶν ἠλίψεων αὐτῶν
 19 ἐῤῥύσατο αὐτούς. ¹⁹ ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς
 20 ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει. ²⁰ πολλὰ αἱ ἠλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πα-
 21 σῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύριος. ²¹ φυλάσσει πάντα τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐν Jō. 19,
 22 ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται. ²² θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες 36.
 23 τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι. ²³ λυτρώσεται κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ
 οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.

XXXIV. (XXXV.)

Τῷ Δαυίδ.

Δίκασον, κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με·
 2 ² ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μου. ³ ἔκχεον ῥομ-
 φαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξεναντίας τῶν καταδιωκόντων με· εἰπὸν τῇ ψυχῇ μου
 4 Σωτηρία σου ἐγὼ εἰμι. ⁴ αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται οἱ ζητοῦντες τὴν

22. γένοιτο κυριε το ελ. σου εφ ... επι σοι XXXIII. 3. επαινεσθη-
 σεται 4. υψωσωμεν 5. ηλιψεων pro παροικιων 8. ρυσεται αυτον 11. * om
 διαψαλμα 13. ειδειν 21. φυλασσει κυριος XXXIV. 1. ψαλμος τω δαυ.
 2. βοηθ. μου 3. ρομφ. σου ... ειμι εγω 4. αισχυνητωσαν κ. εντραπητωσαν

ψυχὴν μου, ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθῇησαν οἱ γιζόμενοι μοι κακὰ. ⁵γεννηθήτωσαν ὥς ἐι χοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς. ⁶γεννηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα, ⁶καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς. ⁷ὅτι ὠρεῶν ἔκρυψάν μοι διαφθοράν ⁷παγίδος αὐτῶν, μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχὴν μου. ⁸ἐλθέτω αὐτοῖς παγὶς ἢν ⁸οὐ γινώσκουσι, καὶ ἡ θῆρα ἣν ἔκρυψαν συλλαβέτω αὐτούς, καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. ⁹ἡ δὲ ψυχὴ μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερφθή- ⁹σεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. ¹⁰πάντα τὰ ὀστέα μου ἐροῦσι Κύριε, τίς ὁμοίός ¹⁰σοι; ῥυόμηνος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. ¹¹ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνω- ¹¹σκον ἐπιηρώτων με. ¹²ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν, καὶ ἀτεκνίαν ¹²τῇ ψυχῇ μου. ¹³ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοῦ παρενοχλεῖν μοι ἐνεδυόμην σάκκον, ¹³καὶ ἐταπεινουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφῆσεται. ¹⁴ὥς πλησίον ὥς ἀδελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν, ¹⁴ὥς πενήτων καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην. ¹⁵καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφραν- ¹⁵θησαν καὶ συνήχθησαν, συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνων, διε- ¹⁵σχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν. ¹⁶ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτη- ¹⁶ρισμόν, ἔβρυξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς δόνοντας αὐτῶν. ¹⁷κύριε, πότε ἐπόψῃ; ἀποκατά- ¹⁷στησον τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου. ¹⁸ἐξομολογήσομαί σοι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε. ¹⁸^{* Jo. 15, 25.} ¹⁹μὴ ἐπιχαρείσάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ματαίως, οἱ μισοῦντές με ὠρεῶν ¹⁹καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. ²⁰ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ' ὀργῇ ²⁰δόλους διελογίζοντο. ²¹καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, εἶπαν Εὐγε ²¹εὐγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ²²εἶδες κύριε, μὴ παρασιωπήσης· κύριε, μὴ ²²ἀποστής ἀπ' ἐμοῦ. ²³ἐξεγέρσῃτε κύριε καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ θεός ²³μου καὶ ὁ κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου. ²⁴κρίνόν με, κύριε, κατὰ τὴν δι- ²⁴καιοσύνην σου, κύριε ὁ θεός μου, καὶ μὴ ἐπιχαρείσάν μοι. ²⁵μὴ εἵποιεν ²⁵ἐν καρδίαις αὐτῶν Εὐγε εὐγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μὴδὲ εἵποιεν Κατεπίομεν αὐ- ²⁵τόν. ²⁶αἰσχυνθῇησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου. ²⁶ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλορῥήμονοι ἐπ' ἐμὲ. ²⁷ἀγα- ²⁷λιάσαιντο καὶ εὐφρανθῇησαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ εἰπάτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθῇ ὁ κύριος, οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ. ²⁸καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ²⁸ἔπαιόν σου.

XXXV. (XXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ δούλῳ κυρίου τῷ Δαυίδ.

Ro. 3, 18. ²Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ²ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ³ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ εὐρεῖν τὴν ³ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι. ⁴τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ ⁴δόλος, οὐκ ἡβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῆναι. ⁵ἀνομίαν ἐλογίσαστο ἐπὶ τῆς ⁵κοίτης αὐτοῦ, παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχτισε.

4. αποστραφῆτωσαν ... καταισχυνθῇησαν 5. χνους 8. ἐλθᾶτω ...
συνλαβετω αυτον ... πεσειται 10. Κυριε κυριε ... ρυομενον (sic) πτ. εκ
στερεωτερων 11. ηρωτων 12. ανταποδιδωσαν ... αντι αγαθων 13. απο-
στραφῆτω 15. ηυφρανθησαν 17. (εποψη, αποκαταστ. sic interp. ed.
rom.) ... μονογενην 18. om και 19. αδικως pro ματαιως ... om με
20. επ οργην 21. (επλατυνα) ... ειπον 22. *om κυριε sec. (vātr) 24.
κρινον μοι (... επιχαρησαν) 25. ειποισαν pro ειποιεν 26. μεγαλορρημονουν-
τες (ed. rom. μεγαλορρημουντες) 27. αγαλλιασονται x. ευφρ. επι σοι ...
μεγαλυνθητω 28. *ο επαινος XXXV. 1. Εἰς τὸ τέλος τῷ δαυ. ψαλμός.
4. εβουληθη 5. διελογισατο ... αγαθη, κακια δε ου

6 ⁶ κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεος σου, καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν·
 7 ⁷ ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη ὕεοῦ, τὰ κρίματά σου ὡσεὶ ἄβυσσος πολλή.
 8 ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις κύριε, ⁸ ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ ὕεός· οἱ
 9 δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἐλπιούσι. ⁹ μεθύσθησονται
 10 11 τοὺς. ¹⁰ ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὁφθόμεθα φῶς. ¹¹ παρά-
 12 12 τεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι
 13 13 τῇ καρδίᾳ. ¹² μὴ ἐλθέτω μοι πούς ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἁμαρτωλῶν μὴ
 14 14 σαλεύσαι με. ¹³ ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώστησαν
 15 15 καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

XXXVI. (XXXVII.)

Τῷ Δαυίδ.

Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνο-
 2 2 μίαν· ² ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ
 3 3 ἀποπεσοῦνται. ³ ἔλπισον ἐπὶ κύριον καὶ ποιεῖ χρηστότητα, καὶ κατασκήνου
 4 4 τὴν γῆν καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς. ⁴ κατατρύφῃ σου τοῦ κυρίου,
 5 5 καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματά σου τῆς καρδίας σου. ⁵ ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν
 6 6 ὁδόν σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσῃ· ⁶ καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς
 7 7 τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν. ⁷ ὑποτάγητι τῷ κυρίῳ
 8 8 καὶ ἰκέτευσον αὐτόν· μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ,
 9 9 ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας. ⁸ παῦσαι ἀπὸ ὁργῆς καὶ ἐγκατάλειπε θυμόν,
 10 10 μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι. ⁹ ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται,
 11 11 οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. ¹⁰ καὶ ἔτι ὀλί-
 12 12 γον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ
 13 13 εὕρης· ¹¹ οἱ δὲ πράξεις κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει· *Mt. 5.5.
 14 14 εἰρήνης. ¹² παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει ἐπ' αὐτόν
 15 15 τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. ¹³ ὁ δὲ κύριος ἐγγελάσεται αὐτόν, ὅτι προβλέπει ὅτι ἤξει
 16 16 ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. ¹⁴ ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν
 17 17 τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ· ¹⁵ ἡ
 18 18 ῥομφαία αὐτῶν ἐξέλθοι εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντρι-
 19 19 βεῖ. ¹⁶ κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πολλῶν. ¹⁷ ὅτι
 20 20 βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται, ὑποστρίψει δὲ τοὺς δικαίους· ὁ κύριος.
 21 21 γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν
 22 22 αἰῶνα ἔσται· ¹⁹ οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ
 23 23 χορτασθήσονται. ²⁰ ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα
 24 24 τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι ἐκλείποντες ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον. ²¹ δα-
 25 25 νείζεται ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ οὐκ ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος οἰκτεῖρει καὶ διδοῖ.
 26 26 ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν
 27 27 ἐξολοθρευθήσονται. ²³ παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευσύνεται,
 28 28 καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ βελήσει· ²⁴ ὅταν πέσῃ οὐ καταραχθήσεται, ὅτι κύριος
 29 29 ἀντιστρίψει χεῖρα αὐτοῦ. ²⁵ νεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρασα, καὶ οὐκ
 30 30 εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους. ²⁶ ὅλην
 31 31 τὴν ἡμέραν ἔλεει καὶ δανείζει, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.

7. om ὡσεὶ 8. οι δε οι υιοι 12. ἐλθτω ... υπερηφανίας (ita etiam ed. rom.) ... αμαρτωλου ... σαλευσει 13. επεσαν XXXVI. 4. εις το τε-
 5 5 λος ψαλμος τω δαυ. 3. ποιμανθησει 4. (καταφρυττησον) ... δωη 7. πα-
 6 6 ρανομιαν 8. εγκαταλειπε 9. εξολεθρευθησονται ... κληρονομησουσιν γην
 7 7 40. υπαρξει ο αμαρτ. 11. in f. add επ αυτης 18. εις αιωνα 20. εξελει-
 8 8 πον 21. διδωσιν 22. εξολεθρευθησονται 23. βελησει σφοδρα 26. δανι-
 9 9 ζει ο δικαιος

²⁷ ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσου ἀγαθόν, καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶ- 27
 νος. ²⁸ ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, εἰς ²⁸
 τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται· ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξο-
 λοθρευθήσεται. ²⁹ δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς ²⁹
 αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς. ³⁰ στόμα δικαίου μελετήσῃ σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ³⁰
 αὐτοῦ λαλήσῃ κρίσιν· ³¹ ὁ νόμος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ³¹
 ὑποσκελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ. ³² κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, ³²
 καὶ ζητεῖ τοῦ θανάτωσαι αὐτόν· ³³ ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς ³³
 τὰς χεῖρας αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ καταδικάσαι αὐτὸν ὅταν κρίνηται αὐτῷ. ³⁴ ὑπό- ³⁴
 μεινον τὸν κύριον καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακλη-
 ρονοῆσαι τὴν γῆν, ἐν τῷ ἐξολοθρευέσθαι ἁμαρτωλοὺς ὅψει. ³⁵ εἶδον τὸν ἀσεβῆ ³⁵
 ὑπερψοφούμενον καὶ ἐπαϊρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου· ³⁶ καὶ παρήλ- ³⁶
 θον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐκ εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ.
³⁷ φύλασσε ἀνακίαν καὶ ἴδε εὐθύτητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπων εἰρη- ³⁷
 νικῶ. ³⁸ οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ἐγκαταλείμματα ³⁸
 τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται. ³⁹ σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου, καὶ ³⁹
 ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστὶν ἐν καιρῷ ἡλίψεως· ⁴⁰ καὶ βοηθήσει αὐτοῖς κύριος ⁴⁰
 καὶ ῥύσεται αὐτούς, καὶ ἐξελεῖται αὐτούς ἐξ ἁμαρτωλῶν καὶ σώσει αὐτούς,
 ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

XXXVII. (XXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.

² Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με. ²
³ ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρά σου· ³
⁴ οὐκ ἔστιν ἱάσις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔστιν ⁴
 εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου. ⁵ ὅτι αἱ ἀνομίαι ⁵
 μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὥς εἰ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.
⁶ προσώζεσαν καὶ ἐσάπτησαν οἱ μώλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης ⁶
 μου· ⁷ ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σχυ- ⁷
 θρωπάζων ἐπορευόμην· ⁸ ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ⁸
 ἱάσις ἐν τῇ σαρκί μου. ⁹ ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα, ὠρυσάμην ⁹
 ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου. ¹⁰ καὶ ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, ¹⁰
 καὶ ὁ στεναγμός μου οὐκ ἀπεκρύβη ἀπὸ σοῦ. ¹¹ ἡ καρδιά μου ἐταράχθη, ¹¹
 ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου οὐκ ἔστι μετ' ¹²
 ἐμοῦ. ¹² οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστη- ¹²
 σαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου μακρόθεν ἔστησαν· ¹³ καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες ¹³
 τὴν ψυχὴν μου, καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητάς, καὶ ¹⁴
 δολιότητάς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. ¹⁵ ἐγὼ δὲ ὥς εἰ κωφὸς οὐκ ἤκουον, ¹⁵
 καὶ ὥς εἰ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ· ¹⁶ καὶ ἐγενόμην ὥς εἰ ἀνθρω- ¹⁶
 πος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. ¹⁷ ὅτι ἐπὶ σοί, ¹⁷
 κύριε, ἤλπισα· σὺ εἰσακούσῃ, κύριε ὁ θεός μου. ¹⁸ ὅτι εἶπα Μὴ ποτε ἐπὶ χι- ¹⁸
 ρῶσί μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ' ἐμέ ἐμεγα- ¹⁹
 λοβήσονται. ¹⁹ ὅτι ἐγὼ εἰς μαστιγὰς ἔτοιμος, καὶ ἡ ἀληθείᾶ μου ἐνώπιόν ²⁰
 μου διὰ παντός. ²¹ ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἀναγγεῶ, καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ²²

28. φυλαχθήσονται· ἀνομοὶ δε εκδιωχθήσονται κ. σπ. ασ. ἐξολοθρευ-
 θησ. 33. εγκαταλειπη ... ουδ ου μη καταδικασθῇται ... κρινεται omissio
 σταν 34. κληρονομησαι γην ... ἐξολοθρευέσθαι ... οψη 35. ασεβην 38.
 ἐξολοθρευθ. bis XXXVII. 4. (αμνησιν) ... περι του σαββ. 2. ἐλεγεῖς
 3. επεστηριξας 4. εν τοις οστέοις 5. οη παρ 8. οτι αι ψυαι μου επλη-
 σθησαν εντεγματος 10. κυριε (pro και) εναντιον ... απο σου ουκ εκρυβη
 11. ενκατελειπεν ... οφθαλμ. μ. και αυτο ουκ 12. απο μακροθεν 13. εξε-
 βιασαντο 17. εμεγαλορημονησαν 18. εστιν δια παντος 19. εγω αναγγελω

20 ἁμαρτίας μου. ²⁰ οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσι καὶ κεκραταίνονται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ
21 ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως. ²¹ οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγα-
22 θῶν ἐνδιέβαλλον με, ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην. ²² μὴ ἐγκαταλίπῃς με,
23 κύριε ὁ θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. ²³ πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου,
κύριε τῆς σωτηρίας μου.

XXXVIII. (XXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Ἰδιούν, ᾧδῇ τῷ Δαυίδ.

2 ² Εἶπα Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσση μου. ἔξέ-
3 ³ κωφώσω καὶ ἐταπεινώσω καὶ εἰσέγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄλγημά μου
4 ἀνεκαίνισά. ⁴ ἔξερμάνωσεν ἡ καρδιά μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου
5 ἐκκαυσθήσεται πῦρ. ἐλάλησα ἐν γλώσση μου. ⁵ γνῶρισόν μοι κύριε τὸ πέρας
μου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστίν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ.
6 ⁶ Ἰδοὺ παλαιὰς ἔξου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ὑπόστασις μου ὡσεὶ οὐδὲν ἐνώπιόν
7 σου. πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. διάψαλμα. ⁷ μέντοι
γε ἐν ἐλκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταρασσεται. ⁸ ζησανρίζει, καὶ
8 οὐ γινώσκει τίς συνάξει αὐτά. ⁸ καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος;
9 καὶ ἡ ὑπόστασις μου παρὰ σοί ἐστίν. διάψαλμα. ⁹ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν
10 μου ῥῦσαι με, ὅναιδος ἄφρονι ἔδωκάς με. ¹⁰ ἐκωφώσω καὶ οὐκ ἤροισα τὸ
11 στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με. ¹¹ ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγας
12 σου. ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρὸς σου ἐγὼ ἐξέλειπον. ¹² ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνο-
μίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. πλὴν
13 μάτην ταρασσεται πᾶς ἄνθρωπος. διάψαλμα. ¹³ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
ὅτι πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ καὶ παρεπιδήμιος καθὼς πάντες οἱ πατέρες
14 μου. ¹⁴ ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

XXXIX. (XL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ Φαλμός.

2 ² Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσέχουσας τῆς
3 δεήσεώς μου. ³ καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἱλύος,
καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά μου.
4 ⁴ καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ἄσμα καινόν, ὕμνον τῷ σεῷ ἡμῶν. ὅφονται
5 πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιούσιν ἐπὶ κύριον. ⁵ μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστὶ
τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπίς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας
6 ψευδεῖς. ⁶ πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμασιά σου, καὶ τοῖς
διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοιωθήσεται σοι. ἀπήγγεila καὶ ἐλάλησα,
7 ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν. ⁷ ἤσυσάν καὶ προσφωρὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ
8 κατηρτίσω μοι. ὀλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἤτησας. ⁸ τότε εἶπον Ἰδοὺ
9 ἦκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, ⁹ τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου
10 ὁ θεός μου ἡβουλήθη, καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. ¹⁰ εὐ-
ηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χεῖλή μου οὐ μὴ

20. om με 24. μοι κακα 22. εγκαταλειπης XXXVIII. 4. ιδιούμου
2. *αμαρτανειν ... με εν γλωσσ. μου 4. ed. rom. sic interpg: γλωσση
μου, 5. om μου 6. παλεστας ... και η υποστασις ... συνπαντα 7. **συνα-
γει 8. παρα σου ... om διαψαλμα 10. οτι συ εποιησας με 11. απο γαρ
της ... εξελεικον 12. om ταρασσεται ... om διαψαλμα 13. ed. rom.
confg. ενωτισαι των 8. μου, cod. alex. cpg. ut edidimus ... παρα σοι pro
εν τη γη 14. ουκετι ου μη XXXIX. 4. ψαλμ. τω δαυ. 3. υπο πηλου
υλεως ... κατηρτιωεν 5. ενεβλεψεν 6. om σοι 7. ολοκαυτωματα κ. π. α.
ουκ εξητησας 9. εμμεσω της κοιλιας μου

κωλύσω. κύριε, σὺ ἔγνωσ¹¹ τὴν δικαιοσύνην μου· οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου **11**
τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα· οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ
τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς. ¹² σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τοὺς **12**
οἰκτιρμοὺς σου ἀπ' ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντός ἀν-
τελάβοντό μου. ¹³ ὅτι περιέσχον με κακὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, κατέλαβόν **13**
με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἤδυνάσθη τὸ ὑπερβῆναι· ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς
τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἡ καρδιά μου ἐγκατέλιπέ με. ¹⁴ εὐδόκησον κύριε **14**
τοῦ ῥύσασσάί με, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες. ¹⁵ καταισχυνθήσων **15**
καὶ ἐντραπεύσων αἶμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου τοῦ ἐξῆραι αὐτήν· ἀπο-
στραφείσων εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐντραπεύσων οἱ θέλοντές μοι κακὰ. ¹⁶ κοιμ- **16**
σάσθωσαν παραχοῆμα αἰσχύνην αὐτῶν οἱ λέγοντές μοι Εὐγε εὐγε. ¹⁷ ἀγαλ- **17**
λιάσωντο καὶ εὐφρανθήσων ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε κύριε, καὶ εἰπά-
τωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
¹⁸ ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πέννης εἰμί, κύριος φρονεῖ μοι· βοηθός μου καὶ ὑπερ- **18**
ασπιστής μου εἰ σὺ· ὁ θεός μου, μὴ χρονίσῃς.

XL. (XLI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Μακάριος ὁ συνιών ἐπὶ πτωχὸν καὶ πέννητα, ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται **2**
αὐτὸν ὁ κύριος. ³ κύριος φυλάξαι αὐτὸν καὶ ζῆσαι αὐτόν, καὶ μακαρίσαι αὐτόν **3**
ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδοῖ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ. ⁴ κύριος βοηθήσai **4**
αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀβύ-
σσει αὐτοῦ. ⁵ ἐγὼ εἶπα Κύριε ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἤμαρ- **5**
τόν σοι. ⁶ οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακὰ μοι Πότε ἀποθάνειται καὶ ἀπολείται **6**
τὸ ὄνομα αὐτοῦ; ⁷ καὶ εἰ εἰσπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδιά αὐ- **7**
τοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ, ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει ⁸ ἐπὶ τὸ αὐτό. **8**
κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακὰ μοι.
⁹ λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ **9**
ἀναστήναι; ¹⁰ καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων **10**
ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμέ πτερινισμόν. ¹¹ σὺ δέ, κύριε, ἐλέησόν με καὶ **11**
ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς. ¹² ἐν τούτῳ ἔγνω ὅτι τεθέληκάς με, **12**
ὅτι σὺ μὴ ἐπικαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ. ¹³ ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντε- **13**
λάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁴ εὐλογητὸς κύριος ὁ **14**
θεός Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· γένοιτο γένοιτο.

XLI. (XLII.)

Εἰς τὸ τέλος εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.

² Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπι- **2**
ποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ θεός. ³ ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν θεόν **3**
τὸν ζῶντα· πότε ἴδω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ; ⁴ ἐγενήθη τὰ **4**
δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐν τῷ λέγεσθαί μοι κατ' ἐκά-
στην ἡμέραν Ἡοὺ ἔστιν ὁ θεός σου; ⁵ ταῦτα ἐμνήστην, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμέ **5**
τὴν ψυχὴν μου· ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς ἡνυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου
τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἡχοῦ ἑορταζόντων. ⁶ Ὡς τί **6**

11. τ. δικαιοσ. σου chaque c. seqq. conjg. 12. αντιλαμβάνομαι 13. ηδυ-
νησθην ... εγκατελείπειν 14. σπευσσον pro προσχες 15. καταισχυνθήσων
pro εντραπεύσων sec. 17. αγαλλεασσονται 18. εimi κ. πηνης, ο κυριος
(... σοi pro su ut passim) XL. 3. διαφυλαξαι ... παραδωκη ... εχθρων
4. βοηθησει 7. om ει ... η καρδ. αυτ. conjg. c. seqq. ... ανομ. αυτω
8. επι το αυτο c. seqq. conjg. XLI. 1. post κορε add ψαλμος τω δαυιδ
3. θεον τον ισχυρον τον ζωντα 5. ηχους εορταζοντος

περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν
 7 ᾧ πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη· διὰ τοῦτο μνηστήσομαι σου ἐκ γῆς
 8 Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνιεῖμ ἀπὸ ὄρους μικροῦ. ⁸ ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται
 9 σου ἐπ' ἐμέ διήλθον. ⁹ ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς
 10 δηλώσει. παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ ᾧ τῆς ζωῆς μου, ¹⁰ ἐρῶ τῷ ᾧ Ἀντι-
 11 λήπτωρ μου εἶ, διὰ τί μου ἐπελάτῃς; ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ
 11 ἐκζητῶν τὸν ἐχθρόν μου; ¹¹ ἐν τῷ καταβλάσσαι τὰ ὀστέα μου ὠνείδισάν με
 οἱ βλιβόντες με, ἐν τῷ λέγειν αὐτοὺς μοι κατ' ἐκάστην ἡμέραν Ποῦ ἔστιν
 12 ὁ θεός σου; ¹² ἵνα τί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
 με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Ἡ σωτηρία τοῦ προσ-
 ὄπου μου καὶ ὁ θεός μου.

XLII. (XLIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κρῖνόν με, ὁ θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐκ ὁσίου.
 2 ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥυσαί με. ² ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός κραταίωμα
 μου, ἵνα τί ἀπώσω με; καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκζητῶν
 3 τὸν ἐχθρόν μου; ³ ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀληθείάν σου, αὐτά με
 ὠδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἁγίόν σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
 4 ⁴ καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεόν τὸν εὐφραίν-
 οντα τὴν νεότητά μου· ἐξομολογήσομαι σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ θεός ὁ θεός μου.
⁵ ἵνα τί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ
 τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ θεός μου.

XLIII. (XLIV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν ψαλμός.

2 ² ὁ θεός, ἐν τοῖς ὧσιν ἡμῶν ἠκούσαμεν, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν
 3 ἡμῖν ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. ³ ἡ χεὶρ
 σου ἔστη ἐξωλόθρευσε, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέ-
 4 βαλες αὐτούς. ⁴ οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βρα-
 χίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς, ἀλλ' ἡ δεξιὰ σου καὶ ὁ βραχίων σου καὶ ὁ
 5 φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς. ⁵ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασι-
 6 λεύς μου καὶ ὁ θεός μου, ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ. ⁶ ἐν σοὶ τοὺς
 ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουθενώσομεν τοὺς ἐπα-
 7 νισταμένους ἡμῖν. ⁷ οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπῶ, καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ
 8 σώσει με· ⁸ ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν βλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας
 9 ἡμᾶς κατήσχυνας. ⁹ ἐν τῷ ᾧ ἐπαινεθῇσόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ
 10 ὀνόματί σου ἐξομολογήσόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. διαψάλμα. ¹⁰ νυνὶ δὲ ἀπώσω
 11 καὶ κατήσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν. ¹¹ ἀπέστρε-
 ψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς
 12 διήρπαζον ἑαυτοῖς· ¹² ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι
 13 διέσπειρας ἡμᾶς· ¹³ ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν πληθὺς ἐν

6. μου καὶ ὁ θ. μου 7. σου κυριε εκ γης 9. νυκτος ωδη αυτου παρ
 εμοι· προσευχη 10. αντιληπτωρ μου δια ... καὶ ἵνα τι 11. καταβλάσαι
 ... ὠνείδιζον με οἱ ἐχθροὶ μου, ἐν 12. αὐτῷ Σωτηριον XLII. 4. Εἰς
 το τέλος συνεσεως τοις υἱοις κορε ψαλμ. τ. δ. Κρινον μου 2. om ει 4.
 om ο θεος ὅ. καὶ ο θεος μου XLIII. 4. om εἰς συνεσιν 3. ἐξωλεθ-
 ρευσεν 6. ἐξουθενωσωμεν (sed ω sec. in rasura) ... επανιστανομενους
 (*επανισταννομ.) 9. om διαψαλμα 10. post εξελευση add ο θεος

τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν· ¹⁴ ἔξου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρι- ¹⁴
 σμόν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ ἡμῶν· ¹⁵ ἔξου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ¹⁵
 ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς. ¹⁶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπὴ μου ¹⁶
 κατεναντίον μου ἔστι, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψέ με, ¹⁷ ἀπὸ ¹⁷
 φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ παραλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκον-
 τος. ¹⁸ ταῦτα πάντα ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθα σου, καὶ οὐκ ¹⁸
 ἠδικήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου, ¹⁹ καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδιά ἡμῶν· ¹⁹
 καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου. ²⁰ ὅτι ἐταπεινώσας ἡμᾶς ²⁰
 ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιά θανάτου. ²¹ εἰ ἐπελαθόμεθα ²¹
 τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπτύσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν
 ἄλλότριον, ²² οὐχὶ ὁ θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια ²²
 τῆς καρδίας. ²³ ὅτι ἕνεκα σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς ²³
 πρόβατα σφαγῆς. ²⁴ ἐξεγέρσῃτι, ἵνα τί ὑπνοῖς, κύριε; ἀνάσθῃτι καὶ μὴ ἀπόσῃ ²⁴
 εἰς τέλος. ²⁵ ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις; ἐπιλανθάνῃ τῆς πτωχείας ²⁵
 ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν; ²⁶ ὅτι ἐταπεινώσῃ εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ²⁶
 ἐκολλήσῃ εἰς γῆν ἡ γαστήρ ἡμῶν. ²⁷ ἀνάστα, κύριε, βοήθησον ἡμῖν καὶ λύ- ²⁷
 τρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

XLIV. (XLV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ὥδῃ
 ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.

² Ἐξηρεύξατο ἡ καρδιά μου λόγον ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ ²
 βασιλεῖ· ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀχυράφου. ³ ὥραιος κάλλει παρὰ ³
 τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖρεσί σου· διὰ τοῦτο εὐλόγησέ
 σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ⁴ περιζῶσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, ⁴
 δυνατὲ τῇ ὥραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου, ⁵ καὶ ἔντεινον, καὶ κατευοδοῦ ⁵
 καὶ βασιλεύε ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραύτητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσῃ
 σε θάυμαστῶς ἡ δεξιὰ σου. ⁶ τὰ βέλη σου ἠκονημένα, δυνατέ, λαοὶ ὑποκάτω ⁶
 σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλείως. ⁷ ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, ⁷
 εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ῥάβδος ἐξούτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. ⁸ ἡγάπη- ⁸
 σας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ θεός ὁ θεός
 σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. ⁹ σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ ⁹
 κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ βάρειν ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ἡψφρανάν σε
¹⁰ θυγατέρες βασιλείων ἐν τῇ τιμῇ σου. παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, ¹⁰
 ἐν ἱματισμῷ διαχύρῳ περιβεβλημένη πεποικιλμένη. ¹¹ ἄκουσον, θυγάτερ, καὶ ¹¹
 ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ
 πατρός σου· ¹² ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός ἐστιν ¹²
 ὁ κύριος σου. ¹³ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες Τύρου ἐν δώροις, τὸ ¹³
 πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. ¹⁴ πᾶσα ἡ δόξα ¹⁴
 αὐτῆς θυγατὸς τοῦ βασιλείως Ἑσβεβίων, ἐν χρυσωτοῖς περιβεβλημένη
 πεποικιλμένη. ¹⁵ ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλη- ¹⁵
 σίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι· ¹⁶ ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλ- ¹⁶

13. αλαλαχμ. ημων 14. εις ονιδος ... χλευασμον pro καταγελωτα ...
 in f. add (sed nam usque emuncta in litura) και οι εκχθροι ημων εμυκτηρισαν
 ημας 15. * κεφαλην 16. κατενωπιον 17. κατακαλοντος 21. om του
 ονοματος 23. ενεκεν 25. ινα τι προσωπον XLIV. 4. om Εἰς το usque
 ωδη ... του δαυιδ υπ. του αγ. 4. ed. rom. (item cod. alex. ut vdr) δυ-
 νατε a seqq. separat 5. ed. rom. post βασιλευε plene interpg. 7. εις τον
 αι. του αιωνος 8. εμισ. αδικιαν 9. verbis ηψφραναν se cod. alex. finit
 verum 10. βασιλευω 12. και (pro οτι) επιθυμησει 13. * om τυρου ...
 om της γης 14. δοξ. της θυγατρος τ. βασι. εσωθεν, εν χρυσωτοις 15. οπισω
 αυτου, οι πλησιον

17 λιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλείως. 17 ἅντ' τῶν πατέρων σου ἐγεννήθησάν σοι
18 υἱοί, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 18 μνηστῆσονται τοῦ
ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ· διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονται σοι εἰς
τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

XLV. (XLVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.

2 ² Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσι ταῖς εὐρούσαις
3 ἡμᾶς σφόδρα. ³ διὰ τοῦτο οὐ φοβητήσόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν καὶ μετα-
4 τίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν. ⁴ ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐ-
5 τῶν, ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. ⁵ διὰ ψαλμα. ⁶ τοῦ ποταμοῦ τὰ
ὁρμήματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ· ἠγάσσε τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος.
6 ⁶ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὐ σαλευθήσεται· βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τῷ προσώπῳ.
7 ⁷ ἐταράχθησαν ἔθνη, ἐκλίναν βασιλεῖαι· ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
8 ⁸ κύριος τῶν δυνάμεων μετ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἰακώβ. ⁹ διὰ ψαλμα.
9 ⁹ δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ κυρίου, ἃ ἔβητο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς, ¹⁰ ἀνταναιρῶν
πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς, τόξον συντρίψει καὶ συγκλάσει ὅπλον, καὶ
11 ¹¹ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρὶ. ¹² σχολάσατε καὶ γινώτε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεός· ὕψω-
12 ¹² τήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὕψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ. ¹³ κύριος τῶν δυνάμεων μετ'
ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἰακώβ.

XLVI. (XLVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ψαλμός.

2 ² Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιᾶσεως.
3 ³ ὅτι κύριος ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ⁴ ὑπέταξε λαοὺς
5 ἡμῶν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν. ⁵ ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,
6 τὴν καλλονὴν Ἰακώβ ἣν ἠγάπησεν. ⁷ διὰ ψαλμα. ⁸ ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, κύριος
7 ἐν φωνῇ σάλπιγγος. ⁹ ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε· ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν,
8 ⁹ ψάλατε· ¹⁰ ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός, ψάλατε συνετῶς. ¹¹ ἐβασίλευσεν ὁ θεός
10 ¹¹ ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ θεὸς κἀσθῆται ἐπὶ θρόνον ἁγίου αὐτοῦ. ¹² ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν
μετὰ τοῦ θεοῦ· Ἀβραάμ, ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

XLVII. (XLVIII.)

Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς Κορὲ δευτέρᾳ σαββάτου.

2 ² Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἐν ὅρει ἁγίῳ
3 αὐτοῦ· ⁴ εὐρύξαν ἀγαλλιάσαι πάσης τῆς γῆς. ὅρη Σιών τὰ πλευνὰ τοῦ βορρᾶ,
4 ⁵ ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου. ⁶ ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκειται,
5 ⁷ ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς. ⁸ ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν, ἤλθουσιν ἐπὶ τὸ
6 ⁹ αὐτό· ¹⁰ αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν· ¹¹ τρόμος
8 ¹² ἐπελάβετο αὐτῶν, ἐκεῖ ᾠδίνες ὡς τικτούσης. ¹³ ἐν πνεύματι βιαιῶ συντρίψει
9 ¹⁴ πλοῖα Ὀθραῖς. ¹⁵ κατὰ περ ἡκούσαμεν, οὕτως καὶ ἔδομεν ἐν πόλει κυρίου τῶν δυν-
10 ¹⁶ ἀμεων, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ὁ θεὸς ἐβημελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁷ διὰ ψαλμα.
11 ¹⁸ ὑπελάβομεν, ὁ θεός, τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. ¹⁹ κατὰ τὸ ὄνομά
12 ²⁰ σου, ὁ θεός, οὕτως καὶ ἡ αἰνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς· δικαιοσύνης πλή-
13 ²¹ ρης ἡ δεξιὰ σου. ²² εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιών, ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς
14 ²³ Ἰουδαίας ἕνεκα τῶν κριμάτων σου, κύριε. ²⁴ κυκλώσατε Σιών καὶ περιλάβετε
15 ²⁵ αὐτήν, διηγῆσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς· ²⁶ ἔσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν
δύναμιν αὐτῆς, καὶ καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγῆσησθε εἰς γε-

17. ἐγενήθησαν 18. καὶ μνηστ. ... *om λαοὶ XLV. 4. om Εἰς usque
κρυφίων ... του δαυιδ ψαλμ. 4. εταραχθη τα ορη 6. το προς πρωι πρωι
prio τω pr. 7. εκκλιναν ... φω. αυτου ο υψιστος 8. αντιλημπτωρ ... *om διαψ.
9. ιδατε τα ε. τ. θεου 10. αντανελων (... om γης) 12. *om κυριος ... αντι-
λημπτωρ XLVI. 1. om υπερ τ. υ. κορε ... ψαλμ. τω δαυιδ 5. εαυτου ... om
διαψ. 9. επι παντα τα XLVII. Vers. 1. sic: εις το τελος ψαλμος τω δαυιδ·
3. πασα (sic) τη γη 4. αντιλαμβανεται 5. βασιλ. της γης (της γης ei.ed. ro. habet,
sed calamo deleta inque notis improbata) ... **διηλθουσιν 6. ιδοτες 7. υπε-
λαβετο 8. συντριψει ... θυρεους 9. ουτως ιδαμεν ... εν πολει usque αιωνα in
litura ... om διαψαλμα 12. και αγαλλ. ... ενεκεν 14. διηγησησθε

νεάν ἐτέραν. ¹⁵ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ 15
αἰῶνος, αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

XLVIII. (XLIX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

² Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν 2
οἰκουμένην, ³ ὃς τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλούσιος καὶ 3
πένης. ⁴ τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν. 4
⁵ κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου. ⁶ ὥνα τί 5 6
φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ; ἡ ἀνομία τῆς πτέρων μου κυκλώσει με, ⁷ οἱ πεποι- 7
θότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῇ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι. 8
⁸ ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται· λυτρώσεται ἄνθρωπος; οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξέλασμα ἑαυτοῦ, 8
⁹ καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, 9
¹⁰ καὶ ζήσεται εἰς τέλος, ὅτι οὐκ ὄψεται καταφθόραν. ¹¹ ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀπο- 10
θνήσκοντας, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολούνται, καὶ καταλείψουσιν ἄλλο-
τρίους τὸν πλοῦτον αὐτῶν. ¹² καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, 12
σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ
τῶν γαιῶν αὐτῶν. ¹³ καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνήκε, παρασυνεβλήθη τοῖς 13
κτῆνεσι τοῖς ἀνόητοις καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς. ¹⁴ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐ- 14
τοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογήσουσιν. διάψαλμα. ¹⁵ ὡς πρό- 15
βατα ἐν ἄλῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς· καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ
εὐθεῖς τὸ πρῶν, καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ἄλῃ ἐκ τῆς δόξης αὐ-
τῶν. ¹⁶ πλὴν ὁ θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχὴν μου ἐκ χειρὸς ἁδου ὅταν λαμβάνῃ με. 16
διάψαλμα. ¹⁷ μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, καὶ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα 17
τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ¹⁸ ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήψεται τὰ πάντα, οὐδὲ 18
συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. ¹⁹ ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐ- 19
λογηθήσεται, ἐξομολογήσεται σοι ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ. ²⁰ εἰς ἐλευσεται ἕως γενεᾶς 20
πατέρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνος οὐκ ὄψεται φῶς. ²¹ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνήκε, 21
παρασυνεβλήθη τοῖς κτῆνεσι τοῖς ἀνόητοις καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς.

XLIX. (L.)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι
δυσμῶν. ² ἐκ Σιών ἡ εὐπρέπεια τῆς ὠραιότητος αὐτοῦ. ³ ὁ θεὸς ἐμφανέως ἤξει, 2 3
ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασινοπήσεται· πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύ-
κλω αὐτοῦ καταίγῃ σφόδρα. ⁴ προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν δια- 4
κρίναι τὸν λαὸν αὐτοῦ. ⁵ συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους 5
τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσαίαις. ⁶ καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην 6
αὐτοῦ, ὅτι θεὸς κριτὴς ἐστιν. διάψαλμα. ⁷ ἄκουσον λαὸς μου, καὶ καλήσω σοι· 7
Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι· ὁ θεὸς ὁ θεός σου εἰμι ἐγώ. ⁸ οὐκ ἐπὶ ταῖς θυ- 8
σίαις σου ἐλέγξω σε, τὰ δὲ ὀλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μου ἐστί διὰ παντός. ⁹ οὐ 9
δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους. ¹⁰ ὅτι 10
ἐμὰ ἐστί πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ βόες. ¹¹ ἐγνώκα 11
πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὠραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστί. ¹² ἐὰν πει- 12
νάσω, οὐ μὴ σοι εἴπω· ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ¹³ μὴ 13
φράγομαι κρέα ταύρων; ἡ αἵμα τράγων πίνω; ¹⁴ θύσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, 14
καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχὰς σου. ¹⁵ καὶ ἐπικάλεσάι με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, 15
καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με. διάψαλμα. ¹⁶ τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός 16
Ἰνα τί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ
στόματός σου; ¹⁷ σὺ δὲ ἐμίλησας παιδεῖαν, καὶ ἐξεβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ 17
ὀπίσω. ¹⁸ εἰ ἐξώρεις κλέπτῃ, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα 18

XLVIII. 4. om Εἰς usq. κορε . . . ψαλμ. τῷ δαυιδ 8. αδ. ου λυτρωται . .
εξιλ. αυτου 10. ed. ro. τελος. et καταφθοραν, 13. παρεσυνεβληθη 14. ευδοκη-
σουσιν 15. κατακυριευσωσιν . . in f. add εξωσθησαν 16. om διαψ. 17. πλου-
τησει α. η οταν 18. λημψεται 21. και ανθρωπος. . . παρεσυνεβληθη XLIX. 1. εις
το τελος ψ. τ. δαυιδ . . και μεχρι 3. ενφανως 4. του διακρ. 6. *om διαψ.,
**add post αυτου 9. χειμαρρους 10. θηρ. του αγρου 15. θλιψ. σου . . *om δια-
ψαλμα, **add post θεος v. seq. 16. εκδιηγη 17. παιδειαν κ. εξεβαλας τας (sic)

19 σου ἐτίξεις· ¹⁹ τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε
20 δολιότητα· ²⁰ κατῆμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ
21 τῆς μητρός σου ἐτίξεις σκάνδαλον· ²¹ ταῦτα ἐποίησας καὶ ἐσίγησα, ὑπέλαβες ἀνο-
22 μίαν ὅτι ἔσομαι σοι ὅμοιος· ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου· ²² σύνετε
23 ²³ ταῦτα οἱ ἐπιλανθάνομενοι τοῦ θεοῦ, μή ποτε ἀρπάσῃ, καὶ μή ἡ ὁ ῥυόμενος.
23 ²³ ἡυσία αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ἥ δειξω αὐτῷ τὸ σωτήριον θεοῦ.

L. (LI.)

2 Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ² ἐν τῷ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν
προφήτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς Βηρσαβέ.
3 ³ Ἐλέησόν με, ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν
4 οἰκτιρισμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου· ⁴ ἐπὶ πλεῖον πλυνόν με ἀπὸ τῆς ἀνο-
5 μίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με· ⁵ ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ
6 γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἔστι διὰ παντός· ⁶ σοὶ μόνῳ ἥμαρτον,
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα· ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ Ro. 3.
7 νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε· ⁷ ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρ-
8 τiais ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου· ⁸ ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδολα καὶ
9 τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι· ⁹ ἠντιεῖς με ὑσώπῳ καὶ καθαρισθῇ-
10 σομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι· ¹⁰ ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ
11 εὐφροσύνῃν, ἀγαλλιάσονται ὅσα τεταπεινωμένα· ¹¹ ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου
12 ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον· ¹² καρδίαν κα-
13 ράρῃν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαινίσον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.
13 ¹³ μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀν-
14 τανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ· ¹⁴ ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι
15 ἡγεμονικῶ στήριξόν με· ¹⁵ διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ
16 ἐπιποτρέψουσι· ¹⁶ ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ θεός ὁ θεός τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλ-
17 λιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου· ¹⁷ κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ
18 τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου· ¹⁸ ὅτι εἰ ἠρέλησας ἡυσίαν, ἔδωκα ἂν·
19 ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις· ¹⁹ ἡυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν
20 συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεός οὐκ ἐξουδενώσει· ²⁰ ἀγάθυνον, κύριε,
21 ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθῇ τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ· ²¹ τότε
εὐδοκήσεις ἡυσίαν δικαιοσύνης ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν
ἐπὶ τὸ ἡυσιαστήριόν σου μόσχους.

LI. (LII.)

2 Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ Δαυίδ, ² ἐν τῷ ἐλθεῖν Δωὴκ τὸν Ἰδουμαῖον καὶ
ἀναγγεῖλαι τῷ Σαούλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ Ἥλσε Δαυίδ εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμέλεχ.
34 ³ Τί ἐγκυανῶ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν; ὅλην τὴν ἡμέραν ⁴ ἀδικίαν ἐλο-
5 γίσαστο ἡ γλῶσσά σου· ὥσει ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον· ⁵ ἠγάπησας κακίαν
6 ὑπὲρ ἀγαθῶσύνην, ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην· διάψαλμα· ⁶ γάπησας
7 πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν· ⁷ διὰ τοῦτο ὁ θεός κατέλοι-
8 σε εἰς τέλος· ἐκτίλει σε καὶ μεταναστεῦσαι σε ἀπὸ σκηνώματος, καὶ τὸ ῥίξωμά
9 αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν ⁹ Ἰδοὺ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔζητο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐ-
10 τοῦ, ἀλλ' ἐπὶ ἡλπίσεν ἐπὶ τὸ πλούτου αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ
10 ματαιότητι αὐτοῦ· ¹⁰ ἐγὼ δὲ ὥσει ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ· ἤλ-
11 πισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ¹¹ ἐξο-
μολογήσομαί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας· καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου, ὅτι
χρηστὸν ἐναντίον τῶν δούλων σου.

49. post δολιότητα deficit Alex. Sequuntur lectiones cod. Sinaitici. 21. S* ανομε ... S² in f. add τας αμαρτίας σου, S³ rursus del. 22. S² και ου μη τη 23. S² την δειξω .. S² (contra³) μου pro τ. θεου L. 1. S δαυειδ 7. S συνελημφθ. 10. S² οστεα 13. S² (contra³) σου το αγιον μη 14. S στηρισον 20. S* om κυριε LI. 2. S δαυειδ et αβειμελεχ 4. S* εξηκονημενον 6. S² om τα 7. S καθελει .. S² απο σκη. σου 8. S om και prim 9. S αλλα .. S² επι τω πληρι .. S* εδυναμωθη 11. S* οτι επηκουσας μου

LII. (LIII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαλεὲθ συνέσεως τῷ Δαυίδ.

10. 3. 399. ²Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός· διεφθείραν καὶ ἐβδελύχθη- 2
σαν ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν. ³ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς 3
υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἴ ἔστι συνιών ἡ ἐκζητῶν τὸν θεόν· ⁴πάντες ἐξέ- 4
κλιναν, ἅμα ἡχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. ⁵οὐχὶ γνώ- 5
σονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσχόντες τὸν λαόν μου βρώσει
ἄρτου· τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο. ⁶ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον οὐ οὐκ ἦν φόβος· ⁶
ὅτι ὁ θεὸς διεσχόρπισεν ὅσα ἀνθρωπαρέσκων, κατησχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς ἐξου-
δένωσεν αὐτούς. ⁷τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἀποστρέ- 7
ψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ καὶ εὐφραν-
θήσεται Ἰσραὴλ.

LIII. (LIV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ, ²ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζεφαίους καὶ 2
εἰπεῖν τῷ Σαούλ Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;

³Ὁ θεός, ἐν τῇ δυνάμει σου σώσον με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινόν με. 3
⁴ὁ θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. ⁴
⁵ὅτι ἄλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου· οὐ ⁵
προέβεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν. διάψαλμα. ⁶ἰδοὺ γὰρ ὁ θεός βοηθεῖ μοι, καὶ ⁶
ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου. ⁷ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου· ἐν ⁷
τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς. ⁸ἐκουσίως λύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ ⁸
δυνάματι σου, κύριε, ὅτι ἀγαθόν. ⁹ὅτι ἐκ πάσης ἀλίσφως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ⁹
ἐχθροῖς μου ἐπέιδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

LIV. (LV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ.

²Ενώτισαι, ὁ θεός, τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ υπερβῇς τὴν δέησίν μου, 2
³πρόσχε μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ ἐταράχθην 3
⁴ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ ἀλίσφως ἁμαρτωλοῦ· ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμέ ἀνομίαν, ⁴
καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι, ⁵ἡ καρδίᾳ μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί, καὶ δειλία θανά- 5
του ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ· ⁶φόβος καὶ τρόμος ἤλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκάλυψε με σκότος. ⁶
⁷καὶ εἶπα Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὥς ἐπεριστεράς, καὶ πετασθήσομαι καὶ κατα- 7
παύσω; ⁸ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων, καὶ ὑψίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. διάψαλμα. ⁸
⁹προσεδεχόμεν τὸν σὼζόντα με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταγίδος. ¹⁰καταπόντι- 9-10
σον, κύριε, καὶ καταδίελε τὰς γλώσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν
ἐν τῇ πόλει. ¹¹ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς, ἀνομία ¹¹
καὶ πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς ¹²καὶ ἀδικία, καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐ- ¹²
τῆς τόκος καὶ δόλος. ¹³ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με, ὑπήνεγκα ἄν, καὶ εἰ ὁ μισῶν ¹³
ἐπ' ἐμέ ἐμεγαλορρήμονή μου, ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁴οὐ δὲ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ¹⁴
ἡγεμὼν μου καὶ γνωστέ μου· ¹⁵ὅς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκκανας ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ ¹⁵
τοῦ θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ. ¹⁶ἐλθέτω θάνατος ἐπ' αὐτούς, καὶ καταβήτω- ¹⁶
σαν εἰς ἅδου ζῶντες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁷ἐγὼ ¹⁷
πρὸς τὸν θεὸν ἐκέκραξα, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου. ¹⁸ἐσπέρας καὶ πρῶλ καὶ με- ¹⁸
σημβρίας διηγῆσομαι καὶ ἀπαγγελῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου. ¹⁹λυτρώ- ¹⁹
σεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι, ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ²⁰
ἐμοί. ²⁰εἰσακούσεται ὁ θεός καὶ ταπεινώσει αὐτούς ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώ-
νων. διάψαλμα. οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεόν.

LII. 1. S δαυειδ 2. S² διεφθάρησαν 4. S* επι το αυτο pro αμα . . S ηχρεω-
θησαν . . S* ποιων χρησотоτητα 3. S* ei ³ εσθοντες . . S* τον κυριον ουκ 6. S*
ei ³ φοβηθησονται . . S² φοβω 7. S επιστρεψαι . . S² τον θεον LIII. 1. S
δαυειδ 2. S δαυειδ 3. S² κρινεις με 5. S² (contra ³) και ου pro. 6. S αντι-
ληπτωρ 7. S εξολοθρευσον LIV. 1. S δαυειδ 4. S ανομια 7. S* ως περιστ.
(ed. rom. περιστερας; ei καταπαυσω.) 9. S² τον θεον τον σωζ. με . . S² και
απο καταγ. 10. S ἰδον . . S* εν τη γη 11. S² και ανομια . . S κοπος pro
πονος 12. S* κοπος pro τοκος 13. S ο μισ. με . . S εμεγαλορρημονησεν 14. S²
γνωστα 15. S* ei ³ μοι εγλυκ. εδεσμ., S² εγλυκ. μοι εδεσμ. 16. S ελθτω
. . S πονηρια 17. S* εγω δε 18. S και (S* om) απαγγελω

21 ²¹ ἔξετεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι· ἐβεβήλωσαν τὴν διασθήκην αὐτοῦ,
 22 ²² διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἠγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ·
 23 ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἔλαιον, καὶ αὐτοὶ εἰσι βολίδες. ²³ ἐπὶ βριμὸν ἐπὶ *1 Re. 5
7.
 κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διασρέψει· οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον
 24 τῷ δικαίῳ. ²⁴ σὺ δέ, ὁ θεός, καταΐεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθοράς· ἄνδρες αἱμάτων
 καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν· ἐγὼ δὲ ἐλπιδῶ ἐπὶ σέ, κύριε.

LV. (LVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυμμένου, τῷ Δαυδ εἰς
 στηλογραφίαν, ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γεζ.

2 ² Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωποις, ὅλην τὴν ἡμέραν πο-
 3 λεμῶν ἐξελίξέ με. ³ κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὕψους
 4 ⁴ ἡμέρας· ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ⁴ φοβηθήσονται, ἐγὼ δὲ ἐλπιδῶ ἐπὶ σοί. ⁵ ἐν
 τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φο-
 6 βηθήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ. ⁶ ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύ-
 7 σοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν. ⁷ παροικήσουσι καὶ
 8 μου· ⁸ ὑπὲρ τοῦ μητενὸς σώσεις αὐτούς, ἐν ὀργῇ λαοὺς καταΐεις. ὁ θεός, ⁹ τὴν
 9 ζωὴν μου ἐξηγγεῖλά σοι, ἔξου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγ-
 10 γελίᾳ σου. ¹⁰ ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλέ-
 11 σωμαί σε· ἰδοὺ ἔγνων ὅτι θεός μου εἶ σύ. ¹¹ ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω ῥήμα, ἐπὶ τῷ
 12 κυρίῳ αἰνέσω λόγον. ¹² ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄν-
 13 ¹³θρωπος. ¹³ ἐν ἐμοί, ὁ θεός, αἱ εὐχαὶ ἅς ἀποδώσω αἰνέσεώς σου· ¹⁴ ὅτι ἐβρύσω
 τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος, τοῦ εὐαρεστή-
 σαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

LVI. (LVII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφείρης, τῷ Δαυδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀπο-
 διδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαουλ εἰς τὸ σπῆλαιον.

2 ² Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ἐλέησόν με· ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐν
 3 τῇ σκιᾷ τῶν περὶ ὧν σου ἐλπιδῶ ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία. ³ κεκράξομαι πρὸς
 4 τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με· διάψαλμα. ⁴ ἐξαπέστειλεν
 5 ἔξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με· ἐξαπέ-
 6 στειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, ⁶ καὶ ἐβρύσατο τὴν ψυχὴν
 7 μου ἐκ μέσου σκύμνων. ἐκοιμήθην τεταραγμένος· υἱοὶ ἀνθρώπων οἱ ὀδόντες αὐ-
 8 τῶν ὄπλον καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχιαιρα ὀξεῖα. ⁸ ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐ-
 9 ρανούς, ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. ⁹ παγίδας ἠτοίμασαν τοῖς ποσὶ
 10 μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχὴν μου· ὥρυξαν πρὸς πρόσωπόν μου βόθρον, καὶ
 11 ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν. διάψαλμα. ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἐτοίμη ἡ καρδία μου,
 12 ἄσομαι καὶ ψαλῶ. ¹² ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα·
 13 ἐξεγερθήσομαι ὄρσρου. ¹³ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν·
 14 ¹⁴ ὅτι ἐμεγαλύνῃς ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά
 15 σου. ¹⁵ ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς, ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

LVII. (LVIII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφείρης, τῷ Δαυδ εἰς στηλογραφίαν.

2 ² Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐθεία κρίνετε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

21. S* om εξετειν. τ. χειρ. μου, item εβεβη. τ. διασ. αυτου 22. S και διεμερισθ.
 .. S² (contra ³) η καρδ. αυτων ει οι λογ. αυτων 23. S επιριψον 24. S επι σοι .. S²
 (contra ³) κυριε ελπ. επ. σοι LV. 1. S δαυειδ 3. S τ. ημεραν οτι πολλοι οι πολεμ. με
 απο υψ. ημερ. 4. S² ου φοβηθησομαι .. S επι σε ελπιδω 5. S. om ολην τ. ημεραν
 .. S* επι τω κυριω, S² επι τω θεω 6. S² (contra ³) εις κακα 7. S αυτοι c. seqq.
 conj. .. S² υπερειναν την ψυχην μου 10. S² (contra ³) τοτε επιστρεψ. 12. S* επι
 τω κυριω 13. S αινεσεως σοι 14. S² (contra ³) post εκ θαν. add τους οφθαλμους μου
 απο δακρυων .. S² απο ολισθημ. .. S² (contra ³) ευαρεστησω ενωπ. κυριου θεου
 LVI. 1. S om τω .. S δαυειδ 3. S om διαψαλμα 4. S post καταπατ. με add δια-
 ψαλμα 5. (ed. rom. σκυμνων, εκοιμ. τεταραγμενος.) .. S² (contra ³) οπλα 7. S*
 παχιδας, S² παγιδα .. S την ψυχην pro τοις ποσι 8. S κ. ψαλω σοι (S² om) εν
 τη δοξη μου 11. S και η αληθ. σου εως των νεφ. LVII. 1. S δαυειδ

³καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμ- 3
πλέκουσιν. ⁴ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γα- 4
τρὸς, ἐλάλησαν ψευδῆ. ⁵ἤμῶς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφeos, ὥς ἐξ ἀσπίδος 5
κωφῆς καὶ βουούσης τὰ ὦτα αὐτῆς, ⁶ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνὴν ἐπαδόντων 6
φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. ⁷ὁ θεὸς συνέτριψε τοὺς ὀδόντας αὐ- 7
τῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέσπασεν ὁ κύριος. ⁸ἔξου- 8
δενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον, ἐντενεῖ τὸ τάξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενή-
σουσιν. ⁹ὥς ἐλ κηρὸς ὁ ταχεὺς ἀνταναιρεθήσεται· ἔπασσε πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν 9
ἥλιον. ¹⁰πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὥς ἐλ ζῶντας ὥς ἐλ ἐν 10
ὀργῇ καταπίεται ὑμᾶς. ¹¹εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ ἐκδικήσιν ἀσεβῶν, 11
τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ¹²καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος 12
Εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ, ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρῖνων αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ.

LVIII. (LIX.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, τῷ Δαυιδ εἰς στηλογραφίαν, ὅποτε ἀπέστειλε
Σαουλ καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατώσαι αὐτόν.

²Ἐξέλου με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ 2
λύτρωσαί με. ³ῥύσαι με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμά- 3
των σῶσόν με. ⁴ὅτι ἰδοὺ ἐξήρευσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταίῳ· 4
οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, κύριε. ⁵ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατ- 5
εὐθύνα· ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου καὶ ἴδε, ⁶καὶ σὺ κύριε ὁ θεός τῶν δυνά- 6
μεων, ὁ θεός τοῦ Ἰσραὴλ, πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτει-
ρήσης πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν. διάψαλμα. ⁷ἐπιστρέψουσιν εἰς 7
ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν. ⁸ἰδοὺ ἀποφύεγονται 8
ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν· ὅτι τίς ἤκουσε; ⁹καὶ 9
σὺ κύριε ἐκγέλασθ αὐτούς, ἐξουθενώσεις πάντα τὰ ἔθνη. ¹⁰τὸ κράτος μου πρὸς 10
σὲ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ θεός ἀντιλήπτωρ μου εἶ. ¹¹ὁ θεός μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προ- 11
φῶσκει με, ὁ θεός μου δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. ¹²μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, 12
μή ποτε ἐπιλάβωνται τοῦ νόμου σου· διασχόρπισον αὐτούς ἐν τῇ δυνάμει σου
καὶ κατάγαγε αὐτούς, ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε. ¹³ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, 13
λόγον χειλέων αὐτῶν, καὶ συλλήψήτωσαν ἐν τῇ ὑπερφανίᾳ αὐτῶν· καὶ ἐξ ἁρᾶς
καὶ ψεύδους διαγγελήσονται ¹⁴συντελείαι, ἐν ὀργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρ- 14
ξουσιν· καὶ γινώσκονται ὅτι ὁ θεός τοῦ Ἰακώβ δεσπόζει τῶν περὰ τῶν τῆς γῆς.
διάψαλμα. ¹⁵ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι 15
πόλιν. ¹⁶αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν, ἐάν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ γογ- 16
γύσουσιν. ¹⁷ἐγὼ δὲ ἥσομαι τῇ δυνάμει σου, καὶ ἀγαλλιᾶσμαι τὸ πρῶτὸ τὸ ἔλεός σου· 17
ὅτι ἐγενήθη ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγὴ μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου. ¹⁸βοη- 18
θός μου, σοὶ ψαλῶ, ὁ θεός μου· ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ θεός μου, τὸ ἔλεός μου.

LIX. (LX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυιδ εἰς διδασκίαν,
²ὅποτε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας καὶ τὴν Συρίαν Σοβαλ, καὶ ἐπέ- 2
στρεψεν Ἰωάβ καὶ ἐπάταξε τὴν φάραγγα τῶν ἁλῶν δώδεκα χιλιάδας.

³Ὁ θεός, ἀπόσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίσθης καὶ ὠκτείρησας ἡμᾶς. 3
⁴συνέσεις τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν· ἴασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι 4
ἐσαλεύθη. ⁵ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως. ⁶ἔδω- 5
κας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς οὐχίας. ⁷ὅπως 7
ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.

3. S συνπλεχ. 6. S² φαρμακευομενη 7. S² συντριψει . . S² (contra ³) ο
κυριος 9. S² om ὁ . . S* επεπεσε . . S² πυρ επ αυτους 10. S συνειναι . . S² τη
ραμνον . . S καταπι. αυτους 11. S om ασεβων LVIII. 1. S δαυειδ . . S om
αυτον 2. S* εξελ. μ. κυριε . . S* ο θεος μου . . S επανισταμενων 6. S* ο θεος
ισρ. 8. S² (contra ³) ιδου αυτοι 10. S* et ³ om συ . . S αντιληπτωρ . . S om ει
12. S² επιλ. του ονοματος σου 13. S² (contra ³) αμαρτια ει λογος . . S συλ-
ληψητ. 14. S² εν συντελειαι, εν . . S υπαρεξωσιν . . S ο δε. δεσποζ. του ιακ. (2add.
καμψ. 3 rursus del.) των περ. 16. S* om μη 17. S² τη δυναμει . . S αντιληπτωρ
. . S om μου sec. 18. ο δε. μου (haec ² del. . S² restitui) οτι (2add ο θεος) αντι-
ληπτωρ LIX. 1. S δαυειδ 2. S σωβαλ 3. S οικτειρησας

8^ο ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσονται καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν
9 κοιλίαν τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. ⁹ ἑμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἑμός ἐστι Μανασσή,
10 καὶ Ἐφραΐμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου. ¹⁰ Ἰούδας βασιλεὺς μου, ¹⁰ Μωάβ λέ-
βης τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου, ἑμοὶ ἀλλόφυ-
11 λοι ὑπετάγησαν. ¹¹ τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς
12 Ἰδουμαίας; ¹² οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν
13 ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; ¹³ δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρίαν ἀνθρώ-
14 πον. ¹⁴ ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς ἐλπίοντας ἡμᾶς.

LX. (LXI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ Δαυίδ.

23 ² Εἰσάκουσον, ὁ θεὸς, τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες τῇ προσευχῇ μου. ³ ἀπὸ
τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σε ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδιάσῃ τὴν καρδίαν μου. ἐν
4 πέτρᾳ ὑψώσας με· ὠδήγησάς με, ⁴ ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ
5 προσώπου ἐχθροῦ. ⁵ παροικίησω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπα-
6 σθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου. διάψαλμα. ⁶ ὅτι σὺ, ὁ θεός, εἰσέηκουσας
7 τῶν προσευχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου. ⁷ ἡμέ-
ρας ἐφ' ἡμέρας βασιλείως προσθήσεις· τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γε-
8 νεαῶς. ⁸ διαμνεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς
9 ἐκζητήσει αὐτῶν; ⁹ οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, τοῦ
ἀποδοῦναι με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

LXI. (LXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδισιὺν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 ² Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγῆσεται ἡ ψυχὴ μου; παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν
3 μου. ³ καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ σαλευθῶ
4 ἐπὶ πλεῖον. ⁴ ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον; φονεύετε πάντες ὡς τοίχῳ κε-
5 κλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ. ⁵ πλὴν τὴν τιμὴν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι,
ἔδραμον ἐν δίψει· τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρώντο.
6 διάψαλμα. ⁶ πλὴν τῷ θεῷ ὑποτάγησι ἡ ψυχὴ μου, ὅτι παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονή
7 μου. ⁷ ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ μεταναστεύσω.
8 ⁸ ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου· ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ
9 ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ. ⁹ ἐλπίσατε ἐπ' αὐτόν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ· ἐκχέετε ἐν-
10 ὥπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν. διάψαλμα. ¹⁰ πλὴν
μᾶταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδ-
11 κῆσαι, αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό. ¹¹ μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν, καὶ ἐπὶ
12 ἀρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε· πλοῦτος ἐὼν ῥέη, μὴ προστίθεσθε καρδίαν. ¹² ἅπαξ
13 ἐλάλησεν ὁ θεός, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ, ¹³ καὶ σοῦ κύριε
τὸ ἔλεος, ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

LXII. (LXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

2 ² Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρὸς σὲ ὀρῶνίζω· ἐδίψησέ σοι ἡ ψυχὴ μου, ποσαπλῶς
3 σοι ἡ σὰρξ μου, ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ, ³ οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ
4 ὠφῆν σοι τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου. ⁴ ὅτι κρεῖσσον τὸ
5 ἔλεός σου ὑπὲρ ζωῆς· τὰ χεῖλή μου ἐπαινέσουσί σε. ⁵ οὕτως εὐλόγησά σε
6 ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἄρῳ τὰς χεῖράς μου. ⁶ ὥς ἐκ στεάτος καὶ
πίότητος ἐμπλήσσει ἡ ψυχὴ μου, καὶ χεῖλή ἀγαλλιάσεως ἀνέσει τὸ ὄνομα
7 σου. ⁷ εἰ ἐμνημόνευσόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρεσιν ἐμελέτων
8 εἰς σέ· ⁸ ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἀγαλ-

9. S² μανασσης . . S εφραϊμ 41. S² η (sed rursus del.) τις οδηγ. 12. S*
x. ουχι εξελ. . . ed. rom. post ημων punctum ponit 14. S* εν δε τω LX. 1. S
εν υμν. ψαλμος τ. δαυειδ 3. ed. rom. μου, εν πετρ. υψ. με. 5. S post αιωνας
add διαψαλμα et om post σου 6. S* της προσευχης, S² των ευχων 7. S² του
βασιλεως . . S* om τα 8. S om αυτων 9. S² (contra³) εις τους αιωνας (om
του αιωνος) LXI. 1. S δαυειδ 3. S αντιληπτ. 4. S² παντες υμεις 5. S* ευλο-
γουσαν 7. αντιληπτ. . . S* om μη 9. S* om ελπισατε usque λαου (S² λαων) . .
S εκχετε . . S* om οτι 11. S² αρπαγμα . . S² καρδια 13. S* και συ κυριε
LXII. 1. S δαυειδ . . S της ιουδαιας 2. S² εδιψησεν σε 6 S² αινεσει το στομαχου

λιάσσομαι. ⁹ ἐκολλήσῃ ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου. ⁹
¹⁰ αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζητήσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐξελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα ¹⁰
 τῆς γῆς, ¹¹ παραδοθήσονται εἰς χεῖρας βομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται. ¹² ¹¹ ¹²
 δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ Σεῶ, ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὁμνῶν ἐν αὐτῷ,
 ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

LXIII. (LXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, τῆς προσευχῆς μου ἐν τῷ δέσῃ με πρὸς σέ, ἀπὸ 2
 φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου. ³ ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευο- 3
 μένων, ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων ἀδικίαν. ⁴ οἵτινες ἠκόνησαν ὡς βομφαίαν τὰς 4
 γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον πρᾶγμα πικρόν, ⁵ τοῦ κατατοξεύσαι ἐν ἀποκρύφοις 5
 ἁμῶν. ⁶ ἐξάπινα κατατοξεύουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται. ⁶ ἐκραταίωσαν 6
 ἑαυτοῖς λόγον πονηρὸν, διεγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας· εἶπαν Τίς ὀφεται αὐ-
 τούς; ⁷ ἐξερεύνησαν ἀνομίαν, ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνησε· προσελεύσεται 7
 ἄνθρωπος καὶ καρδίᾳ βαθεΐα, ⁸ καὶ ὑψωθήσεται ὁ Θεός. βέλος νηπίων ἐγενήθησαν 8
 αἱ πληγαὶ αὐτῶν, ⁹ καὶ ἐξουθένησαν αὐτὸν αἱ γλώσσαι αὐτῶν. ἐταράχθησαν πάν- 9
 τες οἱ θεωροῦντες αὐτούς, ¹⁰ καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος· καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα 10
 τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνήκαν. ¹¹ εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυ- 11
 ρίῳ, καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐσεῖς τῇ καρδίᾳ.

LXIV. (LXV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ᾠδὴ.

² Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ Θεός ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ. ³ εἰσάκου- 23
 σον προσευχῆς μου, πρὸς σέ πᾶσα σὰρξ ῥῆξει. ⁴ λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν 4
 ἡμᾶς, καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἴλασθ. ⁵ μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου, 5
 κατασκηνοῦν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. πλησθήσόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου·
 ἅγιος ὁ ναός σου, ⁶ θαυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός ὁ σωτὴρ 6
 ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ μακράν. ⁷ ἔτοι- 7
 μάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχυί σου, περιεζωσμένους ἐν δυναστείᾳ· ⁸ οἱ συνταράσσων τὸ 8
 κύτος τῆς θαλάσσης, ἥχους κυμάτων αὐτῆς. ταραχθήσονται τὰ ἔθνη ⁹ καὶ φοβη- 9
 θήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ περάτα ἀπὸ τῶν σημείων σου· ἐξόδους πρωίας καὶ
 ἐσπέρας τέρψεις. ¹⁰ ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέψωσας αὐτήν, ἐπλήθυνας τοῦ πλου- 10
 τίσαι αὐτήν· ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων· ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐ-
 τῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἐτοιμασία. ¹¹ τοὺς αὐλάκας αὐτῆς μέψουσιν, πληθύνουν τὰ γεν- 11
 νήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσι αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. ¹² ἐυλογῆσεις 12
 τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαντοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσου-
 νται πλοῦτος. ¹³ πιανθήσεται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίαισιν οἱ βουνοὶ 13
 περιζώσονται. ¹⁴ ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλίδες πληθύνουσι 14
 σῖτον· κεκραῖξονταί, καὶ γὰρ ὕμνησουςιν.

LXV. (LXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ ἀναστάσεως.

¹ Ἀλαλάξατε τῷ Σεῶ πᾶσα ἡ γῆ, ² ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν 2
 αἰνέσει αὐτοῦ· ³ εἶπατε τῷ Σεῶ Ὡς φοβερά τὰ ἔργα σου· ἐν τῷ πλήθει τῆς 3
 δυνάμεώς σου ψεύσονται σε οἱ ἐχθροί σου. ⁴ πᾶσα ἡ γῆ προσκυνήσάτωσάν σοι 4
 καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου. διάψαλμα. ⁵ δεῦτε καὶ ἴδετε 5

9. S² ἐμου δε 11. S* om παραδοθ. ε. χ. ρομφ. 12. S* ἐπὶ τῷ κυρίῳ ..
 S ἐπαινεσθήσεται LXIII. 1. S δαυειδ 2. S τῆς (S² om) φωνῆς μου .. S* om
 πρὸς σε 3. S² (contra³) σκεπασον .. S* τὴν ἀδικίαν 4. S² (contra³) τόξον αυ-
 τού 5. S² (contra³) φοβηθήσεται 6. S* πακιδας, S² παγίδα 7. S ἐξεραυνων-
 τες (sed antea ἐξερεύνησαν) ἐξεραυνήσει (S² -σεις) 9. S ἐξησέννησαν ἐπ αὐτούς
 αἱ 11. S* ἐπὶ τῷ κυρίῳ .. S ἐπαινεσθήσονται LXIV. 1. S τῷ δαυειδ ψαλμος
 2. S² εὐχὴ ἐν ἱερουσαλὴμ 3. S* om μου 4. S* ὑπερδυναμωσαν .. S² ταῖς
 ἀσεβείαις 5 S² κατοιικήσει 6. S* om των sec. 7. S αὐτοῦ pro σου 8. S² post
 κυμ. αὐτῆς add τις υποστηρῆται 9. S* τὴν γῆν pro τὰ περάτα 10. S* τὴν
 τροφ. αὐτῆς .. S* ἡ ἐτοιμ. σου 11. S γεννηματα 12. S* πλησθήσεται 13. S²
 πιανθήσονται τα ὠρνια LXV. 1. S om ἀναστασεως 4. S² ψαλατ.δὴ τῷ .. S²
 (contra³) post σου add υψιστε 5. S* om και

6 τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ, φοβερός ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ⁶ ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί· ἐκεῖ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ, ⁷ τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. οἱ ὄρσαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑφούσῳσαν ἐν ἑαυτοῖς. διάψαλμα. ⁸ εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ, ⁹ τοῦ θεμένου τὴν ψυχὴν μου εἰς ζωὴν, καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου. ¹⁰ ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον. ¹¹ εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα, ἔβου ἡλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν, ¹² ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν· διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν. ¹³ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὀλοκαυτώμασιν, ἀποδώσω σοι τὰς εὐχὰς μου, ¹⁴ ὥς διέστειλε τὰ χεῖλη μου καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ ἡλίψει μου. ¹⁵ ὀλοκαυτώματα μεμυαλωμένα ἀνοίσω σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν, ποιήσω σοι βόας μετὰ χιμάρων. διάψαλμα. ¹⁶ δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγῆσονται, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ὅσα ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. ¹⁷ πρὸς αὐτὸν τῷ στόματι μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσαν μου. ¹⁸ ἀδικίαν εἰ ἐβάρυνον ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακουσάτω κύριος. ¹⁹ ²⁰ διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ θεός, προσέσχε τῇ φωνῇ τῆς προσευχῆς μου. ²⁰ εὐλογητός ὁ θεὸς ὃς οὐκ ἀπέστησε τὴν προσευχήν μου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

LXVI. (LXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 ² Ὁ θεός, οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογῆσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. διάψαλμα. ³ τοῦ γινῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδὸν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου. ⁴ ἔξομολογησάσῃσάν σοι λαοί, ὁ θεός, ἔξομολογησάσῃσάν σοι λαοὶ πάντες. ⁵ εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσῃσάν ἑθνη, ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὀδηγήσεις. διάψαλμα. ⁶ ἔξομολογησάσῃσάν σοι λαοί, ὁ θεός, ἔξομολογησάσῃσάν σοι λαοὶ πάντες. ⁷ γῇ ⁸ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς· ἐλογηθῇ ἡμᾶς ὁ θεός ὁ θεὸς ἡμῶν, εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ θεός, καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ τέρατα τῆς γῆς.

LXVII. (LXVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2 ² Ἀναστήτω ὁ θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ³ ὥς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν· ὥς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως ἀπόλοιτο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. ⁴ καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν· ἀγαλλιάσῃσάν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, τερψήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ. ⁵ ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν, κύριος ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἀγαλλιάσθε ἐνώπιον αὐτοῦ. ⁶ ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν· ὁ θεός ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. ⁷ ὁ θεὸς κατοικεῖ ἐν μονοτρόποις ἐν οἴκῳ, ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ, ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις. ⁸ ὁ θεός ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε τὴν ἔρημον. διάψαλμα. ⁹ γῇ εἰείσῃ, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁰ βροχὴν ἐκούσιον ἀφοριεῖς ὁ θεός τῇ κληρονομίᾳ σου· καὶ ἡσένησε, σὺ δὲ ¹¹ κατηρτίσω αὐτήν. ¹¹ τὰ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστό-

5. S² ως φοβερος 7. S* om αυτου prius 8. S* ακουτίσασθε 9. S² τον ποδα 11. S* παχιδα .. S* ενωπιον ημων pro επι τον νωτ. ημ. 13. S* τας ευχ. μου αποδωσω (om σοι) 15. S² ανοισω pro ποιησω .. S χιμαρρων 16. S² διηγησομ. υμιν .. S* τον κυριον 18. S² (contra ³) μη ειχακ. μου κυρ. 19. S² της δεησεως μου 20. S* αυτου pro μου LXVI. 1. S ψαλμ. ωδης (om τω δαν.). 2. S² post εφ ημας add και ελεησαι ημας 3. S και (² om) εν πασι τοις λαοις (² εθνεσιν) 5. S* post αγαλλ. εθνη add οτι κρινει την οικουμενην εν δικαιοσυνη, et pergit κρινει (² οτι κρινει) .. S οδηγησει LXVII. 1. S δαυειδ 4. S* και αγαλλιασθ. 5. S* om και αγαλλ. ενωπιον αυτου 6. S ταραχθητωσαν 7. S ανδρια 8. S εν τη ερημω 9. S* om του σινα απο πρ. τ. θεου 10. S² εκουσιαν

τητί σου τῷ πτωχῷ, ὁ θεός. ¹² κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει 12 πολλῇ, ¹³ ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ ὥραιότητι 13 τοῦ οἴκου διελέσθαι σκύλα. ¹⁴ ἐὰν κοιμηθῇτε ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων, πτέρυγες ¹⁴ περιστερᾶς περιηργυρωμένοι, καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσοῦ. ¹⁵ ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονωθήσονται ἐν Σελ- 15 μών. ¹⁶ ὁρος τοῦ θεοῦ ὅρος πῖον, ὅρος τετυρωμένος, ὅρος πῖον. ¹⁷ ἕνα τί ὑπολαμ- 16 βάνετε ὅρη τετυρωμένα; τὸ ὅρος ὁ εὐδόκησεν ὁ θεός κατοικεῖν ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ ὁ κύριος κατασκευάσει εἰς τέλος. ¹⁸ τὸ ἄρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες 18 εὐθύνουντων· κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινᾷ ἐν τῷ ἁγίῳ. ¹⁹ ἀναβάς εἰς ὕψος ῥήμα- 19 τω, ²⁰ λώτευσας αἰχμαλωσίαν, ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ γὰρ ἀπειθούσιν τοῦ κατασκευάσαι. ²¹ κύριος ὁ θεός εὐλογητός, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καὶ ἡμέ- 20 ραν, καὶ κατευοδᾷ ἡμῖν ὁ θεός τῶν σωτηρίων ἡμῶν. διάψαλμα. ²¹ ὁ θεός 21 ἡμῶν ὁ θεός τοῦ σώζειν, καὶ τοῦ κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου. ²² πλήν ὁ θεός 22 συνβλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν τριγὸς διαπορευομένων ἐν πλημμε- λείαις αὐτῶν. ²³ εἶπε κύριος Ἐκ Βασάν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυβόις 23 λάσσης. ²⁴ ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ 24 ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ. ²⁵ ἐξωρήθησαν αἱ πορεῖαι σου ὁ θεός, αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ 25 μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ. ²⁶ προέφθασαν ἄρχοντες ἐχόμενοι ψαλλόν- 26 των, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν. ²⁷ ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεόν, τὸν 27 κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ. ²⁸ ἐκεῖ Βενιαμὴν νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰουδα 28 ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλὼν, ἄρχοντες Νεφθαλὶ. ²⁹ ἔντειλαι ὁ θεός τῇ 29 δυνάμει σου, δυνάμει σου ὁ θεός τοῦτο ὁ κατηρτίω ἐν ἡμῖν. ³⁰ ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου 30 ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς δῶρα. ³¹ ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ κα- 31 λάμου· ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν τοῦ μὴ ἀποκλει- σθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ· διασκορπίσον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους 32 ἔλκων. ³² ᾗξουσιν πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῇ 32 θεῷ. ³³ αἱ βασιλείαι τῆς γῆς, ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ. διάψαλμα. 33 ³⁴ ψάλατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολὰς· 34 ἰδοὺ δώσει ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως. ³⁵ δότε δόξαν τῷ θεῷ· ἐπὶ τὸν 35 Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις. ³⁶ θαν- 36 μαστός ὁ θεός ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ· ὁ θεός Ἰσραὴλ, αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· εὐλογητὸς ὁ θεός.

LXVIII. (LXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τῷ Δαυίδ.

² Σῶσόν με, ὁ θεός, ὅτι ἐσθλὸς σου ὕδατα ἕως ψυχῆς μου. ³ ἐνεπάγγην εἰς 23 ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς κατεπόντισέ με. ⁴ ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυξ μου, ἐξέλι- 4 πον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν θεόν μου. ⁵ ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ 5 τὰς τρίκας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν· ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως· ὃ οὐχ ἤρπασα τότε ἀπετίλνυνον. ⁶ ὁ θεός, σὺ 6 ἔγνων τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέλειαι μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν. ⁷ μὴ αἰσχυρθεῖσιν ἐπ' ἐμέ οἱ ὑπομένοντές σε, κύριε τῶν δυνάμεων· μὴ ἐντρα- 7 πείσιν ἐπ' ἐμέ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ θεός τοῦ Ἰσραὴλ. ⁸ ὅτι ἕνεκα σοῦ ὑπήνεγκα 8

11. ed. rom. ο θεός cum seqq. conj., item S* 13. S om του αγαπητ. al-
terum . . S² (contra ³) τη pro και 14. S post χρυσοῦ add διαψαλμα 17. S*
om ο θεός 18. S* ο κυριος . . S σεῖνα 19. S* ανεβη, S² ανεβης . . S* ηχημα-
λτευσεν . . S εν ανθρωποις . . S² απιθουντας 20. S om και 21. S* om ο sec.
. . S² post και τ. κυριου add κυριου 22. S* εν πλημμελεια (om αυτων) 25. S²
post του βασιλ. add μου 26. S εχομενα 27. S² om τον ante κυριον 28. S βε-
νιαμειν . . S* om αρχοντ. ιουδ. ηγεμ. αυτων . . S νεφθαλειμ 29. S² ο κατιρ-
γασω ητιμ 34. S* του εκκλεισθηναι 32. S* τω κυριω 33. S* ασατε τω κυριω,
ψαλ. τ. θεω 34. S om ψαλ. του θεω . . S* κατ ανατολας . . S* om ιδου . . S
δωσει τη 36. S ε. τ. αγιοις αυτ. . . S* του ισραηλ . . S om αυτου post λαω . .
S* και ευλογητος LVIII. 1. S δαυειδ 3. S εις υλην βυθου 4. S* εβραγχιασεν
. . S om με 5. S διωκοντες 6. S² απεκρυβησαν 7. S επ εμοι bis . . S κυριε
κυριε των δυναμ. . . S εκζητουντες

9 ὄνειδισμόν, ἐκάλυψεν ἐντροπή τὸ πρόσωπόν μου· ⁹ ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήσθην
 10 τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου· ¹⁰ ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου ^{Jo. 2. 17.}
 11 σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ¹¹ καὶ ^{Ro. 15. 3}
 12 συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐγενήσθην εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί· ¹² καὶ
 13 ἐβέβηκα τὸ ἐνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν. ¹³ κατ' ἐμοῦ
 14 ἡ δολέσχουν οἱ κατ' ἡμένοι ἐν πύλῃ, καὶ εἰς ἐμέ ἔψαλλον οἱ πίνοντες τὸν οἶνον.
 15 ¹⁴ ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, κύριε· καίρως εὐδοκίας, ὁ θεός· ἐν τῷ πλή-
 16 θει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου. ¹⁵ σῶσόν με
 17 ἀπὸ πηλοῦ ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· ῥύσθειν ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τοῦ βάρους
 18 τῶς, μὴδὲ συστέτω ἐπ' ἐμέ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ. ¹⁶ εἰσάκουσόν μου, κύριε,
 19 ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.
 20 ¹⁸ καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου, ὅτι ἐλπίβομαι, ταχὺ
 21 ἐπάκουσόν μου. ¹⁹ πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν, ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν
 22 μου ῥύσai με. ²⁰ σὺ γάρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ
 23 τὴν ἐντροπήν μου· ἐναντίον σου πάντες οἱ ἐλπίοντές με. ²¹ ὀνειδισμὸν προσεδό-
 24 κησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ τάλαιπωρίαν· καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ
 25 ὑπῆρξε, καὶ παρακαλοῦντα, καὶ οὐχ εὖρον. ²² καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρώμά μου χο- ^{Mt. 27}
 26 λήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος. ²³ γεννησθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐν- ^{31. 48.}
 27 ὡπιον αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον· ²⁴ σκοτισθή- ^{Jo. 19}
 28 τωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντός σύγ- ^{Ro. 11. 9}
 29 καμψον· ²⁵ ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου, καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου κατα- ^{10.}
 30 λάβοι αὐτούς· ²⁶ γεννησθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἡρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐ- ^{Act. 1. 20}
 31 τῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν· ²⁷ ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ
 32 ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέστηκαν. ²⁸ πρόσχες ἄνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐ-
 33 τῶν, καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου· ²⁹ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου
 34 ζώντων, καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφῆτωσαν. ³⁰ πτωχὸς καὶ ἀλγὼν εἰμὶ ἐγὼ, καὶ
 31 ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου ἀντελάβετό μου. ³¹ αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου
 32 μετ' ὧδης, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει, ³² καὶ ἀρᾶσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον
 33 κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὀπλάς. ³³ ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἐκζη-
 34 τήσατε τὸν θεόν καὶ ζήσεσθε. ³⁴ ὅτι εἰσέηκουσε τῶν πενήτων ὁ κύριος, καὶ τοὺς
 35 πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν. ³⁵ αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ
 36 γῆ, ὡάλασσα καὶ πάντα τὰ ἔρποντα ἐν αὐτοῖς. ³⁶ ὅτι ὁ θεὸς σώσει τὴν Σιών, καὶ
 37 νομήσουσιν αὐτήν· ³⁷ καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ κατ' ἐξουσίαν αὐτήν, καὶ
 οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

LXIX. (LXX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν, εἰς τὸ σῶσαί με κύριον.

23 ² ὁ θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες· ³ αἰσχυνθήσῃσαν καὶ ἐντραπήσῃσαν
 οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου, ἀποστραφεῖσάν σου εἰς τὰ ὅπισα καὶ κατασχύν-
 4 θήσῃσαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά· ⁴ ἀποστραφεῖσάν σου παραυτίκα αἰσχυνόμενοι
 5 οἱ λέγοντές μοι Εὐγε εὐγε. ⁵ ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ
 πάντες οἱ ζητοῦντές σε, καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ θεός, οἱ
 6 ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου. ⁶ ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένθης, ὁ θεός βοήθησόν
 μοι· βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἰ σύ, κύριε μὴ χρονίσῃς.

10. S* καταφαγεται.. S επεπεσαν 11. S* συνεκαλυψα.. S* ονειδισμον 12. S*
 εγενησθην 13. S* εν πυλαις.. S2 om τον 14. ed. rom. κυριε, καιρος ευδοκίας ο θεος
 εν τω, ei post σωτηρίας σου non interp. 15. S ενπαγω.. S3 εκ των βαδων 18. S
 om και 20. S om γαρ.. S* ονειδ. εμου 21. S* ei3 η καρδια μου.. S* συνλυπ.
 (ei2) και ουχ ευρον και παρακαλουντας (2-ντα) και ουκ (ei2) υπηρχεν (-ρχεν ei2)
 23. S πακιδα 24. S συνκαμψον 25. S* om της οργης.. S* λαβοι 28. S εισελθα-
 τωσαν 30. S2 om και sec.. item του προσωπου.. S post σου add ο θεος
 31. S* om μου.. S μετα ωδης (32. S* om εκφερ.) 33. S και ζησεται η ψυχη
 υμων (*ημων) 34. S* εξουδενωσει 35. S* παντα τα περατα της γης 36. S σειων
 37. S των δουλ. σου ei το ονομ. σου LXIX. 1. δαυειδ 2. S post προσχες add
 κυριε εις το βοηθησαι μοι βλησπον (2σπευσον) 4. S αισχυνησθησων κ. εντραπητω-
 σαν.. S* μου την ψυχην 5. S2 (contra3) post sei add κυριε 6. S2 πτωχ. ειμι και

LXX. (LXXI.)

Τῷ Δαυιδ, υἱῶν Ἰωνὰδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.

Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ κατασυνθῇς εἰς τὸν αἰῶνα. ² ἐν τῇ δικαιο- 2
σύνῃ σου ῥύσαι με καὶ ἐξέλθου με, κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με. ³ γε- 3
νοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς τόπον ὄχυρόν τοῦ σῶσαί με· ὅτι στερεώμά
μου καὶ καταφυγὴ μου εἶ σύ. ⁴ ὁ θεός μου, ῥύσαι με ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ, ἐκ 4
χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος· ὅτι σύ εἶ ἡ ὑπομονὴ μου κύριε, κύριε ἡ 5
ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου. ⁶ ἐπὶ σὲ ἐπεστρίχθη ἀπὸ γαστροῦ, ἐκ κοιλάς μη- 6
τροῦ μου σύ μου εἶ σκεπαστής· ἐν σοὶ ἡ ὑμνησίς μου διὰ παντός. ⁷ ὥσεὶ τέρας 7
ἐγενήθη τῷ πολλοῖς, καὶ σύ βοηθὸς κραταίος. ⁸ πληρωθῆται τὸ στόμα μου αἰ- 8
νέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.
⁹ μὴ ἀπορρίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκατα- 9
λίπῃς με. ¹⁰ ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἐμοί, καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχὴν μου 10
ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτό, ¹¹ λέγοντες Ὁ θεὸς ἐγκατέλειπεν αὐτόν, καταδιώξατε 11
καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος. ¹² ὁ θεὸς μὴ μακρύνῃς ἀπ' 12
ἐμοῦ, ὁ θεός μου εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. ¹³ αἰσχυνῆτῳσαν καὶ ἐκλίπε- 13
τῳσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχὴν μου, περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπήν
οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι. ¹⁴ ἐγὼ δὲ διὰ παντός ἐλπῶ, καὶ προστήσω ἐπὶ πα- 14
σαν τὴν αἴνεσίν σου. ¹⁵ τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν 15
ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου, ὅτι οὐκ ἔγνων πραγματείας. ¹⁶ εἰς ἐλευσόμεναι ἐν δυνα- 16
στείᾳ κυρίου· κύριε, μνηστῆσμαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνοῦ. ¹⁷ ἐδίδαξάς με ὁ 17
θεός ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι νῦν ἀπαγγεῶ τὰ θαυμάσιά σου, ¹⁸ καὶ ἕως γή- 18
ρους καὶ πρεσβείου· ὁ θεός, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἕως ἂν ἀπαγγείλω τὸν βραχίονά
σου πάσῃ τῇ γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ, τὴν δυναστείαν σου ¹⁹ καὶ τὴν δικαιοσύνην 19
σου ὁ θεός ἕως ὑψίστων, ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα. ὁ θεός, τίς ὅμοιός σοι; ²⁰ ὅσας 20
ἐδεδίξας μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακὰς, καὶ ἐπιστρέψας ἐξωποίησάς με, καὶ
ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. ²¹ ἐπλεόνασας τὴν δικαιοσύνην 21
σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσας με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν
ἀνήγαγές με. ²² καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν σκεύει ψαλμοῦ τὴν ἀλή- 22
θειάν σου, ὁ θεός· ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ. ²³ ἀγαλλιά- 23
σονται τὰ χεῖρά μου ὅταν ψάλλω σοι, καὶ ἡ ψυχὴ μου ἦν ἐλυτρώσω. ²⁴ ἔτι 24
δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅταν
αἰσχυνῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

LXXI. (LXXII.)

Εἰς Σαλωμών.

Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δός, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ νιφὶ τοῦ
βασιλέως, ² κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχοὺς σου ἐν κρίσει. 2
³ ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου καὶ οἱ βουνοί. ⁴ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει τοὺς 3
πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων, καὶ ταπεινώσει συκοφάν-
την· ⁵ καὶ συμπαρამενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν. ⁶ κατα- 5
βήσεται ὡς ὑετός ἐπὶ πόκον, καὶ ὥσει σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν. ⁷ ἀνα- 7
τελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πλήθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ
ἡ σελήνη. ⁸ καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ 8
ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης. ⁹ ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες, καὶ οἱ 9
ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν· ¹⁰ βασιλεῖς Θαρσὶς καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν, 10
βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσάξουσιν· ¹¹ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ 11

LXX. 1. S τ. δαυιδ ψαλμος 2. S* om και εξελ. με 6. S η υπομνησις μου
7. S² βοηθός μου S* om οπως υμν. τ. δοξ. σου 8. S* της μεγαλοπρεπειας 9. S*
γηρως . . S εκλιπειν 12. S² ο θεος μου 13. S περιβαλεσθωσαν 14. S* επι σε
ελπιω, S² ελπ. επι σε 15. S αναγγελει . . S γραμματειας 17. S² ο θεος μου α
εδιδαξ. με εκ . . S² μεχρ. του νυν 18. S² ο θεος μου . . S* om αν . . S² τη
γενεα παση 19. S² α εποι. μοι 20. S* οτι pro οσας . . και κακα 21. S² επλεο. επ
εμε τ. μεγαλωσηνην σου . . S om και εκ τ. αβ. της γης πα. αν. με 22. S* οπι
εν σκευει (S² σκευεσιν) ψαλμ. LXXI. 3. S² αναλαβετωσαν 4. S² δικαιοσυνην,
idque ad v. 3 trahit 5. S συνπαρ. 6. S και (S² om) καταβησ. ωσει 10. S
δαρσει . . S* προσαξουσιν et postea προσοισουσιν

12 πάντες οἱ βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ. ¹² ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν
 13 ἐκ δυνάστου, καὶ πένητα ὃ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός. ¹³ φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος,
 14 καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει. ¹⁴ ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς
 15 αὐτῶν, καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ζήσεται καὶ δοθήσε-
 16 ῥαι αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας, καὶ προσευχόνται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός,
 16 ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν. ¹⁶ ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων
 τῶν ὄρεων· ὑπεραρξήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν
 17 ἐκ πόλεως ὡς ἐλ χόρτος τῆς γῆς. ¹⁷ ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς
 αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ
 18 πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν. ¹⁸ εὐλογητὸς κύριος
 19 ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ποίων θαυμασία μόνος, ¹⁹ καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς
 δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· καὶ πληρωθήσεται τῆς
 δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῇ. γένοιτο γένοιτο.

Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.

LXXII. (LXXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 Ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, τοῖς εὐθέσι καρδίᾳ. ² ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν
 3 ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου. ³ ὅτι ἐξήλωσα
 4 ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, εἰρήνην ἀμαρτωλῶν θεωρῶν. ⁴ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ
 5 θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερέωμα ἐν τῇ μαστίγι αὐτῶν. ⁵ ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ
 6 εἰσὶ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγώθησονται. ⁶ διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ
 7 ὑπερφηανία, περιεβάλλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν. ⁷ ἐξελεύσεται ὡς ἐκ
 8 στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν, διήλθον εἰς διάσσειν καρδίας· ⁸ διενοήθησαν καὶ ἐλά-
 9 λησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν. ⁹ ἔβητο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα
 10 αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διήλθεν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁰ διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαὸς
 11 μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πληθεύουσιν αὐτοῖς, ¹¹ καὶ εἶπαν Ἰῶς ἔγνω
 12 ὁ θεός· καὶ εἰ ἔστι γνώσις ἐν τῷ ὑψίστῳ· ¹² ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθη-
 13 οῦντες εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλοῦτου. ¹³ καὶ εἶπα Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα
 14 τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀδωαῖς τὰς χεῖράς μου, ¹⁴ καὶ ἐγενόμην με-
 15 μαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρῶτας· ¹⁵ εἰ ἔλεγον
 16 Διηγῆσομαι οὕτως, ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἡσυνέστηκα. ¹⁶ καὶ ὑπέλαβον
 17 τοῦ γνῶναι· τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐναντίον μου, ¹⁷ ἔως εἰς ἔλθω εἰς τὸ ἀγαστήριον
 18 τοῦ θεοῦ, συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα. ¹⁸ πλὴν διὰ τὰς δολοπτείας ἔβου αὐτοῖς, κατέ-
 19 βαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρτήνῃ. ¹⁹ πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν· ἐξάπινα ἐξέλιπον,
 20 ἀπώλυντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. ²⁰ ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου, κύριε, ἐν τῇ
 21 πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις. ²¹ ὅτι ἠψφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ
 22 οἱ νεφροὶ μου ἠλλοιώθησαν. ²² καὶ γὰρ ἐξουδενωμένους καὶ οὐκ ἔγνω, κτηνώδης
 23 ἐγενόμην παρὰ σοί. ²³ καὶ γὰρ διὰ παντὸς μετὰ σοῦ· ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς
 24 δεξιᾶς μου, ²⁴ ἐν τῇ βουλῇ σου ὠδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.
 25 ²⁵ τί γὰρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς· ²⁶ ἐξ-
 ἔλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου· ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου
 27 ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁷ ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦν-
 28 ται· ἐξωλόθρευσας πάντα ἐν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. ²⁸ ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι

11. S βασιλεῖς τῆς γῆς 12. S* εκ χειρος (² per incuriam etiam ex del.)
 δυναστ. 14. S το ον. αυτού ενῶπ. αυτων 17. S² (contra ³) το ον. του κυριου ..
 S² ευελογηθησονται 18. S ο θεος ισραηλ 19. S² ευλογημενον .. S* το ονομ.
 της δο. αυτ. εν παση τη γη (om εις τ. αιωνα usque τ. δοξ. αυτ.) .. S δαυειδ
 LXXII. 2. S* τω ισρ. ο θεος .. S τη καρδια 4. S* om εν ante τω 6. S² (contra ³)
 post υπερηφια. add εις τελος .. S* ασεβειαν και αδικιαν .. S² εαυτου 7. S*
 ωσει 10. S² (contra ³) και αι ημερ. 12. S om οι .. S* ευθυνουνται 15. S²
 (contra ³) ησυνεστηκας 16. S* om εστιν .. S² ενωπιον εμου 17. S² εως ου
 .. S και συνω .. S² εσχατα αυτων 18. S² δολιοτ. αυτων .. S² (contra ³) εβου
 αυτ. κακα 19. S² εξαπινα cum εις ερη. conjg. 20. S* εικοναν 21. οτι
 εξεκαυθη 22. S και εγω .. S εγεννητην 23. S και εγω 24. S² και εν τη 27. S
 εξωλεθρευσας

τῷ θεῷ ἀγαθόν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου, τοῦ ἐξαγγεῖλαι πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

LXXIII. (LXXIV.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Ἵνα τί ἀπόσω, ὁ θεός, εἰς τέλος; ὠρίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου; ²μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἥς ἐκτίσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω ²ράβδον κληρονομίας σου, ὅρος Σιών τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. ³ἔπαρον ³τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος, ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου. ⁴καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ⁴ἐορτῆς σου· ἔβητο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα, ⁵καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν ⁵εἰσοδὸν ὑπεράνω· ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν ⁶τὰς θύρας αὐτῆς ⁶ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν· ⁷ἐνεπύρισαν ἐν ⁷πυρὶ τὸ ἁγιαστοῦρίόν σου εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσαν τὸ σκῆνωμα τοῦ ὀνόματός σου. ⁸εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό Δεῦτε κατα- ⁸παύσωμεν τὰς ἐορτάς κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς. ⁹τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἶδομεν, ⁹οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι. ¹⁰ἕως πότε, ὁ θεός, ¹⁰ὄνειδιεὶ ὁ ἐχθρὸς; παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίας τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος; ¹¹ἕνα τί ¹¹ἀποστρέφεις τὴν χειρὰ σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κλῆπου σου εἰς τέλος; ¹²ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ ¹²τῆς γῆς. ¹³σύ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν βάλασσαν, σύ συνέτριψας ¹³τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος. ¹⁴σύ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς ¹⁴τῶν δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρώμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοσι. ¹⁵σύ διέβροχας πη- ¹⁵γάς καὶ χειμάρρους, σύ ἐξήρανας ποταμούς Ἡζάμ. ¹⁶σὴ ἐστὶν ἡ ἡμέρα, καὶ ¹⁶σὴ ἐστὶν ἡ νύξ· σύ κατηρτίσω ἥλιον καὶ σελήνην. ¹⁷σύ ἐποίησας πάντα τὰ ¹⁷ὄρια τῆς γῆς· θεός σου καὶ ἔαρ σύ ἐποίησας. ¹⁸μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεώς ¹⁸σου· ἐχθρὸς ὠνείδισε τὸν κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου. ¹⁹μὴ παραδῶς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενή- ¹⁹των σου μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος. ²⁰ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου, ὅτι ἐπλη- ²⁰ρώθησαν οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν. ²¹μὴ ἀποστραφήτω τετα- ²¹πεινωμένος καὶ κατησχυμένος· πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου. ²²ἀνάστα, ὁ θεός, δίκασον τὴν δίκην σου· μνήσθητι τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ²²ὑπὸ ἄφρονος ὄλων τὴν ἡμέραν. ²³μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου, ²³ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀναβαίη διὰ παντός πρὸς σέ.

LXXIV. (LXXV.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ.

²Ἐξομολογησόμεθα σοι, ὁ θεός, ἐξομολογησόμεθα καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ²ὄνομά σου· διηγῆσθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. ³ὅταν λάβω καιρόν, ἐγὼ ³εὐθύτητας κρινῶ. ⁴ἐτάκῃ ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, ἐγὼ ἔστε- ⁴ρέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς, διάψαλμα. ⁵εἶπα τοῖς παρανομοῦσι μὴ παρανομεῖν, ⁵καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσιν Μὴ ὑψοῦτε κέρας· ⁶μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, ⁶μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν· ⁷ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν οὔτε ⁷ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων. ⁸ὅτι ὁ θεὸς κριτὴς ἐστί· τοῦτον ταπεινοῖ καὶ τοῦτον ὑψοῖ. ⁹ὅτι ⁹89 ποτήριον ἐν χειρὶ κυρίου, οἶνον ἀκράτου πλήρες κεράσματος, καὶ ἐκκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· πλήν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη, πίνονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ

28. S² τ. εξαγγ. με LXXIII. 1. S* ο θεος απωσω 3. S* οσας . . S² εν τω αγιω σου 4. S* οργης ηγο εορτης 5. S* οδον, S² εξοδον . . S* διεκοψαν 8. S² αι συγγενιαι . . S² δευτε και . . S² πασας τας εορτας . . S εορτ. του θεου 10. S* om ο θεος (sed ipse * suppl.) 11. S* om και τ. δεξι. σου 13. S* δυναστεια 14. S συ συνεβλασας την κεφαλην 16. S² φανσιν και ηλιον (om και σελην.) 17. S² εαρ συ επλασας αυτα (αυτα ει*) 18. S om της κτισεως σου 19. S* om σου 20. S εσκοτισμενοι 22. S² του ονιδισμου σ. του 23. S² ανεβη . . S² om προς σε LXXIV. 1. S τω ασαφ ωδης 2. S* om παντα 4. S κατοικ. εν αυτη 6. S² (contra ³) και μη λαλειτ. 7. S² εξ εξοδ. 9. S² πληρης, sed statim restituit πληρες

10 τῆς γῆς. ¹⁰ ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσσομαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰακώβ· καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἀμαρτωλῶν συγκλάσω, καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

LXXV. (LXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, ᾠδὴ πρὸς τὸν Ἀσσύριον.
 2 ² Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ θεός, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
 3 ³ καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών·
 4 ⁴ ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. διά-
 5 ⁵ ψαλμα. ⁶ φωτίζεις σὺ βασιμαστώς ἀπὸ ὁρέων αἰωνίων. ⁶ ἐτραράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ· ὑπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲν πάντες
 7 οἱ ἄνδρες τοῦ πλοῦτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ⁷ ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, ὁ θεός
 8 Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους. ⁸ σὺ φοβερός εἶ, καὶ τίς ἀν-
 9 τιστήσεται σοι ἀπὸ τῆς ὀργῆς σου; ⁹ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν, γῇ
 10 ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν, ¹⁰ ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν τοῦ σῶσαι
 11 πάντας τοὺς πρᾶεις τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα. ¹¹ ὅτι ἐνδύμιον ἀνθρώπου ἐξομολο-
 12 γήσεται σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνδυμίου ἐορτάσει σοι. ¹² εὐξάσῃ καὶ ἀπόδοτε
 13 κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι δῶρα. ¹³ τῷ φοβερῷ
 καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

LXXVI. (LXXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδίου ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 ² Φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ
 3 προσέσχε μοι. ³ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα, ταῖς χερσὶ μου
 4 νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην· ἀπηνήγατο παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ
 5 μου. ⁴ ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφρανθῆναι· ἡ δολέσχησα καὶ ὠλιγοψύχησα τὸ
 6 πνεῦμά μου. διάψαλμα. ⁶ προκατελάβοντο φυλακὰς πάντες οἱ ἐχθροί μου,
 7 ἐτραράχθη καὶ οὐκ ἐλάλησα. ⁷ διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰῶνια
 8 ἐμνήσθην, καὶ ἐμελέτησα, νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἡδολέσχουν, καὶ
 9 ἐσκαλλὼν τὸ πνεῦμά μου. ⁸ μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται κύριος, καὶ οὐ
 10 προστήσεται τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι; ⁹ ἢ εἰς τέλος ἀποκοίσει τὸ ἔλεος ἀπὸ γενεᾶς
 11 καὶ γενεᾶς; ¹⁰ ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτερῆσαι ὁ θεός, ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ
 12 αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμούς αὐτοῦ; διάψαλμα. ¹¹ καὶ εἶπα Νῦν ἡρξάμην, αὕτη ἡ
 13 ὁλοκαύσινος τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου. ¹² ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου, ὅτι μνηστῆ-
 14 ρομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν βασιμασίων σου, ¹³ καὶ μελετήσω ἐν πάσι τοῖς
 15 ἔργοις σου, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω. ¹⁴ ὁ θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ
 16 ἡ ὁδός σου· τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεός ἡμῶν; ¹⁵ σὺ εἶ ὁ θεός ὁ ποιῶν βασιμα-
 17 σια, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου. ¹⁶ ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί
 18 σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ καὶ Ἰωσήφ. διάψαλμα. ¹⁷ εἶδον σε
 19 ὕδατα, ὁ θεός, εἶδον σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ ἐτραράχθησαν ἄβυσ-
 20 σοι. ¹⁸ πλήθος ἤχους ὑδάτων, φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι, καὶ γὰρ τὰ βέλη
 21 σου διαπορεύονται. ¹⁹ φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ, ἔφωσαν αἱ ἀστρα-
 22 παὶ σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. ²⁰ ἐν τῇ θαλάσῃ
 21 ἡ ὁδός σου, καὶ αἱ τρίβις σου ἐν ὕδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἔχνη σου οὐ γνω-
 22 στήσονται. ²¹ ᾠδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ
 Ἀαρών.

10. S* αγαλλ. κυριω .. S συνκλασω .. S² το κερας του LXXV. 4. S om
 ὠδη πρ. τ. ασσυριον 7. S² τοις ιπποις 8. S σοι απο τοτε η οργη σου 10. S²
 της γης pro τη καρδια 11. S ενκαταλιμμα 12. S* τω κυριω θεω LXXVI. 1. S
 τω ασαφ ψαλμ. 2. S om και η 5. S² οι οφθαλμοι μου pro παντ. οι εχθρ. μου
 7. S² εσκαλλεν 9. S* om αποκοφει, S² post ελεος αυτου (sic ei³) suppl. απο-
 κοφει συνετελεσεν ρημα .. S απο γεν. εις γενεαν 10. S² μη επιλη. . . S* τους
 οικτειρμ. αυτ. εν τ. οργ. αυτ. 14. S* τις μεγας (om θεος) 15. S² (contra³) post
 βασιμασια addi μονος 16. S om σου prius 17. S² αι αβυσσοι 18. S* υδατος
 20. S γνωσθησεται

LXXVII. (LXXVIII.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Προσέχετε λαός μου τὸν νόμον μου, κλῖνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα
 Μι.13,35. τοῦ στόματός μου. ² ἀνοιξέτω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγγομαι προ-
 βλήματα ἀπ' ἀρχῆς, ³ ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ³
 διηγήσαντο ἡμῖν· ⁴ οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγ-
 γέλλοντες τὰς αἰνέσεις κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμασία αὐ-
 τοῦ ἃ ἐποίησε. ⁵ καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ἰσραὴλ, ⁵
 ὃν ἐντείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν γνωρίσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, ὅπως ἂν ⁶
 γνῶ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ οἱ τεχνησόμενοι, καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν
 αὐτά τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. ⁷ ἵνα ζῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ ⁷
 ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν. ⁸ ἵνα ⁸
 μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν γενεὰ σκολιά καὶ παραπικραίνουσα, γε-
 νεὰ ἥτις οὐ κατεύθυνεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιστῶσιν μετὰ τοῦ
 θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς. ⁹ υἱοὶ Ἐφραὶμ ἐντεινόντες καὶ βάλλοντες τόξον ἐστρά-
 φησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. ¹⁰ οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν ¹⁰
 τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι. ¹¹ καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν ¹¹
 αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς, ¹² ἐναντίον τῶν πατέρων ¹²
 αὐτῶν ἃ ἐποίησε θαυμασία, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ Τάνεως. ¹³ διεβόρηξε ¹³
 θαλάσσαν καὶ διηγάγεν αὐτούς, ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἄσκον· ¹⁴ καὶ ὠδήγησεν ¹⁴
 αὐτούς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός. ¹⁵ διεβόρηξε ¹⁵
 πέτραν ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἐπότισεν αὐτούς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ. ¹⁶ καὶ ἐξήγαγεν ¹⁶
 ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμούς ὕδατα. ¹⁷ καὶ προσέθεντο ἔτι ¹⁷
 τοῦ ἀμαρτάνειν αὐτῶν· παρεπύκρναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ, ¹⁸ καὶ ἐξεπέ-
 ρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς
 αὐτῶν. ¹⁹ καὶ κατεκάλυψαν τοῦ θεοῦ καὶ εἶπαν Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἐτοί-
 μάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ; ²⁰ ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐρρύθησαν ὕδατα, καὶ ²⁰
 χεῖμαρροι κατεκλύσθησαν· μὴ καὶ ἄρτον δυνήσεται δοῦναι; ἢ ἐτοιμάσαι τρά-
 πεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ; ²¹ διὰ τοῦτο ἤκουσε κύριος καὶ ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ ²¹
 ἀνῆψεν ἐν Ἰακώβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ. ²² ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ²²
 ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἠλπίσαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ. ²³ καὶ ἐντείλατο νεφέλαις ²³
 *Jo. 6. ὑπεράνωθεν, καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέωξε· ²⁴ καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάλλινα φαγεῖν, ²⁴
 31. καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς· ²⁵ ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, ἐπι-
 σιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν. ²⁶ ἀπῆρε νότον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ²⁶
 ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ λίβα, ²⁷ καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτούς ὡσεὶ χεῖν ²⁷
 σάρκα, καὶ ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτὰ· ²⁸ καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσον ²⁸
 τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλω τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἐφάγοσαν καὶ ²⁹
 ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἠνεγκεν αὐτοῖς. ³⁰ οὐκ ἔστε-
 ρήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν· ἔτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὕσης ἐν τῷ
 στόματι αὐτῶν, ³¹ καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτούς καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς ³¹
 πίοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν. ³² ἐν πᾶσι τούτοις ³²
 ἡμάρτον ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ· ³³ καὶ ἐξέλιπον ἐν ³³
 ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς. ³⁴ ὅταν ἀπέ-
 κτεινεν αὐτοὺς ἐξήτουν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὠρρίζον πρὸς τὸν θεόν·
³⁵ καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστί, καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος λυ-
 τρώτης αὐτῶν ἐστί. ³⁶ καὶ ἡγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ ³⁶
 γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῶν· ³⁷ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐ-
 37

LXXVII. 2. S* εν παραβολη 4.S του κυριου 5. S* ον εθετο τοις, S² οσα
 ενετιλατο τοις .. S² γνωρ. αυτα 6. αναγγελουσιν .. S* om αυτα 7. S εκζητη-
 σουσιν 8. S² την καρδιαν εαυτης 9. S εφραιμ .. S τοξois 10. S² ουκ ηβουλη-
 θησαν 13. S² παρεστησεν 14. S* φωτος pro πυρος 15. S εν τη ερημω 16. S*
 ωσει 20. S δυναται 27. S χνον 28. S* επεσον 29. S εφραγον .. S* εδωκεν
 pro ηνεγκεν 30. S² om αυτων post βρωσεως 31. S πλειουσιν pro πιοσιν 32. S
 εν τοις θαυμ. 34. S απεκτεινεν .. S τοτε εξεζητουν 35. S* om ο θεος ante ο υψ.

38 τοῦ, οὐδὲ ἐπιστῶσῃσαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ. ³⁸ αὐτοὺς δὲ ἐστὶν οἰκτιρμῶν
καὶ ἰλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ· καὶ πληθύνει τοῦ ἀπο-
39 στρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. ³⁹ καὶ
40 ἐμνήσθη ὅτι σάρξ εἰσι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον. ⁴⁰ ποσάκις
41 παρεπύκρναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρῳ; ⁴¹ καὶ
ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν, καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ παρώξυναν.
42 ⁴² οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡμέρας ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς
43 Ὡλιβντος. ⁴³ ὡς ἔβητο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ
44 ἐν πεδίῳ Τάνεως. ⁴⁴ καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμούς αὐτῶν, καὶ τὰ
45 ὀμβρέφια αὐτῶν ὅπως μὴ πλώσιν. ⁴⁵ ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυϊον καὶ
46 κατέφαγεν αὐτοὺς, καὶ βάτραχον καὶ διέφθειρεν αὐτούς. ⁴⁶ καὶ ἔδωκε τῇ
47 ἐρυσίβρῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι. ⁴⁷ ἀπέκτεινε
ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμῖνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχυνῃ.
48 ⁴⁸ καὶ παρέδωκεν ἐν χαλάζῃ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπαρεῖν αὐτῶν τῷ
49 πυρί. ⁴⁹ ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς πόμυϊον αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ
50 Ὡλὶψιν ἀποστολὴν δι' ἀγγέλων πονηρῶν. ⁵⁰ ὥδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ,
οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θά-
51 ναντον συνέκλεισε. ⁵¹ καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπαρχὴν
52 πόνων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ. ⁵² καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν
53 αὐτοῦ, ἤγαγεν αὐτοὺς ὡς πόμυϊον ἐν ἐρήμῳ. ⁵³ καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν
54 ἐλπίδι καὶ οὐκ ἐδειλάσαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα. ⁵⁴ καὶ
εἰσῆγαγεν αὐτοὺς εἰς ὄρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος τοῦτο ὃ ἐκτίσατο ἡ δεξιὰ
55 αὐτοῦ. ⁵⁵ καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς
ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασι αὐτῶν τὰς
56 φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵⁶ καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπύκρναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον,
57 καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. ⁵⁷ καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἠουζήτησαν
58 κατ'ὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν. ⁵⁸ καὶ παρώ-
ργισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεξήλω-
59 σαν αὐτόν. ⁵⁹ ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδε, καὶ ἐξουδένωσε σφοδρὰ τὸν Ἰσραὴλ.
60 ⁶⁰ καὶ ἀπόωσατο τὴν σκηνὴν Σηλῶν, σκηνῶμα αὐτοῦ οὐ κατεσκήνωσεν ἐν
61 ἀνθρώποις. ⁶¹ καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχύν αὐτῶν, καὶ τὴν καλ-
62 λοντὴν αὐτῶν εἰς χεῖρα ἐχθροῦ. ⁶² καὶ συνέκλεισεν εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐ-
63 τοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε. ⁶³ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε
64 πῦρ, καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπένθησαν. ⁶⁴ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ
65 ἐπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται. ⁶⁵ καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὕπνῳ
66 κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραιπαλῶς ἐξ οἴνου. ⁶⁶ καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς
67 αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς. ⁶⁷ καὶ ἀπόωσατο τὸ σκῆ-
68 νωμα Ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραῖμ οὐκ ἐξελέξατο. ⁶⁸ καὶ ἐξελέξατο τὴν
69 φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ Σιών ὃ ἡγάπησε. ⁶⁹ καὶ ἠκοδόμησεν ὡς μονοκε-
70 ρῶτων τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ, ἐν τῇ γῇ ἐβεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. ⁷⁰ καὶ
ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δούλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν
71 προβάτων. ⁷¹ ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτόν, ποιμαίνειν Ἰακώβ τὸν
72 δούλον αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ⁷² καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ
ὠδήγησεν αὐτούς.

40. S* ἐν τῇ ἐρημῳ pro ε. γῇ ἀνυδρ. 42. S* Ὡλιβντων 48. S* παρ-
εδωκ. εἰς αἰχμαλωσίαν τα, S² παρεδ. εἰς χαλαζαν τα 50. S ὁδοποίησεν 51. S*
ἀπαρχ. ἰων πρωτοτοκων αὐτων, S² ἀπαρχ. παντος πονου αὐτων 52. S καὶ ἀνη-
γαγεν αὐτους ὡς (2 ὡσεῖ) 53. S² ἐπ ἐλπίδι .. S² ἡ θάλασσα 57. S ἐπεστρεψαν
.. S² ἡῤετησαν .. S* καὶ μετεστραφησαν 59. S* καὶ ἠκουσεν κυριος καὶ 60.
S* σῆλῳ .. S² σκηνῶμα ο κατ. 61. S χειρας 62. S ὑπεριδεν 63. S² ἐπενῆ-
θησαν 64. S ἐπεσαν 66. S² ἐχθρ. αὐτων 67. S ἐφραϊμ 68. S* το ορος σιων
69. S² μονοκερωτος .. S* ἐβεμελ. αὐτο 70. S δαυειδ 72. S ἐποιμαινεν ..
S² ἐν ταῖς συνεσεσι

LXXVIII. (LXXIX.)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Ὁ θεός, ἤλθωσαν ἔσθῃ εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίλανε τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου, ἔθεντο Ἱερουσαλήμ εἰς ὀπωροφυλάκιον. ² ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν ὀσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. ³ ἐξέχεαν τὸ αἶμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ κύκλῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ³ θάπτων. ⁴ ἐγενήθημεν εἰς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. ⁵ ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς ⁵ πῦρ ὁ ζῆλός σου; ⁶ ἔκχεον τὴν ὀργὴν σου ἐπὶ ἔσθῃ τὰ μὴ ἐπεγνωκότα σε, καὶ ⁶ ἐπὶ βασιλείας αἰὶ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο. ⁷ ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ, ⁷ καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἡρῆμωσαν. ⁸ μὴ μνηστῆς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων· ταχὺ προ- ⁸ καταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα. ⁹ βοθήτησον ⁹ ἡμῖν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἐνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου· κύριε, ῥῦσαι ἡμᾶς καὶ ἰλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἐνεκα τοῦ ὀνόματός σου. ¹⁰ μὴ ποτε εἰπωσιν ¹⁰ ἐν τοῖς ἔθνεσι Πού ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; καὶ γνωστῇται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδικησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου. ¹¹ εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλωσύνην ¹¹ τοῦ βραχίονός σου περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων. ¹² ἀπόδος τοῖς ¹² γείτοσιν ἡμῶν ἐπταπλάσια εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε, κύριε. ¹³ ἡμεῖς γὰρ λαὸς σου καὶ πρόβατα νομῆς σου, ἀνδομολογησόμεθα ¹³ μετὰ σοι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἰνέσιν σου.

LXXIX. (LXXX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμός ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.

Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ. ² ὁ κατήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ ἐφάνητι, ³ ἐναντίον Ἐφραὶμ καὶ Βενιαμὶν καὶ ³ Μανασσῆ, ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἔλθῃ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. ⁴ ὁ θεός, ⁴ ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθήσόμεθα. ⁵ κύριε ὁ θεὸς ⁵ τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀργίξῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου; ⁶ ψωμίεις ⁶ ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ. ⁷ ἔξου ἡμᾶς εἰς ⁷ ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτηρίσαν ἡμᾶς. ⁸ κύριε ὁ ⁸ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθήσόμεθα. ⁹ διάψαλμα. ⁹ ἤμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετήρας, ἐξέβαλες ἔσθῃ καὶ κατεφύ- ⁹ τευσας αὐτήν. ¹⁰ ὠδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐ- ¹⁰ τῆς, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ. ¹¹ ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναθενδράδες ¹¹ αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ. ¹² ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης, καὶ ¹² ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐτῆς. ¹³ ἕνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς, καὶ ¹³ τρυγῶσιν αὐτήν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν; ¹⁴ ἐλυμήνατο αὐτήν σὺς ¹⁴ ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν. ¹⁵ ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπί- ¹⁵ στρεψον δὴ, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπίσχεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην. ¹⁶ καὶ κατάρτισαι αὐτήν ἥν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ¹⁶ ἐκραταίωσας σεαυτῷ. ¹⁷ ἔμπροσθεν αὐτῆς πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη· ἀπὸ ἐπιτιμῆσεως ¹⁷ τοῦ προσώπου σου ἀπολούνται. ¹⁸ γεννηθήτω ἡ χεὶρ σου ἐπ' ἀνδρα δεξιᾶς σου, καὶ ¹⁸ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ, ¹⁹ καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ. ¹⁹

LXXVIII. 1. S ψαλμ. τω δαυειδ 3. S² ὡσεὶ υδ. 4. S om εις 6. hunc versum ab initio omisum ipse * vel primus corrector supplevit . . S² επι τα εσθνη . . S* τα μη ειδοτα σε, S² τι. μ. γνωσκοντα σε 8. S post σου add κυριε 9. S² ενεκεν . . S του ονοματος κυριε ρυσαι ημας (haec a seqq. separata) . . S² ενεκεν . . S* αυτου pro σου (sed ipse * se correxit) 10. S² ειπωσιν τα εσθνη 11. S εισελθτω αυτῷ 12. S επταπλασιασιν 13. S ημεις δε . . S* της νομης . . S² (contra S³) post σοι add ο θεος LXXIX. 1. S εις μαρτυριον . . S om υπερ τ. ασσυριου 2. S² προβατον . . S χερουβειμ . . S εμφανητι 3. S εφραιμ κ. βενιαμειν 5. S² των δουλων σου 7. S² εμυκτηριζον 8. S om διαψαλμα 10. S² και επιληρωσεν την γην 11. a verbis τας κεδρους του θεου rursus incipit Alex. 12. ποταμων 13. * om αυτην 14. υς pro συς 15. και επιβλεψον 18. δεξιαν σου

20 ζώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα. ²⁰ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθήσόμεθα.

LXXX. (LXXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

23 ² Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάσατε τῷ θεῷ Ἰακώβ. ³ λάβετε
4 ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας. ⁴ σαλπίσατε ἐν
5 νεομηνία σάλπιγγι, ἐν εὐσήμεν ἡμέρᾳ ἑορτῆς ὑμῶν, ⁵ ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραὴλ
6 ἔστι, καὶ κρίμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. ⁶ μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσήφ ἔβλετο αὐτόν, ἐν τῷ
7 ἐξελεῖν αὐτόν ἐκ γῆς Αἰγύπτου· γλώσσαν ἣν οὐκ ἔγνω ἤκουσεν, ⁷ ἀπέστησεν
8 ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν. ⁸ ἐν
9 βλίψει ἐπεκαλέσω με καὶ ἐβρύσάμην σε· ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος,
10 ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας. διάψαλμα. ⁹ ἄκουσον, λαός μου, καὶ λα-
11 λήσω σοι· Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. ἐὰν ἀκούσης μου, ¹⁰ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ
12 θεὸς πρόσφατος, οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἄλλοτρίῳ. ¹¹ ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός
σου, ὁ ἀναγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου· πλάτυνον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό.
12 ¹² καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι·
13 ¹³ καὶ ἐξαπέστειλα αὐτούς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύσονται
14 ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. ¹⁴ εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς
15 μου εἰ ἐπορεύθη, ¹⁵ ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ
16 τοὺς βλίζοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χειρά μου. ¹⁶ οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο
17 αὐτῷ, καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁷ καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ
στεάτος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.

LXXXI. (LXXXII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 ² Ὁ θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρινεῖ. ² ἕως πότε
3 κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε; διάψαλμα. ³ κρίνατε ὄρφα-
4 νὸν καὶ πτωχόν, ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιοῦσατε· ⁴ ἐξέλεσθε πένητα, καὶ πτωχὸν
5 ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε. ⁵ οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύου-
6 ται· σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς. ⁶ ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἐστε καὶ υἱοὶ Jo. 10,
7 ὑψίστου πάντες· ⁷ ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρ- 31.
8 χόντων πίπτετε. ⁸ ἀνάστα ὁ θεός, κρίνον τὴν γῆν, ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις
ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

LXXXII. (LXXXIII.)

Ὠδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

2 ² Ὁ θεός, τίς ὁμοιωθήσεται σοι; μὴ σιγήσης μηδὲ καταπραΰνης, ὁ θεός,
34 ³ ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦσαν κεφαλὴν· ⁴ ἐπὶ τὸν
λαόν σου κατεπανουργέσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου·
5 ⁵ εἶπαν Δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνευ, καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα
6 Ἰσραὴλ ἔτι· ⁶ ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ διαζήκην διέ-
7 βεντο, ⁷ τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσμαηλίται, Μωάβ καὶ οἱ Ἀγα-
8 ρηνοί, ⁸ Γεβὰλ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλῆκ, καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων
9 Γύρον· ⁹ καὶ γὰρ καὶ Ἀσοὺρ συμπαραγέγενετο μετ' αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς ἀντί-
10 λήφιν τοῖς υἱοῖς Λωί. διάψαλμα. ¹⁰ ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιὰμ καὶ τῷ Σει-
11 αράφ, ὡς τῷ Ἰαβλὲν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κεισών· ¹¹ ἐξωλοθρεύθησαν ἐν Ἀενδώρ,
12 ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ. ¹² τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ὠρήβ καὶ
13 Ζήβ καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά, πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, ¹³ οὔτινες εἶπαν
14 Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ. ¹⁴ ὁ θεός μου, τοῦ αὐτοῦ
15 ὡς τροχόν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. ¹⁵ ὡσεὶ πῦρ ὁ διαφλέξει δρυμὸν,
16 ὡσεὶ φλόξ κατακαύσαι ὄρη, ¹⁶ οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου,

19. επικαλεσωμεθα LXXX. 1. υπερ τ. αλλοιωθησομενων ψ. τω δαυιδ
4. ημερας ε. ημων 7. νοτ. αυτων 8. om διαψαλμα 9. om καὶ λαλῶσω σοι ...
ισραηλ pon. ante ean LXXXI. 3. κρινετε ορφανω και πτωχω 4. in f. add αυτους
8. κληρονομ. αυτους εν LXXXII. 2. μη σιγησις 4. λα. σου κυριε 5. εξολοθρευ-
σωμεν 7. αγγαρηνοι 9. συμπαραγενετο ... αντιλημψιν ... om διαψαλμα 10. σι-
σαρα, ως ο ιαβειν ... κισσων 11. εξωλεσθρ. 13. το αγιαστηριον 14. ed. rom. ανεμου,

καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ταράξεις αὐτούς. ¹⁷ πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας, ¹⁷ καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου, κύριε. ¹⁸ αἰσχυρῶντήωσαν καὶ ταραχῶντήωσαν εἰς ¹⁸ τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ ἀπολέσῃωσαν· ¹⁹ καὶ γινώτῃωσαν ¹⁹ ὅτι ὄνομά σοι κύριος, σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

LXXXIII. (LXXXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληγῶν τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

² Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, κύριε τῶν δυνάμεων. ³ ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλεί- ²³ πει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου· ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρεξ μου ἠγαλ-
λιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα. ⁴ καὶ γὰρ στρογγύλον εὑρεν ἑαυτῷ οἶκίαν, καὶ τρυγῶν ⁴
νοσσιὰν ἑαυτῇ οὐ δῆσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς· τὰ ὑψισιαστήριά σου, κύριε τῶν δυ-
νάμεων, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου. ⁵ μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ ⁵
σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀνέσουςί σε. διαψαλμα. ⁶ μακάριος ἄνθρωπος οὗ ⁶
ἐστὶν ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ, κύριε· ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέψετο,
⁷ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τὸν τόπον ὃν ᾔδειτο. καὶ γὰρ εὐλογίας δώ- ⁷
σει ὁ νομοθετῶν· ⁸ πορεύονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, ὀφθῆσεται ὁ ⁸ θεὸς τῶν
θεῶν ἐν Σιών. ⁹ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐν- ⁹
ώπισαι ὁ θεὸς Ἰακώβ. διαψαλμα. ¹⁰ ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἔδε ὁ θεός, καὶ ἐπὶ βλεψὼν ¹⁰
ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου. ¹¹ ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ¹¹
ὑπὲρ χιλιάδας· ἐξελεξάμην παραριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἢ οἰκεῖν
με ἐπὶ σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν. ¹² ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος, ὁ ¹² θεὸς
χάριν καὶ δόξαν δώσει· κύριος οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν
ἀκακίᾳ. ¹³ κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐπὶ λῆξων ἐπὶ σέ. ¹³

LXXXIV. (LXXXV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

² Εὐδοκήσας κύριε τὴν γῆν σου, ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ· ²
³ ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ³
διαψαλμα. ⁴ κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργὴν σου. ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ ⁴
σου. ⁵ ἐπίστρεψον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτηριῶν ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον τὸν ⁵
θυμὸν σου ἀφ' ἡμῶν. ⁶ μὴ εἰς τὸν αἰῶνα ὀργισθῇς ἡμῖν; ἡ διατενεῖς τὴν ⁶
ὀργὴν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν; ⁷ ὁ θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς, ⁷
καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί. ⁸ δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου, καὶ ⁸
τὸ σωτήριόν σου δώῃς ἡμῖν. ⁹ ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἔμοι κύριος ὁ ⁹ θεός,
ὅτι ταῖς εἰρήνῃ ἐπὶ τὸν λαόν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν. ¹⁰ πλην ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν ¹⁰
τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνώσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. ¹¹ ἔλεος καὶ ¹¹
ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν· ¹² ἀλήθεια ἐκ ¹²
τῆς γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε. ¹³ καὶ γὰρ ὁ κύριος ¹³
δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. ¹⁴ δικαιοσύνη ¹⁴
ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ δῆσει εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

LXXXV. (LXXXVI.)

Προσευχὴ τῷ Δαυίδ.

Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ εἰσάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς καὶ πένθης εἰμὶ
ἐγώ. ² φύλαξον τὴν ψυχὴν μου ὅτι ὁσὶός εἰμι, σῶσον τὸν δοῦλόν σου, ὁ ² θεός,
τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ. ³ ἐλέησόν με κύριε, εἰς πρὸς σὲ κεκραῖξομαι ὅλην τὴν ³
ἡμέραν. ⁴ εὐφρανὼν τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σὲ κύριε ἤρα τὴν ⁴
ψυχὴν μου. ⁵ ὅτι σὺ, κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ⁵
ἐπιζητοῦμένοις σε. ⁶ ἐνώπιον σου κύριε τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχευε τῇ ⁶
φωνῇ ⁶ τῆς δεξιῶός μου. ⁷ ἐν ἡμέρᾳ βλάβεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι εἰς ἡκουσάς ⁷

17. προσωπον pro ονομα LXXXIII. 5. μακ. παντες οι . . . om διαψαλμα
6. εστιν αντιληψεις 7. κλαυθμονος, εις τοπον 9. om διαψαλμα 11. χρισσον
. . . παραριπτεσθαι . . . θεου μου μαλλ. η οικ. εν σκην. 12. κυριος ο θεος
conig. . . τους πορευομενους LXXXIV. 2. επεστρεψας 3. * om διαψαλμα
6. εις τους αιωνας 8. κυριε δωης ημιν 12. om και 14. ενωπιον . . . *προπορευε-
ται LXXXV. 1. om προσευχη . . . επακουσον 2. ο θεος μου 7. επηκουσας

8 μου. ⁸οὐκ ἔστιν ὁμιεῖς σοι ἐν θεοῖς, κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.
 9 ⁹πάντα τὰ ἔζη ὅσα ἐποίησας ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, κύριε,
 10 καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου. ¹⁰ὅτι μέγας εἶ σύ καὶ ποιῶν θαυμασία, σύ εἶ
 11 ὁ θεὸς μόνος ὁ μέγας. ¹¹ὁδήγησόν με κύριε ἐν τῇ ἐδῷ σου, καὶ πορεύσομαι
 ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανθήτω ἡ καρδιά μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
 12 ¹²ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω
 13 τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹³ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐρύσω
 14 τὴν ψυχὴν μου ἐξ ἄδου κατωτάτου. ¹⁴ὁ θεός, παράνομοι ἐπανεστήσαν ἐπ'
 ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, καὶ οὐ προσέθεντό σε
 15 ἐνώπιον αὐτῶν. ¹⁵καὶ σύ, κύριε ὁ θεός, οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος
 16 καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός. ¹⁶ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, δὸς τὸ
 17 κράτος σου τῷ παιδί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδείας σου. ¹⁷ποίησον
 μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθή-
 τωσαν, ὅτι σύ, κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

LXXXVI. (LXXXVII.)

Τοῖς υἱοῖς Κορέ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2 Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις. ²ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας
 3 Σιών ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ. ³δεδοξαμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ,
 4 ἡ πόλις τοῦ θεοῦ. διάψαλμα. ⁴μνησθήσομαι Ῥαὰβ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώ-
 5 σκουσι με· καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιοπῶν, οὗτοι ἐγενή-
 6 θησαν ἐκεῖ. ⁶μήτηρ Σιών ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ,
 7 καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. ⁷κύριος διηγῆσεται ἐν γραφῇ λαῶν
 6 καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγεννημένων ἐν αὐτῇ. διάψαλμα. ⁷ὡς εὐφραينو-
 μένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

LXXXVII. (LXXXVIII.)

¹Ὡδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορέ, εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ τοῦ ἀποκριθῆναι,
 συνέσεως Αἰμάν τῷ Ἰσραηλῇτη.

2 ²Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναν-
 3 τίον σου. ³εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν
 4 δέησίν μου, κύριε. ⁴ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ
 5 ἄδῃ ἤγγισε. ⁵προσελογίστην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενήθη
 6 ὡς ἄνθρωπος ἀβοήθητος, ⁶ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος· ὥς τε τραυματίαι ἐρριμμένοι
 καθεύδοντες ἐν τάφῳ ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς σου
 7 ἀπώστησαν. ⁷ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θά-
 8 νατου. ⁸ἐπ' ἐμέ ἐπεστῆρήχθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς
 9 σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διάψαλμα. ⁹ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ,
 10 ἔθεντό με βδελύγμα ἑαυτοῖς· παρεδόθη καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην. ¹⁰οἱ ὀφθαλ-
 μοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας· καὶ ἐκέκραξα πρὸς σέ κύριε ὅλην τὴν ἡμέ-
 11 ραν, διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου. ¹¹μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμά-
 12 σια· ἡ λαοὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολογήσονται σοι· ¹²μὴ διηγῆσεται τις ἐν
 13 τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ· ¹³μὴ γνωστῇσεται ἐν
 14 τῷ σκότει τὰ θαυμασία σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλελητημένη· ¹⁴ἀγῶ
 15 πρὸς σέ κύριε ἐπέκραξα, καὶ τὸ πρῶτ' ἡ προσευχή μου προσφθάσει σε. ¹⁵ἵνα τί
 κύριε ἀπώλεις τὴν προσευχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;
 16 ¹⁶πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὕψωεις δὲ ἐταπεινώθην καὶ
 17 ἐξηπορήθην. ¹⁷ἐπ' ἐμέ διελθὼν αἱ ὀργαί σου, καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν
 18 19 με· ¹⁸ἐκύκλωσάν με ὡς ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέραν περιέσχον με ἅμα. ¹⁹ἐμά-
 κρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ τάλαιπωρίας.

40. om o megas 44. om en bis LXXXVI. 3. *om διαψαλμα 6. om διαψαλμα LXXXVII. 4. συνεσεως αιθαμ 2. κεκραξομαι 3. εισελθτω 5. ωσει ανθρωπος 6. om ερριμμενοι 8. *om διαψαλμα 10. om και 14. και εγω 15. απωλ. τ. ψυχην μ. 16. *om x. εξηπορ. 17. *om και 18. ολ. τ. ημ. c. antecdd. conjg. 49. post φιλον add και πλησιον

LXXXVIII. (LXXXIX.)

Συνέσεως Αἰῶνι τῷ Ἰσραηλῇ.

² Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ἄσσοι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγ- 2
 γελῶ τὴν ἀληθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου. ³ ὅτι εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος 3
 οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου. ⁴ διεξέμην 4
 οἰκοδομήσω τοὺς ἐκλεκτοὺς μου, ὥμοσα Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου. ⁵ ὥς τοῦ αἰῶνος 5
 ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεάν τὸν θρόνον 30.
 σου. διάψαλμα. ⁶ ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, κύριε, καὶ 6
 τὴν ἀληθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων. ⁷ ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ 7
 κυρίῳ; καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ; ⁸ ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος 8
 ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλω αὐτοῦ. ⁹ κύριε 9
 ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὁμοίός σοι; δυνατὸς εἶ κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου
 κύκλω σου. ¹⁰ σὺ δεσπόξεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν 10
 κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραῦνεις. ¹¹ σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφα- 11
 νον, καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου.
¹² σοὶ εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ· τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα 12
 αὐτῆς σὺ ἐξμεμείωσας. ¹³ τὸν βορρᾶν καὶ θάλασσαν σὺ ἔκτισας, Θαβὼρ καὶ 13
 Ἑρμῶν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. ¹⁴ οὗς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας· 14
 κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου. ¹⁵ δικαιοσύνη καὶ κρίμα 15
 ἐτοιμασία τοῦ θρόνου σου· ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύονται πρὸ προσώπου
 σου. ¹⁶ μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν· κύριε, ἐν τῷ φωτί τοῦ προς- 16
 ὧπου σου πορεύονται, ¹⁷ καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν 17
 ἡμέραν, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. ¹⁸ ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνά- 18
 μεις αὐτῶν σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοσίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν. ¹⁹ ὅτι 19
 τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ βασιλείως ἡμῶν. ²⁰ τότε ἐλά- 20
 λησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας Ἐξέμην βοθήειαν ἐπὶ δυνατόν,
 ὑψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου. ²¹ εὗρον Δαυὶδ τὸν δούλόν μου, ἐν ἐλέει 21
 ἁγίῳ ἔχρισα αὐτόν. ²² ἡ γὰρ χεὶρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίον 22
 μου κατισχύσει αὐτόν. ²³ οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ 23
 προσήξει τοῦ κακῶσαι αὐτόν. ²⁴ καὶ συγκόψω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς 24
 ἐχθρούς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισούντας αὐτόν τροπώσωμαι. ²⁵ καὶ ἡ ἀλήθειά μου 25
 καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας
 αὐτοῦ. ²⁶ καὶ θήσομαι ἐν θαλάσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ. 26
²⁷ αὐτοὺς ἐπικαλεσεται με Πατήρ μου εἶ σὺ, θεὸς μου καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς 27
 σωτηρίας μου. ²⁸ καλῶν πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασι- 28
 λεῦσι τῆς γῆς. ²⁹ εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη 29
 μου πιστὴ αὐτῷ. ³⁰ καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, 30
 καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. ³¹ ἐὰν ἐγκαταλείπωσιν οἱ 31
 υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν. ³² ἐὰν τὰ 32
 δικαιώματά μου βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν. ³³ ἐπισκέ- 33
 ψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μαστίγῃ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
³⁴ τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκηδάσω ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ 34
 ἀληθείᾳ μου, ³⁵ οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα 35

LXXXVIII. 4. αἰῶν 5. om διαψαλμα 6. και γαρ την 7. om και
 τις 8. φοβερος εστιν 10. καταπραυνης 11. om και 13. x. την θαλασ-
 σαν ... ερμωνιειμ τω 17. αγαλλιασονται usque υψωθησονται in rasura;
 ante pauciora 18. οτι καυχημα... ει συ 19. αντιλημψις 21. εν ελαιω
 αγω μου 22. συναντιλημψεται 23. *καχωσει pro προς. τ. κακ. αυτ.
 (vdtr) 24. τους εχθ. μ. απο πρ. αυτου... *om τροπωσωμαι (?) 27. ο θεος
 ... αντιλημπτωρ 28. και εγω 31. εγκαταλειπωσιν 32. βεβηλωσουσιν
 33. αδικιας pro αμαρτιας 34. διασκηδασω ... ουδ ου μη

36 διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω. ³⁶ ἅπαξ ὥμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ
 37 τῷ Δαυιδ ψεύσομαι· ³⁷ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος
 38 αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου, ³⁸ καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν
 39 αἰῶνα· καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός. διάψαλμα. ³⁹ σὺ δὲ ἀπόσω καὶ ἐξου-
 40 δένωσας, ἀνεβάλου τὸν χριστόν σου· ⁴⁰ κατέστρεψας τὴν διασθήκην τοῦ δούλου
 41 σου, ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἅγίασμα αὐτοῦ. ⁴¹ κατέειλες πάντας τοὺς
 42 φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔβου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλίαν· ⁴² διήρπασαν αὐτὸν πάν-
 43 τες οἱ διοδεύοντες ὁδόν, ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. ⁴³ ὕψωσας τὴν
 44 δεξιάν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, εὐφρανas πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· ⁴⁴ ἀπέστρε-
 45 ψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πο-
 46 λέμῳ. ⁴⁵ κατέλυσας ἀπὸ κατὰρισμοῦ αὐτόν, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν
 46 κατέββαξας· ⁴⁶ ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ
 47 αἰσχύνην. διάψαλμα. ⁴⁷ ἕως πότε κύριε ἀποστρέφη εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται
 48 ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου; ⁴⁸ μνησθήτι τίς ἡ ὑπόστασίς μου· μὴ γὰρ ματαίως
 49 ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; ⁴⁹ τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται
 50 καὶ οὐκ ὀψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἄδου; ⁵⁰ διάψαλμα.
 51 ⁵⁰ ποῦ ἔστι τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα, κύριε, ἃ ὥμοσας τῷ Δαυιδ ἐν τῇ ἀλη-
 52 θεῖᾳ σου; ⁵¹ μνησθήτι κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, οὗ ὑπέσχον ἐν
 52 τῷ κόλπῳ μου πολλῶν ἔθνων· ⁵² οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου κύριε, οὗ ὠνεί-
 53 δισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου. ⁵³ εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα.
 γένοιτο γένοιτο.

LXXXIX. (XC.)

Προσευχὴ τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ.

2 Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ· ² πρὸ τοῦ ὅρη γενη-
 3 θῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως
 4 τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. ³ μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπεινώσιν, καὶ εἵπας Ἐπι-
 5 στρέψατε υἱοὶ ἀνθρώπων; ⁴ ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἡ 2 Ps.
3, 8.
 5 ἐχθρὸς ἦτις διήλθε, καὶ φυλάκῃ ἐν νυκτί. ⁵ τὰ ἐξουθενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσου-
 6 ναι, τὸ πρῶτ' ὥσε' χλόη παρέλθοι· ⁶ τὸ πρῶτ' ἀνστήσαι καὶ παρέλθοι, τὸ ἐσπέ-
 7 ρας ἀποπέσοι, σκληρυνθεῖ καὶ ξηρανθεῖ. ⁷ ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου,
 8 καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν· ⁸ ἔβου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου,
 9 ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου, ⁹ ὅτι πάσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν
 10 ἐξέλειπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν· τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνη ἐμελέτων,
 11 αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυα-
 12 στείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος· ὅτι ἐπῆλθε
 13 πραῦτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευσήσόμεθα. ¹¹ τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς
 14 σου, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου ἐξαριζήσασθαι; ¹² τὴν δεξιάν σου
 15 οὕτως γνώρισον, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ. ¹³ ἐπίστρεψον
 16 κύριε· ἕως πότε; καὶ παρακληθήτι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου. ¹⁴ ἐνεπλήσθημεν τὸ
 17 πρῶτ' τοῦ ἐλέους σου, καὶ ἡγαλλισάμεθα καὶ εὐφρανθήμεν· ἐν πάσαις ταῖς
 18 ἡμέραις ἡμῶν εὐφρανθήμεν, ¹⁵ ἀντ' ὧν ἡμερῶν ἐταπεινώσας ἡμᾶς, ἐτῶν
 19 ὧν εἶδομεν κακά. ¹⁶ καὶ ἔδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ
 20 ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
 ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

38. *om διαψαλμα 42. παντ. οι παραπορευομενοι την οδον ... αυτον
 pro αυτου (?) 43. δεξ. των θλιβοντων αυτον ... εκχθρους 46. χρονου pro
 θρονου 47. αποστρεφεις 48. μου η υποστ. 50. που εισιν LXXXIX. 1. τω
 μωση ανθρωπω 2. και εως 3. οι υιοι των ανθρ. 4. σου κυριε ως ...
 εκχθες 7. εξελειπομεν 9. εξελειπον ... εξελειπομεν ... ωσει 10. πραοτης
 11. γινωσκει ... φοβου σου τον θυμον σου 12. γνωρισον μοι ... πεπεδη-
 μενους 14. και ηυφρανθημεν ... ημων ευφρανθημεν (sed εν πασαις usque
 ευφρ. rescripta) 17. in f. add και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον

XC. (XCI.)

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. ² ἔρει τῷ κυρίῳ Ἀντιλήπτωρ μου εἰ καὶ καταφυγή μου, ὁ θεός μου, ἐλπιδὴ ἐπ' αὐτόν. ³ ὅτι αὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ ³ λόγου ταραχῶδους. ⁴ ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς ⁴ πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπίεις· ὅπῃ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ. ⁵ οὐ φοβηθήσῃ ⁵ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, ⁶ ἀπὸ πράγματος δια- ⁶ πορευομένου ἐν σκότει, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ. ⁷ πε- ⁷ σεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σέ δὲ οὐκ ἔγγιει· ⁸ πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀναπαύσῃς ἀμαρτωλῶν ⁸ ὧψαι. ⁹ ὅτι σὺ κύριε ἡ ἐλπίς μου, τὸν ὑψίστον ἔξου καταφυγὴν σου. ¹⁰ οὐ ^{9 10} πορευέσεται πρὸς σέ κακὰ, καὶ μαστιγὴ οὐκ ἔγγιει τῷ σκηνώματί σου· ¹¹ ὅτι ¹¹ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ¹¹ ὁδοῖς σου· ¹² ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μὴ ποτε προσκώψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα ¹² σου· ¹³ ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ ¹³ δράκοντα. ¹⁴ ὅτι ἐπ' ἐμέ ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ¹⁴ ἔγνων τὸ ὄνομά μου. ¹⁵ ἐπικαλέσεται πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι αὐτοῦ, μετ' ¹⁵ αὐτοῦ εἰμι ἐν ἡλίφει, καὶ ἐξελοῦμαι αὐτόν καὶ δοξάσω αὐτόν. ¹⁶ μακρότῃ ¹⁶ ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν, καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

XCI. (XCII.)

Ψαλμός ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.

² Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ² ὑψίστε, ³ τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀληθειάν σου κατὰ ³ νύκτα, ⁴ ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρα· ⁵ ὅτι εὐφρανὰς με ^{4 5} κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιᾶσθαι. ⁶ ὡς ἐμεγαλύνῃ τὰ ἔργα σου κύριε, σφόδρα ἐβαλύνθησαν οἱ διαλογισμοὶ σου. ⁶ ἄνθρωπος ἄφρων οὐ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα. ⁸ ἐν τῷ ἀνατεῖ- ^{7 8} λαι τοὺς ἀμαρτωλοὺς ὥσει χόρτον, καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁹ σὺ δὲ ὕψιστος ⁹ εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε. ¹⁰ ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπι- ¹⁰ σθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ¹¹ καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονο- ¹¹ κέρωτος τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλέφ πτόνι· ¹² καὶ ἐπέιδεν ὁ ¹² ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπαινεταμένοις ἐπ' ἐμέ πονη- ¹² ρευομένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου. ¹³ δίκαιος ὡς φοινῆς ἀνθήσει, ὡς ἡ κέδρος ¹³ ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται. ¹⁴ πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἐν ταῖς ¹⁴ αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν· ¹⁵ τότε πληθυνθήσονται ἐν γῆρει πτόνι, ¹⁵ καὶ εὐπαύοντες ἔσονται ¹⁶ τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐθὺς κύριος ὁ θεός μου, καὶ ¹⁶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

XCII. (XCIII.)

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴκισται ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο· ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο, καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην ἣτις οὐ σαλευθήσεται.

XC. 2. αντιλήπτωρ 3. ρύσεται με 8. οψη 13. επι ασπιδα 15. και-
χραζεται πρ. με ... επακουσομαι 16. μακροτητα XCI. 5. *om οτι 8. ανα-
τειλαι αμαρτωλους ... εξολεθρευθωσιν 10. ** ante οτι add οτι ιδου οι
εχθροι σου κυριε 11. εν ελαιω 12. και εφιδεν (sed και εφι in rasura)
... *om εν τοις prius ... επανιστανομενοις 15. ετι pro τοτε ... *γγρα
(videtur) 16. ο θεος ημων XCII. του σαββατου ... εκατωκεισται

2 ³ ἔτοιμος ὁ ἥρως σου ἀπὸ τότε· ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐ εἶ. ³ ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ
 4 κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν, ⁴ ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. θου-
 5 μαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης· θαυμαστοὶ ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος. ⁵ τὰ
 μαρτύριά σου ἐπιστάθησαν σφόδρα· τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἄγλασμα, κύριε, εἰς
 μακρότητα ἡμερῶν.

XCH. (XCIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ τετράδι σαββάτου.

2 Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο. ² ὑψώθητι
 3 ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις. ³ ἕως ποῦτε ἁμαρ-
 4 τωλοὶ, κύριε, ἕως ποῦτε ἁμαρτωλοὶ καυχῆσονται; ⁴ φθέγγονται καὶ λαλήσουσιν
 5 ἀδικίαν, καλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν; ⁵ τὸν λαόν σου κύριε
 6 ἔταπείνωσαν, καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν· ⁶ χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπ-
 7 ἔκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν· ⁷ καὶ εἶπαν Οὐκ ὀφείλει κύριος, οὐδὲ
 8 συνήσει ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ. ⁸ σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ ποτὲ
 9 φρονήσατε. ⁹ ὁ φυτεύσας τὸ οὖς οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐχὶ
 10 κατανοεῖ; ¹⁰ ὁ παιδεύων ἔζη οὐχὶ ἐλέγξει, ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν;
 11 ¹² κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶ μάταιοι. ¹² μα- 1 Co. 3,
 20.
 13 κάριος ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν σὺ παιδεύῃς κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξης
 14 αὐτόν, ¹³ τοῦ πράναι αὐτῷ ἄφ' ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρ-
 15 τωλῷ βόθρος. ¹⁴ ὅτι οὐκ ἀπόσεται κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονο-
 16 μίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει, ¹⁵ ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν, καὶ
 17 ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα. ¹⁶ τίς ἀναστήσεται μοι
 ἐπὶ πονηρουμένων, ἢ τίς συμπαρστήσεται μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν
 18 ἀνομίαν; ¹⁷ εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ παρώκησε τῷ ᾄδῃ
 19 ἡ ψυχὴ μου. ¹⁸ εἰ ἔλεγον Σεσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἑλεός σου κύριε ἐβοή-
 20 θει μοι· ¹⁹ κύριε κατὰ τὸ πλήθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ
 21 παρακλήσεις σου ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν μου. ²⁰ μὴ συμπροσέσται σοι ἥρως
 22 ἀνομίας, ὁ πλάσων κόπον ἐπὶ προστάγματι; ²¹ θηρεύουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου,
 23 καὶ αἷμα ἁγίων καταδικάζονται. ²² καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγὴν,
 23 καὶ ὁ θεός μου εἰς βοήθην ἐλπίδος μου· ²³ καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἀνομίαν
 αὐτῶν καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ἀφανιεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

XCIV. (XCV.)

Ἀἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Δεῦτε ἀγαλλιάσμεθα τῷ κυρίῳ, ἀλαλάσωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν·
 2 ² προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλά-
 3 ξωμεν αὐτῷ, ³ ὅτι θεὸς μέγας κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς
 4 θεούς. ⁴ ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ
 5 πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὑψητῶν ὀρέων αὐτοῦ ἐστίν· ⁵ ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ
 6 θάλασσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπλάσαν.
 7 ⁶ δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου
 8 τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς, ⁷ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς
 8 αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ. ⁸ σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσῃτε, 11c. 3,
 7. 8. 9.

3. in f. add αρουσιν οι ποταμοι επιτριψις αυτων XCH. 4. ψαλμ.
 ωδης 2. om ὁ 4. ed. rom. ανομιαν. interp. 12. μακαριος ανθρωπος
 ... om συ 15. επιστρεφει ... *om διαψαλμα 16. επι πονηρουνομενοις ...
 συνπαραστησεται 18. *om το ελεος σου 19. om κυριε ... ηυφραναν pro
 ηγαπησαν 20. συνπροσεστω ... επι προσταγμα ... ed. rom. in f. plene
 interp. 23. αυτοις κυριος κατα την α. α. κ. κατα την XCIV. 3. επι
 πασαν την γην 4. om οτι ουκ usque λαον αυτου ... εισιν pro εστιν 6.
 κλαουσμεν 7. της χειρ. αυτ.

μὴ σκληρύνῃτε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὥς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ⁹ οὐ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδό- 9
κιμασαν καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου. ¹⁰ τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ 10
ἐκείνῃ, καὶ εἶπα Ἄεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου. ¹¹ ὥς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 11

XCV. (XCVI.)

Ὅτε ὁ οἶκος ὠκοδομηταὶ μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, ὥδῃ τῷ Δαυίδ.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ· ² ἄσατε τῷ 2
κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σω-
τήριον αὐτοῦ. ³ ἀναγγέilate ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς 3
λαοῖς τὰ ὑαυμάσια αὐτοῦ. ⁴ ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός ⁴
ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς· ⁵ ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἔθνων δαιμόνια, ὁ ⁵
δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. ⁶ ἔξομολόγησις καὶ ὠραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, ⁶
ἀγιοσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ. ⁷ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἶ 7
πατριαὶ τῶν ἔθνων, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν· ⁸ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ ⁸
δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε ὑσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ.
⁹ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐτῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου 9
αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. ¹⁰ εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ὁ κύριος ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ 10
κατῳρῶσσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτῃ.
¹¹ εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω ἡ θάλασσα ¹¹
καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ¹² χαρήσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, τότε ¹²
ἀγαλλιᾶσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ ὄρυμου· ¹³ πρὸ προσώπου τοῦ κυρίου ὅτι ¹³
ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

XCVI. (XCVII.)

Τῷ Δαυίδ ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
² νεφέλη καὶ γνόφος κύκλω αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ 2
θρόνου αὐτοῦ. ³ πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ φλογιεῖ κύκλω τοὺς 3
ἐχθρούς αὐτοῦ· ⁴ ἔφραναν αἱ ἄστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ⁴
ἡ γῆ. ⁵ τὰ ὄρη ὥς ἐκ κηρὸς ἐτάκισαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἀπὸ προσώπου ⁵
κυρίου πάσης τῆς γῆς. ⁶ ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ⁶
εἶδον πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. ⁷ ἀσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προς- 7
He. i, 6. κυνῶντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκυαυόμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· προσκυνή-
σατε αὐτῷ πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ. ⁸ ἤκουσε καὶ εὐφράνθη Σιών, καὶ ἡγαλιά- 8
σαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἐνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε· ⁹ ὅτι σὺ ⁹
εἰ κύριος ὁ ὑψίστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας
τοὺς θεοὺς. ¹⁰ οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον μισεῖτε πονηρόν· φυλάσσει κύριος τὰς ¹⁰
ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς. ¹¹ φῶς ἀνέ- ¹¹
τειλε τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη. ¹² εὐφράνθητε δίκαιοι ¹²
ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἔξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιοσύνης αὐτοῦ.

8. ed. rom. περ. calamo corr. ex περ. 9. om με ... με x. ιδον 10. τεσ-
σερακοντα ... ειπον ... καρδ., αυτοι δε 11. *om ει, **supplet η XCV. 1.
ωδη τω δαυ. οτε ο οικ. ωκοδομειτο μ. τ. αιχμ. 3. *om αναγγ. usque δοξ.
αυτου 10. *ειπα ... οτι κυριος 13. απο προσωπου κυριου XCVI. 5. ετα-
κισαν ωσει κηρος 6. *ιδον, **ιδωσαν 7. παντ. οι αγγ. 8. ηυφρανθη
9. οτι συ κυριος υψιστ. 10. πονηρα ... αμαρτωλου 11. ευφροσυνη

XCVII. (XCVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ἅσμα καινόν, ὅτι θαυμαστά ἐποίησεν ὁ κύριος· ἔσωσεν
 2 αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ καὶ ὁ βραχίον ὁ ἅγιος αὐτοῦ. ² ἐγνώρισε κύριος τὸ
 3 σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. ³ ἐμνή-
 σθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.
 4 εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁴ ἀλαλάξατε
 5 τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ἅσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε. ⁵ ψάλατε τῷ κυρίῳ
 6 ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ, ⁶ ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ
 7 σάλπιγγος κερατίνης· ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίου. ⁷ σαλευθήτω ἡ
 8 ⁸ ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν·
 9 ⁹ ὅτι ἤκει κρῖναι τὴν γῆν· κρῖνεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

XCVIII. (XCIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί, ὁ κατήμενος ἐπὶ τῶν Χερου-
 2 βίμ, σαλευθήτω ἡ γῆ. ² κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας
 3 τοὺς λαοὺς. ³ ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερὸν
 4 καὶ ἅγιόν ἐστιν. ⁴ καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ· σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας,
 5 κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακώβ σὺ ἐποίησας. ⁵ ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
 6 καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι. ⁶ Μωυσῆς
 καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ
 7 ὄνομα αὐτοῦ· ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσῆκουεν, ⁷ ἐν στυλῷ νεφέ-
 λης ἐλάλει πρὸς αὐτούς· ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα
 8 αὐτοῦ· ἔδωκεν αὐτοῖς. ⁸ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν· ὁ θεός, εὐίλατος
 9 ἐγένου αὐτοῖς, καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. ⁹ ὑψοῦτε κύριον
 τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὅρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν.

XCIX. (C.)

Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.

Ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ, ² δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ,
 3 εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. ³ γνῶτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός·
 αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς, λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς
 4 αὐτοῦ. ⁴ εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν
 5 ὕμνοις· ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ⁵ ὅτι χρηστὸς κύριος,
 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

C. (CI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἐλεος καὶ κρίσιν ἄσομαί σοι, κύριε· ² ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ·
 2 πότε ἤξεις πρὸς μέ; διεπορευομένη ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου

XCVII. 3. (του ιακωβ) ... ιδοσαν 4. τω κυριω 6. φωνης ... βασ.
 κυριου 7. x. παντες οι κατοικ. εν αυτη 8. in f. add απο προσωπου κυριου
 οτι ερχεται XCVIII. 4. χερουβειν 5. αγιον 6. x. αυτ. εισηκουσεν αυ-
 των 7. οτι εφυλασσον ... προσταγμ. αυτου α 8. συ ευειλατος XCIX. 3. ο
 θεος ημων ... ημεις, ημεις δε λαος ... om της 4. post εξομολογησει add
 εις ... εν υμνοις cum εξομ. α. conjg. 5. οτι εις τον C. 4. om ψαλμος
 ... ελαιον 2. εμμεσω

μου. ³ οὐ προεβέβηκα πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον, ποιῶντας παρα- 3
βάσεις ἐμίσησα· οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή, ⁴ ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ 4
τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον. ⁵ τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, 5
τοῦτον ἐξεδίδωκον· ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τοῦτ' οὐ συνή-
σθιον. ⁶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγκαθίστααι αὐτοὺς 6
μετ' ἐμοῦ· πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ οὗτός μοι ἐλειτουργεῖ. ⁷ οὐ κατώκει 7
ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου παιδὶν ὑπερηφανίαν· λαλῶν ἄδικα οὐ κατεῦθυνεν
ἐναντίον τῶν ὀφθαλμῶν μου. ⁸ εἰς τὰς πρωίας ἀπέκτενον πάντας τοὺς ἁμαρ- 8
τωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομέ-
νους τὴν ἀδικίαν.

CI. (CII.)

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδίασῃ καὶ ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ.

² Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου πρὸς σέ ἐλ- 2
θῆτω. ³ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ· ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ βλήβω- 3
μαι, κλίνον πρὸς μέ τὸ οὖς σου· ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ
εἰσάκουσόν μου· ⁴ ὅτι ἐξέλειπον ὥσπερ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστέα μου 4
ὥσπερ φρύγιον συνεφρύγησαν. ⁵ ἐπλήγην ὥσπερ χόρτος καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία 5
μου, ὅτι ἐπελαττόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. ⁶ ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ 6
μου ἐκολλήθη τὸ ὅστούν μου τῇ σαρκί μου. ⁷ ὥμοιῶδην πελεκανίᾳ ἐρμηκῷ, 7
ἐγενήθη ὥσπερ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ, ⁸ ἠγρύπνησα καὶ ἐγενήθη ὥσπερ στρου- 8
βίον μονάζον ἐπὶ δώματι. ⁹ ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνειδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ 9
οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ ὠμνον, ¹⁰ ὅτι σποδὸν ὥσπερ ἄρτον· ἔφαγον, καὶ 10
τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρων, ¹¹ ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ 11
τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέρραξάς με. ¹² αἱ ἡμέραι μου ὥσπερ σκιά ἐκλί- 12
ψησαν, καὶ ὥσπερ χόρτος ἐξηράνθη. ¹³ σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, 13
καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. ¹⁴ σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν 14
Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἦκει καιρὸς. ¹⁵ ὅτι εὐδόκησαν 15
οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι· ¹⁶ καὶ 16
φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου κύριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τὴν δόξαν
σου· ¹⁷ ὅτι οἰκοδομησεί κύριος τὴν Σιών, καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. 17
¹⁸ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέη- 18
σιν αὐτῶν. ¹⁹ γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν ἐτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει 19
τὸν κύριον, ²⁰ ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν 20
γῆν ἐπέβλεψε ²¹ τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λύσαι 21
τοὺς υἱοὺς τῶν τεταντωμένων, ²² τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιών τὸ ὄνομα κυρίου 22
καὶ τὴν αἰνεῖσιν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, ²³ ἐν τῷ συναχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ 23
αὐτὸ καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ κυρίῳ. ²⁴ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος 24
αὐτοῦ τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγελόν μοι· ²⁵ μὴ ἀναγάγῃς με 25
ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου· ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου. ²⁶ κατ' ἀρχὰς τὴν γῆν 26
σὺ κύριε ἐβημελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· ²⁷ αὐτοὶ 27
ἀπολούνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ
ὥσπερ περιβόλαιον ἐλθῆεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγθήσονται· ²⁸ σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ 28
τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. ²⁹ οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ 29
τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατεῦθυνθήσεται.

10. 1, 10.
11. 12.

7. υπερηφανίαν, ut etiam ed. rom. ... κατηρῦθεν ενωπιον 8. εξο-
λεθρευσαι ... την ανομιαν CI. 1. εναντι 2. ελθτω 3. επικαλεσμαι
4. εξελειπον 8. εγενομην ως ... μοναζων 12. και εγω 16. βασιλ. της
γης την 21. τον στεναγμον 23. επισυναχθηται 26. συ κυριε την γην
29. om oi

CII. (CIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ
 2 ἅγιον αὐτοῦ. ² εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας
 3 τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ. ³ τὸν εὐλατεῦντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν ἰώμε-
 4 νον πάσας τὰς νόσους σου. ⁴ τὸν λυτροῦμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν σου, τὸν
 5 στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ⁵ τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν
 6 ἐπίθυμίαν σου. ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου. ⁶ ποιῶν ἐλεημοσύνας
 7 ὁ κύριος, καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις. ⁷ ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ
 8 Μωυσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ. ⁸ οἰκτῖρμων καὶ ἐλεήμων ὁ
 9 κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος. ⁹ οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν
 10 αἰῶνα μνηεῖ. ¹⁰ οὐ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς
 11 ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν, ¹¹ ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς
 12 γῆς ἐκραταίωσε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν. ¹² καὶ
 13 ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
 14 15 ¹⁴ καὶ ὡς οἰκτερεῖ πατὴρ υἱούς, ὥκτερῃσε κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
 15 ¹⁵ ὅτι αὐτὸς πάντων τὸ πλάσμα ἡμῶν. μνησθήτε ὅτι χεὺς ἐσμέν. ¹⁵ ἄνθρωπος
 16 ὥσει χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὥσει ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει. ¹⁶ ὅτι
 17 πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγινώσεται ἔτι τὸν τόπον
 18 αὐτοῦ. ¹⁷ τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ
 19 τοὺς φοβουμένους αὐτόν. καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱούς υἱῶν, ¹⁸ τοῖς φυ-
 20 λάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆ-
 21 σαι αὐτάς. ¹⁹ κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασι-
 22 λεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει. ²⁰ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
 23 δυνατοὶ ἰσχυροὶ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων
 24 αὐτοῦ. ²¹ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ
 25 ποιοῦντες τὰ θελήματα αὐτοῦ. ²² εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
 ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δυναστείας αὐτοῦ. εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον.

CIII. (CIV.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον. κύριε ὁ θεός μου, ἐμεγαλύνῃς σφόδρα.
 2 ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω, ² ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκ-
 3 τείνων τὸν οὐρανὸν ὥσει δέβριν. ³ ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ, ὁ
 4 τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. ⁴ ὁ
 5 ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέ- ^{He. 1, 7.}
 6 γον. ⁵ ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν
 7 αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁶ ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὁρέων
 8 στήσονται ὕδατα. ⁷ ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου φεύζονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου
 9 δειλιάσουσιν. ⁸ ἀναβαλίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαλίνουσι πεδία εἰς τόπον ὃν ἐθε-
 10 μελίωσας αὐτοῖς. ⁹ ὄριον ἔξου ὁ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι κα-
 11 λύψαι τὴν γῆν. ¹⁰ ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγμα, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρέων
 12 διελεύσονται ὕδατα. ¹¹ ποτιοῦσι πάντα τὰ θῆρια τοῦ ἀγροῦ, προσδεύονται
 13 ὄναγροι εἰς δόλφιν αὐτῶν. ¹² ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
 14 σι, ἐκ μέσον τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν. ¹³ ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερώων
 15 αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. ¹⁴ ὁ ἐξανатέλλων
 χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἐξαγαγεῖν

CII. 2. πασ. τ. ανταποδοσεις αυτ. 8. ** in f. add και αληθεινος 13. οικτειρησεν 14. εμνησθη οτι 19. * βασ. αυτων παντ. 20. παντ. οι αγγ. 21. το θελημα 22. της δεσποτιας αυτου CIII. 1. του δαυιδ ... μεγαλοπρεπειαν 4. ** πυρος φλεγας 5. κεινηθησεται 14. δουλεια

ἄρτον ἐκ τῆς γῆς· ¹⁵ καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ ἱλαρῦναι ¹⁵
 πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει. ¹⁶ χορτασθήσεται ¹⁶
 τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου ἃς ἐφύτευσεν· ¹⁷ ἐκεῖ στρουθία ¹⁷
 ἐννοσεύσουσι, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ εἰκία ἡγεῖται αὐτῶν. ¹⁸ ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, ¹⁸
 πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογυλλίοις. ¹⁹ ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς, ὁ ἥλιος ¹⁹
 ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. ²⁰ ἔβου σκοτός καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται ²⁰
 πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ, ²¹ σκύμνοι ὠρυόμενοι ἀρπάσαι καὶ ζητῆσαι ²¹
 παρὰ τοῦ θεοῦ βρώσιν αὐτοῖς. ²² ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συναχθῆσονται, καὶ ²²
 ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται· ²³ ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔρ- ²³
 γον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας. ²⁴ ὡς ἐμεγαλύνῃ τὰ ²⁴
 ἔργα σου κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώσῃ ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου.
²⁵ αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος· ἐκεῖ ἐρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀρί- ²⁵
 θμός, ζωὰ μικρὰ μετὰ μεγάλων· ²⁶ ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος ²⁶
 ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ. ²⁷ πάντα πρὸς σέ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τρο- ²⁷
 φὴν αὐτοῖς εὐκαιρον· ²⁸ δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν, ἀνοξάντος δὲ σου ²⁸
 τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος. ²⁹ ἀποστρέψαντος δὲ σου ²⁹
 τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται· ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι,
 καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. ³⁰ ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ ³⁰
 κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινίεις τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. ³¹ ἦτω ἡ δόξα κυρίου ³¹
 εἰς τὸν αἰῶνα, εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ³² ὁ ἐπιβλέπων ³²
 ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνι-
 ζονται. ³³ ἄσω τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῷ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω· ³³
³⁴ ἡδυνάει ἑαυτῷ ἡ διαλογὴ μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυρίῳ. ³⁴
³⁵ ἐκλείποισαν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτοῦς· ³⁵
 εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον.

CIV. (CV.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀπαγγέ-
 λατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ. ² ἄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ, διηγῇ- ²
 σατε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. ³ ἐπαινέεισθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· ³
 εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον. ⁴ ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κρα- ⁴
 ταιώθητε, ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός· ⁵ μνησθήτε τῶν θαυ- ⁵
 μασίων αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος ⁶
 αὐτοῦ· ⁶ σπέρμα Ἀβραάμ δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακώβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ. ⁷ αὐτὸς ⁷
 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν· ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ. ⁸ ἐμνήσθη εἰς τὸν ⁸
 αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, λόγου οὗ ἐνετέλλατο εἰς χιλιάς γενεάς, ⁹ ὃν διέβητο ⁹
 τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὄρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ· ¹⁰ καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ Ἰα- ¹⁰
 κώβ εἰς πρόσταγμα καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον, ¹¹ λέγων Σὺ δώσω ¹¹
 τὴν γῆν Χαναάν, σχολίσμα κληρονομίας ἡμῶν· ¹² ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀρίστω ¹²
 βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ. ¹³ καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος ¹³
 καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον· ¹⁴ οὐκ ἄφηκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτούς, ¹⁴
 καὶ ἡλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς· ¹⁵ μὴ ἄψῃς τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν ¹⁵
 τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύσῃς. ¹⁶ καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν ¹⁶
 στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν. ¹⁷ ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς ¹⁷
 δοῦλον ἐπράβη Ἰωσήφ. ¹⁸ ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, σίδηρον ¹⁸

16. χορτασθήσονται ... εφυτευσας 17. αρωδιου 18. καταφ. τοις λα-
 γωις 21. του αρπασαι 22. και συναχθησαν, και εις τας μανδρας 27. τ.
 τροφ. αυτων εις καιρον 28. πληστ. πισοτητος 31. εις τους αιωνας 33. *οπι
 ψαλω usque υπαρχω CIV. 5. *αυτων ων 9. τω ορκω κληρονομ. υμων
 15. απτεσθαι et πονηρευσθαι 17. * * εξαπεστειλεν

19 διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· ¹⁹ μέχρι τοῦ ἔλθειν τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸ λόγιον τοῦ
 20 κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν. ²⁰ ἀπέστειλε βασιλεῖς καὶ ἔλυσεν αὐτόν, ἄρχων λαῶν
 21 καὶ ἀφῆκεν αὐτόν· ²¹ κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα
 22 πάσης τῆς γῆς· ²² τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς αὐτόν,
 23 καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι. ²³ καὶ εἰσῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον,
 24 καὶ Ἰακώβ παρῆλθεν ἐν γῇ Χάμ· ²⁴ καὶ ἠΐξησε τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα,
 25 καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. ²⁵ καὶ μετέστρεψε τὴν καρ-
 26 διάν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐ-
 27 τοῦ. ²⁶ ἐξαπέστειλε Μωυσῆν τὸν δούλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν δὲ ἐξελέξατο αὐτόν·
 28 Χάμ. ²⁸ ἐξαπέστειλε σκότους καὶ ἐσκοτάσεν, καὶ παρεπύκρναν τοὺς λόγους
 29 αὐτοῦ. ²⁹ μετέστρεψε τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἶμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας
 30 αὐτῶν. ³⁰ ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους, ἐν τοῖς ταμίαις τῶν βασιλείων
 31 αὐτῶν. ³¹ εἶπε, καὶ ἦλθε κυνόμυια καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῶν.
 32 ³² ἔβητο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· ³³ καὶ
 34 ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκᾶς αὐτῶν, καὶ συνέτριψε πᾶν ἔξ-
 35 λον ὀρίου αὐτῶν. ³⁴ εἶπε, καὶ ἦλθεν ἄκρις καὶ βροῦχος οὗ οὐκ ἦν ἀριζμός,
 36 καὶ κατέφαγε πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε τὸν καρ-
 37 πὸν τῆς γῆς αὐτῶν. ³⁶ καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν, ἀπαρ-
 38 χὴν παντὸς πόνου αὐτῶν. ³⁷ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ
 39 οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ὁ ἄσθενών· ³⁸ εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ
 40 αὐτῶν, ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. ³⁹ διεπέτασε νεφέλην εἰς
 41 σκέπην αὐτοῖς, καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα· ⁴⁰ ἦτησαν καὶ ἦλθεν
 42 ὀρυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς. ⁴¹ διεβόρῃε πέτραι καὶ
 43 γου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραάμ τὸν δούλον αὐτοῦ· ⁴³ καὶ ἐξήγαγε
 44 τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ. ⁴⁴ καὶ
 45 ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόρους λαῶν ἐκληρονόμησαν, ⁴⁵ ὥπως ἂν
 φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

CV. (CVI.)

Ἀλληλουία.

¹ Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 2 τοῦ. ² τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου, ἀκουστάς ποιήσει πάσας τὰς
 3 αἰνέσεις αὐτοῦ· ³ μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιῶντες δικαιοσύνην
 4 ἐν παντὶ καιρῷ. ⁴ μνησθήτη ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπί-
 5 σκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, ⁵ τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν
 6 σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ
 7 τῆς κληρονομίας σου. ⁶ ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν,
 8 ἡδίκησαμεν· ⁷ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ βανυμάσια σου,
 9 καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πληθύνου τοῦ ἐλέους σου, καὶ παρεπύκρναν ἀνα-
 10 βαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ. ⁸ καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος
 9 αὐτοῦ, τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ· ⁹ καὶ ἐπετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θα-
 10 λάσσει καὶ ἐξηράνθη, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ· ¹⁰ καὶ
 11 ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ·
 12 ¹¹ ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς βλῖβοντας αὐτούς, εἰς ἑξ' αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη. ¹² καὶ
 13 ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἤνεσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ. ¹³ ἐτάχυναν

19. το λογιον κυριου 25. οτι και ... τ. καρδ. αυτου 26. εαυτω pro αυτον 27. τερατων αυτου 28. οτι παρεπικρ. 31. * σκνιπες 35. παντα χορτον ... παντα τον καρπ. 36. εν τη γη αυτ. 37. οτι ο 44. ποταμοις 43. οτι αυτου sec. 44. κατεκληρονομησαν 45. εκζητησουσιν CV. 7. οτι και prius 9. * επιτιμησεν 10. μισουντος 12. επιστ. εν τοις

ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐκ ὑπέμειναν τὴν βουλήν αὐτοῦ· ¹⁴ καὶ ἐπε- 14
 σύμψαν ἐπισύμψαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπέβρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ. ¹⁵ καὶ 15
 ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἶγμα αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλε πλησμονὴν εἰς τὴν ψυχὴν
 αὐτῶν. ¹⁶ καὶ παρώργισαν Μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ Ἀαρὼν τὸν ἅγιον 16
 κυρίου· ¹⁷ ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπτε Δαδάν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγω- 17
 γὴν Ἀβειρών· ¹⁸ καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, καὶ φλόξ κατέ- 18
 φλεξεν ἀμαρτωλούς. ¹⁹ καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρήβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ 19
 γλυπτῷ· ²⁰ καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοιωματι μόσχου ἑστῶντος 20
 ἡρότον. ²¹ ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτούς, τοῦ ποιήσαντος μεγάλην 21
 ἐν Αἰγύπτῳ, ²² θανάστα ἐν γῇ Χάμ, καὶ φοβερά ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς. 22
²³ καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ ἑστη 23
 ἐν τῇ θρασείᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀποστρέψαι ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, τοῦ
 μὴ ἐξολοθρεῖσαι. ²⁴ καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπισυμψήτην, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν 24
 τῷ λόγῳ αὐτοῦ· ²⁵ καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν, οὐκ εἰσῆκου- 25
 σαν τῆς φωνῆς κυρίου. ²⁶ καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, τοῦ κατα- 26
 βαλεῖν αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ²⁷ καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς 27
 ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτούς ἐν ταῖς χώραις. ²⁸ καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελ- 28
 φεγῶρ, καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν· ²⁹ καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτη- 29
 δεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτώσις. ³⁰ καὶ ἔστη Φινεὺς καὶ 30
 ἐξήλασάτο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θρασυΐς· ³¹ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην εἰς 31
 γενεάν καὶ γενεάν ἕως τοῦ αἵωνος. ³² καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντι- 32
 λογίας, καὶ ἐκακώθη Μωυσῆς δι' αὐτούς, ³³ ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα 33
 αὐτοῦ, καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ. ³⁴ οὐκ ἐξωλόθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ 34
 εἶπε κύριος αὐτοῖς, ³⁵ καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐ- 35
 τῶν· ³⁶ καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάν- 36
 δαλον· ³⁷ καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαι- 37
 μονίοις, ³⁸ καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῶον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων ὧν 38
 ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν· καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι, ³⁹ καὶ 39
 ἐμίανθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
⁴⁰ καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρο- 40
 νομίαν αὐτοῦ· ⁴¹ καὶ παρέδωκεν αὐτούς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρίευσαν 41
 αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς· ⁴² καὶ ἔθλιψαν αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἔτα- 42
 πεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν. ⁴³ πλεονάκεις ἐρρύσατο αὐτούς, αὐτοὶ δὲ 43
 παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνο-
 μίαις αὐτῶν. ⁴⁴ καὶ εἶδε κύριος ἐν τῷ ὕλβεσθαι αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσα- 44
 κοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν· ⁴⁵ καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμε- 45
 λήσθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ, ⁴⁶ καὶ ἔδωκεν αὐτούς εἰς οἰκιτιμοὺς 46
 ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς. ⁴⁷ σῶσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς 47
 ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἔθνων, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
 ματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. ⁴⁸ εὐλογητὸς κύριος 48
 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς
 Γένοιτο γένοιτο.

15. om και sec. ... εξαποστειλεν πλ. εις τας ψυχας α. 16. τον μω-
 σην ε. τ. παρ., τον ααρων 18. om και sec. 20. δοξ. αυτου 21. επελαθ.
 θεου του ... * μεγαλεια 22. θανατσια ... om και 23. εξολοθρευσαι his
 ... αποστρ. τον θυμον αυτου ... in f. add αυτους 24. την προ γην ... om
 και sec. 34. εξωλεθρευσαν 38. in f. add αυτων 39. om totum versum
 41. * χειρ. εθνων (vdtr) 44. ιδεν 45. *εμετεμεληθη 46. αιχμαλωτισαντων
 47. * om ημας prius

CVI. (CVII.)

Ἀλληλουία.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 2 τοῦ. ² εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ,
 3 ³ καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς, ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ
 4 καὶ θαλάσσης. ⁴ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ, ὁδὸν πόλεως κατοι-
 5 κητηρίου οὐχ εὗρον, ⁵ πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέ-
 6 λιπεν. ⁶ καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ἠλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν
 7 ἀναγκῶν αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς. ⁷ καὶ ὠδήγησεν αὐτούς εἰς ὁδὸν εὐσεΐαν
 8 τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου. ⁸ ἔξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
 9 ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ⁹ ὅτι ἐχόρτασε
 10 ψυχὴν κενήν, καὶ πεινώσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. ¹⁰ κατήμενους ἐν σκότει καὶ
 11 σκιᾷ θανάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ. ¹¹ ὅτι παρεπίκραναν τὰ
 12 λόγια τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν. ¹² καὶ ἐταπεινώθη
 13 ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, ἠσθένησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. ¹³ καὶ ἐκέκρα-
 14 ξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ἠλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν
 15 αὐτούς, ¹⁴ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκοτῶν καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ τοὺς
 16 δεσμοὺς αὐτῶν διέβρῃξεν. ¹⁵ ἔξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
 17 καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ¹⁶ ὅτι συνέτριψε πύλας
 18 χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς συνέσλασεν. ¹⁷ ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνο-
 19 μίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν. ¹⁸ πᾶν βρώμα ἐβδε-
 20 λύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου. ¹⁹ καὶ ἐκέ-
 21 κραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ἠλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
 22 ἔσωσεν αὐτούς, ²⁰ ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἰάσατο αὐτούς, καὶ ἐρρύ-
 23 σατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. ²¹ ἔξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
 24 ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ²² καὶ θυ-
 25 σάτωσαν αὐτῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἑξαγγελιάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλ-
 26 λιάσει. ²³ οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν
 27 ὕδασι πολλοῖς, ²⁴ αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ
 28 βυθῷ. ²⁵ εἶπε καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς. ²⁶
 29 ἀναβαλόνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαλόνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων. ²⁷ ἡ
 30 ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο, ²⁷ ἐταράχθησαν, ἐσάλειψθησαν ὡς ὁ μεθύων,
 31 καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. ²⁸ καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ
 32 ἠλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς, ²⁹ καὶ ἐπέ-
 33 ταξε τῇ καταιγίδι καὶ ἔστη εἰς αὐραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς. ³⁰
 34 καὶ εὐφρανθήσαν ὅτι ἠσύχασαν, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήμα-
 35 τος αὐτῶν. ³¹ ἔξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμά-
 36 сия αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ³² ὑψώσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ,
 33 καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν. ³³ ἔστω ποταμοὺς εἰς ἔρη-
 34 μον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν, ³⁴ γῆν καρποφόρον εἰς ὅλην ἀπὸ κακίας
 35 τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. ³⁵ ἔστω ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἄν-
 36 υδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων. ³⁶ καὶ κατώκισεν ἐκεῖ πεινώντας, καὶ συνεστή-
 37 σαντο πόλεις κατοικεσίας, ³⁷ καὶ ἔσπειραν ἄγρους καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας,
 38 καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεννήματος. ³⁸ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐπληθύνθησαν
 39 σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίκρυνε. ³⁹ καὶ ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώ-
 40 θησαν ἀπὸ ἠλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης. ⁴⁰ ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας

CVI. 3. om και prim. 5. εξελειπεν 6. ερυσατο 9. και ψυχην πινω-
 σαν 12. και ησθενησαν 23. εις την θαλασσαν ... * * * ποιουντες 24. ιδον
 30. ηυφρανθησαν ... θελημ. αυτου 32. καθεδραις 36. * κατωκησεν 37. γε-
 νηματος

αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἄβυσσὶ καὶ οὐκ ὅδῳ. ⁴¹ καὶ ἐβοήθησε πέννῃτι ⁴¹ ἐκ πτωχείας, καὶ ἔβητο ὡς πρόβατα πατριάς. ⁴² ὄψονται εὐθεῖς καὶ εὐφραν- ⁴² τήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς. ⁴³ τίς σοφὸς καὶ φυ- ⁴³ λάξει ταῦτα, καὶ συνήσει τὰ ἐλέη τοῦ κυρίου;

CVII. (CVIII.)

ᾠδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

² Ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἔτοίμη ἡ καρδία μου, ἄσομαι καὶ ² ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ σου. ³ ἐξεγέρσῃτι ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσομαι ³ ὄρθρου. ⁴ ἐξομολογήσομαι σοι ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν. ⁵ ὅτι μέγα ⁴ ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀληθείά σου. ⁶ ὑψώσῃτι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. ⁶ ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν ⁷ μου. ⁸ ὁ θεός ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὑψώσῃσομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, ⁸ καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. ⁹ ἐμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἐμός ἐστι ⁹ Μανασσή, καὶ Ἐφραΐμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου. ¹⁰ Ἰούδας βασιλεὺς μου, ¹⁰ Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλὼ τὸ ὑπόδημά ¹⁰ μου, ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν. ¹¹ τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς ¹¹ ὀδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; ¹² οὐχὶ σὺ ὁ θεός ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; ¹² καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεός ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; ¹³ δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ ¹³ Σιλόψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου. ¹⁴ ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, ¹⁴ καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς ἐχθρούς ἡμῶν.

CVIII. (CIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ὁ θεός, τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασινοπήσης· ² ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ ² καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμέ ἠνοίχθη, ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσση δολίκα, ³ καὶ ³ λόγοις μίσους ἐκύνκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν. ⁴ ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν ⁴ με ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσηυχόμην· ⁵ καὶ ἔβητο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ⁵ ἀγαθῶν, καὶ μίσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. ⁶ κατόστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρ- ⁶ τωλόν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· ⁷ ἐν τῷ κρῖνεσθαι αὐτὸν ἐξέλ- ⁷ θῃ καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. ⁸ γενη- ⁸ στήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ δόλῃαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος· ⁹ γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοί, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα· ¹⁰ σαλευόμε- ⁹ νοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. ¹¹ ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ ¹¹ διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόρους αὐτοῦ· ¹² μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντι- ¹² λήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ· ¹³ γενηθήτω τὰ τέκνα ¹³ αὐτοῦ εἰς ἐξολοθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθεῖν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁴ ἀνα- ¹⁴ μνησθεῖν ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθεῖν· ¹⁵ γενηθήτωσαν ἐναντίον κυρίου διὰ παντός, καὶ ¹⁵ ἐξολοθρευθεῖν ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁶ ἀνδ' ὧν οὐκ ἐμνήσθῃ ποιῆσαι ¹⁶ ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πέννητα καὶ πτωχὸν καὶ κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι. ¹⁷ καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ἤξει αὐτῷ· καὶ οὐκ ¹⁷ ἠδέησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ¹⁸ ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ· ¹⁹ γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ¹⁹

42. om το 43. φωνησουσιν CVII. 4. om ὠδὴ ... ψαλμος τ. δαυ. 9. ἀντιληψίς 14. ποιησωμεν ... τοὺς Σιλοβοντας ἡμας (sed Σιλιβ. ημ. **) CVIII. 11. καὶ (sed καὶ add **) ἐξεραυνησάτω 12. ἀντιλημπτωρ 13. ἐξολεθρευσιν ... ἐξαλειφθήτω 15. ἐξολεθρευθεῖν ε. γ. το μνημοσ. αὐτου 16. του ποιησαι

20 ζώνη ἦν διὰ παντὸς περιζώννυται. ²⁰ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με
 21 παρὰ κυρίου καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου. ²¹ καὶ σὺ,
 κύριε κύριε, ποίησον μετ' ἐμοῦ ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ
 22 ἔλεός σου· ῥῦσαί με, ²² ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου
 23 τετάραι καὶ ἐντός μου. ²³ ὥς εἰ σκιά ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀντανηρέστην, ἔξε-
 24 τινάχῃ ὡς εἰ ἀκρίδες. ²⁴ τὰ γονατὰ μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σὰρξ
 25 μου ἡλλοιώθη δι' ἔλαιον. ²⁵ καὶ ἐγενήθη ὄνειδος αὐτοῖς· εἴδοσάν με, ἔσα-
 26 λευσαν κεφαλὰς αὐτῶν. ²⁶ βοήθησόν μοι, κύριε ὁ θεός μου, καὶ σῶσόν με
 27 κατὰ τὸ ἔλεός σου· ²⁷ καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χεὶρ σου αὕτη, καὶ σὺ κύριε
 28 ἐποίησας αὐτήν. ²⁸ καταράσσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογῆσεις· οἱ ἐπανιστάμενοί
 29 μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται. ²⁹ ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐν-
 διαβάλλοντές με ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοῦντα αἰσχύνῃ αὐτῶν.
 30 ³⁰ ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν
 31 αἰνέσω αὐτόν· ³¹ ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος, τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν κατα-
 διωκόντων τὴν ψυχὴν μου.

CIX. (CX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου Κάζου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν ᾤω τοὺς Μι. 22, 44.
 2 ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ² ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστείλει σοι ἰπ. Act. 2,
 3 κύριος ἐκ Σιών· κατακυριεύει ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. ³ μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ^{34s. 1Co. 15,}
 ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· ἐκ γαστροῦ ^{25. He. 1, 13,}
 4 πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε. ⁴ ὥμοσε κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται Σὺ ἱερεὺς ^{He. 7, 21,}
 5 εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ⁵ κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέβλασεν ^{5. 6. 7, 17,}
 6 ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς· ⁶ κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, ^{34.}
 7 συνβλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν. ⁷ ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται, διὰ τοῦτο
 ὑψώσει κεφαλὴν.

CX. (CXI.)

Ἀλληλουῖα.

¹ Εξομολογήσομαί σου, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ
 2 συναγωγῇ. ² μεγάλη τὰ ἔργα κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ βελήματα
 3 αὐτοῦ. ³ ἐξομολογήσεις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη
 4 αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ μνηστὴρ ἐποίησατο τῶν ἡυμασιῶν
 5 αὐτοῦ, ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος· ⁵ τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις
 6 αὐτόν, μνηστῆρται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. ⁶ ἰσχύον ἔργων αὐτοῦ ἀνήγ-
 7 γειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἑσθίων. ⁷ ἔργα χειρῶν
 8 αὐτοῦ ἀληθεία καὶ κρίσις· πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, ⁸ ἐστηριγμέναι εἰς
 9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. ⁹ λυτρώσιν ἀπ-
 10 φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁰ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ
 πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν· ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXI. (CXII.)

Ἀλληλουῖα.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ βελή-
 2 σει σφόδρα· ² δυνατόν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλο-
 3 γηθήσεται· ³ δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ

19. ζωνην 20. παρὰ κυρίῳ 21. μετ' ἐμοῦ ελεος ἐνεκεν 23. ἀνταναι-
 ρεστην 25. καὶ ἐγώ ... ἔδοσαν 28. ἐπανιστανομενοὶ CIX. 1. τῷ δαυ.
 ψαλμ. 2. om σοι ... καὶ κατακυρ. 7. πισταὶ υδωρ CX. 4. εὐθίων
 CXI. 4. * om σφόδρα 2. εὐθίων

μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ ἐξανέτειλεν ἐν σκοτει φῶς τοῖς εὐθεῖςιν· ⁴ ἐλεῆμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος. ⁵ χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτεῖρων καὶ κυχρῶν, ὁ οἰκονομῆσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει· ⁶ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται, εἰς μνημόσυνον αἰῶνιον ἔσται δίκαιος. ⁷ ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται· ἐτόιμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον, ⁸ ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ φοβηθήσεται, ἕως οὐ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ. ⁹ ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. ¹⁰ ἁμαρτωλὸς ὕψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς ὁδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακθήσεται· ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολεῖται.

CXII. (CXIII.)

² Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε παῖδες κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου. ² εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος· ³ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα κυρίου. ⁴ ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ. ⁵ τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, ⁶ καὶ τὰ ταπεινά ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ· ⁷ ὁ ἐγεῖρων ἀπὸ γῆς πτωχόν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα, ⁸ τοῦ κατῆσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ· ⁹ ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ, μετὰ τέρα ἐπὶ τέχνους εὐφρανομένην.

CXIII. (CXIV.)

² Ἀλληλούια.

Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἶκον Ἰακώβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου, ² ἐγενήθη Ἰουδαία ἅγιασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ. ³ ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω· ⁴ τὰ ὄρη ἐσκήρτησαν ὥσει κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ ὥς ἀρνία προβάτων. ⁵ τί σοὶ ἐστί, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες; καὶ σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω; ⁶ τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκήρτησατε ὥσει κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ, ὥς ἀρνία προβάτων; ⁷ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῇ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, ⁸ τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων. (CXV.) ⁹ μὴ ἡμῖν, κύριε, μὴ ἡμῖν ἀλλ' ἡ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. ¹⁰ μὴ ποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη τοῦ ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; ¹¹ ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἡθέλησεν ἐποίησε. ¹² τὰ ἔθνη ἐδωλα τῶν ἔθνων ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων· ¹³ στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὄψονται· ¹⁴ ὠτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥίνας ἔχουσι καὶ οὐκ ὁσφρανθήσονται· ¹⁵ χεῖρας ἔχουσι καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν· οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάργγι αὐτῶν. ¹⁶ ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες οἱ πεποισότες ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁷ οἶκος Ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ¹⁸ οἶκος Ἀαρὼν ἤλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ¹⁹ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ²⁰ κύριος μνηστὴς ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρὼν· ²¹ εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων. ²² προσεβίη κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ἡμῶν· ²³ εὐ· ²⁴ λογιζόμενοι ἡμεῖς τῷ κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῇν. ²⁵ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῇν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

4. * τοις εν σκοτ. ... in f. add κυριος ὁ θεος 8. ου μη φοβηθη 10. επις. αμαρτωλων CXII. 4. τον κυριον 3. και μεχρι CXIII. 2. * ισραηλ εις (?) 3. ιδεν 4. * om οτι 5. σοι pro συ ... * εστραφη 16. ομοιοι αυτων 19. om τον 24. ο ουρ. τω ουρανω

25 ⁽¹⁷⁾ 25 οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε, κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς
26 ⁽¹⁸⁾ ᾄδου· ²⁶ ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
εἰς τὸν αἰῶνα.

CXIV. (CXVI.)

Ἀλληλούια.

2 Ἠγάπησα ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεησεώς μου, ² ὅτι
3 ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι. ³ περιέσχον
4 με ὠδίνες θανάτου, κίνδυνοι ἄδου εὐροσάν με, ἠλῖφιν καὶ ὀδύνην εὐρον· ⁴ καὶ
5 τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην· ⁵ ὦ κύριε, ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου. ⁵ ἐλεήμων
6 ὁ κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ ἱεὺς ἡμῶν ἐλεεῖ. ⁶ φυλάσσω τὰ νήπια ὁ κύριος·
7 ἐταπεινώσῃ καὶ ἔσωσέ με. ⁷ ἐπίστρεψον ψυχὴ μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
8 ὅτι κύριος εὐηργέτησέ σε· ⁸ ὅτι ἐξέλειτο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, τοὺς
9 ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρῶν, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. ⁹ εὐαρε-
στήσω ἐνώπιον κυρίου ἐν χάρᾳ ζώντων.

CXV. (CXVI.)

Ἀλληλούια.

1 ⁽¹⁰⁻¹¹⁾ Ἐπίστευσα, διὰ ἐλπίδα· ἐγὼ δὲ ἐταπεινώσῃ σφοδρὰ. ² ἐγὼ δὲ εἶπα 2 Co. 4,
3 ⁽¹²⁾ ἐν τῇ ἐκστάσει μου Ἰᾱς ἄνθρωπος ψεύστης. ³ τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ ¹³
4 ⁽¹³⁾ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι; ⁴ ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ¹³ Ro. 3, 4.
5 ⁽¹⁴⁾ ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι· ⁵ τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον
6 ⁽¹⁵⁾ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ⁶ τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων
7 ⁽¹⁶⁾ αὐτοῦ. ⁷ ὦ κύριε, ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ δοῦλος σός καὶ υἱὸς τῆς παιδεί-
8 ⁽¹⁷⁾ σης σου· διέβρῃξας τοὺς δεσμούς μου. ⁸ σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως, καὶ
9 ⁽¹⁸⁾ ἐν ὀνόματι κυρίου ἐπικαλέσομαι· ⁹ τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω
10 ⁽¹⁹⁾ ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ¹⁰ ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου, ἐν μέσῳ σου
Ἱερουσαλήμ.

CXVI. (CXVII.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔσθνη, ἐπαινεσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί· Ro. 15,
2 ² ὅτι ἐκραταιώσῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει ¹¹
εἰς τὸν αἰῶνα.

CXVII. (CXVIII.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2 ² εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
3 ³ εἰπάτω δὴ οἶκος Ἀαρὼν ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
4 ⁴ εἰπάτωσαν δὲ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
5 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁵ ἐκ ἠλῖφης ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου
6 εἰς πλατυσμόν. ⁶ κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσῃ μοι· He. 13, 6
7 ⁷ ἄνθρωπος· ⁷ κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ ἐπὶ ἐχθρούς μου. ⁸ ἀγαθὸν
9 πεποιθέναι ἐπὶ κύριον ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον· ⁹ ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύ-
10 ριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι. ¹⁰ πάντα τὰ ἔσθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι
11 κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς· ¹¹ κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου

26. ευλογησωμεν CXIV. 4. * επικαλεσαμην, ** επεκαλεσα 7. ψυχην
μου ... ευηργετησεν με 8. εξελατο CXV. 2. omi δε 4. ληψομαι 5. om
versum 6. οσιων αυτων 7. * omi εγω 8. σος alterum 8. * και το ονομα
(vdlr) 10. εμμεσω CXVI. 4. και (sed και add'') επαινεσατωσαν 2. εφ
ημ. το ελ. αυτου CXVII. 4. om οτι αγαθος 7. και εγω 9 * επ αρχοντας

ἡμυνάμην αὐτούς· ¹² ἐκύκλωσάν με ὥς ἐι μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν ¹²
ὡς πυρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς. ¹³ ὡσεὶς ἀνε- ¹³
τράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου. ¹⁴ ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς ¹⁴
μου ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. ¹⁵ φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτη- ¹⁵
ρίας ἐν σκηναῖς δικαίων· δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν, ¹⁶ δεξιὰ κυρίου ὕψωσε ¹⁶
με, δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν. ¹⁷ οὐκ ἀποθάνομαι ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ ¹⁷
διηγῆσομαι τὰ ἔργα κυρίου. ¹⁸ παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ κύριος, καὶ τῷ ¹⁸
νάτῳ οὐ παρέδωκέ με. ¹⁹ ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης· εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ¹⁹
ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ. ²⁰ αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰσелеύσονται ²⁰
ἐν αὐτῇ. ²¹ ἐξομολογήσομαι σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου μοι εἰς σω- ²¹
τηρίαν. ²² λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφα- ²²
λήν γωνίας· ²³ παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θάυμαστος ἐν ὀφθαλμοῖς ²³
ἡμῶν. ²⁴ αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφραν- ²⁴
θώμεν ἐν αὐτῇ. ²⁵ ὦ κύριε σῶσον δὴ, ὦ κύριε εὐλόδωσον δὴ. ²⁶ εὐλογημένος ²⁵
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογῆκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου. ²⁷ θεός ²⁷
κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυλάζουσιν ἕως τῶν
κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. ²⁸ θεός μου εἰ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαι σοι· ²⁸
θεός μου εἰ σύ, καὶ ὕψωσά σε· ἐξομολογήσομαι σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγέν-
ου μοι εἰς σωτηρίαν. ²⁹ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν ²⁹
αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXVIII. (CXIX.)

Ἀλληλούια.

Μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου. ² μακάριοι οἱ ²
ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν· ³ οὐ γὰρ ³
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν. ⁴ σὺ ἐνετείλω ⁴
τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα. ⁵ ὄφελον κατευθύνεισαν αἱ ὁδοὶ ⁵
μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου· ⁶ τότε οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ἐν τῷ με ⁶
ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. ⁷ ἐξομολογήσομαι σοι ἐν εὐθύτητι καρ- ⁷
δίας, ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ⁸ τὰ δικαιώ- ⁸
ματά σου φυλάξω, μὴ με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα. ⁹ ἐν τίνι κατορθώσει ⁹
νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου. ¹⁰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ¹⁰
μου ἐξεζητήσά σε, μὴ ἀπόσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. ¹¹ ἐν τῇ καρδίᾳ μου ¹¹
ἔκρυψα τὰ λόγια σου, ὥπως ἂν μὴ ἀμάρτω. ¹² εὐλογητὸς εἰ κύριε, δι- ¹²
δαξόν με τὰ δικαιώματά σου. ¹³ ἐν τοῖς χεῖλεσί μου ἐξηγγείλα πάντα τὰ κρί- ¹³
ματα τοῦ στόματός σου· ¹⁴ ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφην ὡς ἐπὶ ¹⁴
παντὶ πλούτῳ. ¹⁵ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω, καὶ κατανοήσω τὰς ὁδοὺς ¹⁵
σου· ¹⁶ ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου. ¹⁶
¹⁷ ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου. ¹⁸ ἀποκᾶ- ¹⁷
λυφον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαύματά σου ἐκ τοῦ νόμου σου. ¹⁹
¹⁹ ἀπόρριπος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου. ¹⁹
²⁰ ἐπεπόνησεν ἡ ψυχὴ μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματα σου ἐν παντὶ καιρῷ. ²⁰
²¹ ἐπετίμησας ὑπερηφάνους· ἐπικατάρτοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν ²¹
σου. ²² περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξε- ²²
ζήτησα. ²³ καὶ γὰρ ἐκάτισαν ἄρχοντες καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦ- ²³
λός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σου· ²⁴ καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου με- ²⁴
λέτη μου ἐστι, καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου. ²⁵ ἐκολλήθη τῷ ²⁵

12. ὡσεὶ πυρ 17. ἐκδιηγῆσομαι 24. αὕτη ἡμέρα 26. *ἡμέρας 28.
*om sy prius CXVIII. 1. οἱ ἀμωμοὶ 2. οἱ ἐξερευνῶντες 4. σου φυ-
λασσεῖσθαι (sic) 6. ἐπαισχυνῶ 7. ἐξομ. σοι κυρίε 8. ἐγκαταλείπῃς 9. φυ-
λασσεῖσθαι 18. τὰ θαύμασ. σου 24. ἡ συμβουλίαι

26 ἐδάφει ἡ ψυχὴ μου· ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. ²⁶ τὰς ὁδοὺς μου ἐξηγ-
 27 γειλα, καὶ ἐπὶ χουσάς μου· διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου, ²⁷ ὁδὸν δικαιο-
 28 μάτων σου συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχῆσω ἐν τοῖς ἡαυμασίοις σου. ²⁸ ἐνύστα-
 29 ξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου. ²⁹ ὁδὸν
 30 ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με. ³⁰ ὁδὸν ἀληθείας
 31 ἡρετισάμην, καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαζόμεν. ³¹ ἐκολλήστην τοῖς μαρτυ-
 32 ρίοις σου, κύριε, μή με καταισχύνης. ³² ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλά-
 33 τυνας τὴν καρδίαν μου. ³³ νομοθέτησόν με, κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων
 34 σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διὰ παντός. ³⁴ συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνησώ τὸν
 35 νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. ³⁵ ὁδήγησόν με ἐν τῇ τριβῇ
 36 τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠγάπησα. ³⁶ κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρ-
 37 τύρια σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. ³⁷ ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ
 38 μὴ ἰδεῖν ματαιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με. ³⁸ στήσον τῷ δούλῳ σου τὸ
 39 λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου. ³⁹ περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου ὃν ὑπώπτευσα,
 40 ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά. ⁴⁰ ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου· ἐν τῇ δι-
 41 καιοσύνῃ σου ζῆσόν με. ⁴¹ καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμέ τὸ ἔλεός σου, κύριε, τὸ σωτή-
 42 ριόν σου κατὰ τὸν λόγον σου. ⁴² καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσίν μοι λό-
 43 γον, ὅτι ἠλπίσα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου. ⁴³ καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου
 44 λόγον ἀληθείας ἕως σφοδρά, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπήλπισα. ⁴⁴ καὶ φυ-
 45 λάξω τὸν νόμον σου διὰ παντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
 46 νος. ⁴⁵ καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. ⁴⁶ καὶ
 47 ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ἠσχυνόμην. ⁴⁷ καὶ
 48 ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου αἷς ἠγάπησα σφοδρά. ⁴⁸ καὶ ἦρα τὰς χεῖράς
 49 μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου ἃς ἠγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιώμασί
 50 σου. ⁴⁹ μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου ὃν ἐπήλπισάς με. ⁵⁰ αὕτη
 51 με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με. ⁵¹ ὑπερή-
 52 φανοι παρηγόμενον ἕως σφοδρά, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα. ⁵² ἐμνήστην
 53 τῶν χρημάτων σου ἀπ' αἰῶνος, κύριε, καὶ παρεκλήστην. ⁵³ ἀθυμία κατέσχε με
 54 ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. ⁵⁴ ψαλτὰ ἦσάν μοι
 55 τὰ δικαιώματά σου ἐν τόπῳ παροικίας μου. ⁵⁵ ἐμνήστην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνό-
 56 ματός σου, κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. ⁵⁶ αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ
 57 δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. ⁵⁷ μερίς μου εἶ, κύριε· εἶπα τοῦ φυλάττειν τὸν
 58 νόμον σου. ⁵⁸ ἐδεήστην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με
 59 κατὰ τὸ λόγιόν σου. ⁵⁹ διελογισάμην τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἐπώστρεψα τοὺς πό-
 60 δας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου. ⁶⁰ ἠτοιμάστην καὶ οὐκ ἐταράχθην τοῦ φυλά-
 61 ξασθαι τὰς ἐντολάς σου. ⁶¹ σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ
 62 νόμου σου οὐκ ἐπελαζόμεν. ⁶² μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαι
 63 σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ⁶³ μέτοχος ἐγὼ εἰμι πάντων τῶν
 64 φοβουμένων σε καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου. ⁶⁴ τοῦ ἐλέους σου,
 65 κύριε, πλήρης ἡ γῆ· τὰ δικαιώματά σου διδάξόν με. ⁶⁵ χρηστότητα ἐποίησας
 66 μετὰ τοῦ δούλου σου, κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου. ⁶⁶ χρηστότητα καὶ παιδείαν
 67 καὶ γνῶσιν διδάξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα. ⁶⁷ πρὸ τοῦ με τα-
 68 πεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα. ⁶⁸ χρηστὸς
 69 εἶ σὺ κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου.
 70 ῥεννήσω τὰς ἐντολάς σου. ⁷⁰ ἐτυρώσῃ ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν

25. **x. το λογιον σ. (?) 26. τ. οδ. σου 30. om και 34. εξερευ-
 νησω 35. εν τριβῳ 41. κατα λογιον σου 42. ονειδιζ. με ... επι τους
 λογους 43. εφηλπισα 48. ηγαπησα σφοδρα 49. τον λογον ... ω εφηλπι-
 σας 57. omi του 58. omi το 59. διελογ. κατα τας 62. εξομολογησασθαι
 64. τ. ελαιους κυριου 65. κατα το λογιον σου 67. εγω εφυλαξα 69. εξε-
 ραυνησω

νόμον σου ἐμελέτησα. ⁷¹ ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν μάθω τὰ 71
δικαιώματά σου. ⁷² ἀγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας 72
χρυσίου καὶ ἀργυρίου. ⁷³ αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με· συνέ- 73
τισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. ⁷⁴ οἱ φοβούμενοί σε ὄψονται με 74
καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. ⁷⁵ ἔγνω ὁ κύριος 75
δικαιοσύνην τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθείαν ἐταπείνωσάς με. ⁷⁶ γεννηθήτω 76
τὸ ἐλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου· ⁷⁷ ἐλθέ- 77
τωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστίν.
⁷⁸ ἀσχυνηθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἄδο- 78
λεσχίσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. ⁷⁹ ἐπιστρέψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε καὶ 79
οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου. ⁸⁰ γεννηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς 80
δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνηθῶ. ⁸¹ ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ 81
ψυχὴ μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα· ⁸² ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς 82
τὸ λόγιόν σου, λέγοντες Πότε παρακαλέσεις με; ⁸³ ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν 83
πάχυνι, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. ⁸⁴ πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ 84
δούλου σου; πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδικωκόντων με κρίσιν; ⁸⁵ διηγῇ- 85
σαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ νόμος σου κύριος. ⁸⁶ πᾶσαι 86
αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια· ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοηθήσόν μοι. ⁸⁷ παρὰ βραχὺ 87
συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου. ⁸⁸ κατὰ 88
τὸ ἐλεός σου ζήσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου. ⁸⁹ εἰς 89
τὸν αἰῶνα, κύριε, ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ, ⁹⁰ εἰς γενεὰν καὶ γε- 90
νεὰν ἡ ἀληθεία σου· ἐξεμελίψας τὴν γῆν καὶ διαμένει, ⁹¹ τῇ διατάξει σου 91
διαμένει ἡμέρα, ὅτι τὰ συμπαντα δοῦλα σά. ⁹² εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου με- 92
λέτη μου ἐστί, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου· ⁹³ εἰς τὸν αἰῶνα 93
οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με. ⁹⁴ σὸς 94
εἰμι ἐγὼ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. ⁹⁵ ἐμὲ ὑπέμειναν 95
ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου συνῆκα. ⁹⁶ πάσης συντελείας 96
εἶδον πέρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα. ⁹⁷ ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου 97
κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστίν. ⁹⁸ ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφην- 98
σάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμή ἐστίν. ⁹⁹ ὑπὲρ πάντας τοὺς 99
διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν. ¹⁰⁰ ὑπὲρ 100
πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. ¹⁰¹ ἐκ πάσης ὁδοῦ πο- 101
νηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου· ¹⁰² ἀπὸ 102
τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοζήτησάς με. ¹⁰³ ὡς γλυκεία τῷ 103
λάρυνγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. ¹⁰⁴ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν 104
σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας. ¹⁰⁵ λύχνος τοῖς ποσὶ 105
μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου. ¹⁰⁶ ὥμοσα καλὴ ἔστησα τοῦ φυ- 106
λάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁰⁷ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα· κύ- 107
ριε, ζήσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. ¹⁰⁸ τὰ ἐκούσια τοῦ στόματός μου εὐδό- 108
κησον δὴ, κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου διδάξόν με. ¹⁰⁹ ἡ ψυχὴ μου ἐν ταῖς 109
χερσὶ σου διὰ παντός, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. ¹¹⁰ ἔσεντο ἁμαρ- 110
τωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην. ¹¹¹ ἐκληρονόμησα 111
τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσιν·
¹¹² ἐκλινὰ τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶ- 112
να δι' ἀντάμειψιν. ¹¹³ παρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. 113
¹¹⁴ βοηθός μου καὶ ἀντιληπτῶρ μου εἶ σύ, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπῆλπισα. 114

* 2 Pe.
1, 19.

72. αγαθόν 74. εφηλπισα 77. ελθωσαν ... και ζησονμαι 84. εις
τον λογον σ. εφηλπισα 82. εξελειπον ... ομη λεγ. II. π. με 84. ωσει
ασκος 87. εγκατελειπον 91. η ημερα ... συνπαντα 96. ιδον 98. μοι
εστιν 103. γλυκια 104. in f. add οτι συ ενομοζητησας με 107. ed. rom.
σφοδρα κυριε, ζησον (cod. alex. ut edidimus) 109. χερσιν μου 112. αν-
ταμιψιν 114. αντιληπτωρ ... εφηλπισα

115 ¹¹⁵ ἐκκλίνετε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ μου.
 116 ¹¹⁶ ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζήσόν με, καὶ μὴ καταισχύνης με
 117 ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου. ¹¹⁷ βοήθησόν μοι καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω ἐν
 118 τοῖς δικαίωμασί σου διὰ παντός. ¹¹⁸ ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατούντας
 119 ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν. ¹¹⁹ παραβαίνον-
 τας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ
 120 μαρτύριά σου. ¹²⁰ κατήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου, ἀπὸ γὰρ
 121 τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην. ¹²¹ ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην, μὴ παρα-
 122 θῶς με τοῖς ἀδικοῦσί με. ¹²² ἔνδεξαι τὸν δούλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ συκο-
 123 φαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι. ¹²³ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλειπον εἰς τὸ σωτήριόν
 124 σου καὶ εἰς τὸ λόγιόν τῆς δικαιοσύνης σου. ¹²⁴ ποιήσον μετὰ τοῦ δούλου σου
 125 κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου διδάξόν με. ¹²⁵ δούλός σου εἰμι
 126 ἐγώ, συνέτισόν με καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου. ¹²⁶ καιρὸς τοῦ ποιῆσαι
 127 τῷ κυρίῳ· διεσέδεσσαν τὸν νόμον σου. ¹²⁷ διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς
 128 σου ὑπὲρ χρυσίου καὶ τοπάξιον. ¹²⁸ διὰ τοῦτο πρὸς πᾶσας τὰς ἐντολάς
 129 σου κατωρθόμην, πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα. ¹²⁹ θάυμαστὰ τὰ μαρτύριά
 130 σου, διὰ τοῦτο ἐξερευνήσεν αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου. ¹³⁰ ἡ δὴλωσις τῶν λόγων σου
 131 φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. ¹³¹ τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐῴκυσα πνεῦμα,
 132 ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν. ¹³² ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με κατὰ
 133 τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. ¹³³ τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον
 134 κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριεύσάτω μου πᾶσα ἀνομία. ¹³⁴ λύτρωσαί
 135 με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. ¹³⁵ τὸ πρὸς-
 πόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δούλόν σου, καὶ διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου.
 136 ¹³⁶ διεξόδους ὑδάτων κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν
 137 νόμον σου. ¹³⁷ δίκαιος εἶ κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου. ¹³⁸ ἐνετείλω
 139 δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου καὶ ἀλήθειαν σφόδρα. ¹³⁹ ἐξέτηξέ με ὁ ζήλος
 140 σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου. ¹⁴⁰ πεπυρωμένον τὸ λό-
 141 γιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δούλός σου ἠγάπησεν αὐτό. ¹⁴¹ νεώτερος ἐγώ εἰμι
 142 καὶ ἐξουδενωμένος, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελάθόμην. ¹⁴² ἡ δικαιοσύνη σου
 143 δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια. ¹⁴³ ὤλιψες καὶ ἀνάγκαι εὐ-
 144 ροσάν με, ἐντολαί σου μελέτη μου. ¹⁴⁴ δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα.
 145 συνέτισόν με καὶ ζήσομαι. ¹⁴⁵ ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐπάκουσόν μου
 146 κύριε, τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω. ¹⁴⁶ ἐκέκραξά σου, σῶσόν με, καὶ φυ-
 147 λάξω τὰ μαρτύριά σου. ¹⁴⁷ προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λό-
 148 γους σου ἐπήλπισα. ¹⁴⁸ προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον τοῦ με-
 149 λετῆν τὰ λόγια σου. ¹⁴⁹ τῆς φωνῆς μου ἄκουσον κύριε κατὰ τὸ ἔλεός σου,
 150 κατὰ τὸ κρίμα σου ζήσόν με. ¹⁵⁰ προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνομίαι,
 151 ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν. ¹⁵¹ ἐγγὺς εἶ κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί
 152 σου ἀλήθεια. ¹⁵² κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 153 ἐθαμελίωσας αὐτά. ¹⁵³ ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου
 154 σου οὐκ ἐπελάθόμην. ¹⁵⁴ κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με, διὰ τὸν
 155 λόγον σου ζήσόν με. ¹⁵⁵ μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρίᾳ, ὅτι τὰ δικαιώματά
 156 σου οὐκ ἐξεζήτησαν. ¹⁵⁶ οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί, κύριε· κατὰ τὸ κρίμα σου
 157 ζήσόν με. ¹⁵⁷ πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ ὠλεῖοντές με, ἐκ τῶν μαρτυρίων
 158 σου οὐκ ἐξέκλινα. ¹⁵⁸ εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ λόγια σου
 159 οὐκ ἐφυλάξαντο. ¹⁵⁹ ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα, κύριε· ἐν τῷ ἔλεεί

115. εξεραυνησω 122. εκδεξαι 123. εξελειπον 124. κυριε κατα το
 λογιον σου 127. υπερ το χρυσιον 129. εξηραυνησεν 134. ηνυξα και ηλ-
 κυσα 132. αγαπουντων 136. διεβησαν 139. ο ζηλος του οικου σου ...
 των εντολων σου 143. αι εντολαι 144. και ζησον με 146. εκεκραξα σε
 147. εφηλπισα 151. ει συ κυριε κ. π. αι εντολαι σ. 153. και εξελουμαι
 157. εκωλεγοντες 158. ιδον 159. κυριε c. seqq. conjg.

σου ζήσόν με. ¹⁶⁰ ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα ¹⁶⁰
τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁶¹ ἄρχοντες κατεδιώξαν με δωρεάν, καὶ ¹⁶¹
ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδιά μου. ¹⁶² ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ ¹⁶²
λόγια σου, ὡς ὁ εὐρίσκων σκύλα πολλά. ¹⁶³ ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξά- ¹⁶³
μην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. ¹⁶⁴ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἤνεσά σε ἐπὶ τὰ ¹⁶⁴
κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁶⁵ εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, ¹⁶⁵
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. ¹⁶⁶ προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου, κύριε, καὶ ¹⁶⁶
τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα. ¹⁶⁷ ἐφύλαξεν ἡ ψυχὴ μου τὰ μαρτύριά σου, καὶ ¹⁶⁷
ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα. ¹⁶⁸ ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, ¹⁶⁸
ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοὶ μου ἐναντίον σου, κύριε. ¹⁶⁹ ἐγγυσάτω ἡ δειξις μου ἐνώ- ¹⁶⁹
πιόν σου, κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με. ¹⁷⁰ εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμα μου ¹⁷⁰
ἐνώπιόν σου, κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥύσαι με. ¹⁷¹ ἐξερευξάντο τὰ χεῖλη ¹⁷¹
μου ὕμνον, ὅταν διδάξης με τὰ δικαιώματά σου. ¹⁷² φθέγγετο ἡ γλῶσσά μου ¹⁷²
τὰ λόγια σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη. ¹⁷³ γενέσθω ἡ χεὶρ σου ¹⁷³
τοῦ σώσαστά με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠρετισάμην. ¹⁷⁴ ἐπεπόνησα τὸ σωτήριόν σου, ¹⁷⁴
κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μου ἔστι. ¹⁷⁵ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει ¹⁷⁵
σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι. ¹⁷⁶ ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός· ¹⁷⁶
ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

CXIX. (CXX.)

᾽Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πρὸς κύριον ἐν τῷ ἤλιβεσθαι με ἐκέκραξα, καὶ εἰσέηκουσέ μου. ² κύριε, ²
ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ χειλέων ἀδικῶν καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας. ³ τί δο- ³
3 ξείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν; ⁴ τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ⁴
4 ἔκονημένα σὺν τοῖς ἀνδραξὶ τοῖς ἐρημικοῖς. ⁵ οἴμοι ὅτι ἡ παροιμία μου ἔμα- ⁵
5 κρύνθη, κατεσκηνώσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηθάρ. ⁶ πολλὰ παρώκησεν ἡ ⁶
6 ψυχὴ μου μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην. ⁷ ἡμην εἰρηνικός· ὅταν ἐλάλουν ⁷
αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

CXX. (CXXI.)

᾽Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἦξει ἡ βοήθειά μου. ² ἡ βοή- ²
2 θεία μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ³ μὴ δώης ³
3 εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε. ⁴ ἰδοὺ οὐ νυστάξει ⁴
4 οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραὴλ. ⁵ κύριος φυλάξει σε, κύριος σκέπη ⁵
σου ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου. ⁶ ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη ⁶
τὴν νύκτα. ⁷ κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχὴν σου ὁ ⁷
7 κύριος. ⁸ κύριος φυλάξει τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ⁸
8 ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXI. (CXXII.)

᾽Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Εὐφρανθήναι ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι Εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα. ² ἐστὼ- ²
2 τες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ. ³ Ἱερουσαλήμ ³
οἰκοδομουμένη ὡς πόλις ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁴ ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν ⁴

164. ηνεσα σοι 165. αγαπ. το ονομα σου 166. προσεδοκουν 168. ενω-
πιον σου 169. εγγισατω ... εναντιον σου (sed 168. et 169. usque εναντιον
σου in litura) 170. κατα το κριμα σου ζησον με 171. εξερευξονται
172. φθεγγεταται ... το λογιον σου CXIX. 5. οιμοι 6. om την ... ed.
rom. el cod. alex. ειρηνην cum ημ. ειρηνικ. conjg. CXX. 1. ποθεν ηξει
3. νυσταξει 5. ** δεξιας 7. κυρ. φυλαξει σε CXXI. (1. πορευσωμεθα)
3. οι μετοχοι

αἱ φυλαί, φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ Ἰσραὴλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
 5 ματι κυρίου. ⁵ ὅτι ἐκεῖ ἐκάτισαν ἡρόνοι εἰς κρίσιν, ἡρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυίδ.
 6 ⁶ ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐσηνία τοῖς ἀγαπῶσι
 7 σε· ⁷ γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐσηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσι
 8 σου. ⁸ ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίων μου ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ
 9 σοῦ· ⁹ ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθὰ σοι.

CXXII. (CXXIII.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

2 Πρὸς σέ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. ² Ἰδοὺ
 ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης
 εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεόν
 3 ἡμῶν, ἕως οὐ οἰκτεیرهσai ἡμᾶς. ³ ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ
 4 πολλὴ ἐπλήσθημεν ἐξουθενώσεως· ⁴ ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, τὸ ὄνει-
 δος τοῖς εὐσηνοῦσι καὶ ἡ ἐξουθενώσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

CXXIII. (CXXIV.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

2 Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ Ἰσραὴλ, ² εἰ μὴ ὅτι κύριος
 3 ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, ³ ἄρα ζῶντας ἂν κατ-
 4 ἐπιον ἡμᾶς, ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς· ⁴ ἄρα τὸ ὕδωρ
 5 ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς, χεῖμαρρὸν διτῆθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν· ⁵ ἄρα διτῆθεν ἡ
 6 ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον. ⁶ ἐβλογητὸς κύριος ὅς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς
 7 εἰς ῥῆραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν. ⁷ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐρρύσθη ἐκ τῆς
 8 παγίδος τῶν θηρευόντων· ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐρρύσθημεν. ⁸ ἡ βοή-
 θεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXIV. (CXXV.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὁρος Σιών· οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
 2 ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ. ² ὄρη κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ
 3 αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. ³ ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον
 τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κληρὸν τῶν δικαίων, ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δι-
 4 καιοὶ ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν. ⁴ ἀγάθυνον, κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς
 5 εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. ⁵ τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλίᾶς ἀπάξει κύριος
 μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν· εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

CXXV. (CXXVI.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

¹ Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐγενήθημεν ὥσει πα-
 2 ρακεκλημένοι. ² τότε ἐπλήσθη χαρὰς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν
 ἀγαλλιάσεως· τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ἑμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ'
 3 αὐτῶν. ³ ἕμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραυνόμενοι.
 4 ⁴ ἐπίστρεψον, κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χεῖμαρρὸς ἐν τῷ νότῳ. ⁵ οἱ
 6 σπεύροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θειοῦσι. ⁶ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ
 ἐκλαιον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἤξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει
 αἰρונτες τὰ δράγματα αὐτῶν.

Α. add αι ante φυλ. κυριου Β. επ οικον Γ. γενεσθω δε Δ. ενεκεν
 ... ελαλουν δε Ε. ενεκεν ... ομ σοι CXXIII. 4. ομ αν Γ. ερυσθη
 ... ερυσθημεν CXXIV. 2. και κυριος 3. ομ κυριος ... εν ανομοια
 CXXV. 1. ως pro ωσει 2. χαρα 3. ως ο χειμαρρ. 6. αιροντες pro βαλ-
 λοντες

CXXVI. (CXXVII.)

᾿Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

᾿Εάν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦν-
τες· ἐάν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων. ² εἰς 2
μάτην ὑμῖν ἐστὶ τὸ θρῆρίζειν· ἐγείρεσθε μετὰ τὸ κατῆσθαι, οἱ ἐσθιόντες ἄρτον
δδύνῃς, ὅταν δῶ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον. ³ ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου 3
υἱοί, ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστροῦ. ⁴ ὥσει βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως 4
οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων. ⁵ μακάριος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ 5
αὐτῶν· οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλαις.

CXXVII. (CXXVIII.)

᾿Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ. ² τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι, μακάριος εἶ καὶ καλῶς σοι 2
ἔσται. ³ ἡ γυνὴ σου ὡς ἄμπελος εὐθινοῦσα ἐν ταῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· 3
οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα ἐλαίων κύκλῳ τῆς τραπέζης σου. ⁴ ἰδοὺ οὕτως εὖλο- 4
γηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. ⁵ εὐλογῆσαι σε κύριος ἐκ Σιών, 5
καὶ ἔδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ⁶ καὶ ἔδοις 6
υἱοῖς τῶν υἱῶν σου. εἰρήνῃ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

CXXVIII. (CXXIX.)

᾿Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἰπάτω δὴ Ἱσραὴλ· ² πλεο- 2
νάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μου. ³ ἐπὶ 3
τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν· ⁴ κύ- 4
ριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχέναν ἁμαρτωλῶν. ⁵ αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφῇ- 5
τωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες Σιών· ⁶ γενηθήτωσαν ὥσει χόρτος 6
δωμάτων, ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη· ⁷ οὐ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα 7
αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων· ⁸ καὶ οὐκ 8
εἶπαν οἱ παράγοντες Εὐλογία κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογῆκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνό-
ματι κυρίου.

CXXIX. (CXXX.)

᾿Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

᾿Εκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, κύριε· ² κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου, 2
γενηθήτω τὰ ὠτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. ³ ἐάν 3
ἀνομίας παρατηρήσῃς κύριε, κύριε τίς ὑποστήσεται; ⁴ ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἴλα- 4
σμός ἐστιν· ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ⁵ ὑπέμεινά σε κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ 5
μου εἰς τὸν λόγον σου. ⁶ ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ φυλακῆς 6
πρωίας μέχρι νυκτός· ἐλπίσάτω Ἱσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον. ⁷ ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ 7
τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, ⁸ καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἱσραὴλ 8
ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

CXXVI. 1. ο κυριος bis ... οικοδομησει ... οι οικοδομ. αυτον 2. του
ορθριζειν ... εγειρεσθαι ... εσθοντες 5. μακαρ. ανθρωπος ος ... καται-
σχυνθωσιν ... εν πυλη CXXVII. 2. τους καρπους των πονων 3. εν τοις
κλιτ. 5. ευλογησει CXXVIII. 2. εδυνηθησαν 3. επι τω νωτου (sic)
6. δοματων CXXIX. 1. εκεκραξα σε 2. εισακ. της προσευχης μ. 3. πα-
ρατηρηση 6. ed. rom. post κυριον prius plene interpg. ... και μεχρι ... ante
ελπισατω add απο φυλακης πρωιας 7. το ελαιος εστιν 8. αυτω

CXXX. (CXXXI.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Κύριε, οὐχ ὑψώσῃ ἡ καρδία μου, οὐδὲ ἐμετewρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου·
 2 οὐδὲ ἐπορεύσῃ ἐν μεγάλοις οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ. ² εἰ μὴ ἐταπει-
 νοφρόνουν ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχὴν μου, ὥς τὸ ἀπογεγαλκτισμένον ἐπὶ τὴν
 3 μητέρα αὐτοῦ, ὥς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. ³ ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ
 τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος.

CXXXI. (CXXXII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

2 Μνήσῃτι, κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ· ² ὥς ὥμοσε
 3 τῷ κυρίῳ, ἠΐξατο τῷ θεῷ Ἰακώβ ³ εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκῆνωμα οἴκου μου,
 4 εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου, ⁴ εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς
 μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπausιν τοῖς κροτάφοις μου,
 5 ⁶ ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ, σκῆνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. ⁶ ἰδοὺ ἠκούσαμεν
 7 αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, εὖρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ· ⁷ εἰσελευσώ-
 μεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ
 8 πόδες αὐτοῦ. ⁸ ἀνάστητι κύριε εἰς τὴν ἀνάπausιν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ
 9 ἀγιάσματος σου· ⁹ οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου
 10 ἀγαλλιάσονται. ¹⁰ ἔνεκεν Δαυὶδ τοῦ δούλου σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον
 11 τοῦ χριστοῦ σου. ¹¹ ὥμοσε κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀψετήσει
 12 αὐτὴν· Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου στήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. ¹² ἐὰν φυλά-
 ξωνται οἱ υἱοί σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα ἃ διδάξω
 13 14 ¹³ ὅτι ἐξελέξατο κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτοῦ· ¹⁴ αὕτη
 ἡ κατάπausίς μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὥδε κατοικήσω ὅτι ἡρετίσάμην αὐτὴν.
 15 ¹⁵ τὴν Σῆραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων·
 16 ¹⁶ τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλ-
 17 λιάσονται. ¹⁷ ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυὶδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ
 18 μου· ¹⁸ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ
 ἀγίασμά μου,

CXXXII. (CXXXIII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ
 2 αὐτό· ² ὥς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαίνειν ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν
 3 Ἀαρὼν, τὸ καταβαίνειν ἐπὶ τὴν ὦαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ· ³ ὥς δρόσος Ἄερ-
 μῶν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών· ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλο-
 γίαν, ζῶν ἐως τοῦ αἰῶνος.

CXXXIII. (CXXXIV.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δούλοι κυρίου, οἱ ἐστῶτες ἐν
 2 οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν· ² ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας

CXXX. 4. ἀναβαθμῶν τῷ δαυὶδ ... μου ἡ καρδία 2. ἐταπεινοφροῦν
 α. υ. τ. καρδίαν μου ... ἀνταποδοσεῖς CXXXI. 4. πρᾶυτητος 3. Π pro
 Ε. 6. ἐν ἐφραθᾷ ... εὐραμεν α. ἐν ταῖς δασεσεῖ 7. εἰσελευσάμεθα ...
 * αὐτῶν ... εἰς τοπὸν 9. ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται 11. ἀψετησει αὐτον ...
 ἐπὶ τὸν θρόνον 12. φυλάξ. υἱοὶ σου ... καθεύδουσιν. ἐως τ. αἰῶνος ... * ἐπὶ
 τὸν θρόνον σ. (vdtr) 13. οὗτι ἐκεῖ 15. τὴν χερᾶν αὐτῆς 17. ἡτοίμασας
 τῷ χριστῷ μου λυχνον CXXXII. 4. ἀναβαθμ. τῷ δαυὶδ 2. ἐπὶ κεφαλῇ
 β. τ. εὐλογεῖαν αὐτοῦ καὶ ζῶν

ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον. ³ εὐλογῆσαι σε κύριος ἐκ Σιών, ³ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXXIV. (CXXXV.)

Ἀλληλουῖα.

Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου, αἰνεῖτε δούλοι κυρίου, ² οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ ² κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. ³ αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸς κύριος· ³ ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν· ⁴ ὅτι τὸν Ἰακώβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ ⁴ κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμόν ἑαυτῷ. ⁵ ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι μέγας ὁ κύ- ⁵ ριος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς· ⁶ πάντα ὅσα ἤψαλθεν ὁ ⁶ κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πά- ⁷σαις ταῖς ἀβύσσοις. ⁷ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ⁷ ἐποίησεν, ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. ⁸ ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα ⁸ Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ⁹ ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν ⁹ μέσῳ σου Αἴγυπτε, ἐν Φαραῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ. ¹⁰ ὃς ἐπάταξεν ¹⁰ ἔθνη πολλά, καὶ ἀπέκτεινε βασιλεῖς κραταιούς, ¹¹ τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν ¹¹ Ἀμορραίων, καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν, καὶ πάσας τὰς βασιλεῖδας Χα- ¹² ναάν, ¹² καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρονομίαν Ἰσραὴλ λαῷ ¹² αὐτοῦ. ¹³ κύριε, τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς ¹³ γενεὰν καὶ γενεάν· ¹⁴ ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις ¹⁴ αὐτοῦ παρακληθήσεται. ¹⁵ τὰ εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσόν, ἔργα ¹⁵ χειρῶν ἀνθρώπων· ¹⁶ στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλῆσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ ¹⁶ οὐκ ὁφονται, ¹⁷ ὥτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται, οὐδὲ γὰρ ἐστὶ πνεῦμα ¹⁷ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. ¹⁸ ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιτο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες ¹⁸ οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁹ οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογῆσατε τὸν κύριον, οἶκος Ἄ- ¹⁹ ρῶν εὐλογῆσατε τὸν κύριον· ²⁰ οἶκος Λευὶ εὐλογῆσατε τὸν κύριον, οἱ φοβού- ²⁰ μενοι τὸν κύριον εὐλογῆσατε τὸν κύριον. ²¹ εὐλογητὸς κύριος ἐν Σιών, ὁ κα- ²¹ τοικῶν Ἱερουσαλὴμ.

CXXXV. (CXXXVI.)

Ἀλληλουῖα.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ² ² ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ² ³ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ³ ⁴ τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁴ ⁵ τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁵ ⁶ τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁶ ⁷ τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ⁸ τὸν ⁷ ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ⁹ τὴν σε- ⁹ λήνην καὶ τοὺς ἀστεράς εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹⁰ τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν ¹⁰ αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι ¹¹ εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ¹² ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, ¹² ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹³ τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ¹³ εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ¹⁴

CXXXIV. 3. ** ηδὺ pro καλόν 4. αὐτοῦ pro εαυτῷ 5. ἐγνων ... με-
γας κυριος 6. om πασαις 12. δουλῶ pro λαῷ 13. κυριε pro καὶ priore
17. καὶ οὐκ ἀκουσονται et add ρεινας ἐχουσιν καὶ οὐκ οσφρανῶσονται χει-
ρας ἐχουσιν καὶ οὐ ψηλαφησουσιν ποδας ἐχουσιν καὶ οὐ περιπατησουσιν
οὐ φωνησουσιν ἐν τῷ λαρυγγὶ αὐτῶν 20. λευει 18. παντες οἱ ποι. α.
21. ἐκ σιών CXXXV. 1. οτι χρηστος, οτι 9. καὶ τὰ ἀστρα

15 διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ἐκτινάξαντι Πα-
 16 ραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς ὕαλασσαν ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 17 αὐτοῦ. ¹⁶ τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
 18 ἔλεος αὐτοῦ. ¹⁷ τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 19 αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιοὺς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 20 αὐτοῦ. ¹⁹ τῶν Σηὼν βασιλεῶ τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 21 τοῦ. ²⁰ καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 22 ²¹ καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
 23 ²² κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ²³ ὅτι
 24 ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 25 αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
 26 ἔλεος αὐτοῦ. ²⁵ ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
 26 ²⁶ ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXXXVI. (CXXXVII.)

Τῷ Δαυὶδ Ἱερεμίου.

Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκατίσαμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ
 2 μνηστῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών. ² ἐπὶ ταῖς ἱτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν
 3 τὰ ὄργανα ἡμῶν, ³ ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς
 4 λόγους ᾠδῶν, καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν
 5 Σιών. ⁴ πῶς ἄσωμεν τὴν ᾠδὴν κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίᾳ; ⁵ ἔὰν ἐπιλάθωμαι
 6 σου Ἱερουσαλὴμ, ἐπιλησθήη ἡ δεξιὰ μου. ⁶ κολληθήη ἡ γλῶσσά μου τῷ
 7 λάρυγγί μου, ἔὰν μὴ σου μνηστῶ, ἔὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλὴμ
 8 ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου. ⁷ μνηστῆτι κύριε τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέ-
 9 ραν Ἱερουσαλὴμ, τῶν λεγόντων Ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς.
 8 ⁸ θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀντα-
 9 πόδομά σου ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν. ⁹ μακάριος ὃς κρατήσῃ καὶ ἰδοὺ τὰ
 νηπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

CXXXVII. (CXXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον ἀγγέλων
 2 ψαλῶ σοι, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. ² προσκυνήσω
 3 πρὸς ναὸν ἁγίόν σου, καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τῷ ἔλεει σου
 4 καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου, ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἁγίόν σου. ³ ἐν ἡ
 5 ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαι σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου. πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ
 6 μου δυνάμει σου. ⁴ ἐξομολογησάσωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
 5 ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου. ⁵ καὶ ἠσάτωσαν ἐν ταῖς
 6 ὁδοῖς κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου. ⁶ ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ τα-
 7 πεινὰ ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει. ⁷ ἔὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ
 8 θλίψεως, ζήσεις με. ἐπ' ὄργην ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ
 8 με ἡ δεξιὰ σου. ⁸ κύριε ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ. κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν
 αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδης.

14. *μεσου αυτων 15. τω (ομι και) εκτιναξ. 26. τω κυριω του ουρ.
 CXXXVI. 1. ομι ιερεμιου 2. εκει εκρεμασαμεν 3. οι εκχμαλωτευοντες
 5. *επιλαθωμεν 6. *προαναταξωμεν ... ομι ως 7. εως ου ο θεμελιος
 εν αυτη CXXXVII. Inscriptio sic: Τω δαυιδ ζαχαριου 1. ομι οτι ηκου-
 σας usque μου 2. επι παντας το ονομα σου το αγιον ei *add σου
 3. επικαλεσομαι ... εν δυναμει omisso σου 7. *εμμεσω ... ζωσεις με
 ... *ομι μου 8. κυριος ανταποδωσει

CXXXVIII. (CXXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με· ² σὺ ἔγνως τὴν κατῳέδραν μου καὶ 2
τὴν ἔγερσίν μου, σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν· ³ τὴν 3
τρίβον μου καὶ τὴν σχοινὸν μου ἐξεχνίσας, καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου προεΐ-
δες, ⁴ ὅτι οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος ἐν γλώσσῃ μου· ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνως πάντα ⁴
⁵ τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα· σὺ ἔπλασάς με καὶ ἔζηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρὰ ⁵
σου. ⁶ ἐθαυμαστώσῃ ἡ γυνῶσίς σου ἐξ ἑμοῦ· ἐκραταιώσῃ, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς ⁶
αὐτήν. ⁷ ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ⁷
ποῦ φύγω; ⁸ ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ⁸
ἄδην, πάρει· ⁹ ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγας μου κατ' ὄρσιν καὶ κατασκηνώσω ⁹
εἰς τὰ ἔσχατα τῆς βαλάσσης, ¹⁰ καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ ¹⁰
κατῳέξει με ἡ δεξιὰ σου. ¹¹ καὶ εἶπα Ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νύξ ¹¹
φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου· ¹² ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ¹²
νύξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται· ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς.
¹³ ὅτι σὺ ἐκτίσω τοὺς νεφρούς μου κύριε, ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός ¹³
μου. ¹⁴ ἐξομολογήσομαι σοι, ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώσης· θαυμάσια τὰ ἔργα ¹⁴
σου, καὶ ἡ ψυχὴ μου γινώσκει σφόδρα. ¹⁵ οὐκ ἐκρύβη τὸ ὄστούν μου ἀπὸ ¹⁵
σοῦ ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτῳ τῆς γῆς·
¹⁶ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες ¹⁶
γραφῆσονται· ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐραὶ ἐν αὐτοῖς. ¹⁷ ἔμοι δὲ λίαν ¹⁷
ἐτιμῆθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν· ¹⁸ ἔξα- ¹⁸
κρισθήσομαι αὐτοὺς καὶ ὑπὲρ ἅμμον πληθυνθήσονται· ἐξηγέρσῃ, καὶ ἔτι εἰμι
μετὰ σοῦ. ¹⁹ ἐὰν ἀποκτείνης ἀμαρτωλοὺς, ὁ θεός· ἄνδρες αἱμάτων ἐκκλίνατε ¹⁹
ἀπ' ἑμοῦ· ²⁰ ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμόν, λήψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις ²⁰
σου. ²¹ οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε κύριε ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἐξε- ²¹
τηκόμην; ²² τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτοὺς, εἰς ἐχθρούς ἐγένοντό μοι. ²³ δοκί- ²²
μασόν με, ὁ θεός, καὶ γινῶσι τὴν καρδίαν μου· ἔτασόν με καὶ γινῶσι τὰς ²³
τρίβους μου· ²⁴ καὶ ἶδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἑμοί, καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ ²⁴
αἰωνία.

CXXXIX. (CXL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμός.

² Εἴξεοῦ με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαι με, ²
³ ὅτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέ- ³
ους· ⁴ ἠκόνησαν γλώσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεις, ἰδὲ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη ⁴
αὐτῶν. διάψαλμα. ⁵ φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων ⁵
ἀδίκων ἐξελοῦ με, ὅτινες ἐλογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου·
⁶ ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι, καὶ σχοινία διέτειναν παγίδας τοῖς ποσὶ ⁶
μου, ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι. διάψαλμα. ⁷ εἶπα τῷ κυρίῳ Θεός ⁷
μου εἰ σύ, ἐνώτισαι κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεξιᾶς μου. ⁸ κύριε κύριε, δύνα- ⁸
μις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσχίσας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
⁹ μὴ παραδῶς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἀμαρτωλῷ· διελογίσαντο κατ' ⁹
ἑμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μὴ ποτε ὑψωθῶσιν. διάψαλμα. ¹⁰ ἡ κεφαλὴ τοῦ ¹⁰

CXXXVIII. om ε. το τέλος ... τω δ. ψαλμ. χαχαριου et ** add εν τη
διασπορα 3. συ εξεχνιασας 8. συ ει εκει 9. κατ ορσιν 12. οτι το σκο-
τος ... om και νυξ ως η. φωστ. 13. * om συ 15. εν τοις κατωτατοις
16. το ακατεργαστον σου ειδοςαν οι οφθαλμοι μου 20. λημψονται 21. επι
τοις εχθροις 23. κυριε pro ο θεος 24. x. ειδε η ειδες οδον CXXXIX. 1.
ψαλμ. τω δαυ. 2. εξελουμαι 3. αδικιαν 5. απο ανθρωπου αδικου ρυσαι
με ... om του 6. om διαψαλμα 9. εγκαταλειπης ... om διαψαλμα

- 11 κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς. ¹¹ πεσοῦνται ἐπ' αὐτούς ἄνθρακες πυρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτούς ἐν ταλαι-
 12 πωρίαις, οὐ μὴ ὑποστῶσιν. ¹² ἄνθρω γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς
 13 γῆς· ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς καταφθόραν. ¹³ ἔγνω ὅτι ποιήσῃ κύ-
 14 ριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων. ¹⁴ πλὴν δίκαιοι ἐξο-
 μολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.

CXL. (CXLI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου, πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεξι-
 2 σεώς μου ἐν τῷ κεκραγέῃ μου πρὸς σέ. ² κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς
 3 θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρσι τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή. ³ ὦ κύριε
 4 φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς πρὸ τῆς χεῖρός μου. ⁴ μὴ ἐκ-
 κλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις
 5 ἐν ἁμαρτίαις, σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐ μὴ συνδοιάσω
 6 μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν. ⁵ παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
 7 ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου· ὅτι ἔτι καὶ ἡ προς-
 8 ευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν. ⁶ κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κραταιοὶ
 9 αὐτῶν· ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἠδύνθησαν. ⁷ ὥς ἐπὶ πάχος γῆς διεβράγη
 8 ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὅσα ἡμῶν παρὰ τὸν ἄδην. ⁸ ὅτι πρὸς σέ κύριε
 9 κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυχὴν μου· ⁹ φύ-
 10 λαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ σκανδαλῶν τῶν ἐργα-
 11 ζομένων τὴν ἀνομίαν. ¹⁰ πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοί· κατὰ
 μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

CXLI. (CXLI.)

Συνέσεως τῷ Δαυίδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, προσευχή.

- 2 3 ² Φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐδεήτην. ³ ἐκ-
 4 χεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν ἡλπίσιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγ-
 5 γελῶ. ⁴ ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους
 6 μου· ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἡ ἐπορεύομένη ἔκρυσαν παγίδα μοι. ⁵ κατενόουν εἰς τὰ
 7 δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με· ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ,
 8 καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου. ⁶ πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα, καὶ εἶπα
 7 Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου, μερὶς μου ἐν γῇ ζώντων. ⁷ πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου,
 8 ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα· ῥῦσαι με ἐκ τῶν καταδικόντων με, ὅτι ἐκραταίω-
 9 θησαν ὑπὲρ ἐμέ. ⁸ ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
 τῷ ὀνόματί σου, κύριε· ἐμέ ὑπομενοῦσι δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδῶς μοι.

CXLI. (CXLI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκει.

- Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώπιον τὴν δέησίν μου ἐν τῇ
 2 ἀληθείᾳ σου, ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου· ² καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς
 3 κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
 3 ³ ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου, ἐταπεινώσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ζωὴν

10. * om κοπ. τ. χειλ. αυτ. 11. ανθρακες εν πυρι καταβαλεις α. ελ εν ταλ. conjg. cum seqq. 12. εις διαφθοραν 14. ** και κατοικησουσιν CXL. 4. ** συνδυασω (συνδασω) 7. ** τα οσα αυτων 8. * om κυ- ριε alterum 9. σκανδαλου 10. οι αμαρτωλοι ... om αν CXL. 2. εκεκρ., και η φωνη μου προς θεον και προσεσχεν μοι 3. εκχ. ενωπιον αυ- του 5. απολετο 6. εκεκραξα προς σε κυριε, ειπα 7. εις pro προς CXLII. 4. κατεδιωξεν ... εισακουσον pro επακ. 3. εις γην

μου, ἐκάτισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος· ⁴ καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμέ 4
 τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου. ⁵ ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, 5
 καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέ-
 των. ⁶ διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου, ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι. 6
 διάψαλμα. ⁷ ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου· μὴ ἀποστρέ- 7
 ψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθῆσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς
 λάκκον. ⁸ ἀκουστὸν ποιήσόν μοι τὸ πρῶτὸν τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἠλπίσα· 8
 γινώρισόν μοι κύριε ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχὴν μου.
⁹ ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κατέφυγον. ¹⁰ δίδαξόν με 9 10
 τοῦ ποιῆν τὸ βέλημά σου, ὅτι βέος μου εἶ σύ· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν
 ὁδηγήσει με ἐν τῇ εὐθείᾳ. ¹¹ ἔνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε ζητῶ με, ἐν τῇ 11
 δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ ὑλίσβεως τὴν ψυχὴν μου· ¹² καὶ ἐν τῷ ἔλεεί σου 12
 ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς ὑλὶβοντας τὴν ψυχὴν
 μου, ὅτι δοῦλός σου εἰμι ἐγώ.

CXLIII. (CXLIV.)

Τῷ Δαυλὶδ πρὸς τὸν Γολιάδ.

Εὐλογητὸς κύριος ὁ βέος μου, ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράτα-
 ξιν, τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον· ² ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου, ἀντι- 2
 λήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερασπιστής μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἠλπίσα, ὁ ὑπο-
 τάσσω τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ. ³ κύριε, τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, 3
 ἡ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι λογίζῃ αὐτόν; ⁴ ἄνθρωπος ματαιότητι ὁμοιωθή, αἱ ἡμέ- 4
 ραι αὐτοῦ ὥσει σκιά παράγουσι. ⁵ κύριε, κλῖνον οὐρανοῦς σου καὶ κατάρβητι, 5
 ἅψαι τῶν ὀρέων καὶ καπνισθῇσονται· ⁶ ἄστραψον ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐ- 6
 τοῦς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς. ⁷ ἐξαπόστειλον τὴν 7
 χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσάι με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς
 νείων ἀλλοτρίων. ⁸ ὦν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ 8
 ἀδικίας. ⁹ ὁ βέος, ὠδὴν καινὴν ἄσομαί σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ 9
 σοι, ¹⁰ τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαυλὶδ τὸν 10
 δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. ¹¹ ῥῦσάι με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς νείων 11
 ἀλλοτρίων, ὦν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδι-
 κίας. ¹² ὦν οἱ υἱοὶ ὡς νεφύτα ἱδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, αἱ θυγατέρες 12
 αὐτῶν κεκαλλωπμέναι, περιεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ· ¹³ τὰ ταμεῖα 13
 αὐτῶν πλήρη, ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· τὰ πρόβατα αὐτῶν πολύ-
 τοκα, πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν, ¹⁴ οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς· οὐκ ἔστι 14
 καταπτώμα φραγμοῦ οὐδὲ διεξόδος οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.
¹⁵ ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτά ἐστι, μακάριος ὁ λαὸς οὗ κύριος ὁ βέος αὐτοῦ. 15

CXLIV. (CXLV.)

Αἴνεσις τοῦ Δαυλὶδ.

Ἦψώσω σε, ὁ βέος μου ὁ βασιλεὺς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου
 εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ² καὶ ἐκάστην ἡμέραν εὐλο- 2
 γήσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
 αἰῶνος. ³ μέγας ὁ κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ 3
 οὐκ ἔστι πέρας. ⁴ γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δύναμίν 4

6. om διαψ. 7. εξελεειπεν 9. εξελουμαι 10. om οτι 2. μ. ει συ ...
 το αγιον οδ. με εν γη ευθ. 12. εξολεθρευσεις ... οτι εγω δουλ. σου ειμι
 CXLIII. 2. αντιλημπτωρ ... τ. λαον αυτου 3. τις εστιν 4. *σκιαι 6.
 **αστραπην σου 7. εξελουμαι 10. om την 14. εξελουμαι 12. ων (sed
 ων in rasura) οι υι. αυτων ως ν. ηδρυμμενα 13. ταμια ... εξερευομενα
 CXLIV. 1. Αινεσεως τω δαυ. 3. μεγας κυριος 4. *αινεσει

5 σου ἀπαγγελοῦσι· ⁵ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἁγιοσύνης σου
6 λαλήσουσι, καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγῆσονται· ⁶ καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβε-
7 ρῶν σου ἐροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγῆσονται. ⁷ μνήμην τοῦ πλη-
θους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεῦξονται, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
8 ⁸ οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος· ⁹ χρηστός κύ-
10 ριος τοῖς ὑπομένουσι, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹⁰ ἐξο-
μολογησάσῃσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησά-
11 τωσάν σε· ¹¹ δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλή-
12 σουσι, ¹² τοῦ γνωρῆσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν
13 δόξαν τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τῆς βασιλείας σου. ¹³ ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάν-
14 των τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. ¹⁴ πιστὸς
κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ὑποστηρί-
ζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας, καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατεβράχμε-
15 νους. ¹⁵ οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν
16 ἐν εὐκαιρίᾳ· ¹⁶ ἀνοίγεις σὺ τὰς χεῖράς σου, καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον εὐδοκίας.
17 ¹⁷ δίκαιος κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις
18 αὐτοῦ. ¹⁸ ἐγγὺς κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλου-
19 μένοις αὐτόν ἐν ἀληθείᾳ· ¹⁹ ἡλέημα τῶν φοβουμένων αὐτόν ποιήσει, καὶ τῆς
20 δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐτούς. ²⁰ φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς
21 ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει. ²¹ αἰνεσιν κυρίου
λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογεῖτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXLV. (CXLVI.)

Ἀλληλουία. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

2 Αἰνεῖ ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον· ² αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ
3 θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. ³ μὴ πεποιῶτε ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνθρώπων,
4 οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία· ⁴ ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν
γῆν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν.
5 ⁵ μακάριος οὗ ὁ θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν
6 θεὸν αὐτοῦ· ⁶ τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ
7 πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα, ⁷ ποιῶντα
κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. κύριος λύει πεπεδημέ-
8 νους· ⁸ κύριος σοφοῦ τυφλοῦς· κύριος ἀνορθοῖ κατεβράχμενους· κύριος ἀγαπᾷ
9 δικαίους· ⁹ κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους, ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται,
10 καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ. ¹⁰ βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ θεὸς σου
Σιών εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

CXLVI. (CXLVII.)

Ἀλληλουία. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός· τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνάει αἰνεσις.
2 ² οἰκοδομῶν Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος, καὶ τὰς διασποράς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυναΐξει·
3 ³ ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα
4 ⁴ αὐτῶν· ⁴ ὁ ἀριζμῶν πλήτη ἄστρων, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. ⁵ μέ-
γας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ

5. τ. δοξης σου ... *την αγιοσυνην 6. διηγησων et add και την δυ-
ναστιαν σου λαλησουσιν 7. ερευξονται κ. τ. δ. σ. υψωθησονται (sed -η σου
υψ. in rasura) 9. τ. υπομενουσιν αυτον 12. δυναμιν pro δυναστειαν
16. ανοιξεις 18. *πασ. τ. επικ. α. alterum om (vdtr) 20. εξολοθρευσει
CXLV. 1. αγγεου 3. επ υιους 5. om αυτου prim. 8. κυρ. ανορθ. κατερρ.
κυρ. σοφ. τυφλ. 9. αναλημψεται ... αφανισει 10. *αιωναν CXLVI. 1. αγ-
γεου

ἔστιν ἀρετὴς. ⁶ ἀναλαμβάνων πράξεις ὁ κύριος, ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως 6
τῆς γῆς. ⁷ ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν 7
κιθάρα, ⁸ τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ ἐτοιμάζοντι τῇ γῇ 8
ὕετόν, τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώ-
πων, ⁹ καὶ διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κορά- 9
κων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν. ¹⁰ οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει, 10
οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ. ¹¹ εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς φοβου- 11
μένοις αὐτόν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXLVII.

² Ἀλληλουία. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

¹ Ἐπαίνει Ἱερουσαλὴμ τὸν κύριον, αἶνει τὸν θεόν σου Σιών. ² ὅτι ^(12. 13) 1 2
ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱοὺς σου ἐν σοί. ³ ὁ ⁽¹⁴⁾ 3
τιθεὶς τὰ ὁριά σου εἰρήνην, καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε. ⁴ ὁ ἀποστέλλων ⁽¹⁵⁾ 4
τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ. ⁵ τοῦ διδόντος ⁽¹⁶⁾ 5
χιόνα ὥσει ἔριον, ὁμίχλην ὥσει σποδὸν πάσσοντος. ⁶ βάλλοντος κρύσταλλον ⁽¹⁷⁾ 6
αὐτοῦ ὥσει ψωμούς, κατὰ πρόσωπον ψυχῶν αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ⁷ ἀπο- ⁽¹⁸⁾ 7
στελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά, πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ῥυή-
σεται ὕδατα. ⁸ ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, δικαιώματα καὶ ⁽¹⁹⁾ 8
κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραὴλ. ⁹ οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρί- ⁽²⁰⁾ 9
ματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

CXLVIII.

² Ἀλληλουία. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. ² αἰ- 2
νεῖτε αὐτόν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτόν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
³ αἰνεῖτε αὐτόν ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτόν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς. 3
⁴ αἰνεῖτε αὐτόν οἱ οὐανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρα- 4
νῶν. ⁵ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου. ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς 5
ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν. ⁶ ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα 6
τοῦ αἰῶνος. πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται. ⁷ αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ 7
τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι. ⁸ πῦρ, χάλαζα, χιών, κρύσταλλος, 8
πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ. ⁹ τὰ ὄρη καὶ πάντες βου- 9
νοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι. ¹⁰ τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, 10
ἐρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά. ¹¹ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες 11
καὶ πάντες κριταὶ γῆς. ¹² νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων. 12
¹³ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου, ἡ ἐξο- 13
μολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ¹⁴ καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ. ὕμνος 14
πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λαῶ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

CXLIX.

² Ἀλληλουία.

¹ Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾠσμα καινόν, ἡ αἰνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων. ² εὐ- 2
φρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ Σιών ἀγαλλιᾶσθωσαν
ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. ³ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ 3
καὶ ψαλτηρίῳ ψαλτάτωσαν αὐτῷ. ⁴ ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώ- 4
σει πρχεῖς ἐν σωτηρίᾳ. ⁵ καυχήσονται ὅσοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιᾶσονται ἐπὶ 5
τῶν κοιτῶν αὐτῶν. ⁶ αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν λάρυγγι αὐτῶν, καὶ ῥομφαίαι 6
δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, ⁷ τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλε- 7
γμούς ἐν τοῖς λαοῖς, ⁸ τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς 8

8. om και χλ. τη δουλ. τ. ανθρ. CXLVII. 4. αγγεου 8. απαγγελων
CXLVIII. 4. αγγεου 9. παντ. οι βουνου CXLIX. 6. εν τω λαρυγγι α.

9 ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς, ⁹ τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγγραπτον· δόξα αὕτη ἐστὶ πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

CL.

⁷ Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυ-
2 νάμεως αὐτοῦ· ² αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ
3 τὸ πλήθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. ³ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἡχῇ σάλπιγγος, αἰνεῖτε
4 αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ· ⁴ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε
5 αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ· ⁵ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε
6 αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. ⁶ πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον.

Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος εἰς Δαυὶδ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτε ἐμονο-
μάχησε τῷ Γολιάθ.

- [1] Μικρὸς ἦμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πα-
τρός μου· ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρός μου, αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν
ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμοσαν ψαλτήριον. καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυ-
[5] ρίῳ μου; αὐτὸς κύριος, αὐτὸς εἰσκούει· αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐ-
τοῦ, καὶ ἤρέ με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου, καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ
ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ. οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδό-
κησεν ἐν αὐτοῖς κύριος. ἐξηλθὼν εἰς συνάντησιν τῷ ἄλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατη-
ράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ
μάχαιραν ἀπεκεφάλισα αὐτόν, καὶ ἤρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραὴλ.

ΒΙΒΛΟΣ ΨΑΛΜΩΝ ΡΝ'.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΣΑΛΩΜΩΝΤΟΣ.

I.

- 2 Παροιμίαι Σαλωμώντος υἱοῦ Δαυὶδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ, ² γνῶ-
3 ναι σοφίαν καὶ παιδείαν, νοῆσαι τε λόγους φρονήσεως, ³ δεξιᾶσαι τε στρο-
4 φὰς λόγων, νοῆσαι τε δικαιοσύνην ἀληθῆ, καὶ κρίμα κατευθύνειν· ⁴ ἵνα δῶ
5 ἀνάκοις πανουργίαν, παιδί δὲ νέω αἰσθήσιν τε καὶ ἔννοιαν. ⁵ τῶν δὲ γὰρ
6 ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται· ⁶ νοήσει
7 τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα. ⁷ ἀρχὴ
σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν, εὐσέβεια
δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως· σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.
8 ⁸ ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ νεομὸς μητρός σου· ⁹ στέ-
φανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σὴ κορυφῇ καὶ κλοιὸν χρύσειον περὶ σῶ τραχήλῳ.

CL. 4. ὀργανοῖς *Cod. alex. praemittit numerum ρνα (i. e. 151) ...
ιδιογρ. του δαυιδ ... προς τον γολιαθ [3] ὄργανον, οἱ [4] εἰσακουσεται
μου [6] ἐν τῷ ἐλεει ... οἱ δὲ ἀδελφοί [7] ὁ κυριος. ἐξηλθεν [8] παρ
ἐκκενου

Subscriptio: ψαλμοι ρν και ιδιογραφος

Inscriptio. παροιμιαι

I. 4. σολομωντος 5. AC των τε ... C εστιν 7. αρετη αισθησ. ... C
ἐξουθενησουσιν (in rasura) 8. AC νομους pro παιδειαν 9. ἐξῃ

¹⁰ υἱέ, μὴ σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς μηδὲ βουλήσῃς, ¹¹ ἐὰν παρακα- 10 11
λέσωσί σε λέγοντες Ἐλθε μετ' ἡμῶν κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς
γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως, ¹² καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ἄδης ζῶντα, καὶ 12
ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς, ¹³ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ κα- 13
ταλαβώμεθα, πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων· ¹⁴ τὸν δὲ σὸν κλῆρον 14
βάλει ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλάντιον κτησώμεθα πάντες καὶ μαρσίππιον ἐν γε-
νησῇτῳ ἡμῖν. ¹⁵ μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν, ἔκκλινον δὲ τὸν πόδα σου 15
ἐκ τῶν τρίζων αὐτῶν. ¹⁷ οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς· ¹⁸ αὐ- 17 18
τοὶ γὰρ οἱ φόνον μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά, ἡ δὲ καταστροφή
ἀνδρῶν παρανόμων κακῇ. ¹⁹ αἴται αἱ ὁδοὶ εἰσι πάντων τῶν συντελούντων 19
τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβεῖα τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται. ²⁰ σοφία ἐν ἐξό- 20
δοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παρῆρσιαν ἄγει· ²¹ ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων 21
κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεῖ, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως παρ-
ροῦσα λέγει. ²² ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχονται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰσχύ- 22
νῶσιν· οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιβυμῆται, ἀσεβεῖς γενόμενοι
ἐμίσθησαν ἀπόλησιν, ²³ καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχους. ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν 23
ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. ²⁴ ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ 24
οὐχ ὑπακούσατε, καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε, ²⁵ ἀλλὰ ἀκύρους 25
ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχους ἡπεισθήσατε· ²⁶ τοιγαροῦν καὶ γὰρ 26
τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἔρχηται ὑμῖν
ὁλεθρος, ²⁷ καὶ ὥς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφρων θόρυβος, ἡ δὲ καταστροφή ὁμοίως 27
καταγίγδι παρῇ, καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία, ἡ ὅταν ἔρχη-
ται ὑμῖν ὁλεθρος. ²⁸ ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσῃσθε με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακού- 28
σομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν. ²⁹ ἐμίσησαν γὰρ σο- 29
φίαν, τὸν δὲ λόγον τοῦ κυρίου οὐ προείλαντο, ³⁰ οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν 30
βουλαῖς, ἐμυκτηρίζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους. ³¹ τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν 31
ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται· ³² ἂν γὰρ 32
ἡδίκουν νηπίους φονευθήσονται, καὶ ἐξετασμός ἀσεβεῖς ὀλεῖ. ³³ ὁ δὲ ἐμοῦ 33
ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

II.

Υἱέ, ἐὰν δεξιόμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ, ² ὑπα- 2
κούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παρα-
βαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νοῦσῃσιν τῷ υἱῷ σου. ³ ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ 3
καὶ τῇ συνέσει δῶς φωνὴν σου, ⁴ καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὥς ἀργύριον καὶ 4
ὥς θησαυροὺς ἐξερευνησῇς αὐτήν· ⁵ τότε συνήσεις φόβον κυρίου, καὶ ἐπίγνωσιν 5
θεοῦ εὐρήσεις. ⁶ ὅτι κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνώσεις 6
καὶ σύνεσις· ⁷ καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ τὴν πο- 7
ρείαν αὐτῶν ⁸ τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιοματίων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐ- 8
τὸν διαφυλάξει. ⁹ τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ κατορθώσεις πάν- 9
τας ἄξοντας ἀγαθούς. ¹⁰ ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἰσθησις 10
τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ, ¹¹ βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὅσια 11

40. C πλανησουσιν 43. κτισιν 44. AC βαλλαντιον 45. οδους pro εν
οδω ... τον σον ποδα 46. οι γαρ ποδες αυτων εις κακιαν τρεχουσιν και
ταχινοι του εκχειαι αιμα 20. C σοφια δε 24. C παρουσα 22. AC εχων-
ται 24. υπηκουετε 25. ελεγχους ου προσειχετε 26. AC ηνικα αν 27. AC
η οταν pro και οταν ... C ομη η οτ. ερχ. υμ. ολεθρ. 29. γαρ παιδιαν ... ομη
του ... C τον δε φοβον κυριου 33. εν ελπιδι II. 4. C υιε αν 2. C δε
αυτον επι νουθεσιαν 3. AC** in f. add την δε αισθησιν ζητησης μεγαλη
τη φωνη 4. εξεραυνησεις, C εξερευνησεις 7. C τ. κατορθωσιν ... AC πο-
ριαν 8. AC οδον 9. αυξοντας

12 τηρήσει σε, ¹² ἵνα ῥύσῃται σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος
 13 μὴδὲν πιστόν. ¹³ ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορευέσθαι ἐν ὁδοῖς
 14 σκότους, ¹⁴ οἱ εὐφραϊνόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ,
 15 ¹⁵ ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ καὶ καμπύλαι αἱ τροχαὶ αὐτῶν, ¹⁶ τοῦ μακράν σε
 ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. ¹⁶ οὐκ εἰς
 17 καταλάβῃ κακὴ βουλὴ, ¹⁷ ἡ ἀπολιπούσα διδασκαλίαν νεότητος, καὶ διαστῆκην
 18 ἡσυχίαν ἐπιλελησμένην. ¹⁸ ἔβητο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ
 19 τῷ ᾄδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξοντας αὐτῆς. ¹⁹ πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν
 αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ κα-
 20 ταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς. ²⁰ εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθίας,
 21 εὕροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείας. ²¹ ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν,
 22 καὶ ὅσοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. ²² ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς δλοῦνται, οἱ δὲ
 παράνομοι ἐξωστῆσονται ἀπ' αὐτῆς.

III.

Χίε, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρεῖτω σὴ καρ-
 2 3 δια· ² μήκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσήσουσί σοι. ³ ἐλεημο-
 σύναι καὶ πλῆτεις μὴ ἐκλείπτωσάν σε· ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ,
 4 5 καὶ εὐρήσεις χάριν. ⁴ καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων. ⁵ ἔστι
 6 πεποιθώς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου· ⁶ πά-
 7 σαις ὁδοῖς σου γινώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδοὺς σου. ⁷ μὴ ἔστι φρό-
 8 νιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν καὶ ἐκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ· ⁸ τότε
 9 ἔσται ἔσται τῷ σώματί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου. ⁹ τίμα τὸν κύ-
 ριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιο-
 10 σύνης· ¹⁰ ἵνα πίμπληται τὰ ταμειὰ σου πλησμονῆς σίτῳ, οἶλῳ δὲ αἱ ληνοὶ
 11 σου ἐκβλύζωσιν. ¹¹ οὐκ, μὴ δλιγώρει παιδείας κυρίου, μὴδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ He. 12
 12 ἐλεγχόμενος· ¹² ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος ἐλέγχει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν 5. 6.
 13 παραδέχεται. ¹³ μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρό-
 14 νησιν. ¹⁴ κρείσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυ-
 15 ρούς, ¹⁵ τιμιωτέρα δὲ ἔστι λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν
 πονηρόν. εὐγνωστός ἔστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον
 16 αὐτῆς ἐστί. ¹⁶ μήκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ
 ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα· ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δι-
 17 καιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. ¹⁷ αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ κα-
 18 λαί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ. ¹⁸ ἔθλον ζωῆς ἐστί πᾶσι τοῖς ἀν-
 τεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτήν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφα-
 19 λῆς. ¹⁹ ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐσεμελίωσε τὴν γῆν, ἡτοίμασε δὲ οὐρανὸς φρονή-
 20 21 σει· ²⁰ ἐν αἰσθῆσει ἄβυσσοι ἐβρόάγησαν, νέφη δὲ ἐβρόχησαν δρόσους. ²¹ οὐκ ἐν
 22 παραβρῦνῃ, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλήν καὶ ἔνοιαν· ²² ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχὴ σου,
 καὶ χάρις ἡ περὶ σῷ τραχήλῳ· ἔσται δὲ ἴσας ταῖς σαρκί σου, καὶ ἐπιμέ-
 23 λεια τοῖς σοῖς ὀστέοις· ²³ ἵνα πορεύῃ πεποιθώς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδοὺς
 24 σου, ὃ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ. ²⁴ ἂν γὰρ κατῇ ἀφοβος ἔσῃ, ἂν δὲ
 25 κατεύδῃς ἡδέως ὑπνώσεις· ²⁵ καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν οὐδὲ
 26 ὀρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένων· ²⁶ ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου, καὶ
 27 ἐρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ σαλευθῇς. ²⁷ μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῇ, ἥνικα ἂν

12. om σε 17. ἀπολείπουσα 18. ἀξοντας 19. καταλαμβάνονται
 20. λειους 24. ab initio add χρηστοί εσονται οικητορες γης ἀκακοὶ δε
 υπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ 22. οδοὶ δε III. 3. πιστις ... in f. add γρα-
 φον δε αὐτὰς ἐπὶ το πλάτος τῆς καρδίας σου 5. om τη 6. ἐν πασαις
 7. ἐκκλιναι 10. σιτου 12. παιδεύει pro ἐλεγχει 13. ἰδεν 14. κρειττον
 15. ἀντιτασσεται 17. παντες οἱ τριβοὶ 19. ἐν φρονησει 21. παραρρης
 22. τ. οστ. σου 24. om γαρ 25. και ου μη

ἔχη ἡ χεὶρ σου βοηθεῖν. ²⁸ μὴ εἴπῃς Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, αὔριον δώσω, ²⁸ δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιούσα. ²⁹ μὴ ²⁹ τεκτῆνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ, παροικοῦντα καὶ πεποιστότα ἐπὶ σοί· ³⁰ μὴ φι- ³⁰ λεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μὴ τί σε ἐργάσῃται κακόν. ³¹ μὴ κτήσῃ κα- ³¹ κῶν ἀνδρῶν ὀνειδῆ, μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. ³² ἀκάθαρτος γὰρ ἐναντι ³² κυρίου πᾶς παράνομος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει. ³³ κατάρα θεοῦ ἐν ³³ οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται. ³⁴ κύριος ὑπερῃφάνοις ἀντι- ³⁴ ^{Jac. 4, 6} ^{1Pe. 5, 5} τάσσεται, ταπεινοὶς δὲ δίδωσι χάριν. ³⁵ δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ³⁵ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.

IV.

¹ Ἀκούσατε παῖδες παιδεῖαν πατρός, καὶ προσέχετε γινῶναι ἔννοιαν. ² δῶ- ² ρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε. ³ υἱὸς γὰρ ³ ἐγενόμην ἀγὰρ πατρὶ ὑπὸ χροῦς καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός, ⁴ οἱ ⁴ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· φύ- ⁵ λασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάβῃ· μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος ⁶ μηδὲ ἐγ- ⁶ καταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀντίξεται σου. ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε· ⁸ πε- ⁸ ριχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ· ⁹ ἵνα ⁹ δῶ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίση σου. ¹⁰ ἄκουε υἱὲ καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθύνῃσεται ἔτη ζωῆς σου, ἵνα ¹⁰ σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου. ¹¹ ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάζω δὲ ¹¹ σε τροχαίᾳς ὁρμαῖς. ¹² ἐὰν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεται σου τὰ διαβή- ¹² ματα· ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιᾷσεις. ¹³ ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῆς, ¹³ ἀλλὰ φύλαξον αὐτήν σεαυτῷ εἰς ζωὴν σου. ¹⁴ ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, ¹⁴ μηδὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων· ¹⁵ ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσῃς, μὴ ἐπέλ- ¹⁵ θῇς ἐκεῖ, ἔκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον. ¹⁶ οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν ¹⁶ ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν· ἀφῆρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται· ¹⁷ οἷδε ¹⁷ γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἶνον δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται. ¹⁸ αἱ δὲ ὁδοὶ ¹⁸ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσιν, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν ἕως κατορ- ¹⁹ τώσῃ τῇ ἡμέρᾳ. ¹⁹ αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἶδασιν πῶς προς- ¹⁹ κόπτουσιν. ²⁰ υἱέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, ²⁰ ²¹ ὅπως μὴ ἐκλίπωσί σε αἱ πηγαὶ σου, φύλασσε αὐτάς ἐν καρδίᾳ· ²² ζωὴ γὰρ ²¹ ²² ἐστὶ τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτάς, καὶ πάσῃ σαρκὶ ἱσχύς. ²³ πάσῃ φυλακῇ τήρει ²³ σὴν καρδίαν· ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς. ²⁴ περίελε σεαυτοῦ σχολιὸν στόμα, ²⁴ καὶ ἄδικα χεῖλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπῃσαι. ²⁵ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὁρᾷ βλέπε- ²⁵ ^{* He. 12,} ^{13.} τωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νενέτω δίκαια. ²⁶ ὁρᾷς τροχιάς ποιεῖ σοὶς ποσί, ²⁶ καὶ τὰς ὁδοὺς σου κατεύθυνε· ²⁷ μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀρι- ²⁷ στερά, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς. ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ θεός, διεστραμμέναι δὲ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν· αὐτὸς δὲ ὁρᾷς ποιήσει τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.

V.

Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, ² ἵνα φυ- ² λάξῃς ἔννοιαν ἀγαθὴν· αἰσθητὴς δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλεται σοι. ³ μὴ πρόσεχε ³ φαύλῃ γυναικί· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνῃς, ἣ πρὸς

27. η χ. σου ευ ποιει (sic) 28. και αυριον 29. τεκτενε 30. εις σε 34. ζηλωση IV. 2. εγκαταλειπητε 5. κτησαι σοφιαν κτησαι συνεσιν μη επιλαβη μηδε εκκλεινης απο ρηματων στοματος μου 6. μη εγκαταλειπης 10. πληθυνθης. σοι 13. οχι αλλα 16. απ αυτων, ου 18. κατορτωσει 21. εκλειπωσιν ... εν ση καρδια 22. σαρκι αυτου ιασεις 24. απο σου μακραν απωσον 27. προαξει V. 2. αισθησιν ... εντελλομαι σοι

4 καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα· ⁴ ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὐρήσεις
 5 καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου. ⁵ τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες
 6 κατὰγουσι τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ᾗδην, τὰ δὲ ἔχνη αὐ-
 7 τῆς οὐκ ἐρείδεται· ⁶ ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραί δὲ αἱ τροχαί
 8 αὐτῆς καὶ οὐκ εὖγινωστοι. ⁷ νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσεις
 9 ἐμοὺς λόγους. ⁸ μακρὰν ποιήσον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν, μὴ ἐγγίσης πρὸς ὑ-
 10 ραῖς οἴκων αὐτῆς· ⁹ ὥνα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωὴν σου, καὶ σὸν βίον ἀνελεήμο-
 11 ἄλλοτρίων ἔλθωσι· ¹¹ καὶ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐσχάτων, ἥνικα ἂν κατατριβῶσι
 12 σάρκες σώματός σου, ¹² καὶ ἐρεῖς Ἠὼς ἐμίσησα παιδεῖαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέ-
 13 κλινεν ἡ καρδίᾳ μου· ¹³ οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός
 14 με, οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου· ¹⁴ παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ
 15 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς. ¹⁵ πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ
 16 σῶν φρεάτων πηγῆς. ¹⁶ μὴ ὑπερεκχεῖσθω σοι ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς
 17 δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα· ¹⁷ ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα,
 18 καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι· ¹⁸ ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι
 19 ἰδίᾳ, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου. ¹⁹ ἔλαφος φιλίας
 20 καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλεῖτω σοι, ἡ δὲ ἰδίᾳ ἡγείσθω σου καὶ συνέστω
 21 σοι ἐν παντὶ καιρῷ· ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστός
 22 ἔσθι. ²⁰ μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλας τῆς μὴ ἰδίας·
 23 ²¹ ἐνώπιον γὰρ εἰσι τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς
 24 τροχὰς αὐτοῦ σκοπεύει. ²² παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυ-
 25 τοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. ²³ οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδευτῶν, ἐκ δὲ
 26 πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξεβρίφη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

VI.

2 Υἱέ, ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ. ² παγὶς γὰρ
 3 ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἰδία χεῖλη, καὶ ἀλίσκεται χεῖλεσιν ἰδίου στόματος. ³ ποιεῖ
 4 υἱὲ ἃ ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι, καὶ σώζου· ἥκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν
 5 φίλον· ἴσθι μὴ ἐκλυόμενος, παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὃν ἐνεγγυήσω.
 6 ⁴ μὴ δῶς ὕπνον σοῖς ὄμμασι, μηδὲ ἐπινυστάξεις σοῖς βλεφάροις, ⁵ ὥνα σώσῃ
 7 ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος. ⁶ ἴθι πρὸς τὸν μύρ-
 8 μηκα, ὃ ὀκνηρὸς, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σο-
 9 ⁷ φώτερος· ⁷ ἐκείνῳ γὰρ γεωργίῳ μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων
 8 μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὢν, ⁸ ἐτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν, πολλὴν τε ἐν τῷ
 9 ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παραΐεσιν. ἡ πορεύητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε
 10 ὡς ἐργάτις ἐστί, τὴν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται· ἥς τοὺς πόνους βα-
 11 ⁹ σιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται· ποσεινὴ δὲ ἐστὶ πᾶσι καὶ ἐπί-
 12 ¹⁰ δοξος, καίπερ οὐσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενῆς, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη.
 13 ¹¹ ἔως τίνος ὀκνηρὸς κατὰκεισαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ; ¹⁰ ὀλίγον μὲν
 14 ὕπνοις, ὀλίγον δὲ καθεύσαι, μικρὸν δὲ νυστάξεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίξῃ χερσὶ
 15 ¹² στῆθι· ¹¹ εἰτ' ἐμπαράγινεται σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἐν-
 16 ¹³ δεῖα ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεὺς. ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς, ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὃ ἀμητὸς
 17 ¹⁴ σου, ἡ δὲ ἐνδεῖα ὥσπερ κακὸς δρομεὺς ἀπαυτομολήσει. ¹² ἀνὴρ ἄφρων καὶ

4. υστερον δε πικρ. 6. γνωστοι 7. ποιησης 8. εγγ. προθυραις
 10. om μη ... εισελθωσιν 11. και μη μεταμεληθης 14. κακω μου, εμ-
 15. μεσω 15. αγγιων 16. om μη ... τα υδατα εκ 19. εν γαρ ταυτη τη φι-
 16. λια συνεπιφερ. 20. ταις μη ιδιαις 21. εις δε σας τροχιας αυτους 23.
 23. εξεπιφη ... δια VI. 4. εγγυη 2. τα ιδ. χειλ. ανδρι 3. ενεγγυησω
 7. εκεινου 8. πρ. υγιαν φερονται 11. ενπαργαγινεται ... ηξει σοι ... κακ.
 11. ανηρ αυτομολησει

παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς· ¹³ ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῶ, ση· 13
μαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων· ¹⁴ διεστραμμένη καρδιά· 14
τεκταίνεται κακά, ἐν παντί καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει· ¹⁵ διὰ 15
τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνιάτος·
¹⁶ ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ θεός, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς· 16
¹⁷ ὀφθαλμοὺς ὑβριστοῦ, γλώσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου, ¹⁸ καὶ 17 18
καρδιά τεκταινομένη λογισμοὺς κακοῦς, καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.
¹⁹ ἔκκαiei ψευδῇ μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν· 19
²⁰ υἱέ, φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπόσῃ θεσμούς μητρός σου· ²¹ ἄφα· 20 21
φαί δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντός, καὶ ἐγκλοῖωσαι περὶ σῶ τραχήλῳ.
²² ἡνίκα ἂν περιπατῇς ἐπάγου αὐτήν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω, ὥς δ' ἂν καθεύδῃς 22
φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ σοι· ²³ ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ 23
φῶς, ὁδὸς ζωῆς καὶ ἐλεγχος καὶ παιδεία, ²⁴ τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυ· 24
ναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας· ²⁵ μὴ σε νικήσῃ κάλ· 25
λους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῆς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν
αὐτῆς βλεφάρων· ²⁶ τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν 26
τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει· ²⁷ ἀποδίδει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κα· 27
τακαύσει· ²⁸ ἡ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνδράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατα· 28
καύσει· ²⁹ οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπάνδρου οὐκ ἀσωθήσεται, οὐδὲ 29
πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς· ³⁰ οὐ θάυμαστον ἐὰν ἁλῶ τις κλέπτων, κλέπτει γὰρ 30
ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν· ³¹ ἐὰν δὲ ἁλῶ, ἀποτίσει ἐπταπλάσια, καὶ 31
πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοῦς ῥύσεται ἑαυτόν· ³² ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἐνδειαν 32
φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται, ³³ δύναν τε καὶ ἀτιμίας ὑπο· 33
φέρει· τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· ³⁴ μεστὸς γὰρ 34
ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ³⁵ οὐκ ἀνταλλά· 35
ζεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

VII.

Υἱέ, φύλασσε ἔμοις λόγους, τὰς δὲ ἐμάς ἐντολὰς κρύψου παρὰ σεαυτῷ·
υἱέ, τίμα τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον· ² φύλαξον 2
ἐμάς ἐντολὰς καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κοράς θυμάτων· ³ πε· 3
ρίτου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, ἐπίγραφον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου·
⁴ εἰπὼν τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφῶν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γινώριμον περιποιή· 4
σαι σεαυτῷ, ⁵ ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐὰν σε 5
λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλλῃται· ⁶ ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς 6
τὰς πλατείας παρακύπτουσα, ⁷ ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῇ 7
φρενῶν, ⁸ παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς καὶ λαλοῦντα 8
⁹ ἐκ σκότει ἐσπερινῷ, ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ καὶ γνοφώδης, ¹⁰ ἡ δὲ γυνὴ 9 10
συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἡ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας·
¹¹ ἀνεπτρωμένη δὲ ἐστὶ καὶ ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες 11
αὐτῆς· ¹² χρόνον γὰρ τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν 12
γωνίαν ἐνεδρεύει· ¹³ εἴτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ 13
προσεῖπεν αὐτῷ· ¹⁴ Θυσία εἰρηνικὴ μοι ἐστὶ, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχὰς 14
μου· ¹⁵ ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθεῖσά το ὅσον πρόσωπον, 15

14. διεστρ. δε καρδ. (ed. rom. διεστραμμένη καρδια pro -νη -δια)
15. δια δε τουτο 16. μισει ο κυριος ... δια 17. αιμα δικαιον 20. φυ-
λασσε υιε 22. ως αν ... συλλαλησω 23. και οδος ζωης ελεγγ. 25. συναρ-
πασης 27. αποδεσει 28. επ ανδρακα οχνευρος 29. ασωθήσεται 30. τις
αλω ... εμπλησει ψυχην πινωσαν 35. μη δια πολλων VII. 2. φυλαξω
3. περιβου αυτοις 5. εμβαληται 9. νυκτερινη και γνοφος 41. ουσ ησυ-
χαζουσιν 45. συναντησ. μου (σου?)

16 εὐρηκά σε. ¹⁶ κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς
 17 ἀπ' Αἰγύπτου. ¹⁷ διέβραγα τὴν κοίτην μου κροκίνῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κιν-
 18 ναμώμῳ. ¹⁸ ἔλθῃ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶ-
 19 μεν ἔρωτι. ¹⁹ οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόμεναι δὲ ὁδοὶ μα-
 20 κράν, ²⁰ ἐνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπαν-
 21 ἤξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ²¹ ἀπεπλάνησε δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ, βρόχοις τε
 22 τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν. ²² ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεφωψίς,
 23 ὥσπερ δὲ βουὸς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμούς, ²³ ἢ ὥς
 24 οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει. ²⁴ νῦν οὖν υἱὲ ἄκοῦε μου, καὶ πρόσεχε ῥή-
 25 μεσι στόματός μου. ²⁵ μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδιά σου·
 26 ²⁶ πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀναρίστητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν·
 27 ²⁷ ὁδοὶ ἄδου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατάγουσαι εἰς τὰ ταμειᾶ τοῦ θανάτου.

VIII.

2 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ. ² ἐπὶ γὰρ τῶν
 3 ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἐν ᾧ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκε. ³ παρὰ γὰρ πύλαις
 4 δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται. ⁴ ὑμᾶς ὦ ἄνθρωποι παρακαλῶ,
 5 καὶ προέλαμι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. ⁵ νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν, οἱ
 6 δὲ ἀπαίδευτοι ἐνδεσθε καρδίαν. ⁶ εἰσακούσατέ μου· σεμνὰ γὰρ ἔρω, καὶ ἀνοίσω
 7 ἀπὸ χειλέων ὀρθά. ⁷ ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ
 8 ἐναντίον ἐμοῦ χελεὶ ψευδῆ. ⁸ μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στό-
 9 ματός μου, οὐδὲν ἑαυτοῖς σχολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες. ⁹ πάντα ἐνώπια τοῖς
 10 συνιούσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν. ¹⁰ λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύ-
 11 ριον, καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίου δεδοκιμασμένον. ¹¹ κρείσσων γὰρ σοφία λίθων
 12 πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. ¹² ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκή-
 13 νωσα βουλήν καὶ γνῶσιν, καὶ ἐννοίαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. ¹³ φόβος κυρίου μι-
 14 σεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσηκα δὲ
 15 ἐγὼ διεστραμμένους ὁδοὺς κακῶν. ¹⁴ ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις,
 16 ἐμὴ δὲ ἰσχὺς. ¹⁵ δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσιν, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι
 17 δικαιοσύνην. ¹⁶ δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ
 18 κρατοῦσιν γῆς. ¹⁷ ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες ἐμῇ-
 19 σουσι. ¹⁸ πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ κτήσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.
 20 ¹⁹ βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθων τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γεννή-
 21 ματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ. ²⁰ ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀνά
 22 τὰ κατ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριζμηῆσαι. ²¹ κύριος
 23 ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, ²³ πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐξεμελίωσέ
 24 με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι, ²⁴ καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆ-
 25 σαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ²⁵ πρὸ τοῦ ὄρη ἐδρασιῆναι,
 26 πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾶ με. ²⁶ κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ
 27 ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανῶν. ²⁷ ἡνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρή-
 28 μην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων. ²⁸ καὶ ὥς ἰσχυρὰ

16. κηριαίς 17. κροκω 22. κεφωψίς 24. ρησιν 25. in f. add καὶ
 μὴ πλανηθῆς ἐν ατραποις αὐτῆς 27. εἰς ταμεία VIII. 6. ανοίγω 8. παντ.
 τα κριματά ... ουδεν ἐν αυτοῖς ... στραγγαλιῶδες 10. in f. add ἀνταναι-
 ρεῖσθαι ἐσθῆσιν χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου 12. κ. γνῶσιν c. seqq. conjg. 13.
 υπερχηφανίαν (ita etiam ed. rom.) 17. ευρησουσιν χάριν 19. λίθ. τιμ. πολὺν
 ... γεννηματα χρυσον 20. τριβων δικαιοσυνης 23. om ἐν ἀρχῇ 26. υπ
 ουρανον 27. συμπαρημην 28. ηνικα ισχυρα

ἐποίει τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὥς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγάς τῆς ὑπ' οὐρανόν, ²⁹ καὶ 29 ὥς ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς, ³⁰ ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζουσα· ἐγὼ 30 ἤμην ἢ προσέχαιρεν, καὶ ἡμέραν δὲ εὐφραίνομην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ, ³¹ ὅτε ἐνευφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραί- 31 νετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. ³² νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου· ³⁴ μακάριος ἀνὴρ ὃς εἰς- 32 34 κοῦσεται μου, καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει, ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καὶ ἡμέραν, τῶν σταθμῶν ἐμῶν εἰσόδων. ³⁵ αἱ γὰρ ἔξοδοί μου 35 ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται βέλησις παρὰ κυρίου. ³⁶ οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς 36 ἐμὲ ἀσβεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.

IX.

Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπῆρξε στύλους ἐπτά· ² ἔσφαξε 2 τὰ ἑαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν· ³ ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ 3 ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα, λέγουσα ⁴ Ὅς ἐστὶν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς 4 μέ· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν ⁵ Ἐλθετε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ 5 πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν· ⁶ ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βα- 6 σιλεύσητε, καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν. ⁷ ὁ 7 παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβεῖ μωμῆσεται ἑαυτόν. ⁸ μὴ ἔλεγγε κακοῦς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε· ἔλεγγε σοφόν, καὶ ἀγα- 8 πήσει σε. ⁹ ἰδίδου σοφῷ ἀφορμήν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίῳ, καὶ 9 προσθήσει τοῦ δέχεσθαι. ¹⁰ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων 10 σύνεσις· τὸ γὰρ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς. ¹¹ τούτω γὰρ τῷ τρόπῳ 11 πολὺν ζήσεις χρῆνον, καὶ προστεθήσεται σοι ἔτη ζωῆς σου. ¹² υἱὲ ἕαν σοφὸς 12 γένῃ σεαυτῷ, σοφὸς ἔσθι καὶ τοῖς πλησίον· ἕαν δὲ κακὸς ἀποβῇς, μόνος ἂν ἀντλήσῃς κακὰ. ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὁ δ' αὐ- τὸς διώξεται ὅρνεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἁμαρτανῶν, τοὺς δὲ ἄξοντας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται· διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρή- μου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψήδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν. ¹³ γυνὴ 13 ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνῃ· ¹⁴ ἐκά- 14 θισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρῳ ἐμφανῶς ἐν πλατείαις, ¹⁵ προς- 15 καλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· ¹⁶ ὃς ἐστὶν 16 ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς μέ, καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρονήσεως παρα- κελεύομαι λέγουσα ¹⁷ Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἄψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυ- 17 κεροῦ. ¹⁸ ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεὺς παρ' αὐτῇ ὀλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον 18 ἄδου συναντᾷ. ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μὴδὲ ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄνομα πρὸς αὐτήν· οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον· ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίης, ἵνα πολὺν ζήσης χρό- νον, προστεθῇ δὲ σοι ἔτη ζωῆς.

X.

Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρὶ. ² οὐκ ὤφε- 2 λήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου. ³ οὐ λιμοκτο- 3

29. praemittit haec: εν τω τιθεσθαι τη θαλασση ακριβασμον αυτου και υδατα ου παρελευσονται στοματος αυτου ... om ως ... τα θεληματα 31. οτε ηυφραινετο ... και ενηυφραινετο 32. in f. add και μακαριοι οι οδους μου φυλασσοντες 33. ακουσατε σοφιαν και σοφισθητε και μη αποφραγητε 36. εις εμε αμαρταν. IX. 6. φρονησιν ινα βιωσητε 7. λημψεται 8. μι- σωσιν σε ... in f. add ασφον και μισησει σε 9. γνωρ. δε δικ. 40. το δε γνωμαι 41. ζηση ... om σου 42. τω πλησιον ... ποιμανει ... απε- λειπεν 45. παριον. οδον 46. με, ενδεεσιν δε 48. πετευρον ... ενχρο- νισης ... επιστης το σον ομμα ... post υδ. αλλοτριον add και υπερβηση ποταμον αλλοτριον ... ζηση

4 νήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει. ⁴ πενία ἄνδρα τα-
 5 πεινότ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν. ⁵ υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,
 τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται· διεσώζη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνε-
 6 μόψωρος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς παράνομος. ⁶ εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ
 7 δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον. ⁷ μνητὴ δικαίων μετ' ἐγκω-
 8 μίων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται. ⁸ σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολὰς, ὁ δὲ ἄστε-
 9 γος χεῖλεσι σχολιάζων ὑποσκεισθήσεται. ⁹ ὅς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πε-
 10 ποιῶς· ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται. ¹⁰ ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς
 μετὰ δόλου συναγεῖ ἀνδράσι λύπας, ὁ δὲ ἐλεγχων μετὰ παρβήσας, εἰρηνό-
 11 ποιεῖ. ¹¹ πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
 12 ¹² μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φίλια.
 13 ¹³ ὅς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον. ¹⁴ σοφοὶ
 14 κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίξει συντριβῇ. ¹⁵ κτῆσις πλουσίων
 15 πόλις ὀχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία. ¹⁶ ἔργα δικαίων ζώτ'· ποιεῖ, καρποὶ
 16 δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτίαι. ¹⁷ ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία, παιδεία δὲ
 17 ἀνεξέλεγκτος πλανᾷται. ¹⁸ καλύπτουσιν ἐχθρὰν χεῖλη δίκαια, οἱ δὲ ἐκφέροντες
 18 λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν. ¹⁹ ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἀμαρτίαν, φει-
 20 δόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσθ. ²⁰ ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου,
 21 καρδίᾳ δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει. ²¹ χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες
 22 ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν. ²² εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ δικαίου αὕτη πλουτίζει,
 23 καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ. ²³ ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά,
 24 ἢ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν. ²⁴ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται, ἐπι-
 25 θυμία δὲ δικαίου δεκτὴ. ²⁵ παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς,
 26 δίκαιος δὲ ἐκκλίνει σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁶ ὥσπερ ὄμφα ὁδοῦσι βλαβερὸν
 27 καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ. ²⁷ φόβος κυρίου
 28 προστίσῃσιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται. ²⁸ ἐγγρομίζει δικαίους εὐ-
 29 φροσύνη, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται. ²⁹ ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου, συντριβὴ
 30 δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά. ³⁰ δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδύσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ
 31 οἰκήσουσι γῆν. ³¹ στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.
 32 ³² χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

XI.

Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου, στάσιμον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.
 2 ² οὗ ἔαν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.
 4 ⁴ ἀποσάνων δίκαιος ἔλιπε μετὰ μέλον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπιχάρτος
 5 ἀσεβῶν ἀπώλεια. ⁵ δικαιοσύνη ἁμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδοὺς, ἀσέβεια δὲ περι-
 6 πίπτει ἀδικία. ⁶ δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐ-
 7 τῶν ἀλίσκοντος παράνομος. ⁷ τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὀλλυται ἐλπίς,
 8 τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὀλλυται. ⁸ δίκαιος ἐκ στήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ
 9 δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβῆς. ⁹ ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἰσθησις δὲ
 10 ¹⁰ δικαίων εὐδοξία. ¹⁰ ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατάρσασε πόλις, ¹¹ στόμασι δὲ ἀσε-
 12 ¹² βῶν κατεσκάφη. ¹² μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἥσυ-

X. 6. ἐπὶ κεφαλῇ 12. νίκος ... καλύπτει 17. οἱ δικαίους 19. ἐκ-
 φευγεται ἀμαρτία 20. πεπυρωμένος 22. ἐπὶ κεφαλῇ ... οἱ αὕτη πλου-
 τίζει 23. ἀνδρα 24. post περιφερεται add δουλεύει δε ἀφρων φρονιμῶ
 el in f. add καρδία δε ἀσεβοῦς ἐκλείπει 25. ο ἀσεβῆς 26. βλαβερὸς
 28. ὀλλυται 30. οἱ εἰς XI. 3. τελειότης εὐθειῶν ὁδηγήσει αὐτοὺς καὶ
 ὑποσκελισμὸς ἀβεβαιότητος προνομεύσει αὐτοὺς 4. ab initio add οὐκ ὠφελη-
 σει υπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ καὶ δικαιοσύνη ρυθίζεται ἀπὸ θανάτου 4. ελεῖπεν
 5. ἀμωμῶ 6. ρυθίζεται ... τῇ δε ἀβουλείᾳ ἀλίσκ. 8. δύνει 10. in f. add
 καὶ ἐν ἀπώλειᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα 11. ab initio add ἐν εὐλογίᾳ εὐθει-
 ῶν ὑψώθησεται πόλις (12. ἐνδεῖς)

χίαν ἄγει. ¹³ ἄνθρωπος διγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ ¹³ πνοῇ κρύπτει πράγματα. ¹⁴ οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα, ¹⁴ σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλή. ¹⁵ πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμίξῃ δι- ¹⁵ καίῳ, μισεῖ δὲ ἕχον ἀσφαλείας. ¹⁶ γυνὴ εὐχάριστον ἐγγεῖρει ἀνδρὶ δόξαν, ἡρό- ¹⁶ νος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ. ¹⁷ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἄνθρωπος ἐλεήμων, ¹⁷ ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων. ¹⁸ ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα ¹⁸ δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας. ¹⁹ υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, διωγμὸς δὲ ¹⁹ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον. ²⁰ βδέλυγμα κυρίῳ διεστραμμέναι ὁδοί, προσδεκτοὶ δὲ ²⁰ ἀντὶ πάντων ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ²¹ χεῖρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως ²¹ οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μισθὸν πιστόν. ²² ὥσπερ ἐνώτιον ἐν ῥινὶ ὕψος, οὕτως γυναικὶ κακόφρονι κάλλος. ²³ ἐπιθυμία ²³ 22 δικαίων πᾶσα ἀγαθὴ, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται. ²⁴ εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπεί- ²⁴ ροντες πλεονά ποιοῦσιν, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται. ²⁵ ψυχὴ εὐ- ²⁵ λογουμένη πᾶσα ἀπλή, ἄνθρωπος δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων. ²⁶ ὁ συνέχων σῖτον ²⁶ ὑπολείπειτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος. ²⁷ τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθὴν, ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψε- ²⁷ ται αὐτόν. ²⁸ ὁ πεπονήσας ἐπὶ πλούτῳ οὗτος πεσεῖται, ὁ δὲ ἀντιλαμβάνόμενος ²⁸ δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ. ²⁹ ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονο- ²⁹ μήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ. ³⁰ ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται ³⁰ 1 Pe. 4, δένδρον ζωῆς, ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων. ³¹ εἰ ὁ μὲν δίκαιος ³¹ 18. μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεύεται;

XII.

Ὁ ἀγαπῶν παιδεῖν ἀγαπᾷ αἰσθῆσιν, ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων. ² κρείσσων ὁ εὐρὺν χάριν παρὰ κυρίῳ, ἄνθρωπος δὲ παράνομος παρασιωπηθήσε- ² ται. ³ οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρ- ³ ῥήσονται. ⁴ γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκόληξ, ⁴ οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσι γυνὴ κακοποιός. ⁵ λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερ- ⁵ νῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους. ⁶ λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐ- ⁶ τοὺς. ⁷ οὐ ἐὰν στραφῇ ὁ ἀσεβὴς ἀφανίζεται, οἶκοι δὲ δικαίων παραμένουσι. ⁷ ⁸ στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθροκάρδιος δὲ μωκτηρίζεται. ⁸ ⁹ κρείσσων ἄνθρωπος ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεῖς καὶ ⁹ προσδεόμενος ἄρτου. ¹⁰ δίκαιος οἰκτεῖρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγγνα ¹⁰ τῶν ἀσεβῶν ἀνελετήμονα. ¹¹ ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ¹¹ ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνῳ δια- ¹² τριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν. ¹² ἐπιθυμία ἀσεβῶν ¹³ κακαί, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι. ¹³ δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμ- ¹³ πίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος. ὁ βλέπων λεῖα ¹⁴ ἐλεστήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκβλήσει ψυχάς. ¹⁴ ἀπὸ καρπῶν στό- ¹⁴ ματος ψυχὴ ἀνδρός πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀναπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δο- ¹⁵ ῥήσεται αὐτῷ. ¹⁵ ὁδοὶ ἀφρόνων ὁρᾶται ἐνώπιον αὐτῶν, εἰσακούει δὲ συμβου- ¹⁵ λίας σοφός. ¹⁶ ἄφρων αὐθιμερὸν ἐξαγγέλλει ὁργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν ¹⁶ ἑαυτοῦ ἀτιμίαν ἄνθρωπος πανοῦργος. ¹⁷ ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος, ¹⁷ ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλος. ¹⁸ εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι μάχαιραι, ¹⁸ γλῶσσαι δὲ σοφὸν ἱσταναι. ¹⁹ χεῖλὴν ἀκατορθῶν μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ¹⁹ ταχὺς γλώσσαν ἔχει ἄδικον. ²⁰ δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακὰ, οἱ δὲ ²⁰ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται. ²¹ οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, ²¹

21. λημψεται μισθ. πιστων 25. ηυλογημενη 27. καταλημψεται 29. συμπεριφερομενος XII. 9. αρτων 10. οικτειρει δικαιος 13. δι. αμαρτιας 16. om ανηρ 18. μαχαιραν

22 οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν. ²² βδέλυγμα κυρίῳ χεὶρ ψευδοῦ, ὁ δὲ
 23 ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ. ²³ ἀνὴρ συνετὸς ἤρνος αἰσθησεως, καρδία
 24 δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς. ²⁴ χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσῃ εὐχερῶς, δόλιοι
 25 δὲ ἔσονται ἐν προνομῇ. ²⁵ φοβερὸς λόγος καρδίαν ταρασσεῖ ἀνδρὸς δικαίου,
 26 ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν. ²⁶ ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται,
 ἀμαρτάνοντας δὲ καταδιώκεται κακὰ, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσῃ αὐ-
 27 τούς. ²⁷ οὐκ ἐπιτεύχεται δόλιος θήρας, κτήμα δὲ τίμιον ἀνὴρ κατάρος. ²⁸ ἐν
 ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ, ὁδοὶ δὲ μνησικακῶν εἰς θάνατον.

XIII.

2 Υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρί, υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ. ² ἀπὸ καρ-
 3 πῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγασός, ψυχὰ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι. ³ ὃς
 φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ προπετὴς χεῖλεσι
 4 πτοήσῃ ἑαυτόν. ⁴ ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπι-
 5 μελείᾳ. ⁵ λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἔξει παρρη-
 7 σίαν. ⁷ εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μὴδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσιν οἱ ταπεινούντες
 8 ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ. ⁸ λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς
 9 δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. ⁹ φῶς δικαίους διὰ παντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέν-
 νεται. ψυχὰ δόλια πλανῶνται ἐν ἀμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτεροῦσι καὶ ἐλεοῦσι.
 10 11 ¹⁰ κακὸς μετ' ὕβρεως πράσσει κακὰ, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί. ¹¹ ὕπαρ-
 ξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ
 12 μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται. δίκαιος οἰκτερεῖ καὶ κηρᾷ. ¹² κρείσσων ἐναρ-
 χόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον
 13 γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθῇ. ¹³ ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονήσεται
 ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν οὗτος ὑγιαίνει. υἱὸς δολίῳ οὐδὲν ἔσται
 14 15 ἀγαθόν, οἰκτὴρ δὲ σοφῷ εὐδοκεῖ ἔσονται πράξεις καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς
 αὐτοῦ. ¹⁴ νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνομος ὑπὸ παγίδος θανεῖται. ¹⁵ σύν-
 νεσις ἀγαθῇ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ
 16 δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ. ¹⁶ πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ
 17 δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν. ¹⁷ βασιλεὺς θρασὺς ἐμπειρεῖται εἰς κακὰ,
 18 ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν. ¹⁸ πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία,
 19 ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται. ¹⁹ ἐπιθυμία εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχὴν,
 20 ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως. ²⁰ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσῃ,
 21 ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφρων γνωσθήσεται. ²¹ ἀμαρτάνοντας καταδιώκεται
 22 κακὰ, τοὺς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθὰ. ²² ἀγαστός ἀνὴρ κληρονομήσῃ
 23 υἱοὺς υἱῶν, θησαυρίζεται δὲ δικαίους πλοῦτος ἀσεβῶν. ²³ δίκαιοι ποιήσουσιν
 24 ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά, ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως. ²⁴ ὃς φείδεται τῆς
 25 βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει. ²⁵ δίκαιος
 ἔσων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχὰ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

XIV.

Σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερ-
 2 σὶν αὐτῆς. ² ὁ πορευόμενος ὁρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ δὲ σχολιάζων ταῖς
 3 ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται. ³ ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χεὶρ
 4 δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς. ⁴ οὐ μὴ εἰσι βόες, φάτναι κατάραι· οὐδὲ πολλὰ
 5 γεννήματα, φανερά βόδι ἰσχύς. ⁵ μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαίει δὲ ψευδοῦ

24. ex θρων pro ευχεως ... εις προνομην 25. ευφρανει 26. post estai
 add αι δε γνωμαι των ασεβων ανεπεικεις ... omi δε prius XIII. 2. καρ-
 που δι. και ουκ 6. δικαιοσυνη φυλασσει ακακους οδω τους δε ασεβεις
 φαυλους ποιει αμαρτια 7. οι πλουτιζουσιν 12. βοηθειν ... επιθυμ. κακη
 20. ο συμπορευομενος σ. σ. εσται, ο δε συνρεμβομενος 21. καταλημψεται
 22. ο αγαθος XIV. 1. κατεστρεψεν 3. φυλαξει 4. γεννηματα

μάρτυς ἄδικος. ⁶ ζήτησεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις, αἰσθήσεις ⁶ δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής. ⁷ πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθή- ⁷ σεως χεῖλη σοφά. ⁸ σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἀνοία ⁸ δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ. ⁹ οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσι κατὰρισμόν, οἰκίαι ⁹ δὲ δικαίων δεκταί. ¹⁰ καρδίᾳ ἀνδρὸς αἰσθητική, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ· ὅταν ¹⁰ δὲ εὐφραίνεται, οὐκ ἐπιμύνεται ὕβρει. ¹¹ οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκη- ¹¹ ναὶ δὲ κατορθούντων στησονται. ¹² ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὁρθή ¹² εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ἄδου. ¹³ ἐν εὐφροσύναις ¹³ οὐ προσμύνεται λύπη, τελευταῖα δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται. ¹⁴ τῶν ἑαυτοῦ ¹⁴ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγα- ¹⁵ θός. ¹⁵ ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανούργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν. ¹⁵ ¹⁶ σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μίγνυ- ¹⁶ ται ἀνόμῳ. ¹⁷ ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ¹⁷ ὑποφέρει. ¹⁸ μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανούργοι κρατήσουσιν αἰσθή- ¹⁸ σεως. ¹⁹ ὀλισθήσουσι κακοὶ ἐναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θρασυεύσουσι θύρας ¹⁹ δικαίων. ²⁰ φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχοὺς, φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί. ²¹ ὁ ²⁰ ²¹ ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς μακαριστός. ²² πλανώμενοι ²² τεκταίνουσι κακὰ, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθὰ· οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύνην δὲ καὶ πίστει παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς. ²³ ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος ²³ ἐν ἐνδείᾳ ἔσται. ²⁴ στέφανος σοφῶν πανούργος, ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακῇ. ²⁴ ²⁵ ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός, ἐκκαλεῖ δὲ ψευδῆ δόλιος. ²⁶ ἐν ²⁵ ²⁶ φόβῳ κυρίου ἐλπίς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα. ²⁷ πρὸς- ²⁷ ταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου. ²⁸ ἐν πολλῷ ²⁸ ἔστιν δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ θυσάστου. ²⁹ μακροθύμος ²⁹ ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων. ³⁰ πρᾶϋθυμος ἀνὴρ ³⁰ καρδίας ἱατρός, σῆς δὲ ὁστέων καρδίᾳ αἰσθητική. ³¹ ὁ συκοφαντῶν πένητα ³¹ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτόν ἐλεεῖ πτωχόν. ³² ἐν κακίᾳ ³² αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής, ὁ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος. ³³ ἐν ³³ ³⁴ καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγιγνώσκεται. ³⁴ δι- ³⁴ ³⁵ καιοσύνη ὑποὶ ἔθνος, ἐλασσοноῦσι δὲ φυλάς ἀμαρτίαι. ³⁵ δεκτὸς βασιλεὺς ὑπη- ³⁵ ρέτης νοτήμων, τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.

XV.

¹ Ὁργὴ ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. ² γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, ² στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγέλλει κακὰ. ³ ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου σκο- ³ πεύουσι κακοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς. ⁴ ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συν- ⁴ τηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος. ⁵ ἄφρων μυκτηρίζει παιδεῖαν πατρός, ⁵ ὁ δὲ φυλάσων ἐντολὰς πανουργότερος. ⁶ ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχύς ⁶ πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλόβριζοι ἐκ γῆς ἀπολύνται· οἴκοις δικαίων ἰσχύς πολλή, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολύνται. ⁷ χεῖλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ ⁷ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς. ⁸ θυσαὶ ἀσεβῶν βδελυγμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ κατευ- ⁸ θυνόντων δεκταί παρ' αὐτῷ. ⁹ βδελυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας δὲ ⁹ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ. ¹⁰ παιδεῖα ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ ¹⁰ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχυρῶς. ¹¹ ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερά παρὰ ¹¹ τῷ κυρίῳ, πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων; ¹² οὐκ ἀγαπήσει ἀπαί- ¹² δευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. ¹³ καρδίας εὐ- ¹³ φραινομένης πρόσωπον ἡάλλει, ἐν δὲ λύκαις οὔσης σκυῶρωπάξει. ¹⁴ καρδίᾳ ¹⁴

9. αφρωνων pro παρανομων 10. υβριν 12. ορθη ειναι παρα ανθρ.,
τα δε τ. αυτου 13. χαρας 20. μισησωσιν 24. in f. add εστα: 31. ελεα
XV. 6. ολοριζοι ... ολυνται (7. καρδιας) 13. ουσας

15 ὁρῶν ζητεῖ αἰσθήσιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γινώσεται κακά. ¹⁵ πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσι
 16 διὰ πάντος. ¹⁶ κρείσσον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου ἢ ἡτταυροὶ μεγάλοι
 17 μετὰ ἀφοβίας. ¹⁷ κρείσσων ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν ἢ
 18 παράψεις μόσχων μετὰ ἔχθρας. ¹⁸ ἀνὴρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας, μα-
 19 κροθύμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπαύνει· μακροθύμος ἀνὴρ κατασβέσει
 20 κρίσεις, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μάλλον. ¹⁹ ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ
 21 δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι. ²⁰ υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων
 22 μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ. ²¹ ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνι-
 23 ος κατευθύνων πορεύεται. ²² ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια,
 24 ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή. ²³ οὐ μὴ ὑπακούσει ὁ κακὸς αὐτῇ,
 25 οὐδὲ μὴ εἴπη καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ. ²⁴ ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα
 26 συνειροῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἁδου σωθῇ. ²⁵ οἶκος ὕβριστῶν κατασπᾶ κύριος,
 27 ἐστήρισε δὲ ὄριον γῆρας. ²⁶ βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἀγνῶν δὲ ῥή-
 28 σεις σεμναί. ²⁷ ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψεις
 29 σώζεται. (16, 6.) ἐλεημοσύνας καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ
 30 φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. ²⁸ καρδίαι δικαίων μελετώσι πίστις,
 31 στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. (16, 7.) δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀν-
 32 ἡρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται. ²⁹ μακρὰν ἀπέχει
 33 ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει. (16, 8.) κρείσσων ὀλίγη λή-
 34 ψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας.

XVI.

(9.) Καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ
 διαβήματα αὐτοῦ. (15, 30.) θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, ψῆμη
 δὲ ἀγαθὴ παιίνει δοτᾶ. (15, 32.) ὅς ἀπωθεῖται παιδεῖαν μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ
 2 τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾶ ψυχὴν αὐτοῦ. (15, 33.) φόβος κυρίου παιδεῖα καὶ σο-
 3 φία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ. ² πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ
 4 φανερά παρὰ τῷ θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται. ⁵ ἀνάστατος
 5 παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκαρδίας, χειρὶ δὲ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀπωθή-
 6 σεται. ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μάλλον
 7 ἢ ὑβρεῖν θυσίας. ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὐρήσει γινῶσιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ
 8 ὁρῶνς ζητοῦντες αὐτὸν εὐρήσουσιν εἰρήνην. ⁹ πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ
 10 δικαιοσύνης, φυλάσσειται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακῇ. ¹⁰ μαντεῖον ἐπὶ χεῖ-
 11 λεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ. ¹¹ ῥοπὴ ζυγοῦ
 12 δικαιοσύνης παρὰ κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάσιμα δίκαια. ¹² βδέλυγμα βα-
 13 σιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς. ¹³ δεκτὰ
 14 βασιλεῖ χεῖλη δίκαια, λόγους δὲ ὀρθοὺς ἀγαπᾶ. ¹⁴ θυμὸς βασιλέως ἄγγελος
 15 θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξίλασται αὐτόν. ¹⁵ ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως,
 16 οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον. ¹⁶ νοσσιαὶ σοφίας αἰρετώτεραι
 17 χρυσοῦ, νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἰρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον. ¹⁷ τρίβοι ζωῆς ἐκ-
 18 κλίνουν ἀπὸ κακῶν, μήκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παιδεῖαν
 19 ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσων ἐλέγχους σοφισθήσεται. ὅς φυλάσσει τὰς
 20 ἐαυτοῦ ὁδοὺς τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φέρεται στό-
 21 ματος αὐτοῦ. ¹⁸ πρὸ συντριβῆς ἡγείται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.
 22 ¹⁹ κρείσσων πρᾶϋθυμος μετὰ ταπεινώσεως ἢ ὅς διαιρεῖται σκύλα μετὰ ὕβριστῶν.

16. κρείσσων 17. ξενισμός λαχανῶν ... μετ' ἐχθρας 23. υπακουσθη
 27. δωροληπτης ... ληψεις 46, 8. ληψεις ... AC γεννηματα 15, 33. δοξης
 αυτου αποχρ. αυτω· προσπορευεται ταπεινος (corrige -νοιος) δοξα 46, 5. παρα
 τω θεω ... AC αβωωθησεται ... C θυσιαν 4. εργα κυριου 11. παρα κυ-
 ριου, C παρα θεω 13. C δε αγαθους 16. χρυσιω 17. C ζωνν εν αυτου
 19. προθυμος ... C μετα ταπεινοφροσυνης ... μετα υβρεως

²⁰ συνετὸς ἐν πράγμασιν εὐρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός. ²⁰
²¹ τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ²¹
ἀκούσονται. ²² πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ ἀφρόνων κακὴ. ²²
²³ καρδιά σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χεῖλεσι φορέσει ²³
ἐπιγνωμοσύνην. ²⁴ κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, γλυκάσμα δὲ αὐτοῦ ἴσσις ψυ- ²⁴
χῆς. ²⁵ εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὁρθαὶ ἀνδρί, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν ²⁵
βλέπει εἰς πυθμένα ἄδου. ²⁶ ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται τὴν ²⁶
ἀπώλειαν ἑαυτοῦ· ὁ μέντοι σχολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώ-
λειαν. ²⁷ ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακὰ, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλῶν ζη- ²⁷
σαυρίζει πυρ. ²⁸ ἀνὴρ σχολιὸς διαπέμπεται κακὰ, καὶ λαμπτήρα δόλου πυρ- ²⁸
σεύσει κακοῖς, καὶ διαχωρίζει φίλους. ²⁹ ἀνὴρ παράνομος ἀποπειράται φίλων, ²⁹
καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς. ³⁰ στηρίζων δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ δια- ³⁰
λογίσκεται διεστραμμένα, ὀρίζει δὲ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ, οὗτος
κάμινός ἐστι κακίας. ³¹ στέφανος καυχήσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης ³¹
εὐρίσκεται. ³² κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ, ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρεῖ- ³²
σων καταλαμβανομένου πόλιν. ³³ εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκους, ³³
παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

XVII.

Κρείσσων ψωμὸς μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ ἢ οἶκος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ
ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης. ² οἰκέτης νοήμων κρατήσῃ δεσποτῶν ἀφρόνων, ²
ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη. ³ ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ ³
χρυσός, οὕτως ἐκλεκτὰ καρδία παρὰ κυρίῳ. ⁴ κακὸς ὑπακούει γλώσσης πα- ⁴
ρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χεῖλεσι ψευδέσιν. ⁵ ὁ καταγελῶν πτωχοῦ ⁵
παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀσωθήσε-
ται, ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται. ⁶ στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, ⁶
καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν. τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημά-
των, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. ⁷ οὐχ ἄρμόσει ἄφρωνι χεῖλη πιστά, οὐδὲ ⁷
δικαίῳ χεῖλη ψευδῆ. ⁸ μισθὸς χαρίτων παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὐ δ' ἂν ἐπι- ⁸
στρέψῃ εὐδοκῶν. ⁹ ὁ δὲ κρύπτει ἀδικήματα ζητεῖ φίλαν, ὅς δὲ μισεῖ ⁹
κρύπτειν δίστησι φίλους καὶ οἰκείους. ¹⁰ συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου, ¹⁰
ἄφρων δὲ μαστιγώσας οὐκ αἰσθάνεται. ¹¹ ἀντιλογία ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ ¹¹
κύριος ἄγγελον ἀνελεῖμονα ἐκπέμψει αὐτῷ. ¹² ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοή- ¹²
μονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογοῦνται κακὰ. ¹³ ὅς ἀποθίδῃσι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, ¹³
οὐ κινήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ¹⁴ ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχὴ ¹⁴
δικαιοσύνης, προηγείται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη. ¹⁵ ὅς δίκαιον κρίνει ¹⁵
τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. ¹⁶ ἔνα ¹⁶
τί ὑπῆρξε χορήματα ἄφρωνι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται.
ὅς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ζητεῖ συντριβήν, ὁ δὲ σχολιάζων τοῦ μα-
θεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ. ¹⁷ εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ ¹⁷
δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν, τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται. ¹⁸ ἀνὴρ ἄφρων ¹⁸
ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ὥς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύῃ τῶν ἑαυτοῦ φίλων.

20. AC ἐπὶ κυρίῳ 21. AC πλεον ... ἀκούονται 24. AC αὐτῶν 25. C
τα δε τελευτ. αὐτοῦ 26. ἐκβ. ἐαυτοῦ τὴν ἀπωλ., C ἐκβ. αὐτοῦ τὴν ἀπωλ.
... C φέρει 27. ορύσσει πυρ 28. πυρσεύει ... C διαχωρῇ 30. AC οὐκ δε
... AC λογίζεται ... οργίζει ... ἐστὶν κακῶν 32. AC** post ἰσχυροῦ
add καὶ ἀνὴρ φρονήσιν ἔχων γεωργίου μεγάλου ... τοῦ καταλαμβανομένου
XVII. 1. AC πλήρης πολλῶν 3. παρὰ θεῷ 4. in f. add τοῦ πιστοῦ ὅλος
ο κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δε ἀπίστου οὐδε ὀβολός (cf. v. 6.) 5. καταγ-
γελλων ... ἀσωθήσεται ... σπλαγχνιζόμενος 6. οὐ τοῦ πιστοῦ usque ὀβο-
λός (cf. ad v. 4.) 8. ἡ παιδεία 13. εἰς τοὺς οἰκοὺς αὐτοῦ 16. κτήσασθ.
δε σοφίας 17. ἀναγκαις(?) 18. τὸν αὐτοῦ φίλον

12 ὅσιον, καὶ εὐσεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. ¹² οὓς ἀκούει καὶ ὀφθαλμοὶ ὄρα, κυρίου ἔργα
 13 καὶ ἀμφοτέρω. ¹³ μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρῇς· διάνοιξον τοὺς
 23 ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσῃτι ἄρτων. ²³ βδέλυγμα κυρίῳ δισδὸν στάσιμιον,
 24 καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁴ παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ δια-
 25 βήματα ἀνδρῶν, ζητήτος δὲ πῶς ἂν νοῆσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ; ²⁵ παγὶς ἀνδρῶν
 26 ταχυὶ τῶν ἰδίων ἀγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὐξασθαι μετανοεῖν γίνεται. ²⁶ λικμήτωρ
 27 ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφός, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν. ²⁷ φῶς κυρίου πινοῖ ἀν-
 28 ὄρωπων, ὃς ἐρευνᾷ ταμειῖα κοιλάδας. ²⁸ ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βα-
 29 σιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ. ²⁹ κόσμος νεανίας
 30 σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί. ³⁰ ὑπόπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ
 κακοῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμειῖα κοιλάδας.

XXI.

Ὡς περ ὁρμὴ ὕδατος οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οὐ ἐὰν θέλων
 2 νεύσαι, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν. ² πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατεστύναι δὲ
 3 καρδίαν κύριος. ³ ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ
 4 ὑσιῶν αἶμα. ⁴ μεγαλόφρων ἐν ὕβρει θρασυκάρδιος, λαμπρὴ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρ-
 6 τία. ⁶ ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσση ψευδεῖ μάταια δίδωκε ἐπὶ παγίδας
 7 θανάτου. ⁷ ὅλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ
 8 δίκαια. ⁸ πρὸς τοὺς σχολικοὺς σχολιάς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός, ἀγὰ γὰρ καὶ
 9 ὁρᾷ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ⁹ κρείττον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμέ-
 10 νοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ. ¹⁰ ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ'
 11 οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων. ¹¹ ζημιουμένον ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ
 12 ἄδικος, συνιῶν δὲ σοφὸς δέξεται γινώσκον. ¹² συνιεὶ δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν
 13 καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς. ¹³ ὃς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐπα-
 14 κοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων. ¹⁴ δόσις
 15 λάρσιος ἀνατρέπει ὀργάς, δῶρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
 16 ¹⁵ εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα, ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις.
 17 ¹⁶ ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
 18 ¹⁷ ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον· ¹⁸ περι-
 19 κάστρια δὲ δικαίου ἄνομος. ¹⁹ κρείττον οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὶ
 20 μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου. ²⁰ θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται
 21 ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν. ²¹ ὁδὸς δικαιο-
 22 σύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὐρήσει ζωὴν καὶ δόξαν. ²² πόλεις ὀχυράς ἐπέβη σο-
 23 φὸς καὶ κατέειλε τὸ ὄχυρῳμα ἐφ' ᾧ ἐπεποιῶντο οἱ ἀσεβεῖς. ²³ ὃς φυλάσσει
 τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
 24 ²⁴ θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται, ὃς δὲ μνησικακεῖ παρά-
 25 νομος. ²⁵ ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐ-
 26 τοῦ ποιεῖν τι. ²⁶ ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακάς, ὁ δὲ
 27 δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτερεῖ ἀφειδῶς. ²⁷ ὑσιᾷ ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, καὶ
 28 γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς. ²⁸ μάρτυς ψευδὴς ἀπολείται, ἀνὴρ δὲ
 29 ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει. ²⁹ ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώ-
 30 πῳ, ὁ δὲ εὐθύς αὐτὸς συνιεὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ³⁰ οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστιν
 31 ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλή πρὸς τὸν ἀσεβῆ. ³¹ ἵππος ἐτοιμάζεται εἰς ἡμέραν
 πολέμου, παρὰ δὲ κυρίῳ ἡ βοήθεια.

XXII.

Αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς· ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον
 2 χάρις ἀγαθῇ. ² πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήτητησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ

13. διανοιξ. δε 24. om τα 27. η λυχνος ος ερευνα XXI. 4. ου δ αν θε-
 λων νευση εκλινεν αυτην 4. εφ υβρει ... αμαρτια 6. διωκ. και ερχεται επι
 8. αποστελει 13. υπακουσαι 25. απεκτενουσιν 29. ευσης XXII. (2. συνητησαν)

κύριος ἐποίησε. ³ πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παι- 3
δεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν. ⁴ γενεὰ σοφίας φόβος κυ- 4
ρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωὴ. ⁵ τρίβοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σχολιαῖς, 5
ὁ δὲ φυλάσσω τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν. ⁷ πλούσιοι πτωχῶν ἄρ- 7
ξουσιν, καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπótαις δανειοῦσιν. ⁸ ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει 8
κακὰ, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ 9
θεός, ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ⁹ ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς δια- 9
τραφεῖται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκε τῷ πτωχῷ. νίκην καὶ τιμὴν
περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων. ¹⁰
ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμὸν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ 10
καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάντας ἀτιμάζει. ¹¹ ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ 11
δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι· χεῖλεσι ποιμαίνει βασιλεὺς. ¹² οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυ- 12
ρίου διατηροῦσιν αἵσθησιν, φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος. ¹³ προφασίζεται 13
καὶ λέγει ὀκνηρὸς Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί. ¹⁴ βόθρος 14
βαθὺς στόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.
εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν,
ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σχολιαῖς καὶ κακῆς. ¹⁵ ἄνοια ἐξηπταί καρδίας 15
νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁶ ὁ συκοφαντῶν πένητα 16
πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ, διδῶσι δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι. ¹⁷ λόγοις σοφῶν 17
πάράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον
ἵνα γνῶς ὅτι καλοὶ εἰσιν. ¹⁸ καὶ ἐὰν ἐμβάλης αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, 18
εὐφρανουσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεῖλεσιν, ¹⁹ ἵνα σου γέννηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπίς, 19
καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδὸν σου. ²⁰ καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρις- 20
σῶς εἰς βουλήν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. ²¹ διδάσχω οὖν 21
σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν, τοῦ ἀποκρίνεσθαι σε λόγους
ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι. ²² μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστι, 22
καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀσθενῆ ἐν πύλαις. ²³ ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν, 23
καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυχον ψυχὴν. ²⁴ μὴ ἴσθι ἐταῖρος ἀνδρὶ θυμῶδει, φίλῳ δὲ 24
ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου, ²⁵ μὴ ποτε μάθῃς τῶν ὀδῶν αὐτοῦ καὶ λάβῃς βρό- 25
χους τῇ σῇ ψυχῇ. ²⁶ μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυρόμενος πρόσωπον· 26
²⁷ ἐάν γὰρ μὴ ἔχῃ πόσιν ἀποτίσῃ, λήψονται τὸ στράωμά τοῦ ὑπὸ τὰς πλευράς 27
σου. ²⁸ μὴ μέταίρει ὅρια αἰώνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου. ²⁹ ὀρατικὸν ἄνδρα 28 29
καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι, καὶ μὴ παρεστάναι
ἀνδράσι νωθροῖς.

XXIII.

¹ Ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυνάστου, νοητῶς νόει τὰ παρα-
τιθέμενά σοι, ² καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου, εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρα- 2
σκευάσαι. εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, ³ μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ· ταῦτα 3
γὰρ ἔχειται ζωῆς ψευδοῦς. ⁴ μὴ παρεκτείνου πένης ὡν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ 4
ἐννοίᾳ ἀπόσχου. ⁵ ἐὰν ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανεῖ- 5
ται· κατεσκεύασται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει εἰς
τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ. ⁶ μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκανῷ, μηδὲ 6
ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ· ⁷ ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως 7
ἐσθίει καὶ πίνει. μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου

9. δεδωκεν ... διδους 11. ed. rom. βασιλευς, 12. διατηρησουσιν
14. ουχ αγαπα 15. καρδια 16. τα εαυτο κακα 17. παραβαλε 18. C
ευφρανουσιν 19. AC τ. οδον αυτου 20. C om δε 21. C διδασκων ...
γνωσιν αληθη ... αποκρινεσθαι ... λογοις α. τ. π. σε 22. C om γαρ
23. αυτου την δικην 27. AC εχης π. αποτισης ... λημψονται 29. C bis
παρασθηναι ... και μη παρισταναι XXIII. 2. C τας χειρας 5. C προε-
στηκ. αυτον 6. C των εδεσμων αυτου

8 μετ' αὐτοῦ· ⁸ ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς κα-
 9 λούς. ⁹ εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μὴ ποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λό-
 10 γους σου. ¹⁰ μὴ μεταστῇς ὅρια αἰῶνια, εἰς δὲ κτῆμα ὀφρανῶν μὴ εἰσέλθῃς.
 11 ¹¹ ὁ γὰρ λυτρουόμενος αὐτοὺς κύριος κραταιός ἐστι, καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐ-
 12 τῶν μετὰ σοῦ. ¹² δὸς εἰς παιδεῖαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὧτά σου ἐτοί-
 13 μασον λόγοις αἰσθήσεως. ¹³ μὴ ἀπόσχη νήπιον παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς
 14 αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποστάνῃ. ¹⁴ σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ, τὴν δὲ
 15 ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ. ¹⁵ υἱέ, ἐὰν σοφὴ γέννηταί σου ἡ καρδία, εὐ-
 16 φρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν, ¹⁶ καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χεῖλῃ πρὸς
 17 τὰ ἐμά χεῖλῃ, ἐὰν ὁρᾷ ὧσι. ¹⁷ μὴ ζηλοῦτῶ ἡ καρδία σου ἀμαρτωλούς,
 18 ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἵσθι ὅλην τὴν ἡμέραν. ¹⁸ ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτά, ἔσται
 19 σοι ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται. ¹⁹ ἄκουε υἱέ καὶ σοφὸς γίνου,
 20 καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας. ²⁰ μὴ ἵσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου
 21 συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς. ²¹ πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτω-
 22 χεύσει, καὶ ἐνδύσεται διεβρῆγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης. ²² ἄκουε υἱέ
 πατρός τοῦ γεννήσαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγηρακέ σου ἡ μήτηρ.
 24 ²⁴ καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐ-
 25 τοῦ. ²⁵ εὐφραίνεται ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά
 26 σε. ²⁶ δός μοι υἱέ σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖτωσαν.
 27 ²⁷ πῖθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον.
 28 ²⁸ οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται. ²⁹ τίνοι
 οὐαί; τίνοι ὕδουρος; τίνοι κρίσεις; τίνοι δὲ ἀηδία καὶ λéschai; τίνοι συντρίμματα
 30 διὰ κενῆς; τίνος πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί; ³⁰ οὐ τῶν ἐγγχρονιζόντων ἐν οἴνοις;
 31 οὐ τῶν ἱχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται; ³¹ μὴ μεθύσκεσθε ἐν οἴνοις, ἀλλὰ
 ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δίκαιοις, καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις· ἐὰν γὰρ εἰς τὰς
 32 φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῶς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνό-
 33 τερος ὑπέρου, ³² τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὀφews πεπληγὼς ἐκτείνεται, καὶ
 33 ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἰός. ³³ οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν
 34 ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σχολιά, ³⁴ καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν
 35 καρδίᾳ θαλάσσης, καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι. ³⁵ ἔρείς δέ· Τύ-
 ππουσί με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδην· πότε ὁρ-
 ᾶρος ἔσται ἵνα ἐλθὼν ζητήσω με; ὧν συνελεύσομαι;

XXIV.

Υἱέ, μὴ ζηλώσης κακοὺς ἄνδρας, μηδὲ ἐπιθυμήσης εἶναι μετ' αὐτῶν·
 2 ² ψευδῇ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χεῖλῃ αὐτῶν λαλεῖ.
 3 ³ 4 μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος, καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται· ⁴ μετὰ
 5 αἰσθήσεως ἐμπίμπλονται ταμεία ἐκ παντός πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ. ⁵ χρει-
 6 σων σοφὸς ἱσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου. ⁶ μετὰ κυ-
 7 βερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς. ⁷ σοφία
 καὶ ἐννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυ-
 8 ⁸ 9 ρίου, ⁸ ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος, ⁹ ἀπο-
 10 ¹⁰ 11 10 ἐν ἡμέρᾳ κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκλίπῃ. ¹¹ ῥῦσαι ἀγομένους
 12 εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ. ¹² ἐὰν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα
 τοῦτον, γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει· καὶ ὁ πλάσας πνοὴν

9. C μυκτηρίσει 10. αἰωνία α εδεντο οι πατερες σου 13. παιδεων
 15. C σοφος 16. ενδιατριψη 18. εγγονα 20. C μηδε εκλυου 28. ουτως
 29. τινι χρισις ... τινι αηδίαι ... τινος πελειοι 31. μεθυσκ. οινω ... και
 εις τα 32. αυτου ο ιος 35. ed. rom. post ηδειν non interpg. ei post
 συνελευσομαι punctum habet XXIV. 4. εμπιπλαται 9. om δε sec.
 40. εκλειπη 44. εκπριω 42. οτι ο κυριος

πᾶσιν αὐτὸς οἶδε πάντα, ὃς ἀποδίδωσιν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹³ φάγε 13
 μέλι υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ. ¹⁴ οὕτως αἰσθήσῃ 14
 σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ· ἐὰν γὰρ εὖρης, ἔσται καλὴ ἡ τελευτὴ σου καὶ ἑλπίς
 σε οὐκ ἐγκαταλείψει. ¹⁵ μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων, μηδὲ ἀπατηθῇς 15
 χορτασίᾳ κοιλίας. ¹⁶ ἐπτάκις γὰρ πεσεῖται δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ 16
 ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς. ¹⁷ ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρὸς σου, μὴ ἐπιχαρῇς 17
 αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελισματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου· ¹⁸ ὅτι ὄψεται κύριος καὶ 18
 οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ μὴ χαίρε 19
 ἐπὶ κακοποιοῖς, μηδὲ ζήλου ἀμαρτωλοῦς· ²⁰ οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πο- 20
 νηρῷ, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται. ²¹ φοβοῦ τὸν θεὸν υἱέ καὶ βασιλέα, 21
 καὶ μηδετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσῃς· ²² ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς 22
 δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται; ²³ (29, 27.) λόγον φυλασσόμενος (29, 27.) 23
 υἱὸς ἀπωλείας ἐκτός ἐσται, δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν. μηδὲν ψεῦδος ἀπὸ
 γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ
 ἐξέλθῃ. μάχαιρα γλώσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη· ὃς δ' ἂν παραδοθῇ, συν-
 τριβήσεται. ἐὰν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νευροῖς ἀνθρώπους ἀναλίσκει
 καὶ ὁστὰ ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαλεῖ ὥσπερ φλόξ, ὥστε ἄβρωτα εἶ-
 ναι νεοσσοὺς αἰετῶν. ²⁴ (30, 1.) τοὺς ἔμοιους λόγους υἱέ φοβήθητι, καὶ δεξάμε- (30, 1.) 24
 νος αὐτοὺς μετανοεῖ. τὰδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσιν θεῷ, καὶ παύομαι.
² ἀφρονέστατος γὰρ εἰμι ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ (2) 25
 ἔστιν ἐν ἐμοί. ³ θεὸς δεδίδαχέ με σοφίαν, καὶ γνώσιν ἁγίων ἔγνωκα. (3) 26
⁴ τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; (4) 27
 τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς.
 τί ὄνομα αὐτῷ; ἡ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ; ⁵ πάντες γὰρ λόγοι θεοῦ (5) 28
 πεπυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν. ⁶ μὴ προσ- (6) 29
 θῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένη. ⁷ δύο αἰτοῦμαι (7) 30
 παρὰ σοῦ, μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με· ⁸ μάταιον λόγον (8) 31
 καὶ ψευδῇ μακράν μου ποίησον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὴ μοι δῶς, σύν-
 ταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη· ⁹ ἵνα μὴ πλησθῇς ψευδὴς γέ- (9) 32
 νωμαι καὶ εἴπω Τίς με ὀρᾷ; ἡ πενήτεις κλέψω καὶ ὁμώσω τὸ ὄνομα τοῦ
 θεοῦ. ¹⁰ μὴ παραδῶς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου, μὴ ποτε καταράσῃται σε (10) 33
 καὶ ἀφανισθῇς. ¹¹ ἔκγονον κακὸν πατέρα καταράται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ (11) 34
 εὐλογεῖ. ¹² ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, τὴν δ' ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ (12) 35
 ἀπένειψεν. ¹³ ἔκγονον κακὸν ὑψηλοῦς ὀφθαλμοῦς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφάρους (13) 36
 αὐτοῦ ἐπαίρεται. ¹⁴ ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει καὶ τὰς μύ- (14) 37
 λας τομίδας, ὥστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ
 τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων. ³⁸ (24, 23.) ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς (24, 23.) 38
 σοφοῖς ἐπιγινώσκειν, αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν. ²⁴ ὁ εἰπὼν (24) 39
 τὸν ἀσεβῆ δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔσθλην· ²⁵ οἱ (25) 40
 δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἦξει εὐλογία. ²⁶ χεῖλη (26) 41
 δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς. ²⁷ ἐτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ (27) 42
 ἔργα σου, καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρόν, καὶ πορεύου κατόπισθ' ἐν μου
 καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου. ²⁸ μὴ ᾄδῃ ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πο- (28) 43
 λίτην, μηδὲ πλατύνου σοὺς χεῖλεσι. ²⁹ μὴ εἴπῃς Ὅν τρόπον ἐχρήσατό μοι (29) 44

14. σοφίας 16. ο δικαιοι 20. εκγ. πονηρων 21. ed. rom. μηδ' ἔτερω
 23. βασιλεως pro βασιλει ... νευρ. ανθρωπου 24. τους δε 25. παντων, C.
 παντ. των ... AC φρον. ανθρωπου 26. C ο θεος ... *γνωσ. ανθρωπων 27. om
 τι ονομα sec. ... * τω υιω pro τοις τεκνοις ... AC in f. add ινα γνωσ 28. AC
 om γαρ ... υπερασπισει, C υπερασπιει 31. παιδιαν pro πενιαν ... παντα τα δε-
 οντα και αυταρχη 33. C καταρασεται 35. AC την δε 37. C * της μαχαιρας
 (vdlr) ... (στομιδας) ... om και κατεσθιειν ... C ασθeneis pro ταπεινους
 38. αιδεσθαι pr. ου καλ. εν χρ. 40. AC ευλογια αγαθη 41. AC λογους σοφους

45 ⁽³⁰⁾ χρήσομαι αὐτῷ, τίσομαι δὲ αὐτὸν ᾧ με ἡδίκησεν. ³⁰ ὥσπερ γεώργιον
 46 ⁽³¹⁾ ἀνὴρ ἄφρων, καὶ ὥσπερ ἀμπελῶν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν. ³¹ ἔὰν ἀφῆς
 αὐτόν, χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσεται ὅλος, καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος, οἱ δὲ
 47 ⁽³²⁾ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται. ³² ὕστερον ἐγὼ μετενόησα,
 48 ⁽³³⁾ ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν. ³³ ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καὶ
 49 ⁽³⁴⁾ πνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζομαι χερσὶ στήθῃ. ³⁴ ἔὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἥξει
 προπορευομένη ἡ πενία σου, καὶ ἡ ἐνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομέυς.
 50 ^(30, 15.) τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ
 51 ⁽¹⁶⁾ τρεῖς αὗται οὐκ ἐνεπιπλάσαν αὐτήν. καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν
 52 ⁽¹⁷⁾ Ἰκανόν· ¹⁶ ἄδης, καὶ ἔρως γυναικός, καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος,
 53 ⁽¹⁸⁾ καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν Ἀρκεῖ. ¹⁷ ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρός
 54 ⁽¹⁹⁾ καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαραγγῶν,
 55 ⁽²⁰⁾ καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ αἰετῶν. ¹⁸ τρία δὲ ἐστὶν ἀδύνατά μοι
 56 ⁽²¹⁾ νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω. ¹⁹ ἵχνη αἰετοῦ πετομένου, καὶ
 57 ⁽²²⁾ ὁδοὺς ὄφως ἐπὶ πέτρας, καὶ τρίβους νῆος ποντοπορούσης, καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς
 58 ⁽²³⁾ ἐν νεότητι. ²⁰ τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἥ ὅταν πράξῃ ἀπονε-
 59 ⁽²⁴⁾ ψαμένη, οὐδὲν φησι πεπραχέναι ἀτοπον. ²¹ διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ
 60 ⁽²⁵⁾ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν. ²² ἔὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ ἄφρων
 61 ⁽²⁶⁾ πλησθῇ σιτίων, ²³ καὶ οἰκέτης ἔὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, καὶ μισσητὴ
 62 ⁽²⁷⁾ γυνὴ ἔὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. ²⁴ τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς,
 63 ⁽²⁸⁾ ταῦτα δὲ ἐστὶ σοφώτερα τῶν σοφῶν. ²⁵ οἱ μύρμηκες οἱς μὴ ἔστιν ἰσχύς,
 64 ⁽²⁹⁾ καὶ ἐτοιμάζονται ἕρους τὴν τροφήν. ²⁶ καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι ἔθνος οὐκ
 65 ⁽³⁰⁾ ἰσχυρόν, οἱ ἐποίησαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους. ²⁷ ἀβασιλευτόν
 66 ⁽³¹⁾ ἐστὶν ἡ ἀκρίς, καὶ στρατεύει ἄφ' ἐνὸς κελευσματος εὐτάκτως. ²⁸ καὶ
 67 ⁽³²⁾ ἀλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν, κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασι βα-
 68 ⁽³³⁾ σιλέων. ²⁹ τρία δὲ ἐστὶν ᾧ εὐδόως πορεύεται, καὶ τέταρτον ὃ καλῶς δια-
 69 ⁽³⁴⁾ βαίνει. ³⁰ σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ
 70 ⁽³⁵⁾ καταπήσσει κτῆνος, ³¹ καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὐθυγος, καὶ
 71 ⁽³⁶⁾ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου, καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει. ³² ἔὰν πρόῃ
 72 ⁽³⁷⁾ σαυτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
 73 ⁽³⁸⁾ ἄμελε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἔὰν δὲ ἐκπιέξῃς μυκτῆρας, ἐξελεῖνεται
 74 ⁽³⁹⁾ αἶμα· ἔὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεῖνσονται κρίσεις καὶ μάχαι. ³³ (31, 1.)
 75 ⁽⁴⁰⁾ οἱ ἔμοι λόγοι εἴρηνται ὑπὸ θεοῦ βασιλέως, χρηματισμὸς ὃν ἐπαίδευσεν ἡ
 76 ⁽⁴¹⁾ μήτηρ αὐτοῦ. ² τί τέκνον τηρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ· πρωτογενὲς σοὶ λέγω
 77 ⁽⁴²⁾ υἱέ· τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν; ³ μὴ δῶς γυναῖξί
 78 ⁽⁴³⁾ σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν. ⁴ μετὰ βουλῆς
 79 ⁽⁴⁴⁾ πάντα ποιεῖ, μετὰ βουλῆς οἰνοπότει. οἱ δυνάσται θυμῶδεις εἰσὶν, οἶνον δὲ μὴ
 80 ⁽⁴⁵⁾ πινέτωσαν, ⁵ ἵνα μὴ πίνοντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας, καὶ ὀρῶντα κρῖναι οὐ
 81 ⁽⁴⁶⁾ τοῖς ἐν δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς. ⁶ δίδοτε μέσσην τοῖς ἐν λύπαις, καὶ οἶνον πίνειν
 82 ⁽⁴⁷⁾ τοῖς ἐν δύνωνται, ⁷ ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας, καὶ τῶν πόνων μὴ μνηστῶ-
 83 ⁽⁴⁸⁾ σιν ἔτι. ⁸ ἀνοίγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ, καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς· ⁹ ἀνοίγε
 84 ⁽⁴⁹⁾ σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως, διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

49. AC om σου sec. 50. C τη βδέλλι ... ενεπιπλάσαν 51. *αρης pro
 αδης ... AC post γυναικος add και ταρταρος ... C εμπιπλαμενη ... C κ.
 πυρ κ. υδωρ 52. εκκολαψαισαν αυτην ... αυτην 54. C νεως 58. οικετις 59.
 τεσσαρα δε εστιν 62. εκστρατευει 63. βασιλεως 64. πορευονται, κ. το тет.
 66. ενπεριπατων 67. εις ευφροσυνην 71. σου πλουτον ... υστεροβουλειαν
 72. om δε 73. επιλανθωνται (sic) ... κρινειν 77. και κριναι

XXV.

Αὐται αἱ παιδεῖαι Σαλωμώντος αἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι.
 Ἐξεκίον τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. ² δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ 2
 βασιλέως τιμᾷ πράγματα. ³ οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδία δὲ βα- 3
 σιλέως ἀνεξέλεγκτος. ⁴ τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθήσεται καθαρὸν 4
 ἅπαν· ⁵ κτεῖνε ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ 5
 ὁ ὕψις αὐτοῦ. ⁶ μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τόποις δυναστῶν 6
 ὑφίστασο· ⁷ κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ῥηθῆναι Ἀνάβαινε πρὸς μέ, ἢ ταπεινώσαι 7
 σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. ἂ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου λέγε. ⁸ μὴ πρόσπιπτε 8
 ἐς μάχην ταγέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐσχάτων· ἡνίκα ἂν σε θνειδίσῃ
 ὁ σὸς φίλος, ⁹ ἀναχῶρει εἰς τὰ ὀπίσω. μὴ καταφρόνει, ¹⁰ μὴ σε θνειδίσῃ μὲν 9 10
 ὁ φίλος· ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἔση
 θανάτῳ. χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ, ἃς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπινειδιστος
 γένῃ, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδοὺς σου εὐσυναλλάκτως. ¹¹ μῆλον χρυσοῦν ἐν ὄρ- 11
 μίσκῳ σαρδίου, οὕτως εἰπεῖν λόγον. ¹² εἰς ἐνώπιον χρυσοῦν καὶ σάρδιον πο- 12
 λυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς. ¹³ ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμνητῷ 13
 κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοῖς ἀποστείλαντας αὐτόν· ψυχᾶς
 γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ. ¹⁴ ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπι- 14
 φανεστάτα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ δόσει ψευδεῖ. ¹⁵ ἐν μακροθυμίᾳ εὐδοία 15
 βασιλεῦσι, γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὄσα. ¹⁶ μέλι εὐρὼν φάγε τὸ ἱκανόν, 16
 μὴ ποτε πλησθεῖς ἐξεμέσης. ¹⁷ σπάνιον εἷσαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον, 17
 μὴ ποτε πλησθεῖς σου μισήσῃ σε. ¹⁸ ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκι- 18
 δωτόν, οὕτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδοῦ.
¹⁹ ὁδὸς κακοῦ καὶ ποὺς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ. ²⁰ ὥσπερ ὄξος 19 20
 ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὼν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ. ὥσπερ
 σῆς ἐν ἱματίῳ καὶ σκώληξ ἐξύλῳ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν. ²¹ ἐὰν 21
 πενῆς ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν. ²² τοῦτο γὰρ 22
 ποιῶν ἄνδρα καὶ πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος ἀν-
 ταποδώσει σοι ἀγαθὰ. ²³ ἄνεμος βορέας ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναι- 23
 δὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει. ²⁴ κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἢ μετὰ γυ- 24
 ναϊκὸς λαιδόρου ἐν οἰκίᾳ κοινῇ. ²⁵ ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψῶσιν προστηνέας, 25
 οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν. ²⁶ ὥσπερ εἴ τις πηγὴν φράσσοι καὶ 26
 ὕδατος ἔξοδον λυμαίνοντο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσε-
 βου. ²⁷ ἐστῆναι μέλι πολὺ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους. ²⁸ ὥσπερ 27 28
 πόλις τὰ τεύχη καταβεβλημένα καὶ ἀτελείστος, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βου-
 λῆς τι πράσσει.

XXVI.

Ὡς περ δρόσος ἐν ἀμνητῷ καὶ ὥς περ ὑετὸς ἐν ἱερῇ, οὕτως οὐκ ἔστιν
 ἄφρονι τιμῇ. ² ὥς περ ὄρεα πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ 2
 ἐπικεύσεται οὐδενί. ³ ὥς περ μᾶστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος 3
 ἐννεῖ παρανόμῳ. ⁴ μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα 4
 μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ· ⁵ ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, 5

XXV. 1. αὐτ. αἱ παροιμίαι σολομωντος 2. προσταγματα 4. κρυπτε
 7. το ρηθῆναι σοι ... ἔδον 8. ἡνίκα δ ἂν ... οἱ σος 9. μὴ καταφρ. c.
 antecedd. conjg. 10. ἀλλ ἔσται 11. χρυσεον 12. χρυσουν σαρδιον 14. ἐπι-
 φανεσταται ... οἱ καυχωμενοι 17. πρ. τον σεαυτου ... μισησει 18. ἀκη-
 λιδωτον ... ο ἀνηρ ο κ. κατα του φ. εαυτου 19. οδους κακω 20. παθος
 σωματι ... σης ἱματιω 21. τρεφε pro ψωμιζε 22. οἱ πυρος ... ἀναι-
 ποδειδωσιν XXVI. 2. πετανται 4. κατα την 5. προς την

6 ἵνα μὴ φαίνεται σοφὸς παρ' ἑαυτῶ. ⁶ ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται
7 ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον. ⁷ ἀφελοῦ πορεῖαν σκελῶν καὶ παρα-
8 νομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων. ⁸ ὃς ἀποδεδεσμένῳ λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιος
9 ἐστὶ τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν. ⁹ ἄκανθαί φύονται ἐν χειρὶ μεθύσου, δουλεία
10 δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων. ¹⁰ πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, συντρί-
11 βεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν. ¹¹ ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμε-
12 τον καὶ μισητὸς γένηται, οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τῇ
13 ἑαυτοῦ ἀμαρτίᾳ. ¹² εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπὶδα μέντοι ἔσχε
14 μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. ¹³ λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδὸν Λέων ἐν
15 ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευτά. ¹⁴ ὥσπερ ὕρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ
16 στρόφιγγος, οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. ¹⁵ κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα
17 ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ στόμα. ¹⁶ σοφώτερος ἑαυτῷ
18 ὀκνηρὸς φαίνεται τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομιζόντος ἀγγελίαν. ¹⁷ ὥσπερ ὁ κρατῶν
19 κέρκου κυνός, οὕτως ὁ προσετῶς ἄλλοτρίᾳ κρίσεως. ¹⁸ ὥσπερ οἱ ἔμμενοι προ-
20 βάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκε-
21 λισθῆσεται. ¹⁹ οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὅταν δὲ
22 ὁραθῶσι, λέγουσιν ὅτι παίζων ἔπραξα. ²⁰ ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ
23 οὐκ ἔστι διζυμὸς ἡσυχάζει μάχη. ²¹ ἐσχάρα ἄνδραξι καὶ ξύλα πυρὶ, ἄνθρωπος
24 ἡγήτεον· χεῖλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν. ²² χεῖλεσι πάντα ἐπινεύει
25 ἀποκλαιόμενος ἐχθρὸς, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταινεται δόλος. ²³ ἐάν σου δέξη-
26 ται ὁ ἐχθρὸς μεγάλην τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῇ· ἐπτά γὰρ εἰσι πονηρίαι ἐν τῇ
27 ψυχῇ αὐτοῦ. ²⁴ ὁ κρύπτων ἐχθρὰν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυ-
28 τοῦ ἀμαρτίας εὐγνωστός ἐν συνεδρίοις. ²⁵ ὁ ὀρύσσων βόσρον τῷ πλησίον ἐμπε-
29 σεῖται εἰς αὐτόν· ὁ δὲ κυλῶν λίθον ἐφ' ἑαυτὸν κυλίει. ²⁶ γλῶσσα ψευδῆς μι-
30 σεῖ ἀλήθειαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

XXVII.

2 Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὐρίον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιούσα. ² ἐγκω-
3 μιᾶζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη.
4 ³ βαρὺν λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέ-
5 ρων. ⁴ ἀνελεθίμων θυμὸς καὶ δέξει ὀργήν, ἀλλ' οὐδὲν ὑφίσταται ζῆλος. ⁵ κρείσ-
6 σους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας. ⁶ ἀξιοπιστότερά ἐστὶ τραυ-
7 ματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλήματα ἐχθροῦ. ⁷ ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὐσα κηρίος
8 ἐμπαίζει, ψυχὴ δὲ ἐνδεεὶ καὶ τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνεται. ⁸ ὥσπερ ὅταν ὄρνεον
9 καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται ὅταν ἀποξε-
10 νωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. ⁹ μύροις καὶ οἶνοις καὶ θυμιάμασι τέρεται καρδίᾳ,
11 καταρβήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχὴ. ¹⁰ φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶον
12 μὴ ἐγκαταλίπῃς, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν·
13 κρείσσων φίλος ἐγγὺς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν. ¹¹ σοφὸς γίνου νιέ, ἵνα σου
14 εὐφραίνεται ἡ καρδίᾳ, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους. ¹² πα-

6. εαυτου οδων 9. του μεθυσου 11. τον εμετον αυτου 12. ιδων ...

*δοξαζοντα παρ εαυτω ... αφρων μαλλον 14. επι τω στροφιγγι 15. δυ-
ναται ... εις το στομα 16. οκνηρος εαυτω 19. ουτω παντες ... οταν δε
φωραθωσιν 20. οξυθυμος 24. ο αποκλ. 25. AC πεισθης αυτω ... AC
εν τη καρδια α. 26. AC εν συνεδριω 27. C εφ εαυτου XXVII. 2. το
πελας 4. C υφιστατο 5. AC αποκαλυπτομενοι 6. AC ομι εστι 7. γλυ-
κια, C γλυκεια 8. AC ορνεον οταν ... C καταδουλοῦται 9. C καταρην-
νυται ... C συμπτωματος 10. φιλ. σ. και φιλ. π. μη εγκαταλειπης (-λειπης
etiam C) ... κρισσον 11. ινα ευφρ. σου, C ινα ευφρ. μου

νοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσου-
σιν. ¹³ ἄφελου τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθε γὰρ ὑβριστῆς ὅστις τὰ ἀλλότρια ¹⁴
λυμαίνεται. ¹⁵ ὅς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρῶτῃ μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καταρωμένου ¹⁶
οὐδὲν διαφέρειν δόξει. ¹⁷ σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ¹⁸
ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὡσαύτως καὶ γυνὴ λοίδορος ἐκ τοῦ ἴδιου οἴκου. ¹⁹ βο- ²⁰
ρέας σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται. ²¹ σίδηρος σίδηρον δέξναι, ²²
ἄνθρωπος παροξύνει πρόσωπον ἐταίρου. ²³ ὅς φυτεύει συκὴν φάγεται τοὺς καρ- ²⁴
πούς αὐτῆς, ὅς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον τιμωθήσεται. ²⁵ ὥσπερ οὐχ ²⁶
ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων. ²⁷ ἄθλιος ²⁸
καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπίπλυνται, ὡσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων
ἀπληροῦν. βδέλυγμα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς
γλώσση. ²⁹ δοκίμιον ἀργυρίῳ καὶ χρυσῷ πύρως, ἄνθρωπος δὲ δοκιμάζεται διὰ ³⁰
στόματος ἐγκωμιάζοντων αὐτόν. καρδίᾳ ἀνόμου ἐκζητεῖ κακὰ, καρδίᾳ δὲ εὐ-
στῆς ζητεῖ γνώσιν. ³¹ ἔαν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ ³²
μὴ περιέλῃ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. ³³ γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμανίου σου, ³⁴
καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις· ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κρά-
τος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν. ³⁵ ἐπιμελοῦ τῶν ἐν ³⁶
τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόναν καὶ συναγε χόρτον θρέινον, ἵνα ἔλῃς πρό-
βατα εἰς ἱματισμόν· τίμα πεδίον, ἵνα ὥσὶ σοι ἄρνες. ³⁷ υἱὲς παρ' ἐμοῦ ἔχεις ³⁸
ρήσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωὴν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

XXVIII.

Φεύγει ἀσεβῆς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὥσπερ λέων πέποιθε. ² δι' ³
ἀμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται, ἄνθρωπος δὲ πανοῦργος κατασβέσει αὐτάς.
⁴ ἄνδρεος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχοῦς. ὥσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνω- ⁵
φελῆς, ⁶ οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ⁷
ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοὺς τεῖχος. ⁸ ἄνδρες κακοὶ οὐ συνή- ⁹
σουσι κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συνήσουσιν ἐν παντί. ¹⁰ κρείσσων ¹¹
πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουσίῳ ψευδοῦς. ¹² φυλάσσει νόμον υἱὸς συνε- ¹³
τός, ὅς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν ἀτιμάζει πατέρα. ¹⁴ ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον ¹⁵
αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν τῷ ἐλεῶντι πτωχοῦς συναγε αὐτόν. ¹⁶ ὁ ¹⁷
ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμον, καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ
ἐβδέλυκται. ¹⁸ ὅς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ εἰς διαφθοράν αὐτὸς ἐμπεσεῖται, ¹⁹
οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά. ²⁰ σοφὸς ²¹
παρ' ἑαυτῷ ἄνθρωπος πλούσιος, πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ. ²² διὰ ²³
βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἀλίσκονται ἄν- ²⁴
θρωποι. ²⁵ ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐδοκῶθήσεται, ὁ δὲ ἐξηγου- ²⁶
μενος ἐλέγχους ἀγαπήθήσεται. ²⁷ μακάριος ἄνθρωπος καταπτήσσει πάντα δι' ²⁸
εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς. ²⁹ λέων πεινῶν καὶ ³⁰
λύκος διψῶν ὅς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν ἔσθινος πενιχροῦ. ³¹ βασιλεὺς ἐνδεὲς ³²
προσόδων μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται. ³³
ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγνώμενος φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφα- ³⁴
λείᾳ. παίδευε υἱὸν καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ, οὐ μὴ ³⁵
ὑπακούσει ἔσθινος παρανομῶ. ³⁶ ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὁ δὲ σκο- ³⁷

12. ελθόντες, C παρελθόντες 13. AC post γαρ disting. ... AC λοιμαι-
νεται (οι i. e. υ) 14. C δοξη 17. AC ετερου 19. C ουκ ... AC αι καρ-
διαι ... C in f. add ομοια 20. ενπιπλυνται 21. AC χρυσιω ... AC ευ-
στης εκζητει 22. AC τον αφρονα εν μ. συνεδριω 23. C ποιμνιων ... επι-
στησης ... AC ου τον αιωνα ... εις γενεας και γενεας, C εις γενεας και
γενεαν 24. γλωρω ... ποιαν ... AC συναγαγε XXVIII. 2. AC δια αμαρ-
τίας 7. πατέρα αυτου 8. ελεουντι 9. αυτου του μη (10. αγαθας) 47.
υπακουση

19 ¹⁹οι λαοὶ ὁδοῖς πορευόμενοι ἐμπλακῆσται. ²⁰ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλη-
 20 στήσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται πενίας. ²¹ὁ ἀνὴρ ἀξιοπίστος
 21 πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται. ²²ὁ οὐκ αἰσχύνε-
 22 ται πρόσωπα δικαίων οὐκ ἀγαθός, ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδίδωσται ἄνδρα.
 23 ²³ὁ σπεύδει πλουτεῖν ἄνθρωπος βλάσκατος, καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεῆμων κρατήσεται αὐ-
 23 τοῦ. ²⁴ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδοὺς χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.
 24 ²⁵ὁ ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὗτος κοινω-
 25 νός ἐστιν ἄνθρωπος ἀσεβούς. ²⁶ἄπιστος ἄνθρωπος κρίνει εἰκὴν, ὅς δὲ πέποιθεν ἐπὶ
 26 κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. ²⁷ὁ δὲ πέποιθε ἡρασίᾳ καρδίᾳ ὁ τοιοῦτος ἄφρων,
 27 ὅς δὲ πορεύεται σοφίᾳ σωθήσεται. ²⁸ὁ δίδωσι πτωχοῖς οὐκ ἐνδεηθήσεται,
 28 ὅς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται. ²⁹ἐν τοίοις
 ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

XXIX.

Κρείσσων ἄνθρωπος ἐλέγχων ἄνθρωπος σκληροτραχήλου, ἐξαπίνης γὰρ φλεγο-
 2 μένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴσας. ³ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί,
 3 ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες. ⁴ἄνθρωπος φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνει-
 4 ται πατὴρ αὐτοῦ, ὅς δὲ ποιμαίνει πόρνας ἀπολεῖ πλοῦτον. ⁵βασιλεὺς δίκαιος
 5 ἀνίστησι χώραν, ἄνθρωπος δὲ παράνομος κατασκάπτει. ⁶ὁ παρασκευάζεται ἐπὶ
 6 πρὸς ὥπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
 7 ⁷ἁμαρτάνοντι ἄνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ
 7 ἔσται. ⁸ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχοῖς, ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ νοεῖ γινώσκειν, καὶ
 8 πτωχῷ οὐκ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων. ⁹ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκαυσαν πόλιν, σο-
 9 φοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὁργὴν. ¹⁰ἄνθρωπος σοφὸς κρίνει ἔσθλην, ἄνθρωπος δὲ φαῦλος ὁργι-
 10 ζόμενος καταγέλλεται καὶ οὐ καταπτήσκει. ¹¹ἄνδρες αἰμάτων μέτοχοι μισοῦ-
 11 σιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθεῖς ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ. ¹²ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ
 12 ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος. ¹³βασιλεὺς ὑπακούοντος
 13 λόγον ἄδικον, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι. ¹⁴δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου
 14 ἀλλήλοις συνελθόντων, ἐπισκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ κύριος. ¹⁵βασιλεὺς
 15 ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοῦς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσε-
 15 ται. ¹⁶πληγαὶ καὶ ἔλεγχος διδῶσι σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνην γο-
 16 νεῖς αὐτοῦ. ¹⁷πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλὰ γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι
 17 ἐκείνων πιπτόνων κατάφοβοι γίνονται. ¹⁸παίδευε υἱόν σου καὶ ἀναπαύσει σε,
 18 καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου. ¹⁹οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔστιν παρανόμων,
 19 ὁ δὲ φυλάσσει τὸν νόμον μακαριστός. ²⁰λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης
 20 σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ' οὐκ ὑπακούσεται. ²¹ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα τα-
 21 χύν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ. ²²ὁ κατα-
 22 σπαταλᾷ ἐκ παιδὸς οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.
 23 ²³ἄνθρωπος θυμώδης ἐγείρει νεῖκος, ἄνθρωπος δὲ ὁργίλος ἐξώρυξεν ἁμαρτίαν. ²⁴ὕβρις
 24 ἄνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρεῖδει δόξης κύριος. ²⁵ὁς μερίζεται
 25 κλέπτῃ, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· ἐὰν δὲ ὄρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ
 25 ἀναγγείλωσι, ²⁶φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν, ὁ
 26 δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κυρίῳ εὐφρανθήσεται. ²⁷ἀσέβεια ἄνδρὶ δίδωσι σφάλμα, ὅς δὲ
 26 πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ σωθήσεται. ²⁸πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡγου-
 27 μένων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρὶ. ²⁹βδελυγμα δίκαιος ἄνθρωπος
 ἀνδρὶ ἀδίκῳ, βδελυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

20. αξιοπιστοτερος 24. ος αποβιαζεται 25. απληστος ανηρ ... ed. rom. κρίνει XXIX. 4. ουκ εσται 2. εγκωμιαζομενου δε δικαιου 3. ο πατηρ αυτου 6. και ευφροσυνη 7. ου συνησει γνωσιν 8. ανδρ. λοιμοι 9. ed. rom. κρινει 10. ζητησουσιν οσιον 13. χρεοφειλετου αλληλων ... ποιειται αμφοτερων 18. υπαρξει 19. οπι αλλ 22. ορυσσει νικος ... αμαρτιας 25. υποσκελισθησονται ... επι κυριον ... σφαλμα, ο δε πεποιθ...

(XXX. 4 — 14. vide supra post 24, 22., item XXX. 15 — 33.
post 24, 34. Ibidem subsequitur XXXI. 1 — 9.)

²⁸(31, 10.) γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὐρήσει· τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων ²⁸
πολυτελών ἢ τοιαύτη. ¹¹Θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδιά τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ ⁽¹¹⁾ ²⁹
τοιαύτη καλὼν σκύλων οὐκ ἀπορήσει· ¹²ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ εἰς ἀγαθὰ ⁽¹²⁾ ³⁰
πάντα τὸν βίον. ¹³μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὐχρηστον ταῖς χερ- ⁽¹³⁾ ³¹
σιν αὐτῆς. ¹⁴ἐγένετο ὥς ἐι ναῦς ἐμπορευομένη μακροῦν, συνάγει δὲ ⁽¹⁴⁾ ³²
αὐτὴ τὸν βίον. ¹⁵καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ ⁽¹⁵⁾ ³³
καὶ ἔργα ταῖς θεραπαιναῖς. ¹⁶θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρ- ⁽¹⁶⁾ ³⁴
πῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτῆμα. ¹⁷ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφίν ⁽¹⁷⁾ ³⁵
αὐτῆς ἤρεισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον. ¹⁸καὶ ἐγεύσατο ὅτι καλόν ⁽¹⁸⁾ ³⁶
ἐστι τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα.
¹⁹τοὺς πῆχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ⁽¹⁹⁾ ³⁷
ἐρείδει εἰς ἄτρακτον. ²⁰χεῖρας δὲ αὐτῆς διηνοίξε πένητι, καρπὸν δὲ ⁽²⁰⁾ ³⁸
ἐξέτεινε πτωχῷ. ²¹οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που ⁽²¹⁾ ³⁹
χρονίζῃ, πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσὶ. ²²δισσὰς χλαῖνας ⁽²²⁾ ⁴⁰
ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἐαυτῇ ἐνδύματα.
²³περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἡνίκα ἂν κασίση ἐν ⁽²³⁾ ⁴¹
συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς. ²⁴σινδόνας ἐποίησε καὶ ⁽²⁴⁾ ⁴²
ἀπέδοτο περιζώματα τοῖς Χαναταῖς. ²⁵στόμα αὐτῆς διηνοίξε προσεχόν- ⁽²⁵⁾ ⁴³
τως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. ²⁶ἰσχύιν καὶ ⁽²⁶⁾ ⁴⁴
εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνῃ ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. ²⁷στεγναὶ δια- ⁽²⁷⁾ ⁴⁵
τριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε. τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς
καὶ νομοθέσμως, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ²⁸ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς ⁽²⁸⁾ ⁴⁶
καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνυσεν αὐτήν. ²⁹πολλὰ θυγατέρες ἐκτῆ- ⁽²⁹⁾ ⁴⁷
σαντο πλοῦτον, πολλὰ ἐποίησαν δύναμιν· σὺ δὲ ὑπέρκεισαι, ὑπερήρας πά-
σας. ³⁰ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· γυνὴ γὰρ συνετὴ ⁽³⁰⁾ ⁴⁸
εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὕτη αἰνεῖτω. ³¹δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν ⁽³¹⁾ ⁴⁹
χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνεῖσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

I.

Ῥήματα ἐκκλησιαστοῦ νιού Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ.
²ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ ²
πάντα ματαιότης. ³τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὃ μο- ³
χθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον· ⁴γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται, καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν ⁴
αἰῶνα ἔσθηκε. ⁵καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον ⁵

29. (XXXI, 14.) ἐπ αὐτὴν 30. τῷ ἀνδρὶ αγαθὸν καὶ οὐ κακὸν πάντα
τ. β. 31. εὐχρηστα 32. ἐγεν. δε ... ἐνπορευομένη ... δε αὐτῆς τὸν πλου-
τον 33. x. αν. ἐκ νυκτ. c. antecdd. conjg. 36. ἐγευσάτο δε ... ολ. τ.
νυκτα ο λυχν. αὐτ. 37. τας χεῖρας αὐτῆς ἐκτ. ε. τ. συμπφ. τους δε πηχεις
αὐτῆς 39. οὐ φροντίζῃ ... ἐνδιδυσκονται 41. ἐν πυλ. ο. ἀνα. αὐτῆς ...
μετα των πρεσβυτερων τῆς γῆς 42. ἀπεδοτο, περιζ. δε 43. hunc versum
post v. 44. pon. 44. ηυφρανθη 45. οἱ το ... στομ. δε αὐτῆς 47. ἐποίη-
σαν δυνατα ... καὶ υπερῆρας 48. C om γυναικος

Subscriptio: AC παροιμιαι σολομωντος et C add παρα εβδομηκοντα

Inscriptio: ἐκκλησιαστής

I. 5. C om καὶ ab initio

6 αὐτοῦ ἔλκει· αὐτὸς ἀνατέλλων ⁶ ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα. ⁷ πάντες οἱ χεῖμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστι ἐμπιπλάμενη· εἰς τὸν τόπον οὐ οἱ χεῖμαρροι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι. ⁸ πάντες οἱ λόγοι ἔγκοιποι, οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ λαλεῖν, καὶ οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ πληρωθήσεται οὐς ἀπὸ ἀκροάσεως. ⁹ τί τὸ γεγονός; αὐτὸ τὸ γεννησόμενον· καὶ τί τὸ πεποιημένον; αὐτὸ τὸ ποιηθήσόμενον· καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁰ ὅς καλῆσει καὶ ἔρει· Ἴδε τοῦτο καινόν ἐστιν, ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἐμπροσθεν ἡμῶν. ¹¹ οὐκ ἔστι μνήμη τοῖς πρώτοις, καὶ γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔσται αὐτῶν μνήμη μετὰ τῶν γενησόμενων εἰς τὴν ἐσχάτην. ¹² ἐγὼ ἐκκλησιαστὴς ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ ἕδος τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσαι ἐν αὐτῷ. ¹⁴ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁵ διεστραμμένον οὐ δυνήσεται ἐπικοσμηθῆναι, καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται ἀριζμηθῆναι. ¹⁶ ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν· Ἴδου ἐγὼ ἐμεγαλύνθην, καὶ προσέζηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν. ¹⁷ καὶ καρδίᾳ μου εἶδε πολλά, σοφίαν καὶ γνῶσιν, παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην· ἔγνων ἐγὼ ὅτι καὶ γε τοῦτο ἐστι ¹⁸ προαίρεσις πνεύματος, ¹⁸ ὅτι ἐν πλήθει σοφίας πλήθος γνώσεως, καὶ ὁ προστιθεὶς γνῶσιν προσθήσει ἄλγῃ.

II.

Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου Δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ² ἴδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰδοὺ καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ² τῷ γέλωτι εἶπα Περιφωράν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ· Τί τοῦτο ποιεῖς; ³ καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδίᾳ μου ἐλκύσει ὥς οἶνον τὴν σάρκα μου, καὶ καρδίᾳ μου ὠδήγησεν ἐν σοφίᾳ καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνῃν, ἕως οὐ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων· ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριζμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν. ⁴ ἐμεγάλυνα ποίημά μου, ὠκοδόμησά μοι οἴκους, ἐφύτευσά μοι ἀμπελώνας, ⁵ ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ· ⁶ ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὕδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα· ⁷ ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι, καὶ γε κτήσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας ⁸ τοὺς γενομένους ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ· ⁹ συνήγαγόν μοι καὶ γε ἀργύριον καὶ γε χρυσίον, καὶ περιουσιασμοὺς βασιλείων καὶ τῶν χωρῶν· ἐποίησά μοι ἄδοντας καὶ ἄδούσας, καὶ ἐντροφήματα υἱῶν ἀνθρώπων, οἰνοχόον καὶ ⁹ οἰνοχόας· ⁹ καὶ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέζηκα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους ¹⁰ ἀπὸ ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ γε σοφία μου ἐστάθη μοι· ¹⁰ καὶ

5. AC ἀνατέλλων αὐτός 6. πρὸς βορρα 7. AC οὐκ ἐστὶ ἐμπιπλάμενη ... εἰς τόπον 8. AC οὐκ ἐμπλησθήσεται 10. γέγονεν τοῖς αἰώσιν 11. ἐστὶν αὐτῶν, C ἐστὶν αὐτοῖς ... μετὰ τῶν γενηθήσμενων 12. C βασιλεὺς Ἰσραὴλ 13. AC γενομένων ... AC τ. υι. του ἀνθρώπου 14. ἰδον 15. του κοσμηθῆναι ... του ἀριζμηθ. 16. ἐν τη καρδίᾳ ... ἐγὼ ἰδου ... καὶ ἐδωκα usque γνῶσιν post σοφ. κ. γνῶσ. v. 17. ποι. 17. ἰδεν ... οὐκ ἐγὼ 18. ο προτηθεῖς (-τιθεῖς?) γνώσει II. 3. ἐπ εὐφροσύνη ... τ. υι. του ἀνθρώπου 8. υἱων του ἀνθρώπου, οἰνοχοοὺς 9. οὐκ ἀπο

πᾶν ὃ ἤτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου οὐκ ἀφεῖλον ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης μου, ὅτι καρδιά μου εὐφράνθη ἐν παντὶ μόχθῳ μου· καὶ τοῦτο ἐγένετο μερὶς μου ἀπὸ παντὸς μόχθου μου. ¹¹ καὶ ¹¹ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι ποιήμασί μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου, καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹² καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ¹² τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ παραφορὰν καὶ ἀφροσύνην, ὅτι τίς ἄνθρωπος ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς, τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν; ¹³ καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ¹³ ἔστι περίσσεια τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην ὡς περίσσεια τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος· ¹⁴ τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων ¹⁴ ἐν σκότει πορεύεται· καὶ ἔγνω καὶ γε ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἐν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. ¹⁵ καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου· Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρονος καὶ γε ἐμοὶ συναντήσεται μοι, καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην ἐγώ; περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης, διότι ὁ ἄφρων ἐκ περισεύματος λαλεῖ· ¹⁶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος ¹⁶ εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη· καὶ πῶς ἀποθάνεται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος; ¹⁷ καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωὴν, ¹⁷ ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμέ τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁸ καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα μόχθον ¹⁸ μου ὃν ἐγὼ κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφίῳ αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ· ¹⁹ καὶ τίς εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων; καὶ εἰ ἐξουσιάζεται ἐν ¹⁹ παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ²⁰ καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τὴν καρδίαν μου ²⁰ ἐν παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον, ²¹ ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ²¹ μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ, καὶ ἄνθρωπος ᾧ οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη, ²² ὅτι γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ²² καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ ᾧ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ²³ ὅτι πᾶσαι ²³ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ, καὶ γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδιά αὐτοῦ, καὶ γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν. ²⁴ οὐκ ἔστιν ²⁴ ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ, ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δίδει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστίν. ²⁵ ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς πίεται ἀπαρὲς αὐτοῦ; ²⁶ ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ²⁵ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκε περισπασμὸν τοῦ προσεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

III.

Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
² καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν, καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ ²

10. ουχ υφειλον ... ευφροσυνης, οτι 14. εν πασιν τοις ... μοχθω μου ω 12. περιφοραν ... om ος ... εποιησαν 13. ιδον 15. εγω τοτε περισσων (εγω c. seqq. conjg.) ... διοτι αφρ. εκ περ. λαλει ante οτι και γε pon. 16. εστιν μνημη ... εις αιωνα ... ταις ημεραις ταις επερχομεναις 17. οτι τα παντα 18. συνπαντα ... ον εγω μοχθω ... AC τω γενησομενω ... C μετ εμου 19. AC οιδεν ... η σοφος ... C εξουσιασεται 20. τη καρδια μου επι(et.C) π. τω μοχθω ... AC om μου sec. 21. C et ed. rom. ανδρια ... om ᾧ ... C εμοχθησα ... AC δωσει αυτον 22. AC γινεται τω ανθρωπω 24. C τω ανθρωπω ... ος φαγεται, C ει μη ο φαγεται ... και πιεται ... ιδον ... C om εγω 26. C του θεου pro αυτου III. 1. C om και

3 καιρὸς τοῦ ἐκτίλαι τὸ πεφυτευμένον, ³ καιρὸς τοῦ ἀποκτείνειν καὶ καιρὸς τοῦ
 4 ἰάσασθαι, καιρὸς τοῦ κατελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν, ⁴ καιρὸς τοῦ κλαῦ-
 5 σαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι, καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
 6 ⁵ καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους, καιρὸς τοῦ περι-
 7 λαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνῆσθαι ἀπὸ περιλήψεως, ⁶ καιρὸς τοῦ ζητῆσαι
 8 καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι, καιρὸς τοῦ φυλάττειν καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν, ⁷ καιρὸς
 9 τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι, καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν,
 10 ⁸ καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι, καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς
 11 εἰρήνης. ⁹ τίς περίσσεια τοῦ ποιοῦντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχλεῖ; ¹⁰ εἶδον σὺν πάντα
 12 τὸν περισπασμὸν ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι
 13 ἐν αὐτῷ. ¹¹ τὰ σύμπαντα ἃ ἐποίησε καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ γε σύμπαντα
 14 τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα
 15 τοῦ ῥῆξαι καὶ μὴ τοῦ εὐφρανῆσθαι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ.
 16 ¹³ καὶ γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίεται καὶ ἔδῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ
 17 μόχθῳ αὐτοῦ, δόμα θεοῦ ἐστίν. ¹⁴ ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς αὐτὰ
 18 ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα, ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστι προσθεῖναι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
 19 ἀφελεῖν· καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἵνα φοβητῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ¹⁵ τὸ
 20 γενόμενον ἤδη ἐστὶ, καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι ἤδη γέγονε, καὶ ὁ θεὸς ζητήσει
 21 τὸν διωκόμενον. ¹⁶ καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως, ἐκεῖ ὁ
 22 ἀσεβὴς, καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ εὐσεβής. ¹⁷ καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ
 23 μου Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῇ κρινεῖ ὁ θεός, ὅτι καιρὸς τῶν παντὶ
 24 πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι ἐκεῖ. ¹⁸ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου περὶ
 25 λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι
 26 αὐτοὶ κτήνη εἰσὶ. ¹⁹ καὶ γε αὐτοῖς συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συν-
 27 ἀντημα τοῦ κτήνους, συνάντημα ἔν αὐτοῖς· ὡς ὁ θάνατος τούτου, οὕτως
 28 καὶ ὁ θάνατος τούτου, καὶ πνεῦμα ἐν τοῖς πᾶσι· καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄν-
 29θρωπος παρὰ τὸ κτήνος; οὐδέν, ὅτι πάντα ματαιότης. ²⁰ τὰ πάντα εἰς τόπον
 30 ἕνα, τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοός, καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοὺν.
 31 ²¹ καὶ τίς εἶδε πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ ἄνω; καὶ τὸ
 32 πνεῦμα τοῦ κτήνους εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν; ²² καὶ εἶδον ὅτι οὐκ
 33 ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὁ εὐφρανῆσθαι ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι
 34 αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ· ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἔαν γένηται μετ' αὐτόν;

IV.

Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γενο-
 μένας ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων, καὶ οὐκ ἔστιν
 αὐτοῖς παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοῖς ἰσχύς, καὶ οὐκ
 2 ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν. ² καὶ ἐτήνεσα ἐγὼ σύμπαντας τοὺς τεθνηκότας

2. AC εκτειλαι 3. AC οικοδομησαι 5. AC απο περιλημματος 40. AC
 ιδον συν τον et A pergit πειρασμον ... AC τ. υι. του ανθρωπου 41. AC
 om τα ... C συνπαντα bis ... και γε συν τον αιωνα ed. εν x. αυτου 43.
 AC πας ανθρωπος ... τουτο δομα ... C δομα του κυριου 44. C και εγνων
 ... AC επ αυτων ... AC απ αυτων 45. το γεννωμενον 46. AC ιδον ...
 των δικαιων 47. AC εκει (omisso και) ειπον εγω εν ... παντι ποιηματι 48.
 ed. rom. εκει. ειπα, AC εκει ειπα ut edidimus ... και τουτο δειξει 49. AC
 om και post ουτως ... C επερισσευσεν ανθρωπος ... AC οτι τα παντα
 20. AC τα π. πορευεται εις ... C χοος, και παντα ... AC επιστρεφει 21. οι-
 δον το πνευμα (C hiat ut in sqq. saepe) ... AC εις ανω; και πνευμα ...
 εις την γην 22. ιδον ... ευφρανθησεται ανθρωπος ... εν ω αν IV. 4. επι-
 στρεψα ... AC ιδον ... συνπασας ... C omi και απο χειρος usque παρακα-
 λων ... συκοφαντ. αυτους ... in f. ο παρακαλων 2. εγω συν τους

τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἔως τοῦ νῦν.
³ καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅστις οὐπω ἐγένετο, ὃς οὐκ εἶδε σὺν 3
 πᾶν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον. ⁴ καὶ εἶδον ἐγὼ 4
 σύμπαντα τὸν μόχθον καὶ σύμπασαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος, ὅτι αὐτὸ ζῆ-
 λος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις
 πνεύματος. ⁵ ὁ ἄφρων περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας 5
 αὐτοῦ. ⁶ ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν 6
 μόχθου καὶ προαιρέσεως πνεύματος. ⁷ καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιό- 7
 τητά ὑπὸ τὸν ἥλιον· ⁸ ἔστιν εἷς καὶ οὐκ ἔστι δεύτερος, καὶ γε υἱὸς καὶ γε 8
 ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
 καὶ γε ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ οὐκ ἐμπέμπλαται πλούτου· καὶ τίς ἐγὼ μοχλῶ καὶ
 στερίσκω τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης; καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ
 περισπασμὸς πονηρὸς ἐστίν. ⁹ ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἐστὶν αὐτοῖς 9
 μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν· ¹⁰ ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτο- 10
 χον αὐτοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἐνὶ ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ᾗ δεύτερος ἐγείρει
 αὐτόν. ¹¹ καὶ γε ἐὰν κοιμηθῶσι δύο, καὶ θέρμῃ αὐτοῖς· καὶ ὁ εἷς πῶς θερ- 11
 μανθῇ; ¹² καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ, 12
 καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἐντρίτον οὐ ταχέως ἀπορῥαγήσεται. ¹³ ἀγαθὸς παῖς πένης 13
 καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλεία πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν
 ἐτι· ¹⁴ ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμιῶν ἐξελεύσεται τοῦ βασιλευσάι, ὅτι καὶ γε ἐν 14
 βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγενήθη πένης. ¹⁵ εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπα- 15
 τοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὃς στήσεται ἀντ'
 αὐτοῦ· ¹⁶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἔμπρο- 16
 σθεν αὐτῶν, καὶ γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ· ὅτι καὶ γε
 τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁷ φυλάξον τὸν πόδα σου ἐν ᾧ 17
 ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν· ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρό-
 νων θυσία σου, ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.

V.

Μὴ σπεύδῃς ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδίᾳ σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξε-
 νέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
 σὺ ἐπὶ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι. ² ὅτι παραγίνεται 2
 ἐνύπνιον ἐν πλήθει πειρασμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων. ³ καθὼς 3
 εὗξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι οὐκ ἔστι βέλημα
 ἐν ἄφροσι· σὺ οὖν ὅσα ἐὰν εὗξῃ ἀπόδος. ⁴ ἀγαθὸν τὸ μὴ εὗξασθαι σε ἢ τὸ 4
 εὗξασθαι σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι. ⁵ μὴ δῶς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν 5
 σάρκα σου, καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ἄγνοιά ἐστιν, ἵνα μὴ
 ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου καὶ διαφθείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου. ⁶ ὅτι 6
 ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιότητων καὶ λόγων πολλῶν, ὅτι σὺ τὸν θεὸν φο-
 βοῦ. ⁷ ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἀρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς 7
 ἐν χώρᾳ, μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλά-
 ξαι, καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτοῖς. ⁸ καὶ περισσεια γῆς ἐπὶ παντὶ ἐστί, βασιλεὺς 8
 τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου. ⁹ ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου· καὶ 9

3. ειδεν συν το 4. ιδον ... συνπασαν ανδριαν (ita etiam ed. rom.)
 ... ετερου 5. om ὁ ... περιελαβεν 7. ιδον 8. πειρασμος ... εμπιπλταται
 ... πιαρασμος 10. εγειρει ... AC του εγειραι 11. οι δυο ... C θερμανη
 αυτοις 14. των δεσμων εξελευσεται βασιλευσαι 15. ιδον ... AC ος ανα-
 στησεται 16. πασιν οσοι ... εν αυτω 17. εν ω αν πορ. ε. τον οικ.
 V. 4. ταχυνετω ... om ανω ... AC επι τουτω εστωσαν 3. AC καθως αν
 ... C χρονισης αποδουναι ... οσα αν 5. *αιμα προ στομα ... AC εξαμαρ-
 τειν 6. AC συν προ συ 7. ειδης ... AC φυλασσει ... AC επ αυτης 8. C
 εστιν και βασιλευς

- 10 τίς ἡγάπησεν ἐν πληθύνει αὐτῶν γέννημα; καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ¹⁰ ἐν πληθύνει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν· καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐτῆς; ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ¹¹ γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται, καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι οὐκ ἔστιν ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνώσαι. ¹² ἔστιν ἀρρώστια ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, πλοῦτον φυλάσσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτῷ, ¹³ καὶ ἀπολείπεται ὁ πλοῦτος ἐκεῖνος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ, καὶ ἐγέννησεν υἱὸν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν. ¹⁴ καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυνὸς, ἐπιστρέφει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἦκει, καὶ οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἵνα πορευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ γε τοῦτο πονηρὰ ἀρρώστια· ὥσπερ γὰρ παρηγένετο, οὕτως καὶ ἀπελευσεται· καὶ τίς ἡ περίσσεια αὐτοῦ ἢ μοχλῆς εἰς ἄνεμον; ¹⁶ καὶ γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ ἐν πένθει καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ ἀρρώστια καὶ χόλῳ. ¹⁷ ἰδοὺ εἶδον ἐγὼ ἀγαθὸν ὃ ἐστὶ καλόν, τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὡς ἂν μοχλῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριζμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ γε πᾶς ἄνθρωπος ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν αὐτῷ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόγμα θεοῦ ἐστίν. ¹⁹ ὅτι οὐ πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

VI.

- Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ πολλή ἐστιν ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον. ² ἀνὴρ ὃς δώσει αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν, καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὃν ἐπιθυμῇσει, καὶ οὐκ ἐξουσιάζει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἐξὸς φάγεται αὐτόν. ³ τοῦτο ματαιότης καὶ ἀρρώστια πονηρὰ ἐστίν. ⁴ ἂν γεννήσῃ ἀνὴρ ἑκατόν, καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται, καὶ πληθὺς ὃ τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, καὶ ψυχὴ αὐτοῦ οὐ πλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης, καὶ γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ, ⁵ εἶπα Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα· ⁶ ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθε, καὶ ἐν σκότει πορεύεται, καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται, ⁷ καὶ γε ἥλιον οὐκ εἶδε, καὶ οὐκ ἔγνω ἀναπαύσεις τοῦτω ὑπὲρ τούτων. ⁸ καὶ ἔζησε χιλιῶν ἐτῶν κατὰ δόδους, καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε, μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα πορεύεται τὰ πάντα; ⁹ πᾶς μόχθος ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ, καὶ γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται. ¹⁰ ὅτι περισσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα, διότι ὁ πένης οἶδε πορευθῆναι κατ' ἐναντίον τῆς ζωῆς. ¹¹ ἀγαθὸν ὄραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹² εἴ τι ἐγένετο, ἤδη κέκληται ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐγνώστῃ ὃ ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται κριθῆναι μετὰ τοῦ ἰσχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν. ¹³ ὅτι εἰσὶ λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα.

9. AC εν πληθει αυτου γεννημα 10. AC οι εσθοντες ... AC ανδρια
12. AC ιδον ... AC εις κακ. αυτου 13. αυτου pro πονηρω 14. AC ουδεν
λημψεται 17. AC ιδου ο ιδον (C ειδον) ... αγαθον εστιν καλον ... AC
μοχθηση 18. εξουσιασεν αυτον ... AC του φαγειν 19. AC ου πολλας
VI. 1. ιδον ... AC επι τον ανθρωπον 2. AC απο παντος ου ... επιθυμει
... ο θεος φαγειν ... φαγεται αυτα ... AC και γε ταυτο 3. C των ετων
... AC η ψυχη α. ουκ εμπλησθησεται απο (C ομη απο) αγαθωσυνης 6.
AC και ει εξησεν ... AC τα παντα πορευεται 7. AC του ανθρωπου ... AC
και γε ψυχη 8. AC οτι τις περισσεια ... C που πορευθηναι 10. AC η τι
εγενετο ... κεκληκεν ... του κριθηναι ... AC ισχυρου ... C οτι pro ο

VII.

(6, 12.) Τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ; ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ, ἀριζμὸν ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ; καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ἐν σκιά· ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον; ¹ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθόν, καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ⁽¹⁾ 2 ἡμέραν γεννήσεως. ²ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι ⁽²⁾ 3 εἰς οἶκον πότου, καὶ ὅτι τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ. ³ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν κακίᾳ ⁽³⁾ 4 προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδία. ⁴καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ ⁽⁴⁾ 5 καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης. ⁵ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησην ⁽⁵⁾ 6 σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ῥῆσμα ἀφρόνων. ⁶ὡς φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν ⁽⁶⁾ 7 λέβητα, οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ⁷ὅτι ἡ συ- ⁽⁷⁾ 8 κοφαντία περιφέρει σοφὸν καὶ ἀπολλύει τὴν καρδίαν εὐγενείας αὐτοῦ. ⁸ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀγαθὸν μακροθυμὸς ὑπὲρ ὕψι- ⁽⁸⁾ 9 λὸν πνεύματι. ⁹μὴ σπεύσης ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσαι, ὅτι θυμὸς ⁽⁹⁾ 10 ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύεται. ¹⁰μὴ εἴπῃς Τί ἐγένετο ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ ⁽¹⁰⁾ 11 πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας; ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπληρώθησας περὶ τοῦ-
του. ¹¹ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληρονομίας καὶ περισσεῖα τοῖς θεωροῦσι τὸν ⁽¹¹⁾ 12 ἥλιον. ¹²ὅτι ἐν σκιά αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιά ἀργυρίου, καὶ περισσεῖα γνῶ- ⁽¹²⁾ 13 σεως τῆς σοφίας ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς. ¹³Ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ ⁽¹³⁾ 14 θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται κοσμήσαι ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν; ¹⁴ἐν ⁽¹⁴⁾ 15 ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῆτι ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας· ἴδε καὶ γε
σὺν τούτῳ συμφώνως τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλιᾶς, ἵνα μὴ εὖρῃ ἄν-
θρωπος ὅπισθεν αὐτοῦ οὐδέν. ¹⁵σύμπαντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός ⁽¹⁵⁾ 16 μου· ἔστι δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ, καὶ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν
κακίᾳ αὐτοῦ. ¹⁶μὴ γίνου δίκαιος πολὺ μηδὲ σοφίζου περισσά, μὴ ποτε ⁽¹⁶⁾ 17 ἐκπλαγῇς. ¹⁷μὴ ἀσεβήσῃς πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρός, ἵνα μὴ ἀποθῶνῃς ⁽¹⁷⁾ 18 ἐν οὐ καίρῳ σου. ¹⁸ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαι σε ἐν τούτῳ, καὶ γε ἀπὸ τοῦ- ⁽¹⁸⁾ 19
του μὴ μιάνῃς τὴν χεῖρά σου, ὅτι φοβούμενοι τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ
πάντα. ¹⁹ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄν- ⁽¹⁹⁾ 20
τας ἐν τῇ πόλει. ²⁰ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὅς ποιήσει ⁽²⁰⁾ 21 ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται. ²¹καὶ γε εἰς πάντας λόγους οὐς καλήσου- ⁽²¹⁾ 22
σιν ἀσεβεῖς μὴ θῇς καρδίαν σου, ὅπως μὴ ἀκούσῃς τοῦ δούλου σου κατα-
ρωμένου σε· ²²ὅτι πλειστάκις πονηρεῖσεται σε καὶ καθόδους πολλὰς κα- ⁽²²⁾ 23
κώσει καρδίαν σου, ὅτι ὡς καὶ γε σὺ κατηράσω ἐτέρους. ²³πάντα ταῦτα ⁽²³⁾ 24 ἐπέειπας ἐν σοφίᾳ. εἶπα Σοφισθήσομαι· ²⁴καὶ αὕτη ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ⁽²⁴⁾ 25
μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὐρήσει αὐτό; ²⁵ἐκύνκλωσα ἐγὼ ⁽²⁵⁾ 26
καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γινῶναι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ τοῦ ζητῆσαι σο-
φίαν καὶ ψῆφον, καὶ τοῦ γινῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ ὀχληρίαν καὶ πε-
ριφοράν· ²⁶καὶ εὐρίσχω ἐγὼ αὐτὴν καὶ ἐρῶ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν ⁽²⁶⁾ 27

VII. 4. τι αγαθον ... ζωη αυτου ... ημερων ζωης ... εποιησεν αυτας ... C om εν τη ζωη usque υπο τον ηλιον ... in f. add και καθως εστε τις απαγγελει αυτω 2. AC γενεσεως αυτου 3. τουτο το τελος ... C παντος του ανθρωπου ... εν καρδια αυτου 5. C αφρονος 7. AC οτι ως φωνη των ακανθων ... AC ο γελως ο των αφρ. 8. AC απολλυει ... εντοιας αυτου 11. AC αι προτερον ... C επερωτησας 12. AC κληροδοσιας 13. AC του αργυριου 14. AC του κοσμησαι ... C ο αν 15. AC και γε τουτο συμφωνων τουτο (C συμφωνει τουτω) ... AC μηδεν 16. συν παντα, C συν τα παντα ... ιδον ... απολλυομενος 17. AC και μη σοφίζου ... C ινα μη εκπλαγ. 19. C φοβουμενος, A ο φοβουμενος 21. C ποιησεται ... C ουκ αμαρτ. 22. AC om ασεβεις 24. AC εν τη σοφια 25. C μακραν απεμου 26. παραφοραν 27. AC οπι και ερω ... C πικροτεραν VII, 2. C om του

τὴν γυναῖκα ἣτις ἐστὶ θῆρευμα, καὶ σαγῆναι καρδιά αὐτῆς, δεσμός εἰς χει-
 28 ρας αὐτῆς· ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ ἐξαίρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς, καὶ
 29 (27) ἁμαρτάνων συλληφθήσεται ἐν αὐτῇ. 27 Ἰδε τοῦτο εὖρον, εἶπεν ὁ ἐκκλησια-
 29 (28) στής· μία τῇ μιᾷ τοῦ εὖρεῖν λογισμὸν 28 ὃν ἐπεξήτησεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ
 30 οὐχ εὖρον· καὶ ἄνθρωπον ἔνα ἀπὸ χιλίων εὖρον, καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις
 30 (29) οὐχ εὖρον. 29 πλὴν ἶδε τοῦτο εὖρον ὃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον
 εὐνή· καὶ αὐτοὶ ἐξήτησαν λογισμοὺς πολλοὺς.

VIII.

Τίς οἶδε σοφούς; καὶ τίς οἶδε λύσιν ῥήματος; σοφία ἀνθρώπου φω-
 2 τιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀναιδὲς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται. 2 στόμα
 3 βασιλεῶς φύλαξον, καὶ περὶ λόγου ὄρκου Θεοῦ μὴ σπουδάσῃς· 3 ἀπὸ προσώ-
 4 5 πους αὐτοῦ πορεύσῃ, μὴ στῆς ἐν λόγῳ πονηρῷ, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν βελήσῃ ποιη-
 4 5 σει, 4 καὶ ὡς βασιλεὺς ἐξουσιάζων, καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ποιεῖς; 5 ὁ φυλάσσων
 6 ἐντολὴν οὐ γινώσεται ῥῆμα πονηρόν, καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδιά
 6 σοφοῦ· 6 ὅτι παντὶ πράγματι ἐστὶ καιρὸς καὶ κρίσις, ὅτι γινώσις τοῦ ἀν-
 7 θρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν· 7 ὅτι οὐκ ἔστι γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον, ὅτι κα-
 8 θὼς ἔσται τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ; 8 οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύ-
 8 ματι τοῦ κωλύσαι σὺν τῷ πνεύμα· καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ θανάτου,
 καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν
 9 παρ' αὐτῆς. 9 καὶ σύμπαν τοῦτο εἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν
 τὸ ποίημα ὃ πεποιήται ὑπὸ τὸν ἥλιον, τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν
 10 ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν· 10 καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσα-
 χθέντας, καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπηνέσθην ἐν τῇ πόλει,
 11 ὅτι οὕτως ἐποίησαν· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. 11 ὅτι οὐκ ἔστι γινωμένη ἀντίβ-
 ῥησις ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχύ, διὰ τοῦτο ἐπληροφόρηθη καρδιά
 12 υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν. 12 ὃς ἡμαρτεν, ἐποίησε
 τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῶν· ὅτι καὶ γινώσκω ἐγὼ ὅτι
 13 ἐστὶν ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν Θεὸν ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐ-
 13 τοῦ· 13 καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιά
 14 ὃς οὐκ ἔστι φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ. 14 ἔστι ματαιότης ἡ πεποίη-
 14 ται ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι εἰσι δίκαιοι ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν,
 καὶ εἰσιν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων· εἶπα
 15 ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης. 15 καὶ ἐπήνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην, ὅτι
 οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι εἰ μὴ φαγεῖν καὶ τοῦ
 16 πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι· καὶ αὐτὸ συμπροσέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ αὐτοῦ
 16 ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον. 16 ἐν οἷς ἔδωκα
 τὴν καρδίαν μου τοῦ γινῶναι τὴν σοφίαν καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν τὸν
 17 πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον ὀφθαλμοῖς
 17 αὐτοῦ οὐκ ἔστι βλέπων· 17 καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ὅτι

27. θῆρευματα ... συλλημφθήσεται 28. AC εἶδε τοῦτο ... (C εἶπεν)
 28. ἐξήτησεν ... C καὶ οὐχ εὖρεν 30. ἐποίησ. ο κυριος ... (εὐρέθη pro
 εὐνη) VIII. 4. om αὐτοῦ prius 2. om Θεου 3. παν ο αν ... AC
 βελήσῃ 4. AC ἐξουσιάζων λαλεῖ ... AC τι ποιήσεις 5. C σοφον 7.
 ἀναγγελ. αυτοῖς 8. AC ἐξουσιάζων pro ἐξουσία ei A pergit ημερας 9. AC
 συνπαν ... ιδον ... AC παν ποιημα ... ἐξουσιάζεται 10. ιδον ... C αχθεν-
 τας ... C ἐπηνεσθῆσαν 11. ποιούντων πονηρον 12. AC οτι καὶ γε
 γινωσκω e. οτι εσται 14. AC φθάνει bis ... AC προς αὐτοὺς pro ἐπ
 αυτ. 15. AC του φαγεῖν ... AC συμπροσεται ... ας εδωκεν, C ων εδω-
 κεन 16. τον πιασμον ... AC εν οφθαλμοῖς ... βλέπειν 17. AC ιδον ...
 συνπαντα

οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὐρεῖν σὺν τῷ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· ὅσα ἂν μοχθήσῃ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι, καὶ οὐκ εὕρήσει· καὶ γε ὅσα ἂν εἴπη σοφὸς τοῦ γινῶναι, οὐ δυνήσεται τοῦ εὐρεῖν· ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδίᾳ μου σύμπαν εἶδε τοῦτο.

IX.

Ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ, καὶ γε ἀγάπην καὶ γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδώς ὁ ἄνθρωπος· τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν, ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσι. ² συνάντημα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ² τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, καὶ τῷ κατὰρῷ καὶ τῷ ἀκατάρτῳ, καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι· ὡς ὁ ἀγαθὸς ὡς ὁ ἁμαρτάνων, ὡς ὁ ὀμνύων κατῶς ὁ τὸν ὅρκον φοβούμενος. ³ τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πε- ³ ποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσι· καὶ γε καρδίᾳ υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ, καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν, καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς. ⁴ ὅτι τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάν- ⁴ τας τοὺς ζῶντας; ἔστιν ἐλπίς, ὅτι ὁ κύνων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λείοντα τὸν νεκρόν. ⁵ ὅτι οἱ ζῶντες γινώσκονται ὅτι ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νεκροὶ ⁵ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός, ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν· ⁶ καὶ γε ἀγάπη αὐτῶν καὶ γε μῖσος αὐτῶν καὶ γε ζῆλος ⁶ αὐτῶν ἦδη ἀπώλετο, καὶ γε μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ⁷ δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρτον ⁷ σου, καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου, ὅτι ἦδη εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιή- ⁸ ματά σου· ⁸ ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ κε- ⁸φαλῇ σου μὴ ὑστερησάτω· ⁹ καὶ ἴδε ζωὴν μετὰ γυναικὸς ἧς ἠγάπησας πάσας ⁹ τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου τὰς δοῦσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι αὐτὸ μερὶς σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁰ πάντα ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ σου τοῦ ποιῆσαι, ὡς ἡ δύναμις σου ποιήσῃ, ¹⁰ ὅτι οὐκ ἔστι ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνώσις καὶ σοφία ἐν ᾧ, ὅπου σὺ πορεύῃ· ¹¹ ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρό- ¹¹μος καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος, καὶ γε οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος καὶ γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος καὶ γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάν- ¹²τημα συναντήσεται σύμπανιν αὐτοῖς. ¹² ὅτι καὶ γε καὶ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος ¹² τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῷ, καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδει, ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀν- ¹³θρώπου εἰς καιρὸν πονηρὸν, ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω. ¹³ καὶ γε τοῦτο ¹³ εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ μεγάλη ἐστὶ πρὸς μέ· ¹⁴ πόλις μικρὰ καὶ ¹⁴ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτὴν καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους, ¹⁵ καὶ εὗρῃ ἐν αὐτῇ ¹⁵ ἄνδρα πένητα σοφόν, καὶ διασώσῃ αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου. ¹⁶ καὶ εἶπα ¹⁶ ἐγὼ Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν, καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη, καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσακουσόμενοι. ¹⁷ λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ¹⁷

17. AC οσα εαν et A pergit ποιηση pro μοχθηση ... AC ο σοφος ... συνπαν ... εις την καρδιαν ... συνπαν ιδεν IX. 1. AC Οτι pro Ως 2. AC om και ante τω κατάρω ... C om και ante τω θυσιάζοντι 3. τουτο το πονηρον ὅ. οτι επλησθη 6. AC και μερις ... AC εις αιωνα 7. AC om ηδη 8. C τα ιματια ... AC επι κεφαλην 9. C πασας ημερας ... C post ηλιον repetit πασας ημερας ματαιιοτητος σου ... C εν ζωη σου ... om συ 11. AC ιδον ... AC τοις σοφοις ο αρτος ... AC ο πλουτος ... AC τοις πασιν αυτοις 12. AC om οτι ... AC και γε ουκ εγνω ... C om ο 13. AC ιδον 15. πεν. και σοφον ... AC διασωσει 16. AC και λογοι α. ουκ εισιν ακουομενοι

18 ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις. ¹⁸ ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκευὴ πο-
λέμου, καὶ ἁμαρτανών εἰς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.

X.

Μυρία θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. τίμιον ὀλίγον
2 σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης. ² καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ
3 καρδία ἄφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ. ³ καὶ γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων πορευῇται,
4 καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ ἂ λογίζεται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν. ⁴ ἐὰν πνεῦμα
τοῦ ἐξουσιαζόντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ, τόπον σου μὴ ἀφῇς, ὅτι ἴαμα καταπαύσει
5 ἁμαρτίας μεγάλας. ⁵ ἐστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τῷ ἥλιον, ὡς ἀκούσιον ἐξηλ-
6 θεν ἀπὸ προσώπου ἐξουσιαζόντος. ⁶ ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψει μεγάλοις, καὶ
7 πλούσιοι ἐν ταπεινῷ κατῆχονται. ⁷ εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους καὶ ἄρχοντας
8 πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς. ⁸ ὁ ὀρύσσων βόστρον εἰς αὐτὸν ἐμπε-
9 σείται, καὶ καταιρεῖντα φραγμὸν δήξεται αὐτὸν ὄρις. ⁹ ἐξαίρων λίθους δια-
10 πονηθήσεται ἐν αὐτοῖς, σγίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς. ¹⁰ ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ
σιδηρίον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε· καὶ δυνάμεις δυναμώσῃ, καὶ περισ-
11 σσει τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία. ¹¹ ἐὰν δάκῃ ὄρις ἐν οὐ ψευδισμῷ, καὶ οὐκ ἔστι
12 περίσσεια τῷ ἐπάδοντι. ¹² λόγιοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χεὶρ ἄφρονος
13 καταποντιοῦσιν αὐτόν. ¹³ ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη
14 στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά, ¹⁴ καὶ ὁ ἄφρων πληθύνει λόγους. οὐκ
ἔγνω ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον καὶ τί τὸ ἐσόμενον· ὅτι ὅπως αὐτοῦ τίς
15 ἀναγγελεῖ αὐτῷ; ¹⁵ μόχθος τῶν ἀφρόνων κακώσῃ αὐτούς, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ
16 πορευθῆναι εἰς πόλιν. ¹⁶ οὐαὶ σοι πόλις ἧς ὁ βασιλεὺς σου νεώτερος, καὶ οἱ
17 ἄρχοντές σου πρῶτοι ἐστίουσι. ¹⁷ μακαρία σὺ γῆ ἧς ὁ βασιλεὺς σου υἱὸς ἐλευ-
θέρων, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει καὶ οὐκ αἰ-
18 σχυνθήσονται. ¹⁸ ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χει-
19 ρῶν στάξει ἡ οἰκία. ¹⁹ εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον, καὶ οἶνον καὶ ἐλαιον τοῦ
εὐφρανθῆναι ζώντας, καὶ τοῦ ἀργυρίου ταπεινώσει ἐπακουσεται τὰ πάντα.
20 ²⁰ καὶ γε ἐν συνειδήσει σου βασιλέα μὴ καταράσῃ, καὶ ἐν ταμείοις κοιτώ-
νων σου μὴ καταράσῃ πλούσιον· ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει τὴν φω-
νὴν σου, καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον σου.

XI.

Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πλήθει
2 ἡμερῶν εὕρησις αὐτόν. ² ὁδὸς μερίδα τοῖς ἐπὶ καὶ γε τοῖς ὀκτώ, ὅτι οὐ
3 γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν. ³ ἐὰν πλησθῶσι τὰ νέφη ὕετοῦ, ἐπὶ
τὴν γῆν ἐκχέουσι· καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότῳ καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ,
4 τόπω οὐ πεσεῖται τὸ ξύλον ἐκεῖ ἔσται. ⁴ τηρῶν ἄνεμον οὐ σπείρει, καὶ βλέπων
5 ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θέρσει. ⁵ ἐν οἷς οὐκ ἔστι γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύ-
ματος, ὡς ὅστ' ἐν γαστρὶ κυφορούσης, οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ
6 θεοῦ ὅσα ποιήσῃ τὰ σύμπαντα. ⁶ ἐν τῷ πρῶτῳ σπείρον τὸ σπέρμα σου, καὶ

X. 4. C μεγάλης δ. AC ιδον ... ο εξηληθεν ... AC του εξουσιαζοντος
7. ιδον ... ως δουλ. πορευομ. 8. AC εν αυτω εμπεσειται ει A add και ο
κυλιων λιθον εφ εαυτον κυλιει 10. δυναμις, C δυναμιν ... AC του ανδριου
σοφια 11. C ο ορις 12. καταποντισουσιν 14. AC ο ανθρωπος ... απαγγ-
γελει 15. του αφρονος ... A σκοτωσει αυτον, C κοπωσει αυτους 16. AC
εν πρωια 17. AC ελευθερου 18. AC αργεια ... στεναξει, C σταζει 19.
AC και οινος ευφρανει (C add τους) ζωντας ... C αργυρου ... AC om
ταπεινωσει ... AC συν τα παντα 20. C και γε συ εν ... C αποιησει ...
AC om τας XI. 1. AC των ημερων 3. AC πληρωσθω 4. C σπερει
δ. AC της κυφορουσης ... AC τα συνπαντα 6. AC εν πρωια

ἐν ἐσπέρᾳ μὴ ἀφέτω ἡ χεὶρ σου, ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο, καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτό, ἀγαθὰ. ⁷ καὶ γλυκὺ τὸ φῶς, καὶ ἀγα- 7
θὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον. ⁸ ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζή- 8
σεται ὁ ἄνθρωπος, ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται, καὶ μνησθήσεται τὰς
ἡμέρας τοῦ σκότους ὅτι πολλὰ ἔσονται· πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης. ⁹ εὐ- 9
φραίνου νεανίσκε ἐν νεότητί σου, καὶ ἀγαθύνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις
νεότητός σου, καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου ἁμωμος καὶ μὴ ἐν ὁράσει
ὀφθαλμῶν σου· καὶ γινώθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς ἐν κρίσει. ¹⁰ καὶ 10
ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου, καὶ πάραγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου, ὅτι
ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιότης.

XII.

Καὶ μνησθήτη τοῦ κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου, ἕως ὅτου μὴ
ἔλθωσιν αἱ ἡμέραι τῆς κακίας, καὶ φθάσουσιν ἔτη ἐν οἷς ἔρεις· οὐκ ἔστι
μοι ἐν αὐτοῖς θέλημα. ² ἕως οὐ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ ²
σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ ἐπιστρέψουσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ νεοῦ. ³ ἐν ³
ἡμέρᾳ ἢ ἐὰν σαλευθῶσι φύλακες τῆς οἰκίας, καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς
δυνάμεως, καὶ ἤργησαν αἱ ἀλήθουσαι ὅτι ὀλιγώθησαν, καὶ σκοτάσουσιν αἱ
βλέπουσαι ἐν ταῖς ὁπαῖς. ⁴ καὶ κλείσουσι θύρας ἐν ἀγορᾷ ἐν ἀσθενείᾳ φω- 4
νῆς τῆς ἀληθείας, καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου, καὶ ταπει-
νωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ἁσματος. ⁵ καὶ εἰς τὸ ὕψος ὀφονται, καὶ ⁵
θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς, καὶ
διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις, ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ,
καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι. ⁶ ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ τὸ σχοινίον ⁶
τοῦ ἀργυρίου, καὶ συντριβῇ τὸ ἀνθεμίον τοῦ χρυσίου, καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ
τῇ πηγῇ, καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον. ⁷ καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ⁷
ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεὸν ὃς ἔδωκεν αὐτό.
⁸ ματαιότης ματαιότητων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, τὰ πάντα ματαιότης. ⁹ καὶ ⁸ 9
περισσὸν ὅτι ἐγένετο ἐκκλησιαστής σοφός, ὅτι ἐδίδαξε γινῶσιν σὺν τὸν ἄν-
θρωπον, καὶ οὐς ἐξιχνιάσεται κόσμιον παραβολῶν. ¹⁰ πολλὰ ἐζήτησεν ἐκκλη- 10
σιαστής τοῦ εὐρεῖν λόγους θελήματος καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους
ἀληθείας. ¹¹ λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα καὶ ὡς ἦλοι πεφυτευμένοι, οἱ παρὰ ¹¹
τῶν συνθεμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἑνός. ¹² καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν νιέ ¹²
μου φύλαξαι· τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλή
κόπως σαρκός. ¹³ τέλος λόγου τὸ πᾶν ἄκουε· τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐν- ¹³
τολάς αὐτοῦ φύλασσε, ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος. ¹⁴ ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα ¹⁴
ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν.

6. αγαθόν 8. C και μνησθήση 9. AC και εν ορασει 10. AC παρα-
γαγε XII. 4. AC εως ου μη ελθ. ημεραι ... κακίας σου ... AC φθασω-
σιν 2. AC επιστρεψωσιν ... οπισω νετου 3. AC εν ημερα η (C ην) αν
4. θυραν ... φωνη της 5. AC και γε απο υψους ... C θαμβος ... AC
ανθήσει ... C διασκεδασθη καππαρις ... επορεύθη ανθρωπος 6. AC ανα-
τραπη σχοινιον ... συντλιβη το ανθεμιον ... AC η υδρια επι την πηγην
... C συντροχασει 7. AC επιστρεψει bis 9. ο εκκλησιαστής ... AC σοφος,
και οτι ... C εδιδασκεν ... C κοσμον 10. θελήματος, γεγραμμενον 11.
AC ηλοι πεφυτευμενοι ... συναγματων 12. AC φυλασσου 13. C πας αν-
θρωπος 14. συμπαν ... AC αξει ο θεος

Subscriptio: AC εκκλησιαστής

A Σ M A.

I.

2 Ἄσμα ἁσμάτων, ὃ ἐστὶ Σαλωμών. ² φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων σπό-
 3 ματος αὐτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ μαστοὶ σου ὑπὲρ οἶνον, ³ καὶ ὁσμὴ μύρων σου ὑπὲρ
 πάντα τὰ ἀρώματα· μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου. διὰ τοῦτο νεάνιδες ἡγά-
 4 πησάν σε, ⁴ ἐλίκυσάν σε. ὀπίσω σου εἰς ὁσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν· εἰσῆ-
 νεγκέ με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ. ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανσώμεν
 5 ἐν σοί· ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον· εὐδύτης ἡγάπησέ σε. ⁵ μέλαινά
 εἰμι ἐγὼ καὶ καλὴ, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ὡς σκηνώματα Κηθάρ, ὡς δέβ-
 6 ρεις Σαλωμών. ⁶ μὴ βλέψῃτέ με ὅτι ἐγὼ εἰμι μεμελανωμένη, ὅτι παρέβλεψέ
 με ὁ ἥλιος· υἱοὶ μητρὸς μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί, ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν
 7 ἀμπελώσιν· ἀμπελώνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα. ⁷ ἀπαγγεῖλόν μοι, ὃν ἡγάπησεν ἡ
 ψυχὴ μου, ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάξεις ἐν μεσημβρίᾳ, μὴ ποτε γένωμαι
 8 ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἐταίρων σου. ⁸ ἔαν μὴ γνῶς σεαυτὴν, ἡ καλὴ
 ἐν γυναιξίν, ἔξελτε οὐ ἐν πτέρυναις τῶν ποιμνίων καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου
 9 ἐπὶ σκηνώμασι τῶν ποιμένων. ⁹ τῇ ἔπρω μου ἐν ἄρμασι Φαραὼ ὠμοίωσά σε,
 10 ἡ πλησίον μου. ¹⁰ τί ὠραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνος, τράχηλός σου
 11 ὡς ὀρμίσκοι. ¹¹ ὁμοιώματα χρυσίου ποιήσομέν σοι μετὰ στιγματίων τοῦ ἄρ-
 12 γυρίου. ¹² ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, νάρδος μου ἔδωκεν ὁσμὴν
 13 αὐτοῦ. ¹³ ἀπόδесμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἀνὰ μέσον τῶν μα-
 14 στῶν μου αὐλισθήσεται. ¹⁴ βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν ἀμπε-
 15 λώσιν Ἐγγαδδί. ¹⁵ ἰδοὺ εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλὴ· ὀφθαλμοί
 16 σου περιστεραί. ¹⁶ ἰδοὺ εἰ καλός, ἀδελφιδός μου, καὶ γε ὠραίος· πρὸς κλίνην
 17 ἡμῶν σύσκιος, ¹⁷ δοκοὶ οἴκων ἡμῶν κέδροι, φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.

II.

2 Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, κρίνον τῶν κοιλάδων. ² ὡς κρίνον ἐν μέσῳ
 3 ἀκανθῶν, οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων. ³ ὡς μῆλον ἐν
 τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν· ἐν τῇ
 4 σικῇ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα, καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκύς ἐν λάρυγγί
 5 μου. ⁵ εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου, τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην. ⁶ στηρί-
 σατέ με ἐν μύροις, στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ.
 6 ⁶ εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με.
 7 ⁷ ὠρίσα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν δυνάμεσι καὶ ἐν ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ,
 8 ἔαν ἐγείρῃτε καὶ ἐξεγείρῃτε τὴν ἀγάπην ἕως οὗ βελήσῃ. ⁸ φωνὴ ἀδελφιδοῦ
 μου· ἰδοὺ οὗτος ἦκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη, διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
 9 ⁹ ὁμοίός ἐστιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἡ νεβρῶν ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαι-
 ζήλ. ἰδοὺ οὗτος ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακλύπτων διὰ τῶν θυρίδων, ἐκ-

Inscriptio: A ασματα ασματων, C ασμα ασματων

I. 4. τῷ σαλωμών 2. praemittit ἡ νυμφὴ 3. C πάντα αρώματα ...
 ονομα σοι ... ante δια τουτο add ο νυμφίος 4. ταμεῖον, C ταμιον ... C
 αγαπησωμεν 5. praemitt. ἡ νυμφὴ ... AC om ἐγώ ... AC δερρις 6. εφυ-
 λαξαν 7. ποιμανεις ... C ετερων 8. in f. add σου 9. επ αρμασιν 10.
 τρυγονες ... ορμισκος 11. 12. ed. rom. αργυριου, ei εν ανακλ. αυτου.
 12. C ανακλησει ... ante ναρδος add ο νυμφίος 14. AC ενγαδδι 15. C
 ιδου η καλη bis ... οφθαλμοι 16. praemitt. ἡ νυμφὴ ... ο ἀδελφ. μ.
 ... ed. rom. ωραιος c. seqq. conjg., non item AC ... C om πρὸς II. 5. om
 με sec. 6. περιλημψεται 7. AC (C videtur) εν ταις δ. κ. εν ταις 9.
 (νεφρω ...) AC ιδου ουτ. εστηκεν

κύπτων διὰ τῶν δικτύων. ¹⁰ ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι Ἀνάστα, ¹⁰ ἔλθ' ἡ πλησίον μου, καλή μου, περισσότερά μου. ¹¹ ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν, ¹¹ ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ. ¹² τὰ ἄνθη ὥφθη ἐν τῇ γῇ, καιρὸς τῆς ¹² τομῆς ἔφθασεν, φωνὴ τῆς τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῇ τῶν. ¹³ ἡ συκὴ ¹³ ἐξηνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς, αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὀσμὴν. ἀνάστα, ἔλθ' ἡ πλησίον μου, καλή μου, περισσότερά μου. καὶ ἔλθ', ¹⁴ σὺ περισσότερά ¹⁴ μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας, ἐχόμενα τοῦ προτειγίσματος· δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου, καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνήν σου, ὅτι ἡ φωνὴ σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψιν σου ὠραία. ¹⁵ πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς ἀφανίζοντας ἄμπελῶνας, καὶ ¹⁵ αἱ ἄμπελοι τῶν κυπρίζουσαι. ¹⁶ ἀδελφιδός μου ἐμοὶ κἀγὼ αὐτῷ· ὁ ποι- ¹⁶ μαίνων ἐν τοῖς κρίνοις, ¹⁷ ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. ¹⁷ ἀποστρέψον, ὁμοιώσῃτι σὺ ἀδελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ ὄρῃ κοιλωμάτων.

III.

¹ Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. ² ἀνα- ² στήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει, ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐζήτησα αὐτόν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν. ³ εὔροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει· μὴ ὃν ἠγάπησεν ³ ἡ ψυχὴ μου ἴδετε; ⁴ ὥς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ' αὐτῶν, ἕως οὗ εὔρον ὃν ⁴ ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐκράτησα αὐτόν καὶ οὐκ ἀφῆκα αὐτόν, ἕως οὗ εἰσέλθω αὐτὸν εἰς οἶκον μητρὸς μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με. ⁵ ὦρ- ⁵ κισα ὑμᾶς, ὕγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρῃτε καὶ ἐξεγείρῃτε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν βελήσῃ. ⁶ τίς ⁶ αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου, ὥς στελέχη καπνοῦ τεθυμαμένη σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψοῦ; ⁷ ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σα- ⁷ λωμών, ἐξήκοντα δυνατοὶ κύκλω αὐτῆς ἀπὸ δυνατῶν Ἰσραὴλ. ⁸ πάντες κατέ- ⁸ χοντες ῥομφαίαν, δεδιδαγμένοι πόλεμον· ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ ἀπὸ ὀφθαλμοῦ ἐν νυξί. ⁹ φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἀπὸ ⁹ ξύλων τοῦ Λιβάνου· ¹⁰ στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον, καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ ¹⁰ χρύσειον· ἐπίβασιν αὐτοῦ πορφυρᾶ, ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον, ἀγάπην ἀπὸ ὕγατέρων Ἱερουσαλήμ. ¹¹ ὕγατέρες Σιών, ἐξέλθατε καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεῖ ¹¹ Σαλωμών, ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτόν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

IV.

Ἰδοὺ εἰ καλή, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλή. ὀφθαλμοί σου περισσότερὰ ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου. τρίχωμά σου ὥς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ. ² δδόντες σου ὥς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἱ ² ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ ἀτεκνοῦσαι οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ³ ὥς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλη σου, καὶ ἡ λαλιά σου ὠραία· ³ ὥς λέπυρον ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου. ⁴ ὥς πύργος Δαυὶδ ⁴ τράχηλός σου, ὁ ὀψοδομημένος εἰς Θαππιώ· χίλιοι ὕπερ κρέμανται ἐπ'

40. ante Αναστα praemitt. ο νυμφιος 42. του τρυγονος 45. AC κυπρίζουσιν 17. διαπνευση ημερα ... ante αποστρεψον add η νυμφη ... C επι τα ορη III. 2. C (videtur) om δη ... A om και prim. ... AC in f. add εκαλεσα αυτον και ουχ υπηκουσεν μου 4. αφησω ... C της μητρος ... ταμειον 6. praemitt. ο νυμφιος 8. C ρομφαιαν pro ρομφαια ... C τον μηρον 9. φοριον 10. επιβασεις 11. συγατ. σιων post ιδετε pon. IV. 2. εν αυτοις 3. om το ... της ροας 4. θαππιω

5 αὐτόν, πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν. ⁵ δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ διδύμοι
6 δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις. ⁶ ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡμέρα καὶ κινηθῶ-
7 σιν αἱ σκιαί, πορεύσομαι ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς τὸν
8 βουνὸν τοῦ Λιβάνου. ⁷ ὅλη καλὴ εἶ, πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.
9 ⁸ δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου· ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ
ἀρχῆς πίστεως, ἀπὸ κεφαλῆς Σανὴρ καὶ Ἑρμών, ἀπὸ μανδρῶν λεόντων,
9 ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων. ⁹ ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφῇ μου νύμφη· ἐκαρδίωσας
10 ἡμᾶς ἐνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν μιᾷ ἐντέματι τραχήλων σου. ¹⁰ τί ἐκαλλιῶ-
11 ζήσαν μαστοί σου, ἀδελφῇ μου νύμφη· τί ἐκαλλιῶζήσαν μαστοί σου ἀπὸ
12 οἴνου, καὶ ὁσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα ἀρώματα. ¹¹ κηρίον ἀποστάζουσι
13 χεῖλη σου, νύμφη· μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου, καὶ ὁσμὴ ἱμα-
14 τίων σου ὡς ὁσμὴ Λιβάνου. ¹² κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφῇ μου νύμφη, κῆ-
15 πος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη· ¹³ ἀποστολαί σου παραδείσος ῥοῶν
16 μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων, κύπροι μετὰ νάρδων· ¹⁴ νάρδος καὶ κρόκος, κά-
17 λαμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου, σμύρνα ἀλῶς μετὰ
18 πάντων πρώτων μύρων· ¹⁵ πηγὴ κήπου καὶ φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ῥοι-
19 ζούντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου. ¹⁶ ἐξεγέρσῃτε βοῤῥᾶ, καὶ ἔρχου νότε, καὶ διά-
20 πνευσον κῆπόν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου.

V.

Καταβήτην ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκρο-
δρύων αὐτοῦ. εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου, ἀδελφῇ μου νύμφη· ἐτρέγγῃσα σμύρ-
ναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου, ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μελίτός μου, ἔπιον
οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου. φάγετε πλησίοι καὶ πίετε καὶ μεθύσῃτε,
2 ἀδελφοί. ² ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ. φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου,
κρούει ἐπὶ τὴν θύραν. ἄνοιξόν μοι, ἡ πλησίον μου, ἀδελφῇ μου, περιστέρα
μου, τελεία μου, ὅτι ἡ κεφαλὴ μου ἐπλήσθη δρόσου καὶ οἱ βόστρυχοί
3 μου ψακάδων νυκτός. ³ ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσομαι αὐτόν;
4 ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς; ⁴ ἀδελφιδός μου ἀπέστειλε
5 χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς, καὶ ἡ κοιλία μου ἐπροήζη ἐπ' αὐτόν. ⁵ ἀνέ-
στην ἐγὼ ἀνοίξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου, χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν, δάκτυλοί
6 μου σμύρναν πλήρη ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλειῖτου. ⁶ ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ
μου· ἀδελφιδός μου παρήλθε. ψυχὴ μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ· ἐζήτησα
7 αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. ⁷ εὔρο-
σάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει, ἐπάταξάν με, ἐτραυματίσαν
8 με· ἦσαν τὸ βέριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τειχέων. ⁸ ὥρμισα ἡμᾶς,
9 θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν εὔρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ; ὅτι τετρωμένη ἀγά-
9 πης ἐγὼ εἰμι. ⁹ τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; τί
10 ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρμισας ἡμᾶς; ¹⁰ ἀδελφιδός
11 μου λευκὸς καὶ πυρρὸς, ἐκλελογισμένος ἀπὸ μυριάδων. ¹¹ κεφαλὴ αὐτοῦ
12 χρυσίον κεφαλῆς, βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται, μέλανες ὡς κόραξ. ¹² ὀφθαλμοί
αὐτοῦ ὡς περιστερὰ ἐπὶ πληρώματα ὕδατων λελουσμένοι ἐν γάλακτι,

5. 6. ed. rom. κρίνοις, et σκιαί, 6. om ου ... ἡ ἡμερα 7. ei η
πλησ. 8. απ αρχης ... σανειρ x. αερμων 9. ημας εν απο ... τραχηλου
10. παντα τα αρ. 13. ρων erasum est 15. κηπων, φρεαρ 16. praemitt.
η νυμφη ... om και sec. V. 4. κηπον μου ... ante εισηλθον add ο
νυμφιος ... φαγετε οι πλησιον 2. η πλησ. μου post αδελφ. μου rom.
3. praemitt. η νυμφη ... πως ενδυσωμαι 5. αι χειρες 6. η ψυχη μου
... ουκ επηκουσεν 7. ετραυματιασαν 8. ειμι εγω 11. καιφαξ 12. λε-
λουμεναι

κατήμεναι ἐπὶ πληρώματα. ¹³ σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύου- ¹³
σαι μυρεψικά, χεῖλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη. ¹⁴ χεῖρες αὐτοῦ ¹⁴
τορευταὶ χρυσαῖ πεπληρωμέναι θαρσίς. κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ
λίθου σαπφείρου. ¹⁵ κνήμαι αὐτοῦ στύλοι μαρμάρινοι τεξμελιωμένοι ἐπὶ βά- ¹⁵
σεις χρυσᾶς. εἶδος αὐτοῦ ὡς Λιβανός, ἐκλεκτός ὡς κέδροι. ¹⁶ φάρυγξ αὐτοῦ ¹⁶
γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπισμία. οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗτος πλησίον μου,
συγατέρες Ἱερουσαλήμ. ¹⁷ ποῦ ἀπήλθεν ὁ ἀδελφιδός σου, ἡ καλὴ ἐν γυναι- ¹⁷
ξίν; ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου; καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.

VI.

¹ Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κήπον αὐτοῦ εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος, ποι-
μαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα. ² ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἀδελφι- ²
δός μου ἐμοί, ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. ³ καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου, ὡς ³
εὐδοκία, ὥραία ὡς Ἱερουσαλήμ, Σάμβος ὡς τεταγμένοι. ⁴ ἀπόστρεψον ὀφθαλ- ⁴
μούς σου ἀπεναντίον μου, ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με. τρίχωμά σου ὡς ἀγέ-
λαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Ἰαλααδ. ⁵ ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι ⁵
τῶν κεκαρμένων αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ
ἀτεκνοῦσαι οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλη σου, καὶ ἡ
λαλία σου ὥραία. ⁶ ὡς λέπυρον τῆς ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτός τῆς σιωπῆσεώς ⁶
σου. ⁷ ἐξήκοντά εἰσι βασιλίσσαι, καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί, καὶ νεάνιδες ὧν ⁷
οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ⁸ μία ἐστὶ περιστερά μου, τελεία μου, μία ἐστὶ τῇ μητρὶ ⁸
αὐτῆς, ἐκλεκτὴ ἐστὶ τῇ τεκούσῃ αὐτήν. εἶδον αὐτήν συγατέρες καὶ μα-
καριοῦσιν αὐτήν, βασιλίσσαι καὶ γε παλλακαί καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν. ⁹ τίς ⁹
αὕτη ἡ ἐκκλύπτουσα ὡσεὶ ὄρνις, καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος, Σάμ-
βος ὡς τεταγμένοι; ¹⁰ εἰς κήπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γεννήμασι τοῦ χει- ¹⁰
μάβρου, ἰδεῖν εἰ ἦν ἦσαν ἡ ἄμπελος, ἐξήνθησαν αἱ ῥοαί. ἐκεῖ δώσω τοὺς
μαστούς μου σοί. ¹¹ οὐκ ἔγνω ἡ ψυχὴ μου· ἔθετό με ἄρματα Ἀμιναδαβ. ¹¹
¹² ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, ἡ Σουναμίτις· ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, καὶ ὀφόμεθα ἐν σοί. ¹²

VII.

Τί ὄψεσθε ἐν τῇ Σουναμίτιδι; ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν.
¹ ὠραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασί σου, Συγατερ Ναδαβ. ῥυθμοὶ ¹
μηρῶν ὅμοιοι ὀριόσκαις, ἔργον τεχνίτου. ² ὀμφαλός σου κρατῆρ τορευτός, μὴ ²
ὑστερούμενος κράμα. κοιλία σου ζημωνία σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις. ³ δύο ³
μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος. ⁴ ὁ τράχηλός σου ὡς πύργος ⁴
ἐλεφάντινος. οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὡς λίμναι ἐν Ἑσβεῶν, ἐν πύλαις συγατρὸς
πολλῶν. μυκτῆρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον Δαμασκοῦ.
⁵ κεφαλὴ σου ἐπὶ σὲ ὡς Κάρμηλος, καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα, ⁵
βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς. ⁶ τί ὠραιώσης, καὶ τί ἡδύνῃς ἀγάπη ⁶
ἐν τρυφαῖς σου. ⁷ τοῦτο μέγεζός σου· ὠμοιώσης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοὶ ⁷
σου τοῖς βότρυσιν. ⁸ εἶπα Ἀναβήσομαι ἐπὶ τῷ φοίνικι, κρατήσω τῶν ὕψων ⁸
αὐτοῦ· καὶ ἔσονται διὰ μαστοὶ σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου, καὶ ὁσμὴ ῥίνος
σου ὡς μῆλα, ⁹ καὶ ὁ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθός. πορευόμενος τῷ ἀδελ- ⁹

12. in f. add υδατων 13. φιάλες 14. θαρσεις ... σαπφειρου 16. φα-
ρυξ VI. 4. κηπον μου 2. και ο αδελφ. 3. praemitt. ο νυμφιος 4.
απεναντ. εμου 5. εστ. εν αυτοις ... om το 8. τη τεκουσ. αυτης ... βα-
σιλ. και παλλ. 9. praemitt. η νυμφη ... **η εγκυπτουσα, *η αναβαινουσα
10. εν γεννηματι ... ει ηνηθησαν αι ροαι 12. η σουλαμιτις VII. σουλαμι-
τιδι 4. τι ωραιωθησαν ... om σου sec. ... συγ. αμιναδαβ ... μηρων σου
... εργω χειρων τεχνιτου 3. κραματος ... ζημωνια 4. om ὁ ... om οι
6. 7. ed. rom. αγαπη; εν τρ. σου τ. μεγ. σου. ωμοιωσης 7. ωμοιωση
8. εν τω φοιν. 9. *om ὁ bis

10 φιδῶ μου εἰς εὐθύτητα, ἱκανούμενος χεῖλεσί μου καὶ ὁδοῦσιν. ¹⁰ ἐγὼ τῷ
 11 ἀδελφιδῶ μου, καὶ ἐπ' ἐμέ ἡ ἐπιστροφή αὐτοῦ. ¹¹ ἔλθε ἀδελφιδέ μου, ἐξέλ-
 12 θωμεν εἰς ἀγρόν, αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις. ¹² ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελώνας,
 ἔδωμεν εἰ ἥνθησεν ἡ ἄμπελος, ἥνθησεν ὁ κυπρισμός, ἥνθησαν αἱ ῥοαί· ἐκεῖ
 13 δώσω τοὺς μαστοὺς μου σοί. ¹³ οἱ μανδραγόροι ἔδωκαν ὁσμήν, καὶ ἐπὶ θύ-
 ραις ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα νέα πρὸς παλαιά, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.

VIII.

Τίς δώῃ σε, ἀδελφιδέ μου, ζηάζοντα μαστοὺς μητρός μου; εὐρουσά
 2 σε ἔξω φιλήσω σε, καὶ γε οὐκ ἐξουδενώσουσί μοι. ² παραλήψομαί σε, εἰσάξω
 σε εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με· ποτιῶ σε
 3 ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ, ἀπὸ νάματος ῥοῶν μου. ³ εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν
 4 κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με. ⁴ ὠρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες
 Ἱερουσαλὴμ, ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐὰν ἐξεγείρητε
 5 τὴν ἀγάπην ἕως ἂν ἡελήσῃ. ⁵ τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λελευκανησιμένη, ἐπι-
 στηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς; ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε· ἐκεῖ ὠδί-
 6 νησέ σε ἡ μήτηρ σου, ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ τεκοῦσά σε. ⁶ ζῆς με ὡς σφραγίδα
 ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου· ὅτι κραταιὰ ὡς
 θάνατος ἀγάπη, σκληρὸς ὡς ἄδης ζῆλος· περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρὸς
 7 φλόγες αὐτῆς. ⁷ ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ
 οὐ συγκλίσουσιν αὐτήν. ἐὰν δῶ ἀνὴρ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
 8 ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν. ⁸ ἀδελφὴ ἡμῶν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ
 9 ἔχει. τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐὰν λαλήσῃ ἐν αὐτῇ; ⁹ εἰ
 τεῖχος ἐστίν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλλξεις ἀργυρᾶς· καὶ εἰ θύρα ἐστί,
 10 διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην. ¹⁰ ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοὶ μου ὡς
 11 πύργοι· ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὡς εὐρίσκουσα εἰρήνην. ¹¹ ἀμπελὼν
 ἐγενήθη τῷ Σαλωμῶν ἐν Βεελαμῶν· ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τη-
 12 ροῦσιν, ἀνὴρ οἶσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλιούς ἀργυρίου. ¹² ἀμπελῶν μου ἐμέ-
 λς ἐνώπιόν μου· οἱ χίλιοι Σαλωμῶν, καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν
 13 αὐτοῦ. ¹³ ὁ κατήμενος ἐν κήποις, ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου· ἀκού-
 14 τισὶν με. ¹⁴ φύγε ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιωθήτι τῇ δορκάδι ἣ τῷ νεβρῷ τῶν
 ἐλάφων ἐπὶ ὄρη τῶν ἀρωμάτων.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.

I.

Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην οἱ κρίνοντες τὴν γῆν, φρονήσατε περὶ τοῦ κυ-
 2 ρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἀπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν. ² ὅτι εὐρίσκε-
 ται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.

9. εν χειλεσιν 13. οι μανδραγορες ... υμων VIII. 4. εξουδενησουσιν με
 2. παραληψομαι ... ταμειον 3. ομι μου ... και δεξια ... περιλημψεται
 4. εν ταις δυναμεσιν και εν ταις ... τι εγειρ. και τι εξεγ. 5. απη υπο μηλον
 add ο νυμφιος 6. σκληρον 7. συνκλίσουσιν ... τον παντα βιον ... εξου-
 δენησουσιν 8. η αν 10. οφθαλμ. αυτου ευρισκουσα 11. εγενηθη ... ομι
 ανηρ usque αργυριου 14. φυγε ... η νεβρω ελαφων επι τα ορη κοιλωματων
 Subscriptio: ασμα ασματων

Inscriptio: σοφια σολομωντος

I. 2. μη πιστευουσιν αυτω

³σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ, δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει 3 τοὺς ἄφρονας. ⁴ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία, οὐδὲ ⁴κατοικήσει ἐν σώματι κατὰχρεω ἁμαρτίας. ⁵ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεύ- ⁵ξεται δόλον, καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων, καὶ ἐλεγχθήσεται ἐπελθούσης ἀδικίας. ⁶φιλόανθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία, καὶ οὐκ ἀβώσσει 6 βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ, ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ θεός, καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθῆς καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής. ⁷ὅτι 7 πνεῦμα κυρίου πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γινώσιν ἔχει φωνῆς. ⁸διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λάτῃ, οὐδὲ μὴ πα- 8 ροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη. ⁹ἐν γὰρ διαβουλίᾳ ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται, 9 λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς κύριον ἥξει εἰς ἐλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ, ¹⁰ὅτι 10 οὗς ζηλώσεως ἀκροᾶται τὰ πάντα, καὶ θροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται. ¹¹φυλάξασθε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ, καὶ ἀπὸ κατακαλιᾶς φείσασθε 11 γλώσσης· ὅτι φθῆγμα λαβραῖον κενὸν οὐ πορεύσεται, στόμα δὲ καταψευδό- μενον ἀναίρει ψυχὴν. ¹²μὴ κηλοῦτε θάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν, μηδὲ 12 ἐπισπᾶσθε ὄλεθρον ἔργοις χειρῶν ὑμῶν. ¹³ὅτι ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, 13 οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων. ¹⁴ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, 14 καὶ σωτήριον αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὄλεθρου οὔτε ἄδου βασιλείον ἐπὶ γῆς. ¹⁵δικαιοσύνη γὰρ ἀθάνατός ἐστιν. 15 ¹⁶ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν, φίλον ἦγη- 16 σάμενοι αὐτὸν ἐτάκῃσαν καὶ συνήκῃην ἔθεντο πρὸς αὐτόν, ὅτι ἄξιοί εἰσι τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι.

II.

Εἶπον γὰρ ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς Ὁλίγος ἐστὶ καὶ λυπηρὸς ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἱσσις ἐν τελευτῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἐγνώσῃ ὁ ἀναλύσας ἐξ ἄδου. ²ὅτι αὐτοσχεδῶς ἐγενήθημεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα 2 ὡς οὐχ ὑπάρξαντες· ὅτι καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν ῥίσιν ἡμῶν, καὶ ὁ λόγος σπινθήρ ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν, ³οὗ σβεσθέντος τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα, καὶ 3 τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ. ⁴καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἐπιλησθήσε- ⁴ται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐδεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν· καὶ παρελεύσεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἰχνη νεφέλης, καὶ ὡς ὁμίχλη διασκεδασθήσεται διωγθεῖσα ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα. ⁵σκιᾶ γὰρ πᾶ- ⁵ροδος ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν, ὅτι κατε- σφραγίσθη, καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει. ⁶δεῦτε οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων 6 ἀγαθῶν, καὶ χρυσώμεθα τῇ κτίσει ὡς νεότητι σπουδαίως. ⁷οἷνου πολυτε- 7 λοῦς καὶ μύρων πλησθῶμεν, καὶ μὴ παροδευσάτω ἡμᾶς ἄνθρωπος ἀέρος. ⁸στε- 8 ψώμεθα ῥόδων κάλυξι πρὶν ἢ μαρανθῆναι. ⁹μηδεὶς ἡμῶν ἄμοιρος ἔστω τῆς 9 ἡμετέρας ἀγερωχίας, πανταχῇ καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης, ὅτι αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν καὶ ὁ κλῆρος οὗτος. ¹⁰καταδυναστεύσωμεν πένητα δι- 10 καιον, μὴ φεισώμεθα χήρας, μηδὲ πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολιάς πολυχρο- νίους. ¹¹ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης, τὸ γὰρ ἀσύνετος 11 ἄχρηστον ἐλέγχεται. ¹²ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρητος ἡμῖν ἐστὶ 12 καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ θνειδίξει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου, καὶ ἐπιφημιᾶς ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν. ¹³ἐπαγγέλλεται γινώσκον 13 ἔχειν θεοῦ, καὶ παιῖδα κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει. ¹⁴ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἐλεγχον 14

5. πνευμα σοφίας 6. πνευμα σοφίας ... αβώσσει ... γλώσσ. αυτου
7. επληρωσεν 8. ουδε μη 12. εν εργοις 13. επ αγγελεια ζωντ. 14. ουδε ... επι της γης II. 4. εν εαυτοις 3. σβενσθεντος ... διαχυνησεται
5. * ο καιρος ημων 6. om και prius ... νεοτητος 7. ανθρωπος εαρος 8. κα-
ταλειπωμεν ... ημων pro ουτος 10. πρεσβυτερου 12. om δε ... παιδιας

15 ἐννοιωὺν ἡμῶν· βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ¹⁵ ὅτι ἀνόμιος τοῖς ἄλλοις
 16 ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμένοι αἱ τρίβοι αὐτοῦ· ¹⁶ εἰς κλῖβηλον ἐλογίσθημεν
 αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαταρσιῶν· μακαρίζει ἔσχατα
 17 δικαίων, καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα θεόν. ¹⁷ ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς,
 18 καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ. ¹⁸ εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ,
 19 ἀντιλήψεται αὐτοῦ καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεοστηκτόων· ¹⁹ ὕβρει καὶ
 βασάνῳ ἐτάσωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ καὶ δοκιμάσωμεν
 20 τὴν ἀνεξικαλίαν αὐτοῦ· ²⁰ θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν, ἔσται
 21 γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ. ²¹ ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθη-
 22 σαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν, ²² καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια
 θεοῦ, οὐδὲ μισθὸν ἠλπίσαν ὁσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.
 23 ²³ ὅτι ὁ θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφ' αἰσθήσεως, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιό-
 24 τητος ἐποίησεν αὐτόν· ²⁴ φρόνῳ δὲ διαβόλου θανάτος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον,
 25 ²⁵ πειράζουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

III.

Δικαίων δὲ ψυχὰι ἐν χειρὶ θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄφηται αὐτῶν βάσανος.
 2 ² ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος
 3 4 αὐτῶν, ³ καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. ⁴ καὶ
 γὰρ ἐν ὅφει ἀνθρώπων εἶναι κολασθῶσιν, ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης,
 5 ⁵ καὶ ὀλίγα παιδευσέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ θεὸς ἐπείρασεν αὐ-
 6 τοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ· ⁶ ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν
 7 αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. ⁷ καὶ ἐν καιρῷ ἐπι-
 σκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν, καὶ ὡς σπινθήρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται·
 8 ⁸ κρинуσὶν ἔσθην καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν κύριος εἰς τοὺς
 9 αἰῶνας. ⁹ οἱ πεποισότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ
 10 προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. ¹⁰ οἱ δὲ ἀσεβεῖς
 καὶ ¹¹ ὅι ἐλογίσαντο ἔξουσιν ἐπιτιμίαν, οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου καὶ τοῦ κυ-
 11 ρίου ἀποστάντες. ¹¹ σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος, καὶ
 κενὴ ἡ ἐλπίς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν.
 12 ¹² αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες, καὶ πονηρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐπικατάρατος ἡ
 13 γένεσις αὐτῶν. ¹³ ὅτι μακαρία στεῖρα ἡ ἀμίαντος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν
 14 παραπτώματι, ἔξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν· ¹⁴ καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργα-
 σάμενος ἐν χειρὶ ἀνόμημα μηδὲ ἐνθυμηθεῖς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρά, δο-
 15 κηθήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτὴ καὶ κληρὸς ἐν ναφ' κυρίου
 15 θυμηρέστερος. ¹⁵ ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλεῆς, καὶ ἀδιάπτωτος ἡ ῥίζα
 16 τῆς φρονήσεως. ¹⁶ τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται, καὶ ἐκ παρανόμου κοί-
 17 της σπέρμα ἀφανισθήσεται. ¹⁷ ἐάν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐδὲν λο-
 18 γισθήσονται, καὶ ἄτιμον ἐπ' ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν· ¹⁸ ἐάν τε ὀξέως
 τελευτήσωσιν, οὐκ ἔξουσιν ἐλπίδα οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύσιον·
 19 ¹⁹ γενεᾶς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

IV.

Κρείσσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς· ἀθανασία γὰρ ἐστὶν ἐν μνήμῃ αὐτῆς,
 2 ὅτι καὶ παρὰ θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις· ² παρούσάν τε μιμουμένην
 αὐτῇ, καὶ ποιοῦσιν ἀπελθούσαν· καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεύει
 3 τὸν τῶν ἀμιάντων ἄβλων ἀγῶνα νικήσασα. ³ πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πληθὺς
 οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ νότων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος, οὐδὲ

15. οτι usque bios αὐτοῦ in rasura 18. ἀντιλημψεται III. 3. πορία
 9. ἐν τοῖς ἐκλ. α. et add καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ 10. ed. rom.
 κατὰ 11. παιδία 13. ψυχῶν αὐτῶν 18. εἰς τὴν γὰρ IV. 2. παρ. τε
 τιμῶσιν αὐτὴν ... πομπεῖ (ἀποπ.?)

ἀσφαλῇ βάσιν ἐδράσει· ⁴ καὶ γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναστῆναι, ἐπισφα- 4
λῶς βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται, καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκρίζωθή-
σεται· ⁵ περικλαστήσονται κλώνες ἀτέλεστοι, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἀχρηστος, ⁵
ἄωρος εἰς βρῶσιν καὶ εἰς οὐδὲν ἐπιτήδειος· ⁶ ἐκ γὰρ ἀνόμων ὑπνῶν τέκνα ⁶
γεννώμενα μάρτυρές εἰσι πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν. ⁷ δι- 7
καιος δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. ⁸ γῆρας γὰρ τίμιον οὐ ⁸
τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται· ⁹ πολλὰ δὲ ἐστὶ φρόνησις ἀν- 9
θρώποις, καὶ ἡλικία γήρωι βίος ἀκηλίδωτος. ¹⁰ εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος ¹⁰
ἡγαπήσῃ, καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαρτωλῶν μετετέζη· ¹¹ ἡρπάγη μὴ κακία ἀλ- 11
λάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. ¹² βασκανία γὰρ φαν- 12
λόγητος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμβασμός ἐπιθυμίας μεταλλεῖ νοῦν ἄκακον.
¹³ τελειώβεις ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ¹⁴ ἀρεστὴ γὰρ ἦν κυρίῳ ¹³ 14
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. οἱ δὲ λαοὶ ἰδόν-
τες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο, ¹⁵ ὅτι χάρις ¹⁵
καὶ εὐλοία ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ·
¹⁶ κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμῶν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς, καὶ νεότης τελεσθεῖσαι ¹⁶
ταχέως πολυετὲς γῆρας ἀδίκου. ¹⁷ ὄψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ, καὶ οὐ ¹⁷
νοήσουσι τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἡσφαλίσατο αὐτὸν ὁ κύ-
ριος· ¹⁸ ὄψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν, αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἐκγελάσεται· ¹⁹ καὶ ¹⁸ 19
ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πῶμα ἄτιμον καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος,
ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους πρηνεῖς, καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμελίων, καὶ
ἕως ἐσχάτου χερσωνθήσονται, καὶ ἔσονται ἐν ὁδῷ, καὶ ἡ μνημὴ αὐτῶν
ἀπολείται. ²⁰ ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἀμαρτημάτων αὐτῶν δειλοί, καὶ ²⁰
ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξεναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.

V.

Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν ὤλι-
ψάντων αὐτὸν καὶ τῶν ἀσετούντων τοὺς πόρους αὐτοῦ. ² ἰδόντες παραχρῆστον- 2
ται φόβῳ δεινῷ, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας· ³ ἐροῦσιν ³
ἐαυτοῖς μετανοοῦντες καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στεναζόντες Οὗτος ἦν
ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδισμοῦ· ⁴ οἱ ἄφρονες τὸν ⁴
βίον αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μανίαν καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον· ⁵ πῶς κατε- ⁵
λογίσθη ἐν υἱοῖς θεοῦ, καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κληρὸς αὐτοῦ ἐστίν; ⁶ ἄρα ἐπλανή- ⁶
θημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἔλαμψεν ἡμῖν,
καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν· ⁷ ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τρίβοις καὶ ἀπω- ⁷
λείας, καὶ διωθεύσαμεν ἐρήμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἔγνωμεν.
⁸ τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία; καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμ- ⁸
βέβληται ἡμῖν; ⁹ παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα ὥς σκιά καὶ ὥς ἀγγελία παρατρέ- ⁹
χουσα· ¹⁰ ὥς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ, ἧς διαβάσης οὐκ ἔστιν ¹⁰
ἔλκος εὐρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπιος αὐτῆς ἐκ κύμασιν· ¹¹ ἡ ὥς ὀρνέου διπτάν- ¹¹
τος ἀέρα οὐδὲν εὐρίσκεται τεκμήριον πορείας, πληγῇ δὲ ταρσῶν μαστιζόμενον
πνεῦμα κοῦφον καὶ σχιζόμενον βίᾳ ῥόλζου, κινουμένων πτερύγων διωδεύθη,
καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὐρέθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ· ¹² ἡ ὥς βέλους βλη- ¹²
θέντος ἐπὶ σκοπὸν τμηθεὶς ὁ ἀήρ εὐθὺς εἰς ἐαυτὸν ἀνελύθη, ὥς ἀνοήσαι
τὴν δίοδον αὐτοῦ· ¹³ οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν, καὶ ἀρετῆς ¹³
μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔσχομεν δεῖξαι, ¹⁴ ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν. ¹⁴

5. ατελεστατοι 10. ευαρεστος θεω 14. *οι δε αλλοι 15. οσοις προ
εκλεκτοις, εκλεκτοις προ οσοις 16. θανων ... νεοτητος 19. νεκροις αιω-
νος ... εσχατων V. 4. θλιψοντων 3. και ερουσιν εν εαυτοις ... στενα-
ζονται και ερουσιν 4. οι αφρον. c. anteedd. conijg. 6. ελαμψεν εν ημιν
7. ωδευσαμεν 8. η υπερηφανια (ita etiam ed. rom.) ... η τι πλουτος ...
αλαζονιας 10. τροπεως 11. διαπταντος 13. εξελειπομεν

15 ¹⁵ ὅτι ἐλπὶς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χοῦς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαί-
 16 λαπος διωχθεῖσα λεπτή, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη, καὶ ὡς μνεῖα
 17 κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστω. ¹⁷ διὰ τοῦτο λή-
 18 ψονται τὸ βασιλεῖον τῆς εὐπρεπειᾶς καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς
 19 κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτούς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν.
 20 ¹⁸ λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν
 21 ἐχθρῶν. ¹⁹ ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν
 22 ἀνυπόκριτον. ²⁰ λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα, ²¹ ὅξυνεῖ δὲ ἀπότο-
 23 μον ὄργην εἰς ῥομφαίαν, συνεκπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παρά-
 24 φρονας. ²² πορεύσονται εὖστοχοι βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου
 25 τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται, ²³ καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφή-
 26 σονται χάλαζαι· ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγ-
 27 κλύουσιν ἀποτόμως. ²⁴ ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ
 ἐκλιμήσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσκει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία
 περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.

VI.

2 Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικαστὰ περάτων γῆς· ² ἐνω-
 3 τίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαιρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἔθνων. ³ ὅτι ἐδόθη
 4 παρὰ τοῦ κυρίου ἡ κράτης ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου, ⁴ ὃς ἐξε-
 5 τάσει ὑμῶν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει· ⁵ ὅτι ὑπηρετᾶται ὄντες τῆς
 6 αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν
 7 βουλὴν τοῦ θεοῦ ἐπορεύθητε. ⁶ φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν, ὅτι
 8 κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσι γίνεται. ⁷ ὁ γὰρ ἐλάχιστος συγγνωστός
 9 ἐστὶν ἐλέους, δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται· ⁸ οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσω-
 10 πον ὁ πάντων δεσπότης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν
 11 αὐτὸς ἐποίησεν, ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων· ⁹ τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ
 12 ἐφίσταται ἔρευνα. ¹⁰ πρὸς ὑμᾶς οὖν ὡς τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα μάθητε
 13 σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε. ¹¹ οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσα ὁσιώθησον-
 14 12 ται, καὶ οἱ διδασκέντες αὐτὰ εὐρήσουσιν ἀπολογίαν. ¹² ἐπισυμῆσατε οὖν τῶν
 15 16 λόγων μου, ποιήσατε καὶ παιδευθήσεσθε, ¹³ λαμπρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ
 17 18 σοφία, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτήν, καὶ εὐρίσκεται ὑπὸ
 19 20 τῶν ζητούντων αὐτήν, ¹⁴ ψάξει τοὺς ἐπισυμῶντας προγνωσθῆναι. ¹⁵ ὁ ὁρ-
 21 22 ῥίσας ἐπ' αὐτήν οὐ κοπιᾶσει, πάρεδρον γὰρ εὐρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ. ¹⁶ τὸ
 23 γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι'
 24 25 αὐτὴν ταχέως ἀμέριμος ἔσται· ¹⁷ ὅτι τοὺς ἀξιούς αὐτῆς αὕτη περιέργεται
 26 27 ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπι-
 28 29 νοίᾳ ὑπαντᾷ αὐτοῖς. ¹⁸ ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπισυμία,
 30 31 φροντὶς δὲ παιδείας ἀγάπη, ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσοχὴ δὲ
 32 33 νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας, ²⁰ ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ θεοῦ. ²¹ ἐπι-
 34 35 θυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν. ²² εἰ οὖν ἤδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ
 36 37 σκῆπτροις τύραννοι λαῶν, ²³ τιμήσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
 38 39 τί δὲ ἐστὶ σοφία καὶ πῶς ἐγένετο ἀπαγγελῶ, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυ-
 40 41 στήρια, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω καὶ νῆσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν
 42 43 γνώσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδύσω τὴν ἀλήθειαν· ²⁵ οὔτε μὴν ψόνῳ τε-
 44 45 τηκότι συνοδεύσω, ὅτι οὗτος οὐ κοινωνήσει σοφίᾳ. ²⁶ πλήθος δὲ σοφῶν σω-
 46 47 τηρία κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δήμου· ²⁷ ὥστε παιδεύσεσθε
 τοῖς ῥήμασί μου, καὶ ὠφελιθῆσεσθε.

15. γινους 17. λημψονται 18. 20. λημψεται 24. συνεκπολεμησει αυτω
 23. συνεκλουουσιν ... εκλιμησει VI. 3. παρα κυριου 7. συγνωστ. ε. ελεου
 15. προς αυτην 17. απαντα (21. επισυμια γαρ ασοφιας) 25. κοινωνει

VII.

Εἰμὶ μὲν καὶ γὰρ θνητὸς ἄνθρωπος, ἵσος ἅπασιν, καὶ γηγενοὺς ἀπόγονος
 πρωτοπλάστου· καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σὰρξ ²δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ, ²
 παγείς ἐν αἵματι ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὑπὲρ συνελθούσης· ³ καὶ ³
 ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθεῖν κατέπε-
 σον γῆν, πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίων· ⁴ ἐν σπαργάνοις ἀνε- ⁴
 τράφην καὶ ἐν φροντίσιν· ⁵ οὐδείς γὰρ βασιλεὺς ἐτέραν ἔσχε γενέσεως ἀρχήν· ⁵
⁶μία δὲ πάντων εἴσοδος εἰς τὸν βίον ἔξοδος τε ἔσθι. ⁷διὰ τοῦτο ἡἱξάμην, ⁶ ⁷
 καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι· ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἡλθε μοι πνεῦμα σοφίας· ⁸ προέ- ⁸
 κρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγήσάμην ἐν συγκρίσει
 αὐτῆς· ⁹ οὐδὲ ὁμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐ- ⁹
 τῆς ψάμμος ὀλίγη, καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς· ¹⁰
¹⁰ὑπὲρ ὑγείαν καὶ εὐμορφίαν ἡγάπησα αὐτήν, καὶ προειλόμην αὐτήν ἀντὶ ¹⁰
 φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος· ¹¹ ἡλθε δὲ μοι τὰ ἀγαθὰ ¹¹
 ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς, καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς· ¹² εὐ- ¹²
 φράνστην δὲ ἐπὶ πάντων, ὅτι αὐτῶν ἡγεῖται σοφία, ἡγνόουν δὲ αὐτὴν γενέτιν
 εἶναι τούτων· ¹³ ἀδόλως τε ἔμαθον, ἀφρόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον ¹³
 αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτωμαι· ¹⁴ ἀνεκλιπῆς γὰρ θησαυρὸς ἐστὶν ἀνθρώποις, ὃν οἱ ¹⁴
 χρυσάμενοι πρὸς θεὸν ἐστείλαντο φιλίαν, διὰ τὰς ἐκ παιδείας δωρεὰς συστα-
 ζέντες· ¹⁵ ἐμοὶ δὲ δῶή ὁ θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως ¹⁵
 τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγὸς ἐστί καὶ τῶν σοφῶν διορ-
 σωτής· ¹⁶ ἐν γὰρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρό- ¹⁶
 νησις καὶ ἐργατείων ἐπιστήμη· ¹⁷ αὐτὸς γὰρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν ¹⁷
 ἀψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων, ¹⁸ ἀρχὴν καὶ τέ- ¹⁸
 λος καὶ μεσότητα χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν, ¹⁹ ἐνιαυ- ¹⁹
 τῶν κύκλους καὶ ἀστέρων θέσεις, ²⁰ φύσεις ζῶων καὶ θυμῶν θηρίων, πνευ- ²⁰
 μάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων, διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν·
²¹ ὅσα τέ ἐστι κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔργων· ἡ γὰρ πάντων τεχνίτις ἐδίδαξέ ²¹
 με σοφία· ²² ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερόν, ἄγιον, μονογενές, πολυμερές, ²²
 λεπτόν, εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον, σαφές, ἀπήμαντον, φιλάγαθον, δξύ,
 ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, ²³ φιλάνθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμνον, παντοδύ- ²³
 ναμον, πανεπίσκοπον, καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν κατάρων
 λεπτοτάτων· ²⁴ πάσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία, διττικαὶ δὲ καὶ χω- ²⁴
 ρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν κατάρωτητα· ²⁵ ἀτμὶς γὰρ ἐστί τῆς τοῦ θεοῦ δυνά- ²⁵
 μεως, καὶ ἀπόβροια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής· διὰ τοῦτο οὐδὲν
 μεμιαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει· ²⁶ ἀπαύγασμα γὰρ ἐστί φωτὸς αἰδίου, ²⁶
 καὶ ἔσπετρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος
 αὐτοῦ· ²⁷ μία δὲ οὕσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν αὐτῇ τὰ πάντα και- ²⁷
 νίζει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαίνουσα φίλους θεοῦ καὶ προ-
 φήτας κατασκευάζει· ²⁸ οὐδὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς εἰ μὴ τὸν σοφία συνοι- ²⁸
 κοῦντα· ²⁹ ἐστί γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄστρον θέσιν ²⁹
 φωτὶ συγκρινομένη εὐρίσκεται προτέρα· ³⁰ τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ, ³⁰
 σοφίας δὲ οὐκ ἀντισχύει κακία.

VII. 4. ανεστραφην και φροντισιν 5. βασιλειων 9. ωμοιωσα αυτην
 10. προειλαμην 12. ηυφρανστην δε επι πασιν 14. ον οι κτηταμενοι 15.
 των λεγομενων 19. ενιαυτου 22. εστι γαρ αυτη 23. παντεπισκοπον 25. ιλι-
 κρινειας 27. εν αυτη παντα 28. ουδεν γαρ ο θεος αγαπα 29. αστερων
 30. σοφιαν δε ου κατισχυει κακια

15 ¹⁵ ὅτι ἐλπίς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χοῦς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαί-
 16 λαπος διωχθεῖσα λεπτή, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη, καὶ ὡς μυνία
 17 κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν παρὰ ὑψίστου. ¹⁷ διὰ τοῦτο λή-
 18 φονται τὸ βασιλεῖον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς
 19 κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάζει αὐτούς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπίζει αὐτῶν.
 20 ¹⁸ λήφεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσῃ τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν
 21 ἀνυπόκριτον. ²⁰ λήφεται ἀσπίδα ἀκαταμάχτην ὁσιότητα, ²¹ ἐξυμνεῖ δὲ ἀπότο-
 22 μον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν, συνεκπολεμήσῃ δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παρά-
 23 τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται, ²³ καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφή-
 24 σονται χάλαζαι· ἀγανακτήσῃ κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγ-
 25 κλύουσιν ἀποτόμους. ²⁴ ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ
 ἐκλιμῇσιν αὐτούς· καὶ ἐρημώσῃ πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία
 περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.

VI.

2 Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικαστὰ περάτων γῆς· ² ἐνω-
 3 τίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἔθνων. ³ ὅτι ἐδόθη
 4 παρὰ τοῦ κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου, ⁴ ὅς ἐξε-
 5 τάσει ὑμῶν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλάς διερευνήσῃ· ⁵ ὅτι ὑπηρεταὶ ὄντες τῆς
 6 αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν
 7 βουλὴν τοῦ θεοῦ ἐπορεύητε. ⁶ φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν, ὅτι
 8 κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσι γίνεται. ⁷ ὁ γὰρ ἐλάχιστος συγγνωστός
 9 ἐστὶν ἐλέους, δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται· ⁸ οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσω-
 10 πον ὁ πάντων δεσπότης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν
 11 αὐτὸς ἐποίησεν, ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων· ⁹ τοῖς δὲ κραταίοις ἰσχυρὰ
 12 ἐφίσταται ἔρευνα. ¹⁰ πρὸς ὑμᾶς οὖν ὦ τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα μάθῃτε
 13 σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε. ¹¹ οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσα ὁσιωθήσον-
 14 ται, καὶ οἱ διδασκύντες αὐτὰ εὐρήσουσιν ἀπολογίαν. ¹² ἐπίθυμησατε οὖν τῶν
 15 λόγων μου, ποιήσατε καὶ παιδευθήσεσθε, ¹³ λαμπρὰ καὶ ἀμάραντος ἐστὶν ἡ
 16 σοφία, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτήν, καὶ εὐρίσκεται ὑπὸ
 17 τῶν ζητούντων αὐτήν, ¹⁴ φθάνει τοὺς ἐπιθυμούντας προγνώσθῃναι. ¹⁵ ὁ ὀρ-
 18 θρῖσας ἐπ' αὐτήν οὐ κοιπάσει, πάρεδρον γὰρ εὐρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ. ¹⁶ τὸ
 19 γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι'
 20 αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται· ¹⁷ ὅτι τοὺς ἀξιούς αὐτῆς αὕτη περιέργεται
 21 ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπι-
 22 νοίᾳ ὑπαντᾷ αὐτοῖς. ¹⁸ ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπίθυμία,
 23 φροντίς δὲ παιδείας ἀγάπη, ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσοχὴ δὲ
 24 νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας, ²⁰ ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ θεοῦ· ²¹ ἐπι-
 22 θυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν. ²² εἰ οὖν ἤδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ
 23 σκήπτροις τύραννοι λαῶν, ²³ τιμῆσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
 24 ²⁴ τί δὲ ἐστὶ σοφία καὶ πῶς ἐγένετο ἀπαγγεῶν, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ἡμῖν μυ-
 25 στήριον, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω καὶ τήσω εἰς τὸ ἐμφανῆσαι τὴν
 26 γνώσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν· ²⁵ οὔτε μὴν φθόνῳ τε-
 26 τρηότι συνοδεύσω, ὅτι οὗτος οὐ κοινωνήσῃ σοφία. ²⁶ πλήθος δὲ σοφῶν σω-
 27 τηρία κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δήμου· ²⁷ ὥστε παιδεύεσθε
 τοῖς ῥήμασί μου, καὶ ὠφεληθήσεσθε.

15. χνους 17. λημψονται 18. 20. λημψεται 21. συνεκπολεμησιν αυτω
 23. συνκλυουσιν ... εκλιμμησει VI. 3. παρα κυριου 7. συγνωστ. ε. ελεου
 15. προς αυτην 17. απαντα (21. επιθυμια γαρ ασοφιας) 25. κοινωνει

VII.

Εἰμὶ μὲν καὶ γὰρ θνητὸς ἄνθρωπος, ἴσος ἅπασιν, καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος
 πρωτοπλάστου· καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σάρεξ ² δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ, ²
 παγεῖς ἐν αἵματι ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνῳ συνελθούσης· ³ καὶ ³
 ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθεῖ κατέπε-
 σον γῆν, πρώτῃν φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίων· ⁴ ἐν σπαργάνοις ἀνε- ⁴
 τράφην καὶ ἐν φροντίσιν. ⁵ οὐδείς γὰρ βασιλεὺς ἐτέραν ἔσχε γενέσεως ἀρχήν· ⁵
⁶ μία δὲ πάντων εἰσοδος εἰς τὸν βίον ἔξοδος τε ἴση. ⁷ διὰ τοῦτο ἠὺξάμην, ⁶ ⁷
 καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι· ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἤλθε μοι πνεῦμα σοφίας. ⁸ προέ- ⁸
 κρινα αὐτὴν σκηπτρων καὶ θρόνων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγήσάμην ἐν συγκρίσει
 αὐτῆς· ⁹ οὐδὲ ὁμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐ- ⁹
 τῆς φάμμος δλίγη, καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς·
¹⁰ ὑπὲρ ὕγειαν καὶ εὐμορφίαν ἡγάπησα αὐτήν, καὶ προειλόμην αὐτήν ἀντὶ ¹⁰
 φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος. ¹¹ ἤλθε δέ μοι τὰ ἀγαθὰ ¹¹
 ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς, καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσίν αὐτῆς· ¹² εὐ- ¹²
 φράνστην δὲ ἐπὶ πάντων, ὅτι αὐτῶν ἡγείται σοφία, ἡγνόνουν δὲ αὐτὴν γενέτιν
 εἶναι τούτων. ¹³ ἀδόλως τε ἔμαθον, ἀφθόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον ¹³
 αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτομαι· ¹⁴ ἀνεκλιπῆς γὰρ θησαυρός ἐστὶν ἀνθρώποις, ὃν οἱ ¹⁴
 χρησάμενοι πρὸς θεὸν ἐστείλαντο φιλίαν, διὰ τὰς ἐκ παιδείας δωρεὰς συστα-
 γέντες. ¹⁵ ἐμοὶ δὲ δῶν ὁ θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως ¹⁵
 τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγός ἐστι καὶ τῶν σοφῶν διορ-
 θωτής. ¹⁶ ἐν γὰρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρό- ¹⁶
 νησις καὶ ἐργατειῶν ἐπιστήμη. ¹⁷ αὐτὸς γὰρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν ¹⁷
 ἀψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων, ¹⁸ ἀρχὴν καὶ τέ- ¹⁸
 λος καὶ μεσότητα χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν, ¹⁹ ἐνιαι- ¹⁹
 τῶν κύκλους καὶ ἀστέρων θέσεις, ²⁰ φύσεις ζώων καὶ θυμους θηρίων, πνευ- ²⁰
 μάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων, διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν.
²¹ ὅσα τέ ἐστι κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔγνων· ἡ γὰρ πάντων τεχνίτις ἐδίδαξέ ²¹
 με σοφία. ²² ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερὸν, ἅγιον, μονογενές, πολυμερές, ²²
 λεπτόν, εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον, σαφές, ἀπῆμαντον, φιλάγαθον, δξύ,
 ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, ²³ φιλόανθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμνον, παντοδύ- ²³
 ναμον, πανεπίσκοπον, καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν κατὰρῶν
 λεπτοτάτων. ²⁴ πάσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία, διήκει δὲ καὶ χω- ²⁴
 ρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν κατάρτητα. ²⁵ ἀτιμὴς γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ θεοῦ δυνά- ²⁵
 μεως, καὶ ἀπόρροια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής· διὰ τοῦτο οὐδὲν
 μεμιαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει. ²⁶ ἀπαύγασμα γὰρ ἐστὶ φωτὸς αἰδίου, ²⁶
 καὶ ἔξοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος
 αὐτοῦ. ²⁷ μία δὲ οὐσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν αὐτῇ τὰ πάντα και- ²⁷
 νίζει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαίνουσα φίλους θεοῦ καὶ προ-
 φήτας κατασκευάζει· ²⁸ οὐδὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς εἰ μὴ τὸν σοφία συνοι- ²⁸
 κοῦντα. ²⁹ ἔστι γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἀστρὸν θέειν ²⁹
 φωτὶ συγκρινομένη εὐρίσκειται προτέρα· ³⁰ τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ, ³⁰
 σοφίας δὲ οὐκ ἀντισχέει κακία.

VII. 4. ανεστραφην και φροντισιν 5. βασιλεων 9. ωμοιωσα αυτην
 10. προειλαμην 12. ηυφρανστην δε επι πασιν 14. ον οι κτησαμενοι 15.
 των λεγομενων 19. ενιαιτου 22. εστι γαρ αυτη 23. παντεπισκοπον 25. ιλι-
 κρινειας 27. εν αυτη παντα 28. ουδεν γαρ ο θεος αγαπα 29. αστερων
 30. σοφιαν δε ου κατισχυει κακια

VIII.

Διατείνει δὲ ἀπὸ πέραςτος εἰς πέρας εὐρώστως, καὶ διοικεῖ τὰ πάντα
 2 χρηστῶς. ² ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμ-
 3 φην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ, καὶ ἐραστῆς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς. ³ εὐγένειαν
 4 ⁴ μύστις γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἰρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 5 ⁵ εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ, τί σοφίας πλουσιώτερον
 6 τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης; ⁶ εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται, τίς αὐτῆς τῶν ὄντων
 7 μᾶλλον ἐστὶ τεχνίτης; ⁷ καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν
 8 ἄρετα· σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν ἐκδιδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν,
 9 ὧν χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. ⁸ εἰ δὲ καὶ πολυτελείαν πο-
 10 ζεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν, ἐπίσταται στροφάς λόγων
 11 καὶ λύσεις ἀνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει καὶ ἐκβάσεις καιρῶν
 12 ἐν χρόνῳ. ⁹ ἔκρινα τοίνυν ταύτην ἀγαγέσθαι πρὸς συμβίωσιν, εἰδὼς ὅτι ἔσται
 13 μοι σύμβουλος ἀγαθῶν, καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύτης. ¹⁰ ἔξω δι' αὐ-
 14 τὴν δόξαν ἐν ὄχλοις, καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέρους ὁ νέος. ¹¹ ὄξυς εὐρεθήσο-
 15 μαι ἐν κρίσει, καὶ ἐν ὀφείῃ δυναστῶν θαυμασθήσομαι. ¹² σιγῶντά με περι-
 16 μενοῦσιν, καὶ φεγγομένῳ προσέξουσιν, καὶ λαλοῦντος ἐπὶ πλείον χεῖρα ἐπιθή-
 17 σουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν. ¹³ ἔξω δι' αὐτὴν ἀθανασίαν, καὶ μνημὴν αἰώνιον
 18 τοῖς μετ' ἐμὲ ἀπολείψω. ¹⁴ διοικήσω λαούς, καὶ ἔσθνη ὑποταγήσεται μοι.
 19 ¹⁵ φοβηθήσονται με ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοί, ἐν πλήθει φανοῦμαι ἀγαθός
 20 καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρεῖος. ¹⁶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ,
 21 οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἢ συναναστροφή αὐτῆς, οὐδὲ ὀδύνην ἢ συμβίωσις αὐτῆς,
 22 ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν. ¹⁷ ταῦτα λογισάμενος ἐν ἐμαυτῷ καὶ φροντίσας
 23 ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι ἐστὶν ἀθανασία ἐν συγγενείᾳ σοφίας, ¹⁸ καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς
 24 τέρψις ἀγαθῇ, καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπτής, καὶ ἐν συγ-
 25 γυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὐκλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς, πε-
 26 ριήν ἐν ζήτῳ ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἐμαυτόν. ¹⁹ παῖς δὲ ἤμην ἐφυγής, ψυχῆς
 27 δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατῆς ἐὰν μὴ ὁ θεὸς δῶ, καὶ τοῦτο δ' ἦν φρο-
 28 νήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἡ χάρις, ἐνέτυχον τῷ κυρίῳ καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ
 29 εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου

IX.

Θεὸς πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους σου, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ
 2 σου, ² καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκεύασας ἄνθρωπον ἵνα δεσπόῃ τῶν ὑπὸ σοῦ
 3 γενομένων κτισμάτων, ³ καὶ διέπη τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ,
 4 καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ, ⁴ δός μοι τὴν τῶν σῶν βρόνων πάρεδρον
 5 σοφίαν, καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παιδῶν σου. ⁵ ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ
 6 υἱὸς τῆς παιδείας σου, ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος καὶ ἐλάσσω ἐν
 7 συνέσει κρίσεως καὶ νόμων. ⁶ καὶ γὰρ τις ἢ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων, τῆς
 8 ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπούσης εἰς οὐδὲν λογισθήσεται. ⁷ σὺ με προεἶλῃ βασιλέα

VIII. 1. ** ἐπὶ περας ... διοικεῖται 7. AC atque etiam ed. rom. αν-
 δριαν 8. πολυπειραν ... εἰκάζει 9. ἀγαγεσθαι ταυτην ... C om ἀγαγεσθαι
 10. C ἐν ὄχλῳ 12. C χεῖρα δε ἐπὶ 13. C post ἀθανασ. add καὶ τιμὴν
 παρα — (reliqua non liquet) ... C καταλειψω 15. C φανήσομαι 17. AC
 ἀθανασία ἐστιν 18. C τρεψίς ... C ἐν γυμνασία ... AC εὐκλεῖς 21. AC
 οτι ου καλως ... C καὶ το δη φρονήσεως ἐστιν ... τινος χάρις, C τιν. ἐστιν
 ἡ χάρις IX. 4. C om σου prius 2. C om σου ... κατασκευασας ... C
 ἵνα δεσποζει 6. C ἡ τις ... εἰς ουθεν, C ουθεν 7. C προειλῳ

λαοῦ σου καὶ δικαστὴν υἱὸν σου καὶ ὑγατέρων· ⁸ εἴπας οἰκοδομησαὶ ναὸν 8
 ἐν ὅρει ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει κατασκηνώσεώς σου ὑψισταθῆριον, μίμημα
 σκηνῆς ἁγίας ἣν προητοίμασας ἀπ' ἀρχῆς· ⁹ καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα 9
 τὰ ἔργα σου, καὶ παροῦσα ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον, καὶ ἐπισταμένη τί ἄρεστον
 ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ τί εὐσεῖς ἐν ἐντολαῖς σου· ¹⁰ ἔξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ 10
 ἁγίῳ οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν, ἵνα συμπαροῦσά
 μοι κοπιᾷσῃ, καὶ γινῶ τί εὐάρεστον ἐστὶ παρὰ σοί. ¹¹ οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα 11
 καὶ συνιεῖ, καὶ ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως, καὶ φυλάξει με
 ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς· ¹² καὶ ἔσται προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινῶ τὸν 12
 λαόν σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρὸς μου. ¹³ τίς γὰρ ἄνθρωπος 13
 γινώσεται βουλὴν θεοῦ; ἢ τίς ἐνδυμηθήσεται τί θέλει ὁ κύριος; ¹⁴ λογισμοὶ 14
 γὰρ ὑψητῶν δειλοί, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπινόαι ἡμῶν· ¹⁵ φθαρτὸν γὰρ σῶμα 15
 βαρύνει ψυχὴν, καὶ βρῖσκει τὸ γένωδες σκήνος νοῦν πολυφρόντιδα. ¹⁶ καὶ μόλις 16
 ἐκλάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὐρίσκομεν μετὰ πόνου, τὰ δὲ ἐν
 οὐρανοῖς τίς ἐξιχνίασεν; ¹⁷ βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἔδωκας σοφίαν 17
 καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων; ¹⁸ καὶ οὕτως διωρῳάθησαν 18
 αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἄρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι, ¹⁹ καὶ τῇ 19
 σοφίᾳ ἐσωθήσαν.

X.

Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου μόνον κτισθέντα διεφύλαξεν, καὶ
 ἐξέλιτο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου, ² ἔδωκέ τε αὐτῷ ἰσχύιν κρατῆσαι 2
 ἀπάντων. ³ ἀποστάς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ ἀδελφοκτόνοις συνα- 3
 πώλετο ἑαυτοῖς· ⁴ δι' ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν διέσσωσε σοφία, δι' εὐ- 4
 τελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα. ⁵ αὕτη καὶ ἐν ὁμοιοῖα πονηρίας ἐθνῶν 5
 συγχυθέντων εὗρε τὸν δίκαιον, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον θεῷ, καὶ ἐπὶ
 τέκνῳ σπλάγγνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν. ⁶ αὕτη δίκαιον ἔξαπολλυμένον ἀσεβῶν 6
 ἐξῆρύσατο φυγόντα πῦρ καταβάσιν Πενταπόλεως· ⁷ οἷς ἐπὶ μαρτύριον τῆς πο- 7
 νηρίας καπνίζομένη κατέστηκε χέρσος, καὶ ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα
 φυτὰ, ἀπιστούσης ψυχῆς μνημεῖον ἐστηκυῖα στήλη ἁλός. ⁸ σοφίαν γὰρ παρο- 8
 δεύσαντες οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γινῶναι τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφρο-
 σύνης ἀπέλιπον τῷ βίῳ μνημόσυνον, ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μὴδὲ λαβεῖν δυ-
 νηθῶσι. ⁹ σοφία δὲ τοὺς θεραπεύσαντας αὐτὴν ἐκ πόνων ἐξῆρύσατο. ¹⁰ αὕτη 9 10
 φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον ὠδήγησεν ἐν τρίβοις εὐσεβείας, ἔδειξεν αὐτῷ
 βασιλεῖα τοῦ θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γινῶσιν ἁγίων, εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχοις
 καὶ ἐπλήθυνε τοὺς πόνους αὐτοῦ· ¹¹ ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη 11
 καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν, ¹² διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν, καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων 12
 ἡσφαλίσατο, καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ, ἵνα γινῶ ὅτι παντὸς δυνα-
 τώτερα ἐστὶν εὐσεβεία. ¹³ αὕτη πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ ἐξ 13
 ἀμαρτίας ἐξῆρύσατο αὐτόν· ¹⁴ συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον, καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ 14
 ἀφῆκεν αὐτόν, ἕως ἥνεγκεν αὐτῷ σκήπτρα βασιλείας καὶ ἔξουσίαν τυραν-
 νούντων αὐτοῦ, ψευδεῖς τε ἔδειξε τοὺς μωμησαμένους αὐτόν, καὶ ἔδωκεν

8. C οικοδομησω ... κατασκηνεσεως 9. C εποιει 40. C συνπαρουσαν
 μ. κοπιασει 11. C με ταις πραξ. 12. C σωφρονως pro δικαίως 16. μο-
 γις 17. C ει μη συνεδωκας ... C αφ υψους 18. C διορῳάθησαν αι τρ.
 των εθνων επι της γης ... C αριστα X. 2. C εδωκ. δε ... AC παντων
 4. C διο pro δι ον ... AC εσωσεν ... C om δι 5. AC εγνω τον δικαιον
 ... C τω θεω σ. ... C ερυσατο ... AC καταβας. πυρ 7. ης ετι μαρτυρ., C η
 εστι μαρτ. 8. απελειπον 9. AC θεραπευοντας ... C ερυσατο 10. C αυτη
 και φυγαδα ... C γνωσιν ανθρωπων ... τ. κοπους αυτ. 11. C in f. add εν
 μοχοις 12. η ευσεβεια 13. εγκατελειπεν ... C ερυσατο 14. C τυραν-
 νουν αυτον

15 αὐτῷ δόξαν αἰώνιον. ¹⁵ αὕτη λαὸν ὅσιον καὶ σπέρμα ἄμεμπτον ἐρρύσατο ἐξ
 16 ἔθνους ὑλιζόντων. ¹⁶ ἐξεῆλθεν εἰς ψυχὴν ὑεράποντος κυρίου, καὶ ἀντέστη βα-
 17 σιλεῦσι φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ σημείοις. ¹⁷ ἀπέδωκεν ὅσοις μισθὸν κόπων
 αὐτῶν, ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ ὡσπερ ἀστρον, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπη
 18 ἡμέρας καὶ εἰς φλόγα ἄστρον τὴν νύκτα. ¹⁸ διεβίβασεν αὐτοὺς ὑάλασσαν ἐρυ-
 19 θράν, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ. ¹⁹ τοὺς δὲ ἐχθρούς αὐτῶν
 20 κατέκλυσε, καὶ ἐκ βάτους ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτοὺς. ²⁰ διὰ τοῦτο δίκαιοι
 21 μαχὸν σου χεῖρα ἤνεσαν ὁμοθυμαδόν. ²¹ ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξε στόμα κωφῶν,
 καὶ γλώσσας νηπίων ἔθηκε τρανάς.

XI.

2 Εὐδώσωσε τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου. ² διώδωσαν ἔρημον
 3 ἀόκητον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἔπηξαν σκηνάς. ³ ἀντέστησαν πολεμίους, καὶ ἡμύ-
 4 ναντο ἐχθρούς. ⁴ ἐδίδψαν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας
 5 ἀκροτόμου ὕδωρ, καὶ ἔλαμα δίσψης ἐκ λίθου σκληροῦ. ⁵ δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθη-
 6 7 σαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, ⁶ διὰ τούτων αὐτοὶ ἀποροῦντες εὐεργετήθησαν. ⁷ ἀντὶ
 8 μὲν πηγῆς ἀενάου ποταμοῦ αἵματι λυθρῶδει ταραχθέντες ⁸ εἰς ἔλεγχον νη-
 9 πιοκτόνου διατάγματος, ἔδωκας αὐτοῖς δαψιλὲς ὕδωρ ἀνεπίστως. ⁹ δεῖξας
 10 διὰ τοῦ τότε δίσφους πῶς τοὺς ὑπεναντίους ἐκόλασας. ¹⁰ ὅτε γὰρ ἐπειράσθη-
 11 σαν, καίπερ ἐν ἐλέει παιδευόμενοι, ἔγνωσαν πῶς ἐν ὀργῇ κρινόμενοι ἀσεβεῖς
 12 δὲ ὡς ἀπότομος βασιλεὺς καταδικάζων ἐξεῖτασας. ¹² καὶ ἀπόντες δὲ καὶ πα-
 13 ρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο. ¹³ διπλῇ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβε λύπη καὶ στεναγμός
 14 μνημῶν τῶν παρελθουσῶν. ¹⁴ ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων εὐ-
 15 εργουμένων αὐτοὺς, ἥσθησαν τοῦ κυρίου. ¹⁵ τὸν γὰρ ἐν ἐκθέσει πάλαι ρι-
 16 φέντα ἀπεῖπον χλευάζοντες, ἐπὶ τέλει τῶν ἐκβάσεων ἐσαύμασαν, οὐχ ὅμοια
 17 αὐτοῖς πληθὺς ἀλόγων ζώων εἰς ἐκδίκησιν, ¹⁷ ἵνα γνῶσιν ὅτι δι' ὧν τις ἄμαρ-
 18 τάνει, διὰ τούτων κολάζεται. ¹⁸ οὐ γὰρ ἠπόρει ἡ παντοδύναμός σου χεῖρ καὶ
 19 κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης ἐπιτέμψαι αὐτοῖς πληθὺς ἄρκων ἢ
 20 θρασεῖς λέοντας, ¹⁹ ἢ νεοκτίστους θυμοῦ πληθεῖς θήρας ἀγνώστους, ἥτοι πυρ-
 21 πνόνον φουσῶντας ἄστρον, ἢ βρόμους λιχωμένους καπνοῦ, ἢ δεινοὺς ἀπ' ὀμ-
 22 μάτων σπινθήρας ἀστράπτοντας, ²⁰ ὧν οὐ μόνον ἡ βλάβη ἡδύνατο συνεκτριῖναι
 23 αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι, ²¹ καὶ χωρὶς δὲ τούτων ἐν
 24 πνεύματι πεσεῖν ἐδύναντο ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες, καὶ λιμνηθέντες ὑπὸ
 πνεύματος δυνάμεώς σου· ἀλλὰ πάντα μέτρον καὶ ἀρίστω καὶ σταθμῷ διέ-
 22 ταξας. ²² τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν πάρεστί σοι πάντοτε, καὶ κράτει βραχίονός
 23 σου τίς ἀντιστήσεται; ²³ ὅτι ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαστίγγων ὅλος ὁ κόσμος ἐναντίον
 24 σου, καὶ ὡς ῥάνις δρόσου ὀρμητὴ κατελθοῦσα ἐπὶ γῆν. ²⁴ ἐλεεῖς δὲ πάντας,

15. AC ερωσατο 17. μισθον οσοις ... C κοπ. αυτου ... AC αστερων
 19. C εχθρ. αυτου ... κατεκλυσαν ... C διεβιβασεν 20. C την δε et χειραν
 XI. 1. AC ευδωσεν ... εργ. αυτου ... προφητων αγιων 3. AC εχθρους
 ημυναντο 7. αεναν (ita videtur etiam C) ... ταραχθεντος 9. C εκαλε-
 σας 10. C πως μετ οργης 13. των παρελθοντων (C ut ed. rom.) 14. AC
 ευεργετημενους 15. ον γαρ ... εν εχθεσει, C εν εχθεσι ... C ριφεντα παλαι
 ανθρωπον απειποντες εχλευαζον ... εσαυμαζον 16. κλωδαλα (δαλα in ra-
 sura) 18. η πληθος 19. AC* νεοκτιστου ... AC βρομον ... λιχωμενους
 20. εδυναντο ... AC εκτριψαι 24. C εν ενι πνευματι ... C om σου ...
 C om και σταθμω 22. AC σοι παρεστιν ... C βραχιονος ουεις αντιστη-
 σεται 23 C κατεναντιον σου (... C ορμητη) ... C επι γης X. 18. C εις βαλ.

ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ παροῦς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν. ²⁵ ἀγα- 25
πῆς γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ οὐδὲν βδελύσσει ὧν ἐποίησας, οὐδὲ γὰρ ἄν
μισῶν τι κατεσκεύασας. ²⁶ πῶς δὲ ἔμεινεν ἄν τι εἰ μὴ σὺ ἡθέλησας; ἢ τὸ 26
μὴ κληθεῖν ὑπὸ σοῦ διετηρήσει; ²⁷ φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά ἐστι, δέσποτα 27
φιλόφυγε.

XII.

Τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσι. ² διὸ τοὺς παραπίπτοντας 2
κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομιμνήσκων νοῦτετεῖς, ἵνα
ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστεύσωσιν ἐπὶ σέ, κύριε. ³ καὶ γὰρ τοὺς παλαιούς 3
οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου γῆς μισήσας, ⁴ ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν ἔργα φαρ- 4
μακείων καὶ τελετὰς ἀνοσίους, ⁵ τέκνων τε φονέας ἀνελεήμονας, καὶ σπλαγ- 5
χοφάγων ἀνθρωπίνων σαρκῶν δοῖναν καὶ αἵματος ἐκ μέσου μυσταφείας σου, ⁶
καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ χειρῶν 6
πατέρων ἡμῶν, ⁷ ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται θεοῦ παίδων ἢ παρὰ σοὶ πασῶν 7
τιμωράτη γῆ. ⁸ ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσας, ἀπέστειλās τε προ- 8
δρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς κατὰ βραχὺ ἐξολοθρεύσω-
σιν. ⁹ οὐκ ἀδυνατῶν ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίους ὑποχειρίους δοῦναι, ἢ 9
θηρίους δεινοῖς, ἢ λόγῳ ἀποτόμῳ ὑφ' ἐν ἐκτρίψαι. ¹⁰ κρίνων δὲ κατὰ βραχὺ 10
ἐδίδους τόπον μετανοίας, οὐκ ἄγνοῶν ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν καὶ ἔμ-
φυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹¹
ἡμέραν γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς. οὐδὲ εὐλαβούμενός τινα ἐφ' οἷς 11
ἡμάρτανον ἀείναν ἐδίδους. ¹² τίς γὰρ ἐρεῖ Τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται 12
τῷ κρίματί σου; τίς δὲ ἐγκαλέσει σοὶ κατὰ ἐθνῶν ἀπολωλότων, ἃ σὺ ἐποίη-
σας; ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἔκδικος κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων; ¹³
οὔτε γὰρ θεός ἐστι πλὴν σοῦ, ὃ μέλει περὶ πάντων, ἵνα δειξῇς ὅτι οὐκ 13
ἀδίκως ἔκρινας. ¹⁴ οὔτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντοφθαλμῆσαι δυνήσεται σοὶ 14
περὶ ὧν ἀπώλεσας. ¹⁵ δίκαιος δὲ ὧν δικαίως τὰ πάντα διέπεις, αὐτὸν τὸν 15
μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἀλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνά-
μειως. ¹⁶ ἢ γὰρ ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή, καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν 16
πάντων φείδεσθαι ποιεῖ. ¹⁷ ἰσὺν γὰρ ἐνδεύνουσαι ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμειως 17
τελειότῃ, καὶ ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ θράσος ἐξελέγχεις. ¹⁸ σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος 18
ἐν ἐπικεικῇ κρίνεις, καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς. πάρεστι γὰρ σοὶ
ὅταν θέλῃς τὸ δύνασθαι, ¹⁹ ἐδίδαξας δέ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἔρ- 19
γων, ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλόανθρωπον· καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς
υἱούς σου, ὅτι δίδως ἐπὶ ἁμαρτήμασι μετάνοιαν. ²⁰ εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων 20
σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τσαύτης ἐτιμώρησας προσοχῆς καὶ δεή-
σεως, δούς χρόνους καὶ τόπον δι' ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας, ²¹ μετὰ πόσης 21
ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου, ὧν τοῖς πατράσιν ὅρκους καὶ συνθήκας
ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεων; ²² ἡμᾶς οὖν παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν 22
μυριάτῃ μαστιγοῖς, ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες, κρίνό-
μενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος. ²³ ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας 23
ἀδίκους διὰ τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων. ²⁴ καὶ γὰρ τῶν πλάνης 24
ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν, θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζωῇ τῶν

25. ουδενα 26. C πως γαρ διεμεινεν αν τις ... C (vdtr) κληθῆναι
27. A (item C vdtr) σα εστιν παντα XII. 2. πιστευσωμεν 3. AC μιση-
σας c. seqq. conjg. 4. C φαρμακικας ... C ανοσιων 5. (C φρονεας) ...
C σαρκος ... C εμμεσω ... μυστας θειαςου 6. C και λυθεντας (7. C
αξια) 8. AC εξολεθρευσωσιν 14. εκολασας 16. φειδεσθ. σε ποιει 17. οτι
απιστουμενος ... εν τοις ουκ ειδοσι 19. οτι διδοις 20. ετιμωρησω ...
οτι και δεησεως ... χρονον 23. αδικως

25 ἐχθρῶν ἄτιμα, νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευδῶντες. ²⁵ διὰ τοῦτο ὥς παισὶν
26 ἀλογίοις τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαίγμον ἐπεμψας· ²⁶ οἱ δὲ παιγνίοις ἐπιτιμήσεως
27 μὴ νοουηθέντες ἀξίαν θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν. ²⁷ ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πά-
σχοντες ἡγανάκτουν, ἐπὶ τούτοις οὓς ἐδόκουν θεοῦς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι,
ιδόντες ὃν πάλαι ἤρουντο εἰδέναι θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ· διὸ καὶ τὸ τέρμα
τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθεν.

XIII.

Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρὴν θεοῦ ἀγνωσία, καὶ
ἐκ τῶν ὀρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἔσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις
2 προσχόντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην· ² ἀλλ' ἢ πῦρ ἢ πνεῦμα ἢ ταχυνὸν ἀέρα
ἢ κύκλον ἄστρων ἢ βλαῖον ὕδωρ ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ πρυτάνεις κόσμου
3 θεοὺς ἐνόμισαν. ³ ὧν εἰ μὲν τῇ καλλονῇ τερπόμενοι θεοὺς ὑπελάμβανον, γνῶ-
τῶσαν πόσῳ τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων· ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρ-
4 χης ἔκτισεν αὐτά· ⁴ εἰ δὲ δύνανται καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγύντες, νοησάτωσαν
5 ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευάσας αὐτὰ δυνατώτερός ἐστιν· ⁵ ἐκ γὰρ μεγέθους
6 κάλλονος κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται. ⁶ ἀλλ' ὁμως
ἐπὶ τούτοις ἐστὶ μέμψις ὀλίγη, καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται θεὸν ζητοῦν-
7 τες καὶ βέλοντες εὑρεῖν· ⁷ ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερευ-
8 νῶσιν, καὶ πείθονται τῇ ὄψει ὅτι καλὰ τὰ βλεπόμενα. ⁸ πάλιν δὲ οὐδ' αὐτοὶ
9 συγγνωστοί· ⁹ εἰ γὰρ τοσοῦτον ἔσχυσαν εἰδέναι ἵνα δύνωνται στοχάσασθαι
10 τὸν αἰῶνα, τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὑροῖ; ¹⁰ ταλαίπωροι δὲ καὶ
ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης ἐμμελέτημα καὶ ἀπεικασματα ζῶων, ἢ λίσσον
11 ἄχρηστον χειρὸς ἔργον ἀρχαίας. ¹¹ εἰ δὲ καὶ τις ὑλοτόμος τέκτων εὐκίνητον
φυτὸν ἐκπρίσας περιέξυσεν εὐμαθῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ, καὶ τεχνησά-
12 μενος ὑπερεπῶς κατεσκεύασεν χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς, ¹² τὰ δὲ
13 ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας εἰς ἐτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσθη· ¹³ τὸ
δὲ ἐξ αὐτῶν ἀποβλήμα εἰς οὐδὲν εὐχρηστον, ξύλον σχολιὸν καὶ ὄζοις συμ-
πεφυκός, λαβὼν ἐγλυφεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπειρίᾳ συνέσεως
14 ἐτύπωσεν αὐτό, ἀπεικάσεν αὐτὸ εἰκόνι ἀνθρώπου, ¹⁴ ἢ ζῶντι εὐτελεῖ ὁμοίω-
σεν αὐτό, καταχρίσας μίλτῳ καὶ φύκει ἐρυθίνης χροᾶν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν
15 κηλίδα τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας, ¹⁵ καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἶκημα,
16 ἐν τοίχῳ ἔθηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ. ¹⁶ ἵνα μὲν οὖν μὴ καταπέση
προενόησεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἐαυτῷ βοηθῆσαι, καὶ γὰρ ἐστὶν εἰκὼν
17 καὶ χρεῖαν ἔχει βοηθείας. ¹⁷ περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων
προσευχόμενος οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν, καὶ περὶ μὲν ὑγείας
18 τὸ ἀσθενὲς ἐπικαλεῖται, ¹⁸ περὶ δὲ ζωῆς τὸν νεκρὸν ἀξιόι, περὶ δὲ ἐπικουρίας
τὸν ἀπειρότατον ἱκετεύει, περὶ δὲ ὁδοιπορίας τὸ μηδὲ βάσει χρῆσθαι δυνά-
19 μενον, ¹⁹ περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας τὸ ἀδρανέ-
στατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.

XIV.

Πλοῦν τις πάλιν στελλόμενος καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν κύματα τοῦ
2 φέροντος αὐτὸν πλοίου σαφρότερον ξύλον ἐπιβοᾷται. ² ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὀρεξίς
3 πορισμῶν ἐπενόησε, τεχνίτης δὲ σοφία κατεσκεύασεν· ³ ἢ δὲ σὴ πάτερ δια-
κυβερνᾷ πρόνοια, ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν κύμασι τρίβον

XIII. 4. προσεχόντες 3. ταυτα θεους 6. ετι τουτοις μεμψ. εστιν 8. ουδε αυτοι ... συγγνωστοι 12. τα δε υπολιμματα ... εις υπηρεσιαν 13. εις ουδεν ... εγλυφεν επιμελεια εργασιας αυτου, και εμπ. ανεσεως ... απει-
κασεν τε 14. ερυθνης 18. το νεκρον ... το απειροτατον XIV. 4. ξυ-
λου προ πλοιου 2. τεχνιτις

ἀσφαλῆ, ⁴ δεικνύς ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σώζειν, ἵνα καὶ ἀνευ τέχνης τις ⁴ ἐπιβῇ. ⁵ θέλεις δὲ μὴ ἀργά εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα, διὰ τοῦτο καὶ ⁵ ἐλαχίστω ξύλῳ πιστεῦουσιν ἄνθρωποι ψυχάς, καὶ διελθόντες κλύδωνα σχεδία διεσώθησαν. ⁶ καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερφηάνων γιγάντων, ἡ ἐλπίς ⁶ τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα ἀπέλιπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ σῇ κυβερνηθεῖσα χειρί. ⁷ εὐλόγηται γὰρ ξύλον δι' οὗ γίνεται δικαιοσύνη. ⁸ τὸ ⁷ 8 χειροποίητον δὲ ἐπικατάρτατον αὐτὸ καὶ ὁ ποιήσας αὐτό, ὅτι ὁ μὲν εἰργάζετο, τὸ δὲ φθαρτὸν θεὸς ὠνομάσθη. ⁹ ἐν ἴσῳ γὰρ μισητὰ θεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ ⁹ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δράσαντι κολασθήσεται. ¹⁰ ¹¹ διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἐθνῶν ἐπισκοπῇ ἔσται, ὅτι ἐν κτίσματι θεοῦ εἰς ¹¹ βδελύγμα ἐγενήθησαν καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων. ¹² ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων, εὖρεσις δὲ αὐτῶν ¹² 13 φθορά ζωῆς. ¹³ οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. ¹⁴ κενο- ¹³ 14 δοξίᾳ γὰρ ἀνθρώπων εἰσηλθεν εἰς κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν τέλος ἐπενοήθη. ¹⁵ ἄνθρωπ γὰρ πένθει τρυχόμενος πατήρ τοῦ ταχέως ἀφαιρε- ¹⁵ 16 θέντος τέκνου, εἰκόνα ποιήσας τὸν τότε νεκρὸν ἄνθρωπον νῦν ὡς θεὸν ἐτίμησε, καὶ παρέδωκε τοῖς ὑποχειρίσις μυστήρια καὶ τελετάς. ¹⁶ εἴτα ἐν χρόνῳ κρα- ¹⁶ 17 τυνθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔθνος ὡς νόμος ἐφυλάχθη, καὶ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐξη- σκευέτο τὰ γλυπτὰ, ¹⁷ οὓς ἐν ὄψει μὴ δυνάμενοι τιμᾶν ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν ¹⁷ 18 οἰκεῖν, τὴν πόρρωθεν ὄψιν ἀνατυπωσάμενοι, ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν, ἵνα τὸν ἀπόντα ὡς παρόντα κολακεύωσι διὰ τῆς σπου- ¹⁸ 19 δῆς. ¹⁹ εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προε- 18 τρέψατο φιλοτιμία. ¹⁹ ὁ μὲν γὰρ τάχα τῷ κρατοῦντι βουλόμενος ἀρέσαι ἐξε- ¹⁹ 20 βιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον. ²⁰ τὸ δὲ πλήθος ἐφέλκόμενον ²⁰ 21 διὰ τὸ εὐχαρί τῆς ἐργασίας τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηθέντα ἄνθρωπον νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο. ²¹ καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον, ὅτι ἡ συμφορὰ ἡ τυ- ²¹ 22 ραννίδι δουλεύσαντες ἄνθρωποι τὸ ἀκρινώνητον ὄνομα λήθους καὶ ξύλοις περιέ- ²² 23 ζεσαν. ²² εἴτ' οὐκ ἤρκεσε τὸ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνώσιν, ἀλλὰ καὶ ²³ 24 μεγάλῳ ζῶντες ἀγνοίᾳ πολέμῳ τὰ τοσαῦτα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν. ²³ 25 ἡ γὰρ τεκνοφόνους τελετάς ἡ κρύφια μυστήρια ἡ ἐμμανεῖς ἐξάλλων ἔσμων ²⁵ 26 κώμους ἄγοντες, ²⁴ οὔτε βίους οὔτε γάμους κατὰ τοὺς ἔτι φυλάσσουσιν, ἕτερος ²⁴ 25 δ' ἕτερον ἡ λοχῶν ἀναιρεῖ, ἡ νοθεύων ὀδυνᾷ. ²⁵ πάντας δ' ἐπιμιξέ ἔχει αἷμα ²⁵ 26 καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φθορά, ἀπιστία, ταραχὴ, ἐπιπορκία, νόρυβος ἀγα- ²⁶ 27 θῶν, ²⁶ χάριτος ἀμνηστία, ψυχῶν μiasμός, γενέσεως ἐναλλαγὴ, γάμων ἀταξία, ²⁶ 28 μοιχεία καὶ ἀσέλγεια. ²⁷ ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία παντὸς ²⁷ 29 ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτία καὶ πέρας ἐστίν. ²⁸ ἡ γὰρ εὐφραινόμενοι μεμῆνσιν, ²⁸ 30 ἡ προφητεύουσι ψευδῇ, ἡ ζῶσιν ἀδίκως, ἡ ἐπιπορκοῦσι ταχέως. ²⁹ ἀψύχους ²⁹ 30 γὰρ πεποιθότες εἰδώλοις κακῶς ὁμόσαντες ἀδικηθῆναι οὐ προσδέχονται. ³⁰ ἀμ- ³⁰ 31 φότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ δίκαια, ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ ³¹ 32 προσχόντες εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως ᾤμωσαν ἐν δόλῳ καταφρονήσαντες ὁσιότη- ³² 33 τος. ³¹ οὐ γὰρ ἡ τῶν θμυνομένων δύναμις, ἀλλ' ἡ τῶν ἁμαρτανόντων δίκη ³¹ 34 ἐπεξέρχεται αἰὲ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

4. εκ παντων ... ινα και ανευ 6. απειλειπεν 8. ηργαζετο 11. ιδω-
λοις (sed 12. 27. ειδωλων) 14. θανατος εισηλθεν εις τον κοσμον ... το
τελος 15. τον ποτε νεκρον 16. ειτ εν 17. κολακewσασιν δια σπουδης
18. θρησκιας 19. AC om τω 20. AC ευχαρες 21. C περιεβηκαν 22.
* ηρκεσεν αυτοις το ... AC και εν μεγαλω 23. ed. rom. εξ άλλων 24.
AC δε ετερον 25. AC παντα ... δε επιμιξ ... C απιστειας ... AC ταραχος
... C εφορκια 26. AC αμνηστια 27. θρησκια 28. εφορκουσιν 30. C
αμφ. δε αυτου ... * τα αδικα ... AC προσερχοντες 31. ομνυμενων

XV.

Σὺ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθής, μακρόθυμος καὶ ἐν ἐλέει διοικῶν τὰ πάντα. ² καὶ γὰρ ἐὰν ἀμάρτωμεν, σοὶ ἔσμεν, εἰδότες σου τὸ κράτος· οὐχ ἀμαρτησόμεθα δέ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα. ³ τὸ γὰρ ἐπίστασθαι σε ὁλόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι τὸ κράτος σου ῥίζα ἀθανασίας. ⁴ οὔτε γὰρ ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότεχνος ἐπίνοια, οὐδὲ σκιαγράφων πόνος ἄκαρπος, εἶδος σπιλωθὲν χρώμασι διηλλαγμένοις· ⁵ ὡν ὅψις ἄφροσιν εἰς ὄνειδος ἔρχεται, ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνας εἶδος ἄπνουν. ⁶ κακῶν ἐρασταὶ ἄξιοί τε τοιούτων ἐλπίδων καὶ οἱ δρώντες καὶ οἱ ποθοῦντες καὶ οἱ σεβόμενοι. ⁷ καὶ γὰρ κεραμεὺς ἀπαλὴν γῆν ὑλίων ἐπίμοχθον πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν ἕκαστον, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσαστο τὰ τε τῶν κατ'αρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη τὰ τε ἐναντία πάνθ' ὁμοίως· τούτων δὲ ἑκατέρου τίς ἑκάστου ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς δὲ πηλοεργός· ⁸ καὶ κακομόχθος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλάσσει πηλοῦ, ὃς πρὸς μικροῦ ἐκ γῆς γεννηθεὶς μετ' ὀλίγον πορεύεται ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος. ⁹ ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ φροντὶς οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ' ὅτι βραχυτελὴ βίον ἔχει, ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν χρυσοουργοῖς καὶ ἀργυροχοῖς, χαλκοπλάστας τε μιμεῖται, καὶ δόξαν ἡγεῖται ¹⁰ ὅτι κίβδηλα πλάσσει. ¹¹ σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπίς αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ, ¹² ὅτι ἠγνόησε τὸν πλάσαντα αὐτὸν καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζωτικόν· ¹³ ἀλλ' ἐλογίσαντο παύνην εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ τὸν βίον πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ, δεῖν γὰρ φησιν ὅθεν δὴ καὶ ἐκ κακοῦ πορίζειν. ¹⁴ οὗτος γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἀμαρτάνει, ὕλης γεώδους εὐθραυστα σκεύη καὶ γλυπτὰ δημιουργῶν. ¹⁵ πάντες δ' ἀφρονέσονται καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νηπίου, οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ σου καταδυναστεύσαντες αὐτόν, ¹⁶ ὅτι καὶ πάντα εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο θεούς, οἷς οὔτε ὁμμάτων χρῆσις εἰς ὅρασιν, οὔτε ῥῖνες εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὦτα ἀκούειν, οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς ψηλάφησιν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν. ¹⁷ ἀνθρώπος γὰρ ἐποίησεν αὐτούς, καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἐπλάσεν αὐτούς· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ὅμοιον ἀνθρώπος ἰσχύει πλάσαι θεόν· ¹⁸ θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν ἀνόμοις· κρεῖττων γὰρ ἐστὶ τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ, ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν, ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε. ¹⁹ καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἔχθιστα σέβονται· ἀνοία γὰρ συγκρινόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χεῖρονα. ²⁰ οὐδ' ὅσον ἐπιποθεῖναι ὡς ἐν ζῶων ὅψει καλὰ τυγχάνει, ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

XVI.

Διὰ τοῦτο δι' ὁμοίαν ἐκολάσθησαν ἀξίως, καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων ἐβασανίσθησαν. ² ἀνθ' ἧς κολάσεως εὐεργέτησας τὸν λαόν σου, εἰς ἐπιθυμίαν ὀρέξεως ξένῃν γεύσιν, τροφὴν ἡτοίμασας ὀρυγομήτραν· ³ ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπιθυμοῦντες τροφὴν διὰ τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὄρεξιν ἀποστρέφονται, αὐτοὶ δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι καὶ ξένης

XV. 4. AC και ελεει 3. AC σου το κρατος 5. *αφροσι (vdtr) ... AC εις ορεξιν ... C ποθειται ν. εικονας ... αγνον 7. AC ημων εν εκαστον ... C ομ τα τε εν. π. ομοιως ... παντα ... C εκατερον 8. πλσσι. εκ του αυτου ... C γενηθεις ... AC ελημφθη 9. C κιβδ. πρασει 11. AC τον ποιησαντα αυτον ... C αυτω εις ψυχην ... C* αυτω πνευμα (vdtr) 12. αλλα ελογ. ... AC φασιν ... δη και εκ, C δη εκ 13. AC ευθραστα 14. AC παντων δε ... C αφρονεστεροι ... AC υπερ ψυχας νηπιων 15. AC οτι παντα τα ειδωλα ... C οιν εις ante ορασιν 16. AC δεδανισμενος ... ** γαρ ανθρωπων ομοιον ισχυει 17. AC κρισων ... σεβηματων 18. ed. rom. ανοια XVI. 2. οισ εις επιθυμιαν 3. δια την δειχθεισαν ... C επαποστρεφονται ... AC ουτοι δε

μετάσχωσι γένσεως. ⁴ ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραιτήτων ἔνδειαν ἐπελθεῖν 4
 τυραννοῦσι, τοῖσι δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.
⁵ καὶ γὰρ ὅτε αὐτοῖς δεινὸς ἐπῆλθε θηρίων θυμός, δῆγμασί τε σκολιῶν διε- 5
 φθεύοντο ὄφρων, οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου. ⁶ εἰς νοῦθεσίαν δὲ 6
 πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν, σύμβουλον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν ἐντο-
 λῆς νόμου σου. ⁷ ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσώζετο, ἀλλὰ 7
 διὰ σὲ τὸν πάντων σωτήρα. ⁸ καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, 8
 ὅτι σὺ εἰ ὁ ῥυόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ. ⁹ οὐς μὲν γὰρ ἀκριδῶν καὶ μυιῶν 9
 ἀπέκτεινε δῆγματα, καὶ οὐχ εὐρέθη λαμὰ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι ἄξιοι ἦσαν
 ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι. ¹⁰ τοὺς δὲ υἱούς σου οὐδὲ ἰοβόλων δρακόντων ἐνί- 10
 κησαν ὀδόντες, τὸ ἔλεος γὰρ σου ἀντιπαρήλθε καὶ ἴασατο αὐτούς. ¹¹ εἰς γὰρ 11
 ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου ἐκεκντρίζοντο, καὶ ὀξέως διεσώζοντο, ἵνα μὴ εἰς
 βαθεῖαν ἐμπεισόντες λήθην ἀπερίσταστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας. ¹² καὶ 12
 γὰρ οὔτε βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐτούς, ἀλλὰ ὁ σὸς κύριε λόγος
 ὁ πάντα ἰώμενος. ¹³ σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις, καὶ κατάγεις 13
 εἰς πύλας ᾄδου καὶ ἀνάγεις. ¹⁴ ἄνθρωπος δὲ ἀποκτενέει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ, 14
 ἐξελθὼν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει, οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραληφθεῖσαν.
¹⁵ τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν. ¹⁶ ἀρνούμενοι γὰρ σε εἰδέναι ἄσε- 15 16
 βεῖς ἐν ἰσχυρί βραχιόνος σου ἐμαστιγώθησαν, ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλάζαις καὶ
 ὄμβροις διωκόμενοι ἀπαραιτήτοις καὶ πυρὶ καταναλισκόμενοι. ¹⁷ τὸ γὰρ πα- 17
 ραδοξότατον ἐν τῷ πάντα σβεννύντι ὕδατι πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ, ὑπέρμαχος
 γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶ δικαίων. ¹⁸ ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ, ἵνα μὴ κατα- 18
 φλέξη τὰ ἐπ' ἄσεβεῖς ἀπεσταλμένα ζῶα, ἀλλ' αὐτοὶ βλέποντες ἴδωσιν ὅτι
 θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται. ¹⁹ ποτὲ δὲ καὶ μετὰ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύν- 19
 μιν φλέγει, ἵνα ἀδίκου γῆς γεννήματα διαφθείρη. ²⁰ ἀν' ὧν ἀγγέλων τροφήν 20
 ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἔτοιμον ἄρτον αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ ἔπεμψας ἀκο-
 πιάτως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἀρμόνιον γεῖναι. ²¹ ἡ μὲν 21
 γὰρ ὑπόστασις σου τὴν σὴν γλυκύτητα πρὸς τέκνα ἐνεφάνισε, τῇ δὲ τοῦ
 προσφερομένου ἐπαθυμία ὑπηρετῶν πρὸς ὅτις ἐβούλετο μετεκρινᾶτο. ²² χιῶν 22
 δὲ καὶ κρύσταλλος ὑπέμεινε πῦρ καὶ οὐκ ἐτίηκετο, ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν
 ἐχθρῶν καρποὺς κατεφύθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλάζῃ καὶ ἐν τοῖς ὑε-
 τοῖς διαστράπτον. ²³ τοῦτο πάλιν δ' ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ τῆς ἰδίας ἐπι- 23
 λελησθῇ δύναμει. ²⁴ ἡ γὰρ κτίσις σοι τῷ ποιήσαντι ὑπηρετοῦσα ἐπιτείνει· 24
 ται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ ἀνέται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν εἰς
 σὲ πεποισμένων. ²⁵ διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλευομένη τῇ παντοτρόφῳ 25
 σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν τῶν δεομένων βέλησιν, ²⁶ ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοὶ 26
 σου, οὓς ἡγάπησας κύριε, ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄν-
 θρωπον, ἀλλὰ τὸ ῥήμά σου τοὺς σοὶ πιστεύοντας διατηρεῖ. ²⁷ τὸ γὰρ ὑπὸ 27
 πυρὸς μὴ φθειρόμενον ἀπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτίνος ἡλίου θερμαινόμενον ἐτή-
 κετο, ²⁸ ὅπως γνωστὸν ᾗ ὅτι δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου καὶ 28
 πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνει σοι. ²⁹ ἀχαρίστου γὰρ ἐπλῖς ὡς χειμῆριος 29
 πάχνη τακῆσεται, καὶ ῥυθίζεται ὡς ὕδωρ ἄχρηστον.

6. νομον σου 44. Α' (item C vdlr) ἐκεκντρίζοντο 42. C ἀλλ' ο σος ...
 παντας 44. AC παραλημφθεῖσαν 16. ἀπαρετητως 17. δικαιοις 18. AC
 αλλα αυτοι ... C κρισει θεου ... ελαυνωνται 19. C γεννηματα ... κατα-
 φθειρη, C καταφθαρει 20. Α (item C vdlr) αρτον απ ουρανου παρεσχε-
 αυτοις ακοπι. (Α ακοπιατικως) 21. C om σου ... τ. σην πρ. τεχν. ενεφα-
 νιζεν γλυκυτητα 22. υπεμενε ... τους των εδνων 23. AC τουτο δε παλιν
 ινα ... AC επιλελησται 24. (κτισεις) ... C τω ποιησαντι αυτον επιτινεται
 ... AC των επι σοι 26. C μαθουσιν ... αι γεν. τ. ανθρωπων 28. AC
 φθανειν ... C om και 29. ως χιμερινη

XVII.

Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι· διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι
 2 ψυχαὶ ἐπλανήθησαν. ² ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνομοι,
 δέσμοι σκοτούς καὶ μακρὰς πεδῆται νυκτὸς κατακλεισθέντες ὁρόφοις, φυγάδες
 3 τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο. ³ λανθάνειν γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαίοις ἁμαρ-
 τήμασιν, ἀφεγγεὶ λήθης παρακαλύμματι ἐσκορπίσθησαν, θαμβούμενοι δεινῶς
 4 καὶ ἰνδάλμασιν ἐκταρασσόμενοι· ⁴ οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυχρὸς ἀφόβως
 διεφύλασεν, ἤχοι δὲ καταρᾶσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν, καὶ φάσματα ἀμει-
 5 δήτοις κατηφῇ προσώποις ἐνεφανίζετο. ⁵ καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμίᾳ βίᾳ κατίσχυε
 φωτίζειν, οὔτε ἄστρον ἔκλαμπροι φλόγες καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν
 6 ἐκείνην νύκτα. ⁶ διεφαίνετο δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτῃ πυρὰ φόβου πλήρης,
 ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὄψεως ἡγοῦντο χεῖρῳ τὰ
 7 βλεπόμενα. ⁷ μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειτο τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει
 8 ἀλαζονείας ἑλεγχος ἐφύβριστος· ⁸ οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δαίματα καὶ ταραχὰς
 9 ἀπελάνυνεν ψυχῆς νοσοῦσας, οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν. ⁹ καὶ γὰρ
 εἰ μὴδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει, κνωδάλων παρόδοις καὶ ἐρπετῶν συρι-
 γμοῖς ἐκσεσποβημένοι, διώλλυντο ἔντρομοι καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα
 10 προσιδεῖν ἀρνούμενοι. ¹⁰ δειλὸν γὰρ ἰδίως πονηρία μαρτυρεῖ καταδικαζομένη,
 11 αἰεὶ δὲ προσεῖληφε τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει. ¹¹ οὐδὲν γὰρ ἔστι
 12 φόβος εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων· ¹² ἔνδοθεν δὲ οὐσα
 ἦτταν ἢ προσδοκία πλείονα λογίζεται τὴν ἄγνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βί-
 13 αινον αἰτίας. ¹³ οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα καὶ ἐξ ἀδυνάτου ἄδου μυ-
 14 χῶν ἐπελθούσαν τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι, ¹⁴ τὰ μὲν τέρασιν ἡλαύνοντο
 φαντασμαμάτων, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύντο προδοσία· αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς
 15 καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπῆλθεν. ¹⁵ εἰς' οὕτως, ὅς δὴ ποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ
 16 καταπίπτων, ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἰρκτὴν κατακλεισθείς· ¹⁶ εἰ τε γὰρ
 γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμὴν ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων, προληψθεὶς
 17 τὴν δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην. ¹⁷ μὲν γὰρ ἀλύσει σκοτούς πάντες ἐδέστησαν.
 εἰ τε πνεῦμα συρίζον, ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους ὀρνέων ἡχος εὐμελῆς, ἢ
 18 ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίας, ἢ κτύπος ἀπηνῆς καταρρίπτομένων πετρῶν,
 19 ἢ σκιρτῶντων ζώων δρόμος ἀξερῆτος, ἢ ὠρυομένων ἀπηνεστάτων θηρίων
 20 φωνή, ἢ ἀντανακλωμένη ἐκ κοιλοτάτων ὀρέων ἡχώ, παρέλυσεν αὐτοὺς ἐκ-
 19 φοβοῦντα. ¹⁹ ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῶ κατελάμπετο φωτί, καὶ ἀνεμπο-
 20 δίστοις συνείχετο ἔργοις· ²⁰ μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νύξ, εἰκὼν
 τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκοτούς, ἑαυτοῖς δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκοτούς.

XVIII.

Τοῖς δὲ δόλοισι σου μέγιστον ἦν φῶς, ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες μορ-
 2 φὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες, ὅτι μὲν οὖν χάκεινοι ἐπεπόνθεισαν, ἐμακάριζον, ² ὅτι
 δὲ οὐ βλάβτουνσι προηδικημένοι, εὐχαριστοῦσιν, καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν
 3 ἐδέοντο. ³ ἀντ' ὧν πυριφλεγῆς στῦλον, ὀδηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοπορίας, ἤλιον
 4 δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχε· ⁴ ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκείνοι στερηθῆναι
 φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκοτει, οἱ κατακλείστους φυλάξαντες τοὺς υἱούς

XVII. 2. C επειληφότες 3. C ληθη ... AC εσκοτεσθῆσαν 4. μυθός ... AC αφοβους διεφυλαττεν 5. (C φωτειν) ... C επεμενον 6. εκδ. τε, C εκδειμαντουμενοι μεν ... της θεωρουμενης 7. κατεκιντο ... AC αλαζο- νιας 8. C διγματα 9. AC συρισμοις ... εκπεφοβημενοι ... C εν τρομω 10. C om γαρ ... μαρτυρι, C μαρτυρια 11. A* (A** ουδε) C ουδεν γαρ 12. AC προλημψθεις ... δυσαληκτον 13. η ορνεων ... καταριπτομενων 14. απηνεστατος ... εκ κοιλοτητος ... παρελυνεν 20. επετατο XVIII. 1. οτι μεν ου κακ. 2. ηυχαιριστουν 3. ξενητιας 4. εκεινου ... om εν

σου, δι' ὧν ἡμελλε τὸ ἄφθαρτον νόμου φῶς τῷ αἵωνι διδοῦσαι· ⁵ βουλευ- 5
 σαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτείνειν νήπια, καὶ ἐνὸς ἐκτεθέντος
 τέκνου καὶ σωθέντος, εἰς ἔλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφείλω πλῆθος τέκνων, καὶ ὁμο-
 θυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῶ. ⁶ ἐκείνη ἡ νύξ προεγνώστη πατράσιν 6
 ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἷς ἐπίστευσαν ὅρκους ἐπειθυμήσωσι. ⁷ προσεδέχθη 7
 δὲ ὑπὸ λαοῦ σου σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια· ⁸ ὧ γὰρ ἐτιμω- 8
 ρήσω τοὺς ὑπεναντίους, τούτῳ ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας. ⁹ κρυφῇ γὰρ 9
 ἐβυστίαζον ὅσοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θειότητος νόμον ἐν ὁμοιοῖα διέ-
 σεντο, τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλήψεσθαι τοὺς ἀγίους,
 πατέρων ἥδη προαναμελπόντων αἰνους. ¹⁰ ἀντήχει δ' ἀσυμφωνος ἐχθρῶν βοή, 10
 καὶ οἰκτρά διεφέρετο θρηνημένων παίδων. ¹¹ ὁμοίᾳ δὲ δίκη δούλος ἅμα 11
 δεσπότη κολασθεῖς, καὶ δημότης βασιλεὺς τὰ αὐτὰ πάσχων· ¹² ὁμοθυμαδὸν 12
 δὲ πάντες ἐν ἐνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους· οὐδὲ γὰρ πρὸς
 τὸ θάψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοί, ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπήν ἡ ἐντιμωτέρα γένεσις
 αὐτῶν διεφθάρη. ¹³ πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ τῶν 13
 πρωτοτόκων ἐλεῖσθαι ὠμολόγησαν θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι. ¹⁴ ἡσύχου γὰρ σιγῆς 14
 περιεχούσης τὰ πάντα καὶ νεκτοὺς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης, ¹⁵ ὁ παντοδύ- 15
 ναμὸς σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλειῶν ἀποτομος πολεμιστῆς εἰς
 μέσον τῆς ὁλεθρίας ἤλατο γῆς· ¹⁶ ξίφος δὲ τὴν ἀνυπόκριτον ἐπιταγὴν σου 16
 φέρων, καὶ στὰς ἐπλήρωσε τὰ πάντα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ μὲν ἤπτετο,
 βεβήκει δ' ἐπὶ γῆς. ¹⁷ τότε παραχρῆμα φαντασάμην ὀνείρων δεινῶς ἐξε- 17
 τάραξαν αὐτούς, φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι, ¹⁸ καὶ ἄλλος ἀλλαγῇ ῥιφείς 18
 ἡμίσητος δι' ἣν ἐβνησκον αἰτίαν ἐνεφάνιζεν· ¹⁹ οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες 19
 αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι' ὃ κακῶς πάσχουσιν ἀπο-
 λωνται. ²⁰ ἤψατο δὲ καὶ δικαίων πείρα θανάτου, καὶ θραύσις ἐν ἐρήμῳ ἐγέ- 20
 νετο πλήθους· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν ἡ ὁργή. ²¹ σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμ- 21
 πτος προσεμάχησε, τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὄπλον προσευγὴν καὶ θυμιάματος
 ἐξίλασμον κομίσας, ἀντέστη τῷ θυμῷ καὶ πέρας ἐπέβηκε τῇ συμφορᾷ, δει-
 κνὺς ὅτι σὸς ἐστί θεράπων. ²² ἐνίκησε δὲ τὸν ὄχλον οὐκ ἰσχυρὸ τοῦ σώματος, 22
 οὐχ ὄπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὅρκους πατέρων
 καὶ διαθήκας ὑπομνήσας. ²³ σωρηδὸν γὰρ ἦδη πεπτωκότων ἐπ' ἀλλήλων 23
 νεκρῶν, μεταξὺ στὰς ἀνέκοψε τὴν ὁργὴν καὶ διέσχισε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας
 ὁδόν. ²⁴ ἐπὶ γὰρ ποδηρὸς ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ πατέρων δόξαι 24
 ἐπὶ τετραστίχῳ λίθῳ γλυφῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαθήματος κεφαλῆς
 αὐτοῦ· ²⁵ τοῖς τοῖς εἰζὲν ὁ ὀλοῦσθων, ταῦτα δὲ ἐφοβήθησαν· ἦν γὰρ μόνη ἡ 25
 πείρα τῆς ὁργῆς ἱκανή.

XIX.

Τοῖς δὲ ἀσεβέσι μέχρι τέλους ἀνελετήμων θυμὸς ἐπέστη· προῆδαι γὰρ
 αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα, ² ὅτι αὐτοὶ ἐπιστρέψαντες τοῦ ἀπειναῖ καὶ μετὰ 2
 σπουδῆς προπέμφσαντες αὐτούς, διώξουσιν μεταμεληθέντες· ³ ἔτι γὰρ ἐν χειρ- 3
 σιν ἔχοντες τὰ πένθη καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπασάντο
 λογισμὸν ἀνοίας, καὶ οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον.
⁴ εἶλκε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη, καὶ τῶν συμβεβη- 4
 κῶτων ἀμνηστία ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασάνοις προαναπληρώ-
 σαις κόλασιν, ⁵ καὶ ὁ μὲν λαὸς σου παράδοξόν ὁδοιπορίαν περάσῃ, ἐκεῖνοι 5

5. τον αυτων αφιλου 7. προσδεχθη 8. ως γαρ 9. οτι οσοι ... με-
 ταλημψεσθαι ... προαναμελποντες 10. δε ασυμφωνος ... κ. οικτρ. διε-
 φρενετο φωνη θρην. παιδ. 12. διεφθαρτο 16. υποταγην ... δε επι 17.
 δεινων 18. ριφεις ... εβνησκον αιτ. ενεφανιζον 19. προσεμηνυσαν 24. ΑC
 λιθων 25. ΑC ολεθρευων ... εφοβηθη XIX. 2. επιτρεψαντες 4. C εβα-
 λεν ... ΑC προαναπληρωσας

- 6 δὲ ξένον εὐρωσι θάνατον. ⁶ ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωγεν διευτυπῶτο, ὑπερτεροῦσα ταῖς ἰδίαις ἐπιταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν ἀβλαβεῖς. ⁷ ἢ τὴν παρεμβολὴν σκιαζοῦσα νεφέλη, ἐκ δὲ προὔφεστώτος ὕδατος ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς ἐθεωρήθη, ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιστος, καὶ ⁸ χλοηφόρον πεδῖον ἐκ κλύδωνος βιαίου. ⁸ δι' οὐ πανεύνη διήλθον οἱ τῇ σῇ ⁹ σκεπαζόμενοι χειρί, θεωρήσαντες θαυμαστά τέρατα. ⁹ ὥς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθησαν καὶ ὥς ἄμνοι διεσκήρτησαν, αἰνοῦντές σε κύριε τὸν ῥυόμενον αὐτούς. ¹⁰ ἐμέμνητο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν, πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζώων ἐξήγαγεν ἡ γῆ σκνῖπα, ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεῦετο ὁ ποταμὸς πλήθους βα- ¹¹ τράων. ¹¹ ἐφ' ὕστερῳ δὲ εἶδον καὶ νέαν γενέσιν ὀρνέων, ὅτι ἐπιθυμία προ- ¹² χθέντες ἠτήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς. ¹² εἰς γὰρ παραμυσίαν ἀνέβη αὐτοῖς ἀπὸ θαλάσσης ὀρυγομήτρα, καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐπῆλθον, οὐκ ἄνευ τῶν γεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν. δικαίως γὰρ ἐπασχον ταῖς ¹³ ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις. ¹³ καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν. οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξένους ¹⁴ ἐδουλοῦντο. ¹⁴ καὶ οὐ μόνον, ἀλλ' ἥτις ἐπισκοπῇ ἔσται αὐτῶν, ἐπεὶ ἀπεχθῶς ¹⁵ προσεδέχοντο τοὺς ἄλλοτρίους, ¹⁵ οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων εἰςδεξάμενοι τοὺς ¹⁶ ἤδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας δικαίων δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις. ¹⁶ ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀορασίᾳ, ὥςπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀχανεῖ περι- ¹⁷ βληθέντες σκότει ἐκαστος τῶν αὐτοῦ θυρῶν τὴν διόδον ἐζητεῖ. ¹⁷ δι' ἐαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμοζόμενα, ὥςπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουν, πάντοτε μένοντα ἥχῳ, ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς ¹⁸ τῶν γεγονότων ὕψους ἀκριβῶς. ¹⁸ χερσαῖα γὰρ εἰς ἐνυδρα μετεβάλλετο, καὶ ¹⁹ νηκτὰ μετέβαινον ἐπὶ γῆς. ¹⁹ πῦρ ἴσχυεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως, καὶ ²⁰ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς δυνάμεως ἐπελανθάνετο. ²⁰ φλόγες ἀνάπαλιν εὐφθάρτων ζώων οὐκ ἐμάραναν σάρκας ἐμπεριπατούντων, οὐδὲ τηκτὸν εὐτηκτον κρυσταλ- ²¹ λοειδὲς γένος ἀμβροσίας τροφῆς. ²¹ κατὰ πάντα γὰρ κύριε ἐμεγάλυνας τὸν λαόν σου καὶ ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερείδες ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ παρι-
στάμενος.

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ.

- [1] Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δεόν ἐστιν ἐπαινεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὥς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δεόν ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνανσθαι
[5] τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας, ὁ πάππος

6. ταῖς σαις επιταγαῖς 7. τη την παρεμβ. σκιαζουση ... εθεωρωτο
8. AC παν εθνος 9. AC ρυσαμενον 10. C om μεν ... C εξηγαγεν γη ...
σκνιφας ... ανυδρων 11. AC ιδον ... γενεσιν νεαν ... AC οτε 12. AC
προγεγονοτων 13. C αυτοι δε 14. C αλλα 16. AC των εαυτου θυρ. 17.
C δι εαυτ. δε 18. C μεταβαλλετο 19. AC ισχυεν ... AC δυναμειως επι-
λελητμενον, και υδ. τ. σβ. φυσεως επελ. 20. AC κρυσταλλ. ευτηκτ. 24. C
om και sec. ... C υπεριδες ... C περισταμενος

Subscriptio: A σοφια σολομωνος, C σοφια σολομωντος

Inscriptio: A προλογος, C προλογος σιραχ

[3] AC παιδιας [4] C γενεσθαι

μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοῦς εἰς τε τὴν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πατρῶν βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἔξιν περιποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράφαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς καὶ τούτων ἔνοχοι γενόμενοι πολλῶ μᾶλλον ἐπιπροσῴσιν διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως. παρακέκλησθε οὖν μετ' εὐνοίας καὶ [10] προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἐφ' οἷς ἂν δοκῶμεν τῶν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν· οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς ἐβραϊστὶ λεγόμενα καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος καὶ αἱ προφητεῖαι καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς [15] λεγόμενα. ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλείως παραγεννηθεὶς εἰς Αἰγύπτου καὶ συγχρονίσας, εὗρον οὐ μικρὰς παιδείας ἀφόμοιοι· ἀναγκαιότατον ἐξέμην αὐτὸς προσενέγκασθαι τινα σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μετρημενῆσαι τήνδε τὴν βίβλον· πολλὴν γὰρ ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας [20] ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, προκατασκευαζομένοις τὰ ἥδη ἐν νόμῳ βιωτεῦν.

Σ Ο Φ Ι Α Σ Ε Ι Ρ Α Χ.

I.

Πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστὶν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹ ἄμμον ² θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὕετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει; ³ ὕψος ³ οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσον καὶ σοφίαν τίς ἐξεχνιάσει; ⁴ προτέρα ⁴ πάντων ἔκτισται σοφία, καὶ σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος. ⁶ ῥίζα σοφίας τίς ⁶ ἀπεκαλύψῃ; καὶ τὰ πανουργήματα αὐτῆς τίς ἔγνω; ⁸ εἰς ἐστὶ σοφὸς φο- ⁸ βερὸς σφόδρα, καστήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κύριος· ⁹ αὐτὸς ἔκτισεν αὐ- ⁹ τήν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτήν, καὶ ἐξέχεεν αὐτήν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ¹⁰ μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτήν ¹⁰ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ¹¹ φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη καὶ ¹¹ στέφανος ἀγαλλιάματος. ¹² φόβος κυρίου τέρψει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφρο- ¹² σύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροήμερευσιν. ¹³ τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται ¹³ ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐρήσει χάριν. ¹⁴ ἀρχὴ σοφίας ¹⁴ φοβεῖσθαι τὸν θεόν, καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθαι αὐτοῖς· ¹⁵ καὶ ¹⁵ μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται. ¹⁶ πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ μεθύσκει ¹⁶ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς· ¹⁷ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς ἐμπλήσει ἐπιθυ- ¹⁷ μιημάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς. ¹⁸ στέφανος σοφίας ¹⁸

[6] τὴν νομοῦ [8] AC παιδιαν [9] ἐνηχοι [14] αι προφηται, C οι προφηται [17] AC παιδιας (A sic: παιδιας· Αφομοιον) [18] αναγκ. εδεμ. και αυτοσ τινα προσεν. σπουδην, C αναγκ. ουν εδεμ. και αυτ. τινα πρ. σπουδ. [19] om τηνδε ... om γαρ ... C αγρυπνιαν επιστημην [21] AC αγαγοντα [22] AC· προκατασκευαζομενους τα ηδη εννομωσ ... C βιωτευειν

Inscriptio: AC σοφια ιησου υιου σιραχ

I. 6. AC τα πανουργηματα 8. ed. rom. (item AC) κυριος c. seqq. conjg. 9. ιδεν ... ed. rom. in fine plene interpg. 11. C και δωσει ευφροσυνην και χαραν και μακροημερευσιν (ut v. 12.) pro x. ευφρ. x. στεφ. αγαλλ. 13. AC ευλογηθησεται pro ευρ. χαρ. 14. φοβ. τ. κυριον, C φοβος κυριου 15. om και prius 17. AC αποδοχεια ... AC γεννηματων

19 φόβος κυρίου, ἀναβάντων εἰρήνην καὶ ὑγίαν ἰάσεως. ¹⁹ καὶ εἶδε καὶ ἐξη-
 20 ρίσμηνεν αὐτήν, ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως ἐξώμβρησε, καὶ δόξαν κρα-
 21 τούντων αὐτῆς ἀνύψωσεν. ²⁰ ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ οἱ κλά-
 22 δει αὐτῆς μακροήμερουσις. ²² οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιοσύνην· ἡ
 23 γὰρ ῥοπή τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτώσις αὐτῷ. ²³ ἕως καιροῦ ἀνστήξει μακρό-
 24 θυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει εὐφροσύνη· ²⁴ ἕως καιροῦ κρύψει τοὺς
 25 λόγους αὐτοῦ, καὶ χεῖλη πιστῶν ἐκδιηγῆσεται σύνεσιν αὐτοῦ. ²⁵ ἐν θησαυροῖς
 26 σοφίας παραβολὴ ἐπιστήμης, βδέλυγμα δὲ ἁμαρτωλῶ θεοσέβεια. ²⁶ ἐπειθὺ-
 27 μησας σοφίαν, διατήρησον ἐντολάς, καὶ κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν. ²⁷ σοφία
 28 γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πραότης.
 29 ²⁸ μὴ ἀπειθήσης φόβῳ κυρίου, καὶ μὴ προσέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισση.
 30 ²⁹ μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόματι ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσί σου πρόσχε.
 31 ³⁰ μὴ ἐξύψου σεαυτὸν, ἵνα μὴ πέσῃς καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν,
 καὶ ἀποκαλύψῃ κύριος τὰ κρυπτὰ σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ
 σε, ὅτι οὐ προσήλθες φόβῳ κυρίου, καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.

II.

Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ, ἐτοίμασον τὴν ψυχὴν σου
 2 εἰς πειρασμόν· ² εὐθύνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον, καὶ μὴ σπεύσῃς
 3 ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς· ³ κολλήσῃτι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστής, ἵνα αὐξηθῇς ἐπ’
 4 ἐσχάτων σου. ⁴ πᾶν ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι δέξαι, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεως
 5 σου μακροθύμησον· ⁵ ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσός, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ
 6 ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως. ⁶ πιστεύσον αὐτῷ καὶ ἀντιληψεται σοι, εὐθύνον τὰς
 7 ὁδοὺς σου καὶ ἔλπισον ἐπ’ αὐτόν. ⁷ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναμείναι τε τὸ
 8 ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνετε ἵνα μὴ πέσητε· ⁸ οἱ φοβούμενοι κύριον πι-
 9 στεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐ μὴ πταίῃσιν ὁ μισθὸς ὑμῶν· ⁹ οἱ φοβούμενοι κύριον
 10 ἐλπίσσατε εἰς ἀγαθὰ καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἐλέους. ¹⁰ ἐμβλέψατε εἰς
 ἀρχαίας γενεάς καὶ ἴδετε· τίς ἐνεπίστευσε κυρίῳ καὶ κατησχύνθη; ἢ τίς
 11 ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν, καὶ
 12 ὑπεριδεν αὐτόν; ¹¹ διότι οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, καὶ ἀφήσιν ἁμαρ-
 13 τίας καὶ σώσει ἐν καιρῷ τὴν ψυχάν σου. ¹² οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶ παρει-
 14 μέναις, καὶ ἁμαρτωλῶ ἐπαβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους. ¹³ οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένη,
 15 ὅτι οὐ πιστεύει· διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται. ¹⁴ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλε-
 16 ναι τὴν ὑπομονήν· καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ κύριος; ¹⁵ οἱ φο-
 17 βοούμενοι κύριον οὐκ ἀπειθήσουσι ρημάτων αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν
 18 συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ¹⁶ οἱ φοβούμενοι κύριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν
 αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν ἐμπλησθήσονται τοῦ νόμου. ¹⁷ οἱ φοβούμενοι
 κύριον ἐτοίμασουσι καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς
 19 ψυχὰς αὐτῶν. ¹⁸ ἐμπεσοῦμεθα εἰς χεῖρας κυρίου καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀν-
 20 θρώπων· ὡς γὰρ ἡ μεγαλὸς αὐτοῦ, οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

III.

Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε, τέκνα, καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῇτε·
 2 ² ὁ γὰρ κύριος ἐδόξεσε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστέρησεν
 3 ³ ἔφ’ υἱοῖς. ³ ὁ τιμὴν πατέρα ἐξίλασται ἁμαρτίας· ⁴ καὶ ὡς ὁ ἀποστήσαυ-

18. C υγιαν 19. ιδεν ... C κρατουντ. αυτην 23. αυт. αναδ. ευφρο-
 συνην, C αναδ. αυт. ευφροσυνην 24. πολλαν pro πιστων 25. ἁμαρτωλου
 26. AC επιθυμητας 27. AC παιδια ... AC πραντης 29. C εν χειλεισιν
 II. 4. om θεω 5. C om καμινω 6. AC αντιλημψεται ... και ευθυνον
 7. C om τον 9. C τον κυριον 10. C υπεριδεν 11. C om την 12. C τον
 κυριον ... οι φοβ. κυρ. ζητησουσιν ευδοκιαν αυτου 16. C τον κυριον ...
 C om του 18. C μεγαλοσυνη III. 3. AC εξιλασεται 4. AC ως απο3.

ρλζων ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. ⁵ ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέ- 5
κνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται. ⁶ ὁ δοξάζων πατέρα 6
μακροημερεύσει, καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ, ⁷ καὶ ὡς 7
δεσπότης δουλεύσει ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. ⁸ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα 8
τὸν πατέρα σου, ἵνα ἐπέλθῃ σοι εὐλογία παρ' αὐτοῦ. ⁹ εὐλογία γὰρ πα- 9
τὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρρα δὲ μητὸς ἐκριζοῖ θεμέλια. ¹⁰ μὴ δο- 10
ξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι δόξα πατὸς ἀτιμία. ¹¹ ἢ 11
γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ ἐν
ἀδοξίᾳ. ¹² τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γῇ πατρός σου, καὶ μὴ λυτήσῃς αὐτόν ἐν 12
τῇ ζωῇ αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἀπολείπει συνέσει, συγγνώμην ἔχε, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς 13
αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχύϊ σου. ¹⁴ ἐλεημοσύνη γὰρ πατὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται, καὶ 14
ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικοδομηθήσεται σοι. ¹⁵ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνη- 15
σθήσεται σου. ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ, οὕτως ἀναλυθήσονται σοι αἱ ἁμαρ-
ται. ¹⁶ ὡς βλάβη ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ κεκατηραμένος ὑπὸ κυρίου 16
ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ. ¹⁷ τέκνον, ἐν πραύτητι τὰ ἔργα σου διέελαξε, 17
καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ. ¹⁸ ὅσω μέγας εἶ, τοσούτω ταπεινοῦ 18
σεαυτόν, καὶ ἕναντι κυρίου εὐρήσεις χάριν. ²⁰ ὅτι μεγάλη ἡ δύνασταία τοῦ 20
κυρίου καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται. ²¹ χαλεπώτερα σου μὴ ζήτηι, καὶ 21
ἰσχυρότερα σου μὴ ἐξέταξε. ²² ἂ προσετάγῃ σοι, ταῦτα διανοοῦ. οὐ γὰρ 22
ἐστὶ σοι χρεῖα τῶν κρυπτῶν. ²³ ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιε- 23
γάζου. πλείονα γὰρ συνέσεις ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι. ²⁴ πολλοὺς γὰρ ἐπλά- 24
νησεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὥλισσεν διανοίας αὐτῶν.
²⁶ καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται. καρδίᾳ σκληρὰ κακωθήσεται 26
ἐπ' ἐσχάτων. ²⁷ καρδίᾳ σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις, καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προς- 27
θήσει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίας. ²⁸ ἐπαγωγὴ ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν ἴασις, 28
φυτὸν γὰρ πονηρὰ ἐρρίζωκεν ἐν αὐτῷ. ²⁹ καρδίᾳ συνετοῦ διανοηθήσεται 29
παραβολήν, καὶ οὗς ἀκροατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ. ³⁰ πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέ- 30
σει ὕδωρ, καὶ ἐλεημοσύνη ἐξιλίσσεται ἁμαρτίας. ³¹ ὁ ἀνταποδίδους χάριτας 31
μὲνεται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως εὐρήσει στήριγμα.

IV.

Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς, καὶ μὴ παρελκύσῃς
ὀφθαλμοὺς ἐπίδεις. ² ψυχὴν πεινώσαν μὴ λυτήσῃς, καὶ μὴ παροργίσῃς ἄνδρα 2
ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ. ³ καρδίαν παροργισμένην μὴ προσταράξῃς, καὶ μὴ παρελ- 3
κύσῃς δόσιν προσδεομένου. ⁴ ἐκέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀπο- 4
στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ. ⁵ ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς 5
ὀφθαλμόν, καὶ μὴ δῶς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαι σε. ⁶ καταρωμένου 6
γὰρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας
αὐτόν. ⁷ προσφιλεῖ συναγωγὴ σεαυτὸν ποιεῖ, καὶ μεγιστάνι ταπείνου τὴν κε- 7
φαλὴν σου. ⁸ κλίβανον πτωχῷ τὸ οὖς σου, καὶ ἀποκρίνηται αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν 8
πραύτητι. ⁹ ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχῇς ἐν 9

5. ἐπὶ τεκνοῖς 6. C μακροημερεύσει 40. C om σοι ... AC προς
(πρὸς ἐστὶ πατὸς) ἀτιμίαν pro πατὸς ἀτιμία 12. C ἐν γῇ 13. AC καὶ
εἰς ... C ἀπολείπει ... συγγνώμην 16. C μητέρα pro πατέρα ... C κατη-
ραμένος ... παρὰ κυρίου 17. τὰ ἔργα σου ἐν πραύτητι 20. AC ἡ δύνα-
σταία κυρίου 23. C ὑπεδοξῇ σοι 24. C ὑποληψίς ... **διανοίαν 26. AC
ἐν αὐτῷ ἀπολείπει 27. C post βαρυνθήσεται rasuram habet usque ante
φυτὸν γὰρ (cf. codicis editionem) 28. C ** ὑπερηφάνων ... C* post ια-
σις add οδοιπορία αὐτοῦ ἐκρίνωσιν αὐτὸν (?) ... C ἐρρίζωκεν αὐτῷ 30. C
ἐξιλίσσεται 31. AC πτώσεως αὐτοῦ IV. 3. παρωργισμένην 6. C εἰσα-
κουσεται 7. C ἐν συναγωγῇ

10 τῷ κρίνειν σε. ¹⁰ γίνου ὀρφανοῖς ὡς πατήρ, καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐ-
 11 τῶν· καὶ ἔση ὡς υἱὸς ὑψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου. ¹¹ ἢ
 12 σοφία υἱοὺς ἑαυτῇ ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν. ¹² ὁ
 13 ἀγαπᾷν αὐτήν ἀγαπᾷ ζῶν, καὶ οἱ ὀρβρίζοντες πρὸς αὐτήν ἐμπλησθίσονται
 14 ἐυφροσύνης· ¹³ ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὐ εἰςπορεύεται εὐ-
 15 λογίσει κύριος· ¹⁴ οἱ λατρεύοντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ, καὶ τοὺς ἀγα-
 16 πῶντας αὐτήν ἀγαπᾷ ὁ κύριος· ¹⁵ ὁ ὑπακούων αὐτῆς κρίνει ἔσθνη, καὶ ὁ
 17 προσελθὼν αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς. ¹⁶ ἐὰν ἐμπιστεύσῃς κατακληρονο-
 18 μήσεις αὐτήν, καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ· ¹⁷ ὅτι διεστραμ-
 μένως πορεύεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις, φόβον δὲ καὶ δειλίαν ἐπάξει ἐπ'
 αὐτόν, καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ
 18 αὐτοῦ καὶ πειράσῃ αὐτὸν ἐν τοῖς δικαιομασίαι αὐτῆς· ¹⁸ καὶ πάλιν ἐπανθήσει
 κατ' εὐθεΐαν πρὸς αὐτὸν καὶ εὐφρανεῖ αὐτόν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ
 19 κρυπτὰ αὐτῆς. ¹⁹ ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλείψει αὐτόν, καὶ παραδώσει
 20 αὐτὸν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ. ²⁰ συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι ἀπὸ
 21 πονηροῦ, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνῇς· ²¹ ἔστι γὰρ αἰσχύνη
 22 ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις. ²² μὴ λάβῃς πρόσω-
 23 πον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐντραπῇς εἰς πτώσιν σου. ²³ μὴ κωλύσῃς
 24 λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας· ²⁴ ἐν γὰρ λόγῳ γνωστῇσεται σοφία, καὶ παιδεία
 25 ἐν ῥήματι γλώσσης. ²⁵ μὴ ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ, καὶ περὶ τῆς ἀπειδευσίας
 26 σου ἐντραπήθῃ· ²⁶ μὴ αἰσχυνῇς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίαις σου, καὶ μὴ βιά-
 27 ζου ῥοὺν ποταμοῦ. ²⁷ καὶ μὴ ὑποστρώσῃς σεαυτὸν ἀνθρώπῳ μωρῷ, καὶ μὴ
 28 λάβῃς πρόσωπον δυνάτου. ²⁸ ἕως τοῦ θανάτου ἀγωνίσαι περὶ τῆς ἀληθείας,
 29 καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. ²⁹ μὴ γίνου τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου,
 30 καὶ νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου. ³⁰ μὴ ἔσθῃ ὡς λέων ἐν τῷ
 31 οἴκῳ σου, καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου. ³¹ μὴ ἔστω ἡ χεὶρ σου
 ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

V.

2 Μὴ ἔπεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ εἴπῃς Αὐτάρκη μοί ἐστι. ² μὴ
 ἐξακολούθῃς τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις
 3 καρδίας σου, ³ καὶ μὴ εἴπῃς Τίς με δυναστεύσει; ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν ἐκδι-
 4 κήσει σε. ⁴ μὴ εἴπῃς Ἠμαρτιον, καὶ τί μοι ἐγένετο; ὁ γὰρ κύριος ἐστὶ μα-
 5 κροθύμος. ⁵ περὶ ἐξέλασμοῦ τοῦ ἄφοβος γίνου, προσεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρ-
 6 τίας, ⁶ καὶ μὴ εἴπῃς Ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολὺς, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν
 μου ἐξιλάσεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς κατα-
 7 παύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ⁷ μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέφαι πρὸς κύριον, καὶ μὴ ὑπερ-
 8 βάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας· ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ κυρίου, καὶ ἐν
 8 καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξέλθῃ. ⁸ μὴ ἔπεχε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκους· οὐδὲν γὰρ ὠφε-
 9 λήσεις ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. ⁹ μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν
 10 πάσῃ ἀτραπῷ· οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δὲ γλωσσός. ¹⁰ ἔστι ἐσθριγμένος ἐν συνέ-
 11 σει σου, καὶ εἰς ἔστω σου ὁ λόγος. ¹¹ γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου, καὶ ἐν
 12 μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν. ¹² εἰ ἔστι σοι σύνεσις, ἀποκρίσθῃ τῷ

10. ed. rom. ἢ pro ἢ 41. AC υἱους αὐτῆς 13. AC εὐλογεῖ 14. C om ὁ
 15. AC x. o. προσεχών 16. AC ἐμπιστεύσει (C ἐνπ.) κατακληρονομησεί
 17. C διεστραμμένης ... AC πορεύσεται (C πορευέσται) ... AC om δε ...
 AC παιδία, ed. rom. - διὰ ... C ἐμπιστεύσει ... AC πειράσει 24. C om x.
 παιδ. ἐν ρημ. γλ. 25. AC ἐντραπητῇ 27. AC ἀνθρ. μωρ. σεαυτον 28. AC
 εως θανάτου 29. ταχὺς ... C νωθρὸς παρειμένος V. 2. AC om του πορ.
 ἐν ἐπ. x. σου 3. C om μὴ ... om σε 4. C om καὶ ... C om ο γὰρ x.
 ἐστ. μακρ. 6. AC παρ αὐτῷ 7. C καὶ ἐξελοῦσα pro x. ἐν καιρῷ 8. ὠφε-
 λήσει σε 9. C λίγμα ... C om καὶ 10. C om (vdtr) σου prius 12. C om σοι

πλησίον· εἰ δὲ μή, ἡ χεὶρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου. ¹³ δόξα καὶ ἀτιμία ἐν ¹³ λαλίᾳ, καὶ γλώσσα ἀνθρώπου πτώσις αὐτῷ. ¹⁴ μὴ κληθῇς ψίδυρος, καὶ τῇ ¹⁴ γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε· ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἔστιν αἰσχύνῃ, καὶ κατὰ γυνωσις πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσου. ¹⁵ ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνοεῖ. ¹⁵

VI.

Καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρὸς· ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος κληρονομῇσει, οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. ² μὴ ἐπάρῃς σεαυ- ² τὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου, ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχὴ σου· ³ τὰ ³ φύλλα σου καταφάγεσαι καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις, καὶ ἀφήσεις σε- ⁴ αὐτὸν ὡς ἔξυλον ξηρόν. ⁴ ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν, καὶ ⁴ ἐπίταγμα ἐχθρῶν ποιῇσει αὐτόν. ⁵ λάρυγγι γλυκύς πληθύνει φίλους αὐτοῦ, καὶ ⁵ γλώσσα εὐλαλὸς πληθύνει εὐπροσέγγορα. ⁶ οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί, ⁶ οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἰς ἀπὸ χιλίων. ⁷ εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι ⁷ αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσης αὐτῷ. ⁸ ἔστι γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ, ⁸ καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ ὑλίψεώς σου· ⁹ καὶ ἔστι φίλος μετατιθέμε- ⁹ νος εἰς ἐχθρὸν, καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει· ¹⁰ καὶ ἔστι φίλος κοι- ¹⁰ νωγὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ ὑλίψεώς σου· ¹¹ καὶ ἐν τοῖς ¹¹ αἰσίοις σου ἔσται ὡς σύ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παρῆρσιάζεται· ¹² ἐάν ¹² ταπεινωθῇς, ἔσται κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται. ¹³ ἀπὸ ¹³ τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσῃται, καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσχε. ¹⁴ φίλος ¹⁴ πιστὸς σκέπη κραταιά, ὁ δὲ εὐρὼν αὐτὸν εὔρε θησαυρόν. ¹⁵ φίλου πιστοῦ ¹⁵ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ. ¹⁶ φίλος ¹⁶ πιστὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὐρήσουσιν αὐτόν. ¹⁷ ὁ φο- ¹⁷ βούμενος κύριον εὐθύνει φίλαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτόν οὕτως καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ. ¹⁸ τέκνον, ἐκ νεότητός σου ἐπίλεξαι παιδείαν, καὶ ἔως πολιὸν εὐρήσεις ¹⁸ σοφίαν· ¹⁹ ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπείρων πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἀνάμενε τοὺς ¹⁹ ἀγαθοὺς καρπούς αὐτῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιᾶσεις, καὶ ταχὺ ²⁰ φάγεσαι γεννημάτων αὐτῆς. ²⁰ ὡς τραχεῖά ἐστι σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις, καὶ ²⁰ οὐκ ἐμμένει ἐν αὐτῇ ἀκαρδίας· ²¹ ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ' ²¹ αὐτῷ, καὶ οὐ χρονεῖ ἀπορρίψαι αὐτήν. ²² σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ²² ἐστί, καὶ οὐ πολλοὶς ἐστί φανερά. ²³ ἄκουσον τέκνον καὶ δέξαι γνώμην μου, ²³ καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου· ²⁴ καὶ εἰς ἐνεγκαι τοὺς πόδας σου εἰς ²⁴ τὰς πέδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου· ²⁵ ὑπόδωε τὸν ²⁵ ὤμόν σου καὶ βάσταξον αὐτήν, καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς· ²⁶ ἐν ²⁶ πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου συντήρησον τὰς ²⁶ ὁδοὺς αὐτῆς. ²⁷ ἐξίχνυσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωσθήσεται σοι, καὶ ἐγκρατὴς ²⁷ γενόμενος μὴ ἀφῇς αὐτήν· ²⁸ ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὐρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐ- ²⁸ τῆς, καὶ στραφήσεται σοι εἰς εὐφροσύνην· ²⁹ καὶ ἔσονται σοι αἱ πέδαι εἰς ²⁹ σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης. ³⁰ κόσμος γὰρ χρύσεός ³⁰ ἐστιν ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον· ³¹ στολὴν δόξης ³¹ ἐνδύσῃ αὐτήν, καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιδῆσεις σεαυτῷ. ³² ἐάν ³² ὑέλῃς ³² τέκνον, παιδευσθήσῃ, καὶ ἐάν δῶς τὴν ψυχὴν σου, πανοῦργος ἔσῃ· ³³ ἐάν ³³ ἀγα- ³³ πῆσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ, καὶ ἐάν κλῖνῃς τὸ οὖς σου, σοφὸς ἔσῃ. ³⁴ ἐν ³⁴ πληθύνει ³⁴ πρεσβυτέρων στήθι, καὶ τίς σοφός, αὐτῷ προσκολληθήσεται· ³⁵ πᾶσαν διήγησιν ³⁵

12. C εσται εν τω στομ. σου 13. C και η γλωσσα αυτου VI. 3. AC ως φυλλον ξηρον 5. C λαρυξ ... C ευπροσεγγοριαν 9. AC εις εχθρον ... C και μαχη 15. C om αυτου 16. C τον κυριον 19. AC και ως ο σπειρων ... AC των γεννηματων 23. εκδεξαι ... AC την γνωμην μου ... συμβουλευειαν (non C) 24. ειςενεγκαι 26. C παση προ ολη ... τηρησον 28. C τ. αναπαυσ. σου 32. AC επιδωξ 33. και εαν αγαπησης

36 θέλαν θέλε ἀκούειν, καὶ παροιμίας συνέσεως μὴ ἐκφυγέτωσάν σε. ³⁶ ἐὰν ἴδῃς
37 σου. ³⁷ διανοοῦ ἐν τοῖς προστάγμασι κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ με-
λέτα διὰ παντός· αὐτὸς στηριεῖ τὴν καρδίαν σου, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σο-
φίας σου δοθήσεται σοι.

VII.

2 Μὴ ποιεῖ κακὰ, καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακόν· ² ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου,
3 καὶ ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ. ³ υἱέ, μὴ σπεῖρε ἐπ' αὐλακὰς ἀδικίας, καὶ οὐ μὴ θε-
4 ρίσῃς αὐτάς ἐπταπλασίως. ⁴ μὴ ζῆτει παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ
5 βασιλέως καθεῖδραν δόξης. ⁵ μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ
6 σοφίξῃς. ⁶ μὴ ζῆτει γενέσθαι κριτῆς, μὴ οὐκ ἐξισχύσεις ἐξῆραι ἀδικίας· μὴ
7 ποτε εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου, καὶ θῆσῃς σκάνδαλον ἐν εὐθύτητί
8 σου. ⁷ μὴ ἀμάρτανε εἰς πληθὺς πόλεως, καὶ μὴ καταβάλλῃς σεαυτὸν ἐν ὄχλῳ.
9 ⁸ μὴ καταδεσμεύσῃς δις ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ τῇ μιᾷ οὐκ ἀβῶς ἔσῃ. ⁹ μὴ εἰ-
10 πὴς τῷ πληθεῖ τῶν δώρων μου ἐπόψεται, καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με θεῷ
11 ὑψίστῳ προσδέξεται. ¹⁰ μὴ ὀλιγοψυχῆσῃς ἐν τῇ προσευχῇ σου, καὶ ἐλεημο-
12 σύνην ποιῆσαι μὴ παρίδῃς. ¹¹ μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς
13 αὐτοῦ· ἔστι γὰρ ὁ ταπεινῶν καὶ ἁνυψῶν. ¹² μὴ ἀροτρία ψεῦδος ἐπ' ἀδελφῷ
14 σου, μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποιεῖ. ¹³ μὴ θέλε ψεῦδεσθαι πᾶν ψεῦδος· ὁ γὰρ
15 ἐνδεδειγμένον αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγασθόν. ¹⁴ μὴ ἀδολέσχει ἐν πληθεῖ πρεσβυτέρων,
16 καὶ μὴ δευτερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου. ¹⁵ μὴ μισήσῃς ἐπίπονον ἔργα-
17 σίαν καὶ γεωργίαν ὑπὸ ὑψίστου ἐκτισμένην. ¹⁶ μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν
18 ὀργῇ οὐ χρονεῖ, ⁽¹⁷⁾ ὅτι ἐκδικήσεις ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. ¹⁸ μὴ ἀλλάξῃς
19 φίλον ἐνεκεν ἀδιαφόρου, μηδ' ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ Σουφεῖρ. ¹⁹ μὴ
20 ἀστόχει γυναικὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς, καὶ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον.
21 ²⁰ μὴ κακώσῃς οἰκίτην ἐργαζόμενον ἐν ἀληθείᾳ, μηδὲ μίσθιον διδόντα ψυχὴν
22 αὐτοῦ. ²¹ οἰκίτην συνετὸν ἀγαπάτω σου ἡ ψυχὴ, μὴ στερήσῃς αὐτὸν ἐλευθε-
23 ρίας. ²² κτήνη σοὶ ἐστί, ἐπισκέπτου αὐτά, καὶ εἰ ἔστι σοι χρήσιμα, ἔμμε-
24 νέτω σοι. ²³ τέκνα σοὶ ἐστί, παιδεύσον αὐτά, καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν
25 τράχηλον αὐτῶν. ²⁴ θυγατέρες σοὶ εἰσι, πρόσεχε τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ
26 ἰλαρώσῃς πρὸς αὐτάς τὸ πρόσωπόν σου. ²⁵ ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔσῃ τετελε-
27 κῶς ἔργον μέγα, καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν. ²⁶ γυνὴ σοὶ ἐστί κατὰ
28 ψυχὴν, μὴ ἐκβάλλῃς αὐτήν. ²⁷ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ δόξασον τὸν πατέρα σου, καὶ
29 μητρὸς ὠδύνας μὴ ἐπιλάθῃ· ²⁸ μνησθήτη ὅτι δι' αὐτῶν ἐγενήθης, καὶ τί ἄν-
30 ταποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοὶ σοί; ²⁹ ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν κύ-
31 ριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θαύμαζε· ³⁰ ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιή-
32 σάντά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. ³¹ φοβοῦ τὸν κύριον
33 καὶ δόξασον ἱερέα, καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ καθὼς ἐντέταλται σοι, ἀπαρχὴν
34 καὶ περὶ πλημμελείας καὶ δόσιν βραχιόνων καὶ θυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἀπαρ-
35 χὴν ἁγίων. ³² καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, ἵνα τελειωθῇ ἡ εὐλογία
36 σου. ³³ χάρις δόματος ἔναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκαλύψεως
37 χάριν. ³⁴ μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων, καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον. ³⁵ μὴ

35. AC θέλε ακροασθαι ... εκφυγετωσαν 37. AC om σου sec. VII.

2. C απο κακου 3. C μη σπειρης ... AC θερισ. αυτα ... επταπλασια

6. AC ισχυσεις (C εισχ.) 8. C μη καταδεσμευσεις ... εν γαρ μια 9. επο-

ψομαι 10. AC παρειδης 16. εμπληθει 17. μνηστ. usque χρονει ante τα-

πεινωσον rop. ... εκδικησεις 18. om ενεκεν ... μηδε αδελγον 19. η γαρ

χαρις 20. την ψυχ. 24. προς αυτα 27. εν ολη δυναμει σου 28. εγεννη-

θης 30. εγκαταλειπης

ὄκνει ἐπισκέπτεσθαι ἄρρωστον· ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπητήση. ³⁶ ἐν πᾶσι 36 τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.

VIII.

Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου, μή ποτε ἐμπέσης εἰς τὰς χεῖ-
ρας αὐτοῦ. ² μὴ ἔριξε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου, μή ποτε ἀντιστήσῃ σου τὴν 2
ὀλκὴν· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσὸν, καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινεν.
³ μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ 3
πῦρ αὐτοῦ ξύλα. ⁴ μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτῳ, ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί 4
σου. ⁵ μὴ ὀνειδίξει ἀνθρώπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας, μνήσῃτι ὅτι πάν- 5
τες ἐσμὲν ἐν ἐπιτιμίοις. ⁶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀνθρώπον ἐν γῆρει αὐτοῦ, καὶ γὰρ 6
ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν. ⁷ μὴ ἐπὶλαίρει ἐπὶ νεκρῷ, μνήσῃτι ὅτι πάντες τελευ- 7
τῶμεν. ⁸ μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέ- 8
φου, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παιδεῖαν καὶ λειτουργήσαι μεγιστάσιν. ⁹ μὴ 9
ἀστόχει διηγῆματος γερόντων, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐ-
τῶν, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν καὶ ἐν καιρῷ χρεῖας δοῦναι ἀπόκρισιν.
¹⁰ μὴ ἔκκαίει ἀνδρακας ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. 10
¹¹ μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου ὕβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαλίσῃς ὡς ἕνδρον τῷ 11
στόματί σου. ¹² μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου, καὶ ἐὰν δανείσῃς, 12
ὡς ἀπολωλεκῶς γίνου. ¹³ μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δυνάμειν σου, καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ, 13
ὡς ἀποτίσων φρόντιζε. ¹⁴ μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ· κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐ- 14
τοῦ κρινούσιν αὐτῷ. ¹⁵ μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνῃται 15
κατὰ σοῦ· αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ ὕλημα αὐτοῦ ποιήσῃ, καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐ-
τοῦ συναπολῇ. ¹⁶ μετὰ θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ διαπορεύου μετ' 16
αὐτοῦ τὴν ἔρημον, ὅτι ὡς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα, καὶ ὅπου οὐκ
ἔστι βοήθεια καταβαλεῖ σε. ¹⁷ μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλεύου, οὐ γὰρ δυνήσε- 17
ται λόγον στέξαι. ¹⁸ ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν, οὐ γὰρ γινώσκεις τί 18
τέξεται. ¹⁹ παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε σὴν καρδίαν, καὶ μὴ ἀναφερῆτω σοι χάριν. 19

IX.

Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδεῖαν
πονηράν· ² μὴ ὧς γυναῖκα τὴν ψυχὴν σου, ἐπιβῆναι αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύν 2
σου. ³ μὴ ὑπάντα γυναῖκα ἑταιρίζομένην, μή ποτε ἐμπέσης εἰς τὰς παγίδας 3
αὐτῆς. ⁴ μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε, μή ποτε ἁλῶς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμα- 4
σιν αὐτῆς. ⁵ παρθένον μὴ καταμάνθανε, μή ποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπι- 5
τιμίοις αὐτῆς. ⁶ μὴ δῶς πόρναις τὴν ψυχὴν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κλη- 6
ρονομίαν σου. ⁷ μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς 7
μὴ πλανῶ. ⁸ ἀπόστρεψον ὀφθαλμοὺς ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ κατα- 8
μάνθανε κάλλος ἀλλότριον· ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἐκ
τούτου φιλία ὡς πῦρ ἀνακαίεται. ⁹ μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάσῃς τὸ 9
σύνολον, καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μή ποτε ἐκκλίνῃ ἡ
ψυχὴ σου ἐπ' αὐτήν, καὶ τῷ πνεύματί σου ὀλισθήσῃς εἰς ἀπώλειαν. ¹⁰ μὴ 10
ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον, ὃ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔφιπος αὐτῷ· οἶνος
νέος φίλος νέος, ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πίεσαι αὐτόν. ¹¹ μὴ ζηλώ- 11
σῃς δόξαν ἁμαρτωλοῦ· οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφή αὐτοῦ. ¹² μὴ 12
εὐδοκήσῃς ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν, μνήσῃτι ὅτι ἕως ἄδου οὐ μὴ δικαιωθῶσιν.

VIII. 2. αντιστη 5. εν επιτιμοις 6. ανδρα εν γηρα αυτου 8. παρει-
δης 10. ενπυρισθης 16. C μη ποιησις 19. εκφ. καρδιαν σου IX. 1.
AC παιδιαν 8. C οφθαλμον σου ... C om και prius ... C και η εκ του-
του 9. C εις pro επ ... ολισθηση, C ολισθης 10. εγκαταλειπης ... επι-
σος ... C εαν δε παλαιωθη ... μετ ευφροσυνη 11. τις εσται 12. ευδο-
κησης ευδοκια, C ευδοκ. ευδοκειαις

- 13 ¹³ μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεύειν, καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσης φόβον θανάτου· καὶ προσέλθης, μὴ πλημμελήσης, ἵνα μὴ ἀφελῇται τὴν ζωὴν σου· ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ
 14 ἐπάλλεων πόλεων περιπατεῖς. ¹⁴ κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι τοὺς πλησίον, καὶ
 15 καὶ μετὰ σοφῶν συμβουλευέου, ¹⁵ καὶ μετὰ συνेतῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου, καὶ
 16 καὶ πᾶσα διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου. ¹⁶ ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδει-
 17 πνοί σου, καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. ¹⁷ ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔρ-
 18 γον ἐπαινεσθήσεται, καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ. ¹⁸ φοβερὸς
 ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ προπετής ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

X.

- Κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη
 2 ἔσται. ² κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ,
 3 καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. ³ βασι-
 λεὺς ἀπαιδευτὸς ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει
 4 δυναστῶν. ⁴ ἐν χειρὶ κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς
 5 καιρὸν ἐπ' αὐτῆς. ⁵ ἐν χειρὶ κυρίου εὐδοία ἀνδρός, καὶ προσώπῳ γραμματέως
 6 ἐπιστήσει δόξαν αὐτοῦ. ⁶ ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μνησίᾳς τῷ πλησίον, καὶ
 7 μὴ πρᾶσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως. ⁷ μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων
 8 ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελήσει ἄδικα. ⁸ βασιλεία ἀπὸ ἔθνους
 9 εἰς ἔθνος μετὰγεται διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα. ⁹ τί ὑπερηφανεύεται
 10 γῆ καὶ σποδός; ὅτι ἐν ζωῇ ἔρριψα τὰ ἐνδόξια αὐτοῦ. ¹⁰ μακρὸν ἀρώστημα
 11 σκώπτει ἱατρός· καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὐριον τελευτήσει. ¹¹ ἐν γὰρ τῷ
 12 ἀποθανεῖν ἄνθρωπον κληρονομήσει ἐρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας. ¹² ἀρχὴ
 ὑπερηφανίας ἀνθρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ κυρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος
 13 αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδιά αὐτοῦ. ¹³ ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἀμαρτία, καὶ ὁ
 κρατῶν αὐτῆς ἐξομυθήσει βδέλυγμα. διὰ τοῦτο παρεδόξασε κύριος τὰς ἐπαγω-
 14 γὰς, καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτούς. ¹⁴ θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύ-
 15 ριος, καὶ ἐκάθισε πρᾶεῖς αὐτῶν. ¹⁵ ῥίζας ἔθνων ἐξέτιλεν ὁ κύριος, καὶ
 16 ἐφύτευσε ταπεινοὺς αὐτῶν. ¹⁶ χώρας ἔθνων κατέστρεψεν ὁ κύριος, καὶ
 17 ἀπώλεσεν αὐτὰς ἕως θμελιῶν γῆς. ¹⁷ ἐξήραναν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσαν αὐ-
 18 τοὺς, καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁸ οὐκ ἔκτισται ἀνθρώ-
 19 ποὺς ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν. ¹⁹ σπέρμα ἐντιμον
 ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἐντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον.
 σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἄτιμον ποῖον; οἱ παρα-
 20 βαίνοντες ἐντολάς. ²⁰ ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἐντιμος, καὶ οἱ
 22 φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ²² πλούσιος καὶ ἐνδοξὸς καὶ πτωχός,
 23 τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. ²³ οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετόν, καὶ
 24 οὐ καλῶς δοξάσαι ἄνδρα ἀμαρτωλόν. ²⁴ μεγιστὰν καὶ κριτὴς καὶ δυνάστης

43. (C υποπνευσης) ... ινα μη αφελη ... AC εμμεσω ... παγιδος ... C διαβεννεις ... C πολεως 44. τω πλησιον, C του πλησιον ... βουλευου 45. AC om και prius ... AC πασα η διηγησις 46. C om σου sec. 47. επαινεσθησεται 48. C φοβερ. εν λογω αυτου X. 2. AC ουτως οι ... C οι κατοικι. αυτης 4. η εξουσια ... C εγειρει 5. C pro εν χ. κ. ευ. ανδρ. tres stichos rasura deletos habet 6. μνησης, C** μνησης 7. αδικια, C αδικιαν 9. C τι η υπερηφανευται 10. C σκοπτει ... C τελευτα 11. C αυτον pro ανθρωπον 12. C αφεστη 16. C εκ θμελιων 17. εξηρεν αυτους, C εξηρεν αυτας ... C απωλεσ. αυτας 19. in C erasa sunt σπ. εντιμ. ποι. σπ. ανθρωπου 20. C εμμεσω 22. C πτωχος και πενης pro και πτωχος 23. AC καζηκεν 24. C μεγαστας

δοξασιζήσεται, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μεῖζων τοῦ φοβουμένου τὸν κύριον.
²⁵ οἰκέτῃ σοφῶ ἐλεύθεροι λειτουργήσουσι, καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει. 25
²⁶ μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας 26
σου. ²⁷ κρείσσων ἐργαζόμενος ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν ἢ δοξαζόμενος καὶ ἀπο- 27
ρῶν ἄρτων. ²⁸ τέκνον, ἐν πραγμῇτι δόξασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ δὸς αὐτῇ 28
τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. ²⁹ τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς 29
δικαιώσει; καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ; ³⁰ πτωχὸς δο- 30
ξάζεται δι' ἐπιστήμην αὐτοῦ, καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ.
³¹ ὁ δὲ δοξαζόμενος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; καὶ ὁ ἄδοξος ἐν 31
πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;

XI.

Σοφία ταπεινοῦ ἀνύψωσε κεφαλὴν, καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων καθίσει
αὐτόν. ² μὴ αἰνέσεις ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, καὶ μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν 2
ὁράσει αὐτοῦ. ³ μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρ- 3
πὸς αὐτῆς. ⁴ ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχῇ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ 4
ἐπαίρου· ὅτι θανάστα τὰ ἔργα κυρίου, καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀν-
θρώποις. ⁵ πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε 5
διάδημα· ⁶ πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα, καὶ ἐνδοχοὶ παρεδόθησαν 6
εἰς χεῖρας ἐτέρων. ⁷ πρὶν ἐξετάσης μὴ μέμψῃ, νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπι- 7
τίμα. ⁸ πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου, καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου. 8
⁹ περὶ πράγματος οὐ οὐκ ἔστι σοι χρεῖα μὴ ἔριζε, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν 9
μὴ συνέδρευε. ¹⁰ τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου· ἐὰν πλη- 10
θύνῃς, οὐκ ἀβωωθήσῃ, καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς, καὶ οὐ μὴ ἐκ-
πονήσῃς διαδράς. ¹¹ ἔστι κοπιῶν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων, καὶ τόσῳ μᾶλλον 11
ὑστερεῖται. ¹² ἔστι νωθρὸς καὶ προσδεόμενος ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχυρὶ καὶ 12
πτωχείᾳ περισσεύει· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθὰ,
καὶ ἀνῶρθωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ, ¹³ καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, 13
καὶ ἀπεθάμνασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοί. ¹⁴ ἀγαθὰ καὶ κακὰ, ζωὴ καὶ θάνατος, 14
πτωχεῖα καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστὶ. ¹⁷ δόσις κυρίου παραμένει εὐσεβέσι, 17
καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐδοκῶνται. ¹⁸ ἔστι πλουτῶν ἀπὸ 18
προσοχῆς καὶ σφριγγίας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ μερὶς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. ¹⁹ ἐν 19
τῷ εἰπεῖν αὐτόν· Εὐρον ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν φάγωμαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν μου,
καὶ οὐκ οἶδε τίς καιρὸς παρελεύσεται, καὶ καταλείψει αὐτὰ ἐτέροις καὶ
ἀποθάνειται. ²⁰ στηθὶ ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ 20
σου παλαιώσῃ. ²¹ μὴ θανάτῃς ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πίστευε τῷ κυρίῳ 21
καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου· ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου διὰ τάχους
ἐξάπεινα πλουτίσαι πέννητα. ²² εὐλογία κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν 22
ὥρᾳ ταχινῇ ἀναστήλλει εὐλογίαν αὐτοῦ. ²³ μὴ εἴπῃς· Τίς ἐστὶ μου χρεῖα, 23
καὶ τίνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθὰ; ²⁴ μὴ εἴπῃς· Αὐτάρκῃ μοί 24
ἐστὶ; καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι; ²⁵ ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησίᾳ κα- 25

24. AC των φοβουμενων 27. εργαζ. και περισσευων εν πασιν ... AC**
om η sec. ... υστερων αρτων 28. C τη ψυχη 29. εις ψυχην 31. AC ο
δεδοξασμενος ... C και ο αδ. εν πτωχεια και εν πλουτ. π. XI. 1. ανυ-
ψωσει, C ανυψωσαι ... AC κεφαλην αυτου ... C εμμεσω ... καθησει, C
καθισθη 2. AC αινεσης ... C βδελυξη ανδρα 3. C η μελισσα 4. ανθρω-
ποις sine εν 7. πριν η 8. AC πριν ακουσαι ... C εμμεσω 9. AC om
χρεια 10. AC αβωωθηση 11. και ποσω μαλλον 12. om και primum ...
C δεομενος ... AC αντιλημψεως ... C ανωρθωσαν 13. C** εθαμνασαν
19. σφεγγιας ... φαγομε 21. πιστευε δε κυριω ... πλουτησαι 22. εμ-
μεσω pro εν μισθω 25. εν ημερα αγαθη

26 κῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν· ²⁶ ὅτι κοῦφον ἐναντι κυ-
 27 ρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ²⁷ κἀκῶσις
 ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων
 28 αὐτοῦ. ²⁸ πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθή-
 29 σεται ἀνὴρ. ²⁹ μὴ πάντα ἀνθρώπον εἷσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· πολλὰ γὰρ τὰ
 30 ἔνεδρα τοῦ δολίου. ³⁰ πέρδιξ θηρευτῆς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερφηά-
 31 νου, καὶ ὡς ὁ κατὰσκοπος ἐπιβλέπει πτῶσιν· ³¹ τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μετα-
 32 στρέφων ἐνεδρεύει, καὶ ἐν τοῖς αἰρετοῖς ἐπιβήσκει μῶμων. ³² ἀπὸ σπινθήρος
 33 πρὸς πληθύνεται ἀνθρώπιον, καὶ ἀνθρώπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἵμα ἐνεδρεύει.
 33 ³³ πρόσεχε ἀπὸ κακοῦργου, πονηρὰ γὰρ τεκταίνει, μή ποτε μῶμον εἰς τὸν
 34 αἰῶνα δῶ σοι. ³⁴ ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχαῖς καὶ
 ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου.

XII.

2 Ἐὰν εὖ ποιῇς, γνῶσι τίνοι ποιεῖς, καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου. ² εὖ
 ποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὐρήσεις ἀνταπόδομα, καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ
 3 ὑψίστου. ³ οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ τῷ ἐνδεδεχίζοντι εἰς κακὰ καὶ τῷ ἐλεημοσύνην
 4 μὴ χαριζομένῳ. ⁴ δὸς τῷ εὐσεβεῖ, καὶ μὴ ἀντιλάβη τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ⁵ εὖ ποίησον
 τῷ ταπεινῷ καὶ μὴ δῶς ἀσεβεῖ· ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῶς
 αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ· διπλάσια γὰρ κακὰ εὐρήσεις ἐν
 6 πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς ἂν ποιήσῃς αὐτῷ. ⁶ ὅτι καὶ ὁ ὑψίστος ἐμίσησεν ἁμαρτω-
 7 λούς, καὶ τοῖς ἀσεβέσιν ἀποδώσει ἐκδίκησιν. ⁷ δὸς τῷ ἀγαθῷ, καὶ μὴ ἀντι-
 8 λάβη τοῦ ἁμαρτωλοῦ· ⁸ οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος, καὶ οὐ κρυ-
 9 βήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρὸς. ⁹ ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ,
 10 καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται. ¹⁰ μὴ πιστεύσῃς τῷ
 ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰσθται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ·
 11 ¹¹ καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορευθῇ συγκεκυφώς, ἐπίστησον τὴν ψυχὴν σου
 καὶ φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔσθι αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχώς ἔσοπτρον, καὶ γνώσῃ
 12 ὅτι οὐκ εἰς τέλος κατίωσε. ¹² μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτόν, μὴ ἀνατρέψας
 σε ἐπὶ ἐπὶ τὸν τόπον σου· μὴ καθίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου, μὴ ποτε ζη-
 13 τήσῃ τὴν κασέδραν σου, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ
 14 τῶν ῥημάτων μου κατανυγήσῃ. ¹³ τίς ἐλείψει ἐπιοῦδὸν ὀφειδῆκτον καὶ πάν-
 15 τας τοὺς προσάγοντας θηρίοις; ¹⁴ οὕτως τὸν προσπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ
 15 καὶ συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ. ¹⁵ ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ, καὶ
 16 ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ. ¹⁶ καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ
 ἐχθρὸς, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλευσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον· ἐν
 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ διακρύσει ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται
 17 ἀφ' αἵματος· ¹⁷ κακὰ ἂν ὑπαντήσῃ σοι, εὐρήσεις αὐτὸν ἐκεῖ πρότερόν σου,
 18 καὶ ὡς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου· ¹⁸ κινήσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ
 ἐπικροτήσῃ ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ διαψιθύρισει καὶ ἀλλοιώσει τὸ
 πρόσωπον αὐτοῦ.

26. κοῦφ. ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου 28. οἱ ἀνὴρ 31. ἐν τοῖς ἑτεροῖς
 XII. 2. ed. rom. εὐποίησον ... ανταποδωμα ... παρὰ του υψ. 3. οὐκ εσται
 4. ἀντιλαμβανου 5. ευποιησον ταπεινω ... κακα ευρησουσιν ... οἱς εαν 6.
 αποδο εἰς ἐκδίκησιν 7. ἀντιλαβου ἀμαρτωλου 8. οὐκ ἐνβληθήσεται 11. τη
 ψυχη σ. ... ed. rom. φυλαξε ... κατιωται 12. παρὰ σεαυτω ... ἀναστρεψας
 ... ἐπ ἐσχάτων 14. συμφερομενον 16. C om οὐκ 17. κακα εαν ὑπαντη-
 ση, C x. ἀν ὑπαντησει ... προτερ. ἐκει σου, C προτ. σου ἐκει 18. AC την
 κεφ. αὐτ. κινήσει ... διαψιθυρίζει, C ψιθυρίζει

XIII.

Ὁ ἀπτόμενος πείσης μολυνθήσεται, καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ. ² βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρης, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιω- ² τέρῳ μὴ κοινωνῇ. τί κοινωνήσῃ χύτρα πρὸς λέβητα; αὕτη προσκρούσει, καὶ αὕτη συντριβήσεται. ³ πλούσιος ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς προσεनेβριμήσατο· πτω- ³ χὸς ἠδικῆται, καὶ αὐτὸς προσδεθήσεται. ⁴ ἐὰν χρησιμεύσης, ἐργάται ἐν σοί· ⁴ καὶ ἐὰν ὑστερήσης, καταλείψει σε· ⁵ ἐὰν ἔχῃς, συμβιωσεται σοι καὶ ἀποκε- ⁵ νώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει· ⁶ χρεῖαν ἐσχῇ σου, καὶ ἀποπλανήσῃ σε, ⁶ καὶ προσγελάσεται σοι καὶ δώσει σοι ἐλπίδα, λαλήσῃ σοι καλὰ καὶ ἐρεῖ· Τίς ἡ χρεῖά σου; ⁷ καὶ αἰσχυνεῖ σε ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀποκενώσῃ ⁷ σε δις ἢ τρίς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ καταμωκήσεται σου· μετὰ ταῦτα ὀφείλει σε καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ σοί. ⁸ πρόσεχε μὴ ⁸ ἀποπλανηθῇς, καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ σου. ⁹ προσκαλεσαμένου σε ⁹ δυνάστου ὑποχωρῶν γίνου, καὶ τόσῳ μᾶλλον προσκαλέσεται σε· ¹⁰ μὴ ἔμπιπτε ¹⁰ ἵνα μὴ ἀπωσθῇς, καὶ μὴ μακρὰν ἀφιστῶ ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς. ¹¹ μὴ ἔπχε ¹¹ εἰσηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ πείστες τοῖς πλείοσι λόγοις αὐτοῦ· ἐκ πολ- ¹² λῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὡς προσγελῶν ἐξετάσει· ¹² ἀνελετήμων ὁ μὴ ¹² συντηρῶν λόγους, καὶ οὐ μὴ φείσῃται περὶ κακώσεως καὶ δεσμῶν. ¹³ συντή- ¹³ ρησον καὶ πρόσεχε σφοδρῶς, ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς. ¹⁵ πᾶν ¹⁵ ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ· ¹⁶ πᾶσα ¹⁶ σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται ἀνὴρ. ¹⁷ τί κοινωνήσῃ λύκος ἄνῳ; οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβεῖ. ¹⁸ τίς εἰρήνη ¹⁷ ἵαίνει πρὸς κύνᾳ; καὶ τίς εἰρήνην πλουσίῳ πρὸς πένητα; ¹⁹ κυνήγια λεόντων ¹⁹ ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίῳ πτωχοί. ²⁰ βδέλυγμα ὑπερηφάνῳ ²⁰ ταπεινότης, οὕτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός. ²¹ πλούσιος σκαλευόμενος στη- ²¹ ρίζεται ὑπὸ φίλων, ταπεινὸς δὲ πεισῶν προσαπαθεῖται ὑπὸ φίλων. ²² πλουσίῳ ²² σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήπτορες, ἐλάλησεν ἀπόρρητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν· ταπεινὸς ἔσφαλε καὶ προσεπέτιμήσαν αὐτῷ, ἐφθέγγετο σύνεσιν καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος. ²³ πλούσιος ἐλάλησεν καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ²³ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· πτωχὸς ἐλάλησεν καὶ εἶπαν· Τίς οὗτος; καὶ προσκόψῃ, προσανατρέψουσιν αὐτόν. ²⁴ ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος ὃ μὴ ἐστὶν ἁμαρτία, ²⁴ καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν στόματι ἀσεβοῦς. ²⁵ καρδία ἀνθρώπου ἄλλοις τὸ ²⁵ πρόσῳπον αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἀγαθὰ ἐάν τε εἰς κακά. ²⁶ ἔχνος καρδίας ἐν ἀγα- ²⁶ θοῖς πρόσῳπον ἱλαρόν, καὶ εὐρεσις παραβολῶν διαλογισμοὶ μετὰ κόπον.

XIV.

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλόσθησεν ἐν στόματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτίας· ² μακάριος οὐ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ ² ἔπεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ. ³ ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος, καὶ ³ ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἵνα τί χρήματα; ⁴ ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ⁴ συνάγει ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφήσουσιν ἕτεροι. ⁵ ὁ πονηρὸς ⁵ ἑαυτῷ τίνα ἀγαθὸς ἔσται; καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ. ⁶ τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος, καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς ⁶ κακίας αὐτοῦ· ⁷ καὶ εὖ ποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκφαίνει τὴν ⁷

XIII. 2. πλουσιότερω σου ... C αὕτη prius in rasura habet ... C προσκρούση (corrigere προσκρού.) 6. ἐλπίδαν ... καὶ εἰς Τίς 7. ἀποκενώσει 9. σε προσκαλεσθήτω 10. AC om ἵνα prius 11. AC ἐξετάσει σε 18. νενη 20. ταπεινότης 22. AC ἀντιλήμπτωρες ... ταπεινὸς ἐσφαλῇ 23. προσανα- τρεπούσιν 24. ἀγαθὸς ἐστὶν ὁ ... ἐν στόματι 25. ἐάν τε εἰς ἀγαθὰ 26. μετὰ κόπον XIV. 1. ἐν τῷ στόματι ... ἁμαρτιῶν 2. μακάριος ἀνὴρ 6. τοῦ βασκαίνοντος 7. ed. rom. εὖ ποιῇ, item vv. 11. et 13. εὖ ποιεῖ

8 κακίαν αὐτοῦ. ⁸ πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφθαλμῷ, ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ
 9 ὑπερορῶν ψυχάς. ⁹ πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπίπταται μερίδι, καὶ ἀδικία
 10 πονηρὰ ἀναξηραίνει ψυχὴν. ¹⁰ ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ' ἄρτῳ, καὶ ἐλ-
 11 λιπῆς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ. ¹¹ τέκνον, καθὼς ἐὰν ἔχεις εὖ ποιεῖ σεαυτὸν,
 12 καὶ προσφορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόσθαγε· ¹² μνήσῃτη ὅτι θάνατος οὐ χρονιεῖ,
 13 καὶ διασκήκη ἄδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι· ¹³ πρὶν σε τελευτήσαι εὖ ποιεῖ φίλῳ,
 14 καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐτῷ. ¹⁴ μὴ ἀφυστερήσης ἀπὸ ἀγα-
 15 θῆς ἡμέρας, καὶ μερὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μὴ σε παρελθάτω. ¹⁵ οὐχὶ ἐτέρῳ
 καταλείψεις τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς κόπους σου εἰς διαίρεσιν κληρῶν;
 16 ¹⁶ δὸς καὶ λάβε, καὶ ἀπάτησον τὴν ψυχὴν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄδου ζητῇ-
 17 σαι τρυφήν. ¹⁷ πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται· ἡ γὰρ διασκήκη ἀπ' αἰῶ-
 18 νος θανάτῳ ἀποζανῇ. ¹⁸ ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρου δασέος τὰ μὲν
 καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει, οὕτως γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος ἡ μὲν τελευτᾷ,
 19 ἐτέρα δὲ γεννᾶται. ¹⁹ πᾶν ἔργον σπῳτόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζόμενος σὴν
 20 μετ' αὐτοῦ ἀπελεύσεται. ²⁰ μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ τελευτήσῃ, καὶ ὃς ἐν
 21 συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται, ²¹ ὁ διανοούμενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν καρδίᾳ
 22 αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς νοηθήσεται. ²² ἔξελθε ὀπίσω αὐτῆς ὡς
 23 ἰχθυεύτης, καὶ ἐν ταῖς εἰσόδοις αὐτῆς ἐνέδρευε. ²³ ὁ παρακύντων διὰ τῶν θυ-
 24 ρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται· ²⁴ ὁ καταλύων
 25 σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ πῆξει πάσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς· ²⁵ στήσῃ
 τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατὰ χειρὰς αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν·
 26 ²⁶ στήσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς
 27 αὐλισθήσεται· ²⁷ σκεπασθήσεται ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ
 αὐτῆς καταλύσει.

XV.

Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσῃ αὐτό, καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου κατα-
 2 λήψεται αὐτήν· ² καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς γυνὴ παρθένιας
 3 προσδέξεται αὐτόν· ³ ψώμει αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει
 4 αὐτόν· ⁴ στηριχθήσεται ἐπ' αὐτήν καὶ οὐ μὴ κλιθῇ, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφέξει
 5 καὶ οὐ μὴ κατασχυνθῇ· ⁵ καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ, καὶ
 6 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ· ⁶ εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλ-
 7 λήματος καὶ ὄνομα αἰώνιον κατακληρονομήσει. ⁷ οὐ μὴ καταλήψονται αὐτήν
 8 ἄνθρωποι ἀσύνητοι, καὶ ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν· ⁸ μακράν
 9 ἔστιν ὑπερηφανείας, καὶ ἄνδρες ψεύσται οὐ μὴ μνησθήσονται αὐτῆς. ⁹ οὐχ
 10 ὠραίος αἶνος ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρὰ κυρίου ἀπεστάλη· ¹⁰ ἐν
 11 γὰρ σοφίᾳ ῥηθήσεται αἶνος, καὶ ὁ κύριος εὐδοδώσει αὐτόν. ¹¹ μὴ εἴπῃς ὅτι
 12 διὰ κύριον ἀπέστην· ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσεις. ¹² μὴ εἴπῃς ὅτι αὐτός
 13 με ἐπλάνησεν· οὐ γὰρ χρεῖαν ἔχει ἄνθρωπος ἁμαρτωλοῦ. ¹³ πᾶν βδέλυγμα ἐμί-
 14 σῃσε κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ¹⁴ αὐτὸς ἐξ

8. οφθαλμον εαυτου, C οφθαλμοις 9. πλεονεκτου δε ... μεριδα 10. C επ αρτων 11. AC εχης ... σαυτον, C σεαυτω 14. om απο αγαθης ... παρελθτω 15. στεροις ... εις διαιρεσις κληρων 16. αποτησον ... εν αδη ζ. τρυφης 18. δασεως ... AC ουτως και γενεα 20. διαδεχθησεται 21. om ο ... εννοηθησεται 22. εν τοις (sic) οδοις αυτης 24. πησσει 25. στηση ... C κατα τας χειρας 26. AC και στησει τα τεκνα ... εν σκεπη 27. σκεπ. απ αυτης XV. 1. C τον κυριον ... AC καταλημψεται ... αυτον 2. υπαντησει 3. AC ποτιει 4. AC στηρισθησεται 5. C εμμεσω ... AC το στομα 6. αγαλλιαματος ευρησει ... AC ονομα αιωνος 7. AC καταλημψονται ... ανθρωποι pro ανδρες 8. C υπερηφανειας 11. C απεσταλην 13. AC εμισησεν ο κυριος ... C quid pro αγαπητον τοις habeat latet

ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ.
¹⁵ ἔὰν βέλῃς, συντηρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποιήσαι εὐδοκίας. ¹⁶ παρέστηκέ 15 16
 σοι πῦρ καὶ ὕδωρ, οὐ ἔὰν βέλῃς ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου· ¹⁷ ἐναντι ἀνθρώπων 17
 ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ἔὰν εὐδοκήσῃ δοθήσεται αὐτῷ· ¹⁸ ὅτι πολλὴ 18
 σοφία τοῦ κυρίου, ἰσχυρὸς ἐν δυναστείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα· ¹⁹ καὶ οἱ 19
 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιγινώσεται πᾶν
 ἔργον ἀνθρώπου· ²⁰ καὶ οὐκ ἐνετείλατο οὐδενὶ ἀσεβεῖν, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἄνε- 20
 σιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

XVI.

Μὴ ἐπιζύμει τέκνων πληθὺς ἀχρήστων, μὴ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέ-
 σιν· ² ἔὰν πληθύνωσι μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ ἔστι φόβος κυρίου 2
 μετ' αὐτῶν. ³ μὴ ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἔπχε ἐπὶ τὸν τόπον 3
 αὐτῶν· κρείσσω γὰρ εἰς ἡ χίλιοι, καὶ ἀποθανεῖν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα
 ἀσεβῆ· ⁴ ἀπὸ γὰρ ἐνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρη- 4
 μωθήσεται. ⁵ πολλὰ τοιαῦτα ἐώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἰσχυρότερα τοῦ- 5
 των ἀκήκοε τὸ οὖς μου. ⁶ ἐν συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυσθήσεται πῦρ, καὶ 6
 ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύσῃ ὀργή· ⁷ οὐκ ἐξιλάσατο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων, 7
 οἱ ἀπέστησαν τῇ ἰσχυρί αὐτῶν· ⁸ οὐκ ἐφείσατο περὶ τῆς παροικίας Δῶτ, οὐς 8
 ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν· ⁹ οὐκ ἠλέησεν ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς 9
 ἐξηρμένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν· ¹⁰ καὶ οὕτως ἐξακοσίας χιλιάδας πεζῶν τοὺς 10
 ἐπισυναχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. ¹¹ πᾶν ἡ εἰς σκληροτράχηλος, θου- 11
 μαστὸν τοῦτο εἰ ἀβωώσῃσεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, δυνάστης
 ἐξίλασμων καὶ ἐκχέων ὀργήν· ¹² κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτως καὶ πολὺς 12
 ὁ ἐλεγχος αὐτοῦ· ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρίνει. ¹³ οὐκ ἐκφεύζεται ἐν 13
 ἀρπάγμασιν ἁμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ καθυστερήσῃ ὑπομονὴν εὐσεβοῦς. ¹⁴ πάσῃ 14
 ἐλεημοσύνῃ ποιήσῃ τόπον, ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὐρήσῃ. ¹⁷ μὴ εἶπης 17
 ὅτι ἀπὸ κυρίου κρυβήσομαι, μὴ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθήσεται; ἐν λαῷ
 πλείονι οὐ μὴ μνησθῶ, τίς γὰρ ἡ ψυχὴ μου ἐν ἀμετροῦ κτίσει; ¹⁸ ἰδοὺ ὁ 18
 οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τοῦ θεοῦ, ἄβυσσος καὶ γῆ σαλευθήσον-
 ται ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ· ¹⁹ ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς ἐν τῷ 19
 ἐπιβλέψῃ εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσσεινόνται, ²⁰ καὶ ἐπ' αὐτοῖς οὐ διανοηθήσεται 20
 καρδίᾳ· καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθήσεται; ²¹ καὶ καταιγίς, ἣν οὐκ 21
 ὄψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις. ²² ἔργα 22
 δικαιοσύνης τίς ἀναγγελεῖ, ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαστήκη. ²³ ἐλατ- 23
 τούμενος καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖ-
 ται μαρὰ. ²⁴ ἀκουσὸν μου τέκνον καὶ μάθε ἐπιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων 24
 μου πρόσχε τῇ καρδίᾳ σου· ²⁵ ἐκφαίνω ἐν σταθμῷ παιδείαν, καὶ ἐν ἀκρι- 25
 βείᾳ ἀπαγγέλλω ἐπιστήμην. ²⁶ ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, 26
 καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διεστείλε μερίδας αὐτῶν· ²⁷ ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα 27
 τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν· οὔτε ἐπέινασαν οὔτε
 ἐκοπίασαν, καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν· ²⁸ ἕκαστος τὸν πλησίον 28

44. C εν τη χειρι 17. ευδοκηση 18. η σοφια ... δυναστια 19. ερ-
 γον αυτου 20. AC om και prius ... εδωσεν ... C αινεσιν ... C αμαρτειν
 XVI. 4. AC αχρηστον ... μηδε ευφραινου 3. επεχε επι το πληθος αυτων
 5. το ους σου 7. εξιλατο 11. αβωωθησεται ... παρ αυτω, δυναστων
 12. ουτω ... κτινι (i. e. κτεινει) pro κρινει 13. εν αρπαγματι ... υπο-
 μονη 17. παρα κυριου ... και εξ υψους ... ου μη γνωστω 18. om του
 θεου ... εν τη επισχ. αυτ. σαλευθ. 19. συνσονται 24. των εργ. αυτων
 23. ελαττονουμενος 25. εκφανω ... παιδιαν ... ακριβια ... απαγγελω
 27. εις τον αιωνα ... εξελειπον

αὐτοῦ οὐκ ἔβλιψεν, καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσι τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
 29 ²⁹ καὶ μετὰ ταῦτα κύριος εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψε καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν
 30 ἀγαθῶν αὐτοῦ· ³⁰ ψυχὴν παντὸς ζώου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἰς
 αὐτὴν ἡ ἀποστροφή αὐτῶν.

XVII.

Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐ-
 2 τὴν· ² ἡμέρας ἀριζμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
 3 τῶν ἐπ' αὐτῆς· ³ καθ' ἑαυτοὺς ἐνέδυσεν αὐτοὺς ἰσχύν, καὶ κατ' εἰκόνα αὐ-
 4 τοῦ ἐποίησεν αὐτούς· ⁴ καὶ ἔθηκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκός, καὶ
 5 κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν· ⁵ διαβούλιον καὶ γλώσσαν καὶ ὀφθαλμούς,
 6 ὥτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανοεῖσθαι αὐτοῖς· ⁶ ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν
 7 αὐτούς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν αὐτοῖς· ⁷ ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ
 8 ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ· ⁸ καὶ
 9 ὄνομα ἀγιασμοῦ αἰνέσουσιν, ⁹ ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 10 ¹⁰ προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότησεν αὐτοῖς·
 11 ¹¹ διατήρηκν αἰῶνος ἔστησε μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐ-
 12 τοῖς· ¹² μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν
 13 ἤκουσε τὸ οὖς αὐτῶν· ¹³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Προσέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου,
 14 καὶ ἐντετέλατο αὐτοῖς ἐκάστην περὶ τοῦ πλησίον· ¹⁴ αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον
 15 αὐτοῦ διὰ παντός, οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ¹⁵ ἐκάστω ἔντει
 16 κατέστησεν ἡγούμενον, καὶ μερὶς κυρίου Ἰσραὴλ ἐστίν· ¹⁶ ἅπαντα τὰ ἔργα
 17 αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς
 18 ὁδοὺς αὐτῶν· ¹⁷ οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ
 19 ἀμαρτίαι αὐτῶν ἐναντι κυρίου· ¹⁸ ἐλεημοσύνη ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ,
 20 καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει· ¹⁹ μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ
 21 ἀνταποδώσει αὐτοῖς, καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδώ-
 22 σει· ²⁰ πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπάνοδον, καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας ὑπο-
 23 μονήν· ²¹ ἐπίστρεψε ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἀμαρτίας, δεήθητι κατὰ πρόσωπον
 24 καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα· ²² ἐπάναγε ἐπὶ ὕψιστον καὶ ἀπόστρεψε ἀπὸ ἀδι-
 25 κίας, καὶ σφόδρα μίσησον βδέλυγμα· ²³ ὑψίστω τίς αἰνέσει ἐν ᾧδου ἀντὶ ζών-
 26 των καὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνθρωπολογῆσιν· ²⁴ ἀπὸ νεκροῦ ὡς μηδὲ ὄντος
 27 ἀπόλλυται ἐξομολόγησις· ζῶν καὶ ὑγιὲς αἰνέσει τὸν κύριον· ²⁵ ὡς μεγάλη ἡ
 28 ἐλεημοσύνη τοῦ κυρίου, καὶ ἐξίλασμός τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ' αὐτόν· ²⁶ οὐ
 29 γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.
 30 ²⁷ τί φωτεινότερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ πονηρὸς ἐνθυμηθήσεται
 31 ²⁸ σάρκα καὶ αἷμα· ²⁸ δύναμιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ οἱ ἄν-
 32 θρωποι πάντες, γῇ καὶ σποδός.

XVIII.

2 Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ· ² κύριος μόνος δικαιο-
 3 ῃθήσεται· ³ οὐδενὶ ἐξεποίησεν ἐξαγγελίαι τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ τίς ἐξηγναίσει τὰ

28. ἐξεβλίψεν 29. ἐπὶ τὴν γῆν XVII. 3. εἰκόνα εαυτοῦ 4. οὐ καὶ
 primum 8. καὶ ἔθηκεν 9. ἵνα διηγούνται 11. ἐκληροδ. αὐτοὺς 12. δια-
 ῃθη. αἰωνιον 13. C μεγαλειον ... AC ἰδον ... C φωνῆς αὐτοῦ 15. αἱ οδ.
 αὐτοῦ ... C ἐνωπιον αὐτοῦ ... οφθαλμ. αὐτῶν 19. AC παντα ... ἔργα
 αὐτοῦ ... οἱ οφθ. αὐτῶν 23. κεφαλ. αὐτοῦ ... C ἀνταποδωσει in fine
 24. C τοὺς μετανοοῦσιν ... C ἐκλείποντας 25. C ἐπιστρέφουσιν 26. C ἐπανα-
 γαγε 27. AC οὐ καὶ ζώντων ... ed. rom. αἰδου; εἰ ἀνθρωπολογῆσιν. 30. ο
 υἱος 31. πονηρον ... AC σαρεξ 32. καὶ ἀνθρωποι XVIII. 4. AC οὐδενι
 , AC ἐξηγνευσει .

μεγαλειᾷ αὐτοῦ· ⁵ κράτος μεγαλυσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμῆσεται· καὶ τίς β προσήσεται ἐκδιηγῆσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ· ⁶ οὐκ ἔστιν ἐλαττωῖσθαι οὐδὲ προσ- 6 θεῖναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμασία τοῦ κυρίου· ⁷ ὅταν συντελέσῃ 7 ἄνθρωπος τότε ὄρχεται, καὶ ὅταν παύσῃται τότε ἀπορηθήσεται· ⁸ τί ἄνθρω- 8 πος καὶ τί ἡ γῆσις αὐτοῦ· τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ· ⁹ ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου πολλὰ ἔτη ἑκατόν· ¹⁰ ὡς σταγῶν ὕδατος ἀπὸ 9 10 θαλάσσης καὶ ψῆφος ἄμμου, οὕτως ὀλίγα ἔτη ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος· ¹¹ διὰ τοῦτο 11 ἐμακροθύμησε κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹² εἶδε καὶ ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά, διὰ τοῦτο ἐπλήθυνε 12 τὸν ἐξίλασμόν αὐτοῦ· ¹³ ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἔλεος δὲ κυ- 13 ρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ· ¹⁴ τοὺς ἐκδεχομένους παιδεῖν ἔλεει, καὶ τοὺς 14 κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ· ¹⁵ τέκνον, ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῶς μῶμον, 15 καὶ ἐν πάσῃ δόσει λύπην λόγων· ¹⁶ οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος· οὕτως 16 κρείσσων λόγος ἢ δόσις· ¹⁷ οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν· καὶ ἀμφοτέρω 17 παρὰ ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ· ¹⁸ μωρὸς ἀχαρίστως δνειδιεῖ, καὶ δόσις βασκάνου 18 ἐκτῆχει ὀφθαλμούς· ¹⁹ πρὶν ἢ λαλῆσαι μάνθανε, καὶ πρὸ ἀρρώστιας θρα- 19 πεύου· ²⁰ πρὸ κρίσεως ἐξέταξε σεαυτὸν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὐρήσεις ἐξι- 20 λασμόν· ²¹ πρὶν ἀρρώσθησαί σε ταπεινώσῃ, καὶ ἐν καιρῷ ἀμαρτημάτων 21 δεῖξον ἐπιστροφὴν· ²² μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως, καὶ μὴ 22 μείνης ἕως θανάτου δικαιοσύνης· ²³ πρὶν εὐξασθαι ἐτοίμασον σεαυτὸν, καὶ 23 μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον· ²⁴ μνησθῇτι θυμοῦ ἐν ἡμέραις 24 τελευτῆς, καὶ καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου· ²⁵ μνησθῇτι και- 25 ρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς, πτωχεῖαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις πλούτου· ²⁶ ἀπὸ πρῶτον ἐως ἐσπέρας μεταβάλλει καιρὸς, καὶ πάντα ἐστὶ ταχινὰ ἔναιτι 26 κυρίου· ²⁷ ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται, καὶ ἐν ἡμέραις ἀμαρ- 27 τιῶν προσέξει ἀπὸ πλημμελείας· ²⁸ πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν, καὶ τῷ εὐρόντι 28 αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν· ²⁹ συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ 29 ἀνωμβρῆσαν παροιμίας ἀκριβεῖς· ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ· ³⁰ ὅπισω τῶν ἐπι- 30 θυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεών σου κώλυου· ³¹ ἐὰν χορηγῇ- 31 σῃς τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, ποιήσει σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου· ³² μὴ εὐφραίνου σου πολλῇ τρυφῇ, μηδὲ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς· ³³ μὴ 32 33 γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδὲν σοὶ ἔστιν ἐν μαρσупείῳ.

XIX.

Ἔργατης μέθυρος οὐ πλουτισθήσεται, ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μι- 4 κρὸν πεσεῖται· ² οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετούς, καὶ ὁ κολλῶμενος 2 πόρνοις τολμηρότερος ἔσται· ³ σῆτες καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν, 3 καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται· ⁴ ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδίᾳ, καὶ ὁ 4 ἀμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει· ⁵ ὁ εὐφρανόμενος καρδίᾳ κατα- 5 γνώσῃσεται, ⁶ καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλαττονοῦται κακία· ⁷ μηδέποτε δευτερώ- 6 7

4. C τα μεγαλια του κυριου 5. C εργα pro ελεη 6. C* ελαττουσθαι 7. συντελεσει α. τ. ερχεται ... AC απορρηθησεται 10. C εν ημεραις 12. ιδεν ... *τ. καταστρ. αυτου 13. C om και ante επιστρεφων ... C το π. αυτων 14. AC παιδιαν ελεα 15. C λογω 17. ουχ ιδου 20. ιλασμον 23. C ευξασθαι σε ... C γεινου 24. C** εν ημερα ... C εν επιστροφη 25. μνηστ. κατα καιρον λ. εν ημεραις πλ. 27. om και 29. C ανωμβρωσαν ... *εν παροιμiais ... C** om (vdtr) εγκρατ. ψυχης 30. μη κωλυου 31. εαν ευδοκησεις τη ... ποιησεις επιχαρμα 32. μη προσδεθηης συμβολης, C μηδε προσδεθηης συ συμβολη 33. AC δανισμου ... AC μαρσιπτω XIX. 1. C ο εξουθενων 2. C τολμηρος 3. AC σηπη και σκολ. 4. C εγπιστευων 6. ελαττων. καρδια

8 σης λόγον, καὶ οὐδὲν σοι οὐ μὴ ἐλαττονωσῇ. ⁸ ἐν φίλῳ καὶ ἐν ἐχθρῷ μὴ
 9 διηγοῦ, καὶ εἰ μὴ ἔστί σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε· ⁹ ἀκήκοε γὰρ σου καὶ
 10 ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισήσει σε. ¹⁰ ἀκήκοας λόγον, συναποθάνειω
 11 σοι· θάρσει, οὐ μὴ σε ῥήξει. ¹¹ ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδινήσει μωρός, ὥς
 12 ἀπὸ προσώπου βρέφους ἢ τίκτουςα. ¹² βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρκός, οὕτως
 13 λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ. ¹³ ἔλεγεον φίλον, μὴ ποτε οὐκ ἐποίησεν, καὶ εἴ τι
 14 ἐποίησε, μὴ ποτε προσῆλθῃ. ¹⁴ ἔλεγεον τὸν φίλον, μὴ ποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἰ
 15 εἵρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ. ¹⁵ ἔλεγεον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται διαβολή,
 16 καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πίστευε. ¹⁶ ἔστιν ὀλισθαίνων καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς, καὶ τίς
 17 οὐχ ἡμάρτησεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; ¹⁷ ἔλεγεον τὸν πλησίον σου πρὶν ἢ ἀπειλη-
 20 σαι, καὶ ὁδὸς τόπον νόμου ὑψίστου. ²⁰ πᾶσα σοφία φόβος κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ
 22 σοφίᾳ ποίησις νόμου. ²² καὶ οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ ἔστιν
 23 ὅπου βουλή ἁμαρτωλῶν φρόνησις. ²³ ἔστι πονηρία καὶ αὕτη βδέλυγμα, καὶ
 24 ἔστιν ἀφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ. ²⁴ κρείττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμπορος
 25 ἢ ²⁵ περισσεύων ἐν φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμον. ²⁵ ἔστι πανουργία ἀκριβής
 26 καὶ αὕτη ἄδικος, καὶ ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι κρίμα. ²⁶ ἔστι πο-
 27 νηρευόμενος συγκεχυρῶς μελανία, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρης δόλου· ²⁷ συγκύ-
 28 ρων πρόσωπον καὶ ἑτεροκυφῶν, ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη προσφάσει σε· ²⁸ καὶ
 ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν εὖρῃ καιρὸν κακοποιήσῃ.
 29 ²⁹ ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνὴρ, καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως προσώπου ἐπι-
 30 γνωσθήσεται νοήμων· ³⁰ στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων καὶ βήματα
 ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ. (20, 1.) ἔστιν ἐλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν
 ὥρατος, καὶ ἔστι σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.

XX.

2 ² Ὡς καλὸν ἐλέγξει ἡ θυμοῦσθαι, καὶ ὁ ἀνδομολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως
 4 κωλυθήσεται. ⁴ ἐπιθυμία εὐνοῦχου ἀποπαρθενῶσαι νεάνιδα, οὕτως ὁ ποιῶν ἐν
 5 βίᾳ κρίματα. ⁵ ἔστι σιωπῶν εὐρισκόμενος σοφός, καὶ ἔστι μισητὸς ἀπὸ πολ-
 6 λῆς λαλιᾶς. ⁶ ἔστι σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σιωπῶν εἰδὼς
 7 καιρόν. ⁷ ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ, ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ ἄφρων
 8 ὑπερβήσεται καιρόν. ⁸ ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυγθήσεται, καὶ ὁ ἐνεξουσιαζό-
 9 μενος μισηθήσεται. ⁹ ἔστιν εὐδοία ἐν κακοῖς ἀνδρὶ, καὶ ἔστιν εὐρεμα εἰς
 10 ἐλάττωσιν. ¹⁰ ἔστι δόσις ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις ἣς τὸ ἀνταπό-
 11 δομα διπλοῦν. ¹¹ ἔστιν ἐλάττωσις ἐνεκεν δόξης, καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπεινώσεως
 12 ἤρε κεφαλὴν. ¹² ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου καὶ ἀποτινύνων αὐτὰ ἑπτα-
 13 πλάσιον. ¹³ ὁ σοφὸς ἐν λόγῳ ἑαυτὸν προσφιλεῖ ποιήσῃ, χάριτες δὲ μωρῶν ἐκ-
 14 χυθήσονται. ¹⁴ δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει σοι, οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
 15 ἀντὶ ἐνὸς πολλοί· ¹⁵ ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίζει, καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα
 αὐτοῦ ὥς κήρυξ· σήμερον δανιεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσῃ, μισητὸς ἄνθρωπος

7. C ουδεν ... ελαττονηθη 8. AC και εχθρω 9. C σου γαρ ... (μα-
 σησει) 10. C συναποθανειτω ... θαρση 12. C πεπηγως 13. C ελεγχον ...
 C και η τε ... οη και ει τι usque προςθη 14. om ελεγε. usque ειπε ... C*
 ελεγχον ei C τον πλησιον ... AC και η ειρηκεν ... δευτερωσει 15. C* ελεγχον
 16. ολισθανων ... AC ημαρτεν (17. C νομον) 20. C παρα κυριου pro φοβ.
 κυρ. ... AC** ποιησεις 22. AC om οπου 24. C χρυσων ... εν συνεσει
 pro εν φρονησει 26. πληρεις 27. C εγνωσθη 28. κακοποι. σε 29. C*
 και απο ορασεως 30. C βημα ... AC αναγγελει ei C add σοι ... τα περι
 εμου (20, 1.) C σιωπων in rasura habet XX. 2. C κωλυσθησεται 4. C
 αποπαρθενωσεν 7. αφρων pro αφρων 8. λογον ... ο εξουσιαζομενος 9.
 ευωδια 11. εστιν ελαττων 12. ο αγοραζων ... αποτηννων 13. εν λο-
 γοις ... *προσφιλην 15. δανειε x. αυρ. αποτισει

ὁ τοιοῦτος. ¹⁶ μωρὸς ἐρεῖ Οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος, καὶ οὐκ ἔστι χάρις τοῖς 16
ἀγαθοῖς μου· οἱ ἔσθοντες τὸν ἄρτον μου φαῦλοι γλώσση. ¹⁷ ποσάκις καὶ ὅσοι 17
καταγελάσονται αὐτοῦ; ¹⁸ ὀλισθημα ἀπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης, 18
οὕτως πτώσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἦξει. ¹⁹ ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος· 19
ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδεδειχισθήσεται. ²⁰ ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκι- 20
μασθήσεται παραβολή, οὐ γὰρ μὴ εἶπη αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς. ²¹ ἔστι κω- 21
λυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγί-
σεται. ²² ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ ἄφρονος 22
προσώπου ἀπολεῖ αὐτήν. ²³ ἔστι χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ, καὶ 23
ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. ²⁴ μῶμος πονηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψεῦδος, ἐν 24
στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδεδειχισθήσεται. ²⁵ αἰρετὸν κλέπτῃς ἢ ὁ ἐνδεδειχί- 25
ψευδεῖ, ἀμφοτέροι δὲ ἀπώλεια κληρονομήσουσι. ²⁶ ἦτος ἀνθρώπου ψευδοῦς 26
ἀτιμία, καὶ ἡ αἰσχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδεδειχώς. ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ.
²⁷ ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτόν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγι- 27
στάσι. ²⁸ ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρέσκων 28
μεγιστάσιν ἐξιδάσεται ἀδικίαν. ²⁹ ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σο- 29
φῶν, καὶ ὡς φιδὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγκμούς. ³⁰ σοφία κεχυρμένη 30
καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ³¹ κρείσσων ἄνθρωπος 31
ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

XXI.

Τέκνον ἦμαρτες, μὴ προσεῖς μηκέτι, καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δεή-
σῃ. ² ὥς ἀπὸ προσώπου ὄψεως φεύγε ἀπὸ ἁμαρτίας· ἐάν γὰρ προσέλθῃς, 2
δήξεταί σε· ὁδόντες λέοντος οἱ ὁδόντες αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώ-
πων. ³ ὥς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία, τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴσσις. 3
⁴ καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον, οὕτως οἶκος ὑπερηφάνου ἐρη- 4
μωθήσεται. ⁵ δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ, καὶ τὸ κρίμα 5
αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται. ⁶ μισῶν ἐλεγμὸν ἐν ἔχνει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ 6
φοβούμενος κύριον ἐπιστρέφει ἐν καρδίᾳ. ⁷ γνωστὸς μακροῦ ἐν 7
γλώσσῃ, ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῷ ὀλισθαίνειν αὐτόν. ⁸ ὁ οἰκοδομῶν τὴν 8
οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἀλλοτρίοις ὥς ὁ συναγὼν αὐτοῦ τοὺς λίθους εἰς
χειμῶνα. ⁹ στυππεῖον συνηγμένον συναγωγῇ ἀνόμων, καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν 9
φλῶς πυρὸς. ¹⁰ ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὠμαλισμένη ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐ- 10
τῆς βόθρος ἄδου. ¹¹ ὁ φυλάσσων νόμον κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ, 11
καὶ συντέλεια τοῦ φόβου κυρίου σοφία. ¹² οὐ παιδευθήσεται ὅς οὐκ ἔστι πανοῦρ- 12
γος· ἔστι πανουργία πληθύνουσα πικρίαν. ¹³ γνῶσις σοφοῦ ὥς κατακλισμὸς 13
πληθυνθήσεται, καὶ ἡ βουλὴ αὐτοῦ ὥς πηγὴ ζωῆς. ¹⁴ ἔγκατα μωροῦ ὥς ἀγ- 14
γεῖον συντετριμμένον, καὶ πᾶσαν γνῶσιν οὐ κρατήσῃ. ¹⁵ λόγον σοφὸν ἐάν 15
ἀκούσῃ ἐπιστήμων, αἰνέσει αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτὸν προσεθήσει· ἡκούσεν ὁ спа-
ταλῶν καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νώτου αὐτοῦ.
¹⁶ ἐξηγήσις μωροῦ ὥς ἐν ὁδῷ φορτίον, ἐπὶ δὲ χεῖλους συνετοῦ εὐρεθήσεται 16
χάρις. ¹⁷ στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ 17
διανοηθήσεται ἐν καρδίᾳ. ¹⁸ ὥς οἶκος ἡφανισμένος οὕτως μωρῷ σοφία, καὶ 18
γνώσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι. ¹⁹ πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτοις παιδεία, καὶ 19

16. om μοι 22. απολλυει pro απολει 25. om ἢ ὁ 26. ψευδος
27. προσεξει 28. θειμωνιων ... αδικιας 89. αποτρεμει 31. κριπτων
XXI. 3. και τη πληγη 4. υπερηφανων 6. ελεγχον ... τον θεον 7. ολι-
σθαινειν 8. ως συναγων τους λιθους αυτου 9. στυππιον ... εισαγωγη
10. επ εσχατων 12. AC εστιν δε ... ** παιδιαν 13. C η βουλη αυτων
14. A ως αγγιον, C αγγιον omisso ως 15. οπισω των ωτων αυτου 16. C
φ**ρητιον ... om χαρις 17. AC διανοηθησονται 19. C εν πασιν ...
ανομια του παιδιου pro ανοη. παιδεια (C παιδεια)

20 ὡς χειροπέδαι ἐπὶ χεῖρὸς δεξιᾶς. ²⁰ μωρὸς ἐν γέλωτι ἀνυψοῖ φωνὴν αὐτοῦ,
 21 ἀνὴρ δὲ πανοῦργος μόλις ἡσυχῇ μειδιάσει. ²¹ ὡς κόσμος χρυσοῦ φρονίμω
 22 παιδεῖα, καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βραχίονι δεξιῶ. ²² πούς μωροῦ ταχύς εἰς οἰκίαν,
 23 ἄνθρωπος δὲ πολυπείρος αἰσχυνθήσεται ἀπὸ προσώπου. ²³ ἄφρων ἀπὸ θύρας
 24 παρακύνπτει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἔξω στήσεται. ²⁴ ἀπαιδευσία
 25 ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ θύραν, ὁ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμία. ²⁵ χεῖλη
 26 αἰλοτριῶν ἐν τούτοις βαρυνθήσεται, λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταθήσονται.
 27 ²⁷ ἐν τῷ καταρᾶσθαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν αὐτὸς καταρᾶται τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.
 28 ²⁸ μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων, καὶ ἐν παροικίῃσει μισηθήσεται.

XXII.

Αἰδῶ ἡρδαλωμένω συνεβλήθη ὁκνηρός, καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ
 2 αὐτοῦ. ² βολβίτω κοπρίων συνεβλήθη ὁκνηρός, πᾶς ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκ-
 3 τινάξει χεῖρα. ³ αἰσχύνῃ πατὴρ ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου, ζυγάτηρ δὲ ἐπ' ἐλατ-
 4 τώσει γίνεται. ⁴ ζυγάτηρ φρονίμη κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ κατα-
 5 σχύουσα εἰς λύπην γεννήσαντος. ⁵ πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ ἡρασεῖα,
 6 καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται. ⁶ μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις,
 7 μάστιγες καὶ παιδεῖα ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας. ⁷ συγκαλλῶν ὄστρακον ὁ διδά-
 8 σκων μωρόν, ἐξεγείρων καθεύδοντα ἐκ βαθεῖως ὕπνου. ⁸ διηγούμενος νυστά-
 9 ζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ, καὶ ἐπὶ συνετελεῖα ἐρεῖ τί ἐστιν; ⁹ ἐπὶ νεκρῷ
 10 κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ φῶς, καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ σύνεσις. ¹⁰ ἥδιον
 11 κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ ὅτι ἀνεπαύσατο, τοῦ δὲ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον ἡ ζωὴ πο-
 12 νηρά. ¹² πένθος νεκροῦ ἐπτά ἡμέραι, μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι
 13 τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ¹³ μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον, καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ
 14 πορεύου. φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ
 15 ἐντιναγμῷ αὐτοῦ. ἔκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὐρήσεις ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ μὴ
 16 ἀκηδίασῃς ἐν τῇ ἀπονοῇ αὐτοῦ. ¹⁴ ὑπὲρ μόλυβδον τί βαρυνθήσεται, καὶ τί
 17 αὐτῷ ὄνομα ἄλλ' ἢ μωρός; ¹⁵ ἄμμον καὶ ἄλα καὶ βῶλον σιδήρου εὐκοπον
 18 ὑπενεγκεῖν ἢ ἄνθρωπον ἀσύνετον. ¹⁶ ἱμάντωσις ξυλὴν ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδο-
 19 μὴν ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται, οὕτως καρδία ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοή-
 20 ματος βουλῆς ἐν καιρῷ οὐ δειλιάσει. ¹⁷ καρδία ἡδρασμένη ἐπὶ διαβολῆς συνέ-
 21 σως ὡς κόσμος ψαμμωτὸς τοίχου ξυστοῦ. ¹⁸ χάρακες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι
 22 κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ ὑπομείνωσιν, οὕτως καρδία δειλὴ ἐπὶ διανοήματος
 23 μωροῦ κατέναντι παντὸς φόβου οὐ μὴ ὑπομείνῃ. ¹⁹ ὁ νύσων ὀφθαλμοὶ κατάξει
 24 δάκρυα, καὶ ὁ νύσων καρδίαν ἐκφαίνει αἰσθησιν. ²⁰ βάλλων λίθον ἐπὶ πετεινὰ
 25 ἀποσοβεῖ αὐτά, καὶ ὁ ὄνειδίζων φίλον διαλύσει φιλίαν. ²¹ ἐπὶ φίλον ἐὰν σπά-
 26 σῃς ῥομφαίαν μὴ ἀπελπίσῃς, ἔστι γὰρ ἐπ' ἀνόδοτος. ²² ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνολέξῃς
 27 στόμα, μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστι γὰρ διαλλαγή. ²³ πλὴν ὄνειδισμοῦ καὶ ὑπερηφανίας

20. AC την φωνην αυτου ... AC μηδιασει 24. AC χρυσοις ... AC παιδια ... κλιδων, C* χελιδων 24. C παρα θυρας ... AC ατιμιαν 25. C βαρυνθησονται 26. καρδ. δε φρονιμων 27. καταρασασθαι ... ασεβην, C τον ασεβη ... την ψυχ. αυτου 28. C και ου εαν παροικησει XXII. 2. κοπρω ... C εκτιναξει 5. η θρησκια 6. AC μαστιγ. δε και παιδια 7. βαθεου, C βαθεος 14. AC εξελειπεν bis (ed. rom. omi εξελειπε γαρ ante φως) ... AC συνεσιν ... AC ιδιον ... του γαρ μωρου, C του μωρου ... A (item C* vdr) omi η 12. αυτων 13. εντιναγματι ... κηδιασας ... C υπονοια 14. AC μολιβδον (A vitiose βολιβδον?) 15. σιδηρον 16. ** ενδεδεμενη post οικοδ. pon. (*om) ... συσεισμο, C συσεισμο 17. επι διανοια 18. AC χαλικες ... ου μη υπομενουσιν, C ουκ υπομινουσιν 19. οφθαλμους

καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς δολίας, ἐν τούτοις ἀποφεύξεται πᾶς φίλος. ²³πίστιν κτῆσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ²³ αὐτοῦ ὁμοῦ πλησθῇ· ἐν καιρῷ θλίψεως διάμενε αὐτῷ, ἵνα ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃ. ²⁴πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός, οὕτως ²⁴ πρὸ αἰμάτων λοιδοραί. ²⁵φίλον σκεπάσαι οὐκ αἰσχυνθήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οὐ μὴ κρυβῶ, ²⁶καὶ εἰ κακὰ μοι συμβῇ δι' αὐτόν, πᾶς ὁ ἀκούων ²⁶ φυλάσσεται ἀπ' αὐτοῦ. ²⁷τίς δώσει μοι ἐπὶ στόμα μου φυλακὴν καὶ ἐπὶ τῶν ²⁷ χειλέων μου σφραγίδα πανουργον, ἵνα μὴ πέσω ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά μου ἀπολέσῃ με;

XXIII.

Κύριε, πάτερ καὶ δέσποτα ζωῆς μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐτῶν, μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς. ²τίς ἐπιστήσῃ ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου ² μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδεῖαν σοφίας, ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου μὴ φείσονται, καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, ³ὅπως μὴ ³ πληθύνωσιν αἱ ἀγνοαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου πλεονάσωσι, καὶ πεσοῦμαι ἔναντι τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖται μοι ὁ ἐχθρός μου. ⁴κύριε, πάτερ καὶ ⁴ θεὲ ζωῆς μου, μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῶς μοι, ⁵καὶ ἐπιβυβαίναν ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ· ⁶κοιλίας ὀρεῖς καὶ σπινθίσκας μὴ καταλαβέτωσάν με, ⁶ καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῶς με. ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ. ⁷παιδεῖαν ⁷ στόματος ἀκούσατε τέκνα, καὶ ὁ φυλάσσων οὐ μὴ ἀλῶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ· ⁸καταλειφθήσεται ἁμαρτωλός, καὶ λοῖδορος καὶ ὑπερήφανος σκανδαλίσθήσονται ἐν αὐτοῖς. ⁹ὅρκῳ μὴ ἐξίσης τὸ στόμα σου, καὶ ὀνομασία τοῦ ⁹ ἁγίου μὴ συνεσιζῇς. ¹⁰ὥστε γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς ἀπὸ μά- ¹⁰ λωπος οὐκ ἐλαττωθήσεται, οὕτως καὶ ὁ ὁμνῶν καὶ ὀνομάζων διὰ παντός ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καθαρισθῇ. ¹¹ἄνθρωπος πολυόρκος πλησθήσεται ἀνομίας, ¹¹ καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ· ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ὑπερίδῃ, ἥμαρτε δισσῶς· καὶ εἰ διὰ κενῆς ὤμοσεν, οὐ δικαιωθήσεται, πλησθήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ. ¹²ἔστι λέξις ¹² ἀντιπεριβεβλημένη θανάτῳ, μὴ εὐρεθήτω ἐν κληρονομίᾳ Ἰακώβ· ἀπὸ γὰρ εὐσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται. ¹³ἀπαιδευσίαν ἀσυρῇ μὴ συνεσίσης τὸ στόμα σου· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος ¹³ ἁμαρτίας. ¹⁴μνηστῆρι πατρός καὶ μητρός σου, ἀνὰ μέσον γὰρ μεγιστάνων ¹⁴ συνεδρεύεις· μὴ ποτ' ἐπιλάβῃ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τῷ ἔτισμῳ σου μακρυνθῇς, καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθῃς, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου καταράσῃ. ¹⁵ἄνθρωπος συνεσιζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ¹⁵ αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευσθῇ. ¹⁶δύο εἶδη πληθύνουσιν ἁμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον ¹⁶ ἐπάξει ὀργήν· ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ σβεσθῇ ἕως ἂν καταποθῇ· ἄνθρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύσῃται ἕως ἂν ¹⁷ ἐκκαύσῃ πῦρ· ¹⁷ἄνθρωπος ἐπιλάτῃ πόρνῳ πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν ¹⁷ τελευτήσῃ· ¹⁸ἄνθρωπος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, λέγων ἐν τῇ ψυχῇ ¹⁸ αὐτοῦ Τίς με ὀρᾷ· σκοτός κύκλω μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσι, καὶ οὐ-
θεῖς με ὀρᾷ, τί εὐλαβοῦμαι; τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνηστῆσεται ὁ ὕψι-

22. πας ο φίλ. 23. ινα επι τοις αγ. αυτ. ευφρανθης συ 26. συμβε-
βηκεν ... πας ακουων 27. δωσει επι στοματι μου ... πανουργων XXIII.
1. πατηρ κ. θεος ζωης ... εγκαταλειπης ... και μη αφης 2. επιστηση
... παιδιας ... φισωνται 3. πληθυνωσιν 6. αναιδη ... οτι παιδεια στο-
ματος 7. παιδιαν ... εν τ. χειλ. αυτ. cum καταλειφθ. conjig. 8. αμαρτω-
λος c. seqq. conjig. 9. ονομας. του υψιστου 10. και ο ονομαζων δ. παντ.
το ονομα κυριου απο αμαρτ. 11. υπερειδη 14. πατρος σου ... μη ποτε
... οτι καταραση 16. πληθυνωσιν ... ed. rom. καταποθη c. seqq. conjig.
18. ανθρωπ. πορνος παραβ. α. τ. κοιτης αυτου ... λεγων τη ... τινα ευλαβομαι

19 στος· ¹⁹ καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων
20 καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀπόκρυφα μέρη. ²⁰ πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάντα ἔγνωσται
21 αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ συντελεσθῆναι. ²¹ οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκ-
22 δικηθήσεται, καὶ οὐ οὐχ ὑπενόησε πιασθῆσεται. ²² οὕτως καὶ γυνὴ κατα-
23 λipoύσα τὸν ἄνδρα καὶ παριστῶσα κληρονόμον ἐξ ἄλλοτρίου· ²³ πρῶτον μὲν
γὰρ ἐν νόμῳ ὑψίστου ἠπειρώσῃ, καὶ δευτερον εἰς ἄνδρα ἑαυτῆς ἐπλημέλῃσῃ,
καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύσῃ, ἐξ ἄλλοτρίου ἄνδρος τέκνα παρέστησεν·
24 ²⁴ αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπῇ ἔσται·
25 ²⁵ οὐ διαδώσουσι τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐ δώσουσι
26 καρπὸν· ²⁶ καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνειδος αὐ-
27 τῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται· ²⁷ καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλειφθέντες ὅτι οὐδὲν
κρεῖττον φόβου κυρίου, καὶ οὐδὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς κυρίου.

XXIV.

ΑΙΝΕΣΙΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχῆσεται.
2 ² ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἐναντι δυνάμεως αὐτοῦ καυ-
3 χήσεται· ³ Ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξηλθὼν, καὶ ὡς ὀμίχλη κατεκάλυφα
4 γῆν· ⁴ ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα, καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στυλῷ νεφέλης·
5 ⁵ ὕψος οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη, καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιπάτησα· ⁶ ἐν
κύμασι θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔδνει ἐκτῆσά-
7 μιν· ⁷ μετὰ τούτων πάντων ἀνάπαυσιν ἐξήτησα, καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐ-
8 λισθῆσομαι· ⁸ τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἀπάντων, καὶ ὁ κτίσας με κατέ-
9 παυσε τὴν σκηνήν μου καὶ εἶπεν· Ἐν Ἰακώβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ
10 κατακληρονομήητι· ⁹ πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ' ἀρχῆς ἔκτισέ με, καὶ ἕως αἰῶνος
11 οὐ μὴ ἐκλείπω· ¹⁰ ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐλειτούργησα, καὶ οὕτως ἐν
12 Σιών ἐστηρίχθην· ¹¹ ἐν πόλει ἡγαπημένη ὁμοίως με κατέπαυσε, καὶ ἐν Ἰε-
13 ρουσαλὴμ ἡ ἐξουσία μου· ¹² καὶ ἐβρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξαμένῳ, ἐν μερίδι
14 κυρίου κληρονομίας αὐτοῦ· ¹³ ὡς κέδρος ἀνυψώθη ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ὡς
15 κυπαρίσσοι ἐν ὄρειν Ἀερμού· ¹⁴ ὡς φοινὴ ἀνυψώθη ἐν αἰγιαλοῖς, καὶ ὡς
φυτὰ ῥόδου ἐν Ἰεριχὺ· ¹⁵ ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ, καὶ ἀνυψώθη ὡς
16 πλάτανος· ¹⁶ ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπάλαθος ἀρωμάτων δέδωκα ὁσμὴν, καὶ
ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ δέδωκα εὐωδίαν, ὡς χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτή, καὶ
17 ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ· ¹⁷ ἐγὼ ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου, καὶ
18 οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος· ¹⁸ ἐγὼ ὡς ἄμπελος βλαστήσασα
19 χάριν, καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλοῦτου· ¹⁹ προσέλθετε πρὸς με
20 οἱ ἐπιθυμοῦντές μου, καὶ ἀπὸ τῶν γεννημάτων μου ἐμπλήσθητε· ²⁰ τὸ γὰρ
μνημόσυρόν μου ὑπὲρ μέλι γλυκύ, καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ μέλιτος κηροῦ.
21 ²¹ οἱ ἐσθιόντές με ἔτι πεινάσουσι, καὶ οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν· ²² ὁ
ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτή-
23 σουσιν· ²³ ταῦτα πάντα βίβλος διαθήκης θεοῦ ὑψίστου, νόμον ὃν ἐνετείλατο

49. κατανοοῦντες ἀποκρυφα 20. τελεσθῆναι 24. καὶ ος οὐχ ὑπεν.
χολασθῆσεται 22. καταλείπουσα 23. ὑψιστῶ ... ἀνδρα αὐτῆς ... καὶ ἐξ
ἀλλοτρ. 25. οὐκ οἰσουσιν καρπὸν 26. καταλείψις XXIV. σοφίας ἀνε-
σις 4. ἐμμεσῶ ... καυχῆσονται 3. ὀμίχλην 7. ἐξήτησα ἀναπαυσιν ...
ed. rom. τινός 8. οἱ Ἐν ... κληρονομήητι 9. ἀπαρχὴν ... ἐως αἰώνων
... ἐκλείπω 10. ἐλειτούργουν 11. ἐξουσίαν μου 13. ἐν ὄρει 14. καὶ ὡς
ἐλαία 15. δέδωκα ῥιγὸ δέδωκα ... καὶ ὡς χαλβάνη 16. ἐγὼ δὲ ὡς τερε-
μινθος 17. ἐβλαστήσα 19. προσέλθετε ... γεννημάτων 20. ὑπερ το μέλι
το γλυκυ ... μέλιτος καὶ κηροῦ 21. ἐσθιόντες 23. ἐνετείλατο ἡμῖν

Μωυσῆς, κληρονομίαν συναγωγαῖς Ἰακώβ· ²⁵ ὁ πιμπλὼν ὡς Φεισὼν σοφίαν, ²⁵ καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων· ²⁶ ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν, καὶ ²⁶ ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις ῥερισμοῦ· ²⁷ ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδεῖαν, ὡς Ἰηθὼν ²⁷ ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ. ²⁸ οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γυνῶναι αὐτήν, καὶ οὕτως ὁ ²⁸ ἔσχατος οὐκ ἐξίχυσεν αὐτήν· ²⁹ ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπληθύνθη διανοήμα ²⁹ αὐτῆς, καὶ ἡ βουλή αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης. ³⁰ καὶ ὡς διῶρυξ ἀπὸ ³⁰ ποταμοῦ, καὶ ὡς ὑγραγωγὸς ἐξῆλθεν εἰς παράδεισον· ³¹ εἶπα Ἰοτιῶ μου τὸν ³¹ κήπον, καὶ μεθύσω μου τὴν πρασίαν· καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ διῶρυξ εἰς ποταμόν, καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν. ³² ἔτι παιδεῖαν ὡς ὄρῳρον ³² φωτιῶ, καὶ ἐκφανῶ αὐτὰ ἕως εἰς μακράν· ³³ ἔτι διδασκαλίαν ὡς προφητείαν ³³ ἐκχεῶ, καὶ καταλείψω αὐτήν εἰς γενεὰς αἰώνων. ³⁴ ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ³⁴ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.

XXV.

Ἐν τρισὶν ὥραισιν καὶ ἀνέστην ὥραία ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων· ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φίλια τῶν πλησίων, καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι. ² τρία δὲ εἶδη ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ προσώχθισα σφόδρα ² τῇ ζωῇ αὐτῶν· πτωχὸν ὑπερήφανον, καὶ πλούσιον ψεύστην, γέροντα μοιχόν ἀποκτείνον συνάντη. ³ ἐν νεότητι οὐ συναγέροχας, καὶ πῶς ἂν εὐροῖς ἐν τῷ ³ γήρῃ σου; ⁴ ὡς ὥραϊον πολιαις κρίσις, καὶ πρεσβυτέροις ἐπιγινώσκει βουλήν· ⁴ ὡς ὥραία γερόντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις διανοήμα καὶ βουλή· ⁵ στέ- ⁵ φανος γερόντων πολυπειρία, καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. ⁷ ἐννέα ⁷ ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρδίᾳ, καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης· ἀνθρώπος εὐφρανόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν· ⁸ μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ, καὶ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠλίπισεν, καὶ ⁸ ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ αὐτοῦ· ⁹ μακάριος ὃς εὖρε φρόνησιν, καὶ ὁ διηγοῦ- ⁹ ὢς σοφίας εἰς ὧτα ἀκουόντων· ¹⁰ ὡς μέγας ὁ εὐρὼν σοφίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ ¹⁰ τὸν φοβούμενον τὸν κύριον· ¹¹ φόβος κυρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν, ὁ κρατῶν ¹¹ αὐτοῦ τίμη ὁμοιωθήσεται; ¹³ πᾶσαν πληγὴν, καὶ μὴ πληγὴν καρδίας· καὶ πᾶσαν ¹³ πονηρίαν, καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός· ¹⁴ πᾶσαν ἐπαγωγὴν, καὶ μὴ ἐπαγωγὴν ¹⁴ μισούντων· καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν, καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν. ¹⁵ οὐκ ἔστι κε- ¹⁵ φαλή ὑπὲρ κεφαλῇ ὄψεως, καὶ οὐκ ἔστι θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ. ¹⁶ συνοι- ¹⁶ κῆσαι λέοντι καὶ δράκοντι εὐδοκίῳ ἢ ἐνοικίῳ μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς. ¹⁷ πονηρία γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὄρασιν αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ¹⁷ ὡς σάκκον· ¹⁸ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίου αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ¹⁸ ἀκούσας ἀνεστέναξε πικρά. ¹⁹ μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός, κληρὸς ¹⁹ ἀμαρτωλοῦ ἐπιπέσει αὐτῇ. ²⁰ ἀνάβασις ἀμμούδης ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως ²⁰ γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ. ²¹ μὴ προσπέσης ἐπὶ κάλλος γυναικός, καὶ ²¹ γυναῖκα μὴ ἐπιποθήσης. ²² ὀργὴ καὶ ἀναιδέεια καὶ αἰσχύνῃ μεγάλη γυνὴ ἐάν ²² ἐπιχορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. ²³ καρδίᾳ ταπεινῇ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ ²³ πληγὴ καρδίας γυνὴ πονηρά· χεῖρες παρειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα, ἥτις οὐ μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. ²⁴ ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἀμαρτίας, καὶ δι' ²⁴ αὐτήν ἀποζητήσκομεν πάντες. ²⁵ μὴ δῶς ὕδατι διέξοδον, μηδὲ γυναικὶ πονηρᾶ ²⁵ ἐξουσίαν· ²⁶ εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπό- ²⁶ τεμε αὐτήν.

25. ο πιπλων ως φισων 27. παιδιαν 29. διανοηματα ... η βουλ. αυτου 31. ποτισω ... εγενετο μου η 32. παιδιαν ... εμφανιω 33. προφητιαν ... γενεαν XXV. 3. α εν νεοτητι ου συναγειοχας 7. εν τη καρδια μου ... απο γλωσσης 8. αναξιω εαυτου 14. και πασ. επαγωγ. 16. ευδοκησε η συνοικησαν 17. ως αρκος 21. και γυναικα εν καλλει 25. παρηρσιαν προ εξουσιαν

XXVI.

Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ δι-
 2 πλάσιος. ² γυνὴ ἀνδρείᾳ εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρώσει
 3 ἐν εἰρήνῃ. ³ γυνὴ ἀγαθὴ μερὶς ἀγαθῆς, ἐν μερίδι φοβουμένων κύριον δοσθή-
 4 σεται. ⁴ πλουσίῳ δὲ καὶ πτωχοῦ καρδίᾳ ἀγαθῇ, ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον
 5 ἰλαρόν. ⁵ ἀπὸ τριῶν εὐλαβήσῃ ἡ καρδίᾳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ
 6 ἐδεήσῃ· διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὅλου, καὶ καταφυσμόν, ὑπὲρ βιά-
 7 νατον πάντα μοχθηρά· ⁶ ἄλλος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ ἀντίζηλος ἐπὶ γυ-
 8 ναικί, καὶ μάστιξ γλώσσης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα. ⁷ βοοῦγιον σαλευόμενον γυνὴ
 8 πονηρά, ὁ κρατῶν αὐτῆς ὥς ὁ δρασσόμενος σκορπίου. ⁸ ὀργὴ μεγάλη γυνὴ
 9 μέγιστος, καὶ ἀσχημοσύνην αὐτῆς οὐ συγκαλύψει. ⁹ πορνεία γυναικὸς ἐν με-
 10 τωρισμοῖς ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωστήσεται. ¹⁰ ἐπὶ θυ-
 11 γατρὶ ἀδιατρέπτω στερέωσον φυλακὴν, ἵνα μὴ εὐρύσῃ ἀνεσθῇ ἐκ τῆς χρήσεως.
 12 ¹¹ ὁπίσω ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ θαυμάσῃς ἐὰν εἰς σὲ πλημ-
 13 μελήσῃ. ¹² ὥς διψῶν ὁδοιπόρος τὸ στόμα ἀνοίγει, καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος
 14 τοῦ συνέγγυς πλεῖται, κατέναντι παντὸς πασσάλου καθίσταται, καὶ ἔναντι βέλους
 15 ἀνοίξει φαρέτραν. ¹³ χάρις γυναικὸς τέρπει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὅσα
 16 αὐτοῦ πιανεῖ ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς. ¹⁴ δόσις κυρίου γυνὴ σιγηρά, καὶ οὐκ ἔστιν
 17 ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς. ¹⁵ χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυνηρά, καὶ
 18 οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς. ¹⁶ ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις
 19 κυρίου, καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτοῦ. ¹⁷ λύχνος ἐκλάμ-
 20 πων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας, καὶ κάλλος προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ. ¹⁸ στῦλοι
 21 χρυσοὶ ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες ὠραῖοι ἐπὶ στέρνοις εὐσταθοῦς. ²⁸ ἐπὶ
 22 θυσιὶ κελύπτται ἡ καρδίᾳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμὸς μοι ἐπήλθεν· ἄνθρω-
 23 πολεμιστὴς ὑστερῶν δι' ἔνδειαν, καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶν, ἐ-
 24 πανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν· ὁ κύριος ἐτοιμάσει εἰς ῥομφαίαν
 25 αὐτόν. ²⁹ μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας, καὶ οὐ δικαιωθήσεται
 26 κάπλος ἀπὸ ἁμαρτίας.

XXVII.

Χάριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἤμαρτον, καὶ ὁ ζητῶν πληθύνει ἀποστρέψει
 2 ὀφθαλμόν. ² ἀνὰ μέσον ἁρμῶν λίθων παγήσεται πᾶσσαλος, καὶ ἀνὰ μέσον
 3 πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία. ³ ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου
 4 κρατήσῃ κατὰ σπουδὴν, ἐν τάχει καταστραφήσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος. ⁴ ἐν σεί-
 5 σματι κοσκίνου διαμένει κοπρία, οὕτως σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ.
 6 ⁵ σκευὴ κεραμέως δοκιμάζει κάμινος, καὶ πειρασμὸς ἀνθρώπου ἐν διαλογισμῷ
 7 αὐτοῦ. ⁶ γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως λόγος ἐνθυμήματος
 8 καρδίας ἀνθρώπου. ⁷ πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινέσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ πειρασμὸς
 9 ἀνθρώπων. ⁸ ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαιον, καταλήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὥς ποδήρη
 10 δόξης. ⁹ πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει, καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς
 11 ἐργαζομένους αὐτὴν ἐπανθήσει. ¹⁰ λέων θήραν ἐνεδρεύει, οὕτως ἁμαρτία ἐρ-
 12 γαζομένους ἄδικα. ¹¹ διήγησις εὐσεβοῦς διὰ παντὸς σοφία, ὁ δὲ ἄφρων ὥς
 12 σελήνη ἀλλοιοῦται. ¹² εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν, εἰς μέσον δὲ
 13 διανοουμένων ἐνδελέχῃ. ¹³ διήγησις μωρῶν προσόχτισμα, καὶ ὁ γέλως αὐτῶν

XXVI. 1. καὶ ὁ ἀριθμὸς ... διπλασιον 2. ἀνδρῖα 3. τὸν κύριον 5. ἡυλαβηθῇ καρδίᾳ μου ... προσωπ. εφοβηθῇ ... ed. rom. υπ. θαν. c. καταφ. κοιηg. 7. ὡς δρασσομενος 8. οὐ μὴ συγκαλυφει 11. πλημμελησει 12. ἀνοίξει 13. τερπει ἀνδρα 16. οἰκίας αὐτῆς 18. χρυσεως XXVII. (4. ἀνθρώπους) 5. δοκειμασει ... ἐν λογισμῷ 6. καρδίᾳ 7. μὴ ἐπαινει 8. καταλημψῃ 9. ὁμοια αὐτων 10. ἀμαρτία 11. διηγῃς. σφου δια 13. προσόχτισμα

ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας. ¹⁴ λαλιὰ πολυόρκου ὀρθώσει τρίχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν ¹⁴ ἐμφραγμὸς ὧτων. ¹⁵ ἔκχυσις αἵματος μάχῃ ὑπερηφάνων, καὶ ἡ διαλοιδότης ¹⁵ αὐτῶν ἀκοή μοχθηρά. ¹⁶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ ¹⁶ οὐ μὴ εὖρη φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ¹⁷ στέρεον φίλον καὶ πιστώσῃ ¹⁷ μετ' αὐτοῦ· ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, οὐ μὴ καταδιώξῃς ὀπίσω αὐτοῦ. ¹⁸ καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως ¹⁸ ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίου. ¹⁹ καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου ἀπέλυ- ¹⁹ σας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ ζῆρευσας αὐτόν. ²⁰ μὴ αὐτὸν διώ- ²⁰ ξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. ²¹ ὅτι θανάτω ²¹ ἐστὶ καταδεῖσθαι, καὶ λοιδορίας ἐστὶ διαλλαγή· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀπῆλπισεν. ²² διανεύων ὀφθαλμῶν τεκταίνει κακὰ, καὶ οὐδεις αὐτὸν ἀποστήσει ²² ἀπ' αὐτοῦ. ²³ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεὶ στόμα σου καὶ ἐπὶ τῶν ²³ λόγων σου ἐκθαμμάσει, ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ²⁴ λόγοις σου δώσει σκάνδαλον. ²⁴ πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὁμοίωσα αὐτῷ, καὶ ²⁴ ὁ κύριος μισήσει αὐτόν. ²⁵ ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει, ²⁵ καὶ πληγὴ δολὰ διελεῖ τραυμάτα. ²⁶ ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, ²⁶ καὶ ὁ ἱσθῶν παγίδα ἐν αὐτῇ ἀλώσεται. ²⁷ ὁ ποῶν πονηρὰ εἰς αὐτὸν κυλι- ²⁷ σθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῶ πόθεν ἦκει αὐτῷ. ²⁸ ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνειδισμὸς ²⁸ ὑπερηφάνων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύσει αὐτόν. ²⁹ παγίδι ἀλώσονται ²⁹ οἱ εὐφραϊνόμενοι πτώσει εὐσεβῶν, καὶ ὀδύνη καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ ³⁰ θανάτου αὐτῶν. ³⁰ μῆνις καὶ ὀργὴ καὶ ταῦτά ἐστι βδελύγματα, καὶ ἄνθρωπος ³⁰ ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.

XXVIII.

Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου εὕρησει ἐκδίκησιν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
 Mi. 6, τηρῶν διατηρήσει. ² ἄφες ἀδίκημα τῷ πλησίον σου, καὶ τότε δεηθέντος σου ²
 12. αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται. ³ ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργήν, καὶ παρὰ ³
 κυρίου ζητεῖ ἴασιν; ⁴ ἐπ' ἄνθρωπον ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος, καὶ περὶ ⁴
 τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται; ⁵ αὐτὸς σὰρξ ὢν διατηρεῖ μῆνιν, τίς ἐξιλάσεται ὅ- ⁵
 τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ; ⁶ μνησθήτη τὰ ἔσχατα, καὶ παῦσαι ἐχθραῖνων, κατα- ⁶
 φθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἔμμενε ἐντολαῖς. ⁷ μνησθήτη ἐντολῶν, καὶ μὴ μη- ⁷
 νίσῃς τῷ πλησίον, καὶ διαθήκην ὑψίστου, καὶ πάρειδε ἄγνοιαν. ⁸ ἀπόσχου ἀπὸ ⁸
 μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας· ἄνθρωπος γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην, ⁹
 καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ταράξει φίλους, καὶ ἀνὰ μέσον εἰρηνευόντων ἐμβάλλει ⁹
 διαβολήν. ¹⁰ κατὰ τὴν ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, κατὰ τὴν ἰσχὴν τοῦ ¹⁰
 ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἔσται, καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ, ¹¹
 καὶ κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται. ¹¹ ἔρις κατασπευδομένη ¹¹
 ἐκκαίει πῦρ, καὶ μάχῃ κατασπεύδουσα ἐκχέει αἷμα. ¹² ἐὰν φουθήσῃς σπιν- ¹²
 θήρα ἐκκαθήσεται, καὶ ἐὰν πτύσῃς ἐπ' αὐτὸν σβεσθήσεται, καὶ ἀμφοτέρω ἐκ

14. ed. rom. πολιορκου ... ανωρθώσει (sic) ... ενφραγμος 17. om ou
 48. του πλησιον 49. C ουτως απελυσας τον πλ. κ. ουχ ευρησις α. 21. AC
 τραυμα ... C μυστηριον ... AC αφηλπισεν 22. και εννευων, C ο διανευων ...
 AC αυτα αποστησει et A pergit απ αυτων 23. AC γλυκανει το στομα αυτου
 24. ωμοιωσα αυτοις ... εμισει αυτον, C μισει αυτ. 25. om ὁ ... * ελει τραυμ.
 27. εις αυτα ... C om usque κυλ. 29. C θαν. αυτου 30. C εγκρατησεται
 αυτων XXVIII. 1. AC διαστηριων διαστηρισει (C -ρησει) 3. 4. ed. rom.
 bis in fine punctum pon. 7. AC παρειδε 9. C * om κ. αν. αμαρτ. τα-
 ραξ. (C** κακοι pro ταραξ.) φιλους ... εμβαιλει, C εκβαλλει 10. AC και
 κατα τ. στερεωσ. τ. μ. εκκ. post ουτως εκκαυθησ. pon. ... C** (κατα τ.
 ισχ. usque εκκαiei πυρ v. seq. rescripta) om εσται 12. AC εις σπινθηρα
 ... C εαν πτυσις ... AC εις αυτον ... εξελευσεται, C εξελευσονται

13 τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται. ¹³ ψῖψυρον καὶ δὶγλωσσον καταρᾶσθαι, πολ-
 14 λούς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσαν. ¹⁴ γλώσσα τρίτη πολλούς ἐσάλειψε καὶ
 διέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ πόλεις ὀχυράς καθεῖλε, καὶ οἱ-
 15 κίας μεγιστάνων κατέστρεψε. ¹⁵ γλώσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλε,
 16 καὶ ἐστέφησεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν. ¹⁶ ὁ προσέχων αὐτὴ οὐ μὴ εὔρη
 17 ἀνάπαυσιν, οὐδὲ κατασκηνώσει μετ' ἡσυχίας. ¹⁷ πληγὴ μάστιγος ποιεῖ μώ-
 18 λωπας, πληγὴ δὲ γλώσσης συγκλάσει ὅσα. ¹⁸ πολλοὶ ἔπεσαν ἐν στόματι μα-
 19 χαίρας, καὶ οὐχ ὥς οἱ πεπτωκότες διὰ γλώσσαν. ¹⁹ μακάριος ὁ σκεπασθεὶς
 ἀπ' αὐτῆς, ὅς οὐ διῆλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς, ὅς οὐχ εἴλκυσε τὸν ζυγὸν
 20 αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέσθη. ²⁰ ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς
 21 σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χαλκοί. ²¹ θάνατος πονηρὸς ὁ θάνα-
 22 τος αὐτῆς, καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ἄδης αὐτῆς. ²² οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν,
 23 καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ καήσονται. ²³ οἱ καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦν-
 ται εἰς αὐτήν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκαθήσεται καὶ οὐ μὴ βρεσθῇ· ἐξαποσταλήσεται
 24 ἐπ' αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐτούς. ²⁴ ἴδε περίφραξον
 25 τὸ κτήμά σου ἀκάνθαις, τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατάδησον. ²⁵ καὶ
 τοῖς λόγοις σου ποίησον ζυγὸν καὶ σταθμόν, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον
 26 θύραν καὶ μοχλόν. ²⁶ πρόσεχε μὴ πως ὀλισθήσῃς ἐν αὐτῇ, μὴ πέσης κατέναντι
 ἐνεδρεύοντος.

XXIX.

Ὁ ποιῶν ἔλεος δανιεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ ἐπισχύνῃ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ
 2 ἐντολὰς. ² δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ
 3 πλησίον εἰς τὸν καιρόν. ³ στερέωσον λόγον καὶ πιστώσῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν
 4 παντὶ καιρῷ εὐρήσεις τὴν χρεῖαν σου. ⁴ πολλοὶ ὥς εὐρεμα ἐνόμισαν δάνος,
 5 καὶ παρέσχον πόνον τοῖς βοηθήσαν αὐτοῖς. ⁵ ἔως οὐ λάβῃ καταφιλήσει
 χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν· καὶ ἐν
 καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας καὶ τὸν
 6 καιρὸν αἰτιάσεται. ⁶ ἐὰν ἰσχύσῃ, μόλις κομίζεται τὸ ἥμισυ καὶ λογιέται αὐτὸ
 ὡς εὐρεμα· εἰ δὲ μὴ, ἀπεστέφησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτίσαστο
 αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν· κατάρας καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, καὶ ἀντὶ δόξης
 7 ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν. ⁷ πολλοὶ χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν, ἀποστερηθῆναι
 8 δωρεὰν εὐλαβήθησαν. ⁸ πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ μακροθύμῳ σου, καὶ ἐπ' ἐλεημοσύνην
 9 μὴ παρελκύσῃς αὐτόν. ⁹ χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πέντητος, καὶ κατὰ τὴν ἐν-
 10 δεῖαν αὐτοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν. ¹⁰ ἀπόλεσον ἀργύριον δι' ἀδελφὸν
 11 καὶ φίλον, καὶ μὴ ἰωθῇτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν. ¹¹ ὅς τὸν θησαυρόν
 12 σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου, καὶ λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον. ¹² σύγ-
 κλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμείοις σου, καὶ αὕτη ἐξελεῖταί σε ἐκ πάσης
 13 κακώσεως. ¹³ ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους καὶ ὑπὲρ δόρυ ἀλκῆς κατέναντι ἐχθροῦ
 14 πολεμῆσαι ὑπὲρ σοῦ. ¹⁴ ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυήσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ ἀπολω-
 15 λεκὼς αἰσχύνην καταλείψει αὐτόν. ¹⁵ χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάβῃ, ἔδωκε
 16 17 γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. ¹⁶ ἀγαθὰ ἐγγύου ἀνατρέπει ἀμαρτωλὸς, ¹⁷ καὶ
 18 ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει ρυσάμενον. ¹⁸ ἐγγύη πολλούς ἀπώλεσε
 κατεψύχοντας, καὶ ἐσάλειψεν αὐτοὺς ὡς κύμα θαλάσσης· ἄνδρας δυνατοὺς

43. AC καταρᾶσασθε (C -σθαι) ... απώλεσαν (18. εστερесαν) 47. AC μωλωπα 48. C ρομφαίας ... ο πεπτωκας 49. C ουκ ειλκ. ... AC και τοις δεσμοις 20. C χαλκοι 22. AC ου μη καησονται 23. C οι καταλ. θεον εμπεσειται (sic) ... AC επαποσταλησεται αυτοις 24. C χρυσιον σου 26. ολισθης XXIX. 4. δανει ... ποiei εντολας 2. δανισον ... εις καιρον 4. παρεσχ. κοπον 5. χειρας 6. κομιεται 7. πολλοι ουν 8. επι ελεημοσυνη 10. δια αδελφον 11. *η χρυσιον 12. ταμειοις 13. ολκης 14. ενκαταλειψει

ἀπαύκισε, καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ᾗνεσιν ἄλλοτρίοις. ¹⁹ ἁμαρτωλὸς ἐμπεσὼν εἰς 19
 ἐγγύνην καὶ διώκων ἐργολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις. ²⁰ ἀντιλαβοῦ τοῦ πλη- 20
 σίον κατὰ δυνάμιν σου, καὶ πρόσχε σεαυτῷ μὴ ἐμπίσης. ²¹ ἀρχὴ ζωῆς ὕδωρ 21
 καὶ ἄρτος καὶ ἱμάτιον καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην. ²² κρείσσω βίος 22
 πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν ἢ ἐδέσματα λαμπρὰ ἐν ἄλλοτρίοις. ²³ ἐπὶ μικρῷ 23
 καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε. ²⁴ ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καὶ οὐ παροι- 24
 κήσει οὐκ ἀνοίξει στόμα. ²⁵ ξενεῖς καὶ ποτιεῖς εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ 25
 τούτους πικρὰ ἀκούσῃ. ²⁶ Πάρελθε πάροις κόσμησον τράπεζαν, καὶ εἴ τι ἐν 26
 τῇ χειρὶ σου ψώμισόν με. ²⁷ Ἐξελθε πάροις ἀπὸ προσώπου δόξης, ἐπεξέ- 27
 νωταί μοι ὁ ἀδελφός, χρεῖα τῆς οἰκίας. ²⁸ βαρέα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι 28
 φρόνησιν, ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.

XXX.

ΠΕΡΙ ΤΕΚΝΩΝ.

Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχθήσει μαστίγιας αὐτῷ, ἵνα εὐφρανθῇ
 ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτοῦ. ² ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσεται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀνὰ 2
 μέσον γνωρίμων ἐπ' αὐτῷ καυχῆται. ³ ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παρα- 3
 ζηλώσει τὸν ἐχθρόν, καὶ ἔναντι φίλων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται. ⁴ ἐτελεύτησεν 4
 αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ ὡς οὐκ ἀπέθανεν, ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε μετ' αὐτόν.
⁵ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδε καὶ εὐφρανθῇ, καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἔλυ- 5
 πτήθη. ⁶ ἐνάντιον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἔκδικον, καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδιδόντα 6
 χάριν. ⁷ περιψύχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάσῃ βοῇ 7
 παραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ. ⁸ ἔππος ἀδάμαστος ἀποβαίνει σκληρός, καὶ 8
 υἱὸς ἀναιμένος ἐκβαίνει προαλῆς. ⁹ τιθήνησιν τέκνον καὶ ἐκθαμβήσει σε, 9
 σύμπαιξον αὐτῷ καὶ λυπήσει σε. ¹⁰ μὴ συγγελάσῃς αὐτῷ ἵνα μὴ συνοδυ- 10
 νηθῇς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου. ¹¹ μὴ δῶς αὐτῷ ἔξου- 11
 σίαν ἐν νεότητι. ¹² πλάσον τὰς πλευράς αὐτοῦ ὡς ἔστι νῆπιος, μὴ ποτε 12
 σκληρυνθῇς ἀπειθήσῃ σοι. ¹³ παῖδευσον τὸν υἱόν σου καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, 13
 ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ σου προσκόψῃ. ¹⁴ καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας 14
 αὐτοῦ, ¹⁵ κάμψον τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι. ΠΕΡΙ ΥΓΙΕΙΑΣ. ¹⁶ κρεῖς- 12 14
 σων πτωχὸς ὑγιὴς καὶ ἱσχύων τῇ ἔξει ἢ πλούσιος μεμαστιγμένος εἰς σῶμα
 αὐτοῦ. ¹⁷ ὑγιεία καὶ εὐεξία βέλτιον παντὸς χρυσοῦ, καὶ σῶμα εὖρωστον ἢ 15
 ὄλβος ἀμέτρητος. ¹⁸ οὐκ ἔστι πλούσιος βελτίων υγιείας σώματος, καὶ οὐκ 16
 ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας. ¹⁹ κρείσσω ἡνάντος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν 17
 ἢ ἀρρώσθημα ἔμμονον. ²⁰ ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ, 18
 ματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ. ²¹ τί συμφέρει κάρπωσις εἰδῶλῳ; 19
 οὔτε γὰρ ἔδεται οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ. οὕτως ὁ ἐκδιωκόμενος ὑπὸ κυρίου,
²² βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρ- 20
 ρόνον καὶ στενάζων. ²³ μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν ψυχὴν σου, καὶ μὴ ἡλίψῃς 21
 σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου. ²⁴ εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀγαλλίαμα 22

49. ἐμπεσεῖται pro ἐμπεσων 21. *ζωῆς ἀνθρώπου ἄρτος κ. ὕδωρ (*om vldt ἀνθρώπ.) 24. παροικησεις οὐκ ἀνοίξεις 25. om εἰς (26. παρελ-
 θεν) 28. δανιστου XXX. 4. καὶ οὐκ ὡς ἀπέθανεν ... κατελείπει μετ'
 αὐτον 5. ed. rom. x. ηυφρανθη 6. κατελείπειν 8. AC ἐκβαίνει pro αποβα-
 νει 9. ed. rom. συμπαιξον, item C συμπεζον 10. AC ἐπ' ἐσχάτων ... *om
 σου 12. εως ... AC ἀπὸ τῆς 13. C ὡς ἐστὶν νῆπιος pro καὶ ἐργασαι ἐν
 αὐτῷ ... AC ἀσχημ. αὐτου προσκοψῃς 14. 12. AC hos versus om ...
 AC om etiam περὶ υγιείας, sed A ante Οὐκ ἐστὶν v. 16. in ora adscriptum
 habet **περὶ υγιείας, in C vero quae ante Οὐκ ἐστὶν minio scripta erant
 (περὶ κρημάτων? περὶ βρωμάτων? περὶ υγιείας?) evanuerunt. 15. ed. rom.
 υγιεία, item v. 16. υγιείας ... C εὐεξία ... AC βελτίων 16. χάριν καρδ.
 17. AC ἐμμονον

23 ἀνδρὸς μακροημέρευσις. ²³ ἀγάπα τὴν ψυχὴν σου καὶ παρακάλει τὴν καρδίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ· πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν
 24 ἡ λύπη, καὶ οὐκ ἔστιν ὠφέλεια ἐν αὐτῇ. ²⁴ ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν
 25 ἡμέρας, καὶ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα. ²⁵ (33, 17.) ὡς καλαμώμενος
 26 ὁπίσω τρυγητῶν ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλήρωσα λη-
 27 ⁽¹⁸⁾ νόν. ²⁶ κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζη-
 28 ⁽¹⁹⁾ τοῦσι παιδεύαν. ²⁷ ἀκούσατέ μου μεγιστᾶνες λαοῦ, καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκ-
 29 ⁽²⁰⁾ κλησίας ἐνωτίσασθε. ²⁸ υἱῷ καὶ γυναικί, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ μὴ δῶς
 30 ⁽²¹⁾ μεταμελήσεις δέη περὶ αὐτῶν. ²⁹ ἔως ἔτι ζῆς καὶ πνοὴ ἐν σοί, μὴ ἀλ-
 31 ⁽²²⁾ λάξης σεαυτὸν πάσῃ σαρκί. ³⁰ κρεῖσσον γὰρ ἔστι τὰ τέκνα δεηθῆναι σου
 32 ⁽²³⁾ ἢ σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου. ³¹ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου
 33 ⁽²⁴⁾ ὑπεράγων, μὴ δῶς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. ³² ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμε-
 34 ⁽²⁵⁾ ρῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διὰδος κληρονομίαν. ΠΕΡΙ ΔΟΥΛΩΝ.
 35 ⁽²⁶⁾ ³³ χορτάσματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνῳ, ἄρτος καὶ παιδεία καὶ ἔργον
 36 ⁽²⁷⁾ οἰκέτῃ. ³⁴ ἔργασαι ἐν παιδί, καὶ εὐρήσεις ἀνάπαυσιν· ἄνευ χεῖρας αὐτοῦ,
 37 ⁽²⁸⁾ καὶ ζητήσῃ ἐλευθερίαν. ³⁵ ζυγὸς καὶ ἱμᾶς κάμψουσι τράχηλον, καὶ οἰκέτῃ
 38 ⁽²⁹⁾ κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι. ³⁶ ἔμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ
 39 ⁽³⁰⁾ ἀργῇ, ³⁷ πολλὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία. ³⁸ εἰς ἔργα κατὰσθησον
 40 ⁽³¹⁾ κατὰς πρότερον αὐτῷ, κἂν μὴ πειθαρχῇ, βάρυνον τὰς πέδας αὐτοῦ. καὶ μὴ
 41 ⁽³²⁾ περισσεύσης ἐν πάσῃ σαρκί, καὶ ἄνευ κρίσεως μὴ ποιήσης μηδέν. ³⁹ εἰ
 42 ⁽³³⁾ ἔστι σοι οἰκέτης, ἔστω ὡς σύ, ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω αὐτόν· εἰ ἔστι σοι
 43 ⁽³⁴⁾ οἰκέτης, ἄγε αὐτόν ὡς σεαυτόν, ὅτι ὡς ἡ ψυχὴ σου ἐπιδεδήσεις αὐτοῦ·
 44 ⁽³⁵⁾ ⁴⁰ ἐὰν κακώσης αὐτόν καὶ ἀπάρας ἀποδρῇ, ἐν ποίᾳ ὁδῷ ζητήσεις αὐτόν;

XXXI. (XXXIV.)

Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτω ἀνδρὶ, καὶ ἐνύπνια ἀναπτεροῦσιν
 2 ἄφρονας. ² ὡς δρασσόμενος σκιαῶς καὶ διώκων ἄνεμον, οὕτως ὁ ἐπέων ἐνυ-
 3 πνίοις. ³ τοῦτο κατὰ τούτου ὅρασις ἐνυπνίων, κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα
 4 προσώπου. ⁴ ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαρισθήσεται; καὶ ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀλη-
 5 θεύσει; ⁵ μαντεῖται καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστι, καὶ ὡς ὠδινούσης
 6 φαντάζεται καρδίᾳ. ⁶ ἐὰν μὴ παρὰ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν ἐπισκοπῇ, μὴ δῶς
 7 εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου. ⁷ πολλοὺς ἐπλάνησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ἐξέπεσον ἐλ-
 8 πίζοντες ἐπὶ αὐτοῖς. ⁸ ἄνευ ψεύδους συντελεσθήσεται νόμος, καὶ σοφία στό-
 9 ματι πιστῷ τελειώσις. ⁹ ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἔγνω πολλὰ, καὶ ὁ πολυπείρος
 10 ¹⁰ ἐκδιηγῆσεται σύνεσιν. ¹⁰ ὃς οὐκ ἐπειράσῃ ὀλίγα οἶδεν, ¹¹ ὁ δὲ πεπλανημένος
 11 ¹¹ πληθύνει πανουργίαν. ¹² πολλὰ ἐώρακα ἐν τῇ ἀποπλάνῃ μου, καὶ πλείονα
 12 ¹² τῶν λόγων μου σύνεσίς μου. ¹³ πλεονάκις ἔως θανάτου ἐκινδύνευσα, καὶ διε-
 13 ¹³ σῶσάν με τούτων χάριν. ¹⁴ πνεῦμα φοβουμένων κύριον ζήσεται, ¹⁵ ἡ γὰρ ἐλπίς
 14 ¹⁴ αὐτῶν ἐπὶ τὸν σώζοντα αὐτούς. ¹⁶ ὁ φοβούμενος κύριον οὐ μὴ εὐλαβηθῇσεται,
 15 ¹⁵ καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπίς αὐτοῦ. ¹⁷ φοβουμένον τὸν κύριον μακαρία
 16 ¹⁶ ἡ ψυχὴ. ¹⁸ τίς ἐπέχει; καὶ τίς ἀντιστήριγμα αὐτοῦ; ¹⁹ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου
 17 ¹⁷ ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν· ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος,
 18 ¹⁸ σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας, φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος

23. απωλεσεν λυπη, C απωλ. η λυπη 24. C ελαττονουσιν 25. C κα-
 λαμουμενος 26. C εκοπισασατε ... παιδιαν, C σοφian 29. AC εν παση
 31. C γινου υπεραν 32. AC* om περι δουλων 33. χορτασμα ... AC
 παιδια 34. A* (item C*) ζητησεις 35. τραχηλ. καμφ., C τραχ. καμπτου-
 σιν 37. C* πολλη 38. AC om αυτου ... επι παση 39. C ως σοι ... AC
 ως αδελφον pro ως σεαυτον ... επιδ. αυτω, C επιδεησι αυτω XXXI.
 4. και απο ακαθαρτου 6. απο υψιστου 7. πολλους γαρ 12. εορακα 15.
 κυριον πολλα ευλαβηθησεται 16. διλιασει 18. και τις αυτου στηριγμα

καὶ βοήθεια ἀπὸ πτώματος, ²⁰ ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἵασι 20
 διδούς ζωὴν καὶ εὐλογίαν. ²¹ Ψυσιάζων ἐξ ἀδίκου, προσφορά μεμωκημένη, 21
²² καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν μακρήματα ἀνόμων. ²³ οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος ἐν προς- 22 23
 φοραῖς ἀσεβῶν, οὐδὲ ἐν πλήθει ψυσιῶν ἐξιδάσκειται ἀμαρτίας. ²⁴ ὧν υἱὸν 24
 ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὁ προσάγων ψυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων. ²⁵ ἄρτος 25
 ἐπιδομένων ζωῇ πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων. ²⁶ φονεύων 26
 τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος συμβίωσιν, ²⁷ καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν μι- 27
 σθὼν μισθίου. ²⁸ εἰς οἰκοδομῶν καὶ εἰς καὶ αἱρῶν, τί ὠφέλησαν πλεῖον ἢ κό- 28
 πους; ²⁹ εἰς εὐχόμενος καὶ εἰς καταρώμενος, τίνος φωνῆς εἰσακούσεται ὁ 29
 δεσπότης; ³⁰ βαπτίζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἀπτόμενος αὐτοῦ, τί ὠφέ- 30
 λησε τῷ λουτρῷ αὐτοῦ; ³¹ οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ 31
 καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν. τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσα-
 κούσεται; καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;

XXXII. (XXXV.)

Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφοράς, ² Ψυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων 2
 ἐντολαῖς. ³ ἀνταποδιδούς χάριν προσφέρων σεμίδαλιν, ⁴ καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημο- 3 4
 σύνην ψυσιάζων αἰνέσεως. ⁵ εὐδοκία κυρίου ἀποστῆναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ ἐξί- 5
 λασμός ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας. ⁶ μὴ ὀφθῆς ἐν προσώπῳ κυρίου κενός, ⁷ πάντα 6 7
 γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς. ⁸ προσφορά δικαίου λιπαίνει ψυσιαστήριον, καὶ ἡ 8
 εὐωδία αὐτῆς ἔναντι ὕψιστου. ⁹ Ψυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτὴ, καὶ τὸ μνημό- 9
 συνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται. ¹⁰ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον, 10
 καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου. ¹¹ ἐν πάσῃ δόσει ἰδάρωσον τὸ πρόσω- 11
 πόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀγίασον δεκάτην. ¹² δὸς ὕψιστῳ κατὰ τὴν δόσιν 12
 αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ κατ' εὖρεμα χειρός. ¹³ ὅτι κύριος ἀνταποδιδούς 13
 ἔστι, καὶ ἐπαπλάσια ἀνταποδώσει σοι. ¹⁴ μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ προσδέξεται. 14
¹⁵ καὶ μὴ ἔπεχε ψυσία ἀδίκῳ, ὅτι κύριος κριτὴς ἔστι, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ 15
 δόξα προσώπου. ¹⁶ οὐ λήφεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ, καὶ δέησιν ἡδικημένου 16
 εἰσακούσεται. ¹⁷ οὐ μὴ ὑπερίδῃ ἱκετεῖαν ὀρφανοῦ, καὶ χήραν ἔαν ἐκχέῃ λα- 17
 λιάν. ¹⁸ οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαίνει, ¹⁹ καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ 18 19
 τῷ καταγαγόντι αὐτά; ²⁰ θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέησις 20
 αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει. ²¹ προσευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διήλθε, καὶ ἕως 21
 συνεγγίσῃ, οὐ μὴ παρακληθῇ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως ἐπισκέψῃται ὁ ὕψιστος. ²²
²² καὶ κρίνει δικαίως καὶ ποιήσει κρίσιν. καὶ ὁ κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ οὐδὲ 22
 μὴ μακροθυμήσει ἐπ' αὐτοῖς, ἕως ἂν συντρίψῃ ὅσων ἀνελεσημένων, ²³ καὶ 23
 τοῖς ἔσπεσιν ἀνταποδώσει ἐκδικήσιν. ἕως ἐξάρῃ πληθὺς ὕβριστῶν καὶ σκηπτρα
 ἀδικῶν συντρίψῃ. ²⁴ ἕως ἀνταποδῶ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ 24
 τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν. ²⁵ ἕως κρίνῃ τὴν κρίσιν 25
 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἔλεει αὐτοῦ. ²⁶ ὠραῖον ἔλεος ἐν 26
 καιρῷ ἡλπίσεως αὐτοῦ, ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἄβροχίας.

XXXIII. (XXXVI.)

Ἐλέησον ἡμᾶς, δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, ² καὶ ἐπίβλεψον, καὶ ἐπίβαλε 2
 τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ³ ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, 3

19. βοηθ. απο πτωσεως 21. μεμωμημενη 22. μωμηματα 25. επεν-
 δεομενων 26. ενβιων 27. και αποστερων 28. ωφελησεν 30. ωφελ. εν
 τω XXXII. 2. ** Ψυσια 40. μικρυνης 42. δοσιν σου ... ed. rom.
 καθευρεμα 23. αποδωσει 46. λημψεται 47. παριδῃ 48. επι σιαγονει
 24. επισκεψεται κυριος ... ed. rom. post υψιστος plene interpg. 22. κρινει
 δικαιοις ... ed. rom. κρισιν, ... μακροθυμηση ... C εως συντριψη 23. C
 ανταποδιδωσι ... σκηπτρα δικαιων 24. και τα pro κατα τα 25. C εως
 κρινει ... C omi και ευφρανει usque αυτοῦ XXXIII. 4. om δεσποτα

4 καὶ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν σου. ⁴ ὥςπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιασθῆς ἐν
 5 ἡμῖν, οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθῆῃς ἐν αὐτοῖς. ⁵ καὶ ἐπιγινώτωσάν σε
 6 καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμεν, ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σου κύριε. ⁶ ἐγκαίνι-
 7 σον σημεῖα καὶ ἀλλοιώσον θαυμάσια, ⁷ δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν.
 8 ⁸ ἔγειρον θυμὸν καὶ ἔκχεον ὀργήν, ⁹ ἔξαρρον ἀντίδικον καὶ ἔκτριψον ἐχθρὸν.
 10 ¹⁰ σπεῦσον καιρὸν καὶ μνηστῆτη ὀρκισμοῦ, καὶ ἐκδιηγησάσῃωσαν τὰ μεγαλεῖά
 11 σου. ¹¹ ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ οἱ κακοῦντες τὸν λαόν
 12 σου εὐροισαν ἀπώλειαν. ¹² σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐχθρῶν, λεγόντων Οὐκ
 13 ἔστι πλὴν ἡμῶν. ¹³ συναγε πάσας φυλάς Ἰακώβ. (30, 25.) λαμπρὰ καρδία καὶ
 ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

XXXIV. (XXXI.)

Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτῆκει σάρκας, καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον.
 2 ² μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτῆσει νυσταγμόν, καὶ ἀρρώστημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνος.
 3 ³ ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπίπλται
 4 τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ. ⁴ ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου, καὶ ἐν τῇ
 5 ἀναπαύσει ἐπιδεὴς γίνεται. ⁵ ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιοῦνται, καὶ ὁ δίδων
 6 διαφθοράν αὐτὸς πλησθήσεται. ⁶ πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτώμα χάριν χρυσίου,
 7 καὶ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ⁷ ξύλον προσκόμματος
 8 ἔστι τοῖς ἐνθυσιάζουσιν αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄφρων ἀλώσεται ἐν αὐτῷ. ⁸ μακάριος
 9 πλούσιος ὃς εὐρέσῃ ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσοῦ οὐκ ἐπορεύθη. ⁹ τίς ἐστι
 10 καὶ μακαριοῦμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ αὐτοῦ. ¹⁰ τίς ἐδοκι-
 11 μάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη; καὶ ἔστω εἰς καύχησιν. τίς ἐδύνατο παρα-
 12 βῆναι καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποιῆσαι κακὰ καὶ οὐκ ἐποίησεν; ¹¹ στερεωθήσεται
 12 τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγῆσεται ἐκκλησία. ¹² ἐπὶ
 13 τραπέζης μεγάλης ἐκάθισας, μὴ ἀνοίξης ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου, καὶ μὴ
 14 εἴπῃς Πολλὰ γε τὰ ἐπ' αὐτῆς. ¹³ μνηστῆτη ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρός·
 15 πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἐκτίσται; διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου θαυρούει.
 16 ¹⁴ οὐ ἐὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃ χεῖρα, καὶ μὴ συνβλέβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ.
 17 ¹⁵ 16 νόει τὰ τοῦ πλουτοῦ ἐκ σεαυτοῦ, καὶ ἐπὶ παντὶ πράγματι διανοῦ. ¹⁶ φάγε
 17 ὥς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ διαμασῷ μὴ μισηθῇς. ¹⁷ παῦσαι
 18 πρῶτος χάριν παιδείας, καὶ μὴ ἀπληστεύου μὴ ποτε προσκόψῃς. ¹⁸ καὶ εἰ
 19 ἀνὰ μέσον πλειόνων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου.
 20 ¹⁹ ὥς ἱκανὸν ἄνθρωπον πεπαιδευμένον τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ
 21 οὐκ ἀσθμαίνει. ²⁰ ὕπνος ὑγιείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ· ἀνέστη πρωί, καὶ ἡ ψυχὴ
 22 αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ²¹ πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρας καὶ στρόφος μετὰ ἀνδρὸς
 23 ἀπλήστου. ²² καὶ εἰ ἐβιάσθη ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα μεσοπαρῶν καὶ ἀναπαύσθη.
 24 ²³ ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μὴ ἐξουδενώσης με, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ εὐρήσεις
 25 τοὺς λόγους μου. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχῆς, καὶ πᾶν ἀρρώστημα
 26 οὐ μὴ σοι ἀπαντήσῃ. ²⁴ λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογῇσει χεῖλη, καὶ μαρτυρία
 27 τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή. ²⁵ πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογγύσει πόλις, καὶ ἡ
 28 μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής. ²⁶ ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς γὰρ
 29 ἀπώλεσεν ὁ οἶνος. ²⁷ κάμινος δοκιμάζει στόμαμα ἐν βαφῇ, οὕτως οἶνος καρ-
 30 δίας ἐν μάχῃ ὑπερφηάνων. ²⁸ ἐπίσον ζωῆς οἶνος ἀνθρώπου, ἐάν πίνῃς αὐτόν
 μέτρω αὐτοῦ· τίς ζωὴ ἐλασσομένῳ οἴνῳ; καὶ αὐτὸς ἐκτίσται εἰς εὐφροσύνην

4. C μεγαλυνθῆς 5. επεγνωμεν σε 10. C ορκων 11. A* (? οι αδικ. ?
 οι κατεχοντ. ?) C οι κατοικουντες 13. συναγαγε, C συναγαγεται (C** vllir
 συναγαγε τας) XXXIV. 4. αφιστατο υπνον 2. C υπνον 9. C ομι γαρ
 11. C σοφια προ εκκλησια 12. AC και ειπης 14. C εν τω τρυβλιω 17. AC
 παιδιας 19. C ουκ ασθενει 20. C υγιας 22. AC επ εσχατου ... λογοις
 pro εργοις 23. και η μαρτυρια 27. ed. rom. ἐπίσον ... οινος ανθρωποις
 ... ελασσομυ. οινου

ἀνθρώποις. ²⁸ ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πινόμενος ἐν ²⁸
καίρῳ αὐτάρκειας· ²⁹ πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολὺς ἐν ἐρεθισμῶ καὶ ²⁹
ἀντιπτώματι. ³⁰ πληθύνει μέτρη συμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα, ἐλαττῶν ἰσχὺν ³⁰
καὶ προσποιῶν τραύματα. ³¹ ἐν συμποσίῳ οἶνον μὴ ἐλέγξης τὸν πλησίον, καὶ ³¹
μὴ ἐξουθενώσης αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ· λόγον δνειδισμοῦ μὴ εἴπης αὐτῷ,
καὶ μὴ αὐτὸν ἑλίψης ἐν ἀπαιτήσῃ.

XXXV. (XXXII.)

ΠΕΡΙ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

Ἡγούμενόν σε κατέστησαν, μὴ ἐπαίρου· γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐ-
τῶν, φρόντισον αὐτὸν καὶ οὕτω κάθισον· ² καὶ πᾶσαν τὴν χρεῖαν σου ποιήσας ²
ἀνάπεσε, ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτούς, καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς στέφανον.
³ ἀλήθσον πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι, ἐν ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ, καὶ μὴ ἐμποδι- ³
σῃς μουσικά. ⁴ ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλίαν, καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου. ⁴
⁵ σφραγὶς ἀνθρώπος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμποσίῳ οἶ- ⁵
νου· ⁶ ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου, μέλος μουσικῶν ἐφ' ⁶
ἡδεῖ οἶνω. ⁷ ἀλήθσον νεανίσκε εἰ χρεῖα σου, μόλις δις ἐὰν ἐπερωτηθῇς· ⁸ κε- ⁷
⁹ ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου, καὶ ἐτέρου λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει. ⁹
¹⁰ πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπή, καὶ πρὸ αἰσχυνητροῦ προελεύσεται χά- ¹⁰
ρις. ¹¹ ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει, ἀπώτρεχε εἰς οἶκον καὶ μὴ ῥαθύμει· ¹¹
¹² ἐκεῖ παῖζε καὶ ποιεῖ τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἀμαρτῆς λόγῳ ὑπερῇ- ¹²
φάνῳ. ¹³ καὶ ἐπὶ τούτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε καὶ μεθύσκοντά σε ¹³
ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. ¹⁴ ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέχεται παιδείαν, καὶ οἱ ¹⁴
ὀρθρίζοντες εὐρήσουσιν εὐδοκίαν· ¹⁵ ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ ¹⁵
ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ· ¹⁶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὐρήσουσι ¹⁶
κρίμα, καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξαΐψουσιν. ¹⁷ ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς ἐκκλίνει ¹⁷
ἐλεγμόν, καὶ κατὰ τὸ ἑλθῆμα αὐτοῦ εὐρήσει σύγκριμα. ¹⁸ ἀνὴρ βουλῆς οὐ ¹⁸
μὴ παρίδῃ διανόημα, ἀλλότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον, καὶ
μετὰ τὸ ποιῆσαι μετ' αὐτοῦ ἄνευ βουλῆς. ¹⁹ ἄνευ βουλῆς μὴδὲν ποιήσης, ¹⁹
καὶ ἐν τῷ ποιῆσαι σε μὴ μεταμελοῦ. ²⁰ ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου, ²⁰
καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθώδεσι· ²¹ μὴ πιστεύῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ, ²² καὶ ²¹
ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι. ²³ ἐν παντὶ ἔργῳ πίστευε τῇ ψυχῇ σου, καὶ ²³
γὰρ τοῦτό ἐστι τήρησις ἐντολῶν. ²⁴ ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαῖς, καὶ ²⁴
ὁ πεποιθὼς κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.

XXXVI. (XXXIII.)

Τῷ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσῃ κακόν, ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πά-
λιν ἐξελεῖται. ² ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσῃ νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ ²
ὡς ἐν καταιγίδι πλοῖον. ³ ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ, καὶ ὁ νόμος ³
αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα δικαίων. ⁴ ἐτοίμασον λόγον καὶ οὕτως ἀκουστήσῃ, ⁴
σύνδῃσον παιδείαν καὶ ἀποκρίθητι. ⁵ τροχὸς ἀμάξης σπλάγχχνα μωροῦ, καὶ ὡς ⁵
ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ. ⁶ ἔππος εἰς ὄχειαν ὡς φίλος μῶκος, ⁶
ὑποκάτω παντὸς ἐπικατημένου χρεμετίζει. ⁷ διὰ τί ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει, ⁷
καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀφ' ἡλίου; ⁸ ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν, ⁸
καὶ ἡλλοίωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς· ⁹ ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγίασε, καὶ ⁹
ἐξ αὐτῶν ἔβηκεν εἰς ἀριμὸν ἡμερῶν. ¹⁰ καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, ¹⁰

29. γινόμενος 34. ἐξουθενώσης XXXV. titulus περι ηγ. deest 4. ου-
τως 2. αναπεσον ... τον στεφανον 5. εν συμποσια 8. οτω 11. αθυ-
μει 12. αμαρτησης 18. παρειδη 19. μηδεν 24. και μη πιστευσης
23. εντολης XXXVI. 3. ερωτημα δηλων 4. παιδιαν (35, 14. παιδειαν)
6. οχιον ... χρεμετισει

11 καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη Ἀδάμ· ¹¹ ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διεχώρισεν αὐτούς,
 12 καὶ ἡλλόιωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν· ¹² ἐξ αὐτῶν εὐλόγησε καὶ ἀνύψωσε, καὶ
 ἐξ αὐτῶν ἡγίασε καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν, ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἔτα-
 13 πείνωσε, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν. ¹³ ὡς πηλὸς κεραμέως
 ἐν χειρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἄν-
 14 ἄνθρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτοῦς, ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν
 αὐτοῦ. ¹⁴ ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν, καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωὴ·
 15 οὕτως ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἀμαρτωλός. ¹⁵ καὶ οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ
 16 ἔργα τοῦ ὑψίστου, δύο δύο, ἐν κατέναντι τοῦ ἑνός. ¹⁶ καὶ ἔσχατος ἡγρύπνησα,
 (33, 47 sqq. vide post 30, 24.) καὶ κατεκληρονόμησα αὐτοὺς καὶ ζωὴς ἀπ'
 ἀρχῆς. (haec: καὶ κατ. αὐτ. etc. cum 33, 43. i. e. 36, 43. conjg.)
 17 ⁽¹⁴⁾ ¹⁷ ἐλέησον λαὸν κύριε κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν πρω-
 18 ⁽¹⁵⁾ τογόνῳ ὠμοίωσας. ¹⁸ οἰκτερήσον πόλιν ἀγιάσματος σου Ἱερουσαλήμ, πόλιν
 19 ⁽¹⁶⁾ καταπαύματος σου· ¹⁹ πλήσον Σιών ἀρεταλογίας σου, καὶ ἀπὸ τῆς δό-
 20 ⁽¹⁷⁾ ξης σου τὸν λαόν σου. ²⁰ δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασί σου, καὶ
 21 ⁽¹⁸⁾ ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ' ὀνόματί σου· ²¹ δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί
 22 ⁽¹⁹⁾ σε, καὶ οἱ προφῆταί σου ἐμπιστευθήτωσαν. ²² εἰσάκουσον κύριε δεήσεως
 τῶν ἱκετῶν σου κατὰ τὴν εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γινώσκονται
 23 ⁽²⁰⁾ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος εἶ ὁ θεὸς τῶν αἰώνων. ²³ πᾶν βρώμα
 24 ⁽²¹⁾ φάγεται κοιλία, ἔστι δὲ βρώμα βρώματος κάλλιον. ²⁴ φάρυγξ γεύεται
 25 ⁽²²⁾ βρώματα θήρας, οὕτως καρδίᾳ συνετὴ λόγους ψευδεῖς. ²⁵ καρδίᾳ στρεβλῇ
 26 ⁽²³⁾ δώσει λύπην, καὶ ἄνθρωπος πολυπείρος ἀνταποδώσει αὐτῷ. ²⁶ πάντα ἄρ-
 27 ⁽²⁴⁾ ῥενα ἐπιδέξεται γυνή, ἔστι δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσων. ²⁷ κάλλος γυ-
 ναικὸς ἱλαρύνει πρόσωπον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει·
 28 ⁽²⁵⁾ ²⁸ εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης αὐτῆς ἔλεος καὶ πραῦτης, οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐ-
 29 ⁽²⁶⁾ τῆς κατ' οὐλοῦς ἀνθρώπων. ²⁹ ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως,
 30 ⁽²⁷⁾ βοηθὸν κατ' αὐτὸν καὶ στυλὸν ἀναπαύσεων. ³⁰ οὐ οὐκ ἔστι φραγμός, διαρ-
 31 ⁽²⁸⁾ παγίζεται κτήμα· καὶ οὐ οὐκ ἔστι γυνή, στενάζει πλανώμενος. ³¹ τίς γάρ
 πιστεύει ἐυζῶν ἡσθητὴ σφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν; οὕτως ἀνθρώπων
 μὴ ἔχοντι νοσητὴν καὶ καταλύοντι οὐ ἔαν ὀψίσῃ.

XXXVII.

Πᾶς φίλος ἐρεῖ Ἐφίλιστα αὐτῷ καὶ ἄλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μόνον
 2 φίλος. ² οὐχὶ λύπη ἐν ἑως θανάτου ἐταῖρος καὶ φίλος τρεπόμενος εἰς ἔχθραν;
 3 ³ ὡς πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκυλίσθη καλύψαι τὴν ἔχθραν ἐν δολιότητι;
 4 ⁴ ἐταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἥδεται, καὶ ἐν καιρῷ ὀλίψεως ἔσται ἀπέναντι·
 5 ⁵ ἐταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρός, ἐναντι πολέμου λήψεται ἀσπίδα.
 6 ⁶ μὴ ἐπιλάβῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ μὴ ἀμνημονήσης αὐτοῦ ἐν χρή-
 7 μασί σου. ⁷ πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν, ἀλλ' ἔστι συμβουλευὼν εἰς ἑαυτόν.
 8 ⁸ ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχὴν σου, καὶ γινῶθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεῖα·
 9 καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ βουλευσεται, μή ποτε βάλην ἐπὶ σοὶ κλῆρον, ⁹ καὶ εἴπη-
 σοι Καλὴ ἡ ὁδός σου, καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενον σοι.
 10 ¹⁰ μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύ-
 11 ¹¹ ψον βουλήν· ¹¹ μετὰ γυναικὸς περὶ ἀντιζήλου αὐτῆς καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ
 πολέμου, μετὰ ἐμπορίου περὶ μεταβολίας καὶ μετὰ ἀγοραζόντος περὶ πράσεως,

42. ηυλογησεν ... προς αυτον ηγγισεν pro εταπεινωσεν ... απο απο-
 στασεως 49. αρεταλογιας σου: ita Val. et (για σου) Alex.; ed. R. ἄρα τὰ
 λόγια σου 48. ιερουσ. cum seqq. conjg. ... τοπον καταπαμ. σ. 20. προ-
 φητιας 24. εμπιστευθησονται 22. των οικητων σου ... omi συ 29. κατα
 ταυτον ... αναπαυσεως 34. αφαλλομενω XXXVII. 4. om αυτω 2. εις
 εχθρον 6. συνπονει ... απεναντι πολ. λημψεται 6. επιλαβου ... ed romi.
 αμνημοσυνης (sic) ... αμν. αυτω 41. AC περι της αντιζ. ... C μετα ευπορου

μετὰ βασκανοῦ περὶ εὐχαριστίας καὶ μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοτηρίας, μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου καὶ μετὰ μισοῦ ἐφ' ἑστίου περὶ συντελείας, οἰκέτη ἀργῶ περὶ πολλῆς ἐργασίας, μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας· ¹² ἀλλ' ἡ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε, ὃν ἂν ἐπιγνῶς συντη- 12 ροῦντα ἐντολάς, ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἐὰν παίστης συναλγῇ σοι. ¹³ καὶ βουλὴν καρδίας στήσον, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι πιστότερος 13 αὐτῆς· ¹⁴ ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλειν ἐνίοτε εἰώθειν ἢ ἐπτά σκοποὶ ἐπὶ 14 μετεώρου καστῆμενοι ἐπὶ σκοπῆς. ¹⁵ καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήσῃ ὑψίστου· ¹⁶ ἵνα εὐθύνη ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδὸν σου. ¹⁷ ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος, καὶ πρὸ 16 πάσης πράξεως βουλή· ¹⁸ ἔχοντος ἀλλοιώσεως καρδίας· ¹⁹ τέσσαρα μέρη ἀνα- 17 18 τέλλει, ἀγαθὸν καὶ κακόν, ζωὴ καὶ θάνατος, καὶ κυριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν γλώσσά ἐστιν. ²⁰ ἔστιν ἀνὴρ πανούργος καὶ πολλῶν παιδευτής, καὶ τῇ ἰδίᾳ 19 ψυχῇ ἄχρηστός ἐστιν. ²¹ ἔστι σοφιστόμενος ἐν λόγοις μισητός, οὗτος πάσης 20 τροφῆς κατυστερῆται· ²² οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις, ὅτι πάσης 21 σοφίας ἐστερήθη. ²³ ἔστι σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως 22 αὐτοῦ ἐπὶ στόματος πιστοί. ²⁴ ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει, καὶ 23 οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί. ²⁵ ἀνὴρ σοφὸς πλησθήσεται εὐλογίας, 24 καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁρώντες. ²⁶ ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀρετῶν ἡμερῶν, 25 καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίστητοι. ²⁷ ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρο- 26 νομήσει πίστιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁸ τέκνον, ἐν τῇ 27 ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῶς αὐτῇ· ²⁹ οὐ γὰρ πάντα πᾶσι συμφέρει, καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ. 28 ³⁰ μὴ ἀπληστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ, καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων· ³¹ ἐν 29 30 πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται πόνος, καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγίει ἕως χολέρας· ³² 31 δι' ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωὴν 31

XXXVIII.

Τίμα ἱατρὸν πρὸς τὰς χρεῖας τιμαῖς αὐτοῦ, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος· ² παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἰασις, καὶ παρὰ βασιλέως λήψεται δόμα· ³ ἐπιστήμη ἱατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐναντι μεγιστάνων θανα- 3 τῆσεται· ⁴ κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθεῖ 4 αὐτοῖς· ⁵ οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ εἰς τὸ γνωστῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ; ⁶ καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θανατοῖς 5 αὐτοῦ· ⁷ ἐν αὐτοῖς ἐδεράπνευσεν καὶ ἦρε τὸν πόνον αὐτοῦ, ⁸ μισήσας ἐν τούτοις 7 8 ποιήσει μίγμα· καὶ οὐ μὴ συντελέσῃ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνην παρ' αὐτοῦ ἐστὶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς· ⁹ τέκνον, ἐν ἀρρωσθηματί σου μὴ παράβλεπε, 9 ἀλλ' εὖζαι κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεται σε· ¹⁰ ἀπόστησον πλημμέλειαν καὶ εὐ- 10 θυνον χεῖρας, καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας κατάρτισον καρδίαν· ¹¹ ὁδὸς εὐωδίας 11 καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως, καὶ λίπανον προσφορὰν ὥς μὴ ὑπάρχων· ¹² καὶ 12 ἱατρῷ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος, καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεῖα· ¹³ ἔστι καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐωδία· ¹⁴ καὶ γὰρ 13 14 αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται ἵνα εὐοδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν καὶ ἴασιν χάριν

44. C μετὰ ελεημονος ... C επεστιου, A επαιτιου ... περι συμβουλίας, C επι παση συμβουλια 47. C in fine add προσωπον 48. AC τεσσαρα ... AC και η κυριενουσα ... ενδελ. αυτω, C αυτων ενδελ. 49. AC πανουργος πολλων ... AC εστιν αχρηστος 20. C και αυτος pro ουτος 24. εμπλησθησεται ... om και 26. ζησει 27. AC εν ζωη ... C μη δως αυτω 28. C om εν παντι 29. C εν παση ψυχη 30. εσται νοσος 34. AC δια απληστιαν XXXVIII. 4. χρειας αυτου ... C εκτισεν ο κυριος 2. AC λημψεται 6. ανθρωπω 7. ηρεν παν (sic) πονον, C ηρεν παν --- (reliqua non liquet) 8. AC συντελεσθη 9. εν αρρωσθημασιν σου 43. ευοδωει 44. C ινα ευοδωσει

15 ἐμβιώσεως. ¹⁵ ὁ ἁμαρτάνων ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἐμπέσοι εἰς χεῖρας
 16 ἱατροῦ. ¹⁶ τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα, καὶ ὥς δεινὰ πάσχων ἔναρξαι
 17 τὴν ταφὴν αὐτοῦ. ¹⁷ πίκρανον κλαυθμὸν καὶ θέρμανον κοπετόν, καὶ ποίησον
 18 παρακλήθητι λύπης ἔνεκα. ¹⁸ ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύπη καρ-
 19 δίας κάμψει ἰσχύιν. ¹⁹ ἐν ἀπαγωγῇ παραβαίνει καὶ λύπη, καὶ βίος πτωχοῦ
 20 κατὰ καρδίας. ²⁰ μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησον αὐτὴν μνη-
 21 σθεῖς τὰ ἔσχατα. ²¹ μὴ ἐπιλάθῃ, οὐ γάρ ἐστιν ἐπάνοδος, καὶ τοῦτον οὐκ
 22 ὠφελήσεις καὶ σεαυτὸν κακώσεις. ²² μνήσθητι τὸ κρίμα αὐτοῦ, ὅτι οὕτως
 23 καὶ τὸ σόν· ἐμοὶ χθές καὶ σοὶ σήμερον. ²³ ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον
 24 τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακλήθητι ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.
 25 ²⁴ σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἐλασσούμενος πράξει αὐτοῦ
 26 σοφισθῆσεται. ²⁵ τί σοφισθῆσεται ὁ κρατῶν ἀρότρου, καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι
 27 κέντρου, βόας ἐλαύνων καὶ ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἡ διήγησις
 28 αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων; ²⁶ καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὐλακας, καὶ ἡ
 29 ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων. ²⁷ οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχι-
 30 τέκτων, ὅστις νύκτωρ ὥς ἡμέρᾳ διαίγει· οἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων,
 31 καὶ ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ ἀλλοιῶσαι ποικιλίαν· καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς τὸ
 32 ὁμοιωῖν ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τελέσαι ἔργον. ²⁸ οὕτως χαλκεὺς
 33 κατῆμενος ἐγγὺς ἀκμονος καὶ καταμανθάνων ἀργῷ σιδήρῳ· ἀτμὲς πυρὸς πῆξει
 34 σάρκα αὐτοῦ, καὶ ἐν θέρμῃ καμίνου διαμαχῆσεται· φωνὴ σφύρης καινιεῖ
 35 τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατέναντι ὁμοιωμάτος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ· καρ-
 36 δίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔργων, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμησάτω ἐπὶ
 37 συντελείᾳ. ²⁹ οὕτω κεραμεὺς κατῆμενος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ καὶ συστρέφων ἐν
 38 ποσὶν αὐτοῦ τροχόν, ὃς ἐν μερλίμνῃ κείται διὰ παντός ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτῶν,
 39 καὶ ἐναρθῆναι πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ. ³⁰ ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλόν,
 40 καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχύιν αὐτοῦ· καρδίαν ἐπιδώσει συντελέσαι τὸ κρίμα,
 41 καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθαρῶς κάμινον. ³¹ πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας αὐτῶν
 42 ἐνεπίστευσαν, καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφίζεται. ³² ἄνευ αὐτῶν οὐκ
 43 οἰκισθῆσεται πόλις, καὶ οὐ παροικήσουσιν οὐδὲ περιπατήσουσιν. ³³ καὶ ἐν
 44 ἐκκλησίᾳ οὐκ ὑπεραλοῦνται, ἐπὶ δέφρον δικαστοῦ οὐ καθίσονται, καὶ διαθήκην
 45 κρίματος οὐ διανοηθήσονται οὐδὲ μὴ ἐκφάνωσι δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ
 46 ἐν παραβολαῖς οὐκ εὗρεθήσονται, ³⁴ ἀλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσι, καὶ ἡ
 47 δέησις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης· (39, 4.) πλὴν τοῦ ἐπιδόντος τὴν ψυχὴν αὐ-
 48 τοῦ καὶ διανοουμένου ἐν νόμῳ ὑψίστου.

XXXIX.

Σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσει, καὶ ἐν προφητείαις ἀσχοληθήσεται·

2 ² διηγήσεις ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει, καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισε-
 3 λεύσεται· ³ ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσει, καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀνα-
 4 στραφήσεται. ⁴ ἀνὰ μέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσεται, καὶ ἔναντι ἡγουμένου ὀφθή-
 5 σεται· ἐν γῇ ἀλλοτρίων ἐσθῶν διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις
 6 ἐπέιρασε. ⁵ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρῆσαι πρὸς κύριον τὸν ποιήσαντα

45, εἰς χεῖρας αὐτοῦ 46. ed. rom. ἐναρξαι 49. ἐν ἐπαγωγῇ παρα-
 μένει 52. τὸ κρίμα μου ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν ... ἐχθές 25. τισοφθῆσεται
 pro τι σοφισθ. ... ἀροτρου, καυχώμενος 27. ὡς ἡμέρας ... ἡ ἐπιμονή
 ... AV om. τὸ 28. καταμανθ. ἔργον σιδήρου ... τηξεί ... κενεῖ 29. οὐ-
 τως 34. εἰς χεῖρ. εαυτῶν 32. οὐκ οἰκησεται 33. δυναστοῦ ... καθίσονται
 ... ἐκφάνωσιν παιδίαν καὶ κρίμα (39, 4.) ἐπιδιδόντος ... διανοοῦμενω
 XXXIX. 2. διηγησιν 4. κακὰ ἀνθρώποις

αὐτόν, καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθήσεται· καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν προσ-
ευχῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεηθήσεται. ⁶ ἔάν κύριος ὁ μέγας 5- 6
λήσῃ, πνεύματι συνέσεως ἐμπλησθήσεται· αὐτὸς ἀνομβρήσει ῥήματα σοφίας
αὐτοῦ, καὶ ἐν προσευχῇ ἐξομολογήσεται κυρίῳ. ⁷ αὐτὸς κατευθύνει βουλήν 7
αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφους αὐτοῦ διανοηθήσεται. ⁸ αὐτὸς 8
ἐκφανεῖ παιδεῖαν διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ διαθήκης κυρίου καυχή-
σεται. ⁹ αἰνέσουσι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί, ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλει- 9
φθήσεται· οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται
εἰς γενεὰς γενεῶν. ¹⁰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσονται ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον 10
αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία. ¹¹ ἔάν ἐμμείνη, ὄνομα καταλείψει ἡ χίλις, καὶ 11
ἔάν ἀναπαύσῃται, ἐμποιεῖ αὐτῷ. ¹² ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγήσομαι, καὶ ὡς δι- 12
χομηνία ἐπληρώσῃ. ¹³ εἰσακούσατέ μου υἱοὶ ὅσοι, καὶ βλαστήσατε ὡς ῥόδον 13
φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ἄγρου, ¹⁴ καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὁσμὴν, καὶ ἀν- 14
θήσατε ἄνθος καὶ κρίνον, δαΐδωτε ὁσμὴν καὶ αἰνέσατε ἄσμα. ἐμολογήσατε κυ-
ριον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις, ¹⁵ δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλωσύνην, καὶ ἐξο- 15
μολογήσασθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ, ἐν ὧδαίς χειλέων καὶ ἐν κινύραις, καὶ οὕτως
ἔρεϊτε ἐν ἐξομολογήσει. ¹⁶ Τὰ ἔργα κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα, καὶ πᾶν 16
πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται. ¹⁷ πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθήσε- 17
ται· ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔσται ὡς θημωνία ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ
ἀποδοχεῖα ὕδατων. ¹⁸ ἐν προτάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν 18
ὅς ἐλαττώσῃ τὸ σωτήριον αὐτοῦ. ¹⁹ ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ 19
οὐκ ἔστι κρυβήναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ²⁰ ἀπὸ τῶν αἰῶνος εἰς τὸν 20
αἰῶνα ἐπέβλεψε, καὶ οὐδὲν ἔστι θανατόσιον ἐναντίον αὐτοῦ. ²¹ οὐκ ἔστιν εἰ- 21
πεῖν τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο; πάντα γὰρ εἰς χρεῖας αὐτῶν ἔκτισται. ²² ἡ 22
εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκάλυψε, καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέψυσεν·
²³ οὕτως ὀργὴν αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει, ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἄλμην. 23
²⁴ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις εὐθεῖαι, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα. ²⁵ ἀγαθὰ 24 25
τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακὰ. ²⁶ ἀρχὴ 26
πάσης χρεῖας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ, πῦρ καὶ σιδήρος καὶ ἄλλα καὶ σε-
μίδαλις πυροῦ καὶ μέλι καὶ γάλα, αἷμα σταφυλῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἱμάτιον·
²⁷ ταῦτα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν εἰς ἀγαθὰ, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται 27
εἰς κακὰ. ²⁸ ἔστι πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται, καὶ ἐν θυμῷ αὐτῶν 28
ἐστερέωσαν μάστιγας αὐτῶν· καὶ ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχύϊ ἐκχέουσιν, καὶ
τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν. ²⁹ πῦρ καὶ χάλαζα καὶ λιμὸς 29
καὶ θάνατος, πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται. ³⁰ θηρίων ὁδόντες καὶ 30
σκορπίοι καὶ ἔχρεις καὶ ῥομφαία ἐκδικούσα εἰς ὄλεθρον ἀσεβεῖς, ³¹ ἐν τῇ 31
ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς χρεῖας ἐτοιμασθήσον-
ται, καὶ ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονται λόγον. ³² διὰ τοῦτο ἐξ 32
ἀρχῆς ἐστηρίχθη καὶ διενεσθῆν καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα. ³³ τὰ ἔργα κυρίου 33

5. ανοίξει στομα 6. ο κυριος ο μεγας ... εμπλησει αυτον 7. ed. rom. κατευθύνει 8. C και αυτος ... εκφαινει ... AC παιδιαν ... κυριου διαθη-
κης 9. AC και εως ... AC και το ονομα αυτου ... ζητησεται 10. AC διη-
γησεται ... C και επαινον α. εξαγγελησεται εκκλ. 11. AC παυσηται 12.
εκδιηγηθησεται 13. C* εισακουσεται (etiam ed. rom. εισακουσετε) μοι ...
C βλαστησεται ... AC ρευμ. υγρου 14. εργοις αυτου 17. AC ab initio
add ουκ εστιν ειπειν τι τουτο· εις τι τουτο 17. θιμωνια ... C αποδοχια
20. AC ουδεν εστιν (C εστι) θαναστον 24. (C εις sine τι) ... AC εις
χριαν 22. C απεκαλυψε 23. 24. AC ως μετεστρ. πυρ εις αλμ. post προσ-
κομματα rom. 26. C εις ψυχην ... AC υδωρ και πυρ ... αλας ... C σε-
μιδαλιν ... πυρος και μελι, C πυρ και μελι 27. C ευσεβεσι εις (sic) 28.
αυτων· εν καιρω 34. εις χειρας ... AC εν καιροις ... C αυτου 32. C και
εν γραφη αφ. κ. διενεσθ.

34 πάντα ἀγαθὰ, καὶ πᾶσαν χρεῖαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει· ³⁴ καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τοῦτο τούτου πονηρότερον, πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται.
 35 ³⁵ καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε, καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα κυρίου.

XL.

Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοῦς Ἀδὰμ, ἀφ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν ἕως ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ ² εἰς μὴτέρα πάντων· ² τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας, ἐπίνοια ³ προσδοκίας, ἡμέρα τελευτῆς· ³ ἀπὸ κατημένου ἐπὶ θρόνου ἐν δόξῃ καὶ ἕως ⁴ τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ, ⁴ ἀπὸ φοροῦντος ὑάκινθον καὶ στέφανον ⁵ καὶ ἕως περιβαλλομένου ὀμόλινον· ⁵ θυμὸς καὶ ζήλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος καὶ φόβος θανάτου καὶ μηνίαμα καὶ ἔρις. καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ ⁶ κοίτης ὕπνου νυκτὸς ἄλλοιοι γινώσιν αὐτοῦ· ⁶ ὀλίγον ὥς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει, καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὕπνῳ ὥς ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς· ⁷ τεθορυβημένος ἐν ὁράσει ⁷ καρδίας αὐτοῦ, ὥς ἐκπεφευγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου· ⁷ ἐν καιρῷ σωτηρίας ⁸ αὐτοῦ ἐξηγέρσῃ, καὶ ἀποθναύμαζων εἰς οὐδένα φόβον. ⁸ μετὰ πάσης σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐπὶ ἀμαρτωλῶν ἐπταπλάσια πρὸς ταῦτα· ⁹ ⁹ θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία, ἐπαγωγαί, λιμὸς καὶ συντριμμα ¹⁰ καὶ μάστιξ, ¹⁰ ἐπὶ τοὺς ἀνόμους ἐκτίσῃ ταῦτα πάντα, καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο ¹¹ ὁ κατακλυσμός· ¹¹ πάντα ὅσα ἀπὸ γῆς εἰς γῆν ἀναστρέφει, καὶ ἀπὸ ὑδάτων ¹² εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει. ¹² πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται, καὶ τί- ¹³ σις εἰς τὸν αἰῶνα ἀνάκηται. ¹³ χρήματα ἀδίκων ὥς ποταμὸς ξηρανθήσεται, ¹⁴ καὶ ὥς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηγήσει· ¹⁴ ἐν τῷ ἀνοῖξαι αὐτὸν χεῖρας εὐ- ¹⁵ φρανθήσεται, οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλείψουσιν. ¹⁵ ἔχγονα ἀσεβῶν οὐ πληθύνει κλάδους, καὶ ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπ' ἀκροτόμου πέτρας· ¹⁶ ¹⁶ ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος καὶ χεῖλους ποταμοῦ πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτιλή- ¹⁷ σεται. ¹⁷ χάρις ὥς παράδεισος ἐν εὐλογίαις, καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα ¹⁸ διαμένει. ¹⁸ ζωὴ αὐτάρκους ἐργάτου γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ¹⁹ εὐρίσκων ζησανρόν. ¹⁹ τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν ὄνομα, ²⁰ καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ ἄμωμος λογίζεται. ²⁰ οἶνος καὶ μουσικὰ εὐφραίνουσι ²¹ καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἀγάπησις σοφίας. ²¹ αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύ- ²² νουσι μελὶ, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γλῶσσα ἡδεῖα. ²² χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμή- ²³ σει ὁ ὀφθαλμός σου, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα χλόην σπόρου. ²³ φίλος καὶ ἐταῖρος ²⁴ εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ μετὰ ἀνδρός. ²⁴ ἀδελφοὶ καὶ ²⁵ βοήθεια εἰς καιρὸν θλίψεως, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἐλεημοσύνη ρύσεται. ²⁵ χρυ- ²⁶ σίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα βουλὴ εὐδοκιμεῖται. ²⁶ ²⁶ χρήματα καὶ ἰσχύς ἀνυψώσουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα φόβος κυ- ²⁷ ρίου· οὐκ ἔστι φόβῳ κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ ²⁷ βοήθειαν· ²⁷ φόβος κυρίου ὥς παράδεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν ²⁸ ἐκάλυψαν αὐτόν. ²⁸ τέκνον, ζωὴν ἐπαίτησεως μὴ βιώσης· κρεῖσσον ἀποθάνειν

33. C παντα τα αγαθα ... C εν καιρω αυτης εχορηγησεν 34. ευδο-
 κιμησεται XL. 1. C μητρος αυτου ... AC ημερ. επιταφης 2. φοβον
 καρδιαν (sic) 3. AC θρονου ενδοξου ... ως (pro και εως) τε ταπεινουμε-
 νου 4. υακινθινον ... C και ως 5. C om και sec. ... μηνιμα, C μηνεις
 ... C ερεις 6. C ως απο πρ. πολεμ. εκπεφ. 8. C om και επι αμαρτ.
 επτ. πρ. τ. 10. παντα ταυτα 11. αναστρεφει 14. εκβληψουσιν 15. ed.
 rom. πληθυνει 16. αχι (C non liquet) ... και χιλος ... εκτειλησεται
 17. C μενει (18. αμφοτερας pro αμφοτερα ο) 20. C ευρησις σοφιας
 21. AC ηδυνουσιν μελη 22. AC omi ο ... om και sec. ... C χλοη 23. C ετε-
 ρος ... μετ ανδρος 24. AC ρυεται 26. ανυψουσιν ... AC εν φοβω κυριου
 ... C εν αυτω ζητησαι 27. C υπερ αμφοτερα δοξαν (sic) ... εκαλυψεν

ἢ ἐπαίτεῖν. ²⁹ ἄνθρω βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ²⁹ ἐν λογισμῷ ζωῆς, ἀλισγησεί τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις· ἄνθρω δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάσσεται. ³⁰ ἐν στόματι ἀναιδοῦς γλυκαν- ³⁰ ῃσεται ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλῇ αὐτοῦ πῦρ καήσεται.

XLI.

¹ ὦ θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν ἀνθρώπῳ εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐδοουμένῳ ἐν πᾶσι καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδεδῆσθαι τροφήν. ² ὦ θάνατε, καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν ἀνθρώπῳ ² ἐπιδεομένῳ καὶ ἐλασσουμένῳ ἰσχυρῷ, ἐσχατογῆρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων, καὶ ἀπειθῶντι καὶ ἀπολωλεκότῳ ὑπομονῇ. ³ μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου, ³ μνήσῃτι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων· ⁴ τοῦτο τὸ κρίμα παρὰ κυρίου πάσῃ ⁴ σαρκί, καὶ τί ἀπαναίη ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου; εἴτε δέκα εἴτε ἑκατὸν εἴτε χίλια ἔτη, οὐκ ἔστιν ἐν ᾧδου ἐλεγμὸς ζωῆς. ⁵ τέκνα βδελυκτὰ γίνονται τέκνα ⁵ ἁμαρτωλῶν, καὶ συναναστρεφόμενα παροικίας ἀσεβῶν· ⁶ τέκνων ἁμαρτωλῶν ⁶ ἀπολεῖται κληρονομία, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδελεχει ὄνειδος. ⁷ πα- ⁷ τρὶ ἀσεβεῖ μέμψεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν ὀνειδισθήσονται. ⁸ οὐαὶ ὑμῖν ἄνδρες ⁸ ἀσεβεῖς, οἵτινες ἐγκατελίπετε νόμον Θεοῦ ὑψίστου· ⁹ καὶ ἐὰν γεννηθῇτε, εἰς ⁹ κατάραν γεννηθήσεσθε, καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε. ¹⁰ πάντα ¹⁰ ὅσα ἐκ γῆς εἰς γῆν ἀπελεύσεται, οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας εἰς ἀπώλειαν. ¹¹ πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν, ὄνομα δὲ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθόν ¹¹ ἐξαλειφθήσεται. ¹² φρόντισον περὶ ὀνόματος, αὐτὸ γάρ σοι διαμένει ἡ χίλις ¹² μεγάλοι θησαυροὶ χρυσίου· ¹³ ἀγαθῆς ζωῆς ἀρετὴς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθόν ¹³ ὄνομα εἰς αἰῶνα διαμένει. ¹⁴ παιδεῖαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε, τέκνα· σοφία ¹⁴ δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ¹⁵ κρεῖσ- ¹⁵ των ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ. ¹⁶ τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου· οὐ γάρ ἐστι πᾶ- ¹⁶ σαν αἰσχύνῃν διαφυλάξαι καλόν, καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται. ¹⁷ αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ ¹⁷ δυνάστου περὶ ψεύδους, ¹⁸ ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελείας, ἀπὸ ¹⁸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας, ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας, ¹⁹ καὶ ἀπὸ τόπου οὗ παροικεῖς περὶ κλοπῆς, καὶ ἀπὸ ἀληθείας Θεοῦ καὶ δια- ¹⁹ τήκης, καὶ ἀπὸ πῆξεως ἀγκῶνος ἐπ' ἄρτοις, ἀπὸ σκορακιμοῦ λήψεως καὶ δόσεως, ²⁰ καὶ ἀπὸ ἀσπαζομένων περὶ σιωπῆς, ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἑταί- ²⁰ ρας, ²¹ καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου συγγενοῦς, ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδας ²¹ καὶ δόσεως, καὶ ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου, ²² ἀπὸ περιεργείας παι- ²² δίσκης αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιστῆς ἐπὶ τὴν κόλπην αὐτῆς· ἀπὸ φίλων περὶ λόγων ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ δοῦναι μὴ ὀνειδίξε·

XLII.

(²³) Ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς, καὶ ἀπὸ ἀποκαλύψεων λόγων κρυφίων· (²⁴) καὶ ἔση αἰσχυνηρὸς ἀληθινῶς, καὶ εὐρίσκων χάριν ἔναντι παντὸς ἀνθρώπου. (42, 1.) μὴ περὶ τούτων αἰσχυνηθῇς, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ ἁμαρτανεῖν· ² περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διατήκης, καὶ περὶ κρίματος δι- ²

29. om την XLI. 2. επιδουμνω ... εν ισχυι 4. AC τουτο κριμα 5. AC βδελυρα 6. ενδελεχει 7. C μεμψεται 8. εγκατελειπετε, C εγκατελειπατε 10. C απελευσονται 14. AC παιδιαν 17. AC αισχυνεσθαι 18. C και απο κοινωνου, A om απο κοιν. κ. φ. π. αδικιας 19. om και ante απο πηξεως ... AC και απο σκορακ. λημψεως 20. AC και απο ορασεως ... AC γυν. ετερας 21. AC om και ultim. 22. AC λογου ... C ονειδισμων (23.) C om απο sec. ... AC αποκαλυψεως

3 καιῶσαι τὸν ἀσεβῆ, ³ περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὁδοιπόρων, καὶ περὶ δόσεως
 4 κληρονομίας ἐταίρων, ⁴ περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ σταθμίων, περὶ κτήσεως
 5 πολλῶν καὶ ὀλίγων, ⁵ περὶ ἀδιαφόρου πράσεως καὶ ἐμπορῶν, καὶ περὶ παι-
 6 δείας τέκνων πολλῆς, καὶ οἰκέτη πονηρῷ πλευρὰν αἰμάξει· ⁶ ἐπὶ γυναικὶ
 7 πονηρᾷ καλὸν σφραγίς, καὶ ὅπου χεῖρες πολλὰ κλείσων· ⁷ ὁ ἐὰν παραδιδῶς,
 8 ἐν ἀριζμῷ καὶ σταθμῷ, καὶ δόσις καὶ λῆψις παντὶ ἐν γραφῇ· ⁸ περὶ παι-
 9 δείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ καὶ ἐσχατογῆρου κρινομένου πρὸς νέους, καὶ ἔση
 9 πεπαιδευμένος ἀληθινῶς καὶ δεδοκιμασμένος ἐναντι παντὸς ζώντος. ⁹ Ψυγᾶτηρ
 πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον· ἐν νεότητι
 10 αὐτῆς μὴ ποτε παρακμάσῃ, καὶ συνωκηκυῖα μὴ ποτε μισηθῇ· ¹⁰ ἐν παρθε-
 νίᾳ μὴ ποτε βεβηλωθῇ καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται· μετὰ
 11 ἀνδρὸς οὐσα μὴ ποτε παραβῇ, καὶ συνωκηκυῖα μὴ ποτε στειρώσῃ. ¹¹ ἐπὶ
 Ψυγατρὶ ἀδιατρέπτω στερέωσον φυλακὴν, μὴ ποτε ποιήσῃ σε ἐπίχρμα ἐχθροῖς,
 λαλίαν ἐν πόλει καὶ ἔκκλητον λαοῦ, καὶ καταισχύνῃ σε ἐν πλήθει πολλῶν.
 12 ¹² παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέ-
 13 δρενε· ¹³ ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σῆς, καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυ-
 14 ναικός. ¹⁴ κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνή, καὶ γυνὴ καταισχύ-
 15 νουσα εἰς ὀνειδισμόν. ¹⁵ μνηστῆσσομαι δὴ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ ἃ εἶδρακα
 16 ἐκδιηγῆσσομαι· ἐν λόγοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹⁶ ἥλιος φωτίζειν κατὰ πᾶν
 17 ἐπέβλεψε, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ πλήρες τὸ ἔργον αὐτοῦ. ¹⁷ οὐκ ἐνεποίησε τοῖς
 ἀγίοις κύριος ἐκδιηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐστερέωσε κύριος
 18 ὁ παντοκράτωρ, στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν. ¹⁸ ἄβυσσος καὶ καρδίαν
 ἐξέχνευσε, καὶ ἐν πανουργήμασιν αὐτῶν διενόησεν· ἔγνω γὰρ ὁ κύριος πᾶσαν
 19 εἰδῆσιν καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖον αἰῶνος, ¹⁹ ἀπαγγέλλων τὰ παρελθόντα
 20 καὶ ἐπεσόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἴχνη ἀποκρύφων· ²⁰ οὐ παρήλθεν αὐτὸν πᾶν
 21 διανόημα, οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἰς λόγος. ²¹ τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας
 αὐτοῦ ἐκόσμησεν, καὶ ἕως ἔστι πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, οὔτε
 22 προσετέθη οὔτε ἡλαττώθη, καὶ οὐδὲ προσεδέθη οὐδενὸς συμβούλου. ²² ὥς
 23 πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιβυμητά, καὶ ὥς σπινθήρός ἐστι θεωρηταῖα. ²³ πάντα
 ταῦτα ζῇ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρεαίαις, καὶ πάντα ὑπακούει·
 24 25 ²⁴ πάντα δισσά· ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός, καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐκλείπον· ²⁵ ἐν
 τοῦ ἐνός ἐστερέωσε τὰ ἀγαθὰ, καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

XLIII.

Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαριότητος, εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι
 2 δόξης. ² ἥλιος ἐν ὀπτασίᾳ διαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ, σκευὸς θαυμαστόν, ἔργον
 3 ὑψίστου· ³ ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναξηραίνει χώραν, καὶ ἐναντίον καύματος
 4 αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ⁴ κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος, τριπλασίως
 ἥλιος ἐκκαλὼν ὄρη· ἀτμίδας πυρῶδεις ἐμφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτίνας ἀμαυ-
 5 ροῖ ὀφθαλμούς. ⁵ μέγας κύριος ὁ ποιήσας αὐτόν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέ-

XLII. 2. C ασεβην 3. C κοινωνων ... om και sec. ... AC ετερων
 4. AC και περι κτησεως 5. AC περι διαφορου πρασεως εμπορων (C εμ-
 πορου) ... AC παιδιας ... εμαξας 7. ed. rom. παραδίδως ... AC λημ-
 ψις παντα 8. AC παιδιας ... AC εσχατογρηω κρινομενω 9. η μεριμνα
 αυτου 10. AC στειρωθη 11. ποιησει ... AC καταισχυνει 12. C εμμεσω
 13. C εξελευσεται σης 15. AC εορακα 16. AC τ. δοξ. κυριου 17. C om
 α 18. πανουργημασιν ... γαρ ο υψιστος πασ. ιδησιν, C γαρ ο υψιστος
 (C* vdlr ο υψ., ** fortasse ο κυρ.) πασ. συνειδησιν 19. C και απαγγελ-
 λων ... AC και τα εσομενα 20. AC om ουδε 21. AC εκοσμησεν, ος
 εστιν ... ηλασσωθη ... AC και ου προσεδεθη 22. C και εως rgo κ. ως
 24. ελλειπον XLIII. 2. διαγγελων 4. C καμ. φυλασσων ... τριπλασιων
 ... AC εκφυσων 5. μεγ. ο κυριος

σπευσε πορείαν. ⁶ καὶ ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνάδειξεν χρόνων 6 καὶ σημεῖον αἰῶνος· ⁷ ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς, φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ 7 συντελείας· ⁸ μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστίν, αὐξανομένην βαυμαστώως ἐν 8 ἀλλοιώσει. σκευὸς παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπων· ⁹ κάλλος οὐρανοῦ, δόξα ἀστρων, κόσμος φωτίζων, ἐν ὑψίστοις κύριος· ¹⁰ ἐν 9 10 λόγοις ἁγίου στήσονται κατὰ κρίμα, καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐτῶν. ¹¹ ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτό, σφόδρα ὠραῖον ἐν τῷ 11 αὐγάσματι αὐτοῦ· ¹² ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖρες ὑψίστου 12 ἐτάνυσαν αὐτό. ¹³ προστάγματι αὐτοῦ κατέσπευσε χιόνα, καὶ ταχύνει ἄστρα- 13 πᾶς κρίματος αὐτοῦ· ¹⁴ διὰ τοῦτο ἠνεώχθησαν θησαυροί, καὶ ἐξέπησαν νε- 14 φέαι ὡς πετεινά· ¹⁵ ἐν μεγαλειῇ αὐτοῦ ἔσχυσε νεφέλας, καὶ διεξρύθησαν 15 λίθοι χαλᾶζης. ¹⁶ καὶ ἐν ὀπτασίαις αὐτοῦ σαλευθήσεται ὅρη, ἐν βελήματι 16 πνεύσεαι νότος. ¹⁷ φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠδίνησε γῆν, καὶ καταιγὶς βορέου 17 καὶ συστροφὴ πνεύματος. ὡς πετεινὰ καὶ πτεράμενα πᾶσαι χιόνα, καὶ ὡς ἄκρις καταλύουσα τὴν κατάβασιν αὐτῆς· ¹⁸ κάλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκβαυμάσει 18 ὀφθαλμός, καὶ ἐπὶ τοῦ ὕετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδιά. ¹⁹ καὶ πάχυνν ὡς ἄλα 19 ἐπὶ γῆς χέει, καὶ παγεῖσα γίνεται σχολόπων ἄκρα. ²⁰ ψυχρὸς ἄνεμος βορέης 20 πνεύσει, καὶ παγήσεται κρύσταλλος ἀφ' ὕδατος· ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδα- 20 τος κατὰλύσει, καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ. ²¹ καταφάγεται ὅρη καὶ 21 ἔρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ. ²² ἵασις πάντων κατὰ σπου- 22 τοῦ. ²³ φοβερὸς κύριος καὶ σφόδρα μέγας, καὶ βαυμασθὴ τὴν δυνατείαν αὐτοῦ. 23 ²⁴ δόξαζοντες κύριον ὑψώσατε κατῳσον ἂν δύνησθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι, 24 καὶ ὑψοῦντες αὐτὸν πληθύνετε ἐν ἰσχύϊ· μὴ κοπιᾶτε, οὐ γὰρ μὴ ἐφίκησθε. ²⁵ τίς 25 ἐώρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγῆσεται; καὶ τίς μεγαλύνει αὐτὸν καθὼς ἔστι; ²⁶ πολλὰ 26 ἀπόκρυφα ἔστι μελῶνα τούτων, ὀλίγα γὰρ ἐωράκαμεν τῶν ἔργων 26 αὐτοῦ. ²⁷ πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. 27

XLIV.

ΠΑΤΕΡΩΝ ΥΜΝΟΣ.

Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει.
² πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος, τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος. ³ κυρι- 2 3
 εῖοντες ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει· βουλευ-
 σονται ἐν συνέσει αὐτῶν, ἀπηγγελκότες ἐν προφητείαις· ⁴ ἡγούμενοι λαοῦ ἐν 4
 διαβουλίαις καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ, σοφοὶ λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν·

7. ἐπὶ συντελείᾳ 8. AC αὐξανόμενος 9. AC ἐν ὑψίστ. κυρίου 11. AC ποι.
 αυτον 12. εταννυσαν (ACV): ed. Ro. εταννυσαν ... C αυτον 15. νεφελαις 16. AC
 ἐν ὀπτασίαις ... C σαλευονται ... AC καὶ ἐν βελήματι αυτου
 17. C ωνειδισεν pro ωδίνησε (vdtr) ... γῆ 20. AC βορεας ... ἐφ (C φ
 omisso ε s. α) υδατος ... C καὶ ἐπὶ 23. αυτηνησους et A et C confir-
 mant (corrigere ἐν αυτῇ νησους) 24. AC οἱ πλεοντ. usque αυτης post βαυ-
 μαζομεν pon. ... AC διηγουνται κινδυνον 25. AC τὰ βαυμασ. καὶ παρα-
 δοξα ... AC κτησις κτηνων 26. ευδοκία ... AC τὰ παντα 27. αφικνωμεθα
 ... ed. rom. λογων το παν 28. ισχυσομεν 30. αφικνησθε 31. εωρακεν
 33. δεδωκεν XLIV. 3. βασιλ. αυτου ... βουλευεται 4. σοφοι ἐν λογοις
 παιδια

5 6 ἐκζητοῦντες μέλη μουσικῶν, διηγοούμενοι ἔπη ἐν γραφῇ· ⁶ ἄνδρες πλούσιοι
7 κεχορηγημένοι ἰσχύϊ, εἰρηνεύοντες ἐν παροικίαις αὐτῶν· ⁷ πάντες οὗτοι ἐν γε-
8 νεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα. ⁸ εἰσὶν αὐτῶν οἱ
9 κατέλειπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγῆσασθαι ἐπαίνους, ⁹ καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστι μνη-
10 μόσυνον καὶ ἀπώλοντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ γεγονότες,
11 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτοῦς. ¹⁰ ἀλλ' ἡ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ
12 δικαιοσύνην οὐκ ἐπέληψαν· ¹¹ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν διαμενεῖ ἀγαθὴ
13 κληρονομία, ἔκγονα αὐτῶν ἐν ταῖς διασθήκαις· ¹² ἔσθ' ἡ σπέρμα αὐτῶν καὶ
14 τέκνα αὐτῶν δι' αὐτούς, ¹³ ἕως αἰῶνος μενεῖ σπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα
15 αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται· ¹⁴ τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ
16 ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς· ¹⁵ σοφίαν αὐτῶν διηγῆσονται λαοί, καὶ τὸν
17 ἔπαινον ἐξαγγέλλει ἐκκλησία. ¹⁶ Ἐνὼχ εὐηρέστησε κυρίῳ καὶ μετετέθη, ὑπό- • He.
18 ὀργῆς ἐγένετο ἀντάλλαγμα· διὰ τοῦτο ἐγενήθη κατάλειμμα τῇ γῇ, διὰ τοῦτο
19 ἐγένετο κατακλυσμός· ¹⁸ διασθῆκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτὸν ἵνα μὴ ἐξα-
20 λειφθῇ κατακλυσμῷ πᾶσα σάρξ. ¹⁹ Ἀβραὰμ μέγας πατὴρ πληθύνους ἐθνῶν,
21 καὶ οὐχ εὐρέθη ὅμοιος ἐν τῇ δόξῃ, ²⁰ ὃς συνετήρησε νόμον ὑψίστου, καὶ
22 ἐγένετο ἐν διασθήκῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησε διασθήκην, καὶ
23 ἐν πειρασμῷ εὐρέθη πιστός· ²¹ διὰ τοῦτο ἐν ὄρκῳ ἔστησεν αὐτῷ ἐνευλογη-
24 θῆναι ἔθνη ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, πληθύνει αὐτὸν ὡς χοῦν τῆς γῆς, καὶ
25 ὡς ἄστροι ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσαι αὐτοῦς ἀπὸ
26 θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου γῆς. ²² καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ
27 ἔστησεν οὕτως διὰ Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων
28 καὶ διασθήκην, ²³ καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλῇ Ἰακώβ· ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐ-
29 λογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ· καὶ διέστειλε μερίδας αὐτοῦ,
30 ἐν φυλαῖς ἐμέρισε δεκαδύο· καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους, εὐρίσκοντα
31 χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

XLV.

1 Ἠγαπημένον ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων Μωσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν
2 εὐλογίαις· ² ὁμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις
3 ἐχθρῶν· ³ ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεία κατέπαυσεν, ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσω-
4 πον βασιλέων· ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δό-
5 ξης αὐτοῦ· ⁴ ἐν πίστει καὶ πραύτητι αὐτοῦ ἠγίασεν, ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης
6 σαρκός· ⁵ ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν
7 γνῶφον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολάς, νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστή-
8 μης, διδάξαι τὸν Ἰακώβ διασθήκην καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ. ⁶ Ἀαρὼν
9 ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λευί· ⁷ ἔστησεν αὐτῷ
10 διασθήκην αἰῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατεῖαν λαοῦ· ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐ-
11 κοσμίᾳ, καὶ περιέζωσεν αὐτὸν στολὴν δόξης· ⁸ ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν
12 καυχήματος, καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεσιν ἰσχύος, περισκελῇ καὶ ποδήρη
13 καὶ ἐπωμίδα· ⁹ καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν βοῖσχοις χρυσοῖς, κώδωσι πλείστοις κυ-
14 κλῶν, ἤχησαι φωνῇ ἐν βήμασιν αὐτοῦ, ἀκουστὸν ποιῆσαι ἤχον ἐν ναῷ

5. καὶ διηγουμενοι 6. εν ισχυι ... εν κατοικιαις 8. κατελειπον 12. το σπέρμα ... τα τεκνα 13. ουκ εξαλειφθησεται 14. τα σωματα 15. επαινον αυτων εξαγγελει 17. καταλιμμα τη γη οτε εγενετο 18. omi κατακλυσμω 19. αβραμ ... ομοιος αυτω 20. om και sec. 21. εν σπερματι ... εως ακρου της γης 23. διεστησεν pro διεστειλε XLV. 1. μωσην 2. εν δοξη 4. πραοτητι αυτον ηγιασεν 6. *αρων 7. περιστολη δοξης 9. ed. rom. ροισκ. χρ. κωδ. sine interpunctione, cod. alex. χρυσ. cum κωδ. conjg.

εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ· ¹⁰ στολῇ ἁγίᾳ, χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ καὶ 10
πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλοῦ, λογιῶν κρίσεως, δῆλοις ἀληθείας, ¹¹ κεκλωσμένη 11
κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου, λίθοις πολυτελέσι γλύμματος σφραγίδος, ἐν δέσει χρυ-
σίου, ἔργῳ λιθουργοῦ, εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολασμένη κατ' ἀριθμὸν
φυλῶν Ἰσραὴλ· ¹² στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιδάρεως, ἐκτύπωμα σφραγίδος 12
ἀγιασματος, καύχημα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμοῦ-
μενα ὥρατα. ¹³ πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα ἔως αἰῶνος, οὐκ ἐνεδύσατο 13
ἀλλογενὴς πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διὰ παντός.
¹⁴ ὕσσαι αὐτοῦ ὀλοκαρπώθησονται κατ' ἡμέραν ἐνδελεχῶς δὲ. ¹⁵ ἐπλήρωσε 14 15
Μωυσῆς τὰς χεῖρας καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ· ἐγενήθη αὐτῷ εἰς
διαθήκην αἰῶνιον, καὶ ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ, λειτουρ-
γεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεῦειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ. ¹⁶ ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντός ζῶντος, προσαγαγεῖν κάρπῳσιν κυρίῳ, 16
ὑμῖαμα καὶ εὐοδῖαν εἰς μνημόσυνον, ἐξιλάσσεσθαι περὶ τοῦ λαοῦ σου.
¹⁷ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν ἐντολαῖς αὐτοῦ, ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις κριμάτων, διδάξαι 17
τὸν Ἰακώβ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι Ἰσραὴλ. ¹⁸ ἐπισυνέστη- 18
σαν αὐτῷ ἄλλοτριοι καὶ ἐζήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἄνδρες οἱ περὶ Δαδὰν
καὶ Ἀβειρῶν καὶ ἡ συναγωγὴ Κορὲ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ· ¹⁹ εἶδε κύριος καὶ 19
οὐκ εὐδόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς· ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα,
καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. ²⁰ καὶ προσέειπεν Ἀαρὼν δόξαν, καὶ 20
ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν· ἀπαρχὰς πρωτογεννημάτων ἐμέρισεν αὐτοῖς, ἄρτον
ἐν πρώτοις ἡτοίμασε πλησμονήν· ²¹ καὶ γὰρ ὕσας κυρίου φάγονται, ἅς ἔδω- 21
κεν αὐτῷ τε καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. ²² πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει, 22
καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ, αὐτὸς γὰρ μερὶς σου κληρονομία. ²³ καὶ 23
Φινεὲς υἱὸς Ἑλεάζαρ τρίτος εἰς δόξαν, ἐν τῷ ζηλωσάῳ αὐτὸν ἐν φόβῳ κυ-
ρίου καὶ στηῆσαι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ ἐν ἀγαθότητι προσυμίας ψυχῆς αὐτοῦ,
καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁴ διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης, 24
προσάτην ἁγίον καὶ λαῷ αὐτοῦ, ἵνα αὐτῷ ἦ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱερω-
σύνης μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας. ²⁵ καὶ διαθήκην τῷ Δαυλὶ υἱῷ ἐκ φυλῆς 25
Ἰούδα, κληρονομία βασιλέως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου, κληρονομία Ἀαρὼν καὶ τῷ
σπέρματι αὐτοῦ. ²⁶ δώη ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ 26
ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς
γενεὰς αὐτῶν.

XLVI.

Κραταῖς ἐν πολέμοις Ἰησοὺς Ναυή, καὶ διάδοχος Μωυσῆ ἐν προφη-
ταῖς, ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ,
ἐκδικῆσαι ἐπεχειρομένους ἐχθρούς, ὅπως κληρονομήσῃ τὸν Ἰσραὴλ. ² ὡς ἔδο- 2
ξάσθῃ ἐν τῷ ἐπάραυ χεῖρας αὐτοῦ καὶ τῷ ἐκκλίνειν ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις.
³ τίς πρότερον αὐτοῦ οὕτως ἔστη; τοὺς γὰρ πολεμίους κύριος αὐτὸς ἐπήγαγεν. 3
⁴ οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀνεποδίσεν ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη πρὸς δύο; 4
⁵ ἐπεκαλέσατο τὸν ὑψιστον θυνάστην ἐν τῷ Σιλβῳ αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλόθεν· 5
καὶ ἐπήκουσεν αὐτῶν μέγας κύριος ἐν λίθοις χαλᾶζης θυνάμεως κραταιᾶς·

40. λογίω 42. 13. ωραία cum seqq. conjg., item εως αιω. cum seqq.
15. μωσης ... και τω σπερματι ... om αυτω in fine (16. ευωδία) 17.
εδωκ. αυτω εν ταις εντ. α. ... τον ιακωβ μαρτυριαν ... τον ισραηλ 19.
ιδεν κυριος ... ηυδοκησεν ... φλογος αυτους 20. πρωτογεννηματων εμερ-
αυτω, αρτον πρωτοις ητοιμ. εν πλησμονη 22. σου και κληρονομια 23. στη-
ναι 24. C μεγαλιον 25. υιω ιεσσαί ... αυτω pro ααρων 26. δοιη ...
γενεαν XLVI. 1. AC εν πολεμω ... τη. υιος ναυη ... μωση ... κατα-
κληρονομηση 2. και εν τω εκτειναι ρομφαιαν 3. προτερος ... πολεμious
κυριου αυτος απηγαγεν 4. ενεποδισθη 5. επηκουσ. αυτου μεγ. κυρ. λιθοis

6 κατέβραξεν ἐπ' ἔθνος πόλεμον, καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας, ἵνα γνῶσιν ἔθνη πανοπλίαν αὐτῶν, ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἐπηκολούθησεν ὁπίσω δυνάστου. ⁷ καὶ ἐν ἡμέραις Μωυσέως ἐποίησεν ἔλεος, αὐτὸς καὶ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, ἀντιστήναι ἐναντι ἐχθροῦ, κωλύσαι λαὸν ἀπὸ ἀμαρτίας καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονηρίας. ⁸ καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες διεσώθησαν ἀπὸ ἐξακοσίων χιλιάδων πεζῶν, εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. ⁹ καὶ ἔδωκεν ὁ κύριος τῷ Χάλεβ ἰσχύον, καὶ ἕως γήρους διέμενεν αὐτῷ, ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κατέσχε κληρονομίαν. ¹⁰ ὅπως ἴδωσι πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὁπίσω κυρίου. ¹¹ καὶ οἱ κριταὶ ἔκαστος τῷ αὐτοῦ ὀνόματι, ὅσων οὐκ ἐξεπόρευσεν ἡ καρδιά καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ κυρίου, εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις. ¹² τὰ ὁσῶ αὐτῶν ἀναστῶλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλασσόμενον ἐφ' υἱοῖς δεδοξασμένων αὐτῶν. ¹³ ἡγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ Σαμουὴλ προφήτης κυρίου κατέστησε βασιλείαν, καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ. ¹⁴ ἐν νόμῳ κυρίου ἔκρινε συναγωγὴν, καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὸν Ἰακώβ. ¹⁵ ἐν πίστει αὐτοῦ ἡκριβάσθη προφήτης, καὶ ἐγνώσθη ἐν πίστει αὐτοῦ πιστὸς ὁράσεως. ¹⁶ καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον δυνάστην, ἐν τῷ θλίψαι ἐχθροὺς αὐτοῦ κυκλῶzen, ἐν προσφορᾷ ἄρνους γαλαζηνοῦ. ¹⁷ καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ κύριος, καὶ ἐν ἤχῳ μεγάλῳ ἀκουστὴν ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ¹⁸ καὶ ἐξέτριψεν ἡγουμένους Τυρίων καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιεῖμ. ¹⁹ καὶ πρὸ καιροῦ κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύρατο ἐναντι κυρίου καὶ χριστοῦ Χρήματα καὶ ἕως ὑποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα· καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ ἀνθρώπου. ²⁰ καὶ μετὰ τὸ ὑπνώσαι αὐτὸν προεφήτευσεν καὶ ὑπέδειξε βασιλεῖ τὴν τελευταίην αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν προφητείᾳ ἐξαλεῖψαι ἀνομίαν λαοῦ.

XLVII.

2 Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνέστη Νάθαν προφητεύειν ἐν ἡμέραις Δαυίδ. ² ὥςπερ στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου, οὕτως Δαυὶδ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ³ ἐν λέουσιν ἔπαισεν ὥς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἄρκιοις ὥς ἐν ἄρνασι προβάτων. ⁴ ἐν νεότητι αὐτοῦ οὐχὶ ἀπέκτεινε γίγαντα, καὶ ἐξῆλθεν ὀνειδισμὸν ἐκ λαοῦ ἐν τῷ ἐπαῖραι χεῖρα ἐν λίθῳ σφενδόνης καὶ καταβαλεῖν γαυράμα τοῦ Γολιάθ. ⁵ ἐπεκαλέσατο γὰρ κύριον τὸν ὕψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κράτος ἐξῆραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐτοῦ. ⁶ οὕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτόν, καὶ ἤνεσεν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου ἐν τῷ φέρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης. ⁷ ἐξέτριψε γὰρ ἐχθροὺς κυκλῶzen, καὶ ἐξουδένωσε Φυλιστιεῖμ τοὺς ὑπεναντίους· ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας. ⁸ ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν ἀγίῳ ὑψίστῳ· ῥήματι δόξης ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὕμνησεν καὶ ἡγάπησεν τὸν ποιήσαντα αὐτόν. ⁹ καὶ ἔστησε ψαλτῶδους κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἤχου αὐτῶν γλυκαίνει μέλη. ¹⁰ ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν, καὶ ἐκόσμησε καιροὺς μέχρι συντελείας, ἐν τῷ αἰνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πρῶτῃ ἡχεῖν τὸ ἅγισμα. ¹¹ κύριος ἀφεῖλε τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην βασιλείων καὶ θρόνον δόξης ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

6. πανοπλιαν αὐτου 7. μωσεως 8. εἰσαγειν 9. AC ἐπὶ το ὑψος ... καὶ τὴν πρὸ κατεσχε 15. AC ἐν ρημασιν πρὸ ἐν πιστει 19. C Χρηματα εως 20. AC ἐπροφητευσεν ... C ἐπεδειξεν ... ἐκ γῆς φωνὴν αὐτου XLVII. 4. μετὰ τουτον 2. AC ἀπο υἱων 3. ἐπεξεν 4. χειρας ... C κατεβαλεν γ. τ. γολιαδ 5. C οἱ γὰρ 7. C αὐτω κερας 8. ed. rom. αγ. υψ. cum ρημ. conjg. ... C ρηματα δοξης 9. AC κατεναντι θυσιαστηριου ... AC ἐξ ηχους ... AC γλυκαίνειν 10. C το ονομα το αγιον ... AC ἀπο πρωιας

¹² μετὰ τούτου ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ· ¹³ Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης, ὃ ὁ θεὸς κατέπαυσε κυκλῶν, ¹⁴ ἵνα στήσῃ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐτοιμάσῃ ἁγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁵ ὡς ἐσοφίστης ἐν νεότητί σου, καὶ ἐνεπλήσθης ὡς ποταμὸς συνέσεως. ¹⁶ γῆν ¹⁷ ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγμάτων· ¹⁸ εἰς νήσους πόρρω ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου, καὶ ἡγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου· ¹⁹ ὧδαις καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς καὶ ἐν ἐρμηνείαις ἀπεψάμυσάν σε χῶραι· ²⁰ ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικεκλημένου θεοῦ Ἰσραὴλ συν- ²¹ ἡγαγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς μόλιβδον ἐπλήθυνας ἀργυρίον. ²² παρενέκλινας τὰς λαγόνas σου γυναιξί, καὶ ἐνεβουσίασθης ἐν τῷ σώματι σου· ²³ ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου, καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα σου, ²⁴ ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέκνα σου, καὶ κατενύγην ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου, ²⁵ γενέσθαι δίχα τυραννίδα καὶ ἐξ Ἐφραῖμ ἄρξει βασιλείαν ἀπεισῇ. ²⁶ ὁ δὲ ²⁷ κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ διαφθάρῃ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ ἐκλεκτοῦ ἔκγονα, καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξάρῃ· καὶ τῷ Ἰακώβ ἔδωκε κατάλειμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ ῥίζαν. ²⁸ καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων, καὶ κατέλιπε ²⁹ μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ λαοὺ ἀφροσύνῃν καὶ ἐλασσούμενον συνέσει Ῥοβοάμ, ὃς ἀπέστησε λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοάμ υἱὸν Ναβάτ, ὃς ἐξημέαρτε τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκε τῷ Ἐφραῖμ ὁδὸν ἁμαρτίας. ³⁰ καὶ ³¹ ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα, ἀποστήσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν· ³² καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεξήτησαν, ἕως ἐκδικήσας ἔλθῃ ἐπ' αὐτούς. ³³

XLVIII.

Καὶ ἀνέστη Ἥλλας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο· ² ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμόν, καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὀλιγοποίησεν ³ αὐτούς· ⁴ ἐν λόγῳ κυρίου ἀνέσχεν οὐρανόν, κατήγαγεν οὕτως τρεῖς πῦρ. ⁵ ὡς ⁶ ἔδοξάσθης Ἥλλας ἐν τοῖς θάυμασις σου· καὶ τίς ὅμοιός σοι καυχᾶσθαι; ⁷ ὃς ⁸ ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανάτου καὶ ἐξ ᾄδου ἐν λόγῳ ὑψίστου· ⁹ ὃς καταγαγὼν βα- ¹⁰ σιλεῖς εἰς ἀπώλειαν καὶ δεδοξαμένους ἀπὸ κλίνης αὐτῶν· ¹¹ ὃς ἀκούων ἐν ¹² Σινᾷ ἐλεγμὸν καὶ ἐν Χωρῇβ κρίματα ἐκδικήσεως· ¹³ ὃς χρίων βασιλεῖς εἰς ¹⁴ ἀνταπόδομα, καὶ προφήτας διαδόχους μετ' αὐτόν· ¹⁵ ὃς ἀναληφθεὶς ἐν λαί- ¹⁶ λατι πυρὸς ἐν ἄρματι ἵππων πυρίνων· ¹⁷ ὃς καταγραφεῖς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς και- ¹⁸ ρούς, κοπάσαι ὀργὴν πρὸ θυμοῦ καὶ ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν καὶ καταστήσαι φυλὰς Ἰακώβ. ¹⁹ μακάριοι οἱ ἰδόντες σε καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει ²⁰ κεκοσμημένοι, καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζησόμεθα. ²¹ Ἥλλας ὃς ἐν λαίλαπι ἔσκε- ²² πάσθῃ καὶ Ἑλισαῖ ἐνεπλήσθῃ πνεύματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἐσαλεύθῃ ὑπὸ ἄρχοντος, καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδεὶς. ²³ πᾶς λόγος ²⁴ οὐχ ὑπερῆρεν αὐτόν, καὶ ἐν κοιμῇσει ἐπροφήτευσε τὸ σῶμα αὐτοῦ· ²⁵ καὶ ἐν ²⁶ ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν τελευτῇ θάνατος αὐτοῦ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ²⁷ ἐν ²⁸ πᾶσι τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαός, καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, ἕως ἐπρονομεύθησαν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ

42. C και μετα ... AC μετα τουτον ... C om και δι αυτ. κ. εν πλατ. 43. σολομων 44. C εσοφισθης (*-σθη) pro ενεπλησθης 45. C ενεπλησεν 47. AC και εν ωδαις ... εν ερημiais επεψαμυσαν 48. C om θεου sec. (vdtr) ... C κασιτερον ... μολιβδον 49. AC παρανεκλινας 22. εγκαταλειπη ... διαφθερη ... C εξαλιψει ... και το σπερμα ... καταλιμμα 23. πατερων αυτου ... κατελειπεν μετ αυτον ... τον λαον 25. ως εκδικησας XLVIII. 2. ολιγοποιησεν 4. εν θαυμασις σου ... καυχησεται 7. omi ο 9. ο αναλημφθεις εν λαμπαδι πυρος 10. ο καταγρ. ελεγμος ... om και prius 11. C ειδοτες ... ζωης 12. επλησθη πνευμ. αγιου 13. C ουκ (ita etiam ed. rom.) 14. C εν τη ζωη 15. απο γης ... διεσκορπισθησαν

16 γῆ, καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστός, καὶ ἄρχων τῷ οἴκῳ Δαυίδ. ¹⁶ τινὲς
 17 μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἀρεστόν, τινὲς δὲ ἐπλήθυναν ἁμαρτίας. ¹⁷ Ἐξεκίας
 ὠχύρωσε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσῆγαγεν εἰς μέσον αὐτῶν τὸν Γῶγ· ὥρυξε
 18 σιδήρῳ ἀκρότομον, καὶ ὠκοδόμησε κρήνας εἰς ὕδατα. ¹⁸ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ
 ἀνέβη Σενναχηρίμ καὶ ἀπέστειλε Ῥαψάκην, καὶ ἀπήρην· καὶ ἐπῆρεν ἡ χεὶρ
 19 αὐτοῦ ἐπὶ Σιών, καὶ ἐμεγαλύνησεν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ. ¹⁹ τότε ἐσαλεύθησαν
 20 καρδίαι καὶ χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτουςαι· ²⁰ καὶ ἐπεκαλέ-
 σαντο τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν.
 καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν
 21 χειρὶ Ἡσαΐου. ²¹ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐξέτριψεν αὐ-
 22 τοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. ²² ἐποίησε γὰρ Ἐξεκίας τὸ ἀρεστόν κυρίῳ, καὶ ἐνί-
 σχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐνετείλατο Ἡσαΐας ὁ προφήτης
 23 ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ. ²³ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ
 24 ἥλιος, καὶ προσέζηκε ζωὴν βασιλεῖ· ²⁴ πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα,
 25 καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιών· ²⁵ ἕως τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε τὰ
 ἐσόμενα καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.

XLIX.

Μνημόσυνον Ἰωσίου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος, ἐσκευασμένον ἔργῳ μυρε-
 ψοῦ· ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται, καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμπο-
 2 σίῳ οἴνου. ² αὐτὸς κατευθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ, καὶ ἐξῆρε βδελύγματα
 3 ἀνομίας· ³ κατεύθυνε πρὸς κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέραις ἀνόμων
 4 κατίσχυσε τὴν εὐσέβειαν. ⁴ πᾶρεξ Δαυὶδ καὶ Ἐζεκίου καὶ Ἰωσίου πάντες
 πλημμέλειαν ἐπλημμέλησαν· κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου, οἱ βασι-
 5 λεῖς Ἰούδα ἐξέλιπον. ⁵ ἔδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἐτέροις καὶ τὴν δόξαν
 6 αὐτῶν ἔβναι ἄλλοτρίῳ· ⁶ ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσματος, καὶ ἤρῃ-
 7 μωσαν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χειρὶ Ἰερεμίου. ⁷ ἐκάκωσαν γὰρ αὐτόν, καὶ αὐτὸς
 ἐν μῆτρᾳ ἠγιάσθη προφήτης ἐκρίζων καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύειν, ὡσαύτως
 8 οἰκοδομεῖν καὶ καταφουτεῖν. ⁸ Ἰεζεκιὴλ ὃς εἶδεν ὅρασιν δόξης ἣν ὑπέδειξεν
 9 αὐτῷ ἐπὶ ἄρματος Χερουβίμ· ⁹ καὶ γὰρ ἐμνήστη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ, καὶ
 10 ἀγαθῶσαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδοὺς. ¹⁰ καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὅσα
 ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. παρεκάλεσε δὲ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐλυτρώσατο
 11 αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος. ¹¹ πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβάβελ; καὶ αὐτὸς ὡς
 12 σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾷ χειρός. ¹² οὕτως Ἰησοῦς τὸς Ἰωσεδέκ· οἱ ἐν ἡμέραις
 αὐτῶν ὠκοδόμησαν οἶκον καὶ ἀνύψωσαν λαὸν ἅγιον κυρίῳ ἡτοιμασμένον εἰς
 13 δόξαν αἰῶνος. ¹³ καὶ Νεεμίου ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον, τοῦ ἐγειράντος ἡμῖν
 τεῖχιν πεπτωκότα, καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλοὺς, καὶ ἀνεγείραντος τὰ
 14 οἰκόπεδα ἡμῶν. ¹⁴ οὐδὲ εἰς ἐκτίσθη οἶος Ἐνώχ τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γὰρ
 15 αὐτὸς ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς· ¹⁵ οὐδὲ ὡς Ἰωσήφ ἐγεννήθη ἀνὴρ, ἡγούμενος
 16 ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ, καὶ τὰ ὅσα αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν. ¹⁶ Σῆμ καὶ Σῆν
 ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πάντων ζῶων ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ.

L.

Σίμων Ὀνίου υἱὸς ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπερῆραφεν οἶκον,
 2 καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε τὸν ναόν· ² καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐσημελιώθη ὕψος

15. C κατεληφθη ... εν τω οικω 17. εις μεσον αυτης υδωρ· ωρυ-
 ξεν 18. σενναχηρειμ ... επηρην χειρα αυτου 18. υπερηφανεια 19. και
 αι χειρες 25. C παραγινεσθαι XLIX. 1. εργον μυρεμου (sic) 2. κατη-
 συνη 3. την οδον αυτου 4. πλημμελεια ... κατελειπον (C hial) ... AC
 εξελειπον 6. ιηρεμιου 7. εμμητρα ... απολυειν 8. ιδεν ... χερουβειν
 10. παρεκαλεσαν γαρ ... ελυτρωσαντο 12. ωκοδομ. πυργον, ανυψωσαν ναον
 αγ. 14. ουδ· εις (sic) εκτ. επι της γης τοιουτ. οιος ενωχ, και αυτος
 μετετεθη απο 15. εγεννηθη 16. ed. rom. non habet signum commatis
 L. 1. ο ιερεις ... υπεραφεν ... εστερεωσαν ναον

διπλῆς, ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ· ³ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἡλαττώσῃ 3
ἀποδοχεῖον ὑδάτων, χαλκὸς ὥσει βαλάσσης τὸ περίμετρον· ⁴ ὁ φροντίζων τοῦ 4
λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐμπολιορκῆσαι· ⁵ ὡς ἐδοξάσῃ 5
ἐν περιστροφῇ λαοῦ, ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος· ⁶ ὡς ἀστήρ ἐωθινὸς 6
ἐν μέσῳ νεφέλης, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις· ⁷ ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ 7
ναδὸν ὑψίστου, καὶ ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης· ⁸ ὡς ἄνθρωπος ῥόδων ἐν 8
ἡμέραις νέων, ὡς κρίνα ἐπ' ἐξόδων ὕδατος, ὡς βλαστὸς λιβάνου ἐν ἡμέραις
ζέρου· ⁹ ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυρίῳ· ὡς σκευὸς χρυσοῦ ὁλοσφύρητον 9
κοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ· ¹⁰ ὡς ἐλαία ἀναβάλλουσα καρπούς, καὶ 10
ὡς κυάριστος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις· ¹¹ ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν 11
δόξης, καὶ ἐνδιδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχῆματος, ἐν ἀναβάσει θυσια-
στηρίου ἁγίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος· ¹² ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ 12
χειρῶν ἱερέων, καὶ αὐτὸς ἐστὼς παρ' ἐσχάρᾳ βωμοῦ, κυκλῶσεν αὐτοῦ στέ-
φανος ἀδελφῶν ὡς βλάστημα κέδρου ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν
ὡς στελέχη φοινίκων· ¹³ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν, καὶ προσ- 13
φορὰ κυρίου ἐν χειρὶ αὐτῶν ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ· ¹⁴ καὶ συν- 14
τέλειαν λειτουργιῶν ἐπὶ βωμῶν, κοσμηῆσαι προσφορὰν ὑψίστου παντοκράτορος,
¹⁵ ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς, 15
ἐξέχεεν εἰς ἡμέλια θυσιαστηρίου ὄσμην εὐωδίας ὑψίστου παμβασιλεῖ· ¹⁶ τότε 16
ἀνέκραγον υἱοὶ Ἀαρὼν, ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς ἤχησαν, ἀκούστην ἐποίησαν φω-
νὴν μεγάλην εἰς μνημόσυνον ἔναντι ὑψίστου· ¹⁷ τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέ- 17
σπευσε, καὶ ἔπεισαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν προσκυνῆσαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν
παντοκράτορι ἡμεῖς τῷ ὑψίστῳ· ¹⁸ καὶ ἤνεσαν οἱ ψαλμῶδοι ἐν φωναῖς αὐτῶν, 18
ἐν πλείστῳ οἶκῳ ἐγλυκάνθη μέλος· ¹⁹ καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυρίου ὑψίστου ἐν 19
προσευχῇ κατέναντι ἐλεήμονος, ἕως συντελεσθῇ κόσμος κυρίου καὶ τὴν λει-
τουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν· ²⁰ τότε καταβάς ἐπῆρε χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν 20
ἐκκλησίαν υἱῶν Ἰσραὴλ, δοῦναι εὐλογίαν κυρίῳ ἐκ χειλέων αὐτοῦ καὶ ἐν
ὀνόματι αὐτοῦ καυχᾶσθαι· ²¹ καὶ ἐδευτέρωσεν ἐν προσκυνήσει ἐπιδείξασθαι 21
τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου· ²² καὶ νῦν εὐλογήσατε τῷ θεῷ πάντες τῷ με- 22
γαλοποιούντι πάντα, τὸν ὑψιούντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιοῦντα μετ'
ἡμῶν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ²³ δώῃ ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας, καὶ γενέσθαι 23
εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν Ἰσραὴλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος, ²⁴ ἐμπι- 24
στεῦσαι μετ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ λυτρωσάσθω
ἡμᾶς· ²⁵ ἐν δυσὶν ἔσται προσώχισεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν 25
ἔσθως· ²⁶ οἱ κατήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας, Φυλιστιείμ, καὶ ὁ λαὸς μαυρὸς ὁ 26
κατοικῶν ἐν Σικίμοις· ²⁷ παιδεῖαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ἐχάραξα ἐν τῷ 27
βιβλίῳ τούτῳ, Ἰησοὺς υἱὸς Σειράχ Ἱεροσολυμίτης, ὃς ἀνῶμβρησε σοφίαν ἀπὸ 28
καρδίας αὐτοῦ· ²⁸ μακάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφῆσεται, καὶ ὁ θεὸς αὐτὰ 29
ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ σοφισθήσεται· ²⁹ ἐὰν γὰρ αὐτὰ ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύ-
σει, ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἔχνος αὐτοῦ.

LI.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΕΙΡΑΧ.

¹ Ἐξομολογήσομαι σοι κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτῆρά
μου, ἐξομολογεῖσθαι τῷ ὀνόματί σου· ² ὅτι σκεπαστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι, 2

3. αποδοχὰ υδ., λακκος 5. ος εδοξασθη 6. εμμεσω 7. υψιστου, ως
8. ὡσει κρίνα επ εξοδω 11. συντελειαν καυματος 12. εστηκως ... κεδρων
14. επι βωμω (vdlr) 15. σπονδιου 16. οι υιοι 17. κατεσπευσαν ... προσκυ-
νησαι κυριω παντοκρ. θεω υψιστ. 18. οι ψαλμωδοι ... εμεγαλυνθη μελος
20. om καταβας ... χειρα ... om πασαν ... καυχησασθαι 21. επι προσκυνησει
22. παντων τω μεγαλα ποι. π. 23. δωη υμιν 26. σαμαριας και φυλιστ. κ. ο
λ. ο μαυρος 27. παιδιαν ... υι. σιραχ ελεαζαρ ο ιεροσολ. 28. και θεις 29.
ταυτα ποιηση LI. σιραχ 4. Εξομολογουμαι ... om σε

καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης, ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεύδους, καὶ ἐναντι τῶν παρεστηκότων ἐγένου μοι
 3 βοηθός, ³ καὶ ἐλυτρώσω με κατὰ τὸ πληῖθος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου ἐκ βρυγμῶν ἐτοιμῶν εἰς βρώμα, ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχὴν μου, ἐκ πλειόνων
 4 ὧν ἔσχον, ⁴ ἀπὸ πνιγμοῦ πυρὸς κυκλόθεν καὶ ἐκ μέσου πυρὸς οὗ οὐκ
 5 ἐξέκαυσα, ⁵ ἐκ βάτους κοιλάς ἄδου, καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκατάρτου καὶ λόγου
 6 ψευδοῦς. ⁶ βασιλεῖ διαβολῆ γλώσσης ἀδίκου· ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχὴ
 7 μου, καὶ ἡ ζωὴ μου ἦν σύνεγγυς ἄδου κάτω· ⁷ περιέσχον με πάντοτε καὶ
 8 οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν, ἐμβλέπων εἰς ἀντίληψιν ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἦν. ⁸ καὶ ἐμνήστην τοῦ ἐλέους σου, κύριε, καὶ τῆς ἐργασίας σου τῆς ἀπ' αἰῶνος, ὅτι ἐξελεῖ
 9 τοὺς ὑπομένοντάς σε καὶ σώξεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ⁹ καὶ ἀνύψωσα ἐπὶ
 10 γῆς ἱκετεῖάν μου, καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐδεήσθην· ¹⁰ ἐπεκαλεσάμην κύριον πατέρα κυρίου μου, μή με ἐγκαταλιπεῖν ἐν ἡμέραις ὧν ἔσθην, ἐν καιρῷ ὑπερ-
 11 ηφανῶν ἀβοηθησίας. ¹¹ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδελχεῶς, καὶ ὑμνήσω ἐν ἐξο-
 12 μολογῇ· καὶ εἰσκηρούσθῃ ἡ δέησίς μου. ¹² ἔσωσας γὰρ με ἐξ ἀπωλείας, καὶ ἐξέλιου με ἐκ καιροῦ πονηροῦ· διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι καὶ αἰνέσω
 13 σοι, καὶ εὐλόγησάμιαι τῷ ὀνόματι κυρίου. ¹³ ἔτι ὡν νεώτερος πρὶν ἢ πλανηθῆναι
 14 με, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου· ¹⁴ ἐναντι ναοῦ ἤξιουν περὶ
 15 αὐτῆς, καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν. ¹⁵ ἐξ ἄνδρος ὡς περκαζούσης σταφυλῆς εὐφρανθῇ ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ, ἐπέβη ὁ πούς μου ἐν εὐθύτητι, ἐκ
 16 νεότητός μου ἔχνευσα αὐτήν. ¹⁶ ἔκλινα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην, καὶ
 17 πολλὴν εὐρον ἐμαυτῷ παιδείαν, ¹⁷ προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ· τῷ διδόντι
 18 μοι σοφίαν δώσω δόξαν. ¹⁸ διανοήσθην γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτήν, καὶ ἐξήλωσα
 19 τὸ ἀγαθόν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ. ¹⁹ διαμεμάχεται ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῇ, καὶ
 20 ἐν ποιήσει λιμοῦ διηκριβωσάμην· τὰς χειράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ
 21 τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένθησα· ²⁰ τὴν ψυχὴν μου κατεύθυνα εἰς αὐτήν, καρδίαν ἐκτησάμην μετ' αὐτῶν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὐρον αὐτήν· διὰ
 22 τοῦτο οὐ μὴ ἐγκαταλειφθῶ. ²¹ καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχθη ἐκζητῆσαι αὐτήν·
 23 διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαθὸν κτήμα. ²² ἔδωκε κύριος γλώσσάν μοι μισθόν
 24 μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν. ²³ ἐγγίσατε πρὸς με ἀπαίδευτοι, καὶ αὐλι-
 25 στήτε ἐν οἴκῳ παιδείας, ²⁴ διότι ὑστερεῖτε ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν
 26 διψῶσι σφόδρα. ²⁵ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, κτήσασθε ἑαυτοῖς ἄνευ
 27 ἀργυρίου· ²⁶ τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόβετε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ
 28 ὑμῶν παιδείαν, ἐγγύς ἐστιν εὐρεῖν αὐτήν. ²⁷ ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι
 29 ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὐρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπausιν. ²⁸ μετάρχητε παιδείας
 30 ἐν πολλῷ ἀρετῶν ἀργυρίου, καὶ πολλὴν χρυσὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ· ²⁹ εὐφρανθεῖτε
 31 ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ, καὶ μὴ αἰσχυνθεῖτε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ· ³⁰ ἐργάζεσθε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ, καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

2. εγ. βοηθός 3. ετοιμον 4. πυρας κυκλ. 5. 6. ed. rom. post ψευδους comma, post αδικου punctum habet. 6. διαβολης 7. εβλεπον εις αντιληψιν 8. οτι εξαιρη τους ... εκ χειρ. εχθρων 9. απο γης ... και απο αθανατου (?) 10. εγκαταλειπειν 12. και εξελουμαι εκ χειρος πονηρου και εξιλουμαι ... εξομολογησ. σοι 14. 15. ed. rom. αυτην, ει σταφυλης. 15. *εωςπερικαζουσης, **erasit i ... ηυφρανθη ... ιχνευον 16. παιδιαν 17. om μοι sec. 18. μοι. με αυτην 19. διαμεμαχισται ... εν ποι. μου διηκριβησαμην 20. καρδ. εκτ. μετ αυτης (sic) ... απ αρχ. rom. post και εν καιρω βρισμου (sic) eur. αυτ. ... ed. rom. εγκαταλειφθω, 24. του εκζητησαι 22. γλωσσαν μου 23. και αυλισθησεσθαι ... παιδιας (vv. 26. 28. -ει-) 24. τι οτι υστερ. λεγετε εν

Subscriptio: σοφια ιησου υιου σειραχ

Ω Σ Η Ε.

I.

Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ὡσὴ τὸν τοῦ Βεθρεὶ ἐν ἡμέραις Ὁζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ἰωᾶς βασιλέως Ἰσραήλ. ² ἀρχὴ λόγου κυρίου ἐν Ὡσῇ. καὶ εἶπε ² κύριος πρὸς Ὡσὴ Βάδιζε λάβε σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορνείας, διότι ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὅπισθεν τοῦ κυρίου. ³ καὶ ³ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβε τὴν Γόμερ θυγατέρα Δεβηλαΐμ, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. ⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεζραέλ, ⁴ διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ Ἰεζραέλ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ καταπαύσω βασιλείαν οἴκου Ἰσραήλ. ⁵ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁵ συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ἰσραήλ ἐν κοιλάδι τοῦ Ἰεζραέλ. ⁶ καὶ συνέλαβεν ἔτι ⁶ καὶ ἔτεκε θυγατέρα. καὶ εἶπεν αὐτῷ Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς Οὐκ ἡλεημένη, διότι οὐ μὴ προσήσῃ ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ἰσραήλ, ἀλλ' ἡ ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς. ⁷ τοὺς δὲ υἱοὺς Ἰούδα ἐλεῆσω καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυ- ⁷ ρίῳ αὐτῶν, καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πο- ⁸ λέμῳ οὐδὲ ἐν ἵπποις οὐδὲ ἐν ἵππευσι. ⁸ καὶ ἀπεγαλάκτισε τὴν Οὐκ ἡλεημέ- ⁸ νην, καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν. ⁹ καὶ εἶπε Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ⁹ Οὐ λαός μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμι ὑμῶν. ¹⁰ (2, 4.) καὶ ¹⁰ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἡ οὐκ ἐκμετρη- ¹¹ σονται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται· καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐβρέθη αὐτοῖς Οὐ ¹¹ λαός μου ὑμεῖς, κληθήσονται καὶ αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. ¹¹ καὶ συναχθή- ¹¹ σονται υἱοὶ Ἰούδα καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ θήσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεζραέλ.

II.

Εἶπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν Λαός μου, καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν Ἥλεν- ⁽³⁾ ¹ μένη. ² κρίσητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν, κρίσητε, ὅτι αὕτη οὐ γυνή μου ⁽⁴⁾ ² καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς. καὶ ἐξαρώ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς, ³ ὅπως ἂν ἐκδύσω αὐ- ⁽⁵⁾ ³ τὴν γυμνὴν, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς ἡμέρα γενέσεως αὐτῆς· καὶ θήσω αὐτὴν ἔρημον καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει· ⁴ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα πορνείας ἐστί. ⁽⁶⁾ ⁴ ⁵ ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν, κατήσχυνεν ἡ τεκοῦσα αὐτά, ὅτι εἶπε ⁽⁷⁾ ⁵ Πορεύσομαι ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ δυνάμειά μου, τὸ ἐλαϊόν μου καὶ πάντα ὅσα μοι κατήκει. ⁶ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκό- ⁽⁸⁾ ⁶ λοφι, καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς καὶ τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὗρη, ⁷ καὶ ⁽⁹⁾ ⁷ καταδιώξεταί τοὺς ἐραστάς αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς, καὶ ζητήσει αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ εὗρῃ αὐτούς, καὶ ἐρεῖ Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον, ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν. ⁸ καὶ αὕτη ⁽¹⁰⁾ ⁸ οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ ἔδωκα αὐτῇ τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἐλαϊόν, καὶ

Inscriptio: ὡς 2.

I. 1. του υιου ιωας 2. προς pro εν ... om βαδιζε 3. δεβηλαιμ 5. εν τη κοιλαδι 6. του ισραηλ 7. ουτε qualter ... post πολεμω add ουτε εν αρμασιν 10. εκει κληθησονται υιοι 2. ζ. 41. οι υιοι ιουδα ... θησονται αυτοις II. 3. κ. θησομαι αυτην ως ερημον 5. ειπεν γαρ Ακολουθησω οπισω ... και το ελαιον μου 6. τας οδ. αυτης 8. δεδωκα

- ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· αὕτη δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησε τῇ Βάαλ.
 9 ⁽¹¹⁾ ⁹ διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κοινοῦμαι τὸν οἶτόν μου καὶ ὥραν αὐτοῦ
 καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἀφελῶμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ
 10 ⁽¹²⁾ ὀσόνιά μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς· ¹⁰ καὶ νῦν ἀπο-
 καλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς οὐ
 11 ⁽¹³⁾ μὴ ἐξέλθῃ αὐτὴν ἐκ χειρός μου· ¹¹ καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφρο-
 σύνας αὐτῆς, εορτὰς αὐτῆς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς
 12 ⁽¹⁴⁾ καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς· ¹² καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὰς
 συκᾶς αὐτῆς, ὅσα εἶπε Μισθώματα μου ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρα-
 σταί μου, καὶ θῆσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ θῆρία
 13 ⁽¹⁵⁾ τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἔρπετα τῆς γῆς· ¹³ καὶ
 ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλεῖμ ἐν αἷς ἐπέβυνεν αὐτοῖς, καὶ
 περιετίθετο τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρμια αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω
 14 ⁽¹⁶⁾ τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο, λέγει κύριος. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ
 ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάξω αὐτὴν ὡς ἔρημον, καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν
 15 ⁽¹⁷⁾ αὐτῆς, ¹⁵ καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήνη αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κοιλάδα
 Ἀχὼρ διανοῖσθαι σύνεσιν αὐτῆς· καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας
 νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
 16 ⁽¹⁸⁾ ¹⁶ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, καλέσει με Ὁ ἀνὴρ μου,
 17 ⁽¹⁹⁾ καὶ οὐ καλέσει με ἔτι Βααλεῖμ· ¹⁷ καὶ ἐξαρθῶ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλεῖμ
 ἐκ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ μνηστῶσιν οὐκ ἔτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.
 18 ⁽²⁰⁾ ¹⁸ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τῶν θῆ-
 ρων τοῦ ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἔρπετων τῆς
 γῆς· καὶ τῶρον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοί-
 19 ⁽²¹⁾ κιῶ σε ἐπ' ἐλπίδι. ¹⁹ καὶ μνηστεύσομαι σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
 μνηστεύσομαι σε ἐμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι καὶ ἐν ἐλέει καὶ ἐν
 20 ⁽²²⁾ οἰκτιρμοῖς, ²⁰ καὶ μνηστεύσομαι σε ἐμαυτῷ ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν
 21 ⁽²³⁾ κύριον. ²¹ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ
 22 ⁽²⁴⁾ οὐρανῷ, καὶ αὐτὸς ἐπακούσεται τῇ γῇ, ²² καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται τὸν σι-
 23 ⁽²⁵⁾ τον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ αὐτὰ ἐπακούσεται τῷ Ἰεζραὲλ. ²³ καὶ Ro.9,25.
 ἐρῶ αὐτὴν ἐμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἡγαπημένην, καὶ ²⁴ 1Pe.
 ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου Λαός μου εἰ σύ, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου εἰ σύ. ²⁵ 2,10.

III.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Ἐτι πορεύῃτη καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγα-
 πῶσαν πονηρὰ καὶ μοιχαλίν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ
 αὐτοὶ ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ θεοῦ ἄλλοτρίους καὶ φιλοῦσι πέμματα μετὰ σταφί-
 2 ² δος. ² καὶ ἐμισθώσάμην ἐμαυτῷ πεντεκαίδεκα ἀργυρίου καὶ γομρὸν κριτῶν
 3 καὶ νέβελ οἴνου, ³ καὶ εἶπα πρὸς αὐτὴν Ἡμέρας πολλὰς κατήσῃ ἐπ' ἐμοί,
 4 καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς οὐδὲ μὴ γένῃ ἀνδρὶ ἐτέρῳ, καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί. ⁴ διότι
 ἡμέρας πολλὰς κατήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ὄντος βασιλέως οὐδὲ ὄντος
 ἄρχοντος οὐδὲ οὔσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ
 5 ⁵ δήλων. ⁵ καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπιζητήσουσι
 κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ Δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ
 τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

40. εναντιον των ... ουδεις 41. τας εορτας αυτης 46. εν εκεινη τη
 ημερα καλεσει με Ο ανηρ μου, λεγει κυριος, κ. ου κ. με ουκειτι 47. μνη-
 στῶσιν ετι 48. εν εκεινη τη ημερα διαθηκην ... και μετα των ερπετων
 21. ο ουρανος προ αυτος 23. και ελεησω την ουκ ηλησημενην III. 4. απο-
 βλεπουσιν ... μετα σταφιδων 3. καγω 4. ουκ ουσης 5. τον κυριον θεον
 αυτων

IV.

Ἀκούσατε λόγον κυρίου υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ² ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέ- 2 χνται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ' αἵμασι μέγουσι. ³ διὰ τοῦτο πενήτησιν ἡ 3 γῆ, καὶ σμικρυνήσεται σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ καὶ σὺν τοῖς ἔρπετοις τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν, ⁴ ὅπως μηδεὶς μήτε δικάζηται 4 μήτε ἐλέγῃ μηδεὶς. ὁ δὲ λαὸς μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεὺς, ⁵ καὶ ἀσθενή- 5 σει ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσει ὁ προφήτης μετὰ σοῦ· νυκτὶ ὠμοιώσα τὴν μητέρα σου, ⁶ ὠμοιώσῃ ὁ λαὸς μου ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν· ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν 6 ἀπώσω, καὶ γὰρ ἀπώσομαι σὲ τοῦ μὴ ἱερατεῦν μοι· καὶ ἐπελάτῃς νόμον θεοῦ σου, καὶ γὰρ ἐπιλήθῃς τέκνων σου. ⁷ κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν οὕτως ἡμαρτόν 7 μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσονται, ⁸ ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται, 8 καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ⁹ καὶ ἔσται κατὰ 9 ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀναποδώσω αὐτῷ. ¹⁰ καὶ φάγονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλη- 10 σθῶσιν, ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατευσύνωσι, διότι τὸν κύριον ἐγκατέλειπον τοῦ φυλάξαι. ¹¹ πορνεῖαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδίᾳ λαοῦ μου· ¹² ἐν 11 12 συμβόλοις ἐπηρώτων, καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ· πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. ¹³ ἐπὶ τὰς κορυ- 13 φὰς τῶν ὀρέων ἔβυσταζον, καὶ ἐπὶ τοὺς βουνούς ἔβυν ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης καὶ δένδρου συσπιάζοντες, ὅτι καλὸν σκέπη. διὰ τοῦτο ἐκπορνεύουσιν αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσι· ¹⁴ καὶ οὐ μὴ ἐπισκέ- 14 ψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν πορνεύσωσι, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν ὅταν μοιχεύσωσιν· ὅτι αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο, καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔβυν, καὶ ὁ λαὸς ὁ συνικῶν συνεπλέκετο μετὰ πόρνῃς. ¹⁵ σὺ δὲ 15 Ἰσραὴλ μὴ ἀγνοεῖς, καὶ Ἰούδα μὴ εἰσπορεύσῃς εἰς Γάλαλα, καὶ μὴ ἀναβαίνετε εἰς τὸν οἶκον Ὡν, καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα κύριον. ¹⁶ διότι ὡς δάμα- 16 λης παροιστρώσα παροίστησεν Ἰσραὴλ· νῦν νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυχωρῇ. ¹⁷ μέτοχος εἰδώλων Ἐφραΐμ ἔστηκεν ἐαυτῷ σκάνδαλα, ¹⁸ ἥρτισεν 17 18 Χαναναίους· πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρονήματος αὐτῆς. ¹⁹ συστροφή πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς, καὶ καταισχνυθή- 19 σονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.

V.

Ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ βασιλέως ἐνωτίσεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστὶ τὸ κρίμα· ὅτι παγίς ἐγενήθητε τῇ σκοπιᾷ, καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον, ² οἱ ἀγρεύοντες 2 τὴν θήραν κατέπηξαν. ἐγὼ δὲ παιδευτὴς ὑμῶν· ³ ἐγὼ ἔγνω τὸν Ἐφραΐμ, 3 καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ· διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν Ἐφραΐμ, ἐμίανθη Ἰσραὴλ. ⁴ οὐκ ἔδωκαν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐ- 4

IV. 1. διότι κρίσεις 4. ὅπως μηδεὶς ... ed. rom. μηδεὶς, ο δὲ ἐτ ἱερεῦς. (post ierem. etiam cod. alex. plene dist.) 5. καὶ ἀσθ. καὶ προφη-
της ... ed. rom. in fine punctum habet 6. νυκτὶ ὠμοιωθῇ ... καὶ ἐγὼ
ἀπώσομαι ... νομοῦ 7. θνήσκον 8. λημψονται 9. διαβούλεια (item 5, 4;
non 7, 2.) ... κατευσύνουσιν ... ἐγκατελείπον 14. πορνεύωσιν ... μοι-
χεύωσιν ... διότι καὶ αὐτοὶ 15. τῆς ἀδικίας pro Ὡν 16. ὅτι ὡς 18. ἐκ
φρ. αὐτῶν 19. πτερύξ. αὐτῶν V. 1. καὶ οἶκος τοῦ ... σκοπεῖα 3. οὐκ
ἀπεστίν

5 τῶν, ὅτι πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστὶ, τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν. ⁵ καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὑβρις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἐφραΐμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ ἀσθενήσει καὶ Ἰούδας μετ' αὐτῶν. ⁶ μετὰ προβάτων καὶ μόσχων πορεύσονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, καὶ οὐ μὴ εὑρωσιν αὐτόν, ὅτι ἐκκέκλικεν ἀπ' αὐτῶν. ⁷ ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον, ὅτι τέκνα ἀλλότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν καταφάγεται αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν. ⁸ σάλπισατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἤχησατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ Ὡν, ἐξέστη Βενιαμίν, ⁹ Ἐφραΐμ εἰς ἀφανισμόν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου. ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ ἔδειξα πιστά· ¹⁰ ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ἰούδα ὡς μετατιπνέτες ὅρια, ¹¹ ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὄρημά μου. ¹² κατεδυναστεύουν Ἐφραΐμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, κατεπάτησε τὸ κρίμα, ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν ματαίων. ¹³ καὶ ἐγὼ ὡς παραχὴ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ἰούδα. ¹⁴ καὶ εἶδεν Ἐφραΐμ πρὸς Ἀσσυρίους καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ἰαβεζαμὴ καὶ οὗτος οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ ὑμῶν ὁδύνῃ. ¹⁵ διότι ἐγὼ εἰμι ὡς πανθῆρ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ Ἰούδα· καὶ ἐγὼ ἀρπῶμαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήψομαι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαίρουμένος. ¹⁶ πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι καὶ ζητήσουσι τὸ πρόσωπόν μου.

VI.

Ἐν ὁλοκαυτῶσι αὐτῶν ὁρῶντο οἱ πρὸς με λέγοντες Ἰορευδῶμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ἤρπακε καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, ² πατάξει καὶ μοτῶσει ἡμᾶς, ³ ὑγιαίνει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐξαναστήσόμεθα, καὶ ζησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ, ⁴ καὶ γνωσόμεθα διωξόμενοι τοῦ γινῶναι τὸν κύριον, ὡς ὄρῳρον ἔτοιμον εὐρήσομεν αὐτόν, καὶ ἤξει ὡς ὑετὸς ἡμῖν πρῶμος καὶ ὄψιμος γῆ. ⁵ τί σοι ποιήσω Ἐφραΐμ; τί σοι ποιήσω Ἰούδα; τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινῇ καὶ ὡς δρόσος ὀρῶνι ⁶ πορευομένη. ⁷ διὰ τοῦτο ἀπετέρισα τοὺς προφήτας ὑμῶν, ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν ῥήματι στόματός μου, καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται. ⁸ διότι ἔλεος θέλω ἢ θυσίαν, καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὀλοκαυτώματα. ⁹ αὐτοὶ δὲ εἰσὶν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην· ἐκεῖ κατεφρόνησέ μου ¹⁰ Γαλαὰδ, πόλις ἐργαζομένη μάταια, ταρασσούσα ὕδωρ, ¹¹ καὶ ἡ ἰσχὺς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ· ἔκρυσαν ἱερεῖς ὁδόν, ἐφόνευσαν Σίχιμα, ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν ¹² ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ· εἶδον φρικτὴν ἐκεῖ, πορνείαν τοῦ Ἐφραΐμ· ἐμίανθη Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου.

VII.

Ἐν τῷ ἰάσασθαι με τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία Ἐφραΐμ καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι ἐργάσαντο ψευδῆ· καὶ κλέπτῃς πρὸς αὐτὸν εἰσελεύσεται, ἐκδιδύσκων ληστῆς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ² ὅπως συνάδωσιν ὡς ἄδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθη· νῦν ἐκκύλωσαν αὐτοὺς τὰ διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο. ³ ἐν

5. και γε ιουδας 6. οτι εξεκλεινεν 7. εγκατελειπον, και τεκνα ... ερισυβη 8. βενιαμειν 14. κατεπατησεν κριμα 13. ιδεν ... και αυτος ουκ 14. λημφομαι 15. επιζητησουσιν VI. 2. αναστησομεθα 3. διωξομεν ... προῖμος κ. ο. τη γη 5. εν ρημασιν 6. θελω και ου θυσιαν 9. οδον κυριου 10. οικω ισραηλ ... ed. rom. post εκει non interp. ... ιουδας VII. 2. οπως συναδουσιν ως συναδοντες ... εκκυκλωσεν

ταῖς κακίαις αὐτῶν εὐφραναν βασιεῖς, καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας·
⁴ πάντες μοιχεύοντες, ὡς κλίβανος καϊόμενος εἰς πέφιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς 4
 φλογός, ἀπὸ φυράσεως στέατος, ἕως τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό. ⁵ ἡμέραι τῶν βα- 5
 σιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες συμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα
 αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν· ⁶ διότι ἀνεκαύστησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐν 6
 τῷ καταράσσειν αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου· Ἐφραΐμ ἐνεπλήσθη· πρωὶ ἐνε-
 γενήθη, ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος. ⁷ πάντες ἐθερμάνυσαν ὡς κλίβανος, καὶ 7
 κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιεῖς αὐτῶν ἔπασαν, οὐκ ἦν ἐν
 αὐτοῖς ὁ ἐπικαλούμενος πρὸς μέ. ⁸ Ἐφραΐμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνεμίγνυτο, 8
 Ἐφραΐμ ἐγένετο ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος· ⁹ κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν 9
 ἰσχὺν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔγνω, καὶ πολιαὶ ἐξηντήσαν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς οὐκ
 ἔγνω. ¹⁰ καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ 10
 ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι
 τούτοις. ¹¹ καὶ ἦν Ἐφραΐμ ὡς περιστερὰ ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Αἴγυπτον 11
 ἐπεκαλέσθη, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύθησαν. ¹² καθὼς ἂν πορευώμεθα ἐπιβαλὼν 12
 ἐπ' αὐτοὺς τὸ δίκτυόν μου, καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταξῶ αὐτούς,
 παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς σλίψεως αὐτῶν. ¹³ οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀπε- 13
 πῆδησαν ἀπ' ἐμοῦ· δειλαιοὶ εἰσιν, ὅτι ἡσέβησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἐλυτρω-
 σάμην αὐτούς, αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ' ἐμοῦ ψευδῆ. ¹⁴ καὶ οὐκ ἐβόησαν 14
 πρὸς μέ αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ὠλόλυζον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν· ἐπὶ σίτῳ
 καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο. ¹⁵ ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί, ἀγὰρ κατίσχυσα τοὺς βρα- 15
 χίονας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐμέ ἐλογίσαντο πονηρὰ. ¹⁶ ἀπεστράφησαν εἰς οὐδέν, 16
 ἐγένοντο ὡς τόξον ἐντεταμένον· παροῦνται ἐν βομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι'
 ἀπαιδεύσιν γλώσσης αὐτῶν· οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

VIII.

Εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς ἐπ' οἶκον κυρίου, ἀνδ' ὧν παρέ-
 βησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἡσέβησαν. ² ἐμέ κεκρά- 2
 ζονται· Ὁ θεὸς ἐγνώκαμεν σε. ³ ὅτι Ἰσραὴλ ἀπεστρέψατο ἀγαθὰ, ἐχθρὸν 3
 κατεδίωξεν· ⁴ ἐαυτοὺς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι' ἐμοῦ, ἤρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρι- 4
 σάν μοι, τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰδῶλα,
 ὅπως ἐξολοθρευθῶσιν. ⁵ ἀπότριψαι τὸν μόσχον σου Σαμάρεια, παρωξύνθη ὁ 5
 θυμὸς μου ἐπ' αὐτούς· ἕως τίνος οὐ μὴ δύνωνται καθαρισθῆναι ⁶ ἐν τῷ 6
 Ἰσραὴλ; καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησε, καὶ οὐ θεὸς ἐστὶ· διότι πλανῶν ἦν ὁ
 μόσχος σου Σαμάρεια. ⁷ ὅτι ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, καὶ ἡ καταστροφή αὐτῶν 7
 ἐκδέξεται αὐτά· δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον, ἐάν δὲ καὶ
 ποιήσῃ, ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό. ⁸ κατεπόθη Ἰσραὴλ, νῦν ἐγένετο ἐν 8
 τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκευὸς ἄχρηστον, ⁹ ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς Ἀσσυρίους· ἀνέ- 9
 θαλε καὶ ἑαυτὸν Ἐφραΐμ, δῶρα ἠγάπησαν, ¹⁰ διὰ τοῦτο παραδοθήσονται 10
 ἐν τοῖς ἔθνεσι. νῦν εἰςδέξομαι αὐτούς, καὶ κοπάσουσι μικρὸν τοῦ χρεῖν βα-
 σιλέα καὶ ἄρχοντας. ¹¹ ὅτι ἐπλήθυνεν Ἐφραΐμ συσιστήρια, εἰς ἀμαρτίας 11
 ἐγένοντο αὐτῷ συσιστήρια ἠγαπημένα. ¹² καταγράψω αὐτῷ πληθὺς, καὶ τὰ 12

4. παντας et *etiam μοιχευοντας (ω sic) 5. αι ημεραι (αι ημ. τ. β. u. cum antecedd conjg.) 6. πρωι εγεννηθη ... πυρ φεγγος 7. ως κλιβ. πυρως καιομενου αι καρδιαι αυτων, και κατεφαγεν πυρ τους ... επεσον ... ο επικαλουμενος εν αυτοις προς εμε 8. συνανεμιγνυτο 9. επεγνω, και πολιαι 145. και εγω ... οπι και 16. εις ουθεν ... δια απαιδευσιαν VIII. 4. ed. rom. sic interpg. εαυτ. εβασ., και ου δι εμου ηρξ., κ. ο. εγν. μοι το α. αυτ., και (cod. alex. ε. εβασ. δι εμου· ηρξαν· κ. ο. εγν. μοι· το α. αυτων· και) ... ιδωλα ... εξολεθρευθωσιν 6. ed. rom. σαμαρεια, 7. ανεμοφθορια 9. ηγαπησεν 10. παρεδοθησαν ... *κοπιασουσιν ... om μικρον 11. εις αμαρτιαν (ed. rom. συσιαστ. εις αμαρτ. conjg.) ... τα ηγαπημενα

12 νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν, ὑσιαστήρια τὰ ἡγαπημένα. ¹³ διότι ἐὰν ὑσώσῃ ὑσίαν καὶ φάγῃσι κρέα, κύριος οὐ προσδέξεται αὐτά· νῦν μνησθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσῃ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰς
 14 Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. ¹⁴ καὶ ἐπελά-
 ζετο Ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαντος αὐτόν, καὶ ὠκοδόμησαν τεμένη· καὶ Ἰούδας ἐπλήθυνε πόλεις τετειχισμένας· καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν.

IX.

Μὴ χαῖρε Ἰσραὴλ, μὴδὲ εὐφραίνου κατ'ὥς οἱ λαοί, διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ
 2 τοῦ θεοῦ σου· ἡγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἄλωνα σίτου. ² ἄλων καὶ ληνὸς
 3 οὐκ ἔγνω αὐτούς, καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς. ³ οὐ κατώκησαν ἐν τῇ γῇ
 τοῦ κυρίου· κατώκησεν Ἐφραῖμ Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φά-
 4 γονται. ⁴ οὐκ ἔσπεισαν τῷ κυρίῳ οἶνον, καὶ οὐχ ἥδυναν αὐτῷ· αἱ ὑσῖαι αὐ-
 τῶν ὥς ἄρτος πένθους αὐτοῖς, πάντες οἱ ἐσθίωντες αὐτὰ μιανθήσονται, διότι
 οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
 5 ⁶ τί ποιήσετε ἐν ἡμέραις πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς τοῦ κυρίου; ⁶ διὰ
 τοῦτο ἰδοὺ πορεύονται ἐκ ταλαιπωρίας Αἰγύπτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμ-
 7 φις, καὶ θάψει αὐτοὺς Μαχμάς· τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὄλεθρος κληρονομήσει
 αὐτό, ἄκανθα ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν. ⁷ ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως,
 ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ἰσραὴλ ὥσπερ
 ὁ προφήτης ὁ παρεξεστηκώς, ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος· ὑπὸ τοῦ πληθους
 8 τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου. ⁸ σκοπὸς Ἐφραῖμ μετὰ θεοῦ, προ-
 φήτης παγὶς σχολιά ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· μανίαν ἐν οἴκῳ θεοῦ κατέ-
 9 πηξαν. ⁹ ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ· μνηστῆσεται ἀδικίας αὐ-
 10 τῶν, ἐκδικήσῃ ἀμαρτίας αὐτῶν. ¹⁰ ὥς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ἰσραὴλ,
 καὶ ὥς σκοπὸν ἐν συκῇ πρῶμιον πατέρας αὐτῶν εἶδον· αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς
 τὸν Βεελφεγῶρ, καὶ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο οἱ ἐβδελυ-
 11 γμένοι ὥς οἱ ἡγαπημένοι. ¹¹ Ἐφραῖμ ὥς ὄρνεον ἐξεπετάσθη, αἱ δόξαι αὐτῶν
 12 ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων· ¹² διότι καὶ ἐὰν ἐκτρέψωσι τὰ τέκνα
 αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνδρώπων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστί, σὰρξ μου
 13 ἐξ αὐτῶν. ¹³ Ἐφραῖμ, ὃν τρόπον εἶδον, εἰς θῆραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐ-
 14 τῶν, καὶ Ἐφραῖμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ. ¹⁴ δὸς
 αὐτοῖς, κύριε· τί δώσεις αὐτοῖς; μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μαστοὺς ξηρούς.
 15 ¹⁵ πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν ἐν Γαλαὰλ, ὅτι ἐκεῖ ἐμίσησα αὐτοὺς διὰ τὰς κα-
 κίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτούς, οὐ μὴ
 16 ¹⁶ ἐπόνεσεν Ἐφραῖμ· τὰς ρίζας αὐτοῦ ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκ ἔτι μὴ ἐνέγκη·
 17 διότι καὶ ἐὰν γεννήσωσιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν. ¹⁷ ἀπώσε-
 ται αὐτοὺς ὁ θεός, ὅτι οὐκ εἰσῆκουσαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς
 ἔθνεσιν.

13. αυτοι δε εις 14. τα θεμελ. αυτου IX. 2. *om δ 3. εις αι-
 γυπτον 4. και ουκ ηδυναντο αυτω ... εσθοντες ... εις οικον 5. τι ποιη-
 σεται εν ημερα π. κ. εν ημεραις 6. πορευονται ... om αυτο 7. τ. εκδικι-
 σου ... ανταποδωσεις ... επληθ. μνεια σου 8. εν οικω κυριου 9. αδ.
 αυτου και εκδ. αμ. αυτου 10. ειδον πατερας αυτων ... εγεν. ο ηγαπημε-
 νοι ως εβδελυγμ. 11. συλλημψεων 13. ed. rom. εφραιμ prius cum anteedd.
 conjg. 14. ante μητραν add δος αυτοις 15. εις γαλαγαλ ... αυτους εμει-
 σησα 17. ως πλανηται

X.

Ἄμπελος εὐκλήματουσα Ἰσραήλ, ὁ καρπὸς εὐθηνῶν αὐτῆς· κατὰ τὸ πλη-
 205 θος τῶν καρπῶν αὐτῆς ἐπλήθυνε τὰ θυσιαστήρια, κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς
 αὐτοῦ ὥκοδόμησε στήλας. ² ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν, νῦν ἀφανισθήσονται· ²
 αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, ταλαιπωρήσουσιν αἱ στήλαι αὐτῶν.
³ διότι νῦν ἐροῦσιν Οὐκ ἔστι βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον. ³
 ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν, ⁴ λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς; διαθή- ⁴
 σεται διαθήκην, ἀνατελεῖ ὡς ἄγροστις κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. ⁵ τῷ μὲν ⁵
 τοῦ οἴκου ὧν παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, ὅτι ἐπένδησε λαὸς
 αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν· καὶ καθὼς παρεπύκρναν αὐτόν, ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δό-
 ξαν αὐτοῦ, ὅτι μετωκίσθη ἀπ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δέξαντες, ⁶
 ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ Ἰαρείμ· ἐν δόματι Ἐφραῖμ δέξεται, καὶ αἰσχυν-
 θήσεται Ἰσραήλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ. ⁷ ἀπεβρίβη Σαμάρεια βασιλέα αὐτῆς ὡς ⁷
 φρύγανον ἐπὶ προσώπου ὕδατος· ⁸ καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ ὧν ἁμαρτήματα ⁸
 τοῦ Ἰσραήλ, ἄκανθαὶ καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν·
⁹ καὶ ἐροῦσι τοῖς ὅροις Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς.
¹⁰ ἄφ' οὗ οἱ βουνοὶ, ἡμαρτεν Ἰσραήλ, ἐκεῖ ἔστησαν· οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ⁹
 ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας ¹⁰ παιδεῦσαι αὐτοὺς· καὶ συνα- ¹⁰
 χθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοί, ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις
 αὐτῶν. ¹¹ Ἐφραῖμ δάμαλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾶν νεῖκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ¹¹
 ἐπὶ τὸ κἀλλιστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς· ἐπιβιβῶ Ἐφραῖμ, παρασιωπήσομαι
 Ἰούδαν, ἐνισχύσει αὐτῷ Ἰακώβ. ¹² σπεύρατε ἑαυτοὺς εἰς δικαιοσύνην, τρυγή- ¹²
 σατε εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοὺς φῶς γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν κύ-
 ριον ἕως τοῦ ἔλθειν γεννήματα δικαιοσύνης ὑμῖν. ¹³ ἵνα τί παρεσιωπήσατε ¹³
 ἀσέβειαν, καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε, ἐφάγετε καρπὸν ψευδοῦς; ὅτι ἡλ-
 πισας ἐν τοῖς ἁμαρτήμασί σου, ἐν πλήθει δυνάμεώς σου, ¹⁴ καὶ ἐξαναστήσεται ¹⁴
 ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ περιτετευχισμένα σου οἰχήσεται. ὡς
 ἄρχων Σαλαμάν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἱεροβοάμ, ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ
 τέκνοις ἠδάφισαν, ¹⁵ οὕτως ποιήσω ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραήλ, ἀπὸ προσώπου ¹⁵
 ἀδικίας κακιῶν ὑμῶν.

XI.

Ὁρῶντος ἀπεβρίβησαν· ἀπεβρίβη βασιλεὺς Ἰσραήλ, ὅτι νήπιος Ἰσραήλ
 215 καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτόν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. ² κα- ²
 θὼς μετεκάλεσα αὐτοὺς, οὕτως ἀπώχοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς Βαα-
 λεὶμ ἔθυσον καὶ τοῖς γλυπτῶς ἔθυμίων. ³ καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν Ἐφραῖμ, ³
 ἀνέλαβον αὐτόν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἴαμαι αὐτούς.
⁴ ἐν διαφῶρᾳ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου, καὶ ⁴
 ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνas αὐτοῦ· καὶ ἐπιβλέψο-
 μαι πρὸς αὐτόν, δυνήσομαι αὐτῷ. ⁵ κατώκησεν Ἐφραῖμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ⁵
 Ἀσσοὺρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἠξέλησεν ἐπιστρέφαι· ⁶ καὶ ἠσθένησεν ⁶
 ἐν ῥομφαίᾳ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

X. 1. αὐτῆς εὐθηνῶν ... ** των καρπων αυτου ... και κατα τα 5. δια
 τουτο επενθ. ο λαος 7. τον βασιλεα ... επι προσωπον 8. τοις ορεσιν πε-
 σετε εφ η. x. τοις β. καλυψ. ημας 9. post βουνω plene interpg. ... επι
 τεκνα αδ. ηλθεν 11. και παρασιωπησομαι 12. τρυγησ. εαυτοις εις ... γενη-
 ματα 13. ed. rom. ετρυγησατε; εφαγετε καρπ. ψ., οτι ... ηλπ. εν αρ-
 μασιν σου, εν ... ed. rom. in fine plene interpg. 14. οικησεται ... οικου
 ιεροβααλ 15. om αδικιας XI. 1. του ισραηλ, διοτι ... ηγαπηκα 2. με-
 τεκαλεσατο 4. και εγω εσομαι 6. ησθενησεν ρομφαια

7 καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν, ⁷ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ· καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ
8 οὐ μὴ ὑψώσῃ αὐτόν. ⁸ τί σε διαψῶμαι Ἐφραΐμ; ὑπερασπιῶ σου Ἰσραὴλ; τί σε διαψῶ; ὡς Ἀδαμὰ θήσομαι σε καὶ ὡς Σεβοείμ. μετεστράφη ἡ καρδία
9 μου ἐν τῷ αὐτῷ, συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου· ⁹ οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν Ἐφραΐμ·
διότι θεὸς ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος· ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ οὐκ εἰσελεύσομαι
10 εἰς πόλιν. ¹⁰ ὅπως κυρίου πορεύσομαι· ὡς λέων ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς ὠρύσεται,
11 καὶ ἐκστήσονται τέκνα ὑδάτων· ¹¹ ἐκστήσονται ὡς ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὡς περιστερὰ ἐκ γῆς Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους
12 αὐτῶν, λέγει κύριος. ¹² ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφραΐμ, καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ ὁ λαὸς ἅγιος κεκλή-
σεται θεοῦ.

XII.

Ὁ δὲ Ἐφραΐμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίωξε καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν·
κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυεν, καὶ διαψήκην μετὰ Ἀσσυρίων διέβητο, καὶ ἔλαιον
2 εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο. ² καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς Ἰουδαίαν τοῦ ἐκδικῆσαι
τὸν Ἰακώβ· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀπο-
3 δώσει αὐτῷ. ³ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐπέρριψε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν κόποις αὐ-
4 τοῦ ἐνίσχυσε πρὸς θεόν, ⁴ καὶ ἐνίσχυσε μετὰ ἀγγέλου καὶ ἡθύνάσθη· ἔκλαυσαν
καὶ ἐδεθήσάν μου, ἐν τῷ οἴκῳ Ὡν εὐροσάν με, καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς
5 6 αὐτούς. ⁵ ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ. ⁶ καὶ
σὺ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις, ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσου, καὶ ἔγγιζε πρὸς τὸν
7 θεόν σου διὰ παντός. ⁷ Χαναάν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυνα-
8 στεύειν ἠγάπησε. ⁸ καὶ εἶπεν Ἐφραΐμ Πλὴν πεπλοῦτήκα, εὗρηκα ἀναψυχὴν
ἐμαυτῷ. πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὐρεθήσονται αὐτῷ δι' ἀδικίας ὥς ἡμαρ-
9 τεν. ⁹ ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔτι κατοι-
10 κιῶ σε ἐν σκηναῖς κατ'ὡς ἡμέραι ἐορτῆς· ¹⁰ καὶ λαλήσω πρὸς προφῆτας, καὶ
11 ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα, καὶ ἐν χερσὶ προφητῶν ὤμοιόμην. ¹¹ εἰ μὴ Γαλαὰδ
ἐστίν, ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν Γαλαὰδ ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια
12 αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. ¹² καὶ ἀνεχώρησεν Ἰακώβ εἰς πεδίον
13 Συρίας, καὶ ἐδούλευσεν Ἰσραὴλ ἐν γυναικί, καὶ γυναικὶ ἐφυλάξατο. ¹³ καὶ ἐν
προφῆτῃ ἀνήγαγε κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφῆτῃ διε-
14 φυλάχθη. ¹⁴ ἐθύμωσεν Ἐφραΐμ καὶ παρώργισε· καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
τὸν ἐκχυθήσεται, καὶ τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ ἀνταποδώσει κύριος αὐτῷ.

XIII.

Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραΐμ δικαιώματα ἔλαβεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ
2 ἔβητο αὐτὰ τῇ Βάαλ καὶ ἀπέβανε. ² καὶ νῦν προσέβητο τοῦ ἁμαρτάνειν, καὶ
ἐποίησαν ἑαυτοῖς χάνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν κατ' εἰκόνα εἰδώλων, ἔργα
τεκτόνων συντετελεσμένα αὐτοῖς· αὐτοὶ λέγουσι Θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι
3 γὰρ ἐκλελοίπασιν. ³ διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς δρόσος ὀρ-
θρινὴ πορευομένη, ὡς χνοὺς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἁλωνος καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ

6. διαβουλειων 7. ο δε θεος 8. διαψω pro διαψωμαι ... σεβωειμ
9. εγκαταλειπω ... εν σοι videtur c. anteedd. conjg. 11. και εκπηθσονται
12. και εν ασεβειας (sic) οικου ... και λαος αγ. κληθησεται XII. 4. ed.
rom. ediwxe cum seqq. conjg. 2. κρισεις ... προς τον ιουδαν ... ανταπο-
δωσει 3. προς τον θεον 4. μου pro Ων ... προς αυτον 8. δια αδικιας
9. ημερα 12. και εν γυναικι φυλ. 13. εξ αιγυπτου 14. αυτω κυριος
XIII. 4. αυτος ελαβεν 2. και προσεβητο του αμ. επι ... αργυρ. εαυτων
3. ωςπερ χους ... ατμεις εκ καπνοδοχης

δακρῶν. ⁴ ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ὁ στερεῶν τὸν οὐρανὸν καὶ κτιζὼν γῆν, ⁴ οὐ αἱ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά σου αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐγὼ ἀντήγαγον σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἦδὼν πλήν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ σώζων οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ. ⁵ ἐγὼ ἐποίμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀοικητῷ ⁶ κατὰ τὰς νομάς αὐ- ⁶ τῶν· καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλησμονήν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἕνεκα τούτου ἐπελάθοντό μου. ⁷ καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς παντὴρ καὶ ὡς πά- ⁷ ραλις· κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀσσυρίων ⁸ ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἡ ἀπορου- ⁸ μένη, καὶ διαβρήξω συγκλεισμένον καρδίας αὐτῶν, καὶ καταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύμιο δρυμοῦ, ⁹ θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. ⁹ τῇ διαφθορᾷ σου ⁹ Ἰσραὴλ τίς βοηθήσει; ¹⁰ ποῦ ὁ βασιλεὺς σου οὗτος; καὶ διασωσάτω σε ἐν ¹⁰ πάσαις ταῖς πόλεσίν σου· κρινάτω σε ὃν εἶπας Δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα. ¹¹ καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου, καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου. ¹² συ- ¹¹ 12 στροφὴν ἀδικίας Ἐφραΐμ, ἐγκεχυρμένη ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ· ¹³ ὠδίνεις ὡς τι- ¹³ 13 κτούσης ἤξουσιν αὐτῷ. οὗτος ὁ υἱός σου ὁ φρόνιμος, διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ τέκνων. ¹⁴ ἐκ χειρὸς ᾧδου ῥύσομαι καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐ- ¹⁴ 14 τούς· ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ἄδῃ; παράκλησις κέκρυπται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου, ¹⁵ διότι οὗτος ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ. ἐπάξει καύ- ¹⁵ 15 σωνα ἄνεμον κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀναξήρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξηερμηώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ· αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ.

XIV.

¹⁶ Ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς· ἐν ῥομ- ¹⁶ 16 φαίᾳ πεσοῦνται αὐτοί, καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν ἐδαφισθήσονται, καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσιν αὐτῶν διαβράγῃσονται. ¹ ἐπιστράφητι Ἰσραὴλ πρὸς κύριον τὸν ¹ 1 θεόν σου, διότι ἠσθένησαν ἐν ταῖς ἀδικίαις σου. ² λάβετε μεθ' ἑαυτῶν λό- ² 2 γους καὶ ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· εἶπατε αὐτῷ ὅπως μὴ λάβῃτε ἀδικίαν καὶ λάβῃτε ἀγαθὰ, καὶ ἀνταποδοσόμεν καρπὸν χειλέων ἡμῶν. ³ Ἀσσοῦρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς, ἐφ' ἣππον οὐκ ἀναβησόμεθα· οὐκ ἔτι μὴ εἴ- ³ 3 πωμεν Θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· ὁ ἐν σοὶ ἐλεήσει ὀρφανόν. ⁴ ἰάσομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως, ὅτι ἀπέστρεψε ⁴ 4 τὴν ὀργὴν μου ἀπ' αὐτοῦ· ⁵ ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραὴλ, ἀνθήσει ὡς κρί- ⁵ 5 νον, καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὡς ὁ Λιβανός· ⁶ πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ, ⁶ 6 καὶ ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ἡ ὁσφρασία αὐτοῦ ὡς Λιβάνου· ⁷ ἐπι- ⁷ 7 στρέψουσι. καὶ καθίσουσιν ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ζήσονται καὶ μεθυσθήσονται σίτῳ· καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος μνημόσυνον αὐτοῦ, ὡς οἶνος Λιβάνου. ⁸ τῷ ⁸ 8 Ἐφραΐμ τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις; ἐγὼ ἐταπείνωσα αὐτόν, καὶ κατισχύσω αὐτόν· ἐγὼ ὡς ἄρκευθος πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὗρηται. ⁹ τίς ⁹ 9 σφόδρ· καὶ συνήσει ταῦτα; ἢ συνετὸς καὶ ἐπινώσεται αὐτά; ὅτι εὐθεται αἱ ὁδοὶ τοῦ κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενή- σουσιν ἐν αὐταῖς.

4. ο στερεων ουρανον ... στρατειαν 6. om και prius 8. ως αρκος απορουμενη ... και φαγονται 12. συστρ. αδικ. cum antecdd. conjg. ... ενκεχυρμενη αδικεια αυτου 13. ωδ. ηξουσ. αυτω πλε τικτους. 14. ρυσομ. αντους, εκ ... εξ οφθ. 15. ed. rom. ante διοτι plene interpj., non item post διαστελει ... διαστελλει ... ανεμον καυσωνα εκ τ. ep. κυριος ... αυτου· ουτος καταξ. 16. εγγαστρι XIV. 1. επιστραφητι ... ησθενησας 2. (οπ. μη λασητε αδ.) ... κ. λαβετε αγ. 3. σωσει ... εφ ιππων 4. διοτι αποστρεψω ... απ αυτων 5. και εσομαι ... ως λιβανος 7. το μνημοσυ- νον αυτου 8. τω εφρ. c. antecdd. conjg. ... τι ετι αυτω ... και εγω κα- τισχ. 9. διοτι ευθεται

Subscriptio: ωσηε α

Α Μ Ω Σ.

I.

Λόγοι Ἀμώς οἱ ἐγένοντο ἐν Ἀκκαρεῖμ ἐκ Θεκουέ, οὓς εἶδεν ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ ἐν ἡμέραις Ὁζίου βασιλέως Ἰουδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ τοῦ Ἰωᾶς βασιλέως Ἰσραήλ, πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ. ² καὶ εἶπε Κύριος ἐκ Σιών ἐφθέγγετο, καὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ τῶν ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφὴ τοῦ Καρμήλου. ³ καὶ εἶπε κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Δαμασκοῦ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἅνδ' ὧν ἔπριζον πρίοσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Γαλαὰδ. ⁴ καὶ ἀποστελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Ἀζαήλ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια υἱοῦ Ἀδερ. ⁵ καὶ συντρίψω μοχλοῦς Δαμασκοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐκ πεδίου Ὠν, καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν Χαβρᾶν, καὶ αἰχμαλωτευθήσεται λαὸς Συρίας ἐπὶ κλητος, λέγει κύριος. ⁶ τὰδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτοῦς, ἕνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεῦσαι αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών, τοῦ συγκλείσαι εἰς τὴν Ἰδουμαίαν. ⁷ καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τεῖχη Γάζης, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁸ καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξαθήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκαλῶνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἀκκάρων, καὶ ἀπολοῦνται οἱ καταλοιποὶ τῶν ἀλλοφύλων, λέγει κύριος. ⁹ τὰδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτήν, ἅνδ' ὧν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών εἰς τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν διαθήκης ἀδελφῶν. ¹⁰ καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τεῖχη Τύρου, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ¹¹ τὰδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ἰδουμαίας καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτοὺς, ἕνεκα τοῦ διώξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐλυμήνατο μὴτέρα ἐπὶ γῆς, καὶ ἥρπασεν εἰς μαρτύριον φρίκην αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄρημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νίκος. ¹² καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Θαμάν, καὶ καταφάγεται θεμέλια τεχνῶν αὐτῆς. ¹³ τὰδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἅνδ' ὧν ἀνέσχίζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιτῶν, ὅπως ἐμπλατύνωσι τὰ ὄρια ἑαυτῶν. ¹⁴ καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τεῖχη Ῥαββάδ, καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σιγήσεται ἐν ἡμέραις συντελείας αὐτῆς. ¹⁵ καὶ πορεύονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, λέγει κύριος.

II.

Τὰδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Μωᾶβ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἅνδ' ὧν κατέκαυσαν τὰ δστᾶ βασιλέως τῆς Ἰδουμαίας εἰς κονίαν. ² καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Μωᾶβ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς, καὶ ἀποθάνειται ἐν ἀδυναμίᾳ Μωᾶβ μετὰ

Inscriptio: αμώς β

I. 3. τας εγγαστρι εχ. των γαλααδ 4. εξαποστελω ... καταφαγεται θεμελια ... εξολοθρευσω ... αιχμαλωτισθησεται 7. καταφαγεται θεμελια 8. εξολοθρευσω 9. εις την ιουδαιαν 10. καταφαγεται θεμελια 11. *της ιουδαιας ... (τερσασιν, item v. 9, 2, 4.) ... ενεκεν ... εκαστος τον αδ. α. ... ιητραν επι 12. θαιμαν 13. αποστραφ. αυτους ... εγγαστρι ... επ. εμπλατνουνσιν τα ορ. αυτων 14. επει τα τειχη ραββα ... εν ημερα II. 2. AV επι μωαβ ... om τα ... * πολ. αυτων ... αδυναμεια

κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος· ³ καὶ ἐξολοθρεύσῃ κυρίῃ ἐξ αὐτῆς, καὶ 3
 πάντα αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος. ⁴ τὰδε λέγει κύριος Ἐπὶ 4
 ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἰούδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφῆσο-
 μαι αὐτόν, ἕνεκα τοῦ ἀπάσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον τοῦ κυρίου, καὶ τὰ προς-
 τάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν ἃ
 ἐποίησαν, οἷς ἐξηκολούησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν· ⁵ καὶ ἐξαποστελῶ 5
 πῦρ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ καταφάγεται θεμέλια Ἱερουσαλήμ. ⁶ τὰδε λέγει κύριος 6
 Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφῆ-
 σομαι αὐτόν, ἀντ' ὧν ἀπέδοντο ἄργυρίου δίκαιον, καὶ πένητα ἔνεκεν ὑποδη-
 μάτων, ⁷ τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χεῖρ τῆς γῆς, καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς 7
 πτωχῶν, καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς καὶ πατήρ αὐτοῦ εἰς πορεύοντο
 πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίσκην, ὅπως βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν· ⁸ καὶ 8
 τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινίοις παραπετάσματα ἐποιοῦν ἐχόμενα τοῦ
 θυσιαστηρίου, καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν.
⁹ ἐγὼ δὲ ἐξήρα τὸν Ἀμορραῖον ἐκ προσώπου αὐτῶν, οὗ ἦν κατ' ὅσον ὕψος κέδρου 9
 τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρυς, καὶ ἐξήρανα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπά-
 νωσεν καὶ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὑποκάτωθεν· ¹⁰ καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς 10
 Αἰγύπτου, καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατα-
 κληρονομησαί τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων· ¹¹ καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς 11
 προφήτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· μὴ οὐκ ἔστι ταῦτα,
 υἱοὶ Ἰσραὴλ; λέγει κύριος. ¹² καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἁγιασμένους οἶνον, καὶ τοῖς 12
 προφήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες Οὐ μὴ προφητεύσητε. ¹³ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ 13
 κυλῶ ὑποκάτω ὑμῶν ὃν τρόπον κυλῆται ἡ ἄμαξα ἡ γέμουσα καλᾶμης·
¹⁴ καὶ ἀπολείται φυγὴ ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος 14
 αὐτοῦ, καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁵ καὶ ὁ τοξότης οὐ 15
 μὴ ὑποστῇ, καὶ ὁ ὄξυς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασώσῃ, καὶ ὁ ἵππευς οὐ
 μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ εὕρήσει τὴν καρδίαν 16
 αὐτοῦ ἐν δυναστεαῖς, ὁ γυνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος.

III.

Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ,
 καὶ κατὰ πάσης φυλῆς ἧς ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων ² Πλὴν ὑμᾶς 2
 ἔγνω ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς πάσας
 τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ³ εἰ πορεύονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατ' ὅλου ἐὰν μὴ γνω- 3
 ρίσωσιν ἑαυτούς; ⁴ εἰ ἐρεύξεται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ ζῆσαν οὐκ ἔχων; 4
 εἰ δώσει σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ κατ' ὅλου ἐὰν μὴ ἀρ-
 πάσῃ τί; ⁵ εἰ πεσεῖται ὄρνειον ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ ἰξευτοῦ; εἰ σχαζήσεται 5
 παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τί; ⁶ εἰ φωνήσῃ σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ 6
 λαὸς οὐ πτοηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἣν κύριος οὐκ ἐποίησεν;
⁷ διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγμα ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν 7
 πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας. ⁸ λέων ἐρεύξεται, καὶ τίς οὐ φοβη- 8
 θήσεται; κύριος ὁ θεὸς ἐλάλησε, καὶ τίς οὐ προφητεύσει; ⁹ ἀναγγέilate χῶ- 9
 ραις ἐν Ἀσσυριοῖς καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἶπατε Συνάχζητε
 ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, καὶ ἴδετε θάυμαστα πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ κατα-

3. ἐξολοθρεύσω ... παντ. τοὺς ἀρχοντας αὐτῆς 4. ἀποστρ. αὐτοὺς ἐνε-
 κεν ... τ. νομον κυρίου ... τα αἱματα αὐτῶν α ... 7. **βεβηλωσῶσιν
 9. ἐξηγεῖρα ... ed. rom. αὐτῶν οὐ ἦν, κατ' ὅσον ... ἀπανώσεν 10. τεσσαρε-
 κοντα (13. κυλῶν) 14. 15. inde ab οὐ μὴ κρατήσῃ usque ο ἵππευς
 omnia rescripta ... om οὐ μὴ σωσῇ τ. ψ. αὐτοῦ ... οὐδε ο ἵππ. 16. om
 ο κρατ. οὐ μὴ ... δυναστιαίς III. 5. *χασθήσεται 7. παιδείαν αὐτοῦ
 9. ἀπαγγέilate ... χῶρας αἰγυπτου ... ἐμμεσῶ αὐτ. κ. την καταδ.

- 10 δυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ· ¹⁰ καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς, λέγει κύριος, οἱ ῥησασμῶντες ἀδικίαν καὶ ταραπυρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν. ¹¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός· Τύρος κυκλόσῃ ἐν γῇ σου ἐρημωθήσεται, καὶ ¹² κατάρξει ἐκ σοῦ ἰσχὺν σου, καὶ διαρπαγῇσονται αἱ χώραι σου. ¹² τάδε λέγει κύριος· Ὅν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη ἢ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ¹³ Σαμαρείᾳ κατέναντι τῆς φυλῆς καὶ ἐν Δαμασκῷ. ἱερεῖς, ¹³ ἀκούσατε καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, λέγει κύριος ὁ θεός ὁ παντοκράτωρ, ¹⁴ διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ ὑσιασθήρια Βασιλῆλ, καὶ κατασκαφῇσεται τὰ κέρατα τοῦ ὑσιαστηρίου ¹⁵ καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν· ¹⁵ συγγεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν ἑρινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι ἐλεφάντινοι, καὶ προστεθήσονται ἕτεροι οἶκοι πολλοί, λέγει κύριος.

IV.

- Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, δαμάλεις τῆς Βασανίτιδος αἱ ἐν τῷ ὄρει τῆς Σαμαρείας, αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς καὶ καταπατοῦσαι πένητας, ² αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν· Ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πῶμεν. ² ὁμνύει κύριος κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, διότι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς καὶ λήψονται ὑμᾶς ἐν ὅπλοις, καὶ τοὺς μετ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν ³ ἐμπυροὶ λοιμοί, ³ καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων, καὶ ἀπορρήψετε εἰς τὸ ὄρος τὸ Ῥομμάν, λέγει κύριος. ⁴ ἐσθήλατε εἰς Βασιλῆλ καὶ ἡσεβήσατε, καὶ εἰς Γάλγαλα ἐπληθύνετε τοῦ ἀσεβῆσαι, καὶ ἠνέγκατε εἰς τὸ ⁵ πρῶτὸν ὑσιασθῆναι ὑμῶν, εἰς τὴν τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν· ⁵ καὶ ἀνέγνωσαν ἔξω νόμον, καὶ ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας· ἀναγγέiliate ὅτι ταῦτα ἡγάπησαν ⁶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ⁶ καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν ὁδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἔνδειαν ἄρτων ἐν πᾶσι τοῖς τόποις ὑμῶν, καὶ ⁷ οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ⁷ καὶ ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν ὑετὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυγητοῦ, καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν μίαν οὐ βρέξω· μερὶς μία βραχθήσεται, καὶ μερὶς ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ξηρανθήσεται· ⁸ καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν· τοῦ πιεῖν ὕδωρ καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ οὐκ ἐπεστράφητε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ⁹ ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρώσει καὶ ἐν ἰκτέρῳ· ἐπληθύνετε κήπους ὑμῶν, ἀμπελώνας ὑμῶν καὶ συκεώνας ὑμῶν καὶ ἐλαιώνας ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη, ¹⁰ καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹⁰ ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέκτεινα ἐν Ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων σου, καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ἐν τῇ ¹¹ ὁργῇ ὑμῶν, καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹¹ κατέστρεψα ὑμᾶς καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ ἐγένεσθε ὥς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός, καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹² ¹² διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι, Ἰσραὴλ· πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι, ἐτοίμαζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου, Ἰσραὴλ. ¹³ διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστὸν

40. εσται εν αυτη 42. κατεναντι φυλης ... etiam cod. alex. ιερεις cuni seqq. conjg. (cf. Prolegg.) 44. οταν εκδικησω ασεβειαν 45. οικ. ετερ. πολλ. IV. 4. καταδυν. πενητας κ. καταπ. πτωχους 2. οτι ιδου ... λημψονται ... om υποκαιομενους εμβαλουσιν 3. το ρεμμα ... κυριος ο θεος 4. ηγομησατε pro ησειθησ. 5. απαγγεiliate ... κυριος ο θεος 6. πασαις ταις πολεσιν pro πασι τοις τοποις 7. εφ ην ου βρ. επ αυτην 8. συναθρ. δυο πολεις (*seq. πολεις omi videtur) ... και ουδ ως επεστρεψατε 9. συκεωνας 10. παρεμβολ. υμων εν τ. ο. μου 12. ed. romi. ισραηλ, πλην ο. ο. π. σοι . ετοιμαζου

αὐτοῦ, ποιῶν ὄψρον καὶ ὀμίχλην, καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

V.

Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς ἡρῆνον Οἶκος Ἰσραὴλ ² ἔπασεν, οὐκέτι μὴ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι· παρῥένος τοῦ 2 Ἰσραὴλ ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ὁ ἀναστήσων αὐτήν. ³ διὰ 3 τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολειφθήσονται ἑκατόν, καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο ἑκατόν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. ⁴ διότι τάδε λέγει κύριος πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ Ἐκζητήσατέ 4 με, καὶ ζήσεσθε· ⁵ καὶ μὴ ἐκζητεῖτε Βασιλὴν καὶ εἰς Γάλγαλα μὴ εἰσπο- 5 ρεύσεσθε, καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου μὴ διαβαίνετε, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλω- τευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βασιλὴν ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα. ⁶ ἐκζη- 6 τήσατε τὸν κύριον, καὶ ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάβῃ ὡς πῦρ ὁ οἶκος Ἰωσήφ καὶ καταφάγῃ αὐτόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. ⁷ ὁ ποιῶν 7 εἰς ὕψος κρίμα, καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔθηκεν· ⁸ ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετα- 8 σευάζων, καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρῶτον σκιά, καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτά- ζων· ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς, κύριος ὄνομα αὐτῷ. ⁹ ὁ διαιρῶν συντριμμὸν ἐπὶ ἰσχύ, καὶ ταλαί- 9 πωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπάγων. ¹⁰ ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα, καὶ λόγον 10 ὅσιον ἐβδελύξαντο. ¹¹ διὰ τοῦτο ἄνδ' ὧν κατεκονδύλιζον πτωχοὺς, καὶ δῶρα 11 ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν, οἴκους ἔστους ὠκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατοι- κήσητε ἐν αὐτοῖς, ἀμπελώνας ἐπιθυμητοὺς ἐφυτεύσατε καὶ οὐ μὴ πίνετε τὸν οἶνον αὐτῶν. ¹² ὅτι ἔγνωσαν πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι 12 ὑμῶν, καταπατοῦντες δίκαιον, λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένητας ἐν πύλαις ἐκκλινόντες. ¹³ διὰ τοῦτο ὁ συνιῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπήσεται, ὅτι και- 13 ρὸς πονηρῶν ἐστίν. ¹⁴ ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ μὴ πονηρόν, ὅπως ζήσητε, 14 καὶ ἔσται οὕτως μετ' ὑμῶν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὃν τρόπον εἵπατε ¹⁵ Μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ καὶ ἠγαπήσαμεν τὰ καλὰ, καὶ ἀποκαταστήσατε 15 ἐν πύλαις κρίμα, ὅπως ἐλεήσει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιόι- πους τοῦ Ἰωσήφ. ¹⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ Ἐν 16 πάσαις ταῖς πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ῥηθήσεται οὐαὶ οὐαὶ· κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετόν, καὶ εἰς εἰδότας ἡρῆνον, ¹⁷ καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός, διότι ἐλεύσομαι διὰ μέσου σου, εἶπε κύριος. 17 ¹⁸ οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου· ἵνα τί αὕτη ὑμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ 18 κυρίου; καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καὶ οὐ φῶς. ¹⁹ ὃν τρόπον ἐὰν φύγῃ ἄνθρωπος 19 ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκος, καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπηρείστηται τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ δάκῃ αὐ- τὸν ὄφρις. ²⁰ οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς; καὶ γνόφος οὐκ ἔχων φέγγος αὐτῇ; ²¹ μεμισήκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ 21 συστάς ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν· ²² διότι ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὀλοκαυτώματα 22 καὶ συστάς ὑμῶν, οὐ προσδέξομαι, καὶ σωτηρίους ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπι-

13. ἐπὶ τα ὑψη V. 4. *om κυριου (videtur) 2. προσθη ... om αυτου 3. διοτι ... επορευοντο his 5. μη αναβαινετε 6. και ζησετε ... καταφαγεται 7. κυριος ο θεος ο ποιων 8. om ο prius ... ἐπὶ προσώπου ... κυρ. ο θεος ο παντοκράτωρ ονομ. α. 9. om ὁ 11. κατεκονδ. εἰς κε- φαλας πτωχῶν ... οἰκ. ξυστους οἰκοδομησετε ... και ἀμπελωνας ἐπιθ. φυ- τευετε 13. *σιωπηθήσεται (vdlr) ... πονηρος. 14. το πονηρον 15. το πονηρον κ. ἠγαπήκαμεν το καλον ... ἐλεήσει 16. om ταῖς his ... ἰδοντας 17. ἐπελεύσομαι 19. οταν ἐκφυγῇ ... *και εμεσει ommissis αὐτῷ ἡ αρχ. κ. εἰσπηδ. ... **εἰσπηδησει ... ἀπεριση ... πρὸς τον (20. *φῶς) 22. διοτι και εαν ... τα ολοκαυτ. ... προσδεξ. αυτα, κ. σωτηριου

23 βλέψομαι. ²³μετάστησον ἀπ' ἐμοῦ ἤχον ὧδῶν σου, καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σου
 24 οὐκ ἀκούσομαι. ²⁴καὶ κυλισθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ὡς χει-
 25 μάβροιο ἄβατος. ²⁵μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηγέγκατέ μοι, οἶκος Ἰσραὴλ, Act. 7, 42.
 26 τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ; ²⁶καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὼχ Act. 7, 43.
 καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ραιφάν, τοὺς τύπους αὐτῶν οὓς ἐποιήσατε
 27 ἑαυτοῖς. ²⁷καὶ μετοικίω ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει κύριος, ὁ θεὸς ὁ
 παντοκράτωρ ὄνομα αὐτοῦ.

VI.

Οὐαὶ τοῖς ἐξουθενουσι Σιών καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας·
 2 ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἔθνων, καὶ εἰσῆλθον αὐτοί. οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ²διάβητε
 πάντες καὶ ἴδετε, καὶ διέλθατε ἐκεῖθεν εἰς Ἐματραββά, καὶ κατάρβητε ἐκεῖ-
 3 θεν εἰς Γεῦ ἄλλοφύλων, τὰς κρατίστας ἐκ πασῶν τῶν βασιλείων τούτων, εἰ
 4 κακὴν, οἱ ἐγγίζοντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, ⁴οἱ καθεύδοντες
 ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμαῖς αὐτῶν, καὶ
 5 ἐσθόντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαθηνά,
 6 οἱ ἐπικρατοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων, ὡς ἐστηκότα ἐλογίσαντο καὶ
 7 οὐχ ὡς φεύγοντα. ⁶οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον, καὶ τὰ πρῶτα μύρα
 8 χριόμενοι, καὶ οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ἰωσήφ. ⁷διὰ τοῦτο νῦν
 αἰχμάλωτοι ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς δυναστῶν, καὶ ἐξαρθήσεται χρημετισμὸς ἡπ-
 9 πῶν ἐξ Ἐφραΐμ. ⁸ὅτι ὥμοσε κύριος κατ' ἑαυτοῦ διότι βδελύσσομαι ἐγὼ
 πᾶσαν τὴν ὕβριν Ἰακώβ, καὶ τὰς χώρας αὐτοῦ ἐμερίσκηκα, καὶ ἐξαρῶ πόλιν
 10 σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν. ⁹καὶ ἔσται ἐὰν ὑπολειφθῶσι δέκα ἄνδρες
 11 ἐν οἰκίᾳ μιᾷ, καὶ ἀποθανοῦνται καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι, ¹⁰καὶ
 λήψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ παραβιώνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀστέα αὐτῶν ἐκ
 τοῦ οἴκου· καὶ ἐρεῖ τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας Εἰ ἔτι ὑπάρχει παρὰ σοί;
 καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἔτι· καὶ ἐρεῖ Σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου.
 12 ¹¹διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται, καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν θλάσμασι
 13 καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν ῥάγμασιν. ¹²εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἵπποι; εἰ
 14 παρασιωπῶνται ἐν θηλείαις; ὅτι ἐξεστρέψατε εἰς θυμὸν κρίμα, καὶ καρπὸν
 15 δικαιοσύνης εἰς πικρίαν, ¹³οἱ εὐφραινόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, οἱ λέγοντες
 16 Οὐκ ἐν τῇ ἰσχυρί ἡμῶν ἔσχομεν κέρατα; ¹⁴διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγερωῶ ἐφ' ὑμᾶς
 οἶκος Ἰσραὴλ ἔθνος, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς τοῦ
 μὴ εἰσελθεῖν εἰς Αἰμάθ καὶ ὡς τοῦ χειμάρρου τῶν θυμῶν.

VII.

Οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος ὁ θεός, καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκρίδων ἐρχομένη
 2 ἐωσινή, καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἰς Γὰγ ὁ βασιλεὺς. ²καὶ ἔσται ἐὰν συντελέσῃ τοῦ
 καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα Κύριε κύριε, ἵλεως γενοῦ· τίς ἀναστή-
 3 σει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι. ³μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο
 4 οὐκ ἔσται, λέγει κύριος. ⁴οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσε τὴν
 5 δίκην ἐν πυρὶ κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλήν, καὶ κατέφαγε
 6 τὴν μερίδα κυρίου. ⁵καὶ εἶπα Κύριε, κόπασον δὴ· τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ;

25. προσην. μοι εν τη ερ. οικ. ισρ. τεσσερακοντ. ετη, λεγει κυριος
 26. οim αυτων VI. 2. αιματραββα ... πλιονα 3. οι ευχομενοι 4. οim
 μεσου 5. οι επικροτουντες ... εστωτα ... ουκ ως 8. οτι βδελυσσ. ... χωρ.
 αυτων 9. οim και αντε αποθαν. 10. λημψονται οι οικ. α. και οι παραβιω-
 ται του 11. ρηγμασιν 12. οτι υμεις εξεστρ. 13. ed. rom. κερατα- 14.
 επεγειρω ... οικ. του ισραηλ ... οim λεγει κυρ. τ. δυναμεων ... οim εισελ-
 θειν ... εμαθ ... και εως του VII. 4. οim ο θεος 4. κυριος ο θεος
 ... οim κυριου 5. Κυριε κυριε

ὅτι ὀλιγοστός ἐστι· ⁶μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται, 6
λέγει κύριος. ⁷οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐστηκώς ἐπὶ τείχους ἀδά- 7
μαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας. ⁸καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Τί σὺ 8
ὄρᾳς, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἀδάμαντα. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν-
τάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, οὐκ ἔτι μὴ προσῶ τοῦ παρελ-
θεῖν αὐτόν· ⁹καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ 9
Ἰσραὴλ ἐρημωθήσονται, καὶ ἀναστήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ ἐν ῥομφαίᾳ. ¹⁰καὶ ἔξαπέστειλεν Ἀμασίας ὁ ἱερεὺς Βαιῶν πρὸς Ἱεροβοάμ βασιλέα 10
Ἰσραὴλ λέγων Συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ Ἀμώς ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ,
οὐ μὴ δύνῃται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ· ¹¹διότι τάδε λέ- 11
γει Ἀμώς Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσῃ Ἱεροβοάμ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθή-
σεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. ¹²καὶ εἶπεν Ἀμασίας πρὸς Ἀμώς Ὁ ὄρῳ βάδιζε, 12
ἐκχώρησον σὺ εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ καταβίου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις·
¹³εἰς δὲ Βαιῶν οὐκ ἔτι προσθήσεις τοῦ προφητεύσαι, ὅτι ἁγίασμα βασιλέως 13
ἐστί, καὶ οἶκος βασιλείας ἐστί. ¹⁴καὶ ἀπεκρίθη Ἀμώς καὶ εἶπε πρὸς Ἀμασίαν 14
Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ' ἡ αἰπλός ἤμην καὶ
κνίζων συκάμινα. ¹⁵καὶ ἀνέλαβέ με κύριος ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπε κύ- 15
ριος πρὸς μέ Βάδιζε καὶ προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. ¹⁶καὶ νῦν 16
ἄκουε λόγον κυρίου Σὺ λέγεις Μὴ προφήτευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ
ὀχλαγωγῆσης ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ· ¹⁷διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἡ γυνή 17
σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει, καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομφαίᾳ
πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν γῇ
ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐ-
τοῦ. οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος κύριος.

VIII.

Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἔξευτοῦ· καὶ εἶπε Τί σὺ βλέπεις, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἄγγελος
ἔξευτοῦ. ²καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἦκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, 2
οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. ³καὶ ὀλοῦνται τὰ φανώματα τοῦ ναοῦ 3
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος· πολλὸς ὁ πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ,
ἐπιρρίψω σιωπῇ. ⁴ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τὸ πρῶν πένητα, 4
καὶ καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, ⁵λέγοντες Πότε διελεύσεται 5
ὁ μὴν καὶ ἐμπολήσομεν, καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θησαυρὸν τοῦ ποιῆ-
σαι μέτρον μικρόν, καὶ τοῦ μεγαλῦναι στάσιμον καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον,
⁶τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ καὶ πτωχοὺς καὶ πένητα ἀντὶ ὑποδημάτων, καὶ 6
ἀπὸ παντὸς γεννήματος ἐμπορεσόμεθα; ⁷ὁμνύει κύριος κατὰ τῆς ὑπερηφα- 7
νίας Ἰακώβ Εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νῆκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν, ⁸καὶ ἐπὶ τοῦ- 8
τοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πενήσει πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνα-
βήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου. ⁹καὶ 9
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος, δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας,
καὶ συσκοτᾶται ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς· ¹⁰καὶ μεταστρέψω τὰς ἐορτάς 10
ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πᾶσας τὰς ᾠδὰς ὑμῶν εἰς θρήνον, καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ
πᾶσαν ὄσφυν σάκκον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα, καὶ ζήσομαι αὐ-
τὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης. ¹¹ἰδοὺ 11

7. ανηρ εστηκως 8. εις μεσον λαου ... προσθησω 9. εξερημωθησονται 10. εμμεσω ... ου μη γενηται ... απαντας 12. οτι συ 13. οτι δε ... ουκ ετι μη προσθης 14. ημην κνιζων 15. βαδιζε προφητευσον ... τον ισραηλ 17. οτι κυριος alterum VIII. 4. Τι συ ορας 2. ουκετι μη προσθηω του 3. οτι κυριος alterum ... επιριψω 4. οτι καὶ 5. οι λεγοντες ... ενπολησομεν ... θησαυρους ... μικρον μετρον και μεγαλυναι στασιμια 6. εν αργυριω πτωχους και ταπινον αντι ... γεννηματος 7. κατ υπερηφανεας ... επιλησεται 9. εν εκεινη τη ημερα, λ. κυριος ο υιος, και δυσεται

ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ λιμὸν
 12 ἄρτων οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον κυρίου· ¹² καὶ
 σαλευθήσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως
 13 ἀνατολῶν περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ οὐ μὴ εὔρω-
 14 σιν. ¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλαὶ καὶ οἱ νεανίσκοι
 14 ἐν δίψει, ¹⁴ οἱ ὀμνύοντες κατὰ τοῦ ἰλασμοῦ Σαμαρείας, καὶ οἱ λέγοντες Ζῇ
 ὁ θεός σου Δάν, καὶ ζῇ ὁ θεός σου Βηρσαβέε. καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ
 ἀναστῶσιν ἔτι.

IX.

Εἶδον τὸν κύριον ἐφ'esτῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπε Πάταξον
 ἐπὶ τὸ ἰλαστήριον καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα, καὶ διάκοψον εἰς κεφαλὰς
 πάντων· καὶ τοὺς καταλοιπούς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ, οὐ μὴ διαφύγῃ
 2 ἐξ αὐτῶν φεύγων, καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασωζόμενος. ² ἔαν κατα-
 κρυβῶσιν εἰς ὄδου, ἐκείθεν ἡ χεὶρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· καὶ ἔαν ἀναβῶσιν
 3 εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκείθεν καταξῶ αὐτούς· ³ ἔαν ἐγκατακρυβῶσιν εἰς τὴν κο-
 ρυφὴν τοῦ Καρμὴλου, ἐκείθεν ἐξερευνήσω καὶ λήψομαι αὐτούς· καὶ ἔαν κατα-
 δύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ
 4 δράκοντι καὶ δῆξεται αὐτούς· ⁴ καὶ ἔαν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ
 προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ
 αὐτούς· καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτούς εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς
 5 ἀγαθὰ. ⁵ καὶ κύριος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ⁶ ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς
 καὶ σαλεύων αὐτήν, καὶ πενήθσουσι πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, καὶ ἀνα-
 βήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου·
 6 ⁶ ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ
 ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων
 7 αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. ⁷ οὐχ ὡς υἱοὶ
 Αἰθίοπων ὑμεῖς ἐστέ ἔμοι, υἱοὶ Ἰσραὴλ· λέγει κύριος· οὐ τὸν Ἰσραὴλ ἀνήγα-
 γον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς ἀλλοφύλους ἐκ Καππαδοκίας, καὶ τοὺς Σύρους
 8 ἐκ βοῶρου· ⁸ ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἀμαρ-
 τωλῶν, καὶ ἐξαρῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· πλὴν ὅτι οὐκ εἰς τέλος
 9 ἐξαρῶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, λέγει κύριος. ⁹ διότι ἐγὼ ἐντέλλομαι, καὶ λικμήσω ἐν
 πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ὃν τρόπον λικμάται ἐν τῷ λιγμῷ, καὶ
 10 οὐ μὴ πέσῃ σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν· ¹⁰ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἀμαρ-
 τωλοὶ λοῦθ μου, οἱ λέγοντες Οὐ μὴ ἐγγίση οὐδὲ μὴ γέννηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ
 11 κακὰ. ¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, ¹¹ καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνα-
 12 στήσω, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, ¹² ὥπως ἐκ- ¹² Act. 15.
 ζήτησωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέ- ¹⁷
 13 κληται τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. ¹³ ἰδοὺ
 ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ καταλήψεται ὁ ἀμητὸς τὸν τρυγητόν, καὶ
 περκαῖει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμένον, καὶ
 14 πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται· ¹⁴ καὶ ἐπιστρέψω τὸν αἰχμαλωσίαν τοῦ

11. αρτου ... om τον 12. σαλευθησεται ... om απο τ. θαλασσ.

14. Ζη κυριος ο θεος σου δαν IX. 1. επι το θυσιαστηριον ... ου μη

διαφευξη ε. α. φ. ουδε μη 2. κατορυγωσιν 3. εγκρυβωσιν ... λημψομαι

4. στρη. το προσωπον μου επ 6. επαγγελειαν ... επι γης ... επι προσω-

που ... κυριος ο θεος ο παντ. 8. τον οικον ισραηλ 9. διоти ιδου εγω...

λιγμω ... τ. οικ. του ισραηλ ... λιγμαται εν τω λιγμω 40. ουδ ου μη

41. και τα κατεστραμμενα 42. οπως αν ... των ανθρωπ. τον κυριον ...

κυριος ο θεος ο ποι. ταυτα 43. καταλημψεται ο αλοητος

λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσουσι πόλεις τὰς ἡφανισμένας καὶ κατοικήσουσι, καὶ φυτεύουσιν ἀμπελῶνας καὶ πίνονται τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ποιήσουσι κηπούς καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν. ¹⁵ καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς ¹⁵ ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, λέγει κύριος ὁ θεὸς παντοκράτωρ.

Μ Ι Χ Α Ι Α Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Μιχαῖαν τὸν τοῦ Μωρασβεὶ ἐν ἡμέραις Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα, ὑπὲρ ὧν εἶδε περὶ Σαμαρείας καὶ περὶ Ἱερουσαλὴμ. ² ἀκούσατε λαοὶ λόγους, καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ ² πάντες οἱ ἐν αὐτῇ, καὶ ἔσται κύριος κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου αὐτοῦ. ³ διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ ³ καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς, ⁴ καὶ σαλευθήσεται τὰ ὄρη ⁴ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλᾶδες τακῆσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει. ⁵ δι' ἀσέβειαν Ἰακώβ πάντα ⁵ ταῦτα, καὶ δι' ἁμαρτίαν οἴκου Ἰσραὴλ. τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ Ἰακώβ, οὐχ ἡ Σαμάρεια; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου Ἰούδα, οὐχ ἡ Ἱερουσαλὴμ; ⁶ καὶ θήσομαι ⁶ Σαμάρειαν εἰς διωροφυλάκιον ἄρου καὶ εἰς φυτεῖαν ἀμπελῶνος, καὶ κατασάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω. ⁷ καὶ ⁷ πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσι, καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς ἐμπρήσουσιν ἐν πυρί, καὶ πάντα τὰ εἶδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγε, καὶ ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνέστρεψεν. ⁸ ἕνεκεν τούτου κόψεται καὶ θρηνηθῇ, πορεύσεται ἀνυπόδετος καὶ ⁸ γυμνῇ, ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγατέρων σειρήνων. ⁹ ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἤλθεν ἕως Ἰούδα καὶ ἦφατο ἕως ⁹ πύλης λαοῦ μου, ἕως Ἱερουσαλὴμ. ¹⁰ οἱ ἐν Γ' ἐξ μὴ μεγαλύνεσθε, καὶ οἱ Ἐνα- ¹⁰ κειμ μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα, γῆν καταπάσασθε κατὰ γέλωτα ὑμῶν. ¹¹ κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς, οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα ¹¹ Σενναάρ, κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὀδύνης. ¹² τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικοῦση ὀδύνας; ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου ¹² ἐπὶ πύλιν Ἱερουσαλὴμ, ¹³ φόφος ἀρμάτων καὶ ἱππευόντων. κατοικοῦσα Λα- ¹³ χεὶς ἀρχηγὸς ἁμαρτίας αὕτη ἐστὶ τῇ θυγατρὶ Σιών, ὅτι ἐν σοὶ εὐρέθησαν ἀσέβειαι τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁴ διὰ τοῦτο δώσει ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας ¹⁴ Γ' ἐξ, οἴκους ματαίους, εἰς κενὸν ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσι τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἕως ¹⁵

14. καὶ καταφυτεύουσιν ... καὶ καταφυτεύουσιν κηπούς 15. ἀπο τ. γ. αὐτῶν ἡς ... ὁ παντοκράτωρ

Subscriptio: αμως β

Inscriptio: μιχαϊας γ

I. 1. μωρασβεὶ ... βασιλεως ... ἰδε 2. om κυριος alterum 3. om καὶ καταβήσεται 5. δια ἀσεβειαν ... δια ἁμαρτιαν ... ἡ ἀσεβ. οἴκου ἰακωβ, οὐχι σαμάρεια 6. σαμαρ. ὡς οὐωροφ. 8. καὶ ποιήσατε 10. μεγαλυνεσθε· οἱ ε- (versu exeunte) ἀκειμ ... κατὰ γέλωτα ὑμῶν· (ὑμῶν in rasura) καταπάσασθαι κ. γ. ὑμ. ... ed. rom. καταπάσασθε. et κ. γελ. ὑμ. cum seqq. conjg. 11. κοψασθε ... λημψεται 13. ἁμαρτίας αὐτῆς ἐστὶν ... αἱ ἀσέβειαι 14. δώσεις ... εἰς κενὰ ἐγένετο τ. βασ. ἰσραηλ

τοὺς κληρονόμους ἀγάγωσι, κατοικοῦσα Λαχεῖς· κληρονομία ἕως Ὀδολλάμ
 16 ἥξει, ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς Ἰσραήλ. ¹⁶ ἔρρησαι καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ
 τρυφερά σου, ἐμπλάτνουν τὴν χρεῖαν σου ὡς ἀετός, ὅτι ἡχμαλωτεύθησαν
 ἀπὸ σοῦ.

II.

Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐ-
 τῶν, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτά, διότι οὐκ ἦσαν πρὸς τὸν θεὸν
 2 χεῖρας αὐτῶν. ² καὶ ἐπεσύνουν ἀγρούς, καὶ διηρπάζον ὄρφανούς, καὶ οἴκους
 κατεδυνάστευον, καὶ διηρπάζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἄνδρα καὶ
 3 τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λογιζομαι
 ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακὰ, ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρῃτε τοὺς τραχήλους ὑμῶν,
 4 καὶ οὐ μὴ πορευθῇτε ὁρτοὶ ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρὸς ἐστίν. ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ ληφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολή, καὶ ὑρηνήσῃται ὑρῆνος ἐν μέλει
 λέγων Ταλαιπωρία ἔταλαιπώρησάμεν· μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη ἐν σχοι-
 νίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι· οἱ ἀγροὶ ὑμῶν διεμερί-
 5 σθησαν. ⁵ διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται σοι βάλλων σχοινίον ἐν κλήρῳ ἐν ἐκκλησίᾳ
 6 κυρίου. ⁶ μὴ κλαίετε δάκρυσι, μηδὲ δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις· οὐδὲ γὰρ ἀπώ-
 7 σεται ὄνειδις ⁷ ὁ λέγων Οἶκος Ἰακώβ παρώργισε πνεῦμα κυρίου. οὐ ταῦτα
 τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστίν; οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσὶ καλοὶ μετ' αὐτοῦ,
 8 καὶ ὁρτοὶ πεπόμεναι; ⁸ καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαὸς μου εἰς ἔξῃραν ἀνέστη·
 κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν, τοῦ ἀφελέσαι ἐλ-
 9 πίδας συντριμμὸν πολέμου. ⁹ ἡγούμενοι λαοῦ μου ἀπορρίψήσονται ἐκ τῶν οἰ-
 κίων τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν. ἐγγίσατε
 10 ὅρεσιν αἰωνίοις· ¹⁰ ἀνάστηθι καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι αὕτη ἀνάπαυσις
 11 ἕνεκεν ἀκαταρσίας. διεφθάρητε φθορᾷ, ¹¹ κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος·
 πνεῦμα ἔσθησε ψεῦδος, ἐστάλαξέ σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυσα. καὶ ἔσται ἐκ
 12 τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ γούτου ¹² συναγόμενος συναχθήσεται Ἰακώβ σὺν πᾶ-
 σιν· ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ Ἰσραήλ, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τῆ-
 13 σομαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ· ὡς πρόβατα ἐν βλίψει, ὡς ποίμνιον ἐν μέσῳ
 13 κοίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων· ¹³ διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου
 αὐτῶν διέκοψαν, καὶ διεῖλθον πύλην καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ
 βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἡγήσεται αὐτῶν.

III.

Καὶ ἐρεῖ Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ἰακώβ καὶ οἱ κατάλοιποι
 2 οἴκου Ἰσραήλ. οὐχ ὑμῖν ἐστὶ τοῦ γινῶναι τὸ κρίμα; ² μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ
 ζητοῦντες τὰ πονηρά, ἀρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς
 3 σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. ³ ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας
 τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ἐξέδειραν, καὶ τὰ ὀστέα
 αὐτῶν συνέβλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα καὶ ὡς κρέα εἰς

15. ed. rom. αγαγωσι κατοικουσα λαχεις κληρονομια. εως ο. ηξει η
 16. χιριαν II. 4. τας χειρ. α. 2. om και ante ανδρα 3. ορτοει 4.
 λημφθησεται ... ο κωλυων ... διεμετρηθησαν 5. ed. rom. εν εκκλ. κυρ.
 cum seqq. conig., item cod. alex. 6. επι τουτω ου γαρ 7. ει ταυτα τα
 ... ed. rom. μετ αυτου; κ. ο. πεπορευνται, 8. αντικατεστη ... ελπιδα
 9. δια τουτο ηγουμενοι 10. αυτη η αναπαυσις 11. ουθενος 12. του λαου
 τουτου pro ισραηλ ... τ. αποστρ. αυτων ... εμμεσω ... ed. rom. εξ αντρ.
 cum seqq. conig. 13. ed. rom. προ πρ. αυτων. διεκοψαν ... διεκοψαν·
 διεληθον III. 2. οι μισουντες 3. τα δερμ. αυτ. απο των οστεων αυτων
 εξεδειραν κ. τα οστα α. συνεκλεισαν

χύτραν, ⁴ οὕτως κεκραῖονται πρὸς τὸν κύριον καὶ οὐκ εἰσακούσεται αὐτῶν· καὶ ⁴ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀντ' ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. ⁵ τὰδε λέγει κύριος ⁵ ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσσοντας εἰρήνην ἐπ' αὐτόν, καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον· ⁶ διὰ τοῦτο νῦν ὑμῖν ἔσται ⁶ ὁράσεως, καὶ σκοτία ἔσται ὑμῖν ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφῆτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα· ⁷ καὶ κατασυνθίσονται οἱ ⁷ ὁρῶντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντιες, καὶ καταλαλήσουσι κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί, διότι οὐκ ἔσται ὁ ἐπακούων αὐτῶν. ⁸ ἐὰν μὴ ἐγὼ ⁸ ἐμπλήσω ἰσχύιν ἐν πνεύματι κυρίου καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἰακώβ ἀσεβείας αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ ἁμαρτίας αὐτοῦ. ⁹ ἀκούσατε ⁹ δὴ ταῦτα, οἱ ἡγούμενοι οἴκου Ἰακώβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ἰσραὴλ, οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρᾶ διαστρέφοντες, ¹⁰ οἱ οἰκοδομοῦντες ¹⁰ Σιών ἐν αἵμασι καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν αἰδικίαις· ¹¹ οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς ¹¹ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισοῦ ἀπεκρίνοντο, καὶ οἱ προφηταὶ αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο λέγοντες Οὐχὶ ὁ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστίν; οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακὰ. ¹² διὰ ¹² τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιών ὡς ἀγρὸς ἀροτριασθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ.

IV.

Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου, ἔτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν· καὶ σπεύσουσι πρὸς αὐτὸ λαοί, ² καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε ² ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ· καὶ δεῖξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ. ὅτι ἐκ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλὴμ, ³ καὶ κρινεῖ ἀνὰ ³ μέσον λαῶν πολλῶν, καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς μακράν· καὶ κατακόψουσι τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρῃ ἔθνος ἐπ' ἔθνος ῥομφαίαν, καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσι πολεμεῖν· ⁴ καὶ ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος ⁴ ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, διότι τὸ στόμα κυρίου παντοκράτορος ἐλάλησε ταῦτα· ⁵ ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν ⁵ ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐπέκεινα. ⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, συνάξω τὴν συντετριμμένην, καὶ τὴν ⁶ ἐξωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ οὓς ἀπωσάμην· ⁷ καὶ θήσομαι τὴν ⁷ συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰς ἔθνος δυνατὸν, καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὅρῃ Σιών ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸ καὶ σὺ πύργος ποιμνίου ἀνυχμῶδης, θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ σὲ ἤξει, καὶ εἰσε- ⁸ λήσεται ἡ ἀρχὴ ἡ πρώτη βασιλεία ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ἱερουσαλὴμ. ⁹ καὶ νῦν ἵνα τί ἔγνων κακὰ; μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι; ἡ ἢ βουλὴ σου ἀπώ- ⁹ λετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδίνες ὡς τικτούσης; ¹⁰ ὠδινε καὶ ἀνδρίζου ¹⁰

Αποκ.
12, 2.

4. προς κυριον ... αυτου in rasura 5. επ αυτον ειρηνην 6. σκοτ. υμιν εσται 7. επακουσων 8. εμπλησω εγω 9. οικου ισραηλ κ. οι κατ. οικ. ιακωβ 10. οτι σιων 11. Ουχι κυριος ... τα κακα 12. εις οπωροφυλακιον ... ως αλσος IV. 4. του κυριου 2. πορευσ. προς αυτο εθνη ... του κυριου 3. ελεγξει ... εις γην μακραν ... τας ζιβννας pro τα δορατα ... ουκετι ου μη αρη ... και ου μη μαθ. εις πολ. 5. οτι κυριου 6. λεγει κυριος post συντετριμμ. pon. ... την απωσμενην 7. υπολειμμα ... εθνος ισχυρον ... και εως εις 9. κατεκρατησαν σε ωδινες

καὶ ἔγγιζε συγάτηρ Σιών ὡς τίκτουσα· διότι νῦν ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως, καὶ κατασκηνώσεις ἐν πεδίῳ, καὶ ἤξεις ἕως Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύσεται σε, καὶ
 11 ἐκεῖθεν λυτρώσεται σε κύριος ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. ¹¹ καὶ νῦν ἐπισυνήχθησαν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ λέγοντες· Ἐπιχαρούμεθα, καὶ ἐπόψονται
 12 ἐπὶ Σιών οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ¹² αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν κυρίου, καὶ οὐ συνήκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγματα ἁλων.
 13 ¹³ ἀνάστητι καὶ ἀλόα αὐτούς, συγάτηρ Σιών, ὅτι τὰ κέρατά σου ᾤσονται σιδηρᾷ, καὶ τὰς ὀπλάς σου ᾤσονται χαλκᾷ· καὶ κατατῆξεις λαοὺς πολλοὺς, καὶ ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὴν ἰσχύν αὐτῶν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

(4, 14.) Νῦν ἐμφραχθήσεται συγάτηρ ἐμφραγμῷ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ'
 2 (1) ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ σιαγόνα τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ² καὶ σὺ ^{MI. 2.6}
 Βηθλεὲμ οἶκος· Ἐφραθὰ, ὀλιγοστός εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ ^{Jo. 7. 42.}
 3 (2) ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. ³ διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης τεξεται, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς
 4 (3) Ἰσραὴλ. ⁴ καὶ στήσεται καὶ ὄψεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχυί κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ ὀνόματος κυρίου θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσιν· διότι
 5 (4) νῦν μεγαλυνθήσονται ἕως ἁκρῶν τῆς γῆς. ⁵ καὶ ἔσται αὕτῃ εἰρήνη, Ἀσσοὺρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγερεθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ ποιμένες καὶ ὀκτὼ δῆγματα ἀνθρώ-
 6 (5) πων, ⁶ καὶ ποιμανοῦσι τὸν Ἀσσοὺρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρώδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς· καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ἀσσοῦρ, ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν
 7 (6) ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὄρια ὑμῶν. ⁷ καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίου πί-
 8 (7) ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. ⁸ καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνεσιν ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρόπον ὅταν διέλθῃ καὶ διαστείλῃς ἀρπάσῃ, καὶ
 9 (8) μὴ ἦ ὁ ἐξαιρούμενος. ⁹ ὑψωθήσεται ἡ χεὶρ σου ἐπὶ τοὺς ἐλθόντάς σε, καὶ
 10 (9) καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου ἐξολοθρευθήσονται. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ἐξολοθρεύσω τοὺς ἵππους ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολῶ τὰ
 11 (10) ἄρματα σου, ¹¹ καὶ ἐξολοθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρῶ πάντα
 12 (11) τὰ ὀχυρώματά σου, ¹² καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χει-
 13 (12) ρῶν σου, καὶ ἀποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί· ¹³ καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ σου καὶ τὰς στηλὰς σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσ-
 14 (13) κυνήσεις τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου, ¹⁴ καὶ ἐκκόψω τὰ ἄλσῃ ἐκ μέσου
 15 (14) σου, καὶ ἀφανιῶ τὰς πόλεις σου, ¹⁵ καὶ ποιήσω ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδίκῃσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀντ' ὧν οὐκ εἰσέγκουσιν.

40. om και εγγιζε ... συγατερ 41. επισυνηχθη ... οι λεγοντες 42. και αυτοι ουκ 43. αναστα ... συγατερ ... και λεπτυνεις λαους V. 4. συγατηρ εφραιμ ενφραγμω ... εφ υμας ... επι σιαγονας 2. του εφραθα ... εξελευσ. ηγουμενος του ... εν τω ισραηλ, και αι εξοδοι 3. ed. rom. τικτουσης, τεξεται, 4. του ονοματος κ. του θεου 5. η ειρηνη οταν ασσυριος επελθῃ 7. εμμεσω ... επ αγρωσιν 8. το υπολειμμα (ποη v. 7.) του ιακωβ ... εμμεσω 9. εξολοθρευθησονται 10. εξολοθρευσω τ. ιππ. σου εκ μ. σ. 11. εξολοθρευσω 12. και εξαρω παντα τα 13. εξολοθρευσω 14. τα αλση σου εκ μ. σ. 15. εν θυμω κ. εν οργη ... εις ηκ. μου

7 θυγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, νύμφη ἐπὶ τὴν πενθε-
 8 ρὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ πάντες ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἔγὼ δὲ ἐπὶ τὸν
 9 κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου, εἰσακουσέται
 10 μου ὁ θεός μου. ⁸ μὴ ἐπίχαιρέ μοι ἡ ἐχθρά μου ὅτι πέπτωκα, καὶ ἀναστή-
 11 σομαι· διότι ἐὰν καὶ ἴσω ἐν τῷ σκότει, κύριος φωτισεῖ μοι. ὄργην κυρίου
 12 ὑποίσω ὅτι ἥμαρτον αὐτῷ, ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου· καὶ
 13 ποιήσει τὸ κρίμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς, ὅψομαι τὴν δικαιοσύνην
 14 αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρά μου καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνῃ, ἡ λέγουσα
 15 Πού κύριος ὁ θεός σου; οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπόφονται αὐτήν, νῦν ἔσται εἰς
 16 καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς. ¹¹ ἡμέρα ἀλοιφῆς πλίνθου, ἐξάλειψίς
 17 σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀποτρίψεται νόμιμά σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη. ¹² καὶ
 18 αἱ πόλεις σου ἥξουσιν εἰς ὁμαλισμὸν καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων, καὶ
 19 αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ, καὶ
 20 ἀπὸ Βαλάσσης ἕως Βαλάσσης, καὶ ἀπὸ ὄρους ἕως τοῦ ὄρους. ¹³ καὶ ἔσται ἡ
 21 γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, ἀπὸ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων
 22 αὐτῶν. ¹⁴ ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου, πρόβατα κληρονομίας σου, κατα-
 23 σκηνοῦντας κατ' ἑαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμήλου, νεμήσονται τὴν
 24 Βασανίτιν καὶ τὴν Γαλααδίτιν κατ' ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος. ¹⁵ καὶ κατὰ τὰς
 25 ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου ὅψεσθε θάυμαστά. ¹⁶ ὄψονται ἔθνη καὶ
 26 καταισχυνῶνται καὶ ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιθήσουσι χεῖρας ἐπὶ
 27 τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκωφώθησεται, ¹⁷ λείξουσι χοῦν ὡς ὄφεις
 28 σύροντες γῆν, συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν
 29 ἐκστήσονται, καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ. ¹⁸ τίς θεὸς ὡς περ σύ; ἐξαίρων ἀνο-
 30 μίας καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοιποῖς τῆς κληρονομίας αὐτοῦ· καὶ
 31 οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὄργην αὐτοῦ, ὅτι βελητῆς ἐλέους ἐστίν. ¹⁹ ἐπι-
 32 στρέψει καὶ οἰκτειρήσει ἡμᾶς, καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀπορρίψή-
 33 σονται εἰς τὰ βάθη τῆς Βαλάσσης, πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ²⁰ δώσει εἰς
 34 ἀλήθειαν τῷ Ἰακώβ, ἔλεον τῷ Ἀβραάμ, καὶ ὅτι ὥμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν
 35 κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἐμπροσθεν.

I Ω Η Λ.

I.

Β Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ἰωὴλ τὸν τοῦ Βαβυλῆ. ² ἀκούσατε ταῦτα
 οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν· εἰ γέγονε
 τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν;

6. καὶ θυγάτηρ ... καὶ νύμφη ... ἐχθρ. παντ. οι ανδρες οι 8. ο κυ-
 ριος 9. εως ου ... καὶ αποισει το ... ed. rom. φως. οψομαι τ. δ. αυτου,
 10. η λεγουσα προς με 11. ημερας αλοιφης ... καὶ απωσεται νομιμα η
 ημ. ε. 12. ποταμου συριας ... καὶ απο του ορους ε. τ. ορ. ημερα υδατος
 καὶ θορυβου 13. μετα των κατοικουντων αυτων· εκ καρπων 14. εν ραβδω,
 φυλην σου προβατα ... εμμεσω 16. om καὶ sec. ... χεира επι στομα
 αυτ., καὶ τα ... αποκωφωθησονται (ed. rom. -σεται, calamo correctum
 -σεται) 17. οφεις, item ed. rom. 18. αδικιας pro ανομιας 19. αυτος
 επιστρεφει ... καὶ καταδυσει ... απορριφει ... ed. rom. ante πασας non
 interpg. 20. ελεος

Subscriptio: μιχαϊας γ

Inscriptio: ιωηλ δ

I. 2. ακουσ. δη ταυτα

³ ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγῆσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις 3 αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν. ⁴ τὰ κατάλοιπα τῆς κάμπης 4 κατέφαγεν ἡ ἀκρίς, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ βροῦχος, καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη. ⁵ ἐκνήψατε οἱ μεθύον- 5 τες ἐξ οἴνου αὐτῶν καὶ κλαύσατε. ⁶ ἡρηγήσατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην, ὅτι ἐξήρθη ἐκ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά. ⁷ ὅτι ἔθνος ἀνέβη 6 ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρίστητον, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόντες λέον- τος, καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ σκύμνου. ⁷ ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμόν, 7 καὶ τὰς συκᾶς μου εἰς συγκλασμόν. ⁸ ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἔρριπεν, ἐλεύκανε τὰ κλήματα αὐτῆς. ⁸ ἡρηγήσων πρὸς με ὑπὲρ νύμφην περιεζωσμέ- 8 νην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. ⁹ ἐξήρται θυσία καὶ σπονδὴ 9 ἐξ οἴκου κυρίου. ¹⁰ πενθεῖτε οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ κυρίου. ¹⁰ ὅτι τεταλαιπώρηκε τὰ πεδία, πενθεῖτω ἡ γῆ. ¹¹ ὅτι τεταλαιπώρηκε σῖτος, 10 ἐξηράνθη οἶνος, ὀλιγώθη ἔλαιον, ¹¹ ἐξηράνθησαν γεωργοί. ¹² ἡρηγεῖτε κτήματα 11 ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς, ὅτι ἀπόλωλε τρυγητὸς ἐξ ἄγρου. ¹² ἡ ἄμπελος ἐξη- 12 ράνθη, καὶ αἱ συκαὶ ὀλιγώθησαν. ¹³ ῥοὰ καὶ φοινῖξ καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἄγρου ἐξηράνθησαν, ὅτι ἥσυχυαν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. ¹³ περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς, ἡρηγεῖτε οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστῇ- 13 ρίῳ. ¹⁴ εἰσελθετε ὑπνώσαντες ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδὴ. ¹⁴ ἀγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε θερα- 14 πείαν, συναγάγετε πρεσβυτέρους, πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν, καὶ κεκραῖετε πρὸς κύριον ἐκτενῶς. ¹⁵ Οἴμοι οἴμοι οἴμοι εἰς ἡμέραν, 15 ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου, καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἦξει. ¹⁶ κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλεσθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν 16 εὐφροσύνη καὶ χαρά. ¹⁷ ἐσκήρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν, ἦφα- 17 νίστησαν θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, ὅτι ἐξηράνθη σῖτος. ¹⁸ τί ἀποστήσο- 18 μεν ἑαυτοῖς; ἔκλυσαν βουκόλια βοῶν, ὅτι οὐχ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων ἠφανίσθησαν. ¹⁹ πρὸς σέ κύριε βοήσομαι, ὅτι πῦρ 19 ἀνήλωσε τὰ ὠραῖα τῆς ἐρήμου, καὶ φλόξ ἀνήψε πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἄγρου. ²⁰ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σέ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφρέσεις 20 ὑδάτων, καὶ πῦρ κατέφαγε τὰ ὠραῖα τῆς ἐρήμου.

II.

Σαλπίσσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ συγγυ-
 θήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, διότι πάρεστιν ἡμέρα κυρίου, ὅτι
 ἐγγὺς ² ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης. ὡς ὄρθρος 2
 χυθῆσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρός, ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ
 τοῦ αἰῶνος, καὶ μετ' αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν.
³ τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ. 3
 ὡς παραδείσιος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀπίσθεν αὐτοῦ
 πεδίον ἀφανισμοῦ, καὶ ἀνασωζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ. ⁴ ὡς ὄρασις ἵππων ἡ 4
 ὄρασις αὐτῶν, καὶ ὡς ἵππεῖς οὕτως καταδιώξονται. ⁵ ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἐπὶ 5
 τὰς κορυφὰς τῶν ὄρέων ἐξαλοῦνται, καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθίου-
 σης καλάμην, καὶ ὡς λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον.

4. ερισυβη 5. οτι εξηρται εκ του στ. ... ed. rom. χαρα, 7. om αυ-
 την ... ελευκανεν κλημ. αυτ. 9. AV om. κυριου sec. ... ed. rom. κυριου,
 11. οι γεωργοι 13. εισελθате 14. κυριου θεου υμων 15. οιμοι ter ...
 ed. rom. ηξει ¹⁶ κατ. τ. ο. υ. βρωματα. 16. εξωλεσθρευθη 18. ηφανισθη
 20. ανεβλεψεν ... om οτι II. 1. συναχθητωσαν ... η ημερα του κυριου,
 οτι εγγυς η ημερα του κυριου 2. ομοιος αυτου 3. οπισθεν pro οπισω ...
 ουκ εστιν omissio αυτω 4. ως ορ. ιππ. η οφεις αυτων, και οι ιππ.

6 ἂπὸ προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοί, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα
7 χύτρας. ⁷ ὡς μαχηταὶ δραμοῦνται, καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ
τὰ τείχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνωσι
8 τὰς τρίβους αὐτῶν, ⁸ καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐκ ἀφέξεται·
καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύσονται, καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐ-
9 τῶν πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ συντελεσθῶσι. ⁹ τῆς πόλεως ἐπιληψονται, καὶ ἐπὶ
τῶν τειχέων δραμοῦνται, καὶ ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἀναβήσονται, καὶ διὰ θυρίδων
10 εἰσελεύσονται ὡς κλέπται. ¹⁰ πρὸ προσώπου αὐτοῦ συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ
σεισθήσεται ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ ἄστρα δύ-
11 σουσι τὸ φέγγος αὐτῶν. ¹¹ καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου
δυναμέως αὐτοῦ, ὅτι πολλὴ ἐστὶ σφόδρα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ
ἔργα λόγων αὐτοῦ· διότι μεγάλη ἡ ἡμέρα κυρίου, ἐπιφανὲς σφόδρα, καὶ τίς
12 ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ; ¹² καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· Ἐπιστράφητε πρὸς
μέ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ ἐν κο-
13 πετῷ, ¹³ καὶ διαβρῆξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ ἐπι-
στράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ἐστί, μα-
14 κρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις. ¹⁴ τίς οἶδεν εἰ ἐπι-
στρέψει καὶ μετανοήσῃ, καὶ ὑπολείψεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν καὶ ὑσίαν
15 καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν; ¹⁵ σάλπισται σάλπιγγι ἐν Σιών, ἀγιάσατε
16 νηστείαν, κηρύξατε ἑραπείαν, ¹⁶ συναγάγετε λαόν, ἀγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέ-
ξασθε πρεσβυτέρους, συναγάγετε νῆπια βηλῶντα μαστούς, ἐξελεῖτω νυμ-
17 φίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς. ¹⁷ ἀνὰ μέσον
τῆς κρηπίδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ κυ-
ρίῳ καὶ ἑροῦσι Φεῖσαι κύριε τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῶς τὴν κληρονομίαν σου
18 εἰς ὄνειδος τοῦ κατάρχει αὐτῶν ἔθνη, ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι· Ἡοὺ
19 λαοῦ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπε τῷ λαῷ αὐτοῦ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξα-
ποστέλλω ὑμῖν τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε
20 αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκ ἔτι εἰς ὀνειδισμόν ἐν τοῖς ἔθνεσι· ²⁰ καὶ τὸν
ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀφα-
νιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ
21 εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· καὶ ἀναβήσεται ἡ σακρία αὐτοῦ, καὶ ἀνα-
22 βήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ, ὅτι ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα αὐτοῦ. ²¹ θάρσει γῆ, χαίρει
22 καὶ εὐφραίνεται, ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τὸ ποιῆσαι. ²² θαρσαίτε κτήνη τοῦ
πεδίου, ὅτι βεβλάσθηκε τὰ πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ἔξυλον ἤνεγκε τὸν καρπὸν
23 αὐτοῦ, συκῇ καὶ ἄμπελος ἔδωκεν τὴν ἰσχύν αὐτῶν. ²³ καὶ τὰ τέκνα Σιών
χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ
βρώματα εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὕετον πρῶτον καὶ ὄψιμον καθὼς
24 ἔμπροσθεν, ²⁴ καὶ πλησθήσονται αἱ ἄλωναί σίτου, καὶ ὑπερχυθήσονται αἱ
25 ληνοὶ οἶνου καὶ ἐλαίου. ²⁵ καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέ-
φαγεν ἡ ἀκρίς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ κάμπη καὶ ἡ δυνάμις μου
26 ἡ μεγάλη ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς· ²⁶ καὶ φάγεσθε ἐσθιόντες καὶ ἐμπλη-
σθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὃ ἐποίησε μεθ' ὑ-
μῶν εἰς θουμᾶσια, καὶ οὐ μὴ καταισχυρῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα·

7. εκκληνουσιν τους τριβ. αυτ. 8. συντελεσουσιν 9. επιληψονται ...
επι τας οικιας 10. προ προσ. αυτων ... τα αστρα ... φεγγος 14. μεγα-
λη ημερα του κυριου, μεγαλη και επιφ. σφ., και τις ικαν. εστιν αυτη 12.
υμων, εν νηστεια 14. ευλογια θυσιαν ... ημων 16. τον λαον ... εξαλα-
τω 17. οι λειτουργουντες κυριω ... κυριος ο θεος αυτων 20. εμεγαλυνθη
(sed και τα οπισω usque erga αυτου in rursura) 22. αμπελος και συκη
23. προῖμον 24. εμπλησθησονται ... υπερεχυθησονται 25. ερισυρη ...
εφ υμης 26. κυριου θεου ημων. Vers. 11. et cod. Vat. add. μεγάλη και.

²⁷ καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐγὼ εἰμι, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ 27
 θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλην ἑμοῦ, καὶ οὐ μὴ καταισχυνῶσιν ἔτι ὁ
 λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα. (3, 4.) ²⁸ καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ 28
 πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
 θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ
 οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται. ²⁹ καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ (2) 29
 τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου.
³⁰ καὶ δώσω τέρατα ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ (3) 30
 ἀτμίδα καπνοῦ. ³¹ ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκοτός καὶ ἡ σελήνη (4) 31
 εἰς αἷμα πρὶν ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. ³² καὶ (5) 32
 ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. ὅτι ἐν τῷ ὅρει
 Σιών καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται ἀνασωζόμενος, καθότι εἶπε κύριος, καὶ εὐαγ-
 γελιζόμενοι οὗς κύριος προσκέκληται.

III. (IV.)

(3, 6.) Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (6)
 ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ, ² καὶ συναῶ (7) 2
 πάντα τὰ ἔθνη καὶ κατὰξω αὐτὰ εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, καὶ διακρι-
 θήσομαι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου καὶ τῆς κληρονομίας μου
 Ἰσραὴλ, οἱ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν γῆν μου κατεδιέιλαντο,
³ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβηλον κλήρους, καὶ ἔδωκαν τὰ παιδάρια πόρ- (8) 3
 ναις, καὶ τὰ κοράσια ἐπώλουν ἀντὶ τοῦ οἴνου καὶ ἔπινον. ⁴ καὶ τί ὑμεῖς (9) 4
 ἐμοί, Ἰούδας καὶ Σιδῶν, καὶ πᾶσα Γαλιλαία ἀλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδομα
 ὑμεῖς ἀνταποδιδότε μοι; ἢ μνησικακεῖτε ὑμεῖς ἐπ' ἐμοὶ ὀξέως; καὶ ταχέως
 ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν, ⁵ ἄνθ' ὧν τὸ ἀρ- (10) 5
 γυρίόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε, καὶ τὰ ἐπίλεκτά μου τὰ καλὰ εἰση-
 νέγκατε εἰς τοὺς ναοὺς ὑμῶν. ⁶ καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς (11) 6
 Ἱερουσαλὴμ ἀπέδοσθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξώσητε αὐτοὺς ἐκ τῶν
 ὀρίων αὐτῶν. ⁷ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἀπέδοσθε (12) 7
 αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν,
⁸ καὶ ἀποδώσομαι τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας (13) 8
 τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀποδώσονται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὰν
 ἀπέχον, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ⁹ κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἁγιασατε (14) 9
 πόλεμον, ἐξεγείρατε τοὺς μαχητὰς, προσαγάγετε καὶ ἀναβαίνειτε πάντες (15) 10
 ἄνδρες πολεμισταί, ¹⁰ συγκόψατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας καὶ τὰ δρέ-
 πανα ὑμῶν εἰς σειρομάστας· ὁ ἀδύνατος λεγέτω ὅτι ἰσχύω ἐγώ. ¹¹ συναθροί- (16) 11
 ζεσθε καὶ εἰσπορεύεσθε πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν καὶ συνάχθητε ἐκεῖ ὁ πρῶτος ἔστω
 μαχητής. ¹² ἐξεγειρέσῃσαν, ἀναβαινέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα (17) 12
 Ἰωσαφάτ, διότι ἐκεῖ καθιῶ τοῦ διακρίναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν. ¹³ ἔξα- (18) 13
 ποστεῖλατε δρέπανα, ὅτι παρέστηκεν ὁ τρυγητός· εἰσπορεύεσθε, πατεῖτε, διότι
 πληρὴς ἡ ληνός· ὑπερεκχεῖτε τὰ ὑπολήμια, ὅτι πεπλήθυνται τὰ κακὰ αὐτῶν.
¹⁴ ἦχοι ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐν τῇ (19) 14
 κοιλάδι τῆς δίκης. ¹⁵ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ οἱ ἀστέρες (20) 15
 δύσουσι φέγγος αὐτῶν. ¹⁶ ὁ δὲ κύριος ἐκ Σιών ἀνακραξέται, καὶ ἐξ (21) 16

27. εμμεσω ... καταισχυνησθε ουκετι πας ο λαος μ. 28. om και ante
 εκχεω ... ενυπνιοις 29. και γε επι τους ... δουλας μου 30. ed. rom. δω-
 σωσι ... εν τω ουρανω 32. και ιερουσαλημ III. 4. Διοτι 3. αντι οι-
 νου 4. και τι και υμεις 5. μου και τα καλα μου εισην. εις τ. τθησαυρους υ.
 7. om και ab initio 8. χειρας υιων 12. γεγειρησιν και αναβ. 13. υπερ-
 χειτε 14. διοτι εγγ. η ημ. 15. το φεγγ. α. 16. ανακραξεται

- Ἱερουσαλήμ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ
 17 ⁽²²⁾ κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνισχύσει τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ
 ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιών ὅρει
 ἁγίῳ· καὶ ἔσται Ἱερουσαλήμ ἁγία, καὶ ἄλλογενεῖς οὐ διελεύσονται δι' αὐ-
 18 ⁽²³⁾ τῆς οὐκέτι. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυ-
 κασμόν, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυθίσονται γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφ᾽ ἑσείας Ἰουδα ῥυθί-
 19 ⁽²⁴⁾ σονται ὕδατα, καὶ πηγὴ ἐξ οἴκου κυρίου ἐξελεύσεται καὶ ποτιεῖ τὸν χειμάρ-
 20 ⁽²⁵⁾ ρον τῶν σχοίνων. ¹⁹ Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς
 πεδίον ἀφανισμοῦ ἔσται ἐξ ἀδικιῶν υἱῶν Ἰουδα, ἀντ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα δι-
 20 ⁽²⁶⁾ καιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ²⁰ ἡ δὲ Ἰουδαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται,
 21 ⁽²⁶⁾ καὶ Ἱερουσαλήμ εἰς γενεὰς γενεῶν. ²¹ καὶ ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ
 οὐ μὴ ἀθώωσω, καὶ κύριος κατασκηνώσει ἐν Σιών.

Ο Β Δ Ι Ο Υ.

- Ὅρασις Ὁβδιοῦ. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ Ἀκοτὴν ἤκουσα
 παρὰ κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν Ἀνάστητε καὶ ἐξανα-
 2 στῶμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον. ² Ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
 3 ἡτιμωμένος εἶ σὺ σφόδρα. ³ ὕπερφηανία τῆς καρδίας σου ἐπῆρέ σε κατα-
 σκηνοῦντα ἐν ταῖς ὁπαῖς τῶν πετρῶν, ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ, λέγων ἐν καρ-
 4 διά αὐτοῦ Τίς καταξεί με ἐπὶ τὴν γῆν; ⁴ ἐὰν μετεωρισθῇς ὡς αἰτός, καὶ
 5 ἐὰν ἀνά μέσον τῶν ἄστρον θῇς νοσσιάν σου, ἐκεῖθεν καταξέω σε, λέγει κύ-
 6 ριος. ⁵ εἰ κλέπται εἰς ἡλθον πρὸς σέ ἡ λησταὶ νυκτός, ποῦ ἂν ἀπεβρίφης; οὐκ
 ἂν ἔκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰς ἡλθον πρὸς σέ, οὐκ ἂν ἐπε-
 6 λείποντο ἐπιφυλλίδα; ⁶ πῶς ἐξηρευνήσῃ Ἡσαὺ καὶ κατελήφῃ τὰ κεκρυμ-
 7 μένα αὐτοῦ. ⁷ ἕως τῶν ὀρίων ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ ἄνδρες τῆς διακρί-
 κης σου ἀντέστησάν σοι, ἡδυνάσθησαν πρὸς σέ ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου, ἔτρηκαν
 8 ἐνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστι συνέσεις αὐτοῖς. ⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει
 9 κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὅρους Ἡσαὺ. ⁹ καὶ
 10 πτοηθήσονται οἱ μαχηταὶ σου οἱ ἐκ Θαιμάν, ὅπως ἐξαρῇ ἄνθρωπος ἐξ ὅρους
 10 Ἡσαὺ, ¹⁰ διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν ἀδελφοῦ σου Ἰακώβ· καλύψει
 11 σε αἰσχύνῃ, καὶ ἐξαρῇ εἰς τὸν αἰῶνα. ¹¹ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξε-
 ναντίας ἐν ἡμέραις αἰχμαλωτευόντων ἄλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀλλότριοι
 12 εἰς ἡλθον εἰς πύλας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἐβαλον κλήρους, καὶ σὺ ἧς
 12 ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν. ¹² καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτριῶν,
 καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοῖς υἱοῖς Ἰουδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ
 13 μεγαλοῦρήμονῃ ἐν ἡμέρᾳ βλάβεως. ¹³ μηδὲ εἰσελθῇς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ

47. ὀρει ἁγίω μου 24. ἐκδικήσω pro ἐκζητήσω ... ἀθώωσω

Subscriptio: ἰωηλ δ

Inscriptio: αβδείου ε

1. αβδίου 2. συ ει 3. εν τη καρδια α. Τις με κατ. 4. ομη εαν
 sec. 5. ει pro η ... υπελειποντο 6. εξηραυνήθη ... κατελημφθη αυτου
 τα κεκρ. 7. οριων σου ... ουκ εστιν σοι συνεσεις εν αυτοις 8. εν εκεινη
 τη ημερα 9. * σοι pro σου 10. τ. ασεβ. την εις τον αδελφον σου ιακωβ·
 και καλυψει 11. εν ημερα ... εις τας πυλας 12. επιδοις ... μεγαλορη-
 μονησης 13. λαου σου εν ημ.

πόνων αὐτῶν, μηδὲ ἐπίδης καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν, καὶ μὴ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν.
¹⁴μηδὲ ἐπιστῆς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτοῦ ἐξολοθρεῦσαι τοὺς ἀνασωζομένους ¹⁴ αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. ¹⁵διότι ¹⁵ ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι· τὸ ἀνταποδόμα σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλὴν σου.¹⁶ διότι ὃν τρό- ¹⁶ πον ἔπιες ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίνονται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον, πίνονται καὶ καταβήσονται, καὶ ἔσονται καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες. ¹⁷ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιών ¹⁷ ἔσται σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον· καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακώβ τοὺς κατακληρονομήσαντας αὐτούς. ¹⁸καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ἰακώβ πῦρ, ὁ δὲ ¹⁸ οἶκος Ἰωσήφ φλόξ, ὁ δὲ οἶκος Ἡσαΐ εἰς καλὰ μνην, καὶ ἐκκαυθήσονται εἰς αὐτοὺς καὶ καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος τῷ οἴκῳ Ἡσαΐ, διότι κύριος ἐλάλησε. ¹⁹καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγέβ τὸ ὄρος τὸ ¹⁹ Ἡσαΐ, καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφελὰ τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ κατακληρονομήσουσι τὸ ὄρος Ἐφραΐμ καὶ τὸ πεδῖον Σαμαρείας καὶ Βενιαμὴν καὶ τὴν Γαλααδίτιν. ²⁰καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, γῇ τῶν Χανααίων ²⁰ ἕως Σαρεπτῶν, καὶ ἡ μετοικεσία Ἱερουσαλὴμ ἕως Ἐφραΐμ· κληρονομήσουσι τὰς πόλεις τοῦ Ναγέβ. ²¹καὶ ἀναβήσονται ἀνασωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιών τοῦ ²¹ ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος Ἡσαΐ, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

I O N A Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν τὸν τοῦ Ἀμαζὶ λέγων ²Ἀνάστηθι ² καὶ πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρὸς μέ. ³καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν ³ εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην· καὶ εὔρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσίς, καὶ ἔδωκε τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἀνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου κυρίου. ⁴καὶ κύριος ἐξήγειρε ⁴ πνεῦμα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ συντριβῆναι. ⁵καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ καὶ ἀνε- ⁵ βόησαν ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποίησαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν. Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίλιν τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάθευδε καὶ ἔρεγγε. ⁶καὶ προσῆλθε ⁶ πρὸς αὐτὸν ὁ πρῶρεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί σὺ ῥέγγεις; ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου, ὅπως διασώσῃ ὁ θεὸς ἡμᾶς καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. ⁷καὶ εἰ- ⁷ πεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Δεῦτε βάλῳμεν κλήρους καὶ ἐπιγνώμεν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔπescen ὁ

13. πονου αυτων ... αυτων, μηδε συνεπιθη 14. μηδε στης ... διεκβ. αυτων του εξολοθρευσαι ... τους φευγ. εξ αυτων εν ... ed. rom. θλιψεως, 15. η ημερα του κυριου ... εστω σοι ... ανταποδομα ... ανταποδωθησεται 16. δια τουτο ον 17. η σωτηρια 18. εκκαυθησεται ... πυρφορος εν τω 19. βενιαμειν 20. και κληρονομησουσιν 21. ανδρες σεσωσμενοι εξ
 Subscriptio: αβδιου ε

Inscriptio: ιωνας ε

I. 2. πορευου εις την νινευη 2. θαρσεις his ... απο προσωπου ... ενεβη ... εις θαρσεις μετ αυτων 4. πνευμα εις την ... του διαλυτηναι 5. εβων ... θεον αυτων 6. ειπ. προς αυτον ... ει πως pro οπως

8 κληρὸς ἐπὶ Ἰωνᾶν. ⁸ καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ἀπάγγειλον ἡμῖν τίς σου ἡ ἐργασία ἐστί, καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἰ σύ; ⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Δούλος κυρίου εἰμι ἐγώ, καὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. ¹⁰ καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν ¹¹ αὐτοῖς. ¹¹ καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί ποιήσομέν σοι καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε μάλλον κλύδωνα. ¹² καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς Ἀρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι δι' ἐμέ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστί. ¹³ καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο ¹⁴ μάλλον ἐπ' αὐτούς. ¹⁴ καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν Μηδαμῶς κύριε· μὴ ἀπολώμεθα ἐνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ ὧς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον, διότι συ κύριε ὃν τρόπον ἐβούλου πεποιήκας. ¹⁵ καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔσθη ἡ θάλασσα ¹⁶ ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς. ¹⁶ καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον, καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ κυρίῳ καὶ ἠύξαντο τὰς εὐχάς.

II.

Καὶ προσέταξε κύριος κῆτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν Ἰω· Mt. 12, 40.
² νᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ² καὶ προσεῖ- *L.c. 11, 29 sq.
³ ξητο Ἰωνᾶς πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους, ³ καὶ εἶπεν Ἐβόησα ἐν σπλίφει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰσέηκουσέ μου ⁴ ἐκ κοιλίας ἄδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου· ⁴ ἀπέρριψάς με εἰς βράζην καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, πάντες οἱ μετεωρισμοί σου ⁵ καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμέ διηλύον. ⁵ καὶ ἐγὼ εἶπα Ἀπώσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἄρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου; ⁶ περιχύσῃ μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτῃ, ἔδω ἡ κε- ⁷ φαλή μου εἰς σχισμὰς ὁρέων, ⁷ κατέβην εἰς γῆν ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτο- ⁸ χοι αἰώνιοι· καὶ ἀναβήτην φθορὰ ζωῆς μου, κύριε ὁ θεός μου. ⁸ ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς σέ ⁹ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. ⁹ φυλασσόμενοι μάτια καὶ ψευδῆ ¹⁰ ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλειπον. ¹⁰ ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογί- ¹¹ σεως ᾤσω σοι, ὅσα ἠύξαμην ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ. ¹¹ καὶ προσετάγη ἀπὸ κυρίου τῷ κῆτει, καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

III.

² Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου λέγων ² Ἀνάστηθι πορεύῃτι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ ³ τὸ κήρυγμα τὸ ἔμπροσθεν ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ. ³ καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευή, καθὰ ἐλάλησε κύριος· ἡ δὲ Νινευὴ ἦν πόλις μεγάλη ⁴ τῷ θεῷ, ὥς τε πορεῖας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν. ⁴ καὶ ἤρξατο Ἰωνᾶς τοῦ εἰσελθεῖν

8. ειπαν ... Απαγγ. ημ. τιнос ενεκεν η κακια αυτη εστιν εν ημιν· τις σου 9. εγω ειμι 11. Τι σοι ποιησωμεν ... επωρευετο (?) 12. ομι με sec. 13. εδυναντο ... επωρευετο (?) 14. οτι συ 15. ενεβαλον ... σαλους αυτης (? σαλου εαυτης?) 16. ομι τας II. 3. ante Εβρησα add ωδη ... ed. rom. ειςηκ. μου eimi ex κ. αδ. χρ. μου conjg., non item cod. alex. 4. με εκυκλωσαν 5. καγω ... ομι με 7. εκ φθορας η ζωη μου 8. την ψυχ. μ. απ εμου ... ομι τον 9. εγκατελειπον 10. αποδωσω εις σωτηριον μου τω κυριω 11. ομι απο κυριου III. 2. Αν. και πορ. 3. καθως ... πορ. ρας ο. ημερ. τρ. 4. του εισπορευεσθαι

εἰς τὴν πόλιν ὥσει πορεῖαν ἡμέρας μιᾶς, καὶ ἐκήρυξε καὶ εἶπεν Ἔτι τρεῖς
 *Mt. 12, 41, ἡμέραι καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται. ⁵ καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῷ 5
 *Lc. 11, 32, θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστεῖαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν
 ἕως μικροῦ αὐτῶν. ⁶ καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευῆ· καὶ 6
 ἐξάνεστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ περιεβλάτο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυ-
 τοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ. ⁷ καὶ ἐκηρύχθη καὶ 7
 ἐβρέθη ἐν τῇ Νινευῇ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ
 λέγων Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσά-
 σθωσαν μηδὲ νεμέσθωσαν μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. ⁸ καὶ περιεβάλλοντο σάκκους 8
 οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἀπέ-
 στρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς
 ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες ⁹ Τίς οἶδεν εἰ μετανόησει ὁ θεὸς καὶ ἀποστρέψει 9
 ἐξ ὁργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. ¹⁰ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα 10
 αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν· καὶ μετενόησεν
 ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἣ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε.

IV.

Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ συνεχύθη· ¹ καὶ προσεύξατο ■
 πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου, ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ
 γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσίς, διότι ἔγνων ὅτι σὺ
 ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακροθύμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανῶν ἐπὶ ταῖς
 κακίαις. ³ καὶ νῦν δέσποτα κύριε λάβε τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν 3
 τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με. ⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφόδρα λελύ- 4
 ηται σὺ; ⁵ καὶ ἐξηλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς 5
 πόλεως· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ σκηνὴν καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς, ἕως
 οὗ ἀπὸ τῆς πόλεως. ⁶ καὶ προσέταξε κύριος ὁ θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ 6
 ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ εἶναι σκιάν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
 τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολο-
 κύνθῃ χαρὰν μεγάλην. ⁷ καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς σκώληκι ἐωθινή τῇ ἐπαύ- 7
 ριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολοκύνθαν, καὶ ἀπεξηράνθη. ⁸ καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ 8
 ἀνατελεῖν τὸν ἥλιον καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς πνεύματι καύσωνι συγκαλοῦντι,
 καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ ὠλιγοψύχησε καὶ
 ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε Καλὸν μοι ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν. ⁹ καὶ 9
 εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; καὶ
 εἶπε Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου. ¹⁰ καὶ εἶπε κύριος Σὺ ἐφείσω 10
 ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάθησας ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲ ἐξέ-
 σρεψας αὐτήν, ἣ ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο. ¹¹ ἐγὼ δὲ 11
 οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευῆ τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ἣ κατοικοῦσι πλείους
 ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀρι-
 στεράν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

4. ὡσει πορίας οδοῦ ημ. 5. ἀπο μικροῦ εως μεγαλου αὐταν 7.
 μη γενεσθωσαν μηδεν μηδε 8. περιεβαλοντο ... απεστρεψεν ... οδου αυ-
 του 10. ετι τα κακα α IV. 2. προσηυξατο ... Ω κυριε ... μου ους
 ελαλησα, ετι ... θαρσεις 5. εκει σκηνην εαυτω ... υπ. αυτης εν σκια εως
 ου αφειδη 6. κολοκυντη bis ... ανεβη υπερ κεφαλης ιωνα 7. κυριος ο
 θεος ... κολοκυνταν 8. κυριος ο θεος πν. καυσωνος ... κεφαλην ιωνα ...
 το αποθανειν ... ed. rom. ζειν (sed corr. calamo ζην) 9. κυριος ο θεος
 ... κολοκυντη 10. κολοκυντη ... επ αυτης, και ουκ ... η υπο ν. εγεν.
 11. om της μεγαλης ... ουδε αριστεραν

Subscriptio: ιωνας προφητης 5

N A O Y M.

I.

2 Λῆμμα Νινευή, βιβλίον ὁράσεως Ναοὺμ τοῦ Ἑλκεσαίου. 2 Ξεὸς ξηλω-
 τῆς καὶ ἐκδικῶν κύριος, ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ, ἐκδικῶν κύριος τοὺς
 3 ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. 3 κύριος μακρό-
 θυμος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ ἄψων οὐκ ἄψώσκει κύριος· ἐν
 4 συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι κοινορτὸς ποδῶν
 αὐτοῦ. 4 ἀπειλῶν θαλάσσης καὶ ξηραίνων αὐτήν, καὶ πάντας τοὺς ποταμούς
 ἐξερρημῶν. ὠλιγώσῃ ἡ Βασανίτις καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανθούντα τοῦ
 5 Λιβάνου ἐξέλιπε. 5 τὰ ὄρη ἐσεισθήσαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύ-
 θησαν· καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἢ σύμπασα, καὶ πάντες
 6 οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 6 ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
 καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ; ὁ θυμὸς αὐτοῦ τήκει ἀρχάς,
 7 καὶ αἱ πέτραι διεσπύρθησαν ἀπ' αὐτοῦ. 7 χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν
 8 αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ ὧλῖψεως, καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν. 8 καὶ ἐν
 κατακλυσμῷ πορείας συντελείαν ποιήσεται, τοὺς ἐπεχειρομένους καὶ τοὺς
 9 ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξειται σκότος. 9 τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον; συντελείαν
 10 αὐτὸς ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν ὧλῖψει. 10 ὅτι ἕως Σεμε-
 λίου αὐτοῦ χερσωθήσεται, καὶ ὡς σμίλαξ περιπλεκομένη βρωθήσεται, καὶ
 11 ὡς καλάμη ξηρασίας μεστή. 11 ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου
 12 πονηρά, βουλευόμενος ἐναντία. 12 τάδε λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολ-
 λῶν Καὶ οὕτως διασταλήσονται, καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἀνακουσθήσεται ἔτι.
 13 13 καὶ νῦν συντρίψω τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ τοὺς δεσμούς διαρρήξω.
 14 14 καὶ ἐντελεῖται περὶ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι·
 ἐξ οἴκου Ξεοῦ σου ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ, καὶ χωνευτὰ θήσονται ταφῇ σου,
 ὅτι ταχεῖς. (2, 4.) ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέ-
 λοντος εἰρήνῃν· ἐόρταζε Ἰουδα τὰς ἐορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι
 οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαιώσεις.

II.

2 Συντελεσται, ἐξῆρται. 2 ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου, ἐξαιρούμε-
 νος ἐκ ὧλῖψεως. σκόπευσον ὁδόν, κράτησον ὁσφύς, ἀνδρῖσαι τῇ ἰσχύϊ σφόδρα.
 3 3 διότι ἀπέστρεψε κύριος τὴν ὕβριν Ἰακώβ καθὼς ὕβριν τοῦ Ἰσραὴλ, διότι
 4 ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διέφθειραν. 4 ὅπλα
 δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, ἀνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρὶ· αἱ
 5 ἡνίαί τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ οἱ ἵπποις θορυ-
 βηθήσονται ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ συγχυθήσονται τὰ ἄρματα καὶ συμπλακή-
 σονται ἐν ταῖς πλατείαις· ἡ ὄρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς ἀστραπαὶ
 6 διατρέχουσαι. 6 καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστάνες αὐτῶν, καὶ φεύξονται ἡμέρας

Inscriptio: ναουμ ζ

I. 2. om εκδικων κυριος ante μετα θυμου 3. αψων (sic) ουκ αψω-
 σει· κυριος εν (sic distincta) ... συσεισμω 4. εξελειπεν 5. συνπασα 10.
 Σεμελίου αυτων χερσωθησονται· και ως μιλαξ 11. πονηρα λογιζομενος
 ποιησει (*ποιησεται) εναντια 13. δεσμούς σου 14. υπερ σου ... και εξ
 οικου Ξ. σ. εξολοθρευσω τα γλ. σου ... ed. rom. χωνευτα, θησομαι ...
 οτι ταχεις eumt ιδου επι conjg. 2, 4. ου μη προσθωσιν ετι ... om δια σου
 II. 2. εξερουμενος σε ... ισχυι σου 5. *συγχυνθησονται

καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν, καὶ σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς καὶ ἐτοιμάσουσι τὰς προφυλακὰς αὐτῶν. πύλαι τῶν πόλεων διηνοίχθησαν, καὶ τὰ βασίλεια διέπεσε, ⁷ καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη· καὶ αὕτη ἀνέβαινε, ⁷ καὶ αἱ δούλαι αὐτῆς ἤγοντο καθὼς περιστεραὶ φθεγγόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν. ⁸ καὶ Νινευὴ ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύγοντες οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων. ⁹ διήρπαζον τὸ ἀργύριον, διήρπαζον τὸ χρυσίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς· βεβάρυνται ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιβυμητὰ αὐτῆς. ¹⁰ ἐκτιναγμὸς καὶ ἀνατιναγμὸς, καὶ ἐκβρασμὸς ¹⁰ καὶ καρδίας θραυσμὸς, καὶ ὑπόλυσις γονάτων καὶ ὠδίνες ἐπὶ πᾶσαν ὀσφύν, καὶ τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόσκαυμα χύτρας. ¹¹ ποῦ ἔστι τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων, καὶ ἡ νομὴ ἡ οὐσα τοῖς σκύμοις; ποῦ ἐπορεύθη λέων τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ σκύμνον λέοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; ¹² λέων ἤρπασε ¹² τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξε τοῖς λέουσιν αὐτοῦ, καὶ ἐπλησε θήρας νοσσίαν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἀρπαγῆς. ¹³ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ ¹³ σέ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ πληθὸς σου, καὶ τοὺς λέοντάς σου καταφάγεται ῥομφαία, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσθῇ οὐκ ἔτι τὰ ἔργα σου.

III.

¹ Ὡ πόλις αἱμάτων, ὅλη ψευδής, ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα. ² φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν, καὶ ἵππου διώκοντος καὶ ἄρ- ²ματος ἀναβράσσοντος, ³ καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος καὶ στιλβούσης ῥομφαίας ³ καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων, καὶ πλήθους τραυματιῶν καὶ βαρείας πτώσεως, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς· καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν ἀπὸ πλήθους πορνείας. ⁴ πόρνη καλὴ καὶ ἐπίχαρις, ἡγουμένη φαρμά- ⁴κων, ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς. ⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκαλύψω ⁵ τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ δεῖξω ἔθνεσιν τὴν ἀσχύνην σου καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου· ⁶ καὶ ἐπιρρίψω ἐπὶ σέ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκα- ⁶θαρσίας σου, καὶ θήσομαί σε εἰς παράδειγμα· ⁷ καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὄρων σε ⁷ καταβήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ Δεिलाία Νινευὴ· τίς στενάξει αὐτήν; πόθεν ζητήσω παράκλησιν αὐτῇ; ⁸ ἐτοιμάσαι μερίδα, ἀρμόσαι χορδὴν, ἐτοιμάσαι ⁸ μερίδα Ἀμμών, ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς· ὕδωρ κύκλῳ αὐτῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ βάλασσα καὶ ὕδωρ τὰ τείχη αὐτῆς· ⁹ καὶ Αἰθιοπία ἰσχύς αὐτῆς καὶ Αἴγυπτος, ⁹ καὶ οὐκ ἔστη πέρας τῆς φυγῆς, καὶ Αἰβυες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς· ¹⁰ καὶ ¹⁰ αὕτη εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται ἀλχμάλωτος, καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἐδαφιοῦσιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἐνδοξα αὐτῆς βαλοῦσι κλήρους, καὶ πάντες οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς δευθήσονται χειροπέδαις. ¹¹ καὶ ¹¹ σὺ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ ὑπερεωραμένη, καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ ἐχθρῶν. ¹² πάντα τὰ ὀχυρώματά σου συκαὶ σκοποὺς ἔχουσιν· ἐὰν σαλευθῶσι, ¹² πεσοῦνται εἰς στόμα ἔσθοντος. ¹³ ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοί· τοῖς ¹³ ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου, καταφάγεται πῦρ

6. ἐν ταῖς πορείαις αὐτῶν ... οὐ αὐτῆς ... διέπεσαν 7. ἀναβέννεν ... ἐν ταῖς καρδ. αὐτ. 8. τὴν κολυμβ. ὕδατος, τείχη ὕδατα αὐτῆς ... ὁ βλέπων 9. ὑπερ πάντα 10. ἐκβρασμός 11. ἐν τοῖς σκυμνοῖς· οὐ ἐπορεύθη ... σκύμνος λέοντος 13. κύριος ὁ παντοκράτωρ ... ἐξολοθρεύσω ... καὶ οὐκετι οὐ μὴ ἀκουσθῇ III. 4. πλήρ. ἀδικίας 4. ἐπιχαρής ... φυλάξω 7. στενάξει ἀπο σοῦ· ποῦ. ζητ. παρακλήσεις αὐτῇ 8. τῆς ἡ ἀρχῇ αὐτῆς 9. τῇ ἰσχύς αὐτῆς ... οὐκ ἐστὶ περ. τ. φυγ. σου 11. καὶ γε σὺ 12. καὶ πεσοῦνται 13. καὶ καταφάνεται

14 τοὺς μοχλοὺς σου. ¹⁴ ὕδωρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ, καὶ κατακράτησον
 τῶν ὀχυρωμάτων σου· ἐμβῆτι εἰς πηλὸν καὶ συμπατήσῃτι ἐν ἀχύροις, κατα-
 15 κράτησον ὑπὲρ πλίνθιν· ¹⁵ ἐκεῖ καταφάγεται σε πῦρ, ἐξολοθρεύσει σε ῥομ-
 16 φαία, καταφάγεται σε ὡς ἀκρίς, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος. ¹⁶ ἐπλήθυνας
 τὰς ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· βροῦχος ὥρμησε, καὶ ἐξεπε-
 17 τάσθη. ¹⁷ ἐξήλατο ὡς ἀττελεβος ὁ συμμικτός σου, ὡς ἀκρίς ἐπιβεβηκνῖα ἐπὶ
 φραγμὸν ἐν ἡμέρᾳ παγῶν· ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ ἀφῆλατο, καὶ οὐκ ἔγνω
 18 τὸν τόπον αὐτῆς. οὐαὶ αὐτοῖς. ¹⁸ ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεὺς Ἀσσύ-
 ριος ἐκοίμισε τοὺς δυνάστας σου· ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ
 19 ἦν ὁ ἐκδεχόμενος. ¹⁹ οὐκ ἔστιν ἱσασί τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγὴ
 σου· πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ σέ· διότι
 ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διὰ παντός;

A M B A K O Y M.

I.

2 Τὸ λῆμμα ὃ εἶδεν Ἀμβακούμ ὁ προφήτης. ² ἕως τίνος κύριε κεκραῖξομαι,
 3 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσεις; βοήσομαι πρὸς σέ ἀδικούμενος, καὶ οὐ σώσεις; ³ ἵνα
 τί ἔδειξάς μοι κόπους καὶ πόνους ἐπιβλέπειν, ταλαιπωρίαν καὶ ἀσεβειαν; ἐξε-
 4 ναντίας μου γέγονε κρίσις, καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνει· ⁴ διὰ τοῦτο διεσκέδασται
 νόμος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, ὅτι ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν
 5 δίκαιον, ἔνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον. ⁵ ἴδετε οἱ κατα-
 φρονηταὶ καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ θανατάσατε θανατάσια καὶ ἀφανίσθητε· διότι Act. 13, 41.
 6 ἐκδιηγῆται. ⁶ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς Χαλδαίους, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν
 καὶ τὸ ταχινόν, τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρονομήσαι
 7 σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ· ⁷ φοβερός καὶ ἐπιφανὴς ἐστίν, ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα
 8 αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· ⁸ καὶ ἐξαλοῦνται
 ὑπὲρ παρδάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ, καὶ δξύτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας·
 καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἵπποι αὐτοῦ καὶ ὁρμήσουσι μακρόθεν, καὶ πετασθή-
 9 σονται ὡς ἀετὸς πρὸς θυμὸν εἰς τὸ φαγεῖν. ⁹ συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἦξει, ἀνσε-
 στηκότας προσώπους αὐτῶν ἐξεναντίας, καὶ συναῖε ὡς ἄμμος ἀχμαλωσίαν.
 10 ¹⁰ καὶ αὐτὸς ἐν βασιλεῦσιν ἐντροφήσει καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς
 11 εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται, καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσῃ αὐτοῦ. ¹¹ τότε
 μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα, καὶ διελεύσεται καὶ ἐξιλῶσεται· αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ
 12 μου. ¹² οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω-
 μεν. κύριε εἰς κρίμα τέταχας αὐτό, καὶ ἔπλασέ με τοῦ ἐλέγχειν παιδεῖαν αὐτοῦ.

14. σεαυτη, κατακρατησον ... συνπατει εν αχυροις 15. εξολοθρευσει
 ... και καταφαγεται 17. αττελαβος ... εν ημεραις παγου ... ουαι ουαι
 αυτοις 19. ακουσαντες ... χειρα

Subscriptio: ναουμ ζ

Inscriptio: αμβακουμ η

1. 2. εισακουσης 3. μοι εδειξας ... επι ταλαιπωριαν 4. ο ασεβης
 5. εκδιηγ. υμιν 6. οτι ιδου ε. εξεγ. εφ υμας τ. χαλδ. τους μαχητας, το
 εθν. το ταχινον και το πικρον ... επι το πλατος 9. επ ασεβεις 12. ο
 θεος μου ο αγ. μου ... επλασ. αυτον

¹³ καθαρὸς ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾶν πονηρὰ καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους ¹³ δδύνης· ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονούντας; παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; ¹⁴ καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας ¹⁴ τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς τὰ ἔρπετά τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον; ¹⁵ συντέλειαν ἐν ¹⁵ ἀγκίστρῳ ἀνέσπασε, καὶ εἰλκυσεν αὐτὸν ἐν ἀμφιβλήστρῳ, καὶ συνήγαγεν αὐ-
τὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ· ¹⁶ ἔνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται ¹⁶ ἡ καρδία αὐτοῦ· ἔνεκεν τούτου θύσει τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμ-
φιβλήστρῳ αὐτοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανε μερίδα αὐτοῦ καὶ τὰ βρώματα αὐ-
τοῦ ἐκλεκτά· ¹⁷ διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφιβλήστρον αὐτοῦ, καὶ διὰ παντὸς ¹⁷ ἀποκτένεναι ἔσθῃ οὐ φείσεται.

II.

Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπιβήσομαι ἐπὶ πέτραν, καὶ ἀπο-
σκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἑμοί, καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἑλεγχόν μου.
² καὶ ἀπεκρίθη πρὸς με κύριος καὶ εἶπε Γράψον ὅρασιν καὶ σαφῶς εἰς πυξίον, ² ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά. ³ διότι ἔτι ὅρασις εἰς καιρόν, καὶ ἀνατε- ³
λεῖ εἰς πέρας καὶ οὐκ εἰς κενόν· ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχό-
μενος ἦξει καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ. ⁴ ἐὰν ὑποστείλῃται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ⁴
ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται. ⁵ ὁ δὲ κατοιόμενος καὶ κατα- ⁵
φρονητής, ἀνὴρ ἀλαζών, οὐδὲν μὴ περάνῃ· ὃς ἐπλάτυνε καθὼς ἄδης τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος, καὶ ἐπισυνάξει ἐπ’
αὐτὸν πάντα τὰ ἔσθῃ, καὶ εἰσδέχεται πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς λαούς. ⁶ οὐχὶ ⁶
ταῦτα πάντα κατ’ αὐτοῦ παραβολὴν λήφονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν
αὐτοῦ; καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ ὁ πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος,
καὶ βαρύνων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς. ⁷ ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δά- ⁷
κνοντες αὐτόν, καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοι σου, καὶ ἔσθῃ εἰς διαρπαγὴν αὐ-
τοῖς. ⁸ διότι ἐσχύλευσας ἔσθῃ πολλὰ, σκυλεύσουσι πάντες οἱ ὑπολειμμένοι ⁸
λαοί, δι’ αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν
κατοικούντων αὐτήν. ⁹ ὃ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, τοῦ ⁹
τάξαι εἰς ὕψος νοσσιὰν αὐτοῦ, τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν· ¹⁰ ἐβου- ¹⁰
λεύσω αἰσχύνῃν τῷ οἴκῳ σου, συνεπέραναι πολλοὺς λαούς, καὶ ἐξημαρτεν ἡ
ψυχὴ σου· ¹¹ διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ κἀνθάρος ἐκ ξύλου φθέγ- ¹¹
ξεται αὐτά. ¹² οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵματι, καὶ ἐτοιμάζων πόλιν ἐν ¹²
ἀδικίαις. ¹³ οὐ ταῦτά ἐστι παρὰ κυρίου παντοκράτορος; καὶ ἐξέλειπον λαοὶ ¹³
ἱκανοὶ ἐν πυρὶ, καὶ ἔσθῃ πολλὰ ὀλιγοψύχησαν. ¹⁴ ὅτι ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ ¹⁴
τοῦ γινῶναι τὴν δόξαν κυρίου, ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς. ¹⁵ ὃ ὁ ποτίζων ¹⁵
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ βολερᾶ, καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέπη ἐπὶ τὰ
σπῆλαια αὐτῶν. ¹⁶ πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πίε καὶ σύ· καρδία σαλεύ- ¹⁶
σῃ καὶ σείσῃ· ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου, καὶ συνήχῃ
ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου. ¹⁷ διότι ἀσέβεια τοῦ Λιβάνου καλύψει σε, καὶ ¹⁷
ταλαιπωρία θηρίων πτοήσει σε, δι’ αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς
καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. ¹⁸ τί ὠφελεῖ γλυπτὸν, τί ¹⁸
ἐγλύψαν αὐτό; ἔπλασεν αὐτὸ χώνευμα, φαντασίαν ψευδοῦ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλά-

13. ο οφθ. μου ... επι πονους ου δυνηση· εις τι 14. ερπετα ουκ
46. θυσει τω αμφιβληστρω αυτ. κ. θυμ. τη σαγηνη α. II. 2. κυριος
προς με ... επι πυξιον 3. οτι ετι ... ες περας ... υστερησει 4. μου εκ
πιστεως ζησ. 5. ο αδης ... επισυν. προς αυτον 6. παραβολην κατ αυ-
του λημφονται ... αυτω pro εαυτω ... αυτου· εως τινος· (sic dist.) 7.
δαγγονται 8. διοτι συ ... σκυλ. σε παντες οι υπολειμμενοι ... ασεβειαν
(9. εκπασθ.) 10. λαους πολλους 13. εξελειπον 14. και ενεπλησθη η συμ-
πασα γη ... υδωρ πολυ 16. και συ cum seqq. conijg. 17. δια αιματα
... ασεβειαν ... αυτων pro αυτην 18. γλυπτον οτι εγλ. αυτο

19 σας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἰδῶλα κωφά. ¹⁹ οὐαὶ ὁ λέγων τῷ
 ξύλῳ Ἐκνηφον ἐξεγέρσῃτι, καὶ τῷ λίθῳ Ὑψώσῃτι· καὶ αὐτὸ ἐστι φαντασία,
 τοῦτο δέ ἐστιν ἔλασμα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου, καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἐστὶν ἐν
 20 αὐτῷ. ²⁰ ὁ δὲ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐλαβεῖσθω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
 πᾶσα ἡ γῆ.

III.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΜΕΤΑ ΩΔΗΣ.

1 2 ¹ Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐφοβήσῃν· ² κατενόησα τὰ ἔργα
 σου, καὶ ἐξέστην. ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίξειν τὰ ἔτη ἐπι-
 γνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ἐν τῷ παραχθῆναι τὴν
 3 ψυχὴν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ. ³ ὁ θεὸς ἐκ Θαιμὰν ἦξει, καὶ ὁ ἅγιος
 ἐξ ὅρους Φαράν κατασχεῖ δασέος. διάψαλμα. ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ
 4 αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ. ⁴ καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται·
 5 κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔβητο ἀγάπῃσιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ. ⁵ πρὸ
 προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος καὶ ἐξελεύσεται εἰς πεδιά· κατὰ πόδας
 6 αὐτοῦ ⁶ ἔστη, καὶ ἐσαλεύσῃ ἡ γῆ· ἐπέβλεψε, καὶ διετάχῃ ἔβνη, διεθρύβῃ τὰ
 7 ὄρη βίβ, ἐτάκῃσαν βουνοὶ αἰῶνιοι πορείας αἰωνίας αὐτοῦ. ⁷ ἀντὶ κόπων εἶδον
 8 σκηνώματα Αἰθιοπῶν, πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιὰμ. ⁸ μὴ ἐν πο-
 ταμοῖς ὠργίσῃς, κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἢ ἐν θαλάσῃ τὸ ὄρ-
 9 μημά σου; ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου, καὶ ἡ ἵππασία σου σωτηρία.
 9 ⁹ ἐντειλὼν ἐνέτεινας τόξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος. διάψαλμα. ποτα-
 10 μῶν ῥαγήσεται γῆ, ¹⁰ ὄψονται σε καὶ ὠδινήσουσι λαοὶ. σκορπίζων ὕδατα πο-
 11 ρείας· ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς. ἐπήρῃ ¹¹ ὁ
 ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔσθη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς· εἰς φῶς βολίδες σου πορεύ-
 12 σονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου. ¹² ἐν ἀπειλῇ ἐλιγώσεις γῆν, καὶ ἐν
 13 θυμῷ καταξείσῃ. ¹³ ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, τοῦ σῶσαι τὸν χρι-
 στόν σου· βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον, ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τρα-
 14 χήλου. διάψαλμα. ¹⁴ διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, σεισθήσονται
 15 ἐν αὐτῇ· διανοίξουσιν χαλινούς αὐτῶν ὡς ἔσθων πτωχὸς λάβρα. ¹⁵ καὶ ἐπιβι-
 16 βᾷς εἰς θαλάσσαν τοὺς ἵππους σου ταράσσοντας ὕδωρ πολύ. ¹⁶ ἐφυλαξάμην,
 καὶ ἐπτοήσῃ ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰσῆλθε
 17 τρόμος εἰς τὰ ὀστέα μου, καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχῃ ἡ ἔξις μου. ἀνα-
 18 παύσομαι ἐν ἡμέρᾳ ἐλπίσεως τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου. ¹⁷ διότι
 19 συκῇ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις· ψεύσεται
 ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρώσιν· ἐξέλειπεν ἀπὸ βρώσεως πρό-
 18 βατα, καὶ οὐχ ὑπάρχουσι βόες ἐπὶ φάτναις. ¹⁸ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλ-
 19 λιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. ¹⁹ κύριος ὁ θεὸς δυνάμεις
 μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν· ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με
 τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

III. μετ ωδης 2. εμμεσω 3. δασεως 5. εξελευσ. εν πεδιλοις (sic)
 οι ποδες αυτου 6. * και διεθρυβη ... πορειας αιωνιους 8. οργιστης 9.
 εντεινων εντεινεις το τοξ. σ. επι τα σκ. 10. πορειας αυτου 11. etiam cod.
 alex. ο ηλιος cum επηρθη conig. 12. εν απειλη σου ωλιγώσεις ... θυμω
 σου 13. τους χριστους σου· εβαλας 15. επεβιβασας 17. γεννηματα ...
 εξελειπον ... φατναις εξιλασεως αυτων 18. επι τω κυρω 19. του νι-
 κησαι με

Subscriptio: αμβαχουμ η

Σ Ο Φ Ο Ν Ι Α Σ.

I.

Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Σοφονίαν τὸν τοῦ Χουσί υἱὸν Γοδολίου τοῦ Ἀμορίου τοῦ Ἐζεκίου ἐν ἡμέραις Ἰωσίου υἱοῦ Ἀμὼν βασιλέως Ἰούδα. ² ἐκλείπει ἐκλείπετω ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος· ³ ἐκλείπετω ἄν- ^{2 3}θρωπος καὶ κτήνη, ἐκλείπετω τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης· καὶ ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσεβεῖς, καὶ ἐξαρθῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. ⁴ καὶ ἐκτενῶ τὴν χειρά μου ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ ⁴πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐξαρθῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς Βάαλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων, ⁵ καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ⁵ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν, ⁶ καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς μὴ ζητοῦντας τὸν κύριον, ⁶ καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου. ⁷ εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου ⁷τοῦ θεοῦ, διότι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακε κύριος τὴν ἑστίαν αὐτοῦ καὶ ἡγάγε τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου ⁸καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια· ⁹ καὶ ἐκδικήσω ἐμφανῶς ἐπὶ ⁹τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ¹⁰φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων, καὶ ὀλολυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας, καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν. ¹¹ θρηγήσατε οἱ κατοικοῦντες τὴν ¹¹κατακεκομμένην, ὅτι ὠμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χαναάν, καὶ ἐξωλοθρεύθησαν πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ. ¹² καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξερευνήσω ¹²τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ λύχνου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καταφρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν· οἱ δὲ λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος οὐδὲ μὴ κακώσῃ, ¹³ καὶ ἔσται ἡ δύναμις ¹³αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν· καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ καταφυτεύσουσιν ἄμπελῶνας καὶ οὐ μὴ πῖωσι τὸν οἶνον αὐτῶν. ¹⁴ ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη, ¹⁴ ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα· φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρά καὶ σκληρὰ τέτακται. ¹⁵ δυνατὴ ἡμέρα ὀργῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα ¹⁵ἁωρίας καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα γνόφου καὶ σκοτούς, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης, ¹⁶ ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς καὶ ἐπὶ ¹⁶τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς. ¹⁷ καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πορεύονται ὡς ¹⁷τυφλοί, ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον· καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα· ¹⁸ καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐ- ¹⁸τῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. καὶ ἐν πυρὶ

Inscriptio: σοφονίας 2

I. 1. χουσει ... αμορειου ... αμως 2. εκλειπετω 3. εκλειπετω ... εκλειπετωσαν τα 5. στρατεια ... ομι και τους προσκ. κ. τ. ομν. κατα του κυριου 6. ζητησαντας 7. η ημερα ... ητοιμασεν ... αυτου, ηγιασεν 9. επι παντας εμφανως επι ... κυριου του θεου αυτ. ανομιαις κ. δ. 10. εν εκεινη τη ημερα 11. χαναν, εξωλεθρευθησαν 12. εν εκεινη τη ημερα ... οι λεγοντες omissis εν τ. καρδ. αυτων ... ουδ ου μη κακωση 13. καταφυτευσωσιν 14. οτι εγγ. η ημερα κυριου 15. δυνατη ημερα οργης η ημε- εκεινη· sic dist. ... ομι ημερα θλιψ. κ. αναγκης ... σκοτους και γνοφου 16. τας ισχυρας, επι τας

ζήλου αὐτοῦ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

II.

- 2 Συνάχῃτε καὶ συνδέσῃτε, τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον, ² πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου, 3 πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυρίου. ³ ζήτησατε τὸν κύριον πάντες ταπεινοὶ γῆς, κρίμα ἐργάζεσθε καὶ δικαιουσύνην ζητήσατε, καὶ ἀποκρίνασθε αὐτά, ὅπως σκεπασθῇτε ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. ⁴ διότι Ἰάξα διηρησμένη ἔσται, καὶ Ἀσκάλων εἰς ἀφανισμόν, καὶ Ἀζωτος μεσημβρίας ἐκριψήσεται, 5 καὶ Ἀκχαρὼν ἐκριζωθήσεται. ⁵ οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης, παρόικοι Κρητῶν· λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς Χαναάν, γῆ ἀλλοφύλων, 6 καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατοικίας· ⁶ καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα προβάτων, ⁷ καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοίποις οἴκου Ἰούδα· ἐπ' αὐτοὺς νεμήσονται ἐν τοῖς οἴκοις Ἀσκάλωνος, δειλὴς καταλύσουσιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰούδα, ὅτι ἐπέσκεπται αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, 8 καὶ ἀποστρέψει τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν. ⁸ ἤκουσα ὀνειδισμοὺς Μωάβ καὶ κωνδυλισμοὺς υἱῶν Ἀμμὼν, ἐν οἷς ὠνειδίζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο 9 ἐπὶ τὰ ὄρια μου. ⁹ διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, διότι Μωάβ ὡς Σόδομα ἔσται, καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν ὡς Ἰόμορρα, καὶ Δαμασκὸς ἐκλείψεται ὡς Σιμωνία ἄλλωνος καὶ ἠφανισμένη εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτούς, καὶ οἱ κατάλοιποι ἔθνη μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. ¹⁰ αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι ¹¹ ὠνειδίσαν καὶ ἐμεγαλύνῃσαν ἐπὶ τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα. ¹¹ ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἔθνων τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι 12 τῶν ἔθνων. ¹² καὶ ὑμεῖς Αἰθίοπες τραυματῆαι ῥομφαίας μου ἔστε· ¹³ καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θήσει τὴν 14 Νινευὴ εἰς ἀφανισμόν ἄνυδρον ὡς ἔρημον· ¹⁴ καὶ νεμήσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ χαμαιλέοντες καὶ ἐχνοὶ ἐν τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται, καὶ θηρία φωνήσιν ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς καὶ κόρακες ἐν τοῖς πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς.

III.

- (2, 15.) Αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, ἡ κατοικοῦσα ἐπ' ἐλπίδι, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι μετ' ἐμὲ ἔτι. πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν, νομὴ θηρίων· πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτῆς συριεῖ καὶ κινήσει τὰς 1 χεῖρας αὐτοῦ. ¹ ὧ ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη πόλις, ἡ περιστερά· ² οὐκ εἰσῆκουσε φωνῆς, οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ ἐπεποιθεῖ, καὶ 3 πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. ³ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι· οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς Ἀραβίας, οὐχ ὑπελείποντο εἰς τὸ 4 πρωί· ⁴ οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι ἄνδρες καταφρονῇται· ἱερεῖς αὐτῆς 5 βεβηλοῦσι τὰ ἅγια καὶ ἀσεβοῦσι νόμον. ⁵ ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἄδικον· πρωὶ πρωὶ δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς, καὶ οὐκ ἀπεκρύβῃ καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει, καὶ οὐκ εἰς νείκος ἀδικίαν.

II. 3. αποκριεσθαι 4. εσται εἰς ἀφανισμόν ... ἐκριζωθήσεται, κ. ἀκχαρ. ἐκριψήσεται 5. πρὸς ὑμᾶς χανααν 7. ἐπ' αὐτοῦ νεμήσονται ... ἀπεστρεψεν 9. καὶ οἱ υἱοὶ ἀμμων ... ἐκλείψεται ... καὶ οἱ κατάλοιποι (sic) τοῦ λαοῦ μου 11. ἐπιφανὴς εσται ... ἐξολοθρεύσει ... τοποῦ αὐτῶν 13. ἐκτενῶ τ. χ. μου 14. ἐμμεσῶ ... αὐτῆς, κόρακες ... ἀνάστημα 15. παραπορευόμενος III. 1. ed. rom. ἡ περιστερα cum seqq. cōijg., non item cod. alex. 2. παιδῶν ... ἐπεποιθήσεν 3. ἀραβείας ... ὑπελείποντο 4. οἱ ἱερεῖς 5. ἐμμεσῶ... τὸ κρίμα αὐτοῦ καὶ οὐκ εἰς νείκος ἀδικίαν

⁶ ἐν διαφορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἤφρανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν· ἐξεργη- 6
 μῶσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις
 αὐτῶν παρὰ τὸ μηδὲν ὑπάρχειν μηδὲ κατοικεῖν. ⁷ εἶπα, πλὴν φοβεῖσθε με ⁷
 καὶ δέξασθε παιδεῖαν, καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς, πάντα
 ὅσα ἐξεδίκησα ἐπ' αὐτήν· ἐτοιμάζου ὄρῃσιον, ἐφθάρται πᾶσα ἡ ἐπιφυλλὴς
 αὐτῶν. ⁸ διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με, λέγει κύριος, εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου ⁸
 εἰς μαρτύριον· διὸ τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν τοῦ εἰσδέξασθαι βα-
 σιλεῖς, τοῦ ἐκχεῖν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ μου· διότι ἐν πυρὶ ζήλου
 μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ. ⁹ ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν ⁹
 εἰς γενεὰν αὐτῆς, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ δουλεύειν
 αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἓνα. ¹⁰ ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας προσδέξομαι ἐν διε- ¹⁰
 σπαρμένοις μου, οἷσους θυσίας μοι. ¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ κατα- ¹¹
 σχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου ὧν ἡσέβησας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε
 περιελθὼ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσθῇς
 τοῦ μεγαλυνῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. ¹² καὶ ὑπολήψομαι ἐν σοὶ λαὸν ¹²
 πρᾶν καὶ ταπεινόν, καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου ¹³ οἱ κα- ¹³
 τάλιοι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ λαλήσουσι μάταια,
 καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμή-
 σονται καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ¹⁴ χαῖρε θυ- ¹⁴
 γατερ Σιών, κήρυσσε θυγατερ Ἱερουσαλήμ· εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ
 ὅλης τῆς καρδίας σου, θυγατερ Ἱερουσαλήμ. ¹⁵ περιεῖλε κύριος τὰ ἀδικήματά ¹⁵
 σου, λελύτρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν μέσῳ
 σου, οὐκ ὄψη κακὰ οὐκέτι. ¹⁶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ κύριος τῇ Ἱερουσαλήμ ¹⁶
 Θάρσει Σιών, μὴ παρελθῶσαν αἱ χεῖρές σου. ¹⁷ κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί, ¹⁷
 ὁ δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σέ εὐφροσύνην καὶ καινιεῖ σε ἐν τῇ ἀγα-
 πῇ αὐτοῦ, καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σέ ἐν τέρψει ὥς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς. ¹⁸ καὶ ¹⁸
 συναῶν τοὺς συντετριμμένους σου· οὐαὶ τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτὴν ὀνειδισμόν.
¹⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἕνεκεν σοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, καὶ ¹⁹
 σώσω τὴν ἐκπεπλεγμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐ-
 τοὺς εἰς καύχημα καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ²⁰ καὶ κατασχυνθήσονται ²⁰
 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ὅταν εἰς-
 δέξομαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς καὶ εἰς καύχημα ἐν πᾶσι τοῖς
 λαοῖς τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν,
 λέγει κύριος.

Α Γ Γ Α Ι Ο Σ.

I.

Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
 μᾶ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων
 Εἰπὸν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλασιῆλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν

6. ἐξελειπον ... δια το μηδενα 7. ἐξολοθρευθητε ... οσα ἐκδικησα
 (sic) ... διεφθαρται 8. διότι το κριμα ... οτι ἐν πυρι του ζηλου 9. εἰς
 γενεας αὐτων 10. οτι προσδεξ. ἐν διεσπ. μου 12. υπολειψομαι ... λαον
 πολυν και ταπεινον ... του κυριου 13. ἀδικίαν· ουδε μη λαλήσουσι ... ἐν
 στοματι 15. βασιλευσει ο κυριος ἐμμεσω σου, και ουκ 17. δυνατος sine ὁ ...
 κενει ... ἐπι σοι ἐν 18. ονειδισμον ἐπ αὐτην 19. ἐνεκα 20. οταν εἰσδεχωμαι

Subscriptio: σοφονίας Ὡ

Inscriptio: αγγαίος ι

I. 1. δαρίου ... Εἶπον δη ... σαλ. τον εκ φυλης

2 τὸν τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν λέγων ² Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγων Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν Οὐχ ἤκεν ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον κυρίου. ³ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων ⁴ Εἰ καιρὸς μὲν ὑμῖν ἐστὶ τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοστάζουσιν, ὁ δὲ οἶκος ἡμῶν ἐξηρημῶται; ⁵ καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Τάξατε δὴ καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. ⁶ ἐσπεύρατε πολλὰ καὶ εἰσπνέγκατε ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονήν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περιεβάλεσθε καὶ οὐκ ἐπερμάνθητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων συνήγαγεν ⁷ εἰς δεσμὸν τετυπτημένον. ⁷ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. ⁸ ἀνάβητε εἰς τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα, οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθήσομαι, εἶπε κύριος. ⁹ ἐπεβλέψατε εἰς πολλὰ καὶ ἐγένετο ὀλίγα, καὶ εἰσπνέγχι εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐξεφύσησα αὐτά. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀνθ' ὧν ὁ οἶκος μου ἐστὶν ἔρημος, ὑμεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ¹⁰ διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ ὑποστειλεῖται τὰ ἐκφόρια αὐτῆς. ¹¹ καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐπὶ τὸν σῆτον καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαιον καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν. ¹² καὶ ἤκουσε Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες οἱ καταλοιποὶ τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καὶ ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου. ¹³ καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος ἄγγελος κυρίου ἐν ἀγγέλοις κυρίου τῷ λαῷ Ἐγὼ εἰμι μεθ' ὑμῶν, λέγει κύριος. ¹⁴ καὶ ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Ζοροβάβελ τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος θεοῦ αὐτῶν.

II.

Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἔκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων ² Ἐλθόν δὴ πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ λέγων ³ Τίς ἐξ ὑμῶν ὃς εἶδε τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἐμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν; ⁴ καὶ νῦν κατίσχυε Ζοροβάβελ, λέγει κύριος, καὶ κατίσχυε Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατισχνέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει κύριος, καὶ ποιεῖτε· διότι μεθ' ὑμῶν ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος ὁ παντοκράτωρ, ⁵ καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐφέστηκε ἐν μέσῳ ὑμῶν. θαρσεῖτε, ⁶ διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι ἅπασι ⁷ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, ⁷ καὶ συσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἤξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἔθνων· καὶ πλησώ τὸν οἶκον τοῦτον δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁸ ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ

He. 12, 26.

2. Οὐκ ηκει 4. υμιν μεν εστιν ... om υμων ... ο δε οικ. ουτος εξε-
ρημωται 5. τας καρδιας υμων 6. ab initio add διοτι ταδε λεγει κυριος
παντοκρατωρ ... ed. rom. εισπνεγκατε ... *ες μεθην 8. επι το ορος ...
και οικοδομησατε 9. εγενοντο 12. ο εκ φυλης ... των λογων αγγαιου
13. om εν αγγελις κυριου 14. τα εργα II. 1. δαριου ... τω εβδομω
μηνι 2. τον του ιωσηδεκ 3. ος οιδεν 4. ιησους του ιωσηδεκ (?) ... εγω
μεθ υμων ... κυριος παντοκρ. 5. εμμεσω 7. συνσεισω ... πληρωσω

ἐμὸν τὸ χρυσὸν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα 9 τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν τοῦτον. ¹⁰ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου 10 ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην λέγων ¹¹ Τάδε λέγει κύ- 11 ριος παντοκράτωρ Ἐπερώτησον δὴ τοὺς ἱερεῖς νόμον λέγων ¹² Εἰάν λάβῃ 12 ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἄψηται τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἢ ἐφέματος ἢ οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ παντὸς βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Οὐ. ¹³ καὶ 13 εἶπεν Ἀγγαῖος Ἐάν ἄψηται μεμιασμένος ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἐπὶ παντὸς τούτων, εἰ μιανθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Μιανθήσεται. ¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγαῖος καὶ εἶπεν Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος, καὶ οὕτως 14 τὸ ἔθνος τοῦτο ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ὅς ἐάν ἐγγίσῃ ἐκεῖ, μιανθήσεται ἐνεκεν τῶν λημμάτων αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐτῶν, καὶ ἐμ- 15 σεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντα. ¹⁵ καὶ νῦν ἴδετε δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ 15 τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω, πρὸ τοῦ θείναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ ναῷ κυρίου, ¹⁶ τίνες ἦτε, ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην κριτῆς εἴκοσι σάτα, 16 καὶ ἐγένετο κριτῆς δέκα σάτα, καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλή- 17 σαι πεντήκοντα μετρητάς, καὶ ἐγένοντο εἴκοσι. ¹⁷ ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ 17 καὶ ἐν ἀνεμοφθορίᾳ καὶ ἐν χαλᾷ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹⁸ ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν 18 ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ ἐνάτου μηνός, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς τετεμελίωται ὁ ναὸς κυρίου Ἰεσοῦ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ¹⁹ εἰ ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἁλῶ, καὶ εἰ ἔτι ἡ 19 ἄμπελος καὶ ἡ συκὴ καὶ ἡ ῥοὰ καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα καρπὸν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω. ²⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ 20 δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς λέγων ²¹ Εἰπὸν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαζιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα λέγων Ἐγὼ 21 σείω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, ²² καὶ 22 καταστρέψω θρόνους βασιλείων, καὶ ὀλοθρεύσω δυνάμιν βασιλείων τῶν ἐθνῶν, καὶ καταστρέψω ἄρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβά- 23 ται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ²³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 23 ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, λήψομαί σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαζιήλ τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος, καὶ θήσομαί σε ὡς σφραγίδα, διότι σὲ ἠρέτισα, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

10. μηνι τω ἐνατῷ πρὸ τοῦ ἐνατοῦ μηνὸς ... δαρίου 41. οἱ δὲ 13. μεμιασμένος ἡ ἀκάθαρτος ψυχὴ ἐπὶ ψυχῇ ἀπο παντός 14. ἐλεγχοντάς 15. ἐπὶ τὰς καρδίας ... καὶ ἐπάνω τοῦ θείναι (17. ἐν ἀφθορίᾳ) 18. τα- 19. ξάτε ... ἐτεμελίωσεν 19. εἰ ἐτι ἐπιγν. ... οἱ εἰ ἐτι ... ταυτῆς καὶ ἐπάνω εὐλογῶ αὐτὰ 22. ἐξολοθρεύσω ... post ἀναβάτας add καὶ καταστρέψω πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῶν καὶ καταβάλω τὰ ὄπλα αὐτῶν καὶ ἐνισχύσω τοὺς ἐκλεκτούς μου ... ἀναβήσονται 23. ληψομαι ... σε εἰς σφραγίδα οὗτις σε

Subscriptio: ἀγγαῖος ε

Z A X A P I A Σ.

I.

Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου
 2 πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου υἱὸν Ἀδδῶ τὸν προφῆτην λέγων ² Ὁργίσθη
 3 κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην· ³ καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς· Ἐγὼ
 4 λέγει κύριος παντοκράτωρ· Ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων,
 5 καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. ⁴ καὶ μὴ γίνεσθε
 6 κατὰ τὰς οἰκίας τῶν πατέρων ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοὺς οἱ προφῆται ἐμπροσθεν λέ-
 7 γοντες· Ἐγὼ λέγει κύριος παντοκράτωρ· Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν
 8 πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐκ εἰσέλκου-
 9 σαν, καὶ οὐ προσέσχωι τοῦ ἐξακουσαί μου, λέγει κύριος. ⁵ οἱ πατέρες ὑμῶν
 10 ποῦ εἰσὶ καὶ οἱ προφῆται; μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται; ⁶ πλὴν τοὺς λόγους μου
 11 καὶ τὰ νόμιμά μου δέχεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δού-
 12 λοις μου τοῖς προφῆταις, οἱ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν. καὶ ἀπεκρί-
 13 θησαν καὶ εἶπαν Κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν
 14 ἡμῖν. ⁷ τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί, οὗτός ἐστιν ὁ μὴν Σαβάτ,
 15 ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ
 16 Βαραχίου υἱὸν Ἀδδῶ τὸν προφῆτην λέγων ⁸ Εὐάρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ
 17 ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρόν, καὶ οὗτος εἰστήκει ἀνὰ μέσον τῶν ὁρέων
 18 τῶν κατασκήλων, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ
 19 λευκοί. ⁹ καὶ εἶπα· Τί οὗτοι, κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν
 20 ἑμοί· Ἐγὼ δεῖξω σοι τί ἐστὶ ταῦτα. ¹⁰ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφесστικῶς
 21 ἀνὰ μέσον τῶν ὁρέων καὶ εἶπε πρὸς μέ· Οὗτοί εἰσιν οὗς ἐξαπέστειλε κύριος
 22 περιιδεῦσαι τὴν γῆν. ¹¹ καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἄγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφесτῶτι ἀνὰ
 23 μέσον τῶν ὁρέων καὶ εἶπον· Περιωδεύσαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα
 24 ἡ γῆ κατοικεῖται καὶ ἡσυχάζει. ¹² καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπε
 25 Κύριε παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσης τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πό-
 26 λεις· Ἰούδα, ἃς ὑπεριείδες τοῦτο ἐβδομηκοστὸν ἔτος; ¹³ καὶ ἀπεκρίθη κύριος
 27 παντοκράτωρ τῷ ἄγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἑμοί ῥήματα καλὰ καὶ λόγους πα-
 28 ρακλητικούς. ¹⁴ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἑμοί· Ἀνάκραγε λέ-
 29 γων· Ἐγὼ λέγει κύριος παντοκράτωρ· Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιών
 30 ζῆλον μέγαν, ¹⁵ καὶ ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτι-
 31 ζέμενα, ἀντὶ ὧν ἐγὼ ὀργίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακὰ.
 32 ¹⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν οἰκτιρμῇ, καὶ
 33 ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ μέ-
 34 τρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἔτι. ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λα-
 35 λῶν ἐν ἑμοί· Ἐτι ἀνάκραγε λέγων· Ἐγὼ λέγει κύριος παντοκράτωρ· Ἐτι δια-
 36 χυθήσονται πόλεις ἐν ἀγάζοις, καὶ ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν Σιών καὶ αἰρετιεῖ
 37 τὴν Ἱερουσαλὴμ. ¹⁸ καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τέσσαρα

Inscriptio: Ζαχαρίας ια

1. 4. δαριου (non v. 7.) 2. πατερας ημων 3. in fine παντοκρατωρ
 pro των δυναμεων 4. οι εμπροσθεν ... ομι και ουκ εισηκουσαν 6. του
 ποιησαι κατα τ. οδ. υμων κ. κ. τα επ. υμων ... υμιν 8. εφ ιππον ...
 ιστηκει ... των δυ ορειων 10. εξαπεσταλκεν κυρ. του περ. 11. ειπαν
 Περιωδευκαμεν 12. ελεησεις ... υπεριδες 13. εγω μεν 16. κυριος παν-
 τοκρατωρ Επιστρ. ... εκτεθησεται 17. ομι Ετι primum ... αιρετιει κυριος
 τ. ιερ. ετι 18. τεσσαρα

κέρατα. ¹⁹ καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Τί ἐστὶ ταῦτα, 19
κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μέ Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰουδαν
καὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ. ²⁰ καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τέσσαρας τέκtonας, 20
²¹ καὶ εἶπα Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; καὶ εἶπε Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ δια- 21
σκορπίσαντα τὸν Ἰουδαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρε
κεφαλὴν· καὶ ἐξήλθουσιν οὗτοι τοῦ ὀξῦναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα
κέρατα, τὰ ἔθνη τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπί-
σαι αὐτήν.

II.

Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ χειρὶ
αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν. ² καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Ποῦ σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπε 2
πρὸς μέ Διαμετρήσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς
ἐστὶ καὶ πηλίκον τὸ μήκος. ³ καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί εἰστήκει, 3
καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ, ⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν 4
λέγων Δράμε καὶ ἀλήθυσον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον λέγων Κατακάρπως
κατοικηθήσεται Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πλῆθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ
αὐτῆς. ⁵ καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόσθην, καὶ 5
εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁶ ὦ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς βορρᾶ, λέγει κύ- 6
ριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συνάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος·
⁷ εἰς Σιών ἀνασώζεσθε οἱ κατοικοῦντες Συγατέρα Βαβυλῶνος. ⁸ διότι τὰδε 7 8
λέγει κύριος παντοκράτωρ Ὅπισθον δόξης ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυ-
λεύσαντα ὑμᾶς, διότι ὁ ἀπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἀπτόμενος τῆς κόρης τοῦ
ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ. ⁹ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ 9
ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε ὅτι κύριος παντοκρά-
τωρ ἀπέσταλκέ με. ¹⁰ τέρπου καὶ εὐφραίνου, Συγατερ Σιών, διότι ἰδοὺ ἐγὼ 10
ἔρχομαι καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ καταφεύξονται 11
ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαόν,
καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ σου, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι κύριος παντοκράτωρ
ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ. ¹² καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ἰουδαν, τὴν 12
μερίδα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἁγίαν, καὶ αἰρετιεῖ ἔτι τὴν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ εὐλαβεῖσθω 13
πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξεγήγερται ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.

III.

Καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐστῶτα πρὸ
προσώπου ἀγγέλου κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἰστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ ἀν-
δ. 9. τικεῖσθαι αὐτῷ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς τὸν διάβολον Ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν 2
σοὶ διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος τὴν Ἱερουσαλὴμ·
οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός; ³ καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδου- 3
μένος ἱμάτια ῥυπαρά, καὶ εἰστήκει πρὸ προσώπου τοῦ ἀγγέλου. ⁴ καὶ ἀπε- 4
κρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἐστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγων Ἀφέετε τὰ
ἱμάτια τὰ ῥυπαρά ἀπ' αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἀφήρηκα τὰς ἀνο-
μίας σου, καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη, ⁵ καὶ ἐπίβετε κίδارين καθαρὰν ἐπὶ 5
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἐπέβηκαν κίδارين καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἰστήκει. ⁶ καὶ διεμαρ- 6

19. om και ιερουσαλημ 24. κ. ειπεν προς με ... τον ιουδαν ... και
εισηλθον ... τεσσαρα ... *om τα εθνη II. 3. ιστηκει ... εις απαντησιν
αυτου 4. των εμμεσω αυτης 5. φησιν κυριος ... εμμεσω αυτων 9. δου-
λευσασιν ... διоти κυριος 10. om εγω ... εμμεσω 11. εμμεσω ... απε-
σταλκεν 12. και την μερ. α επι την γην την αγ. 13. διоти III. 4. κυ-
ριος ιησουν ... ιστηκει ... om του 2. ουχ ιδου 3. ιστηκει 5. και περιεβ.
αυτ. ιματ. και επεβηκ. κιδαρ. καθ. ε. τ. κ. αυτου ... ιστηκει

7 τύρατο ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν λέγων Ἐγὼ λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐὰν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐν τοῖς προσταγμάσιν μου φυλάξῃ, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἐὰν διαφυλάσσης τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω 8 σοι ἀναστρεφόμενους ἐν μέσῳ τῶν ἐστηκότων τούτων. ἄκουε δὴ Ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ κατήμενοι πρὸ προσώπου, διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσὶ· διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου ἀνατολήν· 9 διότι ὁ λίθος ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἓνα ἐπτά ὀφθαλμοὶ εἰσιν· ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει κύριος παντοκράτωρ, 10 καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσατε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.

IV.

Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ ἐξηγείρῃ με ὃν τρόπον 2 ὅταν ἐξεγερῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς μέ Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα Ἐώρακα, καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυστὴ ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἐπτά λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἐπτά ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις· 3 τοῖς ἐπάνω αὐτῆς, καὶ δύο ἐλαίαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμ- 4 παδίου αὐτῆς καὶ μία ἐξ εὐωνύμων. καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπα πρὸς τὸν 5 ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί λέγων Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί καὶ εἶπε πρὸς μέ λέγων Οὐ γινώσκεις τί ἐστὶ 6 ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς μέ λέγων Οὗτος ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ λέγων Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ἰσχύϊ 7 ἀλλὰ ἐν πνεύματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. τίς εἶ σὺ τὸ ὅρος τὸ μέγα τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ τοῦ κατορθῶσαι; καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κλη- 8 ρονομίας ἰσότητά χάριτος χάριτα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ 9 λέγων Ἀἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐπεμελίωσαν τὸν οἶκον τούτου, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέ- 10 σταλκέ με πρὸς σέ. διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς; καὶ χαροῦν- 11 ται καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ Ζοροβάβελ· ἐπτά οὗτοι 12 ὀφθαλμοὶ εἰσιν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί αἱ δύο ἐλαίαι αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐω- 13 νύμων; καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί οἱ δύο κλά- 14 δοι τῶν ἐλαίων οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυεωτήρων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπι- 15 χόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσᾶς; καὶ εἶπε πρὸς μέ Οὐκ οἶδας τί ἐστὶ ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. καὶ εἶπεν Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασιν κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ δρέπα- 2 νον πετόμενον. καὶ εἶπε πρὸς μέ Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα ἐγὼ Ὅρῳ δρέ- 3 πανον πετόμενον μήκους πήχεων εἴκοσι καὶ πλατύς πήχεων δέκα. καὶ εἶπε πρὸς μέ Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος 4 ἐκ τούτου ἐκδικηθήσεται. καὶ ἐξοίσω αὐτό, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ

6. λεγων πρ. ιησ. 7. φυλασση ... και εαν φυλαξης και γε την ... εμ-
μεσω 8. και οι καθημενοι προ πρ. σου 9. προσωπου ιησου IV. 2. και
ειπεν (sic) Εωρακα ... επαρυστιδες 4. om λεγων 5. ειπεν omissis πρ. με
λεγων 6. αλλ η εν 9. επιτελουσιν ... εξαπεστειλεν 10. χαρησονται ...
εισιν κυριου οι 4k. τω κυριω V. 2. ειπα Ορω εγω ... μηκος ... πλα-
τος 3. επι προσωπου ... ante εκδικηθησεται sec. add εως θανατου 4.
**εξοισω αυτα

εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἐξῆλθεν ὁ 5 ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἑμοὶ καὶ εἶπε πρὸς μέν· Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἴδε τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο. ⁶ καὶ εἶπα Τί ἐστὶ; καὶ εἶπε Τοῦτο τὸ μέτρον 6 τὸ ἐκπορευόμενον. καὶ εἶπεν Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ⁷ καὶ 7 ἰδοὺ τάλαντον μολὶβδου ἐξαίρομενον· καὶ ἰδοὺ γυνὴ μία ἐκάστητο ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου. ⁸ καὶ εἶπεν Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία· καὶ ἔρριψεν αὐτήν εἰς μέσον 8 τοῦ μέτρου, καὶ ἔρριψε τὸν λίθον τοῦ μολὶβδου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. ⁹ καὶ ἦρα 9 τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὐταὶ εἶχον πτέρυγας ἑποπος, καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁰ καὶ εἶπα 10 πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἑμοὶ Ποῦ αὐταὶ ἀποφέρουσι τὸ μέτρον; ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς με Οἰκοδομήσαι αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλῶνος καὶ ἐτοι- 11 μάσαι, καὶ ζήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ.

VI.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τέσ-
 * Ἀποκ. σαρα ἄρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὁρέων, καὶ τὰ ὄρη τῶν ὄρων χαλκᾶ.
 6, 2sq. ² ἐν τῷ ἄρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρρόι, καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ δευτέρῳ ἵπ- 2
 ποι μέλανες, ³ καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἄρματι 3
 τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί. ⁴ καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγε- 4
 λον τὸν λαλοῦντα ἐν ἑμοὶ Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; ⁵ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος 5
 ὁ λαλῶν ἐν ἑμοὶ καὶ εἶπε Ταῦτά ἐστὶν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκ-
 πορεύονται παραστῆναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς. ⁶ ἐν ᾗ ἦσαν ἵπποι οἱ μέ- 6
 λανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατόπισθεν
 αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότον, ⁷ καὶ οἱ ψαροὶ ἐξε- 7
 πορεύοντο καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. καὶ εἶπε
 Πορεύεσθε καὶ περιοδεύσατε τὴν γῆν· καὶ περιώδυσαν τὴν γῆν. ⁸ καὶ ἀνε- 8
 βόησε καὶ ἐλάλησε πρὸς μέν λέγων Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ,
 καὶ ἀνεπαυσαν τὸν θυμὸν μου ἐν γῇ βορρᾶ. ⁹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 9
 μέν λέγων ¹⁰ Δάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ 10
 τῶν χρησίων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωνκότων αὐτήν, καὶ εἰσελεύσῃ σὺ
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰωσίου τοῦ Σοφονίου τοῦ ἡκοντος ἐκ
 Βαβυλῶνος, ¹¹ καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ποιήσεις στεφάνους, 11
 καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου,
¹² καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἀνὴρ, 12
 Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ, καὶ οἰκοδομήσει τὸν
 οἶκον κυρίου. ¹³ καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρετὴν, καὶ καθιεῖται καὶ κατάρξει ἐπὶ 13
 τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ
 ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. ¹⁴ ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι καὶ 14
 τοῖς χρησίοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπεγνωνκόσιν αὐτήν, καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σο-
 φονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου. ¹⁵ καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἤξουσιν 15
 καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ γνώσεσθε διότι κύριος παντο-
 κράτωρ ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἔσται ἐὰν εἰσακούοντες εἰσακούσητε
 τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

4. εἰσελευσσομαι ... ἐμμεσῶ 7. μολὶβδου ... ἐμμεσῶ του ταλαντου
 8. ἐμμεσῶ του μετρου 9. πτερυγας ως πτερυγας εποπος VI. 1. τεσσερα
 2. πυροι 5. εἶπεν Ουτοι εἰσιν οι 6. οι ιπποι οι 7. του πορευεσθαι και
 περιοδευσαι 8. βορρα, ανεπαυσαν 10. αυτων pro αυτην 11. λημψη 13.
 λημψεται ... ο ιερευς 14. τοις υπομεν. αυτον ... χαρ. τοις υιοις σοφο-
 νιου 15. και επιγνωσεσθ.

VII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου ὃς ἐστὶ Χασελεῦ·
 2 καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς Βαιζήλ Σαρασάρ καὶ Ἀρβεσεὲρ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ
 3 ἄνδρες αὐτοῦ ἐξήλασασθαι τὸν κύριον, λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ
 οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγων Εἰσεληλυθέν
 ὦδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα, καθότι ἐποίησεν ἡδὴ ἱκανὰ ἔτη.
 4 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμὲ λέγων Εἰπὸν πρὸς
 ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων Ἐὰν νηστεύσητε ἢ
 κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἐβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἐβδομήκοντα ἔτη
 6 μὴ νηστεῖαν νενηστεύκατέ μοι; καὶ ἐὰν φάγητε ἢ πίνητε, οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε
 7 καὶ πίνετε; οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε κύριος ἐν χερσὶ τῶν προφητῶν
 τῶν ἔμπροσθεν, ὅτε ἦν Ἰερουσαλὴμ κατοικουμένη καὶ εὐξηνοῦσα, καὶ αἱ
 8 πόλεις κυκλοῦναι αὐτῆς, καὶ ἡ ὀρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατωκαίτο; καὶ ἐγένετο
 9 λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν λέγων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ
 Κρίμα δίκαιον κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν
 10 ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ προσήλυτον καὶ πέννητα μὴ
 καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακεῖτω
 11 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. καὶ ἠπειρήσαν τοῦ προσέχειν, καὶ ἔδωκαν νότον
 12 παραφρονούντα, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν, καὶ τὴν
 καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειρῆ τοῦ μὴ εἰσακούειν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς
 λόγους οὓς ἐξαπέστειλε κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χερσὶ τῶν
 13 προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκρά-
 14 τορος. καὶ ἔσται ὃν τρόπον εἶπε καὶ οὐκ εἰσέηκουσαν, οὕτως κεκράξονται
 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς
 πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν
 ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφα-
 νισμόν.

VIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων Τάδε λέγει κύριος
 παντοκράτωρ Ἐξήλωκα τὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιών ζήλον μέγαν, καὶ
 3 θυμῷ μεγάλῳ ἐξήλωκα αὐτήν. τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιών,
 καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ἰερουσαλὴμ, καὶ κληθήσεται ἡ Ἰερουσαλὴμ πό-
 4 λις ἀληθινή, καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος ὄρος ἁγίον. τάδε λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ Ἐτι καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς
 5 πλατείαις Ἰερουσαλὴμ, ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
 ἀπὸ πληθύνους ἡμερῶν· καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδα-
 6 ρίων καὶ χορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. τάδε λέγει κύριος
 παντοκράτωρ Εἰ ἀδυνατήσῃ ἐνώπιον τῶν καταλοιπῶν τοῦ λαοῦ τούτου ἐν
 7 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιον μου ἀδυνατήσῃ; λέγει κύριος παν-
 8 τοκράτωρ. τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἐγὼ σώξω τὸν λαόν μου
 ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατα-

VII. 4. δαριου ... τη τετραδι και εικαδι του μηνος του ενατου 2. αρβεσεσερ ... του εξηλασασθαι 3. Ει εισεληλυθεν ωδε το αγιασμα εν τω μηνι τω πεμπτω ... εποιησαν 4. προς με 5. Ειπε πρ. παντα 6. φαγητε και πιητε· ουχ υμ. εσθιετε και υμεις πινετε 7. λογοι εισιν ... αι πολ. αυτων κυκλοθεν, και 9. κρινετε 12. εισακουσαι ... ορμη μεγαλη 13. εισηκουσαν αυτου ... εισακουσω αυτων VIII. 2. εξηλωσα his 3. Και επιστρέψω ... εμμεσω ... οπι τη 4. οπι τη 6. Διοτι ει αδυνατησει ... ενωπι. εμου 7. ανασωξω

σκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔσονται ἐμοὶ εἰς λαὸν καὶ γὰρ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. ⁹τὰδε λέγει κύριος παντο- 9 κράτωρ Κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τε- δεμελιώται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ὤκοδόμηται. ¹⁰διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς 10 ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλίψεως· καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. ¹¹καὶ νῦν οὐ κατὰ τὰς ἡμέ- 11 ρας τὰς ἐμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοιποῖς τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, ¹²ἀλλ' ἡ δεῖξω εἰρήνην· ἡ ἀμπελος δώσει τὸν καρπὸν 12 αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρό- σον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοιποῖς τοῦ λαοῦ μου τούτου ταῦτα πάντα. ¹³καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἦτε ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὁ οἶκος 13 Ἰούδα καὶ οἶκος Ἰσραὴλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς καὶ ἔσσεσθε ἐν εὐλογίᾳ· θαρ- σεῖτε καὶ κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. ¹⁴διότι τὰδε λέγει κύριος παντο- 14 κράτωρ Ὅν τρόπον διενόηθην τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσει με τοὺς πατέρας ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μετενόησα, ¹⁵οὕτως παρα- 15 τέταγμα καὶ διανενόημα ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν οἶκον Ἰούδα· θαρσεῖτε. ¹⁶οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ποιήσετε· 16 λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰρη- νικὸν κρίνατε ἐν ταῖς πύλαις ὑμῶν, ¹⁷καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον 17 αὐτοῦ μὴ λογιέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε· διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁸καὶ ἐγένετο λόγος 18 κυρίου παντοκράτορος πρὸς με λέγων ¹⁹Τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἡ- 19 στεία ἡ τετράς καὶ νηστεία ἡ πέμπτη καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη καὶ νηστεία ἡ δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰούδα εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην καὶ εἰς ἑορτὰς ἀγαθὰς, καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε. ²⁰τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπὶ ἥξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ κατοικοῦντες 20 πόλεις πολλάς, ²¹καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πό- 21 λιν, λέγοντες Πορεύσῳμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος, πορεύσομαι καὶ γὰρ· ²²καὶ ἥξουσιν λαοὶ πολ- 22 λοὶ καὶ ἔσθω πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν Ἱερου- σαλήμ καὶ ἐξιλιάσασθαι τὸ πρόσωπον κυρίου. ²³τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ 23 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσ- σῶν τῶν ἔθνων, καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες Πορεύσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ θεὸς μετ' ὑμῶν ἐστίν.

IX.

Λῆμμα λόγου κυρίου ἐν γῇ Σεδράχ καὶ Δαμασκού θυσία αὐτοῦ, διότι κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ²καὶ ἐν Ἡμαῖ ἐν 2 τοῖς ὄρισις αὐτῆς Τύρος καὶ Σιδῶν, διότι ἐφρόνησεν σφοδρὰ· ³καὶ ὤκοδό- 3 ησεν Τύρος ὀχυρώματα αὐτῇ, καὶ ἐθησαύρισεν ἀργύριον ὡς χρῶν, καὶ σιγή- γαγε χρυσίον ὡς πηλὸν ὁδῶν. ⁴καὶ διὰ τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτούς, ⁴ καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς, καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται.

8. εμμεσω ... μοι ε. λ. και εγω 40. υπαρχει 12. γεννηματα ... του λαου μου παντα ταυτα 13. εθνεσιν οικος ιουδ. κ. ο οικ. 16. om αληθειαν σοc. ... κριμα δικαιον κρινετε 17. παντα ταυτα 19. και εις ευφροσυνην 21. εις πολιν μιαν ... ed. rom. παντοκρατορος. πορ. καιγω. 22. και του εξιλασκεισθε 23. οτι θεος μετα σου εστιν IX. 4. σεδραχ 2. και ημαῖ 3. **εαυτη 4. om και prim. ... κληρονομησει αυτην κ. καταξει ε. θ. την δυν. αυτ.

5 ὄψεται Ἀσκάλων καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ἀκκάρων, ὅτι ἡσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολείπεται βα-
 6 σίλεις ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκάλων οὐ μὴ κατοικήσῃ. ⁶ καὶ κατοικήσουσιν ἄλλο-
 7 γενεῖς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἁλλοφύλων, ⁷ καὶ ἐξαρθῶ τὸ αἷμα αὐτῶν
 ἐκ στόματος αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὀδόντων αὐτῶν·
 καὶ ὑπολειφθήσονται καὶ οὗτοι τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἔσονται ὡς χιλιάρχος ἐν
 8 Ἰούδα, καὶ Ἀκκάρων ὡς ὁ Ἰερουσαίος· ⁸ καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου
 ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ’
 9 αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων, διότι νῦν ἐώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. ⁹ χαίρε
 σφόδρα θυγατερ Σιών, κήρυσε θυγατερ Ἰερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἔρ- Mt. 21, 5.
 χεται σοι δίκαιος καὶ σώζων, αὐτὸς πρῶτος καὶ ἐπιβεβηκώς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ Jo. 12, 15.
 10 πῶλον νέον. ¹⁰ καὶ ἐξολοθρεύσει ἄρματα ἐξ Ἐφραΐμ καὶ ἵππον ἐξ Ἰερουσα-
 λήμ, καὶ ἐξολοθρεύσεται τόξον πολεμικόν, καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν·
 11 καὶ κατάρξει ὑδάτων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν διεκρολᾷ γῆς. ¹¹ καὶ οὐ
 ἐν αἵματι διασθήκης σου ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος
 12 ὕδωρ. ¹² καθήσεσθε ἐν ὀχυρώμασι δέσμιμοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ μᾶς
 13 ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι· ¹³ διότι ἐνέτεινά σε Ἰούδα
 ἐμαυτῷ τόξον, ἔπλησα τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου Σιών ἐπὶ τὰ
 14 τέκνα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ· ¹⁴ καὶ κύριος
 ἔσται ἐπ’ αὐτούς, καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ κύριος παντοκρά-
 15 τωρ ἐν σάλπιγγι σαλπιεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ. ¹⁵ κύριος
 παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτούς· καὶ καταναλώσουσιν αὐτούς, καὶ καταχώ-
 σουσιν αὐτούς ἐν λίθῳι σφενδόνης, καὶ ἐκπίονται αὐτούς ὡς οἶνον, καὶ πλῆ-
 16 σουσι τὰς φιάλας ὡς θυσιαστήριον. ¹⁶ καὶ σώσει αὐτούς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἄγιοι κυλίσονται ἐπὶ
 17 γῆς αὐτοῦ. ¹⁷ ὅτι εἴ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ εἴ τι καλὸν αὐτοῦ, σίτος νεανί-
 σκοις, καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους.

X.

Αἰτεῖσθε παρὰ κυρίου ἵετὸν κατ’ ὥραν, πρῶμιον καὶ ὄψιμον· κύριος
 ἐποίησε φαντασίας, καὶ ἵετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς, ἐκάστῳ βοτάνην ἐν
 2 ἀγρῷ. ² διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους, καὶ οἱ μάντιες ὀράσεις
 ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῇ ἐλάλουν, μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξη-
 3 ράνθησαν ὡς πρόβατα, καὶ ἐκακώθησαν διότι οὐκ ἦν ἴσσις. ³ ἐπὶ τοὺς ποι-
 μένας παρωξύνῃ ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄμνους ἐπισκέψομαι· καὶ ἐπι-
 4 σκέψεται κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποιμνιον αὐτοῦ ἐν πολέμῳ. ⁴ καὶ ἀπ’ αὐτοῦ ἐπέ-
 βλεψε, καὶ ἀπ’ αὐτοῦ ἔταξε, καὶ ἀπ’ αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἀπ’ αὐτοῦ
 5 ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ. ⁵ καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ πατούν-
 τες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ, καὶ παρατάξονται, διότι κύριος μετ’
 6 αὐτῶν· καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων. ⁶ καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον
 Ἰούδα, καὶ τὸν οἶκον Ἰωσήφ σώσω, καὶ κατοικιῶ αὐτούς, ὅτι ἠγάπησα αὐ-
 τούς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτούς· διότι ἐγὼ κύριος ὁ

5. ησχυνθ. απο της ελπίδος αυτής· κ. απ. βασιλεια απο γαζης 7. τα βδελ. αυτου 8. αναστεμα ... εωρακα τοις 9. ο βασι. σου 10. εξολοθρευσει ... εξολοθρευθησεται 11. οπι σου prius ... τους δεσμ. σου 12. και θηγονται εν οχυρωματι 13. εις τοξον ... επεγερω 14. και εσται κυριος ... πορευσονται 15. υπερασπ. αυτων ... καταναλωσωσιν ... εκπιοντ. το αιμα αυτων ως οι. και πλ. ως φιαλας θυσιαστηριον 16. οπι ο θεος αυτων ... επι της γ. α. 17. καλον παρ αυτου X. 4. υετον παρα κυριου 2. οτι ουκ ην 3. και επισκεπτεται κυριος 4. κ. εξ αυτ. επεβλ. κ. εξ α. ετ. κ. εξ α. το τοξ. ε. θυμῳ· εξ ... ελανων 5. κυριος παντοκратωρ 6. ηγαπηκα ... και εσται ον τρ.

Σεὸς αὐτῶν, καὶ ἐπακούσονται αὐτοῖς. ⁷ καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Ἑφραΐμ, ⁷ καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἶνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄψονται καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. ⁸ σημανῶ αὐ- ⁸ τοῖς καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς, διότι λυτρώσομαι αὐτούς, καὶ πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί. ⁹ καὶ σπερῶ αὐτούς ἐν λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν μνηστῆ- ⁹ ρονται μου, ἐκθρέψουσι τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἐπιστρέψουσι. ¹⁰ καὶ ἐπιστρέψω ¹⁰ αὐτούς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτούς, καὶ εἰς τὴν Γαλααδίτην καὶ εἰς τὸν Λίβανον εἰσάξω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. ¹¹ καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσσῃ στενῇ, καὶ πατάξουσιν ἐν ¹¹ θαλάσσῃ κύματα, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βᾶθῃ ποταμῶν, καὶ ἀφαιρε- ¹² θήσεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περαιρεθήσεται. ¹² καὶ ¹² 12 κατισχύσω αὐτούς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακου- ¹³ χήσονται, λέγει κύριος.

XI.

Διάνοξον ὁ Λίβανος τὰς ῥύρας σου, καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου. ² ὀλουξάτω πῖτος, διότι πέπτωκε κέδρος, ὅτι μεγάλως μεγιστάνες ἔτα- ² λαιπώρησαν· ὀλολύξατε δρύες τῆς Βασανίτιδος, ὅτι κατεσπάσθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος. ³ φωνὴ ἤρηνούτων ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη ³ αὐτῶν· φωνὴ ὠρυομένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκε τὸ φρύαγμα τοῦ Ἰορ- ⁴ δάνου. ⁴ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς, ⁵ ⁵ ὃ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ ⁶ ἔλεγον Εὐλογητὸς κύριος, καὶ ἡ πεπλουτήκαμεν· καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ ⁷ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς. ⁶ διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέντι ἐπὶ τοὺς κατοί- ⁸ κούντας τὴν γῆν, λέγει κύριος· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους, ⁹ ἕκαστον εἰς χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατα- ¹⁰ κόψουσι τὴν γῆν, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν. ⁷ καὶ ποιμανῶ τὰ ⁷ πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς τὴν Χαναανίτην· καὶ λήψομαι ἐμαυτῷ δύο ῥάβδους, τὴν μὲν μίαν ἐκάλεσα κάλλος, καὶ τὴν ἐτέραν ἐκάλεσα σχοίνισμα, καὶ ποι- ⁸ मानῶ τὰ πρόβατα. ⁸ καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἐνί, καὶ βαρυν- ⁹ θήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπωρύνοντο ἐπ' ¹⁰ ἐμέ. ⁹ καὶ εἶπα Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς· τὸ ἀποθνήσκον ἀποθνήσκειτω, καὶ τὸ ἐκ- ¹¹ ⁹ λείπον ἐκλιπέτω, καὶ τὰ καταλόιπα κατεσθιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ ¹² πλησίον αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ λήψομαι τὴν ῥάβδον μου τὴν καλὴν, καὶ ἀπορρίψω ¹¹ αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην πρὸς πάντας τοὺς ¹² λαούς. ¹¹ καὶ διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γινώσκονται οἱ Χα- ¹³ ¹¹ ναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενά μοι διότι λόγος κυρίου ἐστίν. ¹² καὶ ἔρῳ ¹² ¹² πρὸς αὐτούς Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστίν, δότε τὸν μισθόν μου ἢ ἀπείπασθε· ¹³ ¹³ καὶ ἔσθηται τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς. ¹⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ ¹⁴ ¹³ 13 Κάθες αὐτούς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψομαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ¹⁵ ¹⁴ 14 ἐδοκιμάσθη ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον ¹⁵ ¹⁵ 15 αὐτούς εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον. ¹⁶ καὶ ἀπέδριψα τὴν ῥάβδον ¹⁶ ¹⁶ 16 τὴν δευτέραν, τὸ σχοίνισμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατάσχεσιν ἀνὰ μέσον ¹⁷ ¹⁷ 17 Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον Ἰσραὴλ. ¹⁸ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἔτι λάβε σεαυτῷ ¹⁸ ¹⁸ 18 σκεὺν ποιμενικὰ ποιμένος ἀπείρου. ¹⁹ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ποιμένα ἐπὶ ¹⁹ ¹⁹ 19

7. οφεται κ. ευφρανθησεται ... αυτων η καρδια 8. *om διοτι λυτρ. αυτους, **add ante και εισδεξ. α. 9. αυτ. εν αλληλοις ... και εκθρεψ. 11. ξηρανθησονται XI. 6. κυριος παντοκρατωρ ... εξελουμαι 7. χανανι- τιν ... ληψομαι ... την μιαν 9. εκλειπετω 10. ληψομαι 14. διασκε- δασθησονται ... om μοι 12. δοτε στησαντες τον 13. και σκεψαι αυτο ει ... εις οικον 14. διασκ. την διαθηκην μου ανα ... τον ισραηλ 15. σκευος ποιμαινος απειρου ποιμαινικα

τὴν γῆν, τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψῃται, καὶ τὸ ἐσχορπισμένον οὐ μὴ ζητήσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσῃται, καὶ τὸ ὀλόκληρον οὐ μὴ κατευ-
 17 ἔκστρέψει. ¹⁷ ὧ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια, καταλελοιπότες τὰ πρόβατα·
 μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ·
 ὁ βραχίον αὐτοῦ ξηραίνεται ξηρανθήσεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ
 ἐκτυφλούμενος ἐκτυφλωθήσεται.

XII.

Λήμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, λέγει κύριος, ἐκτείνων οὐρανόν,
 2 καὶ θεμελιῶν γῆν, καὶ πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ. ² Ἰδοὺ ἐγὼ τί-
 3 νημι τὴν Ἱερουσαλήμ ὡς πρόβυρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ
 3 ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. ³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἱερουσαλήμ λίθον καταπατούμενον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι·
 4 πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμπαίξεται, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ’
 4 αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντο-
 κράτωρ, πατάξω ἔπνον ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παρα-
 φρονήσει, ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον Ἰούδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πάντας
 5 τοὺς ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει. ⁵ καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλιάρχοι
 Ἰούδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Εὐρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου-
 6 σαλήμ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν. ⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι
 τοὺς χιλιάρχους Ἰούδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν ξύλοις, καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν
 7 καλᾷ, καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαούς
 7 κυκλόθεν, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλήμ ἔτι καὶ ἑαυτὴν ἐν Ἱερουσαλήμ. ⁷ καὶ
 σώσει κύριος τὰ σκηνώματα Ἰούδα καὶ ὡς ἀπ’ ἀρχῆς, ὅπως μὴ μεγαλύνῃται
 καύχημα οἴκου Δαυὶδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικοῦντων Ἱερουσαλήμ ἐπὶ τὸν
 8 Ἰούδα. ⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοι-
 κούντων Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
 ὡς Δαυὶδ, ὁ δὲ οἶκος Δαυὶδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγγελος κυρίου ἐνώπιον αὐ-
 9 τῶν. ⁹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζητήσω ἐξῆραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐρχό-
 10 μενα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ¹⁰ καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοι-
 κούντας Ἱερουσαλήμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ· καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς Jo. 10,
 11 μὲ ἀνδ’ ὧν κατωρχήσαντο, καὶ κόψονται ἐπ’ αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ’ ἀγα-
 11 πητῷ, καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνῃν ὡς ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ. ¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ἱερουσαλήμ ὡς κοπετὸς βρώνος ἐν
 12 πεδίῳ ἐκκοπτομένου, ¹² καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλὰς· φυλὴ οἴκου
 Δαυὶδ καὶ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Νάθαν
 13 καὶ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς· ¹³ φυλὴ οἴκου Λευὶ καὶ
 ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς· φυλὴ τοῦ Σμεὼν καὶ ἑαυ-
 14 τὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς. ¹⁴ πᾶσαι αἱ ὑπολειμμέναι φυλαί,
 φυλὴ καὶ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ἑαυτάς.

16. το διεσχορπισμενον ... εκτριψει 17. και οι καταλελοιποτες ... ο
 οφθ. αυτ. ο δεξ. XII. 1. πνευμα αυτου εν 2. και εσται περ. 6. om
 in fine εν ιερουσαλημ 7. και δωσει κυριος ... επαρχεις ... ιουδαν 8. ως
 οικος δαυιδ omissis ο δε οικ. δαυιδ 9. του εξαιρει ... επερχομενα 10.
 επ αυτους κοπετον ως επ αγαπητον ... om τω 12. post φυλας φυλας add
 φυλη φυλη καὶ εαυτην· και αι γυναικες αυτων καὶ εαυτας ... pro δαυιδ
 * habuisse vdr ναθαν 13. λευει 14. πασαι αι φυλαι αι υπολελ.

XIII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανογόμενος τῷ οἴκῳ Δαυὶδ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν μετακίνησιν καὶ εἰς τὸν χωρισμόν ² καὶ ² ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος Σαβαώθ, ἐξολοθρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι αὐτῶν ἔσται μνεία· καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρώ ἀπὸ τῆς γῆς. ³ καὶ ἔσται ³ ἐάν προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι, καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννησάντες αὐτόν Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδὴ ἑλάλησας ἐπ' ὀνόματι κυρίου· καὶ συμποδοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. ⁴ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁴ κατατρίβονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὀράσεως αὐτοῦ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδύσονται δέβρον τριχίνην ἀντ' ὧν ἐψεύσαντο. ⁵ καὶ ἐρεῖ ⁵ Οὐκ εἰμὶ προφήτης ἐγώ, διότι ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέ με ἐκ νεότητός μου. ⁶ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν Τί αἶ ⁶ πληγαὶ αὐταὶ ἀνὰ μέσον τῶν χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ Ἄς ἐπλήγῃν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου. ⁷ ῥομφαία ἐξεγέρῃται ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπὶ ἄνδρα ⁷ πόλιν μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξαι τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσσετε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τοὺς μικροὺς. ⁸ καὶ ἔσται ⁸ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη αὐτῆς ἐξολοθρεύσῃσεται καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ· ⁹ καὶ διάξω τὸ τρίτον διὰ πυ- ⁹ ρός, καὶ πυρώσω αὐτοὺς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον· αὐτὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, καὶ γὰρ ἐπακούσονται αὐτῷ, καὶ ἐρῶ Λαὸς μου οὗτός ἐστι, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ Θεός μου.

XIV.

Ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται κυρίου, καὶ διαμερισθῇσονται τὰ σκυλά σου ἐν σοί. ² καὶ ἐπισυναῖξαι πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἀλώ-
σεται ἡ πόλις καὶ διαρπαγῇσονται αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθῇσονται,
καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ
λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολοθρευθῶσιν ἐκ τῆς πόλεως. ³ καὶ ἐξελεύσεται κύριος καὶ
παρὰτάξεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις, καθὼς ἡμέρα παρὰτάξεως αὐτοῦ ἐν
ἡμέρᾳ πολέμου. ⁴ καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ
ὄρος τῶν ἑλαιῶν τὸ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ ἐξ ἀνατολῶν· καὶ σχισθῇσεται τὸ
ὄρος τῶν ἑλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν, χάος μέγα
σφῶδρα· καὶ κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν βορρᾶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐ-
τοῦ πρὸς νότον. ⁵ καὶ φραχθῇσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἐγκολη-
σῇσεται φάραγξ ὀρέων ἕως Ἰασόδ, καὶ ἐμφραχθῇσεται καθὼς ἐνεφράγη ἐν
ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὄζιου βασιλέως Ἰουδά· καὶ ἦξει
κύριος ὁ θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἄγιοι μετ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς, καὶ ψύχη καὶ πάγος. ⁷ ἔσται μίαν ἡμέραν, καὶ ἡ ἡμέρα

XIII. 4. εν τῷ οἰκῷ ... ραντισμον pro χωρισμον 2. οἱ σαβαωθ ... ἐξολοθρευσω ... ἐσται αὐτῶν 3. ante ου ζηση add εν τῷ προφητευνει αὐτον ... εν ονοματι 5. ab ἀνθρωπος ad ἀνθρωπος transilit 6. του ἀγαπητου μου 7. ἐπι τον ποιμαйна μου x. ἐπ ἀνδρα πολ. αὐτου ... παταξον τον ποιμενα· και διασκορπισθησονται τα πρ. της ποιμενης ... ποιμενας pro μικρους 8. και ἐσται εν τη ημερα ἐκείνη λεγει κυριος ... ἐξολοθρευθησεται 9. και ἐγὼ ἐπαχ. XIV. 4. του κυριου 2. ἐξολοθρευσωσιν 3. καθως ημεραι 4. ab ελαιων ad ελαιων transilit ... ανατολας, και το ημισυ αὐτου προς θαλασσαν ... προς βορραν 5. και ἐμφραχθησεται παραγῆ ορειων μου ... ορειων εως ἀσαηλ ... οἱη και ἐμφραχθησεται ... του σεισμου 6. οἱη και ἐσται ab initio ... ψυχος 7. ἐσται μια ημερα

ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ, καὶ πρὸς ἐσπέραν ἔσται
 8 φῶς. ⁸ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλήμ, τὸ ἥμισυ
 αὐτοῦ εἰς τὴν βάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν βάλασσαν
 9 τὴν ἐσχάτην, καὶ ἐν θέρει καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως. ⁹ καὶ ἔσται κύριος εἰς
 βασιλεία ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἰς, καὶ τὸ
 10 ὄνομα αὐτοῦ ἐν, ¹⁰ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ Γαβὲ ἕως
 Ῥεμμὼν κατὰ νότον Ἱερουσαλήμ. Ῥαμὰ δὲ ἐπὶ τόπου μενεῖ, ἀπὸ τῆς πύλης
 Βενιαμὴν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης, ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν
 11 καὶ ἕως τοῦ πύργου Ἀναμεθλ, ἕως τῶν ἀποληνίων τοῦ βασιλείως ¹¹ κατοική-
 σουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνάστημα οὐκ ἔσται ἐτι, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλήμ πε-
 12 ποιότως. ¹² καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαοὺς
 ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· τακῆσονται αἱ σάρκες αὐτῶν ἐστηκότων
 ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ῥυθίσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐ-
 13 τῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακῆσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. ¹³ καὶ ἔσται ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις κυρίου μεγάλη ἐπ' αὐτούς· καὶ ἐπιλήψονται ἕκα-
 στος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακῆσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς
 14 τὴν χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ Ἰουδας παρατάσσεται ἐν Ἱερουσαλήμ,
 καὶ συνάξει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν, χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ
 15 ἱματισμὸν εἰς πληθὺς σφόδρα. ¹⁵ καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις τῶν ἵππων καὶ
 τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμηλίων καὶ τῶν ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν
 16 ὄνων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις, κατὰ τὴν πτώσιν ταύτην. ¹⁶ καὶ ἔσται
 ὅσοι ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Ἱερουσα-
 17 λήμ, καὶ ἀναβήσονται κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παν-
 τοκράτορι καὶ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. ¹⁷ καὶ ἔσται ὅσοι
 ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς Ἱερουσαλήμ τοῦ προσ-
 18 κυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται.
 18 ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ μηδὲ ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ τούτους ἔσται ἡ
 πτώσις ἣν πατάξει κύριος πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι
 19 τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. ¹⁹ αὕτη ἔσται ἡ ἁμαρτία Αἰγύπτου καὶ ἡ ἁμαρ-
 20 τία πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅς ἂν μὴ ἀναβῇ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπη-
 20 γίας. ²⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ
 κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἔσονται οἱ λέβητες ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι
 21 πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου· ²¹ καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ
 ἐν τῷ Ἱουδᾷ ἅγιος τῷ κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἤξουσι πάντες οἱ θυσιάζον-
 τες καὶ λήψονται ἐξ αὐτῶν καὶ ἐψήσουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἔσται Χανανα-
 ῖος ἐτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

7. νύξ, πρὸς 8. αερεῖ 40. κυκλῶν ... γαβεε ... βενιαμειν εως της
 πυλης της ... και εως των υποληνιων 41. κατοικουσιν ε. α. και ουκ εσται
 α. ετι 42. post εστηκοτων add αυτων ... απο των οπων 43. επ αυτους
 μεγαλη ... επιλημψεται ... συνπλακησεται ... προς χειρα 44. και ο ιου-
 δας 45. om και ab initio 46. οσοι αν καταλημφωσιν ... εορταζειν
 47. αναβωσιν εκει 48. ελθῃ εκει, επι τουτοις εσται ... ην κυριος παταξει
 κυριος (sic) ... οσα εαν 49. αυτη εστιν ... οσα εαν μη α. του εορτ. 20.
 οι λεβ. 21. αγιον ... λημψονται ... χαναν. ουκειτι

Subscriptio: Ζαχαρίας ια

Μ Α Λ Α Χ Ι Α Σ.

I.

Αἴψα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ· ²ἤσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν. ²ἠγάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος· καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ²ἠγάπησας ἡμᾶς; οὐκ ἀδελφός ἦν Ἡσαΐ τοῦ Ἰακώβ, λέγει κύριος, καὶ ἠγά-
 Ro. 9, 13. πησα τὸν Ἰακώβ, ³τὸν δὲ Ἡσαΐ ἐμίσησα, καὶ ἔταξα τὰ ὅρια αὐτοῦ εἰς ³ἀφανισμόν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δώματα ἐρήμου; ⁴διότι ἐρεῖ Ἡ ⁴
⁵Ἰδουμαία κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοικοδομήσωμεν τὰς ἐρή-
 μους. τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Αὐτοὶ οἰκοδομήσουσι, καὶ ἐγὼ κατα-
 στρέψω· καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς ὄρια ἀνομίας, καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέ-
 τακται κύριος ἕως αἰῶνος. ⁵καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄφονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε ⁵
⁶Ἐμεγαλύνῃ κύριος ὑπεράνω τῶν ὀρίων τοῦ Ἰσραὴλ. ⁶οὐκ ἔσθ' ὃς δοξάζει πατέρα, ⁶
 καὶ δοῦλος τὸν κύριον ἑαυτοῦ. καὶ εἰ πατήρ εἰμι ἐγώ, ποῦ ἔστιν ἡ δόξα μου; ⁷καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγώ, ποῦ ἔστιν ὁ φόβος μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ.
 ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ἐφαυλίσα-
 μεν τὸ ὄνομά σου; ⁷προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἡλισγη- ⁷
 μένους, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ἡλισγήσαμεν αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Τρά-
 πεξα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιμώμενα ἐξουδενώσατε. ⁸διότι ἐὰν ⁸
 προσαγάγητε τυφλὸν εἰς θυσίας, οὐ κακόν; καὶ ἐὰν προσαγάγητε χωλὸν ἢ
 ἄβρωστον, οὐ κακόν; προσάγαγε δὴ αὐτῷ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ προσδέξεται
 σε, εἰ λήφεται πρόσωπόν σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹καὶ νῦν ἐξελά- ⁹
 σκεσθε τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ δεήσητε αὐτοῦ· ἐν χειρὶν ὑμῶν
 γέγονε ταῦτα· εἰ λήψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
¹⁰διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται θύραι, καὶ οὐκ ἀνάψεται τὸ θυσιαστή- ¹⁰
 ρίόν μου θωρεάν· οὐκ ἔστι μου θέλημα ἐν ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ,
 καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν. ¹¹διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ¹¹
 καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ
 θυσίαμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθάρ· διότι μέγα τὸ ὄνομά
 μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹²ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν ¹²
 τῷ λέγειν ὑμᾶς Τράπεξα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιμώμενα ἐξου-
 δένονται βρώματα αὐτοῦ. ¹³καὶ εἶπατε Ταῦτα ἐκ κακοπαθείας ἐστὶ. καὶ ἐξε- ¹³
 φύσασα αὐτά, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἰσφέρετε ἄρπάγματα καὶ τὰ
 χωλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα· καὶ ἐὰν φέρητε τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι αὐτά
 ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁴καὶ ἐπικατάρatos ὅς ἦν ¹⁴
 δυνατός, καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν, καὶ εὐχή αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ,
 καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι βασιλεὺς μέγας ἐγώ εἰμι, λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔθνεσι.

II.

Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἱερεῖς. ²ἐὰν μὴ ἀκούσητε, καὶ ²
 ἐὰν μὴ θῇσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου,

Inscriptio: μαλαχίας β

I. 3. εἰς δοματα 4. τας ηρημωμενας 6. τον κυρ. αυτου 7. τα επι-
 τιμ. βρωματα εξουδενωμενα 8. εἰς θυσίαν ... δη αυτο τω ... προσδεξ.
 αυτο, εἰ λημψεται 9. λημψομαι 10. θελ. επ υμιν 11. ηλιου εως ...
 θυμ. προσαγαγετε επι τω 12. εξουδενωνται 13. *εἰσφερετε ... τα αρπα-
 γματα ... om την 14. υπηρχεν αυτω εν τω ποιμνιω αρσεν ... μεγας βα-
 σιλευς II. 2. υπακουσητε

λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὴν κατάραν, καὶ ἐπι-
καταράσσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ καταράσσομαι αὐτήν· καὶ διασκεδάσω
τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν
3 καρδίαν ὑμῶν. ³ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὥμον, καὶ σκορπιῶ ἔνυστρον ἐπὶ
τὰ πρόσωπα ὑμῶν, ἔνυστρον ἐορτῶν ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό·
4 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν ταύ-
την, τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Λευίτας, λέγει κύριος παντοκρά-
5 τωρ. ⁵ ἢ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης, καὶ ἔδωκα
αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαι με καὶ ἀπὸ προσώπου ὀνόματός μου στέλλεσθαι
6 αὐτόν. ⁶ νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὗρέθη
ἐν χεῖρεσιν αὐτοῦ· ἐν εἰρήνῃ κατευθύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ, καὶ πολ-
7 λούς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας. ⁷ ὅτι χεῖλη ἱερῶς φυλάσσεται γινώσιν, καὶ νό-
μον ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ, διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορός
8 ἐστιν. ⁸ ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνετε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἡσπενήσατε πολλοὺς ἐν νόμῳ,
9 διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ Λευί, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ καὶ γὰρ δέ-
δωκα ὑμᾶς ἐξουθενωμένους καὶ ἀπερρίμμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀνθ'
ῶν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδοὺς μου ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν
10 νόμῳ. ¹⁰ οὐχὶ πατήρ εἰς πάντων ὑμῶν; οὐχὶ θεὸς εἰς ἕκτισεν ὑμᾶς; τί ὅτι
ἐγκατελείπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλώσαι τὴν διαθήκην τῶν
11 πατέρων ὑμῶν; ¹¹ ἐγκατελείψθη Ἰούδας, καὶ βδελύγμα ἐγένετο ἐν τῷ
Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, διότι ἐβεβήλωσεν Ἰούδας τὰ ἅγια κυρίου, ἐν
12 οἷς ἠγάπησε, καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς ἄλλοτρίους. ¹² ἐξολοθρεῖται κύριος
τὸν ἀνθρώπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα, ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων
13 Ἰακώβ καὶ ἐκ προσαγόντων ὕσιαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. ¹³ καὶ ταῦτα
ἂ ἐμίσουν ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ ὕψιστόν κυρίου καὶ κλαυθμῷ
καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. ἔτι ἅξιον ἐπιβλέψαι εἰς ὕψιστον ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ
14 τῶν χειρῶν ὑμῶν; ¹⁴ καὶ εἶπατε Ἐνεκεν τίνος; ὅτι κύριος διεμαρτύρατο
ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός σου, ἦν ἐγκατέλειπες, καὶ
15 αὐτὴ κοινωνῶς σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου. ¹⁵ καὶ οὐ καλὸν ἐποίησε; καὶ
ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ. καὶ εἶπατε Τί ἄλλο ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεός;
καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκατα-
16 λήψης. ¹⁶ ἀλλὰ ἔην μισήσας ἐξαποστείλης, λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ,
καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ
17 φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε, ¹⁷ οἱ παροξύναν-
τες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι παρωξύναμεν αὐτόν;
ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Πᾶς ποιῶν πονηρόν, καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς
αὐτοὺς εὐδόκησε· καὶ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης;

III.

Ἰδοὺ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου Μι. 11,
μου, καὶ ἐξαίφνης ἦξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ ¹⁰
ἄγγελος τῆς διαθήκης ὃν ὑμεῖς θέλετε· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος παντοκρά- ¹⁰
I.c. 7, 27

3. ενυστρ. εορτης υμ., κ. λημψομαι υμ. επι το 4. διοτι εγω κυριος
5. του ονοματος 8. πολλους ησπενησατε ... και διεφθειρα ... λευει 9. και
εγω ... αλλ 10. ουχι θεος εις εκτ. υμ. ουχι πατ. εις π. υμων ... εγκα-
τελειπετε 12. εξολοθρευσει ... προσαγαγοντων ... ομι τω 14. ενεκα ...
ο κυριος sine οτι ... εγκατελειπες 15. ουκαλλος pro ου καλον ... υπο-
λιμμα ... εγκαταλειπης 16. αλλ εαν ... κυρ. ο θ. ο παντοκρατωρ θεος
ισραηλ ... εγκαταλειπεται 17. οι παροξυνοντες ... παροξυναμεν (ilem ed.
rom. sed calamo corr. ω) ... ομι αυτον III. 4. Ιδου εγω ... ναον αυτου

τωρ. ² καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ 2
 ὀπτασίᾳ αὐτοῦ; διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτηρίου καὶ ὡς ποῖα
 πλυνόντων. ³ καθιεῖται χωνεύων καὶ καθαρῖζων ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ 3
 χρυσίον, καὶ καθαρῖσει τοὺς υἱοὺς Λευὶ καὶ χεεῖ αὐτοὺς ὥσπερ τὸ χρυσίον
 καὶ τὸ ἀργύριον· καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ,
⁴ καὶ ἀρέσει τῷ κυρίῳ θυσία Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ κατ'ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ 4
 αἰῶνος καὶ κατ'ὡς τὰ ἔτη τὰ ἐμπροσθεν. ⁵ καὶ προσάξω πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει, 5
 καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχὺς ἐπὶ τὰς φαρμακοὺς καὶ ἐπὶ τὰς μοιχαλίδας καὶ
 ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντάς τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας
 μισθὸν μισθωτοῦ καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν καὶ τοὺς κονδυλίζοντας
 ὀρφανούς καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας κρίσιν προσηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους
 με, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁶ διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἤλ- 6
 λοίωμαι. ⁷ καὶ ὑμεῖς οἱ υἱοὶ Ἰακώβ οὐκ ἀπέχεσθε ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πα- 7
 τέρων ὑμῶν, ἐξεκλίνετε νόμιμά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε. ἐπιστρέψατε πρὸς
 μέ, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἶπατε
 Ἐν τίνι ἐπιστρέψομεν; ⁸ μή τι περνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι ὑμεῖς περνί- 8
 ζετέ με. καὶ ἐρεῖτε Ἐν τίνι ἐπτερνίσαιμέν σε; ὅτι τὰ ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρ-
 χαὶ μεθ' ὑμῶν εἰσὶν. ⁹ καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ ὑμεῖς 9
 περνίζετε. τὸ ἔτος συνετελέσθη, ¹⁰ καὶ εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς 10
 τοὺς θησαυρούς, καὶ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἐπιστρέψατε
 δὴ ἐν τούτῳ, λέγει κύριος παντοκράτωρ· ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταρ-
 βάκτας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκχεῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἕως τοῦ ἰκανωθῆναι.
¹¹ καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρώσιν, καὶ οὐ μὴ διαφθείρω ὑμῶν τὸν καρπὸν 11
 τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγει κύριος
 παντοκράτωρ. ¹² καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔσθνη, διότι ἔσεσθε ὑμεῖς 12
 γῇ θελητῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹³ ἐβαρύνετε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν, 13
 λέγει κύριος, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ σοῦ; ¹⁴ εἶπατε Μάταιος 14
 ὁ δουλεύων θεῷ, καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ
 διότι ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸ προσώπου κυρίου παντοκράτορος; ¹⁵ καὶ νῦν 15
 ἡμεῖς μακαρίζομεν ἄλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποιοῦντες ἄνομα,
 καὶ ἀντέστησαν τῷ θεῷ καὶ ἐσώθησαν. ¹⁶ ταῦτα κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι 16
 τὸν κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ προσέσχε κύριος καὶ εἰσῆ-
 κουσε, καὶ ἔγραψε βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν
 κύριον καὶ εὐλαβουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἔσονται μοι, λέγει κύριος 17
 παντοκράτωρ, εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν, καὶ αἰρετιῶ αὐτοὺς
 ὃν τρόπον αἰρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύοντα αὐτῷ. ¹⁸ καὶ 18
 ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος θεῷ καὶ τοῦ μὴ δουλεύοντος.

IV.

Διότι ἰδοὺ ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος, καὶ φλέξει (3, 19) ¹
 αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄλλογενεῖς καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα κα-
 λάμη, καὶ ἀνάψει αὐτούς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη, λέγει κύριος παντοκράτωρ,

2. και τις pro η τις 3. και καθιεται ... και χει αυτ. ως το αργυρ.
 x. ωςπερ το χρυσ. 5. προσάξω υμας 6. om και 7. om οι ... απεσχεσθε
 ... επιστραφητε ... επιστρεψωμεν 8. ει pro μη τι ... και ειπατε Εν τ.
 επτερνικαμεν σε 10. εκφορεια ... και εν τω οικω αυτου εσται η διαρπ.
 αυτου ... καταραχτας ... υμιν τ. ευλ. μου 11. υμιν την βρωσιν ... δια-
 φθειρω ... ασθενησει η αμπ. υμων η εν αγρω 12. *om και 14. αυτου,
 διοτι 15. om παντες ... ανομα, αντεστησαν θεω 16. ελαλησαν 18. αδι-
 κου pro ανομου ... τω θεω IV. 1. ημερα κυριου

- 2 ⁽²⁰⁾ καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. ² καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἥσας ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ· καὶ ἐξελεύσεσθε καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀνεί-
 3 ⁽²¹⁾ μένα. ³ καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν
 4 ⁽²²⁾ ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁴ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἡλίαν τὸν Θεσβίτην πρὶν ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου
 5 ⁽²³⁾ τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, ⁵ ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν· ¹⁷ I.c. 1, καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἔλθῃ καὶ πατάξῃ τὴν· ¹¹ Ml. 11, 17.
 6 ⁽²⁴⁾ γῆν ἄρδην. ⁶ μνησθήτι νόμου Μωσῆ τοῦ δούλου μου, καὶ ὅτι ἐνετειλάμην ^{11, 17, 18} αὐτῷ ἐν Χωρὴβ πρὸς πάντα τὸν Ἰσραὴλ προετάγματα καὶ δικαιώματα.

2. περυξιν αυτων ... σκισσατε (σκιρτησατε?) 3. καταπατησατε 4. αποστελλω ... ελθειν ημεραν 6. μωυση

Subscriptio: προφητης· αγγελος· μαλαχιας ιβ

I.

"Ὅρασις τὴν εἶδεν Ὑσαῖας υἱὸς Ἀμώς, ἣν εἶδε κατὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ
 κατὰ Ἱερουσαλὴμ, ἐν βασιλείᾳ Ὁξείου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου
 οὗ ἐβασίλευσαν τῆς Ἰουδαίας. ² ἤκουε οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου γῆ, ὅτι κύριος ²
 ἐλάλησεν. υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν. ³ ἔγνω βοὺς τὸν ³
 κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτιν τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω,
 καὶ ὁ λαὸς με οὐ συνῆκεν. ⁴ οὐαὶ ἔθνος ἀμαρτωλόν, λαὸς πλήρης ἀμαρτιῶν, ⁴
 σπέρμα πονηρόν, υἱοὶ ἀνομοί· ἐγκατελίπατε τὸν κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν
 ἄγιον τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ τί ἔτι πληγὴν προστιθέντες ἀνομίαν; πᾶσα κεφαλὴ εἰς ⁵
 πόνον, καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην· ⁶ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν ἐν ⁶
 αὐτῷ ὁλοκληρία, οὔτε τραῦμα οὔτε μῶλωψ οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα· οὐκ
 ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι οὔτε ἔλαιον οὔτε καταδέσμους. ⁷ ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, ⁷
 αἱ πόλεις ὑμῶν πυρκαϊστοὶ· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἄλλοτριαι κατε-
 σθίουσιν αὐτήν, καὶ ἡρήμυται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἄλλοτριῶν. ⁸ ἐγκα- ⁸
 ταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ Σιών ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυ-
 λάκειον ἐν σικυράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη. ⁹ καὶ εἰ μὴ κύριος Σαβαώθ ⁹
 ἐγκατελίπειν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν
 ὠμοιωθῆμεν. ¹⁰ ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄρχοντες Σοδόμων· προσέχετε νόμον ¹⁰
 θεοῦ, λαὸς Γομόρρας. ¹¹ τί μοι πλήθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν; λέγει κύριος· πλή- ¹¹
 ρης εἰμι ὁλοκαυτωμάτων κριῶν, καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ τρά-
 γων οὐ βούλομαι, ¹² οὐδ' ἂν ἔρχησθε ὀφθῆναι μοι. τίς γὰρ ἐξεζητήσε ταῦτα ¹²
 ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν τὴν αὐλήν μου ¹³ οὐ προσθήσεσθε· ἐὰν φέρητε ¹³
 σπεμίδαίον, μάταιον· θυμίαμα, βδέλυγμα μοὶ ἐστί· τὰς νομηνίας ὑμῶν καὶ
 τὰ σαββατα καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι· νηστείαν καὶ ἀργίαν ¹⁴ καὶ ¹⁴
 τὰς νομηνίας ὑμῶν καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχὴ μου· ἐγενήθητέ μοι
 εἰς πλησμονήν, οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν. ¹⁵ ὅταν ἐκτείνητε τὰς χεῖ- ¹⁵
 ρας, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν
 δέξιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν, αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. ¹⁶ λού- ¹⁶
 σασθε, καθαροὶ γένεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέ-
 ναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου· παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, ¹⁷ μάψετε ¹⁷
 καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ρύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀφρῶν καὶ
 δικαιοσύνην χήραν, ¹⁸ καὶ δεῦτε διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος· καὶ ἐὰν ὥσιν ¹⁸
 αἱ ἀμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοὺν, ὡς χιόνα λευκανῶ, ἐὰν δὲ ὥσιν ὡς κόκ-
 κινον, ὡς ἔριον λευκανῶ. ¹⁹ καὶ ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ ¹⁹
 τῆς γῆς φάγεσθε· ²⁰ ἐὰν δὲ μὴ θέλητε μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ²⁰
 ὑμᾶς κατέδετα· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. ²¹ πῶς ἐγένετο πόρνη ²¹
 πόλις πιστὴ, Σιών πλήρης κρίσεως; ἐν ᾗ δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν
 δὲ φονεατὴ. ²² τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀδόκιμον· οἱ κάπηλοι οὖν μίσγουναι τὸν ²²
 οἶνον ὕδατι· ²³ οἱ ἄρχοντές σου ἀπειθοῦσι, κοινωνοὶ κλεπτῶν, ἀγαπῶντες ²³
 δῶρα, διώκοντες ἀνταποδόμα, ὀφρῶνοις οὐ κρίνοντες καὶ κρίσιν χηρῶν οὐ

Inscriptio: ησαιας προφητης ιγ

I. 1. οξίου ... αχας 4. εγκατελείπετε 6. απο π. ε. κεφ. cum antecdd. conjg. ... om ουκ εστ. ε. α. ολοκληρια 9. εγκατελειπεν ... εγεννηθημεν ... ομοιωθημεν 14. τι εμοι 13. φερητε μοι 14. ed. gotm. σεμιδαλιν, ματαιον θυμιαμα, βδελυγμα ... αργειαν 15. τας χειρ. εκτειν. προς με 18. κ. δ. και διελεγχθ. 19. θελετε 22. αδοκιμον· αι πολεις υμων πυρκαυστοι· οι 23. κρισ. γηρας

24 προσέχοντες. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ δεσπότης Σαβαώθ Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες Ἰσραὴλ· οὐ παύσεται γὰρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις, καὶ
 25 κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω. ²⁵ καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ
 26 πυρώσω εἰς κατάρσιν, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω, καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνό-
 27 μους ἀπὸ σοῦ. ²⁶ καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτὰς σου ὡς τὸ πρότερον, καὶ τοὺς
 28 συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιο-
 29 σύνης, μητρόπολις πιστῇ Σιών. ²⁷ μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλω-
 30 σία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης. ²⁸ καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ
 29 ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγκαταλιπόντες τὸν κύριον συντελεσθήσονται. ²⁹ διότι
 30 αἰσχυνθήσονται ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ ἡσχύνθησαν
 31 ἐπὶ τοῖς κήποις ἃ ἐπεσύμηναν. ³⁰ ἔσονται γὰρ ὡς τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα
 31 φύλλα, καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων. ³¹ καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς
 καλὰμη στιππύου, καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ὡς σπινθήρες, καὶ κατακαυθήσονται
 οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

II.

Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς περὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ
 2 περὶ Ἱερουσαλήμ. ² ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὅρος κυ-
 3 ρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ' ἄκρου τῶν ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται ὑπεράνω
 3 τῶν βουνῶν, καὶ ἤξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη. ³ καὶ πορεύσονται ἔθνη
 4 πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον
 5 τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν
 4 αὐτῇ. ἐκ γὰρ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ. ⁴ καὶ
 5 κρινεῖ ἀνὰ μέσον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξελέγξει λαὸν πολὺν· καὶ συγκόψουσι τὰς
 6 μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐ λή-
 7 ψεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μάζωσιν ἔτι πολεμεῖν. ⁵ καὶ νῦν,
 8 ὁ οἶκος Ἰακώβ, δεῦτε πορευσόμεν τῷ φωτὶ κυρίου. ⁶ ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν
 9 αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐ-
 7 τῶν κληδονισμῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη
 8 αὐτοῖς. ⁷ ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, καὶ οὐκ ἦν
 9 ἀριμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀρι-
 8 μὸς τῶν ἀρμάτων αὐτῶν. ⁸ καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων
 9 τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δόκτυλοι αὐτῶν. ⁹ καὶ
 10 ἔκυψεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώθη ἀνὴρ, καὶ οὐ μὴ ἀνῆσω αὐτούς. ¹⁰ καὶ
 11 νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ
 12 φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι
 11 τὴν γῆν. ¹¹ οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κυρίου ὑψηλοί, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός· καὶ
 12 ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
 13 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹² ἡμέρα γὰρ κυρίου Σαβαώθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ ὑπερήφα-
 14 νον, καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, καὶ ταπεινωθήσονται, ¹³ καὶ ἐπὶ
 15 πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον
 16 βελάνου Βασάν, ¹⁴ καὶ ἐπὶ πᾶν ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλόν,
 17 ¹⁵ καὶ ἐπὶ πάντα ἵπυργον ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλόν, ¹⁶ καὶ ἐπὶ πᾶν
 17 πλοῖον θαλάσσης, καὶ ἐπὶ πᾶσαν θῆαν πλοίων κάλλους. ¹⁷ καὶ ταπεινωθή-
 σεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται ὕβρις τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται

* Αἰρεσ.
6, 15.

24. ο δεσποτ. κυριος ... ισχ. ιερουσαλημ 25. πυρωσω σε ... in f. add
 και παντας υπερηφανους ταπεινωσω 26. δικαιωσυνης 28. εγκαταλειπον-
 τες 29. καταισχυνησονται επι τοις ιδωλοις ... και επαισχυνησονται επι
 τ. κ. αυτων α 31. σπινθηρες πυρος II. 4. ο γενομ. παρα κυριου 2. το
 ορ. του κυριου ... επ ακρων 3. Δευτε αναβωμεν ε. τ. ο. του κυριου 4.
 ελεγξει ... λημφεται επι 5. του ιακωβ 8. η γη αυτων 10. εισελθατε
 14. om υψηλον prius 17. πεσειτε υψος ανθρωπων

κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹⁸ καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψου- 18
 σιν, ¹⁹ εἰς ἐνεγκαντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ 19
 εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς
 δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. ²⁰ τῇ γὰρ ἡμέρᾳ 20
 ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ,
 ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς νυκτερίσι, ²¹ τοῦ ἐξελεῖν εἰς 21
 τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, ἀπὸ προσώ-
 που τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ
 θραῦσαι τὴν γῆν.

III.

Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος Σαβαώθ ἀφελεῖ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ
 τῆς Ἰουδαίας ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσιν, ἰσχὺν ἄρτου καὶ ἰσχὺν ὕδατος, ² γί- 2
 γαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικαστὴν καὶ προφήτην
 καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον ³ καὶ πεντηκόνταρχον καὶ θαυμαστὸν σύμ- 3
 βουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ συνετὸν ἀκροατὴν· ⁴ καὶ ἐπιστήσω νεανί- 4
 σκους ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐμπαῖκται κυριεύσουσιν αὐτῶν. ⁵ καὶ συμπεσεῖται 5
 ὁ λαός, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ·
 πρόκοψι τοῦ παιδίου πρὸς τὸν πρεσβύτερον, ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν ἐντιμον. ⁶ ὅτι 6
 ἐπιληψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
 λέγων Ἰμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς γενοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σέ
 ἔστω. ⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐρεῖ Οὐκ ἔσομαι σου ἀρχηγός· 7
 οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον· οὐκ ἔσομαι ἀρχηγός τοῦ
 λαοῦ τούτου. ⁸ ὅτι ἀνεῖται Ἱερουσαλὴμ καὶ ἡ Ἰουδαία συμπεπτωκε, καὶ αἱ 8
 γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες· διότι νῦν ἐτα-
 πεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν, ⁹ καὶ ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀντέστη αὐ- 9
 τοῖς· τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδόμων ἀνήγγειλαν καὶ ἐνεφάνισαν. οὐαὶ
 τῇ ψυχῇ αὐτῶν, διότι βεβούλευνται βουλὴν πονηράν κατ' ἐκνῶν, ¹⁰ εἰπόντες 10
 Δῆσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχευτος ἡμῖν ἐστὶ· τοῖνυν τὰ γεννήματα τῶν
 ἔργων αὐτῶν φάγονται. ¹¹ οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ· πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν 11
 αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ. ¹² λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶνται ὑμᾶς, 12
 καὶ οἱ ἀπειθοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν. λαός μου, οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλα-
 νῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν. ¹³ ἀλλὰ νῦν κατα- 13
 στήσεται εἰς κρίσιν κύριος, καὶ στήσει εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ· ¹⁴ αὐτὸς 14
 κύριος εἰς κρίσιν ἤξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρ-
 χόντων αὐτοῦ. ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ ἡ ἀρπαγὴ
 τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; ¹⁵ τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου, καὶ τὸ 15
 πρόσωπον τῶν πτωχῶν καταισχύετε; ¹⁶ τάδε λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν ὑψώθη- 16
 σαν αἱ θυγατέρες Σιών, καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν
 ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοὺς
 ποσὶν ἅμα παίζουσαι, ¹⁷ καὶ ταπεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιών. 17
 καὶ κύριος ἀνακαλύψει τὸ στήθος αὐτῶν ¹⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἀφελεῖ 18
 κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσμήτους καὶ
 τοὺς μηνίσκους, ¹⁹ καὶ τὸ κάσμα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν, ²⁰ καὶ 19 20
 τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης, καὶ τοὺς χιλιῶνας καὶ τὰ ψέλια καὶ τὸ
 ἐμπλόκιον καὶ τοὺς δακτυλίσκους καὶ τὰ περιδέξια καὶ τὰ ἐνώτια, ²¹ καὶ τὰ 21

20. om γὰρ ... ἐποίησεν III. 4. ἀπο τῆς ἰουδ. καὶ ἀπο ἱερ. 5. προσ-
 κοψει 6. ἐπιληψεται ... ἡμῶν γενου 7. ερει ἐν τῇ ημ. εκ. 9. οτι βε-
 βουλευνται ... ed. rom. πονηραν, κατ' 10. εἰπαντες ... γεννηματα 12. τὴν
 τριβον 16. καὶ νευμασιν ... πορῖα 17. ἀποκαλυφει 18. τοῦ ἱματ. αὐτ
 καὶ τοὺς κοσμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ἐμπλ. 20. τ. δοξ. αὐτῶν ... καὶ τὰ πε-
 ριδεξ. καὶ τοὺς δακτυλ.

22 περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα, ²² καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν
 23 καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικά, ²³ καὶ τὰ βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ κόκκινα,
 καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυσφασμένα, καὶ ἑρίστρα κα-
 24 τάκιτα. ²⁴ καὶ ἔσται ἀντὶ ὁσμῆς ἡδέας κονιορτός, καὶ ἀντὶ ζώνης σιοινίῳ
 ζώσῃ, καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσοῦ φαλάκρωμα ἔξεις διὰ
 τὰ ἔργα σου, καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφυροῦ περιζώσῃ σάκκον.
 25 ²⁵ καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος ὃν ἀγαπᾷς μαχαίρα πεσεῖται, καὶ οἱ ἰσχύοντες
 26 ὑμῶν μαχαίρα πεσοῦνται καὶ ταπεινωθήσονται. ²⁶ καὶ πενήθουσιν αἱ θῆκαι
 τοῦ κόσμου ὑμῶν, καὶ καταλειφθήσῃ μόνῃ καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ.

IV.

Καὶ ἐπιλήφονται ἑπτὰ γυναῖκες ἀνδρώπου ἐνὸς λέγουσαι Τὸν ἄρτον
 ἡμῶν φαγόμενα, καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμενα, πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν
 2 κεκλήρθῃ ἐφ' ἡμᾶς, ἄφελε τὸν θυμὸν τὸν ἐν ἡμῶν. ² τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπι-
 λάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι
 3 τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραὴλ. ³ καὶ ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιών καὶ τὸ κα-
 ταλειφθὲν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν
 4 ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁴ ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων
 Σιών, καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως καὶ
 5 πνεύματι καύσεως. ⁵ καὶ ἥξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους Σιών καὶ πάντα
 τὰ περικυκλῶ αὐτῆς σκιάσει νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὡς καπνοῦ καὶ φωτὸς πυ-
 6 ρὸς καιόμενου νυκτός, καὶ πάσῃ τῇ δόξῃ σκεπασθήσεται. ⁶ καὶ ἔσται εἰς
 σκιάν ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν σκέπῃ καὶ ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑετοῦ.

V.

Ἄσω δὴ τῷ ἡγαπημένῳ ἄσμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου τῷ ἀμπελῶνι μου.
 2 ἀμπελῶν ἐγενήθη τῷ ἡγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίνῃ. ² καὶ φραγμὸν * Mc
 περιέθῃκα καὶ ἐχαράκωσα, καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον Σωρήκ, καὶ ὠκοδόμησα 12, 1.
 πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὠρυξά ἐν αὐτῷ, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆ-
 3σαι σταφυλήν, καὶ ἐποίησεν ἀκάνθας. ³ καὶ νῦν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ἱερουσα-
 λὴμ καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰουδα, κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνά μέσον τοῦ ἀμπελῶνός
 4 μου. ⁴ τί ποιήσω ἐτι τῷ ἀμπελῶνι μου, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; διότι ἔμεινα
 5 τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν, ἐποίησε δὲ ἀκάνθας. ⁵ νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐγὼ
 ποιήσω τῷ ἀμπελῶνι μου. ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς διαρπα-
 6 γήν, καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα. ⁶ καὶ ἀνήσω
 τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ, καὶ ἀναβήσονται εἰς
 αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθαι· καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι
 7 εἰς αὐτὸν ὑετόν. ⁷ ὁ γὰρ ἀμπελῶν κυρίου Σαβαώθ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
 ἄνθρωπος τοῦ Ἰουδα νεόφυτος ἡγαπημένον· ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν, ἐποίησε
 8 δὲ ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγὴν. ⁸ οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν
 πρὸς οἰκίαν, καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνται
 9 τι· μὴ οἰκίσητε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς; ⁹ ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου Σα-
 βαώθ ταῦτα· ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαί, εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι
 10 καὶ καλαί, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. ¹⁰ οὐ γὰρ ἐργῶνται
 δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσῃ κεράμιον ἐν, καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἔξ ποιήσῃ

23. καὶ τὰ κόκκινα ... σὺν χρυσῷ 24. ὁσμῆς ἰδίας IV. 4. ἐπι-
 λημφονται 2. λάμψει 4. οἱ καὶ πνευμ. καυσεως 5. κ. ὡς φῶτος ...
 νυκτος παση τ. δ. κυριοῦ πασθησεται (sic) 6. οἱ ἀπο sec. V. 4. οἱ
 μου prius 3. σωρηχ ... σταφυλήν, ἐποίησεν δε 3. ἄνθρωπος τοῦ ἰουδα
 καὶ οἱ ἐνοικ. ἐν ἱερ. 5. οἱ ἐγὼ ... διαρπαγὴν pro καταπάτημα 6. κ. οὐ
 μὴ τμηθῇ ... ἀναβήσεται ... ἀκανθα 7. τοῦ ἱερ. ἐστίν 9. οἱ ἐν αὐταῖς

μέτρα τρία. ¹¹ οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρωὶ καὶ τὸ σίκερα διώκοντες, οἱ μέ- 11
νοντες τὸ ὄψε· ὁ γὰρ οἶνος αὐτοὺς συγκαύσει. ¹² μετὰ γὰρ κτεάρας καὶ ψαλ- 12
τηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσι, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ
ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσι. ¹³ τοῖνυν αἰχμὰ- 13
λως ὁ λαός μου ἐγενήθη διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον, καὶ πληθὺς
ἐγενήθη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψος ὕδατος. ¹⁴ καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ἄδης τὴν 14
ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλειπεῖν, καὶ καταβή-
σονται οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς. ¹⁵ καὶ 15
ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνὴρ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ με-
τέωροι ταπεινωθήσονται· ¹⁶ καὶ ὑψωθήσεται κύριος Σαβαώθ ἐν κρίματι, καὶ 16
ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ· ¹⁷ καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρ- 17
πασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημμένων ἄρνες φάγονται.
¹⁸ οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἀμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι 18
δαμάλεις τὰς ἀνομίας, ¹⁹ οἱ λέγοντες Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει ἵνα ἴδω- 19
μεν, καὶ ἐλθῶται ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ ἵνα γνῶμεν. ²⁰ οὐαὶ οἱ λέγοντες 20
τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ
φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν. ²¹ οὐαὶ οἱ 21
συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες. ²² οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν 22
οἱ πίνοντες τὸν οἶνον, καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραυνῶντες τὸ σίκερα, ²³ οἱ δι- 23
καίουντες τὸν ἀσεβῆ ἔνεκεν δώρων καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες.
²⁴ διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλὰ μὴ ὑπὸ ἄνθρωπος πυρός, καὶ συγ- 24
καυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης, ἡ ρίζα αὐτῶν ὡς χνοὺς ἔσται, καὶ τὸ ἄν-
θος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται· οὐ γὰρ ἡβέλησαν τὸν νόμον κυρίου Σα-
βαώθ, ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν. ²⁵ καὶ ἐβρυμώθη ὀργῇ 25
κύριος Σαβαώθ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοὺς καὶ
ἐπάταξεν αὐτούς· καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν
ὡς κόπρια ἐν μέσῳ ὁδοῦ. καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ²⁶ τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσσημον ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς 26
μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρ-
χονται. ²⁷ οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ κοπιάσουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηθή- 27
σονται, οὐδὲ λύσουσι τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν, οὐδὲ μὴ
ράγῳσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν· ²⁸ ὡν τὰ βέλη ὀξεῖα ἐστὶ καὶ 28
τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα. οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλο-
γίσθησαν, οἱ τροχοὶ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν ὡς καταιγίς. ²⁹ ὀργιῶσιν ὡς λέοντες, 29
καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος· καὶ ἐπιλήψεται, καὶ βοθήσει ὡς θηρίον,
καὶ ἐκβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτούς, ³⁰ καὶ βοθήσει δι' αὐτοὺς τῇ 30
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ θάλασσης κυμαίνουσης· καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν,
καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.

VI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗ ἀπέθανεν Ὁξίας ὁ βασιλεὺς εἶδον τὸν κύ-
ριον κατήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς
δόξης αὐτοῦ. ² καὶ Σεραφίμ εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί, ²
καὶ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί· καὶ ταῖς μὲν δυοῖς κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον, ταῖς
δὲ δυοῖς κατεκάλυπτον τοὺς πόδας, καὶ ταῖς δυοῖς ἐπέταντο. ³ καὶ ἐκέκραγεν 3

* Αποκ.
4, 8.

13. λιμ. και διεψαν υδ. 14. διαλειπειν 19. και ελθοι η ... οτι
ισραηλ 21. ενωπιον εαυτων 22. οι τον οιν. πινοντες ... κεραυνουντες 24.
οτι αγιου 25. Σαβαωθ εις τον ... τ. χειρα αυτου ... εμμεσω οδου· εν
πασιν ... ο θυμος αλλ ετι 26. συριει αυτοις 27. οτι πεινασουσιν ουδε
... ουδ ου μη λυσουσιν 28. οξια 29. ορμωσιν ως λεοντες· x. παρεστηκα-
σιν ως σκυμνος λεοντος· x. επιλημφεται x. βοησεται ... οτι αυτους 30.
x. βοησεται δι αυτ. εν τη ... απορεια VI. 1. ιδον 2. σεραφειν ιστη-
κεισαν . . και ταις δυσιν προ ταις δε δυσι 3. εκεκραγον

- ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος Σαβαώθ, πλήρης ἅ. 8.
 4 πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. ⁴ καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρβυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς 15, 8.
 5 ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη καπνοῦ. ⁵ καὶ εἶπον Ὡς τάλας ἐγώ, ὅτι κα-
 τανένυγμαί, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκά-
 θαρτα χεῖλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλέα κύριον Σαβαώθ εἶδον τοῖς
 6 ὀφθαλμοῖς μου. ⁶ καὶ ἀπεστάλη πρὸς μὲ ἐν τῶν Σεραφίμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
 7 εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, ⁷ καὶ ἥψατο τοῦ
 σφῶματός μου καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς
 8 ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἀμαρτίας σου περικαθαριεῖ. ⁸ καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς
 κυρίου λέγοντος Τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τούτον;
 9 καὶ εἶπα Ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι· ἀποστείλόν με. ⁹ καὶ εἶπε Πορεύθητι καὶ εἰπὸν τῷ Ml. 13,
 λαῷ τούτῳ Ἀκοῇ ἀκούσατε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ 14 sq.
 10 οὐ μὴ ἴδῃτε. ¹⁰ ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐ- Mc. 4, 12.
 τῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν, μὴ ποτε ἴδωσι τοῖς Lc. 8, 10.
 σφῶματόις, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνώσῃ καὶ ἐπιστρέψωσι, Jo. 12, 40.
 11 καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. ¹¹ καὶ εἶπα Ἔως πότε, κύριε; καὶ εἶπεν Ἔως ἂν ἐρη- 26 sq.
 μωθῶσι πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι, καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀν-
 12 θρώπους, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος. ¹² καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ
 θεὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πληθυνθήσονται οἱ ἐγκαταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς,
 13 ¹³ καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἐστὶ τὸ ἐπιδέκατον, καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομίην, ὥς
 τερέβινθος καὶ ὡς βάλανος ὅταν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς στήκης αὐτῆς.

VII.

- Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀχαζ τοῦ Ἰωάθαμ τοῦ υἱοῦ Ὁζίου βασι-
 λέως Ἰουδα ἀνεβῆν Ῥασὶν βασιλεὺς Ἀράμ καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς
 2 Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πολεμῆσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι
 2 αὐτήν. ² καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ λέγων Συνεφώνησεν Ἀράμ πρὸς
 τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν
 3 τρόπον ἐν δρυμῶ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευντῇ. ³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς
 Ἡσαΐαν Ἐξελθε εἰς συνάντησιν Ἀχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασουβὺς ὁ υἱὸς
 4 σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἀνω ὁδοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως. ⁴ καὶ ἔρεις
 αὐτῷ Φύλαξαι τοῦ ἠσυχάσαι καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ἡ ψυχὴ σου ἀσθενεῖτω
 ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργῇ
 5 τοῦ θυμοῦ μου γένηται, πάλιν ἰάσομαι. ⁵ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀράμ καὶ ὁ υἱὸς
 6 τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηράν ⁶ Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰου-
 δαίαν, καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, καὶ βα-
 7 σιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεήλ. ⁷ τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Οὐ μὴ μένη
 8 ἡ βουλὴ αὕτη οὐδὲ ἔσται, ⁸ ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Ἀράμ Δαμασκός, καὶ ἡ κεφαλὴ
 Δαμασκοῦ Ῥασίμ· ἀλλ' ἔτι ἐξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐκλείψει ἡ βασιλεία
 9 Ἐφραΐμ ἀπὸ λαοῦ, ⁹ καὶ ἡ κεφαλὴ Ἐφραΐμ Σομορών, καὶ ἡ κεφαλὴ Σο-
 10 μορών υἱὸς τοῦ Ῥομελίου· καὶ ἂν μὴ πιστευσήτε, οὐδὲ μὴ συνῆτε. ¹⁰ καὶ
 11 προσέβητο κύριος λαλῆσαι τῷ Ἀχαζ λέγων ¹¹ Αἰτήσαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ
 12 κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος. ¹² καὶ εἶπεν Ἀχαζ Οὐ μὴ αἰτήσω,
 13 οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον. ¹³ καὶ εἶπεν Ἀκούσατε δὴ, οἶκος Δαυὶδ· μὴ μικρὸν

4. ἐπληρώθη 5. εἶπα ... ἐμμεσῶ 6. σεραφεῖμ ... ἀνθρακα πυρος
 8. εἰμι ἐγώ 9. ἀκούσῃτε 10. ὀφθαλμ. αὐτῶν 12. καὶ οἱ καταλειφθέντες
 πληθυνθῶσι. ἐπὶ 13. ὅταν ἐκσπασθῇ ἀπο τῆς VII. 4. ἀνεβῆν ραασῶν 2.
 λεγοντες ... ὅταν ὢν τροπ. 3. ἱασουβὺς ὁ ἀδελφός σου ... τοῦ ἀγροῦ τοῦ
 γναφεως 5. in fine add περὶ σου λεγοντες 6. εἰς τὴν ἰδουμαϊαν ... ἀπο-
 στρέψωμεν ... βασιλεύσομεν αὐτοῖς τὸν 7. ἐμμεῖνη 8. ρασεῖν 10. ἀχαζ
 12. οὐδ' οὐ μὴ πειρ.

ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; ¹⁴ διὰ ¹⁵ τοῦτο δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ. ¹⁵ βούτυρον καὶ ¹⁶ μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προσελεύσθαι πονηρά, ἐκλεξασθαι τὸ ἀγαθόν. ¹⁶ διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἀπειθεῖ πονηρίᾳ ἐκ- ¹⁷ λεξασθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων. ¹⁷ ἀλλὰ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκόν σου πατρός σου ἡμέρας αἰ οὕτω ἤκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφείλ- ¹⁸ λην Ἑφραΐμ ἀπὸ Ἰουδα τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹⁹ ἐκείνῃ συριεῖ κύριος μυῖαις, ὃ κυριεύσει μέρος ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ τῇ μεκίσσῃ ἣ ἔστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων. ¹⁹ καὶ ἐλεύσονται πάντες ἐν ταῖς φά- ²⁰ ραξι τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς πᾶσαν ῥαγάδα. ²⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος ἐν τῷ ξυρῷ τῷ ²¹ μεμισθωμένῳ πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλείᾳς Ἀσσυρίων τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς ²² τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πώγωνα ἀφελεῖ. ²¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ²³ θρήψει ἄνθρωπος δάμालιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα. ²² καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεί- ²⁴ στον πιεῖν γάλα, βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς. ²³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τόπος οὗ ἐὰν ὦσι χίλιαι ἄμπελοι χι- ²⁵ λίων σίκλων, εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθαν. ²⁴ μετὰ βέλους καὶ τοξεύ- ²⁶ ματος εἰσελεύσονται ἐκεῖ, ὅτι χέρσος καὶ ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. ²⁵ καὶ ²⁷ πᾶν ὅρος ἡροτριωμένον ἀροτριωθήσεται· οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος, ἔσται γὰρ ²⁸ ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ καταπάτημα βοός.

VIII.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Λάβε σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου, καὶ γρά- ¹ φον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου τοῦ ὀξέως προνομήν ποιῆσαι σκύλων· πά- ² ρεστι γάρ· ² καὶ μάρτυράς μοι ποίησον πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν καὶ ³ Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου. ³ καὶ προσῆλθον πρὸς τὴν προφητὴν, καὶ ἐν γαστρὶ ⁴ ἔλαβε καὶ ἔτεκεν υἱόν. καὶ εἶπε κύριός μοι Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ταχέως ⁵ σκύλευσον, ὀξέως προνόμευσον. ⁴ διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πα- ⁶ τέρα ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ καὶ τὰ σκύλα Σαμαρείας ἐναντι ⁷ βασιλείᾳς Ἀσσυρίων. ⁵ καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαί μοι ἔτι ⁸ Διὰ τὸ μὴ ⁹ βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωὰμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ, ἀλλὰ ¹⁰ βούλεσθαι ἔχειν τὸν Ῥασαὶν καὶ τὸν υἱὸν Ῥομελίου βασιλέα ἐφ' ὑμῶν, ¹¹ διὰ ¹² τοῦτο ἰδοὺ κύριος ἀνάγει ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρόν καὶ τὸ ¹³ πολύ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ ¹⁴ πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν, καὶ περιπατήσῃ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν, ¹⁵ καὶ ἀφελεῖ ¹⁶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἄνθρωπον ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἄραι ἢ δυνατόν συντε- ¹⁷ λῆσασθαι τι· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς ¹⁸ χώρας σου. μετ' ἡμῶν ὁ θεός. ¹⁹ γνῶτε ἔσθνη καὶ ἡττάσθε, ἐπακούσατε ἕως ²⁰ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυρότερες ἡττάσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἡττη- ²¹ θήσεσθε. ²² καὶ ἣν ἂν βουλευσῃτε βουλὴν διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ὃν

14. κυρ. αυτοις υμιν (sed dia usque σημειον rescripta sunt, antea plura fuerant) ... ἐξεῖ pro ληψεται 15. om ἡ sec. ... εκλεξεσται 16. του εκλεξεσθαι ... αυτων pro των δυο βασιλ. 18. ο κυριευει μερους 19. κ. ελευσ. παντ. και αναπauσονται ... επι πασαν ραγ. και εν παντι ξυλω 20. κυριος τω ξυρω τω μεγαλω και μεμεθυσμενω ο εστιν περαν 22. ποιειν γαλα 23. και ακανθαν 25. αροτριωμενον αροτριαθησεται· και ου μη ... και εις καταπατημα VIII. 1. τομον χαρτον καινου μεγαλου 2. και τον ζαχαριαν 3. προσηλθεν ... εγγαστρι 4. λημψεται 6. ρασσων 7. αναγει κυριος 8. ει δυνατόν συντελεσαι τι ... om ωστε πληρωσαι ... τα πλατη 9. επακουσετε 10. και τον λογον

- 11 ἔάν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνη ἔν ὑμῖν, ὅτι μετ' ἡμῶν ὁ θεός. ¹¹ οὕτω λέγει κύριος Τῇ Ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειλοῦσι τῇ πορείᾳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου, λέ-
 12 γοντες ¹² Μὴ ποτε εἴπωσι σκληρόν· πᾶν γὰρ ὃ ἔάν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος σκλη-
 13 ρόν ἐστὶ· τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῇτε οὐδὲ μὴ ταραχθῇτε· ¹³ κύριον ^{1 P.c. 3, 11. 15.}
 14 αὐτὸν ἀγιάσατε, καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος. ¹⁴ καὶ ἐπ' αὐτῷ πεποιθώς ἦς, ¹⁵ ἔσται σοι εἰς ἀγίασμα, καὶ οὐχ ὥς λίθου προσκόμματα συναντήσεσθε οὐδὲ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸

αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι ἐν κρίματι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ ζήλος κυρίου Σαβαώθ ποιήσει ταῦτα. ⁸ θάνατον ἀπέστειλε κύριος ἐπὶ Ἰακώβ, καὶ ἤλθεν ἐπὶ Ἰσραὴλ· ⁹ καὶ γινώσκονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ καθήμενοι ἐν Σαμαρείᾳ, ἐφ' ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες· ¹⁰ Πλήντοι πεπτώκασιν, ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους, καὶ κόψωμεν 10 συκαμίνους καὶ κέδρους, καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον. ¹¹ καὶ ῥάξει ὁ θεὸς τοὺς ἐπανισταμένους ἐπὶ ὄρος Σιών ἐπὶ αὐτόν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς διασκεδάσει, ¹² Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀφ' ἡλίου δυσμῶν, τοὺς κατεσθίνοντας τὸν Ἰσραὴλ ὅλῳ τῷ στόματι. ἐπὶ πᾶσι τοῦτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ¹³ καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἀπεστράφη ἕως ἐπλήγῃ, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζήτησαν. ¹⁴ καὶ ἀφείλε κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ κεφαλὴν καὶ οὐράν, μέγαν καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, πρεσβύτην καὶ τοὺς τὰ πρόσωπα θυμαίνοντας, αὕτη ἡ ἀρχή, ¹⁵ καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα, οὗτος ἡ οὐρά. ¹⁶ καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες, καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίνουσιν αὐτούς. ¹⁷ διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ κύριος, καὶ τοὺς ὀρφανούς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει· ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα. ἐπὶ πᾶσι τοῦτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ¹⁸ καὶ καυσθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία, καὶ ὡς ἄγρῳσις ξηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ πυρός· καὶ καυσθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ κύκλῳ τῶν βουνῶν πάντα· ¹⁹ διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη, καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς κατακεκαυμένος ὑπὸ πυρός. ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει, ²⁰ ἀλλὰ ἐκκλίνει εἰς τὰ δεξιὰ ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ. ²¹ φάγεται γὰρ Μανασσῆς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ Ἐφραΐμ τοῦ Μανασσῆ, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσι τὸν Ἰούδαν. ἐπὶ τοῦτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ.

X.

Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν· γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν· ² ἐκ- κλίνοντες κρίσιν πτωχῶν, ἀρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς διαρπαγὴν καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν. ³ καὶ τί ποιήσουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ βλάβις ὑμῖν πόρρωθεν ἦξει· καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν· ⁴ τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἀπαγωγὴν; ἐπὶ πᾶσι τοῦτοις οὐκ ἀπεστράφη ἡ ὀργή, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ⁵ οὐαὶ Ἀσσυρίοις, ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ ὀργή ἐστίν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ⁶ τὴν ὀργὴν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστελῶ, καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιῆσαι σκῦλα καὶ προνομήν, καὶ καταπατεῖν τὰς πόλεις καὶ θῆναι αὐτάς εἰς κονιορτόν. ⁷ αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως ἐνεθυμήθη, καὶ τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται, ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνη ἐξολοθρεύσει οὐκ ὀλίγα. ⁸ καὶ ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ Σὺ μόνος εἶ ἄρχων, ⁹ καὶ ἔρεῖ Οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπάνω Βαβυλῶνος καὶ Χαλάνης, οὐ ὁ πύρ-

7. αντιλαβ. αὐτῆς ἐν δικαιοσ. κ. ἐν κρίματι ... αἰῶνα χρόνον 9. οἱ ἐγκαθήμενοι 10. ἐκκοψωμεν 11. τ. ἐπανιστάνομενους ἐπ' οὐροῦσι αὐτῶν ἐπ' αὐτοῖς ... ἐχθρούς αὐτῶν 12. τοῦτοις πᾶσιν 13. ἀπεστράφη ... ἐξεζήτησαν 16. καταπίωσιν 17. οἱ αὐτῶν primum ... εὐφρανθῶ. ὁ θεός 19. συγκαυθήσεται ... ὑπὸ πυρ. κατακεκ. 20. τ. βραχ. τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ 21. γὰρ μανασσῆ ... τοῦ μανασσῆ X. 2. καὶ ἀρπαζόντες ... εἰς ἀρπαγὴν 3. ἡμερὰ ἐπισκοπῆς 4. εἰς ἐπαγωγὴν· καὶ υποκατ' ἀνηρημένων πεσοῦνται· ἐπεὶ τοῦτοις πᾶσιν ο. απ. ὁ θυμὸς 5. ὀργή ἐν ταῖς 6. ἀποστελλῶ ... τοῦ ποιῆσαι 7. καὶ τοῦ ἐξολοθρεύσαι ἔθνη οὐχ ὀλίγα 9. χαλάνην

- 10 γος ὠκοδομήθη, καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν καὶ Σαμάρειαν· ¹⁰ ὃν τρόπον ταύτας ἔλαβον, καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήψομαι. ὀλολύξατε τὰ γλυπτὰ
 11 ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Σαμαρείᾳ· ¹¹ ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείαν καὶ τοῖς χειροποίητοις αὐτῆς, οὕτω ποιήσω καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς εἰδώλοις
 12 αὐτῆς. ¹² καὶ ἔσται ὅταν συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὅρει Σιών καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπισκεψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν ἐπὶ τὸν ἀρχοντα τῶν
 13 Ἀσσυρίων καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ¹³ εἶπε γάρ Ἐν τῇ ἰσχυί ποιήσω, καὶ ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν, καὶ τὴν
 14 ἰσχύν αὐτῶν προνομεύσω· ¹⁴ καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιάν, καὶ ὡς καταλειμμένα ὡς
 15 ἀρῶ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεται με ἢ ἀντίειπῃ μοι. ¹⁵ μὴ δοξασθῆσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ; ἡ ὑψωθῆσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἔλκοντος
 16 αὐτόν; ὡς ἂν τις ἄρη ῥάβδον ἢ ξύλον, καὶ οὐχ οὕτως; ¹⁶ ἀλλὰ ἀποστελεῖ κύριος Σαβαώθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καίο-
 17 μενον καυθήσεται· ¹⁷ καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πῦρ, καὶ ἀγιάσει αὐ-
 18 τὸν ἐν πυρὶ καιομένω, καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην. ¹⁸ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσβεσθῆσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ ὄρυμοί, καὶ καταφάγεται ἀπὸ
 19 ψυχῆς ἕως σαρκῶν· καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομέ-
 20 νης· ¹⁹ καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἀριζμοὶ ἔσονται, καὶ παιδίον γρά-
 21 του Ἰσραὴλ τῇ ἀληθείᾳ. ²¹ καὶ ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰακώβ ἐπὶ θεῶν
 22 ἰσχύοντα. ²² καὶ ἕαν γένηται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θάλασσης, τὸ
 23 κατὰλειμμα αὐτῶν σωθήσεται. λόγον συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, Ro 9. 27. 28
²³ ὅτι λόγον συντετμημένον κύριος ποιήσει ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Μὴ φοβοῦ, ὁ λαός μου, οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιών ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πληγὴν γὰρ ἐπάγω ἐπὶ σέ τοῦ
 25 ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου. ²⁵ ἔτι γὰρ μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργή, ὁ δὲ θυμὸς
 26 μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν· ²⁶ καὶ ἐγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς κατὰ τὴν πλη-
 27 γὴν Μαδιάμ ἐν τόπῳ ὕλφειως, καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν,
 28 εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἴγυπτον. ²⁷ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαιρε-
 29 θήσεται ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ
 28 καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν. ²⁸ ἥξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν
 29 Ἀγγαί, ²⁹ καὶ παρελεύσεται εἰς Μαγγελδώ, καὶ ἐν Μαχμάς ἤξει τὰ σκευὴ
 30 αὐτοῦ· καὶ παρελεύσεται φάραγγα καὶ ἥξει εἰς Ἀγγαί, φόβος λήψεται Ῥαμα
 30 πόλιν Σαούλ. φεύξεται ³⁰ ἡ θυγάτηρ Γαλλεὶμ, ἐπακούσεται Λαϊσά, ἐπακού-
 31 σεται ἐν Ἀναζώθ· ³¹ καὶ ἐξέστη Μαδεβηνά καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιββεῖρ.
 32 ³² παρακαλεῖτε σήμερον ἐν ὁδῷ τοῦ μείναι, τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὅρος
 33 τὴν θυγατέρα Σιών καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³³ ἰδοὺ ὁ δεσπότης κύ-
 33 ριος Σαβαώθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει

9. αραβειαν 10. ελαβον εν τη χειρι μου, κ. π. τ. χωρας ληψομαι
 11. χειροποιητοις αυτοις, ουτως 12. και εν ιερουσαλημ, επαξει επι ... τον
 13. μεγαν τον αρχοντα 13. om Εν ... και τη συνεσεως της σοφιας 14. κα-
 15. ταλημφομαι τη χειρι μου ... καταλειμμενα ... διαφευξ. μοι 15. ωσαν-
 16. τως εαν τις ... ed. rom. ξυλον. και ουχ ουτως, 17. ως πυρ, κ. αγ. αυτο
 18. κ. οι δρυμ. κ. οι βουνοι 19. εσονται αριζμοις 20. αλλ εσονται 22.
 23. om αυτων ... λογον γαρ 23. συντετ. ποιησει ο θεος 26. επεγερει ... την
 27. πληγ. την μαδιαμ 27. αφαιρεθ. ο φοβος αυτου απο σου και ο ζυγ. αυτ.
 28. απο του ωμ. σου 29. μαγεδδω ... λημψεται ... ed. rom. ραμα, πολιν
 30. σαουλ φευξεται. 30. εν σα pro λαϊσα 31. om και prius ... γιββεϊρ
 32. εν τη οδω ... ed. rom. του μειναι τη χειρι. 33. ιδου γαρ

συντριβήσονται, καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται, ³¹ καὶ πεσοῦνται ὑψηλοὶ μα- ³⁴ χαίρα, ὁ δὲ Λίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται.

XI.

Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης ἀναβήσεται· ² καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ, πνεῦμα σοφίας ² καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας· ³ ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ. οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ ³ τὴν λαλίαν ἐλέγξει, ⁴ ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῶ κρίσιν, καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς ⁴ τῆς γῆς, καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν πνεύματι διὰ χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβίῃ· ⁵ καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἐξωσμένος τὴν ὁσφύν αὐτοῦ, ⁵ καὶ ἀληθεῖα εἰλημένος τὰς πλευράς. ⁶ καὶ συβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρ- ⁶ νός, καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτοῦ· ⁷ καὶ βοὺς καὶ ἄρκος ⁷ ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται, καὶ λέων ὡς βοὺς φάγεται ἄχυρα· ⁸ καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρωγλῶν ἀσπίδων, καὶ ἐπὶ κοίτην ⁸ ἐκγόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ. ⁹ καὶ οὐ μὴ κακοποιήσουσιν οὐδὲ μὴ ⁹ δύνωνται ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμ- ¹⁰ πаса τοῦ γνῶναι τὸν κύριον, ὡς ὕδωρ πολλὸν κατακαλύψει θάλασσας. ¹⁰ καὶ ¹⁰ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἔθνων, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπίουσι, καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμὴ. ¹¹ καὶ ἔσται τῇ ¹¹ **Ro. 15,** ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσήξει ὁ κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλώσαι ¹² **12.** τὸ καταλειφθῆν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ, ὃ ἂν καταλειφθῇ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ ἀπὸ Βαβυλωνίας καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ Ἑλαμιτῶν καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ἐξ Ἀραβίας· ¹² καὶ ἀρεῖ σημειῖον εἰς τὰ ἔθνη, ¹² καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς διεσπαρμένους Ἰούδα συνάξει ἐκ τῶν τεσσάρων πτερυγῶν τῆς γῆς. ¹³ καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζῆλος Ἐφραΐμ, ¹³ καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολοῦνται· Ἐφραΐμ οὐ ζηλώσει Ἰούδαν, καὶ Ἰούδας οὐ βλάβει Ἐφραΐμ. ¹⁴ καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἄλλοφύλων· θάλασσαν ¹⁴ ἅμα προνομεύσουσι καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ Μωὰβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν, οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν πρῶτοι ὑπακού- ¹⁵ σονται. ¹⁵ καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου, καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν ¹⁵ χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ, καὶ πατάξει ἐπὶ φάραγγας ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασι· ¹⁶ καὶ ἔσται διόδος τοῦ καταλε- ¹⁶ φθέντι μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔσται τῷ Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλ- ¹⁶ θεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

* Apoc.
16, 12.

XII.

Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Εὐλογῶ σε κύριε, διότι ὀργίσθης μοι καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμὸν σου καὶ ἠλέησάς με. ² Ἰδοὺ ὁ θεός μου σωτήρ ² μου, πεποιτῶς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ αἰνέσις μου κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. ³ καὶ ἀντλήσατε ὕδωρ ³ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. ⁴ καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁴ Ὑμνεῖτε κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐν- ⁵ δοξα αὐτοῦ· μὴ μνησκέσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ⁵ Ὑμνήσατε τὸ ὄνομα ὁ

33. καὶ ταπεινωθ. οἱ υψηλ. 34. om x. πεσ. υψηλοὶ XI. 3. λαλείαν 5. εἰλημμενος 6. συνβοσκηθήσεται 7. βοσκηθήσονται pro εσονται ... αμα φαγονται 8. ἐπὶ τρωγλῇ 9. κακοποιήσωσιν ουδ ου μὴ 14. εστ. ἐν τῇ ... προσήξει κυριος ... ἀπο τῶν ἀσσυριων ... καὶ βαβυλωνίας καὶ αι- θιοπ. x. ἀπο αἰλαμιτων ... ἀραβείας 13. ἀφαιρ. ο ζυγος 16. εστ. οδος XII. 1. Εὐλογησθαι 2. *om μου primum ... εσ. ἐν αὐτῳ 3. ἀντλήσεται

6 κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγεῖλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ⁶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφρανέσθε οἱ κατοικοῦντες Σιών, ὅτι ὑψώθη ὁ ἄγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς.

XIII.

ΟΡΑΣΙΣ ΗΝ ΕΙΔΕΝ ΗΣΑΙΑΣ ΥΙΟΣ ΑΜΩΣ ΚΑΤΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ.

2 Ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς, παρα-
3 καλεῖτε τῇ χειρὶ, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες. ³ ἐγὼ συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς·
4 γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμὸν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες. ⁴ φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ βασιλείων καὶ ἐθνῶν
5 συνηγμένων. κύριος Σαβαώθ ἐντέταλται ἔντει ὀπλομάχῳ, ⁵ ἔρχεσθαι ἐκ γῆς πόρρωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, κύριος καὶ οἱ ὀπλομάχοι αὐτοῦ,
6 καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. ⁶ ὀλοῦζετε· ἐγγὺς γὰρ ἡμέρα κυρίου, καὶ
7 συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἦξει. ⁷ διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα
8 ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει· ⁸ ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδῖνες αὐτοὺς
9 ἔξουσιν ὡς γυναῖκὸς τικτούσας· καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον
10 καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν. ⁹ ἰδοὺ γὰρ
11 ἡμέρα κυρίου ἔρχεται ἀνίατος θυμοῦ καὶ ὀργῆς, θείναι τὴν οἰκουμένην ἔρημον
12 καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. ¹⁰ οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ¹⁰ Mi. 24,
13 δὲ Ὡρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσι, καὶ σκοτισθή- ²⁹ * Mc.
14 σεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. ¹¹ καὶ
15 ἐντελοῦμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλην κακὰ, καὶ τοῖς ἀσεβέσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν·
16 καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων, καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω. ¹² καὶ ἔσονται
17 οἱ καταλελειμμένοι ἐντιμοὶ μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον τὸ ἄπυρον, καὶ ἄνθρωπος
18 μᾶλλον ἐντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐν σουφίρ. ¹³ ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσε-
19 ται, καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου
20 Σαβαώθ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ ἔσονται οἱ κατα-
21 λελειμμένοι ὡς δορκάδιον φεῦγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, καὶ οὐκ ἔσται
22 ὁ συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι, καὶ ἄνθρωπος
23 εἰς τὴν χώραν ἑαυτοῦ διώξεται. ¹⁵ ὃς γὰρ ἂν ἀλῶ ἡττηθήσεται, καὶ οἵτινες
24 συνηγμένοι εἰσὶ πεσοῦνται μαχαίρᾳ· ¹⁶ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ῥάξουσιν ἐνώπιον
25 αὐτῶν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομήσουσι, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἔξου-
26 σιν. ¹⁷ ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς Μήδους, οἱ ἀργύριον οὐ λογίζονται οὐδὲ χρυ-
27 σίου χρεῖαν ἔχουσι. ¹⁸ τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσι, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν
28 οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις σου φέσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.
29 ¹⁹ καὶ ἔσται Βαβυλῶν, ἣ καλεῖται ἐνδοξὸς ἀπὸ βασιλέως Χαλδαίων, ὃν τρό-
30 πον κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρά· ²⁰ οὐ κατοικηθήσεται εἰς τὸν
31 αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ μὴ εἰσελθῶσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, οὐδὲ μὴ
32 διελθῶσιν αὐτὴν Ἀραβες, οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ. ²¹ καὶ
33 ἀναπαύσονται ἐκεῖ θηρία, καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἥχου· καὶ ἀναπαύ-
34 σονται ἐκεῖ σειρῆνες, καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται, ²² καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ
35 κατοικήσουσι, καὶ νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

6. εν σιων ... εμμεσω σου XIII. 2. φωνην εαυτοις, μη φοβεισθε· παρακαλεετε τη ψυχη 3. post αυτους add ηγασμενοι εισιν· και εγω αγω αυτους 5. * om θεμελιου ... του καταφθειρ. την οικ. ολην 6. η ημερα 7. πασαι χειρες (sed εκλυθησεται) 8. και ταραχθ. 9. η ημερα ... ανιατ. ερχ. 12. καταλειμμ. (et v. 14.) ... χρυσειον ... και ο ανθρωπος ... ο εκ σουφειρ 13. om εν 14. και ανθρωπον εις τ. χ. αυτου διωξαι 15. γαρ εαν ... και οσοι συνηγμ. ε. μαχ. πεσ. 16. ενωπ. αυτ. ραξ. 17. οι ου λογιζ. αργυρ. ... χρυσιον 18. ελεησουσιν 19. υπο βασιλειωσ 20. αναπαυ- σονται 21. και πλησθησονται οικiai ... ορχηθησονται

²⁵ τρόπον βεβούλευμαι οὕτως μενεῖ, ²⁵ τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσσυρίους ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαιρεθήσεται. ²⁶ αὕτη ἡ βουλή ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν ὅλην οἰκουμένην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἣ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ²⁷ ἃ γὰρ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει; ²⁸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ ἐγενήθη τὸ ῥῆμα τοῦτο. ²⁹ ²⁹ μὴ εὐφρανθεῖντε οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παιόντος ὑμᾶς· ἐκ γὰρ σπέρματος ὅφεως ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὅφεις πετάμενοι, ³⁰ καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ· πτωχοὶ δὲ ἄνθρωποι ἐπὶ εἰρήνης ἀναπαύσονται· ἀνελεί δὲ ἐν λιμῷ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὸ κατὰλειμμά σου ἀνελεί. ³¹ ὀλούξατε πύλαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι ἀπὸ βορρᾶ καπνὸς ἔρχεται, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι. ³² καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν; ὅτι κύριος ἐθεμελίωσε Σιών, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

XV.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΩΑΒΙΤΙΔΟΣ.

Νυκτὸς ἀπολείται ἡ Μωαβίτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολείται τὸ τεῖχος τῆς ¹ Μωαβίτιδος. ² λυπεῖσθε ἐφ' ἐαυτοὺς, ἀπολείται γὰρ καὶ Δηβὼν, οὐ ὁ βωμὸς ὑμῶν· ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν, ἐπὶ Ναβαῦ τῆς Μωαβίτιδος. ὀλούξατε, ³ ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα, πάντες βραχίονες κατατετμημένοι, ³ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν διωμάτων αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς, πάντες ὀλούξετε ⁴ μετὰ κλαυθμοῦ. ⁴ ὅτι κέκραγεν Ἑσεβὼν καὶ Ἐλεαλή, ἕως Ἰασσά ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἡ ὁσφὺς τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γινώσεται. ⁵ ἡ καρδία τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως Σηγῶρ· δάμαλις γὰρ ἐστὶ τριετής, ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως Λουεῖς πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται ⁶ τῇ ὁδῷ Ἀρωνιέμ· βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός, ⁶ τὸ ὕδωρ τῆς Νεμερεῖμ ἔρημον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ ἔσται. ⁷ μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα Ἀραβας καὶ λήψονται αὐτήν. ⁸ συνῆψε γὰρ ἡ βοή τὸ ὄριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς Ἀγαλεὶμ, ⁹ καὶ ὀλουνγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ Αἰλεῖμ. ⁹ τὸ δὲ ὕδωρ τὸ Δειμὼν πλησθήσεται αἵματος· ἐπάξω γὰρ ἐπὶ Δειμὼν Ἀραβας, καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωάβ καὶ Ἀρεθλ καὶ τὸ κατὰλοιπον Ἀδαμά,

XVI.

Ἀποστελῶ ὥς ἐρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν· μὴ πέτρα ἔρημὸς ἐστὶ τὸ ὄρος Συ-
² γατρος Σιών; ² ἔση γὰρ ὥς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νοσοδὸς ἀφρηρημένος, ἔση
³ Συγάτηρ Μωάβ, ἔπειτα δὲ Ἀρνὼν πλείονα ³ βουλευού, ποίει τε σκέπην πένθους· αὕτη διὰ παντὸς ἐν μεσημβριγῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν, ἐξέστησαν. μὴ

25. απο της γης ... απο των 26. οικουμενην ολην ... εθνη της οικουμενης 27. om αυτου 28. αχαζ ο βασιλ. 29. παντ. οι αλλοφυλοι ... οφειν ... εγγονα ασπιδων ... πετομενοι 30. δε ανδρες επ ειρηνης ... δε λιμω ... καταλιμμα (non v. 22.) 31. ολουξετε ... καπν. απο βορρα XV. 1. Το οραμα 2. εφ εαυτοις ... γαρ δαιβηδων ... ολουξετε (ed. rom. post ολουξατε non interp.) ... κατατετετμημενοι 3. εν τ. πλ. αυτης cum antecedd. conjg. 4. εσεβων και ελαλησεν εως ηκουσθη η φ. αυτης 5. εν εαυτη ... της προς σε pro λουεις pr. σε ... αδωνειμ 6. της νεμρειμ 7. ληψονται 8. το ορος της ... αγαλλειμ 9. ρεμμων his pro δειμων XVI. 1. om Συγατρος 2. νεοσσος ... om εση sec.

ἀχρῆς, ⁴ παροικήσουσί σοι οἱ φυγάδες Μωάβ· ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προσώ- 4
που διώκοντος, ὅτι ἦρθη ἡ συμμαχία σου, καὶ ὁ ἄρχων ἀπώλετο ὁ καταπα-
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς. ⁵ καὶ διορθωθήσεται μετ' ἐλέους ὕψους, καὶ καθιεῖται ἐπ' 5
αὐτοῦ μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ Δαυίδ, κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύ-
δων δικαιοσύνην. ⁶ ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωάβ, ὕβριστης σφόδρα, τὴν ὑπερη- 6
φανίαν ἐξῆρα. οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, οὐχ οὕτως. ⁷ δολούξει Μωάβ, ἐν 7
γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες δολούξουσιν· τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σὲθ μελετήσεις,
καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ ⁸ τὰ πεδία Ἑσεβῶν. πενήσῃσι ἄμπελος Σεβαμά· κατα- 8
πίνοντες τὰ ἔζνη, καταπατήσατε τὰς ἀμπέλους αὐτῆς ἕως Ἰαζήρ· οὐ μὴ
συνάψῃτε, πλανήσῃτε τὴν ἔρημον, οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείφθησαν, διέβη-
σαν γὰρ πρὸς τὴν θάλασσαν. ⁹ διὰ τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν Ἰαζήρ 9
ἄμπelon Σεβαμά· τὰ δένδρα σου κατέβαλεν Ἑσεβῶν καὶ Ἐλεαλή, ὅτι ἐπὶ
τῷ ἡρισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τρυγητῷ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται.
¹⁰ καὶ ἀρῇσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἐν τοῖς 10
ἀμπελώσι σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται, καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ
ὑπολήνια, πέπαυται γάρ. ¹¹ διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ Μωάβ ὡς κιθάρᾳ 11
ἠχῇσει, καὶ τὰ ἐντός μου ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας. ¹² καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντρα- 12
πῆναί σε, ὅτι ἐκοπίασε Μωάβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, καὶ εἰςελεύσεται εἰς τὰ χει-
ροποίητα αὐτῆς ὥστε προσεύξασθαι, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτόν.
¹³ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μωάβ, ὁπότε ἐλάλησε. ¹⁴ καὶ νῦν 13 14
λέγω Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ παντὶ
τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλείφῃσεται ὀλιγοστὸς καὶ οὐκ ἔντιμος.

XVII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΔΑΜΑΣΚΟΥ.

Ἰδοὺ Δαμασκὸς ἀρῇσεται ἀπὸ πόλεων, καὶ ἔσται εἰς πτῶσιν ² κατα- 2
λελειμένη εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ διώκων· ³ καὶ οὐκέτι ἔσται ὄχυρά τοῦ καταφυγεῖν Ἐφραῖμ· καὶ οὐκέτι 3
βασιλεία ἐν Δαμασκῷ καὶ τὸ λοιπὸν τῶν Σύρων· οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ, τῆς δόξης αὐτῶν· τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ. ⁴ ἔσται ἐν τῇ 4
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψῃς δόξης Ἰακώβ, καὶ τὰ πῖνα τῆς δόξης αὐτοῦ σειςτῇ-
σεται. ⁵ καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμνητὸν ἐστηκότα καὶ σπέρμα 5
σταχύων ἀμῆσῃ, καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι
στερεᾷ, ⁶ καὶ καταλείψῃ ἐν αὐτῇ καλάμη, ἥ ὡς ῥώγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς 6
ἐπ' ἄκρου μετεώρου, ἡ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν κατα-
λείψῃ. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ. ⁷ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποισῶς ἔσται 7
ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον
τοῦ Ἰσραὴλ ἐμβλέψονται, ⁸ καὶ οὐ μὴ πεποισῶτες ὥσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ 8
ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν, καὶ οὐκ
ὀψονται τὰ δένδρα οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν. ⁹ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται 9
αἱ πόλεις σου ἐγκαταλειμμέναι ὃν τρόπον κατέλιπον οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ

3. απ αρχης pro αχρης 4. om σοι ... εσont. γαρ ... post σου add συνε-
τελεσθη ταλαιπωρια ... απολετο ... επι της 5. μετα ελεους 6. ed. rom. post
σφοδρα non interp. ... εξηρας 8. *καταπατησουσιν (?) ... την ερημον pro
pros t. θαλασσ. 9. εσεβων· και ελαλησεν επι 10. αμπελωνων σου 11. ωσει
τιχος ο ενεκενισας 12. εστ. ως το ... om οτι 13. οποτε και ελαλ. 14. εν
παντι XVII. 2. καταλελιμμενη ... αναπαυσιν βουκολιων 3. εσται βασιλεια
... των συρων (**ασσυρων .. -ριων?) απολειται ... ισραηλ και της 4. της
δοξης ιακωβ ... **πλιννα 5. σταχυων εν τω βραχιονι αυτου αμηση 6.
κλαδων αυτου 7. εσται ανθρωπος 8. οψont. τα αλση αυτων ουδε 9. εγ-
καταλελιμμεναι ... εγκατελειπον

- 10 Εὐαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔσονται ἔρημοι, ¹⁰ διότι κατέλιπες τὸν θεὸν τὸν σωτῆρά σου, καὶ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσθης.
 11 διὰ τοῦτο φυτεῦσεις φύτευμα ἄπιστον καὶ σπέρμα ἄπιστον· ¹¹ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν φυτεύσῃς, πλανηθήσῃ· τὸ δὲ πρῶτ' ἐὰν σπείρῃς, ἀνθήσει εἰς ἀμητὸν ἢ
 12 ἂν ἡμέρα κληρώσῃ, καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοῖς υἱοῖς σου. ¹² οὐαὶ πληθὺς ἔστων πολλῶν· ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, οὕτω ταραχθήσεσθε, καὶ
 13 νῶτος ἔστων πολλῶν ὡς ὕδωρ ἡχῇσει· ¹³ ὡς ὕδωρ πολὺ ἔσνη πολλά, ὡς ὕδατος πολλοῦ βία φερομένου. καὶ ἀποσκορακίει αὐτόν, καὶ πόρρω αὐτὸν διώξεται ὡς χνοὺν ἀχύρου λικμώντων ἀπέναντι ἀνέμου, καὶ ὡς κονιορτὸν
 14 τροχοῦ καταγίγς φέρουσα· ¹⁴ πρὸς ἐσπέραν καὶ ἔσται πένθος, πρὶν ἢ πρῶτ' καὶ οὐκ ἔσται. αὕτη ἡ μερὶς τῶν προνομευσάντων ὑμᾶς, καὶ κληρονομία τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.

XVIII.

- 2 Οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰθιοπίας, ² ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσῃ ὄμηρα καὶ ἐπιστολὰς βιβλίας ἐπάνω τοῦ ὕδατος. πορεύονται γὰρ ἄγγελοι κούφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον, καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπὸν· τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ
 3 τῆς γῆς ³ πάντες ὡς χώρα κατοικουμένη κατοικηθήσεται· ἡ χώρα αὐτῶν
 4 ὡσεὶ σημεῖον ἀπὸ ὅρου ἀρῆς, ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκουστὸν ἔσται. ⁴ διότι οὕτως εἶπε κύριός μοι Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει ὡς φῶς καύματος
 5 μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμητοῦ ἔσται· ⁵ πρὸ τοῦ θέρους, ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος, καὶ ὁμφαξ ἐξανθήσῃ ἄνθος ὁμφακίζουσα· καὶ ἀφελεῖ τὰ βοτρυδία τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις, καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεῖ καὶ
 6 ἀποκόψει, ⁶ καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς· καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα
 7 τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν ἤξει. ⁷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνενεχθήσεται δῶρα κυρίῳ Σαβαώθ ἐκ λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιμμένου, καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον, ὃ ἔστιν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυρίου Σαβαώθ, ὅρος Σιών.

XIX.

ΟΡΑΣΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

- Ἴδου κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλῃς κούφῃς καὶ ἦξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία
 2 αὐτῶν ἠττηθήσεται ἐν αὐτοῖς. ² καὶ ἐπεγεγῆθησονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐ-
 3 τοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν. ³ καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσι τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας
 4 καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους. ⁴ καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνθρώπων κυρίων σκληρῶν, καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν. τάδε λέγει κύριος
 5 Σαβαώθ. ⁵ καὶ πίνονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν, ὃ δὲ ποταμὸς

40. εγκατελειπες 11. τη δε ημερα ... εαν φυτευσης ... ωσπερ πατηρ ... ομι σου 12. ουτως 13. καταφερομενου ... ως χουν 14. ομι και primium ... υμας προνομευσ. κ. κληρ. των υμ. κληρονομησαντων XVIII. 2. τι αυτου επεκεινα ... καταπατημενον (sic) νυν· νυν 4. οτι ουτως ειπ. μοι κυριος B. post θερουςμου plene interp. ... ανθηση ... κατακοψει 7. ed. rom. μεγαλου, απο ... του ποταμου XIX. 1. αι καρδιαι α. ηττηθησονται 2. επεγεγρησεται πολις 3. ενγαστριμυθ. και τους γνωστας 4. ομι την

ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται· ⁶καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυχες 6
τοῦ ποταμοῦ, καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἔλει-
καλάμου καὶ παπύρου, ⁷καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ 7
καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. ⁸καὶ 8
στενάξουσιν οἱ ἄλεις, καὶ στενάξουσι πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν
ποταμόν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγῆνας καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενθήσουσι. ⁹καὶ αἱ- 9
σχύνῃ λήψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ σχιστὸν καὶ τοὺς ἐργαζομένους
τὴν βύσσον, ¹⁰καὶ ἔσονται οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὀδύνῃ, καὶ πάντες οἱ 10
ποιῶντες τὸν ζῦτον λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσι. ¹¹καὶ μωροὶ 11
ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως, οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ αὐ-
τῶν μωρανθήσεται. πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ Υἱοὶ συνετῶν ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων
τῶν ἐξ ἀρχῆς; ¹²ποῦ εἰσὶ νῦν οἱ σοφοὶ σου, καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι καὶ 12
εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος Σαβαώθ ἐπ' Αἴγυπτον; ¹³ἐξέλειπον οἱ ἄρ- 13
χοντες Τάνεως, καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν Αἴ-
γυπτον κατὰ φυλάς. ¹⁴κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ 14
ἐπλάνησαν Αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ὥς πλανᾶται ὁ μεθύων καὶ
ὁ ἐμῶν ἄμα. ¹⁵καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ 15
οὐρανὸν καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος. ¹⁶τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι ὡς 16
γυναῖκες ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου Σαβαώθ
ἣν αὐτοὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς. ¹⁷καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις 17
εἰς φόβητρον· πᾶς ὃς ἐὰν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται διὰ τὴν
βουλὴν ἣν βεβούλευται κύριος Σαβαώθ ἐπ' αὐτήν. ¹⁸τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσον- 18
σαι πέντε πόλεις ἐν τῇ Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ Χαναανίτιδι καὶ
ὁμνύντες τῷ ὀνόματι κυρίου Σαβαώθ· πόλις ἀσεδεκ κληθήσεται ἡ μία πό-
λις. ¹⁹τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ὕψιστῆριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίων, 19
καὶ στήλη πρὸς τὸ ὄριον αὐτῆς τῷ κυρίῳ, ²⁰καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν 20
αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου· ὅτι κεκραῖνονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς ὀλι-
βοντας αὐτούς, καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτούς, κρίνων σώ-
σει αὐτούς. ²¹καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ γνώσονται οἱ 21
Αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ποιήσουσι ὕψιστας, καὶ εὐξον-
ται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσι. ²²καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυπτίους 22
πληγῇ, καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ
εἰσακουσέται αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει. ²³τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ἡ 23
ὁδὸς ἀπὸ Αἰγύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσλεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον·
καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύουσιν Αἰγύπτιοι τοῖς
Ἀσσυρίοις. ²⁴τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ἰσραὴλ τρίτος ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ 24
ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ, ²⁵ἣν εὐλόγησε κύριος Σαβαώθ 25
λέγων Εὐλογημένος ὁ λαὸς μου ὁ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἡ
κληρονομία μου Ἰσραὴλ.

XX.

Τοῦ ἔτους ὅτε εἰσῆλθε Τανάαν εἰς Ἀζωτον, ἡνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ
Ἀρνᾶ βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησε τὴν Ἀζωτον καὶ ἔλαβεν αὐτήν,

6. διωρυγες 8. αλειεις 9. λημψεται 10. οι διαλογιζομενοι αυτα ...
παντ. οι τον ζυθ. ποιουντες 14. ed. rom. τω βασιλει υιοι συνετων, ημεις
υιοι 12. ed. rom. αναγγειλαι. σοι; 13. εξελειπον 15. ουραν, αρχην 17.
πας ος αν ... βουλην κυριου σαβαωθ ην βεβ. κυρ. επ 18. εν αιγυπτω ...
χανανιτιδι ... ομνουσαι ... ομι σαβαωθ 19. το υψισαστηριον 20. αυ-
τοις κυριος ανθρωπ. 22. πληγη μεγαλη ... επακουσεται ... ομι ιασει sec.
23. εσται οδος αιγυπτου ... οι αιγυπτιοι 24. τριτος εν τ. ασσυριοις· και
εν τ. αιγυπτιοις 25. η pro ην XX. 1. ου εισηλθεν ναθαν ... κ. κατε-
λαβετο αυτ.

- 2² τότε ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς λέγων Πορεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου, καὶ τὰ σανδάλιά σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου, καὶ ποίησον οὕτως, πορευόμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος. ³ καὶ εἶπε κύριος "Ὁν τρόπον πεπόρευται ὁ παῖς μου Ἡσαΐας γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος τρία ἔτη, τρία ἔτη ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Αἰθίοψιν. ⁴ ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπίαν, νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους, ἀνακεκαλυμμένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου. ⁵ καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν, ἐφ' οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ Αἰγύπτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα. ⁶ καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ἡμεῖς ἦμεν πεποιθότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, οἱ οὐκ ἠδύναντο σωθῆναι ἀπὸ βασιλείως Ἀσσυρίων, καὶ πῶς ἡμεῖς σωθισόμεθα;

XXI.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ.

- Ὡς καταγίγς δι' ἐρήμου διέλθοι, ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς, φοβερὸν
2² τὸ ὄραμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. ὁ ἀστεὼν ἀστεεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ. ἐπ' ἐμοὶ οἱ Ἑλαμίται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν ἐπ' ἐμὲ ἔρχονται. νῦν
3 στενάξω καὶ παρακαλέσω ἑμαυτόν. ³ διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεως, καὶ ὠδίνες ἔλαβόν με ὡς τὴν τίκτουσαν· ἡ δίκησα τοῦ μὴ ἀκοῦσαι, ⁴ ἐσπούδασα τοῦ μὴ βλέπειν. ⁴ ἡ καρδιά μου πλανᾶται καὶ ἡ ἀνομία με βαπτίζει, ἡ ψυχὴ μου ἐφρόνηκεν εἰς φόβον. ⁵ ἐτοίμασον τὴν τράπεζάν, φάγετε, ⁶ πῖετε· ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες ἐτοιμάσατε θυρεούς, ⁶ ὅτι οὕτως εἶπε πρὸς με κύριος Βαδίσας σεαυτῷ στηῆσον σκοπόν, καὶ ὁ ἄν' ἰδῆς ἀνάγγειλον. ⁷ καὶ εἶδον ἀναβάτας ἱππεῖς δύο, καὶ ἀναβάτην ὄνου καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόα-
8 σαι ἀκρόασιν πολλήν, ⁸ καὶ ἀλέσον Οὐρίαν εἰς τὴν σκοπιάν. κύριος εἶπεν Ἐστην ⁹ διὰ παντὸς ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἐγὼ ἔστην ὅλην τὴν νύκτα, ⁹ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης ξυνωρίδος. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε Πέπτωκε πέπτωκε * Αποκρ. 14, 8. 18, 2.
Βαβυλῶν, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνε-
10 τρίβησαν εἰς τὴν γῆν. ¹⁰ ἀκούσατε οἱ καταλειμμένοι καὶ οἱ ὀδυνώμενοι, ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαώθ, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν.
11 **ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΙΔΟΥΜΑΙΑΣ.**
12 Πρὸς ἐμὲ κάλει παρὰ τοῦ Σηεὶρ Φυλάσατε ἐπάλλεξαι. ¹² φυλάσατε τὸ πρῶ-
13 καὶ τὴν νύκτα· ἐὰν ζητῆς ζῆτει, καὶ παρ' ἐμοὶ οἶκει, ¹³ ἐν τῷ δρυμῷ ἐσπέρας
14 κοιμηθῆς ἢ ἐν τῇ ὁδῷ Δαιδάν. ¹⁴ εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε, οἱ
15 ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμάν, ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσι ¹⁵ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πεφονευμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς μαχαίρας καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ
16 τὸ πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πολέμῳ. ¹⁶ διότι οὕτως εἶπέ μοι κύριος
17 Ἐτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισῶτοῦ, ἐκλείψει ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηδάρ, ¹⁷ καὶ τὸ κατὰλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν Κηδάρ ἔσται ὀλίγον, ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησεν.

2. om υιον αμως ... ανυποδητος (non vv. sqq.) 3. ησαιας ο παις μου ... om τρια ετη prius ... εσται σημεια 5. ηττηθεντες οι αιγυπτιοι επι 6. om εν τη ημ. εκεινη XXI. 2. ελαμειται 3. το μη ακουσαι ... το μη βλεπ. 5. πιετε φαγετε 6. κυριος πρ. με ... ο εαν ιδης 7. ιδον ... δυο, αναβατην ... ed. rom. καμηλου, ακροασαι 8. σκοπιαν κυριου· και ειπεν ... om εγω 9. συνωριδος ... om πεπτωκε allerum 10. οι καταλειμμενοι και οδυνωμενοι ... ed. rom. γ. οι οδ. ακουσατε, 11. καλειτε ... φυλαζεται 13. κοιμηθηση· εν τη 14. υδωρ διψωντι ... φευγοντων pro πεφονευμενων 15. παιδιω pro πολεμω (sed διατεταμενων usque παιδιω rescripta sunt) 16. οτι ουτως 17. διοτι κυριος ελαλ. ο θεος ισρ.

XXII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΗΣ ΦΑΡΑΓΓΟΣ ΣΙΩΝ.

Τί ἐγένετό σοι ὅτι νῦν ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα μάταια; ² ἐνεπλήσθη 2 ἡ πόλις βοώντων, οἱ τραυματῖαι σου οὐ τραυματῖαι ἐν μαχαίραις, οὐδὲ οἱ νεκροί σου νεκροὶ πολέμων. ³ πάντες οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασι, καὶ οἱ ἄλόν- 3 τες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσὶ, καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρρω πεφεύγασι. ⁴ διὰ 4 τοῦτο εἶπα Ἄφετέ με, πικρῶς κλαύσομαι· μὴ κατασχύσῃτε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου, ⁵ ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ 5 ἀπωλείας καὶ καταπατήματος, καὶ πλάνησις παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐν φά- ραγγι Σιών πλανῶνται, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὅρη. ⁶ οἱ 6 δὲ Ἐλαμῖται ἔλαβον φαρέτρας, καὶ ἀναβάται ἀνδρωποὶ ἐφ' ἵππους, καὶ συνα- γωγὴ παρατάξεως. ⁷ καὶ ἔσονται αἱ ἔκλεκταὶ φάραγγές σου, πληροῦνται 7 ἄρμάτων, οἱ δὲ ἵππεῖς ἐμφράξουσιν τὰς πύλας σου, ⁸ καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς 8 πύλας Ἰούδα· καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους τῆς πόλεως, ⁹ καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰ κρυπτὰ τῶν οἰκῶν τῆς ἄχρας Δαυὶδ. καὶ 9 εἶδοντες ὅτι πλείους εἰσὶ, καὶ ὅτι ἀπέστρεψε τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμ- βήθρας εἰς τὴν πόλιν, ¹⁰ καὶ ὅτι καθεῖλοσαν τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ εἰς ὄχυ- 10 ρώματα τείχους τῇ πόλει. ¹¹ καὶ ἐποίησατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον τῶν 11 δύο τειχῶν ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας, καὶ οὐκ ἐνεβλύψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτήν, καὶ τὸν κτίσαντα αὐτήν οὐκ εἶδετε. ¹² καὶ 12 ἐκάλεσε κύριος Σαβαώθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλυθῆμον καὶ κοπετόν καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων, ¹³ αὐτοὶ δὲ ἐποίησαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλ- 13 λίαμα, σφάζοντες μόσχους καὶ θύοντες πρόβατα, ὥστε φαγεῖν κρέατα καὶ πιεῖν οἶνον, λέγοντες Φάγωμεν καὶ πῖωμεν, αὐριοὶ γὰρ ἀποθνήσκομεν. ¹⁴ καὶ 14 ἀνακαλυμμένα ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς ὡσὶ κυρίου Σαβαώθ, ὅτι οὐκ ἀφεθή- σεται ὑμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία ἕως ἂν ἀποθάνητε. ¹⁵ τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ 15 Πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς Σομνὰν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὸν αὐτῷ ¹⁶ Τί 16 σὺ ὦδες, καὶ τί σοὶ ἐστὶν ὧδε ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὧδε, μνημεῖον καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῇ μνημεῖον, καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκη- νήν; ¹⁷ ἰδοὺ δὴ κύριος Σαβαώθ ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα, καὶ ἀφελεῖ τὴν 17 στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδοξον, ¹⁸ καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν 18 μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνῃ· καὶ θήσῃ τὸ ἄρμα σου τὸ κα- λὸν εἰς ἀτιμίαν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα, ¹⁹ καὶ 19 ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου. ²⁰ καὶ ἔσται 20 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ καλέσω τὸν παῖδά μου Ἐλιακὴμ τὸν τοῦ Χελκίου, ²¹ καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου, καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ κατὰ 21 κράτος, καὶ τὴν οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς πατήρ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἰούδᾳ. ²² καὶ 22 δώσω τὴν δόξαν Δαυὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων· καὶ δώσω αὐτῷ τὴν κλειδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὄμῳ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποκλείων, καὶ κλεισεῖ καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνοίγων. ²³ καὶ στήσῃ αὐ- 23 τὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πα- τρός αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἔσται πεποιθώς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ 24 πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ.

1 Co.
15, 32.Αποκ.
3, 7.

XXII. 4. Το ὄραμα ... σοι νυν· ὅτι ανεβ. 2. οὐ τραυμ. μαχαιρας ... πολέμου 3. δεδεγεμενοι 6. ελαμειται ... om και prius ... εφ ἵπποις 9. απεστρεψαν 10. εἰς οχυρωμα του τειχους 14. τειχεων 12. om κυριος alterum 13. κρεα 15. γραμματαια pro ταμιαν 17. ed. rom. ἐκβἀλλει 20. εκεινη καλεσω 21. και το κρατος pro κατα κρατος ... *om και τ. ενοικ. εν ιουδα 22. om αυτω sec. ... επι του ωμου ... ο αποκλεισων 24. επικρεμ. εν αυτω ... ed. rom. et cod. alex. αυτω cum τη ημ. εκ. conijg.

25 ²⁵ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ, κινήσῃσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐστρηγμένος ἐν τόπῳ πιστῶ, καὶ ἀφαιρεσθήσεται καὶ πεσεῖται, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ δόξα ἡ ἐπ' αὐτόν, ὅτι κύριος ἐλάλησεν.

XXIII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΥΡΟΥ.

Ὁλολύξατε πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπόλωτο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς 2 Κιτιαίων, ἦκται αἰχμαλώτος. ² τίνοι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ 3 νήσῳ, μετάβολοι Φοινίκης, διαπερῶντες τὴν θάλασσαν ³ ἐν ὕδατι πολλῶ, 4 σπέρμα μετάβολων; ὡς ἀμνητοῦ εἰσφερομένου, οἱ μετάβολοι τῶν ἐθνῶν. ⁴ αἰσχύνῃσι Σιδῶν, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ ἰσχύς τῆς θαλάσσης εἶπεν Οὐκ ὤδινον 5 οὐδὲ ἔτεκον, οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους οὐδὲ ὕψωσα παρθένους. ⁵ ὅταν δὲ 6 ἀκουστὸν γένηται Αἰγύπτῳ, λήψεται αὐτοὺς ὁδύνῃ περὶ Τύρου. ⁶ ἀπέλθατε 7 εἰς Καρχηδόνα, ὀλολύξατε οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. ⁷ οὐχ αὕτη ἦν 8 ὑμῶν ἡ ὕβρις ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοσθῆναι αὐτήν; ⁸ τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἦσαν ἐστὶν ἡ οὐκ ἰσχύει; οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἐνδοξοί, ⁹ ἄρχοντες τῆς γῆς. ⁹ κύριος Σαβαώθ ἐβουλεύσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὕβριν 10 τῶν ἐνδόξων καὶ ἀτιμάσαι πᾶν ἐνδοξὸν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁰ ἐργάζου τὴν γῆν σου, 11 καὶ γὰρ πλοῖα οὐκέτι ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνας. ¹¹ ἡ δὲ χεὶρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ θάλασσαν, ἢ παροξύνουσα βασιλεῖς· κύριος Σαβαώθ ἐνετείλατο περὶ 12 Χαναὰν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν. ¹² καὶ ἐροῦσιν Οὐκέτι οὐ μὴ προστεθῇ τοῦ ὑβρίζειν καὶ ἀδικεῖν τὴν συγατέρα Σιδῶνος· καὶ ἐὰν ἀπέλθῃς εἰς Κι- 13 τιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ ἀνάπαυσις ἔσται σοι. ¹³ καὶ εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὕτη 14 ἡσθίμωται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων, ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς πέπτωκεν. ¹⁴ ὀλολύξατε 15 πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπόλωλε τὸ ὀχύρωμα ὑμῶν. ¹⁵ καὶ ἔσται ἐν τῇ 16 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἐβδομηκοντα, ὡς χρόνος βασι- 17 λέως, ὡς χρόνος ἀνθρώπου· καὶ ἔσται μετὰ ἐβδομηκοντα ἔτη ἔσται Τύ- 18 ρος ὡς ἄσμα πόρνης. ¹⁶ λάβε κιθάραν, βέμβυσσον, πόλις πόρνη ἐπιλελησμένη, καλῶς κιθάρισον, πολλὰ ἄσον, ἵνα σου μνηεὶα γένηται. καὶ ἔσται μετὰ τὰ ἐβδομηκοντα ἔτη ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀπο- 17 καταστήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον, ¹⁷ καὶ ἔσται ἐμπόριον πᾶσαις ταῖς βασιλείαις 18 τῆς οἰκουμένης ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορία καὶ ὁ μισθὸς ἅγιον κυρίῳ, οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἐναντι κυρίου, πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς, φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι, καὶ εἰς συμβολὴν μνημόσυνον ἐναντι κυρίου.

*Apoec
18, 23.

XXIV.

Ἰδοὺ κύριος καταφθαίρει τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐρημώσῃ αὐτὴν καὶ ἀνά- 2 καλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ² καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ἱερεὺς, καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος, καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ κυρία· ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλὼν, ὁ δανείζων ὡς ὁ δανειζόμενος, καὶ 3 ὁ ὀφείλων ὡς ὁ ὀφείλει. ³ φθῶρᾳ φθαρθήσεται ἡ γῆ, καὶ προνομῇ προνομευ-

25. εν τη ... πιστω, και πεσειται και αφαιρεθησεται η δοξα XXIII.
1. Το οραμα ... ολολυζετε ... κητιαίων ὅ. εν αιγυπτω, λημψεται 6. ολο-
λυζετε οι ενοικουντες 7. υμων ην η υβρ. η απ 8. ed. rom. post ενδοξοι
non interp. 9. om πασαν 10. ερχονται 12. ουκετι μη προσθητε ... συ-
γατερα σιων ... εις κητιειμ ... σοι αναπ. εσται 13. ante οτι add ουδε
εκει σοι αναπαυσεις εσται 14. ολολυζετε ... οτι απωλετο 16. η μνηα ...
μετα εβδομηκοντα 17. om επι προσωπ. τ. γ. 18. τω κυριω ... om και
ultimum ... *om εναντι κυρ. (videtur) XXIV. 2. ως ο ιερεις ... και
ο δανιζων ως ο δανιζ.

θήσεται ἡ γῆ· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. ⁴ ἐπένθησεν ἡ γῆ, καὶ ⁴ ἐφθάρη ἡ οἰκουμένη, ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. ⁵ ἡ δὲ ἡνόμεσε διὰ ⁵ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρήλθον τὸν νόμον καὶ ἥλλαξαν τὰ προστάγματα διαθήκης αἰώνιον. ⁶ διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν ⁶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ, καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι. ⁷ πενθήσει οἶνος, πενθήσει ἄμπελος, ⁷ στενάξουσιν πάντες οἱ εὐφραινόμενοι τὴν ψυχὴν. ⁸ πέπαυται εὐφροσύνη τυμ- ⁸ ^{Αποκ. 18, 22.} πάνων, πέπαυται φωνὴ κιθάρας. ⁹ ἡσχύνθησαν, οὐκ ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγέ- ⁹ νετο τὸ σίκερα τοῖς πίνουσιν. ¹⁰ ἡρημώθη πᾶσα πόλις, κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ ¹⁰ εἰσελθεῖν. ¹¹ ὀλοῦζεται περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ, πέπαυται πᾶσα εὐφροσύνη ¹¹ τῆς γῆς, ἀπῆλθε πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς. ¹² καὶ καταλειφθήσονται πόλεις ¹² ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι ἀπολοῦνται. ¹³ ταῦτα πάντα ἔσονται ἐν ¹³ τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἔθνων· ὃν τρόπον ἐάν τις καταμήσῃται ἐλαίαν, οὕτως καταμήσονται αὐτούς· καὶ ἐὰν παύσῃται ὁ τρυγητός, ¹⁴ οὗτοι βοῇ φωνήσου- ¹⁴ σιν, οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου, παραχθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νῆ- ¹⁵ σοις ἔσται τῆς θαλάσσης, τὸ ὄνομα κυρίου ἔνδοξον ἔσται. ¹⁶ κύριε ὁ θεός ¹⁶ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς τέρατα ἠκούσαμεν, ἐλπὶς τῶ εὐσεβεῖ. καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ τοῖς ἄσετοῦσιν. οἱ ἄσετοῦντες τὸν νόμον, ¹⁷ φόβος καὶ βό- ¹⁷ θυνος καὶ παγὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἔσται ὁ φεύ- ¹⁸ γων τὸν φόβον ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον· καὶ ὁ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου ἀλώσεται ὑπὸ τῆς παγίδος· ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεώχθησαν, καὶ σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς. ¹⁹ παραχῇ παραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ ἀπορίξ ¹⁹ ἀπορήσεται ἡ γῆ. ²⁰ ἔκλινεν ὥς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισθήσεται ²⁰ ὥς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ, κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι. ²¹ καὶ ἐπάξει ὁ θεός ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐ- ²¹ ρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς. ²² καὶ συναῖξουσιν συναγωγὴν ²² αὐτῆς εἰς δεσμοτήριον καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὄχυρμα, διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπῇ ἔσται αὐτῶν. ²³ καὶ τακθήσεται ἡ πλὴντος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος· ²³ ὅτι βασιλεύσει κύριος ἐκ Σιών καὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξασθήσεται.

XXV.

Κύριε ὁ θεός, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐποίησας θαυμαστά πράγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν. γένοιτο. ² ὅτι ἔζηκας πόλεις εἰς χῶμα, ² πόλεις ὀχυράς τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια, τῶν ἀσεβῶν πόλεις τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ. ³ διὰ τοῦτο εὐλογῇσε σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός, καὶ πόλεις ³ ἀνθρώπων ἀδικουμένων εὐλογήσουσί σε. ⁴ ἐγένου γὰρ πάσῃ πόλει ταπεινῇ ⁴ βοηθός, καὶ τοῖς ἀθυμήσασιν δι' ἔνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς· σκέπη διψώντων, καὶ πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων, ⁵ ὥς ἄνθρωποι ⁵ ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν Σιών ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς παρέδωκας. ⁶ καὶ ποιήσει κύριος Σαβαώθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πίνονται ⁶ εὐφροσύνην, πίνονται οἶνον· ⁷ χρίσονται μύρον ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. παράδος ταῦτα ⁷

4. καὶ επενθήσαν οἱ 5. ἡ δε γῆ ... διότι παρεβήσαν ... τα προστάγμα. κυρίου 8. post τυμπανων add πεπαυται αυθαδια καὶ πλουτος ασεβων· 11. ολολυζετε ... omi απηλθ. π. ευφρ. τ. γ. 12. εγκαταλειμμενοι 13. εσται ... εμμεσω 14. βοησονται 18. βοθυνον· ο δε ... ηνεωχθησαν 20. εκλινεν και σεισθησεται ως οπωροφυλακιον η γη· ως ο μεθυων· και κραιπαλων· και πεσειται κ. ου μη δ. αναστηναι· κατισχυσεν γαρ επ αυτης η ανομια· 22. και συναξ. και αποκλεισ. εις οχ. και εις δεσμοτηριον δια 23. εν σιων και εν ιερ. XXV. 1. praeimitit ωδη ... ο θεος μου ... γε- νοιτο κυριε 2. του πεσειν 4. in fine add ευλογησουσιν σε

γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς, καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνηρημένους.

XXVII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυράν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιόν, ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. ²τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀμπελῶν καλὸς ἐπιθύ- 2 μημα ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς. ³ἐγὼ πόλις ὄχυρά, πόλις πολιορκουμένη, μάτην ³ ποτιῶ αὐτήν· ἀλώσεται γὰρ νυκτός, ἡμέρας δὲ πεσεῖται τεῖχος. ⁴οὐκ ἔστιν ⁴ ἡ οὐκ ἐπελάμβετο αὐτῆς· τίς με θήσει φυλάσσειν καλὰμην ἐν ἄγρῳ; διὰ τοῦτο πολεμίαν ταύτην ἡθέτηκα αὐτήν. τοῖνον διὰ τοῦτο ἐποίησε κύριος πάντα ὅσα συνέταξε. κατακέκαυμαι, ⁵βοθήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰ- 5 ρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην, ⁶οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ. βλαστήσει καὶ ⁶ ἐξανθήσει Ἰσραὴλ, καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. ⁷μὴ ⁷ ὥς αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; καὶ ὥς αὐτὸς ἀνείλεν, οὕτως ἀναيرهθήσεται; ⁸μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα ⁸ μελετῶν αὐτῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ; ⁹διὰ τοῦτο ⁹ ἀφαιρεθήσεται ἀνομία Ἰακώβ, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, ὅταν θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους ὥς κονίαν λεπτὴν· καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ εἶδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα ὥσπερ δρυμὸς μακράν. ¹⁰τὸ κατοικοῦμενον ¹⁰ ποίμνιον ἀνείμενον ἔσται, ὥς ποίμνιον καταλελειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποίμνια. ¹¹καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ¹¹ ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐργάμεναι ἀπὸ θέας δεῦτε· οὐ γὰρ λαὸς ἐστὶν ἔχων σύνεσιν, διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτερήσῃ ὁ ποιήσας αὐτούς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτούς οὐ μὴ ἐλεήσῃ. ¹²καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹² ἐκείνῃ συμφράξει ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκοροῦρων· ὑμεῖς δὲ συναγάγετε κατὰ ἓνα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ¹³καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹³ ἐκείνῃ σάλπιψις τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἤξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ προσκυνήσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ἱερουσαλήμ.

XXVIII.

Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισῶτοί Ἐφραΐμ, τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέως, οἱ μεθύοντες ἄνευ οἴνου. ²Ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου, ὥς χάλαζα καταφερομένη ² οὐκ ἔχουσα σκέπη, βίᾳ καταφερομένη· ὥς ὕδατος πολὺ πληθὺς σῦρον χώ- 3 ραν, τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυμα· ταῖς χερσὶ ³ καὶ τοῖς ποσὶ καταπατηθήσεται ὁ ³ στέφανος τῆς ὕβρεως, οἱ μισῶτοί τοῦ Ἐφραΐμ. ⁴καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκ- ⁴ πεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· ὥς πρόδρομος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐτό, πρὶν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν αὐτό, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν. ⁵τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος Σαβαώθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος ⁵ ὁ πλεκεῖς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ· ⁶καταλειφθήσονται ἐπὶ ⁶

21. στομα pro αιμα ... κατακαλ. η γη τους XXVII. 4. om En ... και ανελεῖ 3. ισχυρα ... *αυτους (vdtr) ... το τειχος 4. και ουκ εστιν ... κυριος ο θεος 8. ο μελετων 9. η ανομια ... αυτου την αμαρτιαν, οταν θω 10. καταλελειμμενον ... κακει ... om ποιμνια 11. om και... ελετη- 12. συμφραξει κυριος απο ... τους υι. ιερ. κατ ενα ενα 13. σαλπιουσιν εν τη ... ηξουσιν οι απο ανατολων εν ... προσκυνησωσιν XXVIII. 2. ποιησει αναπαυσιν 4. πριν η εις ... om αυτο prius 5. ο πλακεις ... μου λαω pro του λαου 6. και καταλειφθησονται

7 πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσχὺν κωλυόντων ἀνελεῖν. ⁷ οὗτοι γὰρ οὖν
πεπλημμελημένοι εἰσὶν· ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σίκερα, ἱερεῖς καὶ προφῆταις
ἐξέστησαν διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσεΐσθησαν ἀπὸ τῆς
8 μέθης, ἐπλανήθησαν· τοῦτ' ἔστι φάσμα. ⁸ ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν·
9 αὐτὴ γὰρ ἡ βουλή ἔνεκα πλεονεξίας. ⁹ τίνη ἀνηγγέλουμεν κακὰ, καὶ τίνη ἀνηγ-
γεῖλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλκτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι
10 ἀπὸ μαστοῦ. ¹⁰ ἡλῖψιν ἐπὶ ἡλῖψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν
11 ἔτι μικρόν, ¹¹ διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἐτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ
12 λαῷ τούτῳ ¹² λέγοντες αὐτοῖς Τοῦτο τὸ ἀνάπνυμα τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο
13 τὸ σύντριμμα, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν. ¹³ καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ
θεοῦ ἡλῖψις ἐπὶ ἡλῖψιν, ἐλπίς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα πορεύ-
14 σονται καὶ πέσωσιν ὀπίσω, καὶ συντριβήσονται καὶ κινδυνεύσουσι καὶ ἀλώ-
15 σονται. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄνδρες τεθλιμμένοι καὶ οἱ ἄρ-
16 χοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, ¹⁵ ὅτι εἶπατε Ἐποίησαμεν
διαθήκην μετὰ τοῦ ᾄδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταιγὶς φερο-
μένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα
16 ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθήσόμεθα. ¹⁶ διὰ τοῦτο οὕτω λέγει κύριος κύ-
ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελεῖ ἔκλεκτον ἀκρο-
γωνιᾶζον ἐντιμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων οὐ μὴ κατασχυνῇ.
17 ¹⁷ καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα, ἥ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, καὶ οἱ
18 πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγὶς, ¹⁸ μὴ καὶ
ἀρέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπίς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
ᾄδην οὐ μὴ ἐμμεῖνῃ· καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ, ἔσεσθε αὐτῇ εἰς
19 καταπάτημα. ¹⁹ ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς· πρῶτῳ πρῶτῳ παρελεύσεται ἡμέ-
20 ρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπίς πονηρά. μάτετε ἀκούειν ²⁰ στενοχωρούμενοι·
21 οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. ²¹ ὥσπερ
ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαὼν, μετὰ
22 θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἄλλοτρίως
23 χρήσεται, καὶ ἡ σαπρία αὐτοῦ ἄλλοτρία. ²² καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθεῖτε,
μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντετελεσμένα καὶ συντετημένα
24 πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαῶθ ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ²³ ἐνω-
τίσεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου.
24 ²⁴ μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτρίασεῖ ὁ ἀροτριῶν; ἡ σπόρον προετοιμάσει πρὶν
25 ἐργάσασθαι τὴν γῆν; ²⁵ οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τότε σπεῖρει
μικρὸν μελάνσιον ἢ κύμινον, καὶ πάλιν σπεῖρει πυρὸν καὶ κρίθην καὶ κέγχρον
26 καὶ ζέαν ἐν τοῖς ὅροις σου; ²⁶ καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου, καὶ εὐ-
27 φρανθήσῃ. ²⁷ οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος κατὰίρεται τὸ μελάνσιον, οὐδὲ τροχὸς
ἀμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ τινάσσεται τὸ μελάνσιον, τὸ δὲ
28 κύμινον ²⁸ μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ εἰμι ὑμῖν ὄρ-
29 γισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσῃ ὑμᾶς. ²⁹ καὶ ταῦτα
παρὰ κυρίου Σαβαῶθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα· βουλευσάσθε, ὑψώσατε ματαίαν
παράκλησιν.

1 Co.
14, 21.Ro. 9, 33.
1 Pe. 2, 6.
Ro. 10,
11.

6. κωλυων 7. πεπλανημενοι ... om̄ δια το σικερα, κατεποθησαν ...
μεθης του σικερα ... τουτο εστιν φαντασμα 8. ενεκεν 9. ed. rom. μα-
στων, 12. λεγοντες αυτω 13. κυριου του θεου ... ινα πορευθωσιν και πε-
σωσιν εις τα οπισω, κ. κινδυν. κ. συντριβ. κ. αλ. 14. και αρχοντες ...
τουτου εν ιερ. 15. (λαου pro αδου ...) ου μη ελθῃ ημιν · 16. ουτως ...
om̄ κυριος alterum ... εμβαλω ... ο πιστευων επ αυτω 19. λημψεται
20. του ημας συναχθ. 21. om̄ κυριος ... και η πικρια αυτου ... συντετελ-
μημενα 23. ενωτ. κ. ακουσατε 24. μελλει ο αροτριων αροτριαν 25. και
pro ουχ ... αυτης το προσωπον πρωτον σπειρει μ. μελ. και κυμ. κ. παλ.
πυρον ... om̄ και κεγχρον 27. εκτινασσεται 28. om̄ ειμι

XXIX.

Οὐαὶ Ἀριὴλ πόλις, ἣν ἐπολέμησε Δαυίδ. συναγάγετε γεννήματα ἐνιαυτὸν ἐπὶ ἐνιαυτὸν· φάγεσθε, φάγεσθε γὰρ σὺν Μωάβ. ² ἐκθλίψω γὰρ Ἀριὴλ, καὶ ² ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοί· ³ καὶ κυκλώσω ὡς Δαυὶδ ἐπὶ σέ, ³ καὶ βαλῶ περὶ σέ χάρακα, καὶ θήσω περὶ σέ πύργους, ⁴ καὶ ταπεινωθήσονται ⁴ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου, καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ ἔσονται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου ἀσθενήσει. ⁵ καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν, καὶ ⁵ ὡς χνοὺς φερόμενος τὸ πληθὺς τῶν καταδυναστευόντων σε, καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρῆμα ⁶ παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βρον- ⁶ τῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης καταγίγς φερομένη, καὶ φλὸς πυρὸς κατεσθίουσα. ⁷ καὶ ἔσται ὡς ἐνυπνιαζόμενος καὶ ⁷ ὕπνους νυκτὸς ὁ πλοῦτος ⁷ ἀπάντων τῶν ἔθνων ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἀριὴλ, καὶ πάντες οἱ στρατευόμενοι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτὴν καὶ οἱ ἑλθόντες αὐτήν. ⁸ καὶ ὡς οἱ ἐν τῷ ὕπνῳ πίνοντες καὶ ἔσθοντες, καὶ ἐξαναστάντων μ- ⁸ ταιον τὸ ἐνύπνιον· καὶ ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διεψών ὡς ὁ πίνων, καὶ ἐξα- ⁹ ναστάς ἔτι διεψᾶ, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν, οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος τῶν ἔθνων πάντων ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών. ⁹ ἐκλύσθητε καὶ ⁹ ἔκστητε, καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σίκερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου, ¹⁰ ὅτι πεπότιεν ¹⁰ Ro.11,8. ὑμᾶς κύριος πνεύματι κατανύξεως, καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, οἱ δὲ ὄντες τὰ κρυπτά. ¹¹ καὶ ¹¹ ἔσται ὑμῖν τὰ ῥήματα πάντα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγι- ¹² σμένου τούτου, ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες Ἀνάγνωθι ταῦτα, καὶ ἐρεῖ Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφράγισται γάρ. ¹² καὶ ¹² δοθήσεται τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ Ἀνάγνωθι τοῦτο· καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα. ¹³ καὶ ¹³ Mt. 15, εἰπε κύριος Ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς χεί- ^{8 sq.} ¹⁴ ^{Mc. 7,} ^{6 sq.} ρεσιν αὐτῶν τιμᾶσί με, ἡ δὲ καρδιά αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίαις. ¹⁴ διὰ ¹⁴ 1 Co. 1, τοῦτο ἰδοὺ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τοῦτον· καὶ μεταστήσω αὐτούς, ¹⁵ καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω. ¹⁵ οὐαὶ οἱ βατῆως βουλὴν ποιοῦντες καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ ¹⁶ βουλῇ ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐροῦσι Τίς ἐώρα- ¹⁷ κεν ἡμᾶς; καὶ τίς ἡμᾶς γινώσκει; ἡ δὲ ἡμεῖς ποιοῦμεν; ¹⁶ οὐχ ὡς πηλὸς τοῦ ¹⁷ *Ro. 9, ^{20.} κεραιμῆος λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα καὶ πλάσαντι αὐτό Οὐ σύ με ἔπλασας; ἡ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι Οὐ συνετὸς με ἐποίησας; ¹⁷ οὐκέτι μι- ¹⁸ κρὸν καὶ μετατεθήσεται ὁ Λίβανος ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ, καὶ τὸ Χέρμελ ¹⁹ *Mt. 11,5. εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. ¹⁸ καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λό- ¹⁹ γους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ, ὀφθαλμοὶ τυφλῶν ²⁰ ὄψονται, ²⁰ καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλ- ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

21 ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλοθρευθήσαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακία, ²¹ καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις
 22 πρόσκομμα ζήσουσιν, ὅτι ἐπλαγίασαν ἐπ' ἀδίκους δίκαιον. ²² διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ. Οὐ νῦν αἰσχυ-
 23 νήσεται Ἰακώβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ. ²³ ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἀγιάσουσι τὸ ὄνομά μου, καὶ ἀγιάσουσι τὸν
 24 ἅγιον Ἰακώβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται. ²⁴ καὶ γνώσονται οἱ πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλώσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνῃ.

XXX.

Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, λέγει κύριος. ἐποιήσατε βουλὴν οὐ δι' ἐμοῦ, καὶ
 2 συνδῆκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας, ² οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν, τοῦ βοηθῆ-
 3 σθῆναι ὑπὸ Φαραὼ καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ Αἰγυπτίων. ³ ἔσται γὰρ ὑμῖν σκέπη
 4 Φαραὼ εἰς αἰσχύνῃν, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος. ⁴ ὅτι εἰσὶν
 5 ἐν Τάνει ἀρχηγοὶ ἄγγελοι πονηροί. ⁵ μάτην κοπιήσουσι πρὸς λαὸν ὃς οὐκ
 6 ὠφελήσει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνῃν καὶ ὄνειδος.

Ἡ ΟΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΠΟΔΩΝ ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΕΡΗΜΩ.

Ἐν τῇ ἑλπίει καὶ τῇ στενωρίᾳ λέων καὶ σκύμνος λέοντος, ἐκείθεν καὶ ἀσπίδες
 καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων, οἱ ἔφερον ἐπὶ ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον
 7 αὐτῶν πρὸς ἔξωτος ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς. ⁷ Αἰγύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελή-
 8 σουσιν ὑμᾶς· ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅτι ματαῖα ἡ παρακλήσις ὑμῶν αὕτη. ⁸ νῦν οὖν
 καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας ταῦτα
 9 καιρῷ καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ ὅτι ὁ λαὸς ἀπειθήτης ἐστίν, υἱοὶ ψευδεῖς οἱ οὐκ
 10 ἠβούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον τοῦ θεοῦ, ¹⁰ οἱ λέγοντες τοῖς προφῆταις Μὴ ἀναγ-
 γέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ ὁράματα ὁρώσι Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε
 11 καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν, ¹¹ καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης·
 ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον, καὶ ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸ
 12 λόγιον τοῦ Ἰσραὴλ. ¹² διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ὅτι ἠπει-
 13 δήσατε τοῖς λόγοις τούτοις καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει, καὶ ὅτι ἐγόγγυσας καὶ
 14 πεποιθώς ἐγένον ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, ¹³ διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη
 15 καὶ εἰς τὸ πτώμα. ¹⁴ καὶ τὸ πτώμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα ἀγγείου ὁστρα-
 κίνου, ἐκ κεραμίου λεπτά ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς ὁστρακον ἐν ᾧ πῦρ ἀρεῖς,
 15 καὶ ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν. ¹⁵ οὕτω λέγει κύριος κύριος ὁ ἅγιος τοῦ
 Ἰσραὴλ Ὅταν ἀποστραφῇς στενάξεῃς, τότε σωθήσῃ καὶ γνώσῃ πού ἦσθα·
 ὅτε ἐπεποιθεῖς ἐπὶ τοῖς ματαίοις, ματαῖα ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη. καὶ οὐκ
 16 ἐβούλεσθε ἀκούειν, ¹⁶ ἀλλ' εἶπατε Ἐφ' ἵππων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φεύξε-
 17 σθε· καὶ ἐπὶ κούφοις ἀναβάταις ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κούφοι ἔσονται οἱ διώ-
 17 κοντες ὑμᾶς. ¹⁷ χίλιοι διὰ φωνῇν ἐνδὸς φεύξονται, καὶ διὰ φωνῇν πέντε φεύ-
 ξονται πολλοί, ἕως ἂν καταλειφθῇτε ὡς ἱστός ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς σημαῖαν

20. ἐξωλοθρευθήσαν 21. ζήσουσιν, καὶ ἐπλαγ. ἐν αἰ. δ. 22. μετα-
 βαλεῖ ἰσραὴλ 23. ἀλλὰ ὅταν 24. οἱ τῷ πν. πλαν. XXX. 1. ταδε λέγει
 ... βουλὴν καὶ οὐ δι' ... ἁμαρτίας (sic) ἐφ' ἁμαρτίας 3. ἡ σκέπη 5. οὐτε
 εἰς βοήθειαν οὐτε εἰς ὠφελειαν ἀλλὰ 6. καὶ ἐν τῇ στενωχ. ... ἐπ' ὄνων ...
 in fine add εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνῃν καὶ ὄνειδος 8. καιρῶν ταῦτα
 ... οἱ ἐως 9. ὅτι λαὸς 12. οὕτως λέγει κυριος ο ἁγ. 13. οἱ οὐχ οὐχ
 14. ἀγγίου ... λεπτον 15. οὕτως λέγει κυριος ο ἁγιος ἰσραὴλ ... στενάξη
 16. ἀλλὰ ... Ἐφ' ἵπποις ... καὶ εἶπατε Ἐπὶ κούφοις ἀναβάται εἰς. 17. καὶ
 δια φ. ε. φευξ. χίλιοι

φέρων ἐπὶ βουνοῦ. ¹⁸ καὶ πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι ὑμᾶς, καὶ διὰ 18
 τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς, διότι κυρίου ὁ θεὸς ὑμῶν· μα-
 κάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ' αὐτῷ. ¹⁹ διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιών οἰκήσει· καὶ 19
 Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ ἔκλαυσεν Ἐλεῆσόν με· ἐλεήσει σε, τὴν φωνὴν τῆς
 κραυγῆς σου ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσέ σου. ²⁰ καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον 20
 ψεῶς καὶ ὕδωρ στενόν, καὶ οὐκ ἔτι μὴ ἐγγίωσίν σοι οἱ πλανῶντές σε· ὅτι
 οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄφονται τοὺς πλανῶντάς σε, ²¹ καὶ τὰ ὦτά σου ἀκούσονται 21
 τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων, οἱ λέγοντες Αὕτη ἡ ὁδός, πορευθώ-
 μεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιᾷ εἴτε ἀριστερά. ²² καὶ μιανεῖς τὰ εἰδῶλα τὰ περιηρ- 22
 γυρωμένα καὶ περιεχρυσωμένα, λεπτὰ ποιήσεις καὶ λικηθήσῃς ὡς ὕδωρ ἀπο-
 καθιμένης, καὶ ὡς κόπρον ὡσεὶ αὐτά. ²³ τότε ἔσται ὁ ὑετὸς τῷ σπέρματι 23
 τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γεννηματος τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονὴ καὶ
 λιπαρός· καὶ βοσκηθήσεται σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πίονα καὶ
 εὐρύχωρον, ²⁴ οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται 24
 ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κρίθῃ λελικημένη. ²⁵ καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους 25
 ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ, ὅταν ἀπόλυνται πολλοὶ καὶ ὅταν πέσωσι πύργοι. ²⁶ καὶ ἔσται τὸ φῶς 26
 τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται ἑπταπλά-
 σιον, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἰάσεται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ
 τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται. ²⁷ ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου ἔρχεται διὰ 27
 χρόνου, καιόμενος θυμὸς· μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, λόγιον
 ὀργῆς πλήρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται. ²⁸ καὶ τὸ πνεῦμα αὐ- 28
 τοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἤξει ἕως τοῦ τραχήλου, καὶ διαιρεθήσεται
 τοῦ παραῖξι ἐξῆς ἐπὶ πλάνῃσι ματαίᾳ, καὶ διώξεται αὐτοὺς πλάνησις καὶ
 λήψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ²⁹ μὴ διὰ παντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνει- 29
 σθαι, καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἁγιά μου διὰ παντὸς ὥσει ἐορτάζοντας, καὶ
 ὥσει εὐφραινομένους εἰσελθεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος κυρίου πρὸς τὸν θεόν
 τοῦ Ἰσραὴλ; ³⁰ καὶ ἀκουστὴν ποιήσει κύριος τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ 30
 τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δεῖξαι μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ φλογὸς
 κατεσθίουσης, κεραυνώσει βιαίως, καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη
 βίᾳ. ³¹ διὰ γὰρ τῆς φωνῆς κυρίου ἡττηθήσονται Ἀσσύριοι, τῇ πληγῇ ἣ ἂν 31
 πατάξῃ αὐτούς. ³² καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόθεν, ὅθεν ἦν αὐτῶν ἡ ἐλπίς τῆς 32
 βοηθείας, ἐφ' ἣ αὐτοὺς ἐπεποίθει· αὐτοὶ μετὰ τυμπάνων καὶ κιθάρας πολε-
 μήσουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς. ³³ σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ· μὴ καὶ 33
 σοὶ ἡτοιμάσῃ βασιλεύειν, φάραγγα βαθεῖαν, ξύλα κείμενα, πῦρ καὶ ξύλα
 πολλά; ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ θεοῦ καιομένη.

*Αποκ.
19, 20.

XXXI.

Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν, οἱ ἐφ' ἔπποις πε-
 ποιῶτες καὶ ἐφ' ἄρμασιν· ἔστι γὰρ πολλά, καὶ ἐφ' ἔπποις πληθὺς σφόδρα·
 καὶ οὐκ ἦσαν πεποιῶτες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὸν κύριον οὐκ
 ἐζήτησαν. ² καὶ αὐτὸς σοφῶς ἦγεν ἐπ' αὐτοὺς κακὰ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ 2
 οὐ μὴ ἀσπληγῇ, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ' οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ

18. κυρ. ο θυμων εστιν· και που καταλειψετε την δοξαν υμων· Μα-
 καριοι παντες οι εμμ. εν αυτω 19. και ελεησει την 20. ουκετι ου μη
 22. εξαρεις pro μιανεις ... και τα περιεχρυσωμενα ... ποιησεις κ. λικημη-
 σεις 23. γεννηματος 24. λελικμημενα 27. δια χρονου ερχεται πολλου·
 καιιομ. ο θυμος ... το λογιον οργης 28. του εξην παραξαι ... πλανησ. μα-
 ταια κ. λημψεται 29. εις τον οικον του κυριου 30. ποιησει ο θεος την
 31. δια γαρ την φωνην κ. η. οι ασσ. ... παταξει 32. οθεν ην αυτω ...
 μετα αυλων 33. ου γαρ συ προ (... συ pro σοι) ... ed. rom. πολλά,
 XXXI. 1. κ. τ. θεον ουκ εξεζητησαν 2. σοφος

3 τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν, ³ Αἰγύπτιον ἄνθρωπον καὶ οὐ θεόν, ἵππων
 4 σάρκας καὶ οὐκ ἔστι βοήθεια· ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
 4 τοὺς, καὶ κοπιήσουσιν οἱ βοηθοῦντες, καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται. ⁴ ὅτι οὕτως
 εἶπέ μοι κύριος Ὁν τρόπον βοήσῃ ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ θήρᾳ ἢ ἔλαβε,
 καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτὴν ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ
 5 ἡττήθησαν καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήθησαν, οὕτως καταβήσεται κύ-
 5 ριος Σαβαώθ ἐπιστρατεύσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σιών, ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. ὥς
 ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπιεῖ κύριος Σαβαώθ, ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ ὑπερα-
 6 σπιεῖ καὶ ἐξελεῖται, καὶ περιποιήσεται καὶ σώσει. ⁶ ἐπιστράφητε οἱ τὴν βα-
 7 λείαν βουλήν βουλευόμενοι καὶ ἄνομον υἱὸν Ἰσραὴλ. ⁷ ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χει-
 8 ροποίητα τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν. ⁸ καὶ πεσεῖται Ἀσσούρ·
 οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτόν, καὶ φεύξε-
 9 ται οὐκ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας· οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἥττημα, ⁹ πέτρα
 γὰρ περιληφθήσονται ὡς χάριαι καὶ ἡττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἀλώσεται.
 τὰδε λέγει κύριος Μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιών σπέρμα καὶ οἰκεῖους ἐν Ἱε-
 ρουσαλὴμ.

XXXII.

Ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρ-
 2 ξουσι. ² καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ κρυβήσεται
 ὡς ἄφ' ὕδατος φερομένου· καὶ φανήσεται ἐν Σιών ὡς ποταμὸς φερόμενος
 3 ἐνδοξος ἐν γῇ διψώσῃ. ³ καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώπους, ἀλλὰ
 4 τὰ ὦτα ἀκούειν δώσουσι. ⁴ καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τῷ
 ἀκούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνῃ·
 5 ⁵ καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τῷ μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπηρέται
 6 σου Σίγα. ⁶ ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει,
 τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν, τοῦ διασπείρειν ψυχὰς
 7 πεινώσας, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιήσει. ⁷ ἡ γὰρ βουλή τῶν
 πονηρῶν ἄνομα βουλεύσεται, καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκαις καὶ
 8 διασκεδάσαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει. ⁸ οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλεύσαντο,
 9 καὶ αὕτη ἡ βουλή μενεῖ. ⁹ γυναῖκες πλούσαι, ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς
 10 φωνῆς μου· θυγατέρες ἐν ἐλπίδι, εἰσακούσατε λόγους μου. ¹⁰ ἡμέρας ἐνιαυ-
 τοῦ μνεῖαν ποιήσασθε ἐν ὁδῷ μετ' ἐλπίδος· ἀνῆλθωται ὁ τρυγητὸς, πέπαυ-
 11 ται, οὐκέτι μὴ ἔλθῃ. ¹¹ ἔστητε, λυπήσῃτε αἱ πεποιθῆναι, ἐκδύσασθε, γυμναὶ
 12 γένεσθε, περιζώσασθε τὰς σφύας ¹² καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε, ἀπὸ
 13 ἀγροῦ ἐπισυμμήματος καὶ ἀμπέλου γεννηήματος. ¹³ ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, ἄκανθα
 καὶ χόρτος ἀναβήσεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρτῇσεται· πόλις
 14 πλουσία, ¹⁴ οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι πλοῦτον πόλεως ἀφήσουσιν, οἶκους ἐπι-
 θυμήματος· καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπῆλαια ἕως τοῦ αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων
 15 ἀγρίων, βοσκήματα πομένων, ¹⁵ ἕως ἂν ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ.
 16 καὶ ἔσται ἔρημος ὁ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. ¹⁶ καὶ

3. *χειρα αυτων (?) 4. ον τροπον εαν βοηση λεων ... και επι τα
 5. οπι σαβαωθ ... οπι υπερασπιει sec. 6. βουλευσαμενοι ... οπι υιοι
 ισραηλ 7. απαρνηθησονται ... οπι τα χειροποιητα ... διωκοντος pro μαχαι-
 ρας 9. περιλημφθ. XXXII. 2. τους λογους τουτους 3. δωσουσιν ακουειν
 4. των ασθενων πρ. του ακουειν ... *ομι ταχυ 5. ουκετι ου μη his 6. η
 καρδια αυτων ... του διαφθειραι ... ποιησαι 7. βουλευεται ... λογισμους
 ταπεινων 9. ακουσατε τους λογ. μου 10. μετα ελπιδος ... *πεπαυται ο
 σπορος ... και ουκετι 11. περιζ. σακκους τας 12. μαστων ... περι αγρου
 ... γεννηματος 14. εγκαταλελειμμενοι ... πλουτ. πολ. και οικους επισυμη-
 τους αφησουσιν ... ομι αι 15. επελθῃ

ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρῖμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμηλῷ κατοική-
σει. ¹⁷ καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη, καὶ κρατήσῃ ἡ δικαιο- 17
σύνη ἀνάπαντι, καὶ πεποιθότες ἕως τοῦ αἰῶνος. ¹⁸ καὶ κατοικήσῃ ὁ λαὸς 18
αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσῃ πεποιθώς, καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλού-
του. ¹⁹ ἡ δὲ χάλαζα ἐάν καταβῇ, οὐκ ἐφ' ὑμᾶς ἥξει. καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦν- 19
τες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες ὥς οἱ ἐν τῇ πεδινῇ. ²⁰ μακάριοι οἱ σπεύροντες 20
ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὗ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ.

XXXIII.

Οὐαὶ τοῖς ταλαπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεις ποιεῖ ταλαπῳρους, καὶ
ὁ ἀσέτων ὑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ· ἀλώσονται οἱ ἀσετοῦντες καὶ παραδοθήσονται,
καὶ ὡς σῆς ἐφ' ἱματίου οὕτως ἡττηθήσονται. ² κύριε ἐλέησον ὑμᾶς, ἐπὶ σοὶ 2
γὰρ πεποιτάμεν· ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ
σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ ἤλπισως. ³ διὰ φωνὴν τοῦ φόβου ἐξέστησαν λαοὶ 3
ἀπὸ τοῦ φόβου σου καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη. ⁴ νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ 4
σκόλα ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου· ἐν τρόπῳ ἐάν τις συναγάγῃ ἀκρίδας, οὕ-
τως ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. ⁵ ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλῷ, ἐνεπλήσθη Σιών 5
κρίσεως καὶ δικαιοσύνης. ⁶ ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, ἐν ἡσαυροῖς ἡ σωτη- 6
ρία ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον· οὗτοί εἰσι
ἡσαυροὶ δικαιοσύνης. ⁷ ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν οὗτοι φοβηθήσονται· οὗς 7
ἐφοβεῖσθε, βοηθήσονται ἀφ' ὑμῶν· ἄγγελοι ἀποσταλήσονται πικρῶς κλαίοντες,
παρακαλοῦντες εἰρήνην. ⁸ ἐρημωθήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· πέπνυται ὁ 8
φόβος τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ πρὸς τούτους διασκήνη αἵρεται, καὶ οὐ μὴ λογίσθ-
σθε αὐτοὺς ἀνθρώπους. ⁹ ἐπέννησεν ἡ γῆ, ἡσχύνθη ὁ Λίβανος, ἔλη ἐγένετο ὁ 9
Σάρων· φανερά ἔσται ἡ Γαλιλαία καὶ ὁ Χερμελ. ¹⁰ νῦν ἀναστήσομαι, λέγει 10
κύριος, νῦν δοξασθήσομαι, νῦν ὑψωθήσομαι. ¹¹ νῦν ὄψεσθε, νῦν αἰσθήσεσθε 11
ματάλα ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν, πῦρ κατέδεται ὑμᾶς, ¹² καὶ ἔσον- 12
ται ἔθνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκανθα ἐν ἀγρῷ ἐβρίμμενη καὶ κατακεκαυμένη.
¹³ ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα, γινώσκονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύ μου. 13
¹⁴ ἀπέστησαν οἱ ἐν Σιών ἄνθρωποι, λήψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς· τίς ἀναγγε- 14
λεῖ ὑμῖν ὅτι πῦρ καλεται; τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰῶνιον; ¹⁵ πο- 15
ρευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, λαλῶν εὐθεῖαν ὁδόν, μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν,
καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦτα ἵνα μὴ ἀκούσῃ
κρίσιν αἵματος, καμνύνων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν, ¹⁶ οὗτος οἱ- 16
κῆσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται, καὶ τὸ
ὑδωρ αὐτοῦ πιστόν. ¹⁷ βασιλέα μετὰ δόξης ὄψεσθε, οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψον- 17
ται γῆν πόρρωθεν, ¹⁸ ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσῃ φόβον· ποῦ εἰσὶν οἱ γραμμα- 18
τικοί; ποῦ εἰσὶν οἱ συμβουλευόντες; ποῦ ἔστιν ὁ ἀρεσμῶν τοὺς τρεφομένους
¹⁹ μικρὸν καὶ μέγαν λαόν; ὧ οὐ συνεβουλευσατο οὐδὲ ἤδει βαρύνων, ὥστε 19
μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαιλισμένος, καὶ οὐκ ἔστι τῷ ἀκούοντι σύνεσις. ²⁰ ἰδοὺ 20
Σιών ἡ πόλις, τὸ σωτήριον ἡμῶν, οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄψονται Ἱερουσαλήμ, πό-
λις πλουσία, σκηναὶ αἱ οὐ μὴ σεισῶσιν, οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ πάσσαλοι
τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαρῶ-

17. δικαιοσύνης ... πεποιθ. εσονται εως XXXIII. 4. ο ασετων υμιν
... επι ιματιου 3. δια φων. τ. φοβ. σου 4. απο μικρου ... εμπεξονται
5. εν υψηλοις 7. αυτοι προ ουτοι ... φοβηθησονται pro βοησονται ... αγ-
γελ. γαρ αποστ. αξιουντες ειρηνην· πικρ. 8. πεπνυται γαρ 9. και ο καρ-
μηλος 14. αισχυνθησεσθε pro αισθηθ. ... υμας κατεδεται 14. λημψεται
16. πετρας οχυρας 17. και οι οφθαλμοι 18. φοβον κυριου ... τους συ-
στρεφομενους 19. συνεβουλευσαν 20. *σαλευθωσιν pro σεισθ. (?) ...
ουδ ου μη

- 21 γῶσιν, ²¹ ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν. τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώρυχες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν, οὐδὲ πορεύσεται
 22 πλοῖον ἐλαῦνον. ²² ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν· οὐ παρελεύσεται με κύριος κριτῆς ἡμῶν, κύριος ἄρχων ἡμῶν, κύριος βασιλεὺς ἡμῶν, κύριος οὗτος ἡμᾶς
 23 σώσει. ²³ ἐρράγησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσαν· ὁ ἰσθός σου ἔκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἰστία, οὐκ ἄρει σημεῖον, ἕως οὐ παραδοθῇ εἰς προνομήν. τοί-
 24 νυν πολλοὶ χωλοὶ προνομὴν ποιήσουσι, ²⁴ καὶ οὐ μὴ εἴπωσι Κοπιῶ, ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφεθῇ γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

XXXIV.

- Προσαγάγετε ἔθνη, καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες· ἀκουσάτω ἡ γῆ καὶ οἱ ἐν
 2 αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. ² διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀριζμὸν αὐτῶν, τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι
 3 αὐτοὺς εἰς σφαγὴν. ³ οἱ δὲ τραυματῖαι αὐτῶν ῥιφῇσονται καὶ οἱ νεκροί, καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὁσμὴ, καὶ βραχθήσεται τὰ ὅρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν.
 4 ⁴ καὶ τακθήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐλιγθήσεται ὁ οὐρανὸς * Ἀποκ.
 ὡς βιβλίων, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου, καὶ ὡς
 5 πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς. ⁵ ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ
 τὴν Ἰδουμαίαν καταβήσεται καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως.
 6 ⁶ ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος, ἀπὸ αἵ-
 ματος τράγων καὶ ἀμνῶν καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν. ὅτι θυσία τῷ
 7 κυρίῳ ἐν Βοσόρ, καὶ σφαγὴ μεγάλη ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, ⁷ καὶ συμπεσοῦνται οἱ
 ἄδρῳ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθύσθησεται ἡ γῆ ἀπὸ
 8 τοῦ αἵματος, καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται. ⁸ ἡμέρα γὰρ κρί-
 9 σεως κυρίου, καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως Σιών. ⁹ καὶ στραφήσονται
 αἱ φάραγγες αὐτῆς εἰς πῖσσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον· καὶ ἔσται ἡ γῆ
 10 αὐτῆς ὡς πῖσσα καιομένη ¹⁰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν * Ἀποκ.
 αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω, εἰς γενεάς αὐτῆς ἐρη-
 11 μωθήσεται, καὶ εἰς χρόνον πολὺν ¹¹ ὄρνεα καὶ ἐχίνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες
 κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ· καὶ ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας
 12 ἐρήμου, καὶ ὀνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. ¹² οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσον-
 13 ται· οἱ γὰρ βασιλεῖς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν. ¹³ καὶ
 ἀναφυθῇ εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθια ξύλα καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐ-
 14 τῆς, καὶ ἔσται ἐπαυλὶς σειρήνων καὶ αὐλὴ στρουθῶν. ¹⁴ καὶ συναντήσουσι
 δαιμόνια ὀνοκενταύροις καὶ βοθήσονται ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ἐκεῖ ἀναπαύ-
 15 σονται ὀνοκένταυροι εὐρόντες αὐτοῖς ἀνάπαυσιν· ¹⁵ ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχθρὸς, καὶ
 ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ συνήντησαν ἔλαφοι
 16 καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων· ¹⁶ ἀριζμῷ παρήλθον, καὶ μία αὐτῶν οὐκ
 ἀπώλετο, ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ ἐζήτησαν, ὅτι ὁ κύριος αὐτοῖς ἐνετείλατο,
 17 καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτά. ¹⁷ καὶ αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους,
 καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διεμέρισε βόσκεισθαι· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε,
 γενεάς γενεῶν ἀναπαύσονται ἐπ' αὐτῆς.

24. μεγα ἐστίν· τοπος ... διωρυγες 22. **κυριος πατηρ κυριος κρι-
 τῆς ἡμῶν 23. ἐνίσχυσεν ... ποιήσωσιν 24. εἶπη ... ο ἐνοικῶν XXXIV.
 4. ἡ γῆ καὶ οἱ ἐνοικούντες ἐν αὐτῇ· ἡ οἰκ. 4. οἱ καὶ τακ. π. αἱ δ. τ.
 οὐρ. 6. ἡ μάχαιρα κυρίου ... ἀρῶν pro ἀπο αἰμ. τραγ. κ. ἀμνῶν ... θυ-
 σια κυρίῳ ἐν τῇ βοσόρ 8. ἀνταποδώσεως 9. αὐτῆς αἱ φάραγγες ... αὐ-
 τῆς ἡ γῆ καιομ. ὡς πῖσσα 10. οἱ αὐτῆς sec. ... οἱ καὶ εἰς χρ. πολ. 11.
 καὶ κατοικησουσιν ἐν αὐτῇ ὀρν. κ. ἐχ. κ. ἰβ. κ. κόρακες· 12. pro βασι-
 λεῖς add αὐτῆς καὶ οἱ ἀρχοντες αὐτῆς 13. ἀναφυσεῖ ... ἀκανθὰ pro ἀκανθ.
 ξύλα 14. εὐρον γὰρ αὐτοὶς 15. ἐλαφοὶ συνήντησαν κ. ἰδον 16. ἐξεζητη-
 ραν, ὅτι κυριος ἐνετ. αὐτοῖς ... συνηγ. αὐτας 17. κληρονομήσατε, εἰς γενεας

XXXV.

Εὐφρανθήτη ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιάσθω ἔρημος καὶ ἀνδείτω ὡς κρί-
νον, ² καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου· ἡ δόξα τοῦ
Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμύλου, καὶ ὁ λαὸς μου ὄφεται τὴν
δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ. ³ Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνιμμένοι καὶ γόνата ³
^{* He.12, 12 sq.} παραλελυμένα, ⁴ παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ, ἰσχύσατε, μὴ φο-
βεῖσθε· ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσι καὶ ἀνταποδώσει, αὐτὸς ἤξει
^{* Mt.11,} ⁵ καὶ σώσει ἡμᾶς. ⁵ τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὧτα κωφῶν
ἀκούσονται. ⁶ τότε ἀλείπεται ὡς ἔλαφος ὁ χωλός, τρανὴ δὲ ἔσται γλώσσα μο-
6 γιλάλων, ὅτι ἐρράγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραγξ ἐν γῇ διψώσῃ, ⁷ καὶ
ἔσται ἡ ἀνυδρὸς εἰς ἔλη, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· ἐκεῖ
εὐφροσύνη ὀρνέων, ἐπαύλεις καλᾶμου καὶ ἔλη. ⁸ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς κατάρα, ⁸
καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ ἔσται
ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος· οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς καὶ οὐ μὴ
πλανηθῶσι. ⁹ καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν πονηρῶν θηρίων οὐ μὴ ἀναβῇ ⁹
εἰς αὐτὴν οὐδὲ μὴ εὐρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι ¹⁰ καὶ ¹⁰
συνηγμένοι διὰ κύριον, καὶ ἀποστραφήσονται καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐ-
φροσύνης, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ τῆς κεφα-
^{* Apoc. 21, 4.} λῆς αὐτῶν αἰνεσις καὶ ἀγαλλιαμα, καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα
διδύμη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

XXXVI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεςκαιδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Ἐζεκίου ἀνέβη
Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας τὰς ὀχυράς καὶ
ἔλαβεν αὐτάς. ² καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ῥαβσάκην ἐκ Λάχης ²
εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἔστη
ἐν τῷ ὕδραγωγῷ τῆς κολυμβήτραις τῆς ἁνῶ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ κνα-
φείως. ³ καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακὲιμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος καὶ ³
Σομνάς ὁ γραμματεὺς καὶ Ἰωᾶχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπομνηματογράφος. ⁴ καὶ εἶπεν ⁴
αὐτοῖς Ῥαβσάκης Εἶπατε Ἐζεκίᾳ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς
Ἀσσυρίων Τί πεποιθὼς εἶ; ⁵ μὴ ἐν βουλῇ καὶ λόγοις χειλέων παράταξις γί-
5 νεται; καὶ νῦν ἐπὶ τίνα πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι; ⁶ ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ ἐπὶ ⁶
τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον· ὡς ἂν
ἐπιστηριωθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτήν, εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει
αὐτήν, οὕτως ἐστὶ Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ'
αὐτῷ. ⁷ εἰ δὲ λέγετε Ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν πεποιθήμεν, ⁸ νῦν μίχθητε ^{7 8}
τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω ὑμῖν διςχιλίαν ἵππον, εἰ δυ-
νήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς. ⁹ καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέφαι εἰς ⁹
πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν; οἰκέται εἰσὶν, οἱ πεποιθότες ἐπ' Αἰγυπτίους, εἰς
ἵππον καὶ ἀναβάτην. ¹⁰ καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύ-
10 την πολεμήσαι αὐτήν; κύριος εἶπε πρὸς μέ' Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ

XXXV. 1. ** η διψωσα 2. και η δοξη (?) 4. ανταποδωσει και ανταπο-
δωσει 6. και τρανη εσται 7. και η ανυδρ. εσται ... ** om εσται sec.
8. εκει εσται ... ουδε εκει εσται 9. των θηρ. των πονηρων ... αναβη επ
αυτην 10. om και sec. ... επι γαρ κεφαλῆς ... καταλημψεται XXXVI.
1. συνελαβεν 2. ασσυριων ραψακην εκ λαχεις ... γναφειως 4. ραψακην
5. η εν λογοις ... γεινεται ... επι τινη 6. ος αν επιστηριχθη επι αυτην
... om και τρησ. αυτην ... επ αυτω (sic) 8. μου βασιλει 9. αποστρε-
ψαι το προσωπον τοπαρχου ενος 10. om (exeunte columna) κυριος ειπε
usque διαφθ. αυτην

- 11 διάφθειρον αὐτήν. ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακὲμ καὶ Σομνὰς καὶ Ἰωάχ Λάλησον πρὸς τοὺς παῖδας σου Συριστί, ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς, καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαῖστί· καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ ὥτα τῶν ἀνθρώπων
 12 ἐπὶ τῷ τείχει; ¹² καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαβσάκης Μὴ πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκε με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει ἵνα φάγωσι κόπρον καὶ πῖωσιν οὖρον μετ' ὑμῶν ἅμα; ¹³ καὶ ἔστη Ῥαβσάκης καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλη Ἰουδαῖστί καὶ εἶπεν Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ
 14 βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων ¹⁴ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Μὴ ἀπα-
 15 τάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λόγοις, οὐ δύνηται ῥύσασθαι ὑμᾶς· ¹⁵ καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν Ἐζεκίας ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ οὐ μὴ παραδοῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν
 16 χεيرὶ βασιλέως Ἀσσυρίων· ¹⁶ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων Εἰ βούλεσθε εὐλογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρὸς μέ, καὶ φάγεσθε ἕκαστος τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκάς, καὶ πίεσθε ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου ὑμῶν,
 17 ¹⁷ ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων. ¹⁸ μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λέγων Ὁ θεὸς ῥύσεται ὑμᾶς. μὴ ἐβρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ
 19 χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων; ¹⁹ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς Ἐμὰς καὶ Ἀρφὰς; καὶ ποῦ ὁ θεὸς τῆς πόλεως Ἐσφαρουαῖμ; μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χει-
 20 ρός μου; ²⁰ τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ὅστις ἐβρύσατο τὴν γῆν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς μου;
 21 ²¹ καὶ ἐσιώπησαν, καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, διὰ τὸ προστάξει τὸν βα-
 22 σιλέα μηδὲν ἀποκριθῆναι. ²² καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακὲμ ὁ τοῦ Χελικίου οἰκονόμος καὶ Σομνὰς ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ Ἰωάχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπομνηματογράφος πρὸς Ἐζεκιάν ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους Ῥαβσάκου.

XXXVII.

- Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα Ἐζεκιάν, ἐσχισε τὰ ἱμάτια καὶ
 2 περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ² καὶ ἀπέστειλεν Ἐλια-
 3 κὲμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομνὰν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
 3 ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς τὸν προφῆτην, ³ καὶ
 4 εἶπαν αὐτῷ Τάδε λέγει Ἐζεκίας Ἡμέρα ἡλίψεως καὶ ὀνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ
 4 καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἦκει ἡ ὥδιν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν δὲ οὐκ ἔχει
 4 τοῦ τεκεῖν. ⁴ εἰσακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους Ῥαβσάκου, οὓς ἀπέ-
 5 στειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα καὶ ὀνειδίζειν λόγους οὓς
 5 ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, καὶ δεηθῆση πρὸς κύριόν σου περὶ τῶν καταλε-
 6 λειμμένων τούτων. ⁵ καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν,
 6 ⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει
 7 κύριος Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, οὓς ὀνειδισάν με οἱ πρέσβεις
 7 βασιλέως Ἀσσυρίων. ⁷ ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλάω εἰς αὐτὸν πνεῦμα, καὶ ἀκούσας ἀγ-
 8 γέλλαν ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ
 8 γῇ αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἀπέστρεψε Ῥαβσάκης, καὶ κατέλαβε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων

11. σομνας ο γραμματευς ... συριστει ... των ανδρων των καθημε-
 νων επι 12. ραψακης ... τους ανδρας τους 13. ραψακης ... εβρησεν
 14. υμας απατατω ... οι ου μη δυνασονται 16. ομι εκ 18. υμας απατα-
 τω ... Ο θεος υμων 19. ο θεος αιμαρ ... ομι που sec. ... σεσφαρειμ
 20 ομι οστις ... αυτου εκ της χειρος 22. ο οικονομος ... απηγγειλαν ...
 ραψακου XXXVII. 1. και σακκον περιεβ. 2. προς τους πρεσβυτερους
 ... *αμμως 4. ομι σου ... ραψακου ους απεστ. αυτον ... ομι και δεησ.
 πρ. τ. κ. σου ... καταλειμμενων 5. ομι εξεκίου 7. εμβαλω 8. ραψακης

πολιορκούντα Λοβάν, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχίς. ⁹ καὶ ἐξῆλθε Θα- 9
ρακὰ βασιλεὺς Αἰθίοπων πολιορκῆσαι αὐτόν· καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψε καὶ ἀπέ-
στεilen ἀγγέλους πρὸς Ἑζεκίαν λέγων ¹⁰ Οὕτως ἐρεῖτε Ἑζεκία βασιλεῖ τῆς 10
Ἰουδαίας Μὴ σε ἀπατάτῃ ὁ θεός σου, ἐφ' ᾧ πέποιθας ἐπὶ αὐτῷ λέγων Οὐ
μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. ¹¹ σὺ οὐκ ἤκουσας 11
ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων, πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν, καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;
¹² μὴ ἐβρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς ἀπώλεσαν οἱ πατέρες μου, 12
τὴν τε Γωζάν καὶ Χαβρᾶν καὶ Ῥαφέθ, αἳ εἰσιν ἐν χώρᾳ Θεεμάθ; ¹³ ποῦ εἰσι 13
βασιλεῖς Ἑμαθ καὶ ποῦ Ἀρφαθ; καὶ ποῦ πόλεις Ἐπφαρουαίμ, Ἀναγουγάνα;
¹⁴ καὶ ἔλαβεν Ἑζεκίας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτό, καὶ 14
ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἠνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. ¹⁵ καὶ προσήξατο 15
Ἑζεκίας πρὸς κύριον λέγων ¹⁶ Κύριος Σαβαώθ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ 16
τῶν Χερουβίμ, σὺ εἰ ὁ θεὸς μόνος πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ¹⁷ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, εἰσάκουσον κύριε, ἀνοι- 17
ξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου, εἰςβλεψον κύριε καὶ ἴδε τοὺς λόγους Σεννα-
χηρείμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα. ¹⁸ ἐπ' ἀληθείας γὰρ κύριε ἡρῆ- 18
μωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, ¹⁹ καὶ 19
ἀνέβαλον τὰ εἰδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώσαντο αὐτούς. ²⁰ νῦν δὲ κύριε ὁ θεὸς 20
ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ἵνα γνῶ πᾶσα βασιλεῖα τῆς γῆς ὅτι σὺ
εἰ ὁ θεὸς μόνος. ²¹ καὶ ἀπεστάλη Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς πρὸς Ἑζεκίαν καὶ εἶ- 21
πεν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἦκουσα ἃ προσήξω πρὸς μέ-
περὶ Σενναχηρείμ βασιλέως Ἀσσυρίων. ²² οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε περὶ αὐ- 22
τοῦ ὁ θεός· Ἐφαύλισέ σε καὶ ἐμυκτήρισέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ
σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλὴμ. ²³ τίνα ὠνειδίσας καὶ παρωξύνας; 23
ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν φωνήν σου; καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
μούς σου πρὸς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ; ²⁴ ὅτι δι' ἀγγέλων ὠνειδίσας κύριον· 24
σὺ γὰρ εἶπας Τῷ πληθύνει τῶν ἀρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς
τὰ ἔσχατα τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ κάλ-
λος τῆς κυπαρίσσου, καὶ ἐσῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ, ²⁵ καὶ ἔστηκα 25
γέφυραν, καὶ ἠρώμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος. ²⁶ οὐ ταῦτα 26
ἤκουσας πάαι ἃ ἐγὼ ἐποίησα; ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέ-
δειξα ἐξερημῶσαι ἔσθη ἐν ὄχυροῖς καὶ οἰκοῦντας ἐν πόλεσιν ὄχυραῖς· ²⁷ ἀνῆκα 27
τὰς χεῖρας, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων
καὶ ὡς ἄγρωσις. ²⁸ νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν 28
ἐξοδὸν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι· ²⁹ ὁ δὲ θυμός σου ὃν ἐθυμώσης καὶ ἡ πικρία 29
σου ἀνέβη πρὸς μέ, καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥινά σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ
χείλη σου, καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ἣ ἤλθες ἐν αὐτῇ. ³⁰ τοῦτο δέ σοι τὸ 30
σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἃ ἔσπαρξας, τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ
τὸ κατάλειμμα, τῷ δὲ τρίτῳ σπείραντες ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε ἀμπελώνας

8. πολιορκουντα τον βασιλεα λοβνα, κ. ηκ. βασιλευς ασσυριων οτι ...
om απηρεν απο λαχis 9. om και ... θαραθα ... απεστρεψεν, και απε-
στρεψεν αγγελ. 10. εφ ω συ πεποιθας ει επ ... εις χειρας 11. η ουκ
ηκουσας ... om και συ ρυσθ. 12. οι πατ. μου απωλεσαν ... ραφεις ...
θαιμαθ 13. που εισιν οι β. αμαρ και αρφαθ και πολεως σεπφαρειμ (ed. rom.
-ρουαίμ, etiam 36, 19.) ανα εγγουγαυα 14. om και ανεγνω usq. οικ. κυρ.
16. κυριε ... χερουβειμ, συ θεος μονος ει 17. om κλιν. κ. το ο. σου ...
om ανοιξον κ. τ. ο. σου ... λογους ους απεστειλεν σενναχ. ον. 18. om
κυριε 19. ενεβαλον ... και απωλεσαν αυτ. 20. συ δε κυριος ο θ. ημων ...
χειρος αυτων ... ει θεος 23. εις τον αγιον 26. εξ αρχ. ημερων ... ενοι-
κουντας 27. ως χορτ. χλωρος 30. και τω pro τω δε ... αμησητε

31 καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. ³¹ καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ Ἰου-
 32 δαΐα, φυήσουσι ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσουσι σπέρμα ἄνω. ³² ὅτι ἐξ Ἰερουσαλὴμ
 ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι, καὶ οἱ σωζόμενοι ἐξ ὅρων Σιών· ὁ ζήλος κυρίου
 33 Σαβαώθ ποιήσει ταῦτα. ³³ διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλείᾳ Ἀσσυ-
 ρίων Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος,
 οὐδὲ μὴ ἐπιβάλλῃ ἐπ' αὐτὴν συρόν, οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χύρακα·
 34 ³⁴ ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφῆσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην
 35 οὐ μὴ εἰσέλθῃ. τότε λέγει κύριος ³⁵ Ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ
 36 σώσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυιδ τὸν παῖδά μου. ³⁶ καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος
 κυρίου καὶ ἀνέειλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκοντα-
 πέντε χιλιάδας· καὶ ἀναστάντες τὸ πρῶτ' εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά.
 37 ³⁷ καὶ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ὤκησεν ἐν
 38 Νινευῇ. ³⁸ καὶ ἐν τῷ αὐτὸν προσκυνοῦν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαράχ τὸν πάταρχον
 αὐτοῦ, Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρασάρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις·
 αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν· καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσσορδάν ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 ἀντ' αὐτοῦ.

XXXVIII.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμαλῆκίσθη Ἐζεκίας ἕως θανάτου·
 καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς ὁ προφῆτης καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν
 Τάδε λέγει κύριος Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου, ἀποδυνήσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ
 2 ζήσῃ. ² καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοίχον, καὶ
 3 προσηύξατο πρὸς κύριον ³ λέγων Μνήσθητι κύριε ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου
 μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινή, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα· καὶ
 4 ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ. ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν
 5 λέγων ⁵ Πορεύθητι καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυιδ τοῦ
 πατρὸς σου Ἦκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ προσ-
 6 τίθῃμι πρὸς τὸν χρόνον σου δεκαπέντε ἔτη, ⁶ καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυ-
 ρίων ῥύσομαί σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως
 7 ταύτης. ⁷ τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ποιήσει ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα
 8 τοῦτο· ⁸ ἰδοὺ ἐγὼ στρέψω τὴν σκιὰν τῶν ἀναβαζμῶν οὓς κατέβη τοὺς δέκα
 ἀναβαζμούς τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου ὁ ἥλιος, ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς
 9 δέκα ἀναβαζμούς, καὶ ἀνέβῃ ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαζμούς οὓς κατέβη ἡ
 9 σκιά. ⁹ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΖΕΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ ΗΝΙΚΑ
 10 ΕΜΑΛΛΑΚΙΣΘΗ ΚΑΙ ΑΝΕΣΤΗ ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΛΑΚΙΑΣ ΑΥΤΟΥ. ¹⁰ ἐγὼ εἶ-
 11 πα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου Ἐν πύλαις ἁΐδου, καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα.
¹¹ εἶπα Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ γῆς ζώντων, οὐκέτι μὴ ἴδω
 12 τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς, οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον. ¹² ἐξέλιπεν ἐκ
 τῆς συγγενείας μου, κατέλειπον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλ-
 13 θεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ σκηνὴν καταλύων πῆξας· ὡς ἰσὺς τὸ πνεῦμά μου
 13 παρ' ἐμοῦ ἐγένετο ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν. ¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρε-

32. ἐξελευσονται pro εσονται ... επ ορους σιων 33. βαλη pro επιβα-
 λη ... ουδ ου μη κυκλωσει 34. om και εις τ. π. τ. ου μη εισελθῃ 36.
 εκατον και ογδοηκ. ... εξανασταντες 37. κ. αποστρ. απηλθεν ... om σεν-
 ναχηρειμ 38. εν οικω ασαραχ ... σαρασα υιοι ... αρμενειαν XXXVIII.
 4. οτι αποδυνησκεις συ 2. ed. rom. τειχον 5. πορευου κ. ειπ. προς εζεκιαν ...
 της φωνης της προσευχ. σ. κ. ιδον ... ετη δεκαπεντε 6. ασσυρ. σωσω σε, και
 υπερ της πολ. ταυτ. υπερασπιω 7. ο θεος ποιησει 8. ιδου στρεφω ...
 ους κατεβη ηλιος τους (omisso ο ηλιος post πατρος σου) 9. praemittit
 ωδη 11. επι της γης ... om ζωντων, ουκετι μη ιδω το σωτ. τ. ισρ. ε.
 γης ... ουκετι ου μη 12. om εξελιπεν ... κατελειπον το λοιπον ... ο κα-
 ταλυων σκηνην ... το πν. μου παρ εμ. εγ. ως ιστος εριζου

δόξην ἕως πρωῒ ὡς λέοντι, οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστέα μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως νυκτὸς παρεδόσθην. ¹⁴ ὡς χελιδὼν οὕτω φωνήσω, καὶ ὡς 14 περιστερὰ οὕτω μελετῶ· ἐξέλειπον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὃς ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου τὴν δόδυνην τῆς ψυχῆς. ¹⁶ κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξήγειράς 16 μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα. ¹⁷ εἴλου γάρ μου τὴν ψυχὴν ἵνα 17 μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπεβρίψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας. ¹⁸ οὐ γὰρ οἱ 18 ἐν ᾧδου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσί σε, οὐδὲ ἐλπιούσιν οἱ ἐν ᾧδου τὴν ἐλεημοσύνην σου. ¹⁹ οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν τρόπον 19 κἀγώ· ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδίᾳ ποιήσω, ἃ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην σου, ²⁰ ὅτι τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλ- 20 τηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. ²¹ καὶ 21 εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν Λάβε παλάστην ἐκ σύκων καὶ τρίψον καὶ κατὰπλάσαι, καὶ ὑγιῆς ἔσῃ. ²² καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐζεκίαν 22 ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

XXXIX.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε Μαρωδάχ Βαλαδὰν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλαδὰν ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας ἐπιστολάς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα Ἐζε- κία· ἤκουσε γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου. καὶ ἀνέστη, ² καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ νεχωῶ καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου, καὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάξης, καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν οὐδὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. ³ καὶ ἦλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς 3 τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, καὶ πόθεν ἤκασι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἤκασι πρὸς μέ ἐκ Βαβυλώνας. ⁴ καὶ εἶπεν Ἡσαΐας Τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; ⁴ καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἶδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. ⁵ καὶ 5 εἶπεν Ἡσαΐας αὐτῷ Ἀκουσον τὸν λόγον κυρίου Σαβαώθ ⁶ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρ- 6 χονται καὶ λήψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ οὐδὲν οὐ μὴ καταλείψουσιν· εἶπε δὲ ὁ θεὸς ⁷ ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν γεννήσεις 7 λήψονται καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. ⁸ καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Ἡσαΐα Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε, γενέ- 8 σθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

XL.

Παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεός· ² ἱερεῖς λαλήσατε 2 εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ, παρακαλέσατε αὐτήν, ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπεινώσις αὐτῆς· λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ

13. οὕτως τα ὀστα μου συνετριψεν ... εως της νυκτος 14. οὕτως bis ... μελετησω ... εξελειπον 17. απεριψας ... αμαρτιας μου 20. κυριε pro θεε 22. τουτο το σημειον ... om pr. εξεκίαν ... κυριου του θεου ... ed. rom. θεου; XXXIX. 4. μαρωδαχ υιος του αλαδαν 2. εξεκίας χαραν μεγαλην ... κ. του αργ. κ. τ. χρυσ. ρον. post μυρου ... εδειξε. αυτοις εξεκ. ... om και εν π. τ. εξ. αυτ. 4. Τι ιδον ... ιδοσαν sec. loco (tert. loco ειδοσαν) 5. αυτω ησαιας 6. ερχονται λεγει κυριος και λημψονται ... και ου μη καταλ. ουδεν 7. εγεννησας λημψονται 8. προς ησαιαν XL. 4. λεγει κυριος·

3 τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. ³ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Mt. 3.
4 κυρίου, εὐθείας ποιῆτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁴ πᾶσα φάραγξ πληρω- Mc. 1,3
θήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται πάντα τὰ σχολιά Jo. 1,23
⁵ εἰς εὐθείαν, καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία, ⁵ καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα κυρίου, καὶ I.c. 3.
⁶ ὕψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ⁶ φωνὴ λέγον- 4-6.
τος Βόησον. καὶ εἶπα Τί βοήσω; πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀν-
7 ⁸θρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ⁷ ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσε, ⁸ τὸ 1 Pe. 1
⁹ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι· 24 sq.
¹⁰ εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὕψωσον τῇ ἰσχυί τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος
¹¹ Ἱερουσαλήμ· ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἶπὸν ταῖς πόλεσιν Ἰουδα Ἰδοὺ ὁ θεὸς
¹² ὑμῶν, ¹⁰ ἰδοὺ κύριος κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται, καὶ ὁ βραχίων μετὰ κυ-
¹³ ρίας· ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ. ¹¹ ὡς
¹⁴ ποιμὴν ποιμαίνει τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συναΐξει ἄρνας,
¹⁵ καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει. ¹² τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ
¹⁶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί; τίς ἔσθησε τὰ ὄρη σταθμῶ
¹⁷ καὶ τὰς νάπας ζυγῶ; ¹³ τίς ἔγνω νοῦν κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος Ro. 11,
¹⁸ ἐγένετο, ὃς συμβιβᾷ αὐτόν; ¹⁴ ἢ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν 34 sq.
¹⁹ αὐτόν; ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν αὐτῷ; ¹⁵ εἰ 1 Co. 2,
πάντα τὰ ἔζη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ ἐλογίσθησαν, ὡς 16.
¹⁶ σιέλους λογισθήσονται; ¹⁶ ὁ δὲ Λίβανος οὐχ ἱκανὸς εἰς καυσίαν, καὶ πάντα τὰ
¹⁷ τετράποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς ὀλοκάρπωσιν, ¹⁷ καὶ πάντα τὰ ἔζη ὡς οὐδὲν εἰσι
¹⁸ καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν. ¹⁸ τίνοι ὁμοιώσατε κύριον, καὶ τίνοι ὁμοιώματα
¹⁹ ὁμοιώσατε αὐτόν; ¹⁹ μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἢ χρυσοκόμος χωνεύσας χρυ-
²⁰ σίον περιεχύρυσσεν αὐτόν; ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν; ²⁰ ξύλον γὰρ ἄση-
πτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σοφῶς ζητήσῃ πῶς στήσῃ εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἵνα
²¹ μὴ σαλευθῇται. ²¹ οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ ἀνηγγέλη ἔξ ἀρχῆς ὑμῖν;
²² οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς; ²² ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς, καὶ οἱ
²³ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες, ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ
²⁴ διατείνας ὡς σκηνὴν κατοικεῖν, ²³ ὁ διδοὺς ἄρχοντας ὡς οὐδὲν ἄρχειν, τὴν
²⁵ οὐδὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν. ²⁴ οὐ γὰρ μὴ φυτεύουσιν οὐδὲ μὴ σπείρουν,
²⁶ οὐδὲ μὴ ῥιζοῦσιν εἰς τὴν γῆν ἢ ῥίζα αὐτῶν· ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξη-
²⁷ ράνθησαν, καὶ καταγίγῃς ὡς φρύγανα λήψεται αὐτούς. ²⁵ νῦν οὖν τί με ὁμοιώ-
²⁸ σατε, καὶ ὑψώθησομαι; εἶπεν ὁ ἅγιος. ²⁶ ἀναβλέψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε· τίς κατέδειξε ταῦτα πάντα; ὁ ἐκφέρων κατ' ἀριζμόν
²⁹ τὸν κόσμον αὐτοῦ, πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης, καὶ ἐν
³⁰ κράτει ἰσχύος αὐτοῦ οὐδὲν σε ἔλαθε. ²⁷ μὴ γὰρ εἵπης Ἰακώβ, καὶ τί ἐλάλη-
³¹ σας Ἰσραὴλ Ἀπεκρύβη ἡ ὁδὸς μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ θεός μου τὴν κρίσιν
³² ἀφείλε καὶ ἀπέστη; ²⁸ καὶ νῦν οὐκ ἔγνω; εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος, ὁ
³³ θεὸς ὁ κατασκεύασας τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πεινᾷ οὐδὲ κοπιᾷ, οὐδὲ ἔστιν
³⁴ ἐξευρέσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ, ²⁹ διδοὺς τοῖς πεινῶσιν ἰσχύϊν καὶ τοῖς μὴ
³⁵ ὀδυνωμένοις λύπην. ³⁰ πεινᾶσουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιᾶσουσι νεανίσκοι,
³⁶ καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται· ³¹ οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν θεὸν ἀλλάξουσιν
³⁷ ἰσχύϊν, πτεροφυθήσουσιν ὡς ἀετοί, δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιᾶσουσι, βαδιούντων
³⁸ καὶ οὐ πεινᾶσουσιν.

3. ευθείας ποιεῖτε 4. om πάντα ... η τραχεῖα εἰς οδοὺς λείας 10. ἰδου κυριος μετὰ (omisso κυριος altero) ... ο βραχ. αὐτοῦ 11. εγγαστρι 13. τις συμβ. αὐτ. εγ. ος συμβιβασεῖ α. 14. in fine add η τις προεδωκεν αὐτῷ καὶ ἀνταποδωθήσεται (sic) αὐτῷ 15. *καὶ ὡς σιελον, **καὶ ὡσε- λαιον (i. e. ὡς εἰ ελαιον?) 18. (non v. 19.) ὁμοιωματα, item ed. rom. 20. ζητεῖ ... αὐτοῦ εἰκόνα 23. εἰς οὐδὲν ἀρχειν 24. σπειρουσιν οὐδε μὴ φυτευουσιν ... ἀναλημψεται 26. εἰς τὸ ὕψος ... πάντα ταῦτα ... κατὰ ἀριζμόν ... πάντα ἐπ ... ἀπο τῆς πολλῆς ... om αὐτοῦ 28. om ὁ prius

XLI.

Ἐγκαινίζεσθε πρὸς μὲ νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν ἰσχύν· ἐγγισάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα, τότε κρίσιν ἀναγγεिलाτόωσαν. ² τίς ἐξήγει- 2
ρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ, καὶ πορεύσεται; δώσει ἐναντίον ἔθνων, καὶ βασιλεῖς ἐκστήσει· καὶ δώσει εἰς γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ ὡς φρούγαν ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν· ³ καὶ 3
διώξεται αὐτοὺς, διελεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ⁴ τίς ἐνήρ- 4
γησε καὶ ἐποίησε ταῦτα; ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρχῆς· ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγὼ εἰμι. ⁵ εἶδον ἔθνη καὶ 5
ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἤλθον ἅμα, ⁶ κρίνων ἕκαστος 6
τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι, καὶ ἐρεῖ ⁷ Ἰσχυρεν ἄνθρωπος τέκτων, καὶ 7
χαλκίους τύπτων σφύρη, ἅμα ἐλαύνων· ποτὲ μὲν ἐρεῖ Σύμβλημα καλὸν ἔστιν, ἰσχυρώσαν αὐτὰ ἐν ἡλίοις, ζήτουν αὐτὰ καὶ οὐ κινηθήσονται. ⁸ σὺ δὲ Ἰσραὴλ, 8
παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ὃν ἐξελεξάμην σπέρμα Ἀβραάμ ὃν ἠγάπησα, ⁹ οὐ 9
ἀντελαβόμην ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε καὶ εἶπά σοι Παῖς μου εἶ, ἐξελεξάμην σε καὶ οὐκ ἐγκατέλειπόν σε· ¹⁰ μὴ 10
φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι, μὴ πλανῶ· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας σε, καὶ ἐβοήθησά σοι καὶ ἠσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. ¹¹ ἰδοὺ αἱ- 11
σχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες, καὶ ἀπολούνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. ¹² ζητήσεις αὐτοὺς, καὶ 12
οὐ μὴ εὔρης τοὺς ἀνθρώπους οἱ παροινήσουσιν εἰς σέ· ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦντές σε. ¹³ ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρα- 13
τῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι Μὴ φοβοῦ ¹⁴ Ἰακώβ, ὀλιγοστός Ἰσραὴλ· ¹⁴
ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, λέγει ὁ θεός σου, ὁ λυτρούμενός σε Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἰδοὺ ἐποίησά 15
σε ὡς τροχοὺς ἀμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστηροειδεῖς, καὶ ἀλοήσεις ὄρη καὶ λεπτυνεῖς βουνούς, καὶ ὡς χυλὸν ζῆσεις ¹⁶ καὶ λικμήσεις· καὶ ἄνεμος λήψε- 16
ται αὐτούς, καὶ καταγίγῃ διασπερεῖ αὐτούς. σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις Ἰσραὴλ, ¹⁷
καὶ ἀγαλλιάσονται οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς. ζητήσουσι γὰρ ὕδωρ ¹⁷
καὶ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη· ἐγὼ κύριος ὁ θεός, ἐγὼ ἐπακούσομαι ὁ θεός Ἰσραὴλ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς, ¹⁸ ἀλλὰ 18
ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμούς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγὰς, ποιήσω τὴν ἔρημον εἰς ἔλη ὑδάτων καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς, ¹⁹ ζήσω εἰς 19
τὴν ἀνυδροῦ γῆν κέδρον καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον καὶ λεύκην, ²⁰ ἔνα ἴδωσι καὶ γνῶσι, καὶ ἐννοηθῶσι καὶ ἐπιστῶνται ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου ²⁰
ἐποίησε ταῦτα, καὶ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ κατέδειξεν. ²¹ ἐγγίξει ἡ κρίσις ὑμῶν, ²¹
λέγει κύριος ὁ θεός· ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ἰακώβ. ²² ἐγγι- 22
σάτωσαν καὶ ἀναγγεिलाτόωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἡ τὰ πρότερον τίνα ἦν εἶπατε, καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν, καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἐπερχόμενα· εἶπατε ἡμῖν, ²³ ἀναγγεῖλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου, ²³
καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοὶ ἐστέ. εὐ ποιήσατε καὶ κακώσατε, καὶ θάυμασόμεθα, καὶ ὀφόμεθα ἅμα ²⁴ ὅτι πόθεν ἐστέ ὑμεῖς καὶ πόθεν ἡ ἐργασία ὑμῶν· ἐκ ²⁴
γῆς βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς. ²⁵ ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀφ' ²⁵
ἡλίου ἀνατολῶν, κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου· ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς πληρὸς κεραμέως, καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, οὕτω καταπατη-

XLI. 4. κρίσεις 2. om και ante πορεύσεται 3. και διελεύσεται 5. ἤλθον 7. *om ἅμα ... τότε μεν 8. om και 9. ἐγκατέλειπον 13. om σου prius 14. om σου 15. πριστοειδεῖς ... ὡς χουν 16. λημψεται 18. ἐμμεσω ... om υδατων 19. και μυρσινην 30. ταυτα παντα 22. τα προτερα 23. om ημιν ... ed. rom. επερχομενα ... om και οφομ. ἅμα 25. om δε ... απ ηλιου ... κλησονται

26 ἤσσεσθε. ²⁶ τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γινώμεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν, καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθὴ ἐστίν; οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων, οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν
27 τοὺς λόγους. ²⁷ ἀρχὴν Σιών δώσω, καὶ Ἱερουσαλὴμ παρακαλέσω εἰς ὁδόν.
28 ²⁸ ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν ἰδοὺ οὐδεὶς, καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ
ἀναγγέλλων· καὶ ἂν ἐρωτήσω αὐτοὺς πόθεν ἐστέ, οὐ μὴ ἀποκρισώσω μοι.
29 ²⁹ εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.

XLII.

Ἰακώβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, προσε- Mt. 12,
δέξατο αὐτὸν ἡ ψυχὴ μου· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, κρίσιν τοῖς 18-21.
2 ἔθνεσιν ἐξοίσει· ² οὐ κεκραῖζεται οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἢ φωνῇ
3 αὐτοῦ. ³ κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει, καὶ λίνον καπνιζόμενον οὐ σβέ-
4 σει, ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν· ⁴ ἀναλάμψει καὶ οὐ θρασυθήσεται, ἔως
5 ἂν ᾤῃ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν· καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔσθνη ἔλπιουσιν. ⁵ οὕτω
λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πῆξας αὐτόν, ὁ στερεώσας
τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα
6 τοῖς πατοῦσιν αὐτήν. ⁶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ κρα-
τήσω τῆς χειρός σου καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους,
7 εἰς φῶς ἐθνῶν, ⁷ ἀνοίξει ὀφθαλμοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμέ-
8 νους καὶ εἰς οἶκου φυλάκας καὶ κατὰ μένους ἐκ σκοτέος. ⁸ ἐγὼ κύριος ὁ θεός,
τοῦτό μου ἐστὶ τὸ ὄνομα, τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω, οὐδὲ τὰς ἀρετὰς
9 μου τοῖς γλυπτοῖς. ⁹ τὰ ἐπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἦκασιν, καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω,
10 καὶ πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν. ¹⁰ ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν·
ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαί-
νοντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πλέοντες αὐτήν, αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες
11 αὐτάς. ¹¹ εὐφρανθήτη ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες Κηδάρ. εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραν, ἀπ' ἄκρου τῶν
12 ὀρέων βοήσουσι, ¹² δώσουσι τῷ θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις
13 ἀναγγελοῦσι. ¹³ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πό-
λεμον, ἐπεγερεῖ ζῆλον καὶ βοηθήσεται ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος.
14 ¹⁴ ἐσιώπησα, μὴ καὶ αἰεὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ὥς ἡ τίκτουσα ἐκαρτέ-
15 ρησα, ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα, ¹⁵ ἐρημώσω ὅρη καὶ βουνούς, καὶ πάντα
16 γόρτον αὐτῶν ξηρανῶ, καὶ θῆσω ποταμούς εἰς νήσους, καὶ ἔλη ξηρανῶ. ¹⁶ καὶ
ἄνω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ἧ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους ἃς οὐκ ᾔδεισαν πατήσας
ποιήσω αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκοτός εἰς φῶς, καὶ τὰ σκολιά εἰς εὐ-
17 θεϊαν. ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς· ¹⁷ αὐτοὶ δὲ
ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. αἰσχύνητε αἰσχύνῃ οἱ πεποισότες ἐπὶ τοῖς
18 γλυπτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς Ὑμεῖς ἐστέ θεοὶ ἡμῶν. ¹⁸ οἱ κωφοὶ
19 ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν. ¹⁹ καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖ-
20 λοι τοῦ θεοῦ. ²⁰ εἶδετε πλεονάκεις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· ἠνοιγμένα τὰ ὦτα,
21 καὶ οὐκ ἤκούσατε. ²¹ κύριος ὁ θεὸς ἐβουλεύσατο ἵνα δικαιωθῇ καὶ μεγαλύνῃ
22 αἶνεσιν. ²² καὶ εἶδον, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονουεμένος καὶ διηρπασμένος·
ἡ γὰρ παγὶς ἐν τοῖς ταμείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἰκοῖς ἅμα, ὅπου ἔκρυψαν
αὐτούς, ἐγένοντο εἰς προνομὴν· καὶ οὐκ ἦν ἐξαίρουμένος ἄρπαγμα, καὶ οὐκ

26. ουδ ακουων τ. λογ. υμων 27. παρακαλ. εν οδω 28. ουβεις ...
ιδωλων XLII. 4. αντιληψομαι 2. ου κραζεται 3. συντεθλασμενον
5. ουτως ... pro πηξας αυτον habuit *την γην και τα εν αυτη (vultr) ...
δους 7. om και sec. 9. και κενα εγω αναγγελω ... ανατειλαι 10. επ
ακρου 11. απ ακρων ... om βοησουσιν 14. εκαρτερησα ως η τικτουσα
15. om ερημωσω usque ξηρανω 16. ους pro ας ... ρημ. α ποιησω 20.
ιδετε 22. ιδον ... ταμειοις ... ο εξερουμενος

ἦν ὁ λέγων Ἀπόδος. ²³ τίς ἐν ὑμῖν ὃς ἐνωτιεῖται ταῦτα; εἰσακούσατε εἰς τὰ ²³ ἐπερχόμενα. ²⁴ τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύου- ²⁴ σιν αὐτόν; οὐχὶ ὁ θεὸς ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκοῦειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; ²⁵ καὶ ἐπύγαγεν ἐπ' αὐ- ²⁵ τοὺς ὁργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς πόλεμος, καὶ οἱ συμφλέγοντες αὐτοὺς κύκλω, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ ἔβλεπον ἐπὶ ψυχῇν.

XLIII.

Καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός, ὁ ποιήσας σε Ἰακώβ, καὶ ὁ πλά-
σας σε Ἰσραὴλ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρώσάμην σε· ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομα σου,
ἐμός εἰ σύ. ² καὶ ἐάν διαβαλῇς δι' ὕδατος, μετὰ σοῦ εἰμί, καὶ ποταμοὶ οὐ ²
συγκλύσουσί σε· καὶ ἐάν διέλθῃς διὰ πυρός, οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλόξ οὐ
κατακαύσει σε. ³ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ σώζων σε· ³
ἐποίησα ἀλλαγμὰ σου Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ Σοθὴν ὑπὲρ σοῦ. ⁴ ἀφ' ⁴
οὗ ἐντιμος ἐγένου ἐναντίον ἐμοῦ, ἐδοξάσθης καὶ ἐγὼ σε ἠγάπησα, καὶ δώσω
ἀνθρώπους ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου. ⁵ μὴ φοβοῦ, ὅτι ⁵
μετὰ σοῦ εἰμί· ἀπὸ ἀνατολῶν ἤξω τὸ σπέρμα σου, καὶ ἀπὸ δυσμῶν συναῶ
σε. ⁶ ἐρῶ τῷ βορρᾷ Ἄγε, καὶ τῷ λιβί Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ ⁶
τῆς πόρρωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, ⁷ πάντας ὅσοι ⁷
ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου. ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτόν καὶ
ἐπλασα αὐτόν καὶ ἐποίησα αὐτόν, ⁸ καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλ- ⁸
μοὶ εἰσιν ὡς αὐτὸς τυφλός, καὶ κωφοὶ τὰ ὦτα ἔχοντες. ⁹ πάντα τὰ ἔζη ⁹
συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα;
ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ
δικαιωθήσων, καὶ ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. ¹⁰ γένεσθε μοι ¹⁰
μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ ὁ παῖς μου ὃν ἐξελε-
ξάμην, ἵνα γινώτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι· ἐμπροσθέν μου
οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. ¹¹ ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ¹¹
ἔστι πάρεξ ἐμοῦ σώζων. ¹² ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνείδισα καὶ οὐκ ¹²
ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεός ¹³ ἔτι ¹³
ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ὁ ἐξαίρουμένος· ποιήσω,
καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό; ¹⁴ οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ¹⁴
ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ἐνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ
φρυγόντας πάντας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεσθήσονται. ¹⁵ ἐγὼ κύριος ὁ ¹⁵
θεός ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ βασιλεῖα ὑμῶν. ¹⁶ οὕτως λέγει κύ- ¹⁶
ριος ὁ διδούς ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον, ¹⁷ ὁ ἐξαγαγὼν ¹⁷
ἄρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν· ἀλλ' ἐκοιμήθησαν καὶ οὐκ ἀναστή-
σονται, ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον. ¹⁸ μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα, καὶ ¹⁸
Ἰσραὴλ· τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε· ¹⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ ¹⁹
γινώσεσθε αὐτά. καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτα-
μοῦς· ²⁰ εὐλογησούσι με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, σειρήνες καὶ θυγατέρες στρου- ²⁰
θῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ ποταμούς ἐν τῇ ἀνύδρῳ, ποτίσαι
τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν, ²¹ λαόν μου ὃν περιεποιήσάμην τὰς ἀρετάς μου ²¹
διηγεῖσθαι. ²² οὐ νῦν ἐκάλεσά σε Ἰακώβ, οὐδὲ κοπιᾶσαι σε ἐποίησα Ἰσραὴλ· ²²

* Apoc.
21, 5.

* 1 Pe.
2, 9.

23. εἰσακουσεται 24. ed. rom. οἱς pro τις ... εβουλοντο 25. επ αυ-
τους πολεμος XLIII. 1. ιακωβ ο πλασας 3. σου αλλαγμα 4. εναντιον
μου ... καγω ... ανθρ. πολλους υπερ 6. απο γης 7. om αυτον sec. 8.
κωφοι ωτα 9. κ. ειπατ. αληθ. κ. ακουσατ. 10. καγω ... ο παις ον ...
και πιστευσηται μοι 12. om εγω prius .. μαρτυρες, καγω μαρτυς λεγει
κυριος ο θεος 13. μου εξαιρουμενος 14. ο αγιος ισραηλ ... παντας φρυ-
γοντας 15. εν κλοις 16. οδον εν θαλ. 17. ο εξαγων ... αλλα 18. om
μνη 19. om εγω 20. ευλογησει ... ποτιω 22. ου κοπιασαι

23 ²³ οὐκ ἡνεγκάς μοι πρόβατά σου τῆς ὀλοκαρπώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς θυ-
 σίαις σου ἐδόξασάς με, οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσίαις, οὐδὲ ἐγκοπον ἐποίησά
 24 σε ἐν λιβάνῳ, ²⁴ οὐδὲ ἐκτήσω μοι ἄργυρίου θυσιάσμα, οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν
 θυσιῶν σου ἐπεθύμησα, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου προέστης μου καὶ ἐν
 25 ταῖς ἀδικίαις σου. ²⁵ ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου ἐνεκεν
 26 ἐμοῦ, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου καὶ οὐ μὴ μνησθῆσομαι. ²⁶ σὺ δὲ μνησθήτι καὶ
 27 χρυσῶμεν· λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς. ²⁷ οἱ πατέρες
 28 ὑμῶν πρῶτοι καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, ²⁸ καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρ-
 χοντες τὰ ἁγία μου· καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ εἰς ὀνειδισμόν.

XLIV.

2 Νῦν δὲ ἄκουσον Ἰακώβ ὁ παῖς μου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην. ² οὕτω
 λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε, καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας, ἐτι βοηθή-
 3 ³ ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνδρῶ, ἐπιθήσω τὸ
 πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου,
 4 ⁴ καὶ ἀνατελοῦσιν ὡς ἀνά μέσον ὕδατος χόρτος, καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραρρέον
 5 ὕδωρ. ⁵ οὗτος ἐρεῖ Τοῦ θεοῦ εἰμὶ, καὶ οὗτος βοηθήσεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰακώβ,
 καὶ ἕτερος ἐπιγράψει χειρὶ αὐτοῦ Τοῦ θεοῦ εἰμὶ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ
 6 βοηθήσεται. ⁶ οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ρυσάμενος αὐτόν, θεὸς
 7 ⁷ *Σαββαὼθ*· ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι θεός. ⁷ τίς ⁷ *Ἄρως*
 ὥσπερ ἐγὼ, στήτω καὶ καλεσάτω καὶ ἀναγγειλάτω, καὶ ἐτοιμασάτω μοι ἅρ' ^{22, 13.}
 οὗ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ ἔλθεῖν ἀναγ-
 8 ⁸ γειλάτωσαν ὑμῖν. ⁸ μὴ παρακαλύπτεσθε μὴδὲ πλανᾶσθε· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἠνω-
 τίσασθε, καὶ ἀπήγγεila ὑμῖν; μάρτυρες ὑμεῖς ἐστέ εἰ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ.
 9 καὶ οὐκ ἤκουσαν τότε ⁹ οἱ πλάσσοντες καὶ οἱ γλύφοντες, πάντες μάταιοι,
 ποιοῦντες τὰ καταδύμια αὐτῶν ἃ οὐκ ὠφελήσιν αὐτοὺς· ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται
 10 ¹⁰ οἱ πλάσσοντες θεὸν καὶ γλύφοντες πάντες ἀνωφελεῖ, ¹¹ καὶ πάντες ὅθεν
 11 ¹¹ ἐγένοντο ἐξηράνθησαν· καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες καὶ
 12 ¹² στησάτωσαν ἅμα, καὶ ἐντραπητήσωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα. ¹² ὅτι ὥσυνε
 τέκνων σίδηρον, σκεπάρνῳ εἰργάσατο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔστησεν αὐτό, καὶ
 13 ¹³ εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· καὶ πεινάσει καὶ ἀσθενή-
 14 ¹⁴ σει καὶ οὐ μὴ πίνῃ ὕδωρ. ¹³ ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ,
 καὶ ἐν κόλλῃ ἐρρύθμισεν αὐτό, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφήν ἀνδρὸς καὶ ὡς
 15 ¹⁵ ὥραιότητα ἀνθρώπου, στήσαι αὐτὸ ἐν οἴκῳ. ¹¹ ἔκοψε ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ
 16 ¹⁵ ὁ ἐφύτευσε κύριος, πίτην, καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν, ¹⁵ ἵνα ἡ ἀνθρώποις εἰς καυ-
 17 ¹⁶ αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο θεοὺς, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ¹⁶ οὐ τὸ

23. ουκ εμοι (sine ηνεγκας) προβ. της ... ουδε εδουλευσας εν ταις θυσιαις σου 24. θυμιαμα, ουδε στεαρ ... αμ. σου και εν τ. αδ. σ. προσεστην σου 25. om ενεκ. εμ. και τας αμ. σου ... in fine add τας αδικιας σου 27. πατ. ημων ... αρχοντ. αυτων 28. ed. rom. απολεσαι ... ιερουσαλημ pro ισραηλ XLIV. 1. ακουσ. παις μου ιακωβ 2. ουτως ... και ο ηγαπημενος 4. ωσει χορτ. ανα μεσον υδατος ... ειτεα ... παραρεον 5. ερει pro βοηθεται ... επιγραφει ... om χειρι αυτου ... om και ultimum ... om βοηθεται 6. του ισραηλ ο ρυσαμενος 7. στητω καλεσαστω ... om και αναγγελι. 8. om μηδε πλανασθε ... και ουκ ησαν τοτε 9. και γλυφοντες ... οι ποιουντες 40. παντες οι πλασσ. 2. x. γλ. ανωφ. 41. post ανθρωπων plene disting. ... και στησονται αμα, εντραπητωσαν 42. εστησεν αυτο, ειργασατο 43. ερυσμισεन αυτο, εποιησεν 44. ο εκοψε ... om πιτην 45. αρτ. επ αυτου ... ειργασατο εις θεους x. προσκ. αυτους

ἡμῖς αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρί, καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμῖς αὐτοῦ ἔπεψεν ἐν τοῖς ἄνθρωποις ἄρτους, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ θερμανθεὶς εἶπεν Ἡδὺ μοι ὅτι ἐθερμάνθη καὶ εἶδον πῦρ· ¹⁷ τὸ δὲ λοιπὸν 17 ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτὸν, καὶ προσκυνεῖ καὶ προσεύχεται λέγων Ἐξελοῦ με, ὅτι θεός μου εἰ σύ. ¹⁸ οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν 18 τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. ¹⁹ καὶ οὐκ ἐλογίσατο 19 τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ ἔγνω τῇ φρονήσει ὅτι τὸ ἡμῖς αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρί, καὶ ἔπεψεν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ ἄρτους, καὶ ὀπτήσας κρέα ἔφαγε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησε καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ. ²⁰ γινώσκει 20 ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελεῖσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἵδετε, οὐκ ἐρεῖτε ὅτι ψεύδους ἐν τῇ δεξιᾷ μου. ²¹ μνήσθητι 21 ταῦτα Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ, ὅτι παῖς μου εἰ σύ· ἔπλασά σε παῖδά μου, καὶ σύ Ἰσραὴλ μὴ ἐπικανθάνου μου. ²² ἰδοὺ γὰρ ἀπήλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνο- 22 μίας σου, καὶ ὡς γνόφον τὴν ἁμαρτίαν σου· ἐπιστράφητι πρὸς μέ, καὶ λυτρώσομαι σε. ²³ εὐφρανθήτε οὐρανοί, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσραὴλ· σαρ- 23 πύσατε τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε ὅρη εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται. ²⁴ οὕτω λέγει κύριος ὁ λυτροῦμένος σε καὶ πλάσσω σε ἐκ κοιλίας 24 Ἐγὼ κύριος ὁ συντελὼν πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν ὁ μόνος, καὶ ἐστερέωσα τὴν γῆν. ²⁵ τίς ἕτερος διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων καὶ μαντείας ἀπὸ 25 καρδίας, ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν βουλήν αὐτῶν μωραίνων, ²⁶ καὶ ἱστῶν ῥῆμα παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλήν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ 26 ἀληθεύων; ὁ λέγων τῇ Ἱερουσαλὴμ Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσι τῆς Ἰδουμαίας Οἰκοδομηθήσεσθε, καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ· ²⁷ ὁ λέγων τῇ ἁβύσσῳ 27 Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ· ²⁸ ὁ λέγων Κύρῳ φρονεῖν, καὶ 28 πάντα τὰ βελήματά μου ποιήσει· ὁ λέγων Ἱερουσαλὴμ Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἁγίον μου θεμελιώσω.

XLV.

Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς ἐπακοῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔστη, καὶ ἰσχύν βασιλέων διαβρόνχῳ, ἀνοίξω ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὥρας, καὶ πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται, ² Ἐγὼ ἔμπροσθέν 2 σου πορεύσομαι καὶ ὅρη ὁμαλιῶ, ὥρας χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς συγκλάσω, ³ καὶ δώσω σοι ψησαυροὺς σκοτεινοὺς ἀποκρύφους, ἀοράτους 3 ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῷς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου ὁ θεός Ἰσραὴλ. ⁴ ἐνεκεν τοῦ παιδός μου Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου 4 ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαι σε· σύ δὲ οὐκ ἔγνων με. ⁵ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ θεός· ἐνίσχυσά σε, καὶ 5 οὐκ ἤδεις με, ⁶ ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν ὅτι 6 οὐκ ἔστι θεός πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι, ⁷ ἐγὼ ὁ 7

16. καὶ καυσαντες επεψαν αρτους επ αυτων pro και επι του ημῖς αὐτοῦ usque αρτους ... ἰδον 17. εποιησεν θεον ... προσκυνει αυτω ... Εξελομαι οτι 19. ουκ ελογισ. τη καρδια αυτου· ουδε αν ελογισατο εν τη ψυχη αυτου· ουδε εγνω ... κρεας 20. γινωτε 22. ως γνωφ. τας αμαρτίας σου· επιστραφητι 23. σαλπικατε θεμελια ... ηλεησεν pro ελυτρωσατο 24. ουτως ... ο λυτρωμενος ... ταυτα pro παντα 25. διεσκεδασεν ... μωρευων 26. ρηματα παιδων ... om τη ... της ιουδαιας XLV. 1. ουτως ... εκρατησας 2. εμπροσθ. αυτου 3. *οπι αορατους ... ινα γνωση ... ο θεος ο καλ. το ον. σου 5. ισρ. 4. ενεκεν ιακωβ του π. μου ... τω ονοματι μου ... ed. rom. εγνως με, 5. om ενισχυσα σε ... ηδειςαν 6. απο ανατολων ... om θεος prius ... και οτι εγω κυρ.

- κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκοτός, ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακὰ·
8 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. ⁸ εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν,
καὶ αἱ νεφέλαι βανάσῳσαν δικαιοσύνην· ἀνατεilaῖτω ἡ γῆ καὶ βλαστησάτω
9 ἔλεος, καὶ δικαιοσύνην ἀνατεilaῖτω ἅμα· ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε. ⁹ ποῖον
βέλτιον κατεσκευάσα ὡς πηλὸν κεραμέως; μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷ τὴν γῆν
ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κεραμεῖ Τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ *Ro. 9.
10 οὐδὲ ἔχεις χεῖρας; ¹⁰ μὴ ἀποκριθήσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό; ²⁰
11 ὁ λέγων τῷ πατρὶ Τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρὶ Τί ὠδίνεις; ¹¹ ὅτι οὕτω λέγει
κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα· Ἐρωτήσατέ με περὶ
12 τῶν υἱῶν μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντεilaῖσάτέ μοι. ¹² ἐγὼ
ἐποίησα γῆν καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρὶ μου ἐστερέωσα τὸν οὐ-
13 ρανόν, ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐνετειλάμην. ¹² ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιο-
σύνης βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθείαι· οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πό-
λιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων
14 οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπε κύριος Σαβαώθ. ¹⁴ οὕτω λέγει κύριος Σαβαώθ· Ἐκο-
πίασεν Αἴγυπτος, καὶ ἐμπορία Αἰθιοπῶν, καὶ οἱ Σαβαεῖμ ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ
σὲ διαβήσονται, καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι καὶ ὅπως σου ἀκολουθήσουσι δε-
δεμένῳ χειροπέδαις, καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν *Apoc.
15 σοὶ προσεύξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεὸς ἐστὶ, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σου. ¹⁵ οὐ ^{3. 9.}
16 γὰρ εἴ θεός, καὶ οὐκ ἤδμεν, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρ. ¹⁶ αἰσχυνθήσονται
καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ.
17 ἐγκαινίσεις πρὸς μὲ νῆσοι. ¹⁷ Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώ-
18 νιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος ἔτι. ¹⁸ οὕτως
λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν, οὗτος ὁ θεὸς ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ
ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς διώρισεν αὐτήν, οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτήν, ἀλλὰ
19 κατοικεῖσθαι ἐπλάσεν αὐτήν, Ἐγὼ εἰμι κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. ¹⁹ οὐκ ἐν
κρυφῇ λελάληκα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ· οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ἰακώβ
Μάταιον ζητήσατε· ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ λαλῶν δικαιοσύνην καὶ ἀναγ-
20 γέλλων ἀλήθειαν. ²⁰ συνάχθητε καὶ ἤκετε, βουλευσάσθε ἅμα οἱ σωζόμενοι
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἰρόντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν, καὶ οἱ
21 προσευχόμενοι πρὸς θεοὺς οὐ οὐ σώζουσιν. ²¹ εἰ ἀναγγελοῦσιν, ἐγγισάτωσαν,
ἵνα γνῶσιν ὅμα τίς ἀκουστὰ ἐποίησε ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς· τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν
Ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ, δίκαιος καὶ σωτήρ, οὐκ ἔστι
22 παρὲξ ἐμοῦ. ²² ἐπιστράφητε ἐπ' ἐμὲ καὶ σωθήσεσθε, οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς
23 γῆς· ἐγὼ εἰμι ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος. ²³ κατ' ἐμαυτοῦ θυμῷ, εἰ μὴ
ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφή-
24 σονται, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὁμείται πᾶσα γλῶσσα τὸν θεόν, ²⁴ λέγων ^{Ro. 11.}
Δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἦξει, καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες οἱ διορί- ^{11.}
25 ζοντες αὐτούς· ²⁵ ἀπὸ κυρίου δικαιοσύνησονται, καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐνδοξασθήσεται
πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

7. ταυτα παντα 8. ραινετωσαν ... x. δικαιοσυνη ανατ. αμα 9. om
ολην την ημεραν 10. om μη αποκριθ. usque αυτο ... ωδινεις 11. ου-
τως ... post υτων μου add και περι των συγατερων μου 14. om βασιλεα
... αυτος pro ουτος 14. ουτως ... οι σεβωειμ ... και διαβησ. πρ. σε ...
και ερουσιν Ουκ εστιν ο θεος πλ. σου 17. om ετι 18. om επλασεν αυ-
την ... om κυριος 19. om κυριος ο 20. και προσευχομενοι ως προς ...
σωζωσιν 21. αναγγελουσιν ... ινα γνωμεν ... inde ab -γελη υμιν Εγω
usque ομνω v. 23. rescripta sunt ... ουκ εστιν αλλος παρεξ εμ. 22. **προς
με ... **αλλος πλην εμου δικαιος και σωτηρ ουκ εστιν παρεξ εμου 23. ει
μην ... και εξομολογησεται πασα γλ. τω θεω 24. ηξουσιν ... αφοριζοντες
αυτ. 25. απο κυριου cum antecedd. conjg. ... ενδοξασθησονται και παν

XLVI.

*Επεσε Βήλ, συνετρίβη Νοβώ, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία καὶ τὰ κτήνη· αἶρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι ² ἐκλελυμένῳ καὶ ² πεινῶντι, οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἱ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἦχθησαν. ³ ἀκούετε μου οἶκος τοῦ Ἰακώβ καὶ πᾶν τὸ κατὰ- ³ λοιπον τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίδου ⁴ ἕως γήρως· ἐγὼ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγηράσῃτε ἐγὼ εἰμι, ἐγὼ ἀνέχομαι ⁴ ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήψομαι καὶ σώσω ὑμᾶς. ⁵ τίني ὤ με ὡμοιώσατε; ἴδετε, τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι, ⁶ οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον ⁶ ἐκ μαρσυππίου καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ, στήσουσιν ἐν σταθμῷ, καὶ μισθώσα-
μενοι χρυσοκόον ἐποίησαν χειροποίητα καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ⁷ αἶρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ πορεύονται· ἐὰν δὲ ᾤωσιν αὐτό, ἐπὶ τοῦ ⁷ τόπου αὐτοῦ μένει, οὐ μὴ κινηθῇ· καὶ ὃς ἐὰν βοήσῃ πρὸς αὐτόν, οὐ μὴ εἰσακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν. ⁸ μνηστῆτε ταῦτα καὶ στενάξατε, ⁸ μετανοήσατε οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ, ⁹ καὶ μνηστῆτε τὰ ⁹ πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ ᾤος καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ, ¹⁰ ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν γενέσθαι, καὶ ἅμα συνετελέσθη· καὶ ¹⁰ εἶπα, πᾶσα ἡ βουλή μου στήσεται, καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι ποιήσω· ¹¹ καλὴν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευ- ¹¹μαι, ἐλάλησα καὶ ἤγαγον, ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐδῶσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹² ἀκούσατέ μου οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν, οἱ μακρὰν ¹² ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. ¹³ ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν ¹³ παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ· δέδωκα ἐν Σιών σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα.

XLVII.

Κατάβητι κάτισσον ἐπὶ τὴν γῆν παρθένος θυγάτηρ Βαβυλῶνος, κάτισσον εἰς τὴν γῆν θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθῆναι ἀπαλὴ καὶ τρυφερά. ² λάβε μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμα σου, ² ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς, ἀνάσσυε τὰς κνήμας, διάβητι ποταμούς, ³ ἀνακαλυ- ³φθήσεται ἡ αἰσχύνῃ σου, φανήσονται οἱ ὄνειδισμοί σου· τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι, οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. ⁴ ὁ ῥυσάμενός σε κύριος Σαβαώθ, ⁴ ὄνομα αὐτῷ ἅγιος Ἰσραὴλ. ⁵ κάτισσον κατανεσυμένη, εἰσελθε εἰς τὸ σκοτὸς ⁵ θυγάτηρ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ κληθήσῃ ἰσχυρὴ βασιλείας. ⁶ παρωξύνῃτην ἐπὶ ⁶ τῷ λαῷ μου, εἰμῶνας τὴν κληρονομίαν μου· ἐγὼ ἔδωκα αὐτοὺς εἰς τὴν χειρὰ σου, σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα, ⁷ καὶ εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ὄρχουσα. οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν ⁷ τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνήστῃς τὰ ἔσχατα. ⁸ νῦν δὲ ἄκουε ταῦτα, τρυφερά, ⁸ ἡ κατημένη, ἡ πεποιθυῖα, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ
* Ἀποκ. 18, 789. ἔστιν ἐτέρα, οὐ κατὰ χηρά οὐδὲ γινώσκει ὀρφανίαν. νῦν δὲ ἤξει ἐπὶ σὲ ⁹ τὰ δύο ταῦτα ἐξαίφνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἀτεκνία καὶ χηρεῖα ἤξει ἐξαίφνης ἐπὶ

XLVI. 1. συνετρ. δαγων ... και κτηνη εδεται αυτα 2. και πινωνντι και εκλελυμενω ... οι ου μη δυνωνται 3. ακουσατε ... απο παιδιου 4. γη-
ρους ... αναληψομαι 6. προσκυν. αυτο 7. επι των ωμων ... ed. romi.
επι τ. τοπ. α. cum αυτο conjg., non item cod. alex. ... και ος αν ...
ακουση ... σωσει 10. πριν αυτα γεν. ... μου η βουλη 11. απ ανατολῶν
... ευοδῶσα XLVII. 1. βαβυλωνος, εισελθε εις το σκοτος θυγατηρ 2. αλ-
λῖσον αλευρον ... ανασυραι 3. ληψομαι 4. ειπεν ο ρυσαμ. 5. θυγατηρ
6. om αυτους 7. ed. rom. τα εσχατα; 8. ακουσον ταυτα η τρυφ. ... εν
τη καρδια 9. νυν δε ηξ. εξεφνης (etiam postea εξεφνης) τα δυο ταυτα εν
μια ημερα· χηρια και ατεκνια

- 10 σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου, ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα, ¹⁰ τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου. σὺ γὰρ εἶπας Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα· γινώσκει, ἡ σύνεσις τούτων ἔσται, καὶ ἡ πορνεία σου σοὶ αἰσχύνῃ· καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. ¹¹ καὶ ᾗξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνῶς, βόθυνος, καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ᾗξει ἐπὶ σὲ ταλαιπωρία, καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι· καὶ ᾗξει ἐπὶ σὲ ἐξαπίνης ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνώσῃ. ¹² στήνῃ νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς σου καὶ ἐν τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, εἰ δυνήσῃ ὠφεληθῆναι. ¹³ κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήτωσαν δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὀρῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι. ¹⁴ ¹⁴ ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός, ὅτι ἔχεις ἄνθρωκας πυρός, κάθισαι ἐπ' αὐτούς, ¹⁵ ¹⁵ οὗτοι ἔσονται σοι βοήθεια· ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος, ἄνθρωπος καὶ ἑαυτὸν ἐπλανήθη, σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

XLVIII.

- Ἀκούσατε ταῦτα οἶκος Ἰακώβ, οἱ κεκλημένοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ καὶ ἐξ Ἰουδα ἐξεληθότες, οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, μνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης, ² καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ ἀντιστηριζόμενοι, κύριος Σαβαώθ ὄνομα αὐτῷ. ³ τὰ πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθε καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπλήθυν. ⁴ ⁴ γινώσκω ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλκοῦν. ⁵ καὶ ἀνήγγειλά σοι πάλαι ἃ πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σέ· ἀκουστόν σοι ἐποίησα, μὴ ποτε εἶπης ὅτι τὰ εἶδωλό μοι ἐποίησε, καὶ εἶπης ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι. ⁶ ἤκούσατε πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε· ἀλλὰ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν ἃ μέλλει γίνεσθαι· καὶ οὐκ εἶπας ⁷ Νῦν γίνεται καὶ οὐ πάλαι, καὶ οὐ προτέρας ἡμέρας ἤκουσας αὐτά· μὴ εἶπης Ναὶ γινώσκω αὐτά. ⁸ οὔτε ἔγνωσ οὔτε ἠπίστω, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς ἤνοιξά σου τὰ ὦτά· ἔγνω γὰρ ὅτι ἀστῶν ἀστειρήσεις, καὶ ἄνομος ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ. ⁹ ἔνεκεν τοῦ ἔμοῦ ὀνόματος δείξω σοι τὸν θυμόν μου, καὶ τὰ ἐνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σέ, ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε. ¹⁰ ἰδοὺ πέπρακά σε οὐχ ἔνεκεν ἀργυρίου· ἐξειλάμην δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας· ¹¹ ἔνεκεν ἔμοῦ ποιήσω σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω. ¹² ¹² ἄκουέ μου Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐγὼ καλῶ· ἐγὼ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγὼ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα, ¹³ καὶ ἡ χεὶρ μου ἐπεμελίωσε τὴν γῆν, καὶ ἡ δεξιὰ μου ἐστερέωσε τὸν οὐρανόν· καλέσω αὐτούς, καὶ στήσονται ἅμα, ¹⁴ καὶ συναχθήσονται πάντες καὶ ἀκούσονται. τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα ¹⁵ τὸ θέλημά σου ἐπὶ Βαβυλῶνα τοῦ ἄραι σπέρμα Χαλδαίων· ¹⁵ ἐγὼ ἐλάλησα, ¹⁶ ἐγὼ ἐκάλεσα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐώδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹⁶ πρὸς αὐτὸν ἐλάλησα, καὶ ἀκούσατε ταῦτα, οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ λελάληκα· ἡνίκα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν κύριος κύριος ἀπέστείλε με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ.

10. γινώσκει ὅτι ... τούτων καὶ ἡ πορν. σ. ἐστὶ σοὶ 11. ἐξέφηνες ἀπώλεια .. γνῶς 13. οἱ δὲ 14. κατακαυθήσονται 15. μεταβολὴ σου XLVIII. 1. οἱ ἐπὶ ... καὶ οἱ ἐξ Ἰουδα 2. τοῦ Ἰσραὴλ ... ed. rom. ἀντιστηριζόμενοι. κυρίως 3. ἀκουστά ἐγένετο 4. γινώσκω ἐγώ 5. τὰ παλαιὰ πρὶν ... μὴ εἶπης ... μοι ἐποίησαν, καὶ (sed ** add μὴ εἶπης οὐ) τὰ γλ. 6. ἀλλὰ καὶ ἀκουστά 7. γίνεται ... ὅτι ναὶ 8. τὰ ὦτά σου 9. ἐπάξω ἐπὶ σοὶ ... ἐξολοθρεύσω 10. οὐκ ἐνεκεν 14. σε ἐποίησα ταῦτα ἐπὶ βαβυλ. τοῦ θέλημα σου 15. εὐώδωσα 16. cod. alex. post ταῦτα plene dist. ... ἐλάλησα οὐδὲ ἐν τοπῇ γῆς σκοτινῶ· ἡνίκα ... νῦν κύριος ἀπεστάλην

¹⁷ οὕτω λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ἅγιος Ἰσραὴλ Ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου, ¹⁷ δέδειχά σοι τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ. ¹⁸ καὶ εἰ ἤκου- ¹⁸ σάς τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡς εἰς εἰρήνην σου, καὶ ἡ δικαιο- σύνῃ σου ὡς κύμα θαλάσσης. ¹⁹ καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου, ¹⁹ καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς· οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολο- θρευθῆς, οὐδὲ ἀπολείπεται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιον ἐμοῦ. ²⁰ ἔξελθε ἐκ Βαβυλῶνος ²⁰ φύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων· φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγεilate, καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο, ἀναγγεilate ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, λέγετε Ἐρρύσατο κύριος τὸν δοῦλον αὐτοῦ Ἰακώβ. ²¹ καὶ ἐὰν διψήσωσι, δι' ἐρήμου ἄξει αὐτούς, ὕδωρ ²¹ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς, σχισθήσεται πέτρα καὶ ῥυήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός μου. ²² οὐκ ἔστι χαίρειν, λέγει κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν. ²²

XLIX.

Ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ προσέχετε ἔθνη· διὰ χρόνου πολλοῦ στήσε- ται, λέγει κύριος. ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου, ² καὶ ἔζηκε ² τὸ στόμα μου ὡς μάχαιραν ὀξεῖαν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέ με· ἔζηκέ με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἔκρυψέ με, ³ καὶ εἶπέ μοι Δοῦλός μου εἰ σὺ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ ἐνδοξασθήσομαι. ³ ⁴ καὶ ἐγὼ εἶπα Κενῶς ἐκοίπασα, εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν ⁴ μου· διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ θεοῦ μου. ⁵ καὶ νῦν οὕτω λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δοῦλον ἐκταῖ ⁵ τὸ συναγαγεῖν τὸν Ἰακώβ πρὸς αὐτὸν καὶ Ἰσραὴλ Συναχθήσομαι καὶ δο- ξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ θεός μου ἔσται μοι ἰσχύς. ⁶ καὶ εἶπέ ⁶ μοι Μέγα σοὶ ἐστί τοῦ κληθῆναι σε παιδὰ μου, τοῦ στήσαι τὰς φυλάς Ἰακώβ καὶ τὴν διασπορὰν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι· ἰδοὺ δέδωκά σε εἰς ⁷ διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ⁷ οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεός Ἰσραὴλ Ἀγιάσατε ⁷ τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν δοῦλων τῶν ἀρχόντων· βασιλεῖς ὀφνύονται αὐτόν, καὶ ἀναστήσονται ἄρχοντες καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἐνεκεν κυρίου· ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, καὶ ἐξελεξάμην σε. ⁸ οὕτως λέγει κύριος Καيرῶ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ⁸ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, καὶ ἐπλασά σε καὶ ἔδωκά σε εἰς δια- ⁹ θήκην ἐθνῶν τοῦ καταστήσαι τὴν γῆν καὶ κληρονομήσαι κληρονομίας ἐρή- ⁹ μους, ⁹ λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακα- ⁹ λυφθήναι. ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβους ¹⁰ ἡ νομὴ αὐτῶν. ¹⁰ οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει αὐτούς ὁ ¹⁰ καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει, καὶ διὰ πηγῶν ¹¹ ὑδάτων ἄξει αὐτούς. ¹¹ καὶ ἔρησιν πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν καὶ πᾶσαν τρίβον ¹¹ εἰς βόσκημα αὐτοῖς. ¹² ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν ἤξουσιν, οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ ¹² θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς Περσῶν. ¹³ εὐφραίνεσθε οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιά- ¹³ σθω ἡ γῆ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεός τὸν λαόν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινούς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν. ¹⁴ εἶπε δὲ Σιών ¹⁴

17. οὕτως ... ο ἅγιος (sed inde ab οὕτως usque του εν- scripsit **) ... *om Ἐγὼ εἰμι ο θς σου 49. ὡς εἰς ἀμμος ... ἐξολεθρευθῆς ... ἐνώ- πιον μου 20. ἀπαγγεilate εως ... ἐρυσάτο κυρ. τ. λαον α. 21. διψήσου- σιν 22. λέγει κυριος post ἀσεβεσιν pon. XLIX. 2. ὡς εἰς μαχαιραν ... φαρ. αυτ. ἐσκαπεσιν με 3. δοξασθήσομαι 4. καὶ εἰς μάταιον ... οὐθεν ... παρὰ κυριου 5. οὕτως ... τον ιακ. καὶ ισρ. αυτ. πρ. αυτων ... ἐσται μου ισχυς 6. ἰδου τεθεικα ... οπι εἰς διαθήκην γένους 8. οπι καὶ ἐπλασα σε ... κληρονομιαν ἐρημου 9. καὶ ἐν πασαις τ. οδ. αυτων 10. οὐδε μὴ πατα- ξει αυτους καυσων ... αλλα 12. ἐρχονται ... καὶ οὗτοι ἀπο θαλάσσης (... εγ γης)

- 15 Ἐγκατέλιπέ με κύριος, καὶ ὅτι κύριος ἐπελάβετό μου. ¹⁵ μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἐκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐπιλάβοιτο γυνή, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαι σοῦ, εἶπε κύριος.
- 16 ¹⁶ Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐξωγράφῃ σου τὰ τεύχη, καὶ ἐνώπιόν μου
- 17 εἰ διὰ παντός, ¹⁷ καὶ ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν κατήρεύης, καὶ οἱ ἐρη-
- 18 μώσαντές σε ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ. ¹⁸ ἄρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε πάντας, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἤλθουσιν πρὸς σέ· ἢ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι πάντας αὐτοὺς ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιθήσεις αὐτοὺς ὡς κόσμον
- 19 νύμφη. ¹⁹ ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ κατεφθαρμένα καὶ πεπτωκότα, ὅτι νῦν στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ κα-
- 20 τὰπίνοντές σε. ²⁰ ἐροῦσι γὰρ εἰς τὰ ὠτά σου οἱ υἱοὶ σου οὕς ἀπολώλεκας
- 21 Στενός μοι ὁ τόπος, ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω. ²¹ καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Ἵς ἐγέννησέ μοι τούτους; ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα, τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέ μοι; ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη, οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦσαν;
- 22 ²² οὕτως λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ αἶρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου, καὶ εἰς τὰς νήσους ἄρῶ σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσιν τοὺς υἱούς σου ἐν κόλπῳ, τὰς
- 23 δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὧμων ἄροῦσι, ²³ καὶ ἔσονται βασιλεῖς τῆς γῆς πρὸς τὴν οὐρανόν σου, αἱ δὲ ἄρχουσιν αὐτῶν τροφοὶ σου· ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί σε, καὶ τὸν χεῖρα τῶν ποδῶν σου λείξουσιν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος, καὶ
- 24 οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ ὑπομένοντές με. ²⁴ μὴ λήψεται τις παρὰ γίγαντος
- 25 σκυλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως, σωθήσεται; ²⁵ ὅτι οὕτω λέγει κύριος Ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήψεται σκυλα· λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται· ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου
- 26 ῥύσομαι, ²⁶ καὶ φάγονται οἱ βλιψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν, καὶ πίνονται ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεθύσθησονται, καὶ αἰσθανθήσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος Ἰακώβ.

L.

- Οὕτως λέγει κύριος Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν, ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν; ἢ τίνι ὑπόχρεῳ πέπρακα ὑμᾶς; ἰδοὺ ταῖς ἁμαρτίαις
- 2 ὑμῶν ἐπράξατε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν. ² τί ὅτι ἤλθον, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; ἐκάλεσα, καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ μου τοῦ ῥύσασθαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελεῖσθαι; ἰδοὺ τῷ ἐλεγκτῷ μου ἐξερημίσω τὴν βάλαντον, καὶ θήσω ποταμούς ἐρήμους, καὶ ξηρανθήσονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ, καὶ ἀποθάνουσιν ἐν δίψει.
- 3 ³ ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος, καὶ ὡς σάκκον θήσω τὸ περιβάλλαινον αὐτοῦ. * Ἀποκ. 6, 12.
- 4 ⁴ κύριος κύριος δίδωσί μοι γλῶσσαν παιδείας τοῦ γινώσκει ἡνίκά δεῖ εἰπεῖν λόγον· ἔζηκέ μοι πρῶτ', προσέζηκέ μοι ὥτιον ἀκοῦειν, ⁵ καὶ ἡ παιδεία κυρίου
- 6 κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὠτα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω. ⁶ τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσω-
- 7 πόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπτυσμάτων, ⁷ καὶ κύριος κύριος βοηθός μοι ἐγενήθη· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλὰ ἔζηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς

14. εγκατελειπεν με κ., και ο θεος επελ. μ. 15. μητηρ pro γυνή ... om ἡ ... επιλάβοιτο ταυτα γυνή 16. εξωγραφησα 17. εξου (pro εκ σου) εξελευσ. 18. om ως κοσμον prius ... περιθησῃ ... νυμφης 19. τα διεφθαρμενα κ. τα πεπτωκοτα· νυν ... ανοικουντων (20. απωλεκας) 22. om κυριος alterum ... συνσημον 23. om αυτων ... προσκυν. σοι ... αισχυνηση sine oi υπομεν. με 24. λημψεται 25. om οτι ... ουτως ... λημψεται 26. οι βλιβοντες ... om κυριος L. 2. και ουχ υπηκουσεν ... ιδου τη απειλη μου 3. και ενδυσω ... και θησω ως σακκον 4. om κυριος alterum ... γλωσσ. σοφιας του γν. εν καιρω ηνικα ... το πρωι 5. παιδια ... om κυριου alterum ... τα ωτα μου 6. δεδωκα 7. και κυριος βοηθ· μου

στερεὰν πέτραν, καὶ ἔγων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ⁸ ὅτι ἐγγίξει ὁ δικαίωσας 8
 με. τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήσω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἐγγι-
 σάτω μοι. ⁹ Ἰδοὺ κύριος κύριος βοηθήσει μοι· τίς κακώσει με; ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς 9
 ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ σῆς καταφάγεται ὑμᾶς. ¹⁰ τίς ἐν ὑμῖν ὁ φο- 10
 βούμενος τὸν κύριον; ὑπακούσατά τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· οἱ πορευό-
 μενοι ἐν σκότει, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς, πεποιῶτε ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου
 καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ ὕμῳ. ¹¹ Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατι- 11
 σχύετε φλόγα· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογὶ ἣ ἐξεκαύ-
 σατε· δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, ἐν λύτῃ κοιμηθήσεσθε.

LI.

¹ Ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον, ἐμ-
 βλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν ἣν ἐλατομήσατε, καὶ εἰς τὸν βόθρυνον τοῦ
 λάκκου ὃν ὠρύξατε. ² ἐμβλέψατε εἰς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ εἰς Σάρραν 2
 τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἴς ἦν καὶ ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ εὐλόγησα αὐτόν καὶ
 ἡγάπησα αὐτόν καὶ ἐπλήθυνα αὐτόν. ³ καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω Σιών, καὶ 3
 παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ βῆσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παρά-
 δεισον, καὶ τὰ πρὸς δυσμᾶς αὐτῆς ὡς παράδεισον κυρίου· εὐφροσύνην καὶ
 ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνέσεως. ⁴ ἀκούσατέ 4
 μου, ἀκούσατέ μου λαός μου, καὶ οἱ βασιλεῖς πρὸς μὲ ἐνωτίσασθε, ὅτι νόμος
 παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἔσται. ⁵ ἐγγίξει ταχύ ἡ 5
 δικαιοσύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βρα-
 χιονά μου ἔσται ἐλπιούσιν· ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσι, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου
 ἐλπιούσιν. ⁶ ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐμβλέψατε εἰς 6
 τὴν γῆν κάτω, ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη, ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον
 παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες ὥσπερ ταῦτα ἀποθάνουσι, τὸ δὲ σωτή-
 ρίόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ⁷ ἀκού- 7
 σάτε μου οἱ εἰδότες κρίσιν, λαὸς οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ
 φοβείσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττάσθε. ⁸ ὡς 8
 γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σιγῆς, ἡ
 δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γε-
 νεῶν. ⁹ ἐξεγείρου ἐξεγείρου Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχὺν τοῦ βραχίονός 9
 σου, ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ αἰῶνος. οὐ οὐ εἰ ¹⁰ ἡ ἔρημοῦσα 10
 θάλασσα, ὕδωρ ἀρβύσου πληθὺς; ἡ θεῖσα τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν δια-
 βάσει· ῥυομένοις ¹¹ καὶ λελυτρωμένοις; ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστραφήσονται, 11
 καὶ ἦξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ κε-
 φαλῇ γὰρ αὐτῶν αἰνεῖσις καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα ὁδύνη
 καὶ λύπη καὶ στεναγμός. ἐγὼ εἰμι ¹² ἐγὼ εἰμι ὁ παρακαλῶν σε· γνώσι τίς 12
 οὕσα ἐφοβήθη ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὡς εἰς χόρτος
 ἐξηράνθησαν. ¹³ καὶ ἐπελάττου θεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐ- 13
 ρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν· καὶ ἐφόβου αἰὲ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ
 πρόσῳπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλιβόντός σε, ὃν τρόπον γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ ἀραι-
 σέ· καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς τοῦ θλιβόντός σε; ¹⁴ ἐν γὰρ τῷ σώζεσθαί σε οὐ 14
 στήσεται οὐδὲ χρονεῖ, ¹⁵ ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν καὶ 15

9. ἰδου κυριος βοηθει μοι ... και ως σης 10. ακουσατω ... εν σκο-
 τει, ουκ

LI. 2. ηυλογησα 3. om και βησω usque δυσμας αυτης 4. om
 μου sec. 5. *η δικ. σου (vdtr) ... om ως φως 6. και η γη ως ... κα-
 τοικουντες την γην 7. λαος μου ... φοβεισθαι et ηττασθαι 8. ωςπερ bis
 10. **θαλασσα 11. επι γαρ της κεφαλῆς αυτ. αγαλλιαμα και αιιν. x. ευφρ.
 καταλημψεται 12. γνωσι τινα ευλαβηθῃσα εφοβηθης 13. ed. rom. σε.
 .. τροπον et αραιε σε, και νυν ... του αρεσαι σε

- 16 ἡχῶν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος Σαβαώθ ὄνομά μοι. ¹⁶ ἤσῳ τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς χειρὸς μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν καὶ ἐθεμελίωσα τὴν γῆν, καὶ ἐρεῖ Σιών Λαός μου εἰ σύ.
- 17 ¹⁷ ἐξεγείρου ἐξεγείρου, ἀνάστηθι Ἱερουσαλὴμ, ἡ πιούσα ἐκ χειρὸς κυρίου τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κόνδου τοῦ θυ- ^{* Apoc. 14, 10.}
- 18 μοῦ ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας, ¹⁸ καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων σου ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμβάνόμενος τῆς χειρὸς σου οὐδὲ
- 19 ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου ὧν ὕψωσας. ¹⁹ δύο ταῦτα ἀντικείμενά σοι· τίς συλλυπηθήσεται σοι; πτώμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα· τίς παρακα-
20 λήσει σε; ²⁰ οἱ υἱοὶ σου οἱ ἀπορούμενοι, οἱ κατεύδοντες ἐπ' ἄκρου πάσης ἐξόδου ὡς σευτλίων ἡμίεφθον, οἱ πληρεῖς θυμοῦ κυρίου, ἐκκελυμένοι διὰ κυ-
21 ρίου τοῦ Θεοῦ. ²¹ διὰ τοῦτο ἄκουε τεταπεινωμένη καὶ μεθύσις σου οὐκ ἀπὸ οἴ-
22 νου. ²² οὕτως λέγει κύριος ὁ Θεὸς ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰδοὺ εἴληψα ἐκ τῆς χειρὸς σου τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως, τὸ κόνδου τοῦ θυμοῦ μου, καὶ οὐ
23 προσήτησθ ἔτι πλεῖν αὐτό· ²³ καὶ δώσω αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάν-
των σε καὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, οἱ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου Κύριον ἵνα παρέλ-
θωμεν· καὶ ἔζηκας ἴσα τῇ γῇ τὰ μέσα σου ἔξω τοῖς παραπορευομένοις.

LII.

- Ἐξεγείρου ἐξεγείρου Σιών, ἐνδυσαι τὴν ἰσχύν σου Σιών, καὶ σὺ ἐνδυσαι τὴν δόξαν σου Ἱερουσαλὴμ πόλις ἡ ἁγία· οὐκέτι προστεθήσεται διελθεῖν διὰ
2 σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος. ² ἐκτίναξαι τὸν χοῦν καὶ ἀνάστηθι, κάθισον Ἱερουσαλὴμ, ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου ἡ αἰχμάλωτος θυγάτηρ
3 Σιών. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος Δωρεάν ἐπράβητε, καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυ-
4 τρώθησεσθε. ⁴ οὕτως λέγει κύριος Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρό-
5 τερον παροικησάι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βία ἤχθησαν· ⁵ καὶ νῦν τί ἐστε ὡδε; τάδε λέγει κύριος Ὅτι ἐλήφθη ὁ λαός μου δωρεάν, θανάμζετε καὶ
6 ἐλολύζετε. τάδε λέγει κύριος Δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖ- ^{Ro. 2, 24.}
7 ται ἐν τοῖς ἔθνεσι. ⁶ διὰ τοῦτο γινώσεται ὁ λαός μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ
8 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγὼ εἰμι αὐτὸς ὁ λαλῶν, πάρεimi ⁷ ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὁρέων, ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοῇ εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθὰ, ὅτι ^{Ro. 10, 15.}
9 ἀκουστὴν ποιήσω τὴν σωτηρίαν σου λέγων Σιών Βασιλεύσει σου ὁ Θεός·
8 ὅτι φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται· ὅτι ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄφονται, ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ κύριος τὴν Σιών.
9 ῥηξάτω εὐφροσύνη ἅμα τὰ ἔρημα Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἠλέησε κύριος αὐτήν
10 καὶ ἐξῥύσατο Ἱερουσαλὴμ. ¹⁰ καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὸν βραχίονα τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ὄφονται πάντα ἄκρα τῆς γῆς τὴν
11 σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ¹¹ ἀπόστητε ἀπόστητε, ἐξέλθατε ἐκείθεν ^{2 Cor. 6, 17.}
καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄψησθε, ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῆς, ἀφορίσθητε οἱ φέρον-
12 τες τὰ σκεύη κυρίου· ¹² ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς ἐξελεύσεσθε οὐδὲ φυγῇ πορεύ-
σεσθε, μεταπορεύεσθαι γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς Θεός
13 Ἰσραὴλ. ¹³ ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται σφόδρα.
14 ¹⁴ ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσῃ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων

16. υπ. την δεξιαν μου σκεπ. σε 17. το ποτ. του θυμ. εκ χειρ. κυριου ... επιες 19. δυο (et cod. Vat.): ed Rom. διδ ... σοι συλλυπητῃ. ... σε παρακαλεσει 20. οι υι. σοι, οι 22. ουτως ... om μου 23. κ. εμβάλω αυτο ... μεταφρενα pro μεσα LII. 4. om συ ... πολισ αγια 5. τι ωδε εσται ... ελημφθη 7. ed. rom. λεγων, Σιων βασιλευσει. 8. ελετησει 10. αυτου τον αγιον ... παντα τα ακρα ... om ημων 11. μη απτεσθαι, εξελθατε 12. πορευεσται ... κυριος ο θεος ισρ. 14. απο ανθρωπων

τὸ εἶδος σου, καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. ¹⁵ οὕτω θαυμάσονται ¹⁵
 ἔσσην πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσιν βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ
 Ro.15,21. ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄφονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσι.

LIII.

Jo.12,38. Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνοι ἀπε-
 Ro.10,16. καλύφθη; ² ἀνηγγείλαμεν ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ· ²
 οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα. καὶ εἶδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ
 κάλλος, ³ ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλείπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀν- ³
 θρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται
 Mt.8,17. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἡτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη. ⁴ οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ⁴
 1 Pē. 2, φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυναῖται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ
 22, 23. 24. καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακώσει. ⁵ αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ὅ
 ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ'
 αὐτόν, τῷ μύλῳ αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάσθημεν. ⁶ πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, ⁶
 ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρ-
 τίας ἡμῶν, ⁷ καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ⁷
 Act. 8, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφω-
 32, 33. νος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα. ⁸ ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· ⁸
 τὴν γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; ὅτι αἱρεταὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ,
 ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον. ⁹ καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ⁹
 ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνο-
 μίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ δόλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ¹⁰ καὶ κύριος βούλεται ¹⁰
 καθάρσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς· ἐὰν δώτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὀψε-
 ται σπέρμα μακροβίον· καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυ-
 χῆς αὐτοῦ, ¹¹ δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαίῳσαι δίκαιον εὖ ¹¹
 δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. ¹² διὰ τοῦτο αὐ- ¹²
 Mc. 15, τὸς κληρονομήσει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνθ' ὧν παρεδόθη
 28. Lc. εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη, καὶ αὐτὸς ἁμαρ-
 22, 37. * Ro. 4, τίας πολλῶν ἀνήνεγκε, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη.
 25.

LIV.

Gal.4,27. Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τέκτουςα, ῥῆξον καὶ βόθσον ἡ οὐ ὠδίνουσα,
 ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μάλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα· εἶπε γὰρ
 κύριος. ² πλάτνυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαῶν σου, πῆξον, ²
 μὴ φείσῃ, μάκρυνον τὰ σχοινίσματά σου, καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυ-
 σον, ³ ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον· καὶ τὸ σπέρμα σου ἔσσην ³
 κληρονομήσει, καὶ πόλεις ἡρωμαμένας κατοικεῖς. ⁴ μὴ φοβοῦ ὅτι κατησχύν- ⁴
 ῃς, μηδὲ ἐντραπῆς ὅτι ὠνειδίσῃς, ὅτι αἰσχύνῃ αἰώνιον ἐπιλήσῃ, καὶ ὄνει-
 δος τῆς γηρέας σου οὐ μὴ μνησθήσῃ ἔτι. ⁵ ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε, κύριος ⁵
 Σαβα὿θ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε, αὐτὸς θεὸς Ἰσραὴλ, πάσῃ τῇ γῇ
 κληθήσεται. ⁶ οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέ σε ⁶
 κύριος, οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισημένην· εἶπεν ὁ θεός σου.

14. τῶν pro υἱῶν 15. οὕτως ... συναξουσιν LIII. 2. ἐναντ. αὐτ.
 ὡς παιδίον ... ἰδομεν 3. ἀτιμον ἐκλείπον παρὰ παντας ἀνθρώπους 5. δια
 τ. ἀνομίας ἡμ. καὶ ἐμαλακίσθη δια τ. ἁμαρτίας ἡμῶν ... παιδία 7. ὅτι
 αὐτοῦ ... του κείραντος αὐτον ... in fine add αὐτον 9. οὐδε ευρεθῇ δο-
 λος ἐν 10. ἀπο τῆς πληγῆς (cod. alex. confirmat δωτε, non δωται) ...
 ed. rom. περὶ ἁμαρτίας τῇ ψυχῇ ἡμῶν, ὀψεται 12. ἁμαρτίας pro ἀνομίας
 LIV. 3. καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ ... κατοικησὶς 4. χηρίας ... ὅτι εἰτι 5. θεός
 αὐτός ἰσραὴλ 6. * ὅτι καὶ ὀλιγόψυχον ... σε κύριος

- 7 8 ἡ χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε, καὶ μετ' ἐλέους μεγάλου ἐλεήσω σε· ⁸ ἐν θυμῷ
μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σου, καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ ἐλεήσω
9 σε· εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος. ⁹ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε τοῦτο μοί
ἐστι, καθότι ὥμωσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκεῖνῳ, τῇ γῇ μὴ θυμωθῆσεσθαι ἐπὶ
10 σοὶ ἔτι, μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου ¹⁰ τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι, οὐδ' οἱ βουνοὶ σου
μετακινήθησονται· οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοὶ ἔλεος ἐκλείψει, οὐδὲ ἡ δια-
11 στήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστή· εἶπε γὰρ Ἰλαῶς σοὶ κύριε. ¹¹ ταπεινὴ
καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης· ἰδοὺ ἐγὼ ἐτοιμάζω σοὶ ἄνδρα καὶ τὸν λίθον * Ἀποκ.
12 σου, καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον, ¹² καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἱασπιν, ^{21, 19sq.}
καὶ τὰς πύλας σου λίθους χρυστάλλου, καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐλε-
13 κτούς, ¹³ καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδασκούς θεοῦ, καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ Jo. 6, 65.
14 τὰ τέκνα σου. ¹⁴ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου, καὶ
15 οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγιεῖ σοι. ¹⁵ ἰδοὺ προσέλκυται προσελεύσονται
16 σοὶ δι' ἐμοῦ, καὶ παροικήσουσί σοι καὶ ἐπὶ σέ καταφεύξονται. ¹⁶ ἰδοὺ ἐγὼ
ἐκτίσά σε, οὐχ ὥς χαλκεὺς φουσῶν ἄνδρα καὶ ἐκφέρων σκευὸς εἰς ἔργον·
17 ἐγὼ δὲ ἐκτίσά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φῦραι. ¹⁷ πᾶν σκευὸς σκευαστὸν ἐπὶ
σέ οὐκ εὐοδώσω· καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σέ εἰς κρίσιν, πάντας
αὐτοὺς ἡττήσεις, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. ἔστι κληρονομία τοῖς
θεραπεύουσιν κύριον, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει κύριος.

LV.

- Οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδί- * Ἀποκ.
2 σαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγετε ἀνεν ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνον καὶ στέαρ. ² ἵνα ^{22, 17.}
τί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πληρωμὴν; ἀκούσατέ
3 μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθὰ, καὶ ἐντρυφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. ³ προσ-
έχετε τοῖς ὣσιν ὑμῶν καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου· εἰσακούσατέ μου,
καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν, καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, Act. 13.
4 τὰ ὅσα Δαυὶδ τὰ πιστά. ⁴ ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν ἔδωκα αὐτόν, ἄρχοντα ^{34.}
5 καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν. ⁵ ἔθνη ἃ οὐκ οἶδασί σε ἐπικαλέσονται σε, καὶ
λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίστανταί σε ἐπὶ σέ καταφεύξονται, ἕνεκεν κυρίου τοῦ θεοῦ
6 σου τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, ὅτι ἐδόξασέ σε. ⁶ ζητήσατε τὸν κύριον, καὶ ἐν τῷ
7 εὗρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε· ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίξῃ ὑμῖν, ⁷ ἀπολιπέτω ὁ ἀσε-
βὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφῇτω
8 ἐπὶ κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφῆσεν τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ⁸ οὐ
γὰρ εἰσιν αἱ βουλαὶ μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν, οὐδ' ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν
9 αἱ ὁδοὶ μου, λέγει κύριος· ⁹ ἀλλ' ὥς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως
ἀπέχει ἡ ὁδὸς μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς
10 διανοίας μου. ¹⁰ ὥς γὰρ ἂν καταβῇ ὁ ὑετὸς ἡ γῆν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν, καὶ ἐκτέλῃ καὶ ἐκβλαστήσῃ,
11 καὶ δῶ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν, ¹¹ οὕτως ἔσται τὸ ῥῆ- * 2 Co.
μά μου ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν ^{9, 10.}

7. κατελειπον ... μετα 8. ηληση σε 9. ed. rom. εκεινω τη γη, μη
40. μεταστησασθαι ουδε οι ... ειπεν γαρ κυριος Ιλαως σοι (ante ταπεινη
non interpg.) 42. ιασπειν 44. και εν δ. οικ. cum antecedd. conjg. vide-
tur ac post οικοδομ. plenissime interpg. 45. ομι και παροι. σοι 46.
ιδου εγω κτιζω 47. παν σκευος φθαρτον (cum antecedd. conjg. videtur)
επι δε σε ουκ ευδοκησω ... φωνη η αναστ. ... θεραπε. κυριω LV. 4.
πιετε pro φαγετε ... οινου 3. τοις ωτιοις υμων ... επακουσατε ... η
ψυχ. ημων 4. δεδωκα 5. ηδεισαν ... επικαλεσωνται ... ομι κυριου 6.
ζητ. τον θεον ... ηνικα αν εγγιζει 7. απολειπετω 8. ουδε ωςπερ 40. ως
γαρ εαν καταβη υετος ... απο του ουρανου ... κ. βλαστησει κ. δωσει

τελεσθῇ ὅσα ἂν ἠθέλησα, καὶ εὐδώσω τὰς ὁδοὺς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου. ¹² ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διδασθήσεσθε· τὰ γὰρ ὅρη καὶ ¹² οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἄγρου ἐπιπροθήσει τοῖς κλάδοις, ¹³ καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ¹³ ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη· καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

LVI.

Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε κρίσιν καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην· ἤγγικε γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι, καὶ τὸ ἔλεός μου ἀποκαλυφθῆναι. ² μα- ² κάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα, καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν, καὶ φυλάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν, καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν ἄδικα. ³ μὴ λεγέτω ὁ ἄλλογενὴς ὁ προσκείμενος πρὸς κύριον Ἀφοριεῖ με ἄρα ³ κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος ὅτι ξύλον ἐγὼ εἰμι ξηρόν. ⁴ τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνούχοις Ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά ⁴ μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διασκήκης μου, ⁵ δώσω ⁵ αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχῃ μου τόπον ὀνομαστόν, κρείττω υἱὸν καὶ ὑψητέρων, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει. ⁶ καὶ τοῖς ἄλ- ⁶ λογενέσι τοῖς προσκειμένοις κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ, καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας, καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ σάββατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχομένους τῆς διασκήκης μου, ⁷ εἰσάξω ⁷ αὐτοὺς εἰς τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς προσευχῆς μου· τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ ἐπὶ τῷ θυσιαστήριόν μου. ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ⁸ εἶπε κύριος ὁ συναγαγὼν τοὺς διεσπαρμένους Ἰσραὴλ, ὅτι συναῶ ⁸ ἐπ' αὐτὸν συναγωγὴν. ⁹ πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια, δεῦτε φάγετε, πάντα τὰ ⁹ θηρία τοῦ δρυμοῦ. ¹⁰ ἴδετε ὅτι ἐκτετύφλωνται πάντες, οὐκ ἔγνωσαν, κύνες ¹⁰ ἐνεοὶ οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν, ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυστάξει. ¹¹ καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ, οὐκ εἰδότες πλησμονήν· καὶ εἰσι πονηροὶ ¹¹ οὐκ εἰδότες σύνεσιν, πάντες ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούνησαν, ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ.

LVII.

Ἴδετε ὥς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄνδρες δίκαιοι αἴρονται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ ἀπὸ γὰρ προσώπου ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος· ² ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ, ἦρται ἐκ τοῦ μέσου. ³ ὑμεῖς δὲ ^{2 3} προσαγάγετε ὧδε, υἱοὶ ἄνομοι, σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης· ⁴ ἐν τίνι ἐνετρου- ⁴ φήσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠγοῖσθε τὸ στόμα ὑμῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; οὐχ ὑμεῖς ἐστὲ τέκνα ἀπωλείας; σπέρμα ἄνομον; ⁵ οἱ ⁵ παρακαλοῦντες εἰδῶλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς φάραξιν ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν; ⁶ ἐκείνη σου ἡ μερίς, οὗτός σου ὁ κληρὸς, ⁶ κακίνοις ἐξέχεας σπονδάς καὶ τούτοις ἀνήνεγκας θυσίας· ἐπὶ τούτοις οὖν οὐκ ὀργισθήσῃμαι; ⁷ ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, καὶ ⁷ ἐκεῖ ἀνεβίβασας θυσίας σου, ⁸ καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς ὕψους σου ἔστη- ⁸ κας μνημόσυνά σου· ᾧ οὐκ εἶπες ὅτι ἐὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀποστής, πλείον τι ἔξεις; ἡγά-

44. συντελεσθῇ ὅσα ἠελησα LVI. 4. om και prius ... ηγγισεν ... παραγινεσθαι 2. αδικημα 3. οτι εγω ειμι ξυλ. ξηρ. 5. χρεισων (sic) ... δωσω α. κ. ο. εκλ. in rasura 6. προσκειμ. προς κυριον 7. επι του θυσιαστηριου 10. παντ. εκτετυφλ., ουκ εγν. φρονησαι, παντες κυνες 11. εν ταις οδοις ... κατα το αυτο LVII. 5. τα ειδωλα 6. κακεινοις pro και τουτοις 7. om σου in fine

9 πησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ, ⁹ καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ' αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις
 10 ὑπὲρ τὰ ὄρια σου, καὶ ἐταπεινώσῃς ἕως ἁῶν. ¹⁰ ταῖς πολυδοξίαις σου ἐκοπάσας, καὶ οὐκ εἶπας Παύσομαι, ἐνισχύουσα ὅτι ἔπραξας ταῦτα, διὰ τοῦτο
 11 οὐ κατεδείχθης μου σύ. ¹¹ τίνα εὐλαβήσῃσα ἐφοβήθης, καὶ ἐψεύσω με καὶ οὐκ ἐμνήσθης, οὐδὲ ἔλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου;
 12 καὶ ἐγὼ σε ἰδὼν παρορώ, καὶ ἐμέ οὐκ ἐφοβήθης. ¹² καὶ ἐγὼ ἀπαγγεῶ τὴν
 13 δικαιοσύνην σου καὶ τὰ κακά σου, ἃ οὐκ ὠφελήσῃ σε. ¹³ ὅταν ἀναβοήσης, ἐξελεσθῶσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου· τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήφεται καὶ ἀποίσει καταιγίς. οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν, καὶ κληρονομήσουσι
 14 τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, ¹⁴ καὶ ἐροῦσι Καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδοὺς,
 15 καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου. ¹⁵ τάδε λέγει ὁ ὕψιστος ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα, ἅγιος ἐν ἁγίοις ὄνομα αὐτῷ, ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν, καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς
 16 συντετριμμένοις τὴν καρδίαν. ¹⁶ Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικίῃ ἡμᾶς, οὐδὲ διὰ παντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεῦσεται, καὶ πνοὴν
 17 πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα. ¹⁷ δι' ἁμαρτίαν βραχὺ τι ἐλύπησα αὐτόν, καὶ ἐπάταξα αὐτόν καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη, καὶ ἐπο-
 18 ρεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. ¹⁸ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐώρακα, καὶ ἰασά-
 19 μην αὐτόν καὶ παρεκάλεσα αὐτόν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παράκλησιν ἀληθινήν,
 19 ¹⁹ εἰρήνην ἐπ' εἰρήνην τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς οὖσι. καὶ εἶπε κύριος Ἰά-^{*Eph. 2, 47.}
 20 σομαι αὐτούς. ²⁰ οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυ-
 21 νήσονται. ²¹ οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν ὁ ἕως.

LVIII.

² Ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ καὶ μὴ φέισῃ, ὥς σάλπιγγι ὕψωσον τὴν φωνὴν σου, καὶ ἀνάγγελον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακώβ
 2 τὰς ἀνομίας αὐτῶν. ² ἐμέ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσιν, καὶ γινῶναι μου τὰς ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν, ὥς λαὸς δικαιοσύνην πεποιηκὼς καὶ κρίσιν ἕου αὐτοῦ
 3 μὴ ἐγκαταλειπῶς· αἰτοῦσί με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγίξιν ἕω ἐπι-
 3 θυμοῦσι, ³ λέγοντες Τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνω; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὐρί-
 4 σκετε τὰ βελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.
 4 ⁴ εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν, ἵνα τί
 5 μοι νηστεύετε ὥς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν; ⁵ οὐ ταύ-
 5 τὴν τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν
 6 αὐτοῦ, οὐδ' ἂν κάμψῃς ὥς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκκον καὶ σπο-
 6 δὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτω καλέσετε νηστείαν δεκτὴν. ⁶ οὐχὶ τοιαύτην νη-
 6 στείαν ἐξελεξάμην, λέγει κύριος, ἀλλὰ λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε
 7 στραγγαλιὰς βιαιῶν συναλλαγμάτων, ἀπόσπελτε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, καὶ
 7 πᾶσαν συγγραφὴν ἁδίκων διάσπα. ⁷ διαῤρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ
 8 πτωχοὺς ἀστέγους εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περιβάλε, καὶ
 8 ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπεράψῃ. ⁸ τότε βραγχίσεται πρῶμιον

9. ante και εταπειν. add και απεστρεψας 10. ed. rom. ταις πολ. σου cum antecedd. conjg., item ενισχυουσα cum παυσομαι ... συ cum τινα conjg. 11. εμνηστ. μου ... καγω σε ειδων 12. καγω απαγγελω τ. δικ. μου ... ωφελησουσιν 13. λημψεται 15. κυριος ο υψιστ. ο εν ... ονομα αυτω κυριος 16. και ουκ εις 17. δια αμαρτιαν 19. ειρ. επ ειρηνην 20. οι δε αδ. ουτως 21. ειπ. κυριος ο ἕως LVIII. 4. ως σάλπιγγα 2. ζητησουσιν ... δικαιοσυν. ἕου 3. προσεσχες pro εγνω 4. omi ei ac videtur εις χρ. x. μαχ. cum antecedd. conjg. 5. ουδ ουτως 6. εγω εξελεξαμην 7. υπεροψη 8. προῖμον

τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ, καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε· ⁹ τότε 9 βοήσῃ, καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεται σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἔρει Ἰδοὺ πάρειμι. ἔὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ, ¹⁰ καὶ 10 δῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία, ¹¹ καὶ ἔσται ὁ θεός σου μετὰ σοῦ διὰ παντός· καὶ ἐμπληροῦσά σου καθάπερ 11 ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου, καὶ τὰ ὀστά σου πιανθήσεται, καὶ ἔσται ὡς κήπος μεθύων καὶ ὡς πηγὴ ἥν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ· ¹² καὶ οἰκοδομηθήσονται σου αἱ 12 ἔρημοι αἰῶνιοι, καὶ ἔσται τὰ θεμέλιά σου αἰῶνια γενεῶν γενεαῖς· καὶ κληθήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ τὰς τρίβους σου ἀνὰ μέσον παύσεις. ¹³ ἔὰν 13 ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἀγίᾳ, καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά, ἅγια τῷ θεῷ, οὐκ ἄρεις τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργῳ, οὐδὲ καλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στόματός σου, ¹⁴ καὶ ἔσῃ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον, καὶ ἀναβιάσει σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ 14 τῆς γῆς, καὶ ψωμίει σε τὴν κληρονομίαν Ἰακώβ τοῦ πατρός σου· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

LIX.

Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνε τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακούσαι; ² ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διστώσιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ 2 ἀνὰ μέσον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον ἀπ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. ³ αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἵματι, καὶ 3 οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις, τὰ δὲ χεῖλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ. ⁴ οὐτεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδὲ ἔστι κρίσις ἀλη- 4 θινή· πεποιῦσάν ἐπὶ ματαλοῖς καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύουσι πόνον καὶ τί- κτουςιν ἀνομίαν. ⁵ ὡς ἀσπίδων ἐβόρηξαν, καὶ ἰσθὸν ἀράχνης ὑφαίνουσιν, καὶ 5 ὁ μέλλων τῶν ὧν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὐρίον εὖρε καὶ ἐν αὐτῷ βασι- λίσκον. ⁶ ὁ ἰσθὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλλονται ἀπὸ τῶν 6 ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. ⁷ οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ 7 πονηρίαν τρέχουσι, ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀπὸ φόνων· σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ⁸ καὶ ὁδὸν εἰ- 8 ρήνης οὐκ οἶδασιν, καὶ οὐκ ἔστι κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβις αὐτῶν διεστραμμέναι ἄς διοδεύουσι, καὶ οὐκ οἶδασιν εἰρήνην. ⁹ διὰ τοῦτο 9 ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπο- μεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μείναντες αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ περι- πάτησαν. ¹⁰ ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον, καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλ- 10 μῶν ψηλαφήσουσι, καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς ἀποσπῆσαντες στενάξουσιν, ¹¹ ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστέρα ἅμα πορεύσονται· 11 ἀνεμείναντες κρίσιν καὶ οὐκ ἔστι σωτήριον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀνέστη- 12 σαν ὑμῶν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ὑμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἀδικήματα ὑμῶν ἔγνωμεν· ¹³ ἠσέβησαμεν καὶ ἐψευσάμεθα, καὶ ἀπέστημεν ὀπισθεν τοῦ θεοῦ ὑμῶν· ἐλα- 13 λήσαμεν ἄδικα καὶ ἠπεισθήσαμεν, ἐκύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας ὑμῶν λόγους ἀδίκους, ¹⁴ καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιο- 14

Ro. 3.
15 — 18.

10. τον αρτον σου 11. om μετα σου ... εξελεπεν ... in f. add και τα οστα σου ως βοτανη ανατελει· και πιανθησεται και κληρονομησουσι γε- νεας γενεων 12. σου τα θεμελια ... και τους τριβ. τους ανα 13. *om και ... τω θεω σου LIX. 2. διαστωσιν ... om και ανα μ. τ. θεου ... το προσωπ. αυτου 3. μεμολυμμεναι 4. ουδεις (δ. βασιλιςκος) 7. απορ- νων pro απο φονων 8. ουκ εγνωσαν 9. *om αυτων (vdtr) 13. απο οπισθεν

σύνῃ μακρὰν ἀφίστηεν· ὅτι κατακαλώσῃ ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια,
 15 καὶ δι' εὐθείας οὐκ ἐδύναντο διελθεῖν. ¹⁵ καὶ ἡ ἀλήθεια ἤρται, καὶ μετέστη-
 σαν τὴν διδόναιαν τοῦ συνιέναι· καὶ εἶδε κύριος, καὶ οὐκ ἤρρεσεν αὐτῷ. ὅτι
 16 οὐκ ἦν κρίσις. ¹⁶ καὶ εἶδε καὶ οὐκ ἦν ἀντήρ, καὶ κατενόησε καὶ οὐκ ἦν ὁ
 ἀντιληψόμενος, καὶ ἡμίνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐτοῦ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ
 17 ἐσπείρισατο. ¹⁷ καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς ὡράκιον, καὶ περιέβλετο περιε-
 φραχάαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. καὶ περιεβόλετο ἐμάτιον ἐκδικήσεως, καὶ
 18 τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ ¹⁸ ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν ὄνειδος τοῖς ὑπενο-
 19 τίοις. ¹⁹ καὶ φορηθήσονται οἱ ἀπὸ θυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οἱ ἀπ' ἀνα-
 20 κυρίου, ἧξει μετὰ θυμοῦ. ²⁰ καὶ ἧξει ἕνεκεν Σιών ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέ-
 21 φει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰερουζαλὴμ. ²¹ καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπε
 κύριος· τὸ πνεῦμα τὸ ἐμὸν ὃ ἐστίν ἐπὶ σοί, καὶ τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ
 στόμα σου, οὐ μὴ ἐκλίπη ἐκ τοῦ στόματος σου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
 σπέρματός σου· εἶπε γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

LX.

Φωτίζου φωτίζου Ἰερουσαλὴμ, ἦξει γὰρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα κυ-
 2 ρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέλῃ. ² ἴδου σκότος καλύψει γῆν, καὶ γνόφος ἐπ' ἐβνῇ.
 3 ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ἐφύξεται. ³ καὶ
 4 πορεύονται βασιλεῖς τῷ φωτί σου, καὶ ἐβνῇ τῇ λαμπρότητί σου. ⁴ ἄρον κύλιον ^{Apoc. 21. 24.}
 τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου· ἦκασιν πάντες οἱ υἱοὶ
 5 σου μακρόθεν, καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρτήσονται. ⁵ τότε ὤψῃ, καὶ
 φορηθήσῃ καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖς εἰς σὲ πλοῦτος Σαλασσης
 6 καὶ ἐβνῶν καὶ λαῶν. καὶ ἤξουσὶ σοὶ ⁶ ἀγγέλαι καμηλῶν, καὶ καλύψουσὶ σε
 κάμηλοι Μαδιὰμ καὶ Γαιρά· πάντες ἐκ Σαβᾶ ἤξουσιν φέροντες χρυσίον, καὶ
 7 λίβανον οἴσουσι, καὶ τὸ σωτήριον κυρίου εὐαγγελισθῇ. ⁷ καὶ πάντα τὰ πρό-
 βατα Κτηδάρ συναχθήσονται, καὶ κριοὶ Ναβαϊώθ ἤξουσιν, καὶ ἀνενεχθήσεται
 8 δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθή-
 9 σεται. ⁸ τῖνες οἶδε ὡς νεφέλαι πέττανται, καὶ ὡσεὶ περισσεύει σὺν νεύσοις
 10 ἐπ' ἐμέ; ⁹ ἐμὲ αἱ νῆσοι ὑπόμεναν καὶ πλοῖα Θαρσὺς ἐν πρώτοις, ἀγαγεῖν
 τὰ τέκνα σου μακρόθεν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῶν μετ' αὐτῶν,
 καὶ διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἄγιον, καὶ διὰ τὸν ἄγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἐνδε-
 10 ξον εἶναι. ¹⁰ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τεῖχῃ σου, καὶ οἱ βασιλεῖς
 αὐτῶν παραστήσονται σοί· διὰ γὰρ ὀργὴν μου ἐπάταξά σε, καὶ διὰ θεον
 11 ἡγάπησά σε. ¹¹ καὶ ἀνεχθήσονται αἱ πόλεις σου διὰ παντός, ἡμέρας καὶ ^{Apoc. 21. 25.}
 νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, εἰςαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐβνῶν καὶ βασιλεῖς αὐ-
 12 τῶν ἀγορέων. ¹² τὰ γὰρ ἐβνῇ καὶ οἱ βασιλεῖς οἵτινες οὐ δουλεύσουσι σοὶ
 13 ἀπολούνται, καὶ τὰ ἐβνῇ ἐρημία ἐρημωθήσεται. ¹³ καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου
 πρὸς σὲ ἦξει ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον
 14 τὸν ἅγιόν μου. ¹⁴ καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδαικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε
 15 καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κληθήσῃ πόλις Σιών ἁγίου Ἰσραὴλ. ¹⁵ διὰ τὸ γε-
 γενῆσθαι σε ἐγκαταλειμμένην καὶ μεμιστημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν· καὶ

14. ἀφίστηεν. ἀφ' ἡμῶν· ὅτι κατακαλώσῃ ... ἡδύναντο 15. *τ. δια-
 νοίαν αὐτῶν ... συνιέναι 16. ἰδεν ... *om δ' ... ἀντιληψόμενος 17. om
 αὐτοῦ 19. ἀπο ἀνατολῶν 21. ἐκλείπη ... om γὰρ LX. 2. ἰδου σκ. καὶ
 γνοφ. καλύπτει γῆν ἐπ' ἐβνῇ· ἐπὶ σε 4. ἰδου ἤκασιν 6. γαιφάρ ... post
 σισουσιν add καὶ λίβανον τιμιον 7. καὶ οἱ κριοὶ ν. ηξ. σοὶ 8. ὡς περιστ.
 σὺν νεύσοις ... om ἐπ' ἐμε 9. ἐμε νῆσοι ... ἔαρσας ... τ. χρυσον μετ
 αὐτῶν δια 10. ελεος 11. om αὐτῶν 12. οἱ βασιλ. αὐτῶν ... ἀποστανουν-
 ται ... ἐρημωθήσονται 14. πόλις κυρίου σιών 15. ἐγκαταλειμμένην

θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς. ¹⁶ καὶ θηλάσεις ¹⁶ γάλα ἔθνων, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ σῶζων σε, καὶ ἐξαιρουμένός σε θεὸς Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἶσω σοι ¹⁷ χρυσίον, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἶσω σοι ἀργύριον, ἀντὶ δὲ ξύλων οἶσω σοι χαλκόν, ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον. καὶ δώσω τοὺς ἄρχοντας σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ. ¹⁸ καὶ οὐκ ἀκουστήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ ¹⁸ σου, οὐδὲ σύντριμμα οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται σωτήριον τὰ τείχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα. ¹⁹ καὶ οὐκ ἔσται σοι ἔτι ¹⁹ ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σου τὴν νύκτα, ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ θεὸς δόξα σου. ²⁰ οὐ γὰρ δύσεται ὁ ²⁰ ἥλιός σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει· ἔσται γὰρ σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους σου. ²¹ καὶ ὁ λαός σου ²¹ πᾶς δίκαιος, δι' αἰῶνος κληρονομήσουσι τὴν γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα ἔργα χειρῶν αὐτοῦ εἰς δόξαν. ²² ὁ ὀλιγοστός ἔσται εἰς χιλιάδας, καὶ ὁ ἐλάχιστος ²² εἰς ἔθνος μέγα· ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

* Αποκ.
21, 23.

LXI.

Σ. 4.
18. 19.

Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με εὐαγγελισασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέ με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφρεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ² καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ² ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας, ³ δοῦναι τοῖς ³ πενθοῦσι· Σιών αὐτοὺς δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, αἷμιμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν, καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης, φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν. ⁴ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξη- ⁴ ρημωμένας πρότερον ἐξαναστήσουσι, καὶ καινιοῦσι πόλεις ἐρήμους, ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς. ⁵ καὶ ἤξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου καὶ ⁵ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελουργοί· ⁶ ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε, ⁶ λειτουργοῖ θεοῦ, ἰσχύϊν ἔθνων κατέδεσθε καὶ ἐν τῷ πλοῦτῳ αὐτῶν θανατοθήσεσθε. ⁷ οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώ- ⁷ νιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν. ⁸ ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ ⁸ μισῶν ἀρπάγματα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίους, καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς. ⁹ καὶ γνωστήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸ ⁹ σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν· πᾶς ὁ ὄρων αὐτούς ἐπιγινώσεται αὐτούς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα ἠὺλογημένον ὑπὸ θεοῦ, ¹⁰ καὶ εὐ- ¹⁰ φροσύνη εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον. ἀγαλλιάσῃ ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσε γὰρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, ὡς νυμφίῳ περιέ- ¹¹ θηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφῃ κατεκόσμησέ με κόσμῳ. ¹¹ καὶ ὡς γῆν ¹¹ αὖξουσιν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ, οὕτως ἀνατε- ¹² λεῖ κύριος κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἔθνων.

LXII.

Διὰ Σιών οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη αὐτῆς, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπάς καυθήσεται. ² καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ ² καλέσει σε τὸ ὄνομα τὸ καινὸν ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. ³ καὶ ἔσῃ στέ- ³ φανος κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου, καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου.

16. ο θεος ισρ. 17. ξυλου 19. omi eti ... φωτιει σοι την ... αλλα-
σται (sic) 20. ο ηλιος σου ... κυριος σοι 21. και δια αιωνος LXI. 1. τη
καρδια 3. omi αυτοις 4. εξερημωμενας προτερας... εξερημωμενας 6. και
λειτουργοι ... (ισχυς ...) και επι τω 9. omi εν μεσω τ. λαων 10. και
εν ευφροσυνη 11. κρηπον ... omi κυριος alterum LXII. 1. η δικαιοσ.
μου 2. το ον. σου το

- 4 καὶ οὐκέτι κληθήσῃ καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἔτι ἔρημος· σοὶ γὰρ κληθήσεται ἔλεγμα ἐμόν, καὶ τῇ γῇ σου οἰκουμένη, ὅτι εὐδό-
 5 κησε κύριος ἐν σοί, καὶ ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται. ⁵ καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος παρβένῳ, οὕτω κατοικήσουσιν οἱ υἱοὶ σου· καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθή-
 6 σεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί. ⁶ καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν σου, Ἱερουσαλὴμ, κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα, οἳ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μνημονεύοντες κυρίου. ⁷ οὐκ ἔστι γὰρ ὑμῖν ὅμοιος· ἐάν διορῶσῃ, καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλὴμ γαυρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς. ⁸ ὥμοσε κύριος κατὰ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βραχίονος αὐτοῦ Εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ εἰ ἔτι πίνονται υἱοὶ ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου ἐφ' ᾧ ἐμόχθησας, ἄλλ' οἱ συναγαγόντες φάγονται αὐτὰ καὶ αἰνέσουσι κύριον, καὶ οἱ συναγαγόντες
 10 πίνονται αὐτὰ ἐν ταῖς ἐπαύλεσι ταῖς ἁγίαις μου. ¹⁰ πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοῖς λίθους ἐκ τῆς ὁδοῦ διαρρίψατε, ¹¹ ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη. ¹¹ Ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς· εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών Ἰδοὺ ὁ σωτὴρ σοι παραγέγονεν· Ἀποκ.
 12 ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθόν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου αὐτοῦ. ¹² καὶ κα- 22, 12.
 λήσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου, σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζήτου-
 μένη πόλις καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

LXIII.

- Τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἐδῶμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βοσὸρ; οὕ-
 2 τως ὥραϊος ἐν στολῇ, βία μετὰ ἰσχύος; ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρί-
 3 σιν σωτηρίου. ² διὰ τί σου ἐρυθρά τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ Ἀποκ.
 3 πατητοῦ ληνοῦ; ³ πλήρης καταπεπατημένης, καὶ τῶν ἔθνων οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος 11, 19.
 μετ' ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου, καὶ κατέβλασα αὐτοὺς ὡς 19, 13.
 4 γῆν, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. ⁴ ἡμέρα γὰρ ἀνταποδέσεως
 5 ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ἐναντὸς λυτρώσεως πάρεστι. ⁵ καὶ ἐπέβλεψα, καὶ οὐκ ἦν βοήθης· καὶ προσένοησα, καὶ οὐδεὶς ἀντελαμβάνετο· καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ὁ
 6 βραχίον μου, καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. ⁶ καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ
 7 μου, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. ⁷ τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην, τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι· κύριος κριτὴς ἀγαθός
 8 τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλήθος τῆς
 9 δικαιοσύνης αὐτοῦ. ⁸ καὶ εἶπεν Οὐχ ὁ λαός μου; τέκνα οὐ μὴ ἀζητήσωσι·
 9 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν ⁹ ἐκ πάσης θλίψεως αὐτῶν. οὐ πρέσβυς οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι
 10 αὐτῶν· αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτούς, καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς
 11 αὐτούς. ¹⁰ αὐτοὶ δὲ ἠπειθήσαν καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἔχθραν, αὐτὸς ἐπολέμησεν
 11 αὐτούς. ¹¹ καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰωνίων· ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς θαλάσσης τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ

4. καταλελειμμένη ... om eti ... om οτι ευδοκησε usque συνοικισθη-
 σεται 5. ουτως ... οι υι. σου μετα σου 6. τειχεων 7. γαυριαμα 8.
 om ei sec. 9. αλλ η ... συναγοντες bis ... αγiais σου 10. τους λθ.
 τους 11. σοι ο σωτ. παραγεινεται ... om αυτου prius 12. εγκαταλεμι-
 μενη LXII. 4. παραγινομενος εξ εδεμ ... ερυθηματα 2. 3. ed. rom.
 ληνου 3. πληρης καταπεπατημενης; οτ μετ εμου; 3. om μου 4. ανταποδω-
 σεως 5. και ουδεις βοηθος 7. οis ο κυριος ημιν 8. ο λα. μου τεκνα·
 και ου μη 9. om αυτων prius ... πρεσβεις ... αλλ αυτος κυριος ... *· και
 αυτος ελυτρ. 10. om αυτου ... και αυτος επολ. 10. 11. ed. rom. αυτους,
 et αιωνιων. 11. om που prius ... εκ της γης

ἄγιον· ¹² ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωυσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ· κατίσχυ- 12
σεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ποιῆσαι ἐαυτῷ ὄνομα αἰώνιον. ¹³ ἤγαγεν 13
αὐτοὺς δι' ἄβυσσου ὡς ἔπνον δι' ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκοπίασαν, ¹⁴ καὶ ὡς 14
κτῆνη διὰ πεδίου· κατέβη πνεῦμα παρὰ κυρίου καὶ ὠδήγησεν αὐτούς· οὕτως
ἤγαγεν τὸν λαόν σου ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης. ¹⁵ ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐ- 15
ρανοῦ καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ δόξης σου· ποῦ ἔστιν ὁ ζῆ-
λός σου καὶ ἡ ἰσχὺς σου· ποῦ ἔστι τὸ πλήθος τοῦ ἐλέους σου καὶ οἰκτιρμῶν
σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν; ¹⁶ σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραάμ οὐκ ἔγνω 16
ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς· ἀλλὰ σὺ κύριε πατὴρ ἡμῶν ῥύσαι
ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστί. ¹⁷ τί ἐπλάνησας ἡμᾶς κύριε 17
ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσκλήρυνας τὰς καρδίας ἡμῶν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι σε;
ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλάς τῆς κληρονομίας σου, ¹⁸ ἵνα 18
μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου σου. ¹⁹ ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' 19
ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἤρξας ἡμῶν οὐδὲ ἐκλήθῃ τὸ ὄνομα σου ἐφ' ἡμᾶς.

LXIV.

Ἐὰν ἀνοίξης τὸν οὐρανόν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσονται ² ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπε- 2
ναντίους, καὶ φανερόν ἔσται τὸ ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις· ἀπὸ προσώπου
σου ἔσται ταραχθήσονται, ³ ὅταν ποιῇς τὰ ἔνδοξα· τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ 3
1 Co. 2, 9. ὄρη. ⁴ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεὸν 4
πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον. ⁵ συναντήσε- 5
ται γὰρ τοῖς ποιοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται. Ἰδοὺ σὺ
ὠριάζεις, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν· διὰ τοῦτο ἐπλανήθημεν, ⁶ καὶ ἐγενήθημεν 6
ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη
ἡμῶν· καὶ ἐξεῤῥύθημεν ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· οὕτως ἄνεμος οἶσει
ἡμᾶς. ⁷ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνηστὴρ ἀντι- 7
λαβέσθαι σου· ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, καὶ παρέδωκας
ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ⁸ καὶ νῦν κύριε πατὴρ ἡμῶν σύ, ἡμεῖς δὲ 8
πηλός, ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντες. ⁹ μὴ ὀργίζου ἡμῖν σφόδρα, καὶ μὴ ἐν 9
καιρῷ μνηστῆς ἁμαρτιῶν ἡμῶν· καὶ νῦν ἐπίβλεψον, ὅτι λαός σου πάντες
ἡμεῖς. ¹⁰ πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος, Σιών ὡς ἔρημος ἐγενήθη, 10
Ἱερουσαλὴμ εἰς κατάραν· ¹¹ ὁ οἶκος τὸ ἅγιον ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἦν εὐλόγη- 11
σαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐγενήθη πυρκαυστος, καὶ πάντα ἔνδοξα ἡμῶν συνέ-
πεσε. ¹² καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου κύριε καὶ ἐσιώπησας, καὶ ἐταπεινώσας 12
ἡμᾶς σφόδρα.

LXV.

Ro. 10, 20. 21. Ἐμφανὴς ἐγενήθη τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν, εὐρέστην τοῖς ἐμὲ μὴ ζη-
τοῦσιν· εἶπα Ἰδοὺ εἰμι τῷ ἔντει οἱ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ ὄνομα. ² ἐξεπέτασα 2
τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, τοῖς
πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ ἀλλ' ὁπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ³ ὁ λαός οὗτος 3

42. μωσην, item ed. rom. ... ποιησαι αυτω 43. και ηγαγεν α. δια
της αβυσσου 44. και κατεβη 45. δοξης· που ... των οικτειρων 46. ημων
ει πατηρ ... σου εστιν εν ημιν 47. ημων τας καρδιας 48. in fine add
οι υπεναντιοι ημων κατεπατησαν το αγιασμα μου 49. επεκληθη LXIV.
1. λημψεται 2. το ονομα κυριου 3. λημψεται 4. ιδον ... om θεον πλ.
σου 6. εξερυνημεν 8. εργον 10. πολισ τ. α. σου cum ημεις anteced.
conj. videtur, item εις καταραν cum ο οικ. το α. ημων 11. ηυλογησαν
... παντα τα ενδοξα συνεπεσεν LXV. 1. εγενομην τοις ε. μ. ζητουσιν·
ε. τ. ε. μη επερωτωσιν ... οιτινες ουκ εκ. το ον. μου 2. αντιλεγοντα, οι
ουκ επορευθησαν οδω αληθινη αλλ ... ed. rom. αυτων,

ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἑμοῦ διὰ παντός· αὐτοὶ συσάζουσιν ἐν τοῖς κήποις
 4 καὶ συμειῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις ἃ οὐκ ἔστιν, ⁴ ἐν τοῖς μνη-
 μασι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται διὰ ἐνύπνια, οἱ ἔσθοντες κρέας ὕειον
 5 καὶ ζῶμὸν συσῶν, μεμολυμμένα πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, ⁵ οἱ λέγοντες Ἠδὲ
 ἀπ' ἑμοῦ, μὴ ἐγγίσης μοι, ὅτι καθάρως εἰμι· οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου,
 6 πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁶ Ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου Οὐ
 7 σιωπήσω ἕως ἂν ἀποδώσω εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν ⁷ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν καὶ
 τῶν πατέρων αὐτῶν, λέγει κύριος· οἱ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐπὶ τῶν
 8 βουνῶν ὠνείδισάν με, ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν. ⁸ οὕτως
 λέγει κύριος· Ὅν τρόπον εὐερεθίζεται ὁ ῥῶξ ἐν τῷ βότρυνι, καὶ ἐρουσι Μὴ
 λυμήνη αὐτὸν ὅτι εὐλογία ἐστὶν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἔνεκεν τοῦ δου-
 9 λευόντός μοι, τούτου ἔνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας. ⁹ καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ἰα-
 κώβ σπέρμα καὶ ἐξ Ἰούδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ
 κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δούλοι μου, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ.
 10 ¹⁰ καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραγξ Ἀχὼρ εἰς ἀνά-
 11 πausιν βουκολίων τῷ λαῷ μου οἱ ἐζήτησάν με. ¹¹ Ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες
 με καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἐτοιμάζοντες τῷ δαιμονίῳ
 12 τράπεζαν καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέραςμα, ¹² ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μά-
 χαιραν, πάντες ἐν σφῆγγι πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπηρεύσατε,
 13 ἐλάλησα καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἑμοῦ καὶ
 14 ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελεῖσθε. ¹³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· Ἰδοὺ οἱ δου-
 λευόντές μοι φάγονται, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίνονται,
 15 ὑμεῖς δὲ διψήσετε· Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ αἰσχυν-
 16 θήσεσθε. ¹⁴ Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ
 κεκραῖεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος
 15 ὑμῶν ὀλοῦξετε. ¹⁵ καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκ-
 λεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ κύριος. τοῖς δὲ δουλεύουσίν μοι κληθήσεται ὄνομα
 16 καινόν, ¹⁶ ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογήσουσι γὰρ τὸν θεὸν ἀληθινόν,
 17 καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοῦνται τὸν θεὸν ἀληθινόν. ἐπιλήσονται
 γὰρ τὴν ὕλην τὴν πρώτην, καὶ οὐκ ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.
 18 ¹⁷ ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ, καὶ οὐ μὴ μνηστῶσι τῶν ² Pe. 3,
 19 προτέρων οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, ¹⁸ ἀλλ' εὐφροσύνην ¹³
 καὶ ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἱερουσα- ¹³
 19 λὴμ καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην. ¹⁹ καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ¹³
 εὐφρανθήσονται ἐπὶ τῷ λαῷ μου· καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ ἐν αὐτῇ φωνὴ ¹³
 20 κλαυθμοῦ καὶ φωνῇ κραυγῆς, ²⁰ οὐδ' οὐ μὴ γένηται ἐτι ἐκεῖ ἄωρος καὶ πρε- ¹³
 σβύτης ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ· ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκάτὸν ἐτῶν, ²¹
 21 ὃ δὲ ἀποθνήσκων ἀμαρτωλὸς ἑκάτὸν ἐτῶν, καὶ ἐπικατάρτος ἔσται. ²¹ καὶ ¹³
 οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσι, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελώ-
 22 νας καὶ αὐτοὶ φάγονται τὰ γεννήματα αὐτῶν. ²² οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι καὶ ¹³
 ἄλλοι ἐνοικήσουσι, καὶ οὐ μὴ φυτεύουσιν καὶ ἄλλοι φαγόνται. κατὰ γὰρ τὰς ¹³
 23 ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ μου· τὰ γὰρ ἔργα ¹³
 τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν. ²³ οἱ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιήσουσιν εἰς κενόν,
 οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν, ὅτι σπέρμα εὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστί,

3. αυτοὶ θυμιάζουσιν ... α οὐκ ἐστὶ 4. add καὶ ab initio ... δι' ἐνυπνια
 ἐσθόντες κρεα υἷα 5. ἐγγισ. μου 6. σιωπήσομαι ... ἀποδω 8. εὐλογία
 κριου 9. καὶ τὸ ἐξ ἰουδα ... om καὶ extr. 11. ἐγκαταλείποντες 13. δι-
 ψήσεσθαι 14. om ὑμῶν sec. 15. ed. rom. κυριος, ... δουλεύουσιν αὐτῷ
 16. ὕληφ. αὐτῶν 18. om οτι ... ἱερουσ. ἀγαλλ. 19. οὐδε φωνὴ κραυγῆς
 20. καὶ οὐ μὴ ... om ἐτι ... ἐπικατ. ἐστίν 21. γεννηματα 22. καὶ οὐ μὴ
 οἰκοδ. ... τὰ ἐργα 23. οἱ δε ἐκλ. ... τεκνα ποιήσουσιν ... ἡυλογημενον
 ὑπο του θεου. Ceterum inapte ed. Rom. 65, 4. 66, 3 et 47 ὕειον.

καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν μετ' αὐτῶν. ²⁴ καὶ ἔσται πρὶν ἢ κεκράξαι αὐτοὺς ἐγὼ ²⁴ ὑπακούσομαι αὐτῶν, ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρῶ τί ἐστι; ²⁵ τότε λύκοι καὶ ²⁵ ἄρνες βοσκοθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα, ὄφεις δὲ γῆν ὡς ἄρτον· οὐκ ἀδικήσουσιν οὐδὲ λυμανοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου, λέγει κύριος.

LXVI.

Act. 7. 49sq. Οὕτως λέγει κύριος Ὁ οὐρανός μου θρόνος, καὶ ἡ γῆ υποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; καὶ ποῖος τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; ² πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χεὶρ μου, καὶ ἐστὶν ἐμὰ πάντα ² ταῦτα, λέγει κύριος· καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω ἄλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου; ³ ὁ δὲ ἄνομος ὁ βύων μοι μόσχον ὡς ³ ὁ ἀποκτείνων κύνα, ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν ὡς αἶμα ὕειον, ὁ διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον ὡς βλάσφημος. καὶ αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησε, ⁴ καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι τὰ ⁴ ἐμπαίγματα αὐτῶν, καὶ τὰς ἀμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου, ἐλάλησα καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἅ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελεῖσθαι. ⁵ ἀκούσατε ῥήματα ⁵ κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ Εἶπατε ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν, καὶ ἐκείνοι αἰσχυνηθήσονται. ⁶ φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ⁶ ἐκ ναοῦ, φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν τοῖς ἀντικειμένοις. ⁷ πρὶν ⁷ τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, πρὶν ἔλθειν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέφυγε καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. ⁸ τίς ἤκουσε τοιοῦτο, καὶ τίς ἐώρακεν οὕτως; εἰ ὠδινε γῆ ἐν ἡμέρᾳ ⁸ μιᾷ, ἢ καὶ ἐτέχθη ἔσθως εἰς ἅπαξ, ὅτι ὠδινε καὶ ἔτεκε Σιών τὰ παιδία αὐτῆς; ⁹ ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου, εἶπε ⁹ κύριος. οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γεννώσαν καὶ στείραν ἐποίησα; εἶπεν ὁ θεός σου. ¹⁰ εὐφράνῃτε Ἱερουσαλήμ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἁγαπῶντες ¹⁰ αὐτήν, χάριτε ἅμα αὐτῇ χαρὰ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῇ, ¹¹ ἵνα ¹¹ λάσπη καὶ ἐμπλήσθῃτε ἀπὸ μαστοῦ παρακληθῇτε αὐτῆς, ἵνα ἐκζηλάσαντες τρυφήσῃτε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. ¹² ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκ- ¹² κλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, καὶ ὡς χειμάρρους ἐπικλύζων δόξαν ἐθνῶν· τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἄρῃσονται καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται. ¹³ ὡς εἰ τίνα μήτηρ παρακαλέσει, οὕτω καὶ ἐγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, ¹³ καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ παρακληθήσεσθε. ¹⁴ καὶ ὀφείσε, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία ¹⁴ ὑμῶν, καὶ τὰ ὀσᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ· καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, καὶ ἀπειλήσει τοὺς ἀπειθοῦσιν. ¹⁵ ἰδοὺ γὰρ κύ- ¹⁵ ριος ὡς πῦρ ἦξει, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν αὐτοῦ καὶ ἀποσκορακισμὸν αὐτοῦ ἐν φλογὶ πυρός. ¹⁶ ἐν γὰρ τῷ ¹⁶ πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ· πολλοὶ τραυματῖαι ἔσονται ὑπὸ κυρίου. ¹⁷ οἱ ἀγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι ¹⁷ εἰς τοὺς κήπους, καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἑστῶντες κρέας ὕειον καὶ τὰ βδελύγματα καὶ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπε κύριος. ¹⁸ καὶ τὰ ἔργα ¹⁸

23. in line add εσονται 24. επακουσομαι 25. ουδε μη λυμαν. LXVI. 1. Ο ουρ. μοι θρον., η δε γη ... η ποιος 3. υιον ... και ουτοι εξελ. ... α η ψυχη 4. καγω ... αμαρτιας αυτων ... εναντιον μου 5. το ρημα κυριου ... ed. rom. αδελφοι υμων ... ημας ... κακεινοι 7. πρην η bis 8. ed. rom. ουτως, ει ... εν μια ημερα, ει ετεχθη 9. om σου 10. πανηγυρισατε (sic) παντες οι ενιοικοντες εν αυτη, χαρητε χαραν παντες οι π. επ αυτης 13. οτι ουτως και εγω 14. οφεται ... υμων η καρδια ... τοις σεβομενοις αυτον 15. om αυτου sec. et tert. 16. καταναλωθησεται pro κριθησεται 17. κρεα υιον ... καταναλωθησονται

αὐτῶν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς
 19 γλώσσας, καὶ ἤξουσιν καὶ ὀψονται τὴν δόξαν μου. ¹⁹ καὶ καταλείψω ἐπ' αὐ-
 τῶν σημεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη, εἰς Θαρσῖς
 καὶ Φοῦδ καὶ Λοῦδ καὶ Μοσόχ, καὶ εἰς Θοβέλ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς
 τὰς νήσους τὰς πόρρω, οἳ οὐκ ἀκηκόασί μου τὸ ὄνομα οὔτε ἐωράκασί μου
 20 τὴν δόξαν, καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁰ καὶ ἄξουσιν τοὺς
 ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἔθνων δῶρον κυρίῳ, μετ' ἵππων καὶ ἁρμά-
 των ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων, εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ,
 εἶπε κύριος, ὥς ἀνεγκαισάν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν ἐμοὶ μετὰ
 21 ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ²¹ καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι ἱερεῖς καὶ Λευίτας,
 22 εἶπε κύριος. ²² ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ ἃ ἐγὼ ποιῶ ^{2 Re. 3, 13.}
 μένει ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, οὕτω στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ ^{13.}
 23 ὄνομα ὑμῶν. ²³ καὶ ἔσται μὴν ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου ἥξει ^{* Apoc. 21, 1.}
 24 πᾶσα σὰρξ τοῦ προσκυνῆσαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, εἶπε κύριος. ²⁴ καὶ
 ἐξελεύσονται καὶ ὀψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν
 ἐμοί· ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθή- ^{* Mc. 9, 48.}
 σεται, καὶ ἔσονται εἰς ὄρασιν πάση σαρκί.

I E R E M I A Σ.

I.

Τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου ἐκ τῶν ἱε-
 2 ρέων, ὃς κατῴκει ἐν Ἀναθῶν ἐν γῇ Βενιαμείν, ² ὥς ἐγενήθη λόγος τοῦ θεοῦ
 πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσία υἱοῦ Ἀμὼς βασιλέως Ἰούδα, ἔτους τρις-
 3 καιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ³ καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωακείμ
 υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τοῦ Σεδεκία υἱοῦ Ἰωσία
 βασιλέως Ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλήμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί,
 5 ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς αὐτόν ⁵ Πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ
 ἐπίσταμαι σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡγίακά σε, προφήτην εἰς
 6 ἔθνη τέθεικά σε. ⁶ καὶ εἶπα Ὁ ὢν δέσποτα κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λα-
 7 λεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι. ⁷ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Μὴ λέγε ὅτι νεώτε-
 ρος ἐγὼ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε πορεύσῃ, καὶ κατὰ
 8 πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι λαλήσεις. ⁸ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐ-
 9 τῶν, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. ⁹ καὶ ἐξέτεινε
 10 κύριος πρὸς μέ Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου. ¹⁰ ἰδοὺ

18. ed. rom. ante erch. non dist. (nec cod. alex.) 19. σημεια ...
 θαρσεις ... και θοβελ ... ουδε εωρακασιν τ. δοξ. μου ... μου την δοξ. εν
 20. εμοι post ισραηλ pon. 21. λημφομαι εμαυτω ιερεις 22. ενωπιον μου
 ... ουτως 23. μηνα εκ μηνος ... σαρξ ενωπιον μου προσκυνησαι (... om
 κυριος) 24. ου τελευτα

Subscriptio: ησαιας προφητης

Inscriptio: ιερემιας

1. 4. επ ιηρεμιαν 2. AV ος pro ως ... λογος θεου 3. ετους σεδεκιου
 υι. ιωσειου 4. προς με λεγων 5. σε εκ κοιλιας ... του εξελθ. σε 7. παντα
 οσα αν 8. μη φοβης 10. om ιδου

κατέστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας, ἐκρίθουν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος ¹¹ κυρίου πρὸς με λέγων Τί σὺ ὀράς; καὶ εἶπα Βακτηρίαν καρυῖνην. ¹² καὶ ¹² εἶπε κύριος πρὸς μέ Καλῶς ἐώρακας, διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς. ¹³ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς με ¹³ λέγων Τί σὺ ὀράς; καὶ εἶπα Λέβητα ὑποκαίμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου βορῶ. ¹⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἀπὸ προσώπου βορῶ ἐκ- ¹⁴ καυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. ¹⁵ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ¹⁵ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἀπὸ βορῶ, λέγει κύριος, καὶ ἔξουσιν καὶ ἤθουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τεῖχη αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα. ¹⁶ καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας ¹⁶ αὐτῶν, ὥς ἐγκατέλιπόν με καὶ ἔβυσαν θεοὺς ἄλλοτρίους καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ σὺ περιζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνά- ¹⁷ στηθι καὶ εἰπὸν πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. ¹⁸ ἰδοὺ τέθεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὥς πόλιν ὀχυρὰν καὶ ¹⁸ ὥς τεῖχος χαλκοῦν, ὀχυρὸν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. ¹⁹ καὶ πολεμήσουσί σε καὶ οὐ μὴ δύνωνται ¹⁹ πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, εἶπε κύριος.

II.

² Καὶ εἶπε Τάδε λέγει κύριος Ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγά- ² πτης τελειώσεώς σου, τοῦ ἐξακολουθεῖσθαί σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ³ ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γεννημάτων αὐτοῦ, πάντες οἱ ἔσθοντες ³ αὐτὸν πλημμελήσουσι, κακὰ ἦξει ἐπ' αὐτούς, φησὶ κύριος. ⁴ ἀκούσατε λόγον ⁴ κυρίου, οἶκος Ἰακώβ καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου Ἰσραὴλ. ⁵ τάδε λέγει κύριος Τί ⁵ εὗροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν ὅπισω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν; ⁶ καὶ οὐκ ⁶ εἶπαν Ποῦ ἔστι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀκάρπῳ, ἐν γῇ ἣ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ ἀνὴρ οὐδὲν καὶ οὐ κατώκησεν ἄνθρωπος ἐκεῖ; ⁷ καὶ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον τοῦ φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ ⁷ καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθετε καὶ ἐμίανετε τὴν γῆν μου, καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα. ⁸ οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν Ποῦ ἔστι κύ- ⁸ ριος; καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἡσέβουν εἰς ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευσαν τῇ Βαβυλῶν καὶ ὀπίσω ἀνωφελοὺς ἐπορεύθησαν. ⁹ διὰ τοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς ⁹ τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθήσομαι. ¹⁰ διότι ἔλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖν καὶ ἴδετε, ¹⁰ καὶ εἰς Κηδάρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα, καὶ ἴδετε εἰ γέγονε τοιαῦτα, ¹¹ εἰ ἀλλάζονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί· ὁ δὲ ¹¹ λαός μου ἠλλαξάτο τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφελήθησονται. ¹² ἐξέστη ¹²

40. κατεστακα ... επι βασιλεις ... απολλυειν ... om x. ανοικοδ. x. καταφυτ. 41. ορας ιερεμια ... καρυνην 43. προς με εκ δευτερου 45. βασιλειας απο προσωπου βορρα της γης 46. μετα χρισ. post κακ. αυτων pon. ... εγκατελειπον 47. ειπον προς αυτους ... εγω ειμι ... * εξαιρεσθαι 48. απασιν ... αρχουσιν αυτων (* αυτω) 19. εγω μετα σου ... λεγει κυριος II. 3. αγιος rrgo ο αγιος ... γεννηματων 5. ευροισαν ... (ημων) 6. (ο αναγ. υμας ...) αβατω και απειρω ... εν γη εν η ... om ανηρ 7. εισηλθατε ... κληρονομιαν και εθεσθαι (sed και εθεσθαι in rasura) εις 8. του νομου μου ... επισταντο ... επροφητευοντο 9. προς υμας λεγει κυριος 40. (ηλθετε) ... ειδετε ει γεγ. 41. αλλαζονται τα εθνη

13 ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλείον σφόδρα, λέγει κύριος. ¹³ ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαὸς μου· ἐμὲ ἐγκατέλειπον πηγὴν ὕδατος ζωῆς, καὶ ὥρυσαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους οἱ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν.
 14 ¹⁴ μὴ δοῦλός ἐστιν Ἰσραὴλ, ἣ οἰκογενὴς ἐστί; διὰ τί εἰς προνομήν ἐγένετο;
 15 ¹⁵ ἐπ' αὐτὸν ὠρύοντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, οἱ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον, καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κα-
 16 τοικεῖσθαι. ¹⁶ καὶ υἱοὶ Μέμφεως καὶ Τάφνας ἔγνωσαν σε καὶ κατέπαίζον
 17 σου· οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέ σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ; ¹⁷ λέγει κύριος ὁ Θεός
 18 σου. ¹⁸ καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πιεῖν ὕδωρ Γηῶν; καὶ τί
 19 σοι καὶ τῇ ὁδῷ Ἀσσυρίων τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν; ¹⁹ παιδεύσει σε ἡ ἀπο-
 20 στασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε· καὶ γινώθι καὶ ἴδε ὅτι πικρόν σοι
 21 τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ, λέγει κύριος ὁ Θεός σου· καὶ οὐκ εὐδόκησα ἐπὶ σοί,
 22 λέγει κύριος ὁ Θεός σου. ²⁰ ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου καὶ
 23 διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας Οὐ δουλεύσω σοι, ἀλλὰ πορεύσομαι
 24 ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασκίου, ἐκεῖ δια-
 25 χυθήσομαι ἐν τῇ πορείᾳ μου. ²¹ ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον
 26 πᾶσαν ἀληθινήν· πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν ἢ ἄμπελος ἢ ἄλλοτρυ; ²² ἐάν
 27 ἀποπλύνῃ ἐν νύτρω καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ ποίαν, κεκηλιδώσαι ἐν ταῖς ἀδι-
 28 κίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος. ²³ πῶς ἔρείς Οὐκ ἐμάνθη καὶ ὀπίσω
 29 τῆς Βάαλ οὐκ ἐπορεύθη; ἴδε τὰς ὁδοὺς σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ, καὶ γινώθι
 30 τί ἐποίησας. ὅψε φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξε, ²⁴ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπλάτυνεν ἐφ'
 31 ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο, παρεδόθη· τίς
 32 ἐπιστρέψει αὐτήν; πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτήν οὐ κοπιᾶσουσιν, ἐν τῇ ταπει-
 33 νώσει αὐτῆς ἐρήσουσιν αὐτήν. ²⁵ ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τρα-
 34 χείας, καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψους. ἡ δὲ εἶπεν Ἀνδριοῦμαι, ὅτι ἡγαπήκει
 35 ἄλλοτρυς καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο. ²⁶ ὥς αἰσχύνῃ κλέπτου ὅταν ἀλῶ,
 36 οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ
 37 ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν. ²⁷ τῷ ξύλῳ
 38 εἶπαν ὅτι πατήρ μου εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ Σὺ ἐγέννησάς με· καὶ ἔστρεψαν
 39 ἐπ' ἐμὲ νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν
 40 ἐροῦσιν Ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς. ²⁸ καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ Θεοὶ σου οὓς ἐποίησας
 41 σεαυτῷ; εἰ ἀναστήσονται καὶ σῶσουσιν ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου; ὅτι
 42 κατ' ἀριθμὸν τῶν πολεῶν σου ἦσαν Θεοὶ σου Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριθμὸν
 43 διόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔβυσον τῇ Βάαλ. ²⁹ ἵνα τί λαλεῖτε πρὸς μέ; πάντες
 44 ὑμεῖς ἡσεβήσατε, καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ, λέγει κύριος. ³⁰ μάτην
 45 ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδεῖαν οὐκ ἐδέξασθε· μάκαιρα κατέφαγε τοὺς
 46 προφῆτας ὑμῶν ὥς λέων ὀλοθρεύων, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε. ³¹ ἀκούσατε λόγον
 47 κυρίου Ἰάδε λέγει κύριος Μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ ἢ γῆ κεχερω-
 48 μένη; διὰ τί εἶπεν ὁ λαός μου Οὐ κυριευθήσομεθα, καὶ οὐχ ἤξομεν πρὸς σέ
 49 ἔτι; ³² μὴ ἐπιλήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς, καὶ παρθένος τὴν στηθο-
 50 δεσμίδα αὐτῆς; ὁ δὲ λαός μου ἐπελάβετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.
 51 ³³ τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητῆσαι ἀγάπην; οὐχ
 52 οὕτως· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μῖναί τὰς ὁδοὺς σου, ³⁴ καὶ ἐν ταῖς
 53 χερσὶ σου εὐρέθησαν αἵματα ψυχῶν ἀσώων· οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐ-
 54 τοὺς ἀλλ' ἐπὶ πάσῃ δρυϊ. ³⁵ καὶ εἶπας Ἀθῶός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφῆτω

13. εγκατελειπον ... υδατος ζωντος 16. κατεπεξαν 18. τι σοι και γη αιγυπτου ... τη γη ασσυριων 19. ηυδοκησα εν σοι 20. οπι σοι 21. αλη-
 θεινην πασαν ... εστραφη 22. αποκρυνη ... ποαν ... εναντ. εμου εν τ.
 αδιχ. σου, λεγ. κυρ. ο θεος σου 26. οπι αυτων post αρχοντες 28. σωσου-
 σιν σε ... κατα αριθμον bis 29. οπι παντες υμ. ησεβ. και 30. ωλεθρευων
 31. τον λογον κυριου ... εγεναμην ... Ου δουλευθησομεθα και ουκ ηξομεν
 34. ευρεθη ... αλλ εν παση

ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν σε Οὐχ ἥμαρτον, ³⁶ ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερώσαι τὰς ὁδοὺς σου· καὶ 36 ἀπὸ Αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ καὶ ὡς κατησχύνθη ἀπὸ Ἀσσοῦρ, ὅτι καὶ ἐν-τεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου· ὅτι ἀπώσατο κύριος τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.

III.

Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ, μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ μαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη; καὶ σὺ ἐξεπόρνευσας ἐν ποιμέσι πολλοῖς καὶ ἀνέκαμπτες πρὸς μέ, λέγει κύριος. ² ἄρρον τοὺς ὀφθαλμοὺς σου εἰς εὐ- 2 δεῖαν καὶ ἴδε ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρθη· ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὥς ἐκ-ρὼν ἔρημουμένη, καὶ ἐμίλανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις σου, ³ καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ· ὅφεις πόρνῃς 3 ἐγένετό σου, ἀπηναισχύνθησας πρὸς πάντας. ⁴ οὐχ ὥς οἰκόν με ἐκάλεσας καὶ 4 πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου; ⁵ μὴ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ φυ- 5 λαχθήσεται εἰς νῆκος; ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ ἠδυνάσθης. ⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσίου τοῦ βασιλέως 6 Εἶδες ἃ ἐποίησέ μοι ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ; ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὅρος ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπόρνευσαν ἐκεῖ. ⁷ καὶ εἶπα 7 μετὰ τὸ πορνεύσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα ἰδὼς με ἀνάστρεψον· καὶ οὐκ ἀνέ-στρεψε. καὶ εἶδε τὴν ἀσυνέθειαν αὐτῆς ἡ ἀσύνετος Ἰούδα. ⁸ καὶ εἶδον ὅτι 8 περὶ πάντων ὧν κατελήφθη ἐν οἷς ἐμοιχάτο ἡ κατοικία Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέ-στειλα αὐτὴν καὶ ἔδωκα αὐτῇ βιβλὸν ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύνετος Ἰούδα, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπόρνευσε καὶ αὐτῇ, ⁹ καὶ ἐγένετο εἰς οὗτὸν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσε τὸ ξύλον καὶ τὸν 9 λίθον. ¹⁰ καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπιστράφη πρὸς μέ ἡ ἀσύνετος Ἰούδα ἐξ 10 ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς· ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει. ¹¹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἐδι- 11 καίωσιν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνέτου Ἰούδα. ¹² πορεύου καὶ 12 ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους πρὸς βορρᾶν, καὶ ἐρεῖς Ἐπιστράφητι πρὸς μέ ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, καὶ μὴ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς· ὅτι ἐλεήμων ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μνησθῶ ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹³ πλην γινώθι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας, καὶ 13 διέχεας τὰς ὁδοὺς σου εἰς ἄλλοτρίους ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, τῆς δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας, λέγει κύριος. ¹⁴ ἐπιστράφητε υἱοὶ ἀφεστηκό- 14 τες, λέγει κύριος, διότι ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ πόλεως καὶ δύο ἐκ πατριᾶς καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιών, ¹⁵ καὶ δώσω ὑμῖν 15 ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης. ¹⁶ καὶ ἔσται ἐάν πληθυνθῇτε καὶ αὐξηθῇτε ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει 16 κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου Ἰσραὴλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐκ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπισκεψήσεται

III. 2. αρ. εις ευθ. τους οφθ. σου λεγει κυριος και ιδε ... οδοις αις εκαθ. ... ηρημωμενη ... πορνειαις (non v. 9.) ... οπι και εν τ. κακ. σου 3. εγεν. σοι ... παρθενειας 5. διαφυλαχθησεται 6. ιωσια ... οπι του βασιλεως ... ιδες ... κατοικεια (etiam v. 8. et 12.) ... *επορνευσεν (videtur) 7. παντα ταυτα ... και ουκ αναστρεψεν (ε sec. in rasura) ... ιδεν 8. ιδον διοτι ... κατελημφθη ... του ισραηλ 10. απεστραφη 12. πορευ-ζητι και αναγνωσον ... προς βορρα ... Επιστραφητι ... και ου στηριω ... ελεων 13. ουκ ηκουσας 14. διοτι ιδου εγω ... ληψομαι 15. ποι-μαινες pro ποιμαινοντες 16. λεγει κυριος post εκειναις pon. ... και ουκ ονομασθ.

17 καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι. ¹⁷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ θρόνον κυρίου, καὶ συναχθήσονται πάντα τὰ ἔθνη εἰς αὐτήν, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρίας. ¹⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνελεύσονται ὁ οἶκος Ἰούδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἤξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν. ¹⁹ καὶ ἐγὼ εἶπα, γένοιτο κύριε, ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν ἐκκλησίαν κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἔθνων· καὶ εἶπα Πατέρα καλέσετέ με, καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε. ²⁰ πλὴν ὡς ἀβετεῖ γυνὴ εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ²¹ φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δαήσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἀγίου αὐτῶν. ²² ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες, καὶ ἴσασμαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν. ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθα ²³ σοι, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ. ²³ ὧντος εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βοῦνοὶ καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁴ ἡ δὲ αἰσχύνη κατηγάλασε τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν. ²⁵ ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι ἔναντι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐχ ὑπηρεοῦσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

IV.

Ἐὰν ἐπιστραφῇ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, πρὸς μέ, ἐπιστραφήσεται· καὶ ἐὰν πεσιεῖ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλαβηθῇ, ² καὶ ὁμώσῃ Ζῆ κύριος μετὰ ἀληθείας ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσι τῷ θεῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ Νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα, καὶ μὴ σπεύρητε ἐπ' ἀκάνθαις. ⁴ περιμηθήτε τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, μὴ ἐξέλιθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμὸς μου καὶ ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώπου πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν. ⁵ ἀναγγεῖλατε ἐν τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν Ἱερουσαλὴμ· εἰπατε, σημαίνετε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι, κεκραῖξτε μέγα· εἰπατε ⁶ Συναχθῆτε καὶ εἰσελθώμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχίρεις, ⁶ ἀναλαβόντες φεύγετε εἰς Σιών· σπεύσατε, μὴ στήτε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ καὶ συντριβὴν μεγάλην. ⁷ ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ, ἐξολοθρεύων ἔθνη ἐξῆρε, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θῆναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ ⁸ αἱ πόλεις καὶ αἰρηθήσονται παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς. ⁸ ἐπὶ τούτοις περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε καὶ ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ

17. AV θρονος ... εις αυτην παντα τα εθνη ... επιθυμηματων 18. και εν ταις ... συνελευσεται οικος ισραηλ επι τ. οικον ιουδα ... βορρα· απο πασων ... κατεκληρονομησαν οι πατερες αυτων 19. και ει πατερα 20. λεγει κυρ. ο οικ. ιερ. 22. και ιασομαι αυτους· ιδου ... οπι συ ... ει cum seq. οντως conig. 23. τω ισραηλ 24. καταναλωσεν ... νεοτη. αυτων ... μοχθους pro μοσχους 25. του θεου ημαρτομεν και οι ... ουκ ηκουσαμεν IV. 1. προς με λεγει κυριος επιστραφησεται· εαν ... οπι εκ στομ. αυτου ... απο προσωπου αυτου 2. και εν κρισει 3. οπι οτι ταδε usque ιερουσαλημ 4. περιμηθησεσθαι τω θεω ημων και περιελεσθαι την ... εν ιερουσαλημ 6. σάλπιγγι cum κεκραξ. ... και ειπατε Συναχθ. x. εισελθατε ... τας οχυρας 6. εγω κακα 7. εξολοθρευων ... και πολεις 8. αλαλαξατε

θυμὸς κυρίου ἀφ' ὑμῶν. ⁹ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπο-
 λείτῃ ἡ καρδία τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς
 ἐκστήσονται καὶ οἱ προφῆται θυμασονται. ¹⁰ καὶ εἶπα Ὁ δέσποτα κύριε, ¹⁰
 ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, λέγων Εἰ-
 ρήνῃ ἔσται, καὶ ἰδοὺ ἤψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν; ¹¹ ἐν τῷ ¹¹
 καιρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσι τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ Ἱερουσαλήμ Πνεῦμα πλανήσεως
 ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς καθαρὸν οὐδ' εἰς
 ἄγιον. ¹² πνεῦμα πληρώσεως ἔξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματά μου πρὸς ¹²
 αὐτούς. ¹³ ἰδοὺ ὡς νεφέλῃ ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ¹³
 κουφότεροι αἰετῶν οἱ ἱπποὶ αὐτοῦ· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. ¹⁴ ἀπόπλυνε ¹⁴
 ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου, Ἱερουσαλήμ, ἵνα σωθῇς· ἕως πότε ὑπάρχουσιν ἐν
 σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου; ¹⁵ διότι φωνὴ ἀγγέλλοντος ἐκ Δὴν ἔξει, καὶ ¹⁵
 ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὅρου Ἐφραΐμ. ¹⁶ ἀναμνήσατε ἔθνη, ἰδοὺ ἤκασιν· ἀναγ- ¹⁶
 γείλατε ἐν Ἱερουσαλήμ, συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ἔδωκαν
 ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰουδα φωνὴν αὐτῶν. ¹⁷ ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ' ¹⁷
 αὐτὴν κύκλῳ, ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας, λέγει κύριος. ¹⁸ αἱ ὁδοὶ σου καὶ τὰ ἐπι- ¹⁸
 τηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρά, ὅτι ἤψατο
 ἕως τῆς καρδίας σου. ¹⁹ τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰ- ¹⁹
 σθητήρια τῆς καρδίας μου μαίμασσει ἡ ψυχὴ μου, σπαράσσεται ἡ καρδία
 μου· οὐ σωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχὴ μου, κραυγὴν
 πολέμου. ²⁰ καὶ ταλαιπωρίας συντριμμὶδὸν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκε πᾶσα ²⁰
 ἡ γῆ, ἄφρων τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή, διεσπάρσθησαν αἱ δέρβρεις μου. ²¹ ἕως ²¹
 πότε ὀψομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σάλπιγγων; ²² διότι οἱ ἡγούμενοι τοῦ ²²
 λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν· υἱοὶ ἄφρονές εἰσι καὶ οὐ συνετοί, σοφοὶ εἰσι
 τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν. ²³ ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ²³
 γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐδέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ. ²⁴ εἶδον ²⁴
 τὰ ὄρη καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάντας τοὺς βουνούς ταρασσομένους. ²⁵ ἐπέ- ²⁵
 βλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο.
²⁶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπεπτυσμέναι ²⁶
 πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανί-
 σθησαν. ²⁷ τὰδε λέγει κύριος Ἐρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συντέλειαν δὲ οὐ μὴ ²⁷
 ποιήσω. ²⁸ ἐπὶ τούτοις πενθῆτω ἡ γῆ, καὶ συσκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν· ²⁸
 διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανοήσω, ὥρμησα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς.
²⁹ ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησε πᾶσα ἡ χώρα· εἰσέδυν- ²⁹
 σαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν, καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέ-
 βησαν· πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη, οὐ κατῴκει ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος. ³⁰ καὶ σὺ ³⁰
 τί ποιήσεις ἐὰν περιβάλλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ, ἐὰν ἐγγρίσῃ
 στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς μάταιον ὠραϊσμός σου· ἀπώσαντό σε οἱ ἐρα-
 σταί σου, τὴν ψυχὴν σου ζητοῦσιν. ³¹ ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινοσύνης ἤκουσα τοῦ ³¹
 στεναγμοῦ σου, ὡς πρωτοτοκοσύνης· φωνὴ θυγατρὸς Σιών ἐκλυθῆσεται, καὶ
 παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς Οἱμοὶ ἐγώ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τοῖς
 ἀνηρημένοις.

9. om και οι προφ. θυμασ. 40. και ειπαν ... εσται υμιν· και ηψατο
 41. εν τω καιρ. τούτω 42. om μου 43. τα αρμ. αυτων ... οι ιππ.
 αυτων ... ουαι υμιν 44. αποπλυναι ... υπαρξουσιν 45. αναγγελοντος
 20. x. ταλαιπωριαν και συντρ. ... αφων τεταλαιπωρηκεν· σκηνην 22. το
 δε καλον ποιουντες ουκ εγνωσαν 24. ιδον 26. ιδον 29. πασα χωρα ...
 εις τας πετρας ... ου κατοικησει 30. και εαν ενχρησει στιμη ... εις μα-
 την ο ωρ. σου ... ζητησουσιν 31. οιμμοι

V.

Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ ζητή-
 2 σατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς· ἐὰν εὑρήτε, εἰ ἔστι ποιῶν κρίμα καὶ ζητῶν
 3 οὐκ ἐν ψεύδεσιν ὁμνύουσι. ³ κύριε, οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστίγωνσας
 αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν, συνετέλεσας αὐτοὺς καὶ οὐκ ἠξέλησαν δέξασθαι
 4 ἐπιστραφήναι. ⁴ καὶ ἐγὼ εἶπα Ἰσως πτωχοὶ εἰσὶ, διότι οὐκ ἐδυνάστησαν, ὅτι
 5 οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· ⁵ πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἀδρούς
 καὶ λαλήσω αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· καὶ
 6 ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυγόν, διέβρῃξαν δεσμούς. ⁶ διὰ τοῦτο ἔπαισεν
 αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἔως τῶν οἰκιῶν ὠλόθρευσεν αὐτούς,
 καὶ παράλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν· πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι
 ἀπ' αὐτῶν θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν, ἴσχυσαν ἐν ταῖς
 7 ἀποστροφαῖς αὐτῶν. ⁷ ποίᾳ τούτων ὕλεως γένομαι σοι; οἱ υἱοὶ σου ἐγκατέ-
 8 ληπόν με καὶ ὤμνουν ἐν τοῖς οὐκοῖς θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα αὐτούς, καὶ ἐμοι-
 9 στος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον. ⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ
 ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος; ἢ ἐν ἔθνει τοιοῦτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχὴ μου;
 10 ¹⁰ ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε, συντέλειαν δὲ μὴ
 11 ποιήσητε· ὑπολείπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου εἰσὶν. ¹¹ ὅτι
 ἀθετῶν ἠξέτησεν εἰς ἐμέ, λέγει κύριος, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ οἶκος Ἰούδα
 12 ¹² ἐψεύσατο τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ εἶπαν Οὐκ ἔστι ταῦτα· οὐχ ἦξει ἐφ' ἡμᾶς
 13 κακὰ, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀφόμεθα· ¹³ οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς
 14 ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς. ¹⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει
 κύριος παντοκράτωρ Ἄνδ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα
 τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα, καὶ κα-
 15 ταφάγεται αὐτούς. ¹⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόρρωθεν, οἶκος
 Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, ἔθνος οὗ οὐκ ἀκούσει τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
 16 ¹⁶ πάντες ἰσχυροὶ, καὶ κατεδόνται τὸν θερισμόν ὑμῶν ¹⁷ καὶ τοὺς ἄρτους
 ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ κατέ-
 δονται τὰ πρόβατα ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς ἀμ-
 17 πλωνῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς σικῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαϊώνας ὑμῶν· καὶ ἀλοή-
 σουσι τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ὑμῶν, ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποιῆσατε ἐπ' αὐτάς, ἐν
 18 ῥομφαίᾳ. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ θεός σου, οὐ
 19 μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν. ¹⁹ καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε Ἰνός ἐνεκεν ἐποίησε
 κύριος ὁ θεός ἡμῶν ἡμῖν πάντα ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἄνδ' ὧν ἐδουλεύ-
 20 σατε θεοῖς ἄλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύετε ἄλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ
 21 τῷ οἴκῳ Ἰούδα. ²¹ ἀκούσατε δὴ ταῦτα λαὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ
 22 αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν, ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσι. ²² μὴ ἐμέ οὐ φο-
 βηθήσεσθε, λέγει κύριος, ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε; τὸν

V. 4. εἰδετε ... πλατείας 2. ἐπὶ ψευδεσιν 3. καὶ pro κυριε ... οὐχ
 ἐπόμεσαν ... παιδιαν ... ἐστερεώθησαν 4. εἰσιν, διὰ τοῦτο οὐκ ἠδυνήθη-
 σαν 5. λαλήσω πρὸς αὐτούς 6. ἐκ δρυμοῦ ... ὠλόθρευσεν ... θηρεύονται
 ... καὶ ἰσχύσαν 7. ἐγκατελείπον ... ἐμοιχόντο ... κατελείποντο 9. ἐπισκε-
 ψομαι 10. οὐ μὴ ποιήσετε ... ὑπολείπεσθε 11. οἱ λέγει κύριος 12. οὐχ
 ὀφόμεθα 13. ἀκουσθ ... οἱ τῆς γλώσσης 14. τὸν θερισμόν. αὐτῶν 17.
 μόσχους, καὶ 19. ἀπαντα ... θεοῖς ἑτεροῖς ἐν γῇ οὐχ ὑμῶν omissis οὕτως
 δουλ. usque οὐχ ὑμῶν 20. ἐν τῷ ἰουδα 22. μὴ pro ἡ

τάξαντα ἄμμον ὄριον τῇ θαλάσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό, καὶ ταραχθήσεται καὶ οὐ δυνήσεται, καὶ ἠχήσουσι τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. ²³ τῷ δὲ λαῷ τούτῳ ἐγενήθη καρδιά ἀνήκοος ²³ καὶ ἀπειθή, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλυσαν. ²⁴ καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ ²⁴ αὐτῶν Φοβηθώμεν δὴ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρῶτιμον καὶ ὄψιμον κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ, καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν. ²⁵ αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν ²⁵ τὰ ἁγὰς ἀφ' ὑμῶν. ²⁶ ὅτι εὗρεθσαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς, καὶ παγίδας ²⁶ ἔστησαν τοῦ διαφθεῖραι ἄνδρας, καὶ συναλαβάνοσαν. ²⁷ ὥς παγὶς ἐφεστα- ²⁷ μένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἴκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου· διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν καὶ ἐπλούτησαν, ²⁸ καὶ παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὅρ- ²⁸ φανοῦ, καὶ κρίσιν χήρας οὐκ ἐκρίνοσαν. ²⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, ²⁹ λέγει κύριος· ἢ ἐν ἔθνει τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου; ³⁰ ἔκστασις ³⁰ καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. ³¹ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ ³¹ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαὸς μου ἠγάπησεν οὕτως· καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

VI.

Ἐνισχύσατε υἱοὶ Βενιαμὴν ἐκ μέσου τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν Θεοκὸ ἐσημάνετε σάλπιγγι, καὶ ὑπὲρ Βαιθαχαρμὰ ἄρατε σημεῖον· ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται, ² καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος ² ὑψάτερ Σιών. ³ εἰς αὐτὴν ἦξουσιν ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ πῆξου- ³ σιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλω, καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ⁴ παρασκευάσαθε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον, ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐ- ⁴ τὴν μεσημβρίαν· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ τῆς ἡμέρας. ⁵ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν νυκτί, καὶ διαφθεῖρωμεν ⁵ τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁶ ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἐκκοφον τὰ ξύλα αὐτῆς, ἔκχεον ⁶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ δύναιμι· ὦ πόλις ψευδῆς, ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ. ⁷ ὥς ⁷ ψυχὴ λάκκος ὕδωρ, οὕτω ψυχὴ κακία αὐτῆς· ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διὰ παντός. πόνω καὶ μαστίγι ⁸ παί- ⁸ δευθήσῃ Ἱερουσαλήμ· μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε ἄβαντον γῆν ἥτις οὐ κατοικισθή. ⁹ ὅτι τάδε λέγει κύριος Καλαμᾶσθε καλαμᾶσθε ὥς ⁹ ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε ὥς ὁ τρυγῶν ἐπὶ τὸν κάρταλλον αὐτοῦ. ¹⁰ πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτύρωμαι, καὶ εἰσακούσεται; ¹⁰ ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ οὐ δυνήσονται ἀκοῦν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὄνειδισμόν, οὐ μὴ βουληθῶσιν αὐτό. ¹¹ καὶ τὸν θυ- ¹¹ μόν μου ἐπλησα καὶ ἐπέσχον, καὶ συνετέλεσα αὐτούς· ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξω- ¹² ζεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλληφθήσονται, πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμερῶν· ¹² καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐ- ¹² τῶν εἰς ἐτέρους, ἄγροι καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, λέγει κύριος. ¹³ ὅτι ἀπὸ ¹³ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετέλεσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱσρέως καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδῆ. ¹⁴ καὶ ἔωντο σύντριμμα τοῦ ¹⁴

22. εριον τη θαλασση ... ed. rom. ουκ υπερβ. ... δυνηθησεται 24. ειπαν ε. τ. κ. αυτης (sic) ... διδ. υμιν 25. εξαπεστησαν 26. ασεβειαι, παγιδας ... ομι του 27. επεσταμενη 29. η εθνη τοιουτω 31. ο λαος ηγαπησαν VI. 1. βενιαμειν ... εκ θεκουε ... βηθθαχαρ 2. το υψ. σου 3. τη χειρι αυτων 4. της εσπερας 5. διαβωμεν εν τη νυκτι 7. ουτως 8. κατοικησεται 10. διαμαρτυρομαι ... ακουσεται ... τα ωτα υμων κ. ου δυνασθαι ... και ου μη βουλ. αυτο ακουσαι 11. και ου συνετελεσα ... συλλημφθησονται, πρεσβ. και μετα 12. εις εταιρους 13. και μεγαλου ... συνετελεσαν 14. το συντριμμα

λαοῦ μου, ἐξουθενούντες καὶ λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη. καὶ ποῦ ἔστιν εἰρήνη;
 15 ¹⁵ κατησχύνθησαν ὅτι ἐξέλειποσαν· καὶ οὐδ' ὥς καταισχυνόμενοι κατησχύνθη-
 σαν, καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν· διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει
 16 αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀπολούνται, εἶπε κύριος. ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος
 Στήτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε καὶ ἐρωτήσατε τρίβους κυρίου αἰωνίους, καὶ
 ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθὴ, καὶ βαδίζετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὐρήσετε ἀγνι-
 17 σμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· καὶ εἶπαν Οὐ πορευσόμεθα. ¹⁷ κατέστακα ἐφ' ὑμᾶς
 σκοπούς, ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος· καὶ εἶπαν Οὐκ ἀκουσόμεθα.
 18 ¹⁸ διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν. ¹⁹ ἄκουε
 γῆ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐ-
 20 τῶν, ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν νόμον μου ἀπώσαντο. ²⁰ ἴνα
 τί μοι λιβανὸν ἐκ Σαβὰς φέρετε καὶ κινάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν; τὰ ὅλο-
 21 καυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτά, καὶ αἱ θυσαί ὑμῶν οὐχ ἤδυνάν μοι. ²¹ διὰ
 τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθενείαν,
 καὶ ἀσθενήσουσι πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γέλιτον καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολούν-
 22 ται. ²² τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνη ἐξεγερθή-
 23 σονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ²³ τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν· ἱταμός ἐστι,
 καὶ οὐκ ἐλεήσει· φωνὴ αὐτοῦ ὥς θάλασσα κυμαίνουσα, ἐφ' ἵπποις καὶ ἄρ-
 24 μασι παρατάσσεται ὥς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Σιών. ²⁴ ἠκούσαμεν
 τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, ὤλῃσι κατέσχευεν ἡμᾶς, ὠδὶ-
 25 νες ὥς τικτούσης. ²⁵ μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρὸν καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδί-
 26 ζετε, ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλόθεν. ²⁶ θύγατερ λαοῦ μου, περί-
 ζωσαι σάκκον, κατὰπασε ἐν σποδῷ, πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ κοπετὸν
 27 οἰκτρὸν, ὅτι ἐξαίφνης ἦξει ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς. ²⁷ δοκιμασίην δέδωκα σε
 ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσει με τὴν ὁδὸν αὐ-
 28 τῶν· ²⁸ πάντες ἀνῆκοι, πορευόμενοι σχολιῶς· χαλκὸς καὶ σίδηρος, πάντες
 29 διεφθαρμένοι εἰσίν. ²⁹ ἐξέλιπε φυσητήρ ἀπὸ πυρός, ἐξέλιπε μόλιβος· εἰς κενὸν
 30 ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ, πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη. ³⁰ ἀργύριον ἀποδεδοκι-
 μασμένον καλέσατε αὐτοὺς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν αὐτοὺς κύριος.

VII.

2 ² Ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶσα Ἰουδαία. ³ τὰδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
 Ἰσραὴλ Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ κατοί-
 4 κιώ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁴ μὴ πεποιῶτε ἐφ' ἑαυτοὺς ἐπὶ λόγοις ψευδέ-
 5 ἔστιν. ⁵ ὅτι ἐὰν διορθώσετε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύ-
 ματα ὑμῶν, καὶ ποιούντες ποιήσῃτε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον
 6 τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ⁶ καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυνα-
 στεύσητε, καὶ αἷμα ἀδῶν μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ὀπίσω θεῶν
 7 ἄλλοτρίων μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, ⁷ καὶ κατοικίῳ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ
 8 τούτῳ ἐν γῇ ἣ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. ⁸ εἰ δὲ
 9 ὑμεῖς πεποιῶτε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅθεν οὐκ ὠφελήθησθε, ⁹ καὶ φονεύετε
 καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπετε καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ θυμιάτε τῇ Ἰδαλ καὶ
 10 ἐπυρεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων ὧν οὐκ οἴδατε ¹⁰ τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν,

15. ἐξελεipoσαν ... καταισχ. ησχυνθησαν ... επισκοπης αυτων 16. οδοις και ειδητε ... βαδισατε ... αγιασμον 17. κατεστακα 19. ακουε ηη ιουδα· εγω ... τοις λογοις 20. κιναμωμον 24. ασθενησουσιν εν αυτη 22. και εθνοσ μεγα εξεγερθησεται 26. και καταπασαι σποδον 28. σιδηρος, και παντες 29. εξελειπεν φ. απο της γης, εξελειπεν VII. 2. πασα η ιουδαία 3. και ου κατοικιω 5. οτι και τα επιτηδ. υμων ... κριμα 6. πορευσησθε 9. και οπ. θε. αλλ. πορευεσθε. Vers. 26. V καταπασαι

καὶ ἤλθετε καὶ ἔσθητε ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἶπατε Ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα ταῦτα. ¹¹ μὴ σπῆλαιον ληστῶν ὁ οἶκός μου οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομα μου ¹¹ ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν; καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἑώρακα, λέγει κύριος, ¹² ὅτι πο- ¹² ρεύσητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν Σηλώ, οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομα μου ἐκεῖ ἔμπροσθεν, καὶ ἴδετε ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου Ἰσραὴλ. ¹³ καὶ νῦν ἀντ' ὧν ἐποίησατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ¹³ καὶ οὐκ ἤκουσατέ μου, καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε, ¹⁴ τοίνυν καγὼ ¹⁴ ποιήσω τῷ οἴκῳ ὃ ἐπικέκληται τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτῷ, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πε- ποίησατε ἐπ' αὐτῷ, καὶ τῷ τόπῳ ὃ ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, κατ'ὡς ἐποίησα τῇ Σηλώ. ¹⁵ καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, κατ'ὡς ¹⁵ ἀπέρριψα τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν, πᾶν τὸ σπέρμα Ἐφραΐμ. ¹⁶ καὶ σὺ μὴ προσεύ- ¹⁶ χου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἤξιου τοῦ ἐλεῆθῃαι αὐτούς, καὶ μὴ εὐχου καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι. ¹⁷ ἢ οὐχ ὅρῳς τί ¹⁷ αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰουδα καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ; ¹⁸ οἱ ¹⁸ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσι ξύλα, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καίουσι πῦρ, καὶ αἱ γυ- ναῖκες αὐτῶν τρίβουσι σταῖς, τοῦ ποιῆσαι χανῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔσπεισαν σπονδάς θεοῖς ἀλλοτρίοις ἵνα παροργίσωσί με. ¹⁹ μὴ ἐμὲ αὐτοὶ ¹⁹ παροργίζουσιν, λέγει κύριος; οὐχὶ ἑαυτοὺς ὅπως κατατρίβουσιν τὰ πρόσωπα αὐ- τῶν; ²⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ὁργὴ καὶ θυμὸς μου χεῖται ἐπὶ ²⁰ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πᾶν ξύλον τοῦ ἀγροῦ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς, καὶ καυθῇσεται καὶ οὐ σβεσθήσεται. ²¹ τάδε λέγει κύριος Τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν συναγάγετε ²¹ μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν καὶ φάγετε κρέα. ²² ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πα- ²² τέρας ὑμῶν καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου περὶ ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσιᾶς. ²³ ἀλλ' ἣ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετεί- ²³ λάμην αὐτοῖς λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεὸν καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου αἰς ἃν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ ἦ ὑμῖν. ²⁴ καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐ ²⁴ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς ἐνθυμημάσιν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ἐγενήθησαν εἰς τὰ ὅπισθεν καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπρο- ²⁵ σθεν, ²⁵ ἄφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθον οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ²⁵ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους μου τοὺς προφῆτας ἡμέρας καὶ ὅρῳρου, καὶ ἀπέστειλα. ²⁶ καὶ οὐκ εἰσῆκου- ²⁶ σάν μου καὶ οὐ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκήρυναν τὸν τράχηλον αὐ- τῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν. ²⁸ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον Τοῦτο ²⁸ τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἤκουσε τῆς φωνῆς κυρίου οὐδὲ ἐδέξατο παιδεῖαν, ἐξέλειπεν ἡ πίστις ἐκ στόματός αὐτῶν. ²⁹ κείρε τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἀπόρριπτε, καὶ ἀνά- ²⁹ λαβε ἐπὶ χεῖλέων ἡγήνων, ὅτι ἀπεδοκίμασε κύριος καὶ ἀπώσατο τὴν γενεάν τὴν ποιοῦσαν ταῦτα. ³⁰ ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰουδα τὸ πονηρὸν ἐναντίον ³⁰ ἐμοῦ, λέγει κύριος· ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκλη- ται τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτόν, τοῦ μᾶναι αὐτόν. ³¹ καὶ ὠκοδόμησαν τὸν βω- ³¹ μὸν τοῦ Ταφῆθ, ὃς ἐστὶν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννόμ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς

40. ἦλθατε ... ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιον μου (... πάντα pro ταῦτα) 42. om ὅτι ... ἐν σηλω 44. ποιήσω τῷ τόπῳ τούτῳ ὡ ἐπικεκλ. ... τόπῳ ὡ ἐλάλησα ὑμῖν 45. ἀπορίψω 46. ὑπερ pro περὶ ... om καὶ μὴ εὐχου usque αὐτῶν ... οὐχ 47. om ἐν τ. πολ. ιουδα καὶ 48. ed Ro (non V) καυῶνας ... στρατεία τ. ουρ. καὶ σπίασι 49. οὐχ ἑαυτοὺς 20. ἐκχεῖται ... καὶ ἐπι- πάντα τα γεννήματα αὐτῆς ... in fine add καὶ οὐκ ἐστὶ ο σβεσων 22. καὶ ἐπι pro ὅτι ... θυσιῶν 23. ὑμῶν εἰς θεον 24. εἰσῆκουσαν ... προσέσχον ... ἐπιθυμημασιν 25. ὁρῳρου, ἀπεστείλα 28. τὸν λόγον τοῦτον ... ἐξέλειπεν 29. κείραι ... ἀπεδοκ. x. ἀπώσατο κυριος 30. τα πονηρα ἐνώπιον ἐμοῦ

αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, ὃ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐ
 32 διενσήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ³² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ-
 ριος, καὶ οὐκ ἔρουσιν ἐτι βωμὸς τοῦ Ταφὲθ καὶ φάραγξ υἱοῦ Ἐννὸμ, ἀλλ'
 ἡ φάραγξ τῶν ἀνηρημένων· καὶ θάψουσιν ἐν τῷ Ταφὲθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρ-
 33 χειν τόπον, ³³ καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς πετει-
 νοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν.
 34 ³⁴ καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων Ἰουδα καὶ ἐκ διόδων Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐ-
 φραινομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι
 εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ.

* Αἰρετ.
 18, 23.

VIII.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, ἐξοίσουσι τὰ ὀσᾶ τῶν βασιλέων
 Ἰουδα καὶ τὰ ὀσᾶ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ ὀσᾶ τῶν ἱερέων καὶ τὰ
 ὀσᾶ προφητῶν καὶ τὰ ὀσᾶ τῶν κατοικούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ τῶν τά-
 2 φων αὐτῶν, ² καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς
 πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιάν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπη-
 σαν καὶ οἷς ἐδόουλευσαν καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὧν ἀντείχοντο
 καὶ οἷς προσεκύνησαν αὐτοῖς· οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται, καὶ ἔσονται
 3 εἰς παραδείγματα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ³ ὅτι εἴλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν,
 καὶ πᾶσι τοῖς καταλοίποις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἐν
 4 παντὶ τόπῳ οὐ ἔαν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ. ⁴ ὅτι τάδε λέγει κύριος Μὴ ὁ πίπτων
 5 οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ ἀναστρέφει; ⁵ διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός
 μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ, καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν
 6 καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; ⁶ ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε· οὐχ οὕτω
 λαλήσουσιν, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὁ μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, λέγων
 Τί ἐποίησα; διέλειπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ ὡς ἵππος κάδιδρος
 7 ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἡ ἀσίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς·
 8 τρυγὰν καὶ χελιδὼν ἄγρου, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων ἑαυτῶν· ὁ
 8 δὲ λαός μου οὗτος οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου. ⁸ πῶς ἐρεῖτε ὅτι σοφοὶ ἔσμεν
 ἡμεῖς, καὶ νόμος κυρίου μεθ' ἡμῶν ἐστίν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχολῆος ψευδῆς
 9 γραμματεῦσιν. ⁹ ἥσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἔαλωσαν, ὅτι τὸν νό-
 10 μον κυρίου ἀπεδοκίμασαν· σοφία τίς ἐστὶν ἐν αὐτοῖς; ¹⁰ διὰ τοῦτο δώσω
 13 τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, ¹³ καὶ
 συνάξουσιν τὰ γεννήματα αὐτῶν, λέγει κύριος· οὐκ ἔστι σταφυλὴ ἐν ταῖς
 ἀμπέλοις, καὶ οὐκ ἔστι σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλλα κατερρύθηεν.
 14 ¹⁴ ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς
 15 ὀχυράς καὶ ἀπορρίψωμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς
 15 ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ. ¹⁵ συνήχθημεν εἰς εἰρήνην, καὶ
 16 οὐκ ἦν ἀγαθόν, εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ σπουδὴ. ¹⁶ ἐκ Δὴν ἀκουσόμεθα
 φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἵππασίας ἵππων αὐ-
 17 τοῦ ἐσεῖσοθαι πᾶσα ἡ γῆ· καὶ ἥξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλή-
 17 ρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ¹⁷ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαπο-
 18 19 ¹⁸ στέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν ἐπᾶσαι, καὶ δηξονται ὑμᾶς
 19 ¹⁹ ἀνῆατα μετ' ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης. ¹⁹ ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς

34. αυτοῖς οὐδε διεν. 32. ἐν τῷ ταφῷ ταφῆθ 33. εἰς καταβρωμα-
 πασιν τοῖς 34. ἐκ πόλεως VIII. 4. τῶν προφητῶν αὐτῶν ... κατοικούν-
 των ἱερουσαλὴμ 2. στρατεῖαν 3. εἰλάντο τ. θαν. μάλλον ἡ ... ὡ ἐαν 4.
 οὐκ ἐπιστρέφει 5. * διότι pro δια τι ... οἱ μου ... κατεκρατήθησαν τῇ ...
 οἱ του 6 οὕτως λαλousιν . . ἀνθρώπος μετανοῶν ... διέλειπεν ... ἐκ
 pro απο 7 εἰσοδου αὐτῶν ... οἱ οὗτος 9. τον λογον κυριου 10. ἐται-
 ροις 13. γεννηματα 14. οἱ ἐκεῖ 16. ἀκουσομαι ... ἀπ αὐτου πασα ἡ
 17. ἐφ ὑμας ... * ἐπὶλησαι, ** ἐπιλάλησαι pro ἐπασαι

Συγατρός λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν· μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν Σιών; ἡ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν ματαίοις ἄλλοτρίοις. ²⁰ διῆλθε ἕρως, παρήλθεν ἀμητός, καὶ ἡμεῖς οὐ διε- 20
σώθημεν. ²¹ ἐπὶ συντρίμματι Συγατρός λαοῦ μου ἐσκοτώθη· ἐν ἀπορίᾳ κα- 21
τίσχυσάν με ὠδίνες ὡς τικτούσης. ²² καὶ μὴ ῥητὴν οὐκ ἔστιν ἐν Γαλαὰδ, 22
ἡ ἱατρός οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί οὐκ ἀνέβη ἱασις Συγατρός λαοῦ μου;

IX.

Τίς δώσει κεφαλῇ μου ὕδωρ καὶ ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύνων, καὶ κλαύσομαι τὸν λαόν μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, τοὺς τετραυματισμένους Συγατρός λαοῦ μου; ² τίς δώῃ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον, καὶ κατα- 2
λείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν; ὅτι πάντες μοιχῶνται, 3
σύνδοδος ἀθετούντων, ³ καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον· ψεύδος 3
καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλυσαν, καὶ 4
ἐμέ οὐκ ἔγνωσαν, φησὶ κύριος. ⁴ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάξασθε, 4
καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποιῶτε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνη πτερνιεῖ, 5
καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύσεται. ⁵ ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαί- 5
ξεται, ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσῃ· μεμάρτηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ, 6
ἠδίκησαν καὶ οὐ διελίπον τοῦ ἐπιστρέφαι. ⁶ τόκος ἐπὶ τόκῳ, καὶ δόλος ἐπὶ 6
δόλῳ· οὐκ ᾔβηλον εἰδέναι με, φησὶ κύριος. ⁷ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος 7
⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου 8
πονηρίας Συγατρός λαοῦ μου. ⁸ βολὴς τιρώσκουσα ἡ γλῶσσα αὐτῶν, δόλια 8
τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν 9
ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν. ⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος, 9
ἐν λαῷ τοιοῦτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου; ¹⁰ ἐπὶ τὰ ὅρα λάβετε κοπετόν, 10
καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου θρῆνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀν- 11
θρώπους· οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔως 12
κτηνῶν, ἐξέστῃσαν, ὥχοντο. ¹¹ καὶ δώσω τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς μετοικίαν καὶ 11
εἰς κατοικητήριον δρακόντων, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν θήσομαι 12
παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. ¹² τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετὸς καὶ συνέτω τοῦτο; 12
καὶ ὡς λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν, ἀναγγεῖλάτω ὑμῖν ἔνεκεν τίνος 13
ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀνήψῃ ὡς ἔρημος παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσθαι αὐτήν. ¹³ καὶ 13
εἶπε κύριος πρὸς μέ Διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου ὃν ἔδωκα πρὸ 14
προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου, ¹⁴ ἀλλ' ἐπορεύθησαν 14
ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδῶλων 15
ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν. ¹⁵ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ὁ θεὸς 15
Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμῶ αὐτοὺς ἀνάγκας, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς, 16
¹⁶ καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ 16
πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως τοῦ ἐξανα- 17
λῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ. ¹⁷ τὰδε λέγει κύριος Καλέσατε τὰς θρηνούσας καὶ 17
ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φεγγεάσθωσαν 18
τῶσαν ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, 18
καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ρέτω ὕδωρ, ¹⁹ ὅτι φωνὴ οἰκτροῦ ἠκούσθη ἐν Σιών 19
Ἠὼς ἐταλαιπωρήσαμεν, κατησχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελείπομεν τὴν γῆν

21. ἐσκοτώθη· ἀπορία 22. οἱ καὶ ... ρετινῇ IX. 4. καὶ τετραυ-
ματισμένους 3. οἱ φησι κυριος 4. ἐξήλυσαν φυλάξασθε ... ἀδελφ. εαυ-
τῶν 5. φιλ. εαυτου ... λαλήσουσιν ... διελείπον 6. οἱ φησι κυριος 8.
ἡ καρδια αὐτῶν 10. ἐξελείπον ... τῶν κτηνῶν 11. κατοικητηρια 12. τις
ἀνθρωπος συνετος (*συνετός) καὶ συνιετε τουτο· καὶ ο λογος ... αναγγ.
ἡμιν τινος ἐνεκεν ... **οἱ αὐτῇ 14. οἱσιν τῶν εραστῶν ... ἰδῶλων
15. ψωμίζω υμᾶς αὐτοὺς 17. ἐλθάτωσαν 19. ἐγκατελείπομεν

20 καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν. ²⁰ ἀκούσατε δὴ γυναῖκες λόγον θεοῦ, καὶ δεξάσθω τὰ ὅτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν οἶκτον, καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς θρήνον. ²¹ ὅτι ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρυφῆαι νήπια ²² ἔξωθεν καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν. ²² καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν, ὡς χορτός ²³ ὁπίσω θερίζοντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων. ²³ τάδε λέγει κύριος Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, ²⁴ ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιέν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ποιῶν ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ βέλημά μου, ²⁵ λέγει κύριος. ²⁵ ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπισκεψομαι ἐπὶ πάντα ²⁶ τὰς περιτετμημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν, ²⁶ ἐπ' Αἰγύπτου καὶ ἐπ' Ἰδουμαίαν καὶ ἐπ' Ἑδὼμ, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωάβ, καὶ ἐπὶ πάντα περιχειρόμενον τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν.

X.

2 Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ. ² τάδε λέγει κύριος Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβούνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν. ³ ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια· ξύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον, ἔργον τέκτονος καὶ χώνευμα, ⁴ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐν σφύραις, ⁵ καὶ ἥλοις ἐστερεύσαν αὐτά· ⁵ βήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινήσονται· ⁶ ἀργύριον τορευτὸν ἐστίν, οὐ πορεύονται, ἀργύριον προσβλητὸν ἐστίν ἀπὸ θαρσείας, ἥξει χρυσὸν Μωαβ, καὶ χεὶρ χρυσοχόων, ἔργα τεχνιτῶν πάντα, ὑδαίνουσιν καὶ ⁷ πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά· ⁸ αἱρούμενα ἀρῇσονται, ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται. μὴ φοβηθῆτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν, καὶ ἀγασθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. ⁹ οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς Θεοὶ οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν ἀπολίσθωσαν ἐκ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου. ¹⁰ κύριος ὁ ποιῶν τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανὸν ¹¹ καὶ πληθὺς ὕδατος ἐν οὐρανῷ, καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ¹² ἐπέσθησε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ βυσσινῶν αὐτοῦ. ¹³ ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδὴ ¹⁴ ἔχοντες, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. ¹⁵ μάταιά ἐστίν ἔργα ἐμπεπαιγμένα, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται. ¹⁶ οὐκ ἔστι τοιαύτη μερὶς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁷ συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου κατοικοῦσαν ἐν ἐκλεκτοῖς. ¹⁸ ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ σκελίξω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἐν βλίψει ὅπως εὐρέσθῃ ἡ πληγὴ σου. ¹⁹ οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί σου, ἀλγερὰ ἡ πληγὴ σου. ²⁰ καὶ ἐγὼ εἶπα Ὅντως τοῦτο τὸ τραῦμά σου, καὶ κατέλαβέ σε. ²⁰ ἡ σκηνὴ σου

20. λόγον κυρίου ... οἶκτον ... εαυτῆς 21. ὅτι ανεβη θαν. εἰς τ. γ. υμ. καὶ ἦλθεν δια τῶν θυρίδων υμῶν τοῦ 22. καὶ ὡς χορτός 24. συνιεν usque eleos καὶ κρι in rasura; antea pauciora erant. 25. περιτετμημένους 26. ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν ... ἐπὶ παντὰς τοὺς υἱοὺς ἀμμὼν κ. ε. τοὺς υἱοὺς μ. κ. ε. παν περικ. ... ἀπεριτετμητὰ ... ἰσρ. ἀπεριτμήτος X. 4. ἀκούσατε λόγον 2. πορεύεσθαι pro μανθάνετε 4. κεκαλλωπ. ἐστίν 5. omi βήσουσιν αὐτὰ 9. προσβλητὸν ἀπο θαρσεῖς ἥξει ... ed. rom. ἐστίν ἀπο ... χεῖρες 5. ὅτι οὐ κακοποιήσουσιν 41. ἀπο τῆς γῆς 46. κύριος ὀν. αὐτοῦ 47. ἡ κατοικοῦσα 49. καὶ ἐγὼ ... τραῦμα οὐκ ἐκατέλαβεν με

ἐταλαιπώρησεν, ὥλετο, καὶ πᾶσαι αἱ δέβρεις σου διεσπάρσθησαν· οἱ υἱοὶ μου καὶ τὰ πρόβατά μου οὐκ εἰσὶν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου, τόπος τῶν δέβρεών μου. ²¹ ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἔζη- ²¹ τησαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησε πᾶσα ἡ νομή, καὶ διεσκορπίσθησαν. ²² φωνὴ ²² ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ τάξαι τὰς πόλεις· Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν καὶ κοίτην στρουθῶν. ²³ οἶδα κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀν- ²³ θρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ. ²⁴ παίδευσον ἡμᾶς κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλίγους ²⁴ ἡμᾶς ποιήσῃς. ²⁵ ἔκχεον τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα σε καὶ ἐπὶ ²⁵ γενεάς αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ καὶ ἐξανήλωσαν αὐτόν, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

XI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΛΕΓΩΝ

² Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ καλήσεις πρὸς ἄνδρας ² Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, ³ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτοὺς Τάδε ³ λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἐπικατάρτος ὁ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης, ⁴ ἥς ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ⁴ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ καμίνου τῆς σιδηρᾶς, λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, ⁵ ὅπως στήσω τὸν ὄρκον μου ὃν ὁ ⁵ ὠμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα Γένοιτο, κύριε. ⁶ καὶ εἶπε κύ- ⁶ ριος πρὸς μέ Ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ λέγων Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ ποιήσατε αὐτούς. ⁸ καὶ οὐκ ἐποίησαν. ⁹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Εὐρέθη σύνδεσμος ἐν ^{8 9} ἀνδράσιν Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ· ¹⁰ ἐπεστράφησαν ἐπὶ ¹⁰ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν πρότερον, οἱ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πορεύονται ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δου- ¹¹ λεύειν αὐτοῖς, καὶ διεσκέδασεν οἶκος Ἰσραὴλ καὶ οἶκος Ἰούδα τὴν διαθήκην μου ἣν διεθήμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. ¹¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ¹¹ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξελθεῖν ἐξ αὐτῶν, καὶ κεκραῖονται πρὸς μὲ καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν. ¹² καὶ ¹² πορεύσονται πόλεις Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ καὶ κεκραῖονται πρὸς τοὺς θεοὺς οἵς αὐτοὶ θυμιῶσιν αὐτοῖς, οἱ μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν. ¹³ ὅτι κατ' ἀριζμόν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοὶ ¹³ σου, Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριζμόν ἐξόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐτάξατε βωμοὺς θυ- ¹⁴ μιᾶν τῇ Βάαλ. ¹⁴ καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου ¹⁴ περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ

21. οι ποιμ. μου ηφρονευσαντο ... εξεζητησαν 23. ποριαν 24. ποιησεις 25. εκχ. την οργην σου ... ιδοντα σε ... ab ~~οτι~~ γενεας rursus incipit cod. FA ... FA* κατεφαγεσαν ... εξανηλ. τον ισραηλ .. FA* τον νομον XI. 2. και τους κατοικουντας ιερουσαλημ 3. FA επικαταρτος ανθρωπ. εκ ουκ ακουσει της φωνης της διαθ. τ. 4. ην ενετειλαμην ... FA* εκ της καμινου ... om εαν β. ως pro καως 9. εν πολεισιν ιουδα ... Ax FA κατοικουσιν ιερουσαλημ 40. FA των προτερων ... Ax FA ηθε- λον ... ακουσαι, FA υπακουσαι ... Ax FA αυτοι βαδιζουσιν οπισω ... FA διεσκεδασαν 41. FA εξ αυτων εξελθειν 42. θεους αυτων ... FA εθυμιω- σαν ... FA* om οι μη σ. αυτ., * supplet ου μη σωσουσ. αυτους atque his :: praemittit και ... om οι ... εν καιρω 43. κατα αριζμον his ... FA αριζμον πολεων ησαν ... FA των εξοδων ... Ax FA εταξαν ... του θυ- μιαν 44. υπερ του ... FA* εισακουσω ... καιρω ω

15 ἐπακαλοῦνται με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν. ¹⁵ τί ἡ ἡγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησε βδέλυγμα; μὴ εὐχαί καὶ κρέα ἅγια ἀφελοῦσιν ἀπὸ σοῦ
 16 τὰς κακίας σου, ἢ τούτοις διαφεύξῃ; ¹⁶ ἐλαίαν ὥραϊαν εὐσκιον τῷ εἶδει ἐκάλεσε κύριος τὸ ὄνομά σου· εἰς φωνὴν περιτομῆς αὐτῆς ἀνηψῆ πῦρ ἐπ' αὐ-
 17 τήν, μεγάλη ἡ πλῆψις ἐπὶ σέ, ἡχρειώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς, ¹⁷ καὶ κύριος ὁ καταφουτέυσας σε ἐλάλησεν ἐπὶ σέ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα, ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμῶν αὐτοῦς
 18 τῇ Βάβλ. ¹⁸ κύριε γινώρισόν μοι, καὶ γινώσκειν· τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα
 19 αὐτῶν, ¹⁹ ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ ἔγνων· ἐπ' ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρόν, λέγοντες Δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐ-
 20 τοῦ οὐ μὴ μνηστῇ οὐκέτι. ²⁰ κύριε κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σέ ἀπεκάλυψα τὸ
 21 δικαίωμά μου. ²¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναθῶν τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχὴν μου, τοὺς λέγοντας Οὐ μὴ προφητεῖσεις ἐπὶ τῷ ὄνό-
 22 ματι κυρίου, εἰ δὲ μὴ, ἀποθάνῃ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. ²² ἴδου ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθάνουσι, καὶ οἱ υἱοὶ
 23 αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ, ²³ καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθῶν ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XII.

Δίκαιος εἰ κύριε, ὅτι ἀπολογῆσομαι πρὸς σέ· πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ. τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐδοῦται; εὐσῆνησαν πάντες οἱ ἀσετοῦντες
 2 ἀσετήματα; ² ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν, ἐτεκνοποιήσαντο καὶ ἐποίησαν καρπὸν· ἐγγὺς εἰ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν
 3 αὐτῶν. ³ καὶ σὺ κύριε γινώσκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον
 4 σου· ἄγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. ⁴ ἕως πότε πενήσει ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ; ἡφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά, ὅτι εἶπαν Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδούς
 5 ἡμῶν. ⁵ σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι καὶ ἐκλύουσὶ σε· πῶς παρασκευάζῃ ἐφ' ἡ-
 6 ποίς, καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σου πέποιθας; πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ
 7 Ἰορδάνου; ⁶ ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου, καὶ οὗτοι ἠξέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πι-
 8 στεύσης ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι πρὸς σέ καλὰ. ⁷ ἐγκατατέλειπα τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἡγαπημένην ψυχὴν μου εἰς
 8 χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς. ⁸ ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ, ⁹ ἔδωκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. ⁹ μὴ σπῆλαιον

45. FA* om ἡ 46. FA εκαλεσεν σε κυριος ... πυρ εν αυτη ... FA* om ἡ ... Ax FA ηηρωθησαν ... ed. rom. σου, εις φω. περ. αυτης. ανηψη 47. (FA κακίας σου. οικου ...) εποιησαν αυτοις 48. ιδον 49. Ax FA εγω ως ... FA* αγομενος ... κατα σου λεγοντες ... εμβαλωμεν, FA ενβαλωμεν ... αρτον τραχηλον αυτου ... και ονομα ... μνηστη ετι 20. FA και δοκιμαζων ... FA ειδοιμι (*ειδυμι) 21. κυριος ο θεος ... προφητευσης 22. εν μαχ. πεσουνται 23. FA εγκαταλιμμα, (Ax εγκαταλειμμα) ... FA και pro οτι XII. 4. FA ασετημα, Ax ασετησει 2. ερριζωσαν, FA εριζωσαν ... Ax FA ετεκνοποιησαν ... FA om και εποιησαν 3. εδοκιμασας (... FA* μουν pro σου) 4. πας χορτος ξηρανθησεται ... των κατοικ. αυτων ηφανισας κτ. κ. π. και ειπαν 5. εκλυσουσιν ... FA παρασκευαζη ... FA* ου (corriges tu?) pro σου ... FA* ποιησω εν φρυαγματι (sic) 6. οτι οι ... om και ουτοι ... FA μη πιστευσεις ... λαλησουσιν επι σε 7. Ax FA εγκαταλ. 8. FA* εδωκαν

υαίνης ἡ κληρονομία μου ἐμοί, ἡ σπήλαιον κύκλῳ αὐτῆς; βαδίσατε συναγάγετε πάντα τὴ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν. ¹⁰ ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ἔδωκαν τὴν μερίδα τὴν ἐπιθυμητὴν μου εἰς ἔρημον ἄβατον, ¹¹ ἐτέθη εἰς ἀφανισμόν ἀπωλείας· δι' ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ. ¹² ἐπὶ πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἤλθον ταλαιπωροῦντες, ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, οὐκ ἔστιν εἰρήνη πάσῃ σαρκί. ¹³ σπείρατε πυροὺς καὶ ἀκάνθας θερίζετε· οἱ κληροὶ αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς· αἰσχύνθητε ἀπὸ καυχήσεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἔναντι κυρίου. ¹⁴ ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν, τῶν ἀπτομένων τῆς κληρονομίας μου ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου· Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν. ¹⁵ καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτοὺς ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτούς, καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ ἔσται ἐὰν μανθόντες μάρῳσι τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ὁμνύειν τῷ ὀνόματί μου Ζῆ κύριος, καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαὸν μου ὁμνύειν τῇ Βάαλ, καὶ οἰκοδομηθῇσεται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου· ¹⁷ ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἐξάρσει καὶ ἀπωλεία.

XIII.

Τάδε λέγει κύριος Βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περιζῶμα λινοῦν καὶ περιζῶμα περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. ² καὶ ἐκτήσάμην τὸ περιζῶμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου καὶ περιέστηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου. ³ καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ⁴ Λάβε τὸ περιζῶμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ κατακρύψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας. ⁵ καὶ ἐπορεύσῃ καὶ ἔκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ Εὐφράτῃ, καθὼς ἐνετείλατό μοι κύριος. ⁶ καὶ ἐγένετο μετ' ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Ἀνάστηθι βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ λάβε ἐκεῖθεν τὸ περιζῶμα ὃ ἐνετείλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ. ⁷ καὶ ἐπορεύσῃ ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὠρυξά, καὶ ἔλαβον τὸ περιζῶμα ἐκ τοῦ τόπου οὗ κατῳρυξά αὐτὸ ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐδέν. ⁸ καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων· Τάδε λέγει κύριος· Οὕτω ὡς περὶ τὴν ὕβριν Ἰούδα καὶ τὴν ὕβριν Ἱεροσολήμ, ¹⁰ τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν, τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακοῦειν τῶν λόγων μου, καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δουλεῦειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ ἔσονται ὥς περ τὸ περιζῶμα τοῦτο, ὃ οὐ χρησθήσεται εἰς οὐδέν. ¹¹ ὅτι καθάπερ κολλᾶται τὸ περιζῶμα περὶ τὴν ὀσφύν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα πρὸς ἑμαυτὸν τὸν οἶκόν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πάντα οἶκον Ἰούδα, τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὄνο-

9. FA υενης, Ax ληστων ... om η σπηλ. κυκλ. αυτης ... βαδισ. και συναγ. ... Ax FA ελθτωσαν ... καταφαγειν 10. FA om εμολυν. τ. μερ. μου ... εδωκαν μεριδα μου επιθυμητην εις, FA εδωκαν μεριδαν (v deletum) επιθυμητην μου εις ... FA αβατον ερημον 11. εγενηθη εις ... FA ηφανισθη αφανισμω 12. ηλθωσαν ... FA εις οτι ... κατεφαγεν ... και εως ακρου 13. εσπειρατε ... θερισατε, FA θεριζεται ... εαυτους ... αισχυνθ. αισχυνην ... FA απο ονιδισμων 14. των σκληρων ... FA εμερικα ... FA* τον ιουδα 15. om με ... FA* om και εκαστ. ε. τ. γην αυτ. 16. μανθανοντες ... om του λαου ... FA* τω ομνυειν ... ωκοδομηθησονται (sic) εμμεσω 17. Ax FA om και prius ... εξαρξει XIII. 3. εγενετο 5. FA* om και επορευθη 6. Ax FA Αναστ. και βαδ. 7. FA* κατωρυξαν 9. Ax FA ουτως 10. *του pro τους ... FA* πορευομενους ... Ax ο ου μη χρ., FA ο ου μη χρηστη 14. παντα τον οικον, FA* παν οικον ... FA του ιουδα

12 **μαστὸν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ οὐκ εἰσῆκουσάν μου.** ¹² καὶ ἔρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον Πᾶς ἄσχος πληρωθήσεται οἴνου· καὶ ἔσται ἔαν εἴπωσι
 13 πρὸς σέ Μὴ γνόντες οὐ γνωσόμεθα ὅτι πᾶς ἄσχος πληρωθήσεται οἴνου; ¹³ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτοὺς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς κατῃμένους υἱοὺς τοῦ Δαυὶδ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφῆτας καὶ τὸν Ἰούδαν
 14 καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ μεθύσματι, ¹⁴ καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ· οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει κύριος, καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ οἰκτιρήσω ἀπὸ διαφθορᾶς αὐτῶν. ¹⁵ ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε, καὶ μὴ ἐπαίρεσθε, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ¹⁶ δότε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συσκοτάσαι καὶ πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ' ὅρη σκοτεινά· καὶ ἀνα-
 17 νεῖτε εἰς φῶς, καὶ ἐκεῖ σκιά θανάτου, καὶ τετήρησονται εἰς σκότος. ¹⁷ ἔαν δὲ μὴ ἀκούσῃτε, κεκρυμμένους κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως, καὶ κατάρξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον κυρίου.
 18 ¹⁸ εἶπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσι Ταπεινώσῃτε καὶ κατίστατε, ὅτι κατῃρέθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν. ¹⁹ πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων· ἀποικίσθη Ἰούδας, συνετέλεσαν ἀποι-
 20 κίαν τελείαν. ²⁰ ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου, Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ βορρᾶ· ποῦ ἔστι τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι, πρόβατα δόξης σου;
 21 ²¹ τί ἔρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνται σε; καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ μαθήματα
 22 εἰς ἀρχήν· οὐκ ὥδινες κατῆξούσι σε κατῶς γυναῖκα τίκτουσαν; ²² καὶ ἔαν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Διὰ τί ἀπήντησέ μοι ταῦτα; διὰ τὸ πληθὺς τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίστιά σου, παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου. ²³ εἰ ἀλλάξεται Αἰθίοψ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα
 24 αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς θυνήσεσθε εὖ ποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά. ²⁴ καὶ διέσπειρα αὐτοὺς ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον. ²⁵ οὕτως ὁ κληρὸς σου καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοί, λέγει κύριος· ὡς ἐπελάθου μου καὶ ἤλπισας
 26 ἐπὶ ψεύδεσι, ²⁶ καὶ γὰρ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφθή-
 27 σεται ἡ ἀτιμία σου ²⁷ καὶ ἡ μοιχεία σου καὶ χρεμετισμός σου καὶ ἡ ἀπαλλοτριώ-
 σις τῆς πορνείας σου· ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἄγροισι ἐώρακα τὰ βδελύγματά σου. οὐαὶ σοι Ἱερουσαλήμ, ὅτι οὐκ ἐκαθάρισθης ὀπίσω μου ἕως τίνος ἔτι.

XIV.

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΒΡΟΧΙΑΣ.

2 ² Ἐπένδησεν ἡ Ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν, καὶ ἐσκοτώ-
 3 θησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ἱερουσαλήμ ἀνέβη, ³ καὶ οἱ μεγιστᾶ-

41. Ax FA* ηκουσαν 43. FA* αυτων κατῃμενους υιου δαυειδ ... Ax FA om του prius ... επι θρονους α., FA επι θρονου αυτου (* αυτων) ... FA* τον ιουδα ... κατῃμενους εν ιερουσα. 44. FA* απο διασπορας αυτων 45. FA* ακουσασθε 46. θεω ημων 47. Ax FA om δε ... FA* κεκρυ-
 σμενως 48. om και κατιστατε ... της κεφαλῆς ... om υμων secund. 49. απωκεισθη (sed FA confirmat αποικισθη) ... Ax FA συνετελεσεν 20. τους οφθαλμους ... * ισραηλ pro ιερουσαλημ ... FA ειδε ... FA* απο βορραν 21. μαθητας εις αρχην ... Ax FA ουχ ωδινες ... ουχ υς γυναικα 22. om Δια ... της κακιας σου ... FA και ανεκαλυφθη ... Ax FA παραδειγματι-
 σθῆναι 23. om αυτου ... θυνησεται 24. FA* om και ... διεσπειρα ... ερημον τοπον 25. Ax FA ουτος ... FA ο κληρονομος σου μερις ... επελ. νο-
 μου μου ... * η ηλπισας (videtur) 26. τα οπισθια σου κατα προσωπον σου 27. α μοιχαι σου ... Ax FA ο χρεμετισμος ... FA της πορνειας σου ...
 εκαθαρισθης XIV. 1. ο λογος ο γεναμενος πρ. ιερ. παρα κυριου περι τ.
 αβρ. 2. FA* κραυη

νες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ· ἤλθουσιν ἐπὶ τὰ
φρέατα, καὶ οὐκ εὗροσαν ὕδωρ, καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν κενά. ⁴ καὶ 4
τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλειπεν, ὅτι οὐκ ἦν ὕετός· ἤσχύνθησαν οἱ γεωργοί, ἐπεκα-
λυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. ⁵ καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλειπον, ⁶
ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη. ⁶ ὄνοι ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας καὶ ἐλκυσαν ἄνεμον, ⁶
ἐξέλειπον οἱ ὄφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν χόρτος. ⁷ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέ-
στησαν ἡμῖν· κύριε, ποίησον ἡμῖν ἕνεκεν σοῦ, ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν
ἐναντίον σοῦ, ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν. ⁸ ὑπομονὴ Ἰσραὴλ, κύριε, καὶ σῴξεις ἐν ⁸
καιρῷ κακῶν· ἵνα τί ἐγενήθη ὡς εἰ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὡς αὐτόχθων
ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα; ⁹ μὴ ἔσῃ ὡς περ ἄνθρωπος ὑπνῶν ἢ ὡς ἄνθρωπος οὐ θυ-
νάμενος σῴζειν; καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἰ, κύριε, καὶ τὸ ὄνομα σου ἐπικέκληται ἐφ'
ἡμῶν, μὴ ἐπιλάθῃ ἡμῶν. ¹⁰ οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τοῦτῳ Ἠγάπησαν ¹⁰
κινεῖν πόδας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐφείσαντο, καὶ ὁ θεὸς οὐκ εὐλόγησεν ἐν αὐτοῖς,
νῦν μνησθήσεται τῆς ἀδικίας αὐτῶν. ¹¹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέμῃ προσέ-
χου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθόν, ¹² ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν, οὐκ εἰσακούσο-
μαι τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας,
οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ
συντελέσω αὐτούς. ¹³ καὶ εἶπα Ὁ ὦν κύριε, ἰδοὺ οἱ προφηταὶ αὐτῶν προφη-
τεύουσι καὶ λέγουσιν Οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν, οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι
ἀλήθειαν καὶ εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ¹⁴ καὶ εἶπε ¹⁴
κύριος πρὸς μέμῃ εὐδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ
ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς·
ὅτι ὁράσεις ψευδεῖς καὶ μαντείας καὶ ὀλιωίσματα καὶ προαιρέσεις καρδίας
αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσι ὑμῖν. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν ¹⁵
προφητῶν τῶν προφητευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέ-
στειλα αὐτούς, οἱ λέγουσι Μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης,
ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀποθάνουσι, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφη-
ται ¹⁶ καὶ ὁ λαὸς οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ἐβριμμένοι ¹⁶
ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ, καὶ οὐκ
ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ
συγατέρες αὐτῶν, καὶ ἐκχεῶ ἐπ' αὐτούς τὰ κακὰ αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ἐρεῖς πρὸς ¹⁷
αὐτούς τὸν λόγον τοῦτον Καταγάγετε ἐπ' ὄφθαλμούς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας
καὶ νυκτὸς καὶ μὴ διαλιπέτωσαν, ὅτι συντρίμματι συνετρίβη συγάτηρ λαοῦ
μου, καὶ πληγὴ ὀδυνηρὰ σφόδρα. ¹⁸ ἐὰν ἐξέλθῃ εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ τραυ-
ματῖται μαχαίρας, καὶ ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ, ὅτι
ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδεισαν. ¹⁹ μὴ ἀποδοκι-
μᾶζων ἀπεδοκίμασας τὸν Ἰούδαν, καὶ ἀπὸ Σιών ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου; ἵνα
τί ἔπαισας ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴσας; ὑπεμείναμεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ
ἦν ἀγαθόν, εἰς καιρὸν ἰσάσεως, καὶ ἰδοὺ ταραχὴ. ²⁰ ἔγνωμεν κύριε ἁμαρτήματα ²⁰

3. FA* απεστησαν ... νεωτερ. αυτης ... ουκ ευρον, FA ουκ ευροσαν
... υδωρ, απεστρεψαν ... αγγια 4. εξελειπεν ... om oi ... FA* επεκαλυ-
ψεν ... Αχ FA την κεφαλην 5. ετεκοσαν κ. εγκατελειπον 6. FA οναγροι
pro ον. αγρ. ... FA ναπας, ειλκυσαν ... εξελειπον ... in fine add απο λαου
αδικιας 8. FA σωσεις ... FA ωσει αυτοχθων ... Αχ FA εκκλινων 9. FA
η pro μη 10. FA ουτως ειπεν ... ουκ ηυδοκησεν, FA ουκ ευδοκησεν ...
Αχ FA των αδικιων 12. εαν νηστευσουσιν ... FA ευδοκω ... εν μαχαιρη
... FA συντελω 13. Ο ων δεσποτα κυριε ... FA ουκ οψεσθαι (*οφομεθα)
μ. ουδε λιμ. ουκ ... εν ημιν ... FA* γης εν τω 14. FA* προφητευουσιν
επι ... Αχ FA μαντιας 15. om επι ... Αχ FA καχω ουκ ... οι λεγοντες
16. διοδοις ... μαχαιρης ... FA και λιμου, κ. ο. εστιν ... FA om και αι
συγ. αυτων 17. FA εφ οφθαλμους ... διαλειπετωσαν ... η συγατηρ 18.
τραυμ. ρομφαιας ... επορευθ. οδον την 19. ed. rom. non interpg. post
αγαθα

21 ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. 21 κόπασον διὰ τὸ ὄνομά σου, μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου· μνηστῆτι, μὴ διασκεδάσῃς 22 τὴν διαθήκην σου τὴν μετ' ἡμῶν. 22 μὴ ἔσθιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν ὑπετίζων; καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ εἶ αὐτός; καὶ ὑπομενοῦμέν σε, κύριε, ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα.

XV.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ' Εἰς τῇ Μωυσῆς καὶ Σαμουὴλ πρὸς προσώπου μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ μου πρὸς αὐτούς· ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν τοῦτον, 2 καὶ ἐξελεύσωνται. 2 καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι πρὸς σέ Ιηοῦ ἐξελευσόμεθα; καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαιραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμόν, εἰς λιμόν· καὶ ὅσοι εἰς 3 αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν. 3 καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτούς τέσσαρα εἶδη, λέγει κύριος· τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν, καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμόν, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρώσιν καὶ διαφθοράν. 4 καὶ παραδώσω αὐτούς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ Μανασσῆ υἱὸν Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλήμ. 5 τίς φέλλεται ἐπὶ σοί, Ἱερουσαλήμ; καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι; 6 σὺ ἀπεστράφης με, λέγει κύριος, ὀπίσω πορεύσῃ, 7 καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς. 7 καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ, ἐν πύλαις λαοῦ μου ἡτεκνώνθησαν, ἀπώλεσαν 8 τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν, 8 ἐπληθύνθησαν αἱ χεῖραι αὐτῶν ὑπὲρ τὴν ἄμμοον τῆς θαλάσσης· ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα νεανίσκου ταλαιπωρίαν ἐν 9 μεσημβρίᾳ, ἐπέβριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδὴν. 9 ἐκενώθη ἡ τίκτουσα ἐπτά, ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδω ὁ ἥλιος αὐτῇ ἔτι μεσουσσης τῆς ἡμέρας, κατησχύνθη καὶ ὠνειδίσθη· τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς μάχαιραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. 10 οἱμοὶ ἐγὼ, μήτε, ὡς τινὰ με ἔτε- 10 τὸν ἄνδρα δικαζόμενον καὶ διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ· οὔτε ὠφέλησα, οὔτε 11 ὠφέλησέν με οὐδεὶς· ἡ ἰσχὺς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με. 11 γένοιτο δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν· εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν 12 αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ ἡλίψεως αὐτῶν, εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν. 12 εἰ γνω- 13 στήσεται σίδηρος; καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν ἡ ἰσχὺς σου. 13 καὶ τοὺς θησαυρούς σου εἰς προνομήν δώσω ἀντάλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου καὶ 14 ἐν πάσι τοῖς ὁρίois σου. 14 καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ἣ οὐκ ἦδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέκασται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ' ἡμᾶς καυ- 15 θήσεται. 15 κύριε, μνηστῆτί μου καὶ ἐπίσχεψαί με, καὶ ὀξώωσόν με ἀπὸ τῶν καταδικαζόντων με, μὴ εἰς μακροθυμίαν· γινώμι ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὀνειδισμόν

24. FA κοπασον δη δια ... σου μετ' ημων 22. FA εν ιδωλοις ... Ax FA om κυριε ... FA ταυτα παντα XV. 1. cod. alex. item ed. rom. μω-
σης ... ααρων pro σαμουηλ ... Ax FA εξελθωσαν 2. κυριος ο θεος ...
FA* χαραν bis pro μαχαιραν 3. Ax FA τεσσαρα ... Ax FA και εις διαφθ.
4. μανασση υι. εξεκια ... Ax FA βασιλευ 5. FA η τις pro και τις ... FA
επ ιρηνην (in Ax εποιησεν usque απεστραφης rescripta; antea pauciora)
6. οπισω μου ... την χειρ. μου επι σε 7. FA* om και διασπερω αυτους
... και διαφθερω εν διαφθορα ... FA* omi μου ... FA* ητεκνωσθη ... FA
om απωλεσ. τ. λα. μου 8. Ax FA om αι ... FA υπερ αμμοον ... FA νεα-
νισκου ... FA περιψα ... Ax FA* εξεφνης 9. FA* εγενηθη pro εκενωθη
... FA αυτη επιμεσουσης ... FA εναντι 10. Ax FA οιμοι ... FA μητηρ
... FA* ω τινα pro ως τινα ... FA διακρ. εν παση τη γη, Ax διακρ. τη
γη ... FA ουδε ωφελησεν με ουδε εις (correctum ουδεις) ... εξελεπεν
11. ed. rom. κατευθυνοντων (κατευθ. Ax FA) 12. FA* γνωσεται 13. FA
δωσ ως ανταλλαγμα ... κακίας pro αμαρτίας 14. καταδουλωσουσιν 15.
Ax FA οξωωσον ... FA με εκ των

¹⁶ ὑπὸ τῶν ἀψιτούντων τοὺς λόγους σου, συντέλεσον αὐτούς, καὶ ἔσται ὁ λόγος 16 σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' ἐμοί, κύριε παντοκράτωρ. ¹⁷ οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παι- 17 ζόντων, ἀλλὰ εὐλαβούμενη ἀπὸ προσώπου χειρὸς σου· καταμόνας ἐκατήμην, ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην. ¹⁸ ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσί μου; ἡ πληγὴ 18 μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι; γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδές, οὐκ ἔχον πλῆσιν. ¹⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκατα- 19 στήσω σε καὶ πρὸ προσώπου μου στήσῃ· καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀνα- ξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσῃ· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς. ²⁰ καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὀχυρὸν 20 χαλκοῦν· καὶ πολεμήσουσι πρὸς σέ, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ εἰμὶ τοῦ σῶζειν σε ²¹ καὶ τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν, καὶ 21 λυτρώσομαι σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.

XVI.

Καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ² καὶ οὐ γεν- 2 νηθήσεται σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος 3 περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυῶν αὐτούς, καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτούς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ⁴ Ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀπο- 4 θανοῦνται, οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ἔσονται καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ· ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται. ⁵ τάδε λέγει 5 κύριος Μὴ εἰσελθῇς εἰς ἡσάσον αὐτῶν, καὶ μὴ πορευθῇς τοῦ κόψασθαι, καὶ μὴ πενήθῃς αὐτούς, ὅτι ἀφέστακα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου. ⁶ οὐ μὴ κόψονται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσουσι καὶ οὐ ξυρηθῇ- 6 σονται, ⁷ καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τε- 7 θυγκότι· οὐ ποτιούσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ αὐτοῦ. ⁸ εἰς οἶκίαν πότου οὐκ ἐξελεύσῃ σὺ συγκαθίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φα- 8 γεῖν καὶ πιεῖν. ⁹ διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ καταλύω 9 ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνῶπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης. ¹⁰ καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγεῖλῃς τῷ λαῷ τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ 10 εἰπῶσι πρὸς σέ Διὰ τί ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἣν ἡμάρτομεν ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν; ¹¹ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἄνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες 11 ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ ὥχοντο ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐμὲ ἐγκατέλειπον καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυ-

18. ιασομαι ... FA* γενομενη ... μοι εγεννηθη ... Ax FA ψευδος ... ουκ εχων, FA*.* ουκ εσχον 19. Ax FA* απο αξιου ... Ax FA ως στομα 20. FA σε εν τω ... FA πολεμησωσι ... om προς 21. Ax FA om του ... FA om λυτρωσομαι σε XVI. 2. FA* εκινω pro τούτω 3. Ax FA και των θυγατερων ... FA των γεγεννημενων εν ... FA* μη-τερων τούτων 4. FA και ου κοπησονται ... ουδε ταφησονται ... Ax FA* παραδειγμα ... Ax FA om εσονται secundum ... εν μαχαίρη 5. FA αὐτοῦων ... και πενήθησης, FA και μη πενήθησεις ... Ax FA* αφεστηκα 6. ου κοψονται, FA ου μη κοψωνται ... FA ουδ (*.* ουδε) εντομιδας ποιησουσιν ... ουδε μη ξυρησονται, FA και ου μη ξυρηθησονται 7. FA* εις παρακλησεις επι τεθν. ... επι πατρι αυτου η επι μητρι αυτου 8. FA om συ ... συ του καθεισαι 9. Ax FA υμων εν ταῖς ... *om και post χαρας 10. Ax FA απαγγελιης ... om τούτω ... FA* om κυριος ... Ax FA απαντα ... εναντιον 11. FA ερεις αυτοις ... εγκατελειπον ... οι πατερ. αυτων ... om και προσεκυν. αυτοι ... εγκατελειπον

12 λάξαντο, ¹² καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν· καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορευέσθε ἕκαστος ὅπισθω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ
 13 μὴ ὑπακούειν μου. ¹³ καὶ ἀποβρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύετε ἐκεῖ θεοῖς ἐτέροις
 14 οἳ οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῆ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰ-
 15 γύπτου, ¹⁵ ἀλλὰ Ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὐ ἐξώσθησαν ἐκεῖ· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς
 16 τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ¹⁶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἁγίους τοὺς πολλοὺς, λέγει κύριος, καὶ ἁλιεύσουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστέλλω τοὺς πολλοὺς θηρευτάς, καὶ θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους καὶ ἐπάνω παντὸς βουνοῦ καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. ¹⁷ ὅτι οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα αὐτῶν καὶ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, ἐφ' αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς ἡν-
 18 σιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλημ-
 19 μέλησαν τὴν κληρονομίαν μου. ¹⁹ κύριε, σὺ ἰσχύς μου καὶ βοήθειά μου καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέραις κακῶν· πρὸς σὲ ἔβην ἥξουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς καὶ ἐροῦσιν Ὡς ψευδὴ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἰδωλα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα. ²⁰ εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεοὺς, καὶ οὗτοι
 21 οὐκ εἰσὶ θεοί· ²¹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὴν χειρὰ μου, καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώσονται ὅτι ὄνομά μοι κύριος.

XVII.

5 Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον, καὶ στη-
 6 ρίσει σάρκα βραχιόνος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ κυρίου ἀποστή ἡ καρδία
 7 αὐτοῦ· ⁶ καὶ ἔσται ὥς ἡ ἀγριομυρική ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐκ ὀφεται ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἀλίοις καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἄλμυρᾷ ἣτις οὐ κατοικεῖται. ⁷ καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ
 8 ἔσται κύριος ἐλπίς αὐτοῦ· ⁸ καὶ ἔσται ὥς ξύλον εὐθνηοῦν παρ' ὕδατα, καὶ ἐπὶ ἰχμᾶδα βλαεῖ ρίζαν αὐτοῦ· οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καὶ ὕμνος, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ στελέχῃ ἀλσώδη, ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται, καὶ οὐ
 9 διαλείψει ποιῶν καρπόν. ⁹ βασιεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστι,
 10 καὶ τίς γνώσεται αὐτόν; ¹⁰ ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νε-
 11 φρούς, τοῦ δοῦναι ἐκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. ¹¹ ἐφώνησε πέρδιξ, συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκε· ποιῶν πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως, ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν
 12 αὐτόν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων. ¹² ἡρόνος δόξης ὑψωμένος,

42. FA* καὶ ὑμεῖς οὐκ ἐπορευέσθε ὑπὲρ ... ἐραστῶν 43. *om ἀπο τῆς γῆς ταύτης ... FA εἰς γῆν ... FA* ἣν οὐκ ἴδθητε ... om ἐκεῖ 45. FA ἀπο γῆς βορρᾶν (v erasum) τὸν οἶκ. Ἰσραὴλ ... FA* οὐκ pro οὐ ... FA* γῆν ταυτήν τὴν 46. FA ἀποστέλλω ἀλλεῖς (correctum ἀλλεῖς) πολλοὺς ... ἀλλεῖς ... Ax FA*. ἀποστέλλω ... τοὺς σοφοὺς θηρευτάς ... FA* καὶ ἐπα- νω ... βουνοῦ ὑψηλοῦ 47. FA αὐτῶν οὐκ ἐκρυβήσαν ἀπο προσώπου μου καὶ οὐκ ἐκρυβή ... FA* ὀφθαλμ. αὐτῶν 48. Ax FA ἀδικίας pro κακίας 49. om συ ... FA ἐν ἡμέρᾳ 24. FA ὅτι ἐγὼ κύριος ὄνομα μοι κύριος (*.* om ὀν. μ. κυρ.) XVII. 5. FA om ὁ ... FA* σαρκῶν, *.* σαρκῶς ... FA om ἐπ' αὐτόν ... FA* ἀπεστή 6. FA* om ἡ bis ... * ἀγριομυρική ... Ax FA ἡ οὐκ ὀφεται ... ἐν τῇ ἐρήμῳ, FA* ἐν ἐρημίοις ... FA* κατοικηθήσεται 8. Ax FA ρίζας ... Ax FA*. καὶ οὐ φοβηθῶ. ... ἐν αὐτῷ ... FA*. ποιοῦν 10. FA καρδίας, δοκιμάζων 11. ed. rom. ἐτεκε, ποιῶν 12. ὑψουμένος

XVIII.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

2 ΛΕΓΩΝ 2^α Ἀνάστηθι καὶ κατάρβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ
 3 τοὺς λόγους μου. 3^α καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει
 4 ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων, 4^α καὶ ἔπεσε τὸ ἀγγεῖον ὃ αὐτὸς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν
 5 αὐτοῦ· καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἑτερον κατῶς ἤρεσεν ἐνώπιον
 6 αὐτοῦ ποιῆσαι. 5^α καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 6^α Εἰ κατῶς ὁ κε-
 7 ραμέως οὗτος οὐ δύνησμαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ; ἰδοὺ ὡς ὁ πη-
 8 λὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστέ ἐν χερσὶ μου. 7^α πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος ἢ ἐπὶ
 8 βασιλείαν τοῦ ἐξῆραι αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν, 8^α καὶ ἐπιστραφή τὸ ἔθνος
 9 ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν ὧν
 9 ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. 9^α καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλείαν
 10 τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι, 10^α καὶ ποιήσωσι τὰ πονηρὰ
 11 ἐναντίον μου τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγα-
 12 θῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. 11^α καὶ νῦν εἰπὼν πρὸς ἄνδρα Ἰούδα
 12 καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ' ὑμᾶς κακὰ,
 13 καὶ λογιζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν· ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐ-
 14 τοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. 12^α καὶ εἶπαν
 15 Ἰερουσαλὴμ, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστρεφῶν ἡμῶν πορευόμεθα, καὶ ἕκαστος
 16 τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν. 13^α διὰ τοῦτο τάδε λέ-
 17 γει κύριος Ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσι, τίς ἤκουσε τοιαῦτα φρικτὰ ἃ ἐποίησε
 18 σφόδρα παρ' ἐθνῶν Ἰσραὴλ; 14^α μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοί, ἢ ἡγίων ἀπὸ
 15 τοῦ Λιβάνου; μὴ ἐκκλίνῃ ὕδωρ βραδίᾳ ἀνέμῳ φερόμενον; 15^α ὅτι ἐπελάθοντό
 16 μου λαὸς μου, εἰς κενὸν ἐθυμίαν, καὶ ἀστένηθουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
 17 σχοίνους αἰωνίους τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν, 16^α τοῦ
 18 τάξει τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ διαπο-
 19 ρεύομενοι δι' αὐτῆς ἐκστήθονται καὶ κινήσουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. 17^α ὡς
 20 ἄνεμον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν, δείξω αὐ-
 21 τοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν. 18^α καὶ εἶπαν Δεῦτε καὶ λογισώμεθα ἐπὶ Ἱερε-
 22 μίαν λογισμόν, ὅτι οὐκ ἀπολείπεται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ
 23 καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσῃ, καὶ ἀκου-
 24 σόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. 19^α εἰσάκουσόν μου κύριε, καὶ εἰσάκουσον
 25 τῆς φωνῆς τοῦ δικαιωμάτός μου. 20^α εἰ ἀνταποδίδεται ἀντὶ ἀγαθῶν κακὰ;
 26 ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου, καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἐκρυ-
 27 ψάν μοι· μνησθήτη ἐστηκότος μου κατὰ πρόσωπόν σου τοῦ λαλήσαι ὑπὲρ αὐ-
 28 τῶν ἀγαθῶν, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμόν σου ἀπ' αὐτῶν. 21^α διὰ τοῦτο δὸς

XVIII. 3. FA εἰς οἶκον 4. FA διεπεσεν ... ἀγγιον ... FA το ἀγγιον
 αὐτου (* add ο) ἐποιεῖ ... παλιν αὐτο ἐποίησεν ἀγγιον ... FA ἀγγιον ...
 Αχ FA του ποιησαι 6. ἐν ταῖς χερσ. μ. 7. FA* ἐπὶ ἐθνη ... FA καὶ ἐπὶ
 πρὸ η ἐπὶ ... ἐπὶ βασιλείας 8. ἐπιστρεψῇ ... οἱ αὐτῶν ... Αχ FA περὶ
 πάντων τῶν ... ὧν ἐλάλησα 9. ἐπὶ ἐθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας 10. Αχ FA
 ποιήσουσι (-σιν Αχ) ... τὴν φωνὴν 11. FA* ἐνίπνυον πρ. ἀνδρα ... FA ἐν
 ἱερουσαλὴμ ... FA* λογιζομαι ... ἀπὸ τῆς οδοῦ ... FA ποιησεται (* add τα)
 ἐπιτηδεύματα 12. FA* πορευόμεθα 13. ἐποι. μοι σφόδρα ... Αχ FA
 παρθ. ἱερουσαλὴμ 14. FA* οἱ μὴ πρ. 15. Αχ FA ἐπελάθοντο ... Αχ FA
 ο λαὸς μου ... FA* ἐθυμίαν ... FA ὁδὸν εἰς πορίαν, Αχ ὁδὸν πορίας
 16. σύριγμα ... παραπορευόμενοι ... τὰς κεφαλὰς ... FA οἱ τὴν 17.
 τῶν ἐχθρῶν 18. Αχ FA δεῦτε λογισώμεθα ... FA* ἱερῶν εἰ συνετῶν ...
 αὐτον γλώσσῃ ... FA λόγους αὐτῶν 19. καὶ ἐπακούσον τῆς 20. Αχ FA
 ἀνταποδίδετε ... Αχ FA οἱ μοι ... FA* τὴν θυραν σου

τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμόν, καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας· γενέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθωσαν ἀνηρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτακότες μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ. ²² γενηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν, ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς λη- ²² στάς ἄφωνοι, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου καὶ παγίδας ἔκρυψαν ἐπ' ἐμέ. ²³ καὶ σὺ κύριε ἔγνωσ ἀπασαν τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' ἐμέ εἰς θά- ²³ νατον· μὴ ἀσωώσης τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου μὴ ἐξαλείψης· γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ θυμοῦ σου ποιήσον ἐν αὐτοῖς.

XIX.

Τότε εἶπε κύριος πρὸς μέ Βάδισον καὶ κτῆσαι βικὸν πεπλασμένον ὀστράκινον, καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, ² καὶ 2 ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάνδριον υἱὸν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὃ ἔστιν ἐπὶ τῶν προ-
θύρων πύλης τῆς χαρσεῖς, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἂν λαλήσω πρὸς σέ, ³ καὶ ἔρεῖς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, βα- ³ σιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ εἰσπερευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἡγήσει τὰ ὦτα αὐτοῦ, ⁴ ἀνὴρ ὃν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἀπηλοτρίωσαν τὸν τό- ⁴ πον τοῦτον, καὶ ἐθυμιάσαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἄλλοτρίοις οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν· καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰούδα ἐπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἰμάτων ἀδῶν, ⁵ καὶ ὠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βάαλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς ⁵ αὐτῶν ἐν πυρὶ, ὃ οὐκ ἐνετείλαμην οὐδὲ διανοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ⁶ διὰ ⁶ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται τῷ τόπῳ τούτῳ ἔτι Διάπτωσις καὶ Πολυάνδριον υἱοῦ Ἐννόμ, ἀλλ' ἡ Πολυάνδριον τῆς σφαγῆς. ⁷ καὶ σφάξω τὴν βουλὴν Ἰούδα καὶ τὴν βουλὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ τόπῳ ⁷ τούτῳ, καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἐν χερσὶ τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ⁸ καὶ κα- ⁸ τὰξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συρισμόν· πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτῆς σκυδρωπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς. ⁹ καὶ ⁹ ἔδοντα τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν, καὶ ἔκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδοντα ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἣ ἡ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. ¹⁰ καὶ συντρίψεις τὸν ¹⁰ βικὸν κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ, ¹¹ καὶ ἔρεῖς ¹¹

24. μαχαίρης, FA* om μαχαίρας ... ατεκνοι χηραι ... αυτων εστω-
τες ανηρημενοι εν θανατω ... εν μαχαίρη 22. επαγαγε επ ... FA* αφωνων
... FA* ενεχιρωσαν ... συλλημψιν, FA συνημψιν 23. κυριε κυριε ... FA
πασαν ... βουλ. αυτ. την εβουλευσαντο επ ... FA* επ εμοι ... Αx FA ασωω-
σης ... Αx FA αμαρτ. των πατερων αυτων ... FA* om σου ante μη ...
και μη εξαλ. ... FA θυμω ... ποιησον αυτοις XIX. 4. FA* om οστρά-
κινον ... λαου σου κ. α. των πρεσβυτερων των ιερ. 2. της πυλης, FA πυ-
λων ... FA* χαρσεῖς (*πρῶταρσίν i. e. θαρσις) ... λογους ους εαν, FA
λογους ους αν 3. ακ. λογους, FA ακ. τους λογους ... om και ανδρ. ιουδα
... om εν prius ... FA om και οι εισπορ. ε. τ. π. ταυταις ... om αυτα
... FA ** αμφοτερα τα ωτα 4. εγκατελειπον ... FA αδων 5. post
ενετειλ. add ουδε ελαλησα 6. κλησ. επι (corrige ετι?) τω ... om ετι
7. εν μαχαίρη ... FA εναντι ... FA χερσιν (** add των) ζητ. 8. και ταξω
... FA* και εις συριγμον, Αx και συριγμον ... FA* πορευομενος ... FA*
ταυτης pro πασης 9. FA om αυτων secundum ... Αx FA εν πολιορκια
(ed. rom. πολιορκια) 40. τ. βικ. τουτον

Τάδε λέγει κύριος Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην
 12 κατὰ τὴν συντρίβεται ἄγγος δοστράκινον, ὃ οὐ δυνήσεται λαῖναι ἔτι. ¹² οὕτως
 ποιήσω, λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ, τοῦ
 13 δοῦναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν. ¹³ καὶ οἱ οἰκοὶ Ἰερουσαλὴμ
 καὶ οἱ οἰκοὶ βασιλείων Ἰούδα ἔσονται κατὰ τὸν τόπον ὃ διαπίπτων, ἀπὸ τῶν
 ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις ἐν αἷς ἐθυμίσαν ἐπὶ τῶν δωματί-
 14 οῦν αὐτῶν πᾶσιν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐσπείσαν σπονδὰς θεοῖς ἄλλο-
 15 τροις. ¹⁴ καὶ ἦλθεν Ἰερემίας ἀπὸ τῆς διαπτώσεως, οὐ ἀπέστειλεν αὐτὸν
 κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι, καὶ ἔστη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε
 πρὸς πάντα τὸν λαόν ¹⁵ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὴν πόλιν
 ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἅπαντα
 τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτήν, ὅτι ἐσκήληρναν τὸν τράχηλον αὐτῶν τοῦ
 μὴ εἰσακοῦν τῶν ἐντολῶν μου.

XX.

Καὶ ἤκουσε Πασχώρ ὁ υἱὸς Ἐμμήρ ὁ ἱερεὺς, καὶ οὗτος ἦν καθεστα-
 μένος ἡγούμενος οἴκου κυρίου, τοῦ Ἰερεμίου προφητεύοντος τοὺς λόγους τού-
 2 τος. ² καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐνέβαλεν αὐτόν εἰς τὸν καταράκτην ὃς ἦν ἐν
 3 πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπερώου ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. ³ καὶ ἐξήγαγε
 Πασχώρ τὸν Ἰερεμίαν ἐκ τοῦ καταράκτου, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰερემίας Οὐχὶ
 4 Πασχώρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά σου ἄλλ' ἢ Μέτοικον. ⁴ διότι τάδε λέγει κύριος
 Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου· καὶ πεσοῦνται
 ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄψονται· καὶ σὲ καὶ πάντα
 Ἰούδα δώσω εἰς χεῖρας βασιλείως Βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς καί
 5 κατακόψουσιν ἐν μαχαίραις. ⁵ καὶ δώσω τὴν πόλιν Ἰερουσαλὴμ τῇ πόλει αὐ-
 τῆς καὶ πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς λησαν τοῦ βασιλείως
 6 Ἰούδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ⁶ καὶ σὺ
 καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου πορευέσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ
 ἐν Βαβυλῶνι ἀποσπᾶν, καὶ ἐκεῖ ταφῆσθαι σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου οἵς
 7 ἐπροφῆτευσας αὐτοῖς ψευδῆ. ⁷ ἠπάτησάς με κύριε καὶ ἠπατήσῃς, ἐκράτησας
 καὶ ἠδυνάσῃς· ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκητιῶμε-
 8 νος. ⁸ ὅτι πικρῷ λόγῳ μου γελάσσομαι, ἄρσεν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέσο-
 μαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμόν ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμόν πᾶσαν
 9 ἡμέραν μου. ⁹ καὶ εἶπα Οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οὐ μὴ λα-
 λήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καιόμενον φλέγον ἐν
 10 τοῖς ὀστέοις μου, καὶ παρεῖμαι πάντοτε καὶ οὐ δύναμαι φέρειν, ¹⁰ ὅτι ἤκουσα
 φόνον πολλῶν συναθροισμένων κυκλόθεν· Ἐπισύστητε, καὶ ἐπισυστώμεν ἐπ'
 αὐτῷ πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ εἰ ἀπατη-

11. FA om ετι 12. FA οτι ουτως ... FA* om ποιησω ... FA ειπεν
 κυριος ... τω τοπ. τουτ., λεγει κυριος, τοις ... FA* πολ. αυτην ... om
 ταυτην ... FA* in fine add γην 13. FA οι οικ. ιερ. και (".* add οι) οι-
 κοι ... FA om απο ... Ax FA om αυτων prius ... εθυμωσαν ... om αυ-
 των secundum ... στρατια 14. ιηρεμιας ... διαπτ. του τοπου ταφεθ ...
 FA ης pro ου ... om εκει ... Ax FA* εν αυλη 15. ταυτην κακα και επι
 τας πολ. πασας και ... FA επι τας πολεις και τας ... Ax FA επ αυτην
 και επι τας πολεις αυτης ... FA τον αυχενα αυτων ... των λογων μου
 XX. 1. Ax FA πασχωρ υιος ... FA και αυτος ην ... κατεσταμενος 2. FA
 αποτεταγμενου 3. Ax FA εκαλεσεν κυριος το ... * μετοικον 4. δια τουτο
 ταδε ... εν μαχαيره ... Ax FA* ιουδαν ... κατακ. αυτους εν μαχαира
 5. πασαν την ... εχθρων αυτων 6. FA* πορευεσθε 7. FA εκρατησας με
 x. ηδυνασθη* και εγενομην 8. FA χλευασμα 9. om ετι ... τουτω pro
 αυτου ... Ax FA οστεοις 10. FA* επι pro οτι ... FA* επιστηται ... επ αυτον

θήσεται, καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ καὶ ληψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ.
¹¹ ὁ δὲ κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίωξαν καὶ νοθή- 11
 σαι οὐκ ἠδύναντο· ἡσχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν, αἱ
 δὲ αἰῶνες οὐκ ἐπιλησθήσονται. ¹² κύριε δοκιμάζων δίκαια, συνιῶν νεφροῦς 12
 καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκά-
 λυψα τὰ ἀπολογήματά μου. ¹³ ἄσατε τῷ κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξείλατο 13
 τὴν ψυχὴν πέντητος ἐκ χειρὸς πονηρευομένων. ¹⁴ ἐπικατάρatos ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ 14
 ἐτέχθη ἐν αὐτῇ, ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκε με ἡ μήτηρ μου μὴ ἔστω ἐπευκτή·
¹⁵ ἐπικατάρatos ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρὶ μου λέγων· Ἐτέχθη 15
 σοι ἄρσεν· εὐφραίνόμενος ¹⁶ ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς αἱ πόλεις ἃς κατέ- 16
 στρεψε κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμελήθη. ἀκουσάτω κραυγῆς τῷ πρωὶ καὶ ἀλα-
 λαγμοῦ μεσημβρίας, ¹⁷ ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέ με ἐν μήτρᾳ καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ 17
 μου τάφος μου καὶ ἡ μήτηρ συλλήψεως αἰωνίας. ¹⁸ ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μή- 18
 τρας τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου;

XXI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ
 ΟΤΕ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΕΔΕΚΙΑΣ ΤΟΝ
 ΠΑΣΧΩΡ ΥΙΟΝ ΜΕΛΧΙΟΥ ΚΑΙ ΣΟΦΟΝΙΑΝ ΥΙΟΝ ΒΑΣΑΪΟΥ ΤΟΝ
 ΙΕΡΕΑ ΛΕΓΩΝ

² Ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν κύριον, ὅτι βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐφάρτηκεν 2
 ἐφ' ἡμᾶς, εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θανατῶσα αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσε-
 ται ἀφ' ἡμῶν. ³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰερεμίας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς Σεδεκίαν 3
 βασιλέα Ἰούδα ⁴ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὄπλα τὰ πο- 4
 λεμικὰ ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκε-
 κλεικῶτας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους· καὶ συνάξω αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως
 ταύτης, ⁵ καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένη καὶ ἐν βραχίονι κρα- 5
 ταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς μεγάλης· ⁶ καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦν- 6
 τας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη, ἐν θανάτῳ μεγάλῳ,
 καὶ ἀποθάνουσιν. ⁷ καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος Δώσω τὸν Σεδεκίαν 7
 βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ
 πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς
 χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ κατακόψουσιν
 αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας· οὐ φείσομαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ οἰκτιρήσω
 αὐτούς. ⁸ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα 8
 πρὸς προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου· ⁹ ὁ κα- 9
 θήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνει ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκ-
 πορευόμενος προσχωρήσει πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικῶτας ὑμᾶς

40. Ax FA ληψόμεθα 44. καὶ pro ο δε ... (μαθητῆς ...) ισχυρος
 42. FA εἶδοιμι ... FA* οἱμ τα 43. Ax FA οἱμ τὴν ... χειρ. στερεωτερω
 νου, FA χειρ. στερεωτερω (·*·-οτερω καὶ) πονηρευομένων 44. η εγε-
 νηθην pro ἐν η ετεχθη ... FA η ετεκεν pro ἐν η ετ. 45. FA αρσεν
 46. εσται ... FA* ακουσατε κραυγης ... Ax FA το πρωι 47. ἐν μητρα
 μητρος ... Ax FA συλληψεως 48. FA* ἐκ μητρος ... FA* μοχλους pro
 πονους ... FA om καὶ ante διετελεσαν XXI. 4. ιερεμιαν οτι ... FA*
 οἱμ προς αυτον ... υι. μασσαίου, FA υι. μασεου ... FA* τον ιερεαν 2. Ax
 FA τον κυριον ... οτι ο βασ. ... FA* om αφ ημων (supplet*) 4. συγ-
 κλειοντας ημας, FA συγκεκλιχοτ. ημ. ... Ax FA om καὶ συναξ αυτους
 5. FA υμας εγω ... εντεταμενη ... FA βραχ. υψηλω (*·* add καὶ) κρατεω
 ... οργης καὶ παροργισμου μεγαλου 6. FA* om ἐν sec. 7. FA* ουτω ...
 FA* βασιλεαν ... FA* παιδ. αυτων ... Ax FA τ. λ. τον καταλ. ... φεισ.
 ἐπ αυτους 8. FA ειδου δεδωκα 9. συγκεκλιχοτας, FA συγκεκλιχοτας

- 10 ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκύλα καὶ ζήσεται. ¹⁰ διότι ἐστήρικα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ· εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρὶ.
- 11 12 ¹¹ ὁ οἶκος βασιλέως Ἰούδα, ἀκούσατε λόγον κυρίου. ¹² οἶκος Δαυὶδ, τὰδε λέγει κύριος Κρίνατε πρῶτὸ κρίμα καὶ κατεψύνατε, καὶ ἐξέλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος αὐτόν, ὅπως μὴ ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργὴ μου καὶ καυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων. ¹³ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλάδα Σὶρ τὴν πεδινὴν, τοὺς λέγοντας Τίς πτοήσῃ ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσελεύσεται πρὸς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν; ¹⁴ καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

XXII.

- Τὰδε λέγει κύριος Πορεύου καὶ κατὰβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως
- 2 Ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον, ² καὶ ἔρεις Ἄκουε λόγον κυρίου, βασιλεῦ Ἰούδα ὁ κατήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς πύλαις ταύταις, ³ τὰδε λέγει κύριος Ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος αὐτόν, καὶ προσήλυτον καὶ ὄρφανόν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε, ⁴ καὶ μὴ ἄσεβεῖτε, καὶ αἷμα ἀψῶν μὴ ἐκχέετε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁴ διότι ἐὰν ποιοῦντες ποιήσῃτε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς κατήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἁρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ ὁ λαός αὐτῶν. ⁵ ἐὰν δὲ μὴ ποιήσῃτε τοὺς λόγους τούτους, κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος. ⁶ ὅτι τὰδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως Ἰούδα Γαλαὰδ σὺ μοι ἄρχῃ τοῦ Λιβάνου, ἐὰν μὴ ᾤω σε εἰς ἔρημον, ⁷ πόλεις μὴ κατοικηθησόμενας, ⁷ καὶ ἐπάξω ἐπὶ σέ δλοθρεύοντα ἄνδρα καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσι τὰς ἐκλεκτάς κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ. ⁸ καὶ διελεύσονται ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἐρεῖ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Διὰ τί ἐποίησε κύριος οὕτως τῇ πόλει ταύτῃ τῇ μεγάλῃ; ⁹ καὶ ἐροῦσιν Ἄνδ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν, ¹⁰ καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἄλλοις καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς. ¹⁰ μὴ κλαίετε τὸν τεθνήκοντα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε κλαυθμῶν τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι οὐκ ἐπιστρέφει ἔτι οὐδὲ ὀψεται τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. ¹¹ διότι τὰδε λέγει κύριος ἐπὶ Σελλήμ υἱὸν Ἰωσία τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου, Οὐκ ἀναστρέφει ἐκεῖ ἔτι, ¹² ἀλλ' ἡ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ οὐ μετάνισα αὐτόν ἐκεῖ ἀποθανεῖται, καὶ τὴν γῆν ταύτην οὐκ ὀψεται ἔτι. ¹³ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργάται δουρεάν, καὶ ¹⁴ τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. ¹⁴ ὠκοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σύμμετρον, ὑπερῶα ῥηπιστὰ διεσταλμένα ὕψισι καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρῳ καὶ

40. FA* οτι ... εστηρισα, FA*.* εστηριξα 42. FA το πρωι ... FA κατεψυνεται ('om su) 43. Ax FA πεδινην (Ax παιδ.) 44. (θυμω ...) και κατεδεταται XXII. 1. FA* επ οικον, *.* εις οικον 2. FA* βασιλεως ... FA*.* post su add και οι παιδες, erasiit : : ... εν ταις π. τ., FA τας πυλας ταυτας 3. FA καταδυναστευσητε 4. FA εισηλευσεται ... FA*.* βασιλεως, Ax βασιλεις και αρχοντες 6. FA του βασιλεως 7. εισαξω ... FA επι σοι ... Ax FA ανδρα ολοθρ. (Ax ολεθρ.) 8. FA* ελευσονται ... Ax FA ερουσιν ... Ax FA τη μεγαλη ταυτη 9. Ax FA*.* εγκατελειπον (FA ενκ.) ... του θεου 10. αναστρεφει (οτι usque αναστρε in rasura) ... FA ετι και ου μη ιδη την 11. FA οτι ... Ax FA υιον ιωσια (Ax ιωσιου) τω βασιλευοντι αντι ιωσια ... FA ανακαμψει ... Ax FA εκει ουκει 12. Ax FA om τουτω 13. ω ο οικοδ. την οικ. α. ουκ εν δικαιοσυνη 14. FA συνμετρον (7. FA ενβαλουσιν)

κεχρισμένα ἐν μίλτω. ¹⁵ μὴ βασιλεύσης, ὅτι σὺ παροξυνῇ ἐν Ἀχαζ τῷ πατρὶ ¹⁵
 σου· οὐ φάγονται καὶ οὐ πίνουν· βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην.
¹⁶ οὐκ ἔγνωσαν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῶ οὐδὲ κρίσιν πένητος· οὐ τοῦτο ¹⁶
 ἔστι τὸ μὴ γινῶναι σε ἐμέ, λέγει κύριος· ¹⁷ ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί σου ¹⁷
 οὐδὲ ἡ καρδιά σου καλή, ἀλλὰ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς τὸ αἷμα τὸ
 ἄσῳον τοῦ ἐκχέαι αὐτό, καὶ εἰς ἀδικήματα καὶ εἰς φόνον τοῦ ποιεῖν αὐτά.
¹⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ἰωακείμ υἱὸν Ἰωσία βασιλέα Ἰούδα Καὶ ¹⁸
 ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον, οὐ κόψονται αὐτόν· ¹⁹ ὦ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται ¹⁹
 αὐτόν Οἰμοὶ κύριε. ¹⁹ ταφὴν ὄνου ταφῆσονται, συμψησθεὶς ῥιψήσεται ἐπέκεινα ¹⁹
 τῆς πύλης Ἱερουσαλήμ. ²⁰ ἀνάβηθι εἰς τὸν Λίβανον καὶ κράξον, καὶ εἰς τὴν ²⁰
 Βασάν δὸς τὴν φωνήν σου, καὶ βόησον εἰς τὸ πέρας τῆς θαλάσσης, ὅτι συνε-
 τρίζησαν πάντες οἱ ἐρασταί σου. ²¹ ἐλάλησα πρὸς σέ ἐν τῇ παραπτώσει σου, ²¹
 καὶ εἶπας Οὐκ ἀκούσομαι· αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου, οὐκ ἤκουσας ²¹
 τῆς φωνῆς μου. ²² πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος, καὶ οἱ ἐρα- ²²
 σταί σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύσονται, ὅτι τότε αἰσχυρῶς καὶ ἀτιμωρῶς ²²
 ἀπὸ πάντων τῶν φιλοῦντων σε. ²³ κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἐννοσεύουσα ²³
 ἐν ταῖς κέδροις, καταστενάζεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι ὁδύνas ὡς τικτούσης. ²⁴ ὡς ²⁴
 ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γενόμενος γένηται Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωακείμ βασιλεὺς ²⁴
 Ἰούδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν ἐκπάσω σε, ²⁵
²⁵ καὶ παραδῶ σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν σου, ὣν σὺ εὐλαβῇ ²⁵
 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, ²⁶ καὶ ἀπορρίψω σέ καὶ ²⁶
 τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε εἰς γῆν οὐ οὐκ ἐτέλῃς ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἀπο-
 θανέσῃς. ²⁷ εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὐχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐ μὴ ἀπο- ²⁷
 στρέψωσιν. ²⁸ ἡτιμωρῶ Ἰεχονίας ὡς σκεῦος οὐ οὐκ ἔστι χρεῖα αὐτοῦ, ὅτι ἐξεβ- ²⁸
 ῥίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδει. ²⁹ γῇ γῇ, ἄκουε λόγον κυρίου, ³⁰ γράψον ²⁹ ³⁰
 τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον, ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος
 αὐτοῦ κατῆμενος ἐπὶ ἥρουν Δαυὶδ, ἄρχων ἔτι ἐν τῷ Ἰούδα.

XXIII.

Ω ΠΟΙΜΕΝΕΣ οἱ ἀπολλύντες καὶ διασκορπίζοντες τὰ πρόβατα τῆς
 νομῆς αὐτῶν. ² διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν μου
 Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπε-
 σκέψασθε αὐτά, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα
 ὑμῶν. ³ καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοιπούς τοῦ λαοῦ μου ἐπὶ πάσης τῆς ³
 γῆς οὐ ἐξώσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ

15. Ax FA μη βασιλευσεις ... εν αχααβ ... Ax FA βελτιον ην ... δι-
 καιοσυνην καλην 16. ταπεινων ... τουτο σοι 17. Ax FA εκχεειν ... ποιειν
 ταυτα, FA om αυτα 18. FA ab επι ad επι seq. transilit ... ουαι pro
 και ... Ax FA ου μη κοψονται (FA -ψονται) ... Ax FA*,* ουαι αδελεφε
 ... om ουδε usque κυριε ... FA οιμμοι 19. FA ταφην ου ταφησεται ...
 ταφησεται ... Ax FA συνψηθεις 20. Ax FA και κεκραξον ... Ax FA πε-
 ραν 21. Ax FA ελαλησαν ..., om και ειπας usque νεοτητος σου ... FA
 ου μη ακουσομαι ... FA* της φωνην 22. om οι ερασται σου ... FA* αι-
 σχυρῶς ... ατιμωρῶς 23. ωδυνας 24. ιωακειμ υιος ιεχονια 25. FA
 om και παραδ. σε 26. παραδωσω pro απορριψω ... FA* και την τεκοουσαν
 ... FA*,* ην pro ου 27. επιστρεψουσιν 28. Ax FA εξερριφη 30. FA εκ
 σπερματος ... ανηρ κατῆμενος ... επι εν τῷ οικῳ ιουδα, FA επι του ιουδα
 XXIII. 1. ω οι ποιμ. οι διασκ. κ. απολλ., FA ω οι ποιμενεοντες (ποιμαι-
 νοντες?) και οι διασκορπ. και απολλυντες ... νομης μου 2. απωσατε ...
 επεσκεψατε ... εκδικησω 3. καγω εισδ. το καταλοιπον ... FA post λαου
 μου add ου διεσπειρα αυτους ... Ax FA απο πασης ... FA* ουκ pro ου

4 αἰξήθησονται καὶ πληθύνθησονται. ⁴ καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἱ ποιμα-
 5 νοῦσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβήθησονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται, λέγει κύριος.
 5 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυλὶ ἀνατολὴν δι-
 6 καίαν, καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιο-
 6 σύνην ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ καὶ σωθήσεται Ἰούδας, καὶ
 Ἰσραὴλ κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν
 9 κύριος, Ἰωσεδέκ. (vv. 7. 8. vide post v. 40.) ἐν τοῖς προφήταις. ⁹ συνετρίβη
 ἡ καρδιά μου ἐν ἐμοί, ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστέα μου, ἐγενήθη ὡς ἀνὴρ
 συνετριμμένος καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυ-
 10 ρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐτρεπείας δόξης αὐτοῦ. ¹⁰ ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων
 ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου· καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος
 11 αὐτῶν πονηρός, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὕτως. ¹¹ ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμο-
 12 λύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐτῶν. ¹² διὰ τοῦτο γενέσθω
 ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλίσημα ἐν γνῶφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται καὶ
 13 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ· διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐναντιῷ ἐπισκέψεως
 13 αὐτῶν. ¹³ καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· ἐπροφίτευσαν
 14 διὰ τῆς Βάαλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς προφή-
 ταις Ἱερουσαλήμ. ἔωρακα φρικτά, μοιχωμένους καὶ πορευομένους ἐν ψεύδεσι
 καὶ ἀντιλαμβάνομένους χειρῶν πολλῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ
 15 τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς· ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σόδομα, καὶ οἱ
 15 κατοικοῦντες αὐτὴν ὥσπερ Γόμορρα. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ
 ψωμιῶ αὐτοὺς δδύνῃ καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν, ὅτι ἀπὸ τῶν προφη-
 16 τῶν Ἱερουσαλήμ ἐξῆλθε μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. ¹⁶ οὕτως λέγει κύριος παντο-
 κράτωρ Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοὺς ὅρασιν,
 17 ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσι καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου. ¹⁷ λέγουσι τοῖς
 ἀπώθουμένοις τὸν λόγον κυρίου Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς πορευομέ-
 18 νοις τοῖς βελήμασιν αὐτῶν καὶ παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνη καρδίας αὐτοῦ
 18 εἶπαν Οὐχ ἦξει ἐπὶ σὲ κακὰ. ¹⁸ ὅτι τίς ἔσται ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ εἶδε
 19 τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἠνωτίσαστο καὶ ἤκουσεν; ¹⁹ ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου
 καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν, συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἦξει·
 20 ²⁰ καὶ οὐκ ἔτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου, ἕως ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἀν-
 στήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγγειρήματος καρδίας αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοή-
 21 σουσιν αὐτό. ²¹ οὐκ ἀπέστέλλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐδὲ ἐλά-
 22 λησα πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφίτευν. ²² καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει

4. και pro οι ... Αx FA και ου πτοηθησ. et Αx add eti 6. εκειναις
 pro αυτου ... FA ιερουσαλημ pro ισραηλ ... om αυτου secundum ... FA*
 ιωσηκειμ ... ed. rom. ante εν τοις non interpg. (nec videntur Αx FA)
 9. συν εμοι ... ** (item ?) ανθρωπος pro ανηρ ... FA ευτρεπιας 40. αυ-
 των ουχ ουτως 44. ιδον 42. FA επισκ. αυτουων ... in f. add φησιν κυ-
 ριος 43. FA σαμαριας ... ιδον ... FA α επροφητ., Αx επροφ. επ ονοματι
 μου 44. FA τα φρικτα μοιχωμενους ... χειρων πονηρων του ... FA γενε-
 σθωσαν ... ως γομορρα, FA και ωσπερ λαος γομορα 45. ψωμιζω αυτους
 οδυνας ... FA εν παση 46. FA om ουτως λ. κ. παντοκρ. ... FA των λο-
 γων ... ματαιουσιν αυτοις ορασις ... Αx FA και απο καρδ. αυτ. (Αx εαυ-
 των) 47. FA αυτων παντι ... FA καρδ. αυτωνου ... Αx FA om ειπαν ...
 FA ουκ ηξει 48. om τις ... ιδεν ... FA η τις ενωτισαστο (etiam Αx ενω-
 τισαστο) 49. **εκπορευομενη, FA* ειςπορευεται ... Αx FA συσσεισμον ...
 FA συστρεφομενη ... ηξ. επι τ. ασεβ. 20. εως αν ποιηση, FA εως αν
 ποιησει ... FA* om και εως usque αυτο, *,* supplēt και εως αν αναυτηση
 αυτο ... εσχατων ... αυτα 24. Αx FA ουκ ελαλησα et FA pergit αυτοις
 ... FA επροφητευσαν

μου καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. ²³ Ψεὸς ἐγγίξω ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐχὶ Ψεὸς πόρρωθεν. ²⁴ εἰ κρυβήσεται τις ἐν κρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει κύριος; ²⁵ ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεῦουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ²⁶ ψευδῆ λέγοντες Ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον. ²⁶ ὥς ποτε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητευνόντων ψευδῆ, ἐν τῷ προφητεῦειν αὐτοὺς τὰ βελήματα τῆς καρδίας αὐτῶν, ²⁷ τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαβεῖσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγούντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βαβυλῶνι; ²⁸ ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιον ἐστὶ διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτὸν διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας. τί τὸ ἄχρυν πρὸς τὸν σίτον; ²⁹ οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει κύριος· οὐκ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου ὥσπερ πῦρ, λέγει κύριος, καὶ ὡς πέλεις κόπτων πέτρων; ³⁰ ἰδοὺ ἐγὼ διὰ τοῦτο πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγει κύριος ὁ Ψεὸς, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ³¹ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφῆτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. ³² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφῆτας τοὺς προφητεῦοντας ἐνύπνια ψευδῆ, καὶ οὐ διηγούντο αὐτά, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσι τὸν λαόν τοῦτον. ³³ καὶ ἔαν ἐρωτήσωσιν ὁ λαὸς οὗτος ἢ ἱερεὺς ἢ προφήτης Τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ὑμεῖς ἐστέ τὸ λῆμμα καὶ ῥάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος. ³⁴ ὁ προφήτης καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς οἱ ἂν εἰπωσι Λῆμμα κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. ³⁵ οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Τί ἀπεκρίθη κύριος, καὶ τί ἐλάλησε κύριος; ³⁶ καὶ λῆμμα κυρίου μὴ ὀνομάζετε ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ λόγος αὐτοῦ. ³⁷ καὶ διὰ τί ἐλάλησε κύριος ὁ Ψεὸς ἡμῶν; ³⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ Ψεὸς ἡμῶν Ἀνὴρ ὃν εἶπατε τὸν λόγον τοῦτον Λῆμμα κυρίου, καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων Οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα κυρίου, ³⁹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ⁴⁰ καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰῶνων καὶ ἀτιμίαν αἰῶνων, ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται. ⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἀλλὰ Ζῆ κύριος ὃς συνήγαγε πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὐ ἐξῶσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

22. FA και εισηκουσαν των ... FA om αυτους ... μου αποστρεφειν αυτους απο των επιτ. αυτ. των πον. 23. FA om ειμι ... ου pro ουχι 24. ανθρωπος pro τις 25. FA ηκουσα α οι προφ. προφητεουσιν επι ... ενυπνιασαμην 26. Ax FA ψευδη και εν ... FA βεληματα καρδιας 27. διηγουνται ... FA επελαθοντο 29. Ax ουχ et FA ουχι pro ουκ ιδου ... φλεγον πυρ ... πελεκυς 30. Ax FA δια τουτο ιδου εγω ... Ax FA εκαστος 31. προφητειαν γλωσση ... Ax FA νυσταγμ. εαυτων 32. Ax FA om δια τουτο ... ψευδη ενυπνια ... Ax FA και διηγουντο ... FA καγω ... ωφελιαν, FA ωφελια 33. Ax ερωτησωσιν σε, FA επερωτησουσιν σε ... FA η ιερεις (corrector add η) ο προφητης (".* add λεγων) ... FA* εστε το ρημα 34. Ax FA ο (FA* οι) ιερεις 35. οτι ουτως ... om και τι ελαλ. κυριος 36. Ax FA om επι ... οτι λημμα κυριου εσται τω ανθρ. ο λ. αυτου ... FA* om αυτου, ".* supplet κυριου 37. FA και τι οτι 38. Ax FA om ημων 40. FA η pro ητις (Ax ει τις) 7. FA* ος συνηγαγε ... FA τον λαον ισρ. 8. Ax FA απαν ... FA* βορραν ... FA* om απο π. τ. χωρων ... FA* ουκ pro ου

XXIV.

Ἐδειξέ μοι κύριος δύο καλάδους σύκων, κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου, μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰερωνίαν υἱὸν Ἰωακείμ βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ² ὁ καλάδος ὁ εἰς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σῦκα τὰ πρῶιμα, καὶ ὁ καλάδος ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. ³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ τί σὺ ὀρᾷς, Ἱερεμία; καὶ εἶπα Σῦκα· σῦκα τὰ χρηστά, χρηστὰ λίαν, καὶ τὰ πονηρά, πονηρά λίαν, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ⁵ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ὡς τὰ σῦκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσομαι τοὺς ἀποικισθέντας Ἰουδαίους, οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ἀγαθά. ⁶ καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθά, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθά· καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ κατελῶ αὐτούς, καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω. ⁷ καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμέ, ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐπ' ἐμέ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν. ⁸ καὶ ὡς τὰ σῦκα τὰ πονηρά ἃ οὐ βρωθήσονται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει κύριος, οὕτως παραδώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατὰλοιπον Ἱερουσαλήμ τοὺς ὑπολειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Αἰγύπτῳ. ⁹ καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὄνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς μῦθος καὶ εἰς κᾶτάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ. ¹⁰ καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν μάχαιραν, ἕως ἃν ἐκλείπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

XXV.

(Graece 25, 14 - 48. = Hebraice 49, 34 - 39.)
 — 32, 1 sqq. = — 25, 15 sqq.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΠΙ-ΨΑΝΤΑ

τὸν λαὸν Ἰούδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ἰωακείμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ² ὃν ἐλάλησε πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ λέγων ³ Ἐν τρισκαίδεκάτῳ ἔτει Ἰωσία υἱοῦ Ἀμώς βασιλέως Ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρῶν καὶ λέγων ⁴ Καὶ ἀπέστελλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὀρῶν ἀποστέλλων, καὶ οὐκ εἰσκηούσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὡσὶν ὑμῶν, ⁵ λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. ⁶ μὴ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως μὴ παροργίζῃτέ με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς,

XXIV. 1. Αx FA*.* καὶ (rursus delevit ::) ἐδ... ἀρχοντας βασιλεως ιουδα ... FA* om καὶ τοὺς δεσμώτας 2. FA προῖμα 3. εἶπα σῦκα· καὶ τα σῦκα τα χρ., FA εἶπα (*.* add τα) σῦκα τα χρ. 5. ἀποικ. ιουδα οὓς ἐξαπεσταλκας ἐκ 6. FA om αὐτοὺς post κατελῶ 7. FA ἰδεναι 8. Αx FA βρωθήσεται ... FA τῆς ιερουσαλημ ... ὑπολειμμένους ἐν τῇ πόλει ταυτη 9. FA om ἐσονται 10. τὴν λιμον ... FA ἐκλείπωσιν ... FA* ὡς pro τῆς XXV. 1. γενναμενος ... FA* om ἐν τῷ ετει usque τον λαον ιουδα vs. 2. ... FA*.* ιωακιμ 3. τον βασιλεω ιωσια ... FA* ὀρῶζων 4. FA ὀρῶν (*ὀρῶν) ἀπεστέλλον καὶ ... FA προσέσχατε 5. FA* om καὶ ante απο ... εως του αιωνος 6. FA*.* (non ::) καὶ μὴ πορ. ... παροργισητε

⁷ καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου. ⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύ- 8
σατε τοῖς λόγοις μου, ⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήψομαι πατριὰν ἀπὸ βορρᾶ, ⁹
καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐξερημώσω αὐτοὺς καὶ δώσω αὐ-
* Ἀποσ. τοὺς εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συριγμόν καὶ εἰς ὀνειδισμόν αἰώνιον. ¹⁰ καὶ ἀπολω- 10
18, 22sq. ἂν' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν
νύμφης, ὁσμήν μύρου καὶ φῶς λύχνου. ¹¹ καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανι- 11
σμόν, καὶ δουλεύουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐβδομήκοντα ἔτη, ¹² καὶ ἐν τῷ πλη- 12
ρωθῆναι τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο καὶ θήσομαι αὐτοὺς
εἰς ἀφανισμόν αἰώνιον, ¹³ καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους ¹³
μου οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
Α ΕΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕ ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΕΠΙ ΤΑ ΕΘΝΗ (49, 34.) ΤΑ ΑΙΛΑΜ. (49, 34.)
¹⁴ τάδε λέγει κύριος Συνετριβὴ τὸ τόξον Αἰλάμ, ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν. ⁽³⁵⁾ 14
¹⁵ καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αἰλάμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ ⁽³⁶⁾ 15
οὐρανοῦ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται
ἔθνος ὃ οὐχ ἦξει ἐκεῖ, οἱ ἐξωσμένοι Αἰλάμ. ¹⁶ καὶ ποθήσω αὐτοὺς ἐναντίον ⁽³⁷⁾ 16
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς
κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν
μου ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς. ¹⁷ καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν Αἰλάμ, ⁽³⁸⁾ 17
καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνα, ¹⁸ καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχά- ⁽³⁹⁾ 18
του τῶν ἡμερῶν καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰλάμ, λέγει κύριος.

XXVI.

(Graece 26. = Hebraice 46.)
— 33. = — 26.)

¹ Ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος Σεδεκίου βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ
Αἰλάμ. ² Τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ δυνάμιν φαραὼ νεχαῶ βασιλέως ²
Αἰγύπτου, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ἐυφράτῃ ἐν Χαρμεί, ὃν ἐπάταξε Να-
βουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ Ἰωακείμ βασιλέως
³ Ἰούδα. ³ ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας, καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον, ⁴ καὶ ³
ἐπίσάξετε τοὺς ἵππους, ἐπίβητε οἱ ἵππεις καὶ κατὰστήτε ἐν ταῖς περιεφε-
λαίαις ὑμῶν, προσβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσαθε τοὺς θώρακας ὑμῶν. ⁵ τί ⁵
ὅτι αὐτοὶ ποιοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν εἰς τὸ ὀπίσω; διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν
κοπήσονται, φυγὴ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει
κύριος. ⁶ μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος, καὶ μὴ ἀνασωξέσῃ ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ βορρᾶν· ⁶
τὰ παρὰ τὸν Εὐφράτην ἡσθένησε καὶ πεπτῶκασιν. ⁷ τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ⁷
ἀναβήσεται, καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ; ⁸ ὕδατα Αἰλύπτου ὡς ποταμὸς ⁸

7. εἰσηκουσαν, FA εἰσηκουσατε 9. Ax FA ληψομαι ... τας την πα-
τριαν, FA την πατριαν ... FA εκ του βορρα (*βορραν) ... αυτης εξερημωσω
... FA συρισμον 10. φων. ευφροσ. x. φων. χαρας ... FA και φωνην νυμ-
φιου 12. συμπληρωθῆναι ... εκεινο φησιν κυριος ... FA θησομαι αυτο
13. παταξω ... απαντας ... ιηρεμιας ... FA* εἴτην αἰλαμ 14. Ax FA
συντριβητω ... FA om το ... FA δυναστιας 15. FA ανεμ. απο των ...
FA* διασπιρω ... FA ουκ ηξει 16. FA καχα κατα την ... εξαποστελω,
FA* επαποστελω 17. FA εκειθεν και βασιλεα 18. εσχατων ... om και
sec. XXVI. 1. om βασιλεως ... FA του βασιλεως ... επι αἰλαμ 2. βα-
σιλεα ... επι του ποταμου ευφρατου 3. Ax FA om και sec. 4. Ax FA
om και primum ... προβαλεται ... τα δορατα υμων ... FA
εγδυσεσθαι 5. Ax FA πτωανται ... Ax FA om εις το ... FA* κυκλοσε
6. ανασωζεται ... ησθενησαν πεπτωκασιν, FA ησθενηκεν και (corrector
delet) πεπτωκασιν 7. κυμανουσιν 8. FA και (corrector delet) ωσει ποταμος

ἀναβήσεται, καὶ εἶπεν Ἀναβήσομαι καὶ κατακαλύψω τὴν γῆν καὶ ἀπολῶ
 9 τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ⁹ ἐπύθηντε ἐπὶ τοὺς ἵππους, παρασκευάσατε τὰ
 ἄρματα, ἐξέλθατε οἱ μαχηταὶ Αἰθιοπῶν καὶ Λίβυες καθωπλισμένοι ὅπλοις,
 10 καὶ Αὐδοὶ ἀνάβητε, ἐντείνατε τόξον, ¹⁰ καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ Ὑεῷ
 ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ· καὶ καταφάγε-
 11 αὐτῶν, ὅτι ὕψια τῷ κυρίῳ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ. ¹¹ ἀνά-
 βηθι Γαλαὰδ καὶ λάβε ῥητίνην τῇ παρθένῳ Ὑγατρὶ Αἰγύπτου· εἰς τὸ κενὸν
 12 ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέλεια οὐκ ἔστιν ἐν σοί· ¹² ἤκουσαν ἔσση φωνὴν
 σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ἡσθ-
 13 νησαν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφοτέρω. ¹³ Α ΕΛΛΗΘΕ ΚΥΡΙΟΣ ΕΝ ΧΕΙΡΙ
 ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΘΕΙΝ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ ΤΟΥ ΚΟΪΛΑΙ
 14 ΓΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ¹⁴ ἀναγγεῖλατε εἰς Μάγδωλον, καὶ παραγγεῖλατε εἰς
 Μέμφιν· εἶπατε Ἐπίστῃ καὶ ἐτοίμασον, ὅτι κατέφαγε μάχαιρα τὴν σμί-
 15 λακά σου. ¹⁵ διὰ τί ἔφυγεν ἀπὸ σοῦ ὁ Ἄπις; ὁ μόνος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ
 16 ἔμεινεν ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν. ¹⁶ καὶ τὸ πλῆθός σου ἡσθένησε καὶ
 ἔπεσε, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει Ἀναστῶμεν καὶ ἀνα-
 στρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ προσώπου
 17 μαχαίρας Ἑλληνικῆς. ¹⁷ καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραὼ Νεχαὺ βασιλέως Αἰ-
 18 γύπτου Σαὼν Ἑσβεῖτ Μωήδ. ¹⁸ ὦ ἐγώ, λέγει κύριος ὁ Θεός, ὅτι ὡς τὸ
 19 Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ὡς ὁ Κάρμηλος ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ ἦξει. ¹⁹ σκευὴ
 ἀποικισμοῦ ποιήσον σεαυτῇ, κατοικοῦσα Ὑγατερ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς
 ἀφανισμόν ἔσται, καὶ κληρῆσεται οὐαί, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν
 20 αὐτῇ. ²⁰ δάμαλιν κεκαλλωπισμένη Αἰγυπτος, ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν
 21 ἐπ' αὐτήν, ²¹ καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μόνχοι οἰτευτοὶ τρεφόμε-
 νοι ἐν αὐτῇ· διότι καὶ αὐτοὶ ἐπεστράφησαν καὶ ἔφυγον ὁμοθυμαδόν, οὐκ
 ἔστησαν ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐ-
 22 τῶν. ²² φωνὴ αὐτῶν ὡς ὀφως συρίζοντος, ὅτι ἐν ἄμμῳ πορεύονται, ἐν ἀξι-
 23 ναις ἦξουσιν ἐπ' αὐτήν· ²³ ὡς κόπτοντες ξύλα ἐκκόφουσι τὸν δρυμὸν αὐτῆς,
 λέγει κύριος, ὅτι οὐ μὴ εἰκασθῇ, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα καὶ οὐκ ἔστιν
 24 αὐτοῖς ἀριζμός. ²⁴ κατησχύνθη ἡ Ὑγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ
 25 ἀπὸ βορρᾶ. ²⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Ἄμμων τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ Φαραὼ καὶ
 27 ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ' αὐτῷ. ²⁷ σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς δούλός μου Ἰακώβ,
 μηδὲ πτοηθῇς Ἰσραὴλ, διότι ἐγὼ ἰδοὺ σῶζω σε μακρόθεν καὶ τὸ σπέρμα
 σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν· καὶ ἀναστρέψει Ἰακώβ καὶ ἡσυχάσει καὶ
 28 ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενοχλῶν αὐτόν. ²⁸ μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακώβ,
 λέγει κύριος, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι· ἡ ἀπτόητος καὶ τρυφερὰ παρεδόθη,

8. FA ειπας ... FA om την ... Ax FA om τους 9. και κατασκευα-
 σατε 10. FA* om η ... FA κυριω θεω ... FA καταφαγεται μαχερα ...
 FA πλησθησεται ... τω κυρ. σαβαωθ 11. εις κενον ... Ax FA εστιν σοι
 12. FA* κραυγη ... Ax FA ησθενησεν ... FA επεσον 13. ναβουχοδοносор
 τον βασ. β. και εκκοψαι την γην αυτου 14. FA σμιλακαν 15. Ax FA om
 απο σου ... οτι ο κυριος 16. επεσον ... ελαλουν ... αποστρεψωμεν εις
 τον λ. ημ. απο προσωπου ... FA ημων (* add και) εις την 17. Ax εσθι-
 εμωηδ, item FA videtur εσθει εμωηδ habere 18. Ax FA ο καρμηλος εν
 19. FA* αποικιασμου π. σεαυτω καταοικουσα ... FA Ὑγατηρ 24. **διوتي
 και ουτοι ... Ax FA απεστραφησαν ... επ αυτοις 22. Ax FA om αυτων
 ... Ax FA πορευονται 23. λεγει κυρ. ο θεος, FA λεγει ο θεος ... επλη-
 θυνεν υπερ ακριδας ... FA αυτω αριζμος 24. FA αυτω ακριχυνθη (* καταισχ.)
 Ὑγατηρ 27. FA* δουλους ... Ax FA διوتي (FA* add ιδου) εγω (Ax*
 omiserat διοτ. εγω) σωζω ... FA* om και υπνωσει ... FA παρενοχλ. αυτω
 28. και συ μη φοβου

ὅτι ποιήσω ἔσθαι συντέλειαν ἐν παντὶ ἔσθαι εἰς οὓς ἐξῴσα σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν· καὶ παιδεύσω σε εἰς κρίμα, καὶ ἄσω οὐκ ἄσωσω σε.

XXVII.

(Graece 27. = Hebraice 50.)
— 34. = — 27.)

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΕΠΙ ΒΑΒΥΛΩΝΑ. 2^{*} Ἀναγγεῖ- 2

* Ἀποκ. 18, 2 sq. λατε ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ μὴ κρύψετε· εἶπατε Ἐάλωκε Βαβυλὼν, κατησχύνθη Βῆλος ἡ ἀπτότης, ἡ τρυφερά παρεδόθη Μαιρωδά, 3 ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ βορρᾶ, οὗτος νῆσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἄφα- 3 νισμὸν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἕως κτήνους. 4 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, 4 αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τὸ αὐτὸ βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύονται, τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες. 5 ἕως Σιών ἐρωτήσουσι τὴν ὁδόν, ὥδε γὰρ 5 τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσι, καὶ ἤξουσι καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν θεόν· διαστήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιληστήσεται. 6 πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη 6 ὁ λαὸς μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξώσαν αὐτούς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐ- 7 τοὺς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ὥχοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν. 7 πάντες οἱ εὐ- 7 ρίσκοντες αὐτοὺς ἀνήλισκον αὐτούς· οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν Μὴ ἀνῶμεν αὐτούς, ἀντ' ὧν ἡμέarton τῷ κυρίῳ· νομὴ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶν. 8 ἀπαλλοτριώσθητε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων καὶ 8 ἐξέλθατε, καὶ γένεσθε ὥσπερ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων. 9 ὅτι ἰδοὺ 9 ἐγὼ ἐγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς ἔθνων ἐκ γῆς βορρᾶ, καὶ παρατάξονται αὐτῇ· ἐκεῖθεν ἀλώσεται, ὡς βολὴς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέψει κενή. 10 καὶ ἔσται ἡ Χαλδαία εἰς προνομὴν, πάντες οἱ προνομεύοντες αὐτὴν ἐμ- 10 πληστήσονται. 11 ὅτι ἠψφραίνεσθε καὶ κατεκαυχᾶσθε διαρπαζόντες τὴν κλη- 11 ρονομίαν μου, διότι ἐσκιρτᾶτε ὡς βοῦδια ἐν βοτάνῃ, καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι. 12 ἡσχύνθη ἡ μήτηρ ὑμῶν σφόδρα, ἐνετράπη ἡ τεκοῦσα ὑμᾶς μήτηρ ἐπ' 12 ἀγαθὰ, ἐσχάτη ἔθνων, ἔρημος, 13 ἀπὸ ὀργῆς κυρίου οὐ κατοικηθήσεται· καὶ 13 ἔσται εἰς ἄφανισμὸν πᾶσα, καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ Βαβυλῶνος σκυθρωπάσει, καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. 14 παρατάξατε ἐπὶ Βαβυλῶνα 14 κυκλῶ πάντες τείνοντες τόξον, τοξεύσατε ἐπ' αὐτήν, μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν ὑμῶν 15 καὶ κατακρατήσατε αὐτήν· παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς, 15 ἔπесαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς· ὅτι ἐκδικήσεις παρὰ θεοῦ ἐστίν, ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτήν, καθὼς ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ. 16 ἐξο- 16 λοτρεύσασθε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, κατέχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ, ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέψουσι, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύζεται. 17 πρόβατον πλανώμενον 17

28. Ax FA om εἶναι prius ... FA εἶναι ου εξωσα ... Ax FA *·* εκ-
λειπειν ... εἰς κρισιν ... αἴσωσω ... FA αἴσων ουκ αἴσωσω XXVII. 1. Ax
FA ο λογος ... om κυριου ... ελαλησεν κυριος 2. Ax FA βηλ ... Ax FA
μεωδαχ 3. * επ αυτη ... ανθρωπου εως 4. FA και εν ταις ... ιακωβ pro
ισραηλ ... om αυτοι ... FA πορευονται κυριον τον θεον 5. Ax FA εως
εις σιων ... Ax FA κυριον θεον 6. Ax FA επελαθοντο 7. καταναλισκον,
FA *·* (* omι ανηλisci. αυτ.) κατανηλisciον ... FA ειπον 8. απηλοτριωσθητε
9. FA * βορραν ... αλωσονται 10. προνομευσαντες 11. FA κατακαυχασθαι
12. ημων et ημας ... FA om ενετραπη η τεκ. υμας 13. ου κατοικ. εις
τον αιωνα ... πασα η γη και πας ... FA * κυκλωπασει και ριουσιν 14. FA
και μη φεισ. 15. κατακρατ. επ αυτην ... FA επεσον ... αυτης, κατεσκαφη
... FA του θεου ... FA εκδικηται (corr. est εκδικησεται, sed sa rursus
erasum) 16. εξολεθρευσατε, FA εξωλεθρευσατε ... τοπον pro λαον ...
τον οικον pro τ. γην

Ἰσραὴλ, λέοντες ἐξώσαν αὐτόν· ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσοῦρ,
 18 καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὀστέα αὐτοῦ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. ¹⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέ-
 γει κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὴν γῆν
 19 αὐτοῦ καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Ἀσσοῦρ. ¹⁹ καὶ ἀποκαταστήσω τὸν
 Ἰσραὴλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ νεμήσεται ἐν τῷ Καρμὴλῳ καὶ ἐν ὄρει
 20 Ἐφραΐμ καὶ ἐν τῷ Γαλααδ, καὶ πλησθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. ²⁰ ἐν ταῖς ἡμέ-
 ραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ζητήσουσι τὴν ἀδικίαν Ἰσραὴλ, καὶ
 οὐχ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἁμαρτίας Ἰούδα, καὶ οὐ μὴ εὐρεῶσιν, ὅτι ἔλειψεν ἔσο-
 21 μαι τοῖς ὑπολειμμένοις ²¹ ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει κύριος. πικρῶς ἐπίβητι ἐπ’
 αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ’ αὐτήν· ἐκδικήσον μάχαιρα καὶ ἀφά-
 22 νισον, λέγει κύριος, καὶ ποίει κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαι σοι. ²² φωνὴ πολέ-
 23 μου καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων. ²³ πᾶς ἐκλάσθη καὶ συνετρίβη ἡ
 σφύρα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν Βαβυλῶν ἐν ἔννεσιν;
 24 ²⁴ ἐπιβήσονται σοι, καὶ οὐ γνώσῃ ὡς Βαβυλῶν καὶ ἀλώσῃ· εὐρέτης καὶ ἐλή-
 25 φτης, ὅτι τῷ κυρίῳ ἀντέστης. ²⁵ ἤνοιξε κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ καὶ ἐξή-
 νεγκε τὰ σκευὴ ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔργον τῷ κυρίῳ ἦεν ἐν γῇ Χαλδαίων,
 26 ²⁶ ὅτι ἐληλύθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. ἀνοίξατε τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ἐρευνήσατε
 αὐτήν ὡς σπήλαιον καὶ ἐξολοθρεύσατε αὐτήν, μὴ γενέσθω αὐτῆς κατὰ-
 27 λειμμα. ²⁷ ἀναξηράνατε αὐτῆς πάντας τοὺς καρπούς, καὶ καταβήτησαν εἰς
 σφαγὴν. οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἦκει ἡ ἡμέρα αὐτῶν καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐ-
 28 τῶν. ²⁸ φωνὴ φευγόντων καὶ ἀνασωζομένων ἐκ γῆς Βαβυλῶνος τοῦ ἀναγγεῖ-
 29 λαι εἰς Σιών τὴν ἐκδικήσιν παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. ²⁹ παραγγεῖlate ἐπὶ
 Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐντείνοντι τόξον, παρεμβάλλετε ἐπ’ αὐτὴν κυκλό-
 30 νεν· μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασωζόμενος, ἀνταπόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς·
 κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς κύριον ἀντέστη θεὸν ἅγιον
 30 τοῦ Ἰσραὴλ. ³⁰ διὰ τοῦτο πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις
 αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ῥιφθήσονται, εἶπε κύριος.
 31 ³¹ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ τὴν ὑβρίστριαν, λέγει κύριος, ὅτι ἦκει ἡ ἡμέρα σου καὶ
 32 ὁ καιρὸς ἐκδικήσεώς σου, ³² καὶ ἀσθενήσῃ ἡ ὕβρις σου καὶ πεσεῖται, καὶ
 οὐδεὶς ἔσται ὁ ἀνιστῶν αὐτήν· καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ κα-
 33 ταφάγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς. ³³ τάδε λέγει κύριος Καταδεδυνάστευνται
 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ἅμα πάντες οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς
 34 κατεδυνάστευσαν αὐτούς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. ³⁴ καὶ ὁ λυ-
 τρούμενος αὐτοὺς ἰσχυρὸς, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρίσιν κρινεῖ πρὸς
 τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρῃ τὴν γῆν καὶ παροξυνεῖ τοὺς κατοικοῦσι
 35 Βαβυλῶνα. ³⁵ μάχαιραν ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βα-
 36 βυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς. ³⁶ μά-
 χαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῆς, καὶ παραλυθήσονται· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς
 37 ἵππους αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν. ³⁷ μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐ-

17. FA* και οστερος (corr. est o υστερος et ουτος o υστερον) 18. FA* εξεδικησα 19. FA εφρεμ ... εν γη γαλααδ και εμπλησθησεται 20. post εκεινω add φησιν κυριος ... Ax FA υπολειμμενοις 21. FA* om και επι τ. κατ. επ (επ om Ax) αυτην ... FA μαχηραν 23. Ax FA συνεκλασθη 24. FA επιβησονται σοι και φυγη ως βαβυλων και αλωση (* add και ου γνωση) ευρεσης ... και αλωση και ου γνωση ως βαβυλων και ευρεσης ... Ax FA ελημφθης 25. FA* om τω ... om θεω 26. και εραυνησατε, FA* εραυνησατε ... FA om ως σπ. και εξολ. αυτην ... εξολεθρευσατε ... FA καταλιμμα 28. om την ... θεου αυτων, FA θε. υμων 29. παρεμβαλατε, FA παρεμβαλεται ... Ax FA πρ. τον κυριον 31. προς σε ... υβριστιαν, FA* υβρινστιαν ... Ax FA της εκδικησεως 32. Ax FA και ουκ εσται 33. FA bis υιοι sine οι ... FA* om κατεδυν. αυτους 34. FA παροικουσιν

τῶν καὶ ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται ὡσεὶ γυναῖκες·
μάχαιραν ἐπὶ τοὺς ὀπισθοαγρούς, καὶ διασκορπισθήσονται, ³⁸ ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐ- 38
τῆς, καὶ κατασπινθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυπτῶν ἐστί, καὶ ἐν ταῖς νήσοις
οὐ κατεκαυχῶντο. ³⁹ διὰ τοῦτο κατοικήσουσιν ἰνδαλματα ἐν ταῖς νήσοις, καὶ 39
κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ θυγατέρες σειρήνων, οὐ μὴ κατοικήσῃ οὐκέτι εἰς τὸν
αἰῶνα. ⁴⁰ καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ τὰς ὁμορού- 40
σας αὐταῖς, εἶπε κύριος, οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ παροι-
κήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ⁴¹ ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσονται μέγα 41
καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ⁴² τόξον καὶ ἐγχει- 42
ρίδιον ἔχοντες· ἰταμός ἐστι, καὶ οὐ μὴ ἐλεήσει· ἡ φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα
ἠχήσει, ἐφ' ἣ ποῖς ἵππασονται παρεσκευασμένοι ὥσπερ πῦρ εἰς πόλεμον, πρὸς
σὲ θυγατερ Βαβυλῶνος. ⁴³ ἤκουσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ 43
παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· ἡλπίς κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὡδίνες ὡς τικτού-
σης. ⁴⁴ ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς Γαϊζάν, ὅτι τα- 44
χέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ πάντα νεανίσκον ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω.
ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεται μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στή-
σεται κατὰ πρόσωπόν μου; ⁴⁵ διὰ τοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου ἣν βε- 45
βούλευται ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ λογισμοὺς αὐτοῦ οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοί-
κουντας Χαλδαίους· ἐὰν μὴ διαφθάρῃ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων αὐτῶν, ἐὰν
μὴ ἀφανισθῇ νομὴ ἀπ' αὐτῶν. ⁴⁶ ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἀλώσεως Βαβυλῶνος σει- 46
σθήσεται ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκουσθήσεται.

XXVIII.

(Graece 28. = Hebraice 54.)
— 35. = — 28.)

Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κα-
τοικοῦντας Χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα. ² καὶ ἐξαποστελῶ εἰς 2
Βαβυλῶνα ὕβριστάς, καὶ καθυβρίσουσιν αὐτήν καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐ-
τῆς· οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς. ³ τεινέτω ὁ 3
τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ, καὶ περιέβητω ὡς ἐστὶν ὅπλα αὐτοῦ, καὶ μὴ φείσῃσθε
ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῆς καὶ ἀφανίσате πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς. ⁴ καὶ 4
πεσοῦνται τραυματαῖαι ἐν γῇ Χαλδαίων καὶ κατακεκνημένοι ἔξωθεν αὐτῆς.
⁵ διότι οὐκ ἐχῆρυσεν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ κυρίου παν- 5
τοκράτορος· ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἰσραὴλ. ⁶ φεύγετε 6
ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀνασώζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀπορί-
φιψῇτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς, ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστὶ παρὰ κυρίου, 7
ἀνταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ. ⁷ ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλὼν ἐν χειρὶ 7
κυρίου, μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν· ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη, διὰ

37. και τον συμμ. (FA συνμ.) ... FA* om τον sec. ... εμμεσω ... ως
γυναῖκες ... Ax FA ὀπισθ. αὐτῆς 38. FA εν τω υδατι ... επεποιζει και
καταισχ. ... om οὔ, FA habet σου 39. FA και δια τούτο κατοικησουσιν
... FA σιρηνων ... FA* αιωνων 40. ομορρουσας, FA ομορρουσας ... κα-
τοιικησει pro παροικησει 41. FA* βορρα ... απο γης βορρα 42. FA ελεη-
σει ... Ax FA om η ... αυτου ... FA* εφ ιππον ... FA παρεσκ. ιππα-
σονται ... Ax FA θυγατηρ 43. FA* αι χειρ. αυτων ... Ax FA* κατεκρ.
αυτους 44. εις τοπον αιζαμ ... FA* γαιζαμ (corr. est γαιζαμ et γαιζαμ)
45. διαλογισμους ους διελογισατο ... *εαν μη διαφθιρω ... FA* om απ
46. FA* κραυγη XXVIII. 2. καθυβριουσιν ... FA* γ. εκινην pro γ. αυ-
της 3. FA* επ αυτην τινετω ... FA ως εστιν ... FA* om και sec. ...
Ax FA om τους 5. δια τι ουκ ... ιουδ. απο κυρ. θεου αυτων κυριου 6.
Ax FA αποριφητε ... FA οτι ο καιρος 7. FA εν χειρι θεου

*Αποσ.
17, 4.
18, 3.
19, 8.

8 τοῦτο ἐσαλεύθησαν, ⁸ καὶ ἄφνω ἔπεσε Βαβυλὼν καὶ συνετρίβη. θρηνεῖτε αὐ-
 9 τήν, λάβετε ῥητίνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς, εἴ πως ἰαθήσεται. ⁹ Ἰατρεύσαμεν τὴν
 Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκαταλίπωμεν αὐτὴν καὶ ἀπέλωμεν ἕκαστος εἰς
 τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι ἤγγικεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἕως τῶν
 10 ἄστρων. ¹⁰ ἐξήνεγκε κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ· δεῦτε καὶ ἀναγγεῖλωμεν ἐν Σιών
 11 τὰ ἔργα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ¹¹ παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε
 τὰς φαρέτρας· ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς Βαβυλῶνα
 ἡ ὁργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν, ὅτι ἐκδίκησις κυρίου ἐστίν, ἐκδίκησις
 12 λαοῦ αὐτοῦ ἐστίν. ¹² ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε φα-
 ρέτρας, ἐγείρατε φυλακὰς, ἐτοιμάσατε ὅπλα ὅτι ἐνεχείρισε, καὶ ποιήσει κύ-
 13 ριος ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοῖς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα, ¹³ κατασκηνοῦντας ἐφ'
 ὕδασι πολλοῖς καὶ ἐπὶ πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς. ἦκει τὸ πέρασ σου ἀληθῶς
 14 εἰς τὰ σπλάγχνα σου. ¹⁴ ὅτι ὤμοσε κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ διότι* Ἀποκ.
 πληρώσω σε ἀνθρώπων ὥσπερ ἀκρίδων, καὶ φθέγγονται ἐπὶ σὲ οἱ καταβαί- 17, 1.
 15 νοντες. ¹⁵ κύριος ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ἐτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ
 16 σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανόν, ¹⁶ εἰς φωνὴν ἔβητο
 ἡχος ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνῆγαγε νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστρα-
 17 πὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε καὶ ἐξῆγαγε φῶς ἐκ τῶν θησαυρῶν αὐτοῦ. ¹⁷ ἐμα-
 ταιώθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἀπὸ τῶν
 18 γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδῇ ἐχάνευσαν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. ¹⁸ μάταιά
 19 ἐστὶν ἔργα μεμωχημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπολοῦνται. ¹⁹ οὐ τοι-
 αὕτη μερὶς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτός ἐστι κληρονομία αὐτοῦ,
 20 κύριος ὄνομα αὐτῷ. ²⁰ διασκορπίζεις σύ μοι σκευὴ πολέμου, καὶ διασκορπιῶ
 21 ἐν σοὶ ἔθνη καὶ ἑξαρῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς. ²¹ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ
 22 ἐπιβάτην αὐτοῦ, ²² καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν· καὶ
 διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ
 23 γυναῖκα. ²³ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ τὸ ποῖμνιον αὐτοῦ, καὶ δια-
 σκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεωργίον αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἡγε-
 24 μόνας καὶ στρατηγούς σου. ²⁴ καὶ ἀναποδώσω τῇ Βαβυλῶνι καὶ πᾶσι τοῖς
 κατοικοῦσι Χαλδαίοις πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιών κατ'
 25 ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, λέγει κύριος. ²⁵ Ἴδου ἐγὼ πρὸς σὲ τὸ ὅρος τὸ διεφθαρμένον
 τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ κατα-
 26 κυλιῶ σε ἐπὶ τῶν πετρῶν, καὶ δώσω σε ὡς ὄρος ἐμπεπυρισμένον, ²⁶ καὶ οὐ
 μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν καὶ λίθον εἰς θεμέλιον, ὅτι εἰς ἀφα-
 27 νισμὸν ἔσθῃ εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος. ²⁷ ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαλ-
 πίσατε ἐν ἔθνεσι σάλπιγγι, ἀγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, παραγγεῖlate ἐπ' αὐτήν,
 βασιλεῖς ἄρατε παρ' ἐμοῦ, καὶ τοὺς Ἀχαναζέοις· ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βε-
 28 λιστάσεις, ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πληθὺς. ²⁸ ἀναβιβάσατε

8. FA* αφων ... FA* om θρην. αυτην ... ριτινην 9. FA* βαβυλων-
 ναν ... Ax FA*· εγκαταλειπωμεν (FA ενκ.) ... Ax FA ηγγεισεν 10. εις
 σιων ... Ax FA κυριου θεου 11. παρασκευασατε ... FA* βασιλεων ... εξο-
 λεσθρ., FA εξωλεσθρ. 12. FA* φαρετραν ... εγειρατε ... ενεχειρησεν, FA
 ενεχειρησεν ... FA* om και ποι. κυρ. α ελ. 13. FA* υδατι (sed πολλοις)
 ... Ax FA επι pro εις 14. καταβεννοντες (FA -βενοντες) 15. Ax FA om
 κυριος ... FA ο ποιων 16. Ax FA εν τω ουρανω ... FA om των 17. εμω-
 ρανστη ... FA* γλυπτων αυτου ... εχωνευσεν 18. απολουντ. ουτοι· ¹⁹ αυτη
 μερις 20. καγω διασκορπιω 21. αναβατην 22. x. διασκ. εν σοι ανδρα
 x. γυν. και διασκ. εν σ. νεανισκ. x. παρθ. 23. ηγεμονα ... FA om σου
 24. βαβυλωνια ... αδικιας ... FA om αυτων 25. κατακυλισω σε ... Ax
 FA απο των πετρων ... FA εις τ. αι. εση 27. FA γης (*· add σαλπισατε εν
 εθνεσιν) λεγει κυριος (*· delet λ. x.) σαλπιγγει ... *αγιασ. επ αυτη....
 παραγγ. ε. α. βασιλειαυς αραρεθ παρ εμου ... Ax FA αχαναζεοις (Ax
 -ζαιοις) ... FA* ab αναβ. επ αυτ. ad αναβ. επ αυτ. seq. transilit.

ἐπ' αὐτήν ἔβνη, τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς στρατηγούς αὐτοῦ. ²⁹ ἔσεισθη ἡ γῆ καὶ ἐπόνεσε, ²⁹ διότι ἐξανάστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου τοῦ ᾧ εἶναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος εἰς ἀφανισμόν καὶ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτήν. ³⁰ ἔξελιπε μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ ³⁰ πολεμεῖν, καθίστανται ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐβραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενήθησαν ὥσπερ γυναῖκες· ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετρίβησαν οἱ μοχλοὶ αὐτῆς. ³¹ διώκων εἰς ἀπάντησιν διώκοντος διώζεται, καὶ ἀναγγέλλων εἰς ³¹ ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος τοῦ ἀναγγέλλαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος ὅτι ἐάλωκεν ἡ πόλις αὐτοῦ, ³² ἀπ' ἐσχάτου τῶν διαβάσεων αὐτοῦ ἐλήφθησαν, καὶ τὰ ³² συστήματα αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρχονται. ³³ διότι τάδε λέγει κύριος Οἴκοι βασιλέως Βαβυλῶνος ὡς ἄλων ὥρι- ³³ μος ἀλοηθήσονται· ἔτι μικρὸν καὶ ἥξει ὁ ἀμητὸς αὐτῆς. ³⁴ κατέφαγέ με, ³⁴ ἐμερίσατό με, κατέλαβέ με σκότος λεπτόν, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατέπιέ με, ὡς δράκων ἐπλήσε τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου· ³⁵ ἐξώσάν με οἱ μόχθοι μου καὶ αἱ ταλαιπωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἐρεῖ ³⁵ κατοικοῦσα Σιών, καὶ τὸ αἷμά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, ἐρεῖ Ἱερουσαλὴμ. ³⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντίδικόν ³⁶ σου καὶ ἐκδικήσω τὴν ἐκδίκησίν σου, καὶ ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς καὶ ξηρανῶ τὴν πηγὴν αὐτῆς· ³⁷ καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται. ³⁸ ὅτι ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν καὶ ὡς σκύμνοι λεόντων. ³⁸ ἐν τῇ θερμασίᾳ αὐτῶν δώσω πότημα αὐτοῖς, καὶ μεθύσω αὐτοὺς ὅπως ³⁹ καρῶσιν καὶ ὑπνώσουσιν ὑπνον αἰώνιον καὶ οὐ μὴ ἐξεγερῶσι, λέγει κύριος. ⁴⁰ καὶ καταβίβασον αὐτοὺς ὡς ἄρνας εἰς σφαγὴν καὶ ὡς κριοὺς μετ' ⁴⁰ ἐρίφων. ⁴¹ πῶς ἐάλω καὶ ἐξηρεύθῃ τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο ⁴¹ Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν ἐν τοῖς ἔθνεσιν; ⁴² ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα ⁴² ἐν ἡγῶ κυμάτων αὐτῆς, καὶ κατεκαλύφθη. ⁴³ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς ὡς ⁴³ γῆ ἄνυδρος καὶ ἄβατος, οὐ κατοικήσει ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἰς, οὐδὲ μὴ καταλύσει ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου. ⁴⁴ καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐξοίσω ἃ κατέ- ⁴⁴ πιν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συναχθῶσι πρὸς αὐτήν ἔτι τὰ ἔθνη, ⁴⁹ καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυματαὶ πάσης τῆς γῆς. ⁵⁰ ἀνασχωζόμενοι ἐκ ⁴⁹ 50 γῆς πορεύεσθε καὶ μὴ ἵστασθε· οἱ μακροὶ ἐν μνήσῳ τῷ κυρίου, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἀναβήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν ὑμῶν. ⁵¹ ἡσχύνθημεν ὅτι ἡκούσαμεν ὄνειδι- ⁵¹ σμὸν ἡμῶν, κατεκάλυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰς ἧλθον ἀλλογενεῖς εἰς τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου. ⁵² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ- ⁵² ριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦνται τραυματαὶ. ⁵³ ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυλὼν ὡς ὁ οὐρανός, καὶ ὅτι ἐὰν ὀχυρώσῃ ⁵³ τὰ τεῖχη ἰσχυρῇ αὐτῆς, παρ' ἐμοῦ ἤξουσιν ἐξολοθρεύοντες αὐτήν, λέγει κύριος.

28. FA om bis αυτούς ... ηγεμονας ... in fine add και πασης της γης εξουσιας αυτού 29. FA* ανεστη 30. Ax FA*.* εξελειπεν ... και καθιστανται ... Ax FA δυνασται ... FA και εγεννηθησαν 31. διωκ. εις απαντην ... FA* απαγγελων 32. FA* της διαβασεις ... Ax FA ελημψθησαν ... Ax FA συστηματα ... αυτου ενεπρησθησαν ... FA* ανδρ. αυτοι 33. FA* βασιλεων ... Ax FA αλοηθησεται 34. ως δρακ. cum antecdd. conjg. 35. FA εχθροι pro μοχθοι ... FA* ερει και κατοικ. ... *.* επι ιερουσ. pro ερει ιερ. 36. om και εκδ. τ. εκδ. σου ... FA εξαρ pro ξηρανω ... Ax FA γην pro πηγην 38. Ax FA om οτι ... ως λε. εξηγ. αμα 39. FA οπως καρωσιν ... υπνωσουσιν ... FA* om και υπνωσωσιν usque εξεγερωσιν 40. om και prim. ... FA* καταβιβασω (41. FA* πως εαληκεν) 43. Ax FA om ως ... FA εν αυτη ουδεις ... FA καταλυση 44. FA* εκοισω ... ετι προς αυτην 49. FA και παντα τα εβνη pro τραυμ. π. τ. γης 50. om και prius ... FA* ιστασθ. εις γην μακροθεν ... FA αναβατω ... καρδ. ημων 51. FA* ονιδισμ. υμων 52. FA δια τουτο ταδε λεγει κυρ. ιδου ημ. ερχ. και εκδ. τα 53. Ax FA*.* οχυρ. υψος ισχυος (FA* υψη ισχυει) αυτης ... Ax FA εξολοθρευοντες

54 55⁵⁴ φωνὴ κραυγῆς ἐν Βαβυλῶνι, καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων, ⁵⁵ ὅτι ἐξω-
 56 λῶσιν κύριος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀπώλεσεν ἀπ' αὐτῆς φωνὴν μεγάλην ἤχου-
 56 σαν ὡς ὕδατα πολλά, ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φωνὴν αὐτῆς. ⁵⁶ ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυ-
 λῶνα ταλαιπωρία, ἐάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, ἐπτόχεται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι ὁ
 57 θεὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτοῖς. ⁵⁷ κύριος ἀνταποδίδωσι καὶ μεθύσει μέθη τοὺς ἡγε-
 58 μόνους αὐτῆς καὶ τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στρατηγούς αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεὺς,
 58 κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. ⁵⁸ τάδε λέγει κύριος Τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλα-
 τύνῃ, κατασκαπτόμενον κατασκαφήσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμυ-
 ρισθήσονται, καὶ οὐ κοπιήσουσι λαοὶ εἰς κενόν, καὶ ἔσται ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.
 59 ⁵⁹ Ὁ ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΝΕΤΕΙΛΑΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΤΩ ΠΡΟΦΗΤΗ
 εἰπεῖν τῷ Σαραίᾳ νιῷ Νηρείου υἱοῦ Μασσαίου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδι-
 κίου βασιλέως Ἰουδα εἰς Βαβυλῶνα, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας
 60 αὐτοῦ, καὶ Σαραίας ἄρχων δώρων. ⁶⁰ καὶ ἔγραψεν Ἰερემίας πάντα τὰ κακὰ
 ἃ ἦξει ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐν βιβλίῳ, πάντας τοὺς λόγους τούτους τοὺς γεγραμ-
 61 μένους ἐπὶ Βαβυλῶνα. ⁶¹ καὶ εἶπεν Ἰερემίας πρὸς Σαραίαν Ὅταν ἔλθῃς εἰς
 62 Βαβυλῶνα, καὶ ὕψη καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους, ⁶² καὶ ἔρεῖς
 Κύριε κύριε, σὺ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν καὶ
 τοῦ μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι ἀφαν-
 63 σμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. ⁶³ καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βι-
 βλίον τοῦτο, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὸ λίθον καὶ ῥίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ ἁγίου
 64 Εὐφράτου, ⁶⁴ καὶ ἔρεῖς Οὕτως καταδύσεται Βαβυλὼν, καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ 18, 21.
 προσώπου τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτήν.

XXIX.

(Graece 29, 1 — 7. = Hebraice 47, 1 — 7.)
 — 29, 7 — 22 = — 49, 7 — 22.
 — 36. = 29.)

2 ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΦΥΛΟΥΣ. ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΚΥΡΙΟΣ Ἰδοὺ ὕδατα
 ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσται εἰς χειμάρρουν κατακλύζοντα, καὶ κατακλύσει
 γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· καὶ κε-
 3 ράξονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
 3 ἀπὸ φωνῆς ὀρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὀπλῶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σει-
 σμοῦ τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ, ἤχου τροχῶν αὐτοῦ. οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες ἐφ'
 4 υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπερχομένῃ τοῦ
 ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἀφανιῶ τὴν Τύρον καὶ τὴν Σειδῶνα
 καὶ πάντας τοὺς καταλοιπούς τῆς βοηθείας αὐτῶν, ὅτι ἐξολοθρεῦσει κύριος
 5 τοὺς καταλοιπούς τῶν νήσων. ἔχει φαλάκρωμα ἐπὶ Γάζαν, ἀπερρίφη Ἀσκά-

54. FA* κραυγῆς ... εκ γῆς 55. Ax FA ἐξωλεθρευσεν 56. FA* ἐάλω-
 καν ... FA* ὅτι θεός ... FA* ἀνταποδιδων αυτοις (sed* om αυτοις
⁵⁷ κυρ. ανταποδ.) 57. ανταποδ. αυτη την ανταποδοσιν ... om και τ. στρα-
 τηγ. αυτ. 59. FA* ο κυριος ... FA* om υιω νηρειου ... Ax FA* νηριου
 ... μασσαίου, FA* μαχαιου ... *οτι επορ. ... εν τω τεταρτ. ετει ... FA
 σαρεας 60. ιηρεμιας ... Ax FA εν βιβλ. ενι ... λογους τους ενγεγραμμ.
 64. FA* om κ. ειπ. ιερ. (*ιηρεμιας) πρ. σ. usque βαβυλωνα 62. FA om
 κυριε allerum ... FA* om του prius ... Ax FA ἐξολεθρευσαι (FA ἐξωλ.)
 ... FA* εν αυτοις 63. Ax FA παυση αναγινωσκων ... επιθησεις (*-σει)
 αυτω ... FA επιρηψεις ... FA εις το μεσον 64. om και secundum
 XXIX. 1. ed. rom. επι τ. αλλοφ. cum seqq. conijg., non item Ax FA
 2. Ax FA* αναβεννει ... FA* βορραν ... χιμαρρουν, FA* χιμαρρον ... FA*
 πολις ... τους ενοικουντας ... FA* κραξονται ... αλαλαξονται παντες 3.
 FA* οπλων και των ... FA τροχου ... και ηχου των τροχων ... FA* εστρε-
 ψαν ... επι υιους 4. Ax FA ερχομενη ... Ax FA σιδωνα ... Ax FA ἐξο-
 λεθρ. (FA ἐξωλ.) ... τας καταλοιπους τ. ν. 5. Ax FA απεριφη

λων καὶ οἱ καταλοιποὶ Ἐνακίμ. ⁶ ὥς τίνος κόψεις ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου; ⁶ ὥς τίνος οὐχ ἡσυχάσεις; ἀποκατάστην εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι καὶ ἐπάρῃτη. ⁷ πῶς ἡσυχάσεις; καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκάλωνα καὶ ⁷ ἐπὶ τὰς παραβάλασσούς, ἐπὶ τὰς καταλοιπούς ἐπεγεράνηναι. ⁸ (49, 7) ΤΗ (49, 7) 8 **ΙΔΟΥΜΑΙΑ**. τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἔστιν ἔτι σοφία ἐν Θαιμάν, ἀπώλετο βουλή ἐκ συνετῶν, ὥχτετο σοφία αὐτῶν, ⁹ ἠπατήσῃ ὁ τόπος αὐτῶν. βαβύ- ⁽⁸⁾ 9 νατε εἰς καθίσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν Δαιδάμ, ὅτι δύσκολα ἐποίησεν. ἤγαγον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ ὃ ἐπεσκεψάμεν ἐπ' αὐτόν, ¹⁰ ὅτι τρυγῆται ἡλθον οἱ οὐ ⁽⁹⁾ 10 καταλείψουσὶ σοι κατάλειμμα· ὥς κλέπται ἐν νυκτὶ ἐπιλήσουσι χεῖρα αὐτῶν, ¹¹ ὅτι ἐγὼ κατέστυρα τὸν Ἡσαῦ, ἀνεκάλυφα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι ⁽¹⁰⁾ 11 οὐ μὴ δύνωνται· ὥλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ γείτονός μου, καὶ οὐκ ἔστιν ¹² ὑπολείπεσθαι ὄρφανόν σου ἵνα ζήσῃται· καὶ ἐγὼ ζήσομαι, καὶ ⁽¹¹⁾ 12 αἱ χῆραι ἐπ' ἐμέ πεποιῇσιν. ¹³ ὅτι τάδε εἶπε κύριος Οἷς οὐκ ἦν νόμος ⁽¹²⁾ 13 πιεῖν τὸ ποτήριον, ἔπειον· καὶ οὐκ ἀβωωμένη οὐ μὴ ἀβωωθῇς, ¹⁴ ὅτι κατ' ⁽¹³⁾ 14 ἔμμαντοῦ ὥμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἄβατον καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς κατάρτασιν ἔσῃ ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς αἰῶνα. ¹⁵ ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου, καὶ ἀγγέλους εἰς ἔβνη ἀπέστειλεν ⁽¹⁴⁾ 15 Συναχῆτε καὶ παραγένεσθε εἰς αὐτήν, ἀνάστητε εἰς πόλεμον. ¹⁶ μικρὸν ⁽¹⁵⁾ 16 ἔδωκά σε ἐν ἔθνεσιν, εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις. ¹⁷ ἡ παιγνία σου ⁽¹⁶⁾ 17 ἐνεχείρησέ σοι, ἱταμία καρδίας σου κατέλυσε τρυμακιάς πετρῶν, συνέλαβεν ἰσχὺν βουνοῦ ὑψηλοῦ· ὅτι ὑψωσεν ὥσπερ ἄετος νοσσίαν αὐτοῦ, ἐκείθεν κατέβη σε. ¹⁸ καὶ ἔσται ἡ Ἰδουμαία εἰς ἄβατον, πᾶς ὁ παραπορευόμενος ⁽¹⁷⁾ 18 ἐπ' αὐτήν συριεῖ. ¹⁹ ὥσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ ⁽¹⁸⁾ 19 πόλικοι αὐτῆς, εἶπε κύριος παντοκράτωρ, οὐ μὴ καθίσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ²⁰ Ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ⁽¹⁹⁾ 20 ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου εἰς τόπον Αἰθᾶμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ' αὐτήν ἐπιστήσατε. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγὼ; καὶ τίς ἀντιστήσεται μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου; ²¹ διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλήν κυρίου ἣν ἐβουλεύσατο ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, ⁽²⁰⁾ 21 καὶ λογισμὸν αὐτοῦ ὃν ἐλογίσασατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαιμάν, ἐάν μὴ συμψηφίσῃ τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, ἐάν μὴ ἀβατωῇ ἐπ' αὐτοὺς κατάλυσις αὐτῶν, ²² ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐφοβήσῃ ἡ γῆ, καὶ κραυγῇ ⁽²¹⁾ 22 θαλάσσης οὐκ ἠκούσῃ. ²³ Ἰδοὺ ὥσπερ ἄετὸς ὄψεται καὶ ἐκτενέι τὰς πτε- ⁽²²⁾ 23 ρυγὰς ἐπ' ὀχυρώματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ἰδουμαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὥς καρδία γυναϊκὸς ὠδινούσης.

5. και τα καταλοιπα ... Αχ FA ενακειμ. 6. om του ... ουκ ησυχ.,

FA ου μη ησυχ. 7. ησυχασεις ... FA και οτ κυριος 8. FA* τη ιουμεια (sic) ... FA δεμαν 9. FA om ο ... βαβ. εαυτοις εις καθισιν ... Αχ FA δαιδαν ... επεσκ. αυτον, FA επεσκ. επ αυτην 10. ηλθ. σοι ου καταλ. σοι καταλειμματα ωςπερ ... FA* om ου ... FA καταλειμμα ... Αχ FA χειρας 11. οτι ε. κατηραυνησα ... FA* ανακαλυψα τε κρ. ... FA* αδελφ. σου ... αυτ. και γιτνοσ αυτου 12. Αχ FA* υπολειπεσθαι ... Αχ FA ζησεται ... FA om αι 13. λεγει ... FA* πιν ... Αχ αβωουμενη, FA αβωωμενη ... Αχ FA αβωωθης ... in fine add οτι πινων πιεσαι 14. om οτι prius ... Αχ FA καταραν ... εις τον αιωνα 15. FA* συναχθηται κ. παραγενεσθαι 16. ιδου μικρον δεδωκα ... και ευκαταφρονητον 17. οτι εαν υψωσεις ... νοσσιαν σου, FA νοσσ. εαυτου 18. FA* ιουμαια (sic) 19. FA καθιση, Αχ κατοικησει ... FA ενοικησει, Αχ καβειση 20. FA* εκ του υδατος pro εκ μεσ. τ. ιορδ. ... εις τον τοπον ηθαμ ... FA επ (*om) αυτης ... επιστησεται ... FA ουτ. ο ποιμην 21. συμψηφισωσιν, FA συνωσιν ... επ αυτη, FA επ αυτην (*-της) 22. εισιζη η γη ... FA* κραυη ... κραυγη σου εν θαλασση ηκουσθη

XXX.

(Graece 30, 4 - 5. 6 - 44. 42 - 46. = Hebraice 49, 4 - 5. 28 - 33. 23 - 27.)
 — 37. = — 30.

- ΤΟΙΣ ΥΙΟΙΣ ΑΜΜΩΝ. οὕτως εἶπε κύριος Μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν Ἰσραὴλ, ἢ παραληφόμενοι οὐκ ἔστιν αὐτοῖς; διὰ τί παρέλαβε Μελχὶλ τὴν Γαλαὰδ, καὶ
 2 ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει; ² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ Ῥαββὰδ θόρυβον πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ
 3 παραλήφεται Ἰσραὴλ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. ³ ἀλλάλαξον Ἑσεβὼν, ὅτι ᾤλετο Γαῖ. κεκραῖξτε θυγατέρες Ῥαββὰδ, περιζώσασθε σάκκους καὶ κόψασθε, ὅτι Μελ-
 4 χὶλ βαδίζει ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. ⁴ τί ἀγαλλιάσθε ἐν τοῖς πεδίοις Ἐνακειμ; θυγατερ Ἰταμίλας, ἡ πεποῖνυῖα ἐπὶ θη-
 5 σαυροῖς, ἡ λέγουσα Τίς εἰσελεύσεται ἐπ' ἐμέ; ⁵ ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ σέ, εἶπε κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς περιόκου σου, καὶ διασπαρήσεσθε ἑκαστος
 6 (49, 28.) εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ συνάγων. ⁶ (49, 28.) ΤΗ ΚΗΔΑΡ ΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ, ΗΝ ΕΠΙΤΑΞΕ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣ ΟΡ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ. οὕτως εἶπε κύριος Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ
 7 (29) Κηδάρ, καὶ πλησατε τοὺς υἱοὺς Κεδέμ. ⁷ σκηνὰς αὐτῶν καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν λήψονται ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκευὴ αὐτῶν καὶ καμὴλῶσι αὐτῶν λήψονται ἑαυτοῖς· καὶ καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυκλόθεν.
 8 (30) ⁸ φεύγετε, λίαν ἐμβαδύνατε εἰς κἀτίσιν κατῆμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, ὅτι ἐξού- λεύσατο ἐφ' ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλὴν καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν.
 9 (31) ⁹ ἀνάστηθι καὶ ἀνάβηθι ἐπ' ἔθνος εὐστατοῦν κατῆμενον εἰς ἀναφυχὴν, ¹⁰ οἷς οὐκ εἰσὶ θύραι, οὐ βάλανοι, οὐ μοχλοί, μόνοι καταλύουσι. ¹⁰ καὶ ἔσονται κάμηλοι αὐτῶν εἰς προνομήν καὶ πληθὸς κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν, καὶ λικμησώ αὐτοὺς παντὶ πνεύματι κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν, ἐκ
 11 (33) παντὸς πέραν αὐτῶν οἷσιν τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπε κύριος. ¹¹ καὶ ἔσται ἡ αὐλὴ διατριβῆς στρουθῶν καὶ ἄβατος ἕως αἰῶνος, οὐ μὴ κατῆλθῃ ἐκεῖ ἄν-
 12 (23) θρωπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ¹² ΤΗ ΔΑΜΑΣΚΩ. κατησχύνθη Ἡμὰδ καὶ Ἀρφαδ, ὅτι ἤκουσαν ἀκοὴν πονηράν, ἐξέστησαν, ἐθυ-
 13 (24) μώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνωνται. ¹³ ἐξελύθη Δαμασκός, ἀπε-
 14 (25) στράφη εἰς φυγὴν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῆς. ¹⁴ πῶς οὐχὶ ἐγκατέλειπεν

XXX. 4. ed. rom. τ. υ. αμμων cum seqq. conjg., non item Ax FA ... Ax FA παραληψόμενος ... εν αυτοις ... Ax FA διοτι παρελ. ... ενοι-
 ... 2. FA* ραβαδ ... θορ. πολεμου ... FA και απωλιαν ... Ax FA οι βω-
 μοι ... FA* κατακαυθησεται ... Ax FA παραλημφεται ... FA* ιερουσαλημ
 pro isr. 3. Ax FA και pro γαῖ ... FA* κραξεται ... FA ρεββαδ ... Ax
 FA post σακκους add επιλημπτεινσασθαι (Ax - ευεσθαι) ... επι μελχομ οτι
 ... Ax FA εν αποικια βαδιεται (FA* βαδιει) ... FA και οι ιερεις 4. Ax
 FA* οτι (FA* αι) pro τι ... αγαλλιαση, FA αγαλλιασι (*-σει) ... FA
 om ενακειμ, * supplet σου, * rursus delet ... Ax FA θυγατερ ... επι
 τοις θησαυροις αυτης, FA επι θησαυρους αυτης ... FA* ουδεις pro τις 5.
 FA* απασης pro απο πασης ... παροικου ... FA* om και prius ... Ax
 FA εις προσωπον ... ουκ εσται 6. FA om τη sec. ... ο βασιλευς ... ed.
 rom. τη κηδαρ etc. cum ουτως ειπε conjg., non Ax FA ... FA* om και
 αναβητε 7. FA και προβατα ... Ax FA λημψονται his ... καμηλ. εαυτων
 ... αυτοις· και καλεσατε αυτοους 8. εβαδυνατε, FA εβαδυνας ... εις κατῆ-
 σιν ... FA* εν τη αυλη οτι εν τη αυλη ... ελογ. εφ υμας λογισμ. 9. επι
 εθνος ... ουδε βαλανοι 10. οι καμηλοι ... κεκραμενους ... μερους pro
 περαν 12. FA ημαρ και αρφαδ (*- αφ.) ... FA πονηρ. ακοην ηκουσαν
 ... FA* ηθυμωθησαν, Ax εκοιμηθησαν 14. εγκατελειπον

πόλιν ἐμήν, κώμην ἡγάπησαν; ¹⁵ διὰ τοῦτο πεσοῦνται νεανίσκοι ἐν πλα- ⁽²⁶⁾ 15
τείαις σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ σου πεσοῦνται, φησὶ κύριος,
¹⁶ καὶ καύσω πῦρ ἐν τείχει Δαμασκού καὶ καταφάγεται ἄμφοδα· υἱὸς Ἄδερ. ⁽²⁷⁾ 16

XXXI.

(Graece 31. = Hebraice 48.)
— 38. = — 31.)

ΤΗ ΜΩΑΒ. οὕτως εἶπε κύριος Οὐαὶ ἐπὶ Ναβαῦ, ὅτι ὤλετο· ἐλήφθη
Καριαδέμ, ἡσχύνθη Ἀμαῖ καὶ Ἀγά. ² οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία Μωάβ, γαυ- 2
ρίαμα ἐν Ἑσεβόν· ἐλογίσατο ἐπ' αὐτὴν κακὰ· ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους,
καὶ παῦσιν παύσεται. ὅπισθ' ἐν σου βαδιεῖται μάχαιρα, ³ ὅτι φωνὴ κεκραγέ- 3
των ἐξ Ὠρωναίμ, Ὡλεθρον καὶ σύντριμμα μέγα, ⁴ συνετρίβη Μωάβ. ἀναγγέ- 4
λατε εἰς Ζογόρα, ⁵ ὅτι ἐπλήσθη Ἀλώθ ἐν κλαυθμῷ. ἀναβήσεται κλαίων ἐν 5
ὁδῷ Ὠρωναίμ, κραυγὴν συντρίμματος ἠκούσατε, ⁶ φεύγετε καὶ σώσατε τὰς 6
ψυχὰς ὑμῶν, καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ. ⁷ ἑπειδὴ ἐπεποιθεῖς 7
ἐν ὀχυρώματί σου, καὶ οὐ συλληφθήσῃ· καὶ ἐξελεύσεται Χαμὼς ἐν ἀποικίᾳ,
καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. ⁸ καὶ ἦξει ὀλεθρος ἐπὶ πᾶ- 8
σαν πόλιν, οὐ μὴ σωθῇ, καὶ ἀπολεῖται ὁ αὐλὼν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ
πεδινὴ, κατῶς εἶπε κύριος. ⁹ δότε σημεῖα τῇ Μωάβ, ὅτι ἀφῆ ἀφθήσεται, 9
καὶ πάσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβαντον ἔσονται· πόθεν ἔνοικος αὐτῇ; ¹⁰ ἐπι- 10
κατάρματος ὁ ποτὴν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς, ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ'
αἰμάτων. ¹¹ ἀνεπαύσατο Μωάβ ἐκ παιδαρίου, καὶ πεποιθὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ 11
αὐτοῦ· οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείων εἰς ἀγγεῖον, καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ὤχετο·
διὰ τοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ὁσμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλειπε. ¹² διὰ 12
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι αὐτοῦ ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀποστελῶ αὐτῷ κλινον-
τας, καὶ κλινουσὶν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσι καὶ τὰ κέρατα αὐ-
τοῦ συγκόψουσι, ¹³ καὶ καταισχυνθήσεται Μωάβ ἀπὸ Χαμὼς ὥσπερ κατη- 13
σχύνθη οἶκος Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιθὴλ ἐλπίδος αὐτῶν πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.
¹⁴ πῶς ἐρεῖτε Ἰσχυροὶ ἔσμεν, καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά; ¹⁵ ὤλετο 14 15
Μωάβ πόλις αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγὴν.
¹⁶ ἐγγὺς ἡμέρα Μωάβ ἐλθεῖν, καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα. ¹⁷ κινήσατε 16 17
αὐτῷ πάντες κυκλῶντες αὐτοῦ, πάντες ἐκδοτε ὄνομα αὐτοῦ· εἶπατε ἰδὼς συνε-
τρίβη βακτηρία εὐκλεῖς, ῥάβδος μεγαλώματος. ¹⁸ κατάρβησι ἀπὸ δόξης καὶ 18
κάθισον ἐν ὑγρασίᾳ κατημένη. Δαιβὼν ἐκτριβήσεται, ὅτι ὤλετο Μωάβ· ἀνέβη
εἰς σὲ λυμαινόμενος ὀχυρώμα σου. ¹⁹ ἐφ' ὁδοῦ στήθι καὶ ἔπαυσε κατημένη ἐν 19
Ἀρήρ, καὶ ἐρώτησον φεύγοντα καὶ σωζόμενον καὶ εἰπόν Τί ἐγένετο; ²⁰ κατη- 20

15. Ax FA πλαταιας ... om πεσουνται sec. XXXI. 4. ed. rom. τη
μωαβ cum seqq. conjg., non item Ax FA ... Ax FA ελημφθη ... Ax FA
καριαδαιμ ... Ax FA ησχυνθη αμαθ (FA om) το κραταυμα και ητητηνη
2. και γαρ ουκ εστιν ... Ax FA ιατρια ... εν μωαβ ... Ax FA αγουριαμα
... FA* om εν εσεβ. ελογισατο (*-σαντο) ... FA οπισω σου 3. FA*
φωνην ... FA κεκραγοντων ... FA ορωναιμ ... ολεθρος 4. ed. rom. μεγα.
4. συνετ. μωαβ, (contra Ax FA post μωαβ plene disting.) 5. αλωθς, FA*
αλεθ ... ed. rom. ορωναιμ (antea ωρωναιμ), FA* αρωναιμ (*-ορων.) ...
FA κραυην ... FA ηκουσα 6. ψυχας αυτων ... FA* θεσθε pro εσεσθε ...
ed. rom. ερημω, 7. Ax FA οχυρωμασιν ... om συ ... Ax FA συλλημ-
φθηση 8. και πολεις ου μη σωθη ... Ax FA εξολοθρευθησεται 9. σημειον
τω μωαβ ... αναφθησεται ... εσονται απο ενοικουντων αυτας. 11 FA*
επαυσατο ... Ax FA εξ αγγιου εις αγγιον ... FA* και απωκισμον (sic) ...
εκλειπει, FA*, εξελειπεν 12. om αυτου primum ... FA* κλινουσιν αυτο
13. καταισχυνη η οικος ... FA βεθηλ 17. κινήσατε αυτον, FA* om αυτω
18. FA* om καταβ. α. δοξ. και ... συγατηρ δαιβων εκτριβητε, FA* δεβων
εκτριβηται ... οχυρωματα 19. FA και (*om) εφιδε ... Ax FA αροηρ

σχύνῃ Μωάβ, ὅτι συνετρίβῃ· ὀλόλυξον καὶ κέκραξον, ἀνάγγειλον ἐν Ἀρῶν
 21 ὅτι ὦλετο Μωάβ, ²¹ καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς τὴν γῆν Μεισῶρ ἐπὶ Χελὼν καὶ
 22 Ῥεφὰς καὶ Μωφάς, ²² καὶ ἐπὶ Δαιβὼν καὶ ἐπὶ Ναβαὺ καὶ ἐπ' οἶκον Δαι-
 23 βλαζαίμ, ²³ καὶ ἐπὶ Καριαζαίμ καὶ ἐπ' οἶκον Γαιμῶλ καὶ ἐπ' οἶκον Μαῶν,
 24 ²⁴ καὶ ἐπὶ Καριῶν καὶ ἐπὶ Βοσὸρ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωάβ τὰς πόρρω
 25 καὶ τὰς ἐγγύς. ²⁵ κατεάχθη κέρας Μωάβ, καὶ τὸ ἐπίχειρον αὐτοῦ συνετρίβῃ.
 26 ²⁶ μεθύσατε αὐτόν, ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνῃ· καὶ ἐπικρούσει Μωάβ ἐν
 27 χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. ²⁷ καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμὸν
 28 ἦν σοι Ἰσραὴλ καὶ ἐν κλοπαῖς σου εὐρέθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν. ²⁸ κατέλειπον
 τὰς πόλεις καὶ ὤκησαν ἐν πέτραις οἱ κατοικοῦντες Μωάβ· ἐγενήθησαν ὥσπερ
 29 περιστέραὶ νοσσεύουσαι ἐν πέτραις στόματι βοδύνου. ²⁹ καὶ ἤκουσα ὕβριν
 Μωάβ, ὕβρισε λίαν ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερφηανίαν αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη ἡ καρ-
 30 δία αὐτοῦ, ³⁰ ἐγὼ δὲ ἔγνων ἔργα αὐτοῦ· οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτῷ οὐχ οὕτως
 31 ἐποίησε; ³¹ διὰ τοῦτο ἐπὶ Μωάβ ὀλολύζετε πάντοθεν· βοήσατε ἐπ' ἄνδρας
 32 κειράδας αὐχοῦ. ³² ὡς κλαυθμὸν Ἰαζήρ ἀποκλαύσομαι σοι ἄμπελος Ἀσε-
 ρημα· κλήματά σου διήλθε βάλασσαν, πόλις Ἰαζήρ ἦψαντο, ἐπὶ ὀπώραν σου
 33 ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὄλεθρος ἐπέπεσε. ³³ συνεψήθη χαρμὸς ἡ καὶ εὐφροσύνη
 ἐκ τῆς Μωαβίτιδος, καὶ οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου· πρῶτ' οὐκ ἐπάτησαν, οὐδὲ
 34 δειλὴς οὐκ ἐποίησαν αἶδε. ³⁴ ἀπὸ κραυγῆς Ἑσεβὼν ἕως Αἰτάμ αἱ πόλεις
 αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν ἀπὸ Ζογὸρ ἕως Ὁρωναίμ καὶ ἀγγελίαν Σαλα-
 35 αῖμ, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ Νεβρεῖν εἰς κατάνυμα ἔσται. ³⁵ καὶ ἀπολὼν τὸν Μωάβ,
 36 φησὶ κύριος, ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ θυμῶντα θεοῖς αὐτοῦ. ³⁶ διὰ
 τοῦτο καρδίᾳ τοῦ Μωάβ ὥσπερ αὐλοὶ βομβήσουσι, καρδίᾳ μου ἐπ' ἀνθρώ-
 37 πους κειράδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει· διὰ τοῦτο ἃ περιεποιήσατο ἀπώλετο
 ἀπὸ ἀνθρώπου. ³⁷ πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρηθήσονται, καὶ πᾶς πῶ-
 γων ξυρηθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται, καὶ ἐπὶ πάσης ὀσφύος σάκκος.
 38 ³⁸ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωματίων Μωάβ καὶ ἐπὶ ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ὅτι
 39 συνέτριψα, φησὶ κύριος, ὡς ἀγγεῖον οὐ οὐκ ἔστι χρεῖα αὐτοῦ. ³⁹ πῶς κατήλ-
 λαξε; πῶς ἔστρεψε νῶτον Μωάβ; ἤσχύνθη, καὶ ἐγένετο Μωάβ εἰς γέλωτα
 40 41 καὶ ἐγκότῃμα πᾶσι τοῖς κύκλῳ αὐτῆς. ⁴⁰ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος ⁴¹ Ἐληφθή

20. αερνων 21. FA εις γην ... Ax FA του μισωρ ... και επι ρεφας
 x. μωφας, FA* και επι ραφας, *. x. e. ρασας και επι νωφας 22. FA
 δεβων ... Ax FA δεβλαζαίμ. 23. FA καριαζεν ... x. επι οικον γαιμωλα,
 FA* om και επ οι. γαιμωλ, *. supplet x. επ οικον γαιμωαβ ... FA* μαωζ,
 . γαμων 24. FA om πασας 27. και μη εις γελ. σοι ... Ax FA ισραηλ,
 ει εν κλ. 28. Ax FA*. κατελειπον ... εν πετρ. οικουντες μωαβ ... ως
 περιστεραι ε (αι?) νοσσεουσai εν π. βοδ. στομ. 29. Ax FA *. om και
 primum ... σφοδρα και υβρ., FA*. λιαν και υβρ. 30. τα εργα ... Ax FA
 ικαν. αυτου 31. κιδαραι, FA κιδαραι 32. om σοι ... FA* ωσερφημος, *.
 ωσερφημα ... Ax FA *. πολεις ... και επι τρυγητ. ... επεσεν, FA ενεπεσαν
 33. συνεψηθη ... FA *. χαρμονη ... FA μωαβειτιδος ... επατηθησαν, FA*
 επατησας ... ed. rom. αι δε ³¹ απο (etiam Ax FA*. ante αιδε interp-
 pungunt) 34. FA* επι κραυγης ... FA ως (*. εως) εγαβ πολεις (*. αι
 πολεις) ... εως ελεαλη και εως ιασσα pro εως αιταμ ... ed. rom. ωρω-
 ναίμ (item FA*. cf. ad vv. 3. 5. ... FA* om και αγγ. Σαλ. οτι, *.
 supplet x. αγγ. εις σαλιστα. οτι, Ax x. αγγελια σαλιστα. οτι ... εβριμ, FA
 νεβριμ ... FA ερημος αιτε εις κατακ. εστ. 35. αναβεννοντα (FA*-βε-
 νοντα) επι μωαβ 36. FA* της μωαβ ... και καρδια μου ... κειδαρεις,
 FA* κιδαρ, *. κιδαραι 37. Ax FA ξηρησονται ... FA* παν πωγων 38.
 Ax FA επι πλαταιαις ... FA* συνεστρεψα, *. συνετρ. τον μωαβ, item Ax
 τον μωαβ post κυριοι add ... αγγιον 39. FA* ab μωαβ ad μωαβ transilit
 ... Ax FA ενκοτῃμα ... *. κυκλω αυτου 41. Ax FA ελημφθη

Καριώτ, καὶ τὰ ὀχυρώματα συνελήφθη, ⁴² καὶ ἀπολείται Μωάβ ἀπὸ ὄχλου, ⁴² ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνθη. ⁴³ παγίς καὶ φόβος καὶ βόθυνος ἐπὶ σὲ κα- ⁴³ θήμενος Μωάβ. ⁴⁴ ὁ φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου ἐμπεσεῖται εἰς τὸν ⁴⁴ βόθυνον· καὶ ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου, καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ παγίδι· ὅτι ἐπάξω ταῦτα ἐπὶ Μωάβ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XXXII.

(Graece 32, 1 - 24. = Hebraice 25, 15 - 38.)
(— 39. = — 32.)

*Apoc. 14, 8. 18, 3. (25, 15.) Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Λάβε τὸ ποτήριον τοῦ ¹ οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου, καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ² ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς, ² καὶ πίνονται καὶ ἐξεμουνοῦνται, καὶ ⁽¹⁶⁾ ³ ἐκμανθήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον αὐτῶν. ³ καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη ⁽¹⁷⁾ ³ πρὸς ἃ ἀπέστείλέ με κύριος πρὸς αὐτά, ⁴ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πό- ⁽¹⁸⁾ ⁴ λεις Ἰούδα καὶ βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ θείναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς συριγμόν, ⁵ καὶ τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἴ- ⁽¹⁹⁾ ⁵ γύπτου καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ ⁶ καὶ πάντα ⁽²⁰⁾ ⁶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλ- λοφύλων καὶ τὴν Ἀσκαλῶνα καὶ τὴν Γάζαν καὶ τὴν Ἀκκάρων, καὶ τὸ ἐπί- λοιπον Ἀζῶτου, ⁷ καὶ τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Μωαβίτιν καὶ τοὺς υἱοὺς ⁽²¹⁾ ⁷ Ἀμμὼν, ⁸ καὶ βασιλεῖς Τύρου καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος καὶ βασιλεῖς τοὺς ⁽²²⁾ ⁸ ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης, ⁹ καὶ τὴν Δαϊδαν καὶ τὴν Θαιμὰν καὶ τὴν ⁽²³⁾ ⁹ Ῥῶς καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ πάντας τοὺς ⁽²⁴⁾ ¹⁰ συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ¹¹ καὶ πάντας βασιλεῖς Αἰλὰμ ⁽²⁵⁾ ¹¹ καὶ πάντας βασιλεῖς Περσῶν, ¹² καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς ⁽²⁶⁾ ¹² πόρρω καὶ τοὺς ἐγγύς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάσας βασι- λείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. ¹³ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος ⁽²⁷⁾ ¹³ παντοκράτωρ Πιετε, μεθύσθητε, καὶ ἐξεμέσετε καὶ πεσεῖσθε, καὶ οὐ μὴ ἀνα- στήτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον ὑμῶν. ¹⁴ καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλυνται δεῦξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρὸς σου ⁽²⁸⁾ ¹⁴ ὥστε πιεῖν, καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Πιόντες πλέσθε, ¹⁵ ὅτι ἐν πόλει ⁽²⁹⁾ ¹⁵ ἐν ἣ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτὴν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς καθάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε, ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ πάντας τοὺς κα- θημένους ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁶ καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους ⁽³⁰⁾ ¹⁶

41. ακκαριωτ, FA ακκαρων ... Ax FA συνελημφθη 42. FA επι κυ- ριον 43. Ax FA* επι σοι, *επ εμε ... καθ. επι μωαβ 44. FA* ο φευων απο προσω φοβου (sic) ... FA ενπες. ... FA* αναβενων ... βο- θυνον συλλημφθησεται, FA βοθυνου συλλημφθησεται ... διоти ... Ax FA επισκεψ. αυτης XXXII. 1. ante Ουτως add οσα επροφητευσεν ιερε- μιας επι παντα τα εθνη ... FA* om εκ χειρ. μου 2. FA om και πιον- ται ... Ax FA μανθησονται ... μαχαιρης 3. FA εκ χ. κυρ. το ποτηριον ... Ax FA κυρ. επ αυτα 4. FA* συρισμον 6. Ax FA συμμικτ. αυ- του ... παντων των αλλοφυλων ... FA αλλοφυλων την ... FA* ασκαλωναν ... FA* ακκαρω 7. FA μωαβειτιν 8. και παντας βασ. τυρου 9. FA δε- δαν ... FA* θεμαν, *θωμεαν ... FA* ρωθ ... FA παντα περικεκαρμενον 10. συμμικτ. αυτου τους 11. Ax* FA* om κ. π. βασ. αιλαμ (Ax** δαιδαν) 12. βασ. του απηλ., FA βασ. τους απο απηλ. ... πασας τας βασιλ., FA πασ. βασ. αυτου ... FA πασης της γης 13. Ax FA Πιετε και μεθ. ... Ax FA εξεμεσατε ... FA* αποστ. απο προσωπου υμων 14. *om σου 15. πολ. εφ η .. επ αυτης ... ερχομαι ... καλεσω ... Ax FA om παντας 16. τους λογους τουτους επ αυτ. (*om επ αυτ.)

τούτους, καὶ ἔρεῖς Κύριος ἀφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει
 φωνὴν αὐτοῦ, λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ οἶδε ὥσπερ τρυ-
 17 ⁽³¹⁾ γῶντες ἀποκριθήσονται. καὶ ἐπὶ καζημένους τὴν γῆν ἥκει ὀλεῖρος, ¹⁷ ἐπὶ
 μέρος τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσι· κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶ-
 18 ⁽³²⁾ σαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόξησαν εἰς μάχαιραν, λέγει κύριος. ¹⁸ οὕτως
 εἶπε κύριος Ἰδοὺ κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους ἐπὶ ἔθνος, καὶ λαίλαψ μεγάλη
 19 ⁽³³⁾ ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ¹⁹ καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου
 ἐν ἡμέρᾳ κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς· οὐ μὴ κατο-
 20 ⁽³⁴⁾ ρυγῶσιν εἰς κόπρια, ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται. ²⁰ ἀλαλάξατε ποιμένες,
 καὶ κεκραῖξατε καὶ κόπτεσθε οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ
 21 ⁽³⁵⁾ ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγὴν, καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί· ²¹ καὶ
 ἀπολείται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβά-
 22 ⁽³⁶⁾ των. ²² φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων, καὶ ἀλαλαγμὸς τῶν προβάτων καὶ
 23 ⁽³⁷⁾ τῶν κριῶν, ὅτι ὠλόθρευσε κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν, ²³ καὶ παύσεται
 24 ⁽³⁸⁾ τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου. ²⁴ ἐγκατέλι-
 πεν ὥσπερ λέων κατάλειμμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ
 προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.

XXXIII.

(Graece 33. = Hebraice 26.)
 — 40. = — 33.)

ΕΝ ΑΡΧΗ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΑ ΕΓΕΝΗΘΗ Ο
 2 ΛΟΓΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ Ὁὕτως εἶπε κύριος Στήθι ἐν αὐτῇ
 οἴκου κυρίου, καὶ χρηματιεῖς ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις
 προσκυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἅπαντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξά σοι χρηματί-
 3 ⁽³⁾ σαι αὐτοῖς, μὴ ἀφέλῃς ῥήμα. ³ ὥςδε ἀκούσονται καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος
 ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ
 λογίζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.
 4 ⁽⁴⁾ καὶ ἔρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν μὴ ἀκούσῃτέ μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς
 5 νομίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν, ⁵ εἰσακούειν τῶν λόγων τῶν
 παίδων μου τῶν προφητῶν οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὁρᾶν, καὶ ἀπέ-
 6 στείλα καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου, ⁶ καὶ δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥσπερ Σηλῶ,
 7 καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι πάσης τῆς γῆς. ⁷ καὶ
 ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἰερεμίου λα-
 8 λούντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ κυρίου. ⁸ καὶ ἐγένετο Ἰερεμίου παυσά-
 μένου λαλοῦντος πάντα ἃ συνέταξε κύριος αὐτῷ λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ
 9 συνελάβασαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων
 Ὁ θανάτῳ ἀποθάνῃ, ⁹ ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων Ὡςπερ Σηλῶ

46. ερεις αυτοις ... FA εφ υψηλου ... απο του τοπ. τουτου ... τρυ-
 γωτες ... επι παντας τους καζημ. επι τ. γ. εκει ολεθρ. 47. FA* επι με-
 ρους ... FA* κρινετε αυτους πρ. π. σαρκαν 48. Ax FA απο εθν. εις εθν.
 ... Ax FA λελαψ 49. FA* om και εως ε. μ. τ. γης ... κατορυξωσιν ...
 ed. rom. κατορυγ., εις κοπρ. επι 20. Ax FA κεκραξετε 21. FA απολει-
 σθαι 22. (FA* καυης pro κραυγ.) ... FA τ. κρ. και τ. προβ. ... Ax FA
 ωλεθρυσεν ... FA το βοσκημα 24. κατελειπεν με (sed με est), FA εν-
 κατελειπεν ... Ax FA καταλυμα ... om της prius XXXIII. (1. εγενη)
 2. πασι τ. ιουδαιοις ... FA ιουδ. τοις ερχ. ... Ax FA αυτοις χρηματισαι
 3. απο οδου αυτων 4. νομοις 5. λογ. μου και των ... FA* om των παιδ.
 μου, * supplet, * rursus delet ... Ax FA εισηκουσατε 6. Ax FA*
 σηλωμ ... την πολ. ταυτην 8. οσα συνεταξεν ... Ax FA αυτω κυριος ...
 FA παντι τω λαω λαλησαι ... FA* συνελαβον 9. FA επι τω ονοματι
 ... Ax FA σηλωμ

ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικούντων· καὶ ἐξεκκλησιασθήσῃ πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἱερεμίαν ἐν οἴκῳ κυρίου. ¹⁰ καὶ ἤκουσαν οἱ 10 ἄρχοντες Ἰούδα τὸν λόγον τούτου, καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις πύλης τῆς καινῆς. ¹¹ καὶ εἶπαν οἱ 11 ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ Κρίσις θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης κα-
θὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὡσὶν ὑμῶν. ¹² καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς τοὺς ἄρχοντας 12 καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων Κύριος ἀπέστειλέ με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τούτου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λόγους οὓς ἠκούσατε. ¹³ καὶ 13 νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς. ¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὥς συμφέρει καὶ ὥς βέλτιον 14 ὑμῖν. ¹⁵ ἀλλ' ἢ γνόντες γνώσεσθε ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με, αἷμα ἀθῶον διδοτε 15 ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέ με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν πάν-
τας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁶ καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς 16 ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφῆτας Οὐκ ἔστι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς. ¹⁷ καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ τῇ συνα- 17
γωγῇ τοῦ λαοῦ ¹⁸ Μιχαῖας ὁ Μωραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου βασι- 18
λέως Ἰούδα καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα Οὕτως εἶπε κύριος Σιών ὥς ἀγρὸς ἄροτριάσθεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς ἄβαντον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμῶ. ¹⁹ μὴ ἀνελὼν ἀνείλεν αὐτὸν Ἐζεκίας καὶ πᾶς Ἰούδα; 19
οὐχ ὅτι ἐφοβήσαν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου; καὶ ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχὰς ἡμῶν. ²⁰ καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων τῷ ὀνόματι 20
κυρίου, Οὐρίας υἱὸς Σαμαίου ἐκ Καραθιαρὶμ, καὶ ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους Ἱερεμίου. ²¹ καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακείμ 21
καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι αὐτόν· καὶ ἤκουσεν Οὐρίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. ²² καὶ ἐξαπέστειλεν 22
ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς Αἴγυπτον, ²³ καὶ ἐξηγάγosan αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ εἰσῆγάγο- 23
σαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἔρριψεν αὐ-
τὸν εἰς τὸ μνημεῖον υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ. ²⁴ πλήν χεὶρ Ἀχεικάμ υἱοῦ Σαφάν ἦν μετὰ 24
Ἱερεμίου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

XXXIV.

(Graece 34, 4 — 21. = Hebraice 27, 2 — 22.)
— 41. = — 34.

(27, 2.) Οὕτως εἶπε κύριος Ποίησον σεαυτῷ δεσμούς καὶ κλοιούς, καὶ περὶ 1
σου περὶ τὸν τράχηλόν σου, ² καὶ ἀποστείλεις αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Ἰδουμαίας (3) 2

9. ἐνοικούντων 40. FA* om oi ... των λογων τούτων ... πύλης κυ-
ριου της 44. FA* αρχοντας παντι 42. FA απεσταλχεν ... Ax FA τ. λογ.
τούτους ... FA om ους ηκουσ. 43. FA* om και τα εργ. υμων ... ακου-
σετε ... FA*.* κυριου του θεου ημων ... FA* ελ. προς υμας 45. FA*.*
οτι αιμα ... απεστειλεν 46. Ax FA ειπαν ... Ax FA omi προς secundum
... πρ. υμας 48. FA μιχεας ... λεγων Ουτως ... Ax FA σειων ... ιερ.
ως οπωροφυλακιον εσται ... ως αλσος 49. μη ανεραν ... ουχι οτι εφοβ.,
FA ουχι εφοβ. ... FA κυριον οτι ... προσωπου αυτου ... επι ψυχαις
20. επι τω ονοματι ... FA υι. μασεου ... καριαθιαρειμ, FA καριαθιαρειμ
... FA και κατα ... ιηρεμιου 23. και συνελαβοςαν αυτον κ. εξηγαγον α.
εκ. ... Ax FA εισηγαγον ... εν μαχαιρη ... FA εριψεν ... μνημειον 24.
αχειαμ ... ιηρεμιου ... Ax FA του μη ανελ. XXXIV. 4. Ax FA om
σεαυτω 2. FA* αποστελλεις ... Ax FA*.* πρ. τον βασ. ιδουμ.

καὶ πρὸς βασιλέα Μωάβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱὸν Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰούρου καὶ πρὸς βασιλέα Σιδωνος ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλήμ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα.
 3 ⁽¹⁾ καὶ συντάξεις αὐτοὺς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν Οὕτως εἶπε κύριος
 4 ⁽²⁾ ὁ θεὸς Ἰσραήλ, οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν ⁴ ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχειρῶ μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ
 5 ⁽⁶⁾ δώσω αὐτὴν ὡς ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου. ⁵ ἔδωκα τὴν γῆν τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ ἐρ-
 6 ⁽⁹⁾ γάζεσθαι αὐτῷ. ⁶ καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι ἐὰν μὴ ἐμβάλωσι τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος, ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ
 7 ⁽⁹⁾ ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπε κύριος, ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν καὶ τῶν ὀνεισιζομένων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμα-
 8 ⁽¹⁰⁾ κῶν ὑμῶν τῶν λεγόντων Οὐ μὴ ἐργάσησθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ⁸ ὅτι ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.
 9 ⁽¹¹⁾ καὶ τὸ ἔθνος ὃ ἐὰν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ἐργάσθῃ αὐτῷ, καὶ καταλείψῃ αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐ-
 10 ⁽¹²⁾ τοῦ, καὶ ἐργάται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει ἐν αὐτῇ. ¹⁰ καὶ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων Εἰσαγάγετε
 11 ⁽¹⁴⁾ τὸν τράχηλον ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ¹¹ ὅτι ἄδικα
 12 ⁽¹⁵⁾ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, ¹² ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶ κύριος, καὶ προφητεύουσι τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἄδικῳ πρὸς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς, καὶ ἀπο-
 13 ⁽¹⁶⁾ λείψετε ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες ὑμῖν ἐπ' ἄδικῳ ψευδῇ.
 14 ⁽¹⁷⁾ ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν λεγόντων Ἰδοὺ σκευὴ οἴκου κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα αὐ-
 15 ⁽¹⁸⁾ τοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. ¹⁴ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. ¹⁵ εἰ προφῆταί
 16 ⁽¹⁹⁾ εἴσι, καὶ εἰ ἔστι λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι, ¹⁶ ὅτι οὕ-
 17 ⁽²⁰⁾ τως εἶπε κύριος. καὶ τῶν ἐπιλοιπῶν σκευῶν, ¹⁷ ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς
 18 ⁽²²⁾ Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπάχισε τὸν Ἰεχονίαν ἐξ Ἱερουσαλήμ, ¹⁸ εἰς Βαβυλῶνα εἰςλευσεται, λέγει κύριος.

XXXV.

(Graece 35. = Hebraice 28.)

— 42. = — 35.)

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ εἶπέ μοι Ἀνανίας υἱὸς Ἀζῶρ ὁ ψευδοπροφήτης ἀπὸ Γαβρῶν ἐν οἴκῳ
 2 κυρίου κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων ² Οὕτως
 3 εἶπε κύριος Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. ³ ἔτι δύο ἔτη ἡμερῶν καὶ ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκευὴ οἴκου κυρίου

2. Ax FA πρὸς βασ. τυρου ... των ἀγγέλων ... FA απαντ. αυτω 3. ερεϊτε τοις κυριοις υμων 4. FA εν ισχυι ... FA ω αν δοξη 5. την γην πασαν ... FA om ναβουχοδονοσορ ... FA om δουλ. αυτω 6. όσοι αν μη ... υπο ζυγ. βασ. βαβ. και δουλευσωσιν αυτω ... Ax FA* εν μαχ. πεσουνται ... εως αν ... Ax FA* εκλειπωσιν 7. FA* και των λεγοντων 8. FA αυτοι ψευδη 9. όσοι αν εισαγαγωνσιν τον τρ. αυτων (postea εργασητε) ... FA* εργατ. εν αυτω 10. και εργαζεσθαι, FA και εργασεσθαι 12. FA προφητευουσιν ... επι τω ονοματι ... απολεσθαι υμας ... FA* απολεσθε υμεις 13. Ax (item FA videtur) υμιν usque toutw cum antecedd. conj. ... FA* μη ακουε ... προφητευοντ. υμ. ψευδη και λεγ. ... ειστρεφει 15. και ει προφ. εισ. και εστιν ... FA* νομος* κυριου 16. FA υπολοιπων 18. FA κυρ. ο θεος XXXV. 1. βασιλευντος σεδεκιου βασ. ι. εν τω πεμπτ. μηνι ... Ax FA ο απο γαβρων 2. FA om του 3. ετη δυο ... Ax FA ημερων εγω

⁴ καὶ Ἰερχονίαν καὶ τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλείως Βαβυ- 4
λῶνος. ⁵ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας πρὸς Ἀνανίαν κατ' ὀφθαλμούς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ 5
κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἱερέων τῶν ἐστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου, ⁶ καὶ εἶπεν 6
Ἰερεμίας Ἀληθῶς οὕτω ποιῆσαι κύριος, στήσαι τὸν λόγον σου ὃν σὺ προ-
φητεύεις, τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ
Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦτον. ⁷ πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ 7
λέγω εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὅσα παντὸς τοῦ λαοῦ ⁸ Οἱ προφῆται οἱ 8
γεγονότες πρότεροι μοῦ καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐπροφήτευ-
σαν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον. ⁹ ὁ προφήτης ὁ 9
προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλθόντος τοῦ λόγου γνώσκονται τὸν προφήτην ὃν ἀπέ-
στείλειεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. ¹⁰ καὶ ἔλαβεν Ἀνανίας ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ 10
λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου Ἰερεμίου καὶ συνέτριψεν αὐτούς. ¹¹ καὶ εἶ- 11
πεν Ἀνανίας κατ' ὀφθαλμούς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως
συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλείως Βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων τῶν ἐνῶν.
καὶ ὥχეთο Ἰερεμίας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 12
Ἰερεμίαν μετὰ τὸ συντρίψαι Ἀνανίαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ
λέγων ¹³ Βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς Ἀνανίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Κλοιοὺς 13
ξύλινους συνέτριψας, καὶ ποιήσω αὐτ' αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροὺς, ¹⁴ ὅτι οὕτως 14
εἶπε κύριος Ζυγὸν σιδηροῦν ἔθηκε ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐνῶν ἐρ-
γάζεσθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας τῷ Ἀνανίᾳ Οὐκ ἀπέ- 15
σταλκέ σε κύριος, καὶ πεποιθέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδίκῃ. ¹⁶ διὰ 16
τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς,
τούτῳ τῷ ἐνιαντῷ ἀποθανῇ. ¹⁷ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ. 17

XXXVI.

(Graece 36. = Hebraice 29.)
— 43. — 36.)

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστειλεν Ἰερεμίας ἐξ Ἱερουσαλήμ
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς
ψευδοπροφῆτας, ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ, καὶ πρὸς ἅπαντα
τὸν λαόν, ² ὕστερον ἐξελθόντος Ἰερχονίου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείας 2
καὶ τῶν εὐνούχων καὶ παντὸς ἐλευτέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ Ἱε-
ρουσαλήμ, ³ ἐν χειρὶ Ἐλεασάν υἱοῦ Σαφάν καὶ Γαμαρίου υἱοῦ Χελκίου, 3
ὃν ἀπέστειλε Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυ-
λῶνα, λέγων ⁴ Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν 4
ἀπώκισα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ ⁵ Οἰκοδομήσατε οἴκους καὶ κατοικήσατε, καὶ φυ- 5
τεύσατε παραδείσους καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν, ⁶ καὶ λάβετε γυναῖ- 6
κας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ λάβετε τοὺς υἱοὺς ὑμῶν
γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἀνδράσι, καὶ πληθύνεσθε καὶ μὴ
σμικρυνῆτε, ⁷ καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπώκισα ὑμᾶς ἐκεῖ, 7
καὶ προσεύξεσθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύριον, ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς εἰρήνη ὑμῖν.

4. και τον ιερχονιαν ... οτι συνετριψα τ. ζ. του 6. Ακ FA (*·?) ου-
τως ... FA ποιησι (*·-σει) ... στησαι κυριος 8. FA βασιλειας μεγαλης
11. FA om παντος ... FA τραχηλου 12. τραχ. ιερεμιου λεγων 13. βαδι-
σον 14. FA εργασασθαι 15. και συ πεποιθ. 16. FA *·· εξαποστελω ...
FA αποθανετε 17. εν τω εβδ. μηνι ... FA om εν XXXVI. 4. Ακ FA
προς παντα 3. ελεασαρ, FA ελεαζαρ 4. αποικισεν, FA απωκισεν ... εξ
ιερουσ. 5. Ακ FA οικιας (FA·-ιαν) ... FA και καταφυτευσατε ... Ακ FA
παραδισους ... φαγεσθε τ. κ. αυτου 6. FA τεκνοποιησασθε ... FA· a θυ-
γατερας ad θυγατερας transilit ... FA ανδρ. δοτε 7. προσευχεσθε, FA
προσευξασθε ... εν τη ειρ. αυτων εσται η ειρ. υμων ... FA οτι εν ιρηνη
(*·ειρηνη et add αυτων εσται ιρηνη) υμειν

8 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ἀναπεισέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν, καὶ μὴ ἀναπεισέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντιες ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνύπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιάζεσθε, ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. ¹⁰ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι Βαβυλῶνι ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπιστήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς τοῦ ἀποστρέφαι τὸν λαὸν ὑμῶν εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ¹¹ καὶ λογιῦμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ ¹² 13 δοῦναι ὑμῖν ταῦτα. ¹² καὶ προσεύξασθε πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν. ¹³ καὶ ἐκζητήσατέ με, καὶ εὐρήσατέ με· ὅτι ζητήσατέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ¹⁴ 15 ¹⁴ καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. ¹⁵ ὅτι εἶπατε Κατέστησεν ἡμῖν κύριος προφῆτας ἐν Βαβυλῶνι, ²¹ οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἀχιάβ καὶ ἐπὶ Σεδεκίαν Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν. ²² καὶ λήφονται ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ἰούδα ἐν Βαβυλῶνι λέγοντες Ποιήσαι σε κύριος ὡς Σεδεκίαν ἐποίησε καὶ ὡς Ἀχιάβ, ²³ οὓς ἀπετηγάνισε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρί, ²³ δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν, καὶ λόγον ἐχρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ μάρτυς, φησὶ ²⁴ 25 κύριος. ²⁴ καὶ πρὸς Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην ἔρεις ²⁵ Οὐκ ἀπέστείλά σε τῷ ²⁶ 26 ὀνόματί μου. καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μασαίου τὸν ἱερέα εἶπέ ²⁶ Κύριος ἔδωκέ σε ἱερέα ἀντὶ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ δώ- ²⁷ 27 σεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀποκλίσαι καὶ εἰς τὸν καταράκτιν. ²⁷ καὶ νῦν διὰ τί ²⁸ 28 συνελθοῦσθε Ἰερεμίαν τὸν ἐξ Ἀναθῶν τὸν προφητεύσαντα ὑμῖν; ²⁸ οὐ διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν; ὅτι διὰ τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέστειλε πρὸς ὑμᾶς εἰς Βαβυλῶνα λέγων Μακράν ἐστίν, οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε, καὶ ²⁹ 29 φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἀνέγνω Σοφονίας ³⁰ 30 τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὦτα Ἰερεμίου. ³⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν ³¹ 31 λέγων ³¹ Ἀπόστειλον πρὸς τὴν ἀποικίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην Ἐπειδὴ ἐπροφῆτευσεν ὑμῖν Σαμαίας καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέ- ³² 32 στείλα αὐτόν, καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκους, ³² διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαίαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν, οὐκ ὄψονται.

XXXVII.

(Graece 37. = Hebraice 30.)
— 44. = — 37.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ

2 ΕΠΙΕΙΝ ² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ λέγων Γράψον πάντας τοὺς ³ 3 λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σὲ ἐπὶ βιβλίου. ³ ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ

8. om. om. ... FA πεισέτωσαν sec. loco 10. FA* om. om. ... Ax FA του τον λα. υ. αποστρ. 13. εκζητησετε, FA ζητησετε ... FA om και ευρ. με ο. ζη. με ... όταν pro om. ζητ. με ... om umων 15. υμιν κυρ. προφητην 22. Ax FA λημψονται ... επ αυτων ... FA* αποκρισει pro αποικια ... FA* απεστησανεισεν 23. FA*.* εν ιερουσαλημ ... καγω μαρτυς 24. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. eliam Ax) 25. FA om και ... μασσαιου, FA μασεου ... ειπεν, FA ειπεν (cum κυριος seq. conj.) 26. Ax FA αποκλησισμα 27. FA ελοιδωρησατε 28. FA* om ου, Ax om. ... Ax FA om om. om. δια τ. μ. τ. απεστ. 31. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. eliam Ax) et σαμεας ... καγω ... Ax FA επ αδικω 32. FA σαμεαν ... FA αυτω ανθρωπος ... εμμεσω ... FA* τω ειδιν XXXVII. 1. γεναμενος 2. ους εγω

κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ἰσραὴλ καὶ Ἰουδα, εἶπε κύριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς. ⁴ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΟΥΣ ΕΛΑΛΗΣΕ ὁ ΚΥΡΙΟΣ ΕΠΙ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΙΟΥΔΑ. ⁵οὕτως εἶπε κύριος Φωνὴν φόβου ὃ ἀκούσεσθε· φόβος, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη. ⁶ἑρωτήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν ὄρσεν; καὶ περὶ φόβου ἐν ᾧ κατέξουσιν ὀσφύν καὶ σωτηρίαν; διότι ἐώρακα πάντα ἄνθρωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἐστράφησαν πρόσωπα εἰς ἑκτερον. ⁷ὅτι ἐγενήθη μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκένη καὶ οὐκ ἔστι τοιαύτη, καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ Ἰακώβ, ⁸καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπε κύριος, συντρίψω τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαβρῆξω, καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἔτι ἄλλοις, ⁹καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ τὸν Δαυὶδ βασιλεῖα αὐτῶν ἀναστήσω αὐτοῖς. ¹²οὕτως εἶπε κύριος Ἀνέστησα σύντριμμα, ἀλγυρὰ ἡ πληγὴ σου, ¹³οὐκ ἔστι κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγυρὸν ἰατρεύσης, ὠφέλειά σοι οὐκ ἔστι. ¹⁴πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάζοντό σου, οὐ μὴ ἐπερωτήσωσιν· ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε, παιδεῖαν στερεάν, ἐπὶ πάσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου. ¹⁶διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ σου κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται· ἐπὶ πληγῶς ἀδικιῶν σου ἐπλήθυνθησαν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐποίησαν ταῦτά σοι· καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφύρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομεύσαντάς σε δώσω εἰς προνομίην. ¹⁷ὅτι ἀνάξω τὸ ἱαμά σου, ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς ἰατρεύσω σε, φησὶ κύριος· ¹⁷ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήβης, θήρευμα ὑμῶν ἐστίν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν. ¹⁸οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰακώβ, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλέησω· καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τῷ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ λαὸς κατὰ τὸ κρίμα αὐτοῦ κατεδεῖται. ¹⁹καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ἄδοντες, φωνὴ παιζόντων· καὶ πλεονάσω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσι. ²⁰καὶ ἐξελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὥς τὸ πρότερον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται· καὶ ἐπισκέβομαι τοὺς σβίβοντας αὐτούς, ²¹καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· καὶ συνάξω αὐτοὺς καὶ ἀποστρέψωσι πρὸς μέ, ὅτι τίς ἐστὶν οὗτος ὃς ἔδωκε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρὸς μέ, φησὶ κύριος; ²³ὅτι ὁργὴ κυρίου ἐξῆλθε θυμῶδες, ἐξῆλθεν ὁργὴ στρεφομένη, ἐπ' ἀσεβεῖς ἦξει. ²⁴οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὁργὴ θυμοῦ κυρίου ἕως ποιήσῃ, καὶ ἕως καταστήσῃ ἐγγεῖρημα καρδίας αὐτοῦ· ἐπ' ἐσχατίων τῶν ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

3. Αx FA ειπ. κυρ. παντοκρατωρ 5. FA φοβου αυτου ... ακουσασθαι 6. FA* καταξουσιν ... Αx FA εκτερον 7. Αx FA οτι post γενηθη ponunt ... FA και ο χρ. ... FA* στερος 8. Αx FA συντρ. ζυγον απο τραχ. ... FA* διαρηξω ... εν αλλοτριους 9. τον βασιλεια ... FA* αναστητω αυτ. 12. ουτ. λεγει ... FA* ανεστησαν ... συντρ. σου 15. Αx FA ωφελια ουκ εστ. σοι 14. FA* επελαζοντο ... Αx FA επερωτησουσιν ... Αx FA παιδιαν 16. FA εχθροι σου pro εσθοντ. σε ... αδικιας σου, FA δικαιων σου ... FA* οι βιαφοβουντες σε ε. βιαφορημα ... FA παντες οι προνομευοντες (Αx προνομευοντας) σε δοθησονται 17. ιματιον pro ιαμα ... FA ουκ εστ. αυτη 18. απ. την αιχμαλωσιαν, FA αποστρεφω αποικιαν ... και την αποικιαν, FA και αιχμαλωσιαν ... επι τειχος αυτης 19. FA* εδοντες ... Αx FA και φων. παιζ. ... FA ελαττωνωθωσιν 20. οι υι. αυτου ... *ως προτερον ... τα μαρτ. αυτ. ως το απ αρχης κατα 21. ισχυροτ. αυτων ... επιστρεψαι 23. FA επηλθεν οργη 24. FA* om θυμου ... Αx FA ποιηση ... FA* om και εως καταστ. ... επ εσχατου, FA επ εσχατω ... FA επιγνωσεσθε

XXXVIII.

(Graece 38. = Hebraice 34.)
(— 45. = — 38.)

Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκεῖνῳ, εἶπε κύριος, ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει Ἰσραὴλ,
 2 καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. 2 οὕτως εἶπε κύριος Εὐρὸν θερμὸν ἐν ἐρήμῳ
 3 μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ· βαδίσате καὶ μὴ ὀλέσθε τὸν Ἰσραὴλ. 3 κύριος
 πόρρωθεν ὤφθη αὐτῷ· Ἀγάπησιν αἰῶνιον ἡγάπησά σε, διὰ τοῦτο ἐλκυσά
 4 σε εἰς οἰκτείρημα. 4 ὅτι οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος Ἰσραὴλ·
 5 ἔτι λήψῃ τύμπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. 5 ὅτι ἐφυ-
 6 τεύσατε ἀμπελώνας ἐν ὄρει Σαμαρείας· φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε, 6 ὅτι ἔστιν
 ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε
 7 εἰς Σιών πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. 7 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος τῷ Ἰακώβ
 Εὐφρανθήτε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλὴν ἐθνῶν, ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ
 αἰνέσατε· εἶπατε Ἐσώσε κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, τὸ κατάλοιπον τοῦ Ἰσραὴλ.
 8 Ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς
 9 ἐν ἑορτῇ φασέκ· καὶ τεκνοποιήσῃ ὄχλον πολύν, καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε. 9 ἐν
 κλαυθμῷ ἐξήλθον, καὶ ἐν παρακλήσει ἀνάξω αὐτοὺς, αὐλίζων ἐπὶ διώρυγας
 ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρῆ, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ
 10 Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ Ἐφραΐμ πρωτότοκός μου ἔστιν. 10 ἀκούσατε λόγους
 κυρίου ἔζη καὶ ἀναγγεῖλατε εἰς νῆσους τὰς μακρόθεν· εἶπατε Ὁ λικμησας
 τὸν Ἰσραὴλ καὶ συνάξει αὐτόν, καὶ φυλάξει αὐτόν ὡς ὁ βόσκων ποιμνιον
 11 αὐτοῦ. 11 ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν Ἰακώβ, ἐξείλατο αὐτόν ἐκ χειρὸς στε-
 12 ρωτέρων αὐτοῦ. 12 καὶ ἤξουσιν καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιών, καὶ
 ἤξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν
 καὶ προβάτων· καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον ἑγκαρπον, καὶ οὐ πει-
 13 νάσουσιν ἔτι. 13 τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ πρε-
 σβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμονήν, καὶ ποιήσω
 14 αὐτοὺς εὐφραينوμένους. 14 μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν
 15 Λευί, καὶ ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται. 15 οὕτως εἶπε κύριος
 16 Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ· Ῥαχὴλ ἀπο-
 17 κλαιομένη οὐκ ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ εἰσὶν. 16 οὕτως
 εἶπε κύριος Διαλειπέτω ἡ φωνὴ σου ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου
 ἀπὸ δακρύων σου, ὅτι ἔστι μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ
 17 18 γῆς ἐχθρῶν, 17 μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις. 18 ἀκοὴν ἤκουσα Ἐφραΐμ ὀδυρο-

XXXVIII. 4. και εσομαι ... om αυτοι 2. εν μαχαιρη 3. Αχ FA
 οφθησεται ... αιωνιαν ... FA* οικτειρμα 4. Αχ FA ετι προ οτι ... ετι
 λημψη, FA επιλημψη 5. ετι φυτευσате, FA οτι ετι εφυτευσате ... FA
 σαμαριας ... Αχ FA* φυτευσαντες φυτευσате ... ed. rom. σαμαρειας,
 φ. κ. αιν., 6. FA εφρεμ ... FA κυριον θεον ... εις σε. εν ορεσιν κυριου
 θεου ημων ... ed. rom. εφρ., αναστ. ελ υμων, 7. επι κεφαλης ... FA
 ακουσατε και ποιησατε ... FA* τ. λα. τουτον καταλοιπον 8. επ εσχατου
 ... τεκνοποιηση ... FA αποστρεψουσιν 9. διορυγας ... FA εγεννηθη προ
 εστιν 10. FA λογον ... FA* εζη αναγγ. ... τας μακραν, FA τ. μακροτε-
 ρον ... Αχ FA ισραηλ συναξει ... FA* om και φυλ. αυτ. ως ... Αχ FA
 το ποιμνιον 11. FA* στερωτερων 12. FA* τη ψυχη 13. FA* επιστρεψω
 ... εις ευφροσυνην 14. FA την ψ. των υι. λευει των ιερεων ... FA εμ-
 πλησθησονται 15. Αχ FA* φωνη (FA* add εν ραμα) εν τη υψηλη ...
 Αχ FA αποκλαιομενης ... FA και ουκ ηβ. παυσ. επι τ. υι. α., Αχ επι των
 υιων αυτης και ουκ ηβ. παρακληθηαι 16. FA διαλειπετω ... δακρυων οτι
 48. FA εφρεμ

μένον· Ἐπαίδευσάς με καὶ ἐπαιδεύσῃ· ἐγὼ ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην· ἐπί-
στρεψόν με καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου. ¹⁹ ὅτι ὕστερον αἰχμα- 19
λωσίας μου μετενόησα, καὶ ὕστερον τοῦ γυνῶναι με ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας
αἰσχύνης, καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου. ²⁰ οὐδὲς 20
ἀγαπητὸς Ἐφραΐμ, ἐμοὶ παιδίον ἐν τρυφῶν, ὅτι ἀνδ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν
αὐτῷ, μνεῖα μνηστῆσθαι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω
αὐτόν, φησὶ κύριος. ²¹ στήσον σεαυτὴν Σιών, ποίησον τιμωρίαν, δὸς καρδίαν 21
σου εἰς τοὺς ὥμους· ὁδὸν ἣ ἐπορεύθης ἀποστράφητι παρ' ἐνός Ἰσραὴλ, ἀπο-
στράφητι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα. ²² ἕως πότε ἀποστρέψεις θυγάτηρ 22
ἡτιμωμένη; ὅτι ἔκτισε κύριος σωτηρίαν εἰς καταφυτεύειν καινὴν, ἐν σωτη-
ρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι. ²³ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἐτε ἐροῦσι τὸν λόγον 23
τοῦτον ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμάλω-
σίαν αὐτοῦ Ἐβλογημένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὅρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἐνοι- 24
κούντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, ἅμα γεωργῶ, καὶ
ἀρσῆσεται ἐν ποιμνίῳ. ²⁵ ὅτι ἐμέψυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶσαν 25
ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπληξα. ²⁶ διὰ τοῦτο ἐξηγέρθην καὶ εἶδον, καὶ ὁ ὕπνος 26
μου ἤδύς μοι ἐγενήθη. ²⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ 27
σπερῶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν, σπέρμα ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους.
²⁸ καὶ ἔσται ὥσπερ ἐργηγόρουν ἐπ' αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρη- 28
γορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν, φησὶ κύριος. ²⁹ ἐν ταῖς 29
ἡμέραις ἐκείναις οὐ μὴ εἴπωσιν Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὁδόντες
τῶν τέκνων ἡμωδίασαν. ³⁰ ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθάνει- 30
ται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἰμωδίασουσιν οἱ ὁδόντες αὐτοῦ. ³¹ ἰδοὺ 31
ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ
8. 9. Ἰούδα διαθήκην καινὴν, ³² οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην τοῖς πατρά- 32
σιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἡμέ-
Heb. 8, λησα αὐτῶν, φησὶ κύριος. ³³ ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη μου ἣν διαθήσομαι τῷ 33
10—12. οἴκῳ Ἰσραὴλ Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶ κύριος, διδοὺς δώσω νόμους
10, 16sq. καὶ αὐτοὺς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. ³⁴ καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν 34
Ro. 11, μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτούς, καὶ ἔσο-
27. μαί αὐτοὶ εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. ³⁵ καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν 34
ἐκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων Ἰνῶδε
τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν,
ὅτι ἔλωσ ἐσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
στῶ ἔτι. ³⁷ ἐὰν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, φησὶ κύριος, καὶ ἐὰν τα- 37
πεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ τὸ γένος Ἰσραὴλ,

18. FA* οτι εγω κυρ. ο θε. σου 43. FA εφ ημεραις ... FA*.* υπε-
δειξ. σε 20. FA εφρεμ ... FA* μνιαν ... FA* ελεον 21. Ax FA*.*
ωμους σου ... Ax FA οδον ην ... Ax FA αποστραφητι ... FA* omi παρβ.
ισρ. απ. (*.*-φητι, item Ax) ... παρθεν. θυγατηρ ιερουσαλημ 22. εν η
σωτηρια, FA εις σωτηριαν 23. Ax FA om οτι ... FA* εν γη ιουδαα
24. Ax FA*.* οι ενοικουντες ... εν πολεσιν ιουδα και εν πασαις ταις πολε-
σιν αυτου, FA εν τη ιουδαα και εν παση πολι αυτου 26. ιδον ... εγενετο
27. FA*.* om δια τουτο ... FA σπρω 29. FA ομφακάκας ... εμωδιασαν,
FA* εμμωνδιασαν, *.* ωμωδιασαν 30. εν τη αμ. αυτου ... FA* εμωδια-
σουσιν, *.* ωμωδ. 34. Ax FA λεγει κυριος ... FA* om καινην 32. FA
πατρασ. υμων ... καγω 33. Ax FA om μου ... om δωσω ... FA* νο-
μον ... FA* καρδιαν pro διανοιαν ... και επιγραφω αυτ. επι τας καρδιας
(FA επι καρδιαν) αυτων ... Ax FA και ρψομαι αυτους και εσομ. 34. αδελ-
φον pro πολιτην ... πλησιον pro αδελφον ... μικρου εως, FA μικρο. αυτ.
και εως 37. FA καγω

35 φησὶ κύριος, περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. ³⁵ οὕτως εἶπε κύριος, ὁ δὸς τὸν
 ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην καὶ ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ
 36 κραυγὴν ἐν θαλάσῃ, καὶ ἐβόμβησε τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος παντοκράτωρ
 36 ὄνομα αὐτῷ ³⁶ Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, φησὶ κύ-
 ριος, καὶ τὸ γένος Ἰσραὴλ παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου πάσας
 38 τὰς ἡμέρας. ³⁸ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ οἰκοδομηθήσεται πό-
 39 λις τῷ κυρίῳ ἀπὸ πύργου Ἀναμεθλῆς ἕως πύλης τῆς γωνίας, ³⁹ καὶ ἐξελεύσεται
 ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῶν ἕως βουνῶν Γαρήβ, καὶ περικυκλωθή-
 40 σεται κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων, ⁴⁰ καὶ πάντες Ἀσαρημῶς ἕως Νάχαλ Κέ-
 δρων, ἕως γωνίας πύλης ἵππων ἀνατολῆς, ἀγίασμα τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκέτι οὐ
 μὴ ἐκλίπη καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXXIX.

(Graece 39. = Hebraice 32.)
 — 46. = — 39.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

ἐν τῷ ἐνιαυτῷ δεκάτῳ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ, οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτακαιδέκατος τῷ βα-
 2 σιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ² καὶ δυνάμεις βασιλέως Βαβυλῶνος
 ἐχαράκωσεν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἱερεμίας ἐφυλάσσετο ἐν αὐτῇ τῆς φυλακῆς
 3 ἥ ἐστιν ἐν οἴκῳ βασιλέως, ³ ἐν ᾗ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας
 λέγων Διὰ τί σὺ προφητεύεις λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι
 4 τὴν πόλιν ταύτην ἐν χερσὶ βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ λήψεται αὐτήν, ⁴ καὶ
 Σεδεκίας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδόσει παραδοθή-
 σεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ πρὸς στόμα
 5 αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται, ⁵ καὶ εἰσελεύ-
 6 σεται Σεδεκίας εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐκεῖ καθεύεται, ⁶ ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ
 7 Εἰς τὴν ἡμέραν ἡμετέραν ⁷ Ἰδοὺ Ἀναμεθλὴς υἱὸς Σαλῶμ ἀδελ-
 φοῦ πατρὸς σου ἔρχεται πρὸς σέ λέγων Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν
 8 Ἀναθῶτ, ὅτι σοὶ κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν. ⁸ καὶ ἤλθε πρὸς με Ἀναμεθλὴς υἱὸς
 Σαλῶμ ἀδελφοῦ πατρὸς μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς καὶ εἶπε Κτῆσαι σεαυ-
 τῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ Βενιαμὴν τὸν ἐν Ἀναθῶτ, ὅτι σοὶ κρίμα κτήσασθαι
 9 αὐτὸν καὶ σὺ πρεσβύτερος. καὶ ἔγνω ὅτι λόγος κυρίου ἐστὶ, ⁹ καὶ ἐκτησάμην
 τὸν ἀγρόν Ἀναμεθλὴ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρὸς μου, καὶ ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σί-
 10 κλους καὶ δέκα ἀργυρίου, ¹⁰ καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην, καὶ
 11 διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔστησα τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ. ¹¹ καὶ ἔλαβον
 12 τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ ἐσφραγισμένον ¹² καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαρούχ

37. ἐποι. μοι 35. τα ἀστρα ... FA* κραυην ... ἐν τη θαλασση ... FA ἐβαβ-
 βησεν 36. παυσηται ... FA*.* του γενεσθαι ... in fine add φησιν κυριος
 38. Ax FA* οἰκοδομησεται ... FA* πολισ τω λαω ... εως της πυλης 39. FA*
 περικυκλωσεται ... κυκλω ἐξ ἐκλεκτων κυκλω sine λιθων 40. FA* σαρ-
 ημῶς, *.* ασαρημῶς ... εως χειμαρρου ναχαλ ... FA κυριασμα κυριω ...
 Ax FA*.* ἐκλειπη XXXIX. 1. γεναμενος ... παρ. κυρ. πρ. ιερ. παρ.
 κυριου ... Ax FA τω δεκ. τω βασιλει ... post σεδεκ. add βασιλει ιουδα
 ... ουτ. ο ἐνιαυτ. ... om βασιλει extr. 2. FA* om kai δυναμεις usque εις
 χειρ. βασ. βαβυλωνος v. 4. ... ἐν ιερουσαλημ ... FA*.* ιερεμias ... Ax
 FA*.* ἐν τη αυλη ... Ax FA*.* του βασιλ. 3. om εγω ... Ax FA*.* λημψεται
 4. ἐκ χειρ. βασιλεως χαλδαιων ... FA*.* παραδωσι ... παραδοθησονται ...
 FA πρὸς ppo τους 5. εἰς βαβυλ. σεδεκias ... FA καθεύεται, Ax αποθανεται
 6. καὶ ἐγενετο λογ. κυριου ... FA om ὁ 7. FA* σαλμων ... λεγων σοι
 ... Ax FA κριμα 8. Ax FA καὶ εἶπεν μοι ... βενιαμειν ... παραλαβειν εἰς
 κτησιν ppo κτησ. αυτον ... FA om αυτον 9. FA ἑπτα καὶ δεκ. σικλ. ἀρ-
 γυρ. 10. Ax FA διεσφραγισαμην 11. Ax FA in fine add καὶ το ἀνεγνω-
 σμενον

υἱῷ Νηριού υἱῷ Μασσαίου κατ' ὀφθαλμούς Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου
 καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἀνδρῶν τῶν παρεστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ
 βιβλίῳ τῆς κτήσεως καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
 φυλακῆς. ¹³ καὶ συνέταξα τῷ Βαρούχ κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν λέγων ¹⁴ Οὕτως ^{13 14}
 εἶπε κύριος παντοκράτωρ Λάβε τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο καὶ τὸ βιβλίον
 τὸ ἀνεγινωσμένον καὶ ῥήσεις αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἵνα διαμεῖνῃ ἡμέ-
 ρας πλείους. ¹⁵ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἔτι κτισθήσονται ἀγροὶ καὶ οἰκίαι καὶ ¹⁵
 ἀμπελῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. ¹⁶ καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναι ¹⁶
 με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως πρὸς Βαρούχ υἱὸν Νηριού λέγων ¹⁷ Ὁ ὦν κύριε, ¹⁷
 σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ βρα-
 χιονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ, σὺ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ σοῦ οὐδέν,
¹⁸ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδούς ἀμαρτίας πατέρων εἰς κόλπους ¹⁸
 τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς· ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ ἰσχυρὸς, ¹⁹ κύριος μεγάλης ¹⁹
 βουλῆς καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ καὶ μεγα-
 λῶνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων
 δοῦναι ἐκάστω κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ²⁰ ὃς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν ²⁰
 γῇ Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν τοῖς γηγενέσι,
 καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡμέρα αὕτη, ²¹ καὶ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ²¹
 Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημεῖοις καὶ ἐν τέρασιν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ
 ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ²² καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν ²²
 ταύτην ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσιν γάλα καὶ μέλι. ²³ καὶ ²³
 εἰσέληθον καὶ ἔλαβον αὐτήν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐν τοῖς
 προστάγμασί σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς οὐκ ἐποίησαν,
 καὶ ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα. ²⁴ Ἰδοὺ ὄχλος ἥκει ²⁴
 τὴν πόλιν συλλαβεῖν αὐτήν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν
 πολεμοῦντων αὐτήν ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ ἱμοῦ· ὡς ἐλάλησας,
 οὕτως ἐγένετο. ²⁵ καὶ σὺ λέγεις πρὸς μέ Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρὸν ἀργυρίου· ²⁵
 καὶ ἔγραψα βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην, καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἡ
 πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων. ²⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ²⁶
²⁷ Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς πάσης σαρκός, μὴ ἀπ' ἐμοῦ κρυβήσεται τι· ²⁸ διὰ ^{27 28}
 τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Δοξεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη
 εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλωνίων, καὶ λήψεται αὕτην, ²⁹ καὶ ἤξουσιν οἱ Χαλ- ²⁹
 δαῖοι πολεμοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν
 πυρί, καὶ κατακαύσουσι τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἐβυμῶσαν ἐπὶ τῶν δωματίων αὐ-
 τῶν τῇ Βαβὰλ καὶ ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἑτέροις πρὸς τὸ παραπικρᾶναι με.
³⁰ ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα μόνοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν ³⁰
 κατ' ὀφθαλμούς μου ἐκ νεότητος αὐτῶν. ³¹ ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργὴν μου καὶ ἐπὶ ³¹

12. υἱοῦ μασσαίου, FA υἱῷ μασσεῦ ... FA* πατρ. μου κατ ... Ax FA
 οἱ τῶν ἀνδρῶν ... Ax FA εσθηκότων ... τ. ἰουδαίων παντῶν τῶν κατή-
 μενων ἐν τῇ 14. FA καταρῆσεις ... Ax FA οἱ αὐτοῦ ... Ax FA ἀγγίον
 15. Ax FA* κτηθήσονται, FA* κτησονται 16. προσευξάμην ... FA οἱ με
 17. κυριε κυριε ... ἐν τῇ ἰσχυί ... FA οἱ καὶ τῷ μετεώρῳ 18. FA κολ-
 πον ... Ax FA καὶ ἰσχυρὸς 19. καὶ ὁ δυνατὸς ... FA ἐργοις, κυριε παν-
 τοκράτωρ ὁ μεγαλῶνυμος (* add κυριε) οἱ ... Ax FA οἱ τῶν υἱῶν ...
 ἀποδοῦναι ... FA κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν 20. ὅσα ἐποίησας ... FA αἰγυ-
 πτου ... Ax FA τῇ ἡμ. αὕτη 21. καὶ τερασιν καὶ ἐν 23. Ax FA ἐλαβοσαν
 (... FA* οἱ x. ἐποίησ.) ... ἅπαντα pro πάντα 24. καὶ ἰδου ... εἰς τ.
 πολ. ταύτην ... FA εἰς τὰς χεῖρας 25. Ax FA σεαυτῷ ἀγρον ... ἐγρ. εἰς
 βιβλ. 27. FA* κρυβεται τει, Ax κρυβησ. ἐτι 28. FA οἱ ο θε. ἰσραηλ
 ... FA* βασιλεων ἐλ λημψουσιν (Ax FA* λημψεται) 29. ἐπὶ τ. γῆν ταυτ.
 ... καυσωσιν pro κατακαυσουσι ... FA* τὴν οἰκίαν ἐν ες (videtur) ... ἐβυ-
 μῶσ. ἐν αὐταῖς 30. FA ἦσαν υἱοι ἰσρ. καὶ υἱοι ... ἐκ νεοτ. αὐτ. κατ ὀφθ. μου

τὸν θυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ᾠκοδόμησαν αὐτήν καὶ ἔως
 32 τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπαλλάξαι αὐτήν ἀπὸ προσώπου μου ³² διὰ πάσας τὰς
 ποιηρίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ὧν ἐποίησαν πικρᾶναι με, αὐτοὶ καὶ
 οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προ-
 33 φῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ, ³³ καὶ ἀπέ-
 στρεψαν πρὸς με νῶτον καὶ οὐ πρόσωπον, καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὁρᾶν καὶ
 34 οὐκ ἤκουσαν ἔτι λαβεῖν παιδείαν. ³⁴ καὶ ἔζησαν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν τῷ
 35 ᾠκῷ οὐ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῶ ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν. ³⁵ καὶ
 ᾠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ Βάαλ τοὺς ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ τοῦ ἀνα-
 φέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τῷ Μολὼχ βασιλεῖ, ὃ οὐ
 συνέταξα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὸ βδέλυγμα
 36 τοῦτο πρὸς τὸ ἐφαρμαρτεῖν τὸν Ἰούδαν. ³⁶ καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς
 Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν πόλιν ἣν σὺ λέγεις Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
 37 βυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν ἀποστολῇ, ³⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ συναῶ αὐ-
 τοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς οὐ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὀργῇ μου καὶ τῷ θυμῷ
 μου καὶ ἐν παροξυσμῷ μεγάλῳ, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τοῦτον,
 38 καὶ κατισῶ αὐτοὺς πεποιθότας, ³⁸ καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι
 39 αὐτοῖς εἰς θεόν. ³⁹ καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν ἐτέραν καὶ καρδίαν ἐτέραν, φοβη-
 τῆναί με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν
 40 μετ' αὐτούς. ⁴⁰ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην αἰωνίαν, ἣν οὐ μὴ ἀπο-
 στρέψω ὅπισθεν αὐτῶν· καὶ τὸν φόβον μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν
 41 πρὸς τὸ μὴ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ. ⁴¹ καὶ ἐπισκέψομαι τοῦ ἀγαθῶσαι
 αὐτούς, καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πίστει καὶ ἐν πάσῃ καρδίᾳ
 42 μου καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. ⁴² ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Κατὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν
 λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως ἐγὼ ἐπάξω ἐπ' αὐ-
 43 τοὺς πάντα τὰ ἀγαθὰ ὃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς. ⁴³ καὶ κτηθήσονται ἔτι ἄγροι
 ἐν τῇ γῇ ἣ σὺ λέγεις Ἀβατος ἔσται ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνους, καὶ παρε-
 44 δόθησαν εἰς χεῖρας Χαλδαίων· ⁴⁴ καὶ κτηθήσονται ἄγρους ἐν ἀργυρίῳ, καὶ
 γράψεις βιβλίον καὶ σφραγίσῃ, καὶ διαμαρτύρῃ μάρτυρας, ἐν γῇ Βενιαμὴν καὶ
 κυκλῶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλει τοῦ ὄρους καὶ
 ἐν πόλεσι τῆς Σεφηλὰ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγέβ, ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποι-
 κίας αὐτῶν.

XL.

(Graece = 40. Hebraice 33.)
 — = 47. — 40.)

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

2 καὶ αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων ² Οὕτως εἶπε
 κύριος, ποιῶν γῆν καὶ πλάσσων αὐτήν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν, κύριος ὄνομα
 3 αὐτῷ ³ Κέκραξον πρὸς με καὶ ἀποκριθήσομαι σοι, καὶ ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα

34. ἀπαλλάξ. αὐτοὺς 32. Ax FA omi των ... Ax FA παραπικραναί ...
 post αυτοι add καὶ οἱ πατερες αυτων ... FA κατοικουντες ιερουσ. 33. FA
 επεστρεψαν ... FA x. εδιδ. α. ορθου (*.* ορθ.) καὶ εδιδαξα καὶ ουκ ...
 καὶ ουκ ηβελησαν ... Ax FA παιδιαν 34. FA* μιανσματα ... ω επεκληθη
 35. βωμους αυτων ... επι την καρδιαν ... τον ιουδα 36. εν μαχαيره 37.
 FA* (item *., supplet *.) omi εγω ... Ax FA καὶ παροξυσμω ... κατοικιω
 40. Ax FA αιωνιον 44. FA επισκ. αὐτοὺς αγ. αὐτοὺς ... FA εν πιστ. x. εν π.
 ...
 ἀληθια καρδια καὶ εν ... omi μου ... ψυχη μου 42. εγω επαγω 43. ην
 συ λεγεις ... FA Αβατος εστιν ... Ax FA απο ανθρωπου 44. βενιαμειν
 ... κυκλοθεν ιερουσ., FA κρυψω (*.* κυκλω) ιερουσ. XL. 1. εκ δευτερου
 ... ετι ην 3. αναγγελω

καὶ ἰσχυρὰ ἃ οὐκ ἔγνωσ αὐτά. ⁴ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος περὶ οἰκῶν τῆς πό-
λεως ταύτης καὶ περὶ οἰκῶν βασιλέως Ἰούδα τῶν κατήρημένων εἰς χάρα-
κας καὶ προμαχῶνας, ⁵ τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους καὶ πληρῶσαι ⁶
αὐτὴν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων οὓς ἐπάταξα ἐν ὄργῃ μου καὶ ἐν θυμῷ
μου, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν πονη-
ριῶν αὐτῶν, ⁶ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτὴν συνούλυσιν καὶ ἱαμα, καὶ φανερώσω ⁶
αὐτοῖς καὶ ἰατρεύσω αὐτήν, καὶ ποιήσω καὶ εἰρήνην καὶ πίστιν, ⁷ καὶ ἀπο-
στρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰούδα καὶ ἀποικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς
καθ' ὡς καὶ τὸ πρότερον, ⁸ καὶ καθαρῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐ-
τῶν ὧν ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἡμαρ-
τόν μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. ⁹ καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην καὶ αἴνεσιν καὶ ⁹
εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ
ἃ ἐγὼ ποιήσω, καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγα-
θῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς. ¹⁰ οὕτως εἶπε κύ-
ριος Ἐτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὃς ὑμεῖς λέγετε Ἐρημός ἐστιν
ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ ταῖς
ἡρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπων καὶ κτήνη, ¹¹ φωνὴ εὐφροσύνης ¹¹
καὶ φωνὴ χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγόντων
Ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ εἰσοίσουσιν δῶρα εἰς οἶκον κυρίου, ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν
τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον, εἶπε κύριος. ¹² οὕτως εἶπε ¹²
κύριος τῶν δυνάμεων Ἐτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἐρήμῳ παρὰ τὸ μὴ
εἶναι ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποι-
μένων κοιταζόντων πρόβατα, ¹³ ἐν πόλεσι τῆς ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσι τῆς σε-
φηλᾶ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγέβ καὶ ἐν γῇ Βενιαμὴν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ Ἱερου-
σαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα, ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριζμούντος,
εἶπε κύριος.

XLI.

(Graece 44. = Hebraice 34.)
(— 48. = — 41.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ,
καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ

4. Ax FA κυριος ο θεος ισραηλ ... FA* om (item rursus * : ut videtur)
της πολ. ταυτ. x. περι οικων (Ax FA* οικιας) ... FA καθερημενων, Ax
καθημενων 5. αυτην νεκρων ... επαταξεν οργη ... FA εν τω θυμω 6.
επαγω επ αυτους ... ιαμα, και ιατρευσω αυτους και φανεροι (sic) αυτοις
εισακουειν, x. ιατρευσω αυτους x. π. αυτ. ειρ. x. πιστ., FA ιαμα, και ια-
τρευσω αυτην (* αυτους) κεν ιρηνη και φανερωσω αυτοις εισακουειν, x.
ιατρ. αυτην (* αυτους) και (* add ποιησω αυτοις) ειρηνη (* -νην) x.
πισται (* -στειν) 7. FA* επιστρεψω ... Ax FA και την αποικ. ισρ.
(FA* ιερουσαλημ) ... ως το προτερον 8. ημαρτον pro ημαρτοσαν ... FA ου
μη μνησθω ... ημαρτον μου, FA ημαρτοσαν μοι ... FA απεστησαν μου
9. Ax FA και εις αινεσιν ... μεγαλιότητα, FA μεγαλωσυνην ... ποιω ...
οιη και πικρανθησονται ... ποιω αυτοις 10. FA* ακουσεται ... Ax FA
ερημωμεναις ... και παρα το ... FA ανθρωπους x. κτηνη 11. FA om και
primum ... χαρμονης ... λεγοντος ... FA τω κυριω ... δωρα αινεσεως
... FA επιστρεψω ... αποστρ. την αποικ. πασης της γης εκειν. καθα προτ.
12. * om των δυναμεων ... FA Ετι ακουσθησεται εν τω ... τοπω τω
ηρημωμενω τουτω ... κτηνη ... Ax FA και εν πασαις ... προβατων 13. οιη
και εν πολ. της σεφηλα ... Ax FA βενιαμειν ... επι pro ετι ... FA* χει-
ραν XLI. 1. γεναμενος ... FA παρα κυρ. πρ. ιερ.

πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς
 2 πόλεις Ἰούδα, λέγων ² Οὕτως εἶπε κύριος Βάδισον πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα
 Ἰούδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις
 αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλώνος, καὶ συλλήψεται αὐτήν καὶ καύσει αὐ-
 3 τήν ἐν πυρὶ, ³ καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ συλλήψει συλλη-
 φθήσῃ καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ ὀφθαλμοὶ σου τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ
 4 ὀφνταί, καὶ εἰς Βαβυλώνα εἰσελεύσῃ. ⁴ ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σε-
 5 δεκία βασιλεῦ Ἰούδα Οὕτως λέγει κύριος ⁵ Ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ· καὶ ὡς
 ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, κλαύσονται
 καὶ σέ Οὐαὶ κύριε, καὶ ἕως ἄδου κόφονται σε· ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶπε
 6 κύριος. ⁶ καὶ ἐλάλησεν Ἱερεμίας πρὸς τὸν βασιλέα Σεδεκίαν πάντας τοὺς λό-
 7 γους τούτους ἐν Ἱερουσαλήμ. ⁷ καὶ ἡ δύναμις βασιλέως Βαβυλώνος ἐπολέμει
 ἐπὶ Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ ἐπὶ Λαχίς καὶ ἐπὶ Ἀζηκά,
 8 ὅτι αὐταὶ κατελείφθησαν ἐν πόλεσιν Ἰούδα πόλεις ὄχυρα. ⁸ ὁ λόγος ὁ γε-
 νόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συντελεῖσαι τὸν βασιλέα Σεδε-
 9 κίαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέσαι ἄφειν, ⁹ τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον
 τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν Ἑβραῖον καὶ τὴν
 10 Ἑβραίαν ἐλευθέρους, πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ Ἰούδα. ¹⁰ καὶ ἐπεστρά-
 φησαν πάντες οἱ μεγιστᾶνες καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ
 τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ,
 11 12 καὶ ἔωσαν ¹¹ αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. ¹² καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου
 13 πρὸς Ἱερεμίαν λέγων ¹³ Οὕτως εἶπε κύριος Ἐγὼ διεθήμην διαθήκην πρὸς
 τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξεilaμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ
 14 οἴκου δουλείας, λέγων ¹⁴ Ὅταν πληρωθῇ ἕξ ἔτη, ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου
 τὸν Ἑβραῖον ὃς πραθήσεται σοι καὶ ἐργάται σοι ἕξ ἔτη, καὶ ἐξαποστελεῖς
 15 αὐτὸν ἐλευθέρον· καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. ¹⁵ καὶ
 ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐζὲς πρὸ ὀφθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφειν
 ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου
 16 ἐν τῷ οἴκῳ οὐ ἐπικλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ. ¹⁶ καὶ ἐπιστρέψατε καὶ
 ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ
 ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν,
 17 τοῦ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. ¹⁷ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος
 Ὑμεῖς οὐκ ἤκουσάτέ μου τοῦ καλέσαι ἄφειν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
 τοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφειν ὑμῖν εἰς μάχαιραν καὶ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς
 τὸν λιμόν, καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασποράν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς.

2. Ax FA συλλημψεται 3. FA om συ ... εκ χειρ. αυτων ... Ax FA
 συλλημψει συλλημφθησῃ ... om x. εις χ. αυτ. δοθησῃ ... Ax FA και οι
 οφθαλμοι ... FA τους οφθ. αυτων ... post οφνταί add και στομα αυτου
 μετα του στοματος σου λαλησει 5. ω κυριε, FA om ουαι κυριε ... εως
 αδ. κλαουσονται σε ... om εγω 6. Ax FA προς βασιλεα 7. FA* επι πο-
 λεις ... FA ιουδα, επι λαχεις, Ax ιουδα τας καταλειμμενας, επι λαχεις
 8. γεναμενος ... FA συντελεσαι βασιλεα ... λαον τον εν ιερουσαλημ 9.
 FA* om εκαστον secundum ... ανδρα εξ ισραηλ 10. FA* om και primum
 ... οι ελθοντες εις την διαθηκην ... FA εξαποστεilai ... om και εκαστ.
 την παιδ. αυτου 12. εγενετο ... FA* om κυριου 13. κυριος ο θεος ισραηλ
 ... FA εδεμην ... FA δουλιας 14. FA* αποστελλεις ... και αποστελεις,
 FA* και εξαπαστελλεις (sic) 15. εστρεψαν ... εν οφθαλμοις μου ... εκα-
 στος τω πληρ. αυτου ... FA* om κατα προσωπ. μου 16. εβεβηλ. την δια-
 θηκην μου ... FA om του ειναι 17. FA μου καλεσαι εκαστον αφειν εκα-
 στον (* add προς τον αδελφον αυτου και εκαστον) προς τον, Ax μου κα-
 λεσαι εκαστος αφειν προς τον αδελφον αυτου και εκαστον προς τον ...
 FA* και ιδου

¹⁸ καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου, τοὺς μὴ ¹⁸ στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ, ¹⁹ τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα καὶ τοὺς δυνάστας ¹⁹ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν λαόν, ²⁰ καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ²⁰ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βρωσίς τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. ²¹ καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς ἄρχοντας ²¹ αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος τοῖς ἀποτρεχουσιν ἀπ' αὐτῶν. ²² Ἴδου ἐγὼ συντάσσω, φησὶ κύριος, καὶ ἐπι- ²² στρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτὴν καὶ λήψονται αὐτὴν καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ δώσω αὐτάς ἐρήμους ἀπὸ τῶν κατοικούντων.

XLII.

(Graece 42. = Hebraice 35.)
— 49. = — 42.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ
ἐν ἡμέραις Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα λέγων ² Βάδισον εἰς οἶκον Ἀρχαβεὶν ⁹ καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν, καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς οἶνον. ³ καὶ ἐξήγαγον τὸν Ἰερχονίαν υἱὸν Ἰερεμὶν υἱοῦ Χαβασὶν καὶ τοὺς ³ ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱούς αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν Ἀρχαβεὶν, ⁴ καὶ ⁴ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφόριον υἱῶν Ἰωνᾶν υἱοῦ Ἀνανίου υἱοῦ Γοδολίου ἀνδρῶπου τοῦ θεοῦ, ὅς ἐστιν ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου Μασαίου υἱοῦ Σελῶμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν. ⁵ καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου καὶ ποτήρια, καὶ εἶπα ⁵ Πίετε οἶνον. ⁶ καὶ εἶπον Οὐ μὴ πῖωμεν οἶνον, ὅτι Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ ὁ ⁶ πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων Οὐ μὴ πίνετε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἕως αἰῶνος, ⁷ καὶ οἰκίας οὐ μὴ οἰκοδομήσητε, καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπεί- ⁷ ρητε, καὶ ἀμπελὼν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέ- ρας ὑμῶν, ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἧς διαρκόντες ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς. ⁸ καὶ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωναδὰβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς ⁸ τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν, ⁹ καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας ⁹ τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ, καὶ ἀμπελῶν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν. ¹⁰ καὶ ᾤκησαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα ¹⁰ ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωναδὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. ¹¹ καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη Ναβου- ¹¹ χodonόσορ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπαμεν εἰσελθεῖν, καὶ εἰσέλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

18. Ax FA* om τους μη στησ. την διαθ. μου ... FA* om μου post προσωπον 20. βρωματα 24. βασιλεα ιουδα ... FA των εχθρ. αυτων ... δυναμεις ... οι αποτρεχοντες 22. πολ. επ αυτους ... Ax FA λημψονται ... ιουδα δωσω αυτας εις αβατον, FA ιουδα και δ. αυτους ερημους ... Ax FA om των XLII. 1. γεναμενος παρ. κυρ. πρ. ιερμ. ... ιωακειμ υιου ιωστου 2. Πορευθητι εις ... FA οικιαν ... αλχαβειν και καλεσον αυτους και εισα- ξεις αυτους εις 3. ηγαγον ... ιερεμιου ... FA χαβασειν ... οικ. χαραβειν 4. om υιων ιω. υιων ... FA υιων αναν υιου ανανιου (*.* ανανιου) ... FA om υιου γοδολιου ... εγγυς οικουντων αρχοντων ... Ax FA* om των ante επανω ... μασαίου, FA μασεου (*.* μασσ.) ... FA* αιλωμ, *.* σαιλωμ ... FA *.* του φυλ. την οδον 5. εστησα 6. Ax FA ειπαν ... ου πιομεν, FA ου μη πιομεν ... FA* om υι. ρηχαβ ... ειπας Ου 7. FA οικιαν ... κα- τοικησετε ... ημερ. της ζωης υμων ... ζητε, FA ζησεται 8. εισηκουσαμεν ... FA ιωναδαν ... FA* πινειν ... ημερ. της ζωης ημων ... om ημεις κ. αι γυν. ημων 9. om και primum ... οικειν οικιας ... FA εκει, αμπελω- νας κ. αγρους 10. οικησαμεν ... om και εποησαμεν ... παντα οσα 11. FA* ειπαν ... αναβαντες εισελευσομεθα, FA εισελθατε και εισελθωμεν

ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Χαλδαίων καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ὥκοῦμεν ἐκεῖ. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ¹³ Οὕτως λέγει κύριος Πορεύου καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους μου; ¹⁴ ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ, ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ ἐπίοσαν· καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρου, καὶ οὐκ ἤκουσατε. ¹⁵ καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παιδᾶς μου τοὺς προφήτας λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ βελτίῳ ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἐτέρων τοῦ δουλεῦειν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἣς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνατε τὰ ὥτα ὑμῶν καὶ οὐκ εἰσηκούσατε. ¹⁶ καὶ ἔστησαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ¹⁷ ὃ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσέ μου. ¹⁸ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτοὺς. ¹⁹ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καὶ ὅτι ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, ²⁰ οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἀνὴρ τῶν υἱῶν Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ παρεστηκώς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς.

XLIII.

(Graece 43. = Hebraice 36.)
— 50. = — 43.)

ΕΝ Τῷ ΕΝΙΑΥΤῷ ΤΕΤΑΡΤῷ ΙΩΑΚΕΙΜ ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΑ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

² Ἰούδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ² Λάβε σεαυτῷ χαρτίον βιβλίου, καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός μου πρὸς σὲ ἀφ' ἡμερῶν Ἰωσία βασιλείως Ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ³ ὥσως ἀκούσεται ὁ οἶκος Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ὧσως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐκάλεσεν Ἱερემίας τὸν Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, εἰς χαρτίον βιβλίου. ⁵ καὶ ἐνετείλατο Ἱερემίας τῷ Βαροὺχ λέγων Ἐγὼ φυλάσσομαι, οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου. ⁶ καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ ἐν ὧσὶ παντὸς Ἰούδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς. ⁷ ὥσως πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν

41. Ax FA* omi των χαλδ. κ. α. πρ. της δυναμειως ... FA* omi των ante assyriων ... ωκησαμεν, FA οικουμεν 43. κατ. εν ιερουσαλημ ... Ax FA παιδιαν (Ax - δειαν) ακουειν 44. FA υιοι ρηχαβ ... ουκ επιον· καγω ... FA post ορθου (corr. est ορθρ.) add και ελαλησα ... εισηκουσατε 45. δουλους pro παιδας ... FA απο οδου ... βελτιον ποιησατε επιτηδευματα ... Ax FA θεων αλλοτριων ... FA* γης ως ... ηκουσατε, FA εισηκ. μου 46. Ax FA οι υιοι ... FA ιων. οι υιοι ρηχαβ ... FA και ο λαος ... λαος μου ουκ ηκουσαν μου ... FA ηκουσαν 47. om totum versum 48. Ax FA οι υιοι ... FA omi υι. ρηχ. την εντολην ... οσα pro καςοτι 49. FA* εκλειπη XLIII. 1. Ax FA*· και εν τω ... υιου ιωσιου, FA υιω ιωσια 2. χαρτην ... επ αυτω ... εχηρηματισα πρ. σε επι ισραηλ ... FA*· επι ιουδαν 3. ακουσονται οικος ... κακα α ελαλησα επ αυτους ινα αποστραφωσιν απο οδου αυτου τ. π. ... FA απο οδου ... FA ειλεος 4. εγραψεν βαρουχ ... ους εχηρηματισεν προς β. και ου δυναμαι 6. Ax FA εν τω χαρτη ... Ax FA νηστιας ... παντος του λαου των ερχομενων ... Ax FA εκ πολεως

κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου ἦν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. ⁸ καὶ ἐποίησε Βαροὺχ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰερεμίας, τοῦ ἀναγνώ- 8 ναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυρίου. ⁹ καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ⁹ ἔτει τῷ ὀγδῶ τῷ βασιλεῖ Ἰωακείμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν νηστειὰν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἶκος Ἰούδα. ¹⁰ καὶ ἀνεγίνωσκε Βαροὺχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ἰερεμίου ἐν οἴκῳ κυ- 10 ρίου, ἐν οἴκῳ Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν τοῦ γραμματέως, ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω ἐν προθύροις πύλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς καὶ ἐν ὧσι παντὸς τοῦ λαοῦ. ¹¹ καὶ ἤκουσε Μιχαίας υἱὸς Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν ἅπαντας τοὺς λόγους κυ- 11 ρίου ἐκ τοῦ βιβλίου. ¹² καὶ κατέβη εἰς οἰκίαν τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν οἶκον ¹² τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ἐλισαμὰ ὁ γραμματεὺς καὶ Δαλαίας υἱὸς Σελεμίου καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀχοβῶρ καὶ Γα- 13 μαρίας υἱὸς Σαφάν καὶ Σεδεκίας υἱὸς Ἀνανίου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες, ¹³ καὶ ¹³ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαίας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντας Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. ¹⁴ καὶ ἀπέστειλαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς ¹⁴ Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου τὸν Ἰουδὴν υἱὸν Ναθανίου υἱοῦ Σελεμίου υἱοῦ Χουσί λέγοντες Τὸ χαρτίον ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὧσι τοῦ λαοῦ, λάβε αὐτὸ εἰς τὴν χειρὰ σου καὶ ἔχε. καὶ ἔλαβε Βαροὺχ τὸ χαρτίον καὶ κατέβη πρὸς αὐτούς. ¹⁵ καὶ εἶπον αὐτῷ Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν· καὶ ἀνέγνω ¹⁵ Βαροὺχ. ¹⁶ καὶ ἐγενήθη ὥς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους, συνεβουλεύσαντο ¹⁶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπον Ἀναγγέλλοντες ἀναγγελωμεν τῷ βασιλεῖ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁷ καὶ τὸν Βαροὺχ ἠρώτησαν λέγοντες ¹⁷ Ποῦ ἔγραψας πάντας τοὺς λόγους τούτους; ¹⁸ καὶ εἶπε Βαροὺχ Ἀπὸ στόμα- ¹⁸ τος αὐτοῦ ἀνήγγειλέ μοι Ἰερεμίας πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔγραφον ἐν βιβλίῳ. ¹⁹ καὶ εἶπον τῷ Βαροὺχ Βάδισον καὶ κατακρύβηθι σὺ καὶ Ἰερε- ¹⁹ μίας, ἄνθρωπος μὴ γνῶτω ποῦ ὑμεῖς. ²⁰ καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλεῖα εἰς ²⁰ τὴν αὐλήν, καὶ τὸ χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ Ἐλισαμὰ, καὶ ἀνήγ- γειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους. ²¹ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ²¹ τὸν Ἰουδὴν λαβεῖν τὸ χαρτίον. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ οἴκου Ἐλισαμὰ, καὶ ἀνέγνω Ἰουδὴν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως καὶ εἰς τὰ ὦτα πάντων τῶν ἀρχόντων τῶν ἐστηκότων περὶ τὸν βασιλεῖα. ²² καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθηντο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ, ²² καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. ²³ καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντας ²³ Ἰουδὴν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμμα-

7. απο της οδου ... ο θυμ. κυριου κ. η οργη η (* ην) ελ. κυριος επι τ. τοπον τ. 8. FA om τους 9. τω πεμπτω ιωακειμ βασιλει εν ... FA om εν secundum ... FA* εξεκκλησιασεν ... FA νηστιαν ... εις ιερουσ. και ο οικ. ι. 40. om τους ... εν προθυροις οικου κ. της καινης εις τα ωτα 41. FA μιχαας ... παντας 42. Ax FA κατεβη εις οικον ... FA δαλιας (Ax δα- λιας) υι. σεδεκειου ... και ναθαν υι. αχοβωρ 43. FA μιχαας ... αναγ. του βαρουχ ... FA* κυριου του θεου pro τ. λαου 44. τον ιουδει, FA om τον ιουδην ... FA υιου ναθανιου ... σαλαμιου ... FA* om λεγοντες Το χαρτιον ... Το βιβλιον εν ω αναγ. ... FA* om εις τ. χ. σου ... βαρουχ υιος νηριου το χ. εν χειρι αυτου 45. Ax FA ειπαν 46. FA εγενετο ... Ax FA ειπαν ... αναγγελοντες ... Ax FA* αναγγελωμεν ... Ax FA παν- τας 47. FA που ποθεν, Ax ποθεν ... FA om παντας 48. om αυτου ... καγω εγραφον 49. και ειπαν οι αρχοντες προς βαρουχ, FA κ. ειπαν τω βα- ρουχ ... και κρυβηθι ... FA om και ... Ax FA και ανθρωπος ... μη γνω ... FA* που υπαγεις 20. το βιβλιον ... FA ελειαμα ... FA om τουτους 24. ιουδην ... FA οικου ελεια ... Ax FA ιουδην ... om παντων ... προς τον βασιλεα 23. Ax FA ιουδην ... FA*, η τεσσαρας (?) ... FA απετεμεν ... Ax FA αυτα τω

τέως καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης
 24 εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. ²⁴ καὶ οὐκ ἐζήτησαν, καὶ οὐ διεόρηξαν τὰ
 25 ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λό-
 26 γους τούτους. ²⁵ καὶ Ἐλνάθαν καὶ Γοδολίας ὑπέσθεντο τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ
 26 κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. ²⁶ καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰερεμεῇ υἱῷ τοῦ
 27 μίαν, καὶ κατεκρύβησαν. ²⁷ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰερემίαν, μετὰ
 28 τὸ κατακαῦσαι τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἔγραψε βα-
 29 ρούχ ἀπὸ στόματος Ἰερεμίου, λέγων ²⁸ Ἰάλιν λάβε σὺ χαρτίον ἕτερον καὶ
 30 γράψον πάντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου οὓς κατέκαυσεν ὁ
 29 βασιλεὺς Ἰωακεὶμ, ²⁹ καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Σὺ κατέκαυσας τὸ χαρτίον
 30 τοῦτο, λέγων Διὰ τί ἔγραψας ἐπ' αὐτῷ λέγων Εἰσπορευόμενος εἰσπορεύεται
 31 βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἐπ' αὐ-
 30 τῆς ἀνθρώπου καὶ κτήνῃ; ³⁰ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἰωακεὶμ βα-
 31 σιλέα Ἰούδα Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, καὶ τὸ ἱησι-
 32 μαιὸν αὐτοῦ ἔσται ἐρριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῷ παγετῷ
 31 τῆς νυκτός. ³¹ καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
 32 τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου-
 33 σαλήμ καὶ ἐπὶ γῆν Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, καὶ οὐκ
 32 ἤκουσαν. ³² καὶ ἔλαβε Βαρούχ χαρτίον ἕτερον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στό-
 33 ματος Ἰερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς κατέκαυσεν Ἰωακεὶμ.
 καὶ ἔτι προσετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες ὥς οὗτοι.

XLIV.

(Graece 44. = Hebraice 37.)
 — 51, 4 - 31. — 41.)

Καὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία ἀντὶ Ἰωακεὶμ, ὃν ἐβασίλευσε Να-
 2 βουχοδονόσορ βασιλεύειν τοῦ Ἰούδα. ² καὶ οὐκ ἤκουσαν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες
 3 αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἰερε-
 3 μίου. ³ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας τὸν Ἰωαχαλ υἱὸν Σελεμίου καὶ
 4 τὸν Σοφονίαν υἱὸν Μασσαίου τὸν ἱερέα πρὸς Ἰερემίαν λέγων Πρὸςενεῖαι δὴ
 4 περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον. ⁴ καὶ Ἰερემίας ἤλθε καὶ διηγήθη διὰ μέσου τῆς πό-
 5 λεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλακῆς. ⁵ καὶ δύναμις Φα-
 6 ραὼ ἐξηλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ
 6 ἀνέβησαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. ⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰερემίαν λέγων

23. Αχ FA εριπτεν (FA - τε) ... εως ου εξελειπεν, FA* εως εξελειπεν
 24. εξεζητησαν ... FA* om ου ... FA* διερηξαν ... αυτου ακουσαντες
 παντες τους 25. κ. ναθαν κ. γοδ. και γαμαριας, FA* κ. ελν. και
 δαλαιας και γολιας και γαμαριας ... Αχ FA* μη κατακαυσαι ... το βι-
 βλιον 26. ιερεμιαλ, FA ιερεμιαηλ ... FA σαρεα ... εσζρηλ ... FA* και
 αυτον ιερεμιαν ... FA* om και κατεκρ. ²⁷ και εγ. λ. κ. πρ. ιερ. (* ιηρε-
 μιαν) 27. Αχ FA* καυσαι 28. λαβε σεαυτω χαρτιον ... απαντας 29. το
 βιβλιον τουτο ... FA εγρ. επ αυτο ... FA* εισπορευεται ... Αχ FA ο βασι-
 λευς ... εξωλεθρ., FA εξωλεθρ. ... και εκτριψει απ αυτης ανθρωπον ... FA
 απ αυτης 30. επι θρονον ... περιμμενον, FA εριμμενον 31. Αχ FA επαξω
 επ αυτους ... FA επι την ιδουμιαν (correctum ιουδαιαν) πρo επι γην ιουδα
 ... α ελαλ. επ αυτους 32. FA παντας ... FA ου κατεκαυσεν ... FA και επι
 τι προσετεθ. XLIV. 1. αντι ιεχονιου υιου ιωακειμ ... ναβουχ. βασιλευς
 βαβυλωνος 2. FA ηκουσεν 3. τ. ιωαχαζ, FA τ. ιωαχαχ (* - γας) ... FA
 σεδεκιου ... μασσαιου ... ιερεαν 4. ανα μεσον ... εις οικον, FA εις οικαν
 5. Αχ FA* απο ιερου.

7 Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως ἐρεῖς πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα πρὸς 7
 σὲ τοῦ ἐκζητῆσαι με Ἰδοὺ δύναμις Φαραῶ ἡ ἐξελθοῦσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν
 ἀποστρέφουσιν εἰς γῆν Αἰγύπτου, 8 καὶ ἀναστρέφουσιν αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ 8
 πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ συλλήφονται αὐτὴν καὶ καύσουσιν
 αὐτὴν ἐν πυρὶ. 9 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν 9
 λέγοντες Ἀποτρέχοντες ἀπελεύσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ Χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπέλ-
 θωσι. 10 καὶ ἐὰν πατάξῃτε πᾶσαν δύναμιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας 10
 ὑμᾶς, καὶ καταλειφθῶσιν τινες ἐκκεκεντημένοι, ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ
 οὗτοι ἀναστήσονται καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ. 11 καὶ ἐγένετο 11
 ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς
 δυνάμεως Φαραῶ, 12 ἐξῆλθεν Ἱερემίας ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορευθῆναι εἰς 12
 γῆν Βενιαμὴν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. 13 καὶ ἐγένετο αὐτὸς 13
 ἐν πύλῃ Βενιαμὴν, καὶ ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατέλυε Σαρουία υἱὸς Σελε-
 μίου υἱοῦ Ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν Ἱερემίαν λέγων Πρὸς τοὺς Χαλδαίους
 σὺ φεύγεις; 14 καὶ εἶπε Ψεῦδος, οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ φεύγω. καὶ 14
 οὐκ εἰσῆκουσεν αὐτοῦ, καὶ συνέλαβε Σαρουία τὸν Ἱερემίαν καὶ εἰσῆγαγεν
 αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. 15 καὶ ἐπικράνθησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ Ἱερემίαν καὶ 15
 ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμ-
 ματέως, ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν φυλακῆς. 16 καὶ ἦλθεν Ἱερემίας εἰς 16
 οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν χερεῖθ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς.
 17 καὶ ἀπέστειλε Σεδεκίας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς 17
 κρυφαῖως εἰπεῖν εἰ ἔστιν ὁ λόγος παρὰ κυρίου; καὶ εἶπεν Ἔστιν· εἰς χεῖρας
 βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσῃ. 18 καὶ εἶπεν Ἱερემίας τῷ βασιλεῖ Τί ἡδί- 18
 κησα σὲ καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰ-
 κίαν φυλακῆς; 19 καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν 19
 λέγοντες ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην; 20 καὶ 20
 νῦν, κύριε βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου· καὶ τί ἀπο-
 στρέφεις με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ;
 21 καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐνεβάλλοσαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς, 21
 καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον ἓνα τῆς ἡμέρας ἕξωθεν οὐ πέσσουν, ἕως ἐξέλ-
 πον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἐκάθισεν Ἱερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

XLV.

(Graece 45. = Hebraice 38.)
 (— 51, 34 sqq. = — 45.)

Καὶ ἤκουσε Σαφανίας υἱὸς Νάθαν καὶ Γοδολίας υἱὸς Πασχώρ καὶ Ἰωά-
 χαλ υἱὸς Σελεμίου τοὺς λόγους οὓς Ἱερემίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν λαὸν λέγων

7. FA αποστελλοντα ... om του ... FA* ab αποστρεψ. ad αυτοι v. 8.
 transilit. 8. om αυτοι ... οι χαλδ. οι πολεμουντες την γην ταυτην ... συλ-
 λημψι., FA συλλημψονται ... FA αυτην πυρι 9. FA om οτι 10. εν τοπω
 αυτου οτι αυτοι ... FA* αναστησουσιν 11. επι ιερουσ. 12. ιηρεμιας ...
 FA του πορευεσθαι ... Ax FA βενιαμειν ... FA*.* εκειθεν εν εν ...
 εμμεσω 13. Ax FA βενιαμειν ... κατελυσεν ... Ax FA σαρουιας ... FA
 υιος ανανιου 14. Ax FA ουχι προς τους χαλδαιους (-δους FA atque sic ple-
 runique) ... Ax FA ηκουσεν ... Ax FA σαρουιας 15. εις οικον φυλακης ...
 FA* της φυλακης 16. FA* οτι ηλθεν ... FA χερειθ 17. επιρωτησεν,
 FA* ηρωτησεν ... om ο βασιλευς ... Ax FA om ειπεν ... Ax FA ει εστιν
 λογος (FA*.* add παρα) κυριου ... κ. ειπ. αυτω 18. ιηρεμιας ... της φυ-
 λακης 19. προφητευοντες 20. κυριε μου βασιλευ ... πεσατω δη, FA πε-
 σατω 21. Ax FA*.* εξελεειπον XLV. 4. FA* γολιας ... FA ιωαχας ...
 ους ελαλησεν ιηρεμιας, FA ους ελαλει ιηρεμιας ... FA* οχλον

2 Οὕτως εἶπε κύριος ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνεται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς Χαλδαίους ζήσεται, καὶ
 3 ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὐρημα καὶ ζήσεται. ³ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Πα-
 4 ραδιδδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βα-
 5 βυλῶνος, καὶ συλληφεται αὐτήν. ⁴ καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀναρεσθήτω δὴ ὁ
 6 ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολε-
 7 μούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ,
 8 καλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ
 9 χρησιμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ ἀλλ' ἡ πονηρά. ⁵ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
 10 Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν ὅτι οὐκ ἡδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς. ⁶ καὶ
 11 ἔρριψαν αὐτὸν εἰς λάκκον Μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
 12 φυλακῆς, καὶ ἐθάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ
 13 ἀλλ' ἡ βορβόρος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ. ⁷ καὶ ἤκουσεν Ἀβδεμέλεχ ὁ Αἰθίοψ,
 14 καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔδωκαν Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον· καὶ
 15 ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν τῇ πύλῃ Βενιαμίν. ⁸ καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτόν, καὶ ἐλάλησεν
 16 πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν Ὁ ἐπονηρεύσας τοῦ ἀποκτείνειν τὸν
 17 ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πό-
 18 λει. ¹⁰ καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀβδεμέλεχ λέγων Λάβε εἰς τὰς χεῖράς
 19 σου ἐντεῦθεν τριάκοντα ἀνθρώπους καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα
 20 μὴ ἀποθάνῃ. ¹¹ καὶ ἔλαβεν Ἀβδεμέλεχ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν
 21 οἰκίαν τοῦ βασιλέως τὴν ὑπόγειον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ πα-
 22 λαίᾳ σχοινία, καὶ ἔρριπεν αὐτὰ πρὸς Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον, ¹² καὶ εἶπε
 23 Ταῦτα ἕως ὑποκάτω τῶν σχοινίων. καὶ ἐποίησεν Ἱερεμίας οὕτως. ¹³ καὶ εἰλ-
 24 κυσαν αὐτὸν τοῖς σχοινίοις καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ ἐκάθι-
 25 σεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. ¹⁴ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ
 26 ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν Ἀσελσιθλ τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ
 27 εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἐρωτήσω σε λόγον, καὶ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ
 28 ῥήμα. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ Ἐὰν ἀναγγεῖλω σοι, οὐχὶ θανάτω
 29 με θανατώσεις; καὶ ἐὰν συμβουλευσῶ σοι, οὐ μὴ ἀκούσῃς μου; ¹⁶ καὶ ὡμο-
 30 σεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς λέγων Ζῇ κύριος, ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν ταύτην,
 31 εἰ ἀποκτενῶ σε καὶ εἰ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τούτων. ¹⁷ καὶ
 32 εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ἐξελθῶν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμό-
 33 νας βασιλέως Βαβυλῶνος, ζήσεται ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ
 34 κατακαυθῇ ἐν πυρὶ, καὶ ζήσῃ σὺ καὶ ἡ οἰκία σου. ¹⁸ καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς,
 35 δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτήν ἐν
 36 πυρὶ, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς. ¹⁹ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμίᾳ Ἐγὼ λόγον
 37 ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν πεφειγόντων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώσῃς με εἰς
 38 χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμακρήσονται μου. ²⁰ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας Οὐ μὴ

2. Ax FA ευρεμα ... om και ζησεται in fine 3. FA om βασιλεως ... συλλημψονται, FA* λημψετε (correctum est συλλημψεται) 4. Ax FA ειπαν (FA* -πεν) ... om δη ... om αυτος ... των πολεμιστων των καταλειμμενων επι τη πολει ... FA καταλιπομενων ... om τωτω 5. εν ταις χερσιν ... FA εδυνατο 6. Ax FA εριψαν (Ax ερριψ.) α. εις τον λακκον ... μελ- χειου 7. εν τη αυλη βενιαμειν 9. FA επονηρευσου ... FA αρτοι εις την πολιν 10. εις την χειρα σου απ εντευθεν 11. FA υπογειον ... FA*.* ρακηη ... προς τον ιερεμιαν 12. ιηρεμιας 13. εν τοις σχοινοις ... ιηρεμιας ... Ax FA εν αυλη 14. σαλασιθλ, FA ασαλιθλ ... και μη κρυψ., FA και δη μη χρ. 15. ουχι θανατωσεις με ... FA και αν συμβ. ... μου ακουσης 16. FA* αποκτινω ... παραδωσω 17. Ax FA και ζησεται 18. FA* ελθης ... παραδοθησεται ... βασιλεως βαβυλωνος pto των χαλδ. 49. FA ο βασ. σεδικιας ιερεμια

παραδῶσι σε· ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον
 ἔσται σοι καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ σου. ²¹ καὶ εἰ μὴ ῥέλης σὺ ἐξελεύειν, οὗτος ²¹
 ὁ λόγος ὃν ἔδειξέ μοι κύριος ²² Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖ- ²²
 σαι ἐν οἰκίᾳ βασιλέως Ἰούδα ἐξήγοντο πρὸς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλῶνος,
 καὶ αὗται ἔλεγον Ἠπάτησάν σε, καὶ δυνήσονται σοι ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου,
 καὶ καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι πόδα σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ. ²³ καὶ τὰς ²³
 γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσι πρὸς τοὺς Χалδαίους, καὶ σὺ οὐ
 μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλῶνος συλληφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη
 κατακαυθήσεται. ²⁴ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἄνθρωπος μὴ γνώτω ἐκ τῶν ²⁴
 λόγων τούτων, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποσάνῃς. ²⁵ καὶ ἐὰν οἱ ἄρχοντες ἀκούσωσιν ²⁵
 ὅτι ἐλάλησά σοι, καὶ ἔδωσι πρὸς σέ καὶ εἰπωσί σοι Ἀνάγγειλον ἡμῖν τί
 ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεὺς; μὴ κρύψῃς ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ μὴ ἀνέλωμέν σε·
 καὶ τί ἐλάλησε πρὸς σέ ὁ βασιλεὺς; ²⁶ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἔλεός ²⁶
 μου κατ' ὄφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ μὴ ἀποστρέφαι με εἰς οἰκίαν
 Ἰωνάθαν ἀποστάναν με ἐκεῖ. ²⁷ καὶ ἤλθσαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ἱερε- ²⁷
 μίαν καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάντας τοὺς λόγους
 τούτους οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἤκούσθη
 ὁ λόγος κυρίου. ²⁸ καὶ ἐκάθισεν Ἱερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἕως χρό- ²⁸
 νου οὗ συνελήφθη Ἱερουσαλήμ.

XLVI.

(Graece 46. = Hebraice 39.)
 — 26. = — 46.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ τοῦ Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα παρεγέ-
 νετο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ
 Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπολιοῖχον αὐτήν. ² καὶ ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκία ²
 ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς ἐρράγη ἡ πόλις, ³ καὶ εἰσῆλθον ³
 πάντες οἱ ἡγούμενοι βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐκάθισαν ἐν πυλῇ τῇ μέσῃ
 Μαργανασάρ καὶ Σαμαγῶθ καὶ Ναβουσαῆρ καὶ Ναβουσαρεῖς, Ναγαργᾶς,
 Νασεῤῥαβαμάθ, καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος. ¹⁴ καὶ ἀπέ- ¹⁴
 στείλαν καὶ ἔλαβον τὸν Ἱερεμίαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν
 πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικὰν υἱοῦ Σαφάν, καὶ ἐξήγαγον αὐτόν, καὶ ἐκά-
 θισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. ¹⁵ καὶ πρὸς Ἱερεμίαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ ¹⁵
 αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων ¹⁶ Πορεύου καὶ εἰπὲ πρὸς Ἀβδεμελεχ τὸν Αἰθίοπα ¹⁶
 Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὴν
 πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ, ¹⁷ καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹⁷

20. Ax FA παραδωσουσιν ... FA και ακουσον ... om τον 21. βουλη
 συ, FA θελεις (*.* - λεις) συ ... FA* σοι κυριος 22. FA του βασιλεως ιουδα
 ... ηπατησεν ... ποδας σου και απεστρ., FA ποδα (*.* - δας) σου (*.* add
 και) αποστρεψον (*.* απεστρεψαν) 23. και τα τεκνα σ. και τας γ. σου ...
 οτι εις χειρας βασ. β. παραδοθηση ... FA συλλημφθηση 25. Ax FA ακου-
 σι αρχ. ... FA* omi σοι secundum ... μη δη κρυψης 26. Ax FA επι-
 στρεψαι ... Ax FA* om με prius ... Ax FA om με sec. 27. Ax FA ηλ-
 θαν ... εσιωπησαν ... Ax FA ηκουσθη λογος 28. Ax FA συνελημφθη
 ... ιερουσαλημ η πολεις XLVI. 1. εν τω ετει τω ενατω ... Ax FA σε-
 δεκιου ... post ιουδα add εν τω μηνι τω δεκατω ... FA παρεγενοντο ...
 (Ax FA βασιλεως) ... επολιορχει 2. σεδεκιου 3. Ax FA οι ηγεμονες ...
 εν τη πυλη ... FA μαργανασαρ σαμαγωθ, Ax νηργελ σασασαρ εισσαμαγαθ
 ... και ναβουσαχαρ και ναβουζαρις και ναγαργας νασερραβαβακ, FA κ. να-
 βουσαχαρ ναβουσεις (*.* ναβουσαρις) ναγαργας νασαρραματ (*.* νασαρραβα-
 ματ) 14. FA* εξ αυτης της φυλακης ... προς γοδολιαν ... Ax FA υιον
 αχεικαμ ... υιον σαφαν ... εκαθισαν εμμεσω 46. Ax FA ειπον ... FA*
 εθιοπαν ... εις την γην ταυτην

ἐκείνη, καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώ-
 18 που αὐτῶν. ¹⁸ ὅτι σώζων σώσω σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσης· καὶ ἔσται
 ἡ ψυχὴ σου εἰς εὐρημα, ὅτι ἐπεποίησιν ἐπ' ἐμοί, φησὶ κύριος.

XLVII.

(Graece 47. = Hebraice 40.)
 — 29, 1 - 7. = — 47.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρδάν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ Ῥαμᾶ, ἐν
 τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀποικίας Ἰουδα τῶν ἡγμένων εἰς
 2 Βαβυλώνα. ² καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ θεός
 3 σου ἐλάλησε τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ³ καὶ ἐποίησε κύριος, ὅτι
 4 ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ⁴ ἰδοὺ ἔλυσά σε ἀπὸ
 τῶν χειροπέδων τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς σου· εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἔλθειν μετ'
 5 ἐμοῦ εἰς Βαβυλώνα, καὶ ζήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ· ⁵ εἰ δὲ μὴ, ἀπό-
 6 τρεχε, ἀνάστρεψον πρὸς τὸν Γοδολιάν υἱὸν Ἀχεικὰμ υἱοῦ Σαφάν, ὃν κατέ-
 7 στησε βασιλεὺς Βαβυλώνος ἐν γῇ Ἰουδα, καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ
 τοῦ λαοῦ ἐν γῇ Ἰουδα εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευ-
 8 ῶν ἐκεῖ, καὶ πορεύου. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα καὶ ἀπέ-
 9 στείλει αὐτόν. ⁶ καὶ ἦλθε πρὸς Γοδολιάν εἰς Μασσηφά, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ
 7 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ. ⁷ καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγε-
 8 μόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀγρῷ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε
 9 βασιλεὺς Βαβυλώνος τὸν Γοδολιάν ἐν τῇ γῇ, καὶ παρακατέθεντο αὐτῷ ἄν-
 10 δρας καὶ γυναῖκας αὐτῶν οὓς οὐ κατόκισεν εἰς Βαβυλώνα. ⁸ καὶ ἦλθε πρὸς
 Γοδολιάν εἰς Μασσηφά Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου καὶ Ἰωάνης υἱὸς Κάρης καὶ
 Σαραίας υἱὸς Θαναμεῦθ καὶ υἱοὶ Ἰωφὲ τοῦ Νετωφαθὶ καὶ Ἐζονίας υἱὸς τοῦ
 9 Μωχαδί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν. ⁹ καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς Γοδολίας καὶ τοῖς
 ἀνδράσιν αὐτῶν λέγων Μὴ φοβησῆτε ἀπὸ προσώπου τῶν παίδων τῶν Χαλ-
 10 δαίων· κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλώνος, καὶ
 11 βέλτιον ἔσται ὑμῖν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κάθημαι ἐναντίον ὑμῶν εἰς Μασσηφά
 στήναι κατὰ πρόσωπον τῶν Χαλδαίων οἱ ἂν ἔλθωσιν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ὑμεῖς
 12 συνάγετε οἶνον καὶ ὀπώραν καὶ ἔλαιον, καὶ βάλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν, καὶ
 11 οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν αἷς κατεκρατήσατε. ¹¹ καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι οἱ
 ἐν Μωᾶβ καὶ ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ
 12 γῇ ἤκουσαν ὅτι ἔδωκε βασιλεὺς Βαβυλώνος κατάλειμμα τῷ Ἰουδᾷ, καὶ ὅτι
 12 κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γοδολιάν υἱὸν Ἀχεικὰμ. ¹² καὶ ἦλθον πρὸς Γοδο-
 λιάν εἰς γῆν Ἰουδα εἰς Μασσηφά, καὶ συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλήν

17. ου μη παραδώσω, FA ου δώσω ... FA εἰς τὰς χεῖρας ... om τῶν
 18. Ax FA ευρεμα ... FA πεποιθεῖς XLVII. 1. γενόμενος ... υστερον
 μετα το ... om ton secundum ... FA τον εκ δαμαν ... εμμεσω ... των
 απαγορευων 2. om σου 3. ειηκουσατε ... FA αυτου της φωνης 4. των
 υπο τας ... ηκε ζησω, FA ηκε και ζησω ... FA επι σοι 5. αποστρεψον
 και αποτρεχε, FA αποστρεχε (σ erasum) και αναστρ. ... Ax FA προς γο-
 δολιαν υι. αχεικαμ ... Ax FA* υιον σαφαν ... εμμεσω ... FA εἰς παντα ...
 Ax om εκει, FA om εκει και 6. εμμεσω ... Ax FA om αυτου 7. αυτοι
 και η δυναμεις αυτων και οι ... παρεκατεθεντο, FA παρεκατεθετο ... FA
 om ου 8. ιωανναν ... FA ναθαναμεθ ... ωφει του νετωφατει, FA ωφει
 του νεωφατι ... Ax FA ιεζονιας ... μωχατει, FA μοχατει 9. και εργαζε-
 σθαι 10. FA εν μασσηφα ... Ax FA οι εαν ... Ax FA συναγαγετε ... οπω-
 ραν και συναγαγετε ελαιον ... Ax FA αγγια ... οικησεται 11. FA om οι
 secundum ... Ax FA εν γη μωαβ και οι εν ... FA* οι εν τη ιουδαία ...
 τα καταλειμματα, FA καταλιμμα ... Ax FA αχεικαμ

σφόδρα καὶ ἔλαιον. ¹³ καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς ¹³
 δυνάμεως οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἦλθον πρὸς τὸν Γοδολιαν εἰς Μασσηφά ¹⁴ καὶ ¹⁴
 εἶπον αὐτῷ Εἰ γινώσκει γινώσκεις ὅτι Βελεισά βασιλεὺς υἱὸς Ἀμμὼν ἀπέστειλε
 πρὸς σέ τὸν Ἰσμαὴλ πατάξαι σου ψυχὴν; καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς Γοδολί-
 ας. ¹⁵ καὶ εἶπε Ἰωάναν τῷ Γοδολίᾳ κρυφαίως ἐν Μασσηφᾷ Πορεύσομαι δὴ ¹⁵
 καὶ πατάξω τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ μηδεὶς γινώτω, μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν καὶ
 διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα οἱ συνηγμένοι πρὸς σέ καὶ ἀπολούνται οἱ κατάλοιποι
 Ἰούδα. ¹⁶ καὶ εἶπε Γοδολίας πρὸς Ἰωάναν Μὴ ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα, ὅτι ψευδὴ ¹⁶
 οὐ λέγεις ὑπὲρ Ἰσμαὴλ.

XLVIII.

(Graece 48. = Hebraice 44.)
 — 31. = — 48.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ
 Ἐλεασά ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, πρὸς Γο-
 δολιαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα. ² καὶ ἀνέστη Ἰσμαὴλ καὶ ²
 οἱ δέκα ἄνδρες οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολιαν, ὃν κατέ-
 στησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς, ³ καὶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ³
 ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφᾷ καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὐρεθέντας
 ἐκεῖ. ⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολιαν, ⁴
 καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω, ⁵ καὶ ἦλθον ἄνδρες ἀπὸ Συχὲμ καὶ ἀπὸ Σαλήμ ⁵
 καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐξυρμημένοι πώγωνας καὶ διερρή-
 γμένοι τὰ ἱμάτια καὶ κοπτόμενοι, καὶ μάννα καὶ λίβανος ἐν χερσίν αὐτῶν
 τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου. ⁶ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσμαὴλ, ⁶
 αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔκλειον, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰσελῴδετε πρὸς Γοδολιαν.
⁷ καὶ ἐγένετο εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξεν αὐτοὺς ⁷
 εἰς τὸ φρέαρ. ⁸ καὶ δέκα ἄνδρες εὐρέθισαν ἐκεῖ καὶ εἶπον τῷ Ἰσμαὴλ Μὴ ⁸
 ἀνέλῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν ὕψιστοι ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κρίθαι, μέλι καὶ
 ἔλαιον· καὶ παρῆλθε καὶ οὐκ ἀνείλεν αὐτοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
⁹ καὶ τὸ φρέαρ εἰς ὃ ἔρριψεν ἐκεῖ Ἰσμαὴλ πάντας οὓς ἐπάταξε, φρέαρ μέγα ⁹
 τοῦτό ἐστιν ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἀσά ἀπὸ προσώπου Βασαᾶ βασιλέως
 Ἰσραὴλ, τοῦτο ἐνέπλησεν Ἰσμαὴλ τραυματιῶν. ¹⁰ καὶ ἀπέστρεψεν Ἰσμαὴλ ¹⁰
 πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς Μασσηφά καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βα-
 σιλέως, ἃς παρακατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολίᾳ υἱῷ Ἀχεικάμ, καὶ ὥ-
 χετο εἰς τὸ πέραν υἱῶν Ἀμμὼν. ¹¹ καὶ ἤκουσεν Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ ¹¹
 πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐποίη-
 σεν Ἰσμαὴλ, ¹² καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ ὥχοντο πολεμεῖν ¹²

13. ιωανναν ... ηλθαν ... Αx FA προς γοδολιαν 14. Αx FA ειπαν
 ... βελισα idque post αμμων ponit, FA* βενεσα (*βελισα) ... Αx FA
 ιωαν αμμων ... FA αυτω γοδολιας 15. ιωανναν ειπεν, FA ανναν (*ιω-
 ναν) ειπεν ... FA εκρυφαιως ... εις μασσηφα ... FA πορευομαι ... FA
 μηδεις ... μη ποτε παταξη ... διασπαρησονται παντες οι ιουδαιοι ... FA
 ιουδα συνηγμενοι (*ιουδας οι συνηγμ.) 16. Αx FA* ιωανναν ... Αx FA
 το πραγμα τουτο ... κατα του ισμαηλ, FA περι ισμαηλ XLVIII. 4. FA
 υιος (correctum est υιου) ελεσα, Αx υιου ελεσα ... FA δωδεκα ... FA αρτον
 εκει 2. FA δωδεκα ... ο βασιλευς 3. εις μασσηφα 5. σαλωμ ... FA
 σαμαριας ... διερρηχοτες ... FA* om τα ιματ. και κοπτομενοι ... εν ταις
 χερσιν, FA εν χειρ ... εισενεγκαι ... FA εν τω οικω 6. FA* om ισμαηλ
 ... και αυτοι ... FA om αυτοις ... εισελδατε 7. FA εις μεσον 8. Αx FA
 ειπαν ... εμμεσω 9. FA εριψεν ... FA εποησεν βασιλευς βαβυλωνος απο
 ... FA om βαασα 10. Αx FA παρεκατεθετο ... FA* om ο ... αχεικαμ
 12. FA παν

13 αὐτόν, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαὼν, ¹³ καὶ ἐγένετο ὅτε εἶδε πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰσμαὴλ τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνά-
 14 15 μεις τῆς μετ' αὐτοῦ, ¹⁴ καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰωάναν. ¹⁵ καὶ Ἰσμαὴλ ἐσώθη
 16 σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις, καὶ ὤχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών. ¹⁶ καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμειος οἱ μετ' αὐτοῦ πάντας τοὺς κατα-
 17 Γαβαὼν, ¹⁷ καὶ ὥχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν Γαβρηωχαμάα τῇ πρὸς Βηθλεέμ,
 18 τοῦ πορευθῆναι εἰς Αἴγυπτον ¹⁸ ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων, ὅτι ἐφοβή-
 19 θησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι ἐπάταξεν Ἰσμαὴλ τὸν Γοδολιαν, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος ἐν τῇ γῇ.

XLIX.

(Graece 49. = Hebraice 42.)
 — 30. 29. 25. = — 49.)

Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμειος καὶ Ἰωάναν καὶ Ἀζα-
 2 ρίας υἱὸς Μασσαίου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου ² πρὸς
 Ἱερεμίαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ Πιπέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ
 πρὸςωπόν σου, καὶ πρόσρευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοι-
 3 πων τούτων· ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, καθὼς οἱ ὀφθαλμοί
 4 σου βλέπουσι. ³ καὶ ἀναγγεῖλάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδὸν ἣν πορευ-
 5 σόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ λόγον ὃν ποιήσομεν. ⁴ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἱερεμίας Ἠκούσα·
 ἰδοὺ ἐγὼ προσεύξομαι ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν κατὰ τοὺς λό-
 6 γους ὑμῶν. καὶ ἔσται, ὁ λόγος ὃν ἂν ἀποκριθῇσεται κύριος ὁ θεός ἀναγ-
 7 γελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν ῥῆμα. ⁵ καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ἱερεμίᾳ
 Ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ πάντα
 8 τὸν λόγον ὃν ἔαν ἀποστείλῃ κύριος πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ποιήσωμεν. ⁶ καὶ ἔαν
 ἀγαθὸν καὶ ἔαν κακόν, τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὐ ἡμεῖς ἀπο-
 9 στέλλομέν σε πρὸς αὐτόν, ἀκούσόμεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκού-
 10 σόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁷ καὶ ἐγενήθη μεθ' ἡμέρας δέκα
 8 ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν. ⁸ καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγε-
 9 μόνους τῆς δυνάμειος καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, ⁹ καὶ
 10 εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος ¹⁰ Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ,
 11 οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ καθελῶ, καὶ φυτεύσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω,
 12 ὅτι ἀναπέπαυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς ἐποίησα ὑμῖν. ¹¹ μὴ φοβηθῇτε ἀπὸ

13. FA οτε ειδον ... ιδον αυτον πας ο λαος μετα ... τ. ιωανναν και παντας τους ηγεμονας ... FA τους μετ αυτου 14. Ax FA* ιωανναν 15. FA εν οκτω ... FA* οχετο 16. ιωανναν ... απεστρεψαν ... FA ανδρας πολему (*·* πολемω) ... FA* και τας λοιπας ... FA ους (* om) απεστρεψαν (sic, *·*-ψεν) 17. FA εκαθισεν ... γηβρηωχαμααμ, FA γηβαηρωχαμα ... Ax FA την προς ... πορευθηναι εισελθειν 18. Ax FA κατεστησεν βασιλευς XLIX. 4. ιωανναν ... μασσαιου, FA* ανθανιου, *·* ωσαιου ... Ax μικρου εως, FA μικρου αυτων εως 2. επι ιερεμιαν ... Ax FA πεσατω ... FA θεον περι ... FA καθοτι προ καθως 3. FA* υμιν ... om σου ... FA οδον ην πορ. 4. Ax FA om υπερ υμων ... FA om τον ... *om κατα τ. λογ. υμων ... FA ον εαν, Ax ον ... Ax FA om ο θεος ... FA* αναγγιλω 5. om εν ... ον απεστειλεν, FA ον αν αποστειλησαι (*·* αποστειλη σε) ... ου ποιησομεν, FA ουτως ποιησομεν 7. FA μετα τ' ημερας (*·* add εγενετο) λογος 8. και παντας τους ... Ax FA μικρου εως 10. FA και ου (*·* add μη) καθελω ... εκτειλω ... FA* ανεπαυμαι ... Ax FA απο των κακων ων (Ax ος)

προσώπου βασιλέως Βαβυλώνος, οὐ ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· μὴ φοβηθῆτε, φησὶ κύριος, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἐγὼ ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς καὶ σῶζειν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν. ¹² καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος, καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω ¹² ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. ¹³ καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς Οὐ μὴ καὶ σῶσωμεν ἐν τῇ γῇ ¹³ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου, ¹⁴ ὅτι εἰς γῆν Αἰγύπτου εἰσελευσέ- ¹⁴ μεθα, καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον, καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν, καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν, καὶ ἐκεῖ οἰκήσωμεν. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἀκούσατε ¹⁵ λόγον κυρίου Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ὑμεῖς δώτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰσελθῆτε ἐκεῖ κατοικεῖν, ¹⁶ καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φο- ¹⁶ βεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτῆς εὐρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ὁ λιμὸς οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταλήψεται ὑμᾶς ὀπίσω ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνεσθε. ¹⁷ καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάν- ¹⁷ τες οἱ ἀλλογενεῖς, οἱ θέντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐ- ¹⁸ δεὶς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω κατ' αὐτούς. ¹⁹ ὅτι οὕτως εἶπε ¹⁸ κύριος Καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμὸς μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, οὕ- ¹⁹ τως στάξει ὁ θυμὸς μου ἐφ' ὑμᾶς, ἐξελεθόντων ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ²⁰ ἔσεσθε εἰς ἄβατον καὶ υποχείριοι καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς ὀνειδισμόν, καὶ οὐ ²¹ μὴ ἴδῃτε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον. ¹⁹ ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς κατα- ¹⁹ λείπους Ἰούδα, μὴ εἰσελθῆτε εἰς Αἴγυπτον. καὶ νῦν γνόντες γνῶσεσθε ²⁰ ὅτι ²⁰ ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστείλαντές με λέγοντες Πρὸςευξαί περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ κατὰ πάντα ἃ ἐὰν λαλήσει σοι κύριος ποιήσωμεν. ²¹ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου ἧς ἀπέστείλέ με πρὸς ὑμᾶς. ²² καὶ ²¹ νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ὑμεῖς βούλεσθε ἐξελ- ²² θεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.

L.

(Graece 50. = Hebraice 43.)
— 27. = — 50.)

Καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπαύσατο Ἱερεμίας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἀπέστείλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς, πάντας τοὺς λόγους τούτους, ² καὶ εἶπεν Ἀξαρίας υἱὸς Μαασαιίου καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε καὶ ² πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἰπόντες τῷ Ἱερεμίᾳ λέγοντες Ψεύδη, οὐκ ἀπέστείλε σε κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων Μὴ εἰσελθῆτε εἰς Αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ, ³ ἀλλ' ἡ ³ Βαρούχ υἱὸς Νηρίου συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα δῶς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλώνα. ⁴ καὶ ⁴ οὐκ ἤκουσεν Ἰωάναν καὶ πάντες ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου, κατοικῆσαι ἐν γῇ Ἰούδα. ⁵ καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν καὶ πάντες ⁵

11. ed. rom. ante απο πρ. αυτου distinguit, non item Ax FA ... εγω ειμι του εξαιρ., FA* ειμι (*.* add εγω του) εξαιρ. ... FA χειρ. αυτου 12. FA ελεος 14. FA εις την γην ... ακουσομεν ... FA* ομι και εν αρτ. ου μη πειν. ... FA οικησωμεν 15. FA λογους κυριου ... FA* ομι ουτ. ειπ. κυριος 16. FA* εφοβεισθε ... εν γη αιγυπτω ... FA και λιμος ... FA και καταλιψεται (*-λημψεται, item Ax) 17. Ax FA ουδεις 18. κυριος οτι καθως ... FA* εσ. εις αιγυπτον υποχειριοι ... και ονειδισμον ... FA ειδητης 19. FA* ομι κυριος 20. εν ταις ψυχαις ... FA προςευξαι δη ... α αν λαληση, FA οσα εαν λαληση 21. εισηκουσατε ... απεστ. μοι προς 22. ου υμεις βουλευεσθαι L. FA τους παντας λογους ... κυριου θεου αυτων ... κυριος ο θεος αυτων ... FA*.* προς αυτους ειπιν 2. FA* ζαχαριας ... μασαιου, FA* μασεου (*.* μαασεου) ... FA* ειπαντες ... ειπιν pro λεγων ... κατοικειν 3. και του αποικισθ. 4. ηκουσαν ... Ax FA παντ. οι ηγεμονες ... FA του κυριου

οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς καταλοίπους Ἰούδα τοὺς ἀποστρέ-
 6 ψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ, ⁶ τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ
 νήπια τὰ λοιπὰ καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς ψυχὰς αἱ κατέ-
 λιπε Ναβουζαρδὰν μετὰ Γοδολίου υἱοῦ Ἀχεικάμ, καὶ Ἰερεμίαν τὸν προφῆτην
 7 καὶ Βαρούχ υἱὸν Νηρίου, ⁷ καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς
 8 φωνῆς κυρίου, καὶ εἰσῆλθον εἰς Τάφνας. ⁸ **ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ**
⁹ **ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΝ ΤΑΦΝΑΣ ΛΕΓΩΝ** ⁹ Λάβε σεαυτῷ
 10 Φαραῶ ἐν Τάφνας, κατ' ἐφθαλμοὺς ἀνδρῶν Ἰούδα, ¹⁰ καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε
 κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ ἄξω Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ
 11 θήσει αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ
 12 τὰ ὅπλα ἐπ' αὐτούς, ¹¹ καὶ ἐξελεύσεται καὶ πατάξει γῆν Αἰγύπτου, οὓς εἰς
 θάνατον εἰς θάνατον, καὶ οὓς εἰς ἀποικισμὸν εἰς ἀποικισμὸν, καὶ οὓς εἰς
 12 ῥομφαίαν εἰς ῥομφαίαν. ¹² καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ
 ἐμπυριεῖ αὐτάς καὶ ἀποικιεῖ αὐτούς, καὶ φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου ὥσπερ φθειρί-
 13 ζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ, ¹³ καὶ συντρίψει
 τοὺς στύλους Ἑλιοὑπόλεως τοὺς ἐν Ὠν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει
 ἐν πυρί.

LI.

(Graece 51. = Hebraice 44. 45.)
 — 28. = — 51.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ

¹ Ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ τοῖς κατημένους ἐν Μαγδώλῳ
 2 καὶ ἐν Τάφνας καὶ ἐν γῇ Παβουρῆς λέγων ² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
 Ὑμεῖς ἐωράκατε πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς
 3 πόλεις Ἰούδα· καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἔρημοι ἀπὸ ἐνοίκων ³ ἀπὸ προσώπου πονηρίας
 αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναι με πορευθέντες θυμᾶν θεοῖς ἑτέροις οἷς
 4 οὐκ ἔγνωτε. ⁴ καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδας μου τοὺς προφῆτας ὀρ-
 θρου, καὶ ἀπέστειλα λέγων Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης
 5 ἧς ἐμίσησα. ⁵ καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέ-
 6 φαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ θυμᾶν θεοῖς ἑτέροις. ⁶ καὶ ἔσταξεν
 ἡ ὀργή μου καὶ ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐξεκαύθη ἐν πύλαις Ἰούδα καὶ ἔξωθεν
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.
 7 ⁷ καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος παντοκράτωρ Ἰνα τί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα
 ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν ἐκκόφαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλά-
 8 ζοντα ἐκ μέσου Ἰούδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδένα, ⁸ παρα-

5. Ax FA απαντας τ. λοιπους ... FA* τους απεστρεψαν et FA pergitt
 εις μετοικεσιν εν ... Ax γη ιουδα 6. FA om τα νηπια ... νηπια και τα ...
 και πασας τας ψυχας ... κατελειπεν ... αchiαμ 7. FA εισηλθσαν bis ...
 εν ταφνας 8. FA* om πρ. ιερσμ. (*supplet πρ. ιηρεμian) 9. FA επι προθυ-
 ροις ... om φαραω 10. τα οπλα αυτου 11. FA* om εις θανατον alterum,
 εις αποικισμ. alterum, εις ρομφ. alterum 12. Ax FA om των ... Ax FA εν-
 πυριει ... FA την γην ... φθειρει γην αυτου ωσπερ φθειριζει ο ποιμην
 13. εν ενων LI. 4. γεναμενος ... FA απασιν τοις κατοικουσιν ιουδα τοις
 εν αιγυπτω και τοις κατοικουσιν εν μαγδ. (*add και εν μεμφι) και ταφν.
 και ... εν γη αιγυπτω ... και εν παβουρης 2. FA α ηγαγον ... FA* ισραηλ
 (ισλ) pro ιερουσαλημ (ισλμ) ... FA επι πολεις ... FA om ιδου ... ενοι-
 κουντων 3. FA ους ουκ 4. δουλους pro παιδας ... εγω προς υμας λεγων
 ... FA ου μη ποιησητε 5. FA om μου 6. κ. εστ. ο θυμ. μου και η οργη
 μου ... FA ante εξεκαυθη repetit ο θυμος μου 7. FA* επι ψυχας ... υμων
 και εκκοψω αφ υμων

πικρᾶναι με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, θυμῶν θεοῖς ἑτέροις ἐν γῇ
 Αἰγύπτῳ εἰς ἣν ἤλασθε κατοικεῖν ἐκεῖ, ἵνα κοπήτε καὶ ἵνα γένησθε εἰς κα-
 τάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τῆς γῆς; ⁹ μὴ ἐπιλέγησθε ὑμεῖς 9
 τῶν κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα καὶ
 τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν, ὧν
 ἐποίησαν ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ; ¹⁰ καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως 10
 τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγμάτων μου ὧν ἔδωκα
 κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν. ¹¹ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς 11
 ἐγὼ ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου ¹² τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς καταλόπους 12
 τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐκλείψουσιν
 ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς ἀπώλειαν καὶ
 εἰς κατάραν. ¹³ καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τοὺς κατῃμένους ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ὡς 13
 ἐπεσκεψάμην ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ¹⁴ καὶ οὐκ ἔσται 14
 σεσωσμένος οὐδεὶς τῶν ἐπιλοιπῶν Ἰούδα τῶν παροικούντων ἐν γῇ Αἰγύπτῳ
 τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐπλήζουσιν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν
 τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ· οὐ μὴ ἐπιστρέψωσιν ἀλλ' ἢ οἱ ἀνασεωσμένοι. ¹⁵ καὶ 15
 ἀπεκρίθησαν τῷ Ἱερεμίᾳ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ γινόντες ὅτι θυμῶσιν αἱ γυ-
 ναῖκες αὐτῶν καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, συναγωγὴ μεγάλη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ
 κατῃμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν Παδουρῇ, λέγοντες ¹⁶ Ὁ λόγος ὃν ἐλάλησας πρὸς 16
 ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου, οὐκ ἀκούσομέν σου, ¹⁷ ὅτι ποιοῦντες ποιήσομεν 17
 πάντα τὸν λόγον ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, θυμῶν τῇ βασιλείᾳ
 τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδὰς, καθὰ ἐποίησαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πα-
 τέρες ἡμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν ἐν πόλει Ἰούδα
 καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων καὶ ἐγενόμεθα χρηστοί,
 καὶ κακὰ οὐκ εἶδομεν. ¹⁸ καὶ ὡς διελιπομεν θυμῶντες τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐ- 18
 ρανοῦ, ἠλαττώθημεν πάντες, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐξελιπομεν. ¹⁹ καὶ 19
 ὅτι ἡμεῖς ἐθυμῶμεν τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ σπον-
 δὰς, μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποίησαμεν αὐτῇ χανῶνας καὶ ἐσπείσαμεν
 αὐτῇ σπονδὰς; ²⁰ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας παντὶ τῷ λαῷ τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς 20
 γυναῖξιν, καὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους, λέγων ²¹ Οὐχὶ τοῦ 21
 θυμιάματος οὐ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ,
 ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ
 ὁ λαὸς τῆς γῆς, ἐμνήσθη κύριος καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ; ²² καὶ 22
 οὐκ ἠδύνατο κύριος εἶναι φέρειν ἀπὸ προσώπου πονηρίας πραγμάτων ὑμῶν καὶ
 ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων ὑμῶν ὧν ἐποίησατε· καὶ ἐγενήθη ἡ γῇ ὑμῶν εἰς ἐρή-
 μωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἄραν ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ²³ ἀπὸ προσώ- 23
 που ὧν ἐθυμιάτε καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυρίῳ· καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς
 κυρίου, καὶ ἐν τοῖς προσταγμάσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς μαρ-
 τυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ ἐπελάβετε ὑμῶν τὰ κακὰ ταῦτα. ²⁴ καὶ 24

8. FA εἰς γην αἰγυπτου ... Ax FA εἰσηλθατε (FA* εἰσελθ.) ενοικεῖν
 ... FA*,* ἐκεῖ καὶ ἵνα ... Ax FA ἐκκοπήτε et FA om καὶ seq. ... om ἐν
 9. ἐργων pro κακων primo ... ἐποίησαν ἐν πόλεσιν ἰουδα 11. ἐπιστημι
 12. FA του πολεμησαι π. τ. καταλ. ἐν ... Ax FA om καὶ post λιμῷ ...
 FA μικρου αὐτων ... καὶ εως 13. ἐν αἰγυπτῳ, FA ἐν γῇ αἰγυπτου ...
 add in fine καὶ ἐν παντα 14. FA οὐθεις ... Ax FA ου μη ἐπιστρεψου-
 σιν ... FA* om οἱ 15. απαντες ... post αἱ γυν. αὐτων add θεοις ετεροις
 ... ἐν αἰγυπτῳ 16. FA ἐν ονοματι ... ακουσομεθα 17. FA* οἱ αρχοντ.
 ἰουδα ... ἐγεναμεθα ... FA ἰδομεν 18. διελειπομεν ... ἠλαττωνωθημεν
 ημεις καὶ ... ἐξελειπομεν 19. οτι θυμωμεν ημεις ... καὶ εἰ ἐσπεισαμεν
 ... FA* χανωνας 21. FA* ἐθυμιασαν ... FA* om καὶ οἱ αρχ. υμων ...
 λαος γης ... FA*,* om την 22. Ax FA υμων απο των ... Ax FA om
 υμων ante ων ... ἐγενετο 23. FA ἐθυμιασατε ... Ax FA νομῳ αὐτου

- 25 εἶπεν Ἰερεμίας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναῖξιν Ἀκούσατε λόγον κυρίου. ²⁵ οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ὑμεῖς γυναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε, καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε, λέγουσαι Ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ἃς ὁμολογήκαμεν, Ὑμιᾶν τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδὰς· ἐμμείνασαι ἐνμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιοῦσαι ἐποιήσατε. ²⁶ διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ καθήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Ἰδοὺ ὥμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, εἶπε κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντὸς Ἰούδα εἰπεῖν Ζῇ κύριος, ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. ²⁷ ὅτι ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀγαθῶσαι, καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ἕως ἂν ἐκλείψωσιν. ²⁸ καὶ οἱ σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ἰούδα ὀλίγοι ἀρίστῳ, καὶ γνώσονται οἱ κατάλοιποι Ἰούδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος εἰς ἐμμενεί. ²⁹ καὶ τοῦτο τὸ σημεῖόν μοι ἐπισκεψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς 30 πονηρά· ³⁰ οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν Οὐαφρῇ βασιλέᾳ Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, κατὰ ἔδωκα τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως 31 (15, 1) Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ³¹ (45, 4) Ο ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΙΕΡΕΜΙΑΣ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ πρὸς Βαρούχ υἱὸν Νηριού, ὅτε ἔγραφε τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος Ἰερεμίου, ἐν τῷ ἐναντιῷ τῇ τετάρτῃ Ἰωακεὶμ υἱῷ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα. 32 33 (2 3) ³² οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ σοὶ Βαρούχ, ³³ ὅτι εἶπας Οἱμοὶ οἱμοὶ, ὅτι προσέζηκε κύριος κόπον ἐπίπονόν μοι, ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπausιν 34 (1) οὐχ εὖρον· ³⁴ εἰπὼν αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ οὐς ἐγὼ ὠκοδόμησα, 35 (5) ἐγὼ κατὰειρῶ· καὶ οὐς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτίλλω. ³⁵ καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῷ μεγάλα; μὴ ζητήσης, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει κύριος, καὶ δώσω τὴν ψυχὴν σου εἰς εὐρημα ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν βᾷδῃς ἐκεῖ.

LII.

Ὅντος εἰκοστοῦ καὶ ἐνδὸς ἔτους Σεδεκίου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμει- 4 τάαλ συγὰτηρ Ἰερεμίου ἐκ Λοβενά. ⁴ καὶ ἐγένετο τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ ἐνάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ περιε- χαράκωσαν αὐτὴν καὶ περιωκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ.

25. FA* om Ποιοῦσαι ... Ax FA ποιήσωμεν ... ὠμολογήσαμεν (sic), FA ὁμολογήσαμεν (*-σωμεν) ... FA* βααλ pro βασιλ. τ. ουρανου ... FA ενμεινασαι ... FA ποιουσε (*-σαι) ποιησατε 26. λεγει κυριος ... *om ιουδα ειπειν ... Ax FA ζη κυριος κυριος ... FA* παση τη γη ... FA αι- γυπτου 27. οτι ιδου εγω ... αγαθυναι ... Ax FA αιγυπτου ... FA εκλι- πωσιν 28. αριθμοι ... οι καταλ. ιουδ. και οι καταβαινοντες εν γη αιγυπτου, FA οι κ. ι. οι παροικουντες εν γη αιγυπτου ... Ax FA παροικησαι ... FA ενμενει 29. Ax FA υμιν (Ax ημιν) το σημειον 30. FA* αφρη ... Ax FA χειρ. ζητούντων ... FA* εκχθρου 31. FA* πρ. βαρ. υιω ... εγραψεν ... FA εν βιβλιω ... Ax FA τω ιωακειμ 33. Ax FA οιμμοι οιμμοι ... προσε- ζηκ. μοι 34. FA ουτως ειπον αυτω ους εγω ωκοδομησα ... Ax FA ους εφυτευσα ... FA* εκτιλω 35. FA ζητεις ... εαυτω μεγαλα ... om μη ζητησης ... FA μη ζητης (corr. est ζητησης) εαυτω μεγαλα μη ζητι οτι ειδου ... FA* σαρκαν ... FA om εις ... Ax FA ευρεμα ... FA ου αν LII. 4. ον- τος δευτερου και εικοστου ετους ... FA om εν ιερουσαλημ ... Ax FA αμιτααλ ... δοβενα 4. εν τω ετει ... εν τω μηνι τω εβδομω ... Ax FA περιεχα- ρακωσεν ... περιωκοδομησεν α. τετραποδοις ... Ax FA om λιθοις

⁵ καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἐνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεὶ Σεδεκίᾳ 5
⁶ ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνός, καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν 6
 ρᾶτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. ⁷ καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πο- 7
 λεμισταὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἀνὰ μέσον τοῦ τείχους
 καὶ τοῦ προτειγίσματος, ὃ ἦν κατὰ τὸν κήπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλ-
 δαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ. καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀραβα, ⁸ καὶ 8
 κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον
 αὐτὸν ἐν τῷ πέραν Ἰεριχώ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ'
 αὐτοῦ. ⁹ καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βα- 9
 βυλῶνος εἰς Δεβλαζά· καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. ¹⁰ καὶ ἔσφαξε βα- 10
 σιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου κατ' ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας
 τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαζά. ¹¹ καὶ τοὺς ὄφθαλμοὺς Σεδεκίου 11
 ἐξεύρλωσε, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν πέδαις· καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυ-
 λῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας ἧς
 ἀπέθανε. ¹² καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνός ἦλθε Ναβουζαρδάν ὁ 12
 ἀρχιμαγείρος ἐσθνηκῶς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσα-
 λὴμ, ¹³ καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πᾶσας 13
 τὰς οἰκίας τῆς πόλεως καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλῃν ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ. ¹⁴ καὶ 14
 πᾶν τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ καθεῖλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἡ μετὰ
 τοῦ ἀρχιμαγείρου. ¹⁵ καὶ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ κατέλειπεν ὁ ἀρχιμάγει- 15
 ρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γεωργοὺς. ¹⁶ καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοὺς 16
 τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῇν τὴν ἐν
 οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν καὶ ἀπή-
 νεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. ¹⁷ καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάφους 17
 καὶ πάντα τὰ σκευὴ τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς ἐλειτουργοῦν ἐν αὐτοῖς, ¹⁸ καὶ τὰς 18
 ἀφρωῶς καὶ τὰς μασμαρῶς καὶ τοὺς ὑποχυτῆρας καὶ τὰς λυχνίας καὶ τὰς
 θυίσκας καὶ τοὺς κυδῶνους, ἃ ἦν χρυσᾶ χρυσᾶ καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ,
 ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος. ¹⁹ καὶ οἱ στύλοι δύο, καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ οἱ 19
 μόσχοι δώδεκα χαλκοὶ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σα-
 λμων ἐἰς οἶκον κυρίου, οὐ οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν. ²⁰ καὶ οἱ 20
 στύλοι τριακονταπέντε πηχῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός, καὶ σπαρτίον δώ-
 δεκα πήχεων περιεκύκλου αὐτόν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων τεσσάρων
 κύκλῳ, ²¹ καὶ γείσους ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πήχεων τὸ μήκος, ὑπερ- 21
 οχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἐνός, καὶ δίκτιον καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ, τὰ
 πάντα χαλκᾶ· καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ, ὁκτὼ ῥοαὶ τῷ πῆχει
 τοῖς δώδεκα πήχεσι. ²² καὶ ἦσαν αἱ ῥοαὶ ἐνεννηκονταεξὶ τὸ ἐν μέρος, καὶ ἦσαν 22
 αἱ πᾶσαι ῥοαὶ ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ. ²³ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος 23

6. om εν τη gr. 7. FA* οδ. της πολεως ... της πυλης pro του τειχ. ...
 εκυκλωσαν και ωχοντο pro κυκλω κ. επορεύθησαν ... FA οδον εις ραβα (sic)
 8. FA κατεδιωξεν δυναμις ... κατελαβεν 9. FA* βασιλειαν 10. FA ο βασιλευς
 11. FA σεδεκίου ... om ημερας ης (FA* om ης) 12. εν μ. τω πεμπτω
 ... (FA* και δεκα του) ... FA* *** post μηνος add αυτος ενιαυτως εν-
 νεκαιδεκατος του ναβουχοδοσορ βασιλεως βαβυλωνος ... Ax FA ο εσθνη-
 κως ... προσωπον βασιλεως 14. εν ιερουσαλημ ... FA om η ante μετα
 16. FA τους λοιπους ... κατελειπεν ... FA εις γεωργ. και αμπελουργους
 17. ab οικω κυριου ad οικω κυριου seq. transilit ... FA χαλκον αυτης
 18. κεαγραφας ... ελιτουργων 19. αφρως, FA σαφρως ... FA om και τους
 υποχ. κ. τ. λυχνιαις 20. FA εποιησεν βασιλευς ... Ax FA om ου ... FA
 χαλκον αυτου 21. πηχεων υψος ... FA* περικυκλοι, Ax περικυκλουν ...
 FA το πλατος αυτου ... τεσσαρ. δακτυλ. 22. ροαι επι γεισους ... FA
 χαλκα· κατα ... κατα αυτα 23. FA εκατον post κυκλω pon.

τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτεροῦντα καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς
 25 φυλάττοντας τὴν ὁδόν, ²⁵ καὶ εὐνοῦχον ἓνα ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν
 πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως
 τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμμα-
 26 τοῦντα τῷ λαῷ τῆς γῆς, καὶ ἐξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
 26 τοὺς εὐρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως. ²⁶ καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδάν ὁ
 ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς
 27 Δεβλαζά. ²⁷ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαζά ἐν γῇ
 31 Αἰμάθ. ³¹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει ἀποικισθέντος τοῦ
 Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι
 τοῦ μηνός, ἔλαβεν Οὐλαιμαδάχαρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ᾧ
 32 ἐβασίλευσε, τὴν κεφαλὴν Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἔκτεινεν αὐτόν, καὶ
 32 ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας ἧς ἐφυλάσσετο, ³² καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστὰ, καὶ
 ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν βασιλείων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι,
 33 ³³ καὶ ἥλλαξε τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν ἄρτον διὰ παντός
 34 κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ὥς ἔζησε. ³⁴ καὶ ἡ σύνταξις αὐτῷ
 ἐδίδοτο διὰ παντὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἕως
 ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν.

B A P O Y X.

I.

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου οὓς ἔγραψε Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου υἱοῦ
 2 Μαασαίου υἱοῦ Σεδεκίου υἱοῦ Ἀσαδίου υἱοῦ Χελκίου ἐν Βαβυλῶνι, ² ἐν τῷ
 ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἐβδόμῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι
 3 τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐνέπρησαν αὐτὴν ἐν πυρὶ. ³ καὶ ἀνέγνω Βαροὺχ τοὺς
 λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ὧσιν Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα,
 4 καὶ ἐν ὧσιν παντὸς τοῦ λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον, ⁴ καὶ ἐν ὧσιν
 τῶν δυνατῶν καὶ υἰῶν τῶν βασιλείων, καὶ ἐν ὧσιν τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐν
 ὧσιν παντὸς τοῦ λαοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πάντων τῶν κατοικούντων ἐν
 5 Βαβυλῶνι ἐπὶ ποταμοῦ Σούδ. ⁵ καὶ ἔκλαιον καὶ ἐνήστευον καὶ ᾄδοντο ἐναν-

24. FA τ. ιερεαν τ. δευτερον (*.* πρωτον) κ. τ. ιερεαν τ. δευτερευοντα
 ... Ax FA φυλασσοντας 25. και εκ της πολεως ελαβεν ευνουχον ... FA
 ονομαστους εν ... εμμεσω 26. Ax FA ομ του βασιλεως ... προς τον βα-
 σιλεα 27. FA ο βασιλευς ... FA εις δεβλαζα ... αιμααθ, FA μααθ 31. εν
 τριακοστω ... FA εν τριακοντα και επτα ετεσιν ... ουλαιμαδαχα, FA ου-
 λεδαμαχαρ ... Ax FA ομ και εκτεινεν αυτον (sed FA*.* post εβασιλευσεν
 add και εκτεινεν) ... εφυλαττετο ... FA εφυλαξενσσετο 32. FA αυτου τον
 θρονον ... επανω των θρονων των βασ. 33. FA ηλλαξαν 34. και ισχυν-
 ταξεις (sic) αυτω ... Ax FA εδιδετο (FA*.* -δοτο?) ... εξ ημερων εις
 ημερας

Subscriptio: Ax ιερειας προφητης ιδ, FA ιερειας

Inscriptio: βαρουχ

1. 4. υιος μαασαιου υιος σεδεκιου υιου σαδαιου 2. πεμπτω εβδομη
 4. υιων του βασιλεως ... μεγαλου αυτων ... επι του ποταμου 5. ηυχοντο
 ευχας εναντι

τίον κυρίου, ⁶καὶ συνήγαγον ἀργύριον καθὼς ἐκάστου ἡδύνατο ἡ χεὶρ. ⁷καὶ 6 7
ἀπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἰωακείμ υἱὸν Χελκίου υἱοῦ Σαλώμ τὸν ἱερέα,
καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τοὺς εὐρεθέντας μετ' αὐτοῦ
ἐν Ἱερουσαλὴμ, ⁸ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου τὰ ἐξενεχθέντα 8
ἐκ τοῦ ναοῦ ἀποστρέφαι εἰς γῆν Ἰούδα, τῇ δεκάτῃ τοῦ Σειουάλ, σκεύη ἀρ-
γυρᾶ ἃ ἐποίησε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς Ἰούδα, ⁹μετὰ τὸ ἀποικίσαι 9
Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς
δεσμώτας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν λαὸν τῆς γῆς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ
ἦγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. ¹⁰καὶ εἶπαν Ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀρ- 10
γύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ ἀργυρίου ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἀμαρτίας καὶ
λίβανον, καὶ ποιήσατε μάννα καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν, ¹¹καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βα- 11
βυλῶνος καὶ εἰς ζωὴν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ὥς ὥσιν αἱ ἡμέραι αὐτῶν ὡς
αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹²καὶ δώσει κύριος ἰσχύιν ἡμῖν καὶ φω- 12
τίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ τὴν σκιάν Ναβουχοδονόσορ
βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δουλεύ-
σομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς καὶ εὐρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν. ¹³καὶ 13
προσεύξασθε περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ κυρίῳ
θεῷ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἄφ' ἡμῶν
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹⁴καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο ὃ ἀπεστείλα- 14
μεν πρὸς ὑμᾶς ἐξαγορεύσαι ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς καὶ ἐν ἡμέραις
καιροῦ, ¹⁵καὶ ἐρεῖτε Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ αἰσχύνῃ 15
τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἄνθρωπων Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν
Ἱερουσαλὴμ, ¹⁶καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς 16
ἱερεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς προφῆταις ἡμῶν καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ¹⁷ὧν ἡμάρ- 17
τομεν ἔναντι κυρίου ¹⁸καὶ ἠπειρήσαμεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φω- 18
νῆς κυρίου θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι κυρίου οἷς ἔδωκε κατὰ
πρόσωπον ἡμῶν, ¹⁹ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγε κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν 19
ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἡμεῖς ἀπειθοῦντες πρὸς κύ-
ριον θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
²⁰καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ καὶ ἡ ἀρὰ ἣν συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ 20
παιδὶ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ἧς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου δοῦ-
ναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ²¹καὶ οὐκ ἠκού- 21
σαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προ-
φητῶν ὧν ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς, ²²καὶ ὥχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίας 22
αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις, ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλ-
μοὺς κυρίου θεοῦ ἡμῶν.

II.

Καὶ ἔστησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς
δικαστὰς ἡμῶν τοὺς δικάσαντας τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ
ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν καὶ ἐπὶ ἄνθρωπον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ²τοῦ ἀγα- 2
γεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ἃ οὐκ ἐποίησεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ
κατὰ ἐποιήθη ἐν Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ,
³τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς ἄνθρωπον σάρκας υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπον σάρκας συ- 3

6. καθά 7. εἰς ἱερουσαλὴμ 8. του ἱουαν (**σιουαν) 9. εἰσηγαγεν
αυτους 10. θεου υμων 11. αἱ ημερ. αὐτου 12. φωτιση 13. κυριον θεον
υμων οτι ημαρτομεν κυριω 14. ἐν ημεραις ἐορτης 15. ἡ αἰσχυνῇ 17.
ἐναντιον 18. πορ. ἐν τοις 19. ἐσχεδιάσαμεν 20. ed. rom. εἰς υμᾶς ἐφ'
πατερ. υμων ... κυριος μωυση ... ἡ ἡμερα ταυτη (sic) 21. κυριου θεου
... ους ἀπεστειλεν 22. καρδιας τμων II. 2. α οὐκ ἐποιήθη 3. υων
αυτου

4 γαρτρός αὐτοῦ. ⁴ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς κύκλῳ ἡμῶν, εἰς δνειδισμόν καὶ ἄβατον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ οὗ
 5 διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖ. ⁵ καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ ἐπάνω, ὅτι
 6 ἡμάρτομεν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ⁶ τῷ κυ-
 7 ρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνη
 8 κακὰ ταῦτα ἃ ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς. ⁸ καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου
 τοῦ ἀποστρέφαι ἕκαστον ἀπὸ τῶν νοημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.
 9 καὶ ἐργηγόρησε κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι
 10 δίκαιος ὁ κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν. ¹⁰ καὶ οὐκ
 ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι κυρίου οἷς ἔδωκε
 11 κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. ¹¹ καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν
 σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ
 12 ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς
 13 ἡ ἡμέρα αὕτη, ¹² ἡμάρτομεν, ἡσεβήσαμεν, ἠδικήσαμεν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν,
 14 ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίωμάσι σου. ¹³ ἀποστραφήτω ὁ θυμὸς σου ἀφ' ἡμῶν, ὅτι
 14 κατελείφθημεν ὀλίγοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ. ¹⁴ εἰσακούσου
 κύριε τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ ἐξελθὺ ἡμᾶς ἐνεκεν
 15 σοῦ καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, ¹⁵ ἵνα γνῶ
 πᾶσα ἡ γῆ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ
 16 Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ. ¹⁶ κύριε, κἀτίδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου
 17 καὶ ἐνόησον εἰς ἡμᾶς, καὶ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἀκούσον. ¹⁷ ἀνοιξον
 ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε ὅτι οὐχ οἱ τεθνηκότες ἐν τῷ ἄδῃ, ὧν ἐλήφθη τὸ
 18 πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγχχνων αὐτῶν, δώσουσι δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ
 19 κυρίῳ. ¹⁸ ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ἡ λυπουμένη ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτων καὶ
 ἀσθενοῦν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινωσα δώσουσι
 20 σου δόξαν καὶ δικαιοσύνην, κύριε. ¹⁹ ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν πατέρων
 ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν ἔλεον κατὰ
 21 τὸν πρόσωπόν σου, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ²⁰ ὅτι ἐνῆκας τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀρ-
 γήν σου εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφη-
 22 τῶν. ²¹ Οὕτως εἶπε κύριος Κλίνατε τὸν ὦμον ὑμῶν ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ
 Βαβυλῶνος, καὶ καθίστατε ἐπὶ τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν.
 23 ²² καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-
 24 νος, ²³ ἐκλείψει ποιήσω ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν
 ἐυφροσύνης καὶ φωνὴν χαρμᾶς, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ
 25 ²⁴ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούντων. ²⁴ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς
 φωνῆς σου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου
 οὓς ἐλάλησας ἐν χερσὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν τοῦ ἐξενεχθῆναι τὰ
 26 ὅσα βασιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὅσα τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν.
 27 ²⁵ καὶ ἰδοὺ, ἔστιν ἐξεβριμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ τῷ παγετῷ τῆς
 νυκτός· καὶ ἀπεθάνοσαν ἐν πόντοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
 28 ²⁶ ἀποστολῇ. ²⁶ καὶ ἔθηκας τὸν οἶκον οὐ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ ὡς
 29 ²⁷ ἡ ἡμέρα αὕτη, διὰ πονηρίαν οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα. ²⁷ καὶ ἐποίησας

4. και εις αβατον ... τοις κυκλω ημων 5. τω κυριω 8. καρδιας αυ-
 του 9. δικαιος κυριος 11. οτι και νυν 13. αποστραφ. δη 14. ενεκεν
 του ονοματος σου 15. επεκληται 16. κατειδε ... εννοησον ημας· κλεινον
 ... εισακουσον 17. και ανοιξον κυριε τους οφθ. σου ... ουκ οι τεθνηοτες
 ... ελημφθη ... δωσουσιν σοι 18. αλλ η ... δωσ. δοξαν σοι 19. τον ελ.
 ημων 20. εφ ημας ... in fine add λεγων 21. υμων και εργαζεσθαι ...
 επι της γης ης εδωκα 22. εργαζεσθαι 23. εκ πολεως 24. εργαζεσθαι ...
 των βασιλειων ... post βασιλ. ημων add και τα οστα των αρχοντων ημων
 ... τοπου αυτου 25. εισιν εξεβριμμενα 26. τ. οικ. σου ου

εἰς ἡμᾶς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ πάντα οἰκτιρισμόν σου τὸν μέγαν, ²⁸ κατὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδὸς σου Μωυσῆ, ἐν ²⁸ ἡμέρᾳ ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐναντίον υἱῶν Ἰσραὴλ λέγων ²⁹ Ἐὰν μὴ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς μου, εἰ μὴν ἡ βόμβησις ἡ μεγάλη ἡ ²⁹ πολλὴ αὕτη ἀποστρέψει εἰς μικράν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ. ³⁰ ὅτι ἔγνωσαν ὅτι οὐ μὴ ἀκούσωσί μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστι· καὶ ³⁰ ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, ³¹ καὶ γνώσονται ³¹ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὤτα ἀκούοντα, ³² καὶ αἰνέσουσί με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, καὶ μνησθήσονται τοῦ ὀνόμα- ³² τός μου, ³³ καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τοῦ νότου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ καὶ ἀπὸ ³³ πονηρῶν προσταγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσονται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν τῶν ἀμαρτόντων ἐναντι κυρίου. ³⁴ καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ὦ- ³⁴ μουσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς· καὶ πληθυνῶ αὐτούς, καὶ οὐ μὴ σμικρυνθῶσι. ³⁵ καὶ ³⁵ στήσω αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον τοῦ εἶναι με αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

III.

Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκη-
διῶν κέκραγε πρὸς σέ. ² ἄκουσον κύριε καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον ² σου, ³ ὅτι σὺ κατήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. ⁴ κύριε ³ 4 παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἄκουσον διὰ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκότων Ἰσραὴλ καὶ υἱῶν τῶν ἀμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἱ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά. ⁵ μὴ μνησθῇς ἀδικιῶν ⁵ πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνησθήτι χειρὸς σου καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, ⁶ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε κύριε. ⁷ ὅτι διὰ τοῦτο ⁶ 7 ἔδωκας τὸν φόβον σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου· καὶ αἰνέσομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν τῶν ἡμαρτηκότων ἐναντίον σου. ⁸ ἰδοὺ ἡμεῖς ⁸ σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὐ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμόν καὶ εἰς ἄραν καὶ εἰς ὀφλησιν κατὰ πάσας τὰς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, οἱ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. ⁹ ἄκουε Ἰσραὴλ ἐντολὰς ζωῆς, ἐνωτίσασθε γινῶναι ⁹ φρόνησιν. ¹⁰ τί ἐστὶν Ἰσραὴλ; τί ὅτι ἐν γῇ τῶν ἐχθρῶν εἶ; ἐπαλαιώθης ἐν ¹⁰ γῇ ἁλλοτρίᾳ, συνεμιάνθης τοῖς νεκροῖς, ¹¹ προσελογίσθης μετὰ τῶν εἰς ᾧδου, ¹¹ ¹² ἐγκατέλειπες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας. ¹³ τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ εἰ ἐπορεύθης, κα- ¹² 13 τώκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα. ¹⁴ μάθε ποῦ ἐστι φρόνησις, ποῦ ἐστιν ἰσχύς, ¹⁴ ποῦ ἐστι σύνεσις, τοῦ γινῶναι ἅμα ποῦ ἐστι μακροβίωσις καὶ ζωὴ, ποῦ ἐστι φῶς ὀφθαλμῶν καὶ εἰρήνη. ¹⁵ τίς εὗρε τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν ¹⁵ εἰς τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς; ¹⁶ ποῦ εἰσὶν οἱ ἄρχοντες τῶν ἔθνων καὶ οἱ κυ- ¹⁶ ρεύοντες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ¹⁷ οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμ- ¹⁷ παίζοντες, καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες καὶ τὸ χρυσίον ᾧ ἐπεποιθεῖσαν ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἔστι τέλος τῆς κτήσεως αὐτῶν; ¹⁸ ὅτι οἱ τὸ ἀργύριον ¹⁸ ἀντανέοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξέυρεσις αὐτῶν. ¹⁹ ἠφανίσθησαν καὶ εἰς ᾧδου κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀνέστησαν ἀντ' αὐτῶν. ¹⁹

28. μωση .. ενωπιον υιων 29. και η πολλη ... εις μακραν 30. εισακουσωσιν 33. επιστρεψουσιν απο νωτου ... απο των πονηρων πραγματων ... αμαρτανοντων III. 1. εκεκραξε 2. ελεησ. ου θεος ελεημων ει· και ελεησον οτι ημ. εν. σ. 3. *om συ 4. om σου secundum ... προσεκολληθη 7. ημων του επικαλεισθαι ... απεστρ. επι καρδιαν 8. πασας αδικιας 10. ισραηλ οτι εν τη γη 12. εγκατελειπες 13. τον αιωνα χρονον 19. *·αντανεστησαν

20 ²⁰ νεώτεροι εἶδον φῶς καὶ κατώκησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ
 21 ἔγνωσαν ²¹ οὐδὲ συνῆκαν τρίβους αὐτῆς οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς· οἱ υἱοὶ αὐ-
 22 τῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόρρω ἐγενήθησαν, ²² οὐδὲ ἠκούσθη ἐν Χαναάν
 23 οὐδὲ ὥφθη ἐν Θαιμάν. ²³ ὅτε υἱοὶ Ἄγαρ οἱ ἐκζητοῦντες τὴν σύνεσιν οἱ ἐπὶ
 τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μερόβαν καὶ Θαιμάν, καὶ οἱ μυθολόγοι καὶ οἱ ἐκζη-
 τηταὶ τῆς συνέσεως, ὁδὸν δὲ σοφίας οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρί-
 24 βους αὐτῆς. ²⁴ ὦ Ἰσραὴλ, ὡς μέγας ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπιμήκης ὁ τό-
 25 πος τῆς κτήσεως αὐτοῦ· ²⁵ μέγας καὶ οὐκ ἔχει τελευτήν, ὑψηλὸς καὶ ἀμέ-
 26 τρητος. ²⁶ ἐκεῖ ἐγεννήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ ἀπ' ἀρχῆς γενόμενοι
 27 εὐμεγέθεις ἐπιστάμενοι πόλεμον. ²⁷ οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ θεός, οὐδὲ ὁδὸν
 28 ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς, ²⁸ καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν φρόνησιν, ἀπώ-
 29 λοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. ²⁹ τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν αὐ-
 30 τήν, καὶ κατεβίβασεν αὐτήν ἐκ τῶν νεφελῶν; ³⁰ τίς διέβη πέραν τῆς θα-
 31 λάσσης καὶ εὗρεν αὐτήν, καὶ οἴσει αὐτήν χρυσοῦ ἐκλεκτοῦ; ³¹ οὐκ ἔστιν ὁ
 32 γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς, οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς. ³² ἀλλ' ὁ
 εἰδὼς τὰ πάντα γινώσκει αὐτήν, ἐξεύρεν αὐτήν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ κατα-
 σκευάσας τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ἐνέπλησεν αὐτήν κτηνῶν τετραπό-
 33 δων· ³³ ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτό, καὶ ὑπήκουσεν
 34 αὐτῷ τρόμφ· ³⁴ οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν καὶ εὐφράν-
 35 ησαν· ³⁵ ἐκάλεσεν αὐτούς, καὶ εἶπον Ἠάρεσμεν· ἔλαμψαν μετ' εὐφροσύνης τῷ
 36 ποιήσαντι αὐτούς. ³⁶ οὗτος ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν.
 37 ³⁷ ἐξεύρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ ἔδωκεν αὐτήν Ἰακώβ τῷ παιδί αὐτοῦ
 38 καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ. ³⁸ μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη,
 καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη.

IV.

Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων
 εἰς τὸν αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτήν, εἰς ζωὴν· οἱ δὲ καταλείποντες
 2 αὐτὴν ἀποθάνονται. ² ἐπιστρέφου Ἰακώβ καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς, διόδυσον πρὸς
 3 τὴν λάμπην κατέναντι τοῦ φωτὸς αὐτῆς. ³ μὴ ὧς ἐτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ
 4 τὰ συμφέροντά σοι ἔξναι ἄλλοτρίῳ. ⁴ μακάριοι ἔσμεν Ἰσραὴλ, ὅτι τὰ ἀρεστά
 5 τοῦ θεοῦ ἡμῖν γνωστά ἐστίν. ⁵ θαρσεῖτε λαὸς μου, μνημόσυνον Ἰσραὴλ. ⁶ ἐπρά-
 7 ζητε τοῖς ἔξνεσιν οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ τὸ παροργίσει ὑμᾶς τὸν θεόν· παρε-
 8 δαυμένοι καὶ οὐ θεῶ. ⁸ ἐπελάβεσθε τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς ἑδὸν αἰῶνιον,
 9 ἐλυπήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκθρέψασαν ὑμᾶς Ἱερουσαλήμ. ⁹ εἶδε γὰρ τὴν ἐπελ-
 10 θούσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν Ἀκούσατε αἱ πάροικοι Σιών,
 11 μου καὶ τῶν συγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος. ¹¹ ἔσρεψα γὰρ αὐ-
 12 τοὺς μετ' εὐφροσύνης, ἐξαπέστειλα δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. ¹² μηδεὶς
 ἐπιχειρέτω μοι τὴν χήρα καὶ καταλειφθεῖσθαι ὑπὸ πολλῶν· ἡρημώσθη διὰ τὰς
 13 ἁμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ ¹³ καὶ δικαιοματά
 αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐντολῶν θεοῦ, οὐδὲ τρίβους παι-
 14 δείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν. ¹⁴ ἐλθέτωσαν αἱ πάροικοι Σιών καὶ μνη-
 στήτε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου καὶ συγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς

20. ιδον 24. οι υιοι αυτων cum antecedd. conjg. 23. ουτε pro οι
 τε ... οδον της σοφιας 25. ουχ 26. εγεννηθησαν ... οι απ αρχης 34. επιφρανθησαν 35. και ελαμψαν 37. αυτου pro υπ αυτου 38. επι γης
 IV. 4. οι κρατ. αυτης 4. τω θεω 6. δια δε το 8. επελαβ. δε 9. ιδεν
 την ... επηγαγεν γαρ μοι 40. ιδον ... του λαου των υι. μου 43. ομη και
 ... δικ. δε α. ουκ εφυλαξαν ... παιδιας 44. ελθωσαν ... και των
 συγατερων

ὁ αἰώνιος. ¹⁵ ἐπήγαγεν γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ἔθνος μακρόθεν, ἔθνος ἀναιδὲς καὶ ¹⁵ ἀλλόγλωσσον· ὅτι οὐκ ἠσχύνθησαν πρεσβύτην οὐδὲ παιδίον ἡλέησαν, ¹⁶ καὶ ¹⁶ ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τὴν μόνην ἠρήμωσαν. ¹⁷ ἐγὼ δὲ τί δυνατὴ βοηθήσαι ὑμῖν; ¹⁸ ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ ¹⁷ 18 ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. ¹⁹ βαδίζετε τέκνα βαδίζετε, ἐγὼ γὰρ ¹⁹ κατελείφθην ἔρημος. ²⁰ ἐξεδυσάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, ἐνεδυσάμην δὲ ²⁰ σάκκον τῆς δεήσεώς μου· κεκραῶμαι πρὸς τὸν αἰώνιον ἐν ταῖς ἡμέραις μου. ²¹ Ὁρᾶτε τέκνα, βοηθήσατε πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ δυναστείας, ²¹ ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ²² ἐγὼ γὰρ ἤλπισα ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν, ²² καὶ ἤλπε μοι χαρὰ παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσίᾳ, ἣ ἦξει ὑμῖν ἐν τά-
χει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτήρος ὑμῶν. ²³ ἐξέπεμψα γὰρ ὑμᾶς μετὰ κλαυθμοῦ ²³ καὶ πένθους, ἀποδώσει δέ μοι ὁ θεὸς ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης καὶ εὐφροσύ-
νης εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁴ ὥσπερ γὰρ νῦν ἐωράκασιν αἱ πάροικοι Σιών τὴν ὑμε- ²⁴
τέραν αἰχμαλωσίαν, οὕτως ὄψονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν,
ἣ ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου. ²⁵ τέκνα, ²⁵
μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐπελθούσαν ὑμῖν ὀργήν· κατεδίωξέ σε ὁ
ἐχθρός, καὶ ὅφει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν τάχει, καὶ ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν
ἐπιβήσῃ. ²⁶ οἱ τρυφεροὶ μου ἐπορεύθησαν ὁδοὺς τραχείας, ἦρθησαν ὡς ποί- ²⁶
μνιον ἡρπασμένον ὑπὸ ἐχθρῶν. ²⁷ Ὁρᾶτε τέκνα καὶ βοηθήσατε πρὸς τὸν ²⁷
θεόν, ἔσται γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπάγοντος μνεία. ²⁸ ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διά- ²⁸
νοια ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι ἀπὸ τοῦ θεοῦ, δεκαπλάσιασατε ἐπιστραφέντες
ζητήσαι αὐτόν. ²⁹ ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ ἐπάξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον ²⁹
εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν. ³⁰ Ὁρᾶσει Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσει ³⁰
σε ὁ ὀνομάσας σε. ³¹ δειλαιοὶ οἱ σὲ κακώσαντες καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώ- ³¹
σει, ³² δειλαιοὶ αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαὶ ἡ δεξαμένη ³²
τοὺς υἱούς σου. ³³ ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ εὐφράνθη ἐπὶ τῷ ³³
πτώματί σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ ἐαυτῆς ἐρημίᾳ. ³⁴ καὶ περιελῶ αὐ- ³⁴
τῆς τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυοχλίας, καὶ τὸ ἀγαυρίαμα αὐτῆς εἰς πένθος. ³⁵
Ἦν γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κα- ³⁵
τοικηθήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν πλεονα χρόνον. ³⁶ περιβλεψὼν πρὸς ἀνατολάς, ³⁶
Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδε τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ σοι ἐρχομένην. ³⁷ Ἴδοὺ ³⁷
ἔρχονται οἱ υἱοὶ σου οὓς ἐξαπέστειλας, ἔρχονται συνηγμένοι ἀπὸ ἀνατολῶν
ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ.

V.

* Ἐκδύσαι Ἱερουσαλὴμ τὴν στολὴν τοῦ πένθους καὶ τῆς κακώσεώς σου, καὶ ἐνδύσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. ² περι- ²
βαλοῦ τὴν διπλοῖδα τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν σου τῆς δόξης τοῦ αἰωνίου. ³ ὁ γὰρ θεὸς δεῖξει τῇ ὑπ' οὐρα- ³
νὸν πάσῃ τὴν σὴν λαμπρότητα. ⁴ κληθήσεται γὰρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ ⁴
θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, εἰρήνη δικαιοσύνης καὶ δόξα θεοσεβείας. ⁵ ἀνάστητι ⁵

15. ο θεος εθνος μακρ. ... οι pro οτι 16. ηγαγον ... την μονογεννη
17. τι δυναμαι 18. τα κακα υμιν 20. και ενεδυσαμην σακκον ... αιωνιον
υψιστον 21. ορασεις τ. και βοησατε ... ομι εκ δυναστειας ... εχθρων
υμων 22. επι τω αιωνιω ηλπισα ... ομι επι τη ελεημοσυνη 23. μετα
πενθους κ. κλαυθμου 24. θεου ημων ... ημιν 25. κατεδ. γαρ σε ο εχθρ.
σου κ. οψη ... επι τους τραχηλους 26. απο εχθρων 28. πλανηθηται υμας
... ουτω νυν δεκαπλασ. 30. παρακαλει 34. επιχαραντες 31. 32. δηλαιοι,
δηλαιε, δηλαια 33. ηυφρανθη επι πτωματι 34. το αγαλλιαμα τ. πολ. ...
εσται εις πενθ. 36. περιβλεψαι ... επερχομενην 37. συνηγμενοι ερχονται
απο ανατολης V. 1. του πενθους κακωσεως σου ... σοι δοξης 2. αγιου
pro αιωνιου 3. δειξη

Ἱερουσαλήμ καὶ στήθι ἐπὶ τοῦ ὕψηλου, καὶ περίβλεψαι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντας τῇ τοῦ Θεοῦ μνηεῖ. ⁶ ἐξῆλθον γὰρ παρὰ σοῦ πεζοὶ ἀγόμενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰσάγει δὲ αὐτοὺς ὁ Θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης ὡς θρόνον βασιλείας. ⁷ συνέταξε γὰρ ὁ Θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὄρος ὕψηλόν καὶ ὕψινας ἀενάους καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς, ἵνα ⁸ βαδίσῃ Ἰσραὴλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ Θεοῦ δόξῃ. ⁹ ἐσχίσαν δὲ καὶ οἱ δρυμοὶ καὶ πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ἰσραὴλ προστάγματι τοῦ Θεοῦ. ⁹ ἡγγήσεται γὰρ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης τῷ φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ τῇ παρ' αὐτοῦ.

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

I.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλήμ ἐρημωθῆναι ἐκάθισεν Ἱερεμίας κλαίων, καὶ ἐθρήνησε τὸν θρήνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ καὶ εἶπεν

- 1 Ἄλεφ. ¹ Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν; ἐγενήθη ὡς χηρά πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν, ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον.
- 2 Βήθ. ² Κλαίουσα ἔκλαυσεν ἐν νυκτί, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπώντων αὐτήν· πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτήν ἠδέτησαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς.
- 3 Γίμελ. ³ Μετωκίσθη Ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πληθους δουλείας αὐτῆς· ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὔρεν ἀνάπαυσιν· πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτήν κατέλαβον αὐτήν ἀνά μέσον τῶν θλιβόντων.
- 4 Δάλεθ. ⁴ Ὅδοι Σιών πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ· πᾶσα αἰ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμέναι, οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάσσουσιν, αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι, καὶ αὐτὴ πικραينوμένη ἐν ἑαυτῇ.
- 5 Ἡ. ⁵ Ἐγένοντο οἱ θλιβόντες αὐτήν εἰς κεφαλὴν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εὐθνηοῦσαν, ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτήν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς· τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλιβόντος.
- 6 Οὐαὺ. ⁶ Καὶ ἐξῆρθη ἐκ θυγατρὸς Σιών πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς· ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὐρίσκοντες νομὴν, καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχυρῇ κατὰ πρόσωπον διώκοντος.

5. σου συνηγμένα τα τεκνα ... και εως ... χαιροντες 6. μ. δοξ. υιους βασιλειας 7. θεινας αεναους 9. και τη παρα του Θεου δικαιοσυνη

Subscriptio: βαρουχ

Inscriptio: Ax θρηνοι, FA θρηνοι ιερεμιοῦ

1. αλφ > α, FA αλφ ... FA* om ως 2. βηθ·1 ... κλαιουσα εδακρυσεν ... FA ουκ υπαρχει ... FA ηθετησαν αυτην 3. γιμλ·λ*, FA γιμλ, sed e erasum est ... η ιουδαία ... Ax FA δουλιας ... FA και ουχ ευρεν ... FA διωκοντες ... θλιβοντ. αυτην 4. δελτ θ, FA δελεθ ... FA πενθησουσιν ... εν αυτη 5. ηγι (sic), FA η ... FA ευθνηουσιν ... FA ενωπιον ριο καταπρο σωπ. 6. ουαυ 1, FA ουαυ ... FA ευπρεπια ... Ax FA* και εξηλθεν ... μη ευρισκοντες ... FA* post νομην add εδωκαν τα επιθυμηματα αυτων εν βρωσι του αναπαυσαι ψυχην ... ενωπιον ριο κατα προσωπον

Ζαῖν. ⁷ Ἐμνήσθη Ἱερουσαλὴμ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμῶν ⁷ αὐτῆς, πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας Ὑλίωντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ· ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ κατοικεσίᾳ αὐτῆς.

Ἡδ. ⁸ Ἀμαρτίαν ἡμαρτεν Ἱερουσαλὴμ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο· ⁸ πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπεινώσαν αὐτήν· εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ γε αὐτὴ στεναζούσα καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω.

Τήν. ⁹ Ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸ ποδῶν αὐτῆς, οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐ- ⁹ τῆς καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα· οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. Ἴδε κύριε τὴν ταπεινώσιν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ὁ ἐχθρός.

Ἰωδ. ¹⁰ Χεῖρα αὐτοῦ ἐξέπεται εἰς Ὑλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα ¹⁰ αὐτῆς, εἶδε γὰρ ἔθνη ἐξελεθόντα εἰς τὸ ἀγίασμα αὐτῆς ἃ ἐνετείλω μὴ ἐξελε-
θεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.

Χάφ. ¹¹ Ἠὺς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστεναζόντες, ζητοῦντες ἄρτον· ἔδωκαν ¹¹ τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχὴν. Ἴδε κύριε καὶ ἐπί-
βλεψον, ὅτι ἐγενήθη ἡτιμωμένη.

Λάμεδ. ¹² Οἱ πρὸς ὑμᾶς πάντες παραπορευόμενοι ὁδόν, ἐπιστρέψατε ¹² καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλλος κατὰ τὸ ἄλλος μου ὃ ἐγενήθη· φθελγόμενος ἐν
ἔμοι ἐταπεινώσέ με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ.

Μημ. ¹³ Ἐξ ὕψους αὐτοῦ συνέστειλε πῦρ, ἐν τοῖς δαίμοσι μου κατήγα- ¹³ γεν αὐτό· διεπέτασε δίκτυον τοῖς ποσὶ μου, ἀπέστρεψέ με εἰς τὰ ὀπίσω,
ἔδωκέ με ἡφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν ὠδυνωμένην.

Νούν. ¹⁴ Ἐγρηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου, ἐν χερσὶ μου συνεπλά- ¹⁴ κησαν, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου· ἠσθένησεν ἡ ἰσχύς μου, ὅτι ἔδωκε
κύριος ἐν χερσὶ μου ὀδύνας, οὐ δύνησομαι στῆναι.

Σάμεχ. ¹⁵ Ἐξῆρε πάντας τοὺς ἰσχυροὺς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου, ¹⁵ ἐκάλεσεν ἐπ' ἐμέ καιρὸν τοῦ συντρίψαι ἐκλεκτούς μου· ληνὸν ἐπάτησε κύ-
ριος παρθένην θυγατρὶ Ἰουδα, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ κλαίω.

Ἀῖν. ¹⁶ Ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ, ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ὁ ¹⁶ παρακαλῶν με, ὁ ἐπιστρέφων ψυχὴν μου· ἐγένοντο οἱ υἱοὶ μου ἡφανισμέ-
νοι, ὅτι ἐκραταιώθη ὁ ἐχθρός.

Φη. ¹⁷ Διεπέτασε Σιών χεῖρα αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. ¹⁷ ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰακώβ· κύκλω αὐτοῦ οἱ Ὑλίωντες αὐτόν, ἐγενήθη
Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀποκαθήμενην ἀνὰ μέσον αὐτῶν.

Τσαδῆ. ¹⁸ Δίκαιός ἐστι κύριος, ὅτι στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα. ἀκούσατε ¹⁸ ἡ δὴ πάντες οἱ λαοὶ καὶ ἴδετε τὸ ἄλλος μου· παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου
ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

Κωφ. ¹⁹ Ἐκάλεσα τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με· οἱ ¹⁹ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον, ὅτι ἐζήτησαν βρώ-
σιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσι ψυχὰς αὐτῶν, καὶ οὐχ εὖρον.

7. ζαι ρ, FA ζαι ... ἐπὶ μετοικεσίας αὐτῆς 8. ηδ η, FA ηδ ... ἰδον-
τες γὰρ ... εἰς τὰ ὀπίσω 9. τηδ β, FA τηδ ... Ax FA πρὸς ποδῶν ...
ἐσχατῶν ... FA ἐμεγαλύνθη ἐχ. 10. ιωδ ι, FA ιωδ ... ἰδον ... οἱ αὐτὰ
11. χαφ ς, FA χαφ ... FA οἱ ἄρτον ... FA εἰς βρῶσιν ... οἱ κυριε ... Ax
FA* ἐγενήθη 12. λαβδ ς, FA λαβδ ... FA*,* πρὸς ἡμᾶς ... FA εἰδεται ...
FA* οἱ το ... FA θυμου ὀργῆς 13. Ax FA μημ ... FA κατήγ. αὐτόν ...
κύριος ἡφανισμένην ... FA ὀδυνωμένην, Ax ὀδυρωμένην 14. νουν ς, FA
νουμ ... συνεπλάκυσαν 15. Ax FA σαμχ ... FA μου κύριος 16. Ax FA
αἰν (ποι αῖν) 17. φη υ ς, FA φη ... FA χεῖρας, Ax τὰς χεῖρας ... FA*
οἱ ὁ ... οἱ αὐτοῦ 18. Ax σαδη ς, FA σαδη ... Ax FA τὸ στόμα ...
FA παρεπίκραναν ... FA πάντες λαοὶ ... FA εἰδεται ... FA αἱ παρθ. μου
κ. οἱ νε. μου 19. κωφ γο, FA κωφ ... Ax FA*,* ἐξέλεγον ... FA ἐπι-
στρεψουσιν εἰς ψυχὰς

- 20 ῥήγξ. 20 Ἰδε κύριε ὅτι θλίβομαι, ἡ κοιλία μου ἐταράχθη, καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί· ὅτι παραπικραίνουσα παρεπικράνθη, ἔξωθεν ἡτέκνωσέ με μάχαιρα ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.
- 21 Χσέν. 21 Ἀκούσατε δὴ ὅτι στενάζω ἐγώ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με· πάντες οἱ ἐχθροὶ μου ἤκουσαν τὰ κακά μου καὶ ἐχάρησαν, ὅτι σὺ ἐποίησας· ἐπτήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρόν, ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί.
- 22 Θαῦ. 22 Εἰςέλθοι πᾶσα ἡ κακία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα περὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων μου, ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοὶ μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπείται.

II.

- 1 Ἄλεφ. 1 Πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιών· κατέβριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ.
- 2 Βηθ. 2 Ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ (2) κατεπόντισε κύριος, οὐ φεισάμενος· πάντα τὰ ὠραῖα Ἰακώβ κατέειλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ, τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς Ἰούδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσε βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς.
- 3 Γίμελ. 3 Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ἰσραήλ, ἀπέστρεψεν ὅπισω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ ἀνῆψεν ἐν Ἰακώβ ὡς πῦρ φλόγα καὶ κατέφαγε πάντα τὰ κύκλω.
- 4 Δάλεθ. 4 Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς ὑπεναντίος, ἐστερέωσε δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος, καὶ ἀπέκτεινε πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιών, ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.
- 5 Ἡ. 5 Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρὸς, κατεπόντισεν Ἰσραήλ, κατεπόντισε τὰς βάρεις αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ καὶ ἐπλήθυνε τῇ θυγατρὶ Ἰούδα ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην.
- 6 Οὐαῦ. 6 Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ· ἐπελάβετο κύριος ἃ ἐποίησεν ἐν Σιών ἑορτῆς καὶ σαββάτου, καὶ παρώξυνεν ἐμβριμῆματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα.
- 7 Ζαῖν. 7 Ἀπόσαστο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρων αὐτῆς· φωνὴν ἔδωκαν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.
- 8 Ἡθ. 8 Καὶ ἐπέστρεψε διαφθεῖραι τεῖχος θυγατρὸς Σιών· ἐξέτεινε μέτρον, οὐκ ἀπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος, καὶ ἐπένδησε τὸ προτείχισμα, καὶ τεῖχος ὁμοθυμαδὸν ἠσθένησε.

20. ρης J, FA ρης ... καὶ τὴ κοιλία ... FA ἐταράχθη· ἡ καρδ. ... FA πα-
ραπ. παρεπικρανα 21. σενω, FA σεν ... FA καὶ ἐγενοντο ... καὶ ἐγενετο
οιμμοι οιμμοι 22. θαν π, FA θαν ... ἐπιφάυλισον αυτοις, FA ἐπιφύλλ.
αυτους II. 1. αλφ β, FA* αλφ ... om κυριος ... FA κατεριψεν 2. εν
ημ. οργης θυμου αυτου eaque verba ad v. 1. trahit (non FA) ... Ax FA βηθ ...
post ἐβεβήλωσεν add εἰς τὴν γῆν ... αρχοντα 3. γιμλ λ, FA γιμελ sed e
erasum est ... εἰς τὰ οπισω ... FA* om δεξιαν usque εχθρου ... ανηψεν
ιακωβ 4. δελθ ν, FA* δαλεθ, * δελθ ... ενετειλεν ... FA παντα επιθυ-
μηματα οφθαλμ. μου ... μου σκηνη 5. ηπ η, FA η ... πασας τας βαρεις
... FA* βαρεις αυτου ... οχυρ. αυτης ... FA* ἐπληθυναν ... Ax FA ιουδα
ταπεινουμενον (FA: ταπειν.) 6. Ax FA ουαυ ... Ax FA ο εποιησεν ... Ax FA
ενβριμμηματι ... *om και αρχ., sed ipse* supplevit 7. Ax FA ζαι ... θυ-
σιαστ. αυτου κυριος (... FA* ενχειριδειεχθρους τιχος) ... εδωκεν ... FA om
κυριου 8. τηθ, FA ηθ ... Ax FA απεστρεψεν ... κυριος του διαφθ., FA
του διαφθ. ... FA ουκ επεστρεψεν ... κυριος χειρα αυτου ... ησθενησαν

Τηδ. ⁹Ἐνεπάγησαν εἰς γῆν πύλαι αὐτῆς· ἀπώλεσε καὶ συνέτριψε μο- 9
χλοὺς αὐτῆς, βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντα αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν· οὐκ ἔστι νό-
μος, καὶ γε προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὅρασιν παρὰ κυρίου.

Ἰωδ. ¹⁰Ἐκάτισαν εἰς τὴν γῆν, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς Σιών, ¹⁰
ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους, κατήγαγον
εἰς γῆν ἀρχηγούς παρθένους ἐν Ἱερουσαλήμ.

Χάφ. ¹¹Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐταράχθη ἡ καρδιά ¹¹
μου, ἐξεχώθη εἰς τὴν γῆν ἡ δόξα μου, ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς λαοῦ
μου, ἐν τῷ ἐκλείπειν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.

Λάμεδ. ¹²Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν Ποῦ σῖτος καὶ οἶνος; ἐν τῷ ἐκ- ¹²
λύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως, ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς
αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν.

Μήμ. ¹³Τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι, θυγατερ Ἱερουσαλήμ; ¹³
τίς σώσει καὶ παρακαλέσει σε, παρθένος θυγατερ Σιών; ὅτι ἐμεγαλύνθη πο-
τήριον συντριβῆς σου, τίς ἰάσεται σε;

Νούν. ¹⁴Προφῆται σου εἶδосάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην, καὶ οὐκ ¹⁴
ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου, καὶ εἶ-
δосάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα.

Σάμεχ. ¹⁵Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν, ¹⁵
ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ἱερουσαλήμ·
αὕτη ἡ πόλις, ἐρούσι, στέφανος εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς.

Ἀϊν. ¹⁶Διήνοιξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροί σου, ἐσύρισαν ¹⁶
καὶ ἔβρουξαν ὁδόντας, καὶ εἶπαν Κατεπίομεν αὐτήν· πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα ἦν
προσδοκῶμεν, εὖρομεν αὐτήν, εἴδομεν.

Φή. ¹⁷Ἐποίησε κύριος ἃ ἐνεθυμήθη, συνετέλεσε ῥῆμα αὐτοῦ, ἃ ἐνετει- ¹⁷
λατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων· καθεῖλε καὶ οὐκ ἐφείσατο, καὶ ἠψφρανεν ἐπὶ σὲ
ἐχθρόν, ὕψωσε κέρας θλιβοντός σε.

Τσαδῆ. ¹⁸Ἐβόησε καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον. τείχη Σιών, καταγάγετε ¹⁸
ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός· μὴ δῶς ἐκνηψιν σεαυτῇ, μὴ σιω-
πήσαιο θυγατὴρ ὀφθαλμῶν σου.

Κάφ. ¹⁹Ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου, ἔκχεον ¹⁹
ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου, ἄρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς
σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου τῶν ἐκλυομένων λιμῷ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.

Ῥῆς. ²⁰Ἰδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως. εἰ φάγονται ²⁰
γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν; ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος, φονευσθῆσονται
νήπια θηλάζοντα μαστούς; ἀποκτενεῖς ἐν ἀγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προφῆτην;

9. τηδ, FA τηδ ... εἰς τὴν γῆν αἱ πύλαι αὐτῆς ... Ax FA ἀρχοντας ...
FA ἰδον 40. ιωδ, FA ιωδ ... FA χουν εἰς τὴν ... κατήγαγ. εἰς τὴν γῆν
... FA* om εν 41. Ax FA χάφ ... Ax FA* εξέλειπον ... Ax FA εἰς
γῆν ... Ax FA του λαου μου ... εκλειπειν, FA* εκλειπιν ... Ax FA πλαταιας
(item v. 12.) 42. Ax FA λαβδ 43. Ax FA μημ ... FA θυγατερ ... Ax FA
σωσει σε ... FA παρθενος θυγατρος ... FA* om σε exlg. 44. νουν, FA
νουμ ... ἰδον ματαια ... FA τὴν αἰχμ. σου ... ἰδосαν 45. σαχμ, FA σαμχ
... FA* θυγατεραν ... ἡ αὐτὴ ἡ πόλις ἡν ἐρουσιν ... Ax FA στεφαν. δοξης
εὐφροσύνης (FA* -συνη) 46. Ax FA αιν ... FA οἱ ἐχθροὶ ἐσύρισαν ... FA
οδοντας εἶπαν Καταπιωμεν ... FA αὐτὴ ἡμερᾶ 47. Ax φη ς, FA φη ...
ρηματα αυτοу α ἐνεθυμήθη. FA ρηματα αυτοу α ἐνεθυτιλατο (sic; ἐνεθυ exit
linea) ... FA ευφρανεν ... ὑψωσεν κεφαλᾶς 48. Ax FA σαδη ... FA* τι-
χη θυγατρος σιων ... καταγαγετωσαν ... FA* σιωπησεται, * -σατω ...
θυγατερ ... Ax FA ο οφθαλμος σου 49. Ax FA κωφ ... FA om εν ...
FA του προσωπου ... αρον αρον ... FA ante λιμω add σου 20. Ax FA
ρης ... επεφουλλισας ... μαστους ... ιερεα και προφη: his finitur FA

- 21 Χσέν. ²¹Εκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτες· παρ-
 θένιοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ
 ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας, ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγείρευσας, οὐκ ἐφείσω.
 22 Θαῦ. ²²Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλόζην, καὶ οὐκ ἐγέ-
 νοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασωζόμενος καὶ καταλελειμμένος, ὥς ἐπε-
 κράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντας.

III.

- 1 Ἄλεφ. ¹Εγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχεῖαν, ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ'
 2 3 ἐμέ. ²παρέλαβέ με καὶ ἀπήγαγέ με εἰς σκοτός καὶ οὐ φῶς. ³πλὴν ἐν ἐμοὶ
 4 ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν, ⁴ἐπαλαίωσε σάρκα μου καὶ δέρμα
 μου, ὅστέα μου συνέτριψεν.
 5 Βήτ. ⁵Ἀνωκοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἐκύκλωσε κεφαλὴν μου καὶ ἐμό-
 6 7 χῆτην, ⁶ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέ με ὥς νεκροῦς αἰῶνος. ⁷Ἀνωκοδόμησε κατ'
 ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι, ἐβάρυνε χαλκὸν μου.
 8 Γίμελ. ⁸Καὶ γε κεκράξομαι καὶ βοήσω, ἀπέφραξε προσευχὴν μου.
 9 Δάλετ. ⁹Ἀνωκοδόμησεν ὁδούς μου, ἐνέφραξε τρίβους μου, ἐτάραξεν
 10 11 ἄρκος ἐναδρεύουσα, αὐτός μοι λέων ἐν κρυφαίοις, ¹¹κατεδίωξεν ἀφεστη-
 κότα καὶ κατέπαυσέ με, ἔζητό με ἠφανισμένην.
 12 Ἡ. ¹²Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσέ με ὥς σκοπὸν εἰς βέλος.
 13 14 ¹³εἰσῆγαγεν ἐν τοῖς νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ. ¹⁴ἐγενήθη γέλως
 παντὶ λαῷ μου, ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν.
 15 16 Οὐαῦ. ¹⁵Εχόρτασέ με πικρίας, ἐμέθυσέ με χολῆς, ¹⁶καὶ ἐξέβαλε ψήφω
 17 ὁδόντας μου, ἐψώμισέ με σποδόν, ¹⁷καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχὴν μου,
 18 ἐπελατόμην ἀγαθὰ, ¹⁸καὶ ἀπώλετο νίκος μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου.
 19 20 Ζαῖν. ¹⁹Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ, ²⁰πικρία καὶ
 21 χολή μου μνησθήσεται, καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμέ ἡ ψυχὴ μου. ²¹ταύτην
 τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ.
 22 Ἡτ. ²²Τὰ ἐλέη κυρίου ὅτι οὐκ ἐξέλιπέ με, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ
 οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. μῆνας εἰς τὰς πρωίας ἐλέησον κύριε, ὅτι οὐ συνετελέσθημεν,
 23 ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. ²³καινὰ εἰς τὰς πρωίας, πολλὴ
 24 ἡ πίστις σου. ²⁴μερίς μου κύριος, εἶπεν ἡ ψυχὴ μου· διὰ τοῦτο ὑπομενῶ
 αὐτῷ.
 25 26 Τήτ. ²⁵Ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ²⁶ψυχὴ ἢ ζητήσῃ αὐ-
 τὸν ἀγαθόν· καὶ ὑπομενεῖ, καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον κυρίου.
 27 28 Τήτ. ²⁷Ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ, ²⁸καθίσταται
 κατὰ μόνας καὶ σιωπήσεται, ὅτι ἤρεν ἐφ' ἑαυτῷ.
 29 Ἰώδ. ²⁹Δώσει τῷ παῖοντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὄνειδισμών,
 30 ³⁰ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται κύριος.
 31 Χάφ. ³¹Ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτιρήσει καὶ κατὰ τὸ πλήθος τοῦ ἐλέους
 32 αὐτοῦ. ³²οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπεινώσεν υἱοὺς ἀνδρός.
 33 Λάμεδ. ³³Τοῦ ταπεινώσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς,
 34 35 ³⁴τοῦ ἐκκλῖναι κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου ὑψίστου, ³⁵καταδικάσαι

21. σεν 22. θαν ... και ουκ εγενετο ... καταλελειμμενος III. 4. αλφ ...
 πτωχίαν 4. τας σαρκας μου ... οστα 5. βητ ... εν σκοτινοις αιωνος pro
 ως νεκρ. αιωνος 8. γιμλ ... και γε βοησω 9. δαλετ 11. om με prius
 12. η 13. om εν 14. παντι τω 15. ουαυ 16. om και ... τους οδοντ.
 μου 19. ζαι ... πτωχίας ... διωγμου μου 20. πικρια γαρ ... Versus tres
 22. 23. 24. desunt. 25. τητ 27. τητ 29. ιωδ 31. χαφ ... οικτηρησει
 (ed. rom. οικτηρηζει) κατα 33. λαβδ

ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν, κύριος οὐκ εἶπε. ³⁶ τίς οὕτως εἶπε, καὶ 36
ἐγενήθη; κύριος οὐκ ἐνετείλατο. ³⁷ ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ 37
κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν.

Μήμ. ³⁸ Τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ; 38
Νοῦμ. ³⁹ Ἐξηρευνήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἡτάσθη, καὶ ἐπιστρέφωμεν ἕως 39
κυρίου. ⁴⁰ ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ. 40
⁴¹ ἡμαρτήσαμεν, ἡσεβήσαμεν, καὶ οὐχ ἰλάσθη. 41

Σάμεχ. ⁴² Ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς, ἀπέκτεινας, οὐκ 42
ἐφείσω. ⁴³ ἐπεσκέπασας νεφέλῃν σεαυτῷ ἔνεκεν προσευχῆς, καμμῦσαι με 43
⁴⁴ καὶ ἀπωσθῆναι. 44

Ἄϊν. Ἐσηκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν, ⁴⁵ διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα 45
αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. ⁴⁶ φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις 46
καὶ συντριβή. ⁴⁷ ἀφέσεις ὑδάτων κατὰξί ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα 47
τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.

Φή. ⁴⁸ Ὁ ὀφθαλμὸς μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι 48
ἐκνηψιν, ⁴⁹ ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. ⁵⁰ ὁ ὀφθαλμὸς μου 49 50
ἐπιφυλλιεῖ ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως.

Τσαδῆ. ⁵¹ Θηρεύοντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον πάντες οἱ ἐχθροὶ 51
μου δωρεάν, ⁵² ἐξανάτρωσαν ἐν λάκκῳ ζωὴν μου καὶ ἐπέστηκαν λίθον ἐπ' 52
ἐμοί, ⁵³ ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου· εἶπα Ἀπώσμαι. 53

Κῶφ. ⁵⁴ Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου, 54
⁵⁵ φωνὴν μου ἤκουσας. μὴ κρύψῃς τὰ ὤτά σου εἰς τὴν δέησίν μου· ⁵⁶ εἰς 55 56
τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐπεκαλεσάμην σε εἰπάς μοι Μὴ φοβοῦ.

Ῥήγς. ⁵⁷ Ἐδίκασας κύριε τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωὴν 57
μου. ⁵⁸ Ἰδες κύριε τὰς ταραχάς μου, ἔκρινας τὴν κρίσιν μου. ⁵⁹ εἶδες πᾶ- 58 59
σαν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν, εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἐμοί.

Χσέν. ⁶⁰ Ἦκουσας τὸν ὄνειδισμὸν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐ- 60
τῶν κατ' ἐμοῦ, ⁶¹ χεῖλῃ ἐπανισταμένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ 61
ὅλην τὴν ἡμέραν, ⁶² καθεδρὰν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν. ἐπὶ βλεψὼν ἐπὶ 62
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ⁶³ ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν 63
χειρῶν αὐτῶν.

Θαῦ. ⁶⁴ Ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμόν, καρδίας μου μόχθον. ⁶⁵ σὺ 64 65
αὐτοὺς καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξανάλωσεις αὐτοὺς ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρα-
νοῦ κύριε.

IV.

Ἄλεφ. ¹ Πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον, ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ¹
ἀγαθόν; ἐξεχύθησαν λίθοι ἄγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.

Βήθ. ² Οἱ υἱοὶ Σιών οἱ τίμιοι, οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ, πῶς ἐλογίσθη- ²
σαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα, ἔργα χειρῶν κεραμέως;

Γίμελ. ³ Καὶ γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστοὺς, ἐδήλασαν σκύμνοι αὐτῶν ³
θυγατέρας λαοῦ μου εἰς ἀνίατον, ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.

36. κυριος pro τις 38. μημ. 39. νομ. ... επιστρεψωμεν εως του
(supple κυριου?). 40. πρ. υψηλ. επι χειρ. 41. ουκ ιλασθης 42. σαμχ
... και ουκ εφεισω 43. εινεκεν 44. απεωσθηται ... αιν ... εμμεσω 45.
οι το 48. φη ... και ου σιωπησωμαι 51. σαδη ... οιη παντες ... επε-
ρεχυθη (sic) ... Versus 54. 55. 56. desunt. 57. κωφ ... τας αδικιας 59. ιδες
60. σεν 61. επανιστανομενων 62. επι τους οφθ. αυτ. 64. θου ... καρ-
διας μοχθον 65. καταξεις εν οργη ... υποκατω IV. 1. αλφ ... το χρυ-
σιον 2. βηθ ... οι Οι ... επηρμενοι sine οι ... αγγια 3. γιμλ ... θυ-
γατερες

- 4 Δάλεψ. ⁴Ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα θηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει· νήπια ἤτησαν ἄρτον, ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.
- 5 ⁵Ἡ. ⁵Οἱ ἔσθοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις, οἱ τιτηνούμενοι ἐπὶ κόκκων περιεβάλλοντο κοπρίας.
- 6 Οὐαῦ. ⁶Καὶ ἔμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδόμων τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδή, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας.
- 7 Ζαῖν. ⁷Ἐκαταρρώθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα, ἐπυρώθησαν ὑπὲρ λίθους, σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.
- 8 ⁸Ἡς. ⁸Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν, ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον.
- 9 Τήψ. ⁹Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματαῖαι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματαῖαι λιμοῦ· ἐπορεύθησαν ἐκκεκεντημένοι ἀπὸ γεννημάτων ἀγρῶν.
- 10 ¹⁰Ιῶδ. ¹⁰Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἤψησαν τὰ παιδία αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς βρώσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
- 11 Χάφ. ¹¹Συνετελέσε κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχει θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ καὶ ἀνῆψε πῦρ ἐν Σιών, καὶ κατέφαγε τὰ θεμέλια αὐτῆς.
- 12 Λάμεδ. ¹²Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην, ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκλήβων διὰ τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ.
- 13 Μήμ. ¹³Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς, τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς.
- 14 Νούν. ¹⁴Ἐσαλεύθησαν ἐγγήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοῦς, ἔψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.
- 15 Σάμεχ. ¹⁵Ἀπόστητε ἀκαθάρτων, καλέσατε αὐτούς· Ἀπόστητε ἀπόστητε, μὴ ἄπτεσθε, ὅτι ἀνήφθησαν καὶ γε ἐσαλεύθησαν· εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Οὐ μὴ προσβῶσι τοῦ παροικεῖν.
- 16 Ἀίν. ¹⁶Πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσθήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς· πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον, προφήτας οὐκ ἠλέησαν.
- 17 Φή. ¹⁷Ἐτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλειπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια ἀποσκοπεύοντων ἡμῶν.
- 18 Τσαδή. ¹⁸Ἀπεσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῶζον, ἐζηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν τοῦ μὴ πόρευσθαι ἐν ταῖς πλατεῖαις ἡμῶν.
- 19 Κῶφ. ¹⁹Ἠγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν· κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ αἰετοὺς οὐρανοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐξέπτησαν, ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς.
- 20 Ῥήχς. ²⁰Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κύριος συνεληφθή ἐν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν, οὐ εἶπαμεν Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζήσόμεθα ἐν τοῖς ἔθνεσι.
- 21 Χσέν. ²¹Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, θυγατερ Ἰδουμαίας ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ γῆς, καὶ γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου, μεθύσθησιν καὶ ἀποχεεῖς.
- 22 Θαῦ. ²²Ἐξέλειπεν ἡ ἀνομία σου, θυγατερ Σιών, οὐ προσθήσει τοῦ ἀποικίσαι σε. ἐπεσκέψατο ἀνομίας σου, θυγατερ Ἐδῶμ, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου.

4. δαλεψ ... και ο κλων 5. ηπ ... εσθιοντες τας τροφας ... επι κολπων περιελαβον 6. ουαν ... η ανομια 7. ζαι ... ετυρωθησαν ... ed. rom. επ., υπερ λιθου 8. ης ... οσα 9. τηψ ... γεννηματων 10. ιωδ 11. χαφ deest; συνετελεσεν usq. αυτης c. antecedd. conjg. ... εξεχεεν οργην θυμου αυτου 12. λαβδ 13. μημ ... προφητ. αυτων ... *om εν μεσω (*εμμεσω) αυτης 14. νουμ ... επι ταις εξοδοις ... ηψατο 15. σαχχ (sic) ... απο ακαθαρτων 16. αιν ... πρεσβυτας προ προφητας 17. φη ... εξελειπον 18. σαδη ... παραπορευεσθαι ... πλαταιαις 19. κωφ ... επι των ορειων· εξηφθησαν επι των ορειων ενηδρ. ημ. 20. ρης ... συνελημφθη ... οι ειπαμεν 21. σεν ... επι της γης ... διελευσεται ποτηριον κυριου· και μεθυσθησιν ... ed. rom. αποχεεις 22. θαν ... εξελειπεν ... προσθ. επι αποικισαι σε· επι. αδικιαν σου

V.

Μνήσθητι κύριε ὅ τι ἐγενήθη ἡμῖν, ἐπίβλεψον καὶ ἴδε τὸν ὀνειδισμόν
 ἡμῶν. ² κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἴκοι ἡμῶν ξένοις. ³ ὅρ- 2 3
 φανοὶ ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ, μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χῆραι. ⁴ ὕδωρ ⁴
 ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπιόμεν, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἦλθεν ἐπὶ τὸν τράχηλον
 ἡμῶν. ⁵ ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν. ⁶ Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα, ⁵ 6
 Ἀσσοῦρ εἰς πλησμόνην αὐτῶν. ⁷ οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον, οὐχ ὑπάρχουσιν, ⁷
 ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν. ⁸ δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν, λυτρούμε- 8
 νος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. ⁹ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰσέισομεν ἄρτον ⁹
 ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ρομφαίας τῆς ἐρήμου. ¹⁰ τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος ¹⁰
 ἐπελιώθη, συνεσπάζθησαν ἀπὸ προσώπου καταγιγδων λιμοῦ. ¹¹ γυναῖκας ἐν ¹¹
 Σιών ἐταπεινώσαν, παρθέτους ἐν πόλεσιν Ἰούδα. ¹² ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ¹²
 ἐκρεμάσθησαν, πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν. ¹³ ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον, ¹³
 καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθένησαν. ¹⁴ καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν, ¹⁴
 ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν. ¹⁵ κατέλυσε χαρὰ καρδίας ἡμῶν, ¹⁵
 ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν, ¹⁶ ἔπεσεν ὁ στέφανος ἡμῶν τῆς κεφαλῆς. ¹⁶
 οὐαὶ δὲ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν. ¹⁷ περὶ τούτου ἐγενήθη ὁδὴν ὁδυνερὰ ἡ καρδία ¹⁷
 ἡμῶν, περὶ τούτου ἐσχότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ¹⁸ ἐπ' ὅρος Σιών, ὅτι ¹⁸
 ἠφανίσθη, ἀλώπεκες διήλθον ἐν αὐτῇ. ¹⁹ σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα αὐτοῖς ¹⁹
 κήσεις, ὁ ἥρως σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. ²⁰ ἵνα τί εἰς νῆκος ἐπιλήσῃ ²⁰
 ἡμῶν; καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν; ²¹ ἐπίστρεψον ἡμᾶς κύριε ²¹
 πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφυσόμεθα· καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἐμ-
 προσθεν. ²² ὅτι ἀπωσούμενος ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργίσθης ἐφ' ἡμᾶς ἕως σφόδρα. ²²

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλεν Ἰερεμίας πρὸς τοὺς ἀχθισομένους
 αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἀναγγεῖλαι
 αὐτοῖς κατὰ ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τὰς ἁμαρτίας ἃς ἡμαρτή-
 κατε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ ἀχθῆσεσθε εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχο-
 δονόσορ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. ² εἰσελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἔσεσθε ²
 ἐκεῖ ἔτη πλεονα καὶ χρόνον μακρὸν ἕως γενεῶν ἐπτά· μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω
 ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ' εἰρήνης. ³ νυνὶ δὲ ὄψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς ἀργυροῦς ³
 καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ' ὧμοις αἰρομένους, δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν.
⁴ εὐλαβήσητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιωθέντες τοῖς ἄλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε, ⁴
 καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ' αὐτοῖς, ⁵ ἰδόντας ὅχλον ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν ⁵
 αὐτῶν προσκυνοῦντας αὐτά· εἶπατε δὲ τῇ διανοίᾳ Σοὶ δεῖ προσκυνεῖν δέσποτα.
⁶ ὁ γὰρ ἄγγελός μου μετ' ὑμῶν ἐστίν, αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ⁶

V. 4. ed. rom. οτι 3. ως χηραι 4. AV εξ ημερων ημων (sic) pro υδ.
 ημων εν αργ. επιομεν ... ηλθον 40. το δερμημα 46. της κεφαλ. ημων
 47. om οδυνη 22. ημας οργισθης (sed -ας οργι - in rasura)

Subscriptio: Σρηγοι ιερεμιου

Inscriptio: επιστολη ιερεμιου

4. υπεταγη αυτοις ... εναντι ... ναβ. του βασιλεως 5. ιδοντες ...
 om αυτων ... om ειπατε δε usque δεσποτα

7 ἡ γῶσσα γὰρ αὐτῶν ἐστὶ κατεψυσμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτὰ τε περικύρσα καὶ
8 περιάργυρα, ψευδῇ δ' ἐστὶ καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν. ⁸ καὶ ὥσπερ παρθένοι φι-
9 λοκόσμῳ λαμβάνοντες χρυσίον ⁹ κατασκευάζουσι στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
10 τῶν θεῶν αὐτῶν· ἐστὶ δὲ καὶ ὅτε ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐ-
11 τῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς καταναλοῦσι, ¹⁰ δώσουσι δὲ ἀπ' αὐτῶν
καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ στέγους πόρταις. κοσμοῦσι τε αὐτοὺς ὡς ἀνθρώπους τοῖς
12 ἐνδύμασι, θεοὺς ἀργυροῦς καὶ θεοὺς χρυσοῦς καὶ ξυλίνους. ¹¹ οὗτοι δὲ οὐ
διασώζονται ἀπὸ τοῦ καὶ βρωμάτων, περιβεβλημένων αὐτῶν ἱματισμὸν πορ-
13 φυροῦν. ¹² ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κοινορτόν,
13 ὅς ἐστι πλειὸν ἐπ' αὐτοῖς. ¹³ καὶ σκῆπτρον ἔχει ὡς ἄνθρωπος κριτῆς χώρας,
14 ὅς τὸν εἰς αὐτὸν ἀμαρτάνοντα οὐκ ἀνελεῖ. ¹⁴ ἔχει δὲ ἐγγχειρίδιον δεξιᾷ καὶ
πέλεκυν, ἑαυτὸν δὲ ἐκ πολέμου καὶ ληστῶν οὐκ ἐξελεῖται. ὅθεν γινώριμοί εἰ-
15 σιν οὐκ ὄντες θεοί· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. ¹⁵ ὥσπερ γὰρ σκευὴς ἀνθρώ-
16 που συντηρῆν ἀχρεῖον γίνεται, ¹⁶ τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, κατι-
δρυμένων αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶ κοινορτοῦ
17 ἀπὸ τῶν ποδῶν τῶν εἰσπορευομένων. ¹⁷ καὶ ὥσπερ τινὶ ἡδικοκῶτι βασιλεῖα
περιπεφραγμένη εἰσὶν αἱ αὐλαί, ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγγεμένῳ, τοὺς οἴκους αὐ-
τῶν ὀχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς θυρώμασί τε καὶ κλειθροῖς καὶ μοχλοῖς, ὅπως ὑπὸ
18 τῶν ληστῶν μὴ συληθῶσιν. ¹⁸ λύχνους καίουσιν καὶ πλείους ἢ ἑαυτοῖς, ὧν
19 οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. ¹⁹ ἔστι μὲν ὥσπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ
καρδίاس αὐτῶν φασὶν ἐκλείχεσθαι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐρπετῶν, κατεσθόντων
20 αὐτούς τε καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν οὐκ αἰσθάνονται. ²⁰ μεμελानωμένοι τὸ
21 πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ ἐκ τῆς οἰκίας. ²¹ ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐφρίπτανται νυκτερίδες, χελιδόνες καὶ τὰ ὄρνεα,
22 ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ αἰλουροί. ²² ὅθεν γινώσκεις ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· μὴ οὖν φο-
23 βείσῃς αὐτά. ²³ τὸ γὰρ χρυσίον ὃ περιέκινται εἰς κάλλος, ἐὰν μὴ τις ἐκμάξῃ
24 τὸν ἰόν, οὐ μὴ στίλψουσιν· οὐδὲ γὰρ ὅτε ἔχωνεόντο ἡσθάνοντο. ²⁴ ἐκ πάσης
25 τιμῆς ἡγορασμένα ἐστίν, ἐν οἷς οὐκ ἔστι πνεῦμα. ²⁵ ἄνευ ποδῶν ἐπ' ὤμοις
φέρονται ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονται τε
26 καὶ οἱ ἑραπεύοντες αὐτά, ²⁶ διὰ τὸ εἶ ποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ μὴ δι' αὐτῶν
ἀνίστασθαι· μήτε ἐὰν τις αὐτὸ ὀρῶν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινήσῃται, μήτε
ἐὰν κλείῃ, οὐ μὴ ὀρθώσῃ, ἀλλ' ὥσπερ νεκροῖς τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται.
27 ²⁷ τὰς δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδοῦμενοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρώνται· ὡσαύτως
δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι οὔτε πτωχῶ οὔτε ἀδυνατῶ μὴ
28 μεταδώσι. ²⁸ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθήμενῃ καὶ λεχώ ἄπτονται. γινόντες
29 οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. ²⁹ πόθεν γὰρ κλη-
θεῖσαν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατίθασιν θεοῖς ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς καὶ ξυ-
30 λίνοις. ³⁰ καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς διψρεύουσιν, ἔχοντες τοὺς χιτῶνας
διεβρώγους καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πῶγνας ἐξυρήμενους, ὧν αἱ κεφα-
31 λαὶ ἀκάλυπτοί εἰσιν, ³¹ ὠρύνονται δὲ βοῶντες ἐναντὶον τῶν θεῶν αὐτῶν ὥσπερ
32 τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ. ³² ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελόμενοι οἱ ἱερεῖς

7. om est ... ψ. δε εστιν 9. υφαιρομενοι ... καταναλωσουσιν 40.
τεγους ... κοσμ. δε ... θεους χρυσους και αργυρους κ. ξυλ. 14. εν τη δε-
ξια ... εκ πολεμων 15. αχρηστον γεινεται 16. εν τοις κηποις 17. η ως
επι ... οι ιερεις αυτων ... οτως μη υπο τ. λ. συληθωσιν 18. και πλειο-
νας αυτοις ων ου δυνανται 19. εστιν δε ωςπερ 20. του εκ της γης καιο-
μενου 21. χελιδ. και νυκτερ. ... ελουροι 22. φοβηθητε 25. επ ωμοις
αιρονται ενδιγνυμενοι ... αισχυν. δε 26. το μη ποτε ... πεση δι εαυτων
... μη ποτε εαν τις αυτον ... μη ποτε εαν κλειση ... αλλα ωςπερ 27. αι
γυναικες αυτων απ αυτων ... αδυν. μεταδιδουσιν 28. και λοχω (courrige
λεχω?) απτονται 29. κληθησονται θεοι 30. οι ιερ. διαψειρουνσι ... εξυ-
ρημενοι 31. ορνονται ... παιδιπνω (sic)

ἐνδύσουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παιδία· οὔτε ἔαν κακὸν πάθωσιν ὑπό-
 τινος ³³ οὔτε ἔαν ἀγαθόν, δυνήσονται ἀνταποδοῦναι· οὔτε καταστήσαι βασι- ³³
 λέα δύνανται οὔτε ἀφελέσθαι. ³⁴ ὡσαύτως οὔτε πλοῦτον οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ ³⁴
 δύνωνται διδόναι· ἔαν τις εὐχὴν αὐτοῖς εὐξάμενος μὴ ἀποδῶ, οὐ μὴ ἐπιζη-
 τήσωσιν. ³⁵ ἐκ θανάτου ἀνθρώπων οὐ μὴ ρύσωνται, οὔτε ἤττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ ³⁵
 μὴ ἐξέλωνται. ³⁶ ἄνθρωπον τυφλὸν εἰς ὅρασιν οὐ μὴ περιστήσωσιν, ἐν ἀνάγκῃ ³⁶
 ἄνθρωπον ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται. ³⁷ χήραν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὔτε ὀρφανὸν ³⁷
 εὖ ποιήσωσι. ³⁸ τοῖς ἀπὸ τοῦ ὅρους λίθοις ὁμοιωμένοι εἰσὶ τὰ ξύλινα καὶ τὰ ³⁸
 περιχύρσα καὶ τὰ περιάργυρα, οἱ δὲ θεραπεύοντες αὐτὰ καταίσχυνησονται.
³⁹ πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεοῦ; ⁴⁰ ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν ^{39 40}
 τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτά, οἱ ὅταν ἴδωσιν ἐνεδὸν μὴ δυνάμενον λαλῆ-
 σαι, προσενεγκάμενοι τὸν Βῆλον ἀξιοῦσι φωνῆσαι, ὥς δυνατοῦ ὄντος αὐτοῦ
 αἰσθῆσθαι, ⁴¹ καὶ οὐ δύνανται αὐτοὶ νοήσαντες καταλιπεῖν αὐτά, αἰσθήσιν ⁴¹
 γὰρ οὐκ ἔχουσιν. ⁴² αἱ δὲ γυναῖκες περιζέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκά- ⁴²
 θῆνται, θυμιῶσαι τὰ πίτυρα. ⁴³ ὅταν δέ τις αὐτῶν ἐφελκυσθεῖσα ὑπὸ τινος ⁴³
 τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ, τὴν πλησίον ὀνειδίξει, ὅτι οὐκ ἤξιωνται ὥσπερ
 καὶ αὐτὴ οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διερῶσθαι. ⁴⁴ πάντα τὰ γενόμενα ἐν αὐτοῖς ⁴⁴
 ἐστὶ ψευδῆ. πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὥς θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν; ⁴⁵ ὑπὸ ⁴⁵
 τεκτόνων καὶ χρυσοχῶν κατεσκευασμένα εἰσὶν· οὐδὲν ἄλλο μὴ γένηται ἢ ὁ
 βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι. ⁴⁶ αὐτοὶ τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτά ⁴⁶
 οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι. ⁴⁷ πῶς τε δὴ μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευα- ⁴⁷
 σθέντα; κατέλιπον γὰρ ψευδῆ καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινόμενοις. ⁴⁸ ὅταν γὰρ ⁴⁸
 ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὰ πόλεμος καὶ κακά, βουλεύονται πρὸς αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς ποῦ
 συναποκρυβῶσι μετ' αὐτῶν. ⁴⁹ πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθῆσθαι ὅτι οὐκ εἰσὶ ⁴⁹
 θεοί, οἱ οὔτε σώζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου οὔτε ἐκ κακῶν; ⁵⁰ ὑπάρχοντα ⁵⁰
 γὰρ ξύλινα καὶ περιχύρσα καὶ περιάργυρα γνωστήσεται μετὰ ταῦτα ὅτι ἐστὶ
 ψευδῆ· τοῖς ἔθνεσι πᾶσι τοῖς τε βασιλεῦσι φανερὸν ἔσται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ
 ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν θεοῦ ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστὶ. ⁵¹ τίνα ⁵¹
 οὖν γνωστέον ἐστὶν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί; ⁵² βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστή- ⁵²
 σωσιν, οὔτε νετὸν ἀνθρώπους οὐ μὴ δῶσι, ⁵³ κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν ⁵³
 ἑαυτῶν, οὐδὲ μὴ ρύσωνται ἀδίκημα, ἀδύνατοι ὄντες. ⁵⁴ ὥσπερ γὰρ κορῶνα ⁵⁴
 ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν θεῶν
 ξυλίων ἢ περιχύρσων ἢ περιάργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς αὐτῶν φεύξονται
 καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ μέσοι κατακαυθήσονται. ⁵⁵ βασιλεῖ ⁵⁵
 δὲ καὶ πολεμίοις οὐ μὴ ἀντιστῶσι. ⁵⁶ πῶς οὖν ἐκδεχτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσὶ ⁵⁶
 θεοί; οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν οὔτε ἀπὸ ληστῶν οὐ μὴ διασωθῶσι, θεοὶ ξύλινοι
 καὶ περιάργυροι καὶ περιχύρσοι. ⁵⁷ ὧν οἱ ἰσχύοντες περιελούνται τὸ χρυσίον ⁵⁷
 καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περικείμενον αὐτοῖς ἀπελεύσονται
 ἔχοντες, οὔτε ἑαυτοῖς οὐ μὴ βοηθήσωσιν. ⁵⁸ ὥστε κρεῖσσον εἶναι βασιλέα ⁵⁸
 ἐπιδεικνύμενον τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν ἢ σκευὸς ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον, ἐφ' ᾧ

34. αυτοις ευχην 35. ου μη εξελωνται 36. παραστησωσιν 39. αυ-
 τους υπαρχειν 40. ου δυναμενον ... τον βηλ αξιουσι τοτε λαλησαι 41. αυ-
 τοι τουτο νοησ. 42. περιτιζεμεναι ... θυμιωντες 43. απελκυσθεις ... κοι-
 μηθη μετ αυτης την πλ. αυτης ... ουδε το 44. γεινομενα παρ αυτοις ...
 ωστε θεους 45. εστιν· ουθεν γαρ αλλο ου μη γενωνται ... οτι οι τεχν. α.
 γεν. 47. πως ουν μελλει ... κατασκ. ειναι θεοι· κατελειπον 48. οτι επελ-
 θη ... επ αυτους 49. οτι ολ ... σωζ. αυτους εκ πολεμων 50. οτι εισιν
 ψευδη ... τοις βασιλευσι φ. εστιν ... ουν pro θεου 51. γνωστον ουκ
 εσται οτι 53. διακρινωσιν αυτων ... ρυσ. αδικουμενον 54. ωςπ. αι κο-
 ρωναι αι ανα ... οτι πυρ 55. βασιλει τε 56. ουν η νομισταιον η δεκταιον
 ... διασωσουσιν 57. και απελευσονται ... οι δε εαυτοις 58. κρεισων ...
 επιδειγνυμενον ... ανδριαν

κεχρησεται ὁ κεκτημένος, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ ὕψα ἐν οἰκίᾳ διασώζουσα
 τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί, καὶ ἑύλιнос στῦλος ἐν βασιλείοις ἢ οἱ
 59 ψευδεῖς θεοί. ⁵⁹ ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἄστρα ὄντα λαμπρὰ καὶ ἀπο-
 60 στελλόμενα ἐπὶ χρείας εὐήκοά εἰσιν. ⁶⁰ ὡσαύτως καὶ ἄστραπὴ ὅταν ἐπιφανῇ
 61 εὐοπτός ἐστι· τὸ δ' αὐτὸ καὶ πνεῦμα ἐν πάσῃ χώρᾳ πνεῖ· ⁶¹ καὶ νεφέλαις
 ὅταν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπιπορεύεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντε-
 62 λούσι τὸ ταχύν· ⁶² τὸ τε πῦρ ἐξαποσταλὲν ἄνωθεν ἐξαναλῶσαι ὅρη καὶ δρυ-
 μούς ποιεῖ τὸ συνταχύν. ταῦτα δὲ οὔτε ταῖς εἰδέαις οὔτε ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν
 63 ἀφωμοιωμένα ἐστίν. ⁶³ ὅθεν οὔτε νομιστέον οὔτε κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς
 θεούς, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρῖναι οὔτε εὖ ποιῆσαι ἀνθρώ-
 64 65 ποῖς. ⁶⁴ γνόντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῇτε αὐτούς. ⁶⁵ οὔτε γὰρ βα-
 66 σιλευσιν οὐ μὴ καταράσωνται οὔτε μὴ εὐλογήσωσιν. ⁶⁶ σημεῖά τε ἐν ἔθνεσιν
 ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δεῖξωσιν, οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος λάμπουσιν, οὔτε φωτιοῦσιν ὡς
 67 ἡ σελήνη. ⁶⁷ τὰ θρησκεία αὐτῶν ἐστὶ κρείττω, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπη
 68 ἑαυτὰ ὠφελεῖσαι. ⁶⁸ κατ' οὐδένα οὖν τρόπον ἡμῖν ἐστὶ φανερόν ὅτι εἰσὶ θεοί·
 69 διὸ μὴ φοβηθῇτε αὐτούς. ⁶⁹ ὥσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προβασκάνιον οὐδὲν
 φυλάσسون, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσὶ ἑύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι.
 70 ⁷⁰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρνεον ἐπικάθηται,
 ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῷ ἐρριμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοιώνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ἑύ-
 71 λινοὶ καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι. ⁷¹ ἀπὸ τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρ-
 μάρου τῆς ἐπ' αὐτοὺς σηπομένης γνωσθήσονται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· αὐτὰ τε
 72 ἐξ ὑτέρου βρωθήσονται, καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν τῇ χώρᾳ. ⁷² κρεῖσσον οὖν ἄν-
 θρωπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἰδωλα, ἔσται γὰρ μακρὰν ἀπὸ ὄνειδισμού.

I E Z E K I H Λ.

I.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ Ἄρου
 μηνὸς καὶ ἐγὼ ἦμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, ^{4. 5}
 2 καὶ ἠνοήχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἴδον ὁράσεις θεοῦ. ² πέμπτῃ τοῦ μηνός, τοῦτο
 τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ, καὶ ἐγένετο
 λόγος κυρίου πρὸς Ἰεζεκιήλ υἱὸν Βουζεὶ τὸν ἱερέα ἐν γῇ Χαλδαίων ἐπὶ τοῦ
 3 4 ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. ³ καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου, ⁴ καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ
 πνεῦμα ἐξαίρον ἦρχετο ἀπὸ βορρᾶ, καὶ νεφέλῃ μεγάλη ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος
 κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξασπράττον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὄρασις ἡλέκτρου
 5 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ, ⁵ καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα

58. χρησεται ὁ κτησαμένος 59. ευηχοα εστιν 60. το δ αυτο πνευμα
 ... νεφελη 62. το δε πυρ ... ουδε bis ... ιδεαις ... ενι αυτων 63. ουτε
 εκλεκταιον αυτους υπαρχειν ... ποιειν 65. καταρασονται ... ευλογησουσιν
 66. εν ουρανῳ και εν εθνεσιν ... ουτε ως ο ηλ. ου μη εκλαμψουσιν ουτε
 μη 67. χρισων εστιν αυτων ... αυτα ωφελ. 68. εστιν ημιν 69. συκτη-
 ρατω ... φυλασσων 70. την εν κηπω (sed sequitur ραμνω) ... ωσαυτως και
 71. επ αυτων ... γνωσεσθαι ... βρωθησονται απ αυτων ... εν χωρα 72.
 χρισων ... ιδωλα, εστ. γαρ αυτος

Subscriptio: ιερεμίας προφητης βαρουχ θρηνοι και επιστολη

Inscriptio: ιεζεκιηλ προφητης ιε

1. 4. εμμεσω 2. ετος πεμπτον 3. εκει επ εμε 4. ως ομοιωμα ηλε-
 κτρου εμμεσω

τεσσάρων ζώων. καὶ αὕτη ἡ ὄρασις αὐτῶν. ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοῖς·
 6 καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί, καὶ τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἐνί· 7 καὶ τὰ σκέλη 6 7
 αὐτῶν ὀρθά, καὶ περὶ τοὺς πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθήρες ὡς ἐξαστράπτων
 χαλκός· καὶ ἐλαφραί αἱ πτέρυγες αὐτῶν, 8 καὶ χεῖρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν 8
 τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν· καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν
 τῶν τεσσάρων 9 οὐκ ἐπιστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά, ἕκαστον ἀπέναντι τοῦ 9
 προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο. 10 καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, πρόσωπον 10
 ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον τοῦ λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον
 μόσχου ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον αἰετοῦ τοῖς τέσσαρσι. 11 καὶ 11
 αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν, ἑκατέρω δύο συνε-
 ζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν.
 12 καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο· οὐ ἂν ἦν τὸ πνεῦμα πο- 12
 ρευόμενον ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον. 13 καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζώων ὄρασις 13
 ὡς ἀνθρώπων πυρὸς καιομένων, ὡς ὅψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνὰ μέσον
 τῶν ζώων καὶ φέγγος τοῦ πυρὸς, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξεπορεύετο ἀστραπή.
 14 καὶ ἶδον, καὶ ἶδου τροχὸς εἰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζώων τοῖς τέσ- 15
 σαρσι. 16 καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος θάρσεως, καὶ ὁμοίωμα ἐν τοῖς 16
 τέσσαρσι· καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν κατ'ὡς ἂν εἴη τροχὸς ἐν τροχῷ, 17 ἐπὶ τὰ 17
 τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο. οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά,
 18 οὐδ' οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς· καὶ ἶδον αὐτά, καὶ οἱ νῶτοι 18
 αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόζεν τοῖς τέσσαρσιν. 19 καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι 19
 τὰ ζῶα ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα ἀπὸ
 τῆς γῆς ἐξήρνοντο οἱ τροχοί. 20 οὐ ἂν ἦν ἡ νεφέλη ἐκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ πο- 20
 ρεύεσθαι, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ καὶ ἐξήρνοντο σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς
 ἐν τοῖς τροχοῖς. 21 ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο, καὶ ἐν τῷ ἐστάναι 21
 αὐτὰ εἰστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἐξήρνοντο σὺν αὐ-
 τοῖς, ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. 22 καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς αὐ- 22
 τῶν τῶν ζώων ὡς εἰ στερέωμα ὡς ὄρασις χρυστάλλου ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν
 πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν, 23 καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ στερεώματος αἱ πτέρυγες 23
 αὐτῶν ἐκτεταμέναι, περυσσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ, ἑκάστῳ δύο ἐπικαλύπτου-
 σαι τὰ σώματα αὐτῶν. 24 καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ 24
 πορεύεσθαι αὐτὰ ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ κατέ-
 1, 15. παυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν. 25 καὶ ἶδου φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ στερεώματος 25
 τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν 26 ὡς ὄρασις λίθου σαπφείρου, ὁμοίωμα θρό- 26
 νου ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀν-
 θρώπου ἄνωθεν. 27 καὶ ἶδον ὡς ὅψιν ἡλέκτρου ἀπὸ ὀράσεως ὀσφύος καὶ ἐπάνω, 27

6. τέσσαρα 7. ὡς ο ἐξαστράπτων 8. ἐπὶ τὰ τέσσαρα usque πρόσωπα
 in rasura; antea nonnulla defuerunt ... καὶ τα πρόσωπα. αὐτῶν καὶ αἱ πτε-
 ρυγες αὐτῶν τῶν τεσσαρῶν εχομένα (-vai correctum est) ἑτερα τῆς ἑτερας·
 καὶ τα πρόσωπα αὐτῶν 9. κατεναντι 40. καὶ ἡ ομοιωσεις ... πρόσωπα.
 ἀνθρώπου αὐτοῖς κ. πρ. λεοντος ... τοῖς τέσσαροις 41. *om ἀνωθεν 42.
 ἡ pro ἦν ... ἐπορεύετο κ. ο. ἐπέστρεφεν 43. ἐμμεσῶ ... ὀρασις ἀνθρώπων
 ... ὡς ἀστραπή et add (14) καὶ τὰ ζῶα ἐτρέχον καὶ ἀνεκαμπτον ὡς εἶδος
 του βεζεκ 46. *om καὶ ομοι. ἐν τ. τεσσαρσιν ... ἐπὶ τροχῷ 47. τέσσαρα
 20. ἐπορ. τὰ ζῶα καὶ οἱ τρ. ἐξήρνοντο ... ζωῆς ἦν ἐν 24. ἰστηκεισαν ...
 ἐν τ. τροχ. ἦν 22. κεφαλῆς αὐτοῖς 23. υποκατω ... δύο συνεζευγμεναι
 ἐπικαλ. τῷ σώματι τὰ πρόσωπα αὐτῶν 24. post πολλου add ὡς φωνὴν ἰκα-
 νου ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ· φωνὴ του λογου ὡς φωνὴ παρεμβολῆς 25. υπερ-
 ανω ... in fine add ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ ἀνιεντο αἱ πτερυγες αὐτῶν 26.
 ab initio add καὶ υπερανω του στερεωματος του υπερ κεφαλῆς αὐτῶν ...
 ἐπ αὐτω 27. εἶδον ... post ἡλεκτρου add ὡς ὀρασις πυρος ἐσῶθεν αὐτου

καὶ ἀπὸ ὁράσεως δσφύος καὶ ἕως κάτω ἴδον ὄρασιν πυρός, καὶ τὸ φέγγος * **Αποκ.**
 28 αὐτοῦ κύκλῳ ²⁸ ὥς ὄρασις τόξου, ὅταν ἦ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέραις ὑετοῦ, **1, 14.**
 οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν.

II.

Αὕτη ἡ ὄρασις ὁμοιώματος δόξης κυρίου· καὶ ἴδον, καὶ πίπτω ἐπὶ
 1 πρὸς ὥπόν μου, καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος, ¹ καὶ εἶπε πρὸς μέ **Υἱὲ ἀνθρώ-**
 2 **που,** στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου, καὶ λαλήσω πρὸς σέ. ² καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμέ
 3 καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλοῦντος πρὸς μέ, ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ **Υἱὲ ἀνθρώπου,** ἐξα-
 ποστέλλω ἐγὼ σέ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με,
 4 ὅτινες παρεπίκρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
 5 **ρας,** ⁴ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς **Τάδε λέγει κύριος,** ⁵ ἔάν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοη-
 6 θῶσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί, καὶ γινώσκονται ὅτι προφήτης εἶ σύ ἐν
 7 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστῆς, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ⁷ καὶ λα-
 8 λήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ἔάν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοηθῶσιν, ὅτι
 9 οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ⁸ καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς
 9 σέ, μὴ γίνου παραπικραίνων καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων· χάνει τὸ στόμα * **Αποκ.**
 10 **σου καὶ φάγε** ὃ ἐγὼ δίδωμί σοι. ⁹ καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρὸς **10, 9. 10.**
 10 **μέ,** καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὴς βιβλίου. ¹⁰ καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν ἐνώπιόν μου, καὶ ἦν
 ἐν αὐτῇ γεγραμμένα τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγγεγραπτο Ἡρώδης καὶ
 μέλος καὶ οὐαί. (3, 1.) καὶ εἶπε πρὸς μέ **Υἱὲ ἀνθρώπου,** κατάφαγε τὴν κε-
 2 **φαλίδα ταύτην,** καὶ πορεύθητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ² καὶ διήνοιξε
 τὸ στόμα μου, καὶ ἐψώμισέ με τὴν κεφαλίδα.

III.

3 ³ Καὶ εἶπε πρὸς μέ **Υἱὲ ἀνθρώπου,** τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία
 σου πλησθήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφαγον
 4 αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὥς μέλι γλυκάζον. ⁴ καὶ εἶπε πρὸς μέ * **Αποκ.**
Υἱὲ ἀνθρώπου, βάδιζε καὶ εἰσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ λάλησον **10, 10.**
 5 τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ⁵ διότι οὐ πρὸς λαὸν βαδύγλωσσον σύ ἐξαπο-
 6 στέλλῃ, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ⁶ οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους
 7 ἢ ἀλλογλώσσους οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λό-
 8 γους· καὶ εἰ πρὸς τοιοῦτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσέχουσάν σου. ⁷ ὃ δὲ
 οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ οὐ μὴ θελήσουσιν εἰσακοῦσά σοι, διότι οὐ βούλονται εἰσα-
 8 κούειν μου, ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ φιλόνοικοί εἰσι καὶ σκληροκαρδιοί. ⁸ καὶ
 9 ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν σου δυνατὸν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν, καὶ
 9 τὸ νίκός σου κατισχύσω κατέναντι τοῦ νίκους αὐτῶν, ⁹ καὶ ἔσται διὰ παντός
 κραταιότερον πέτρας. μὴ φοβηθῆς ἀπ' αὐτῶν μηδὲ πτοηθῆς ἀπὸ προσώπου

κυκλω (sed inde ab αὐτοῦ κυκλω usque ad ἀνελ. με κ. ἐξηγειρεν με καὶ omnia in rasura) ... εἶδον ὡς ὄρασιν II. ὁμοίωμα τῆς δόξης ... εἶδον 4. ἐξηγειρεν pro ἐξῆρε 3. ἐξαποστελω ... οἱ πατερ. αὐτ. ἠβητησαν ἐν ἐμοὶ εἰως 4. ab initio add καὶ υἱοὶ σκληροπροσώποι καὶ στερεοκαρδιοὶ· ἐγὼ αποστελλω σε πρὸς αὐτοὺς ... κυριος κυριος 5. ἐμμεσω 6. ἐμμεσω 7. διότι οἶκος 8. ** καὶ συ καθὼς ... α ἐγὼ 10. ἐνωπ. ἐμου ... κ. ἐν α. γεγρ. ἦν τα ὀπισθεν κ. τα ἐμπρ. ... ἐγγεγραπτο εἰς αὐτήν III. 4. βα-
 διζε εἰσελθε 5. βαδύχειλον (sed βαθ in rasura) καὶ βαρυγλωσσον 6. τοὺς
 λογ. αὐτων 7. του ισραηλ φιλονεικοι 9. post πετρας add δεδωκα το νει-
 κος (v. 8. νικος ei νεικους) σου

αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ¹⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέ **Υἱέ** ἀνθρώπου, ¹⁰ πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ λάβε εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τοῖς ὡσί σου ἄκουε, ¹¹ καὶ βάδιζε ἐξέλθῃς εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς ¹¹ υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς **Τάδε** λέγει κύριος, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἐὰν ἄρα ἐνδῶσι. ¹² καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, ¹² καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου **Εὐλογημένη ἡ** δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἶδον φωνὴν τῶν πτερύγων τῶν ζώων πτε- ¹³ ρυσσομένων ἐτέρα πρὸς τὴν ἐτέραν, καὶ φωνὴ τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν, καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ. ¹⁴ καὶ τὸ πνεῦμα ἐξῆρθε με καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ ἐπο- ¹⁴ ρεῦσθην ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμέ κραταιά. ¹⁵ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος, καὶ περιῆλθον τοὺς κατοί- ¹⁵ κούντας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ **Χοβάρ** τοὺς ὄντας ἐκεῖ· καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἐπτά ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁶ καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἐπτά ἡμέρας ¹⁶ λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ¹⁷ **Υἱέ** ἀνθρώπου, σκοποὶ δέδωκά σε τῷ οἴκῳ ¹⁷ **Ἰσραὴλ**, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ, ¹⁸ ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ **Θανάτῳ θανατωθήσῃ**· καὶ οὐ διεστείλω ¹⁸ αὐτῷ τοῦ διαστείλασθαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέφαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ ζῆσαι αὐτόν, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσω. ¹⁹ καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ ¹⁹ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ οὐ τὴν ψυχὴν σου ῥύσῃ. ²⁰ καὶ ²⁰ ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παρά- πτωμα, καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποθάνειται, ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ· καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθάνειται, διότι οὐ μὴ μνηστῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκ- ²¹ ζητήσω. ²¹ σὺ δὲ ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ ²¹ ἁμάρτη, ὁ δίκαιος ζωῇ ζήσεται, ὅτι διεστείλω αὐτῷ, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν ῥύσῃ. ²² καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς μέ **Ἀνάστηθι** ²² καὶ ἐξέλθῃς εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἐκεῖ λαληθήσεται πρὸς σέ. ²³ καὶ ἀνέστην καὶ ²³ ἐξῆλθον πρὸς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἰστήκει καθὼς ἡ ὄρασις καὶ καθὼς ἡ δόξα κυρίου ἦν ἵδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ **Χοβάρ**, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, ²⁴ καὶ ἤλθεν ἐπ' ἐμέ πνεῦμα καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς ²⁴ πόδας μου, καὶ ἐλάλησε πρὸς μέ καὶ εἶπέ μοι **Εἰσελθῃς καὶ ἐγκλείσθῃ** ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου σου. ²⁵ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σέ δεσμοί, ²⁵ καὶ ὀθήσουσί σε ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκ μέσου αὐτῶν. ²⁶ καὶ τὴν ²⁶ γλῶσσάν σου συνδήσω, καὶ ἀποκωφωθήσῃ, καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ²⁷ καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σέ ²⁷ ἀνοίσω τὸ στόμα σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς **Τάδε** λέγει κύριος **Ὁ** ἀκούων ἀκούετω, καὶ ὁ ἀπειθῶν ἀπειθεῖτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

IV.

Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ πλῆθον καὶ θῆσεις αὐτὴν πρὸ προσώπου σου, καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν **Ἰερουσαλήμ**, ² καὶ δώσεις αὐτῇ περιοχὴν, καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ' αὐτὴν προμαχώνας, καὶ περιβα-

10. ελαληκα (sic) 11. κυριος κυριος 12. μεγαλου λεγοντων 13. ει-
δον φωνην πτερυγ. 14. το πν. κυριου ... επορ. μετεωρος εν ορμη 15. εμ-
μεσω 16. 17. hi duo versus rescripti sunt. 18. ου διεστειλω αυτω ουδε
ελαλησας του ... του ζητησαι αυτον ... εκ χειρος 19. αυτου και της ...
σου ερυσω 20. απο της δικαιοσυνης ... ποιηση ... αι δικαιοσ. αυτ. ας
εποιησεν 21. αμαρτανειν ... την ψυχ. σου 23. εις το παιδιον ... * οπι
εκει ... ιστηκει ... οπι κυριου secundum 24. επι ποδας μου 24. εμμεσω
25. και συ ου μη εξελθης εξ αυτων 27. κυριος κυριος ... απιθετω

λαῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα, καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν παρεμβολάς, καὶ τάξεις τὰς
 3 βελοστάσεις κύκλῳ. ³ καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ τήγανον σιδηροῦν καὶ βῆσεις αὐτὸ
 τοῖχον σιδηροῦν ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἐτοιμάσεις
 τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ἔσται ἐν συγκλεισμῷ, καὶ συγκλείσεις αὐ-
 4 τήν· σημεῖόν ἐστι τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ⁴ καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευ-
 ρόν σου τὸ ἀριστερόν, καὶ βῆσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτοῦ
 κατὰ ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἄς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ,
 5 καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. ⁵ καὶ ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς
 ἀριζμὸν ἡμερῶν ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ
 6 οἴκου Ἰσραὴλ. ⁶ καὶ συντελέσεις ταῦτα, καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου
 τὸ δεξιόν, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰουδα τεσσαράκοντα ἡμέρας·
 7 ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν τέθεικά σοι. ⁷ καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἐτοι-
 μάσεις τὸ πρόσωπόν σου, καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις, καὶ προφητεύσεις
 8 ἐπ' αὐτήν. ⁸ καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμούς, καὶ μὴ στραφῆς ἀπὸ
 τοῦ πλευροῦ σου τὸ πλευρόν σου ἕως οὗ συντελεσῶσιν ἡμέραι τοῦ συγκλει-
 9 σμοῦ σου. ⁹ καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ πυροὺς καὶ κριζὰς καὶ κύαμον καὶ φακὸν
 καὶ κέγχρον καὶ ὀλύραν, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἐν ὀστράκινον, καὶ
 ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς ἄρτους, καὶ κατὰ ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν ἄς σὺ κα-
 10 θεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά.
 11 καὶ τὸ βρῶμά σου φάγεσαι ἐν σταθμῷ, εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν· ἀπὸ
 12 τοῦ εἶν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πῖσαι. ¹² καὶ ἐγκρυφίαν κρίθινον φάγεσαι
 αὐτά, ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτά κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν,
 13 ¹³ καὶ ἐρεῖς Ἰάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ Οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ
 14 τοῦ Ἰσραὴλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν. ¹⁴ καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε θεὸς
 Ἰσραὴλ· εἰ ἡ ψυχὴ μου οὐ μεμΐανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ βνησιμαῖον καὶ
 15 βηριάλωτον οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενεσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰσεληλύθεν εἰς
 16 τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἔωλον. ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλ-
 βιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς ὄρους σου
 17 ἐπ' αὐτῶν. ¹⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω στήριγμα
 ἄρτου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ, καὶ ὕδωρ
 17 ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ πίνονται, ¹⁷ ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου καὶ ὕδα-
 τος· καὶ ἀφανισθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἐντακῆσονται ἐν
 ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν.

V.

Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥομφαίαν δξειαν ὑπὲρ ξυρὸν κου-
 ρέως, κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ, καὶ ἐπάξεις αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἐπὶ
 2 τὸν πῶγωνα σου. καὶ λήψῃ ζυγὸν σταθμίων καὶ διαστήσεις αὐτούς, ² τὸ τέ-
 τартον ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πληρώσιν τῶν ἡμερῶν
 τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ λήψῃ τὸ τέταρτον καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐ-
 3 τῆς, καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ τὸ τέταρτον
 3 διασκορπίεις τῷ πνεύματι, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὅπως αὐτῶν. ³ καὶ λήψῃ
 4 ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριζμῷ καὶ συμπεριλήψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου. ⁴ καὶ

IV. 4. εκατον ημερας ας ... λημψη 5. τας δυο αδικιας ... λημψη
 6. συντελ. αυτα παντα ... λημψη ... τεσσερακοντα 7. εις συνκλισμον 8. ιδου
 εγω ... και ου μη στραφης ... αι ημεραι 10. ο φαγεσαι εν σταθμῳ ... ημε-
 ραν φαγεσαι . απο καιρ. και εως 11. πιασαι το εκτον του ιν 12. κατακρυ-
 ψεις προ εγκρυψ. 13. οι υιοι ισραηλ 14. κυριε κυριε θεε του ισραηλ ...
 απο της γενεσεως ... **βεβηλον προ εωλον 15. κυριος προς με 16. κυριος
 προς με ... εν (*om) ενδια 17. τακησονται V. 1. κτησαι ... λημψη 2. *το
 τεταρτ. το ... εμμεση ... λημψη ... εμμεσω 3. λημψη ... συνεπιλημψη

ἐκ τούτων λήψῃ ἔτι καὶ ῥίψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρός, καὶ κατακαύσεις αὐτοὺς ἐν πυρί· ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ, καὶ ἔρεις παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ.
⁵ Τάδε λέγει κύριος Ἀὐτὴ ἡ Ἱερουσαλήμ, ἐν μέσῳ τῶν ἔθνων τέθεικα αὐτὴν ὡς καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας.
⁶ καὶ ἔρεις τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἔθνων, καὶ τὰ νόμιά μου τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς, διότι τὰ δικαιώματά μου ἀπόωσαντο, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς.
⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνδ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἔθνων τῶν κύκλῳ ὑμῶν, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἔθνων τῶν κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιθήκατε,
⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὡς καὶ ποιήσω ἐν μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἔθνων, ὡς καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ὡς οὐ πεποίηκα καὶ ὡς οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδελύγματά σου.
¹⁰ διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, καὶ τέκνα φάγονται πατέρας· καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα, καὶ διασκορπίω πάντας τοὺς καταλοίπους σου εἰς πάντα ἄνεμον.
¹¹ διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος, ἢ μὴν ἀνδ' ὧν τὰ ἁγία μου ἐμίανας ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασί σου, καὶ γὰρ ἀπόωσομαι σε, οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμός, καὶ γὰρ οὐκ ἐλεήσω.
¹² τὸ τέταρτόν σου ἐν ἡμέρᾳ νάτῳ ἀναλωθήσεται, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεστήσεται ἐν μέσῳ σου, καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐτούς, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὅπως αὐτῶν.
¹³ καὶ συντελεστήσεται ὁ θυμός μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν ζήλῳ μου, ἐν τῷ συντελεῖν με τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς.
¹⁴ καὶ ζήσομαι σὲ εἰς ἔρημον καὶ τὰς συγατέρας σου κύκλῳ σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος, καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ δηλαῖστὴ ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα.
¹⁶ καὶ ἐν τῷ ἀποστεῖλαι με βολίδας τοῦ λιμοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔσονται εἰς ἐκλείψιν, καὶ συντρίψῃ στήριγμα ἄρτου σου.
¹⁷ καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ λιμὸν καὶ πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαι σε, καὶ θάνατος καὶ αἷμα διελεύσονται ἐπὶ σέ, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξῃ ἐπὶ σὲ κυκλῶν· ἐγὼ κύριος λελάληκα.

VI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων Ὁ ἄνθρωπος, στήρισον τὸ πρὸςωπόν σου ἐπὶ τὰ ὅρη Ἰσραὴλ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτά, ὡς καὶ ἔρεις Τὰ ὅρη Ἰσραὴλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος τοῖς ὅρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς νάπαις Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ῥομφαίαν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν, καὶ συντριβήσονται τὰ συσπαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβαλῶ τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον τῶν εἰδῶλων ὑμῶν, καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστά ὑμῶν κύκλῳ τῶν συσπαστηρίων ὑμῶν.
⁶ καὶ ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξηρημασθήσονται καὶ ἡ

4. λημψῇ 5. λεγ. αἰσθάναι (h. l. sic, non -ναῖ) κυριος τη ιερουσαλημ εμμεσω 6. εκ των χωρων 7. αἰσθάναι κυριος ... υμων ουκ εποιησατε 8. αἰσθάναι κυριος 9. α ουκ εποιησα και ου μη ποιησω 10. εμμεσω 11. αἰσθάναι κυριος ει μη ανδ' ... εν πασι τοις προσοχθισμασιν σου και εν πασιν τ. βδ. σου ... και εγω ... και ου φεισεται ... και εγω ουκ ελ. σε 12. εμμεσω ... διασπερω αυτους 13. εν τω ζηλω μου 14. δηλαια ... εν οργη και εν θυμω και εν εκδικησει θυμου μου 16. om και ab initio ... εξαποστελται με τας βολιδας μου του θυμου επ 17. 3. λογ. αἰσθάναι κυριου ... αἰσθάναι κυριος ... *κ. ταις ναπ. κ. τ. φαραγξει ... εξολοθρευθησεται 5. ab initio addl και δωσω τα πτωματα των υιων ισραηλ κατα προσωπον των ειδωλων αυτων 6. om και pr. ... ed. rom. et cod. alex. υμων. αἱ interpg.

τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσεται, ὅπως ἐξολοθρευθῇ τὰ συσιστήρια ὑμῶν καὶ συν-
 7 τριβήσονται τὰ εἰδωλα ὑμῶν καὶ ἐξαρθῇ τὰ τεμένη ὑμῶν, ⁷ καὶ πεσοῦνται
 8 τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁸ ἐν τῷ γενέσθαι
 ἐξ ὑμῶν ἀνασωζομένους ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ διασκορπι-
 9 σμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις, ⁹ καὶ μνηστῆσονται μοι οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ
 ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ ἤχημαλτεύθησαν ἐκεῖ· ὁμώμοκα τῇ καρδίᾳ αὐ-
 τῶν τῇ ἐκπορευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς ἐκπορευό-
 10 ουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν, καὶ κόφονται πρόσωπα αὐτῶν ἐν
 11 πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν, ¹⁰ καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος λελά-
 11 ληκα. ¹¹ τὰδε λέγει κύριος Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ψόφησον τῷ ποδὶ καὶ εἰ-
 πὼν Εὐγε εὐγε ἐπὶ πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν οἴκου Ἰσραὴλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν ὤ-
 12 νάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται. ¹² ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν
 ἐν θανάτῳ τελευτήσῃ, καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται, καὶ συν-
 13 τελέσω τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτούς. ¹³ καὶ γινώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ
 εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδῶλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν συσισ-
 14 στηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω δένδρου συσκίου, οὗ
 15 ἔδωκαν ἐκεῖ ὁσμήν εὐδοκίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. ¹⁴ καὶ ἔκτενῶ τὴν
 χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ζήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς ὄλεθρον
 ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαδὰ ἐκ πάσης τῆς κατοικεσίας αὐτῶν· ἐπιγνώσεσθε
 ὅτι ἐγὼ κύριος.

VII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν
 Τὰδε λέγει κύριος Τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ πέρας ἦκει, τὸ πέρας ἦκει ἐπὶ τὰς
 6 7 τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς· ⁶ ἦκει τὸ πέρας ⁷ ἐπὶ σέ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν,
 8 ἦκει ὁ καιρὸς, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα, οὐ μετὰ θορύβων οὐδὲ μετὰ ὠδίνων. ⁸ νῦν ἐγ-
 γύζην ἐκχεῶ τὴν ὀργὴν μου ἐπὶ σέ, καὶ συντελέσω τὸν θυμὸν μου ἐν σοί, καὶ
 9 κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου· ⁹ οὐ
 φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὰς ὁδοὺς σου ἐπὶ σέ δώσω,
 καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ εἰμι κύ-
 3 ριος ὁ τύπτων. ³ νῦν τὸ πέρας πρὸς σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σέ καὶ ἐκδικήσω
 4 ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου· ⁴ οὐ φεί-
 σεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὴν ὁδὸν σου ἐπὶ σέ δώσω,
 καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος.
 5 10 ⁵ διότι τὰδε λέγει κύριος ¹⁰ Ἰδοὺ τὸ πέρας ἦκει, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα κυρίου· εἰ καὶ
 11 ἡ ῥάβδος ἦν ἦτοκεν, ἡ ὕβρις ἐξανεστήκεν. ¹¹ καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου,

6. ἀφανισθήσονται ... ἐξολοθρευθῇ ... ἐξαρθῇσεται ... in fine add
 καὶ εξαλιφῶσιν τα ἐργα ὑμῶν 7. ἐμμεσῶ 8. ab initio add καὶ υπολει-
 ψομαι 9. ὁμώμοχα ... τῇ ἐκπορευούσῃ απ ἐμου (*omi α. ἐμ.) τῇ απο-
 στασῇ απ ἐμου ... τα πρόσωπα αὐτ. περὶ τῶν κακίων ὧν ἐποίησαν ἐν π.
 τ. βδ. α. καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπιτηδευμασιν αὐτῶν 10. κ. ἐπὶ γν. ὅτι ἐγὼ
 κυρ. οὐκ εἰς δωρεάν λελαλήκα του ποιῆσαι αὐτοῖς ἀπαντα τα κακα ταυτα
 11. ἀδωναι κυριος 12. ἐν ρομφ. τελευτήσῃ ... καὶ ο ὑπολιφῆεις καὶ ο
 περιεχ. 13. ἐμμεσῶ ... post ὑψηλὸν add καὶ ἐν πασαις κορυφαῖς τῶν
 ορειῶν ... post συσκίου add καὶ ὑποκατω πάσης δρυος δασίας 14. κατοικε-
 κίας· καὶ ἐπὶ γν. VII. 2. ἀδωναῖ κυριος ... τῇ γ. τ. ισρ. cum antecdd.
 conj. videtur. 3. 4. 5. (vide post v. 9. in ed. rom.) ante v. 6. in codice
 alex. habentur. 3. ab initio add ἔχει το περας ... ἐκδικήσω σε ἐν 4. μου
 ἐπὶ σε, οὐδε ... καὶ γνῶσῃ ὅτι (post ὅτι usque τα βδελ. σου ἐν 8. omnia
 rescripta; antea videntur fuisse plura) 6. om ηκ. το περας 7. μετ ὠδι-
 νων 9. ἐμμεσῶ (non item v. 4.) 10. Ἰδου ἡμερα ἔχει· ἰδου το περας
 ἔχει· ἐξηλθεν ἡ πλοκη· καὶ ἠνῆθηκεν ἡ ραβδος· ἐξανεστῆκ. ἡ ὕβρις

καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ σπουδῆς. ¹² ἦκει ὁ καιρὸς, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα· ¹² ὁ κτώμενος μὴ χαίρῃτω, καὶ ὁ πωλὼν μὴ θρηνηίτω· ¹³ διότι ὁ κτώμενος ¹³ πρὸς τὸν πωλοῦντα οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψει, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσῃ. ¹⁴ σαλπείσατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα. ¹⁵ ὁ ¹⁴ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν· ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει, τοὺς δ' ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει. ¹⁶ καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ¹⁶ ὁρέων· καὶ πάντας ἀποκτενῶ, ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. ¹⁷ πᾶσαι χεῖρες ¹⁷ ἐκλυθήσονται, καὶ πάντες μῆροί μοι λυθήσονται ὑγρασίᾳ, ¹⁸ καὶ περιζώσονται ¹⁸ σάκκους, καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος· καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν μου ἀλάκρωμα. ¹⁹ τὸ ἀργύριον αὐτῶν ῥιφθήσεται ¹⁹ ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσὸν αὐτῶν ὑπερφθῆσεται· αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο. ²⁰ ἐκλεκτὰ κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτὰ, καὶ ²⁰ εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν· ἔνεκεν τούτου δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρσίαν. ²¹ καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας ἀλλοτριῶν τοῦ ²¹ διαρπάσαι αὐτὰ, καὶ τοὺς λοιμοὺς τῆς γῆς εἰς σκυλα, καὶ βεβηλώσουσιν αὐτὰ. ²² καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ μανούσι τὴν ἐπισκοπὴν ²² μου, καὶ εἰς ἐλεεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτὰ ²³ καὶ ²³ ποιήσουσι φυρμόν, διότι ἡ γῆ πλήρης λαῶν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας. ²⁴ καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιν ἀνθήσεται τὰ ἅγια ²⁴ αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐξίλασμός ἦξει καὶ ζητήσῃ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. ²⁶ οὐαὶ ἐπὶ ²⁵ ²⁶ οὐαὶ ἔσται, καὶ ἀγγελία ἐπὶ ἀγγελίαν ἔσται, καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ προφητοῦ, καὶ νόμος ἀπολείπεται ἐξ ἱερέως καὶ βουλή ἐκ πρεσβυτέρων. ²⁷ ἄρχων ²⁷ ἐνδύσεται ἀφανισμόν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

VIII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς ἐγὼ ἐκατήμην ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροί ¹ Ἰούδα ἐκάθηντο ἐνώπιόν μου. καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, ² καὶ ἔδον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός, ἀπὸ ² τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἡλέκτρον. ³ καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρὸς καὶ ἀνέλαβέ με ³ τῆς κορυφῆς μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγέ με εἰς Ἱερουσαλήμ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόπυρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης εἰς βορρᾶν, οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου. ⁴ καὶ ⁴ ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ δόξα κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν ὁρασιν ἣν ἔδον ἐν τῷ πεδίῳ.

44. θορυβῶν ... in fine add καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν· οὐδὲ ωραῖσμος ἐν αὐτοῖς 42. in fine add ὅτι ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς 43. οὐκετι οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ et add καὶ ἐτι ἐν ζοῇ (sic) τὸ ζῆν αὐτῶν· ὅτι ὀρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς οὐκ ἀνακαμψέ 44. om καὶ ... in fine add καὶ οὐκ ἐστὶν πορευόμενος εἰς τὸν πολεμὸν ὅτι ἡ ὀργὴ μου εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς 45. οἱ ἐν τῷ π. ε. ρ. τελευτήσουσι· τοὺς δὲ ἐν 46. ὀρεων ὡς περιστεραὶ μελετήτῃ· καὶ (sic) παντας 49. πλατιάς ... post ὑπερφθῆσεται add τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσὸν αὐτῶν οὐ δυνήσεται ἐξελεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου 21. τοῦ διαφθεῖραι αὐτὰ 24. ab initio add καὶ ἀξίω πονηροὺς εὐνῶν καὶ κληρονομήσουσιν τοὺς οἴκους αὐτῶν 25. om καὶ ab initio ... εἰς εἰρήνην 27. ab initio add ὁ βασιλεὺς πενήθησιν καὶ ο ... καὶ τοὺς κρίμασιν VIII. 4. om ἐγὼ ... ἐνωπ. ἐμοῦ ... ἀδυναί κυρίου 2. ὅτι ὑπερανῶ ... ὡς ὀρασις αὐρας ὡς ἰδὸς ἡλεκτρ. 3. τῆς πύλης τῆς ἐσωτερικῆς τ. βλεπ. πρὸς βορρᾶν 4. ἐκεῖ τὴν

- 5⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορβᾶν. καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορβᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ βορβᾶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς. ⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐώρακας τί οὗτοι ποιοῦσιν; ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων μου, καὶ ἔτι ὅψει ἀνομίας μελίζοντας. ⁷ καὶ εἰσῆγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς αὐλῆς, ⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ὄρουξον. καὶ ὥρυξα, καὶ ἰδοὺ θύρα. ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Εἰσελθε καὶ ἴδε τὰς ἀνομίας ἃς οὗτοι ποιοῦσιν ὧδε. ¹⁰ καὶ εἰσῆλθον καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα καὶ πάντα τὰ εἰδῶλα οἴκου ¹¹ Ἰσραὴλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοὺς κύκλῳ. ¹² καὶ ἐβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ Ἰεχονίας ὁ τοῦ Σαφαὶν ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰστήκει πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινε. ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας, ¹⁴ καὶ εἰσῆγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης πρὸς βορβᾶν, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι ὀρνηοῦσαι τὸν Θαμμούζ. ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ἐώρακας, καὶ ἔτι ὅψει ἐπιτηδεύματα μελίζονα τούτων. ¹⁶ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνὰ μέσον τῶν αἰλᾶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἴκοσι ἄνδρες, τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπέναντι, καὶ οὗτοι προσκυνοῦσι τῷ ἡλίῳ. ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας υἱὲ ἀνθρώπου· μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ἰούδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας ἃς πεποιθήκασιν ὧδε, διότι ἐπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας; καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες. ¹⁸ καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω.

IX.

- Καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὠτά μου φωνὴ μεγάλη λέγων Ἠγγικεν ἡ ἐκδίκησις τῆς πόλεως· καὶ ἕκαστος εἶχε τὰ σκευὴ τῆς ἐξολοθρεύσεως ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ² καὶ ἰδοὺ ἔξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς τῆς βλεπούσης πρὸς βορβᾶν, καὶ ἕκαστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ εἰς ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδυκὼς ποδήρη, καὶ ζώνῃ σαμφεῖρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ. ³ καὶ δόξα θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν Χερουβίμ, ἡ οὐσα ἐπ' αὐτῶν,

5. ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ θυσιαστηρίου ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλους τούτου· ἐν τῷ εἰς πορευεσθαι σε (σε deletum) αὐτὴν τὴν βλεπούσαν πρὸς ανατ. 6. εώρακας ... ἀνομ. μεγαλ. ας ὁ οἶκος ἰσραὴλ ποιοῦσιν ... ὀψῃ ἀμαρτίας 7. in fine add καὶ ἰδὼν καὶ ἰδοὺ ὀψῃ μία ἐν τῷ τοίχῳ 8. ὀρυξὼν δὴ ἐν τῷ τοίχῳ ... θύρα μία 9. τὰς ἀνομ. τὰς πονηρὰς ας ... ὧδε σημεῖον 10. καὶ ἰδοὺ πᾶσα ὁμοιωσίς ἐρπετοῦ καὶ κτηνῶν· ματ. βδελ. καὶ εἰδὼν πάντα τὰ ἰδῶλα ... ἐπ' αὐτοῦ 11. ἰεχονίας ... ἐμμεσῶ ... ἰσθμῇ ... ἐν χειρὶ αὐτοῦ ... ἀναβέβαιον 12. Υἱὲ ἀνθρ. εώρακας ... ποιοῦσιν ὧδε ... εἶπαν Εἰγκαταλείπειν κυριὸς· οὐκ εφορα ὁ κυρ. τὴν γῆν 13. ὀψῃ 14. post εώρακας add μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ ἰουδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας ας πεποιθήσαν αὐτοὶ ὧδε ... ὀψῃ 15. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθ. ναοῦ ... ὡς εἰκ. καὶ πεντε ... αὐτ. δειδωκοτε πρὸς τ. ναὸν κυρίου ... προσεκυνῶν κατ' ἀνατολάς τῷ ἡλ. 16. τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ ... ἀνομίας· καὶ ἐπεστρεψάν παροργισαί με καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτινοῦσιν τὸ κλημᾶ ὡς μυκτηρίζοντες 17. in fine add καὶ καλεσοῦσιν ἐν τοῖς ὠσιν μου καὶ οὐ μὴ εἰσακουσῶ αὐτῶν IX. 1. αὐτοὶ pro ἕκαστος ... ἐξολοθρεύσεως 2. ζωνὴν ... ἐχομενα 3. θεοῦ ἰσραὴλ αν. ἐπὶ τῶν χερουβείν

εἰς τὸ αἵθριον τοῦ οἴκου. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὸν ποδήρη, ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην, ⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Διέλθε ⁵ *Απορ. μέσσην Ἱερουσαλήμ, καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν κατα- ^{7, 3.} στεναζόντων καὶ τῶν κατωδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέ- ναις ἐν μέσῳ αὐτῶν. ⁶ καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου Πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ ⁵ εἰς τὴν πόλιν, καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ μὴ ἐλεήσητε· ⁶ πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νήπια καὶ γυναῖκας ⁶ ἀποκτείνετε εἰς ἐξάλειψιν, ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστὶ τὸ σημεῖον μὴ ἐγ- γίστητε, ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἱ ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ. ⁷ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μιᾶνατε τὸν ⁷ οἶκον, καὶ πλήσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε. ⁸ καὶ ἐγέ- ⁸ νετο ἐν τῷ κόπτειν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα καὶ εἶπα Οἱμοὶ κύριε, ἐξαλείφεις σὺ τοὺς καταλοιπούς τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκχεῖν σε τὸν θυμὸν σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ; ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἀδικία τοῦ οἴκου ⁹ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα μεμεγάλυνται σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν, καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας· ὅτι εἶπαν Ἐγκατέ- ¹⁰ λιπε κύριος τὴν γῆν, οὐκ ἔφορᾷ ὁ κύριος. ¹⁰ καὶ οὐ φέισται μου ὁ ὀφθαλ- ¹⁰ μὸς οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα. ¹¹ καὶ ¹¹ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδυκὼς τὸν ποδήρη καὶ ἐζωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἀπεκρίνατο λέγων Πειποίηκα κατῶς ἐνετείλω μοι.

X.

Καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν Χε- ρουβὶμ ὡς λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῶν. ² καὶ εἶπε πρὸς τὸν ² ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὴν στολήν Εἵξελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑπο- κάτω τῶν Χερουβὶμ, καὶ πλήσον τὰς δρόκας σου ἀνδράκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν Χερουβὶμ καὶ διασκορπίσον ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον ἐμοῦ. ³ καὶ τὰ Χερουβὶμ εἰστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ³ ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἐπλήσθη τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. ⁴ καὶ ἀπῆρεν ἡ δόξα ⁴ κυρίου ἀπὸ τῶν Χερουβὶμ εἰς τὸ αἶθριον τοῦ οἴκου, καὶ ἐπλήσθη τὸν οἶκον ἡ νεφέλη, καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου. ⁵ καὶ φωνὴ τῶν ⁵ πτερύγων τῶν Χερουβὶμ ἠκούετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτερᾶς ὡς φωνὴ θεοῦ Σαδδαὶ λαλοῦντος. ⁶ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ⁶ ἐνδεδυκότῃ τὴν στολήν τὴν ἁγίαν λέγων Λάβε πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ μέσου τῶν Χερουβὶμ, καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν. ⁷ καὶ ἐξέ- ⁷ τεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος εἰς μέσον τῶν Χερου- βὶμ, καὶ ἔλαβε καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδυκότος τὴν στολήν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε. ⁸ καὶ ἶδον τὰ Χερουβὶμ ὁμοίωμα χειρῶν ἀν- ⁸ θρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. ⁹ καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσ- ⁹ σαρες εἰστήκεισαν ἐχόμενοι τῶν Χερουβὶμ, τροχὸς εἰς ἐχόμενος Χερουβ ἑνός, καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἀνθρακος. ¹⁰ καὶ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ¹⁰

4. κυριος προς αυτον ... μεσση την ιερ. ... το σημειον ... εμμεσω (non v. 2.) αυτης 5. φεισησθε 6. και απο των αγιων ... om των ανδρων 7. πληρωσατε 8. οιμμοι αδωναϊ κυριε ... om σε 9. Εγκαταλείπειν ο κυ- ριος ... om ουκ εφ. ο κυρ. 10. ab initio κα εγω ειπα Εγω ειμι· ου φει- σεται ο οφθ. μου 11. περιεζωσμενος ... λογον λεγων ... κατᾶ X. 1. των χερουβειμ ... επ αυτω 2. χερουβειμ ... πλησ. τας χειρας σου ... χερου- βειν 3. χερουβειν ιστηκει 4. χερουβειν 5. χερουβειν 6. εκ μ. τ. τρ. εκ μ. των τροχων τ. χερουβειμ 7. και εξετ. ο χερουβ ... του οντ. εμμεσω των χερουβειν 8. και ιδου τα χερουβειν 9. ιστηκεισαν ... χερουβειν ... τρ. ε. εχ. του χερουβ του ενος· και τροχος εις εχόμενος του χερουβ· η οψις των τροχων ως οψις 40. και η οψις.

11 ἐν τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ᾗ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ· ¹¹ ἐν τῷ πο-
 ρεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέστρεφον ἐν
 τῷ πορεύεσθαι αὐτά· ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἢ μία ἐπορεύοντο,
 12 καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά. ¹² καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ αἱ
 χεῖρες αὐτῶν καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυ-
 13 κλόθεν τοῖς τέσσαρσι τροχοῖς. ¹³ τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη Γεγγέλ
 15 ἀκούοντός μου. ¹⁵ καὶ τὰ Χερουβὶμ ἦσαν τοῦτο τὸ ζῶον ὃ ἴδον ἐπὶ τοῦ πο-
 16 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ. ¹⁶ καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ Χερουβὶμ ἐπορεύοντο οἱ τρο-
 χοί, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυ-
 γας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν·
 17 ¹⁷ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ εἰστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ μετεωρί-
 18 ζοντο μετ' αὐτῶν· διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν. ¹⁸ καὶ ἐξῆλθε δόξα κυ-
 19 ρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ Χερουβὶμ, ¹⁹ καὶ ἀνέλαβον τὰ Χερουβὶμ
 τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ· ἐν τῷ
 ἐξελεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα
 τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέναντι, καὶ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἐπ' αὐτῶν
 20 ὑπεράνω. ²⁰ τοῦτο τὸ ζῶόν ἐστιν ὃ ἴδον ὑποκάτω θροῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ πο-
 21 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ ἔγνων ὅτι Χερουβὶμ ἐστί. ²¹ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί,
 καὶ ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἐνί, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν
 22 περὶ ὧν αὐτῶν. ²² καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπά
 ἐστίν· ὃ ἴδον ὑποκάτω τῆς δόξης τοῦ θροῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ
 Χοβάρ, καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

XI.

Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου
 τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἴδου ἐπὶ τῶν προθύρων
 τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες, καὶ ἴδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἰεχο-
 νίαν τὸν τοῦ Ἐζερ καὶ Φαλτίαν τὸν τοῦ Βαναίου τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ
 2 λαοῦ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζό-
 3 μενοι μάταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηράν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ³ οἱ λέ-
 γοντες Οὐχὶ προσφάτως ὠκοδόμηται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ λέβηθ, ὁ μέλις
 4 δὲ τὰ κρέα. ⁴ διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου.
 5 ⁵ καὶ ἔπεσεν ἐπ' ἐμέ πνεῦμα κυρίου καὶ εἶπε πρὸς μέ Λέγε Τάδε λέγει κύ-
 ριος Οὕτως εἰπατε οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ
 6 ἐπίσταμαι, ⁶ ἐπληθύνετε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐνεπλήσατε
 7 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τραυματιῶν. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Τοὺς νεκροὺς
 ὑμῶν οὓς ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοι εἰσι τὰ κρέα, αὕτη δὲ ὁ λέβηθ
 8 ἐστί, καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. ⁸ ῥομφαίαν φοβείσθε, καὶ ῥομφαίαν
 9 ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος. ⁹ καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς, καὶ παρα-
 10 δώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων, καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα. ¹⁰ ἐν ῥου-

10. εμμεσω 11. τεσσερα 12. om κυκλοθεν ... in fine add αυτων
 13. τουτο pro τουτοις ... om ακουοντος μου (14.) και τεσσερα προσωπα τω
 ενι το προσωπον του ενος προσωπον χερουβ· και το προσωπον του δευτερου
 προσωπον ανθρωπου και το προσωπον του τριτου προσωπον λεοντος· και το
 τεταρτον προσωπον αετου 15. και επηραν τα χερουβειν· τουτο το ... ειδον
 16. χερουβειν επορ. και οι ... χερουβειν ... in fine add και γε αυτοι απο
 των εχομενα αυτων 17. ιστηκεισαν ... εμετεωριζοντο 18. απο του αιθριου
 του οικου ... χερουβειν 19. χερουβειν ... εν τω εξαρειν αυτα ... δοξα
 κυριου θεου 20. ειδον ... χερουβειν (videtur) 21. τεσσερα ... ανθρωπου
 22. ομοιωμα ... ειδον ... δοξης θεου ... του χοβαρ την ορασιν αυτων
 XI. 1. κατ ανατολας ... εμμεσω ... τον του ιαζερ 5. ο οικος 6. τας οδ.
 αυτης 7. αδωναϊ κυριος ... ους εφονευσате εμμεσω 8. αδωναι κυριος

φαίλα πεσεῖσθε, ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ¹³ καὶ ἐγένετο ἐν τῇ προφητεύειν με καὶ Φαλτίας ὁ τοῦ Βα- 13 ναίου ἀπέθανε, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπον μου, καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλη καὶ εἶπα Οἴμοι οἴμοι κύριε, εἰς συντέλειαν ποιεῖς σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ Ἰσραὴλ; ¹⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁵ Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ 14 15 ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ συντετέλεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ Μακρὰν ἀπέ- χετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν. ¹⁶ διὰ τοῦτο εἰ- 16 πὸν Ἰάδε λέγει κύριος ὅτι ἀπόσωμαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν γῆν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἀγλασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώ- ραις οὐ ἕαν εἰέλθωσιν ἐκεῖ. ¹⁷ διὰ τοῦτο εἰπὸν Ἰάδε λέγει κύριος Καὶ εἰς- 17 δέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διέ- σπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς, καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁸ καὶ 18 εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ ἔξαρουσι πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς καὶ πᾶσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς. ¹⁹ καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἑτέραν, καὶ πνεῦμα 19 καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρ- κὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην, ²⁰ ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασί 20 μου πορεύονται, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσονται καὶ ποιῶσιν αὐτά, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ²¹ καὶ εἰς τὴν 21 καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὥς ἡ καρδία αὐ- τῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύ- ριος. ²² καὶ ἐξήραν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι 22 αὐτῶν, καὶ ἡ δοῦξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν. ²³ καὶ ἀνέβη ἡ 23 δοῦξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὅρους ὃ ἦν ἀπέναντι τῆς πόλεως. ²⁴ καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἤγαγέ με εἰς γῆν Χανδαΐαν εἰς 24 τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι θεοῦ. καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως ἧς ἴδον, ²⁵ καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυ- 25 ρίου οὓς ἔδειξέ μοι.

XII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν 2 ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἱ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέ- πουσιν, καὶ ὦτα ἔχουσι τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσι, διότι οἶκος παραπι- κραίνων ἐστί. ³ καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, ποιήσον σεαυτῷ σκευὴ αἰχμαλωσίας ³ ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αἰχμαλωτευθήσῃ ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον τόπον ἐνώπιον αὐτῶν, ὅπως ἴδωσι διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ⁴ καὶ ⁴ ἐξοίσεις τὰ σκευή σου σκευὴ αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἐσπέρας ὥς ἐκπορεύεται αἰχμαλωτος ⁵ ἐνώπιον αὐτῶν· διό- ⁵ ρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ διεξελεύσῃ δι' αὐτοῦ ⁶ ἐνώπιον αὐτῶν· ⁶ ἐπ' ὧμων ἀναληφθήσῃ καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκα-

10. καὶ ἐπὶ τῶν (11.) αὐτῇ ὑμῖν οὐκ ἐστί εἰς λεβητα· καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γενήσθαι ἐμμεσῶ αὐτῆς εἰς κρεα· ἐπὶ τῶν ὁρεων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς. (12.) καὶ ἐπιγνώσεσθαι διότι ἐγὼ κύριος· 13. οἱμοι· οἱμοι ἀδωναϊ κυριε ... σὺ ποιεῖς 16. ἀδωναϊ κύριος ... πασαν τὴν γῆν 17. διὰ τοῦτο ταδε λεγει ἀδωναϊ κύριος ... Καὶ εἰςδεξέ. usque τοῦ Ἰσραὴλ rescripta 19. τὴν καρδίαν αὐτῶν τὴν λιθ. 20. ποιήσουσιν ... in fine add λεγει κύριος 24. καὶ κατὰ τὰς καρδίας τῶν ... post ἀνομ. αὐτῶν add καὶ τῶν πονηρῶν ὧν ἐποίησαν ... εἰς κεφαλὰς ... ἀδωναϊ κύριος 22. χερουβειμ ... ἡν ἐπ' αὐτοῖς ὑπεράνω αὐτῶν 23. ἀνέβη δοῦξα ... μεσου 25. λόγους κυρίου ... in fine add κύριος XII. 2. ἐμμεσῶ ... ὀφθ. τοῦ ὁραν 3. αἰχμαλωσίας καὶ αἰχμαλωτισθήτε ἡμερας ... ἐκ τοῦ οἴκου σου 4. 5. ἐξελεύσῃ σὺ ἐοπ. ἐνώπιον αὐτῶν ὡς ἐκπ. αἰχμ. ⁵ ἐνώπιον αὐτῶν· (sed h. l. ἐν. αὐτ. improbatum est) 6. ἀνα- λημφθήσῃ

λύψεις καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν, διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.
 7 καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό μοι, καὶ σκευὴ ἐξήνεγκα
 αἰχμαλωσίας ἡμέρας, καὶ ἐσπέρας διώρυξά ἐμαυτῶ τὸν τοῖχον καὶ κεκρυμ-
 8 μένος ἐξῆλθον, ἐπ' ὧμων ἀνελήφθην ἐνώπιον αὐτῶν. ⁸ καὶ ἐγένετο λόγος τοῦ
 9 ρίου τὸ πρῶτον πρὸς με λέγων ⁹ Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος τοῦ
 10 Ἰσραὴλ, οἶκος ὁ παραπικραίνων Τί σὺ ποιεῖς; ¹⁰ εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς Ἔαδε
 λέγει κύριος κύριος Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγοῦμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ
 11 οἴκῳ Ἰσραὴλ οἳ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ¹¹ εἰπὸν ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ, ὃν τρό-
 πον πεποίηκα οὕτως ἔσται αὐτῶ· ἐν μετοικεσίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύ-
 12 σονται, ¹² καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὧμων ἀρθθήσεται, καὶ κεκρυμμένοι
 ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ διωρῶν αὐτὸν ἐξέλθῃ αὐτὸν δι' αὐτοῦ· τὸ
 13 πρῶτον αὐτὸν συγκαλύψει ὅπως μὴ ὁραθῇ ὀφθαλμοῖς, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν
 14 οὐκ ὄψεται. ¹³ καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτόν, καὶ συλληφθήσεται
 ἐν τῇ περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ
 15 αὐτὴν οὐκ ὄψεται, καὶ ἐκεῖ τελευτήσει. ¹⁴ καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς
 βοητοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα
 16 ἄνεμον, καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. ¹⁵ καὶ γινώσκονται διότι ἐγὼ
 κύριος, ἐν τῷ διασκορπίσει με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς
 17 ἐν ταῖς χώραις. ¹⁶ καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριζμῶ ἐκ ῥομφαίας
 καὶ ἐκ λιμοῦ καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως ἐκδιηγῶνται πᾶσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν
 18 ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ εἰσθήσονται ἐκεῖ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγέ-
 19 νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸ Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸν ἄρτον σου μετὰ ὀδυ-
 20 νης φάγεσαι, καὶ τὸ ὕδωρ μετὰ βασάνου καὶ σλίψεως πίεσαι. ¹⁹ καὶ ἐρεῖς
 πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς Ἔαδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ
 21 τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ Τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετὰ ἐνδείας φάγονται, καὶ τὸ ὕδωρ
 22 αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίνουν, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πληρωματὶ αὐτῆς,
 23 ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. ²⁰ καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ
 κατοικοῦμεναι ἐξηρημωθήσονται, καὶ ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἐπιγνώ-
 24 σασθε διότι ἐγὼ κύριος. ²¹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²² Υἱὲ
 25 ἀνθρώπου, τίς ἡ παραβολὴ ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, λέγοντες Μακροὶ
 26 αἱ ἡμέραι, ἀπόλωλεν ὅρασις; ²³ διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς Ἔαδε λέγει κύ-
 27 ριος Καὶ ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τὴν παρα-
 28 βολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς Ἠγγίκασιν αἱ
 29 ἡμέραι καὶ λόγος πάσης ὁράσεως. ²⁴ ὅτι οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὁρασις ψευδὴς
 30 καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ²⁵ διότι ἐγὼ
 κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω, καὶ οὐ μὴ μηκύνω ἔτι·
 31 ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, οἶκος ὁ παραπικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω,
 32 λέγει κύριος. ²⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²⁷ Υἱὲ ἀνθρώπου,
 33 ἰδοὺ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὁ παραπικραίνων, λέγοντες λέγουσιν Ἡ ὁρασις ἦν οὗτος
 34 ὁρᾷ εἰς ἡμέρας πολλάς, καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει. ²⁸ διὰ
 τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς Ἔαδε λέγει κύριος Οὐ μὴ μηκύνωσιν οὐκέτι πάντες
 οἱ λόγοι μου οὓς ἂν λαλήσω· λαλήσω καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.

7. καὶ ἐξήνεγκα ὡς σκευὴ αἰχμαλ. ... ὠρυξά ε. τ. τοιχ. τῇ χειρὶ ...
 ἀνελήμφθην 8. πρὸς με το πρῶτον 9. ο οἶκος ἰσραηλ ο παραπικραίνων 10.
 post κυρ. κυρ. pergitt ειπον (ειπ. improbatur) τω αρχοντι καὶ τω ἀφηγου-
 μενω ἱερουσαλημ ... ἐμμεσῶ 11. ποιῶ ἐμμεσῶ αὐτῆς ... ἐσται αὐτοῖς
 12. ο αρχ. αὐτῶν ἐμμεσῶ αὐτῆς ... ὀρυξεί 13. συλλημφθῆσεται 14. ἐκ-
 χεω ῥοο ἐκκενώσω 16. ἐκδιηγῶνται ... οπὶ πᾶσας 18. μετ ὀδυνῆς ...
 το ὕδωρ σου ... καὶ ἐκσλίψεως 19. ἀδωναὶ κυριοῦ ... μετ ἐνδείας ... συν
 τω πληρωματι 20. ἡ γῆ αὐτῆς 22. τις ὑμιν ἡ παραβ. αὐτῇ ... Μακρὰν
 23. ἀδωναὶ κυριοῦ Ἀποστρεψω 24. καὶ οὐκετι ἐσται πᾶσα ... ἐμμεσῶ 25.
 οπὶ οτι ... οἶκος παραπικρ. ... ἀδωναὶ κυριοῦ 28. ἀδωναὶ κυριοῦ ... λα-
 λήσω· οτι λαλήσω λόγον κ. π. λεγ· ἀδωναὶ κυρ.

XIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, προφῆτευσον ² ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ προφητεύσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἀκούσατε λόγον κυρίου ³ Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ ³ καρδίας αὐτῶν, καὶ τὸ καὶ οὐλοῦ μὴ βλέπουσιν. ⁴ Ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρή- ⁴ μοις οἱ προφῆται σου, Ἰσραὴλ. ⁵ οὐκ ἔσθησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον ⁵ ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες ἐν ἡμέρᾳ κυρίου, ⁶ βλέποντες ψευδῆ, μαντευόμενοι μάταια, οἱ λέγοντες Λέγει κύριος, καὶ ⁶ κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον. ⁷ οὐχὶ ὅρα- ⁷ σιν ψευδῆ ἐωράκατε, καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε; ⁸ καὶ διὰ τοῦτο εἰπόν ⁸ Τάδε λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος, ⁹ καὶ ἐκτενῶ τὴν χειρὰ ⁹ μου ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μά- ¹⁰ ταια· ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ἰσραὴλ οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται, καὶ γνῶ- ¹¹ σονται διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁰ Ἄνδ' ὧν ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου, λέγοντες Εἰρήνη, ¹¹ καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη· καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐ- ¹² τόν, πεσεῖται. ¹¹ εἰπὸν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας Πесеῖται, καὶ ἔσται ὑετὸς κατα- ¹¹ κλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦν- ¹² ται, καὶ πνεῦμα ἐξαίρων, καὶ ῥαγήσεται. ¹² καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, καὶ ¹² οὐκ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς Ἡοὺ ἔστιν ἡ ἀλοιφή ὑμῶν ἣν ἠλείφατε; ¹³ διὰ τοῦτο ¹³ τὰδε λέγει κύριος Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατα- ¹⁴ κλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται, καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν θυμῷ ἐπάξω ¹⁵ εἰς συντέλειαν, ¹⁴ καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείφατε, καὶ πεσεῖται· καὶ ¹⁴ στήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πε- ¹⁵ σεῖται καὶ συντελεσθήσεσθε μετ' ἐλέγχων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁵ καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐ- ¹⁵ τόν, πεσεῖται. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες ¹⁶ αὐτὸν ¹⁶ προφῆται τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ¹⁶ ὁρῶντες αὐτῇ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη, λέγει κύριος. ¹⁷ καὶ σύ, υἱὲ ¹⁷ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς ¹⁸ προφητεούσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφῆτευσον ἐπ' αὐτάς· ¹⁸ καὶ ἐρεῖς ¹⁸ Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ ταῖς συβραπτούσαις προσκεφάλαια ὑπὸ πάντα ἀγκύλων ¹⁹ χειρὸς καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ δια- ¹⁹ στρέφειν ψυχάς. αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς περιε- ¹⁹ ποιοῦντο, ¹⁹ καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἕνεκεν δρακὸς κριζῶν καὶ ¹⁹ ἕνεκεν κλασμάτων ἄρτων τοῦ ἀποκτείνειν ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν, καὶ ¹⁹ τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ζῆσαι, ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς

XIII. 2. τοὺς προφ. τ. ισρ. τοὺς προφητευοντας· καὶ ερεῖς τοῖς προ-
φῆταις τοῖς προφητευουσιν ἀπο καρδίας αὐτῶν· καὶ προφητεύσεις· καὶ ερεῖς
πρ. αὐτ. 3. ἀδωναὶ κυριος 4. οἱ προφ. σου ισρ. ὡσεὶ ἀλωπηκας (sic) ἐν
τ. ἐρ. 5. καὶ ἐπὶ τὸν 6. Τάδε λέγει κυριος· καὶ ὁ κυριος 7. μαντείας
(v. 8. μαντεῖαι, atque ita plerumque) ... in fine add καὶ λεγεται· φησιν
κυριος· καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλάληκα (sic) 8. om καὶ ab initio ... ἀδωναὶ κυριος
his 9. οτι ἐγὼ εἰμι ἀδωναὶ κυρ. 10. λεγοντες Εἰρηνη· εἰρηνη ... τὸν τοι-
χον· καὶ ἄλλοι ... om πεσεῖται 11. ἀλιφοντ. αὐτον 13. om οὐκ 13. ἀδω-
ναι κυριος ... ἐπαξω ἐν θυμῷ 14. συντελεσθήσεται 15. καὶ πεσεῖται
16. καὶ ὁρῶντες ... *· αὐτὴν εἰρηνην ... ἀδωναὶ κυριος 18. *· x. ἐρ. πρὸς
αὐτάς ... ἀδωναὶ κυριος ... ἐπὶ πάντα 18. καὶ αἱ ψυχαὶ 19. καὶ κλα-
σματος ἀρτου ἀποκτείνειν ... καὶ περιποιουντο ψυχας ... ζῆν

- 20 λαῶ εἰσακούοντι μάταια ἀποφθέγματα. ²⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ' ᾗ ὑμεῖς ἐκεῖ συστρέφετε ψυχάς, καὶ διαβρῆξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχάς ᾗς
21 ὑμεῖς ἐκστρέφετε τὰς ψυχάς αὐτῶν εἰς διασκορπισμόν, ²¹ καὶ διαβρῆξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν, καὶ ῥύσσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται
22 ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφὴν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ²² ἀντ' ὧν διεστρέφετε καρδίαν δικαίου, καὶ ἐγὼ οὐ διεστρεφον αὐτόν, καὶ τοῦ κατισχύσαι χειρὰς ἀνόμου τὸ κατ' οὐλοῦ μὴ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς
23 πονηρᾶς καὶ ζῆσαι αὐτόν, ²³ διὰ τοῦτο ψευδῇ οὐ μὴ ἴδῃτε, καὶ μαντείας οὐ μὴ μαντεύσῃτε ἔτι· καὶ ῥύσσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.

XIV.

- Καὶ ἦλθον πρὸς με ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
2 3 ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. ² καὶ ἐγένετο πρὸς με λόγος κυρίου λέγων ³ Ὡς ἀνθρώπου, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔβηντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἔζησαν πρὸ προσώπου αὐτῶν·
4 εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς; ⁴ διὰ τοῦτο ἀλήθῃσον αὐτοῖς, καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει κύριος Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ὃς ἂν ᾗ τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφῆτην, ἐγὼ
5 κύριος ἀποκριθῆσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια αὐτοῦ, ⁵ ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας
6 ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. ⁶ διὰ τοῦτο εἰπὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει κύριος Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτρυφαιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ ἐπιστρέψατε
7 τὰ πρόσωπα ὑμῶν. ⁷ διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν προσηλυτευόντων ἐν τῷ Ἰσραὴλ ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ᾗται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφῆτην τοῦ ἐπερωτήσαι αὐτὸν ἐν ἐμοί, ἐγὼ κύριος ἀποκριθῆσομαι αὐτῷ
8 ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. ⁸ καὶ στηριῶ τὸ πρὸςωπὸν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ ᾗσσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν, καὶ ἐξαρῶ αὐτὸν
9 ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁹ καὶ ὁ προφῆτης εἰάν πλανήσῃ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν προφῆτην ἐκεῖνον, καὶ ἔκτενῶ τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτόν καὶ ἀφανιῶ αὐτόν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου
10 Ἰσραὴλ, ¹⁰ καὶ λήψονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος, καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφῆτῃ ἔσται, ¹¹ ὅπως μὴ πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μιαινῶνται ἔτι ἐν πᾶσι τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
12 13 εἰς θεόν, λέγει κύριος. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹³ Ὡς ἀνθρώπου, γῆ ἡ εἰς ἀμάρτην μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα, καὶ ἔκτενῶ τὴν

20. συστρέφετε ἐκεῖ 21. περιβολαία ... ὅτι 22. διαστρέφετε κ. δικ. αδικίως ... τὸν ἀπο τῆς ... πονηρ. ἀποστρέψαι καὶ ζητῆσαι αὐτ. 23. μαντείαν ... μαντεύσασθαι· ὅτι ῥύσσομαι ... ἐπιγνώσεσθε· XIV. 1. ἀνδρες ἀπο τῶν πρεσβυτ. ἱσραήλ 2. λογ. κυρ. πρὸς με 4. ἀδωναὶ κυριος 5. ὅπως μὴ διαστρεψώσιν τὸν οἶκον 6. πρὸς τὸν οἶκον ... κυρ. κυρ. ὁ θεός ... καὶ ἐπιστράφητε πρὸς με (sine τα πρ. υμ.) 7. καὶ τῶν προσηλ. τῶν προσκειμένων ἐν ἱσραήλ ὅς εἰαν ἀπηλλοτριωθῇ ... καὶ ᾗ τα 8. καὶ ᾗσω αὐτόν 9. πλανηθῇ ... ἐπλάνησα 10. *· ληψομαι (*ληψονται) ... τὴν ἀδικ. αὐτοῦ 11. ὁ οἶκος ἱσραήλ ... *· ἀδωναι κυριος 13. γῆ εἰαν ... παραπτωμάτι

χεῖρά μου ἐπ' αὐτήν καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου, καὶ ἐξαποστελῶ ἐπ' αὐτήν λιμὸν καὶ ἐξαρώ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη. ¹⁴ καὶ ἐὰν ὧσιν ¹⁴ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει κύριος. ¹⁵ ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω ¹⁵ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτήν, καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν, οὐκ ἔσται ὁ διοδεύων ἀπὸ προσώπου τῶν θηρίων, ¹⁶ καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ ¹⁶ αὐτῆς ὧσι, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται, ἢ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον. ¹⁷ ἢ καὶ ῥομφαίαν ἐὰν ¹⁷ ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἴπω Ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς, καὶ ἐξαρώ ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ¹⁸ καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ ¹⁸ αὐτῆς, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, οὐ μὴ ῥύσονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, ἀλλ' ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται. ¹⁹ ἢ καὶ θάνατον ἐπαποστελῶ ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, ¹⁹ καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτήν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ²⁰ καὶ Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ζῶ ²⁰ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ²¹ τὰδε λέγει κύριος Ἐὰν δὲ καὶ ²¹ τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηράς, ῥομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ θάνατον, ἐξαποστελῶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ²² καὶ ἰδοὺ ὑπολειψόμενοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασσεύοντες αὐτῆς, οἱ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὅψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν, ²³ καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὕψεσθε τὰς ὁδοὺς ²³ αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην πεποίηκα πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ λέγει κύριος.

XV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, τί ἂν ² γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ὄρυμοῦ; ³ εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι ³ εἰς ἐργασίαν; εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ κρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος; ⁴ πάρεξ ὃ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν, τὴν κατ' ἐνιαυτὸν καθάρσιν ⁴ ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ, καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος· μὴ χρήσιμον ἔσται εἰς ἐργασίαν; ⁵ οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὀλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν; μὴ ὅτι ⁵ ἐὰν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος, εἰ ἔτι ἔσται εἰς ἐργασίαν. ⁶ διὰ τοῦτο ⁶ εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Ὁν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ὄρυμοῦ ὃ δέδωκα αὐτὸ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν, οὕτως δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ. ⁷ καὶ δώσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς· ἐκ τοῦ πυρὸς ⁷ ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται, καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγώ κύριος ἐν τῷ στηρίσαι με τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. ⁸ καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς ⁸ ἀφανισμόν ἀνδρῶν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει κύριος.

43. απ αυτης στηριγμα ... εξαρω απ αυτης 44. εμμεσω ... ουτοι εν τη ... **αδωναϊ κυριος 45. εαν δε και ... επαγαγω ... και ουκ εσται ο 46. εμμεσω ... υιοι και θυγατ. αυτων 47. η και εαν ρομφ. επαγαγω ... εξαρω εξ αυτης ... κτηνη 48. εμμεσω αυτης ωσιν ... ρυσωνται υι. η θυγ. 49. θαν. επαγω επι ... εξολεθρευσαι 20. εμμεσω αυτης ωσιν ... υπολειφθωσιν αυτοις, αυτοι 21. αδωναϊ κυριος ... επαποστελω ... εξολεθρευσαι 22. υπολειψμενοι ... οι ανασεωσμ. εξ αυτης ουτοι εξαξουσιν υιους ... ιδου αυτοι XV. 2. om Και συ 3. λημψονται his ... επ αυτου 4. *παρεξ πυρι ... καθαρσιν αυτης 5. εργασιαν· διοτι εαν και μη ... τελος, μη εσται ετι εις 6. αδωναϊ κυριος ... τω πυρι ... κατοικ. εν ιερουσ. 7. στηρω pro δωσω

ἔζησας. ²³ καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας σου, λέγει κύριος, ²⁴ καὶ ὥκο- 23
 δόμησας σεαυτῇ οἰκῆμα πορνικόν, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλα-
 τεῖᾳ, ²⁵ καὶ ἐπ' ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ὥκοδόμησας τὰ πορνείᾳ σου καὶ ἐλυμήνω ²⁶
 τὸ κάλλος σου, καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ καὶ ἐπλήθυνας τὴν
 πορνείαν σου, ²⁶ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς ὁμοροῦντάς ²⁶
 σοι τοὺς μεγαλοσάρκους, καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ παροργίσαι με. ²⁷ ἐὰν ²⁷
 δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξάρω τὰ νόμιμά σου καὶ παραδῶσω
 εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγατέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς
 ὁδοῦ σου ἢς ἡσέβησας. ²⁸ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας Ἀσσοῦρ, καὶ ²⁸
 οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης, καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπίπλω. ²⁹ καὶ ἐπλήθυ- ²⁹
 νας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης.
³⁰ τί διαστῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί σε πάντα ταῦτα ³⁰
 ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρνευσας τρισσῶς ἐν ταῖς θυγατράσι σου·
³¹ τὸ πορνεῖον ὥκοδόμησας ἐν πάσῃ ἀρχῇ ὁδοῦ, καὶ τὴν βάσιν σου, ἐποίησας ³¹
 ἐν πάσῃ πλατεῖᾳ. καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα, ³² ἡ γυνὴ ἡ ³²
 μοιχωμένη ὁμοία σοι, παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα, ³³ πᾶσι ³³
 τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσεδίδου μισθώματα· καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα
 πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου, καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἐρχεσθαι πρὸς σὲ κυκλό-
 ζεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου. ³⁴ καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυ- ³⁴
 ναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσδιδόναι
 μισθώματα, καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη, καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα.
³⁵ διὰ τοῦτο πόρνη ἄκουε λόγον κυρίου ³⁵ Τάδε λέγει κύριος Ἄνθ' ὧν ἐξέχεας ³⁵ 36
 τὸν χαλκόν σου, καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχὺνὴ σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου
 πρὸς τοὺς ἐραστάς σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου καὶ
 ἐν τοῖς αἵμασι τῶν τέκνων σου ὧν ἔδωκας αὐτοῖς. ³⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπι- ³⁷
 συνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου ἐν οἷς ἐπειμίγῃς ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας οὓς
 ἠγάπησας σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίλεις· καὶ συναῶμαι αὐτοὺς ἐπὶ σέ κυκλόζεν καὶ
 ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτούς, καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνην
 σου, ³⁸ καὶ ἐκδικήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος, καὶ ζήσω σε ἐν αἵματι θυμοῦ ³⁸
 καὶ ζήλου. ³⁹ καὶ παραδῶσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ κατασκοφύσουσι τὸ πορ- ³⁹
 νεῖόν σου καὶ καθυλοῦσι τὴν βάσιν σου, καὶ ἐκδύσουσί σε τὰ ἱμάτιά σου καὶ
 λήψονται τὰ σκευὴ τῆς καυχῆσεώς σου, καὶ ἀφήσουσί σε γυμνὴν καὶ ἀσχη-
 μονοῦσαν. ⁴⁰ καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σέ ὄχλους, καὶ λιθοβολήσουσί σε ἐν λίθοις, καὶ ⁴⁰
 κατασφάξουσὶ σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν, ⁴¹ καὶ ἐμπρήσουσι τοὺς οἴκους σου ⁴¹
 πυρὶ, καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν· καὶ ἀπο-
 τρέψω σε ἐκ πορνείας, καὶ μισθώματα οὐ μὴ δώσω οὐκέτι. ⁴² καὶ ἐπαφύσω ⁴²
 τὸν θυμόν μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζήλος μου ἐκ σοῦ· καὶ ἀναπαύσο-
 μαι, καὶ οὐ μὴ μεριμνήσω οὐκέτι. ⁴³ ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιότητός ⁴³
 σου, καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ τὰς ὁδοὺς σου εἰς κεφαλὴν

23. ουαι ουαι σοι λεγει κυριος 25. επ αρχην πασων εξοδων ... τα
 πορνια σου ... ηγαγες 26. ομοροουντας 27. επι σε, εξαρω ... παραδωσω
 σε ... οδου σου εξεπορνευσας 28. και ησεβησας επι ... θυγατερας σουρ
 ... ενεπλησθης, εξεπ. ... ενεμπιπλω 29. την διασθηκην σ. πρ. γ. χανανειων
 και χαλδαιων κ. ουδ εν 30. om παντα ταυτα ... πορνης' εξεπ. τρ. επι
 ταις 31. και το πορνιον ωκ. επι πασης αρχης οδου, την 32. ως γυνη
 μοιχωμενη 33. εκπορνεουσιν ... transilit a μισθώματα ad μισθώματα
 34. εγενετο σοι εξεστραμμενον ... προδιδοναι ... εξεστραμμενα 36. αδωναί
 κυριος ... και επι παντα 37. επι σε συναγω 38. μοιχαλιδος και εχχεου-
 σης αιμα, και ζησομαι σε εν τω αιματι σου, και δωσω σε εις αιμα θυμου
 κ. ζηλους 39. κατασκοφουσιν (sic) ... πορνιον ... τον ιματισμον σου ...
 λημψονται 41. εν πυρι ... απο της πορν. σου ... ου μη δως 43. την
 ημεραν της νηπιот. σου ... ed. rom. τουτοις. και ... και εγω ιδου

σου δέδωκα, λέγει κύριος· και οὕτως ἐποίησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς
 44 ἀνομίαις σου. ⁴⁴ ταῦτά ἐστι πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγον-
 45 τες Καθὼς ἡ μήτηρ, ⁴⁵ καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρός σου· σὺ εἶ ἡ ἀπωσαμένη
 τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἀδελφαὶ τῶν ἀδελφῶν σου αἱ
 ἀπωσάμεναι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετ-
 46 ταία, καὶ ὁ πατὴρ Ἀμορραῖος. ⁴⁶ ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμάρεια,
 αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐνυμῶν σου· καὶ ἡ ἀδελφὴ
 σου ἡ νεωτέρα σου ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες
 47 αὐτῆς. ⁴⁷ καὶ οὐδ' ὥς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνο-
 μίας αὐτῶν ἐποίησας· παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτάς ἐν πάσαις ταῖς
 48 ὁδοῖς σου. ⁴⁸ ὥς ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ πεποίηκε Σόδομα αὕτη καὶ αἱ θυγα-
 49 τέρες αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου. ⁴⁹ πλὴν τοῦτο τὸ
 ἀνόμημα Σοδόμων τῆς ἀδελφῆς σου, ὑπερηφανία· ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ
 ἐν εὐθηνίᾳ ἐσπατάλων αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῇ
 καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένθητος οὐκ ἀντελαμβά-
 50 νοντο, ⁵⁰ καὶ ἐμεγαλύνουν καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐξῆρα
 51 αὐτάς καθὼς ἴδον. ⁵¹ καὶ Σαμάρεια κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ
 ἤμαρτε, καὶ ἐπλήθυνας τὰς ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας τὰς
 52 ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἷς ἐποίησας. ⁵² καὶ σὺ κόμισαι
 βάσανόν σου ἐν ᾗ ἔφθειρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου αἷς ἡνό-
 53 μησας ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας αὐτάς ὑπὲρ σεαυτὴν· καὶ σὺ ἀλίσχυνῃτι
 53 καὶ λάβει τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαίῳ σοὶ σε τὰς ἀδελφάς σου. ⁵³ καὶ ἀπο-
 στρέψω τὰς ἀποστροφάς αὐτῶν τὴν ἀποστροφήν Σοδόμων καὶ τῶν θυγατέ-
 54 ρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων
 αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν σοῦ ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁵⁴ ὅπως κομίσῃ
 τὴν βάσανόν σου καὶ ἀτιμωθῇ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ παροργίσει
 55 με. ⁵⁵ καὶ ἡ ἀδελφὴ σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθί-
 56 σονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς· καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκαταστα-
 56 θήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἔητε. ⁵⁶ καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφὴ σου εἰς
 57 ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου, ⁵⁷ πρὸ τοῦ ἀπο-
 καλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἰ θυγατέρων Συρίας καὶ
 πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἄλλοφυλῶν τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ,
 58 ⁵⁸ τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτάς, λέγει κύριος.
 59 ⁵⁹ τάδε λέγει κύριος Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας ὡς ἡτίμωσας ταῦτα
 60 τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου. ⁶⁰ καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου
 τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου, καὶ ἀναστήσω σοὶ διαθήκην αἰώ-
 61 νιον. ⁶¹ καὶ μνησθήσῃ τὴν ὁδόν σου, καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε
 τὰς ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέραις σου, καὶ δώσω
 62 αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου. ⁶² καὶ ἀναστήσω ἐγὼ
 63 τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁶³ ὅπως μνησθῇς
 καὶ αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ ᾗ σοι ἔτι ἀνοίξῃ τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτι-
 μίας σου, ἐν τῷ ἐξιλάσκεσθαι με σοὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας, λέγει κύριος.

43. τὴν ἀσεβ. σου 45. om σου prius ... καὶ αἱ ἀδελφαὶ σου τ. ἀδ.
 αἱ ... ed. rom. ἡ μητ. ἡμῶν ... ο πατ. ὑμῶν ἀμορρ. 47. ed. rom. ἐποι-
 ησας cum παρα μικρον conjg. ... post αυτας add παρα μικρον 48. σοδομα
 ἡ ἀδελφὴ σου αὕτη ... ον τροπ. πεποιοηκας 49. ἐν εὐθην. οἶνου ... ἀντε-
 λαβοντο 50. ἀνομα ... om ἴδον 51. τας ἁμαρτίας σ. υπ. αυτας 52. διε-
 φθειρας 53. ἐμμεσω 54. ἐν τω σε παροργ. με 55. post ἦσαν ἀπ ἀρχῆς
 add καὶ σαμαρεια καὶ αἱ θυγατερες αὐτῆς ἀποκατασταθῇσονται καθὼς ἦσαν
 ἀπ ἀρχῆς 58. ἐν ταῖς ἀσεβείαις σου καὶ ταῖς ἀνομίαις σου σὺ κεκοσμησαι
 αυτας 59. ἀδωναι κυριος ... ποιησω σοι ... ἡτιμασας 61. ἀτιμασθήσῃ
 ... διαθήκ. μου 62. om ἐγώ 63. om σου prius ... om τῆς ... καὶ ἐν τῷ

XVII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²Υἱὲ ἀνθρώπου, διήγησαι διή- 2
γημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ³καὶ ἐρεῖς Τάδε 3
λέγει κύριος Ἄετος ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης
δυνάμεως, ὃς ἔχει τὸ ἥγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν Λίβανον, καὶ ἔλαβε τὰ ἐπίλεκτα
τῆς δέδρου, ⁴τὰ ἄκρα τῆς ἀπαλότητος ἀπέκτισε, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν 4
Χαναάν, εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔθετο αὐτά. ⁵καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρ- 5
ματος τῆς γῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδίον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῶ, ἐπι-
βεπόμενον ἔταξεν αὐτό. ⁶καὶ ἀνέτειλε καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθενοῦσαν 6
καὶ μικράν, τοῦ ἐπιφαινεῖσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτό, καὶ ῥίζαι
αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν. καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπώρυ-
γας καὶ ἐξέτεινε τὴν ἀναδενδράδα αὐτῆς. ⁷καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἕτερος μέγας 7
μεγαλοπτέρυγος πολὺς δυνεῖς, καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιεπλεγμένη πρὸς
αὐτόν, καὶ ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν
αὐτῷ τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βόλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς. ⁸εἰς πεδίον κα- 8
λὸν ἐφ' ὕδατι πολλῶ αὕτη παίνεται τοῦ ποιεῖν βλαστοὺς καὶ φέρειν καρπὸν,
τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. ⁹διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Εἰ κα- 9
τευθύνει, οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἀπαλότητος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπῆσεται, καὶ
ξηρανθήσεται πάντα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῃ
οὐδὲ ἐν λαῶ πολλῶ τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς; ¹⁰καὶ ἰδοὺ πάλι- 10
νεται· μὴ κατευθύνει; οὐχὶ ἅμα τῷ ἄψεσθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα ξη-
ρανθήσεται; σὺν τῷ βόλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς ξηρανθήσεται. ¹¹καὶ ἐγένετο λόγος 11
κυρίου πρὸς με λέγων ¹²Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παρα- 12
πικραίνοντα Οὐκ ἐπίστασθε τί ἦν ταῦτα; εἰπὸν Ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ λήψεται τὸν βασιλεὺς αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας
αὐτῆς καὶ ἄξῃ αὐτοὺς πρὸς αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ¹³καὶ λήψεται ἐκ τοῦ σπέρ- 13
ματος τῆς βασιλείας, καὶ διαστήσεται πρὸς αὐτὸν διαστήκην καὶ εἰσάξει αὐτὸν
ἐν ἄρῳ, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς γῆς λήψεται, ¹⁴τοῦ γενέσθαι εἰς βασιλεῖαν 14
ἀσθενῆ τὸ κατ'ὅλου μὴ ἐπαίρεσθαι, τοῦ φυλάσσειν τὴν διαστήκην αὐτοῦ καὶ
ἰστάνειν αὐτήν. ¹⁵καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους 15
ἐαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολύν. εἰ κατευθύνει;
εἰ διασωθήσεται ὁ ποιῶν ἐναντία; καὶ παραβαίνων διαστήκην εἰ διασωθήσε-
ται; ¹⁶ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐάν μὴ ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας αὐτόν, 16
ὃς ἠτίμωσε τὴν ἄράν μου καὶ ὃς παρέβη τὴν διαστήκην μου, μετ' αὐτοῦ ἐν
μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσῃ. ¹⁷καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ὄχλῳ 17
πολλῶ ποιήσει πρὸς αὐτὸν Φαραὼ πόλεμον, ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ
βελοστάσεων τοῦ ἐξῆραι ψυχάς. ¹⁸καὶ ἠτίμωσεν ὀρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι 18
διαστήκην, καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ,
μὴ σωθήσεται. ¹⁹διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Ζῶ ἐγώ ἐάν μὴ τὴν 19
ὀρκωμοσίαν μου ἦν ἠτίμωσε, καὶ τὴν διαστήκην μου ἦν παρέβη, καὶ δώσω αὐτὴν

XVII. 3. Ο αετος ... τη εκστασει ... τα εκλεκτα 4. εις γην χαλδαιων
6. ευθηνουσαν κ. μικρ. τω μεγαθει τω επιφαινεσθαι αυτη τα κ. α. επ αυ-
την ... αι ριζαι ... εις αμπελον μεγαλην 7. αι ριζαι ... αυτης και εξαπε-
στειλεν αυτην ... βωλω 8. του ποιησαι καρπον κ. ενεγκαι βλαστον 9. κα-
τευθυνησεται 10. αψασθαι ... ξηρανθησ. ξηρασια ... βωλω ... οτι ξη-
ρανθησεται sec. 42. οικον ισραηλ ... τι εστιν ταυτα· αι ειπον ... εις ιερου-
σαλημ λημψεται ... οκ και τ. αρχ. αυτης ... αξει ... προς αυτον 43.
λημψεται ... τους ηγουμενους ... λημψεται 44. αυτου του ιστανειν 45.
σωθησεται in fine 46. δια τουτο ζω ... εν τω τοπω ω ο ... εμμεσω
47. βελοστασεως 48. οτι ητιμωσεν ... δεδωκεν 49. την διαστηκ. μου την
παρεβη και την ορκωμ. μ. ην ητιμωσεν κ. δωσω αυτα

20 εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁰ καὶ ἐκπετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ δίκτυον, καὶ ἀλώσεται
 21 ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. ²¹ ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται,
 καὶ τοὺς καταλοιποὺς εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
 22 ἐγὼ κύριος λελάληκα. ²² διότι τάδε λέγει κύριος Καὶ λήψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν
 ἐκλεκτῶν τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς, καρδίας αὐτῶν ἀποκνιῶ καὶ καταφυτεύσω
 23 ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλόν, ²³ καὶ κρεμάσω αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρῳ Ἰσραὴλ καὶ
 καταφυτεύσω, καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον
 μεγάλην· καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν ὄρνεον, καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ
 24 τὴν σκιάν αὐτοῦ ἀναπαύσεται. τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται, ²⁴ καὶ
 γνώσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον
 ὑψηλὸν καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινόν, καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν καὶ ἀναθάλλων
 ξύλον ξηρόν. ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.

XVIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, τί ὑμῖν ἡ
 παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφρακα,
 3 καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν; ³ ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γένηται
 4 ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ Ἰσραὴλ. ⁴ ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί
 εἰσιν, ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαί εἰ-
 5 σιν· ἡ ψυχὴ ἡ ἀμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθάνειται. ⁵ ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται
 6 δίκαιος, ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ⁶ ἐπὶ τῶν ὁρέων οὐ φάγεται, καὶ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ
 τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μίανῃ, καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφ᾽ ἑδραι
 7 οὐσαν οὐ προσεγγιεῖ, ⁷ καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν
 ὀφείλοντος ἀποδώσει καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἄρπᾶται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πει-
 8 νῶντι δώσει καὶ γυμνὸν περιβαλεῖ, ⁸ καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώ-
 σει καὶ πλεονασμὸν οὐ λήψεται, καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
 κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
 9 ⁹ καὶ τοῖς προστάγμασί μου πεπόρευται καὶ τὰ δικαιώματά μου πεφύλακται
 10 τοῦ ποιῆσαι αὐτά· δίκαιος οὗτός ἐστι, ζωὴ ζήσεται, λέγει κύριος. ¹⁰ καὶ ἐὰν
 11 γεννήσῃ υἱὸν λοιμόν, ἐχέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἀμαρτήματα, ¹¹ ἐν τῇ ὁδῷ
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων ἔφαγε,
 12 καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανε, ¹² καὶ πτωχὸν καὶ πένητα κατε-
 δευδάστευσε, καὶ ἄρπαγμα ἤρπασε καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκε, καὶ εἰς
 13 τὰ εἰδῶλα ἔβητο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν πεποίηκε, ¹³ μετὰ τόκου
 ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν· οὗτος ζωὴ οὐ ζήσεται, πᾶσας τὰς ἀνομίας
 ταύτας ἐποίησε, θανάτῳ θανατωθήσεται, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται.
 14 ¹⁴ ἐὰν δὲ γεννήσῃ υἱόν, καὶ ἴδῃ πᾶσας τὰς ἀμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἅς
 15 ἐποίησε, καὶ φοβηθῇ καὶ μὴ ποιήσῃ κατ' αὐτάς, ¹⁵ ἐπὶ τῶν ὁρέων οὐ βέ-
 βρωκε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔβητο εἰς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ,

20. το δικτ. μου ... in fine add και αξω αυτον εις βαβυλωνια· και διακριθησμαι μετ αυτου εκει· την αδικιαν αυτου ην ηδικησεν εν εμοι·
 21. ab initio add και πασας φυγαδειας αυτου ... εν παση τη 22. δια τουτο ειπον Ταδε ... λημψομαι ... επιλεκτων ... om εκ ... καρδ. αυτων· και δωσω απο κεφαλης παραφουαδων αυτης· καρδιας αυτων αποκν. 23. του ισραηλ ... αυτου παν θηριον και τα πετεινα υπο ... και τα κλημ. 24. τα ξυλα του αγρου ... και ο υψων XVIII. 2. αυτη επι της γης εν 3. αδωναϊ κυριος ... η αμαρτ. αποθανειται· και του φαγοντος τον ομφακα αιμωδιασουσιν οι οδοντες αυτου 5. om ος 6. επαρη επι τα 7. ανδρα pro αρτον ... περιβαλει ιματιον 8. λημψεται 9. om ουτος ... αδωναϊ κυριος 10. εαν δε γεννησης 12. ιδωλα 13. θανατω αποθανειται 14. γεννησης 15. op. ουκ εφαγεν

καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἔμίανε, ¹⁶ καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυ- 16
νάστευσε, καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύρασε καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἤρπασε, τὸν ἄρ-
τον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκε καὶ γυμνὸν περιέβαλεν, ¹⁷ καὶ ἀπὸ ἀδικίας ἀπέ- 17
στρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τόκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε, δικαιοσύνην
ἐποίησε καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου ἐπορεύθη, οὐ τελευτήσκει ἐν ἀδικίαις
πατρός αὐτοῦ, ζωὴ ζήσεται. ¹⁸ ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν βλίψει βλίψη καὶ ἄρ- 18
πάσῃ ἄρπαγμα, ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἀποθάνειται
ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ἐρεῖτε Τί ὅτι οὐκ ἔλαβε τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ 19
πατρός; ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος πεποίηκε· πάντα τὰ νόμιμά μου
συνετήρησε καὶ ἐποίησεν αὐτά, ζωὴ ζήσεται. ²⁰ ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα 20
ἀποθάνειται· ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρός, οὐδὲ ὁ πα-
τὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ· δικαιοσύνη δικαίῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ
ἀνομία ἀνόμῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται. ²¹ καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν 21
τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, καὶ φυλάξῃται πᾶσας τὰς ἐντολάς μου
καὶ ποιῇ δικαιοσύνην καὶ ἔλεος, ζωὴ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ²² πάντα 22
τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐ μνηστῆσονται· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐ-
τοῦ ἡ ἐποίησε ζήσεται. ²³ μὴ βελήσῃ βελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, λέγει 23
κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν;
²⁴ ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι ἀδι- 24
κίαν κατὰ πᾶσας τὰς ἀνομίας ἃς ἐποίησεν ὁ ἄνομος, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι
αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν οὐ μὴ μνηστῶσιν· ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ ὧ παρέ-
πεσε, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἤμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθάνειται. ²⁵ καὶ 25
εἶπατε Οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου. ἀκούσατε δὴ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ· μὴ
ἡ ὁδὸς μου οὐ κατευθύνει; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν κατευθύνει; ²⁶ ἐν τῷ ἀποστρέ- 26
ψαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιῇσι παράπτωμα, καὶ ἀπο-
θάνῃ ἐν τῷ παραπτώματι ὃ ἐποίησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθάνειται. ²⁷ καὶ ἐν τῷ 27
ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἧς ἐποίησε καὶ ποιῇσι κρίμα
καὶ δικαιοσύνην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε, ²⁸ καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πα- 28
σῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, ζωὴ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ²⁹ καὶ λέ- 29
γουσιν ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου. μὴ ἡ ὁδὸς μου οὐ
κατορθοῖ, οἶκος Ἰσραὴλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ; ³⁰ ἕκαστον κατὰ 30
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος· ἐπιστράφητε καὶ
ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κό-
λασιν ἀδικίας. ³¹ ἀποβρίψατε ἄφ' ἐαυτῶν πᾶσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν ἃς ἤσε- 31
βήσατε εἰς ἐμέ, καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν·
καὶ ἴνα τί ἀποθνήσκετε, οἶκος Ἰσραὴλ; ³² διότι οὐ βέλω τὸν θάνατον τοῦ 32
ἀποθνήσκοντος, λέγει κύριος.

18. αὐτου εν βλίψη (sic) βλίψη 19. om Ti ... ελαβεν αδικιαν υιος πατρος
αυτου ... ελεος εποιησεν 20. αυτη αποθανειται ... υιους (sic) pro ο δε
υιος ... λημψεται ... τ. πατρ. αυτου· ουδε πατηρ λημψεται τ. α. τ. υι.
αυτου· δικ. δικαίου ... ανομου 21. εαν δε αποστραφη ανομος απο πασων
... φυλαξη ... και ποιηση τα δικαιωματα μου ζωη 22. πασαι αι αδικιαι
ας εποιησεν ου μη μνηστῶσιν· αλλ εν τη δ. α. η επ. εν αυτη ζησεται
23. οτι ου βουλομαι τον θανατον του ανομου λ. κυριος κυριος ... οδου αυ-
του της 24. δικ. απο της ... και ποιηση 25. Ου κατορθοῖ η ... πας οικος
... ed. rom. κατευθυνηῖ sec. loco ... υμων ου κατευθ. 26. om τον ... ποιηση
27. και ποιηση χρ. 28. ab initio add και ιδεν ... εκ πασων των 29. om
του 30. δια τουτο εκαστον ... υμεις ... λεγει αδωναῖ κυριος 31. απο
εαυτων ... ασεβιας, v. 30. ασεβιων ... εποιησατε pro ησεβ. εις εμε ...
post καινον add και ποιησεται πασας τας εντολας μου ... in f. add λεγει
κυριος 32. αδωναῖ κυριος et add και επιστρεψαται και ζησεται

XIX.

2 Καὶ σὺ λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ, ² καὶ ἔρεῖς Τί ἡ μήτηρ σου σκύμνος, ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη, ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνε
 3 σκύμνους αὐτῆς; ³ καὶ ἀπεπλήθησεν εἰς τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο,
 4 καὶ ἔμαθε τοῦ ἀρπάζειν ἀρπάγματα, ἀνθρώπους ἔφαγε. ⁴ καὶ ἤκουσαν κατ' αὐτοῦ ἔθνη, ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ
 5 εἰς γῆν Αἰγύπτου. ⁵ καὶ εἶδεν ὅτι ἀπώσται ἀπ' αὐτῆς, ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις
 6 αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέοντα ἔταξεν αὐτόν. ⁶ καὶ ἀνέστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο, καὶ ἔμαθεν ἀρπάζειν ἀρπά-
 7 γματα, ἀνθρώπους ἔφαγε, ⁷ καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐξηρήμωσε, καὶ ἠφάνισε γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς
 8 ὠρυμάματος αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλῶσεν, καὶ
 9 ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν δίκτυα αὐτῶν, ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη· ⁹ καὶ
 10 ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῷ καὶ ἐν γαλεάγρα, ἦλθε πρὸς βασιλέα Βαβυλώνης, καὶ
 11 εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὅρη τοῦ
 12 Ἰσραὴλ. ¹⁰ ἡ μήτηρ σου ὥς ἄμπελος καὶ ὥς ἄνθος ἐν ῥοᾷ ἐν ὕδατι πεφυτευ-
 13 μένη, ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ. ¹¹ καὶ
 14 ἐγένετο αὕτη ῥάβδος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς
 15 ἐν μέσῳ στελεχῶν. καὶ εἶδε τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς,
 16 καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν ἐρρίφη, καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανε
 17 τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς· ἐξεδικήθησαν καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς, πῦρ
 18 ἀνήλωσεν αὐτήν. ¹³ καὶ νῦν πεφύτευκαν αὐτὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ.
 19 ¹⁴ καὶ ἐξῆλθε πῦρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ
 20 ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος· φυλὴ εἰς παραβολὴν θρόνου ἐστὶ, καὶ ἔσται εἰς
 21 θρῆνον.

XX.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐβδόμῳ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἡλθον
 2 ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ ἐπερωτῆσαι τὸν κύριον, καὶ ἐκά-
 3 θισαν πρὸ προσώπου μου. ² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ³ Ὑἱὲ
 4 ἀνθρώπου, λάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἔρεῖς πρὸς
 5 αὐτοὺς Τάδε λέγει κύριος Εἰ ἐπερωτῆσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε; ὥθ ἐγὼ εἰ ἀπο-
 6 κριθῆσομαι ὑμῖν, λέγει κύριος, ⁴ εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει. υἱὲ ἀνθρώπου,
 7 τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς, ⁵ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτοὺς
 8 Τάδε λέγει κύριος Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐγνωρί-
 9 σην τῷ σπέρματι οἴκου Ἰακώβ, καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ
 10 ἀντελαβόμεν τῇ χειρὶ μου αὐτῶν λέγων Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁶ ἐν ἐκείνῃ
 11 τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμεν τῇ χειρὶ μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς
 12 Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσάν γάλα καὶ μέλι, κη-
 13 ρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν. ⁷ καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Ἐκαστος βδελύγματα
 14 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορρίψατω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰγύπτου μὴ

XIX. 1. Καὶ συ ντε ἀνθρώπου 2. ἐγενήθη, καὶ ἐν 3. ἀπεδημησεν 4. συνελήμφθη 5. ἰδεν ὅτι ἀποσπᾶται ... καὶ ἀπώλετο 7. ἐνέμετο ἐν τῷ ... ἐξηρήμωσεν ... ὠρυμάματος 8. ἀπὸ χωρῶν ... τὰ δίκτυα ... καὶ συνελήμφθη 9. ἐν κημῷ καὶ ἠνεγκαν αὐτὸν ἐν γ. πρὸς ... εἰσήγαγον 10. ἀμπελος· ὥς 11. ἐγενοντο αὕτη ῥαβδ. ἰσχύος ... ἐν τῷ μεγέθει ... στελεχῶν ... ἰδεν 12. ἐρήφη ... ἀνεμος καύσων ... ἐξεδικήθη 13. ἐφυτεύσαν 14. ἰσχύος αὐτῆς XX. 1. ἐβδόμῳ ἐν τῷ πεμπτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ... τοῦ οἴκου 3. ὁμ. Εἰ ... ἀδωναϊ κύριος 5. κύριος ὁ θεός ... τοῦ οἴκου ... ἐν γῇ αἰγυπτῶ 6. αὐτοὺς εἰς γῆν αἰγυπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὠμοσα 7. τὰ βδελύγματα ... ἀπορρίψατω

μιαίνεσθε, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁸ καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἤθε- 8
 λησαν εἰσακοῦσάί μου, τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέρριψαν
 καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλειπον. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν
 θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ συντελέσαι ὀργὴν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς
 Αἰγύπτου. ⁹ καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωσῇ ἐνώ- 9
 πιον τῶν ἐθνῶν ὧν αὐτοὶ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐ-
 τοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ¹⁰ καὶ ἤγαγον 10
 αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον, ¹¹ καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προστάγματα μου, καὶ τὰ 11
 δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται
 ἐν αὐτοῖς. ¹² καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀνά 12
 μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνά μέσον αὐτῶν, τοῦ γνῶναι αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ
 ἀγιάζων αὐτοὺς. ¹³ καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν 13
 τοῖς προστάγμασί μου πορεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά
 μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ
 σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμὸν μου ἐπ'
 αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξανάλωσαι αὐτοὺς. ¹⁴ καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά 14
 μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωσῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ'
 ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. ¹⁵ καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ 15
 τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν
 ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, ¹⁶ ἀντ' ὧν τὰ 16
 δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν
 ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων
 καρδίας αὐτῶν ἐπορεύοντο. ¹⁷ καὶ ἐφέλατο ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ 17
 ἐξαλεῖψαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ¹⁸ καὶ 18
 εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων
 ὑμῶν μὴ πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε, καὶ ἐν τοῖς
 ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συναναμίγεσθε καὶ μὴ μιαίνεσθε. ¹⁹ ἐγὼ κύριος ὁ 19
 θεὸς ὑμῶν, ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυ-
 λάσσεσθε καὶ ποιεῖτε αὐτά, ²⁰ καὶ τὰ σάββατά μου ἀγιάζετε, καὶ ἔστω εἰς 20
 σημεῖον ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
 ὑμῶν. ²¹ καὶ παρεπικρανάν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐν τοῖς προστάγμασί 21
 μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν
 αὐτά, ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβε-
 βήλουν· καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ
 συντελέσαι τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτοὺς. ²² καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ 22
 παράπαν μὴ βεβηλωσῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
 μοὺς αὐτῶν. ²³ ἐξῆρα τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ διασκορ- 23
 πίσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, διασπεῖραι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις, ²⁴ ἀντ' ὧν 24
 τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προστάγματά μου ἀπώσαντο, καὶ
 τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐ-
 τῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ 25
 καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς. ²⁶ καὶ μianῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς 26

8. εγκατελειπον ... ειπον ... την οργην μου ... γης pro της 40. x. εξηγαγον αυτους εκ γης αιγυπτου και ηγαγον α. εις 43. post πορευεσθε add και τα δικαιωματα μου φυλασσετε του ποιειν αυτα· α ποιησει αυτα ανθρωπος και ζησεται εν αυτοις· και παρεπικραναν με ο οικος ισραηλ εν τη ερημω εν τοις προσταγμασιν μου et om και ante ουκ 44. και ουκ εποιησα ... καθ οφθαλμους 16. των καρδιων 18. συναναμιγνυσθαι (praece-
 dunt -εσθαι, -σεσθαι, sequitur -εσθαι) 20. και ανα μεσον υμων του γνωσκειν
 υμας οτι 21. ed. rom. με, και ... και εν τοις ... post ποιησει add αυτα
 ... om εν τη ερημω usque επ αυτους 22. x. ουκ εποιησα ... εθν. ων εξη-
 γαγον 23. και εξηρα ... και του διασκορπισαι pro διασπειραι

δόγμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαι με πᾶν διανοίγων μήτραν ὅπως ἀφανίσω
 27 αὐτούς. ²⁷ διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, υἱὲ ἀνθρώπου,
 καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει κύριος Ὁ εὖς τούτου παρώργισάν με οἱ πα-
 28 τέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς παρέπεσον εἰς ἐμέ. ²⁸ καὶ
 εἰσέγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἤρα τὴν χειρὰ μου δοῦναι αὐτὴν αὐτοῖς,
 καὶ ἴδον πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ πᾶν ξύλον κατὰσκιον καὶ ἔβυσαν ἐκεῖ τοῖς
 29 θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ τὰς σπον-
 29 δὰς αὐτῶν. ²⁹ καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· Τί ἐστὶν ἀβαμά ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε
 ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμά ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.
 30 ³⁰ διὰ τοῦτο εἰπόν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει κύριος· Εἰ ἐν ταῖς
 ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαινέσθε καὶ ὅπως τῶν βδελυγμάτων
 31 αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνεύετε, ³¹ καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν, ἐν
 τοῖς ἀφορισμοῖς οἷς ὑμεῖς μιαινέσθε ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς
 σήμερον ἡμέρας, καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ; ἦ ἔγω, λέ-
 γει κύριος, εἰ ἀποκριθῆσμαι ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν
 32 τοῦτο. ³² καὶ οὐκ ἔσται ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε· Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς
 33 αἱ φυλαὶ τῆς γῆς τοῦ λατρεῦναι ξύλοις καὶ λίθοις. ³³ διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγώ,
 λέγει κύριος, ἐν χειρὶ κραταῖᾳ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυ-
 34 μένῳ βασιλεύσω ἐφ' ὑμᾶς, ³⁴ καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ εἰσδέξομαι
 ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς ἐν χειρὶ κραταῖᾳ καὶ ἐν
 35 βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ. ³⁵ καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον
 τῶν λαῶν, καὶ διακριθῆσμαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον.
 36 ³⁶ ὃν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου,
 37 οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέγει κύριος. ³⁷ καὶ διαξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ
 38 εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀριζμῷ, ³⁸ καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφε-
 στηκότας, διότι ἐκ τῆς παροικεισίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς, καὶ εἰς τὴν γῆν
 τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος κύριος.
 39 ³⁹ καὶ ὑμεῖς οἶκος Ἰσραὴλ, τάδε λέγει κύριος κύριος· Ἐκαστος τὰ ἐπιτηδεύ-
 ματα αὐτοῦ ἐξάρατε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰ ὑμεῖς εἰσακούετέ μου, καὶ τὸ ὄνομα
 μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπι-
 40 τηδεύμασιν ὑμῶν, ⁴⁰ διότι ἐπὶ τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ' ὅρους ὑψηλοῦ,
 λέγει κύριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύουσιν μοι πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ εἰς τέλος. καὶ
 ἐκεῖ προσδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς
 41 τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἀγιάσμασιν ὑμῶν. ⁴¹ ἐν ὁσμῇ εὐωδίας
 προσδέξομαι ὑμᾶς, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέχεσθαι
 ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν ἐν αἷς διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἁγιασθῆσμαι ἐν
 42 ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν λαῶν. ⁴² καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν
 τῷ εἰσαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἤρα τὴν
 43 χειρὰ μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν. ⁴³ καὶ μνηστῆσεσθε ἐκεῖ
 τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς ἐμιαινέσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ
 44 κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν. ⁴⁴ καὶ ἐπιγνώσεσθε
 διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομα μου μὴ

26. δομασιν ... in f. add εἶνα γινωσιν οτι εγω κυριος 27. **αδωναῖ κυριος ... παρεπεσαν 28. εἰς τὴν ἡρα ... του δουναι αυτοις ... εἶδαν παν βουνον ... ευωδίας αυτων 29. εἶπα ... εστιν ἡ ἀββανα ... ἀββανα 30. κυριος κυριος ο θεος 31. υμων καὶ ἐν τοῖς ἀφ. υμων υμων ἐν πυρὶ υμεῖς μιαινέσθαι 33. αδωναῖ κυριος, εαν μὴ ἐν 36. ἐρημῳ οτε ἐξηγαγον αὐτους ἐκ γῆς αἰγυπτου καγω κρινω υ. λ. κυρ. ο θεος 38. αυτων ἐξαρω αὐτους ... εγω κυριος ο θεος 39. ἐ μὴ υμ. εἰσακ. καὶ 40. λεγει κυρ. κυρ. post ισραηλ ρον ... ἀπαρχίας priore loco 41. ἐξαγειν ... καὶ εἰσδεξομαι ... ου pro ἐν αἷς 42. οτι εγω ... αυτοις pro τοῖς πα. υμων 43. **καὶ οψεσθαι

βεβηλωθή κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν
τὰ διεφθαρμένα, λέγει κύριος. ⁴⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁴⁵
⁴⁶ Ὡς ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμάν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ ⁴⁶
Δαρὸν καὶ προφῆτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγέβ, ⁴⁷ καὶ ἔρεῖς τῷ δρυμῷ ⁴⁷
Ναγέβ Ἄκουε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάπτω ἐν
σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον χλωρὸν καὶ πᾶν ξύλον ξηρόν,
οὐ σβεσθήσεται ἡ φλῆξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσω-
πον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ. ⁴⁸ καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύ- ⁴⁸
ριος ἐξέκαυσα αὐτό, οὐ σβεσθήσεται. ⁴⁹ καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε κύριε· αὐ- ⁴⁹
τοὶ λέγουσι πρὸς με Οὐχὶ παραβολὴ ἐστὶ λεγομένη αὕτη;

XXI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Διὰ τοῦτο προφῆτευσον, υἱὲ 2
ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ
ἄγια αὐτῶν, καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ. ³ καὶ ἔρεῖς πρὸς τὴν 3
γῆν τοῦ Ἰσραήλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ, καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγ-
χειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄνομον καὶ ἄδι-
κον. ⁴ ἀνθ' ὧν ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ⁴
ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως
βορρᾶ, ⁵ καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρί- ⁵
διόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι. ⁶ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ⁶
καταστέναξον ἐν συντριβῇ ὁσφύος σου, καὶ ἐν δόυναις στενάξεις κατ' ὄψθαλ-
μοὺς αὐτῶν. ⁷ καὶ ἔσται ἓν εἴπωσι πρὸς σέ Ἐνεκα τίνος σὺ στενάξεις; καὶ ⁷
ἔρεῖς Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ διότι ἔρχεται, καὶ θραυσθήσεται πᾶσα καρδία, καὶ
πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ
πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασία· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος. ⁸ καὶ ἐγέ- ⁸
νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁹ Ὡς ἀνθρώπου, προφῆτευσον καὶ ἔρεῖς ⁹
Τάδε λέγει κύριος Εἰπόν Ῥομφαία Ῥομφαία δξύνου καὶ θυμῶσθι, ¹⁰ ὅπως ¹⁰
σφάξης σφάγια, δξύνου ὅπως γένῃ εἰς στίλβωσιν, ἐτοίμη εἰς παράλυσιν·
σφαῖζε, ἐξουδένει, ἀπόβου πᾶν ξύλον. ¹¹ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐτοίμην τοῦ κρα- ¹¹
τεῖν χεῖρα αὐτοῦ. ἐξηκονθήσῃ ἡ Ῥομφαία, ἐστὶν ἐτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς
χεῖρα ἀποκτενοῦντος. ¹² ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον, υἱὲ ἀνθρώπου, ὅτι αὕτη ἐγέ- ¹²
νετο ἐν τῷ λαῷ μου, αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ἰσραὴλ παροι-
κήσουσιν, ἐπὶ Ῥομφαία ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου. διὰ τοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν
χεῖρά σου, ¹³ ὅτι δεδικαίωται. καὶ τί εἰ καὶ φυλὴ ἀπωσθῇ; οὐκ ἔσται, λέγει ¹³
κύριος κύριος. ¹⁴ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφῆτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ ¹⁴
χεῖρα καὶ διπλασίωσον Ῥομφαίαν· ἡ τρίτη Ῥομφαία τραυματιῶν ἐστί, Ῥομ-
φαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη. καὶ ἐκστήσεις αὐτούς, ¹⁵ ὅπως μὴ θραυσθῇ ἡ ¹⁵
καρδία, καὶ πληθυνῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην. παραδέδονται εἰς
σφάγια Ῥομφαίας, εὐ γέγονεν εἰς σφαγὴν, εὐ γέγονεν εἰς στίλβωσιν. ¹⁶ καὶ ¹⁶
διαπορεύου, δξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὐ ἂν τὸ πρόσωπόν σου

44. λέγει αδωναϊ κύριος 46. δαγων pro δαρων 47. λέγει κυριος ο
θεος ισραηλ ... om εν σοι prius 48. και ου σβεσθησ. επι XXI. 2. υιε
ανθρ. δια τ. προφ. και στηρη. 3. κυριος ο θεος ... εξολοθρευσω ... αδικ.
κ. ανομ., sed v. 4. om ανθ ων usque ανομον 4. κολλιου (v. 3. κολαιου;
ita etiam v. 4. scriptum videtur) 5. οτι εγω ... αυτου, και ουκ 7. οτι
ερχεται ... ιδου ερχ. και εσται λεγει κυρ. ο θεος 9. **αδωναϊ κυριος
10. απωσου 11. om η ... δοθηναι ... εις χειρας 13. και επι ει και φ.
απωσθης 14. κροτ. τη χειρι επι ... ed. rom. (non cod. alex.) bis τραυ-
ματιων ... εκστησει 15. οπως θραυσθησεται πασα καρδια ... ed. rom.
πύλην, παραδ. ε. σφ. ρομφαίας. ευ ... πυλην αυτων και παραδοθησονται
46. om και prius

17 ἐξεγείρηται. ¹⁷ καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω
 18 θυμόν μου, ἐγὼ κύριος λελάληκα. ¹⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
 19 20 ¹⁹ Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς ²⁰ τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν
 βασιλέως Βαβυλῶνος· ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο, καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ
 οδοῦ πόλεως, ἐπ' ἀρχῆς οδοῦ διατάξεις τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν ἐπὶ Ῥαββὰδ
 υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν μέσῳ αὐτῆς.
 21 ²¹ διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδόν, ἐπ' ἀρχῆς τῶν
 δύο ὁδῶν, τοῦ μαντεύσασθαι μαντεῖαν, τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτῆ-
 22 σαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἡπατοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. ²² ἐγένετο τὸ
 μαντεῖον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τοῦ βαλεῖν χάρακα, τοῦ διανοεῖσθαι στόμα ἐν βοῇ,
 ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ
 23 βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις. ²³ καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευό-
 μενος μαντεῖαν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμνηστικῶν ἀδικίας αὐτοῦ μνη-
 24 σθῆναι. ²⁴ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν
 ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν
 πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἀνδ' ὧν ἀνε-
 25 μνήσατε, ἐν τούτοις ἁλώσεσθε. ²⁵ καὶ σὺ βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραὴλ,
 26 οὐ ἤκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας, ²⁶ τὰδε λέγει κύριος Ἀφείλου τὴν
 κίδαριν καὶ ἐπέσου τὸν στέφανον αὐτῇ, οὐ τοιαύτη ἔσται· ἐπαπείνωσας τὸ
 27 ὑψηλόν, καὶ ὕψωσας τὸ ταπεινόν. ²⁷ ἀδικίαν ἀδικίαν ἀδικίαν ζήσομαι αὐτήν,
 οὐαὶ αὐτῇ· τοιαύτη ἔσται ἕως οὐ ἔλθῃ ᾧ καθίκει, καὶ παραδώσω αὐτῷ.
 28 ²⁸ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ ἔρεῖς Τάδε λέγει κύριος πρὸς τοὺς
 υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, καὶ ἔρεῖς Ῥομφαία ῥομφαία
 ἐσπασμένη εἰς σφάγια καὶ ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβῃς.
 29 ²⁹ ἐν τῇ ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ, καὶ ἐν τῷ μαντεῦσθαι σε ψευδῇ, τοῦ παρα-
 δοῦναί σε ἐπὶ τραχήλους τραυματιῶν ἀνόμων, ἡκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδι-
 30 κίας πέρας. ³⁰ ἀπόστρεφε, μὴ καταλύσης ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ γεγέννησαι,
 31 ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε. ³¹ καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ σὲ ὀργὴν μου, ἐν πυρὶ
 ὀργῆς μου ἐμφυσήσω ἐπὶ σέ, καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων
 32 τεκταινόντων διαφθοράς. ³² ἐν πυρὶ καταβρῶμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν
 μέσῳ τῆς γῆς σου· οὐ μὴ γένηται σου μνεία, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.

XXII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰ κρι-
 νεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων· καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς,
 3 ³ καὶ ἔρεῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ὁ πόλις ἐκχέουσα αἵματα ἐν μέσῳ
 αὐτῆς τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς, καὶ ποιῶσα ἐνθυμήματα κατ' ἐαυτῆς τοῦ
 4 μαινῆναι αὐτήν ⁴ ἐν τοῖς αἵμασιν αὐτῶν οἷς ἐξέχεας· παραπέπτωκας, καὶ ἐν
 τοῖς ἐνθυμήμασί σου οἷς ἐποίησας ἐμιαίνου, καὶ ἡγγίσας τὰς ἡμέρας σου, καὶ
 ἡγάγες καιρὸν ἑτῶν σου. διὰ τοῦτο δέδωκά σε εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι καὶ
 5 εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις ⁵ ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σέ καὶ ταῖς μακρὰν
 ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐμπαίξεται ἐν σοὶ ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστή καὶ πολλή

17. τον θυμόν μου εν σοι ... ελαλησα 20. εξελ. αρχαι δυο και χειρα
 ετοιμασουσιν επ αρχης οδου πολεως· επ αρχ. ... ραββ. και επι υιων ...
 εμμεσω 21. ραβδια ... ed. R. κατασκοπησ. 22. και του διαν. 23. αδι-
 κιας αυτων 24. κυρ. κυριος ο θεος ... ασεβειαις, sed antea -βειας ...
 αλωθησεσθαι 26. κυρ. κυριος ο θεος ... "αυτη ("om videtur) τον στε-
 φανον ... το ταπειν. υψωσας 27. αδικιαν tertium om ... ου προ ουαι
 αυτη ... παραδ. αυτην 28. κυριος ο θεος ... ετοιμαζουσα εσπασμενη σφα-
 για ... ανομων ων ηκει 31. εκχεω επι σοι ... διαφθοραν 32. εμμεσω
 XXII. 2. ου προ ει 3. κυρ. κυρ. ο θεος ... εμμεσω ... κατ αυτης 4. εις
 ονιδος 5. εμπεξονται

ἐν ταῖς ἀνομίαις. ⁶ ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου Ἰσραὴλ ἕκαστος πρὸς τοὺς 6
 συγγενεῖς αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα· ⁷ πατέρα καὶ μη- 7
 τέρα ἐκακολόγουν ἐν σοὶ, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις
 ἐν σοὶ, ὄρφανὸν καὶ χήραν κατεδυναστέουν, ⁸ καὶ τὰ ἁγία μου ἐξουθενούν 8
 καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοὶ. ⁹ ἄνδρες ἦσαν ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν 9
 ἐν σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων ἦσαν ἐπὶ σοὶ, ἀνόσια ἐποιοῦν ἐν μέσῳ σου.
¹⁰ αἰσχύνην πατὴρ ἀπεκάλυψεν ἐν σοὶ, καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαζήμεν 10
 ἐταπείνουν ἐν σοὶ. ¹¹ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομούσαν, καὶ 11
 ἕκαστος τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐμίλινεν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν
 αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοὶ. ¹² δῶρα ἐλαμβάνουσιν 12
 ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμβάνουσιν ἐν σοὶ· καὶ
 συνετελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου,
 λέγει κύριος. ¹³ ἐὰν δὲ πατάξω χεῖρά μου ἐφ' οἷς συνετέλεσαι οἷς ἐποίησας, 13
 καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασί σου τοῖς γεγεννημένοις ἐν μέσῳ σου, ¹⁴ εἰ ὑποστήσεται ἡ 14
 καρδία σου; εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν
 σοὶ; ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω. ¹⁵ καὶ διασκορπίω σε ἐν τοῖς ἔθνεσι, 15
 καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις, καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ,
¹⁶ καὶ κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοῦς τῶν ἔθνων, καὶ γνώσεσθε 16
 διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸ Ὑἱὲ ἀνθρώ- 17 18
 που, ἰδοὺ γεγονόασί μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀναμεμιγμένοι πάντες χαλκῶ καὶ
 σιδηρῶ καὶ κασσιτέρῳ καὶ μολίβῳ, ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμεμιγμένοι ἐστί. ¹⁹
 διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἄνθ' ὧν ἐγένεσθε εἰς σύγκρα- 19
 σιν μίαν, διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς εἰς μέσον Ἰερουσαλήμ. ²⁰ καθὼς 20
 εἰσδέχεται ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ κασίτερος καὶ μόλιβος εἰς
 μέσον καμίνου τοῦ ἐκφυσῆσαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως εἰσδέξο-
 μαι ἐν ὀργῇ μου καὶ συνάξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς, ²¹ καὶ ἐκφυσήσω ἐφ' ὑμᾶς 21
 ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς. ²² ὃν τρόπον χωνεύε- 22
 ται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ
 ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐφ' ὑμᾶς. ²³ καὶ ἐγέ- 23
 νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²⁴ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὼν αὐτῇ Σὺ εἰ γῆ ἡ 24
 οὐ βρεχόμενη, οὐδὲ νετὸς ἐγένετο ἐπὶ σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς. ²⁵ ἦς οἱ ἀφηγού- 25
 μενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρυόμενοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα, ψυχὰς
 κατεσθίωντες ἐν δυναστείᾳ καὶ τιμὰς λαμβάνοντες, καὶ χῆραί σου ἐπληθύν-
 ησαν ἐν μέσῳ σου. ²⁶ καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠτέτησαν νόμον μου καὶ ἐβεβή- 26
 λουν τὰ ἁγία μου· ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου οὐ διεστέλλον, καὶ ἀνὰ
 μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθάρου οὐ διεστέλλον, καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων
 μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐβεβηλούμην ἐν μέσῳ αὐτῶν.

6. συνανεφύροντο 7. κατεδυν. εν σοι 9. ανδρες λησται ... ησθιον εν
 σοι ... εμμεσω 10. αποκαζημενης 11. αδελφην pro νυμφην ... εμιανον
 12. δωρα ελαμβανον ... εν καταδυν. σου· οτι εμου επελαθου λ. κυρ. κυριος
 13. χειρα μου προς χειρα μου εφ ... γεγεννημενοις εμμεσω 16. κατακλ.
 σε ενωπιον των εθνων· κ. γνωση οτι 18. γεγονεν ο οικος ισρ. αναμεμιγμε-
 νος χαλκω ... μολιβδω εμμεσω 19. κυρ. κυρ. ο θεος ... εγενεσθ. παντες
 ... δια τ. ιδου εγω 20. μολιβδος ... καμινου πυρος του εκφυσησαι εις
 αυτα πυρ του χωνευσαι ... ειςδεξ. υμας εν ο. μου· και εν τω θυμω μου
 κ. σ. κ. χωνευσω (sed* επαφησω) υμ. 21. κ. εκφ. εις υμας εκφυσημα εν
 ... εμμεσω 22. εμμεσω his 23. *οι υιε ανθρ. 24. οι η ... καταβη-
 σεται σοι pro εγενετο usque οργης 25. οι (οιη ης) αφηγ. αυτης εμμεσω
 α. ως λ. ερευγομενοι ... κατεσθ. εδυναστευσαν εν δυναστεια· δωρα ελαμ-
 βανον εν αδικια· κ. χηρ. ... εμμεσω 26. τον νομον ... τα σαββατα μου
 εβεβηλουν pro εβεβηλουμην ... εμμεσω

27 ²⁷ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα τοῦ
 28 ἐκχείαι αἷμα, ὅπως πλεονεξία πλεονεκτῶσι. ²⁸ καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς ἀλει-
 29 φοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, ὀρώντες μάταια, μαντευόμενοι ψευδῇ, λέγοντες
 30 ἰδοὺ λέγει κύριος, καὶ κύριος οὐκ ἐλάλησε. ²⁹ λαὸν τῆς γῆς ἐκπιοῦντες
 31 ἀδικία καὶ διαρπάζοντες ἀρπάγματα, πτωχὸν καὶ πένητα καταδυναστεύοντες,
 30 καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀναστρέφονται μετὰ κρίματος. ³⁰ καὶ ἐξήτουν
 31 ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρέφοντον ὁρθῶς καὶ ἐσθῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλο-
 31 σχερῶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὁργῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν, καὶ οὐχ
 31 εὖρον. ³¹ καὶ ἐξέχεα ἐπ' αὐτήν θυμὸν μου ἐν πυρὶ ὁργῆς μου τοῦ συντελεῖσαι·
 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύριος κύριος.

XXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο γυναῖκες
 3 ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς, ³ καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι
 4 αὐτῶν, ἐκεῖ ἔπесον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ διεπαρζένευσθσαν. ⁴ καὶ τὰ ὀνό-
 5 ματα αὐτῶν ἦν Ὀολά ἡ πρεσβυτέρα, καὶ Ὀολιβά ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. καὶ ἐγέν-
 6 οντό μοι, καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Σαμάρεια
 5 ἦν Ὀολά, καὶ Ἰερουσαλὴμ ἦν Ὀολιβά. ⁵ καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ Ὀολά ἀπ' ἐμοῦ
 καὶ ἐπέβητο ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγγίζοντας
 6 αὐτῇ, ⁶ ἐνδεδυκὸτας ὑακλίνθυνα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς, νεανίσκοι καὶ ἐπί-
 7 λεκτοί, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵππων. ⁷ καὶ ἔδωκε τὴν πορνείαν αὐ-
 8 τῆς ἐπ' αὐτοὺς· ἐπίλεκτοι υἱοὶ Ἀσσυρίων πάντες, καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέβητο,
 8 ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτοῖς ἐμιάινετο. ⁸ καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ
 Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλειπεν, ὅτι μετ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς, καὶ
 αὐτοὶ διεπαρζένευσαν αὐτήν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ' αὐτήν.
 9 ⁹ διὰ τοῦτο παρέδωκα αὐτήν εἰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν
 10 Ἀσσυρίων ἐφ' οὓς ἐπετίβητο. ¹⁰ αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς, υἱοὺς
 καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον, καὶ αὐτήν ἐν ῥομφαίᾳ ἀπέκτειναν. καὶ ἐγένετο
 11 ἀλάλημα εἰς γυναῖκας, καὶ ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας.
 11 ¹¹ καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Ὀολιβά, καὶ διέφθαιρε τὴν ἐπίθεσιν αὐτῆς ὑπὲρ
 12 αὐτήν, καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ¹² ἐπὶ
 τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπέβητο ἡγουμένους καὶ στρατηγούς τοὺς ἐγγύς αὐ-
 13 τῆς ἐνδεδυκὸτας εὐπάρυφα, ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵππων, νεανίσκοι ἐπί-
 14 λεκτοὶ πάντες. ¹³ καὶ ἔδον ὅτι μεμíanται ὁδὸς μιᾶ τῶν δύο. ¹⁴ καὶ προσέβητο
 15 πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ εἶδεν ἄνδρας ἐξωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου,
 15 εἰκόνας Χαλδαίων, ἐξωγραφημένους ἐν γραφίδι, ¹⁵ ἐξωσμένους ποικίλματα ἐπὶ
 τὰς ὁσφύας αὐτῶν παραβαπτὰ καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὅψις τρισσῇ
 16 πάντων, ὁμοίωμα υἱῶν Χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ ἐπέβητο ἐπ'
 αὐτοὺς τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς, καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς·
 17 εἰς γῆν Χαλδαίων. ¹⁷ καὶ ἤλθουσιν πρὸς αὐτήν υἱοὶ Βαβυλῶνος εἰς κοίτην

27. εμμεσω 28. οι αλειφοντες ... οι ορωντες 29. τον λαον ... εν
 αδικια 30. το ολοσχερες εν καιρω τ. ο. μου 31. τον θυμον ... συντελε-
 σει αυτους XXIII. 3. post νεοτ. αυτων add επορνευσαν ... και εκει
 διεπαρζ. 4. ην ολλα ... ολιβα ... σαμαρ. η ολλα κ. ιερ. ολιβα 5. η ολλα
 ... προσεβητο 6. ενδεδυμενους ... νεανισκους επιλεκτους ... ιπποις (?)
 προ ιππεις 7. πορνιαν (plerumque etiam vv. sqq.) αυτων ... ενθυμημ. αυ-
 της εμ. 8. εγκατελειπεν ... εν τη νεοτητι 10. την ασχημοσυνην αυτης ...
 εις τας γυναικας ... in f. add αυτης 11. η ολιβα ... *επι αυτη προ υπερ
 αυτην 12. ενδεδυμενους ευπορφυρα ... ιππαζομενοι 13. ειδον 14. εξω-
 γραφημενας εν γραφιδι 15. διεξωσμενους ... *οπι αυτων prius? ... και
 τιαιραι βαπται επι ... πατριδ. αυτων 16. εν ορασει 17. ηλθον

καταλύνοντων, καὶ ἐμίαινον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐμίανθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν. ¹⁸ καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐ- 18
 τῆς, καὶ ἀπεκάλυψεν αἰσχύνην αὐτῆς· καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἐπλήθυνας 19
 τὴν πορνείαν σου τοῦ ἀναμνησθαι ἡμέραν νεότητός σου ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν Αἰγύπτῳ, ²⁰ καὶ ἐπέβου ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους, ὧν ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν, 20
 καὶ αἰδοῖα ἔπικων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν, ²¹ καὶ ἐπεσκέψω τὴν ἀνομίαν νεότητός 21
 σου, ἃ ἐποίησας ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου, οὐ οἱ μαστοὶ νεότητός σου. ²² διὰ τοῦτο, Ὁολιβᾶ, τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἔρα- 22
 στάς σου ἐπὶ σέ, ἄφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐ-
 τοὺς ἐπὶ σέ κυκλῶσθαι, ²³ υἱοὺς Βαβυλῶνος καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους, Φα- 23
 κοὺκ καὶ Σουὲ καὶ Ὑχονέ, καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν, νεανίσκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς, πάντας τρισσοὺς καὶ ὀνο-
 μαστούς, ἱππεύοντας ἐφ' ἔπικων. ²⁴ καὶ πάντες ἤξουσιν ἐπὶ σέ ἀπὸ βορρᾶ, 24
 ἄρματα καὶ τροχοὶ μετ' ὄχλου λαῶν, ὕρεοι καὶ πέλται, καὶ βαλεῖ φυλακὴν ἐπὶ σέ κύκλῳ. ²⁵ καὶ δώσω πρὸ προσώπου αὐτῶν κρίμα, καὶ ἐκδικήσουσί σε 25
 ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν· καὶ δώσω τὸν ζήλόν μου ἐν σοί, καὶ ποιήσουσι μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ· μυκτιῆρά σου καὶ ὠτὰ σου ἀφελούσι, καὶ τοὺς καταλοίπους σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν. αὐτοὶ υἱοὺς σου καὶ θυγατέρας σου λήψονται, καὶ τοὺς καταλοίπους σου πῦρ καταφάγεται· ²⁶ καὶ ἐκδύσουσί 26
 σε τὸν ἱματισμόν σου, καὶ λήψονται τὰ σκευὴ τῆς καυχήσεώς σου. ²⁷ καὶ 27
 ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνη-
 στήῃς οὐκέτι. ²⁸ διότι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς 28
 χεῖρας ὧν μισεῖς, ἄφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν. ²⁹ καὶ ποιήσου- 29
 σιν ἐν σοί ἐν μίσει, καὶ λήψονται πάντας τοὺς πόνοὺς σου καὶ τοὺς μόχθους σου, καὶ ἔσῃ γυμνὴ καὶ αἰσχύνουσα, καὶ ἀποκαλυφθήσεται αἰσχύνῃ πορνείας σου καὶ ἀσεβείᾳ σου. καὶ ἡ πορνεία σου ³⁰ ἐποίησε ταῦτά σοι, ἐν τῷ ἐκ- 30
 πορνεύσαι σε ὀπίσω ἐνῶν, καὶ ἐμίαινον ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. ³¹ ἐν 31
 τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύθης, καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χει-
 ράς σου. ³² τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι, τὸ βαλὺν 32
 καὶ τὸ πλατὺ καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαις μέθην, ³³ καὶ ἐκλύσεως πλη- 33
 σθήσῃ· καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμαρείας ³⁴ πίεσαι 34
 αὐτό, καὶ τὰς ἑορτάς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω· διότι ἐγὼ λελά-
 ληκα, λέγει κύριος. ³⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνὺ ὧν ἐπελάθου μου 35
 καὶ ἀπερρίψάς με ὀπίσω τοῦ σώματός σου, καὶ σὺ λάβε τὴν ἀσεβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν σου. ³⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐ κρινεῖς 36
 τὴν Ὁολὰν καὶ τὴν Ὁολιβὰν καὶ ἀναγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν, ³⁷ ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν; τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν ἐμοι- 37

18. τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ... ἡμερας 20. ὧν ἦσαν ὡς 21. ed. rom. επισκεψω ... μαστοὶ ἐπῶσαν νε. σ. 22. ολιβα ... κυρ. κυριος ο θεος ἐπὶ σε ολιβα ἰδου 23. καὶ φουδ καὶ σουδ καὶ λουδ κ. π. τοὺς υἱ. 24. οπι καὶ prim. ... τροχοὶ· ἐπιοι μετὰ ... πέλται· καὶ περικεφαλαιαὶ· κ. β. ἐπὶ σε προ-φυλακὴν κυκλ. 25. θυμου μου ... τοὺς υἱοὺς σ. κ. τας θυγ. σ. λημψονται ... κα. σ. ἐνπρησουσιν ἐν πυρὶ 26. λημψονται 28. κυρ. κυρ. ο θεος 29. λημψονται ... ἀσχημονουσα ... ἡ αἰσχυνὴ σου πορνεία σου κ. ἀσεβεία σου 30. ἐπὶθυμημασιν 31. τας χειρας 32. αδωναῖ κυρ. κυριος ο θεος ... πλατυ ἐστὶ εἰς γ-λωττα· καὶ εἰς μυκτηρισμόν· τὸ πλεονάζον 33. καὶ ἐκχεω ὡς pro κ. ἐκλύσεως ... κ. τὸ ποτ. τῆς ἀδ. σου σαμαρ. ποτήριον ἀφανισμοῦ 34. πίεσαι αὐτο καὶ ἐκστραγγεῖς ... νομηνίας ... ἐλαλήσα ... κυρ. κυριος ο θεος 35. αδωναῖ κυριος 36. ολλαν ... ολιβαν ... ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς 37. καὶ τὰ ἐνθυμ.

χῶτων, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ ἐγέννησάν μοι διήγαγον αὐτοῖς δι' ἐμπύρων.
 38 ³⁸ ὥς καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι, τὰ ἁγιά μου ἐμείλινον καὶ τὰ σάββατά μου
 39 ἐβεβήλουν, ³⁹ καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐ-
 τῶν, καὶ εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἁγιά μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά. καὶ ὅτι οὕτως
 40 ἐποίουν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου, ⁴⁰ καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐρχομένοις μα-
 κρότεν, οἷς ἀγγέλους ἐξαπέστειλον πρὸς αὐτούς, καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι αὐ-
 τοὺς εὐθὺς ἐλόου καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκόσμου κόσμῳ,
 41 ⁴¹ καὶ ἐκάσθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη πρὸ προσώ-
 42 που αὐτῆς. καὶ τὸ θυμίαμα καὶ τὸ ἔλαιόν μου ἐυφραίνοντο ἐν αὐτοῖς, ⁴² καὶ
 φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκροῦντο, καὶ πρὸς ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἤκον-
 τας ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐδίδοσαν ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφα-
 43 νον καυχῆσεως ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. ⁴³ καὶ εἶπα Οὐκ ἐν τούτοις μοι-
 44 χεύουσι; καὶ ἔργα πόρνῆς καὶ αὐτὴ ἐξεπόρνευσε; ⁴⁴ καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς
 αὐτήν, ὃν τρόπον εἰσεπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰσεπορεύοντο
 45 πρὸς Ὀλοὰν καὶ πρὸς Ὀολιβὰν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν. ⁴⁵ καὶ ἄνδρες δίκαιοι
 αὐτοὶ καὶ ἐκδικήσουσιν αὐτάς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκδικήσει αἵματος,
 46 ὅτι μοιχαλίδες εἰσὶ, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν. ⁴⁶ τὰδε λέγει κύριος κύριος
 47 Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτάς ὄχλον, καὶ δὸς ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν, ⁴⁷ καὶ
 λίθοβόλησον ἐπ' αὐτάς λίθοις ὄχλων, καὶ κατακέντει αὐτάς ἐν τοῖς ξίφεσιν
 αὐτῶν. υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν, καὶ τοὺς οἴκους
 48 αὐτῶν ἐμπρήσουσιν. ⁴⁸ καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευσθή-
 σονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσι κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν.
 49 ⁴⁹ καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἐνθυμη-
 μάτων ὑμῶν λήψεσθε, καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.

XXIV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ ἐν τῷ μηνὶ
 2 τῷ δεκάτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνός, λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, γράψον σεαυτῷ εἰς
 ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀφ' ἧς ἀπηρείστατο βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ
 3 Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον, ³ καὶ εἰπὸν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν
 παραπισκύνοντα παραβολήν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἐπι-
 4 στησον τὸν λέβητα καὶ ἔγχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ, ⁴ καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ
 διχοτομήματα, πᾶν διχοτόμημα καλόν, σκέλος καὶ ὅμον ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ
 5 τῶν ὀστέων ⁵ ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εὐλημμένων, καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστᾶ ὑπο-
 6 κάτω αὐτῶν. ἔξεσε καὶ ἤφηται τὰ ὀστᾶ αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁶ διὰ τοῦτο
 τάδε λέγει κύριος Ὁ πόλις αἱμάτων λέβης, ἐν ᾧ ἐστὶν ἰδὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ
 ἰδὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς, κατὰ μέρος αὐτῆς ἐξήνεγκεν, οὐκ ἔπεσεν ἐπ' αὐ-
 7 τὴν κλῆρος. ⁷ ὅτι αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστίν, ἐπὶ λεωπετρίαν τέταχα
 8 αὐτό· οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν, ⁸ τοῦ
 ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδικήσιν ἐκδικηθῆναι· δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεω-
 9 πετρίαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό. ⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Κἀγὼ μεγα-

37. διηγὼν αὐτὰ δι 38. post μοι add καὶ α εμεισουν εποιησαν
 39. ιδωλοῖς ... μου φυλακτικῶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ τοῦ βε. αὐτ. 40. οἱ
 ὅτι ... ἐξαπεστελλοσαν 41. θυμίαμα μου ... ἐευφραίνοντο 42. ἤκοντας
 οἰνωμενους ἐκ ... ψέλλια ... χεῖρας σου· συ δε στεφανον 43. καὶ εἶπας
 ... μοιχωνται· ἐργα γυναικος πορνῆς ἐποιεις· ⁴⁴ καὶ εἰσεπορευοντο 44. ον
 τρ. εἰσεπορευοντο ... ολλαν ... ολιβαν 45. αἱματα 46. αδωναῖ κυριος
 Αναγαγε ... δος ἐπ αὐτας 47. οἱ ἐπ ... κατακεντησον ... ἐμπυριουσιν
 48. ἀπο τῆς γῆς 49. λημψεσθαι XXIV. 1. ἐνατῷ 3. αδωναῖ κυριος ...
 ἐκχεον 4. καὶ σκελος ... ἐκ τῶν ὀστέων αὐτῶν 5. εὐλημμενα ... ἐξεσεν
 καὶ ἐξεξεσεν κ. ἠψηθη 6. αδωναῖ κυριος ... post ο ιος repetit ἐν αὐτῷ
 7. λεοπετρίαν (non v. 8.) ... καλυψαι αὐτο πολεν (sed *κα. αὐτῶ ἐπὶ τὴν
 γῆν) 8. *καταβῆναι 9. αδωναῖ κυριος· οὐαι πόλεις τῶν αἱματῶν· καγω

λυνῶ τὸν δαλόν, ¹⁰ καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ πῦρ, ὅπως τακῇ 10
τὰ κρέα καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζῶμος ¹¹ καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἄνδρακας, ὅπως πρὸς- 11
καυθῇ καὶ ἡερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ τακῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς,
καὶ ἐκλείπῃ ὁ ἶδς αὐτῆς, ¹² καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἶδς αὐτῆς· 12
καταισχυνθήσεται ὁ ἶδς αὐτῆς, ¹³ ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σύ. καὶ τί ἐὰν μὴ κα- 13
θαρσιῶσῃς ἔτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου; ¹⁴ ἐγὼ κύριος λεάλῃκα, καὶ 14
ἤξει καὶ ποιήσω, οὐ διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· κατὰ τὰς ὁδοὺς σου καὶ
κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε
κατὰ τὰ αἵματά σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, ἡ ἀκάθαρτος
ἡ ὀνομαστή καὶ πολλὴ τοῦ παραπικραίνειν. ¹⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 15
μέ λέγων ¹⁶ Ὡς ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν 16
ὀφθαλμῶν σου ἐν παρατάξει, οὐ μὴ κοπῆς οὐδ' οὐ μὴ κλαυσῆς, ¹⁷ στε- 17
ναγμὸς αἵματος, ὁσφύος πένθους ἔση· οὐκ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγ-
μένον ἐπὶ σέ, καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσὶ σου, οὐ μὴ παρακληθῇς
ἐν χεῖρεσιν αὐτῶν, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς. ¹⁸ καὶ ἐλάλησα πρὸς 18
τὸν λαὸν τὸ πρῶλ ὃν τρόπον ἐνετείλατό μοι ἐσπερας, καὶ ἐποίησα τὸ πρῶλ
ὃν τρόπον ἐπετάγη μοι. ¹⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ λαός Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν τί 19
ἔστι ταῦτα ἃ σὺ ποιεῖς; ²⁰ καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς Λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς 20
μέ λέγων ²¹ Εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 21
βεβηλῶ τὰ ἁγία μου, φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν,
καὶ ὑπὲρ ὧν φεῖδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν. καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν οὐς ἐγκατελίπετε ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται, ²² καὶ ποιήσετε ὃν τρόπον πε- 22
ποίηκα· ἀπὸ στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθῆσεσθε, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ
φάγεσθε, ²³ καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα 23
ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύσητε, καὶ ἐντα-
κήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν, καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ. ²⁴ καὶ ἔσται Ἰεζεκιὴλ ὑμῖν εἰς τέρας, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησα ποιήσετε 24
ὅταν ἔλθῃ ταῦτα, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ²⁵ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώ- 25
που, οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὴν παρ' αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν
τῆς καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρσιν
ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν, ²⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 26
ἤξει ὁ ἀνασωζόμενος πρὸς σέ τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι εἰς τὰ ὦτα; ²⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 27
ἐκείνῃ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς τὸν ἀνασωζόμενον· λαλήσεις, καὶ
οὐ μὴ ἀποκωφωθῇς οὐκέτι, καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται
διότι ἐγὼ κύριος.

XXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ² Ὡς ἀνθρώπου, στήρισον τὸ 2
πρὸςωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, ³ καὶ 3

10. εκκαύσω ... ὅπως ἐλαττωθῇ ὁ ζῶμος· καὶ ἐκτακῇ τα κρέα· καὶ
τὰ ὀστα συνφρυγησονται 11. ἀνδρακας αὐτῆς· ἐξηφθῇ ὅπως εκκαυθῇ· ὅπως
συνφρυγῇ ὁ χαλκ. α. κ. τ. ἐμμεσῶ αὐτῆς ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ... ἐκλείπῃ
... in f. omi αὐτῆς 12. καὶ κατεσχυνθήσεται 13. ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου
ζεμμα· ἀνθ' ὧν ἐμιανῆς (**ἐμιανῆς) συ· καὶ οὐκ ἐκαθαρσῆς ἀπο ἀκαθαρ-
σίας σου· καὶ ἐτι ἐσται ἐὰν μη ... om ἐτι ... in f. add ἐν σοι 14. λέγει
ἀδωναϊ κύριος 16. om τῶν ... *οὐδ' οὐ μὴ κοπῆς 17. πένθους ἐσται
αὐτῇ· οὐκ ἐσται 18. ante ἐσπερας add καὶ ἀπεθάνεν ἡ γυνὴ μου ... κα-
θως pro οὐ τροπ. secundo 19. Οὐ μὴ ἀπαγγεῖλῃς 20. τάδε λέγει ἀδωναϊ
κύριος pro Λόγος usq. λέγων 21. κυρ. κυριος ὁ θεός ... ἐγκατελείπεται
22. κ. ποιησάτω ὃν τροπ. ἐποίησα ... οὐ μὴ παρακλ. et οὐ μὴ φαγησθῶ 23.
οὐ μὴ κοψ. ... κλαυσῆτε 25. αὐτῶν παρ' αὐτῶν ... τῆς ψυχῆς 26. ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ... ὦτα σου 27. ἀνασωξ.· καὶ ερεῖς· οὐ μὴ

ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν Ἀκούσατε λόγον κυρίου Ἰάδε λέγει κύριος Ἀνὲν ὧν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἁγία μου ὅτι ἐβεβηλώθη, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι ἠφανίσθη, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰουδα ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλω-
 4 σία, ⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς Κεδέμ εἰς κληρονομίαν, καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοί, καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ τὰ σκευήματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου, καὶ αὐτοὶ
 5 πίνουν τὴν πιότητά σου. ⁵ καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Ἀμμὼν εἰς νομὰς καμῆλων, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν εἰς νομὴν προβάτων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
 6 ἐγὼ κύριος. ⁶ διότι τάδε λέγει κύριος Ἀνὲν ὧν ἐκρότησας τὴν χεῖρά σου καὶ ἐφόρησας τῷ ποδί σου, καὶ ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,
 7 ⁷ διὰ τοῦτο ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐξολοθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν, καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν χωρῶν
 8 ἀπωλείᾳ, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος. ⁸ τάδε λέγει κύριος Ἀνὲν ὧν εἶπε
 9 Μωάβ Ἰδοὺ οὐχ ὃν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη οἴκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα; ⁹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω τὸν ὦμον Μωάβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ,
 10 ἐκλεκτὴν γῆν οἶκον Βεθσαιμουὺς ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας, ¹⁰ τοὺς υἱοὺς Κεδέμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, δέδωκα αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ὅπως
 11 μὴ μνεῖα γέννηται τῶν υἱῶν Ἀμμὼν. ¹¹ καὶ εἰς Μωάβ ποιήσω ἐκδίκησιν, καὶ
 12 ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος. ¹² τάδε λέγει κύριος Ἀνὲν ὧν ἐποίησεν ἡ Ἰδουμαία ἐν τῷ ἐκδικήσῃ αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ἰουδα, καὶ ἐμνη-
 13 σκόνησαν καὶ ἐξεδίκησαν δίκην, ¹³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ
 14 κτῆνος, καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον, καὶ ἐκ Θαιμᾶν διωκόμενοι ἐν ῥομφαίᾳ
 15 πεσοῦνται. ¹⁴ καὶ δώσω ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργὴν μου καὶ κατὰ τὸν
 16 θυμὸν μου, καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησίν μου, λέγει κύριος. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνὲν ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἐκδικήσεσι καὶ ἐξανέ-
 17 στησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ ἐξαλειψαί ἕως ἐνός, ¹⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐξολοθρεύσω Κρήτας, καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοιπούς τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλλαν. ¹⁷ καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ' αὐτούς.

XXVI.

Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει μιᾶς τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου
 2 πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνὲν ὅς εἶπε Σὺ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἔϋγε
 3 συνετρίβη, ἀπόλωλε, τὰ ἔθνη ἐπεστράφη πρὸς μέ, ἡ πλήρης ἡρήμωται, ³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Σὺρ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σέ ἔθνη πολλὰ
 4 ὥς ἀναβαίνει ἡ βάλασσα τοῖς κύμασιν αὐτῆς. ⁴ καὶ καταβαλοῦσι τὰ τεῖχη Σὺρ, καὶ καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ λικμήσω τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ'

XXV. 3. αδωναι κυριος ... εβεβηλωτησαν ... οικον ιουδα 4. συν τη απαρτια 5. εις προνομην προβ. 6. κυριος ο υιος ... τας χειρας ... επεφορησας 7. δια τουτου ιδου εγω ... εξολεθρευσω ... ed. rom. χειρων pro χωρων 8. αδωναί κυριος ... μωαβ και σθειρ ... om sux ... ο οικος 9. απο των πολεων· απο πολεων ... ed. rom. ante εκλεκτην non interp. 10. ed. rom. ante δεδωκα non interp. ... γεννηται μνεια ... in f. add εν τοις εθνεσιν 11. εν μωαβ 12. αδωναί κυριος ... του pro εν τω 13. αδωναί κυριος ... εξολεθρευσω 14. την εκδικησιν ... οργην του θυμου μου ... **om κυριος 15. αδωναί κυριος ... αιωνος pro ενος 16. αδωναί κυριος ... εκτενω ... εξολεθρευσω κριτας σιδωνος ... παραθαλασσιαν 17. δουναι με **XXVI.** 1. Και εγενετο εν τω δωδεκατω ε. μ. τ. μ. του πρωτου 2. ανθων ... ed. rom. απολωλε τα εθνη conjg; item ut videtur cod. alex. 3. αδωναί κυριος ... εν τοις κυμ. α. 4. κατβαλοουσιν τους πυργ. σ. κ. λικημσουσιν

αὐτῆς, καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν, ⁵ ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ 5
 θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. καὶ ἔσται εἰς προνομὴν τοῖς ἔθνε- 6
 σιν, ⁶ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἐν πεδίῳ μαχαίρα ἀναιρεθήσονται, καὶ γνώ- 6
 σονται ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁷ ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ Σὺρ 7
 τὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ, βασιλεὺς βασιλέων
 ἐστί, μετ' ἑπταν καὶ ἄρμάτων καὶ ἵππῶν καὶ συναγωγῆς ἔθνων πολλῶν
 σφόδρα. ⁸ οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρα ἀνελεῖ, καὶ 8
 δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν καὶ περιοικοδομήσει, καὶ ποιήσει ἐπὶ σὲ κύκλῳ
 χάρακα καὶ περίστασιν ὀπλῶν, καὶ τὰς λόγχας αὐτοῦ ἀπέναντί σου δώσει·
⁹ τὰ τεῖχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ. 9
¹⁰ ἀπὸ τοῦ πληθύνους τῶν ἵππων αὐτοῦ κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐτῶν, 10
 καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἵππῶν αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ
 σεισθήσεται τὰ τεῖχη σου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰσπο-
 ρευόμενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου. ¹¹ ἐν ταῖς ὀπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπα- 11
 τήσουσί σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρα ἀνελεῖ, καὶ τὴν
 ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου ἐπὶ τὴν γῆν κατάρξει. ¹² καὶ προνομεύσει τὴν δύ- 12
 ναμίν σου, καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ καταβαλεῖ τὰ τεῖχη σου,
 καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιδυμητοὺς καθελεῖ, καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ
 ξύλα σου καὶ τὸν χεὺν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης σου ἐμβαλεῖ. ¹³ καὶ κα- 13
 τάλυσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ
 μὴ ἀκουσθῇ ἔτι. ¹⁴ καὶ δώσω σε λεωπετρίαν, ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσθαι, οὐ μὴ 14
 οἰκοδομηθῇ ἔτι, ὅτι ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, λέγει κύριος. ¹⁵ διότι τάδε λέγει 15
 κύριος κύριος τῇ Σὺρ Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ στενάξει
 τραυματίας ἐν τῷ σπάσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθήσονται αἱ νῆσοι·
¹⁶ καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν ῥόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἔθνων 16
 τῆς θαλάσσης, καὶ ἀφελούνται τὰς μήτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ τὸν
 ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται· ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐπὶ γῆν
 καθεδούνται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, καὶ στεναξοῦσιν ἐπὶ
 σέ, ¹⁷ καὶ λήψονται ἐπὶ σὲ ῥήνον καὶ ἐροῦσί σοι Πῶς κατελύης ἐκ θα- 17
 λάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινετὴ, ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦ-
 σιν αὐτήν; ¹⁸ καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώσεώς σου, ¹⁹ ὅτι 18 19
 τάδε λέγει κύριος κύριος Ὅταν δῶ πόλιν ἡρμηωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ
 κατοικισθησόμενας, ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον, καὶ κατακα-
 λύψει σε ὕδωρ πολὺ, ²⁰ καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς 20
 βόθρον πρὸς λαὸν αἰῶνος, καὶ κατοικιῶ σε εἰς βάθην τῆς γῆς ὡς ἔρημον
 αἰῶνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς μηδὲ ἀναστής

* Αποκ.
18, 10.

4. δώσω σε εἰς ... ed. rom. λεωπετρ. (non v. 14.) 5. εμμεσω της θα-
 λασσης ... ελαλησα λ. κυριος κυριος ... οπι τοις 6. αι εν τω παιδιω μαχ. πε-
 σουνται ... εγω εμι κυριος 7. δια τουτο ταδε λ. αδωναϊ κυριος ... βασιλεα
 βασιλεα βαβ. ... μετα ιππων ... οπι και ιππεων ... συναγ. πολλης εθνων σφ.
 8. περιποιησει επι σε κυ. σου χα. κ. βελοστασεις οπλων ... επι σε pro απεν. σου
 10. καλυψει ... αυτων, απο φωνης των ... ως ο εισπορευομενος 11. κα-
 ταπ. πασ. τ. πλ. σου 12. τον πλουτον pro τα υπαρχ. ... κ. καθελει τους
 οικ. σ. τ. επι. ... θαλασσης εμβαλει 13. ακουσθη εν σοι ουκετι 14. σε
 εις λεωπετρ. και ψυγμος ... εγω ελαλησα 15. αδωναϊ κυρ. κυρ. επι σε sor
 Ουχι ... τραυματιας σου ... εμμεσω 16. *καθελουσιν, **ελουσιν pro αφε-
 λουνται ... και εκστασει ... επι την γην καβ. (**καθελουται [?]) 17. λημ-
 ψονται ... Πως απωλου και κατελυης (*καθελ.) ... ante η δουσα add
 ητις γενηθη ισχυρα εν θαλασση αυτη και οι κατοικουντες αυτην 18. και
 νυν φοβ. ... in f. add και ταραχθησονται νησοι εν τη θαλασση απο της
 εξοδιας σου 19. δω σε ... κατοικηθησομενας 20. καταβιβω ... τα βαθη
 ... ανασταθης

21 ἐπὶ γῆς ζωῆς. 21 ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος κύριος.

XXVII.

3 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου λάβε ³ Ἄρ. 18, 9 ss.
4 ἐπὶ Σὸρ ἤρῃνον, ³ καὶ ἔρεις τῇ Σὸρ τῇ κατοικοῦσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν, ἀπὸ νήσων πολλῶν· Τάδε λέγει κύριος τῇ
5 Σὸρ Σὺ εἶπας· Ἐγὼ περιέβηκα ἑμαυτῇ κάλλος μου, ⁴ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
6 τῷ Βεελεὶμ υἱοὶ σου περιέβηκάν σοι κάλλος. ⁵ ἑδὲρος ἐκ Σενεὶρ ὠκοδομήσῃ σου, ταινίαὶ σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν τοῦ ποιήσαι σοι
7 ἱστῶτες ἐλατίνους. ⁶ ἐκ τῆς Βασσανιτίδος ἐποίησαν τὰς κόπας σου, τὰ ἱερά σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν Χετειμ. ⁷ βύσσος μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιβεῖναι σοι δόξαν καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων· Ἐλειςαί, καὶ ἐγένετο περιβόλαιά σου. ⁸ καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες Σιδῶνα καὶ Ἀράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοί σου Σὸρ οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι κυβερνῆται σου· ⁹ οἱ πρεσβύτεροι βιβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι ἐνίσχυον τὴν βουλήν σου· καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ οἱ κωπηλάται αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμάς δυσμῶν. ¹⁰ Ἰέρσαι καὶ Λυδοὶ καὶ Λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταὶ σου πέλτας καὶ περικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου. ¹¹ υἱοὶ Ἀραδίων καὶ ἡ δύναμις σου ἐπὶ τῶν τειχεῶν σου· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν, τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὄρμων σου κύκλῳ, οὗτοι ἐτελείωσαν σου τὸ κάλλος. ¹² Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους πάσης ἰσχύος σου, ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ σίδηρον καὶ κασσίτερον καὶ μόλιβον ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ¹³ ἢ Ἑλλὰς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα, οὗτοι ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκευὴ χαλκῶ ἔδωκαν τὴν ἐμπορίαν σου· ¹⁴ ἐξ οἴκου Θογαρμὰ ἵπποι καὶ ἵππεῖς ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ¹⁵ υἱοὶ Ῥοδίων ἔμποροί σου, ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου ἐδόντας ἐλεφαντίνους, καὶ τοῖς εἰσαγομένοις ἀντεδίδους τοὺς μισθοὺς σου, ¹⁶ ἀνθρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ πλήθους τοῦ συμμίκτου σου, στακτὴν καὶ ποικίλα ἐκ Θαρσός· καὶ Ῥαμὸς καὶ Χορχὸρ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ¹⁷ Ἰούδας καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, οὗτοι ἔμποροί σου ἐν πράσει σίτου καὶ μύρων καὶ κασίας, καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμμικτόν σου. ¹⁸ Δαμασκὸς ἔμποροί σου ἐκ πλήθους πάσης δυνάμεώς σου· οἶνος ἐκ Χελβὼν καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου, καὶ οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν. ¹⁹ ἐξ Ἀσὴλ σίδηρος εἰργασμένος, καὶ τροχιὰς ἐν τῷ συμμίκτῳ σου ἐστὶ. ²⁰ Δαιδὰν ἔμποροί σου μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἄρματα. ²¹ ἢ Ἀραβία καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Κηδάρ, οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρὸς σου, καμηλοὺς καὶ ἄμνους καὶ κριοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονται σε. ²² ἔμποροί Σαββά καὶ Ῥαμμά, οὗτοι ἔμποροί σου μετὰ πρῶτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρηστῶν, καὶ γρουσὶν

ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ²³ Χαρρὰ καὶ Χαναά, οὗτοι ἔμποροί σου. Ἀσσοὺρ καὶ ²³ Χαρμὰν ἔμποροί σου, ²⁴ φέροντες ἐμπορίαν ὑάκινθον καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς ²⁴ δεδεμένους σχοινίοις καὶ κυπαρίσσινα. ²⁵ πλοῖα ἔμποροί σου ἐν τῷ πλήθει ²⁵ ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, ²⁶ ἐν ὕδατι πολλῷ ἤγόν σε οἱ κωπηλάται σου. τὸ πνεῦμα τοῦ νότου ²⁶ συνέτριψέ σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. ²⁷ ἦσαν δυνάμεις σου, καὶ ὁ μισθός σου ²⁷ καὶ τῶν συμμίκτων σου, καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνήται σου καὶ οἱ σύμβουλοί σου, καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου οἱ ἐν σοί. καὶ πᾶσα συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου. ²⁸ πρὸς ²⁸ τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνήται σου φόβῳ φοβηθήσονται, ²⁹ καὶ ²⁹ καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων πάντες οἱ κωπηλάται καὶ οἱ ἐπιβάται, καὶ οἱ πρῶρεῖς τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται, ³⁰ καὶ ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σέ ³⁰ τῇ φωνῇ αὐτῶν καὶ κεκραῖονται πικρόν, καὶ ἐπιστήσουσι γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ σποδὸν στρώσονται. ³² καὶ λήψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σέ θρήνον, ³² θρήνημα Σόρ. ³³ πόσον τινὰ εὗρες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης; ἐνεπλήσας ³³ ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου, καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτησας πάντας βασιλεῖς τῆς γῆς. ³⁴ νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσῃ, ἐν βάθει ὕδατος ὁ σύμ- ³⁴ μικτός σου, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ σου. ³⁵ ἔπεσον πάντες οἱ ³⁵ κωπηλάται σου, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν ἐπὶ σέ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν καὶ ἐδάκρυσε τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ³⁶ ἔμποροι ἀπὸ ἔθνων ἐσύρισάν σε, ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκέτι ἔση εἰς τὸν ³⁶ αἰῶνα.

XXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὼν ² τῷ ἄρχοντι Τύρου Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' οὗ ὑψώθη σου ἡ καρδιά, καὶ εἶπας Θεὸς εἰμι ἐγώ, κατοικίαν θεοῦ κατώκησα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, ³ μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ Δανιήλ; ἢ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ ³ αὐτῶν; ⁴ μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἢ τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύ- ⁴ ναμιν καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου; ⁵ ἐν τῇ πολλῇ ἐπι- ⁵ στήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δυνάμιν σου, ὑψώθη ἡ καρδιά σου

23. χαρραν κ. χανααν και δαιδαν αυτο. 24. post υακινθον add και πορφυραν ... σχοινοις εν κυπαρισσιναις ... ed. rom. κυπαρίσσινα ²⁵ πλοῖα. ἔμποροι 25. πλοιοις εν αυτοις καρχηδονιοι εμποροι σου θαρσος εμποροι σου εν τω ... ed. rom. θαλάσσης ²⁶ ἐν ὕδ. πολλῷ. ἤγον 26. ed. rom. σου, τό ... σε εμμεσω θαλάσσης ... ed. rom. in f. non interpg. 27. ο μισθ. σ. εν τω συμμικτω σου οι ... om οι εν σοι ... πασα η ... εμμεσω 28. φωνη της κραυγης ... om φοβη 29. om και primum ... πλοιων αυτων π. οι κωπ. σου ... επι της γης 30. αλλαξονται ε. σ. την κραυγην αυτων ... πικρως ... γην post κεφ. αυτ. pon ... υποστρωσονται [34.] και φαλακρwsουσιν επι σε φαλακρωματα· και περιζωνται σακκον· και κλαουσονται περι σου εν πικρασμω ψυχης· και κοπετον πικρον εκστησονται 32. λημψονται ... και θρηνημα σοι· τις ωσπερ τυρος κατασιγηθεισα εμμεσω θαλάσσης 33. ποσον και τινα ... ενεποιησας εθνη ... επλουτισας πα. τους 34. εμμεσω 35. επεσον cum antecdd. conjg. ... παντ. οι κατοικ. τας νησ. και οι κωπηλ. σ. εστυν. ... εδακρυσαν τω προσωπω αυτ. επι σοι 36. add in f. λεγει κυριος ο θεος XXVIII. 2. om και συ ... κυρ. ο θεος Ανθ' ων ... κατωκησα 3. σε εν τη 4. η εν τη ... ante χρυσιον add εποιησας 5. η εν τη ... δυναμεις σου

6 ἐν τῇ δυνάμει σου. ⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ὁ ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρ-
7 διαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, ⁷ ἀντὶ τούτου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ἄλλοτριους
λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν, καὶ ἐκκενώσουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ
τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου, καὶ στρώσουσι τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν,
8 ⁸ καὶ καταβιβάσουσί σε, καὶ ἀποθανῇ θάνατῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσ-
9 σης. ⁹ μὴ λέγων ἔρεῖς Θεὸς εἰμι ἐγὼ ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε; σὺ δὲ
10 εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός. ¹⁰ ἐν πληθύνει ἀπεριτμητῶν ἀπολῇ ἐν χερσὶν ἄλλο-
11 τῶν, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με
12 λέγων ¹² Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε θρήνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ
Τάδε λέγει κύριος κύριος Σὺ ἀποσφράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος κάλ-
13 λους ¹³ ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης. πᾶν λίθον χρηστὸν
ἐνδεδέσαι, σάρδιον καὶ τοπαζιον, καὶ σμάραγδον καὶ ἄνδρακα, καὶ σάπφειρον
καὶ ἱασπιν, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ λιγύριον καὶ ἀγάτην, καὶ ἀμέθυ-
στον καὶ χρυσόλιθον, καὶ βηρύλλιον καὶ ὄνυχιον, καὶ χρυσοῦ ἐνέπλησας τοὺς
14 θησαυροὺς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου ἐν σοί. ¹⁴ ἄφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σὺ
μετὰ τοῦ Χερουῦβ, ἔζηκά σε ἐν ὄρει ἁγίῳ θεοῦ, ἐγενήθης ἐν μέσῳ λίθων
15 πυρίνων, ¹⁵ ἐγενήθης σὺ ἁμωμος ἐν ταῖς ἡμέραις σου, ἄφ' ἧς ἡμέρας σὺ
16 ἐκτίσθης ἕως εὐρέσθαι τὰ ἀδικήματα ἐν σοί. ¹⁶ ἀπὸ πληθύνους τῆς ἐμπορίας σου
ἐπλησας τὰ ταμεία σου ἀνομίας, καὶ ἥμαρτες καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὅρων
17 τοῦ θεοῦ, καὶ ἤγαγέ σε τὸ Χερουῦβ ἐκ μέσου λίθων πυρίνων. ¹⁷ ὑψώθῃ ἡ
καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου, διεφθάρῃ ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους
σου· διὰ πληθύνους ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔρριψά σε, ἐναντίον βασιλέων
18 ἔδωκά σε παραδειγματισθῆναι. ¹⁸ διὰ τὸ πληθύνει τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τῶν
ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου, καὶ ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου
σου, τοῦτο καταφάγεται σε· καὶ δώσω σε σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναν-
19 τίον πάντων τῶν ὀρώντων σε. ¹⁹ καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσι
στενάξουσιν ἐπὶ σέ· ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα.
20 ²⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²¹ Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρῃσον τὸ
22 πρόσωπόν σου ἐπὶ Σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτήν ²² καὶ εἰπὸν Τάδε
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Σιδῶν, καὶ ἐνδοξασθήσονται ἐν σοί, καὶ γνώσῃ
ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ποιῆραί με ἐν σοὶ κρίματα, καὶ ἁγιασθήσομαι
23 ἐν σοί. ²³ αἷμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις σου, καὶ πεσοῦνται τετραυμα-
τισμένοι μαχαίραις ἐν σοὶ περικύκλω σου, καὶ γινώσκονται διότι ἐγὼ εἰμι κύ-
24 ριος. ²⁴ καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ σκόλοψ πικρίας καὶ
ἄκανθα ὀδύνης ἀπὸ τῶν περικύκλω αὐτῶν τῶν ἀτιμασάντων αὐτοὺς, καὶ γινώ-
25 σονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ²⁵ τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ συνάξω τὸν
Ἰσραὴλ ἐκ τῶν ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς
26 καὶ ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν. ²⁶ καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς
αὐτῶν, ἣν δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἐλ-
πίδι, καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελώνας, καὶ κατοική-

6. κυρ. κυριος ο θεος ανθων εδωκας 40. εν πληθ. τραυματιζοντων
σε θανατοις απεριτμητοις απολη ... ** οπι κυριος 12. λεγει κυριος Συ ει
13. παντα λιθον ... σαρδιον· τοπαζιον ... ανδρακα· 14. οπι εγενηθης ...
εμμεσω 15. αμωμος συ ... εως ημερας ... σου εν σοι 16. επληθυνας τα
ταμεια ... εμμεσω λιθων 17. δια το πληθ. των ... εριψα 18. και αδι-
κιων ... εβεβηλωσας ... εκ μεσω (sic) ... εις σποδον 19. στυγνασουσιν
20. ante hunc versum add minio scriptum επι σιδωνα 22. κυριος erasum
est 23. και εξαποστελω επι σεαυτην θανατον και αιμα· και θανατος εν τ.
π. σ. εσται ... εν μαχαραις ... γνωση οτι 24. και ουκετι εσονται τω
οικω ιερ. σκολοψ ... κυκλω ... κυρ. ο θεος αυτων 25. κυρ. κυρ. ο θεος
... εκ των χωρων ου ... εν αυτοις ενωπιον τ. λαων των 26. ης εδωκα ...
φυτευσωσιν

σουσιν ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω κρίμα ἐν πᾶσι τοῖς ἀτιμᾶσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ἕως αὐτῶν καὶ ὁ ἕως τῶν πατέρων αὐτῶν.

XXIX.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δωδεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ ³ Φαραῶ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ὅλην ⁴ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραῶ, τὸν δράκοντα τὸν μέγαν ⁵ τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ, τὸν λέγοντα Ἐμοὶ εἰσιν οἱ ποταμοί, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. ⁶ καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας σου, καὶ προσκολλήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πτέρυγας σου, καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου, ⁷ καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ ⁸ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου πέσῃ, καὶ οὐ μὴ συναχθῇς καὶ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα, ⁹ καὶ γνώσονται πάντες οἱ ¹⁰ κατοικοῦντες Αἴγυπτον ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ἀνθ' ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνης τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ¹¹ ὅτε ἐπελάβετό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐξλάσσης· καὶ ¹² ὅτε ἐπεκρότησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ, καὶ ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ, συνετρίβης, καὶ συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. ¹³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ¹⁴ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ῥομφαίαν, καὶ ἀπολῶ ἀπὸ σοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη, ¹⁵ καὶ ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι ¹⁶ κύριος. ἀντὶ τοῦ λέγειν σε Οἱ ποταμοὶ ἐμοὶ εἰσι, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς, ¹⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου, καὶ δώσω γῆν ¹⁸ Αἰγύπτου εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Σινηνῆς καὶ ἕως ὀρίων Αἰθιοπίων. ¹⁹ οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ πούς ἀνθρώπου, καὶ πούς ²⁰ κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτήν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα ἔτη. ²¹ καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς ἡρημαμένης, καὶ αἱ ²² πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημαμένων ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ λιχμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας. ²³ τάδε λέγει κύριος Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν ²⁴ ἔθνων οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, ²⁵ καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν ²⁶ Αἰγυπτίων, καὶ κατοικίσω αὐτοὺς ἐν γῇ Παύρωρ, ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήφθησαν· καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινῇ ²⁷ παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς, οὐ μὴ ὑψωθῇ ἔτι ²⁸ ἐπὶ τὰ ἔθνη· καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλειόνας ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁹ καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς ἐλπίδα ἀναμνή- ³⁰ σκουσαν ἀνομίαν ἐν τῷ ἀκολουθεῖν αὐτοὺς ὀπίσω αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ³¹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει μιᾷ τοῦ ³² μηνὸς τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ³³ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ³⁴ 18

XXIX. Minio inscribitur (**ut videtur) φαραω βασιλευς αιγυπτου 1. τω δεκατω εν τω ενδεκατω 3. και λαλησον και ειπον ... κυρ. ο θεος ... επι σε φαραω βασιλευ αιγυπτου ... εμμεσω 4. ομι εγω ... τας παγιδας ... inter ποταμου et σου repetit και παντας τους ιχθυας του ποταμου 5. ουδ ου μη περισταλης ... του αγρου pro της γης ... εις βρωσιν 7. επελαβοντο ... επεκρατησεν 8. κυρ. ο θεος ... ανθρωπον κ. κτηνος 9. πασα η γη ... σε οτι οι 10. την γην ... ομι και ρομφαιαν ... σσηνης ... αιθιοπιας 11. εν αυτη ανθρωπος και κτηνος· ουδε κατοικ. τεσσερακ. 12. εις απωλειαν εμμεσω της ερημου ... πολ. αυτων εμμεσω ... αφανισμος εσται pro τεσσαρ. ετη 13. οτι ταδε λ. κυρ. κυριος ... τεσσερακοντα ... τους αιγυπτιους 14. αιχμαλ. αιγυπτου κ. κατοικιω ... παυρουρης ... ελημφθησαν 16. αναμνησκουσα αμαρτιαν ... αντους ακολουθησαι οπ. των καρδιων αυτων ... κυρ. ο θεος

Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατεδουλώσατο τὴν δύναμιν αὐτοῦ δου-
 λεία μεγάλη ἐπὶ Τύρου· πᾶσα κεφαλὴ φαλακρά, καὶ πᾶς ὥμος μαδῶν· καὶ
 μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ Τύρον, καὶ τῆς δου-
 19 λείας ἧς ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν. ¹⁹τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δέ-
 δωμι τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος γῆν Αἰγύπτου, καὶ προνομεύσει
 τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. καὶ ἔσται μισθὸς τῇ
 20 δυνάμει αὐτοῦ, ²⁰ἀντὶ τῆς λειτουργείας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον δέ-
 21 δωκα αὐτῷ γῆν Αἰγύπτου. τάδε λέγει κύριος κύριος ²¹Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, καὶ σοὶ δώσω στόμα ἀνεωγμένον ἐν
 μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος.

XXX.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
 3 καὶ εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Ὡ ὦ ἡμέρα, ³ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου,
 4 ἡμέρα νεφέλης, πέρας ἑνῶν ἔσται, ⁴καὶ ἦξει μάχαιρα ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ
 5 ἔσται ταραχὴ ἐν γῇ Αἰθιοπία, καὶ συμπεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ
 6 καὶ συμπεσεῖται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁵Πέρσαι καὶ Κρήτες καὶ Λυδοὶ καὶ
 Αἰβυες καὶ πάντες οἱ ἐπίμιχτοι καὶ τῶν υἱῶν τῆς διασθήκης μου μαχαίρα
 6 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. ⁶καὶ πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ κατα-
 βήσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδώλου ἕως Συήνης, μαχαίρα
 7 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος. ⁷καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἡρη-
 8 μωμένων, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημωμένων ἔσονται. ⁸καὶ
 γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἶγυπτον καὶ συντριβῶσι
 9 πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ. ⁹ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύ-
 δοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 10 Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἦκει. ¹⁰τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ πλήθος Αἰ-
 11 γυπτίων διὰ χειρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, ¹¹αὐτοῦ καὶ τοῦ
 λαοῦ αὐτοῦ, λοιμοὶ ἀπὸ ἑνῶν ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι γῆν· καὶ ἐκκενώσουσι
 πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἶγυπτον, καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ τραυμα-
 12 τιῶν. ¹²καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν, καὶ
 13 τὸ πληρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων, ἐγὼ κύριος λελάληκα. ¹³ὅτι τάδε
 λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ μεγιστάνας ἀπὸ Μέμφεως καὶ ἄρχοντας
 14 Μέμφεως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι. ¹⁴καὶ ἀπολῶ γῆν Φαῦ-
 15 ρῆς, καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν, καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει. ¹⁵καὶ
 ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπὶ Σαῖν τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ ἀπολῶ τὸ πλήθος
 16 Μέμφεως. ¹⁶καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἶγυπτον, καὶ ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ
 17 Συήνη, καὶ ἐν Διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα. ¹⁷νεανίσκοι

18. ** ἐπὶ τυρον ... φαλακρῶμα ... δουλείας ἧς ἐδούλωσεν αὐτήν 19. δια τοῦτο τάδε λ. αδωναὶ κυρ. Ἰδοὺ διδωμι ... post αἰγυπτου add καὶ λημψεται το πλήθος αὐτῆς 20. α. τ. δουλείας ἧς ... post αἰγυπτου add οσα ἐποίησαν μοι ... αδωναὶ κυριος ²¹Ἐν 21. δώσω σοι ... ἐμμεσῶ XXX. 2. ἡ ἡμερα 3. ἡ ἡμερα ... καιρος περας 4. ἡ μαχ. ἐπ αἰγυπτον ... ἐν τῇ αἰθιοπ. x. πεσοῦνται ... post αἰγυπτῳ add καὶ λημψονται το πλήθος αὐτῆς 5. ἐπιμικτ. ἐπ αὐτήν καὶ ἀπο τῶν ... ἐν αὐτῇ μαχ. πεσ. 6. σουήνης 7. ἐμμεσῶ χωρῶν ἡφανισμένων ... ἐμμεσῶ 8. γνώσονται παντες ... συντριβήσονται 9. ἐν αἰγυπτῳ pro ἐν αὐτῇ 10. αδωναὶ κυρ. Καὶ 11. ἀπεσταλμ. ἀφανίσαι αὐτήν ... τραυματιῶν ἡ γῆ 12. post ἐρημους add καὶ ἀποδωσονται τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν ... τ. γῆν αὐτῶν συν τῶν πληρωματι ... ἐλαλήσα 13. αδωναὶ κυριος Καὶ α. βδελυγματα καὶ καταπαύσω μεγ. ... ἀρχοντ. τανεως ἐκ ... οὐκ ἐσ. οὐκετι· καὶ δώσω φοβον ἐν γῇ αἰγυπτῳ 14. x. ἀφανιω γ. παῦρης 15. τανιν pro σαῖν ... om το 16. x. ἀπολεῖται συήνη

Ἡλιουπόλεως καὶ Βουβάστου ἐν μαχαίρα πεσοῦνται, καὶ αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμαλῶσι πορεύσονται, ¹⁸ καὶ ἐν Τάφναις συσκοτάσει ἡ ἡμέρα, ἐν τῷ συντρίψαι 18 με ἐκεῖ τὰ σκήπτρα Αἰγύπτου, καὶ ἀπολείται ἐκεῖ ἡ ὕβρις ἰσχύος αὐτῆς, καὶ ταύτην νεφέλῃ καλύψει, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμαλῶτοι ἀρδῇσονται. ¹⁹ καὶ ποιήσω κρίμα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. ²⁰ καὶ 19 20 ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²¹ Υἱὲ ἀνθρώπου, τοὺς βραχίονας Φαραὼ βασι- 21 λέως Αἰγύπτου συνέτριψα, καὶ ἰδοὺ οὐ κατεδεήθη τοῦ δοῦναι ἱασιν, τοῦ δοῦναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα, τοῦ δοῦναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας. ²² διὰ 22 τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγώ ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ συντρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους, καὶ καταβαλῶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ²³ καὶ διασπερῶ Αἴ- 23 γυπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμησῶ αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, ²⁴ καὶ κατισχύσω 24 τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν ῥομφαίαν μου εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνομήν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. ²⁵ καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας 25 βασιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ βραχίονες Φαραὼ πεσοῦνται· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. ²⁶ καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς 26 τὰ ἔθνη καὶ λικμησῶ αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, καὶ γνωσονται πάντες ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

XXXI.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν πρὸς Φαραὼ 2 βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τῷ πλήθει αὐτοῦ Τίني ὠμοίωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει σου; ³ Ἰδοὺ Ἀσσοὺρ κυπάρισσος ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ καλὸς ταῖς παραφυάσι 3 καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, εἰς μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ⁴ ὕδωρ 4 ἐξέσπρεψεν αὐτόν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν, τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγε κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ συστήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. ⁵ ἔνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα 5 τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ὥς ὕδατος πολλοῦ. ⁶ ἐν ταῖς παραφυαῖς αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ 6 ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννῶσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ κατώκησε πᾶν πλῆθος ἐθνῶν. ⁷ καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει 7 αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς ὕδωρ πολὺ. ⁸ καὶ κυπάρισσοι τοιαῦται ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, καὶ αἱ 8 πίτνες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυαῖς αὐτοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο ὅμοιαι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ· πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὠμοιώθη αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ ⁹ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, καὶ ἐξήλω- 9

17. om en prius ... αι πολεις αιχμαλωτισθησονται pro αι γυν. ε. αιχμ. πορευς. 18. εν ταφνας ... της ισχυος α. x. αυτην ... αιχμ. αχθησονται 21. μου του δοθηναι ιασιν επ αυτον του δοθ. μαλαγμα 22. τ. τεταμενους και τους συντριβομενους 24. om και primum ... θησω pro δωσω ... τας χειρας 25. δουναι με 26. επιγνωσονται παντ. οι αιγυπτιοι XXXI. 3. post παραφυασιν add και πυκνος εν τη σκεπη ... και εις μεσον των νεφ. 4. post συστημ. αυτης add ηγαγεν κυκλω των φυτων αυτου και 5. post κλαδοι αυτου add και υψωθησαν αι παραφυαδες αυτου ... εφ 6. ωσαν in εγεννησαν rescriptum ... υπο την σκιαν αυτου 7. εγεννησαν αι 8. om και primum ... τοιαυτ. ουκ εγεννηθησαν εν τω ... και πιτνες ... ομοιοι τ. κλαδοις ... ομοιωθη

- 10 σαν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ ἑοῦ. ¹⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἄνθ' ὧν ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχὴν σου
 11 εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψώῳ τῇ αὐτὸν ¹¹ καὶ παρέδωκα αὐ-
 12 τὸν εἰς χεῖρας ἄρχοντος ἑνῶν, καὶ ἐποίησε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ, ¹² καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἑνῶν καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἐν πάσαις ταῖς φάραγγιν ἔπεσαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης
 13 αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἑνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν. ¹³ ἐπὶ τὴν πτώσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐ-
 14 τοῦ ἐγένοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, ¹⁴ ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς αὐτά· πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ, πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον, εἰς γῆς βάθος, ἐν μέσῳ
 15 υἱῶν ἀνθρώπων προσκαταβαίνοντας εἰς βόθρον. ¹⁵ τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐν ἡ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ἄδου, ἐπένδησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος, καὶ ἐπέστησα αὐτὸς ποταμούς αὐτῆς καὶ ἐκώλυσεν αὐτῆς ὕδατος, καὶ ἐσκοτάσεν ἐπ' αὐ-
 16 τὸν ὁ Αἰθίοψ, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ' αὐτῷ ἐξελύθησαν. ¹⁶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσεισθήσαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς ἄδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτὰ τοῦ Λιβάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ.
 17 ¹⁷ καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ἄδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν
 18 μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο. ¹⁸ τίμι ὁμοιωθήσῃ; καταβήσῃ καὶ καταβιβάσῃ μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος· ἐν μέσῳ ἀπεριτμητῶν κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. οὕτως Φαραὼ καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.

XXXII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο
 2 λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε βρῆνον ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Λέοντι ἑνῶν ὁμοιωθήσῃ σὺ καὶ ὡς δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐκεράτιζες τοῖς ποταμοῖς σου, καὶ ἐτάρασσες
 3 ὕδωρ τοῖς ποσὶ σου καὶ κατεπάτεις τοὺς ποταμούς σου. ³ τάδε λέγει κύριος Καὶ περιβαλὼν ἐπὶ σὲ δίκτυα λαῶν πολλῶν, καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ
 4 μου, ⁴ καὶ ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν· πεδία πλησθήσεται, καὶ ἐπικαθίω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμπλήσω πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς
 5 γῆς· ⁵ καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου· ⁶ καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου, ἀπὸ τοῦ πλή-
 7 θους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων, φάραγγας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ. ⁷ καὶ κατακαλύψω ἐν

40. αδωναϊ κυριος ... των νεφελων 42. εξωλεθρευσαν ... επεσαν ... εδαφισαν 43. εγενοντο ... θηρια του rescripta 44. και ουκ εδωκαν ... αυτων προς αυτον ... υδωρ αλλα παντες ... εις γην βαθους εμμεσω 45. αδωναϊ κυριος Εν ... αδου· επεστησα επ αυτον την αβυσσον· και εκωλυσεν τους ποτ. (sed -εστησα usq. πο- in rasura) ατης και εκωλυσεν πλ. υδατος· και (αι addidit**) επενδησεν αυτον ο λιβ· και εξεστησαν επ αυτω παντα τα ... επ αυτω in rasura; anlea plura 46. και εσεισθησαν εθνη απο τ. φ. τ. πτ. α. οτε ... εν γη κατω 47. μετα τραυματιων μαχαιρας ... παντες οι κατοικ. ... εμμεσω 48. ομοιωθης ... εις γην βαθους· εμμεσω ... παν το πλ. XXXII. 4. εν τω ενδεκατω ετ. εν τω δεκατω (*ενδεκ. ? δω-δεκ. ?) 2. ο δρακων ο ... εκερ. τους ποταμους ... το υδωρ 3. αδωναϊ κυριος ... δικτυον μου (sed μ in rasura) και εν εκκλησια λαων πολλων και 4. πλησθησεται σου ... εμπλησω εκ σου 5. in f. add πασαν γην 6. χωρηματων σ. και απο

τῷ σβεσθῆναι σε οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφελῇ καλύψω, καὶ σελήνῃ οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς. ⁸ πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ⁸ ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν, λέγει κύριος κύριος. ⁹ καὶ παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολλῶν, ἡνίκα ἂν ἄγω αἰχμα- ⁹ λωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη, εἰς γῆν ἣν οὐκ ἔγνωσ. ¹⁰ καὶ στυγνάσουσιν ἐπὶ σὲ ¹⁰ ἔθνη πολλά, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστασεῖ ἐκστησονται, ἐν τῷ πετᾶσθαι τὴν ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν, προσδεχόμενοι τὴν πτώσιν αὐτῶν ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου. ¹¹ ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος Ῥομφαία βασι- ¹¹ λέως Βαβυλῶνος ἥξει σοι ¹² ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν ¹² σου, λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν πάντες καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου, καὶ συν- ¹³ τριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς. ¹³ καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἀφ' ¹⁴ ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ παραῖξῃ αὐτὸ πούς ἀνθρώπου ἔτι, καὶ ἔχνος κτη- ¹⁵ νῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. ¹⁴ οὕτως τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ ¹⁵ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον πορεύονται, λέγει κύριος. ¹⁵ ὅταν δῶ Αἴγυπτον ¹⁶ εἰς ἀπώλειαν καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν διασπερῶ ¹⁷ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ¹⁶ Ὡς ¹⁷ ὅστις ἐστὶ καὶ ὁ κρηνησὶς αὐτόν, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἐθνῶν κρηνησοῦσιν αὐτόν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχύν αὐτῆς κρηνησοῦσιν αὐτήν, ¹⁸ λέγει κύριος κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνὸς ¹⁸ πεντεκαδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με ¹⁹ λέγων ¹⁹ Ὡς ἀν- ²⁰ ἥρωπον, κρηνήσων ἐπὶ τὴν ἰσχύν Αἰγύπτου, καὶ καταβιάσουσιν αὐτῆς τὰς ²¹ θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκράς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς, πρὸς τοὺς καταβαίνοντας ²² εἰς βόθρον· ²⁰ ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ, ²¹ καὶ ²² ἐν ²³ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἐροῦσί σοι οἱ γίγαντες Ἐν βάθει ²⁴ βόθρου γίνου, τίνος κρείττων εἶ; καὶ κατὰβηθι καὶ κοιμηθήθῃ μετὰ ἀπεριτμη- ²⁵ των ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας. ²² ἐκεῖ Ἀσσοὺρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ ²⁶ αὐτοῦ, πάντες τραυματίαι ἐκεῖ ἐδόθησαν, καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βό- ²⁷ θρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάν- ²⁸ τες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρα, ²³ οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ ²⁴ γῆς ζωῆς. ²⁴ ἐκεῖ Αἰλὰμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήμα- ²⁵ τος αὐτοῦ, πάντες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρα καὶ οἱ καταβαί- ²⁶ νοντες ἀπερίτμητοι εἰς γῆς βάθος, οἱ δεδωκότες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς· ²⁷ καὶ ἐλάβουσιν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον ²⁸ ἐν ²⁹ μέσῳ τραυματιῶν. ²⁶ ἐκεῖ ἐδόθησαν Μωσὶ καὶ Θοβὲλ καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς ³⁰ αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες τραυματίαι αὐτοῦ, πάντες ³¹ ἀπερίτμητοι τραυματίαι ἀπὸ μαχαίρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ ³² γῆς ζωῆς· ³² καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτωκόντων ἀπ' αἰῶ- ³³ νος, οἱ κατέβησαν εἰς ἄβυδον ἐν ὅποις πολεμικοῖς καὶ ἐζηκον τὰς μαχαίρας

7. τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ ... ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς
8. καὶ πάντα ... γῆν σου ... κυρ. κυρ. ὁ θεός 9. manus recens ἀγαγῶ;
antea omissum erat ... εἰς τὴν γῆν 10. om πολλά ... πετᾶσθαι ρομ-
φαίαν ... προσώπων ... ἀπο ἡμέρας 11. αδωναϊ κυριος 13. ετι π. ανθρ. ...
κτηνοὺς 14. αδωναϊ κυριος 15. διασπειρω 16. κρηνησοῦσιν pro κρηνη-
σεις 17. εγενετο ... ετει εν τω πρωτω μηνι 18. γην pro ισχυν 19. εἰς
υδατων ευτρεπεους· καταβηθι· καὶ κοιμηθηθῃ μετὰ ἀπεριτμητων· εμμεσω
τραυματιων· μαχαира πεσ. μ. α. 24. εἰ καταβηθι ... εμμεσω 22. εδο-
θησαν· ἡ ... συναγωγὴ αὐτων ... ed. rom. αὐτοῦ. περικυκλω ... om οἱ
23. οἱ εδωκαν τας ταφας αὐτης εν μηροῖς λακκου· καὶ ἐγενηθη ἐκκλησια
υπερκυκλω της ταφης αὐτου· παντες αὐτοἱ τραυματῖαι πεπτοντες μαχαира
οἱ δοντες τ. φ. α. ε. της ζ. 24. πεπτωκ. μαχαираς ... εἰς γην βαθους
... τον φοβον αὐτων επι της ζωης 25. εμμεσω ... ισχ. αὐτων 26. om
τραυματῖαι απο ... επι της ζωης 27. γιγαντων πεπτωκοτες ... πολεμικοις
αὐτων· οἱ ἐζηκον

αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν
 28 ὀστέων αὐτῶν, ὅτι ἐξεφόβησαν πάντας ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. ²⁸ καὶ σὺ ἐν μέσῳ
 29 ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρα. ²⁹ ἐκεῖ ἐδόθησαν
 οἱ ἄρχοντες Ἀσσοῦρ οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας, οὗτοι
 30 μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαίνοντων εἰς βόθρον. ³⁰ ἐκεῖ οἱ
 ἄρχοντες τοῦ βορρᾶ πάντες στρατηγοὶ Ἀσσοῦρ, οἱ καταβαίνοντες τραυματίαι,
 σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν ἐκοιμήθησαν ἀπερίτμητοι μετὰ
 τραυματιῶν μαχαίρας, καὶ ἀπήνεγκαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν κατα-
 31 βαίνοντων εἰς βόθρον. ³¹ ἐκείνους ὄψεται βασιλεὺς Φαραὼ καὶ παρακληθήσε-
 32 ται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, λέγει κύριος κύριος. ³² ὅτι δέδωκα τὸν φόβον
 αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ τραυμα-
 τιῶν μαχαίρας Φαραὼ, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος
 κύριος.

XXXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, λάλησον τοῖς
 υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ εἰρεῖς πρὸς αὐτοὺς Γῆ ἐφ' ἣν ἂν ἐπάγω ῥομφαίαν,
 καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ δώσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς
 3 εἰς σκοπὸν, ³ καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σαλπίσῃ τῇ
 4 σάλπιγγι καὶ σημάνῃ τῷ λαῷ, ⁴ καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
 πιγγος καὶ μὴ φυλάξῃται, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν, τὸ
 5 αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται. ⁵ ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος
 ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται· καὶ οὗτος ὅτι
 6 ἐφυλάξατο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξέειλατο. ⁶ καὶ ὁ σκοπὸς ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν
 ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνῃ τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξῃται, καὶ ἐλ-
 7 θούσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφθῃ,
 7 καὶ τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσῃ. ⁷ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, σκο-
 8 πὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον. ⁸ ἐν
 τῷ εἰπεῖν με τῷ ἁμαρτωλῷ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ μὴ λαλήσῃς τοῦ
 φυλάξασθαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἀνομος τῇ ἀνομίᾳ
 9 αὐτοῦ ἀποθάνειται, τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσῃ. ⁹ σὺ δὲ
 ἐὰν προαπαγγεῖλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς, καὶ
 μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται,
 10 καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σαυτοῦ ἐξήγησαι. ¹⁰ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ οἴκῳ
 Ἰσραὴλ Οὕτως ἐλάλησατε λέγοντες Αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν
 11 ἐφ' ἡμῖν εἰσὶ, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηρόμεθα, καὶ πῶς ζησόμεθα; ¹¹ εἰπὸν
 αὐτοῖς Ζῶ ἐγώ, τὰδε λέγει κύριος, οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς

27. οστων ... εξεφοβ. γιγαντας εν 28. συντριβηση και κοιμηθηση
 29. εκει εδωμ και οι βασιλεις αυτης και παντες οι αρχοντες ασσυριοι οι
 δοντες τ. ισχ. αυτης εις τρ. μαχ. αυτοι εκοιμηθησαν μετα τραυμ. μαχαι-
 ρας· εκοιμηθ. μετα καταβ. ε. β. 30. εκ. παντες οι α. τ. β. παντες αυτοι
 παντες στρ. ... και εκοιμηθ. απ. μ. τετραυματισμενων μαχ. κ. ελαβον την
 31. επι παση τη ισχυι α. τραυματιαι μαχαιρα φαραω και πασα η δυναμις
 αυτου λεγ. κυρ. ο θεος 32. φοβ. αυτων ε. της ζ. ... εμμεσω α. μ. τραυ-
 ματιας ... οπι μετ αυτου ... κυρ. κυρ. ο θεος XXXIII. 2. επαγαγω
 κριμα αιματος ... εαυτοις σκοπον 3. σαλπισει 4. την φωνην ... και ελ-
 θουσα η ρομφ. καταβαλη ... επι την κεφαλην 5. εφυλ. την ψυχην αυτου·
 το αιμα α. επ αυτον 6. τι λαω τη σαλπιγγι ... ελημφθη ... αιμα αυτης
 εκ της 8. με τω ανομω ... και εαν μη λαλησης τους λογους του απο-
 στηναι τον ανομον απο ... και το αιμα 9. του αποστρεφαι αυτον απ ...
 ουτος τη ανομια αυτου ... ψυχ. σου ερρυσω 10. εφ ημας 11. εγω, λεγει
 αδωναϊ (sed αδωναϊ add**) κυριος ... αμαρτωλου pro ασεβους

καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν οἰκιῶν, καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
 31 λέγοντες Συνέλθωμεν καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου. ³¹ ἔρχονται
 πρὸς σὲ ὡς συμπορεύεται λαός, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσι τὰ
 ῥήματά σου, καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν, ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
 32 καὶ ὀπίσω τῶν μiasμάτων ἢ καρδία αὐτῶν. ³² καὶ γίνη αὐτοῖς ὡς φωνὴ
 ψαλτηρίου ἡδυφωνοῦ εὐαρμόστου, καὶ ἀκούσονται σου τὰ ῥήματα καὶ οὐ μὴ
 33 ποιήσουσιν αὐτά. ³³ καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθῃ, ἐροῦσιν Ἰδοὺ ἦκει, καὶ γινώσκονται
 ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

XXXIV.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
 ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ἰσραὴλ, προφήτευσον καὶ εἰπὸν τοῖς ποιμέσι Ἰάδε
 λέγει κύριος κύριος Ὁ ποιμένες Ἰσραὴλ, μὴ βόσκουσιν ποιμένες ἑαυτοὺς· οὐ
 3 τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες· ³ ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσθε καὶ τὰ ἔρια
 4 περιβάλλεσθε καὶ τὸ παχὺ σφάζετε, καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσχετε. ⁴ τὸ
 ἡσθηνηκὸς οὐκ ἐνισχύσατε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε καὶ τὸ
 συντετριμμένον οὐ κατεδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἀπεστρέψατε, καὶ τὸ
 5 ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ. ⁵ καὶ διε-
 σπάρη τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ ἐγενήθη εἰς κατά-
 6 βρωμα πᾶσι τοῖς ἡρίοις τοῦ ἀγροῦ. ⁶ καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου ἐν παντὶ
 ὄρει καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς διεσπάρη καὶ
 7 οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων. ⁷ διὰ τοῦτο ποιμένες ἀκούσατε λόγον
 8 κυρίου ⁸ Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά
 μου εἰς προνομήν, καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς
 ἡρίοις τοῦ πεδίου παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν οἱ ποι-
 μένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν οἱ ποιμένες ἑαυτοὺς τὰ δὲ πρόβατά
 9 10 μου οὐκ ἐβόσκησαν· ⁹ ἀντὶ τούτου, ποιμένες, ¹⁰ τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ
 ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐ-
 τῶν, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ
 βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ
 11 στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα. ¹¹ διότι τάδε
 λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐπισκέψομαι
 12 αὐτά. ¹² ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅταν ἦ γνόφος
 καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρισμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρό-
 13 βατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν
 14 γῆς· ¹⁴ ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτούς, ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ Ἰσραὴλ.

30. ακουσωμεν 34. και ερχονται ... εναντ. σου ο λαος μου· και ακου-
 ωσιν ... ποιησωσιν ... μiasm. αυτων η καρδ. εστιν 32. κ. ακουοντες τα
 ρ. σ. ου μη 33. και εσται ηνικα ... εμμεσω XXXIV. 2. ειπον αυτοις
 Ιαδε ... μη οι ποιμαινες βοσκουσιν εαυτ. ουχι 3. κατεσθιετε ... εσφα-
 ζεται ... ουκ εβοσκεται 4. το ησθηνηκως ... το κακ. εχων ... επεστρε-
 ψεται 5. διεσπαρησαν ... εγενηθησαν ... in f. add και τοις πετεινοις
 του ουρανου 6. διεσπαρησαν ... επι παντα β. υψ. κ. ε. παντι προσωπω
 πασης της γ. δ. τα προβατα μου ... ζητων 8. ηρ. του αγρου ... εξεζ.
 τα πρ. μου οι ποιμ. 9. in f. add ακουσατε λογον κυριου 10. αδωναί κυ-
 ριος Ιδου ... και ου μη βοσκησ. ... ουκ ετι εσοντ. αυτοις 11. κυρ. κυρ.
 ο θεος 12. ως επισκεπτετε ο π. ... εν ημερα γνοφου και νεφελης εμμεσω
 προβ. αυτου ... συναξω pro απελασω 13. εκ των χωρων 14. οπι εν ...
 post υψηλω add εν τω ορει

καὶ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ καὶ κοιμηθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύ-
 σονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ, καὶ ἐν νομῇ πίνοντες βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων
 Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά, καὶ γνώ- 15
 σονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. τὰδε λέγει κύριος κύριος ¹⁶ Τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω, 16
 καὶ τὸ πλανώμενον ἀποστρέψω, καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω, καὶ τὸ
 ἐκλείπον ἐνισχύσω, καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω, καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίμα-
 τος. ¹⁷ καὶ ὑμεῖς πρόβατα, τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ 17
 μέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων. ¹⁸ καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν 18
 ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς ὑμῶν κατε-
 πατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν· καὶ τὸ καθεστῆκος ὕδωρ ἐπίνετε, καὶ τὸ λοιπὸν
 τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε· ¹⁹ καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν 19
 ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο, καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐπι-
 νον· ²⁰ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον 20
 προβάτου ἰσχυροῦ καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἀσθενούς. ²¹ ἐπὶ ταῖς πλευραῖς 21
 καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε, καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε, καὶ πᾶν
 τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίβετε. ²² καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ μὴ ὦσιν ἔτι 22
 εἰς προνομὴν, καὶ κρινῶ ἀνὰ μέσον κριοῦ πρὸς κριόν. ²³ καὶ ἀναστήσω ἐπ’ 23
 αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς, τὸν δοῦλόν μου Δαυὶδ, καὶ ἔσται
 αὐτῶν ποιμὴν, ²⁴ καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ Δαυὶδ ἄρχων 24
 ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. ²⁵ καὶ διαθήσομαι τῷ Δαυὶδ διαθήκην 25
 εἰρήνης, καὶ ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ
 ἐρήμῳ καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. ²⁶ καὶ δώσω αὐτοὺς περικύκλῳ τοῦ 26
 ὄρους μου· καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν, ὑετὸν εὐλογίας. ²⁷ καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐν 27
 τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει τὴν ἰσχύν αὐτῆς, καὶ
 κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι· ἐγὼ
 εἰμι κύριος, ἐν τῷ συντρεῖσαι με τὸν ζυγὸν αὐτῶν· καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ
 χειρὸς τῶν καταδουλωσαμένων αὐτούς, ²⁸ καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι ἐν προνομῇ 28
 τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς· καὶ κατοι-
 κήσουσιν ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ²⁹ καὶ ἀναστήσω αὐ- 29
 τοὺς φυτὸν εἰρήνης, καὶ οὐκέτι ἔσονται λιμῶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
 ὀνειδισμὸν ἐνῶν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι. ³⁰ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος 30
 ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς μου. οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος, 31
 πρό- 31
 βατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μου ἔστε, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν,
 λέγει κύριος κύριος.

XXXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐπίστρεψον 2
 τὸ πρόσωπόν σου ἐπ’ ὄρος Σηεῖρ καὶ προφήτευσον εἰς αὐτό, ³ καὶ εἰπὸν αὐτῷ 3
 Τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὄρος Σηεῖρ, καὶ ἐκτενῶ τὴν
 χειρὰ μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς ἔρημον, καὶ ἐρημωθήσῃ, ⁴ καὶ ταῖς πό- 4
 λεσί σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύ-

14. καὶ ἐν νομῇ πίνοντες usque ego eimi κυρ. rescripta; antea pauciora
 ... ** ὀρεῶν τοῦ ἱσρ. 15. ** ἐπιγινώσκονται διότι 16. ἐκζητήσω ... πεπλανε-
 νημενον ἐπιστρέψω 17. τὰ πρόβατα ... κρειου καὶ τραγου 18. τῆς νομῆς
 τοῖς πο. υμ. κατεπ. 20. κυρ. υμ. ο θεος 22. καὶ οὐκετι ἐσονται ἐτι εἰς
 23. ἀναστ. αὐτοῖς ποιμένα ἑτερον 24. ἐμμεσθ 25. ἀπολω pro ἀφανισ
 26. κ. ἐσονται κυκλῳ τ. ο. μου· κ. ἀποστελῶ υετον εὐλογ. αὐτοῖς 27. ξυλ.
 τοῦ παιδίου ἀποδῶσει τ. κ. αὐτοῖς ... τὸν καρπὸν pro τὴν ἰσχυν ... τὸν
 ζυγ. τοῦ κλοιου αὐτῶν· ἐξελομαι 28. οὐκετι ἐσont. ἐν ... οὐκετι μὴ πτοη-
 σει αὐτοὺς 30. τοῦ ἱσραήλ 31. καὶ ὑμεῖς πρόβατα ... τοῦ ποιμνίου
 XXXV. 2. ἐπὶ το ὄρος ... ἐπ αὐτο 3. om κυρ. alterum ... σε ἐρημιον
 †. καὶ ἐν ταῖς

5 ριος, ⁵ ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν αἰώνιαν, καὶ ἐνεκάτισας τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
 6 δόλῳ ἐν χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρᾳ ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτων. ⁶ διὰ τοῦτο,
 ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἡμαρτες, καὶ αἷμα διώζεται
 7 σε. ⁷ καὶ δώσω ὄρος Σηεὶρ εἰς ἔρημον καὶ ἡρημωμένον, καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐ-
 8 τοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη, ⁸ καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνούς σου καὶ
 τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετρανυματισμένοι μαχαίρα
 9 πεσοῦνται ἐν σοί. ⁹ ἔρημίαν αἰώνιον ᾗσομαι σε, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ
 10 κατοικηθῶσιν ἔτι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ¹⁰ διὰ τὸ εἰπεῖν σε τὰ
 δύο ἔθνη καὶ αἱ δύο χῶραι ἐμαί ἔσονται, καὶ κληρονομήσω αὐτάς, καὶ κύριος
 11 ἐκεῖ ἐστί. ¹¹ διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, καὶ ποιήσω σοι κατὰ τὴν
 12 ἐχθραν σου, καὶ γνωστῇσομαί σοι ἡνίκα ἂν κρινῶ σε, ¹² καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ
 εἰμι κύριος. ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι εἶπας τὰ ὄρη
 13 Ἰσραὴλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς κατὰβρωμα, ¹³ καὶ ἐμεγαλορρήμονησας ἐπ'
 14 ἐμὲ τῷ στόματί σου, ἐγὼ ἤκουσα. ¹⁴ τὰδε λέγει κύριος Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ
 15 πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε, ¹⁵ ἔρημον ἔσῃ ὄρος Σηεὶρ, καὶ πᾶσα ἡ
 Ἰδουμαία καὶ ἐξαναλωθῇσεται, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.

XXXVI.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφῆτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὸν τοῖς
 2 ὄρεσι τοῦ Ἰσραὴλ Ἀκούσατε λόγον κυρίου ² Τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἀνθ'
 οὐ εἶπεν ἐφ' ὑμᾶς ὁ ἐχθρὸς Εὐγε ἔρημα αἰώνια εἰς κατὰσχεσιν ἡμῖν ἐγε-
 3 νήσῃ, ³ διὰ τοῦτο προφῆτευσον καὶ εἰπὸν Τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἀντὶ τοῦ
 ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς
 4 εἰς κατὰσχεσιν τοῖς καταλοιποῖς ἔθνεσι, καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσση καὶ εἰς
 4 ὀνειδισμα ἔθνεσι, ⁴ διὰ τοῦτο ὄρη Ἰσραὴλ ἀκούσατε λόγον κυρίου Τὰδε λέγει
 κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ τοῖς χειμάρροισι καὶ ταῖς φάραξι καὶ
 τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἡφανισμένοις καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἐγκαταλειμμέ-
 ναις, καὶ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν
 5 ἔθνεσι περικύκλῳ. ⁵ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος κύριος Εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυ-
 μοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη καὶ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι
 ἔδωκαν τὴν γῆν μου ἑαυτοὺς εἰς κατὰσχεσιν μετ' εὐφροσύνης, ἀτιμάσαντες
 6 ψυχὰς τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ. ⁶ διὰ τοῦτο προφῆτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ
 Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραξι καὶ ταῖς
 νάπαις Τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου
 7 ἐλάλησα, ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοῦς ἔθνων ἐνέγκαι ὑμᾶς. ⁷ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρῶ τὴν
 χειρὰ μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ περικύκλῳ ὑμῶν, οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λή-
 8 ψονται, ⁸ ὑμῶν δὲ ὄρη Ἰσραὴλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν κατα-
 9 φάγεται ὁ λαός μου, ὅτι ἐλπίζουσι τοῦ ἐλθεῖν. ⁹ ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
 10 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε καὶ σπαρήσεσθε, ¹⁰ καὶ πληθύνω

5. αἰωνιον ... δολ. εν καιρω εχθρ. εν χειρι μαχαίρας· εν 6. σε διω-
 ξεται 7. το ορος ... ερημωμενον 8. τραυμ. σου τους β. σ. κ. πασας τας
 9. και ερημιαν 10. διоти ειπας Τα ... εμαι εισιν ... και ο κυριος 11.
 κυριος κυριος κ. π. εν σοι κ. τ. εχθρ. σ. και κατα τον ζηλον σου ον εποιη-
 σας· εκ του μεμισεσθαι σε εν αυτοις· κ. γνωστ. σ. η. εαν 12. ερημα·
 ημιν sic interpg. ... εις κατασχεσιν 13. εμεγαλορρημονησας ... και εγω
 ηκουσα φησιν κυριος 14. οτι ερημ. ποι. σε ... ιδουμ. εξολεθρευθησεται
 κ. γν. XXXVI. 2. ανθ' ων ε. ο εκχθρος εφ υμας Ευγε ευγε 3. κυρ.
 κυρ. ο θεος ... υμας απο των εθνων των κυ. υμων τ. ε ημας ... κ. εγε-
 νεσθαι λαλημ. γλωσσης 4. φαραγξιν και ταις ναπαις ταις ερημωμεναις κ.
 ηφανισμεναις ... καταλειμμεναις αι εγενοντο ... και καταπατημα ... τοις
 περικυκλω 5. οτι κυριος alterum ... εαυτοις την γην μου 6. λεγ. αδω-
 ναι κυρ. 7. ιδου εγω αιρω ... λημψονται 8. καρπον φαγεται 9. οτι
 οτι ... οτι εφ υμ. και ... οτι και σπαρησ.

ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον Ἰσραὴλ εἰς τέλος· καὶ κατοικηθήσονται αἱ πόλεις, καὶ ἡ ἡρημωμένη οἰκοδομηθήσεται. ¹¹ καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους καὶ κτήνη, καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν, καὶ εὖ ποιήσω ὑμᾶς ὡς περ τὰ ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ¹² καὶ ¹² γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε αὐτοῖς εἰς κατὰσχεσιν· καὶ οὐ μὴ προστεθῇτε ἔτι ἀτεκνωθῆναι ἀπ' αὐτῶν. ¹³ τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἀνθ' ὧν εἶπάν σοι Κατέσθουσα ¹³ ἀνθρώπους εἶ, καὶ ἡτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου, ¹⁴ διὰ τοῦτο ἀνθρώπους οὐκέτι φάγεσαι, καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνωσεῖς ἔτι, λέγει κύριος κύριος. ¹⁵ καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἔθνων, καὶ ὀνειδισμούς λαῶν οὐ μὴ ἀνενέγκητε ἔτι, λέγει κύριος κύριος. ¹⁶ καὶ ἐγένετο λόγος ¹⁶ κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁷ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, οἶκος Ἰσραὴλ κατώκησεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθήμενης ἐγενήθη ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου. ¹⁸ καὶ ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ¹⁸ ἐπ' αὐτούς, ¹⁹ καὶ διέσπειρα αὐτούς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐλίχθησαν αὐτοὺς εἰς ¹⁹ τὰς χώρας· κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἀμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα αὐτούς. ²⁰ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ ἔθνη οὐ εἰσῆλθον ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ²⁰ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτούς Λαὸς κυρίου οὗτοι, καὶ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξεληλύθασιν. ²¹ καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ²¹ ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ εἰσῆλθον ἐκεῖ. ²² διὰ τοῦτο ²² εἰπὸν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὰδε λέγει κύριος Οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἡ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ εἰσῆλθετε ἐκεῖ. ²³ καὶ ἀγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβηλωθὲν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ²³ ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐν τῷ ἁγιασθῆναι με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν. ²⁴ καὶ λήψομαι ²⁴ ὑμᾶς ἐκ τῶν ἔθνων καὶ ἀπὸ τοῖς ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. ²⁵ καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς καθαρὸν ὕδωρ, καὶ καθαρί- ²⁵ σθήσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδῶλων ὑμῶν, καὶ καθαρίω ὑμᾶς, ²⁶ καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν, καὶ πνεῦμα ²⁶ καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. ²⁷ καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ²⁷ ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαίωμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξεσθε καὶ ποιήσητε. ²⁸ καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς ²⁸ πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν. ²⁹ καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ καλέσω τὸν σῖτον ²⁹ ³⁰ καὶ πληθυνῶ αὐτόν, καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν· καὶ πληθυνῶ τὸν καρ- ³⁰ πὸν τοῦ ξύλου καὶ τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ὅπως ἂν μὴ λάβητε ὀνειδισμόν λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν. ³¹ καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηρὰς καὶ ³¹ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ, καὶ προσοχθεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐ- ³² τῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν. ³² οὐ δι' ὑμᾶς ³²

10. αι πολ. υμων· και αιρημωμεναι οικοδομηθησονται 11. το εμ-
προσθ. 12. δωσω pro γεννησω ... προστεθησεσθαι 13. λεγ. αδωναϊ κυρ.
ανθ' 14. ατεκνωσει σε ουκετι λεγ. αδωναϊ κυριος 15. ονειδισμον εθνων
ου μη ενεγκηται ε. λ. κυρ. ο θεος 17. κατωκησαν ... και εν ταις ακα-
θαρσαις αυτων εμιαναν ... ιδωλοις ... αυτων κατα τ. α. της αφεδρου εγ.
18. in f. add περι του αιματος ου εξεχεαν εν τη γη και εν τοις ιδωλοις
αυτων εμιαναν αυτην 19. τας ρδους ... τας ανομιαις pro τ. αμαρτιαν
20. εισηλθον bis ... γης αυτων εξηλθον 22. αδωναϊ κυριος ... εισηλ-
θαι 23. αγιον pro μεγα ... εμμεσω ... κυριος λεγει αδωναϊ κυριος εν
τω 24. ληψομαι 25. υδωρ καθαρων 27. φυλαξεσθαι κ. ποιησεται 30.
γεννηματα ... οπως μη λαβ. ετι ον. λαου εν 31. και εν τοις βδ. υμων

ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος, γνωστόν ἐστιν ὑμῖν. αἰσχύνθητε καὶ ἐντραπήγῃτε ἐκ
 33 τῶν ὁδῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ. ³³ τὰδε λέγει ἄδωναϊ κύριος Ἐν ἡμέρᾳ ἣ
 34 καθαρῶ ὑμᾶς ἐκ πασῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικίῳ τὰς πόλεις, καὶ οἶκο-
 34 δομηθήσονται ἔρημοι, ³⁴ καὶ ἡ γῆ ἡφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀντ' ὧν ὅτι
 35 ἡφανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδεύοντος, ³⁵ καὶ ἐροῦσιν Ἡ
 35 γῆ ἐκείνη ἡφανισμένη ἐγενήθη ὡς κήπος τρυφῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι
 36 καὶ ἡφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι ὀχυραὶ ἐκάτισαν, ³⁶ καὶ γινώσκονται τὰ
 36 ἔξῃ, ὅσα ἂν καταλειφθῶσι κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ὠκοδόμησα τὰς
 37 κατηρημένους καὶ κατεφύτευσα τὰς ἡφανισμένας· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ
 37 ποιήσω. ³⁷ τὰδε λέγει ἄδωναϊ κύριος Ἐτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
 38 τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς, πληθύνῃ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπων, ³⁸ ὡς πρόβατα
 38 ἄγρια, ὡς πρόβατα Ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς ἐορταῖς αὐτῆς· οὕτως ἔσονται αἱ
 πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

XXXVII.

Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος
 καὶ ἔστηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὁστέων ἀνθρωπίνων,
 2 ² καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κυκλόζεν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ
 3 προσώπου τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα. ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱέ ἀνθρώπου, εἰ
 4 ζήσεται τὰ ὁστά ταῦτα; καὶ εἶπα Κύριε κύριε, σὺ ἐπίστη ταῦτα. ⁴ καὶ εἶπε
 πρὸς μέ Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὁστά ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τὰ ὁστά τὰ
 5 ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον κυρίου ⁵ Τὰδε λέγει κύριος τοῖς ὁστέοις τούτοις Ἰδοὺ
 6 ἐγὼ φέρω ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς, ⁶ καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω
 6 ἐφ' ὑμᾶς σάρκα, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς
 7 ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ γινώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ⁷ καὶ προεφήτευσα
 7 καθὼς ἐνετείλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμέ προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμός,
 8 καὶ προσήγαγε τὰ ὁστά ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἴδον, καὶ
 8 ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαιναν ἐπ' αὐτὰ δέρματα
 9 ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς. ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Προφήτευσον ἐπὶ
 τὸ πνεῦμα, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι Τὰδε λέγει
 κύριος Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἔλθε καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς
 10 τούτους, καὶ ζήσάτωσαν. ¹⁰ καὶ προεφήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλ-
 10 θεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν,
 11 συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα. ¹¹ καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μέ λέγων Υἱέ ἀνθρώ-
 11 που, τὰ ὁστά ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστιν, καὶ αὐτοὶ λέγουσι Ξηρὰ γέγονε
 12 τὰ ὁστά ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν. ¹² διὰ τοῦτο προ-
 12 φήτευσον καὶ εἰπὸν Τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν,
 καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ
 13 Ἰσραὴλ, ¹³ καὶ γινώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ἀνοίξαι με τοὺς τάφους
 14 ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. ¹⁴ καὶ δώσω πνεῦμά

32. λεγ. κυρ. ο θεος γν. εσται υμ. ... in f. add λεγει κυριος 33. λεγ. κυρ. ο θεος Εν τη ημ. εκεινη ... πασ. των ανομ. ... αι ερημοι 34. η γη η ... διοδευνοντος 35. εκεινη η 36. εγω ειμι κυριος ... οτι εγω κυρ. κυρ. 37. λεγ. κυρ. κυριος ο θεος ... ζητημα θησομαι ... ποι. αυτοις 38. εγω ειμι κυρ. XXXVII. 1. εμμεσω 2. και ιδου ξηρ. σφ. 3. οστα ... επιστη αυτα 5. κυρ. κυριος ... φερω εις υμας 6. σαρκας ... πν. μου εφ υμας ... διοτι 7. επροφητευσα ... μοι κυριος ... εγενετο φωνη ... προφητευσειν 8. ανεφυσοντο ... δερμα ... εν αυτοις 9. Προφ. υιε ανθρ. προφ. επι το πν. και ειπον τω ... κυρ. κυριος Ελθε εκ τ. τ. ανεμων του ουρα-νου· ελθε το πνευμα και εμφ. 10. επροφητευσα καθως ... om το ... πνευμα ζωης ... συναγ. μεγαλη σφ. 12. ειπον προς αυτοις ... αδωναι κυριος ... υμ. τα μνημ. 13. με υμας εκ τ. ταφ. υμων

μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώ-
σεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει κύριος. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ¹⁵
λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁶ Ὡς ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γρά- ¹⁶
ψον ἐπ' αὐτὴν τὸν Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προσκειμένους ἐπ'
αὐτόν· καὶ ῥάβδον δευτέραν λήψῃ σεαυτῷ καὶ γράψῃς αὐτὴν τῷ Ἰωσήφ,
ῥάβδον Ἐφραΐμ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προστεθέντας πρὸς αὐ-
τόν. ¹⁷ καὶ συνάψῃς αὐτάς προσαλλήλας σεαυτῷ, εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δεῖσαι ¹⁷
ἐαυτάς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου. ¹⁸ καὶ ἔσται ὅταν λέγωσι πρὸς σὲ οἱ ¹⁸
υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν; τί ἐστὶ ταῦτά σοι; ¹⁹ καὶ ἐρεῖς ¹⁹
πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λήψομαι τὴν φυλὴν Ἰωσήφ τὴν
διὰ χειρὸς Ἐφραΐμ καὶ τὰς φυλάς Ἰσραὴλ τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτόν,
καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν Ἰούδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν τῇ
χειρὶ Ἰούδα. ²⁰ καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς ἐν τῇ ²⁰
χειρὶ σου ἐνώπιον αὐτῶν, ²¹ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ²¹
ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ μέσου τῶν ἔθνων οὗ εἰσέληυσαν ἐκεῖ,
καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω αὐτῶν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, ²² καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἔθνος ἐν τῇ γῇ μου καὶ ²²
ἐν τοῖς ὅρεσιν Ἰσραὴλ· καὶ ἄρχων εἰς ἔσται αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς
δύο ἔθνη, οὐδὲ μὴ διαιρεῖσθαι οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας, ²³ ἵνα μὴ μαινῶν- ²³
ται ἔτι ἐν τοῖς εἰδωλοῖς αὐτῶν. καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνο-
μιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαρίω αὐτούς, καὶ ἔσονται μοι
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ²⁴ καὶ ὁ δοῦλός μου Δαυὶδ ²⁴
ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἔσται ποιμὴν εἰς πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προτάγμασί
μου πορεύσονται, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά. ²⁵ καὶ ²⁵
κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ,
οὗ κατώκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοί.
καὶ Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου ἄρχων εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁶ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς δια- ²⁶
θήκην εἰρήνης, διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ θήσω τὰ ἅγια μου
ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁷ καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, ²⁷
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός, καὶ αὐτοὶ μου ἔσονται λαός. ²⁸ καὶ γνώσονται τὰ ²⁸
ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς, ἐν τῷ εἶναι τὰ ἅγια μου ἐν
μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

XXXVIII.

Αποκ. 20, 8. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὡς ἀνθρώπου, στήρισον τὸ ²
πρόσωπόν σου ἐπὶ τῷ γῶγ καὶ τὴν Μαγῶγ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὸχ καὶ
Θοβέλ, καὶ προσφύτευσον ἐπ' αὐτόν ³ καὶ εἰπὸν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος κύ- ³
ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὸχ καὶ Θοβέλ, ⁴ καὶ συνάξω σε ⁴
καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου, ἵππους καὶ ἵππους ἐνδεδυμένους ὡρακάς πάν-

14. λέγει κυρ. κυριος 16. αυτης pro ισραηλ ... προς αυτον ... λημ-
ψη ... εφραιμ ... προσκειμενους pro προστεθ. 17. σεαυτω ... δεσαι αυ-
τας 18. λεγοντες Ουκ απαγγελεις 19. αδωναϊ κυριος ... λημψομαι ...
ιωσηφ δια χ. εφραιμ ... του ισραηλ ... του ιουδα ... μιαν εν τη 21.
αδωναϊ κυρ. ο θεος 22. του ισραηλ ... εσται παντων αυτων κ. ο. εσ. ουκ-
ετι 23. ιδωλοισ αυτ. εν οις ημαρτοσαν εν αυτοις· και εν τοις προσοχθει-
σμασιν αυτων· και εν πασαις ταις βασιλειασι αυτων· κ. ρυσ. 24. εμμεσω
... και ποιμην εις εσται παντων ... πορευσονται ... φυλαξωνται 25. αυ-
τοι· και οι υιοι αυτων και οι υιοι των υιων αυτων εις αιωνος· και ιδου
δαν. ο δ. μ. α. αυτων εσται εις τ. αι. 26. και διαθηκη ... εμμεσω 27.
αυτοις εις θεον ... αυτοι εσοντ. μοι λαος 28. ομη τα εθνη ... εμμεσω ...
in f. add λεγει κυριος XXXVIII. 2. μοσوخ 3. λεγ. αδωναϊ κυρ. Ιδου
ε. ε. σε γωγ και αρχ. ... μοσοκ

5 τας συναγωγὴν πολλήν, πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι. ⁵ Πέρσαι καὶ
6 Αἰθίοτες καὶ Λίβυες, πάντες περικεφαλαῖαι καὶ πέλταις, ⁶ Γομερ καὶ πάν-
τες οἱ περὶ αὐτόν, οἶκος τοῦ Θοργαμὰ ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ πάντες οἱ
7 περὶ αὐτόν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. ⁷ ἑτοιμάσθητι, ἑτοιμάσον σεαυτὸν σὺ
καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἡ συνηγμένη μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ μοι εἰς προφυ-
8 λακὴν. ⁸ ἀφ' ἡμερῶν πλείονων ἑτοιμασθήσεται, καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλευ-
σεται καὶ ἥξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων
ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν, ἐπὶ γῆν Ἰσραὴλ ἡ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὅλου, καὶ οὗτος
9 ἐξ ἐθνῶν ἐξεληλύθε, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες. ⁹ καὶ ἀναβήσῃ
ὡς ὑετός, καὶ ἥξεις ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν, καὶ ἔσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ
10 περὶ σὲ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. ¹⁰ τότε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ λογιῇ λο-
11 γισμοὺς πονηροῦς ¹¹ καὶ ἐρεῖς Ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν ἀπεβρίμμενὴν, ἥξω ἐπὶ
ἡσυχάζοντας ἐν τῇ ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας
12 γῆν ἐν ἣ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος οὐδὲ μοχλοί, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς, ¹² προνο-
μεῦσαι προνομήν καὶ σκύλα σκυλευσαι αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέφαι χεῖράς μου
εἰς τὴν ἡρημωμένην ἡ κατωκισθῇ, καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν
13 πολλῶν, πεποικηκότας κτήσεις, κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὁμφαλὸν τῆς γῆς. ¹³ Σαββὰ
καὶ Δαιδὰν καὶ ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσί σοι
Εἰς προνομήν τοῦ προνομεύσαι σὺ ἔρχῃ καὶ σκυλευσαι σκύλα, συνήγαγες
συναγωγὴν σου λαβεῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι κτήσιν τοῦ σκυ-
14 λεῦσαι σκύλα. ¹⁴ διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ Γῶγ
Τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν τῇ κατοικισθῆναι τὸν λαόν
15 μου Ἰσραὴλ ἐπ' εἰρήνης, ἐγερθήσῃ; ¹⁵ καὶ ἥξεις ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ'
ἐσχάτου βορρᾶ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ, ἀναβάται ἵππων πάντες, συναγωγὴ
16 μεγάλη καὶ δυνάμεις πολλή, ¹⁶ καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ὡς
νεφέλη καλύψαι γῆν. ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω με ἐπὶ τὴν
γῆν μου, ἵνα γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη ἐμὲ, ἐν τῇ ἁγιασθῆναι με ἐν σοὶ ἐνώ-
17 πιον αὐτῶν. ¹⁷ τότε λέγει κύριος κύριος τῷ Γῶγ Σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ
ἡμερῶν τῶν ἐμπροσθεν διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν τοῦ Ἰσραὴλ,
18 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσι, τοῦ ἀναγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς. ¹⁸ καὶ
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἔλθῃ Γῶγ ἐπὶ τὴν γῆν Ἰσραὴλ,
19 λέγει κύριος κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμός μου ¹⁹ καὶ ὁ ζήλός μου, ἐν πυρὶ
τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα, εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμός μέγας
20 ἐπὶ γῆς Ἰσραὴλ, ²⁰ καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς
θαλάσσης καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα
τὰ ἔρπετα τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου
τῆς γῆς, καὶ ῥαγήσεται τὰ ὄρη καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ πᾶν τεῖχος
21 ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται. ²¹ καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ καὶ πᾶν φόβον, λέγει κύριος·
22 μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔσται. ²² καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ
καὶ αἵματι καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι καὶ λίθοις χαλάξης, καὶ πῦρ καὶ θείον

5. λιβυες και λυδοι* παντες εν περιχ. 6. θοργαμα 7. ετ. και ετοιμασον ... οι συνηγμενοι 8. αφ ημ. πλ. ετων ... εσχατων ... πολλων εις την γην του ισραηλ ... και αυτοις εξελ. εκ των εθν. 9. πεση pro εση 10. κυρ. κυρ. ο θεος 11. απεριμμενην ... εν ησυχια x. κατοικουντας ... κατοικ. πολεις εν αις ουχ ... εισιν αυταις 12. σκυλευσαι σκυλα του ε. την χειρα ... κατοικισθη ... επι εθνος 13. σαβα ... οι εμποροι χαλκηδονος x. π. αι χωραι αυτης ερ. σοι του προνομευσαι εις πρ. συ ... κτησεις 14. κυρ. κυριος ο θεος Ουχι εν ... εξεγερθησθαι 17. λεγ. αδωναι κυρ. ο θεος ... αφ ημερων 18. του ισραηλ ... κυρ. κυρ. ο θεος 19. ed. rom. εν π. τ. οργ. μου cum anteedd. conjg. ... επι της γης του ισρ. 20. του κυριου ... ραγησονται 21. επ αυτο παν φοβον μαχαίρας λεγ. κυρ. κυριος

βρέξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ. ²³ καὶ μεγαλυνήσομαι καὶ ἁγιασθήσομαι καὶ ἐνδοξασθήσομαι καὶ ²³ γνωστήσομαι ἐναντίον ἔθνων πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος.

XXXIX.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ Γῶγ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Γῶγ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὸχ καὶ Θοβέλ, ² καὶ συναῶω σε ² καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἐπ' ἐσχάτου τοῦ βορρᾶ, καὶ ἀνάω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ. ³ καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς ³ ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς δεξιᾶς, καὶ καταβαλῶ σε ⁴ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ ⁴ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς πλητὴν ὀρνέων· παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωσῆναι. ⁵ ἐπὶ προσώπου τοῦ πε- ⁵ δίου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. ⁶ καὶ ἀποστελῶ πῦρ ἐπὶ Γῶγ, ⁶ καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ⁷ καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωστήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, ⁷ καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἅγιος ἐν Ἰσραήλ. ⁸ Ἰδοὺ ἔκει, καὶ γνώση ὅτι ἔσται, ⁸ λέγει κύριος κύριος· αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐλάλησα. ⁹ καὶ ἐξελεύσονται ⁹ οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις Ἰσραὴλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασι καὶ βάρβοις χειρῶν καὶ λόγχαις, καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη. ¹⁰ καὶ οὐ μὴ λάβωσι ξύλα ἐκ τοῦ πε- ¹⁰ δίου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, ἀλλ' ἡ τὰ ὅπλα κατακαύσουσι πυρὶ· καὶ προνομεύσουσι τοὺς προνομεύσαντας αὐτούς, καὶ σκυλεύσουσι τοὺς σκυλεύσαντας αὐτούς, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ ¹¹ Γῶγ τόπον ὀνομαστόν, μνημεῖον ἐν Ἰσραήλ, τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων πρὸς τῇ βαλάσῃ, καὶ περιοικοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος, ¹² καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γῶγ καὶ πᾶν τὸ πληῖος αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται ¹² τότε τὸ πολυάνδριον τοῦ Γῶγ. ¹³ καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς οἶκος Ἰσραὴλ ἵνα ¹³ καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν ἑπταμήνῳ, καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς ὀνομαστόν ἡ ἡμέρα ἐδοξασθῇ, λέγει κύριος. ¹⁴ καὶ ¹⁴ ἄνδρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν βάψαι τοὺς καταλειμμένους ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, καθαρῆσαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἑπταμήνον, καὶ ἐκχέτησουσι. ¹⁵ καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὅσους ἀν- ¹⁵ θρώπου οἰκοδομήσαντες παρ' αὐτῷ σημεῖον, ἕως ὅτου βάψωσιν αὐτὸ οἱ βάπτοντες εἰς Γ' αὐτὸ πολυάνδριον τοῦ Γῶγ. ¹⁶ καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Πολυάν- ¹⁶ δριον. καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ. ¹⁷ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν Τάδε λέγει ¹⁷ κύριος Εἰπόν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου Συναχθῆτε καὶ ἔρχεσθε, συναχθῆτε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου, ἣν τέθυσκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραήλ, καὶ φάγεσθε κρέα καὶ πῖεσθε αἷμα. ¹⁸ κρέα γιγάντων φάγεσθε, καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς ¹⁸ γῆς πῖεσθε, κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι

¹⁹ Apoc. 19, 17s.

22. ἐπὶ ἔθνη XXXIX. 4. κυρ. κυριος ... μοσσχ x. βοβερ 2. αναβίβασσω σε απ ... συναῶω σ. ε. τ. ο. του ισρ. 3. εκ της χειρος 4. ορη του ισραηλ ... *om τα post ἔθνη 5. κυριος κυριος 6. πυρ ἐπὶ σε καὶ κατοικισθήσονται 7. ἐμμεσσω ... παντα τα ἔθνη ... κυρ. κυριος ο ἅγιος ισραηλ 8. κυρ. κυρ. ο ἕως 11. *om ἐν ισραηλ ... προς τὴν βαλασσαν 12. κατορυξωσιν ... κληθῆσ. το γαι το 13. κατορυξωσιν ... οικ. του ισρ. ... εἰς ὀνομαστον η ημ. η ἐδοξασθῇ 14. πασαν τὴν γην ... καταλειμμ. ... ἐκχῆτ. ἀκριβως 15. καὶ ἐσται πας ο δ. πασαν τὴν ... παρ αὐτο ... εἰς το γαι 17. θηρια του αγρου

19 πάντες. ¹⁹καὶ φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονήν, καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέσσην
 20 ἀπὸ τῆς συστάς μου ἧς ἔβυσσα ὑμῖν. ²⁰καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης
 μου ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστήν, λέγει
 21 κύριος. ²¹καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν
 22 κρίσιν μου ἣν ἐποίησα καὶ τὴν χειρὰ μου ἣν ἐπήγαγον ἐπ' αὐτούς. ²²καὶ
 γνώσονται οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας
 23 ταύτης καὶ ἐπέκεινα. ²³καὶ γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας
 αὐτῶν ἠχμαλωτεύθησαν οἶκος Ἰσραὴλ, ἀντ' ὧν ἠδέτησαν εἰς ἐμέ, καὶ ἀπέ-
 στρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν
 24 ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπεσαν πάντες μαχαίρα. ²⁴κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν
 καὶ κατὰ τὰ ἄνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν
 25 μου ἀπ' αὐτῶν. ²⁵διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ὁν ἀποστρέψω αἰχμα-
 λωσίαν ἐν Ἰακώβ, καὶ ἐλεήσω τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα
 26 τοῦ ἁγίου μου. ²⁶καὶ λήψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀδικίαν ἣν ἠδί-
 κησαν ἐν τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνῃ, καὶ οὐκ
 27 ἔσται ὁ ἐκφοβῶν ²⁷ἐν τῷ ἀποστρέφαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνα-
 γαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἁγιασθήσονται ἐν αὐτοῖς
 28 ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ²⁸καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἐν
 29 τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁹καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ
 πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, ἀντ' ὧν ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον
 Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος.

XL.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν,
 ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει μετὰ
 τὸ ἀλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου καὶ
 2 ἤγαγέ με ²ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ ἔστηκέ με ἐπ' ὄρος
 3 ὑψηλὸν σφοδρά, καὶ ἐπ' αὐτῷ ὡσεὶ οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναντι. ³καὶ εἰσ-
 γαγῆ με ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ἄνθρω, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὄρασις χαλκοῦ
 στήλβοντος, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων καὶ κάλαμος μέ-
 4 τρον, καὶ αὐτὸς εἰστήκει ἐπὶ τῆς πύλης. ⁴καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἄνθρωπος Ὁν
 ἐώρακας υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἶδε καὶ ἐν τοῖς ὠσὶ σου
 ἄκουε, καὶ τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ δεικνύω σοι, διότι
 5 ἕνεκα τοῦ δεῖξαι σοι εἰσελθούσας ὡδε, καὶ δεῖξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ
 οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵καὶ ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ
 χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος τὸ μέτρον πηχῶν ἕξ ἐν πᾶν καὶ παλαιστῆς, καὶ
 6 διεμέτρησε τὸ προτείχισμα, πλάτος ἴσον τῷ καλᾶμῳ, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἴσον
 τῷ καλᾶμῳ. ⁶καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν
 7 ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς, καὶ διεμέτρησε τὸ αἰλάμ τῆς πύλης ἴσον τῷ καλᾶμῳ, καὶ
 τὸ θεῖ ἴσον τῷ καλᾶμῳ τὸ μῆκος καὶ ἴσον τῷ καλᾶμῳ τὸ πλάτος, καὶ τὸ
 αἰλάμ ἀνὰ μέσον τοῦ θεηλὰς πηχῶν ἕξ· καὶ τὸ θεῖ τὸ δεύτερον ἴσον τῷ
 καλᾶμῳ πλάτος καὶ ἴσον τῷ καλᾶμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἰλάμ πηχεῶν πέντε·
 8 καὶ τὸ θεῖ τὸ τρίτον ἴσον τῷ καλᾶμῳ μῆκος καὶ ἴσον τῷ καλᾶμῳ πλάτος,

20. αναβατην γιγαντα ... κυρ. κυριος 23. εκχθρων ... επεσον 25.
 κυρ. κυρ. ο θεος ... αναστρεψω την αιχμ. ιακωβ 26. λημψομαι 27. ενω-
 πιον εθνων πολλων XL. 4. αλωθηναι ... χειρ κυρ. επ εμε 2. γην του
 ισρ. ... επ ορους υψηλου ... επ αυτου 3. μετρον εν τη χειρι αυτου ...
 ιστηκει 4. om On ... εωρακας συ ... ιδε εν τοις ο. σ. και ... δεικνυν ...
 παντας οσα ... οικω ισραηλ 5. πηχεων ... το πλατος 6. διεμετρησεν το
 θεε εξ ενθεν και εξ ενθεν· και το αιλαμ 7. ελαμ ... θεε pro θεηλὰς ...
 το πλατος ... om και ισ. τω καλ. μηκος ... το μηκος ... το πλατος ...
 in f. add εσωθεν ισον τω καλαμω

⁹καὶ τὸ αἰλᾶμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ αἰλᾶμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτώ, ⁹ καὶ τὰ αἰλεῦ πηχῶν δύο· καὶ τὰ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔσωθεν, ¹⁰καὶ τὰ θεέ ¹⁰ τῆς πύλης τοῦ θεέ κατέναντι, τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ μέτρον ἐν τοῖς τρισίν, μέτρον ἐν τοῖς αἰλᾶμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. ¹¹καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος ¹¹ τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν δεκατριῶν. ¹²καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεείμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ¹² καὶ τὸ θεέ πηχῶν ἕξ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἕξ ἔνθεν. ¹³καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην ἀπὸ ¹³ τοῦ τοίχου τοῦ θεέ ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θεέ, πλάτος πῆχεις εἴκοσι καὶ πέντε· αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην. ¹⁴καὶ τὸ αἰθρίον τοῦ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔξωθεν, πῆ- ¹⁴ χεις εἴκοσι θεείμ τῆς πύλης κύκλω. ¹⁵καὶ τὸ αἰθρίον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς ¹⁵ τὸ αἰθρίον αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηχῶν πεντήκοντα. ¹⁶καὶ θυρίδες κρυπταὶ ¹⁶ ἐπὶ τὸ θεείμ καὶ ἐπὶ τὰ αἰλᾶμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυκλῶσεν· καὶ ὡσαύτως τοῖς αἰλᾶμ θυρίδας κύκλω ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ τὸ αἰλᾶμ φοίνικες ἔν- ¹⁷θεν καὶ ἔνθεν. ¹⁷καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ ¹⁷ παστοφορία καὶ περίστυλα κύκλω τῆς αὐλῆς, τριάκοντα παστοφορία ἐν τοῖς περίστυλοις, ¹⁸καὶ αἱ στοαὶ κατὰ νότον τῶν πυλῶν, κατὰ τὸ μήκος τῶν ¹⁸ πυλῶν τὸ περίστυλον τὸ ὑποκάτω. ¹⁹καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς ¹⁹ ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτερᾶς ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἰθρίον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης ἔξω, πῆχεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολᾶς. καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ βορρᾶν, ²⁰καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτερᾶ, ²⁰ καὶ διεμέτρησεν αὐτήν, τό τε μήκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος, ²¹καὶ τὸ θεέ ²¹ τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ τὸ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν καὶ τοὺς φοίνικας αὐτῆς. καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολᾶς πηχῶν πεντήκοντα τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. ²²καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν καὶ οἱ φοίνικες αὐτῆς καθῶς ἡ ²² πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολᾶς. καὶ ἐν ἑπτὰ κλιμακῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν, καὶ τὰ αἰλαμμῶν ἔσωθεν. ²³καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ βλέπουσα ²³ ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολᾶς. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατόν. ²⁴καὶ ἤγαγέ με ²⁴ κατὰ νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησεν αὐτήν καὶ τὰ θεέ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα. ²⁵καὶ ²⁵ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν κυκλῶσεν καθῶς αἱ θυρίδες τοῦ αἰλᾶμ, πηχῶν πεντήκοντα τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. ²⁶καὶ ἑπτὰ κλιμακῆρες αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν ἔσωθεν, καὶ φοίνικες αὐτῇ, ²⁶ εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεῦ. ²⁷καὶ πύλη κατέναντι τῆς πύλης τῆς ²⁷ αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς νότον. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατόν τὸ εὖρος πρὸς νότον. ²⁸καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν ²⁸ τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ²⁹καὶ τὰ θεέ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ ²⁹

8. καὶ διεμετρησεν το ελαμ της πυλης πηχ. οκτ. 9. το αιλευ π. δεκα·
x. το αιλαμ 10. το θεε τ. πυλ. θεε ... τρισιν, καὶ μετρ. εν τω ελαμ
11. πηχεων bis 12. κατα προσωπον τω θεε πηχεος ενος καὶ πηχεος ενος
οριον ενθεν x. ενθεν ... πηχεων bis 13. απο του τειχους ... του θεε· πλα-
τος εικοσιπεντε 14. πηχεις εικοσιπεντε· καὶ το θεεμ της πυλ. x. 15. εἰς
το αιθρ. της πυλης του αιλαμ της πυλ. εσωθεν πηχεων οκτω 16. κρυπται
επι τα θεε ... ομι καὶ επι τα αιλαμ ... τοις αιλαμ θυριδες 17. καὶ ιδου
γαζοφυλακια 18. ομι αι ... τω υποκατω 19. κατ ανατολας ... εισηγα-
γεν 21. καὶ τα ελεου καὶ το ελαμμων ... κατ ανατολας ... πηχεων bis
22. κατ ανατολας ... επ αυτην 23. καὶ τη πυλη τη αυτη (sed corr. est
αυλη τη) ... κατ ανατολας 24. εισηγαγεν ... αιλαμμω ... μετρ. τα αυτα
25. αιλαμμω ... πηχεων bis 26. ελαμμω ... φοινικ. αυτης 27. εκα-
τον καὶ το ευρ. πρ. ν. πηχεις εικοσιπεντε 28. μετρ. τα αυτα 29. αιλαμμω

μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αἰλαμμῶν κύκλῳ, πῆχεις πεντήκοντα
 31 τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ τὸ εὖρος πῆχεις εἰκοσιπέντε.³¹ τοῦ αἰλάμ εἰς τὴν αὐ-
 32 λὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες.³² καὶ
 εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησεν
 33 αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα,³³ καὶ τὰ ἑξὲ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν
 κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν κύκλῳ, πῆχεις πεν-
 34 τήκοντα μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος αὐτῆς πῆχεις εἰκοσιπέντε.³⁴ καὶ αἰλαμμῶν
 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
 35 καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ.³⁵ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς
 36 βορρᾶν, καὶ διεμέτρησε κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα,³⁶ καὶ τὰ ἑξὲ καὶ τὰ αἰλεῦ
 καὶ τὰ αἰλαμμῶν, καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ, καὶ τὸ αἰλαμμῶν αὐτῆς πῆχεις
 37 πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος πῆχεις εἰκοσιπέντε,³⁷ καὶ τὰ αἰλαμμῶν
 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ
 38 ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ.³⁸ τὰ παστοφόρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς
 39 καὶ τὰ αἰλαμμῶν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρυσαι,³⁹ ὅπως σφά-
 40 ζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας.⁴⁰ καὶ κατὰ νότον
 τοῦ ῥυακος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν, δύο τράπεζαι
 πρὸς ἀνατολάς κατὰ νότον τῆς δευτέρας, καὶ τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης δύο τρά-
 41 पेζαι κατὰ ἀνατολάς.⁴¹ τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νότον τῆς
 πύλης, ἐπ' αὐτάς σφάζουσι τὰ θύματα, κατέναντι τῶν ὀκτὼ τραπέζων τῶν
 42 θυμάτων.⁴² καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λίσσιναι λελαξευμέναι
 πῆχεως καὶ ἡμίους τὸ πλάτος, καὶ πῆχεων δύο ἡμίους τὸ μῆκος, καὶ ἐπὶ
 43 πῆχυν τὸ ὕψος· ἐπ' αὐτὰ ἐπιθήσουσι τὰ σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ
 43 ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ θύματα.⁴³ καὶ παλαιστήν ἔξουσι γείσους λελαξευμένον
 ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι
 44 ἀπὸ τοῦ ὕετος καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας.⁴⁴ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
 ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, μία κατὰ νότον
 45 τῆς πύλης τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν φέρουσα πρὸς νότον, καὶ μία κατὰ
 πρὸς μέ· Ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς νότον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσιν
 46 τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου,⁴⁶ καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τοῖς ἱε-
 ρεῦσι τοῖς φυλάσσουσιν τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου· ἐκεῖνοι εἰσὶν οἱ υἱοὶ
 47 Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Λευὶ πρὸς κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ.⁴⁷ καὶ διε-
 μέτρησε τὴν αὐλὴν μῆκος πηχῶν ἑκατὸν καὶ εὖρος πῆχεις ἑκατὸν ἐπὶ τὰ
 48 τέσσαρα μέρη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου.⁴⁸ καὶ εἰσῆ-
 γαγέ με εἰς τὸ αἰλάμ τοῦ οἴκου. καὶ διεμέτρησε τὸ αἰλ τοῦ αἰλάμ πηχῶν
 πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος
 πηχῶν δεκατεσσάρων, καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αἰλάμ πηχῶν τριῶν

29. μετρ. τα αὐτα ... καὶ τα αἰλαμμῶν κύκλῳ ... εὖρος αὐτῆς π. εἰκοσιπέντε· [30] καὶ αἰλαμμῶν κύκλῳ μῆκος πέντε καὶ εἰκοσι πηχεων καὶ πλατος πέντε πηχεων 31. καὶ αἰλαμμῶν εἰς 32. κατ ἀνατολάς 33. αἰλαμμῶν ... μετρ. τα αὐτα· καὶ αὐ θυριδ. αὐτῆς καὶ τα αἰλαμμῶν ... καὶ το εὖρος 34. αἰλαμμῶν 36. αἰλαμμῶν καὶ αὐ θυριδες αὐτῆς ... καὶ τα αἰλαμμῶν α. κύκλῳ πῆχ. π. το μ. α. καὶ εὖρ. αὐτῆς 37. καὶ αἰλαμμῶν ... τῷ ελεῦ 38. αἰλαμμῶν ... in f. add ἐκεῖ πλυνουσιν τὴν ὀλοκαυτωσιν 39. ἐν δε τῷ αἰλαμ τῆς πύλης ζῶ (corrigere duo) τραπέζαι ἐνθεν καὶ δύο τραπέζαι ἐνθεν· ἐκ χρυσοῦ ὁπῶς σφάζουσιν τὴν ὀλοκαυτωσιν καὶ τα ὑπερ αμ. 40. ῥακος ... τραπέζαι· καὶ ἡ τραπέζαι κατ ἀνατολάς 41. ἐπ αὐτα σφάζουσιν ... τραπέζων τῶν θυμιαμάτων 42. πηχεος ... δύο καὶ ἡμίους ... ἐπ αὐτας ἐπιθήσουσιν ἐν οἷς 43. ἐξώθεν κύκλῳ 46. σάδδουχ 47. πηχεων ... εὖρος πηχεων ... τέσσαρα 48. διεμετρησεν το αἰλαμ πηχεων ... πηχεων semper

ἐνθεν καὶ πηχῶν τριῶν ἐνθεν. ⁴⁹ καὶ τὸ μῆκος τοῦ αἰλάμ πηχῶν εἴκοσι, καὶ ⁴⁹ τὸ εὖρος πηχῶν δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαῖμων ἀνέβαινον ἐπ' αὐτό, καὶ στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αἰλάμ, εἰς ἐνθεν καὶ εἰς ἐνθεν.

XLI.

Καὶ εἰσῆγάγέ με εἰς τὸν ναόν, ὃ διεμέτρησε τὸ αἰλάμ πηχῶν ἕξ τὸ πλάτος ἐνθεν, ² καὶ πηχῶν ἕξ τὸ εὖρος τοῦ αἰλάμ ἐνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ ² πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε ἐνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἐνθεν. καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι. ³ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ³ διεμέτρησε τὸ αἶλ τοῦ θυρώματος πηχῶν δύο, καὶ τὸ θυρώμα πηχῶν ἕξ, καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώματος πηχῶν ἑπτὰ ἐνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἐνθεν. ⁴ καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖ- ⁴ ρος πηχῶν εἴκοσι κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. καὶ εἶπε Τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. ⁵ καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἕξ καὶ τὸ εὖρος τῆς ⁵ πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλόθεν, ⁶ καὶ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριά- ⁶ κοντα τρίς δις· καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύ- κλῳ τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾶν, ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἄπτωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. ⁷ καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ ⁷ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου, πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου, ὅπως δια- πλατύνηται ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῶα καὶ ἐκ τῶν γεισῶν ἐπὶ τὰ τριώροφα, ⁸ καὶ τὸ θραεὶ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ διά- ⁸ στημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ πηχῶν ἕξ. διαστήματα ⁹ καὶ εὖρος ⁹ τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἕξῳθεν πηχῶν πέντε, καὶ τὰ ἀπόλοιπα τὰ ἀνὰ μέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου ¹⁰ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηχῶν εἴκοσι, ¹⁰ τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλῳ. ¹¹ καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοι- ¹¹ πον τῆς θύρας τῆς μίας τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον, καὶ τὸ εὖρος τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν. ¹² καὶ ¹² τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν πηχῶν ἑβδο- μήκοντα, πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πηχῶν πέντε, εὖρος κυκλόθεν καὶ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν ἐνενήκοντα. ¹³ καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴκου ¹³ μῆκος πηχῶν ἑκατόν, καὶ τὰ ἀπόλοιπα καὶ τὰ διορίζοντα καὶ οἱ τοῖχοι αὐ- τῶν μῆκος πηχῶν ἑκατόν, ¹⁴ καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ ¹⁴ ἀπόλοιπα κατέναντι πηχῶν ἑκατόν. ¹⁵ καὶ διεμέτρησε μῆκος τοῦ διορίζοντος ¹⁵ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου, καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἐνθεν καὶ ἐνθεν πηχῶν ἑκατόν τὸ μῆκος. καὶ ὁ ναὸς καὶ αἱ γωνίαι καὶ τὸ αἰλάμ τὸ ἐξώτερον πεφαινωμένα. ¹⁶ καὶ αἱ θυρίδες δικτυωταί, ὑπο- ¹⁶ φαύσεις κύκλῳ τοῖς τρισὶν ὥστε διακλύπτειν. καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυ- λωμένα κύκλῳ, καὶ τὸ ἑδάφος καὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυρίδων, καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς εἰς τὸ διακλύπτειν. ¹⁷ καὶ ἕως πλησίον ¹⁷ τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας, καὶ ἐφ' ὅλον τὸν τοῖχον κύκλῳ, ἐν τῷ

49. πηχεις bis ... επι τα αιλαμ. XLI. 4. ναον και διεμ. ... πηχεις 2. πηχεις ... πηχεων bis ... πηχεις ter (inde ab ενθεν, και πηχ.) ... μη- κος αυτης ... τεσσαρακοντα και ευρος 8. το αιλαμ ... πηχεις quater 4. διεμ. το ευρος των θυρωματων πηχεις τεσσαρακ. και ευρος πηχεις ... και ειπεν προς με 5. πηχεις εξ ... πηχεις τεσσαρες 6. και τα πλευρα ... και τρις δις ... διαστημα ... πλευροις του οικου κυκλω 7. προσθεμα εκ τ. οικου ... μεσων pro γεισων 8. και του θραελ ... πηχεων διαστημα 9. πηχεων ... απολοιπα ανα 40. και ευρος πηχεων ... του οικου κυκλω 11. και αι θυριδες ... πηχεων 12. πηχεων ter 13. πηχεων priore loco 15. διεμετρ. τον τοιχον του ... ed. rom. κατωπισθεν 17. ολ. τον οικον κυκλοθεν

18 ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν, ¹⁸ γεγλυμμένα Χερουβίμ· καὶ φοίνικες ἀνὰ μέσον
 19 Χερουβ καὶ ἀνὰ μέσον Χερουβ. δύο πρόσωπα τῷ Χερουβ, ¹⁹ πρόσωπον ἀν-
 ὤρωπου πρὸς τὸν φοίνικα ἐνθεν καὶ ἐνθεν, καὶ πρόσωπον λέοντος πρὸς τὸν
 20 φοίνικα ἐνθεν καὶ ἐνθεν· διαγεγλυμμένος ὁ οἶκος κυκλῶν ²⁰ ἐκ τοῦ ἐδά-
 φους ἕως τοῦ φανώματος, τὰ Χερουβίμ καὶ οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι.
 21 ²¹ καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσσόμενος τετράγωνα, κατὰ πρόσωπον τῶν
 22 ἁγίων ὄρασις ὡς ὄψις ²² θυσιαστηρίου ξυλίνου, πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ,
 καὶ τὸ μῆκος πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχε, καὶ ἡ
 βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι. καὶ εἶπε πρὸς μέ Αὕτη ἡ τράπεζα
 23 ἡ πρὸ προσώπου κυρίου. καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ, ²³ καὶ δύο θυρώματα
 24 τῷ ἁγίῳ, ²⁴ τοῖς δυοῖ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς· δύο θυρώματα τῷ ἐνί,
 25 καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ. ²⁵ καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ
 θυρώματα τοῦ ναοῦ Χερουβίμ· καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων,
 26 καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ πρόσωπον τοῦ αἰλάμ ἔξωθεν, ²⁶ καὶ θυρίδες κρυπταῖ.
 καὶ διεμέτρησεν ἐνθεν καὶ ἐνθεν, εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἰλάμ, καὶ τὰ
 πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐξυγωμένα.

XLII.

Καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν κατὰ ἀνατολὰς κατέναντι
 τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ εἰσῆγαγέ με, καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι πέντε ἐχό-
 2 μεναι τοῦ ἀπολοῖπου καὶ ἐχόμεναι τοῦ διορίζοντος πρὸς βορρᾶν, ² ἐπὶ πῆχεις
 3 ἑκατὸν μῆκος πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸ πλάτος πεντήκοντα, ³ διαγεγραμμέναι ὃν
 τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, καὶ ὃν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς
 4 αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ἐστοιχισμέναι, ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί. ⁴ καὶ κατέ-
 ναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηχῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πῆχεις ἑκατὸν τὸ
 5 μῆκος· καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν, ⁵ καὶ οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῶοι
 ὡς αὐτῶς. ὅτι ἐξείχeto τὸ περίστυλον ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύ-
 6 λου, καὶ τὸ διάστημα· οὕτως περίστυλον καὶ διάστημα, ⁶ καὶ οὕτως στοαὶ
 δύο. διότι τριπλαῖ ἦσαν, καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στύλοι τῶν ἐξωτέ-
 7 ρων· διὰ τοῦτο ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς.
 7 καὶ φῶς ἔξωθεν, ὃν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας αἱ βλέ-
 8 πουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν, μῆκος πηχῶν πεντήκοντα.
 8 ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν
 ἦν πηχῶν πεντήκοντα, καὶ αὐταὶ εἰσιν αἱ ἀντιπρόσωποι ταύταις· τὸ πᾶν
 9 πηχῶν ἑκατόν. ⁹ καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς
 10 ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ¹⁰ κατὰ
 τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπάτου· καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ
 νότου, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοῖπου καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζον-
 11 τος· καὶ αἱ ἐξέδραι ¹¹ καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, κατὰ τὰ
 μέτρα ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ
 εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς
 ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώματα
 12 αὐτῶν, ¹² τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον, καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρ-
 χῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου, καὶ κατὰ ἀνατολὰς

17. εν τω εξ. μετρα ¹⁸ και γεγλυμμ. χερουβειν κ. φοινικες· και φοινιξ ανα
 μ. χερουβειμ χερουβ δυο πρ. των χερουβ 19. ολος ο οικ. κυκλ. 20. χερουβειν
 21. αναπτυσσομενα 22. πηχεων ter ... τραπεζα κατα προσωπον 23. και
 τω αγιω δυο θυρωματα 24. τη δευτερα θυρα 25. χερουβειν 26. εξυλωμενα
 XLII. 1. εξωτεραν ... εξεδραι δεκαπεντε 2. κατα προσωπον επι ... πεν-
 τηκ. πηχεων 3. εστιχισμεναι 5. om το ... διαστημα bis 6. om δυο ...
 των εξεδρων· δια 7. on τροπ. και αι ... πηχεων 8. πηχεων bis ... om αι
 10. του εν αρχη του 11. των εξεδρων ... βορραν· κατα 12. κατ ανατολας

τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν. ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν ¹³ καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον, οὐσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων, αὐταὶ εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀγνοίας, διότι ὁ τόπος ἅγιος. ¹⁴ οὐκ εἰσελεύσονται ἐκεῖ παρεῖς τῶν ἱερέων, οὐκ ἐξελεύσονται ¹⁴ ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὧσιν οἱ προσάγοντες· καὶ μὴ ἄπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, διότι ἅγιά ἐστι· καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα ὅταν ἄπτωνται τοῦ λαοῦ. ¹⁵ καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν. καὶ ἐξήγαγέ με ¹⁵ κατ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλῶν ἐν διατάξει. ¹⁶ καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πύλης ¹⁶ τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησε πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁷ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσω- ¹⁷ πον τοῦ βορρᾶ, πῆχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁸ καὶ ἐπέ- ¹⁸ στρεψε πρὸς θάλασσαν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον θαλάσσης, πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁹ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς νότον καὶ διεμέτρησε ¹⁹ κατέναντι τοῦ νότου, πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου, ²⁰ τὰ τέσσαρα ²⁰ μέρη τοῦ αὐτοῦ καλᾶμου. καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περιβόλον αὐτῶν κύκλῳ, πεντακοσίων πρὸς ἀνατολάς καὶ πεντακοσίων πηχῶν εὐρος, τοῦ διαστελλεῖν ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προτευχίσματος τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.

XLIII.

Καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλιν τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐξήγαγέ με· ² καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἤρχετο κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς ² ἀνατολάς, καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν· καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλῶν. ³ καὶ ἡ ὄρασις ἦν ἰδὼν ³ κατὰ τὴν ὄρασιν ἦν ἰδὼν ὅτε εἰσπορευομένη τοῦ χρεῖσαι τὴν πόλιν· καὶ ἡ ὄρασις τοῦ ἄρματος οὐ ἰδὼν κατὰ τὴν ὄρασιν ἦν ἰδὼν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, ⁴ καὶ δόξα κυρίου εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶ- ⁴ κον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. ⁵ καὶ ἀνέλαβέ ⁵ με πνεῦμα καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ κυρίου οἶκος. ⁶ καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος ⁶ πρὸς μέ, καὶ ὁ ἀνὴρ εἰστήκει ἐχόμενός μου, ⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώ- ⁷ που, ἑώρακας τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου καὶ τὸν τόπον τοῦ ἔχοντος τῶν ποδῶν μου, ἐν οἷς κατασκηνώσῃ τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ τὸν αἰῶνα· καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁸ ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόσθρονόν μου ἐν τοῖς ⁸ προσθροῖς αὐτῶν καὶ τὰς φιλίας μου ἐχομένης τῶν φιλῶν αὐτῶν, καὶ ἔδω- ⁸ καν τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐπόιουν· καὶ ἐξέτριψα αὐ-

13. αἱ οὐσαι ... διαστεματων ... οἱ υἱοὶ ... om και εκει θησουσι τα αγια τ. αγίων ... in f. add estin 14. εἰσελευσεται ... ἱερεων και ουκ 15. κατ ανατολας 16. κατ ανατολας 18. της θαλασσης 19. διεμετρ. κατα προσωπον του νοτου 20. εἰς τα τεσσαρα μ. τ. α. μετρου ... περιβ. αυτον κυκλω ... πηχειων XLIII. 1. κατ ανατολας 2. οδον της πυλης της βλεπουσης προς 2. δόξης κυριου 3. αρμ. ου ειδον κ. τ. ο. ου ειδον επι 4. κατ ανατολας 5. δόξης κυριου ο οικος 6. και ανηρ ιστηκει 7. εωρακ. υιε ανθρ. ... ed. rom. ποδ. μου; ... κατασκηνωσει ... εμμεσω του οικου ... εἰς τον αιωνα και ου μη ... ο οικος ... μου το αγιον ... εμμεσω 8. φλειας ... φλειων

9 τοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φόνῳ. ⁹ καὶ νῦν ἀποσάσωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα. ¹⁰ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου δεῖξον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὸν οἶκον, καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ὄρασιν αὐτοῦ καὶ τὴν διατάξιν αὐτοῦ, ¹¹ καὶ αὐτοὶ λήψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν, καὶ φυλάσσονται πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσουσιν αὐτά. ¹² καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων. ¹³ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πῆχει τοῦ πῆχεως καὶ παλαστής κόλπωμα βάθους ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυς τὸ εὖρος, καὶ γείσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν, σπιθαμῆς. καὶ τοῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου ¹⁴ ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τοῦτο ὑποκάτωθεν, πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πῆχεως. καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα πῆχεις τέσσαρες, καὶ εὖρος πῆχους. ¹⁵ καὶ τὸ ἀριτὴλ πηχῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριτὴλ καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων πῆχους. ¹⁶ καὶ τὸ ἀριτὴλ πηχῶν δώδεκα μήκους, ἐπὶ πῆχεις δώδεκα· τετραγώνων ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ τὸ ἱλαστήριον πηχῶν δεκατεσσάρων τὸ μήκος, ἐπὶ πῆχεις δεκατέσσαρας· τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ, καὶ τὸ γείσος αὐτῷ κυκλόθεν κυκλοῦμενον αὐτῷ ἥμισυ πῆχεως, καὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ πῆχους κυκλόθεν· καὶ οἱ κλιμακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατὰ ἀνατολάς. ¹⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ, τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὀλοκαυτώματα καὶ προσχέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα. ¹⁹ καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδούκ τοῖς ἐγγίξουσιν πρὸς μέ, λέγει κύριος ὁ θεός, τοῦ λειτουργεῖν μοι μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας. ²⁰ καὶ λήψονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλῳ, καὶ ἐξιλάσονται αὐτό. ²¹ καὶ λήψονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατακαυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων. ²² καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήψονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἁμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας, ²³ καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξιλάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ. ²⁴ καὶ μετὰ τὸ συντελεῖσαι τὸν ἐξίλασμον προσοίσουσιν μόσχον ἐκ βοῶν ἁμῶμον καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἁμῶμον, ²⁵ καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου· καὶ ἐπιρρίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' αὐτὰ ἅλα, καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. ²⁶ ἑπτὰ ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ μόσχον ἐκ βοῶν καὶ κριὸν ἐκ προβάτων, ἁμῶμα ποιήσουσιν ²⁷ ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἐξιλάσονται

9. πορνίαν ... ἐμμεσῶ αὐτ. εἰς τὸν αἰῶνα 44. λημψονται ... οἶκον καὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ· κ. τας ἐξ. α. καὶ τας εἰσόδους αὐτοῦ· κ. τὴν ... διαγραφεῖς ἐν. αὐτ. 12. in f. add εἰσιν· οὗτος ὁ νομος τοῦ οἴκου 13. τὸ κοιλῶμα βάθος· πῆχους ἐπὶ ... ἐπὶ τοῦ χεῖλους 14. τὸ μέγα τὸ ὑποκάτωθεν ... πῆχεως ... in f. πῆχεως pro πηχῶν 16. δώδεκα πλατοὺς τετραγώνων ... τέσσαρα 17. ἐπὶ πηχ. δεκατέσσαρες· τὸ εὖρ. τετραγώνων ἐπὶ τὰ τέσσαρα ... γίσος αὐτῶν ... κατ ἀνατολάς 18. τὰ ὀλοκαυτώματα ... πρὸς τὸ αἶμα 19. λευῖταις ἐκ ... σαδδ. καὶ τοῖς ... ὁ θεὸς τοῦ λευι· λειτουργεῖν μοι. μόσχον 20. λημψονται ... τέσσαρα 20. κυκλῶ· καὶ περιρραντεῖς αὐτοῦ· κ. ἐξίλ. αὐτὸν 21. λημψονται ... ὑπερ ἁμαρτίας 22. λημψονται ... δύο ἀπο αἰγῶν ... καθὼς ἐξίλ. 23. συντελ. σε ... ἐκ τῶν προβάτων ... ἐπιρρίψουσιν ... ἅλας 25. ἐκ τῶν προβ.

τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαρικοῦσιν αὐτό, καὶ πλήσουσι χεῖρας αὐτῶν. ²⁷ καὶ ²⁷ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέγει κύριος.

XLIV.

Καὶ ἐπέστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτέρας τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. ² καὶ εἶπε κύριος ² πρὸς μέ· Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη. ³ διότι ὁ ἡγούμενος οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν ³ ἄρτον ἐναντίον κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν αἰλᾶμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ⁴ καὶ εἰσγάγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύ- ⁴ λης τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου· καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος τοῦ κυρίου, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. ⁵ καὶ εἶπε κύριος πρὸς ⁵ μέ· Ἰὲ ἀνθρώπου, τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶ σου ὅκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προστάγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν ἐξοδὸν τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις. ⁶ καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον ⁶ τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰκανούσῳ ὑμῖν ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ, ⁷ τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπερι- ⁷ τμητοῦς καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκί, τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου καὶ βεβηλοῦν αὐτὰ ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους σάρκας καὶ αἷμα, καὶ παρεβαίνετε τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν, ⁸ καὶ διετά- ⁸ ξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου. ⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύ- ⁹ ριος ὁ θεὸς Πᾶς υἱὸς ἀλλογενεῖς ἀπερίτμητος καρδίᾳ καὶ ἀπερίτμητος σαρκί οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἅγια μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ, ¹⁰ ἀλλ' ἢ οἱ Λευῖται οἵτινες ἀφῆλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ ¹⁰ πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν· καὶ λήψονται ἀδικίαν αὐτῶν, ¹¹ καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες θυ- ¹¹ ρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάξουσι τὰς θυσίας καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον τοῦ λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς, ¹² ἀνδ- ¹² ρῶν ἐλειτουργῶν αὐτοῖς πρὸ προσώπου ¹² τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς κόλασιν ἀδικίας· ἐνεκα τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ θεός, ¹³ καὶ οὐκ ἐγ- ¹³ γιοῦσι πρὸς μέ τοῦ ἱερατεῦν μοι, οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου· καὶ λήψονται ἀτιμίαν αὐ- ¹⁴ τῶν ἐν τῇ πλανήσει ἢ ἐπλανήθησαν. ¹⁵ κατὰξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς ¹⁴ τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν ¹⁵ οἱ ¹⁵ ἱερεῖς οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδούκ οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ· οὗτοι προσάξουσι πρὸς

26. καθαρικοῦσιν ... τὰς χεῖρας αὐτῆς XLIV. 1. κατ ἀνατολάς 2. οὐκ ἀνοιχθήσεται ... τοῦ ἰσραηλ 3. ο ἡγουμ. αὐτῆς καθήσεται 4. ο οίκ. κυρίου 5. οφθαλμ. σου ... προστάγματα οἴκου κ. χ. κατὰ πάντα 6. οἶκος τοῦ ἰσραηλ 7. γενεσθαι ... ἀρτους μου καὶ σαρκας 8. καὶ οὐκ ἐφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου· κ. διετάξ. 9. ἐμμεσῶ 10. ἀφείλαντο ... τὸν ἰσρ. οἱ ἐπλανήθησαν ἀπ ἐμοῦ ... λημψονται τὴν ... τῶ οἴκῳ κυρίου ... τὰ ὀλοκ. καὶ τὰς θυσίας ... λαοῦ λειτουργ. 12. ἐγεν. τῶ ἰσραηλ ... ἐνεκεν ... in f. add καὶ λημψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν 13. προσαγαγεῖν ... υἱῶν ἰσραηλ ... λημψονται τὴν ἀτιμ. 14. καὶ ταξουσιν αὐτοῦ (sic) φυλ. 15. τὸν οἶκον

μὲ τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν
 16 μοι θυσίαν στέαρ καὶ αἷμα, λέγει κύριος ὁ θεός. ¹⁶ οὗτοι εἰσπελεύσονται εἰς
 τὰ ἅγια μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ λειτουρ-
 17 γεῖν μοι, καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακάς μου. ¹⁷ καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
 αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, στολὰς λινᾶς ἐνδύσονται· καὶ
 οὐκ ἐνδύσονται ἔρια ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας
 18 αὐλῆς. ¹⁸ καὶ κιθάρεις λινᾶς ἔξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, καὶ περισκελῇ
 19 λινᾶ ἔξουσιν ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ οὐ περιζώσονται βίβη. ¹⁹ καὶ ἐν τῷ
 ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκδύσονται
 τὰς στολὰς αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς, καὶ θήσουσιν αὐ-
 τὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων, καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἑτέρας, καὶ οὐ μὴ
 20 ἀγιάσωσι τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν. ²⁰ καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυ-
 ρήσονται, καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ φιλώσουσι, καλύπτοντες καλύψουσι τὰς
 21 κεφαλὰς αὐτῶν. ²¹ καὶ οἶνον οὐ μὴ πῖωσι πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
 22 αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. ²² καὶ χήραν καὶ ἔκβεβλημένην οὐ λή-
 ψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἡ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραὴλ·
 23 καὶ χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως, λήψονται. ²³ καὶ τὸν λαὸν μου διδάξουσιν
 ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθάρου γνω-
 24 ριοῦσιν αὐτοῖς. ²⁴ καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν·
 τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσι, καὶ τὰ κρίματά μου κρινούσι, καὶ τὰ νό-
 μιμά μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάξονται,
 25 καὶ τὰ σάββατά μου ἀγιάσουσι. ²⁵ καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰσπελεύσονται
 αὐτὰ τοῦ μιανῆναι, ἀλλ' ἡ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ
 θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἡ οὐ γέγονεν ἀνδρὶ, μιαν-
 26 θήσεται. ²⁶ καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν ἑπτὰ ἡμέρας ἐξαριθμῆσθαι αὐτῷ.
 27 ²⁷ καὶ ἡ ἂν ἡμέρα εἰσπορεύωνται· εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουρ-
 28 γεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ, προσοίσουσιν ἱλασμόν, λέγει κύριος ὁ θεός, ²⁸ καὶ ἔσται
 αὐτοῖς εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατὰσχέσεις αὐτοῖς οὐ
 29 δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐγὼ κατὰσχέσεις αὐτῶν. ²⁹ καὶ τὰς θυ-
 σίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁγνοίας οὗτοι φάγονται, καὶ πᾶν
 30 ἀφόρισμα ἐν τῷ Ἰσραὴλ αὐτοῖς ἔσται, ³⁰ ἀπαρχαὶ πάντων καὶ τὰ πρωτότοκα
 πάντων καὶ τὰ ἀφαιρέματα πάντα· ἐκ πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοῖς
 ἱερεῦσιν ἔσται. καὶ τὰ πρωτογενήματα ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεὶ τοῦ θείναι
 31 εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν. ³¹ καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θνητάλωτον
 ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

XLV.

Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ ἀφοριεῖτε ἀπαρ-
 χὴν τῷ κυρίῳ ἁγίον ἀπὸ τῆς γῆς, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος καὶ εὐ-
 2 ρος εἴκοσι χιλιάδας, ἁγίον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν. ² καὶ
 ἔσται ἐκ τούτου ἁγιάσματα πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακασίους τετράγωνον κυ-
 3 κλόθεν καὶ πεντήκοντα πηχεῖς διάστημα αὐτῶν κυκλόθεν. ³ καὶ ἐκ ταύτης
 τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὐρος
 4 εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων. ⁴ ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται
 τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔσται τοῖς ἐγγίζουσι λειτουρ-

15. προσφερειν θυσιαν 17. ενδυσονται· ουκ ενδ. ερεα ... in f. add
 και εσω 18. επι ταις οσφυσειν 20. ου μη ξυρησονται ... ου μη φιλ...
 καλυψωσιν 22. ου μη λημψονται ... λημφ. 23. ανα μ. καθαρου και ανα
 μεσον ακαθ. 25. αδελφω αυτου 26. εξαριθμησει 28. αυτοις προ αυτων
 30. και απαρχαι ... παντα υμων· εκ παντων ... πρωτογενηματα XIV. 2. εις
 αγιασμα ... πηχεις πεντηκοντα 3. το αγιασμα των αγιων 4. αγιον απο
 της ... εγγιζουσιν εν αυτοις λειτ.

γεῖν τῷ κυρίῳ· καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν, ⁵ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες· καὶ ⁶ τοῖς Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσι τῷ οἴκῳ αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν. ⁶ καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος, ⁶ καὶ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ ἔσονται. ⁷ καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς ⁷ ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων, εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως, κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν πρὸς ἀνατολάς· καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολάς τῆς γῆς. ⁸ καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ⁸ καὶ οὐ καταδυναστεύουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ τὸν λαόν μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. ⁹ τὰδε ⁹ λέγει κύριος θεὸς Ἰκανούσῳ ὑμῖν οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ, ἀδικίαν καὶ ταιλαιπωρίαν ἀφέλεσθε, κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε· ἐξάρτε καταδυναστείαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, λέγει κύριος θεός. ¹⁰ ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δίκαιον καὶ χοῖνιξ δίκαια ἔσται ὑμῖν τοῦ μέτρου, ¹¹ καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία ¹¹ ἔσται τοῦ λαμβάνειν· τὸ δέκατον τοῦ γομὸρ χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομὸρ, πρὸς τὸ γομὸρ ἔσται τὸ ἴσον. ¹² καὶ τὰ στάθμια εἴκοσι ὀβολοί, πέντε σίκλοι, ¹² πέντε καὶ σίκλοι, δέκα καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. ¹³ καὶ αὕτη ¹³ ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφορεῖτε, ἕκτον μέτρου ἀπὸ τοῦ γομὸρ τοῦ πυροῦ, καὶ τὸ ἕκτον αὐτοῦ τοῦ οἴφι ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν. ¹⁴ καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου ¹⁴ κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶ γομὸρ. ¹⁵ καὶ ¹⁵ πρόβατον ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπὸ δέκα ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, εἰς θυσίας καὶ εἰς ὀλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ὑμῶν, λέγει κύριος θεός. ¹⁶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρχὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται ¹⁷ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐορταῖς οἴκου Ἰσραὴλ· αὐτὸς ποιήσει τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. ¹⁸ τὰδε λέγει κύριος ¹⁸ θεός· Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μιᾶ τοῦ μηνὸς λήψεσθε μόσχον ἐκ βοῶν ἁμῶν τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον. ¹⁹ καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ¹⁹ ἐξιλασμοῦ, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιάς τοῦ οἴκου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιάς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας. ²⁰ καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ· μιᾶ τοῦ μηνὸς ²⁰ λήψη παρ' ἐκάστου ἀπόμοιραν, καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον. ²¹ καὶ ἐν τῷ ²¹ πρώτῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πάσχα ἐορτὴ· ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. ²² καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ²² ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μόσχον ὑπὲρ

5. χιλιαδες μηκος και ειχ. χιλιαδ. ευρος εσται τοις 6. τροπον και η ... τα προς ανατολας 9. κυρ. ο θεος ... του ισραηλ· τον λαον μου και την γην κατακληρονομησουσιν οικος του ισραηλ· αδικιαν ... και κριμα ... και εξαραται ... κυρ. ο θεος 10. ζυγον δικαιον 11. η χοινιξ το μετρον πρὸ χοιν. κ. τ. δ. τ. γομορ ... εσται ισον 12. οι πεντε σικλοι πεντε και οι δεκα σικλοι 13. εκατον του μετρου απο ... εκτον του οιφι α. τ. γομορ κορου 14. τα προσταγματα .. απο των δεκα 15. προβατον εν απο τ. δεκα πρ. αφαιρ. ... εις σωτηριον του εξιλασασθαι ... κυρ. ο θεος 17. σπ. εσονται εν ταις 18. κυρ. ο θεος ... λημψεσθαι 19. λημψεται ... του αιμ. του μοσχου του ... φλειας bis 20. λημψη π. εκ. αγνουστος και απο νηπιου· και εξιλ. 21. πρωτω μηνι 22. και υπερ του οικ.

- 23 ἁμαρτίας. ²³ καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ποιήσῃ ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἁμώμους καὶ ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέ-
 24 ρας, καὶ ὑπὲρ ἁμαρτίας ἔριφον αἰγῶν καὶ ἡμέραν, καὶ θυσίαν. ²⁴ καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμματα τῷ κριῷ ποιήσεις, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.
 25 ²⁵ καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ πεντεκαίδεκατῇ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἡμέρας, καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας καὶ καθὼς τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ καθὼς τὸ μανὰ καὶ καθὼς τὸ ἔλαιον.

XLVI.

- Τάδε λέγει κύριος θεός Ἡ πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἕξ ἡμέρας τὰς ἐνεργούς· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 2 σαββάτων ἀνοιχθῇ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας ἀνοιχθήσεται. ² καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης τῆς ἑσω-
 3 ζεν καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ
 4 ὀλοκαυτώματα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ. ³ καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προθύρου τῆς πύλης καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἑσπέ-
 5 ρας· καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης
 6 καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις ἐναντίον κυρίου. ⁴ καὶ τὰ ὀλο-
 7 καυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
 8 ἕξ ἁμνοὺς ἁμώμους καὶ κριὸν ἁμῶμον ⁵ καὶ μανὰ, πέμμα τῷ κριῷ, καὶ
 9 τοῖς ἁμνοῖς θυσίαν δόμα χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι. ⁶ καὶ
 10 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας μόσχον ἁμῶμον καὶ ἕξ ἁμνοὺς, καὶ κριὸς ἁμῶ-
 11 μος ἔσται, ⁷ καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μανὰ, καὶ
 12 τοῖς ἁμνοῖς καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.
 13 ⁸ καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλάμ τῆς
 14 πύλης ἐξελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύσεται. ⁹ καὶ ὅταν
 15 εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπορευόμε-
 16 νος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν προσκυνεῖν ἐξε-
 17 λεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος
 18 κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς
 19 πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην εἰς ἣν εἰσεληλυ-
 20 θεν, ἀλλ' ἢ κατ' ἐξῆς αὐτῆς ἐξελεύσεται. ¹⁰ καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ
 21 αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐκ-
 22 πορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται. ¹¹ καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύ-
 23 ρεσι ἔσται τὸ μανὰ πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα τῷ κριῷ, καὶ τοῖς ἁμνοῖς
 24 καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι. ¹² ἔαν δὲ
 25 ποιήσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν ὀλοκαυτώμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοίξῃ
 26 ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ποιήσῃ τὸ ὀλοκαυτώμα
 27 αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ ὃν τρόπον ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
 28 βάτων· καὶ ἐξελεύσεται, καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξέλθαι αὐτόν. ¹³ καὶ
 29 ἁμνὸν ἐνιαύσιον ἁμῶμον ποιήσῃ εἰς ὀλοκαυτώμα καὶ ἡμέραν τῷ κυρίῳ,
 30 πρῶτῃ ποιήσῃ αὐτόν. ¹⁴ καὶ μανὰ ποιήσῃ ἐπ' αὐτῷ τὸ πρῶτῳ ἔχτον τοῦ μέ-
 31 τρου, καὶ ἐλαίου τρίτον τοῦ εἶν τοῦ ἀναμίξαι τὴν σεμίδαλιν μανὰ τῷ κυ-
 32 ρίῳ, πρόσταγμα διὰ παντός ¹⁵ ποιήσετε τὸν ἁμνόν· καὶ τὸ μανὰ καὶ τὸ

23. ποιήσεις 24. πέμμα τῷ κριῷ 25. πεντεκαίδ. ἡμέρα ... το μαννα
 XLVI. 1. κυρ. ο θεός 11. πύλη ... ἐν δὲ τῇ η. τ. σ. σαββ. ἀνοιχθήσεται
 2. τῆς ἐξῶθεν 3. ἐναντ. τοῦ κυρίου 4. το ὀλοκαυτώμα 5. μαννα ... τῆς
 χειρὸς ... το ἐν 6. μόσχον υἱὸν βουκολίου ἁμῶμον 7. μαννα ... εὐποιστῇ
 ... το ἐν 9. καὶ ἔσται ὅταν ... οπὶ τῆς γῆς ... οπὶ βλέπουσης 9. πύλην
 ἣν εἰσεληλυθὲν 10. ἐν μέσῳ ... ἐξελεύσεται μετ' αὐτῶν 11. το μαννα ...
 κριῷ· τοῖς δὲ ἁμνοῖς ... το ἐν 12. καὶ ἀνοίξει ... κατ' ἀνατολὰς 13. οπὶ
 εἰς 14. μαννα bis ... το τρίτον τῷ ἐν ... προστ. αἰώνιον διὰ 15. μαννα

ἔλαιον ποιήσετε τὸ πρῶν, ὀλοκαύτωμα διὰ παντός. ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος θεός 16
 Ἐὰν δὲ ὁ ἀφηγουμένος δόμα ἐν ἑκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας
 αὐτοῦ, τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔσται κατάσχεσις κληρονομία. ¹⁷ ἐὰν δὲ δὴ 17
 δόμα ἐν τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως,
 καὶ ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ· πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐτοῦ αὐ-
 τοῖς ἔσται. ¹⁸ καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγουμένος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ λαοῦ 18
 τοῦ καταδυναστεύσαι αὐτούς· ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ κατακληρονομήσει
 τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζηται ὁ λαός μου, ἕκαστος ἐκ τῆς κα-
 τασχέσεως αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ εἰσθήγαγέ με εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς κατὰ νώτου τῆς 19
 πύλης, εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων τὴν βλέπουσαν πρὸς βορρᾶν,
 καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ τόπος κεχωρισμένος. ²⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέ Οὗτος ὁ τόπος ἐστίν 20
 οὗ ἐψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ
 ἐκεῖ πέψουσιν τὸ μανὰ τὸ παράπαν τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
 ἔξωτέραν τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. ²¹ καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἔξω- 21
 τέραν, καὶ περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς, καὶ ἰδοὺ ἀλλή
 κατὰ τὰ κλίτη τῆς αὐλῆς, ²² κατὰ τὸ κλίτος αὐλῆς, αὐλὴ ἐπὶ τὰ τέσσαρα, 22
 καὶ τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρὰ μήκους πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ εὖρος πηχῶν
 τριάκοντα, μέτρον ἓν ταῖς τέσσαρσι. ²³ καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν αὐταῖς, κύκλῳ 23
 ταῖς τέσσαρσι· καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ. ²⁴ καὶ 24
 εἶπε πρὸς μέ Οὗτοι οἱ οἶκοι τῶν μαγείρων, οὗ ἐψήσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουρ-
 γοῦντες τῷ ὄνκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ.

XLVII.

Καὶ εἰσθήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου, καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἔξεπορεύετο
 ὑποκάτωθεν τοῦ αἵθριου κατὰ ἀνατολάς, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἐβλέπε
 κατὰ ἀνατολάς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιῦ ἀπὸ
 νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ² καὶ ἐξήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς 2
 πρὸς βορρᾶν, καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν ἔξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς
 τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλί-
 τους τοῦ δεξιῦ, ³ καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξεναντίας. καὶ μέτρον ἓν τῇ χειρὶ 3
 αὐτοῦ· καὶ διεμέτρησε χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ διήλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ
 ἀφέσεως· ⁴ καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διήλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν 4
 μνηρῶν· καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διήλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. ⁵ καὶ διεμέ- 5
 τρησε χιλίους, καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, ὅτι ἐξύβριζεν ὡς χεῖμαρρὸν ὃν οὐ
 διαβήσονται. ⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου; καὶ ἤγαγέ με, 6
 καὶ ἐπέστρεψέ με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ ⁷ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου· καὶ 7
 ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ σφόδρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν.
⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν 8
 πρὸς ἀνατολάς, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν
 θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ ὕδατα, ⁹ καὶ ἔσται 9

15. ποιησεται πρῶν 16. αδωναϊ κυριος Εαν ... αυτου του εκ της ...
 κατασχ. αυτων αυτη εν κληρονομια 17. δομα εκ της κληρονομιας αυτου
 ενι των 18. του λαου αυτου καταδ... κατασχ. αυτ. απο της κληρονομιας
 αυτου κατακλ. ... εκαστος απο της 20. υπερ της αγν. κ. τα υπ. της
 αμαρτ. ... μαννα 21. τεσσερα ... κατα κλιτη της αυλης αυλη 22. κλιτ.
 αυλη· επι τα τεσσερα κλειτη της αυλης ... πηχεων τεσσερακοντα ... πη-
 χεων 23. μαγειρειων 24. μαγειρειων XLVII. 1. υποκατω τ. αι. του οικου
 κατ ανατολας ... επεβλεπεν κατ ανατολας ... κλειτους 2. κατ ανατολας
 ... κλειτους 4. κ. διεμ. εν τω μετρω ... κ. διεμ. χιλ. χειμαρρους 5.
 εξυβρ. το υδωρ υδωρ εως ροιζος χειμαρρου ο ου 6. Ει εωρακας ... απη-
 γαγεν ... επεστρεψεν επι 7. οπι σφοδρα 8. της εκβολης

πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων τῶν ἐκχεόντων, ἐπὶ πάντα ἐφ' ᾧ ἂν ἐπέλῃ ἐκεῖ ὁ
 ποταμός, ζήσεται· καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθὺς πολλὸς σφόδρα, ὅτι ἦκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ
 τοῦτο, καὶ ὑγιαίνει καὶ ζήσεται πᾶν ἐφ' ᾧ ἂν ἔλθῃ ὁ ποταμός, ἐκεῖ ζήσε-
 10 ται. ¹⁰ καὶ στήσονται ἐκεῖ ἄλιεις ἀπὸ Ἰγγαδεὶν ἕως Ἐναγαλλεῖμ· ψυγμὸς
 σαγηνῶν ἔσται, καὶ εὐατὴν ἔσται· καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς
 11 θαλάσσης τῆς μεγάλης, πληθὺς πολὺ σφόδρα. ¹¹ καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ
 καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιαίνωσιν·
 12 εἰς ἄλλας δέδονται. ¹² καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται, ἐπὶ τοῦ χεῖλους αὐ-
 τοῦ ἔνθεν καὶ ἐνθεν· πᾶν ξύλον βρώσιμον οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ, οὐδὲ
 μὴ ἐκλείπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ· τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσῃ, ὅτι τὰ
 13 ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται· καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτῶν
 14 εἰς βρώσιν, καὶ ἀνάβασιν αὐτῶν εἰς ὑγίειαν. ¹³ τὰδε λέγει κύριος θεὸς Ταῦτα
 τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
 15 πρὸς ἔσεις σχοινίσματος. ¹⁴ καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ
 ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς ἣν ἦρα τοῦ χεῖρά μου τοῦ δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
 16 καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ. ¹⁵ καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς γῆς
 τῆς πρὸς βορρᾶν ἀπὸ θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς καταβαινούσης καὶ περι-
 17 σχιζούσης, τῆς εἰσόδου Ἡμασελδάμ, ¹⁶ Μααβθηρὰς Ἐβραμηλιάμ ἀνὰ μέσον
 ὀρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὀρίων Ἡμαζεῖ, αὐλὴ τοῦ Σαυνάν, αἵ εἰσιν
 18 ἐπάνω τῶν ὀρίων Αὐρανίτιδος. ¹⁷ ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης· ἀπὸ
 τῆς αὐλῆς τοῦ Αἰνάν, ὅρια Δαμασκοῦ, καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν. ¹⁸ καὶ τὰ πρὸς
 19 ἀνατολὰς ἀνὰ μέσον τῆς Λωρανίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ
 μέσον τῆς Γαλααδίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Ἰορδάνης
 20 διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς Φοινικῶνος· ταῦτα τὰ πρὸς
 21 ἀνατολὰς. ¹⁹ καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα ἀπὸ Θαμνὰν καὶ Φοινικῶνος, ἕως
 ὕδατος Μαριμῶθ Καδὴμ, παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην.
 22 ²⁰ τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λίψ, τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης
 ὀρίζει, ἕως κατέναντι τῆς εἰσόδου Ἡμαζ, ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστι
 23 ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ²¹ καὶ διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, ταῖς
 24 φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ. ²² βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κληρῷ ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις
 τοῖς παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν, οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ
 25 ἔσονται ὑμῶν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἰσραὴλ· μετ' ὑμῶν φάγονται
 26 ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ²³ καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ
 προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν· ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν
 αὐτοῖς, λέγει κύριος θεός.

XLVIII.

Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς βορρᾶν,
 κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν εἰσόδον τῆς Ἡμαζ
 αὐλῆς τοῦ Αἰλάμ, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν κατὰ μέρος Ἡμαζ αὐλῆς·

9. επελθῃ pro ἐλθῃ 10. αλεις απο εγγαδδεν εως εναγαλειμ ... καὶ
 αὐτην εστιν· και οι ιχθ. της θαλ. της μεγ. οι ιχθ. αὐτης πληθ. πο. σφ.
 11. και εστη διεκβολη ... αγιασωσιν 12. αναβησει ... παλαι. εξ αυτου ...
 της καινοτητας πρωτοβ. διоти ... ed. rom. nec post εκλειπη nec post ο
 καρπ. αυτ. interpg. ... η αναβασεις ... υγιαν 13. κυρ. ο θεος 14. δου-
 ναι αὐτην 15. της γης προς ... της θαλασσης ... ημαζ'ελδαμ 16. μαω-
 σθηρας εφραμ'ηλειαμ ... α. μ. των οριων ημαζ και ανα μεσον των οριων
 δαμασκου ευναν και του ευναν αι εισιν επανω των ... in f. add κατα βορ-
 ραν και το οριον αιμαζ το οριον βορρα 18. της ωρανιτιδος 19. καδης
 20. διοριζει 21. και διεμετρησεν την ... αυτοις και ταις ... ed. rom. in f.
 non interpg. 22. τοις προσικουσιν εμμεσω ... εμμεσω ... εσονται. υνιν
 ως ... εμμεσω τ. υιων του 23. κυρ. ο θεος **XLVIII.** 1. κατὰ το μετρον
 της ... αυλ. του αιαν ... κατὰ το μερος

καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασσαν Δάν, μία. ² καὶ ἀπὸ 2
 τῶν ὀρίων τοῦ Δάν τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἀσσήρ, μία.
³ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων Ἀσσήρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασ- 3
 σαν Νεφθαλίμ, μία. ⁴ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων Νεφθαλίμ ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως τῶν 4
 πρὸς θάλασσαν Μανασσή, μία. ⁵ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων Μανασσή ἀπὸ τῶν πρὸς 5
 ἀνατολὰς τῶν πρὸς θάλασσαν Ἐφραΐμ, μία. ⁶ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων Ἐφραΐμ 6
 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ῥουβὴν, μία. ⁷ καὶ ἀπὸ 7
 τῶν ὀρίων Ῥουβὴν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰούδα, 8
 μία. ⁸ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων Ἰούδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 8
 τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὖρος, καὶ μήκος καθὼς μία τῶν
 μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ ἔσται τὸ
 ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁹ ἀπαρχὴν ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ, μήκος πέντε καὶ 9
 εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι πέντε χιλιάδες. ¹⁰ τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 10
 τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι, πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ πρὸς
 θάλασσαν δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς νότον εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες· καὶ τὸ
 ὅρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ ¹¹ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς 11
 Σαδδούκ, τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου, οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν
 ἐν τῇ πλανήσει υἱῶν Ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ Λευῖται. ¹² καὶ ἔσται 12
 αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς, ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν
 ὀρίων τῶν Λευιτῶν. ¹³ τοῖς δὲ Λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν ὀρίων τῶν ἱερέων, 13
 μήκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες· πᾶν τὸ μήκος
 πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες. ¹⁴ οὐ πραΐησεται ἐξ 14
 αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται, οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογεννήματα τῆς
 γῆς, ὅτι ἅγιόν ἐστι τῷ κυρίῳ. ¹⁵ τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ 15
 τῷ πλάτει ἐπὶ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσι, προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει
 εἰς τὴν κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ. καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐ-
 τοῦ, ¹⁶ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν πεντακόσιοι καὶ 16
 τετρακισχίλιοι, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες,
 καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν
 πρὸς θάλασσαν τετρακισχιλίους πεντακοσίους. ¹⁷ καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει 17
 πρὸς βορρᾶν διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πεντήκοντα,
 καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι πεν-
 τήκοντα. ¹⁸ καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων 18
 δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς, καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσον-
 ται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς
 ἐργαζομένοις τὴν πόλιν. ¹⁹ οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ 19
 πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁰ πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιά- 20
 δες ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας· τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρ-
 χὴν τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως. ²¹ τὸ δὲ περισσὸν τῷ 21
 ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου, καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς
 τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μήκος, ἕως τῶν

2. οριων δαν προς α. εως προς ... ασηρ 3. ασηρ ... νεφθαλειμ
 4. νεφθαλι απο των προς ανατολας εως ... μαννασση 5. 6. εφραιμ 8.
 ανατολ. εως των προς θαλασσαν η απαρχη ... εμμεσω 9. απαρχη ην ...
 ομι μηκος ... ευρος εικ. και πεντε 10. θαλασσ. πλατος δεκα ... νοτον
 μηκος εικοσι ... εμμεσω 11. των υιων 12. απαρχων των αγιων· αγιον
 αγιων απο των απαρχων των λευιτ. 13. ομι τα 14. εξ αυτων ... πρω-
 τογεννηματα 15. εμμεσω 16. τετρακ. και πεντακοσιους 17. ομι διακοσιοι
 grimum, item ομι και προς νοτον usque θαλ. διακ. πεντηκ. 18. γενη-
 ματα 21. του αφηγουμενου ... ομι και εκ τουτου ... απαρχων των αγιων
 ... πολεως κατα προσωπον επι εικ. και πεντε

ὀρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν, ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας
 ἕως τῶν ὀρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμέ-
 νου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἀγίων καὶ τὸ ἅγισμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ
 22 αὐτῆς. ²² καὶ παρὰ τῶν Λευιτῶν ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ
 τῶν ἀφηγουμένων ἔσται ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν
 23 ὀρίων Βενιαμίν, καὶ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται. ²³ καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν,
 24 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Βενιαμίν, μία. ²⁴ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὀρίων τῶν Βενιαμίν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
 25 Συμεὼν, μία. ²⁵ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Συμεὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς
 26 ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰσάαχάρ, μία. ²⁶ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Ἰσάαχάρ
 27 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ζαβουλὼν, μία. ²⁷ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὀρίων τῶν Ζαβουλὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
 28 Γὰδ, μία. ²⁸ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Γὰδ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν
 πρὸς λίβα, καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμὰν καὶ ὕδατος Βαριμῶθ Κά-
 29 δης, κληρονομίας, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης. ²⁹ αὕτη ἡ γῆ ἦν βαλεῖτε
 ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν, λέγει
 30 κύριος θεός. ³⁰ καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν, τετρακις-
 31 χίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ. ³¹ καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ' ὀνόμασι φυ-
 λῶν τοῦ Ἰσραὴλ· πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν, πύλη Ῥουβὴν μία, καὶ πύλη
 32 Ἰούδα μία, καὶ πύλη Λευὶ μία. ³² καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τετρακιςχίλιοι καὶ
 πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ἰωσήφ μία, καὶ πύλη Βενιαμίν μία,
 33 καὶ πύλη Δὰν μία. ³³ καὶ τὰ πρὸς νότον τετρακιςχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέ-
 τρῳ· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συμεὼν μία, καὶ πύλη Ἰσάαχάρ μία, καὶ πύλη
 34 Ζαβουλὼν μία. ³⁴ καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακιςχίλιοι καὶ πεντακόσιοι
 μέτρῳ· πύλαι τρεῖς, πύλη Γὰδ μία, καὶ πύλη Ἀσσήρ μία, καὶ πύλη Νεφθα-
 35 λιμ μία. ³⁵ κύκλωμα, δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως,
 ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

Δ Α Ν Ι Η Λ.

2 Καὶ ἦν ἄνθρωπος οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακεὶμ. ² καὶ ἔλαβε
 γυναῖκα ἣν ὄνομα Σωσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ φοβουμένη
 3 τὸν κύριον. ³ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν
 4 κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. ⁴ καὶ ἦν Ἰωακεὶμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ
 παράδεισος γειτνιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ἰουδαῖοι
 5 διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. ⁵ καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι
 ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἑαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπότης ὅτι
 ἐξηλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἱ ἐδόκουν κυβερνᾶν

21. θάλασσαν ἐπὶ προσώπον ἐπὶ ... ὀριων των πρ. ανατολας· καὶ ἐχο-
 μενα ... ἐμμεσῶ 22. ἀπο τῆς κατασχέσεως πρὸ καὶ παρὰ ... καὶ ἀπο τῆς
 ... ἐμμεσῶ ... βενιαμειν των 23. βενιαμειν 24. βενιαμειν 26. ὀριων
 ισσαχαρ 27. ὀριων ζαβουλων 28. ὀριων γαδ καὶ ἐως πρὸς λιβα· καὶ ἐσται
 ορια ... ἐως θάλασσης 29. φυλαῖς ισραηλ ... κυρ. ο θεος 31. των φυ-
 λων ... τρις αἱ πρὸς 32. βενιαμειν 34. καὶ πυλαι τρις ... ασηρ ... νε-
 φθαλειμ 35. γένηται· κυριος ἐκεῖ ἐσται

Subscriptio: ἐξεκκληλ προφητης

Inscriptio: δανιηλ

2. σουσαννα 3. μωση

τὸν λαόν. ⁶οὗτοι προσεκαρτέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωακείμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς 6
αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι. ⁷καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον 7
ἡμέρας, εἰςπορευέτο Σωσάννα καὶ περιεπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς
αὐτῆς. ⁸καὶ ἐσεύρουσαν αὐτὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι κατ' ἡμέραν εἰςπορευομέ- 8
νην καὶ περιπατοῦσαν, καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς. ⁹καὶ διέστρεψαν τὸν 9
ἑαυτῶν νοῦν, καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν
οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν χριμάτων δικαίων. ¹⁰καὶ ἦσαν ἀμφοτέροι κατα- 10
νευυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἀνήγγειλαν ἀλλήλοις τὴν ὁδύνην ἑαυτῶν,
¹¹ὅτι ἡσχύνοντο ἀναγγεῖλαι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ὅτι ἤβηλον συγγενέσθαι 11
αὐτῇ, ¹²καὶ παρατηροῦσαν φιλοτίμως κατ' ἡμέραν ὁρᾶν αὐτήν. ¹³καὶ εἶπαν 12 13
ἕτερος τῷ ἑτέρῳ Ἰορευσῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι ἀρίστου ὥρα ἐστὶ· καὶ ἐξελ-
θόντες διεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ¹⁴καὶ ἀνακλόμεναι ἦλθον ἐπὶ τὸ αὐτό, 14
καὶ ἀνετάζοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν ὡμολόγησαν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν· καὶ
τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρὸν ὅτε αὐτὴν δυνήσονται εὐρεῖν μόνην. ¹⁵καὶ 15
ἐγένετο ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς ἡμέραν εὗρετον εἰςῆλθε ποτε κατ'ὡς χθές
καὶ τρίτης ἡμέρας μετὰ δύο μόνων κορασίων, καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν
τῷ παραδείσῳ, ὅτι καύμα ἦν. ¹⁶καὶ οὐκ ἦν οὐδεὶς ἐκεῖ πλην οἱ δύο πρε- 16
σβύτεροι κεκρυμμένοι καὶ παρατηροῦντες αὐτήν. ¹⁷καὶ εἶπε τοῖς κορασίοις 17
Ἐνέγκατε δὴ μοι ἔλαιον καὶ σμήγματα, καὶ τὰς βύρας τοῦ παραδείσου κλει-
σατε, ὅπως λούσωμαι. ¹⁸καὶ ἐποίησαν κατ'ὡς εἶπε, καὶ ἀπέκλεισαν τὰς βύ- 18
ρας τοῦ παραδείσου, καὶ ἐξῆλθον κατὰ τὰς πλαγίας βύρας ἐνέγκαι τὰ προς-
τεταγμένα αὐταῖς, καὶ οὐκ εἶδον τοὺς πρεσβυτέρους ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι.
¹⁹καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον τὰ κοράσια, καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο πρεσβύτεροι 19
καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ, ²⁰καὶ εἶπον Ἰδοὺ αἱ βύραι τοῦ παραδείσου κέκλεινται, 20
καὶ οὐδεὶς ᾤσεται ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σου ἔσμεν· διὸ συγκατάθου ἡμῖν,
καὶ γενοῦ μετ' ἡμῶν. ²¹εἰ δὲ μή, καταμαρτυρήσομέν σου ὅτι ἦν μετὰ σου 21
νεανίσκος, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σου. ²²καὶ ἀνεστέ- 22
ναξε Σωσάννα καὶ εἶπε Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ τοῦτο πράξω,
θάνατός μοι ἐστίν· ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν.
²³αἰρετώτερόν μοι ἐστὶ μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἀμαρ- 23
τεῖν ἐνώπιον κυρίου. ²⁴καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα· ἐβόησαν δὲ 24
καὶ οἱ δύο πρεσβύτεροι κατέναντι αὐτῆς. ²⁵καὶ δραμὼν ὁ εἰς ἦνοιξε τὰς βύ- 25
ρας τοῦ παραδείσου. ²⁶οἱ δὲ ἦκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ ἐκ 26
τῆς οἰκίας, εἰςεπήδησαν διὰ τῆς πλαγίας βύρας ἰδεῖν τὸ συμβεβηκὸς αὐτῇ.
²⁷ἡνίκα δὲ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι τοὺς λόγους αὐτῶν, κατησχύνθησαν οἱ δοῦ- 27
λοι σφόδρα, ὅτι πῶποτε οὐκ ἐβρήθη λόγος τοιοῦτος περὶ Σωσάννης. ²⁸καὶ 28
ἐγένετο τῇ ἐπαύριον ὡς συνῆλθεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰωακείμ,
ἦλθον οἱ δύο πρεσβύτεροι πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐννοίας κατὰ Σωσάννης τοῦ
θανατώσαν αὐτήν, καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ ²⁹Ἀποστείλατε ἐπὶ Σω- 29
σάνναν θυγατέρα Χελκίου ἥ ἐστὶ γυνὴ Ἰωακείμ. οἱ δὲ ἀπέστειλαν. ³⁰καὶ 30
ἦλθεν αὐτὴ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ πάντες οἱ συγγε-
νεῖς αὐτῆς. ³¹ἡ δὲ Σωσάννα ἦν τρυφερά σφόδρα καὶ καλὴ τῷ εἶδει. ³²οἱ 31 32
δὲ παράνομοι ἐκέλευσαν ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἣν γὰρ κατακεκαλυμμένη,
ὅπως ἐμπλησθῶσι τοῦ κάλλους αὐτῆς. ³³ἔχλειον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς καὶ πάντες 33

7. σουσαννα 40. ἀπηγγελλον ... οδυν. αυτων 44. ἀπαγγεῖλαι 43.
εἶπεν ... ὥρα ἀρίστου 15. εχθές 17. κορασιοις αὐτῆς ... σμῆγμα 18. κα-
τ'ὡς εἶπεν πρὸς παραδείσου πρὸς ... ἐξῆλθον ... πλαγίους ... οὐκ εἶδαν
19. ἐξῆλθον τὰ κοράσια· ἀνέστησαν ... πρεσβύτεροι 22. σουσαννα ... ἐκ-
φεύσσομαι 23. αἰρετον ... ἀμαρτεῖν με 24. σουσαννα ... πρεσβύτεροι
26. οἱ ἀπο τῆς ... ἰδεῖν τι το 27. πρεσβύτεροι ... ἐρρεῖτη ... σουσαννας
28. πρεσβύτεροι ... σουσαννας 29. σουσανναν 34. σουσαννα

34 οἱ ἰδόντες αὐτήν. ³⁴ ἀναστάντες δὲ οἱ δύο πρεσβῦται ἐν μέσῳ τῷ λαῷ
 35 ἔστησαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. ³⁵ ἡ δὲ κλαίουσα ἀνέβλεψεν εἰς
 36 τὸν οὐρανόν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτῆς πεποισμένη ἐπὶ κυρίῳ. ³⁶ εἶπον δὲ οἱ
 πρεσβῦται Περιπατούντων ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων εἰσῆλθεν αὐτὴ μετὰ
 37 παιδίσκας. ³⁷ καὶ ἤλθε πρὸς αὐτὴν νεανίσκος, ὃς ἦν κεκρυμμένος, καὶ ἀνέπεσε
 38 μετ' αὐτῆς. ³⁸ ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παραδείσου ἰδόντες τὴν ἀνο-
 39 μίαν ἐδράμομεν ἐπ' αὐτούς· καὶ ἰδόντες συγγινομένους αὐτούς, ³⁹ ἐκείνου μὲν
 οὐκ ἠδυνήθημεν ἐγκρατεῖς γενέσθαι διὰ τὸ ἰσχύειν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ
 40 ἀνοίξαντα τὰς θύρας ἐκπεπηδηκέναι, ⁴⁰ ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτώμεν
 41 τίς ἦν ὁ νεανίσκος· ⁴¹ καὶ οὐκ ἠξέλησεν ἀγγεῖλαι ἡμῖν. ταῦτα μαρτυροῦμεν.
 καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέροις τοῦ λαοῦ καὶ κριταῖς,
 42 καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποθάνειν. ⁴² ἀνεβόησε δὲ φωνῇ μεγάλη Σωσάννα καὶ
 εἶπεν Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν
 43 γενέσεως αὐτῶν, ⁴³ σὺ ἐπίστασαι ὅτι ψευδῇ μου κατεμαρτύρησαν· καὶ ἰδοὺ
 44 ἀποθνήσκω μὴ ποιήσασα μηδὲν ὧν οὗτοι ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ. ⁴⁴ καὶ
 45 εἰσῆκουσε κύριος τῆς φωνῆς αὐτῆς. ⁴⁵ καὶ ἀπαγομένης αὐτῆς ἀπολέσθαι, ὁ
 46 θεὸς ἐξήγειρε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον παιδαρίου νεωτέρου ὧ ὄνομα Δανιήλ. ⁴⁶ καὶ
 47 ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἀθῶος ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης. ⁴⁷ ἐπέστρεψε δὲ
 48 πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπαν Τίς ὁ λόγος οὗτος ὃν σὺ λελάληκας; ⁴⁸ ὁ
 δὲ στάς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ; οὐκ ἀνακρι-
 49 ναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες κατεκρίνατε θυγατέρα Ἰσραὴλ; ⁴⁹ ἀναστρέ-
 50 ψατε εἰς τὸ κριτήριον· ψευδῇ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν αὐτῆς. ⁵⁰ καὶ ἀνέ-
 στρεψε πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι Δεῦρο
 κἀκίστον ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἀνάγγειλον ἡμῖν, ὅτι σοὶ δέδωκεν ὁ θεὸς τὸ
 51 πρεσβεῖον. ⁵¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Δανιήλ Διαχωρίσατε αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων
 52 μακράν, καὶ ἀνακρινῶ αὐτούς. ⁵² ὥς δὲ διαχωρίσθησαν εἰς ἀπὸ τοῦ ἐνός,
 ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Πεπλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν,
 53 νῦν ἤκασιν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἃς ἐποίησας τὸ πρότερον ⁵³ κρίνων κρίσεις ἀδί-
 κους, καὶ τοὺς μὲν αἰῶνους κατακρίνων, ἀπολύων δὲ τοὺς αἰτίους, λέγοντος
 54 τοῦ θεοῦ Ἀθῶον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. ⁵⁴ νῦν οὖν ταύτην εἶπερ εἶδες,
 εἰπὼν ὑπὸ τὴν δένδρον εἶδες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
 55 σχίνον. ⁵⁵ εἶπε δὲ Δανιήλ Ὁρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλὴν· ἡδὴ
 56 γὰρ ἄγγελος φάσιν θεοῦ λαβὼν παρὰ τοῦ θεοῦ σχίσει σε μέσον. ⁵⁶ καὶ με-
 ταστήσας αὐτὸν ἐκέλευσε προσαγαγεῖν τὸν ἕτερον. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σπέρμα
 Χαναάν καὶ οὐκ Ἰουδα, τὸ κάλλος ἐξηπάτησέ σε, καὶ ἐπιθυμία διεστρεψε
 57 τὴν καρδίαν σου. ⁵⁷ οὕτως ἐποιοῖτε θυγατράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκείναι φοβού-
 μεναι ὠμίλουν ἡμῖν· ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ἰουδα ὑπέμενε τὴν ἀνομίαν ἡμῶν.
 58 ⁵⁸ νῦν οὖν λέγε μοι ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ
 59 δὲ εἶπεν Ὑπὸ πρίνον. ⁵⁹ εἶπε δὲ αὐτῷ Δανιήλ Ὁρθῶς ἔψευσαι καὶ σὺ εἰς
 τὴν σεαυτοῦ κεφαλὴν. μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν ῥομφαίαν ἔχων
 60 πρίσαι σε μέσον, ὅπως ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς. ⁶⁰ καὶ ἀνεβόησε πᾶσα ἡ συνα-
 γωγὴ φωνῇ μεγάλῃ καὶ εὐλόγησαν τῷ θεῷ τῷ σώζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ'

34. πρεσβυτεροι ἐμμεσω του λαου ... ἐπὶ της κεφαλῆς 35. ἐπὶ τῷ κυρίῳ 36. εἶπαν ... πρεσβυτεροι ... x. ἀπελυσ. τ. παιδ. καὶ ἀπεκλεισ. τ. β. τ. παραδ. 39. περικρατεῖς 41. ἀπαγγεῖλαι 42. καὶ ἀνεβόησεν φ. μ. σουσαννα 44. ἐπηκουσεν ὁ θεὸς της 45. ἐξηγειρεν ὁ θεὸς 46. καθαρὸς ἐγὼ 48. ἐμμεσω 50. καθεῖσιν ἀνα μεσῶ (sic) ... ἀπαγγεῖλον ... ἐδωκεν ... τὸ πρεσβυτεριον 53. λεγοντ. τ. κυριου 54. δενδρ. κατελαβες αὐτ. 55. ἀγγ. του θεου λαβ. φασιν παρα 56. ουχ ιουδα ... καὶ ἡ ἐπιθυμία 57. κακείναι 59. ἐξολοθρεύσει 60. ἀνεβόησαν ... x. ἐβόησαν τῷ θεῷ

αὐτόν. ⁶¹ καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ τοὺς δύο πρεσβύτας, ὅτι συνέστησεν αὐτοὺς ⁶¹ Δανιήλ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ψευδομαρτυρήσαντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐπονηρεύσαντο τῷ πλησίον, ⁶² ποιῆσαι κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, ⁶² καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς· καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ⁶³ Χελκίας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἦνσαν περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν μετὰ ⁶³ Ἰωακείμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ὅτι οὐχ εὗρέθη ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα. ⁶⁴ καὶ Δανιήλ ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ ⁶⁴ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα.

I.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα ἦλθε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν. ² καὶ 2 ἔδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ἰωακείμ βασιλέα Ἰούδα καὶ ἀπὸ μέρους τῶν σκευῶν οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν Σενναάρ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. ³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀσφανεὶ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ εἰσαγαγεῖν 3 ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ἰσραὴλ καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας καὶ ἀπὸ τῶν φορδομμῶν ⁴ νεανίσκους οἵς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος ⁴ καὶ καλοὺς τῇ ὄψει, καὶ συνιέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γινώσκοντας γνῶσιν καὶ διανοομένους φρόνησιν, καὶ οἵς ἐστὶν ἰσχύς ἐν αὐτοῖς ἐστάναι ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν Χαλδαίων. ⁵ καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας κατ' ἡμέραν ⁵ ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ θρέψαι αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ μετὰ τὰῦτα στήναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. ⁶ καὶ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν υἱῶν Ἰούδα Δανιήλ καὶ Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας ⁶ καὶ Μισαήλ. ⁷ καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνούχος ὀνόματα, τῷ Δανιήλ Βαλ- ⁷ τάσαρ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαήλ Μισάχ, καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ Ἀβδνεαγῶ. ⁸ καὶ ἔβητο Δανιήλ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ ⁸ ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν τῷ οἴνῳ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ ἡξίωσε τὸν ἀρχιευνούχον ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ. ⁹ καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν Δα- ⁹ νιήλ εἰς ἔλεον καὶ οἰκτιρμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιευνούχου. ¹⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἀρ- ¹⁰ χιευνούχος τῷ Δανιήλ Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτά- ξαντα τὴν βρῶσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν, μὴ ποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ συνήλικα ὑμῶν, καὶ καταδικάσῃτε τὴν κεφαλὴν μου τῷ βασιλεῖ. ¹¹ καὶ εἶπε Δανιήλ πρὸς Ἀμελσάδ, ὃν κατέστησεν ¹¹ ὁ ἀρχιευνούχος ἐπὶ Δανιήλ, Ἀνανίαν, Μισαήλ, Ἀζαρίαν, ¹² ἠείρασον δὴ τοὺς ¹² παῖδάς σου ἡμέρας δέκα, καὶ δότωσαν ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων καὶ φα- γώμεθα, καὶ ὕδωρ πιώμεθα, ¹³ καὶ ὀφθήτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν ¹³ καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδαρίων τῶν ἐσθόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ καὶ εὖ εἰδὼς εἰάν ἴδῃς ποιήσῃ μετὰ τῶν παιδῶν σου. ¹⁴ καὶ εἰσῆκουσεν αὐτῶν, ¹⁴ καὶ ἐπέλασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. ¹⁵ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμερῶν ¹⁵ ὥρᾶθησαν αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ ἰσχυραὶ ταῖς σαρξίν ὑπὲρ τὰ παιδάρια

61. δυο πρεσβυτερος 62. μωση 63. ηνεσαν τον θεον π. τ. θ. αυτ. σουσαννας ... συγγενων παντων οτι

Subscriptio: ορασις α. Sequitur inscriptio: ορασις β.

I. 4. om δ 2. σεννααρ οικον ... om θησαυρου 3. πορδομμειν 4. κα- λαι ... om εν τω οικω 6. εγενετο αυτοις ... κ. μισαηλ κ. αζαριος 7. βαρ- τασαρ (sed "omiserat") ... μισακ 8. επι την καρδιαν ... οινω του 9. και εις οικτηρμ. 10. συνηλικεια 11. πρ. αμερσαρ ... επι δαν. και αν. και μισ. και αζ. 12. σπερματων της γης κ. φαγομεθα ... πιομεθα 13. ειδεν: bis ... εσθιοντων .. μετα τ. παιδαριων σ. 15. ειδειαι ... ισχυροι

16 τὰ ἐσθionτα τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. ¹⁶ καὶ ἐγένετο Ἀμελσαδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον τοῦ πόματος αὐτῶν, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς 17 σπέρματα. ¹⁷ καὶ τὰ παιδάρια ταῦτα, οἱ τέσσαρες αὐτοί, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιήλ 18 συνήκεν ἐν πάσῃ ὁράσει καὶ ἐνυπνίοις. ¹⁸ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ὧν εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτούς ὁ ἀρχιεunuόχος 19 ἐναντίον Ναβουχοδονόσορ. ¹⁹ καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐχ ἐρέστησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιήλ καὶ Ἀνανία καὶ Μισαήλ καὶ 20 Ἀζαρία· καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ²⁰ καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης ὧν ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλασίονας παρὰ πάντας τοὺς ἐπαοιδούς καὶ τοὺς μάγους τοὺς ὄντας ἐν πάσῃ 21 τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἐγένετο Δανιήλ ἕως ἔτους ἐνδὲς Κύρου τοῦ βασιλέως.

II.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας ἐνυπνιασθῆ Ναβουχοδονόσορ ἐνύπνιον, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. ² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τοὺς ἐπαοιδούς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς καὶ τοὺς Χαλδαίους τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια 3 αὐτοῦ· καὶ ἦλθον, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. ³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἐνυπνιασθῆν, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου τοῦ γνῶναι τὸ ἐνύπνιον. ⁴ καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ Συριστί Βασιλεῦ εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆσθι· σὺ εἰπὼν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶ σου, καὶ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. ⁵ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τοῖς Χαλδαίοις Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· ἐὰν μὴ γνωρίσητέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν, εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ οἱ οἰκοὶ ὑμῶν διαρπαγῇσονται. ⁶ ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ γνωρίσητέ μοι, δώματα καὶ δωρεάς καὶ τιμὴν πολλὴν λήψεσθε παρ' ἐμοῦ· ⁷ πλὴν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀπαγγεῖλατέ μοι. ⁷ ἀπεκρίθησαν δευτέρον καὶ εἶπαν Ὁ βασιλεὺς εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ 8 τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. ⁸ καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ἐγὼ ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθότι ἴδετε ὅτι ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα. ⁹ ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον μὴ ἀναγγεῖλητέ μοι, οἶδα ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ διεφθαρμένον συνέθεσθε εἰπεῖν ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθῃ· τὸ ἐνύπνιόν μου εἰπάτέ μοι, καὶ γνῶσομαι ὅτι καὶ τὴν σύγκρισιν 10 αὐτοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. ¹⁰ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὅστις τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι, καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἄρχων ῥῆμα τοιοῦτον οὐκ ἐπερωτᾷ ἐπαοιδόν, μάγον καὶ Χαλδαῖον, ¹¹ ὅτι ὁ λόγος ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ βαρὺς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν ὃς ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ 12 βασιλέως ἀλλ' οἱ θεοί, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης σαρκός. ¹² τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀπολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος. ¹³ καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθε, καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτέννοντο· καὶ ἐζήτησαν

45. εσθionτα 46. αμερσαρ ... in f. add τοις τεσσαρσιν παιδαριοις

47. om τα παιδ. ταυτα οι τεσσ. αυτοι 49. ουκ ευρεθησαν 20. om παση

Subscriptio: ορασας β. Inscriptio: ορασας γ.

II. 4. βασιλειας ναβουχοδονοσορ ενυπν. ναβουχ. 2. ηλθον 3. Ενυπνιασθην 4. και ειπον οι 5. απ. ο βασ. και ειπεν ... εαν ουν μη ... συγκρισιν αυτου 6. δωρεαν ... λημψεσθαι 7. απεκρ. οι χαλδαιοι και ειπαν εκ δευτερου ... συγκρισιν αυτου 8. om και prius ... καθοτι οιδατε 9. αναγγελιηται ... ενωπιον εμου ... om και ultimum 40. απεκριθ. παλιν ... οστ. δυνησ. το ρ. του β. γνωρ. ... τοιουτο ... μαγον χαλδαιον 44. αλλ η θεοι ... κατοικεια

Δανιήλ καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ ἀνελεῖν. ¹⁴ τότε Δανιήλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ ¹⁴ γνώμην τῷ Ἀριῶχ τῷ ἀρχιμαγεῖρω τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν ἀναιρεῖν τοὺς σοφοὺς Βαβυλωνίους, ¹⁵ Ἀρχων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ γνώμη ἡ ¹⁵ ἀναιδῆς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; ἐγνώρισε δὲ ὁ Ἀριῶχ τὸ ῥῆμα τῷ Δανιήλ. ¹⁶ καὶ Δανιήλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ὅπως χρόνον δῶ αὐτῷ, καὶ τὴν ¹⁶ σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελῇ τῷ βασιλεῖ. ¹⁷ καὶ εἰσῆλθε Δανιήλ εἰς τὸν οἶκον ¹⁷ αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἀνανία καὶ τῷ Μισαήλ καὶ τῷ Ἀζαρία τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὸ ῥῆμα ἐγνώρισε. ¹⁸ καὶ οἰκτιρμούς ἐζήτουν παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ ¹⁸ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως ἂν μὴ ἀπόλωνται Δανιήλ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοιπῶν σοφῶν Βαβυλωνίους. ¹⁹ τότε τῷ Δανιήλ ἐν ὁράματι τῆς ¹⁹ νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη. καὶ εὐλόγησε τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ Δανιήλ ²⁰ καὶ εἶπεν Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ²⁰ ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ σύνεσις αὐτοῦ ἐστί. ²¹ καὶ αὐτὸς ἄλλοιοι ²¹ καιροὺς καὶ χρόνους, καθίσταῖ βασιλεῖς καὶ μεθίσταῖ, διδοὺς σοφίαν τοῖς σοφοῖς καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσι σύνεσιν. ²² αὐτὸς ἀποκαλύπτει βασιλεῖς καὶ ἀπό- ²² κρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ φῶς μετ' αὐτοῦ ἐστί. ²³ σοὶ ὁ ²³ θεὸς τῶν πατέρων μου ἐξομολογούμεαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν ἐδωκάς μοι, καὶ ἐγνώρισάς μοι ἃ ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ, καὶ τὸ ὄραμα τοῦ βασιλέως ἐγνώρισάς μοι. ²⁴ καὶ ἤλθε Δανιήλ πρὸς Ἀριῶχ, ὃν κατέστησεν ὁ ²⁴ βασιλεὺς ἀπολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλωνίους, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τοὺς σοφοὺς Βαβυλωνίους μὴ ἀπολέσης, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. ²⁵ τότε Ἀριῶχ ἐν σπουδῇ εἰσῆγαγε τὸν Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὐρήκα ἄνδρα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς αἰγυπιασῆς τῆς Ἰουδαίας ὅστις τὸ σύγκριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. ²⁶ καὶ ²⁶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε τῷ Δανιήλ, οὐ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, Εἰ δύνασαι μοι ἀναγγεῖλαι τὸ ἐνύπνιον ὃ ἵδον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ; ²⁷ καὶ ἀπε- ²⁷ κρίθη Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ οὐκ ἔστι σοφῶν μάγων ἐπασιδῶν γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. ²⁸ ἀλλ' ἡ ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καὶ ἐγνώρισε ²⁸ τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ ἐνύπνιον σου καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου, τοῦτό ἐστι, ²⁹ βασιλεῦ· οἱ διαλογισμοὶ σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ ²⁹ γενέσθαι μετὰ ταῦτα, καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι ἃ δεῖ γενέσθαι. ³⁰ καὶ ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὐσῇ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς ³⁰ ζῶντας τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἔνεκεν τοῦ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας σου γνῶς. ³¹ σύ βασι- ³¹ λεὺ ἐξέωρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερής, ἐστῶσα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῆς φοβερά. ³² εἰκὼν ἧς ἡ κεφαλὴ χρυσοῦ χρυσοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ ³² βραχίονες αὐτῆς ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ, ³³ αἱ κνήμαι σιδη- ³³ ραῖ, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδηροῦν καὶ μέρος δέ τι ὀστράκινον. ³⁴ ἐξέωρεις ³⁴ ἕως ἀπεσχίσθη λίθος ἐξ ὅρους ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροὺς καὶ ὀστράκινους, καὶ ἐλέπτυνεν αὐτοὺς εἰς τέλος. ³⁵ τότε ἐλεπτύνθησαν εἰσάπαξ τὸ ὀστρακον, ὁ σιδηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἀργυρος, ³⁵

14. αναλεῖν. 15. καὶ ἐπυνθανετο αὐτοῦ λεγὼν Ἀρχων ... ἡ ἀναιδῆς αὐτῇ ἐκ ... δε το ρημα αριωχ τω βασιλεῖ 16. καὶ εἰσῆλθεν δανιήλ καὶ ἡξ. ἀπο τοῦ βασιλέως ... ἀπαγγεῖλη 18. om an 19. τω δε pro tote τω ... ηυλογησεν 20. post συνεσις add καὶ ἡ ισχυς 23. ἐδωκας μοι καὶ νυν ἐγν. 26. βαρτασαρ ... om ο ἰδον 28. ἀλλ ἐστιν ο θεος 29. συ βασιλευ ἐξεωρεις· οι 30. om δε ... om τουτο 31. η οψεις 32. η εικων ... χρυσιον κατ'αρου. αι 33. σιδηρ. μερ. δε τι 34. εως ου ετμηθη 35. ο σιδηρος το οστρακον

ὁ χρυσός, καὶ ἐγένετο ὥσει κονιορτὸς ἀπὸ ἄλωνος θερυνθῆς· καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ
 τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς· καὶ ὁ λίθος ὁ
 36 ³⁶ τοῦτο ἔστι τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώπιον τοῦ βα-
 37 σιλέως. ³⁷ σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, ὃ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν
 38 ἰσχυρὰν καὶ κραταίαν καὶ ἔντιμον ἔδωκεν ³⁸ ἐν παντὶ τόπῳ ὅπου κατοικοῦσιν
 οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, θηρία τε ἀγροῦ καὶ πετεινὰ οὐρανοῦ καὶ ἰχθύας τῆς
 39 θάλασσης ἔδωκεν ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ κατέστησέ σε κύριον πάντων· σὺ εἶ
 39 ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσή. ³⁹ καὶ ὀπίσω σου ἀναστήσεται βασιλεία ἑτέρα ἡττων
 σου, καὶ βασιλεία τρίτη ἣτις ἐστὶν ὁ χαλκός, ἡ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς,
 40 ⁴⁰ καὶ βασιλεία τετάρτη ἣτις ἔσται ἰσχυρὰ ὡς σίδηρος· ὃν τρόπον ὁ σίδηρος
 41 λεπτύνει καὶ δαμάζει πάντα, οὕτως πάντα λεπτυνεῖ καὶ δαμάσει. ⁴¹ καὶ ὅτι
 εἶδες τοὺς πόδας καὶ τοὺς δακτύλους μέρος μὲν τι ὀστροάκινον, μέρος δέ τι
 σιδηροῦν, βασιλεία διηρημένη ἔσται, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς σιδηρᾶς ἔσται
 42 ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον τῷ ὀστροάκῳ. ⁴² καὶ οἱ
 δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδηροῦν, μέρος δέ τι ὀστροάκινον, μέρος
 43 τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρόν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἔσται συντριβόμενον. ⁴³ ὅτι
 εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον τῷ ὀστροάκῳ, συμμιγείσκει ἔσονται ἐν σπέρ-
 44 ματι ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς
 ὁ σίδηρος οὐκ ἀναμίγνυται μετὰ τοῦ ὀστροάκου. ⁴⁴ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν
 βασιλέων ἐκείνων ἀναστήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἣτις εἰς τοὺς
 αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαφὶ ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθή-
 45 σεται· λεπτυνεῖ καὶ λικμήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ αὕτη ἀναστήσεται
 45 εἰς τοὺς αἰῶνας· ⁴⁵ ὃν τρόπον εἶδες ὅτι ἀπὸ ὅρου ἐτιμῆθη λίθος ἄνευ χει-
 ρῶν, καὶ ἐλέπτυνε τὸ ὀστροάκον τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν
 χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ ὃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα·
 46 καὶ ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. ⁴⁶ τότε ὁ βασιλεὺς
 Ναβουχοδονόσορ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ τῷ Δανιὴλ προσεκύνησε, καὶ μα-
 47 ναὰ καὶ εὐωδίας εἶπε σπειραῖς αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ
 Δανιὴλ Ἐπ' ἀληθείας ὁ θεὸς ὑμῶν αὐτός ἐστι θεὸς θεῶν καὶ κύριος τῶν
 βασιλέων, ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι ἡδυνάσθης ἀποκαλύψαι τὸ μυστή-
 48 ριον τούτου. ⁴⁸ καὶ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιὴλ, καὶ δόματα μεγάλα
 καὶ πολλὰ ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶ-
 49 νος καὶ ἄρχοντα σατραπῶν, ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλώνος. ⁴⁹ καὶ Δα-
 νιὴλ ἡγήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας
 Βαβυλῶνος τὸν Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῷ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ
 τοῦ βασιλέως.

III.

Ἔτους ὀκτωκαίδεκάτου Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυ-
 στῆν, ὕψος αὐτῆς πῆχεων ἐξήκοντα, εὖρος αὐτῆς πῆχεων ἕξ, καὶ ἔστησεν
 2 αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δειρᾷ ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος. ² καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν
 τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ

35. εγενοντο ... ουκ ευρεθη 38. του ουρανου 39. ηττων σου ητις
 εστιν ο αργυρος ... τριτη η εστιν 40. τεταρτη εσται ισχ. ως ο ... ουτως
 π. λε. κ. δαμαζει 41. **οστρακινον κεραμευ 42. επ αυτης 43. προσ-
 κολλωμενος ... ουκ αναμιγν. τω οστρακω 44. ητις εις τον αιωνα ... **λεπτυ-
 νει δε και 45. ιδες 46. μαννα 47. κ. κυρ. των κυριων και βασιλευς των
 βασιλειων· αποκαλυπτων ... εδυνητης 48. πολλα και μεγαλα ... σατρα-
 πων και επι 49. μισακ αβδεναγω

Subscriptio: ορασις γ. Inscriptio: ορασις δ.

III. 4. om ο βασιλευς

τυράννους καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἔλθειν
 εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνης. ³ καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὑπατοί, στρα- 3
 τηγοί, ἡγούμενοι, τυράννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
 τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ
 βασιλεὺς. καὶ εἰστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνης, ⁴ καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύϊ 4
 ὧν λέγεται λαοὶς, φυλαί, γλώσσαι, ⁵ ἥ ἂν ὥρα ἀκούσῃτε φωνῆς σάλπιγ- 5
 γος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους
 μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησε Ναβουχοδο-
 νόσορ ὁ βασιλεὺς. ⁶ καὶ ὅς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβλη- 6
 θήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ⁷ καὶ ἐγένετο ὅταν ἤκουον 7
 οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ
 ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ γλώσ-
 σαι προσκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς.
⁸ τότε προσήλθουσιν ἄνδρες Χαλδαῖοι καὶ διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους ⁹ τῷ βα- 8 9
 σιλεὶ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆναι. ¹⁰ σὺ βασιλεῦ ἔστηκας δόγμα, πάντα 10
 ἄνθρωπον ὅς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας,
 σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, ¹¹ καὶ μὴ πεσὼν 11
 προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
 τὴν καιομένην. ¹² εἰσὶν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς 12
 χώρας Βαβυλωνίως, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, οἱ οὐκ ὑπήκουσαν βασιλεῦ τῷ
 δόγματί σου, τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστη-
 σας οὐ προσκυνοῦσι. ¹³ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγα- 13
 γεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ· καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ἀληθῶς, Σεδράχ, Μι- 14
 σάχ, Ἀβδεναγῶ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ
 ἔστησα οὐ προσκυνεῖτε; ¹⁵ νῦν οὖν εἰ ἔχετε ἐτοίμως, ἵνα ὥς ἂν ἀκούσῃτε 15
 τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλ-
 τηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσῃτε
 τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἐποίησα· ἐάν δὲ μὴ προσκυνήσῃτε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμ-
 βληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστι θεὸς
 ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρός μου; ¹⁶ καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδράχ Μισάχ Ἀβ- 16
 δεναγῶ λέγοντες τῷ βασιλεὶ Ναβουχοδονόσορ Οὐ χρεῖαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ
 τοῦ ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι. ¹⁷ ἔστι γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, 17
 ὃς ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς κάμινου τοῦ πυρὸς τῆς
 καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ῥύσεται ἡμᾶς. ¹⁸ καὶ ἐάν μὴ, 18
 γνωστὸν ἔστω σοι βασιλεῦ ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν καὶ τῇ εἰκόνι ἣ
 ἔστησας οὐ προσκυνοῦμεν. ¹⁹ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ 19
 ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ, καὶ
 εἶπεν ἐκκαῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῖ. ²⁰ καὶ 20

2. ελθεῖν εἰς τὸν ἀγκαινισμὸν (corrigere εγκ.) τ. εἰκ. ἡς ἐστήσεν ναβου-
 χονοσορ ὁ βασιλεὺς 3. post βασιλεὺς add καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι
 ... ἰσθῆκεισαν ... in f. add ἡς ἐστήσεν ναβουχοδονοσορ 4. ἐστὴν λαοὶ
 φυλ. γλ. 5. τῆς φωνῆς τῆς σαλπγγος ... ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας κ.
 παντος ... *om τῇ χρυσῇ 6. om πεσων 7. οταν ἤκουσαν ... ψαλτηριου
 καὶ συμφωνίας καὶ ... om φυλαὶ γλωσσαι ... ἡ ἐστήσεν 8. προσήλθαν ...
 διεβαλλον 9. καὶ υποβαλοντες εἰπον ναβουχοδονοσορ τω βασιλει 10. σαμ-
 βυκης τε κ. ψ. καὶ συμφωνίας καὶ 11. ἐμβληθήσεται 12. σεδρακ μισακ
 αβδ. οἱ ἀνδρες ἐκείνοι συχ ... καὶ τοῖς θεοῖς 13. τον σεδρακ μισακ κ.
 τον αβδ. 14. σεδρακ μισακ καὶ αβδ. 15. om καὶ παντος γεν. μουσικων
 ... πεσοντ. προσκυνεῖτε ... ἐστιν ὁ θεός ... ἐκ των χειρων μου 16. σε-
 δρακ μισακ 17. γαρ ὁ θεός ... ἐκ τῆς χειρος σου 18. τῇ εικονι τῇ χρυσῇ
 19. ναβουχ. ὁ βασιλεὺς ... σεδρακ μισακ αβδ. ... εως εἰς

ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύϊ εἶπε πεδήσαντας τὸν Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ
 21 ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ²¹ τότε οἱ ἄνδρες ἐκεί-
 22 νοι ἐπεδήνησαν σὺν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν καὶ τιάrais καὶ περικνημίσιν,
 23 καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, ²² ἐπεὶ
 τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυεν· καὶ ἡ κάμιнос ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ.
 23 ²³ καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι, Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ, ἔπεσον εἰς μέσον τῆς
 καμίνου τῆς καιομένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς
 ὑμνοῦντες τὸν θεὸν καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον.

(ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΖΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ.)

1 ¹ Καὶ συστάς Ἀζαρίας προσεῦξάτο οὕτως. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ
 2 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς εἶπεν ² Εὐλογητὸς εἰ κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
 3 καὶ αἰνετός, καὶ δεδοξασμένος τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. ³ ὅτι δίκαιος
 4 ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀλήθεια. ⁴ καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίη-
 5 σας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν
 πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα
 6 διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ⁵ ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστήναι ἀπὸ
 7 σοῦ, ⁶ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ
 8 συνετηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
 9 καὶ πάντα ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθείᾳ
 10 καὶ κρίσει ἐποίησας. ⁸ καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνομῶν καὶ ἐχθρί-
 11 τῶν ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
 12 καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοίξαι τὸ στόμα ἡμῶν· αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος ἐγε-
 13 νήθημεν τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε. ¹⁰ μὴ δὴ παραδώῃς ἡμᾶς
 14 εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου, ¹¹ καὶ
 15 μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀπ' ἡμῶν, διὰ Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ
 16 σοῦ καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δούλόν σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου, ¹² οἷς ἐλά-
 17 λησας πληθύναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν
 18 ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. ¹³ ὅτι δέσποτα ἐσμικρύνθημεν
 19 παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς
 20 ἁμαρτίας ἡμῶν. ¹⁴ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης
 21 καὶ ἡγούμενος, οὐδὲ ὀλοκαυτώσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορά οὐδὲ θυμίαμα,
 22 οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐναντίον σου καὶ εὐρεῖν ἔλεος. ¹⁵ ἀλλ' ἐν ψυχῇ
 23 συντηρημένη καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθεῖσθαι, ¹⁶ ὡς ἐν ὀλοκαυ-
 24 τώσιν κριῶν καὶ ταύρων καὶ ἐν μυριάσιν ἀνῶν πόνων, οὕτως γενέσθω ἡ
 25 θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐκτελέσαι ὅπως ἐν σου, ὅτι οὐκ ἔσται
 26 αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί. ¹⁷ καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ,
 27 καὶ φοβούμεθά σε καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου. ¹⁸ μὴ καταισχύνης ἡμᾶς,
 28 ἀλλὰ ποιήσον μετ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ
 29 ἐλέους σου. ¹⁹ καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θυμιάσιά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ

20. σεδρακ μισαχ 21. περικνημ. και ενδυμασιν αυτων· και εμβλήθη-
 σαν εις μεσον 22. υπερισχυσεν ... in f. add και τους ανδρας εκεινους τους
 βαλλοντας σεδρακ μισαχ αβδεναγω απεκτεινεν η φλογξ του πυρος 23. σε-
 δρακ μισαχ αβδ. ... καμινου (-ει- plerumque) του πυρος της ... εμ-
 μεσω

Deest inscriptio: Προσευχη usque τριων. 1. εμμεσω 2. αινετον 3.
 εποιησας ημιν 4. αγιαν σου την 5. αποstantes 6. ουδε συνετηρ. videtur
 cum seqq. conjg. 7. omi και π. ο. επηγ. ημιν 8. ανομων εχθειστων 9.
 omi ημων ... εγενηθη 10. παραδωξ 12. οis ελαλ. προς αυτους 14. *omi
 ουδε προσφ. ουδε θυμιαμα ... ου τοπος ... ενωπιον σου 16. εν ολοκαυ-
 τωμασιν ... και ως εν μυριασιν ... γενεσθω θυσια ... ουκ εστιν

δνμάτι σου, κύριε. καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακά, ²⁰ καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης τῆς δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχύς ²⁰ αὐτῶν συντριβείη, ²¹ καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἰ κύριος, θεὸς μόνος καὶ ἔνδοξος ²¹ ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. ²² καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρεῖται ²² τοῦ βασιλέως καίοντες τὴν κάμινον νάφθαν καὶ πίσσαν καὶ στιππύον καὶ κληματίδα. ²³ καὶ διεχέιτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πῆχεις τεσσαρα- ²³ κονταεννέα, ²⁴ καὶ διώδευσε καὶ ἐνεπύρισεν οὐς εὖρε περὶ τὴν κάμινον τῶν ²⁴ Χαλδαίων. ²⁵ ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν ²⁵ εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, ²⁶ καὶ ²⁶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα ὁρόσου διασυρίζον· καὶ οὐχ ἤψατο αὐτῶν τὸ καυδὸλον τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησεν οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτοῖς. ²⁷ τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνου καὶ ἐδόξαζον καὶ ἠψόλουν τὸν ²⁷ θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες ²⁸ ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ εἰ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ²⁸ ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ²⁹ καὶ εὐλογημένος ²⁹ τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ³⁰ εὐλογημένος εἰ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, ³⁰ καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³¹ εὐλογημένος εἰ ὁ ἐπι- ³¹ βλέπων ἀβύσσους, καυχήμενος ἐπὶ Χερουβὶμ, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³² εὐλογημένος εἰ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑπερυ- ³² μνητὸς καὶ ὑπερυμνούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³³ εὐλογητὸς εἰ ἐν τῷ στερεῷ- ³³ ματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁴ εὐλο- ³⁴ γεῖτε πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁵ εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν ³⁵ εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁶ εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυ- ³⁶ ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁷ εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ὑπεράνω τοῦ ³⁷ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁸ εὐλο- ³⁸ γεῖτω πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁹ εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυ- ³⁹ ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁰ εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ⁴⁰ ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴¹ εὐλογεῖτω πᾶς ὁ μβρος καὶ ⁴¹ ὁρόσος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴² εὐλο- ⁴² γεῖτε πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴³ εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐ- ⁴³ τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁶ εὐλογεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ⁴⁶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁷ εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, ⁴⁷ ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁸ εὐλογεῖτε ψυχὸς καὶ καῦμα ⁴⁸ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁹ εὐλογεῖτε πά- ⁴⁹ χναι καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁰ εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν ⁵⁰ εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵¹ εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω καὶ ὑπερυψούτω αὐ- ⁵¹ τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵² εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ⁵² ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵³ εὐλογεῖτε πάντα τὰ φυόμενα ἐν τῇ ⁵³ 63

19. ενδιγνυμενοι 20. απο πασης δυναμεως και δυναστειας 21. om και prius ... κυριος ο θεος 22. διελειπον ... κληματιδας 23. διηχειτο ... τεσσαρακ. 26. ουκ ηψατο 29. omi παντας 31. ο βλέπων ... επι των χερουβειμ ... υπεραινετος 32. υπερυψουμενος εις 33. ευλογημενος ... υπερυμνητος 37. υδατα παντα ... επανω 38. ευλογειτε πασαι αι δυναμεις 39. σελενη 41. ευλογειτε [44.] ευλογειτε ψυχος και καυσων τον κυριον· υμνειτε και υπερυψουται αυτον εις τους αιωνας. [45.] ευλογειτε οροσοι και νεφειτοι τον κυριον· υμνειτε και υπερυψουται αυτον εις τους αιωνας. 48. παγος και ψυχος τον

54 γῇ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ (55) εὐλο-
 γεῖτε θάλασσα καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
 55 τοὺς αἰῶνας. ⁵⁵ (56) εὐλογεῖτε αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 56 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλογεῖτε κῆτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς
 57 ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁷ εὐλο-
 γεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 58 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁸ εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τὸν κύ-
 59 ριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁹ εὐλογεῖτε υἱοὶ τῶν
 60 ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁰ εὐ-
 λογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 61 ⁶¹ εὐλογεῖτε ἱερεῖς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶ-
 62 νας. ⁶² εὐλογεῖτε δούλοι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 63 αἰῶνας. ⁶³ εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ ψυχὰς δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
 64 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁴ εὐλογεῖτε ὅσοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ
 65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁵ εὐλογεῖτε
 Ἀνανία Ἀζαρία Μισαὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 αἰῶνας· ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ἁδου, καὶ ἐκ χειρὸς θανάτου ἔσωσεν ἡμᾶς·
 ἐξῆρυσάτο ἡμᾶς ἐκ μέσου καμίνου καιομένης φλογός, καὶ ἐκ μέσου πυρὸς
 66 ἐξῆρυσάτο ἡμᾶς. ⁶⁶ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 67 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁶⁷ εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν
 θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 (ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΜΝΟΥ.)

24 ²⁴ καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐθαύμασε, καὶ
 ἐξανέστη ἐν σπουδῇ καὶ εἶπε τοῖς μεγιστάσιν αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβρά-
 25 λωμεν εἰς τὸ μέσον τοῦ πυρὸς πεπεδημένους; καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀληθεῶς,
 26 βασιλεῦ. ²⁵ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὅδε ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμέ-
 νους καὶ περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρός, καὶ διαφωρὰ οὐκ ἔστιν ἐν αὐ-
 26 τοῖς, καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ. ²⁶ τότε προσῆλθε Ναβου-
 χοδονόσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης καὶ εἶπε
 27 Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, οἱ δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε καὶ
 27 δεῦτε. καὶ ἐξῆλθον Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ ἐκ μέσου τοῦ πυρός. ²⁷ καὶ
 συναγόνται οἱ σατράπαι καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ τοπάρχαι καὶ οἱ δυνάται
 τοῦ βασιλέως, καὶ ἐσώρουν τοὺς ἄνδρας ὅτι οὐκ ἐκυρίευσεν τὸ πῦρ τοῦ σώ-
 28 ματος αὐτῶν, καὶ ἡ ἡρῆς τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη, καὶ τὰ σαρά-
 28 βαρα αὐτῶν οὐκ ἡλλοιώθη, καὶ ὁσμὴ πυρὸς οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. ²⁸ καὶ ἀπε-
 κρίθη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδεναγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξέλατο τοὺς παῖδας
 αὐτοῦ, ὅτι ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἡλλοίωσαν
 καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύωσι μηδὲ προσ-
 29 κυνήσωσι παντὶ θεῷ ἄλλ' ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἐγὼ ἐκτίθωμαι τὸ δόγμα·
 πᾶς λαὸς φυλὴ γλῶσσα ἢ ἐὰν εἴπῃ βλασφημίαν κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδεναγῶ, εἰς ἀπώλειαν ἔσονται καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν,

54. post 55. ponit. 54. θαλασσαί 58. εὐλ. τα θηρία κ. πάντα τα
 60. εὐλογεῖτω 61. ἱερεῖς κυρίου τον 62. δούλοι κυρίου 64. om τη 65.
 ἐξείλατο ... ἐκ καμίνου μέσης καιομένης ... πυρὸς ἐρυσάτο. Post v. 67.
 desunt verba Τέλος usque ὕμνου. 24. ἐνεβάλωμεν εἰς μέσον ... εἶπαν
 25. ο βασι. Ἰδου (ed. rom. 'Ο δὲ) ἐγὼ ... ἐμμεσε ... ἐστὶν αὐτοῖς 26. σε-
 δραχ μισαχ ... om τοῦ ὑψίστου ... ἐξέλτατε κ. δ. ἐξω ... σεδραχ μισαχ
 27. σαράπαρα ... in f. add καὶ προσεκυνήσεν ο βασιλεὺς ἐνώπιον αὐτῶν τῷ
 κυρίῳ 28. om ο βασιλεὺς ... σεδραχ μισαχ ... om μηδε προσκυνήσωσι
 29. om το ... η αν ... σεδραχ μισαχ ... διαρπαγήσονται pro εἰς διαρκ.

καθότι οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὅστις δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. ³⁰ τότε ὁ βα- 30
σιλεὺς κατεβύνη τον Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγὼ ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλώνος, καὶ
ἠύξῃσεν αὐτοὺς καὶ ἡξίωσεν αὐτοὺς ἡγειῶσαι πάντων τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν
τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ³¹ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς 31
καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνῃ ὑμῖν πληθύνῃ. ³² τὰ 32
σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος ἤρεσεν ἐναν-
τίον ἐμοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ³³ ὥς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βα- 33
σιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

IV.

¹ Εὐὼ Ναβουχοδονόσορ εὐθνήων ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐθαλῶν.
² ἐνύπνιον ἴδον καὶ ἐφοβέρισέ με, καὶ ἐταράχθην ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ 2
αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάραξάν με. ³ καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ 3
εἰσαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλώνος ὅπως τὴν σύγκρισιν
τοῦ ἐνυπνίου γνωρίσωσί μοι. ⁴ καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ἐπαριδοί, μάγοι, γαζαρη- 4
νοί, Χαλδαῖοι, καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐγὼ εἶπα ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ τὴν σύγκρισιν
αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, ⁵ ἕως ἥλθε Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ κατὰ 5
τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν ἑαυτῷ ἔχει. ὃς εἶπα
⁶ Βαλτάσαρ ὁ ἄρχων τῶν ἐπαριδῶν, ὃν ἐγὼ ἔγνων ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον 6
ἐν σοί, καὶ πᾶν μυστήριον οὐκ ἀδυνατεῖ σε, ἀκούσον τὴν ὁράσιν τοῦ ἐνυ-
πνίου μου οὗ ἴδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ εἰπὼν μοι. ⁷ ἐπὶ τῆς κοίτης μου 7
ἐπεώραν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ πολὺ.
⁸ ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον καὶ ἴσχυσε, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ 8
οὐρανοῦ, καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς τὸ πέρας ἀπάσης τῆς γῆς· ⁹ τὰ φύλλα αὐ- 9
τοῦ ὠραῖα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφή πάντων ἐν αὐτῷ, καὶ
ὑποκάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ
κατῴκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σὰρξ. ¹⁰ ἐπεώ- 10
ρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ ἰδοὺ εἶρ, καὶ ἅγιος
ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη ¹¹ καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχυρί, καὶ οὕτως εἶπεν Ἐκκώπατε 11
τὸ δένδρον, καὶ ἐκτίλατε τοὺς κλάδους αὐτοῦ καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐ-
τοῦ καὶ διασκορπίσατε τὸν καρπὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκά-
τωσεν αὐτοῦ καὶ τὰ ὄρνεα ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ. ¹² πλὴν τὴν φυὴν τῶν 12
ρίζων αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ
χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, καὶ μετὰ τῶν
θηρίων ἡ μερίς αὐτοῦ ἐν τῷ χόρτῳ τῆς γῆς. ¹³ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν 13
ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ἐπτὰ
καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπ' αὐτόν. ¹⁴ διὰ συγκρίματος εἶρ ὁ λόγος, καὶ ῥῆμα 14
ἅγιον τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γινώσκιν οἱ ζῶντες ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὕψιστος τῆς
βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃς ἐὰν δόξῃ δώσει αὐτὴν καὶ ἐξουδένωμα
ἀνθρώπων ἀναστήσει ἐπ' αὐτήν. ¹⁵ τοῦτο τὸ ἐνύπνιον ὃ ἴδον ἐγὼ Ναβου- 15
χοδονόσορ ὁ βασιλεὺς, καὶ σὺ Βαλτάσαρ τὸ σύγκριμα εἰπὼν, ὅτι πάντες οἱ
σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα αὐτοῦ δηλώσαι μοι· σὺ

30. τότε κατεβύνηεν ο βασιλεὺς τ. σεδραχμισαχ-αβδ. ἐπὶ τὰ ἐργα τῆς
χωρᾶς ... post x. ἡξίωσ. αὐτ. repetit καὶ ἡξίωσεν αὐτοὺς ... τῶν ὄντων
ἐν ... post v. 30. add ορασίς δ. — ορασίς ε. 31. φυλαῖς γλώσσαις ...
ed. rom. πληθύνῃ ἐκὼς seqq. conjg., non item cod. alex. 33. εἰς γε-
νεὰς γενεῶν IV. 1. εὐθαλῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου 2. συνεταράξαν 4. καὶ
οἱ χαλδαῖοι ... εἶπα ἐγὼ 5. ἐως οὐ ... καὶ τὸ ἐνυπνιον ἐνώπιον αὐτοῦ
εἶπα pro u εἶπα 6. βαρτασαρ ... ἐν ἑαυτῷ ἔχει pro ἐν σοὶ ... ἀδυνατή-
σει ... om μου οὐ ἴδον 7. ἐμμεσῶ 8. τὸ δένδρ. ἐκεῖνον ... εἰς τὰ γε-
ρατα πασης 10. ἐγρηγορός· καὶ ἰδοὺ 11. καρποὺς pro κλαδους ... διασκ.
τοὺς καρποὺς αὐτοῦ 14. ο λογος, καὶ λογος ἁγιων ... ἀναστήσεται

16 δὲ Δανιήλ δύνασαι, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν σοί. ¹⁶ τότε Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, ἀπηγεώσθη ὥς ἐν ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ καὶ εἶπε Κύριε, τὸ ἐνύπνιον ἐστὼ
 17 τοῖς μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου. ¹⁷ τὸ δένδρον ὃ εἶδες τὸ μεγαλυνθὲν καὶ τὸ ἰσχυρὸς, οὗ τὸ ὕψος ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανὸν
 18 καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, ¹⁸ καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐσταλή, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφή πᾶσιν ἐν αὐτῷ, ὑποκάτω αὐτοῦ κατοικῶν
 τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα
 19 τοῦ οὐρανοῦ, ¹⁹ σὺ εἰ βασιλεῦ· ὅτι ἐμεγαλύνθη καὶ ἰσχυρὰς, καὶ ἡ μεγαλυσύνη σου ἐμεγαλύνθη καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ κυρεία σου εἰς
 20 τὰ πέρατα τῆς γῆς. ²⁰ καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς εἶρ καὶ ἅγιον καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν Ἐκτίλατε τὸ δένδρον καὶ διασφείρατε αὐτό, πληγὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ
 καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἀλ-
 21 λοιωθῶσιν ἐπ' αὐτόν· ²¹ τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα
 22 ὑψίστου ἐστὶν ὃ ἔφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, ²² καὶ σὲ ἐκδιώ-
 ξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιοῦσί σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπὶ σὲ ἕως οὗ γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ
 23 ὑψίστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. ²³ καὶ ὅτι εἶπαν Ἐάσατε τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν τοῦ δένδρου, ἡ βασιλεία σου σοὶ
 24 μένει ἀφ' ἧς ἂν γνῶς τὴν ἐξουσίαν τὴν οὐράνιον. ²⁴ διὰ τοῦτο βασιλεῦ ἡ βουλή μου ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι καὶ τὰς ἀδικίας ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἵσως ἔσται μακρόβυτος τοῖς παρα-
 25 πτώμασί σου ὁ θεός. ²⁵ ταῦτα πάντα ἔφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν βασιλέα.
 26 ²⁶ μετὰ δωδεκάμηνον, ἐπὶ τῷ ναφί τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυ-
 27 λῶνι περιπατῶν, ²⁷ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Οὐχ αὕτη ἐστὶ Βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἣν ἐγὼ ὠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας, ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος
 28 μου, εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; ²⁸ ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο Σοὶ λέγουσι, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ
 29 βασιλεία παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, ²⁹ καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε ἐκδιώκουσι, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιοῦσί σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπὶ σὲ ἕως γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ ὑψίστος τῆς βασι-
 30 λείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. ³⁰ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη καὶ χόρτον ὡς βοῦς ἤσθιε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη ἕως αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ
 31 ὡς ὀρνέων. ³¹ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμὲ ἐπεστράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ ἠὺλόγησα, καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ἤνεσα καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ

15. ἐν σοι ἅγιον 16. βαρτασαρ ... post συνεταρασσ. αυτον add και απεκριθη ο βασιλευς και ειπεν· βαρτασαρ το ενυπνιον και η συγκρισις μη κατασπευσατω σε ... βαρτασαρ ... εστω το ενυπν. 17. ιδες ... εφθασεν 18. οτι και primum ... κατοικουν τα 19. κυρια 20. ιδεν ... εκ του ουρανου ... εκτειλατε ... εας. ἐν τῇ γῇ ... και χαλκῷ 22. κατοικεια ... ψωμισουσιν 23. ειπεν ... οτι των ριζων ... επουρανιον 24. αδικιας σου 27. οτι ο βασιλευς ... Ουκ αυτη 28. ἐν στοματι ... εκ του ουρανου ... η βασιλ. σου 29. εκδιωξουσιν ... εσται η κατοικεια ... ψωμισουσιν ... εως ου γνωσ ... και ω εαν 30. ἐπὶ ναβουχ. τον βασιλεα ... εως ου αι 31. εἰς τους αιωνας

εἰς γενεάν καὶ γενεάν, ³² καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς οὐδὲν ἔλο- 32
γίστησαν· καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ
ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιποιήσεται τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ
ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας; ³³ αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπεστράφησαν ³³
ἐπ' ἐμέ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας μου ἦλθον· καὶ ἡ μορφή μου
ἐπέστρεψεν ἐπ' ἐμέ, καὶ οἱ τύραννοί μου καὶ οἱ μεγιστᾶνές μου ἐζήτησαν με,
καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἐκραταιώσῃ, καὶ μεγαλωσύνη περισσοτέρα προσε-
τέθη μοι. ³⁴ νῦν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ καὶ δοξάζω ³⁴
τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ καὶ αἱ τρίβοι
αὐτοῦ κρίσεις, καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερφανίᾳ δύναται τα-
πεινῶσαι.

V.

Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δεῖπνον μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ χι-
λίοις, καὶ κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος, ² καὶ πίνων Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ ²
γεύσει τοῦ οἴνου τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγε-
κε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακαὶ
αὐτοῦ καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ. ³ καὶ ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ ³
τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπι-
νον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ
καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ· ⁴ ἔπινον οἶνον, καὶ ἤνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυ- ⁴
σοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους. ⁵ ἐν ⁵
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς
λαμπάδος ἐπὶ τὸ κόνιαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασι-
λεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. ⁶ τότε τοῦ βασι- ⁶
λέως ἡ μορφή ἡλλοιώθη, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν, καὶ
οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, καὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ συνεκρο-
τοῦντο. ⁷ καὶ ἐβόησεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχύϊ τοῦ εἰσαγαγεῖν μάγους Χαλδαίους ⁷
γαζαρηνοὺς, καὶ εἶπε τοῖς σοφοῖς Βαβυλῶνος· Ὅς ἂν ἀναγνῶ τὴν γραφὴν
ταύτην καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, καὶ ὁ μανιάκης
ὁ χρυσοῦς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει.
⁸ καὶ εἰς πορεύοντο πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἠδύναντο τὴν ⁸
γραφὴν ἀναγνῶναι οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ὁ βασι- ⁹
λεὺς Βαλτάσαρ ἐταράχθη, καὶ ἡ μορφή αὐτοῦ ἡλλοιώθη ἐν αὐτῷ, καὶ οἱ
μεγιστᾶνες αὐτοῦ συνετάρασσοντο. ¹⁰ καὶ εἰσῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον ¹⁰
τοῦ πότου σου καὶ εἶπε Βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι· μὴ ταρσάσῃ σε οἱ
διαλογισμοὶ σου, καὶ ἡ μορφή σου μὴ ἀλλοιούσῃ· ¹¹ ἔστιν ἄνθρωπος ἐν τῇ βα- ¹¹
σιλείᾳ σου ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου γρηγό-
ρησις καὶ σύνεσις εὗρέθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ πατήρ
σου ἄρχοντα ἐποικιδῶν μάγων Χαλδαίων γαζαρηνῶν κατέστησεν αὐτόν, ¹² ὅτι ¹²

32. κατοικεῖα 34. κρίσις

Subscriptio: ορασις ε. Inscriptio: ορασις 5.

V. 4. βαρτασαρ ... om mega ... meg. aut. ανδρασιν χειλιοις 3. ηχθη-
σαν ... om του θεου ... x. αι παρακ. α. x. αι παλλακ. α. 4. επινον οι-
νον ed. rom. (item cod. alex. vidtr) cum antecdd. conjg. ... in f. add και
τον θεον του αιωνος ουκ ηυλογησαν τον εχοντα εξουσιαν του πνευματος αυ-
των 7. Ος εαν ... συγκρισιν αυτης ... εσται περι τον τραχ. αυτου 8. om
παντες 9. πολυ εταραχθη ... ηλλ. επ αυτω ... συνεταρασσον αυτον 10.
του ποτου· και απεκριθη η βασίλεισσαι και ειπεν ... εις τους αιωνας 11.
πν. θεου αγιον ... in f. repetit ο πατηρ σου ο βασιλευς

πνεῦμα περισδὸν ἐν αὐτῷ, καὶ φρόνησις καὶ σύνεσις ἐν αὐτῷ, συγκρίνων ἐνύπνια καὶ ἀναγγέλλων κρατούμενα καὶ λύων συνδέσμους, Δανιήλ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέστηκεν ὄνομα αὐτῷ Βαλτάσαρ· νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγ-
 13 κρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖ σοι. ¹³ τότε Δανιήλ εἰσῆλθῃ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Σὺ εἶ Δανιήλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμα-
 14 λωσίας τῆς Ἰουδαίας ἧς ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ μου; ¹⁴ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐν σοὶ καὶ γρηγόρησις καὶ σύνεσις, καὶ σοφία περισσὴ
 15 εὐρέσθῃ ἐν σοί. ¹⁵ καὶ νῦν εἰσῆλθον ἐνώπιόν μου οἱ σοφοὶ μάγοι γαζαρηνοὶ ἵνα τὴν γραφὴν ταύτην ἀναγνῶσι καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσωσί μοι, καὶ οὐκ
 16 ἡδυνήθησαν ἀναγγεῖλαί μοι. ¹⁶ καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι δύνασαι κρί-
 17 ματα συγκρῖναι· νῦν οὖν ἐὰν δυνήῃς τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι καὶ τὴν σύγ-
 18 κρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν ἐνδύσῃ, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς
 19 ἔσται ἐπὶ τῷ τραχήλῳ σου, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξεις. ¹⁷ καὶ
 20 εἶπε Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δω-
 21 ρεὰν τῆς οἰκίας σου ἐτέρῳ δός, ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι καὶ τὴν
 22 σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι, ¹⁸ βασιλεῦ. ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος τὴν βασιλείαν καὶ
 23 τὴν μεγαλωσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδονόσορ τῷ
 24 πατρί σου, ¹⁹ καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ πάντες οἱ λαοὶ
 25 φυλαὶ γλῶσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὐς
 26 ἡβούλετο αὐτὸς ἀνῆρει, καὶ οὐς ἡβούλετο αὐτὸς ἔτυπεν, καὶ οὐς ἡβούλετο
 27 αὐτὸς ὑψοῦν, καὶ οὐς ἡβούλετο αὐτὸς ἐταπεῖν. ²⁰ καὶ ὅτε ὑψώσῃ ἡ καρδία
 28 αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώσῃ τοῦ ὑπερηφανεύεσθαι, κατηνέχσῃ
 29 ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας καὶ ἡ τιμὴ ἀφῆρῇ ἀπ' αὐτοῦ, ²¹ καὶ ἀπὸ
 30 τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχῃ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόσῃ,
 31 καὶ μετὰ τῶν ὀνάντων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐφώμιζον αὐ-
 32 τόν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφῃ, ἕως οὗ ἔγνω
 33 ὅτι κυριεύει ὁ θεὸς ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὧς ἂν δόξῃ
 34 αὐτήν. ²² καὶ σὺ οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἐταπεινώσας τὴν
 35 καρδίαν σου κατενώπιον τοῦ θεοῦ· οὐ πάντα ταῦτα ἔγνω; ²³ καὶ ἐπὶ τὸν
 36 κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώσῃς, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἤνεγκαν
 37 ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστάνες σου καὶ αἱ παλλακαὶ σου καὶ αἱ
 38 παρακκοῖται σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς· καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ
 39 ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέ-
 40 πουσιν καὶ οἳ οὐκ ἀκούουσιν καὶ οὐ γινώσκουσιν, ἦνεσας, καὶ τὸν θεὸν οὗ ἡ
 41 πνοὴ σου ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ δόδοι σου, αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. ²⁴ διὰ
 42 τοῦτο ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς καὶ τὴν γραφὴν
 43 ταύτην ἐνέταξε. ²⁵ καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἐντεταγμένη Μανή, θεκέλ, φάρες.
 44 ²⁶ τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· μανή, ἐμέτρησεν ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν
 45 σου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν. ²⁷ θεκέλ, ἑστάθῃ ἐν ζυγῷ καὶ εὐρέσθῃ ὑστεροῦσα
 46 ²⁸ φάρες, διήρηται ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόθῃ Μήδοις καὶ Πέρσαις. ²⁹ καὶ
 47 εἶπε Βαλτάσαρ, καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δανιήλ πορφύραν, καὶ τὸν μανιάκην τὸν
 48 χρυσοῦν περιέβηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξε περὶ αὐτοῦ εἶναι

42. επεστ. αυτω ονομα 45. ενωπιον εμου ... om ταυτην ... συγκρισιν
 αυτης 46. συ δυνασαι χρ. συγκρινειν ... την γραφην ταυτην ... περι τον
 τραχηλον 47. τοτε απεκριθη δανιηλ ... σου συν σοι ... αναγνωσομαι τω
 βασιλει 48. etiam cod. alex. βασιλευ cum antecdd. conjg. videtur 49.
 εβουλετο quater ... υψοι 20. υπερηφανευσαι ... της βασιλ. αυτου 24.
 μετα οναγων η κατοικεια ... κυριευει ο υψιστος ... ω εαν 22. om ουν
 ... ενωπιον 23. οικ. αυτου (αυτου in ed. rom. calamo suppletum) ηνεγ-
 κας ... οι παρακοιτοι ... omi και οι ουκ ακουουσι ... εν τη χειρι 25. η
 γραφη η 29. περι αυτου του ειναι

αὐτὸν ἄρχοντα τρίτον ἐν τῇ βασιλείᾳ. ³⁰ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνερῆς Βαλτά- ³⁰
 σαρ ὁ βασιλεὺς ὁ Χαλδαῖος, ³¹ καὶ Δαρείος ὁ Μήδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, ³¹
 ὧν ἐτῶν ἐξήκοντα δύο.

VI.

Καὶ ἤρρεσεν ἐνώπιον Δαρείου, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας σατρά-
 πας ἑκατὸν εἴκοσι τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, ² καὶ ἐπάνω 2
 αὐτῶν τακτικούς τρεῖς, ὅς ἦν Δανιὴλ εἰς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς
 τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνοχλῇται. ³ καὶ ἦν Δανιὴλ ὑπὲρ 3
 αὐτούς, ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ'
 ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ⁴ καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρό- 4
 φασιν εὐρεῖν κατὰ Δανιὴλ· καὶ πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα καὶ ἀμ-
 πλόχημα οὐχ εὗρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν. ⁵ καὶ εἶπον οἱ τακτικοὶ Οὐχ 5
 εὕρησμεν κατὰ Δανιὴλ πρόφασιν εἰ μὴ ἐν νομίμοις θεοῦ αὐτοῦ. ⁶ τότε οἱ 6
 τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ Δαρεῖε
 βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆτι. ⁷ συνεβουλευσάντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασι- 7
 λείας σου στρατηγοὶ καὶ σατράπαι, ὑπάτοι καὶ τοπάρχαι, τοῦ στήσαι στάσει-
 βασιλικῇ καὶ ἐνισχυσαὶ ὀρισμὸν, ὅπως ὅς ἂν αἰτήσῃ αἷτημα παρὰ παντὸς
 θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμ-
 βληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ⁸ οὖν οὖν βασιλεῦ στήσον τὸν ὀρι- 8
 σμὸν καὶ ἔκτες γραφὴν, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ τὸ δόγμα Περσῶν καὶ Μήδων.
⁹ τότε ὁ βασιλεὺς Δαρείος ἐπέταξε γραφῆναι τὸ δόγμα. ¹⁰ καὶ Δανιὴλ ἤνικα 9 10
 ἔγνω ὅτι ἐνετάγη τὸ δόγμα, εἰσήλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ αἱ θυρίδες
 ἀνεωγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερώοις αὐτοῦ κατέναντι Ἰερουσαλήμ, καὶ καιροὺς
 τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ προσευχόμενος καὶ
 ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἦν ποιῶν ἔμπροσθεν. ¹¹ τότε 11
 οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι παρετήρησαν καὶ εὗρον τὸν Δανιὴλ ἀξιούντα καὶ δεόμενον
 τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. ¹² καὶ προσελθόντες λέγουσι τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, οὐχ ὀρισμὸν 12
 ἔταξας ὅπως πᾶς ἄνθρωπος ὅς ἂν αἰτήσῃ παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου
 αἷτημα ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς
 τὸν λάκκον τῶν λεόντων; καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ
 δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελεύσεται. ¹³ τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγου- 13
 σιν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Δανιὴλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς
 Ἰουδαίας οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου, καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰτεῖ
 παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ. ¹⁴ τότε ὁ βασιλεὺς, ὡς τὸ ῥῆμα 14
 ἤκουσε, πολὺ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ περὶ τοῦ Δανιὴλ ἠγωνίσατο τοῦ ἐξε-
 λῆσαι αὐτόν, καὶ ἕως ἑσπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτόν. ¹⁵ τότε 15
 οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι λέγουσι τῷ βασιλεῖ Γινώμι βασιλεῦ ὅτι τὸ δόγμα Μήδους
 καὶ Πέρσαις τοῦ πᾶν ὀρισμὸν καὶ στάσιν ἦν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ, οὐ δεῖ
 παραλλάξαι. ¹⁶ τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε, καὶ ἤγαγον τὸν Δανιὴλ καὶ ἐνέβαλον 16
 αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Ὁ θεός
 σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε. ¹⁷ καὶ ἤνεγκαν λίθον καὶ 17
 ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ
 δακτυλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλ-

29. βασιλεια αυτου. Post v. 29. add ορασις ε, et pergil ορασις ζ.

30. ανερεθη (sic) ... om ο βασι. ο χαλδ. 31. δαριος VI. 1. δαριου ... πα-
 ση pro ολη 2. ων ην δανιηλ 3. περισσων ην επ αυτω 4. αμβλαχημα
 5. εν νομοις 6. δαριε · 7. στασιν βασιλεικην ... αιτησεται ... ανθρωπων
 ... εμβληθησεται 8. om τον ... εχτες ... μηδων κ. περσων 9. δαριος
 10. οικον εαυτου ... ηνεωγμεναι 12. ουχι ... αιτησεται 13. τω δογμ. σ.
 περι του ορισμου ου εταξας ... αιτειτε 14. αγωνιζομενος εξελ. 15. om
 αν ... στησει 16. om συ 17. ηνεγκεν ... επεθηκαν ... om ο βασιλευς

18 λοιμῶτι πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιήλ. ¹⁸ καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐ-
 19 τοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ εἰσῆνεγκαν αὐτῷ, καὶ ὁ ὕπνος
 20 ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ· καὶ ἔκλεισεν ὁ θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ
 21 παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. ¹⁹ τότε ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τὸ πρωὶ ἐν τῷ φωτί,
 22 καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ²⁰ καὶ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐ-
 23 τὸν τῷ λάκκῳ ἐβόησε φωνῇ ἰσχυρᾷ Δανιήλ ὁ δούλος τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶν-
 24 τος, ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἡδυνήθη ἐξελεῖσθαι σε ἐκ
 25 στόματος τῶν λεόντων; ²¹ καὶ εἶπε Δανιήλ τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς
 26 αἰῶνας ζῆτι. ²² ὁ θεός μου ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξε τὰ
 27 στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης
 28 εὐρέθη ἐμοί, καὶ ἐνώπιον δὲ σοῦ βασιλεῦ παράπτωμα οὐκ ἐποίησα. ²³ τότε
 29 ὁ βασιλεὺς πολὺ ἡγαζύνθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν Δανιήλ εἶπεν ἀνενέγκαι ἐκ
 30 τοῦ λάκκου. καὶ ἀνηνέχθη Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορά οὐχ
 31 εὐρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐπίστευσεν ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. ²⁴ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
 32 καὶ ἡγάγosan τοὺς ἄνδρας τοὺς διαβαλόντας τὸν Δανιήλ, καὶ εἰς τὸν λάκκον
 33 τῶν λεόντων ἐνεβλήθησαν αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν·
 34 καὶ οὐκ ἔφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ
 35 λέοντες, καὶ πάντα τὰ ὀστέα αὐτῶν ἐλέπτουν. ²⁵ τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς
 36 ἔγραψε πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ El-
 37 ρήνη ὑμῖν πληθύνει. ²⁶ ἐκ προσώπου μου ἐτέθη δόγμα τοῦτο, ἐν πάσῃ
 38 ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀπὸ προσώπου
 39 τοῦ θεοῦ Δανιήλ, ὅτι αὐτός ἐστι θεὸς ζῶν καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ
 40 ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ κυρεία αὐτοῦ ἕως τέλους. ²⁷ ἀν-
 41 τιλαμβάνεται καὶ ῥύεται, καὶ ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
 42 ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξείλατο τὸν Δανιήλ ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων. ²⁸ καὶ Δανιήλ
 43 κατηύθυνεν ἐν τῇ βασιλείᾳ Δαρείου καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου.

VII.

Ἐν ἔτει πρώτῳ τῷ Βαλτάσαρ βασιλέως Χαλδαίων Δανιήλ ἐνύπνιον εἶδε,
 καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐνύπνιον
 2 αὐτοῦ ἔγραψεν ² Εγὼ Δανιήλ ἐβέβωρον, καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνθρωποι τοῦ
 3 οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην, ³ καὶ τέσσαρα θηρία ⁴ ἄρως.
 4 μεγάλα ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης, διαφέροντα ἀλλήλων. ⁴ τὸ πρῶτον ὡσεὶ
 5 λέαινα, καὶ περὰ αὐτῆς ὡς ἀετοῦ, ἐβέβωρον ἕως οὗ ἐξετίλη τὰ πτερὰ αὐ-
 6 τῆς· καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη, καὶ καρδία
 7 ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ. ⁵ καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτερον ὅμοιον ἄρκῳ, καὶ εἰς
 8 μέρος ἐν ἐστάθῃ, καὶ τρεῖς πλευραὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἀνὰ μέσον τῶν
 9 ὀδόντων αὐτῆς· καὶ οὕτως ἔλεγον αὐτῇ Ἀνάστηθι, φάγε σάρκα πολλὰς.
 10 ⁶ ὀπίσω τούτου ἐβέβωρον, καὶ ἰδοὺ θηρίον ἕτερον ὡσεὶ πάρδαλις· καὶ αὐτῇ
 11 πτερὰ τέσσαρα πετεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ,
 12 καὶ ἐξουσία ἐδόθη αὐτῇ. ⁷ ὀπίσω τούτου ἐβέβωρον, καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον

48. οὐκ εἰσῆνεχθη ... ο ὑπνος αὐτοῦ ἐγενετο ἀπ 20. τῷ λακκῷ τῷ
 21. Δανιήλ ... φωνῇ μεγάλῃ ... ὅτι σὺ ... εἰ ἐδυνασθῇ 22. κατεναντιον αὐ-
 23. τῶν ... ἐν ἐμοί 23. οὐκ εὐρεθῇ ... ἐπιστεύσεν τῷ 24. ἡγαγον ... ἐβλή-
 25. θησαν 25. ο βασιλ. δαριος ... ed. rom. πασι pro παση 26. δόγμα του
 27. ἐν ... ed. rom. ἐν παση etc. cum seqq. conjg. ... ὅτι αὐτος ... κυριαία
 28. δαριου

Subscriptio: ὁρασις ζ. Inscriptio: ὁρασις η.

VII. 1. om τῷ ... ἰδεν· x. αἱ ὁρασις ... om αὐτοῦ tertium 2. ἐβέ-
 3. βωρον ἐν ὁραματι τῆς νυκτος ... προσεβαλλον 3. τεσσερα 4. ἐχουσα πτερα·
 5. και πτερα ... ἐξετειλη ... ἐξηγερεθη ἀπο 6. τρια πλευρα 6. τεσσερα ...
 7. ἐδοθη αὐτῷ

φοβερόν καὶ ἔκθαμβον καὶ ἰσχυρόν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ, ἐστίον καὶ λεπτύνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ διάφορον περισσῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ. ⁸ προσενόουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρόν 8 ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξερίζωθη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσει ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπου ἐν τῷ

* Apoc. 20, 4. 11. κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλη. ⁹ ἔθεώρουν ἕως οὗ οἱ θρόνοι 9

* Apoc. 7, 10. ἔτεθσαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσει χιῶν, καὶ ἡ θρὶς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὥσει ἕριον καθάρον, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλόξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. ¹⁰ ποταμὸς πυρὸς εἶλκεν ἔμπροσθεν 10 αὐτοῦ· χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μύρια μυριάδες παρειστή- κεισαν αὐτῷ· κριτήριον ἐκάτισε, καὶ βίβλοι ἠνεύχθησαν. ¹¹ ἔθεώρουν τότε 11 ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐκείνο ἐλάλει, ἕως ἀνη-

* Apoc. 19, 20. 12. ῥέθη τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καυσὶν πυρός. ¹² αἱ τῶν λοιπῶν θηρίων μετεστάθη ἡ ἀρχή, καὶ μακροτὴς ζωῆς ἐδόθη αὐ- 12 τοῖς ἕως καιροῦ καὶ καιροῦ. ¹³ ἔθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ 13

Ic. 21, 27. pp. * Apoc. 14, 14. μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε, καὶ προσηνέχθη αὐτῷ. ¹⁴ καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ 14 ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ καὶ γλῶσσαι αὐτῷ δουλεύουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος ἥτις οὐ παρελεύσεται,

καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται. ¹⁵ ἔφριξε τὸ πνεῦμά μου ἐν τῇ 15 ἔξει μου, ἐγὼ Δανιήλ, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάρασάν με. ¹⁶ καὶ 16 προσῆλθον ἐν τῶν ἐστρηκότων, καὶ τὴν ἀκριβειαν ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ μαθεῖν περὶ πάντων τούτων· καὶ εἶπέ μοι τὴν ἀκριβειαν, καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν λόγων ἐγνώρισέ μοι. ¹⁷ ταῦτα τὰ θηρία τὰ τέσσαρα, τέσσαρες βασιλείαι 17 ἀναστήσονται ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ αἱ ἀρῇσονται, καὶ παραλήψονται τὴν βασι- 18

λείαν ἁγίου ὑψίστου καὶ κατέξουσιν αὐτὴν ἕως αἰῶνος τῶν αἰώνων. ¹⁹ καὶ 19 ἐζήτησαν ἀκριβῶς περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι ἦν διαφέρειν παρὰ πᾶν θηρίον, φοβερόν περισσῶς, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροί, καὶ ὄνυχες αὐτοῦ χαλ- κοῖ, ἐστίον καὶ λεπτύνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει.

* Apoc. 17, 12. 20 καὶ περὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ τοῦ 20 ἐτέρου τοῦ ἀναβάντος καὶ ἐκτινάξαντος τῶν πρώτων, ὧς οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεζῶν τῶν λοιπῶν. ²¹ ἔθεώρουν, 21 καὶ τὸ κέρας ἐκείνο ἐποίησε πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ ἴσχυσε πρὸς αὐτούς, ²² ἕως οὗ ἤλθεν ὁ παλαιὸς ἡμερῶν καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἁγίοις ὑψίστου, καὶ 22 ὁ καιρὸς ἔφθασε καὶ τὴν βασιλείαν κατέσχον οἱ ἅγιοι. ²³ καὶ εἶπε Τὸ θηρίον 23 τὸ τέταρτον βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἥτις ὑπερέξει πάσας τὰς βα- σιλείας, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ συμπατήσῃ αὐτὴν καὶ κατα- κόψει. ²⁴ καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὀπίσω 24 αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος ὃς ὑπεροίσει κακοῖς πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, ²⁵ καὶ λόγους πρὸς τὸν ὑψίστον λαλήσει, καὶ τοὺς 25 ἁγίους ὑψίστου παλαιώσει, καὶ ὑπονοήσῃ τοῦ ἀλλοιωῦσαι καιροὺς καὶ νόμον, καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ γε ἡμῖς καιροῦ.

7. περισσῶς παρα παντα τα θηρια τα εμπροσθεν αυτου· και κερατα (sed και κερατα in rasura; antea plura) δεκα αυτω· οι οδοντες α. σ. με- γαλοι ... δεκα κερατα 8. εμμεσω ... εξεριζωθη 9. ομι οι ... ωσει χιων λευκον 10. εκπορευομενος ειλεκεν ... παριστηκεισαν 11. ων ελαλει pro των μεγαλων ... εως το θηρ. εκεινο ανηρεθη 12. η αρχη μετεστ. 13. ερχομ. ην και ... εφθασεν ενωπιον αυτου προσηγαγον αυτον 14. φυλαι γλωσσαι α. δουλευουσιν 17. τα θηρ. τα μεγαλα τα τεσσερα 18. παραλημψονται 19. διαφορον ... και οι ονυχες 20. των προτερων τρια· κερας εκεινο ω οι ... μειζω 21. ισχυεν 22. ομι ου ... των ημερων (23. κατακαψει) 24. οπισω αυτου 25. εως καιρου και καιρου και καιρων ... ομι γε

26 ²⁶ καὶ τὸ κριτήριον ἐκάθισε, καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστήσουσι τοῦ ἀφανίσαι καὶ
 27 τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους, ²⁷ καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλω-
 σύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἁγίοις ὑψίστου·
 καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύ-
 28 σουσι καὶ ὑπακούσονται. ²⁸ ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιήλ, οἱ
 διαλογισμοί μου ἐπὶ πολὺ συνετάρασσόν με, καὶ ἡ μορφὴ μου ἡλλοιώθη,
 καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου διετήρησα.

* Apoc.
11, 15.

VIII.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτάσαρ τοῦ βασιλέως ὄρασις ὤφθη
 2 πρὸς μέ, ἐγὼ Δανιήλ, μετὰ τὴν ὀφθεῖσάν μοι τὴν ἀρχήν. ² καὶ ἡμῖν ἐν
 3 Σούσοις τῇ βάρει ἣ ἐστὶν ἐν χώρᾳ Αἰλάμ, καὶ ἡμῖν ἐπὶ τοῦ Οὐβάλ. ³ καὶ
 ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἰς ἐστηκὼς πρὸ τοῦ Οὐ-
 βάλ, καὶ αὐτῷ κέρατα ὑψηλά· καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ
 4 ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἐσχάτων. ⁴ καὶ ἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα κατὰ θάλασ-
 σαν καὶ βορρᾶν καὶ νότον· καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ στήσεται ἐνώπιον αὐτοῦ,
 καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ θέλημα
 5 αὐτοῦ καὶ ἐμεγαλύνθη. ⁵ καὶ ἐγὼ ἡμῖν συνιῶν, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο
 ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς,
 6 καὶ τῷ τράγῳ κέρας μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ κριοῦ
 τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος, οὐ ἶδον ἐστῶς ἐνώπιον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἔδραμε πρὸς
 7 αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἶδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ,
 καὶ ἐξηγγριάνθη πρὸς αὐτόν· καὶ ἔπαισε τὸν κριὸν καὶ συνετρίψεν ἀμφοτέρω-
 8 τα κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἰσχύς τῷ κριῷ τοῦ στήναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ
 ἔβριψεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνεπάτησεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρού-
 9 μενος τὸν κριὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. ⁸ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἐμεγαλύνθη ἕως
 σφόδρα· καὶ ἐν τῷ ἰσχύσαι αὐτὸν συνετρίβη τὸ κέραс αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ
 9 ἀνέβη ἕτερα κέρατα τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ
 10 οὐρανοῦ. ⁹ καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν ἐξῆλθε κέρας ἐν ἰσχυρὸν, καὶ ἐμεγαλύνθη
 11 περισσῶς πρὸς τὸν νότον καὶ πρὸς τὴν δύναμιν, ¹⁰ καὶ ἐμεγαλύνθη ἕως τῆς
 12 δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔτεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐ-
 13 ρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἄστρον, καὶ συνεπάτησαν αὐτά. ¹¹ καὶ ἕως οὗ ὁ ἀρχι-
 στρατήγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν θυσία ἐράχθη, καὶ
 12 κατευδῶθη αὐτῷ· καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. ¹² καὶ ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν
 13 ἁμαρτία, καὶ ἐβρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε, καὶ εὐωδῶθη. ¹³ καὶ
 ἤκουσα ἐνὸς ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν εἰς ἅγιος τῷ φελμωνὶ τῷ λαλοῦντι
 14 Ἔως πότε ἡ ὄρασις στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἄρβυσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώ-
 15 σθαις ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον καὶ ἡ δύναμις συμπατηθήσεται; ¹⁴ καὶ εἶπεν
 αὐτῷ Ἔως ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι διςχίλια καὶ τετρακόσια, καὶ κατὰ

26. καθεῖσθ 27. καὶ ἐδοθη 28. ἐπὶ πολὺ οἱ διαλ. μου ... ἡλλοιώθη
 ἐπ' ἐμοί

Subscriptio: ορασις η. Inscriptio: ορασις θ.

VIII. 1. βαρτασαρ ... ἐγὼ δανιηλ bis habet ... ed. rom. μέ. ἐγὼ et
 ἀρχήν. 2. post αιλαμ add καὶ ἰδον εν οραματι 3. καὶ αὐτῷ κερατὰ καὶ
 τα κερата υψηλα ... το ὑψηλότερον αναβαινεν 4. post νοτον add καὶ λιβα
 ... στησονται 5. (τραχος ...) ο αποτομενος ... κερας θεωρητον ανα μεσον
 6. εστωτος ανα μεσον του 7. om αυτον primum ... ἐξηγγριώθη ... ερι-
 ψεν 8. τεσσερα 9. πρ. τον νοτον (sed τ. νοτ. in rasura) καὶ προς ανατο-
 λην x. πρ. τ. δ. 10. om καὶ primum ... om απο secundum ... συνεπα-
 τηθη pro συνεπ. αυτα 11. εταραχθη καὶ εγενηθη καὶ κατευδωθη αυτω
 12. εριφη ... καὶ κατευδωθη 13. om αγιου ... φελμωνι 14. τριακοσια

ριστήσεται τὸ ἅγιον. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, ἐγὼ Δανιήλ, τὴν ὄρασιν ¹⁵
καὶ ἐξήτουν σύνεσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς ὅρασις ἀνδρός. ¹⁶ καὶ ¹⁶
ἤκουσα φωνὴν ἀνδρός ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπε Γαβριήλ,
συνέτισον ἐκείνον τὴν ὄρασιν. ¹⁷ καὶ ἤλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῆς στάσεώς ¹⁷
μου· καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐθαμβήθην, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου·
καὶ εἶπε πρὸς μέ Σύνες υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὄρασις.
¹⁸ καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ' ἐμοῦ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, ¹⁸
καὶ ἤψατό μου καὶ ἔστησέ με ἐπὶ πόδας, ¹⁹ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω ¹⁹
σοι τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῆς ὁργῆς· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὄρασις.
²⁰ ὁ κριὸς ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα, βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν. ²¹ ὁ ^{20 21}
τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα ὃ ἦν ἀνὰ μέ-
σον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. ²² καὶ τοῦ ²²
συντριβέντος οὗ ἔστησαν τέσσαρα κέρατα ὑποκάτω, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ
τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχυί αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπ' ²³
ἐσχάτων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἀναστή-
σεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπων καὶ συνιῶν προβλήματα· ²⁴ καὶ κραταῖά ἡ ²⁴
ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ θαυμαστὰ διαφύσει, καὶ κατευθύνει καὶ ποιήσει, καὶ δια-
φύσει ἰσχυροὺς καὶ λαὸν ἅγιον. ²⁵ καὶ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ κατευθύνει· ²⁵
δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται, καὶ δόλω
διαφύσει πολλούς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται, καὶ ὡς ὡὰ χειρὶ
συντρίψει. ²⁶ καὶ ἡ ὄρασις τῆς ἐσπέρας καὶ τῆς πρωίας τῆς ῥήψεως ἀλη- ²⁶
θῶς ἐστί· καὶ σὺ σφράγισον τὴν ὄρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ καὶ ἐγὼ ²⁷
Δανιήλ ἐκοιμήθην καὶ ἐμαλακίσθην, καὶ ἀνέστην καὶ ἐποίησιν τὰ ἔργα τοῦ
βασιλέως, καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὄρασιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνιῶν.

* Apoc.
22, 10.

IX.

Ἐν τῷ πρώτῳ εἰτε Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ἀσουήρου, ἀπὸ τοῦ σπέρματος
τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ βασιλείαν Χαλδαίων, ² ἐγὼ Δανιήλ συνῆκα ²
ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἔτων, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερε-
μίαν τὸν προφήτην, εἰς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ἱερουσαλήμ ἐβδομήκοντα
ἔτη. ³ καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν Θεὸν τοῦ ἐκζητήσαι ³
προσευχὴν καὶ δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ σάκκῳ. ⁴ καὶ προσεεξάμην πρὸς κύ- ⁴
ριον τὸν Θεόν μου, καὶ ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ μέγας
καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγα-
πῶσί σε καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολάς σου· ⁵ ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ⁵
ἠνομήσαμεν, καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἀπὸ
τῶν χρημάτων σου, ⁶ καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, ⁶
οἱ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἄρχοντας ἡμῶν
καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς. ⁷ σοὶ κύριε ἡ δικαιο- ⁷
σύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ἰούδα

17. εστη ανα μεσον της 18. εθαμβηθην και πιπτω ... ποδας μου
19. κ. ειπ. μοι ... *γνωριω ... εσχατου ... *της εορτης 20. ιδες ...
περσ. κ. μηδ. 21. και ο τραγ. 22. εστησα (sic) υποκατω τεσσερα κερατα
... ισχ. αυτου 23. επ εσχατω 24. η ισχ. αυτ. και ουκ εν τη ισχυι αυ-
του· και 25. και ο ζυγος ... επι απωλεια 26. πρωινης ... αληθης

Subscriptio: ορασις 9. Inscriptio: ορασις ι.

IX. 1. ετει επει δαριου ... ασσουηρου (*videtur σ alterum impro-
basse) ... σπερματος μηδων 2. εν ετει ενι της βασιλειας αυτου εγω ...
αριθμ. των ημερων 3. θεον του ουρανου του ... δετησιν ... in f. add και
σποδω 4. προστηξαμην πρ. κυρ. του ουρανου κ. εξωμολογησαμην 5. ημαρτ.
ηνομησ. ησεβησαμεν ηδικησ. και

καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ οὐ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ἀβυσσὶ αὐτῶν ἢ ἡδέ-
 8 τησαν. ⁸ ἐν σοὶ κύριε ἐστὶν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμεῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ
 προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς πα-
 9 τράσιν ἡμῶν, οἵτινες ἡμάρτομέν σοι. ⁹ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρμοὶ καὶ
 10 οἱ ἱλασμοί, ὅτι ἀπέστειμην, ¹⁰ καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
 θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον
 11 ἡμῶν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. ¹¹ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παρέ-
 βησαν τὸν νόμον σου καὶ ἐξέκλιναν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ
 12 ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρρα καὶ ὁ ὄρκος ὁ γεγραμμένος ἐν νόμῳ Μωυσέως
 12 δούλου τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ. ¹² καὶ ἔστησε τοὺς λόγους αὐτοῦ οὗς
 ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, οἱ ἔκρινον ἡμᾶς ἐπαγαγεῖν
 13 ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ κατὰ
 13 τὰ γενόμενα ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ καὶ οὕτως γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, πάντα
 τὰ κακὰ ταῦτα ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς· καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου
 14 τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀποστρέφαι ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν καὶ τοῦ συνιέναι ἐν
 14 πάσῃ ἀληθείᾳ σου. ¹⁴ καὶ ἐρηγόρησε κύριος καὶ ἐπήγαγεν αὐτὰ ἐφ' ἡμᾶς,
 ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσιν τὴν ποίησιν αὐτοῦ ἦν ἐποίησε,
 15 καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὃς
 ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐποίησας σε-
 16 αὐτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν. ¹⁶ κύριε, ἐν πᾶσιν
 ἐλεημοσύνη σου, ἀποστραφῆτω δὴ ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς
 πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ ὄρους ἁγίου σου· ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἐν ταῖς ἀδι-
 17 κίαις ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ λαός σου εἰς ἐνει-
 17 κτισμὸν ἐγένετο ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. ¹⁷ καὶ νῦν εἰσάκουσον κύριε ὁ
 θεὸς ἡμῶν τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπί-
 18 φανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου τὸ ἔρημον· ἔνεκεν σοῦ κύριε
 18 ¹⁸ κλῖνον ὁ θεός μου τὸ οὖς σου καὶ ἀκουσον· ἀνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου
 καὶ ἴδε τὸν ἀφανισμόν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ
 ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ῥιπτοῦμεν τὸν
 οἰκτιρισμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου ἀλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρισμούς σου τοὺς πολλούς,
 19 κύριε. ¹⁹ εἰσάκουσον κύριε, ἰλάσθητι κύριε, πρόσχες κύριε· μὴ χρονίσῃς ἔνε-
 20 κεν σοῦ, ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ
 20 ἐπὶ τὸν λαόν σου. ²⁰ καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος καὶ προσευχομένου, καὶ ἐξαγο-
 ρεύοντος τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ
 ῥιπτοῦντος τὸν ἑλῶν μου ἐναντίον τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ τοῦ ὄρους
 21 τοῦ ἁγίου, ²¹ καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Ἰαββὴθ
 ὃν ἴδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ πετόμενος, καὶ ἥψατό μου ὥς εἰ ὥραν συ-
 22 σίας ἐσπερινῆς. ²² καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιὴλ,
 23 νῦν ἐξῆλθον συμβιβᾶσαι σε σύνασιν. ²³ ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε

7. κατοικοῦσιν ἱερουσαλημ ... ἐν ἀβυσσῇ α. η. ηδ. σε κυριε 8. om ἐν ... om ἐστὶν ημων 9. τω κυριω θεω ... απεστ. απο κυριου 10. om ἐν prius 11. εἰσακουσαι ... μωσει δουλῳ 12. α pro οἱα ... κατα τα γε- γραμμενα 13. ἐν νομῳ μωση 14. κυρ. ο θεος ημων ἐπὶ την κακίαν καὶ ἐπηγαγεν ... om κυριος secundum 15. κυριε ἐν πασῃ ... ἐτλ (i. e. ἱσραηλ) pro ἱλτημ (i. e. ἱερουσαλημ) ... ημαρτομεν ἐν ταις 17. εἰσακουσον post ημων ... εινεκεν 18. καὶ ἀνοιξον ... πολ. σου ἱερουσαλημ ἐφ ... ημων ημεις ριπτομεν 19. κυριε ακουσον· κυριε ἱλασθ. κυριε προσχ. κυριε ποιη- σον καὶ μὴ ... κυριε ο θε. μου 20. ἐτι μου ... μου τας αμ. μου καὶ ... om του κυριου ... in fine add του θεου μου 21. ἐτι μου λαλ. καὶ προς- ευχομενου ἐν τῇ προσευχῇ, ἰδου 22. ed. rom. (non cod. alex.) extrema conjg. cum ἐν α. τ. δ. σου 23. om σου

λόγος, καὶ ἐγὼ ἤλθον τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμῶν εἶ σύ, καὶ ἐννοήσῃτι ἐν τῷ ῥήματι καὶ σύνες ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. ²⁴ ἐβδομήκοντα ἐβδομάδες ²⁵ συνετεμήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρτίας καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ προφήτην, καὶ τοῦ χρῖσαι ἅγιον ἁγίων. ²⁵ καὶ γνώσῃ ²⁶ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλήμ ἕως χριστοῦ ἡγουμένου ἐβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἐβδομάδες ἐξηκονταδύο· καὶ ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεία καὶ τεῖχος, καὶ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροί. ²⁶ καὶ μετὰ τὰς ἐβδομάδας τὰς ἐξηκονταδύο ἐξολοθρευθήσεται ²⁷ χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ, ἐκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ καὶ ἕως τέλους πολέμου συνετετημένον τάξει ἀφανισμοῖς. ²⁷ καὶ δυναμώσει διαθήκη ²⁸ πολλοῖς ἐβδομάς μία· καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος ἀρθῆσεται μου θυ- ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷

- 12 αὐτὸν πρὸς μέ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέστην ἔντρομος. ¹² καὶ εἶπε πρὸς μέ Μὴ φοβοῦ Δακνῆλ, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ συνεῖναι καὶ κακωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἠκούσθησαν οἱ λόγοι σου, καὶ ἐγὼ ἤλθον ἐν τοῖς λόγοις σου. ¹³ καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν εἰστήκει ἐξεναντίας μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἰς τῶν ἀρχόντων ἦλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν κατέλειπον ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἄρχοντος ¹⁴ βασιλείας Περσῶν, ¹⁴ καὶ ἤλθον συνετίσαι σε ὅσα ἀπαντήσεται τῷ λαῷ σου ¹⁵ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ἔτι ἡ ὅρασις εἰς ἡμέρας. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ λαλήσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ κατενύγην. ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου ἦψατο τῶν χειλέων μου· καὶ ἠνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐναντίον μου Κύριε, ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐντός μου ἐν ¹⁷ ἐμοί, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν. ¹⁷ καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς σου, κύριε, λαλήσαι μετὰ τοῦ κυρίου μου τούτου; καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοί ¹⁸ ἰσχύς, καὶ πνεῦμα οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοί. ¹⁸ καὶ προσέειπε καὶ ἦψατό μου ¹⁹ ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ἐνίσχυσέ με ¹⁹ καὶ εἶπέ μοι Μὴ φοβοῦ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, εἰρήνη σοι· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλήσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ²⁰ ἴσχυσα, καὶ εἶπα Λαλεῖτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. ²⁰ καὶ εἶπεν Εἰ οἶδας ἵνα τί ἤλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ ἄρχοντος Περσῶν· καὶ ἐγὼ εἰσεπορευόμην, καὶ ὁ ἄρχων τῶν Ἑλλήνων ἤρ- ²¹ χετο. ²¹ ἀλλ' ἡ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ἀντεχόμενος μετ' ἐμοῦ περὶ τούτων ἀλλ' ἡ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὑμῶν.

*Αποκ.
12, 7.

XI.

- 2 Καὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου ἔστην εἰς κράτος καὶ ἰσχύν. ² καὶ νῦν ἀλήθειαν ἀναγγελῶ σοι Ἰδοὺ ἔτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρα- ³ τῆσαι αὐτὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἐπαναστήσεται πάσαις βασιλείαις Ἑλλήνων. ³ καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, καὶ ποιή- ⁴ σαι κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ. ⁴ καὶ ὡς ἂν στή ἡ βασιλεία αὐτοῦ, συντριβή- ⁵ σεται καὶ διαιεσθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἢ ἐκυρίευσεν· ὅτι ἐκτελή- ⁶ σεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἑτέροις ἐκτὸς τούτων. ⁵ καὶ ἐνίσχυσαι ὁ βασι- ⁷ λεὺς τοῦ νότου· καὶ εἰς τῶν ἀρχόντων αὐτῶν ἐνίσχυσαι ἐπ' αὐτὸν καὶ κυ- ⁸ ριεύσει κυρείαν πολλήν. ⁶ καὶ μετὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ συμμιγήσονται, καὶ θυγάτηρ βασιλέως τοῦ νότου εἰσελεύσεται πρὸς βασιλέα τοῦ βορρᾶ τοῦ ποιῆσαι συν- ⁷ γῆκας μετ' αὐτοῦ· καὶ οὗ κρατήσῃ ἰσχύς βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὕτη καὶ οἱ φέροντες αὐτήν, καὶ ἡ νεᾶ- ⁸ νις καὶ ὁ κατισχύων αὐτήν. ἐν τοῖς καιροῖς ⁷ ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἄνθους τῆς ῥίζης αὐτῆς τῆς ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ ἥξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰσελεύ- ⁸ σεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ ποιήσει ἐν αὐτοῖς ⁸ καὶ κατισχύσει. ⁸ καὶ γε τοὺς θεοὺς αὐτῶν ρετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, πᾶν σκεῦος ἐπιθυμητὸν αὐτῶν, ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, μετὰ αἰχμαλωσίας οἴσει

12. om. οτι απο τ. πρ. ημερας ... και του κακωθηναι 13. ιστηκει ... και εικοσι και ... αρχοντων των πρωτων ... κατελειπον 14. om. ετι η 16. om. και ηνοιξα τ. στ. μου 17. πνοη pro πνευμα 20. x. ειπ. μοι ... επιστρεφω ... μετα αρχοντων ... εξεπορευομην 21. υπερ τούτων αλλ ημιν μιχαηλ XI. 3. κυριας 4. κυριαν ... εκτελεισεται ... in f. add. δοθησεται 5. και ενισχυσαι επ αυτων (sic) εις των αρχ. αυτου ... x. κυρ. κυρειας πολλης επ εξουσιας αυτου 6. αποσυμμιγησονται x. η θυγ. βασιλευς (sic) ... post καιροις interpg. 7. και αναστησεται ... επι της ετοιμασιας ... om. εν 8. αυτων καταστρεφει μετα των

εἰς Αἴγυπτον, καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλεία τοῦ βορρᾶ. ⁹ καὶ εἰσελεύσεται 9
 ται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν
 αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συναξουσιν ὄχλον ἀνὰ μέσον πολλῶν, καὶ ἐλεύ- 10
 σεται ἐρχόμενος καὶ κατακλύζων, καὶ παρελεύσεται καὶ καδίεται καὶ συμ-
 προσπλακῆσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἀγριανθήσεται βασιλεὺς τοῦ 11
 νότου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ
 στήσει ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ¹² καὶ λή- 12
 ψεται τὸν ὄχλον, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ μυριάδας,
 καὶ οὐ κατισχύσει. ¹³ καὶ ἐπιστρέψει ὁ βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ καὶ ἔξει ὄχλον 13
 πολὺν ὑπὲρ τὸν πρότερον, καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται
 εἰσδῶν ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς καιροῖς 14
 ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλεία τοῦ νότου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοι-
 μῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται τοῦ στήσαι ὅρασι, καὶ ἀσθενήσουσι. ¹⁵ καὶ 15
 εἰσελεύσεται βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ, καὶ ἐκχεεῖ πρόσχωμα καὶ συλλήψεται πό-
 λεις ὀχυράς, καὶ οἱ βραχίονες τοῦ βασιλέως τοῦ νότου στήσονται, καὶ ἀνα-
 στήσονται οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχύς τοῦ στήναι. ¹⁶ καὶ ποιήσει 16
 ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἔσθως
 κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ γῇ τοῦ Σαβεί, καὶ τελεοσθήσεται
 ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ τάξει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχύϊ πά- 17
 σης τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ εὐθεία πάντα μετ' αὐτοῦ ποιήσει, καὶ θυγα-
 τέρα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ,
 καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσται. ¹⁸ καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους 18
 καὶ συλλήψεται πολλὰς, καὶ καταπαύσει ἄρχοντας ὀνειδισμοῦ αὐτῶν, πλὴν
 ὀνειδισμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. ¹⁹ καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς 19
 τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἀσθενήσει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὐρεθήσε-
 ται. ²⁰ καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίξης αὐτοῦ φυτὸν τῆς βασιλείας ἐπὶ τὴν 20
 ἐτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιβάζων, πρᾶσσων δόξαν βασιλείας. καὶ ἐν ταῖς ἡμέ-
 ραις ἐκείναις ἔτι συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν προσώποις οὐδὲ ἐν πολέμῳ
²¹ στήσεται· ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ ἐξουδενώσῃ, καὶ οὐκ ἔδωκαν ἐπ' αὐ- 21
 τὸν δόξαν βασιλείας· καὶ ἦξει ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν ὀλι-
 στήμασι, ²² καὶ βραχίονες τοῦ κατακλύζοντος κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου 22
 αὐτοῦ καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκης· ²³ καὶ ἀπὸ τῶν συνα- 23
 ναμίξεων πρὸς αὐτὸν ποιήσει δόλον, καὶ ἀναβήσεται καὶ ὑπερισχύσει αὐτοὺς
 ἐν ὀλίγῳ ἔτι. ²⁴ καὶ ἐν εὐθηνίᾳ καὶ ἐν πλοσί χωραῖς ἦξει, καὶ ποιήσει αὐ- 24
 τὸν ἐκείνους οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ, προνομήν
 καὶ σκύλα καὶ ὑπαρεῖν αὐτοῖς διασκορπιεῖ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον λογιεῖται λο-
 γισμοὺς καὶ ἕως καιροῦ. ²⁵ καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία 25
 αὐτοῦ ἐπὶ βασιλεία τοῦ νότου ἐν δυνάμει μεγάλη, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου
 συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα· καὶ οὐ στήσονται,
 ὅτι λογιῶνται ἐπ' αὐτὸν λογισμούς, ²⁶ καὶ φάγονται τὰ θέοντα αὐτοῦ καὶ 26
 συντρίψουσιν αὐτόν, καὶ δυνάμεις κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολ-
 λοί. ²⁷ καὶ ἀμφοτέροι οἱ βασιλεῖς, αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ 27

10. οχλον δυναμεων πολλων κ. εισελουσ. αρχομενος ... καδιεεται ...
 προσυμπλακησονται 11. και αγρ. και ο βασιλ. τ. νοτου εξελ. ... μετα βα-
 σιλεως 12. λημψεται ... υπερυψωθησεται 13. εξει 15. ο βασιλεως ...
 συλλημψεται ... ου στησονται 16. και στησονται εν γη του σαββειρ ...
 συντελεσθησεται 17. του διαφθειραι 18. συλλημψεται ... κατακαυσει ...
 ο ονειδισμος 19. αρχην pro ισχυν 20. φυτον βασιλιας ... οim ετι 21. στή-
 σεται· ita interpg., sed ed. rom. post αυτου interpg. 22. και κατακλυ-
 σθησονται 23. αυτου pro αυτους 24. πλοισιν ... και οι πατ. των ... οim
 αυτοις ... διασκορπισει ... διαλογισμους αυτου 25. και pro επι ... πολε-
 μον και εν 26. συντριψ. αυτου

τραπέζη μιᾷ ψευδῇ λαλήσουσι, καὶ οὐ κατευθύνει, ὅτι ἔτι πέρας εἰς καιρόν.
 28 ²⁸ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ
 29 ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν, καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ²⁹ εἰς
 τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ ἤξει ἐν τῷ νότῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη
 30 καὶ ἡ ἐσχάτη. ³⁰ καὶ εἰςελύσονται ἐν αὐτῷ οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ
 ταπεινωθήσεται, καὶ ἐπιστρέψει καὶ θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν· καὶ
 ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει, καὶ συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκην ἁγίαν.
 31 ³¹ καὶ σπέρματα ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται καὶ βεβηλώσουσι τὸ ἅγιον τῆς
 δυναστείας, καὶ μεταστήσουσι τὸν ἐνδελεχισμόν, καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἡφα-
 32 νισμένων, ³² καὶ οἱ ἀνομούντες διαθήκην ἐπάξουσιν ἐν ὀλισθήμασι. καὶ λαὸς
 33 γινώσκοντες θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσι καὶ ποιήσουσι, ³³ καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ
 λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλά, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν φλογὶ καὶ
 34 ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν διαρπαγῇ ἡμερῶν. ³⁴ καὶ ἐν τῷ ἀσθενήσει αὐτοὺς
 βοηθήσονται βοηθίαν μικράν, καὶ προστεθήσονται πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ ἐν
 35 ὀλισθήμασι. ³⁵ καὶ ἀπὸ τῶν συνιέντων ἀσθενήσουσι τοῦ πυρώσαι αὐτοὺς καὶ
 τοῦ ἐκλέξασθαι καὶ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι ἕως καιροῦ πέρας, ὅτι ἔτι εἰς καιρὸν,
 36 ³⁶ καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. καὶ ὁ βασιλεὺς ὑψωθήσεται καὶ με- ^{2Thess.}
 γαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ λαλήσει ὑπέρογκα, καὶ κατευθύνει μέχρις ^{2, 4.}
 37 οὗ συντελεσθῆ ἡ ὁργή, εἰς γὰρ συντέλειαν γίνεται. ³⁷ καὶ ἐπὶ πάντας θεοὺς
 τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπιθυμία γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν θεόν
 38 οὐ συνήσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται. ³⁸ καὶ θεὸν Μαωζεῖμ ἐπὶ τόπου
 αὐτοῦ δοξάσει, καὶ θεὸν δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ δοξάσει ἐν χρυσῷ
 39 καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ. ³⁹ καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώ-
 μασι τῶν καταφυγῶν μετὰ θεοῦ ἄλλοτρίου καὶ πληθυνεῖ δόξαν, καὶ ὑποτάξει
 40 αὐτοῖς πολλούς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις. ⁴⁰ καὶ ἐν καιροῦ πέρατι συγκερα-
 τισθήσεται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτὸν βα-
 41 σιλεὺς τοῦ βορρᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵππευσιν καὶ ἐν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ εἰσε-
 41 λύσονται εἰς τὴν γῆν καὶ συντρίψει καὶ παρελεύσεται. ⁴¹ καὶ εἰςελύσεται
 εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβαείμ, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσι· καὶ οὗτοι διασωθήσονται
 42 ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδωμ καὶ Μωᾶβ καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμών. ⁴² καὶ ἐκτενεῖ
 43 τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν. ⁴³ καὶ
 κυριεύσει ἐν τοῖς ἀποκρύφους τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, καὶ ἐν πᾶσιν
 ἐπιθυμητοῖς Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθιοπῶν, ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.
 44 ⁴⁴ καὶ ἀκοαὶ καὶ σπουδαὶ ταράξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ· καὶ
 45 ἤξει ἐν θυμῷ πολλῷ τοῦ ἀφανίσαι πολλούς, ⁴⁵ καὶ πῆξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
 Ἐφραδαὼν ἀνὰ μέσον τῶν ἑτασσοῶν εἰς ὅρος Σαβαειν ἁγίου· ἤξει ἕως μέ-
 ρους αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος αὐτόν.

XII.

Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας ὁ Ἄρος.
 ἐστηκώς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς Σλίψεως, Σλίψις οὐα ^{20, 11ss.}

29. καὶ ὡς ἡ εσχ. 30. οἱ ἐν αὐτῷ καὶ οἱ ἐκπ. ... καταλειπόντας
 34. καὶ βραχίονες x. σπερμ. ... το αγ. της δυναμεις ... τ. ἐνδελεχιστον
 ... ἡφανισμενον 32. καὶ λαοὶ ἀνομούντες δ. ἐξαξουσιν ... γινώσκων 33.
 συνετοὶ λαοῦ μου 34. προστεθ. ἐπ αὐτοὺς 35. αὐτοὺς τοῦ ἐκλεξασθαι ...
 post καιρον plene interpg. 36. x. ὑψωθ. x. μεγ. ο βασιλ. ... ἐπὶ π. θε.
 καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν ... γίνεται 37. om ου prius ... ἐπιθυμῶν ...
 ἐπὶ παντ θεον 38. μαωζει ... ου δοξασει καὶ ... δοξ. ἐν χρυσει 40.
 καὶ ἐν τῷ καιρῳ ... συναχθῆσ. μετ αὐτου ... εἰςελευσεται 41. σαβαειν
 42. τ. χεῖρα αὐτου 43. τ. χρυσειου x. τ. ἀργυριου καὶ πασιν 44. του αφα-
 νισ. καὶ του ἀναθεματισαι πολλ. 45. ἐφραδανω ... σαβαιν ... καὶ ἤξει ε.
 μερ. ορους αὐτου

+ Joh. 5.
28sq.
Mt.
13, 43.

* Apoc.
10, 4.
22, 10.

οὐ γέγονεν ἀφ' οὗ γεγένηται ἔθνος ἐν τῇ γῇ ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαὸς σου πᾶς ὁ γεγραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ. ² καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμόν καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον. ³ καὶ οἱ συνιέν-
τες λάμπουσιν ὥς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὥς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι. ⁴ καὶ σὺ Δανιὴλ ἔμφραξον τοὺς λόγους καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδασκῶσι πολλοὶ καὶ πληθύνῃ ἡ γνώσις. ⁵ καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιὴλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν, εἰς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ. ⁶ καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδίν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, Ἔως πότε τὸ πέρας ὧν εἵρηκας τῶν θυμασίων; ⁷ καὶ ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδίν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀριστεράν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι εἰς καιρὸν καιρῶν καὶ ἡμῖς καιροῦ ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκορπισμὸν γινώσκονται πάντα ταῦτα. ⁸ καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ συνῆκα, καὶ εἶπα Κύριε, τί τὰ ἔσχατα τούτων; ⁹ καὶ εἶπεν Δεῦρο Δανιὴλ, ὅτι ἐμπεφραγμένοι καὶ ἐσφραγισμένοι οἱ λόγοι ἕως καιροῦ πέρας. ¹⁰ ἐκλεγῶσι καὶ ἐκλευκανθῶσι καὶ πυρῶσιν καὶ ἀγιασθῶσι πολλοί, καὶ ἀνομήσωσιν ἄνομοι. καὶ οὐ συνήσουσι πάντες ἄνομοι, καὶ οἱ νοήμονες συνήσουσι. ¹¹ καὶ ἀπὸ καιροῦ παραλλάξεως τοῦ ἐνδελεχισμοῦ τὸ βδέλυγμα ἐρημώσεως ἡμέρας χίλια διακόσια ἐνενήκοντα. ¹² μακάριος ὁ ὑπομένων καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χίλιας τριακοσίας τριακονταπέντε. ¹³ καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου. ἔτι γὰρ ἡμέραι καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κληρόν σου, εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

(ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ.)

¹ Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ 1 παρέλαβε Κύρος ὁ Πέρσης τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ² καὶ ἦν Δανιὴλ συμβιωτὴς τοῦ βασιλέως καὶ ἔνδοξος ὑπὲρ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ. ³ καὶ ἦν ἐῖδωλον τοῖς Βαβυλωνίοις ὡς ὄνομα Βῆλ, καὶ ἔδapanώντο εἰς αὐτὸν ἐκάστης ἡμέρας σμιδάλεως ἀράτῃ καὶ δώδεκα καὶ πρόβατα τεσσαρόκοντα καὶ οἶνον μετρητὰ ἕξ. ⁴ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτὸν καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐκάστην ἡμέραν προσκυνεῖν αὐτῷ, Δανιὴλ δὲ προσεκύνει τῷ θεῷ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Διὰ τί οὐ προσκυνεῖς τῷ Βῆλ; ⁵ ὁ δὲ εἶπεν Ὅτι οὐ σέβομαι εἰδῶλα χειροποίητα ἀλλὰ τὸν ζῶντα θεόν, τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρεῖαν. ⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Οὐ δοκεῖ σοι Βῆλ εἶναι ζῶν θεός; ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅσα ἐστὶ καὶ πίνει κατ' ἐκάστην ἡμέραν; ⁷ καὶ εἶπε Δανιὴλ γελάσας Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ. οὗτος γὰρ ἔσῳωεν μὲν ἐστὶ πηλός, ἔξῳωεν δὲ χαλκός, καὶ οὐ βέβρωκεν οὐδέποτε.

XII. 1. ἀφ' ἧς γεγ. ἐθν. ἐπὶ τῆς γῆς ... καὶ ἐν τῷ ... πας ὁ εὐρεθεὶς ὁ γεγραμμένος 2. ἐγερθήσονται 3. ἐκλαμπουσιν 4. ἐμφραξ. τὸ βιβλίον κ. σφρ. τοὺς λόγους 5. ἰστήκεισαν 6. καὶ εἰπον ... τα βαδδὶ (v. 7. -δδιν) 7. οἱ εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ εἰς ἡμῖς ... συντελεσάσθαι διὰ σκ. λαοὺ ἠγιασμένου. καὶ γινώσκονται 8. καγῶ ... om τα 9. ed. rom. in f. non interp. 10. om καὶ ἐκλευκανθῶσι ... καὶ ἀνοήσουσιν ἀνομοί. κ. οὐ νοήσουσι 11. ἀφ' οὗ ἀναστήσῃ ἡ θύσια διὰ παντός. καὶ ἐτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδελ. τῆς ἐρημωσ. ἡμερῶν χίλιας διακοσίαις 12. οὐ υπομείνας 13. (δεῦρο ...) ἡμέραι εἰσιν εἰς ... καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ

Subscriptio: ὁρασις ια. Inscriptio: ὁρασις ιβ. Sed deest titulus: Βηλ καὶ Δρακ.

3. ἰδῶλον ... δεκαδου pro δώδεκα ... τεσσαράκοντα 4. om ἐκάστην 5. κυρίαν 7. αὐτός γάρ ... οὐ βεβρωκ. οὐδε πεπωκεν πώποτε

8 ⁸ θυμῶν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐὰν
9 μὴ εἴποιτέ μοι τίς ὁ κατέσθων τὴν δαπάνην ταύτην, ⁹ ἀποθάνεισθε· ἐὰν δὲ
10 δεῖξητε ὅτι Βηλ κατεσθίει αὐτά, ὁ Δανιὴλ ἀποθάνεται, ὅτι ἐβλασφήμησεν
11 ἡσαν ἱερεῖς τοῦ Βηλ ἐβδομήκοντα ἐκτὸς γυναικῶν καὶ τέκνων· καὶ ἤλθεν ὁ
12 βασιλεὺς μετὰ Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βηλ. ¹¹ καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βηλ
13 Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀποτρέχοντες ἔξω, σὺ δὲ βασιλεὺ παράδες τὰ βρώματα καὶ τὸν
14 οἶνον κεράσας ζῆς, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν καὶ σφράγισον τῷ δακτυλίῳ
15 σου. ¹² καὶ ἐλθὼν πρῶτ' ἐὰν μὴ εὕρῃς πάντα βεβρωμένα ὑπὸ τοῦ Βηλ, ἀπο-
16 θανούμεθα ἡ Δανιὴλ ὁ ψευδόμενος κατ' ἡμῶν. ¹³ αὐτοὶ δὲ κατεφρόνουν ὅτι
17 πεποιθήκεισαν ὑπὸ τὴν τράπεζαν κεκρυμμένην εἰσόδον, καὶ δι' αὐτῆς εἰσε-
18 πορεύοντο διόλου καὶ ἀνήλουν αὐτά. ¹⁴ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθουσιν ἐκεῖνοι,
19 καὶ ὁ βασιλεὺς παρέβηκε τὰ βρώματα τῷ Βηλ· καὶ ἐπέταξε Δανιὴλ τοῖς
20 παιδαρίοις αὐτοῦ καὶ ἠνεγκαν τέφραν, καὶ κατέσησαν ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον
21 τοῦ βασιλέως μόνον· καὶ ἐξελθόντες ἔκλεισαν τὴν θύραν καὶ ἐσφραγίσαντο
22 ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον. ¹⁵ οἱ δὲ ἱερεῖς ἤλθον τὴν νύκτα
23 κατὰ τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ κατέ-
24 φαγον πάντα καὶ ἐξέπιον. ¹⁶ καὶ ὥρῃσεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρῶτ', καὶ Δανιὴλ
25 μετ' αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ εἶπεν Σῶσι αἱ σφραγίδες, Δανιὴλ; ὁ δὲ εἶπε Σῶσι, βα-
26 σιλεῦ. ¹⁸ καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνοίξει τὰς θύρας, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν τράπε-
27 ζαν ὁ βασιλεὺς ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Μέγας εἰ Βηλ, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ
28 ὁ δόλος οὐδὲ εἰς. ¹⁹ καὶ ἐγέλασε Δανιὴλ, καὶ ἐκράτησε τὸν βασιλέα τοῦ μὴ
29 εἰσελθεῖν αὐτὸν ἔσω, καὶ εἶπεν Ἴδε δὴ τὸ ἔδαφος καὶ γινώσκει τίος τὰ ἔχνη
30 ταῦτα. ²⁰ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὁρῶ τὰ ἔχνη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παι-
31 δίων. καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς ²¹ τότε συνέλαβε τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς γυναῖ-
32 κας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἔδειξαν αὐτῷ τὰς κρυπτάς θύρας δι' ὧν εἰσε-
33 πορεύοντο καὶ ἐδαπάνων τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ²² καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ὁ
34 βασιλεὺς, καὶ ἔδωκε τὸν Βηλ ἐκδοτὸν τῷ Δανιὴλ· καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν
35 καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ.

23 ²³ Καὶ ἦν δράκων μέγας, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι. ²⁴ καὶ εἶ-
24 πεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Μὴ καὶ τοῦτον ἐρεῖς ὅτι χαλκοὺς ἐστίν; ἰδοὺ ζῇ
25 καὶ ἐσθίει καὶ πίνει· οὐ δύνασαι εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος θεὸς ζῶν, καὶ
26 προσκύνῃσιν αὐτῷ. ²⁵ καὶ εἶπε Δανιὴλ Κυρίῳ τῷ θεῷ μου προσκυνήσω, ὅτι
27 οὗτός ἐστι θεὸς ζῶν. ²⁶ σὺ δὲ βασιλεῦ δός μοι ἐξουσίαν, καὶ ἀποκτείνω τὸν
28 δράκοντα ἄνευ μαχαίρας καὶ βάρβδου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δίδωμί σοι.
29 ²⁷ καὶ ἔλαβεν ὁ Δανιὴλ πίσσαν καὶ στέαρ καὶ τρίχας, καὶ ἤψησεν ἐπὶ τὸ
30 αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζας, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φα-
31 γῶν διεβρόγχη ὁ δράκων. καὶ εἶπεν Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν. ²⁸ καὶ ἐγέν-
32 ετο ὡς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἠγανάκτησαν λίαν, καὶ συνεστράφησαν ἐπὶ
33 τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς, τὸν Βηλ κατέσπασε
34 καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε, καὶ τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξε. ²⁹ καὶ εἶπαν ἐλθόν-
35 τες πρὸς τὸν βασιλέα Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιὴλ· εἰ δὲ μὴ, ἀποκτενοῦμεν
36 σὲ καὶ τὸν οἶκόν σου. ³⁰ καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα,

8. καὶ θυμῶν. ο ... εἰπεται ... κατεσθίων 9. αποδειξτε ὅτι ὁ βηλ ... ἀποθάν. Δανιὴλ 10. οἱ ἱερεῖς ... χωρεῖς γυν. x. παιδιῶν 11. δακτυλῷ 12. ὁ ψευδόμενος 13. κατεφρόνουν ... om δι 14. ἐξήλθον ... κατέσησαν (sic V): ed. R. et A - σεῖσαν ἐσφραγίσαν τῷ δακτυλίῳ 15. om αυτων post γυναῖκες 17. x. εἰπ. ὁ βασιλεὺς Σῶσι αἱ 18. ὁ βασιλ. ἐπὶ τ. τραπ. 19. καὶ γέλασας Δανιὴλ ἐκράτησεν ... om καὶ εἶπεν ... εἶδε 21. συνέλαβετο ... ἐπὶ τῇ τραπέζῃ 23. μέγας ἐν τῷ τοπῷ 26. μαχαίρης 27. om ὁ ... στηρ ... Ἰδοὺ δὴ τα 28. εἶπον ... τὸν βηλ κατέστρεψεν ... κατέστρεψεν pro κατέσφαξε 30. ἰδεν

καὶ ἀναγκασθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιήλ. ³¹ οἱ δὲ ἔβαλον 31 αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἑξ. ³² ἦσαν δὲ ἐν 32 τῷ λάκκῳ ἑπτὰ λέοντες, καὶ ἐδίδοτο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο σώματα καὶ δύο πρόβατα· τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα καταφάγῃ τὸν Δανιήλ. ³³ καὶ 33 ἦν Ἀμβακούμ ὁ προφῆτης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ αὐτὸς ἤψησεν ἕψημα καὶ ἐνέβρυψεν ἄρτους εἰς σκάφην, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδῖον ἀπενέγκαι τοῖς Σερισταῖς. ³⁴ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ Ἀμβακούμ· Ἀπένεγκε τὸ ἄριστον 34 ὃ ἔχεις εἰς Βαβυλῶνα τῷ Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ³⁵ καὶ εἶπεν 35 Ἀμβακούμ Κύριε, Βαβυλῶνα οὐκ ἐώρακα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω. ³⁶ καὶ 36 ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, καὶ βαστάσας τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔστηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἐν τῷ ροίζῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. ³⁷ καὶ ἐβόησεν Ἀμβακούμ λέγων Δανιήλ Δα- 37 νιήλ, λάβε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστείλε σοι ὁ Θεός. ³⁸ καὶ εἶπε Δανιήλ Ἐμνή- 38 σῆς γάρ μου, ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἐγκατέλειπες τοὺς ἀγαπῶντάς σε. ³⁹ καὶ 39 ἀναστὰς Δανιήλ ἔφαγεν· ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἀπεκατέστησε τὸν Ἀμβακούμ παραχοῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ⁴⁰ ὁ δὲ βασιλεὺς ἤλθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ 40 πενθῆσαι τὸν Δανιήλ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ ἐνέβλεψε, καὶ ἰδοὺ Δανιήλ κατῆμενος. ⁴¹ καὶ ἀναβοήσας φωνῇ μεγάλῃ εἶπε Μέγας εἰ κύριε ὁ 41 Θεός τοῦ Δανιήλ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν σοῦ. ⁴² καὶ ἔσπασεν αὐτόν, τοὺς 42 δὲ αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ κατεβρώθησαν παραχοῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Π Ρ Ω Τ Ο Σ.

Ι.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνᾳ, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττειείμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλέα Περσῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ² καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλούς, καὶ ἐκράτησεν ὀχυρωμάτων πολλῶν, ² καὶ ἔσφαξε βασιλεῖς τῆς γῆς, ³ καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἔλαβε ³ σκῦλα πλήθους ἐθνῶν, καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ὑψώθη καὶ ἐπῆρθη ἡ καρδίᾳ αὐτοῦ. ⁴ καὶ συνήγαγε δύναμιν ἰσχυρὰν σφόδρα, καὶ ἤρξε ⁴ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ τυράννων, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον. ⁵ καὶ μετὰ ⁵ ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει. ⁶ καὶ ἐκάλεσε τοὺς ⁶ παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ἀπὸ νεότητος, καὶ διεῖ-
 λεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι ζώντος αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέ- ⁷
 ξανδρος ἔτη δώδεκα, καὶ ἀπέθανε. ⁸ καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος ⁸

30. om ο βασιλ. secundum 31. ενεβαλον 32. εδιδετο 33. και ου-
 τος ηψησεν ... επορευετο 34. ειπεν αγγελος ... προς αμβακουμ 35. *δα-
 νιηλ pro αμβακουμ ... ουκ εωρακα ... in f. add που εστιν 36. ο αγγελος
 της χειρος αυτου 37. om αμβακουμ 38. εγκατελειπες 39. επι pro εις
 41. πλην σου αλλος 42. ανεσπασεν

Subscriptio: τέλος δανιηλ προφητου

Inscriptio: μακκαβαίων α

1. 1. χεττειεμ ... δαριον ... προτερον 2. om πολλων ... om της γης
 4. συνεζηεν ... τυραννιων 6. συνεκτροφους

9 ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. ⁹ καὶ ἐπέβησαν πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτόν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλά, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν
 10 τῇ γῇ. ¹⁰ καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν ῥίζα ἁμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπιφανής, υἱὸς
 11 Ἀντιόχου βασιλέως, ὃς ἦν ὄμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει
 12 ἑκατοστῷ καὶ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ βασιλείας Ἑλλήνων. ¹¹ ἐν ταῖς ἡμέραις
 13 ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ἰσραὴλ υἱοὶ παράνομοι καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς λέγοντες
 14 Ἱεροσολῶν καὶ διασώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν,
 15 ὅτι ἂν ἡμεῖς ἐχωρίσθωμεν ἀπ' αὐτῶν, εὖρεν ἡμᾶς κακὰ πολλά. ¹² καὶ ἤγα-
 16 γον ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. ¹³ καὶ προεβυμήθησαν τινες ἀπὸ τοῦ
 17 λαοῦ καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ποιῆ-
 18 σαι τὰ δικαίωματα τῶν ἐθνῶν. ¹⁴ καὶ ὠκοδόμησαν γυμνάσιον ἐν Ἱερουσολύ-
 19 μοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν. ¹⁵ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας καὶ
 20 ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἁγίας, καὶ ἐξευχθήσαν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐπράθησαν
 21 τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν. ¹⁶ καὶ ἠτοιμάσθη ἡ βασιλεὺς ἐναντίον Ἀντιόχου, καὶ
 22 ὑπέλαβε βασιλεύσαι τῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας.
 23 ¹⁷ καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἐλέφασιν καὶ
 24 ἐν ἵππευσιν καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ. ¹⁸ καὶ συνεστήσαντο πόλεμον πρὸς Πτολε-
 25 μαῖον βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνετράπη Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ
 26 ἔφυγε, καὶ ἔπεσον τραυματαῖαι πολλοί. ¹⁹ καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς
 27 ὀχυράς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα γῆς Αἰγύπτου. ²⁰ καὶ ἐπέστρε-
 28 ψεν Ἀντίοχος μετὰ τὸ παθεῖν Αἴγυπτον ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ
 29 καὶ τρίτῳ ἔτει· καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ
 30 βαρεῖ. ²¹ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἅγιον ἐν ὑπερηφανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσια-
 31 στήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς,
 32 καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τὰς φιάλας καὶ
 33 τὰς θυῖσας τὰς χρυσεῖς καὶ τὸ καταπέτασμα καὶ τοὺς στεφάνους, καὶ τὸν
 34 κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐλίπισε πάντα. ²³ καὶ
 35 ἔλαβε τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητά, καὶ ἔλαβε
 36 τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους οὓς εὗρε. ²⁴ καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς
 37 τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ἐποίησε φονοκτονίαν, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφανείαν με-
 38 τὰ γάλην. ²⁵ καὶ ἐγένετο πένθος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν. ²⁶ καὶ
 39 ἐστέναξαν ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἡσθῆνησαν, καὶ
 40 τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν ἡλλοιώθη. ²⁷ πᾶς νυμφίος ἀνέλαβε θρήνον, καὶ
 41 καθήμεν ἐν παστῷ ἐγένετο ἐν πένθει. ²⁸ καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ τοὺς κατοί-
 42 οντας αὐτὴν· καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακώβ ἐνεδύσατο ἀσχυρῇ. ²⁹ καὶ μετὰ
 43 δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα φορολογίας εἰς τὰς πόλεις
 44 Ἰούδα· καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. ³⁰ καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
 45 λόγους εἰρηνικούς ἐν δόλῳ, καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ· καὶ ἐπέπεσαν ἐπὶ τὴν
 46 πόλιν ἐξαπίνα καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἀπώλεσε λαὸν πο-
 47 λὺν ἐξ Ἰσραὴλ. ³¹ καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν
 48 πυρί, καὶ καθεῖλε τοὺς οἴκους αὐτῆς καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς κύκλῳ· ³² καὶ ἤχμα-
 49 λώτευσαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ κτήνη ἐκληρονόμησαν. ³³ καὶ
 50 ὠκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τεῖχει μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς,
 51 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄκραν. ³⁴ καὶ ἔστηκαν ἐκεῖ ἔθνος ἁμαρτωλόν, ἄνδρας

40. επιφανεις ... του βασιλεως ... om en secundum ... κ. εβδομ. κ. τριακ. 41. υιος παρανομος (sic) ... διασωμεν ... υπ αυτων 43. εδωκαν 45. ακροβυστιαν ... εξευγισθησαν ... om του 46. ενωπιον αντιοχου ... γης pro της 47. om en primum ... και ελεφανσιν 48. συνεστησάτο ... * τον βασιλεα ... επεσαν 20. τεσερακοστω ... επι ισραηλ και ιεροσολυμα 21. εισηλθεν ... υπερηφανια 22. σπονδια ... χρυσον 24. εποιησαν ... ελα- ησαν υπερηφανιαν 27. θρηνον, καθημενη 29. om και ab initio ... φω- ολογειας 30. επιστευσαν 32. ηχμαλωτευσεν 33. μεγαλω κ. οχυρω

παρανόμους, καὶ ἐνίσχυσαν ἐν αὐτῇ. ³⁵ καὶ παρέθεντο ὅπλα καὶ τροφάς, ³⁵
 καὶ συναγαγόντες τὰ σκύλα Ἱερουσαλὴμ ἀπέθεντο ἐκεῖ, καὶ ἐγένοντο εἰς
 μεγάλην παγίδα. ³⁶ καὶ ἐγένετο εἰς ξενεδρον τῷ ἁγιάσματι καὶ εἰς διάβο- ³⁶
 λον πονηρὸν τῷ Ἰσραὴλ διὰ παντός. ³⁷ καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀνῶον κύκλῳ τοῦ ³⁷
 ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα. ³⁸ καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἱερου- ³⁸
 σαλὴμ δι' αὐτούς, καὶ ἐγένετο κατοικία ἄλλοτριών· καὶ ἐγένετο ἄλλοτρία
 τοῖς γεννήμασιν αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν. ³⁹ τὸ ἁγία- ³⁹
 σμα αὐτῆς ἡρημώθη ὡς ἔρημος, αἱ ἐορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος,
 τὰ σάββατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμόν, ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουδένωσιν. ⁴⁰ κατὰ
 τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἡ ἀτιμία αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἐστρά- ⁴⁰
 φη εἰς πένθος. ⁴¹ καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐ- ⁴¹
 τοῦ εἶναι πάντας λαὸν ἓνα, ⁴² καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτοῦ. ⁴²
 καὶ ἐπεδέξατο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ⁴³ καὶ πολλοὶ ⁴³
 ἀπὸ Ἰσραὴλ εὐδόκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔβυσαν τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐβε-
 βήλωσαν τὸ σάββατον. ⁴⁴ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων ⁴⁴
 εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευσθῆναι ὀπίσω νομίμων ἄλλοτριών
 τῆς γῆς, ⁴⁵ καὶ κωλύσαι ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίαν καὶ σπονδὴν ἐκ τοῦ ⁴⁵
 ἁγιάσματος, καὶ βεβηλώσαι σάββατα καὶ ἐορτάς, ⁴⁶ καὶ μιᾶν ἁγίασμα καὶ ⁴⁶
 ἁγίους, ⁴⁷ οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη καὶ εἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕεια καὶ ⁴⁷
 κτήνη κοινά, ⁴⁸ καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους, βδελύξαι τὰς ⁴⁸
 ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει, ⁴⁹ ὥστε ἐπιλαθῆσαι τοῦ ⁴⁹
 νόμου καὶ ἀλλάξαι πάντα τὰ δικαιώματα. ⁵⁰ καὶ ὃς ἂν μὴ ποιήσῃ κατὰ τὸ ⁵⁰
 ῥῆμα τοῦ βασιλέως, ἀποθάνειται. ⁵¹ κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψε ⁵¹
 πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντα τὸν λαόν· καὶ
 ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰούδα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. ⁵² καὶ συνη- ⁵²
 θροίσθησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτοὺς πολλοί, πᾶς ὁ ἐγκαταλιπὼν τὸν νό-
 μον, καὶ ἐποίησαν κακὰ ἐν τῇ γῇ, ⁵³ καὶ ἔβυσαν τὸν Ἰσραὴλ ἐν κρύφοις ἐν ⁵³
 παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν. ⁵⁴ καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεύ τῷ ⁵⁴
 πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ᾠκοδόμησαν βδελύγμα ἐρημώ-
 σεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ᾠκοδόμησαν βω-
 μοὺς. ⁵⁵ καὶ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθυμίων. ⁵⁶ καὶ ⁵⁵ ⁵⁶
 τὰ βιβλία τοῦ νόμου ᾧ εὗρον ἐνεπύρισαν πυρὶ κατασχίσαντες. ⁵⁷ καὶ ὅπου ⁵⁷
 εὗρίσκετο παρὰ τινι βιβλίῳ διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδόκει τῷ νόμῳ, τὸ
 σύγκριμα τοῦ βασιλέως ἐνανάτου αὐτόν. ⁵⁸ ἐν ἰσχυΐ αὐτῶν ἐποιοῦν οὕτως ⁵⁸
 τῷ Ἰσραὴλ τοῖς εὗρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι. ⁵⁹ καὶ ⁵⁹
 τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν βωμόν ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ
 θυσιαστηρίου. ⁶⁰ καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περιτετμηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἔθα- ⁶⁰
 νάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα. ⁶¹ καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων ⁶¹
 αὐτῶν, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν προενόμειυσαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας αὐ-
 τοὺς ἐνανάτωσαν. ⁶² καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν ⁶²
 ἐν ἑαυτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινά. ⁶³ καὶ ἐπελέξαντο ἀποθάνειν ἵνα μὴ μιαν- ⁶³

35. τροφὴν ... ἐγενετο 37. ἁγίασμα rescriptum 38. κατοικεῖα ...
 γεννημασιν ... ἐγκατελειπον 39. οἱ ἢ ... ἐξουδένωσιν 40. ἐπληθύνθη ἀτι-
 μασμος 41. οἱ ἀντίοχος ... εἰς λαόν 42. ἐγκαταλιπεῖν ... ἐπεδέξαντο
 43. ἡνδοκῆσαν ... λατρία ... ἰδωλοῖς ... ** ἁγίασμα πρὸ σαββατ. 45. θυ-
 σιας 47. ὠκοδομησαι ... ἰδωλα ... υἱα 48. βεβηλωσαι 51. οἱ πασῇ
 52. ἐγκαταλιπὼν 53. κρυφοῖς 54. οἱ τῇ ... τεσσαρακοστῷ ... οἱ καὶ
 ἑκατοστῷ 55. θυριδων 57. ed. rom. (non item cod. alex.) αὐτόν ⁵⁸ ἐν
 ἰσχ. αὐτῶν 58. οὕτω 59. οἱ τῇ 61. τοὺς οἰκειοὺς αὐτῶν καὶ τοὺς ...
 οἱ ἐνανάτωσαν 62. ἐν ἰσρ. ἐκρεμασθήσαν καὶ ὠχυρώθησαν ἐν αὐτοῖς
 63. ἐπεδέξαντο

θῶσι τοῖς βρώμασι καὶ μὴ βεβηλώσωσι διαθήκην ἁγίαν, καὶ ἀπέθανον.
61 64 καὶ ἐγένετο ὄργη μεγάλη ἐπὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

II.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀνέστη Ματταθίας Ἰωάννου τοῦ Συμεὼν ἱε-
2 ρεὺς τῶν υἱῶν Ἰωαρίβ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκάθισεν ἐν Μωδεὶν. 2 καὶ αὐτῶ
3 υἱοὶ πέντε, Ἰωαννάν ὁ διακαλούμενος Καδδὶς, 3 Σίμων ὁ καλούμενος Θασσὶ,
4 5 Ἰούδας ὁ ἐπικαλούμενος Μακκαβαῖος, 5 Ἐλεάζαρ ὁ ἐπικαλούμενος Αἰθαράν,
6 Ἰωνάθαν ὁ ἐπικαλούμενος Ἀφρούς. 6 καὶ εἶδε τὰς βλασφημίας τὰς γινομέ-
7 νας ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, 7 καὶ εἶπεν Οἴμοι, ἵνα τί τοῦτο ἐγεννή-
8 9 θην ἰδεῖν τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου καὶ τὸ σύντριμμα τῆς πόλεως τῆς
9 ἁγίας, καὶ καθίσει ἐκεῖ ἐν τῷ δοῦναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν καὶ τὸ ἁγίασμα
8 9 ἐν χειρὶ ἄλλοτρίων; 8 ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀνὴρ ἄδοξος, 9 τὰ σκευὴ τῆς
δοξῆς αὐτῆς αἰχμάλωτα ἀπήχθη, ἀπεκτάνθη τὰ νήπια αὐτῆς ἐν ταῖς πλα-
10 τείαις, οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ῥομφαίᾳ ἐχθροῦ. 10 ποῖον ἔθνος οὐκ ἐκληρονό-
11 μησε βασιλείαν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐκράτησε τῶν σκύλων αὐτῆς; 11 πᾶς ὁ κόσμος
12 αὐτῆς ἀφῆρῆθη, ἀντὶ ἐλευθέρως ἐγένετο εἰς δούλην. 12 καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια ἡμῶν
καὶ ἡ καλλονὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἡρημώθη, καὶ ἐβεβήλωσαν αὐτὰ τὰ
13 14 ἔθνη. 13 ἵνα τί ἡμῖν ἔτι ζῆν; 14 καὶ διέβρῃξε Ματταθίας καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ
15 ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ ἐπένησαν σφόδρα. 15 καὶ ἦλθον
οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀποστασίαν εἰς Μωδεὶν τὴν
16 πόλιν ἵνα θυσιάσωσι. 16 καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτοὺς προσῆλθον· καὶ
17 Ματταθίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν. 17 καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τοῦ
βασιλέως καὶ εἶπον τῷ Ματταθίᾳ λέγοντες Ἄρχων καὶ ἔνδοξος καὶ μέγας εἶ
18 ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐστηριγμένος ἐν υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς. 18 νῦν οὖν πρὸς-
19 ελθε πρῶτος καὶ ποίησον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὡς ἐποίησαν πάντα
τὰ ἔθνη καὶ οἱ ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
ἔση σὺ καὶ ὁ οἶκός σου τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου
19 δοξασθήσεσθε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς. 19 καὶ ἀπεκρίθη
Ματταθίας καὶ εἶπε φωνῇ μεγάλῃ Εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βα-
σιλείας τοῦ βασιλέως ἀκούουσιν αὐτοῦ ἀποστῆναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας
20 πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡρετίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, 20 ἄλλ' ἐγὼ καὶ οἱ
21 υἱοὶ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευσόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν. 21 Ὡς
22 ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον καὶ δικαιοῦματα. 22 τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐκ
23 ἀκουσόμεθα τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιάν ἢ ἀριστεράν. 23 καὶ
ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἐν ὄψθαλ-
μοῖς πάντων θυσιάσαι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν Μωδεὶν κατὰ τὸ πρόσταγμα
24 τοῦ βασιλέως. 24 καὶ εἶδε Ματταθίας, καὶ ἐξήλωσε καὶ ἐτρόμησαν οἱ νεφροὶ
αὐτοῦ καὶ ἀνῆνεγκε θυμὸν κατὰ τὸ κρίμα, καὶ δραμὼν ἔσφαξεν αὐτὸν ἐπὶ
25 τὸν βωμόν. 25 καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα θύειν ἀπέκτει-
26 νεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμὸν κατέειλε. 26 καὶ ἐξήλωσε τῷ νόμῳ
27 καθὼς ἐποίησε Φινεὲς τῷ Ζαμβρὶ υἱῷ Σαλώμ. 27 καὶ ἀνέκραξε Ματταθίας
ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ λέγων Πᾶς ὁ ζηλὼν τῷ νόμῳ καὶ ἱσθῶν διαθή-

63. βεβηλωσουςιν II. 4. ιωαρειμ ... μωδεειν 2. ιωαννης ο επικαλ.
γαδδης 3. θασσις 4. καλουμενος 5. καλουμενος ... ιωναθας ο καλουμε-
νος σαφρους 6. ιδεν 7. οιμμοι ... εγεννηθην ιδ. τα συντριμματα ...
εχθρων, το 8. ενδοξος 9. ομι αυτης primum ... πλατειαις αυτης 10.
εκληρονομησεν βασιλεια και 11. εγεννηθη 12. αυτα εθνη 14. οι υιοι
15. μωδεειν 16. προσηλθαν 17. ειπαν 18. ομι ουν ... κ. οι αρχοντες
ιουδα 19. λατρειας 20. καγω pro αλλ εγω ... πορευομεθα 21. καταλει-
πειν 22. τον νομον του βασιλεως ... ομι του ... λατριαν 23. θυμιασαι
... βωμου εν μωδεειμ 24. ιδεν 26. φινεως 27. νομω ειστων

κην ἐξελεύστω ὀπίσω μου. ²⁸ καὶ ἔφυγον αὐτοὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, ²⁹ καὶ ἐγκατέλειπον ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει. ³⁰ τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες ³¹ δικαιοσύνην καὶ κρίμα εἰς τὴν ἔρημον καὶ εἰς τὴν ἔρημον αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐπληθύνθη ἐπ' αὐ-
 τοὺς τὰ κακά. ³² καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλέως καὶ ταῖς δυνά-
 μεις αὐτῶν ὅτι ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δαυὶδ ὅτι κατέβησαν ἄνδρες οἵτινες
 διεσκέδασαν τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς κρύφους ἐν τῇ ἐρήμῳ. ³³ καὶ ³⁴ ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοί· καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον ἐπ'
 αὐτούς, καὶ συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά-
 των, ³⁵ καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· Ἐως τοῦ νῦν ἱκανόν· ἐξέλθετε καὶ ποιήσατε ³⁶ κατὰ
 τὸν λόγον τοῦ βασιλέως καὶ ζήσεσθε. ³⁷ καὶ εἶπον Οὐκ ἐξελευσόμεθα· οὐδὲ
 ποιήσομεν τὸν λόγον τοῦ βασιλέως τοῦ βεβηλώσαι τὴν ἡμέραν τῶν
 σαββάτων. ³⁸ καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πόλεμον. ³⁹ καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐ-
 τοῖς, οὐδὲ λίθον ἐνέτιναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐνέφραξαν τοὺς κρύφους, ⁴⁰ λέγον-
 τες Ἀποθάνωμεν πάντες ἐν τῇ ἀπλότῃ ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ' ἡμᾶς ὁ οὐρα-
 νὸς καὶ ἡ γῆ ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε ἡμᾶς. ⁴¹ καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν
 τῷ πολέμῳ τοῖς σάββασι, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ
 τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἕως χιλίων ψυχῶν ἀνθρώπων. ⁴² καὶ ⁴³ ἔγνω
 Ματθαῖας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν ἐπ' αὐτοὺς ἕως σφόδρα.
⁴⁴ καὶ εἶπεν ἄνθρωπος πρὸς τοὺς πλησίον αὐτοῦ· Ἐὰν πάντες ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ
 ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πολεμήσωμεν πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν
 καὶ τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν, νῦν τάχιον ἡμᾶς ἐξολοθρεύσουσιν ἀπὸ τῆς γῆς.
⁴⁵ καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγοντες Πᾶς ἄνθρωπος ὅς ἐάν ἔλθῃ
 πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατέναντι
 αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν
 ἐν τοῖς κρύφοις. ⁴⁶ τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ Ἰουδαίων ἰσχυ-
 ροὶ δυνάμει ἀπὸ Ἰσραὴλ, πᾶς ὁ ἐκουσιαζόμενος τῷ νόμῳ. ⁴⁷ καὶ πάντες οἱ
 φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσετέθησαν αὐτοῖς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς
 στήριγμα. ⁴⁸ καὶ συνεστήσαντο δυνάμει, καὶ ἐπάταξαν ἁμαρτωλοὺς ἐν ὀργῇ
 αὐτῶν καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐτῶν· καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ
 ἔθνη σωθῆναι. ⁴⁹ καὶ ἐκύκλωσε Ματθαῖας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ καθεῖλον
 τοὺς βωμούς. ⁵⁰ καὶ περιέμενον τὰ παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα ὅσα εὗρον ἐν
 ὁρίοις Ἰσραὴλ ἐν ἰσχύϊ. ⁵¹ καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ
 κατεουδῶθη τὸ ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν. ⁵² καὶ ἀντελάβοντο τοῦ νόμου ἐκ χει-
 ρὸς τῶν ἑθνῶν καὶ ἐκ χειρὸς τῶν βασιλέων, καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρως τῷ ἁμαρ-
 τωλῷ. ⁵³ καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματθαίου ἀποθανεῖν, καὶ εἶπε τοῖς
 υἱοῖς αὐτοῦ· Νῦν ἐστηρίχθη ὑπερηφανία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς
 καὶ ὀργῇ θυμοῦ. ⁵⁴ καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε τῷ νόμῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς
 ὑμῶν ὑπὲρ διαθήκης πατέρων ὑμῶν. ⁵⁵ μνησθήτε τῶν πατέρων ὑμῶν τὰ
 ἔργα ἃ ἐποίησαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ
 ὄνομα αἰώνιον. ⁵⁶ Ἀβραάμ οὐκ ἐν πειρασμῷ εὗρέθη πιστός, καὶ ἐλογίσθη
 αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην; ⁵⁷ Ἰωσήφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐν
 τολμῇ, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. ⁵⁸ Φινεὲς ὁ πατὴρ ὑμῶν ἐν τῷ ζηλῷ
 σαι ζήλον ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰωνίας. ⁵⁹ Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι

Gen. 15, ὄνομα αἰώνιον. 52. Ἀβραάμ οὐκ ἐν πειρασμῷ εὗρέθη πιστός, καὶ ἐλογίσθη
 Ro. 4, 3. αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην; 53. Ἰωσήφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐν-
 etc. τολμῇ, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. 54. Φινεὲς ὁ πατὴρ ὑμῶν ἐν τῷ ζηλῷ
 σαι ζήλον ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰωνίας. 55. Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι

28. εγκατελειπον 30. εσκληρυνθη επ αυτους 32. συνεστειλαντο 33.
 ειπαν ... ομι ικανον ... εξελθοντες ποιησατε 34. ειπαν ... ποιησωμεν ...
 ομι του secundum 37. οι παντες 40. προς τον πλησιον ... εις τα εθνη
 υπερ της ψυχης ... ολεθρευουσιν 42. συναγωγη ασιδεων ισχυραι 44. αυ-
 των· ανδρας 45. υιοι pro φιλοι ... τ. βωμ. αυτων 46. ευρεν 54. ομι εν
 ... δοξαν pro ονομα 52. αβρ. ουκ ... αυτω δικαιοσυνη 54. ιερωσυννη,
 αγιας

56 λόγον ἐγένετο κριτῆς ἐν Ἰσραὴλ. ⁵⁶ Χάλεβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι ἐν τῇ ἐκ-
 57 κλησίᾳ ἔλαβε γῆς κληρονομίαν. ⁵⁷ Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλέω αὐτοῦ ἐκληρονόμησε
 58 θρόνον βασιλείας εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ⁵⁸ Ἡλίας ἐν τῷ ζηλωσάι ζῆλον νόμου
 59 ἀνελήφθη ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. ⁵⁹ Ἀνανίας Ἀζαρίας Μισαήλ πιστεύσαντες
 60 ἐσώθησαν ἐκ φλογός. ⁶⁰ Δανιὴλ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτοῦ ἐβρύσθη ἐκ στόματος
 61 λεόντων. ⁶¹ καὶ οὕτως ἐνόηθητε κατὰ γενεὰν καὶ γενεάν, ὅτι πάντες οἱ ἐλ-
 62 πίζοντες ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι. ⁶² καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ
 63 μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς κοπρίαν καὶ εἰς σκώληκας. ⁶³ σήμερον
 ἐπαρτήσεται καὶ αὐριον οὐ μὴ εὐρεθῇ, ὅτι ἔστρεψεν εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ,
 64 καὶ ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο. ⁶⁴ καὶ ὑμεῖς τέκνα ἰσχύσατε καὶ ἀνδρί-
 65 ζεσθε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. ⁶⁵ καὶ ἰδοὺ Συμεὼν ὁ ἀδελ-
 φὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστίν, αὐτοῦ ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας,
 66 αὐτὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα. ⁶⁶ καὶ Ἰούδας Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει
 ἐκ νεότητος αὐτοῦ, οὗτος ὑμῖν ἔσται ἄρχων στρατιᾶς καὶ πολεμήσει πόλε-
 67 μον λαῶν. ⁶⁷ καὶ ὑμεῖς προσᾶξατε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητάς τοῦ νό-
 68 μου, καὶ ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν. ⁶⁸ ἀνταποδοτε ἀνταπόδομα
 69 τοῖς ἔθνεσι, καὶ προσέχετε εἰς τὰ προστάγματα τοῦ νόμου. ⁶⁹ καὶ εὐλόγησεν
 70 αὐτούς· καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. ⁷⁰ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ
 ἔκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει· καὶ ἔβρισαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐ-
 τοῦ ἐν τάφοις πατέρων αὐτῶν ἐν Μωδεὶν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ
 κοπετὸν μέγαν.

III.

Καὶ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
 2 ² καὶ ἐβοήθουν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πάντες ὅσοι ἐκολλήθησαν
 3 τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης. ³ καὶ
 ἐπλάτυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἐνεδύσατο ἡώρακα ὡς γίγας, καὶ συνε-
 4 ζώσατο τὰ σκεύη αὐτοῦ τὰ πολεμικά, καὶ συνεστήσατο πολέμους σκεπάζων
 5 παρεμβολὴν ἐν ῥομφαίᾳ. ⁴ καὶ ὡμοιώθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ὡς
 6 σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν. ⁵ καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς
 7 ταρασσοντας τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε. ⁶ καὶ συνεστάλησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ
 τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν, καὶ
 8 εὐδοδώθη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἐπύκρανε βασιλεῖς πολλούς, καὶ εὐ-
 φρανε τὸν Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον
 9 αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. ⁸ καὶ διηλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξολόθρευσεν ἀσε-
 10 βεῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὁργὴν ἀπὸ Ἰσραὴλ. ⁹ καὶ ὠνομάσθη ἕως
 10 ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους. ¹⁰ καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώ-
 νιος ἔθνη καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δύνάμιν μεγάλην τοῦ πολεμῆσαι πρὸς Ἰσραὴλ.
 11 ¹¹ καὶ ἔγνω Ἰούδας καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν
 καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοί, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυ-
 12 γον. ¹² καὶ ἔλαβε τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν
 13 Ἰούδας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας. ¹³ καὶ ἤκουσε Σήρων

56. om en secundum ... γην 57. ελεει ... αιωνιας pro εις αι. αιω-
 νος 58. ανελημφθη ως εις 60. ερυσθη 61. om και γενεαν 62. εις κο-
 πρια 63. om αυριον ... επεστρεψεν 64. ισχυεται ... νομω υμων 66.
 ιουδ. ο μακκ. αυτος ισχυρ. εν δυναμει· αυτος εκ ... εσται εις αρχοντα ...
 πολεμησετε 67. προσαζεται 68. ανταποδιδοτε ... omi τα 69. ηυλογησεν
 70. τεσσαρακοστω ... πατερων αυτου εν μωδεειν III. 3. τα σχ. τα πολ.
 αυτου· πολεμους συνεστ. 5. om ιαον 7. επικραναν ... ηυφρανεν 8. εξω-
 λεθρευσεν ασ. επ αυτης 10. σαμαριας 11. απεκτεινεν· και επεσον 12.
 ελαβον τα σκευη

ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἄθροισμα καὶ ἐκκλη-
 σίαν πιστῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον, ¹⁴ καὶ εἶπε Ποιήσω ¹⁴
 ἐμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασθήσομαι ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν
 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τοὺς ἐξουθενούντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ¹⁵ καὶ προσέ- ¹⁵
 βητο τοῦ ἀναβῆναι· καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοη-
 θῆσαι αὐτῷ καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ. ¹⁶ καὶ ἤγγισαν ἕως ¹⁶
 ἀναβάσεως Βαιθωρῶν· καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν ὀλιγοστός.
¹⁷ ὡς δὲ ἶδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, εἶπον τῷ ¹⁷
 Ἰούδᾳ Πῶς δυνησόμεθα ὀλιγοστοὶ ὄντες πολεμῆσαι πρὸς πλείων τοσούτων
 ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον. ¹⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας ¹⁸
 Εὐκτοπὸν ἐστὶ συγκλεισθῆναι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων· καὶ οὐκ ἔστι δια-
 φορὰ ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. ¹⁹ ὅτι ¹⁹
 οὐκ ἐν πλῆθει δυνάμεως νίκη πόλεμον ἐστίν, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡ ¹⁹
 ἰσχύς. ²⁰ αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐν πλῆθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας τοῦ ἐξᾶ- ²⁰
 ραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν τὸν σκυλεύσαι ἡμᾶς· ²⁰
²¹ ἡμεῖς δὲ πολεμοῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν. ²¹
²² καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτοὺς πρὸ προσώπου ἡμῶν· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε ²²
 ἀπ' αὐτῶν. ²³ ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο εἰς αὐτοὺς ἄφνω, καὶ συνε- ²³
 τρίζη Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἐδίωκον αὐτὸν ²⁴
 ἐν τῇ καταβάσει Βαιθωρῶν ἕως τοῦ πεδίου· καὶ ἔπεσον ἀπ' αὐτῶν εἰς ²⁴
 ἄνδρας ὀκτακοσίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστιεῖμ. ²⁵ καὶ ἤρξατο ²⁵
 ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἡ πτόησις ἐπιπίπτει ἐπὶ τὰ ²⁵
 ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ²⁶
 καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων Ἰούδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος. ²⁷ ὡς δὲ ἤκουσεν ²⁷
 Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ὠργίσθη θυμῷ, καὶ ἀπέστειλε καὶ ²⁷
 συνήγαγε τὰς δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν ²⁷
 σφόδρα. ²⁸ καὶ ἤνοιξε τὸ γαζοφυλάκιον αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς ²⁸
 νάμεσιν αὐτοῦ εἰς ἐνιαυτόν, καὶ ἐνετείλατο εἶναι αὐτοὺς ἐτοιμοὺς εἰς πᾶσαν ²⁸
 χρεῖαν. ²⁹ καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν θησαυρῶν· καὶ οἱ φο- ²⁹
 ρολόγοι τῆς χώρας ὀλίγοι χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πλῆθους ἧς κατεσκευά- ²⁹
 σεν ἐν τῇ γῇ τοῦ ἄραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν ἀφ' ἡμερῶν τῶν πρώτων. ³⁰ καὶ ³⁰
 εὐλαβήθη μὴ οὐκ ἔχη ὡς ἅπαξ καὶ δις εἰς τὰς δαπάνας καὶ τὰ δόματα ἃ ³⁰
 ἐδίδου ἔμπροσθεν δαψιλῇ χειρί, καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς ³⁰
 ἔμπροσθεν. ³¹ καὶ ἠπορεύετο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ ³¹
 πορευθῆναι εἰς τὴν Περσίδα καὶ λαβεῖν τοὺς φόρους τῶν χωρῶν καὶ συνα- ³¹
 γαγεῖν ἀργύριον πολὺ. ³² καὶ κατέλιπε Λυσίαν ἄνθρωπον ἔνδοξον καὶ ἀπὸ ³²
 γένους τῆς βασιλείας ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ³²
 Εὐφράτου ἕως τῶν ὀρίων Αἰγύπτου, ³³ καὶ τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ³³
 ἕως τοῦ ἐπιστρέφαι αὐτόν. ³⁴ καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμίσεις τῶν δυνά- ³⁴
 μεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἐβούλετο, ³⁴
 καὶ περὶ τῶν κατοικούντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλὴμ, ³⁵ ἀποστεῖλαι ἐπ' ³⁵
 αὐτοὺς δύνανται τοῦ ἐκτρίψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχὴν Ἰσραὴλ καὶ τὸ κατάλειμμα

13. μετ' αὐτοῦ καὶ εκπορ. 14. καὶ τοὺς ἐξουδ. 15. οἱ τοῦ ἀναβῆναι
 ... οἱ καὶ tertium 16. ἤγγισεν ... μεθ' ὧν ... εἰς συναντ. αὐτῷ 17.
 ἰδαν ... εἰς συναντ. αὐτῷ εἶπαν ... τι pro πῶς ... τοσούτο· καὶ ἡμεῖς
 18. οἱ τοῦ θεοῦ 19. οἱ ἢ 20. pro ἡμᾶς πλῆθει 22. ἡμῶν· ἡμεῖς
 23. ep αὐτοὺς 24. ἐδίωκ. αὐτοὺς ... βεθωρῶν 25. ἡ πτοη ἐπιπτεν 28.
 εἰς τὸν ἐνιαυτόν ... ἐνετείλατο αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτόν εἶναι ἐτοιμοὺς 29. ἰδεν
 ... ἐξέλειπεν ... οἱ φοροὶ τῆς 30. εχει ... δαψιλῇ ... οἱ καὶ ἐπερισσ.
 usque ἐμπροσθεν 31. ἐβουλεύσαντο ... ἀργ. πολὺν 32. κατελειπεν 34.
 πάντων τῶν κατοικούντων 35. ἐκτριψαὶ pro ἐκτριψαὶ ... κατάλειμμα

36 Ἱερουσαλήμ, καὶ ἄραι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου, ³⁶ καὶ κατοικῆσαι υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν καὶ κατακληροδοτῆσαι
 37 τὴν γῆν αὐτῶν. ³⁷ καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων τὰς καταλειφθείσας καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐτοῦ, ἔτους ἐβδόμου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ διεπέρασε τὸν
 38 Εὐφράτην ποταμόν, καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας. ³⁸ καὶ ἐπέλεξε Λυσίας Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους καὶ Νικάνορα καὶ Ἰοργίαν ἄνδρας δυνα-
 39 τοὺς τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, ³⁹ καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τεσσαράκοντα χιλιᾶδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακισχιλίαν ἵππων τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα καὶ
 40 καταφθεῖραι αὐτὴν κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ⁴⁰ καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον πλησίον Ἐμμαοῦ ἐν τῇ γῇ
 41 τῇ πεδινῇ ⁴¹ καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλαβον ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ σφόδρα καὶ παῖδας, καὶ ἦλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας· καὶ προσετέθησαν πρὸς
 42 αὐτοὺς δυνάμεις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων. ⁴² καὶ εἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακά, καὶ αἱ δυνάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν· καὶ ἐπέγνωσαν τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς ἐνετείλατο
 43 ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν. ⁴³ καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Ἀναστήσωμεν τὴν καθάραισιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, καὶ πολεμήσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. ⁴⁴ καὶ συνηθροίσθη ἡ συναγωγὴ τοῦ εἶναι ἐτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ προσεῦξασθαι καὶ αἰτῆσαι
 45 ἔλεον καὶ οἰκτιρμούς. ⁴⁵ καὶ Ἱερουσαλήμ ἦν ἀόκητος ὥς ἔρημος· οὐκ ἦν ὁ εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν γεννημάτων αὐτῆς, καὶ τὸ ἅγιασμα καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ, κατάλυμα τοῖς ἔθνεσι·
 46 καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα. ⁴⁶ καὶ συνηχῶσαν καὶ ἦλθον εἰς Μασσηφὰ κατέναντι Ἱερουσαλήμ, ὅτι τόπος προσ-
 47 ευχῆς εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραὴλ. ⁴⁷ καὶ ἐνήστευσαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
 48 διέσπρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. ⁴⁸ καὶ ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου περὶ ὃν
 49 ἐξηπρέυνον τὰ ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν. ⁴⁹ καὶ ἤνεγκαν τὰ ἱμάτια τῆς ἱερωσύνης καὶ τὰ πρωτογεννήματα καὶ τὰς δεκάτας, καὶ ἤγειραν
 50 τοὺς Ναζιραίους οἱ ἐπλήρωσαν τὰς ἡμέρας, ⁵⁰ καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν οὐρανὸν λέγοντες Τί ποιήσωμεν τούτοις, καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν; ⁵¹ καὶ τὰ ἁγία σου καταπεπάτῃται καὶ βεβήλωται, καὶ οἱ ἱερεῖς σου ἐν πένθει καὶ
 52 ταπεινώσει. ⁵² καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συνῆκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξῆραι ἡμᾶς· σὺ οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς. ⁵³ πῶς δυνήσόμεθα ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν; ⁵⁴ καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιξι καὶ
 55 ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ. ⁵⁵ καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰούδας ἡγουμένους τοῦ λαοῦ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκάρχους.
 56 ⁵⁶ καὶ εἶπον τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας καὶ μνηστευμένοις γυναῖκας καὶ φυτευόουσιν ἀμπελῶνας καὶ δειλοῖς, ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον. ⁵⁷ καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή, καὶ παρενέβαλε κατὰ νότον Ἐμμαοῦ. ⁵⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας Περιζώσασθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνα-
 58 τούς, καὶ γίνεσθε ἔτοιμοι εἰς τὸ πρῶτὸ τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις

36. το μνημοσ. αυτου 36. υιους αλλοτριους ... κατακληρονομησαι
 37. αντιοχιας ... τεσσερακοστου 38. οτι και secundum ... γοργειαν
 39. τεσσερακοντα ... επτακισχιλιον 40. παρεβαλον ... αμμαουν 41. πολυν ... προσεγεννηθησαν ... δυνამεις 42. ιδεν ... παρεμβολουσιν ... λογους τῆς βασιλειας 43. ειπαν ... οτι και πολεμ. π. τ. λ. ἡμων 44. ηθροισθησαν η 45. γεννηματων ... εν τοις εθνεσιν ... εξελειπεν 47. περιεβαλλοντο 49. πρωτογεννηματα 55. δεκαδάρχους 56. ειπεν ... οικοδομ. οικειαν 57. παρενεβαλσαν ... αμμαουμ 58. γενεσθαι εις

τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξῆραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν. ⁵⁹ ὅτι κρεῖσσον ἡμᾶς ἀποθάνειν ἐν τῷ πολέμῳ ἢ ἐπιδεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. ⁶⁰ ὥς δ' ἂν ἡ βέλγημα ἐν οὐρανῷ, οὕτω ποιήσει. 60

IV.

Καὶ παρέλαβε Γοργίας πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ χίλιν ἔππον ἐκλεκτήν, καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτὸς ² ὥστε ἐπιβαλεῖν ἐπὶ τὴν παρεμβολήν 2 τῶν Ἰουδαίων καὶ πατάξαι αὐτοὺς ἄφνω, καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας ἦσαν αὐτῷ ὁδηγοί. ³ καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι 3 τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Ἐμμαούμ, ⁴ ἕως ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσκορπισμέναι ἦσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς. ⁵ καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμβολήν Ἰούδα νυκτὸς, καὶ οὐδένᾳ εὔρε· καὶ ἐζήτηε αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι εἶπε Φεύγουσιν οὗτοι ἀφ' ἡμῶν. ⁶ καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ὥφθη Ἰούδας ἐν τῷ 6 πεδίῳ ἐν τριςχιλίους ἀνδράσι· πλὴν καλύμματα καὶ μαχαίρας οὐκ εἶχον καὶ βῆς ἡβούλοντο. ⁷ καὶ εἶδον παρεμβολὴν ἔθνων ἰσχυρὰν τεθωρακισμένην καὶ 7 ἔππον κυκλοῦσαν αὐτήν, καὶ οὗτοι διδακτοὶ πολέμου. ⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας 8 τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ Μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸ ὄρημα αὐτῶν μὴ δειλωθῆτε. ⁹ μνηστῆτε πῶς ἐσώθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν 9 θαλάσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωξεν αὐτοὺς Φαραὼ ἐν δυνάμει. ¹⁰ καὶ νῦν βοήσωμεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ πως ἐλεήσει ἡμᾶς καὶ μνηστῆσεται διασῆκxης πατέρων ἡμῶν, καὶ συντρίψει τὴν παρεμβολήν ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν σήμερον, ¹¹ καὶ γινώσεται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι ἐστὶν ὁ λυτρούμενος καὶ σώζων τὸν Ἰσραήλ. ¹² καὶ ἦσαν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἔδον 12 αὐτοὺς ἐρχομένους ἐξεναντίας, ¹³ καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλεμον, καὶ ἐσάλπισαν οἱ μετὰ Ἰούδα ¹⁴ καὶ συνῆψαν, καὶ συνετρίβησαν τὰ 14 ἔθνη καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδίον, ¹⁵ οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες ἔπεσον ἐν ῥομφαίᾳ· ¹⁵ καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως Γαζιηρῶν καὶ ἕως τῶν πεδίων τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀζώτου καὶ Ἰακινίας, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριςχιλίους. ¹⁶ καὶ 16 ἐπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ δίδωκειν ὑπὸν αὐτῶν, ¹⁷ καὶ 17 εἶπε πρὸς τὸν λαόν Μὴ ἐπιθυμήσῃτε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν, ¹⁸ καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ στῆτε 18 νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσατε αὐτούς, καὶ μετὰ ταῦτα λήψετε τὰ σκύλα μετὰ παρόρησας. ¹⁹ ἔτι λαλοῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὥφθη μέγας 19 ὅρος τι ἐκκύπτειν ἐκ τοῦ ὄρους. ²⁰ καὶ εἶδεν ὅτι τετρόπωνται, καὶ ἐμπυρίζουσι 20 τὴν παρεμβολήν· ὁ γὰρ καπνὸς θεωρούμενος ἐνεφάνιζε τὸ γεγονός. ²¹ οἱ δὲ 21 ταῦτα συνιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ καὶ τὴν Ἰούδα παρεμβολήν ἐν τῷ πεδίῳ ἐτοίμην εἰς παράταξιν, ²² ἔφυγον πάντες εἰς γῆν ἄλλοφυλῶν. ²³ καὶ ἀνέστρεψεν Ἰούδας ἐπὶ τὴν σκυλεῖαν τῆς παρεμβολῆς, καὶ 23 ἔλαβον χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν θαλασσίαν καὶ πούον μεγαν. ²⁴ καὶ ἐπιστρεφέντες ὕμνου καὶ εὐλόγου ἐν οὐρανὸν τὸν 24 κύριον, ὅτι καλόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἐγένετο σωτηρία μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ²⁶ ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώθησαν 26

59. ἐν πολέμῳ ἡ ἐφιδεῖν 60. οὕτως IV. 5. κοργίας 6. αμα ἡμερα ... μαχαίραν 7. ἰδον 8. διωθῆται 9. ὡς ἐσώθησαν ... ἐδίωξαν 10. εἰς οὐρανὸν εἰ βέλγησει ἡμᾶς ... οἱ ἡμῶν prius 11. γινώσονται 12. ἰδαν α. ἐρχομένους 13. ἐξῆλθον ... ἐσάλπ. οἱ παρα ἰουλου 14. ἐπεσαν ... γαστηριον ... τῆς ἰουδαίας ... ἰακινείας ... ἐπεσαν ... ἐξ αὐτ. in rasura 14. λαβετε σκυλα καὶ μετὰ 19. ἐτι πληρουντος ἰουλου ταυτα 20. ἰδεν ... τετροπωται ... ο θεωρουμενος 21. ταυτα συνειδοτες ... συνειδοντ. δε καὶ 23. ἰουδας ἀνεστρεψεν ... ἐλαβεν χρ. καὶ ἀργ. πολυν ... καὶ θαλασσίαν 24. ἐπιστρεφάντες ... ἡυλογουν ... οἱ τον κυριον ... οἱ οτι secundum 25. ἐγεννηθη

27 θῆσαν, παραγεννηθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα. ²⁷ ὁ δὲ ἀκούσας συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ οἷα ἤθελε τοιαῦτα γέγονει τῷ
 28 Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ οἷα ἐνετέλιετο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τοιαῦτα ἐξέβη. ²⁸ καὶ ἐν
 τῷ ἐχομένῳ ἐνιαυτῷ συνελόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἐξήκοντα χι-
 29 λιᾶδας καὶ πεντακιςχιλίαν ἵππον ὥστε ἐκπολεμῆσαι αὐτούς. ²⁹ καὶ ἦλθον εἰς
 τὴν Ἰδουμαίαν καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθούροις· καὶ συνήντησεν αὐτοῖς Ἰου-
 30 δας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν. ³⁰ καὶ εἶδε τὴν παρεμβολὴν ἰσχυράν, καὶ
 προσήγατο καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς εἶ ὁ σωτὴρ τοῦ Ἰσραὴλ ὁ συντρίψας τὸ
 ὄρημα τοῦ δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου Δανίδ, καὶ παρέδωκας τὴν
 παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς χεῖρας Ἰωνᾶθαν υἱοῦ Σαούλ καὶ τοῦ αἵρον-
 31 τος τὰ σκευὴ αὐτοῦ. ³¹ σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐν χειρὶ λαοῦ
 32 σου Ἰσραὴλ, καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἵππῳ αὐτῶν. ³² δὲς
 αὐτοῖς δειλίαν καὶ τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθήτωσαν τῇ συν-
 33 τριβῇ αὐτῶν. ³³ κατὰβαλε αὐτούς ῥομφαία ἀγαπώντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν
 34 σε πάντες οἱ εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν ὕμνοις. ³⁴ καὶ συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ
 ἔπεσον ἐκ τῆς παρεμβολῆς Λυσίου εἰς πεντακιςχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔπεσον
 35 ἐξεναντίας αὐτῶν. ³⁵ ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συν-
 τάξεως, τῆς δὲ Ἰουδα τοῦ γεγεννημένου θράσος, καὶ ὡς ἑτοιμοὶ εἰσιν ἢ ζῆν
 ἢ τεθνᾶναι γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἐξενολόγει· καὶ πλεονάσας
 36 τὸν γεννηθέντα στρατὸν ἐλογίζετο πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ³⁶ εἶπε
 δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰδοὺ συνετρίβησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀνα-
 37 βῶμεν καθαρῖσαι τὰ ἅγια καὶ ἐγκαινίσαι. ³⁷ καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ
 38 πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών. ³⁸ καὶ ἰδὼν τὸ ἅγιασμα ἡρμωμένον καὶ
 τὸ θυσιαστήριον βεβηλωμένον καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς
 αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα ὡς ἐν δρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἐνὶ τῶν ὀρέων, καὶ τὰ πα-
 39 στοφόρια κατήρημένα. ³⁹ καὶ διέβρῃξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐκόψαντο κο-
 40 πετὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, ⁴⁰ καὶ ἔπεσον
 ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι τῶν σημασιῶν, καὶ
 41 ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν. ⁴¹ τότε ἐπέταξεν Ἰούδας ἄνδρας πολεμεῖν τοὺς ἐν
 42 τῇ ἁκρᾷ ἕως ἂν καθαρῶσι τὰ ἅγια. ⁴² καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους θελητάς
 43 νόμου, ⁴³ καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια καὶ ἤραν τοὺς λίθους τοῦ μισμοῦ εἰς
 44 τόπον ἀκάθαρτον. ⁴⁴ καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὀλοκαυτώ-
 45 σεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσι. ⁴⁵ καὶ ἐπέπεσεν αὐτοῖς βουλὴ
 ἀγαθὴ καθελεῖν αὐτό, μὴ ποτε γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ
 46 ἔθνη αὐτό· καὶ καθεῖλον τὸ θυσιαστήριον. ⁴⁶ καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν
 τῷ ὄρει τοῦ οἴκου ἐν τόπῳ ἐπιτηδεῖω μέχρι τοῦ παραγενεθῆναι προφῆτην
 47 τοῦ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν. ⁴⁷ καὶ ἔλαβον λίθους ὀλοκλήρους κατὰ τὸν νό-
 48 μον, καὶ ὠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον. ⁴⁸ καὶ ὠκο-
 49 δόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, καὶ τὰς αὐλὰς ἡγάσαν. ⁴⁹ καὶ
 ἐποίησαν σκευὴ ἅγια καινὰ, καὶ εἰσῆνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστή-
 50 ριον τῶν θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν. ⁵⁰ καὶ ἐθυμίασαν ἐπὶ
 τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξῆψαν τοὺς λύχνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας καὶ ἐφαί-
 51 νονσαν ἐν τῷ ναῷ. ⁵¹ καὶ ἐπέστηκαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους καὶ ἐξεπέτασαν

27. ακουσας παντα ... γεγονεν ... om τοιαυτα secundum 28. ερχο-
 μενω ... om ο λυσιας 29. βεθσουροις 30. ιδεν ... ο σωτηρ ισραηλ ...
 ιωναθου 31. ταυτην εις χειρας 33. καταβαλαι ... οι ιδοντες 34. συνε-
 βαλλον ... επσαν 35. τευνηκεναι ... αντιοχίαν ... και πλεοναστον παλιν
 γεννηθεντα παραγενεσθαι 38. το αγιασμ. ημων 40. εις ουρανον 41. αν-
 δρασιν ... om αν 45. επεσεν 47. ελαβεν ... ωκοδομησεν θυσιαστηριον
 48. ηγιασεν 49. τα σκευη τα αγια ... των ολοκαυτωματων και θυμια-
 ματων

τὰ καταπετάσματα, καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐποίησαν. ⁵² καὶ ὥρῃσαν τὸ πρῶτὸν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου, οὗτος ὁ μὴν Χασελεὺ τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους, ⁵³ καὶ ἀνῆλθον νῆγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων τὸ καινὸν ὃ ἐποίησαν. ⁵⁴ κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβεβήλωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαίνισεν ἐν ᾧ αἰσὶ καὶ κισσάραις καὶ κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις. ⁵⁵ καὶ ἔπεσον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσέκυνησαν καὶ εὐλόγησαν εἰς οὐρανὸν τὸν εὐοδῶσαντα αὐτοὺς. ⁵⁶ καὶ ἐποίησαν τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτώ, καὶ προσήνεγκαν ὀλοκαυτωματα μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως. ⁵⁷ καὶ κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ στεφάνοις χρυσοῖς καὶ ἀσπιδίσκαις, καὶ ἐνεκαίνισαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφορία καὶ ἐβύρωσαν αὐτά. ⁵⁸ καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη ὄνειδος ἐθνῶν. ⁵⁹ καὶ ἔστησεν Ἰουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ ἵνα ἄγωνται αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς Χασελεὺ μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. ⁶⁰ καὶ ὠκοδόμησαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὄρος Σιών κυκλῶν ἐν τείχει ὑψηλῇ καὶ πύργους ὀχυροὺς, μή ποτε παραγενῇ ἄλλοι τὰ ἔθνη καταπατήσωσιν αὐτὰ ὡς ἐποίησαν τὸ πρότερον. ⁶¹ καὶ ἐπέταξεν ἐκεῖ δύναμιν τηρεῖν αὐτό, καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸν τρεῖς τὴν Βασιλεύσαν τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰουδαίας.

V.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλῶν ὅτι ὠκοδομήθη τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐνεκαίνισεν τὸ ἅγιασμα ὡς τὸ πρότερον, καὶ ὠργίσθησαν σφόδρα. ² καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἄραι τὸ γένος Ἰακώβ τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐξαιρεῖν. ³ καὶ ἐπολέμει Ἰούδας πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἡσαὺ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ τὴν ἀκραβατίνην, ὅτι περιεκάθηντο τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαϊὰν οἱ ᾗσαν τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρεύειν αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς. ⁵ καὶ συνεκλείσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτούς, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐνοῦσι. ⁶ καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, καὶ εὗρε χεῖρα κραταιὰν καὶ λαὸν πολλὸν καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν, καὶ συνῆψε πρὸς αὐτοὺς πολέμους πολλοὺς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. ⁸ καὶ προκατελάβετο τὴν Ἰαζήρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ⁹ καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ Ἰαλαὰδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξῆραι αὐτούς καὶ ἐφυγον εἰς Δαβέμα τὸ ὀχύρωμα. ¹⁰ καὶ ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λέγοντες Ἐπισυνηγμένα ἐστὶν ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξῆραι ἡμᾶς, καὶ ἐτοιμάζονται ἐλθεῖν καὶ προκαταλαβεῖσθαι τὸ ὀχύρωμα εἰς ὃ κατεφύγομεν, καὶ Τιμόθεος ἡγείται τῆς δυνάμεως αὐτῶν. ¹² νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐ-

52. ο μην χασ-ελεου (sic) ... τεσσαρακοστου 54. καιρον κατα 55. ηυλογησαν ... ευοδ. αυτους 56. εγκαινιασμον 57. ασπιδισκας κ. ενεκενισεν 59. πασα εκκλησια ... οπι αι 60. ισχυρους 61. απεταξαν ... βεβυσουρα V. 1. ωργισθη 3. εν τη ιουδαια την ακραβαττινην ... τα αγκυλα 5. διεκκλίσθησαν υπ αυτους (sic) εις τους πυργους κ. παρεβαλεν (... ανεβ. εαυτους) 8. προκατελαβε την ιαζηρ 9. γαλααδιτι ... εις Δαβεμα 11. *και ετοιμαζοντες ... της παρεμβολης αυτων

13 τῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πληθὺς. ¹³ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄν-
 τες ἐν τοῖς Γαβίου τεθανάτωνται, καὶ ἡχμαλωτίκασι τὰς γυναῖκας αὐτῶν
 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν χι-
 14 λαρρίαν ἀνδρῶν. ¹⁴ ἔτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἕτεροι
 παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεβήρχοτες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες κατὰ
 15 τὰ ῥήματα ταῦτα, ¹⁵ λέγοντες ἐπισυνῆχ' ἔσθ' αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαῖδος καὶ
 Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων τοῦ ἐξαναλῶσαι ἡμᾶς.
 16 ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰούδας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνῆχθη ἐκ-
 17 κλησίᾳ μεγάλην βουλευσασθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν
 ἐν Βλίσφει καὶ πολεμουμένοις ὑπ' αὐτῶν. ¹⁷ καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμωνι τῷ
 ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου καὶ ῥῦσαι τοὺς ἀδελ-
 18 φούς σου τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός μου πο-
 19 ρεύσομεθα εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ¹⁸ καὶ κατέλειπεν Ἰώσηφρον τὸν τοῦ Ζαχαρίου
 καὶ Ἀζαρίαν ἡγουμένους τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοιπῶν τῆς δυνάμεως ἐν τῇ
 19 Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν. ¹⁹ καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἕλγων Ἠρόστην τοῦ λαοῦ τούτου,
 20 καὶ μὴ συνάψῃτε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἡμᾶς. ²⁰ καὶ
 ἐμερίστησαν Σίμωνι ἄνδρες τρισχίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
 21 Ἰούδα δὲ ἄνδρες ὀκτακισχίλιοι εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ²¹ καὶ ἐπορεύθη Σίμων
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ συνήψε πολέμους πολλοὺς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνε-
 22 τρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ²² καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως τῆς πύλης
 Πτολεμαῖδος· καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἐθνῶν εἰς τρισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε
 23 τὰ σκύλα αὐτῶν. ²³ καὶ παρέλαβε τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν Ἀρβάττοις
 σὺν ταῖς γυναῖξί καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν πάντα ἣν αὐτοῖς, καὶ ἦγαγεν εἰς
 24 τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης μεγάλης. ²⁴ καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ
 Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός αὐτοῦ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν
 25 τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ²⁵ καὶ συνήντησαν τοῖς Ναβαταλοῖς, καὶ ἀπήν-
 τησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγῆσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ συμβάντα τοῖς
 26 ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι, ²⁶ καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνειλημ-
 μένοι εἰσὶν εἰς Βόσσορα καὶ Βοσόρ, ἐν Ἀλέμοις, Κασφῶρ, Μακὲδ καὶ Καρ-
 27 νάιν· πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· ²⁷ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
 πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδος εἰσι συνειλημμένοι, καὶ εἰς αὐριοὺς τάσσονται παρεμ-
 βάλλειν ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ καταλαβεῖσθαι καὶ ἐξῆραι πάντας τούτους ἐν
 28 ἡμέρᾳ μιᾷ. ²⁸ καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὁδὸν εἰς τὴν
 ἔρημον εἰς Βοσόρ ἄφων· καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρ-
 29 σενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκύλα αὐτῶν, καὶ ἐνέ-
 30 πρησεν αὐτὴν πυρί. ²⁹ καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς καὶ ἐπορεύετο ἕως ἐπὶ τὸ
 30 ὀχύρωμα. ³⁰ καὶ ἐγένετο ἐωστὴν καὶ ἤραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ
 λαὸς πολὺς οὗ οὐκ ἦν ἀριστὸς αἰρόντες κλίμακας καὶ μηχανὰς καταλαβεῖσθαι
 31 τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτούς. ³¹ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἤρκαι ὁ πό-
 λεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν σάλπιγγι καὶ φωνῇ
 32 μεγάλῃ. ³² καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως Ἠολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ
 33 τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν. ³³ καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξόπισθεν αὐτῶν, καὶ
 34 ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι καὶ ἐβόησαν ἐν προσευχῇ. ³⁴ καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμ-
 βολὴ Τιμοθέου ὅτι Μακκαβαῖός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ

13. τουβίου ... αιχμαλωτικασι ... **χιλιαδαν 15. επισυνηχθη ... και
 πασαν γαλιλαιαν 16. βουλευεσθαι ... υπ αυτου 17. σου εν τη 18. κατε-
 λειπεν ... ηγουμενον 22. εως των πολεων πτολεμ. 23. παρελαβεν αυτους
 εκ της γαλιλαιας ... αρβακτοις ... ηγαγον 25. συμβεβηκοτα 26. και βοσ-
 σορ εν αλαμοις κασφωρ μακεβ και καρνεν 27. συνειλημμενοι εις ... πα-
 ρεμβαλειν ... παντας αυτους εν 30. πολυς ος ουκ 31. ιδεν ... *εις ου-
 ρανον (videtur), **εως του ουρανου ... κραυγη μεγαλη 32. αδελφ. ημων
 33. εσαλπισεν 34. οτι ο μακκ.

ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὀκτακισχιλίους ἄνδρας. ³⁵ καὶ ἀπέκλινεν εἰς Μασφὰ καὶ ἐπολέμησεν αὐ- 35
τὴν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἄρσενικὸν αὐτῆς καὶ ἔλαβε
τὰ σκύλα αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρὶ. ³⁶ ἐκεῖθεν ἀπῆρε καὶ προκατε- 36
λάβετο τὴν Χασφών, Μακὲδ, Βοσὸρ καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτι-
δος. ³⁷ μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ 37
παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον Ῥαφών ἐκ πέραν τοῦ χειμάρρου. ³⁸ καὶ ἀπέστει- 38
λεν Ἰούδας κατασκοπεύσαι τὴν παρεμβολήν· καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες
Ἐπισυνηγμένα εἰσὶ πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, δύναμις
πολλὴ σφόδρα. ³⁹ καὶ Ἀραβας μεμίσθωται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ παρενέ- 39
βαλον πέραν τοῦ χειμάρρου ἑτοιμοὶ τοῦ ἔλθειν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. καὶ ἐπο-
ρεύθη Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν. ⁴⁰ καὶ εἶπε Τιμόθεος τοῖς ἄρχουσιν τῆς 40
δυναμείας αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγγίξειν Ἰούδαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
χειμάρρουν τοῦ ὕδατος, Ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς ἡμᾶς πρότερος, οὐ δυνησόμεθα
ὑποστῆναι αὐτόν, ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς. ⁴¹ ἐὰν δὲ δειλωθῇ 41
καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς αὐτόν καὶ δυνησό-
μεθα πρὸς αὐτόν. ⁴² ὥς δὲ ἤγγισεν Ἰούδας ἐπὶ τὸν χειμάρρουν τοῦ ὕδατος, 42
ἔστησε τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς
λέγων Μὴ ἀφῆτε πάντα ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, ἀλλ' ἐρχέσθωσαν πάντες
εἰς τὸν πόλεμον. ⁴³ καὶ διετέρασαν ἐπ' αὐτοὺς πρότερος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς 43
ὅπισθεν αὐτοῦ καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ
ἔρριψαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναῖν. ⁴⁴ καὶ προ- 44
κατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν
αὐτῷ καὶ ἐτροπώθη ἡ Καρναῖν, καὶ οὐκ ἐδύναντο ἔτι ὑποστῆναι κατὰ
πρόσωπον Ἰούδα. ⁴⁵ καὶ συνήγαγεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῇ Γα- 45
λααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἔλθειν εἰς γῆν
Ἰούδα. ⁴⁶ καὶ ἦλθον ἕως Ἐφρών, καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς εἰσοδοῦ 46
ὀχυρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλίνειν ἀπ' αὐτῆς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν, ἀλλ' ἡ διὰ
μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι. ⁴⁷ καὶ ἀπέκλεισαν αὐτοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως καὶ 47
ἐνέφραξαν τὰς πύλας λίθοις. ⁴⁸ καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰούδας λόγοις 48
εἰρηνικοῖς λέγων Διελυσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν
ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλὴν τοῖς ποσὶ παρελυσόμεθα. καὶ οὐκ
ἠβούλοντο ἀνοίξαι αὐτῷ. ⁴⁹ καὶ ἐπάταξεν Ἰούδας κηρύξαι ἐν τῇ παρεμβολῇ 49
τοῦ παρεμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἐστὶ τόπων. ⁵⁰ καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς 50
δυναμείας, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν
νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χερσὶν αὐτοῦ. ⁵¹ καὶ ἀπώλεσε πᾶν ἄρσενι- 51
κὸν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἐξεῤῥίζωσεν αὐτήν καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐ-
τῆς, καὶ διεῖλε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν ἀπεκταμμένων. ⁵² καὶ διέβησαν 52
τὸν Ἰορδάνην εἰς τὸ πεδῖον τὸ μέγα κατὰ πρόσωπον Βαιθσάν. ⁵³ καὶ ἦν 53
Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐσχατιζοντας καὶ παρακαλὼν τὸν λαὸν κατὰ πάσαν
τὴν ὁδόν, ἕως οὗ ἦλθον εἰς γῆν Ἰούδα. ⁵⁴ καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιών 54
ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ, καὶ προσήγαγον ὀλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπεσεν ἐξ
αὐτῶν οὐδεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέφαι ἐν εἰρήνῃ. ⁵⁵ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν 55
Ἰούδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλααδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ

34. πληγὴ μεγάλη 35. μαφὰ ... κατελαβετο ... ἐν πυρὶ 36. χα-
σφῶν 38. κατασκοπήσας ... ἐπισυνηγμένοι 39. ἀραβες μεμισθωνται ...
παρεμβαλλουσιν 41. omi in f. καὶ δυνησομ. πρ. αὐτον 42. omi παντα ...
ἀλλὰ ἐρχέσθωσαν 43. πρὸς αὐτοὺς πρότερον ... λαὸς αὐτοῦ ἐμπροσθεν αυ-
του ... ἐρίψαν παντα τα 44. τοῖς οὐσιν ἐν αὐτῷ ... ἐδυνάτο 46. μεγάλη
αἰ τῆς εἰσοδοῦ ὀχυρὰ 48. Διελυσσομαι εἰς τὴν γῆν σου 50. οἱ ἀνδρ. τῆς
πόλεως 51. ἐξεῤῥίζωσεν ... σκύλα τῆς πόλεως 53. εἰς τὴν γῆν

56 Γαλιλαία κατὰ πρόσωπον Πτολεμαΐδος, ⁵⁶ ἤκουσεν Ἰωσήφ ὁ τοῦ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίας ἄρχοντες τῆς δυνάμεως τῶν ἀνδραγαθῶν καὶ τοῦ πολέμου οἷα
 57 ἐποίησαν, ⁵⁷ καὶ εἶπε Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα καὶ πορευώμεν
 58 πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν. ⁵⁸ καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς
 59 δυνάμεως τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰάμνειαν. ⁵⁹ καὶ ἐξῆλθε
 60 Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πό-
 60 λεμον. ⁶⁰ καὶ ἐτροπώθη Ἰώσηφος καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν
 61 ὁρίων τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ
 61 εἰς διςχιλίους ἄνδρας. ⁶¹ καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι
 62 οὐκ ἤκουσαν Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι. ⁶² αὐ-
 63 τοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ἐδόθη σωτηρία
 63 Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν. ⁶³ καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδο-
 64 ξάσθησαν σφόδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἐθνῶν πάντων οὗ ἡκούετο
 64 τὸ ὄνομα αὐτῶν. ⁶⁴ καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφημοῦντες. ⁶⁵ καὶ ἐξῆλ-
 65 θεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἡσαΐ ἐν τῇ
 66 γῇ πρὸς νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρών καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ κα-
 66 θεῖλε τὸ ὄχυρμα αὐτῆς, καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς ἐνέπρησε κυκλῶσεν. ⁶⁶ καὶ
 67 ἀπῆρε τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἄλλοφύλων, καὶ διεπορεύετο τὴν Σαμαρείαν.
 67 ⁶⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπεσον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι,
 68 ἐν τῷ αὐτοῖς ἐξελεῖν εἰς πόλεμον ἀβουλεύτως. ⁶⁸ καὶ ἐξέκλινεν Ἰούδας εἰς
 68 Ἄζωτον γῆν ἄλλοφύλων, καὶ καθεῖλε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ γλυπτὰ
 τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε πυρὶ, καὶ ἐσκύλευσε τὰ σκύλα τῶν πόλεων, καὶ
 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Ἰούδα.

VI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας καὶ ἤκουσεν
 ὅτι ἐστὶν Ἑλυμαῖς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἔνδοξος πλούτῳ ἀργυρίῳ τε καὶ
 2 χρυσῷ. ² καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλῶματτα
 χρυσᾶ καὶ ὠράκες καὶ ὅπλα ἃ κατέλειπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλιππου βα-
 3 σιλεὺς ὁ Μακεδών, ὃς ἐβασίλευσε πρῶτος ἐν τοῖς Ἑλλήσι. ³ καὶ ἦλθε καὶ
 ἐξῆλθε καταλαβέσθαι τὴν πόλιν καὶ προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη,
 4 ὅτι ἐγνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως. ⁴ καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλε-
 μον, καὶ ἔφυγε καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης ἀποστρέψαι εἰς
 5 Βαβυλῶνα. ⁵ καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα ὅτι τετροπών-
 6 ται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ἰούδα. ⁶ καὶ ἐπορεύθη Λυσίας
 δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνετράπη ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπί-
 7 σχυσαν ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς οἷς ἔλαβον ἀπὸ τῶν παρεμ-
 7 βολῶν ὧν ἐξέκοψαν. ⁷ καὶ καθεῖλον τὸ βδέλυγμα ὃ ὠκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυ-
 σιαστήριον τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἅγιασμα καθὼς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν
 8 τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ τὴν Βαιθσοῦραν πόλιν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐγένετο ὥς ἤκουσεν
 ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐσαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπε-
 9 σεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀρρώστιαν ἀπὸ τῆς λύπης ὅτι οὐκ
 9 ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο. ⁹ καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαί-

56. Ζαχαρία καὶ Ζαχαρίας αρχ. των δυναμεων των ανδραγαθσεων 57. ειπαν Ποιησωμεν 58. ιαμνιαν 60. ετροπωθης ... λαου σου ισραηλ 61. om ισραηλ. . . ιουδου ... in f. add (**ut videtur) αυτον 65. εν τη γη τη... ενε- πυρισειν 66. σαμαριαν 67. επεσαν ιερεις πολεμω β. αυτου ανδρ. εν τα αυτον εξελθ. εις τον 68. om πυρι ... εις την ιουδαιαν VI. 4. εστιν εν ελυμες ... omi τε 2. κατελειπεν ... ο του φιλιππου ο βασιλευς ... εβασι- λευσεν τοις ελλησι πρωτος 3. καταλαβειν 4. απηλθεν εκειθεν 6. omi και δυναμει κ. σκ. πολλοις 7. καθειλαν ... την βεθσοουρα 8. αρρωστειαν

νίσθη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνήσκει. ¹⁰ καὶ ἐκάλεσε 10
πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀφίσταται ὁ ὕπνος ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης· ¹¹ καὶ 11
εἶπα τῇ καρδίᾳ μου· Ἔως τίνος θλίψεως ἤλθον καὶ κλύδωνος μεγάλου ἐν ᾧ
νῦν εἰμὶ; ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἦμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. ¹² νῦν δὲ 12
μυμνήσκομαι τῶν κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ
σκευὴ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα ἐξᾶραι τοὺς
κατοικοῦντας Ἰούδα διὰ κενῆς. ¹³ ἔγνων οὖν ὅτι χάριν τούτων εὐρόν με τὰ 13
κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπη μεγάλη ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. ¹⁴ καὶ ἐκά- 14
λεσε Φίλιππον ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς
βασιλείας αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ 15
τὸν δακτύλιον τοῦ ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐκτρέφει αὐτὸν τοῦ
βασιλεύειν. ¹⁶ καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς ἔτους ἐνάτου καὶ τεσ- 16
σαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ¹⁷ καὶ ἐπέγνων Λυσίας ὅτι τέσθηκεν ὁ βασιλεὺς, 17
καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ὃν ἐξέτρεψε
νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐπάτορα. ¹⁸ καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας 18
ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες τὰ κακὰ
δι' ὅλου καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι. ¹⁹ καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξᾶραι αὐτούς, 19
καὶ ἐξεκκλησίασε πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ' αὐτούς. ²⁰ καὶ συνή- 20
χθησαν ἅμα καὶ περιεκάθισαν ἐπ' αὐτούς ἔτους πεντηκστοῦ καὶ ἑκατο-
στοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτοὺς βελοστασίαις καὶ μηχανάς. ²¹ καὶ ἐξῆλθον ἐξ 21
αὐτῶν ἐκ τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινὲς τῶν ἀσεβῶν ἐξ
Ἰσραὴλ, ²² καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον· Ἔως πότε οὐ ποιήσῃ 22
κρίσιν καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν; ²³ ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεύειν 23
τῷ πατρὶ σου καὶ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις καὶ κατακολουθεῖν
τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ· ²⁴ καὶ περικαθίστηνται εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ 24
ἡμῶν χάριν τούτου καὶ ἀλλοτριοῦνται ἀφ' ἡμῶν, πλὴν ὅσοι εὐρίσκοντο ἀφ'
ἡμῶν ἐθνατοῦντο, καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπάζοντο. ²⁵ καὶ οὐκ ἐφ' 25
ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἰδοὺ 26
παρεμβεβλήκασιν σήμερον ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐν Ἱερουσαλὴμ τοῦ καταλαβεῖσθαι
αὐτήν, καὶ τὸ ἅγλασμα καὶ τὴν Βαϊβούραν ὠχύρωσαν. ²⁷ καὶ ἐὰν μὴ προ- 27
καταλάβῃ αὐτοὺς διὰ τάχους, μείζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ δυνήσῃ τοῦ
κατασχεῖν αὐτῶν. ²⁸ καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὅτε ἤκουσε, καὶ συνήγαγε 28
πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τοὺς
ἐπὶ τῶν ἡνίων. ²⁹ καὶ ἀπὸ βασιλειῶν ἐτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἤλ- 29
θον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μισθωταί. ³⁰ καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐ- 30
τοῦ ἑκατὸν χιλιάδες τῶν πεζῶν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἵππων, καὶ ἐλέφαντες
δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον. ³¹ καὶ ἤλθον διὰ τῆς Ἰδουμαίας καὶ 31
παρενεβάλοσαν ἐπὶ Βαϊβούραν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐποίη-
σαν μηχανάς, καὶ ἐξῆλθον καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὰς ἐν πυρὶ καὶ ἐπολέμησαν
ἀνδρωδῶς. ³² καὶ ἀπῆρεν Ἰούδας ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαϊβ- 32
ζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως. ³³ καὶ ὥρρισεν ὁ βασιλεὺς 33

40. απο τ. οφθ. μ. ο υπνος 41. om μου prius 42. μνησκομαι ...
τα αργυρα και τα χρυσα ... του εξαραι 43. om ουν ... αλλοτρεια 45. του
μη βασιλευειν 46. τεσσαρακοστου 47. ευπατωρ 48. ζητουντες κακα ...
στηρισμα 20. om και συνηχθ. usque επ αυτους ... βελοστασιας 24. εξ
αυτου 22. ειπαν ... ποιησεις 24. οτι ου προ και περικαθ. usque υιοι
... χαρ. τουτου ηλλοτριουντο 26. βεβουραν οχυρωσαν 27. δυνησει 28.
τ. φιλ. αυτου αρχοντας δυναμειωσ αυτου ... μηχανων 29. βασιλεων 30. χι-
λιαδες πεζων ... των ιππων 31. επι βεβουρα ... επι ημερας ... αυτους
εν πυρι 32. 33. βεβζαχαρια

τὸ πρῶλ καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν Βαιῤῥαχρία, καὶ διεσκευάστησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐσάλπι-
 31 σαν ταῖς σάλπιγξι. ³⁴ καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν αἷμα σταφυλῆς καὶ μόρων
 32 τοῦ παραστήσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον. ³⁵ καὶ διεΐλον τὰ θηρία εἰς τὰς
 33 φάλαγγας, καὶ παρέστησαν ἑκάστω ἐλέφαντι χιλοὺς ἄνδρας τεῤῥαχισμέ-
 34 νους ἐν ἀλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλκαὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν,
 35 καὶ πεντακόσιοι ἵπποι διατεταγμένοι ἑκάστω θηρίῳ ἐκλελεγμένοι. ³⁶ οὗτοι
 36 πρὸ καιροῦ οὐ ἔαν ᾗν τὸ θηρίον ᾗσαν, καὶ οὐ ἔαν ἐπορεύετο ἐπορεύοντο
 37 ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτοῦ. ³⁷ καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὄχρωι
 38 σκεπαζόμενοι ἐφ' ἑκάστου θηρίου ἐκωσμένοι ἐπ' αὐτοῦ μηχαναῖς, καὶ ἐφ'
 39 ἑκάστου ἄνδρες δυνάμειος δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ
 40 ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ. ³⁸ καὶ τὴν ἐπίλοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἔστησαν ἐπὶ τὰ
 41 δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς κατασεῖοντες καὶ καταφρασσόμενοι ἐν ταῖς φά-
 42 ραξίν. ³⁹ ὥς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας,
 43 ἔστιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν καὶ κατηρύγαξεν ὥς λαμπάδες πυρὸς. ⁴⁰ καὶ ἔτι-
 44 ες τὸ μέρος τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη καὶ τινες
 45 ἐπὶ ταπεινά· καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως. ⁴¹ καὶ ἐσαλεύοντο πάν-
 46 τες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν καὶ ὁδοιπορίας τοῦ πλήθους καὶ
 47 συγκρουσμοῦ τῶν ὀπλῶν· ἦν γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἰσχυρά.
 48 ⁴² καὶ ἤγγισεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν, καὶ ἔπεσον
 49 ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες. ⁴³ καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ
 50 ὁ Σαυαράν ἐν τῶν θηρίων τεῤῥαχισμένον θώρακι βασιλικῷ, καὶ ᾗν ὑπερά-
 51 γον πάντα τὰ θηρία, καὶ ὥφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἐστὶν ὁ βασιλεὺς. ⁴⁴ καὶ ἔδω-
 52 κεν ἑαυτὸν τοῦ σώσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ περιποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώ-
 53 νιον. ⁴⁵ καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς φάλαγγος, καὶ ἐθανάτου
 54 δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα. ⁴⁶ καὶ ἐξέδω
 55 ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα καὶ ὑπέστηκεν αὐτῷ καὶ ἀνείλεν αὐτόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
 56 τὴν γῆν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. ⁴⁷ καὶ ἶδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασι-
 57 λείας καὶ τὸ ὄρημα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλινον ἀπ' αὐτῶν. ⁴⁸ οἱ δὲ ἐκ
 58 τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ εἰς Ἱερουσα-
 59 λήμ· καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών,
 60 ⁴⁹ καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ Βαιῤῥοῦρων· καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πό-
 61 λεως, ὅτι οὐκ ᾗν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφή τοῦ συγκεκλειῆσθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάβ-
 62 βατον ᾗν τῇ γῇ. ⁵⁰ καὶ κατελάβετο βασιλεὺς τὴν Βαιῤῥοῦραν, καὶ ἀπέταξεν
 63 ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν. ⁵¹ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἀγίασμα ἡμέρας πολ-
 64 λὰς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυρόβολα καὶ λιθόβολα
 65 καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη καὶ σφενδόνας. ⁵² καὶ ἐποίησαν καὶ
 66 αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς.
 67 ⁵³ βρώματα δὲ οὐκ ᾗν ἐν τοῖς ἀγγείοις διὰ τὸ ἐβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ
 68 ἀνασχωόμενοι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα
 69 τῆς παραθέσεως. ⁵⁴ καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κα-
 70 τεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐσκορπίστησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

34. ελεφανσιν 35. φαράγγας ... ἐφ' ἑκάστω ... τεῤῥαχισμένοις ...
 πεντακοσια ἵππος διατεταγμένη ... ἐκλελεγμένη 36. οὐ ἀν' ἡ το ... καὶ οὐ
 ἀν ... ἐπ' αὐτοῦ 37. ἐπ' αὐτοὺς pro ἐπ' αὐτοῦ ... οἱ δὲ δυνάμειος ... πο-
 λεμ. ἐπ' αὐτοὺς 38. ἐστήσεν ... φαράγγιν 39. οἱ καὶ χαλκᾶς 40. ἐπι-
 τα ταπεινά (corrige πετεινά) 41. συγκρουσμούς 42. ἐπεσον 43. θώραξιν
 βασιλικοῖς 44. περιποιῆσαι αὐτῶν 45. φαράγγος 47. εἶδον ... τα ὁρμη-
 ματα 48. καὶ pro οἱ δε ... ἀνεβένον 49. οἱ ἐπὶ εἰρήνην ... βεῤῥοῦρων ...
 ἐξῆλθεν 50. ὁ βασιλεὺς ... βεῤῥοῦραν ... ἐπάταξεν 53. ἐν τοῖς ἁγίοις
 (... ἀναχωόμενοι) ... ὑπολειμμα

⁵⁵ καὶ ἤκουσε Λυσίας ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔτι ⁵⁵
ζῶν ἐκτρέψαι Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν, ⁵⁶ ἀπέστρε- ⁵⁶
ψεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τοῦ
βασιλέως μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ πράγματα. ⁵⁷ καὶ κατέ- ⁵⁷
σπευσε τοῦ ἀπελθεῖν καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς
δυνάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας Ἐκλείπομεν κατ' ἡμέραν, καὶ ἡ τροφὴ ἡμῖν
δλίγη, καὶ ὁ τόπος οὐ παρεμβάλλομέν ἐστιν ὄχυρός, καὶ ἐπικείται ἡμῖν τὰ
τῆς βασιλείας. ⁵⁸ νῦν οὖν δῶμεν δεξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις καὶ ποιήσω- ⁵⁸
μεν μετ' αὐτῶν εἰρήνην καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν, ⁵⁹ καὶ στήσωμεν ⁵⁹
αὐτοῖς τοῦ πορευέσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον· χάριν γὰρ τῶν
νομίμων αὐτῶν ὧν διεσκεδάσαμεν ὠργίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα πάντα.
⁶⁰ καὶ ἤρresen ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπέ- ⁶⁰
στείλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, καὶ ἐπέδεξαντο. ⁶¹ καὶ ὥμοσαν αὐτοῖς ὁ βα- ⁶¹
σιλεὺς καὶ οἱ ἀρχόντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ὄχυρώματος. ⁶² καὶ εἰς τῆλ- ⁶²
θεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών καὶ εἶδε τὸ ὄχυρμα τοῦ τόπου, καὶ
ἠθέτησε τὸν ὀρκισμὸν ὃν ὥμοσε, καὶ ἐνετείλατο καθελεῖν τὸ τεῖχος κυκλόθεν.
⁶³ καὶ ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ εὔρε Φίλιπ- ⁶³
πον κυριεύοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτόν καὶ κατελάβετο τὴν
πόλιν βίᾳ.

VII.

¹ Ἐτους ἑνὸς καὶ πεντηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τοῦ
Σελεύκου ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασ-
σίαν καὶ ἐβασιλεύσεν ἐκεῖ. ² καὶ ἐγένετο ὡς εἰς πορευέτο εἰς οἶκον βασιλείας 2
πατέρων αὐτοῦ, συνέλθον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἄγειν
αὐτοὺς αὐτῷ. ³ καὶ ἐγνώστη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, καὶ εἶπε Μὴ μοι δεῖξετε τὰ 3
πρόσωπα αὐτῶν. ⁴ καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισε Δημή- 4
τριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες ὅ
ἄνθρωποι καὶ ἄσεβεις ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ Ἀλκιμος ἡγεῖτο αὐτῶν, βουλόμενος ἱερα-
τεῦειν. ⁶ καὶ κατηγορήσαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες Ἀπώλεσεν 6
Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκορπίσαν ἀπὸ
τῆς γῆς ἡμῶν. ⁷ νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα ὃ πιστεύεις, καὶ πορευθεῖς ἰδέτω 7
τὴν ἐξολόθρευσιν πᾶσαν ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ
κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐπιβοηθοῦντας αὐτοῖς. ⁸ καὶ ἐπέλεξεν ὁ 8
βασιλεὺς τὸν Βακχιδὴν τῶν φίλων τοῦ βασιλέως κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ
ποταμοῦ καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ἀπέστειλεν 9
αὐτόν καὶ Ἀλκιμον τὸν ἄσεβῃ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνε-
τείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ¹⁰ καὶ ἀπῆραν 10
καὶ ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους
πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου. ¹¹ καὶ 11
οὐ προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν· ἵδον γὰρ ὅτι ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς.
¹² καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἀλκιμον καὶ Βακχιδὴν συναγωγὴ γραμματέων 12
ἐκζητῆσαι δίκαια. ¹³ πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέζη- 13
τουν παρὰ αὐτῶν εἰρήνην. ¹⁴ εἶπαν γάρ Ἀνὴρ ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρματος 14

55. ετι ζωντος αυτου 56. μηδίας ... τα των πραγματος 57. και κα-
τεσπευδον και επενυσσοντο του ... ειπεν 60. επεδεξατο 61. εξηλθεν 62.
ιδεν ... ενετ. και καθειλεν 63. απηραν ... αντιοχίαν VII. 1. οτι και
εκατοστον 2. αγαγειν 5. αλκιμος ηγειται 6. παντας τους φιλους σου ...
εσκορπισεν 7. ειδεν 8. εξολεθρευσιν απασαν ... και εκολασατο 8. βα-
ρακχιδην (... φυλων) 9. αλκιμον ... εστησαν 10. και απηλθεν (pro απη-
ραν) και ηλθεν μετα ... και προς τους 11. προσειχον 12. αλκινον ...
κακχιδην 13. και πρωτοι οι ασιδεοι ... παρ αυτων

15 Ἀραὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀδικήσει ἡμᾶς. 15 καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν λόγους εἰρηνικούς, καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς λέγων Οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν 16 κακὸν καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν. 16 καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ, καὶ συνέλαβεν ἐξ αὐτῶν ἐξήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ τὸν λόγον ὃν ἔγραψε 17 Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἵματα αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ ὕαπτων. 18 καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἐπὶ πάντα τὸν λαόν, ὅτι εἶπαν Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια 19 καὶ κρίσις· παρέβησαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσαν. 19 καὶ ἀπῆρε Βακχίδης ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζέζ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτοῦ αὐτομολησάντων ἀνδρῶν καὶ τινὰς τοῦ λαοῦ, καὶ ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα. 20 καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῷ Ἀλκιμῷ, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτοῦ δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ· καὶ ἀπῆλθε Βακχίδης πρὸς τὸν βασιλέα. 21 καὶ ἠγωνίσαστο Ἀλκιμος περὶ τῆς ἀρχιερωσύνης. 22 καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαὸν αὐτῶν καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν 23 Ἰσραὴλ. 23 καὶ εἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν Ἀλκιμος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ὑπὲρ τὰ ἔθνη. 24 καὶ ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας κυκλοῶν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς αὐτομολήσασιν, καὶ ἀνεστάλησαν τοῦ πορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν. 25 ὥς δὲ εἶδεν Ἀλκιμος ὅτι ἐνίσχυσεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ δύναται ὑποστῆναι αὐτούς, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγόρησεν αὐτῶν πονηρά. 26 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνορα ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων καὶ μισοῦντα καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξῆραι τὸν λαόν. 27 καὶ ἦλσε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλὴμ δυνάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μετὰ δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων 28 Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν· ἦξω ἐν ἀνδράσιν ὀλίγοις ἵνα ὑμῶν ἴδω τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης. 29 καὶ ἦλσε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἡσπᾶσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ πολεμιοὶ ἦσαν 30 ἔτοιμοι ἐκταρπᾶσαι τὸν Ἰούδαν. 30 καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ἰούδᾳ ὅτι μετὰ δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐποτήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. 31 καὶ ἔγνω Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰούδᾳ ἐν πολέμῳ κατὰ Χαφαρσαλαμά. 32 καὶ ἔπεσον τῶν παρὰ Νικάνωρος ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ. 33 καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος Σιών· καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐκ τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὀλοκαύτως 34 σιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλείως. 34 καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτούς, καὶ κατεγέλασεν αὐτῶν καὶ ἐμίανεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφάνως. 35 καὶ ὤμοσε μετὰ θυμοῦ λέγων Ἐὰν μὴ παραδοῶ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν, καὶ ἔσται ἔαν ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ ἐμπυρῶ τὸν οἶκον τοῦτον. καὶ ἐξῆλθε μετὰ θυμοῦ μεγάλου. 35 καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ ἔκλαυσαν 37 καὶ εἶπον 37 Σὺ κύριε ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦτον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα σου ἐπ' αὐτῷ, εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου. 38 ποίησον ἐκδίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ πεσέτωσαν

15. εἰρηνικούς λόγους 16. κατὰ τοὺς λόγους οὗς 18. εἰς πάντα 19. ἀπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ 21. ἀρχιερωσύνης 23. ἰδεν ... ἀλκιμος 24. καὶ κυκλοῶν ... ἀνδράσιν καὶ τοῖς ... τοῦ πορευθῆναι εἰς χώραν 25. ἰδεν ... ὅτι δύναται 26. ἐχθραίνοντα 28. ἰδὼ ὑμῶν 30. ἡβουλήθη 31. om ἐν πολέμῳ ... χαφαρσαλαμα 32. ἔπεσαν ... ὡς πεντακισχιλίους ἀνδρες (sic) 33. ἐξῆλθον 35. τὸ νῦν εἰς χ. μου ... om μεγάλου 36. εἶπαν 37. om κύριε ... ἐπ' αὐτόν 38. πεσάτωσαν

ἐν ῥομφαίᾳ· μνησθήτη τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ δῶς αὐτοῖς μονήν.
³⁹καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βαιθωρῶν, καὶ ³⁹
 συνήντησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας. ⁴⁰καὶ Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασά ἐν ⁴⁰
 τριςχιλίοις ἀνδράσι· καὶ προσηύξατο Ἰούδας καὶ εἶπεν ⁴¹Οἱ παρὰ τοῦ βασι- ⁴¹
 λέως Ἀσσυρίων ὅτε ἐδυσφήμισαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός σου, κύριε, καὶ ἐπάταξεν
 ἐν αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ⁴²οὕτω σύντριψον τὴν παρεμ- ⁴²
 βολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐπίλοιποι ὅτι κακῶς
 ἐλάλησαν ἐπὶ τὰ ἅγια σου, καὶ κρίνον αὐτὸν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ. ⁴³καὶ ⁴³
 συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον τῇ τριςκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ
 συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνωρος, καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ.
⁴⁴ὥς δὲ εἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅπλα αὐ- ⁴⁴
 τῶν ἔφυγον, ⁴⁵καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡμέρας μῆς ἀπὸ Ἀδασά ἕως τοῦ ⁴⁵
 ἐλθεῖν εἰς Γάζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν.
⁴⁶καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν κωμῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλῶντες καὶ ὑπερεκέρων ⁴⁶
 αὐτούς, καὶ ἀνέστρεφον οὗτοι πρὸς τοὺτους, καὶ ἔπεσον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ
 οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς. ⁴⁷καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομίην, ⁴⁷
 καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνωρος ἀφείλον καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ὑπερ-
 ηφάνως, καὶ ἤνεγκαν καὶ ἐξέτειναν παρὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ. ⁴⁸καὶ εὐφρανθῆ ⁴⁸
 ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης μεγά-
 λης. ⁴⁹καὶ ἔστησαν τοῦ ἄγειν κατὰ ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν τρις- ⁴⁹
 καιδεκάτην τοῦ Ἀδάρ. ⁵⁰καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας. ⁵⁰

VIII.

Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχυί,
 καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν πᾶσι τοῖς προστιθεμένοις αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἂν προσ-
 ἐλθῶσιν αὐτοῖς ἰστώσιν αὐτοῖς φιλίαν, ²καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχυί. καὶ διη- ²
 γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας ἃς ποιοῦσιν ἐν
 τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον·
³καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ Ἰσπανίας τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μεταλλῶν τοῦ ³
 ἀργυροῦ καὶ τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐκεῖ. ⁴καὶ κατεκράτησαν τοῦ τόπου παντὸς ⁴
 τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχον ἀπ'
 αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου
 τῆς γῆς ἕως συνετρίψαν αὐτοὺς καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην,
 καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδῶσιν αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτόν. ⁵καὶ τὸν Φίλιππον ⁵
 καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα καὶ τοὺς ἐπηρεζόμενους ἐπ' αὐτοὺς συνετρί-
 ψαν αὐτοὺς ἐν πολέμῳ καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν. ⁶καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν ⁶
 βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν
 εἰκοσὶ ἐλέφαντας καὶ ἔπνον καὶ ἄρματα καὶ δύναμιν πολλὴν σφόδρα, καὶ
 συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν. ⁷καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν αὐτοῖς διδόν- ⁷
 ναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ' αὐτὸν φόρον μέγαν, διδόναι ὅμηρα
 καὶ διαστολὴν ⁸καὶ χώραν τὴν Ἰνδικὴν καὶ Μήδειαν καὶ Λυδίαν καὶ ἀπὸ ⁸
 τῶν καλλίστων χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ' αὐτοῦ ἔδωκαν αὐ-
 τὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ. ⁹καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἐλθεῖν ⁹
 καὶ ἐξῆραι αὐτούς, ¹⁰καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐ- ¹⁰

39. παρενεβαλον εν βεθωρων 41. om ασσυριων ... om κυριε ... χιλιαδες
 42. ουτως συνετριψεν ... ελαλησεν 44. ιδεν 45. ταῖς σαλπιδγῖ (sic) 46.
 επεσαν 47. αφιαν 48. ηυφρανθη ... μεγαλην 49. αγαγειν κατ ενιαυτον
 ... τη τριςκαιδεκατη VIII. 4. εν ισχυι ... προστεθειμενοις ... και οσοι
 εαν προτεψωσιν (sic) αυτοις και οσοι εαν προσελθῃ. αυτοις 2. ανδραγαθειας
 3. σπανιας 4. συνετρ. αυτου. (sic) και επатаξεν 5. κιτιαιων ... αυτους
 πολεμω (6. εκαστον pro εκατον) 7. και διδοναι ομηρα 8. μηδιαν

τοὺς στρατηγὸν ἓνα καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔπесον ἐξ αὐτῶν τραυματῆαι πολλοί, καὶ ἤχημαλώτευσαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προενόμειυσαν αὐτοὺς καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν καὶ κατέειλον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν, καὶ κατεδουλώσαντο αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹¹ καὶ τὰς ἐπιλοῖπους βασιλείας καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ ἀνέστησαν αὐτοῖς, κατέφθειραν καὶ ἐδουλώσαν αὐτοὺς. ¹² μετὰ δὲ τῶν φίλων αὐτῶν καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν φιλίαν, καὶ κατεκράτησαν τῶν βασιλείων τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακρὰν, καὶ ὅσοι ἤκουον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν. ¹³ ὅσοις δ' ἂν βούλωνται βοῇσιν καὶ βασιλεύειν, βασιλεύουσιν· οὓς δ' ἂν βούλωνται μετισταῖσι, καὶ ὑψώσῃσαν σφόδρα. ¹⁴ καὶ ἐν πᾶσι τοῦτοις οὐκ ἐπέβητο οὐδεὶς αὐτῶν διάδημα, καὶ οὐ περιεβόλονται πορφύραν ὥστε ἀδρυνῆσθαι ἐν αὐτῇ. ¹⁵ καὶ βουλευτήριον ἐποίησαν ἑαυτοῖς, καὶ κατ' ἡμέραν ἐβουλευόντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βουλευόμενοι διὰ παντὸς περὶ τοῦ πλήθους τοῦ εὐκοσμεῖν αὐτοὺς. ¹⁶ καὶ πιστεύουσιν ἐν ἀνθρώπῳ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατ' ἐνιαυτὸν καὶ κυριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ πάντες ἀκούουσι τοῦ ἐνός, καὶ οὐκ ἔστι φθόνος οὐδὲ ζήλος ἐν αὐτοῖς. ¹⁷ καὶ ἐπέλεξε Ἰούδας τὸν Εὐπόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ Ἀκκῶς καὶ Ἰάσονα υἱὸν Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην στήσαι αὐτοῖς φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ¹⁸ καὶ τοῦ ἄραι τὸν ζυγὸν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι ἴδον τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων καταδουλουμένους τὸν Ἰσραὴλ δουλείαν. ¹⁹ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον ²⁰ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς στήσαι μετ' ὑμῶν συμμαχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φίλους ὑμῶν. ²¹ καὶ ἤρresεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν. ²² καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἀντέγραψεν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας. ²³ Καλῶς γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει Ἰουδαίων ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ἐπὶ τῆς ξηραῖς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ῥομφαία καὶ ἐχθρὸς μακρυνεῖται ἀπ' αὐτῶν. ²⁴ ἔαν δὲ ἐνσῇ πόλεμος ἐν Ῥώμῃ προτέρᾳ ἢ πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτῶν ἐν πάσῃ κυρείᾳ αὐτῶν, ²⁵ συμμαχήσῃ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὥς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ αὐτοῖς καρδίᾳ πλήρει. ²⁶ καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι σίτον, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὥς ἔδοξε Ῥωμαίοις· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν οὐτὲν λαβόντες. ²⁷ κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἔαν ἔθνη Ἰουδαίων συμβῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὥς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ. ²⁸ καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ δοῖται σίτος, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὥς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν καὶ οὐ μετὰ δόλου. ²⁹ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων. ³⁰ ἔαν δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλευσῶνται οὗτοι καὶ οὗτοι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν, καὶ ὁ ἔαν προσθεῖναι ἢ ἀφελῶσιν ἔσται κύρια. ³¹ καὶ περὶ τῶν κακῶν ὧν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτοὺς ἐγράψαμεν αὐτῷ λέγοντες Διὰ τί ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σου ἐπὶ τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμάχους Ἰουδαίους; ³² ἔαν οὖν ἔτι

10. επεσαν ... ηχημαλωτισαν ... επρονομειυσαν ... τα οχυρ. αυτ. και επρονομειυσαν αυτους και κατεδ. 11. ανεστησαν ... εδουλωσαν αυτοις 12. συνετ. αυτοις φιλιαν ... ηκουσαν 13. οισ δ αν ... βασιλευσουσιν 14. απασιν ... επεβητο 15. ευκοσμ. εαυτους 16. αρχειν pro την αρχην ... ουτε ζηλος 17. ακχως 18. οπι απ ... δουλιαν 19. οπι και ειπ. 20. ο και μακκ. 22. της γραφης ης αντεγραψαν ... δεκτοις ... απεστειλαν 23. των ιουδαιων 24. πολεμος ρωμη ... κυρια 26. εδοξεν ρωμη ... οζεν λαβοντες 28. οπι πλοια ... τα φυλαγμ. ταυτα και 29. τουτους ουτως

ἐντύχωσι κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν, καὶ πολεμήσομέν σε διὰ τῆς ἡαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

IX.

Καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐν πολέμῳ, καὶ προσέειπε τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἀλκιμον ἐκ δευτέρου ἀποστείλαι εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρας μετ' αὐτῶν. ² καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν 2 τὴν εἰς Γάλγαλα, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Μαισαλῶν τὴν ἐν Ἀρβήλοις, καὶ προκατελάβοντο αὐτὴν καὶ ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλὰς. ³ καὶ τοῦ μη- 3 νὸς τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ δευτέρου καὶ πεντηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ⁴ καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἰκοσι 4 χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ διςχιλία ἵππων. ⁵ καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβεβληκῶς ἐν Ἐλεασά, καὶ τριχιλίοι ἄνδρες ἐκλεκτοὶ μετ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἶδον τὸ πλῆθος 5 6 τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοὶ εἰσι, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐξερρύθησαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, οὐ κατελείφθησαν ἐξ αὐτῶν ἄλλ' ἢ ὀκτακόσιοι ἄνδρες. ⁷ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἀπερύβη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ πόλεμος 7 ἔσβηεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ ὅτι οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐτούς. ⁸ καὶ ἐξελύθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν Ἀναστῶμεν καὶ ἀναβῶμεν 8 ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἐὰν ἄρα δυνάμεθα πολεμήσαι αὐτούς. ⁹ καὶ 9 ἀπέστρεψαν αὐτὸν λέγοντες Οὐ μὴ δυνάμεθα, ἀλλ' ἡ σῶζωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, καὶ ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτούς, ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι. ¹⁰ καὶ εἶπεν Ἰούδας Μὴ μοι γένοιτο ποιῆ- 10 σαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡμῶν. ¹¹ καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς καὶ 11 ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἵππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ τοξῆται προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ οἱ πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυνατοί. ¹² Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ ἤγγι- 12 σεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν, καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι. ¹³ καὶ ἐσάλ- 13 πισαν οἱ παρὰ Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐσταλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν· καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημμένος ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας. ¹⁴ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμ- 14 βολῆς ἐν τοῖς δεξιοῖς, καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὐψυχοὶ τῇ καρδίᾳ. ¹⁵ καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐδίωκον ὀπίσω αὐτῶν ἕως 15 Ἀζάτου ὄρους. ¹⁶ καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἶδον ὅτι συνετρίβη τὸ δεξιὸν 16 κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὀπίσθεν. ¹⁷ καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἐκ τούτων 17 καὶ ἐκ τούτων. ¹⁸ καὶ Ἰούδας ἔπεσε, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον. ¹⁹ καὶ ἦσαν Ἰω- 18 19 νάθαν καὶ Σίμων Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ ἔβαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεείμ, ²⁰ καὶ ἔκλαυσαν αὐτὸν καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν 20 πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπον ²¹ Ὡς 21 ἔπεσε δυνατὸς σῶζων τὸν Ἰσραὴλ. ²² καὶ τὰ περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδα καὶ 22 τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀνδραγαδιῶν ὧν ἐποίησε καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτῶν

IX. 1. οτι εποητησεν νικανωρ κ. αι δ. α. πολεμον 2. παρενεβαλοσαν επι μεσσαλω ... απωλεσεν 3. ετους δευτερου ... παρενεβαλλον εις ιερ. 4. διςχιλιασιν ιππων 5. εν αλασα 6. εξερυησαν 7. ιδεν 8. υπεναντ. ημιν 9. δυνησωμεθα ... το νυν επιστρεψ. 10. οπι ει ... αποθανωμεν ανδρια ... καταλειπωμεν 13. κ. εσαλπισ. και ... ιουδου ... εσισθη η γη απο των παρ. αυτων ... συνημμενος 14. ιδεν 15. εδιωκεν 16. και οι εις 17. επεσαν 19. τον αδελφ. αυτου ... εμ μωδεειμ 20. εκλαυσ. αυτ. εκει ... ετιπαν 22. περισσεα ... ιουδου ... ανδραγαδειων ... μεγαλωσ. αυτου

23 οὐ κατεγράφη, πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα. ²³ καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην
 Ἰούδα ἐξεκύψαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέτειλαν πάν-
 24 τες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν. ²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμὸς
 25 μέγας σφόδρα, καὶ ἡτομολήσεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐξέλεξε Βακχί-
 26 δης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας. ²⁶ καὶ
 ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύων τοὺς φίλους Ἰούδα, καὶ ἤγον αὐτοὺς πρὸς Βακχί-
 27 δην· καὶ ἐξεδίκει ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς. ²⁷ καὶ ἐγένετο ἑλπίς με-
 γάλῃ ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὤφθη προφήτης
 28 ἐν αὐτοῖς. ²⁸ καὶ ἡτρώσθησαν πάντες οἱ φίλοι Ἰούδα καὶ εἶπον τῷ Ἰωνάθαν
 29 ²⁹ Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰούδας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὅμοιος αὐτῷ οὐκ
 ἔστιν ἐξελεῖν πρὸς τοὺς ἐχθρούς καὶ Βακχίδην καὶ ἐν τοῖς ἐχθραίνουσι τοῦ
 30 ἔθνους ἡμῶν. ³⁰ νῦν οὖν σὲ ἡρετισάμεθα σήμερον τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ ἡμῖν
 31 εἰς ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον ἡμῶν. ³¹ καὶ ἐπε-
 δέξατο Ἰωνάθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἡγήσιν, καὶ ἀνέστη ἀντὶ Ἰούδα
 32 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ³² καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ ἐζήτηε αὐτὸν ἀποκτεῖναι.
 33 ³³ καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν καὶ Σίμων ὁ ἀδελφός αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐ-
 τοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωῆ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκ-
 34 κου Ἀσφάρ. ³⁴ καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἦλθεν αὐ-
 35 τὸς καὶ πᾶν τὸ στράτευμα αὐτοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ³⁵ καὶ ἀπέστειλε
 Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου, καὶ παρεκάλεσε τοὺς
 Ναυαταίους φίλους αὐτοῦ παραβῆσθαι αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν
 36 πολλήν. ³⁶ καὶ ἐξῆλθον υἱοὶ Ἰαμβρὶ ἐκ Μηδαβὰ καὶ συνέλαβον Ἰωάννην καὶ
 37 πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες. ³⁷ μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀπηγ-
 γειλαν τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὅτι οἱ υἱοὶ Ἰαμβρὶ ποι-
 οῦσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδαβὰς θυγατέρα ἐνδὸς
 38 τῶν μεγιστάνων μεγάλων τῶν Χαναάν μετὰ παραπομπῆς μεγάλης. ³⁸ καὶ
 ἐμνήσθησαν Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ
 39 τὴν σκέπην τοῦ ὄρους. ³⁹ καὶ ἦσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἶδον, καὶ
 ἰδοὺ ἄρτους καὶ ἀποσκευὴ πολλή, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ
 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μουσικῶν
 40 καὶ ὄπλων πολλῶν. ⁴⁰ καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου οἱ περὶ
 τὸν Ἰωνάθαν καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς, καὶ ἔπειον τραυματίαι πολλοὶ καὶ οἱ
 41 ἐπίλοιποι ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν. ⁴¹ καὶ
 μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος, καὶ ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς ἄρηνον.
 42 ⁴² καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκδίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
 43 εἰς τὸ ἔλος τοῦ Ἰορδάνου. ⁴³ καὶ ἤκουσε Βακχίδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 44 σαββάτων ἕως τῶν κρηπιδῶν τοῦ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. ⁴⁴ καὶ εἶπεν
 Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ Ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυ-
 45 χῶν ἡμῶν, οὐ γάρ ἐστι σήμερον ὥς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ⁴⁵ ἰδοὺ γὰρ ὁ
 πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ ἐξόπισθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου
 46 ἔνθεν καὶ ἐνθεν καὶ ἔλος καὶ δρυμός, οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλίνειν. ⁴⁶ νῦν
 47 οὖν κεκραῖεστε εἰς οὐρανὸν ὅπως διασωθῇτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. ⁴⁷ καὶ
 συνῆψεν ὁ πόλεμος· καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάσαι τὸν

23. ιουδου 24. μεγαλη ... αυτομολησεν 25. βακχειδης 26. εξηραυ-
 νων ... ιουδου ... εξεδικα αυτους ... ενεπεζον 27. προφητης αυτοις 28.
 ιουδου 31. την ητησιν ... ιουδου 32. βακχειδης 33. ασφα 34. του
 ιορδανη 35. οπι ιωναθαν ... ναβατεους 36. οι υιοι ιαμβρειν 37. απηγ-
 γειλαν ιωναθαν ... οτι υιοι ιαμβριν ... των μεγαλ. μεγιστανων χανααν 39.
 ιδαν 40. οπι οι περι τ. ιωναθαν ... επεσαν ... τα σκευη αυτων 41. και
 φωνη 42. εις το ορος 44. ιωναθαν τοις αδελφοις αυτου 45. δρυμος·
 και ουκ

Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. ⁴⁸ καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνά- 48
 θαν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν,
 καὶ οὐ διεβήσαν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἰορδάνην. ⁴⁹ καὶ διέπεσον παρὰ Βακχίδου 49
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς χιλοὺς ἄνδρας. ⁵⁰ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ 50
 ὠκοδόμησε πόλεις ὀχυράς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ἰεριχώ καὶ τὴν
 Ἑμμαούμ καὶ τὴν Βαιζωρὼν καὶ τὴν Βαιζήλ καὶ τὴν Θαμναζὰ Φαραζανὶ
 καὶ τὴν Τεφὼν ἐν τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς. ⁵¹ καὶ ἔθετο 51
 φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ Ἰσραήλ. ⁵² καὶ ὠχύρωσε τὴν πόλιν 52
 τὴν ἐν Βαιζσοῦρα καὶ τὴν Γάζαρα καὶ τὴν ἄκραν, καὶ ἔθετο ἐν αὐταῖς δυ-
 νάμεις καὶ παραθέσεις βρωμάτων. ⁵³ καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων 53
 τῆς χώρας ὅμηνρα, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσαλήμ ἐν φυλακῇ.
⁵⁴ καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐπέ- 54
 ταξεν Ἀλκιμος κατὰσεῖν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ
 καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν καὶ ἐνήρξατο τοῦ κατὰσεῖν. ⁵⁵ ἐν τῷ καιρῷ 55
 ἐκείνῳ ἐπλήγη Ἀλκιμος καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεφράγη τὸ
 στόμα αὐτοῦ καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνάτο ἔτι λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντεί-
 λασθαι περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ⁵⁶ καὶ ἀπέθανεν Ἀλκιμος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 56
 μετὰ βασάνου μεγάλης. ⁵⁷ καὶ εἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν Ἀλκιμος, καὶ 57
 ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἔτη δύο. ⁵⁸ καὶ 58
 ἐβουλευσάντο πάντες οἱ ἄνομοι λέγοντες Ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ
 ἐν ἡσυχίᾳ κατοικοῦσι πεποιθότες· νῦν οὖν ἄξιμεν τὸν Βακχίδην, καὶ συλλή-
 ψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ. ⁵⁹ καὶ πορευθέντες συνεβουλευσάντο αὐτῷ. 59
⁶⁰ καὶ ἀπήρε τοῦ ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς 60
 λατρά πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὅπως συλλάβωσι τὸν
 Ἰωνάθαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐδύναντο, ὅτι ἐγνώστη αὐτοῖς ἡ
 βουλὴ αὐτῶν. ⁶¹ καὶ συνελθόντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν 61
 τῆς κακίας εἰς πεντήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς. ⁶² καὶ ἐξεχώρησεν 62
 Ἰωνάθαν καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς Βαιζβασὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
 ὠκοδόμησε τὰ καθρηγμένα αὐτῆς καὶ ἐστερέωσαν αὐτήν. ⁶³ καὶ ἔγνων Βακ- 63
 χίδης, καὶ συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας παρήγ-
 γειλε. ⁶⁴ καὶ ἐλθὼν παρενέβαλεν ἐπὶ Βαιζβασὶ καὶ ἐπολέμησεν αὐτήν ἡμέρας 64
 πολλὰς καὶ ἐποίησε μηχανάς. ⁶⁵ καὶ ἀπέλιπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελ- 65
 φὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐξῆλθεν ἐν ἀριζμῷ.
⁶⁶ καὶ ἐπάταξεν Ὀδοαβρὴν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς Φασι- 66
 ρὼν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἐξήρξατο τύπτειν καὶ ἀναβαίνειν ἐν δυνά-
 μεσι. ⁶⁷ καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισαν 67
 τὰς μηχανάς, ⁶⁸ καὶ ἐπολέμησε πρὸς τὸν Βακχίδην καὶ συνετρίβη ὑπ' αὐ- 68
 τῶν, καὶ ἔσλιβον αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτοῦ
 κενή. ⁶⁹ καὶ ὠργίσθη Συμῶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις τοῖς συμβουλευσάσιν 69
 αὐτῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀπέκτειναν ἐξ αὐτῶν πολλοὺς, καὶ ἐβου-
 λεύσατο τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ⁷⁰ καὶ ἐπέγνω Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέ- 70
 στείλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις τοῦ συνδέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην καὶ ἀποδοῦναι
 αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. ⁷¹ καὶ ἀπεδέξατο καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λόγους 71
 αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς

49. διεβησαν παρα βακχιδα 50. απεστρεψαν ... ωκοδομησαν ... βε-
 ζωρων ... βεζηλ ... φαραζων 51. εθεντο 52. ωχυρωσαν τ. πολ. και
 βεζσοوران και γαζαραν ... εθεντο 53. ελαβον ... εθεντο 54. ενατω τω
 πρω εκατοστω ... επαταξεν αλχιμος 55. ηδυνάτο 57. ιδεν 58. οι ανομοι
 παντες ... συλλημφεται 60. και τους συν αυτω ... ουκ ηδυνάτο 61. συνε-
 λαβον ... απεκτεινεν 62. εις βεζβασι ... εστερεωσεν 64. βεζβασι 65.
 απελειπεν ... και ηλθεν αριζμω 66. οδομηρα ... αναβενιν εν ταις δυν.
 68. επολεμησαν 69. ωργισθησαν

72 ζωῆς αὐτοῦ. ⁷² καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἤχμαλώτευσεν τὸ πρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα· καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ 73 οὗ προσέειπε ἔτι ἐλθεῖν εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. ⁷³ καὶ κατέπανσε ῥομφαία ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ὥκησεν Ἰωνάθαν ἐν Μαχμάς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λαόν, καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ.

X.

Καὶ ἐν ἔτει ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανὲς καὶ κατελάβετο Πτολεμαῖδα, καὶ ἐπεδέξαντο αὐτόν, καὶ ἐβασί- 2 λευσεν ἐκεῖ. ² καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνάμεις 3 πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλεμον. ³ καὶ ἀπέ- 4 στελεε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολάς λόγοις εἰρηνικοῖς ὥστε μεγαλύναι αὐτόν· ⁴ εἶπε γάρ Προφθάσωμεν τοῦ εἰρήνην ζεῖναι μετ' αὐτοῦ πρὶν ἢ ζεῖ- 5 ναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου κατ' ἡμῶν· ⁵ μνηστήσεται γὰρ πάντων τῶν κακῶν ὧν συνετελέσαμεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ εἰς 6 τὸ ἔθνος αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις καὶ κατα- 7 σκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅμηρα τὰ ἐν τῇ 7 ἄκρᾳ εἶπε παραδοῦναι αὐτῷ. ⁷ καὶ ἦλθεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ 8 ἀνέγνω τὰς ἐπιστολάς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄκρας. 8 ⁸ καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, ὅτε ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς 9 ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις. ⁹ καὶ παρέδωκαν οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ἰωνάθαν 10 τὰ ὅμηρα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν· ¹⁰ καὶ ὥκησεν Ἰωνά- 11 θαν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν. ¹¹ καὶ 12 εἶπε πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα οἰκοδομεῖν τὰ τεῖχη καὶ τὸ ὄρος Σιών 12 κυκλῶν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν· καὶ ἐποίησαν οὕτως. ¹² καὶ 13 ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν οἷς ὠκοδόμησε Βακχιδης. 13 ¹³ καὶ κατέλιπεν ἕκαστος τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. 14 ¹⁴ πλὴν ἐν Βαβυσοῦρα ὑπελείψθησαν τινες τῶν καταλειπόντων τὸν νόμον καὶ 15 τὰ προστάγματα, ἣν γὰρ αὐτοὶς φυγαδευτήριον. ¹⁵ καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγελίας ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν, καὶ διη- 16 γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας αἷς ἐποίησεν αὐτὸς καὶ 17 οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς ἔσχον, ¹⁶ καὶ εἶπε Μὴ εὐρήσωμεν 18 ἄνδρα τοιοῦτον ἔνα; καὶ νῦν ποιήσωμεν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον ἡμῶν. 17 ¹⁷ καὶ ἔγραψεν ἐπιστολάς καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους 18 19 λέγων ¹⁸ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν χαίρειν. ¹⁹ ἀκηκόαμεν 19 περὶ σοῦ ὅτι ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχυρὸς καὶ ἐπιτήδειος εἶ τοῦ εἶναι ἡμῖν φίλος. 20 ²⁰ καὶ νῦν καθεστάνκαμέν σε σήμερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου καὶ φίλον βα- 21 σιλέως καλεῖσθαι, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ στέφανον χρυσοῦν, καὶ 22 φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς. ²¹ καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθαν 23 τὴν ἀγίαν στολὴν τῷ ἐβδόμῳ μηνὶ ἔτους ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ 24 σκηνοπηγίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλὰ. ²² καὶ 25 ἤκουσε Δημήτριος τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη καὶ εἶπε ²³ Τί τοῦτο 24 εἰποίησαμεν ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φιλίαν καταθέσθαι τοῖς 25 Ἰουδαίοις εἰς στήριγμα; ²⁴ γράψω αὐτοῖς κατὰ λόγους παρακλήσεως καὶ 25 ὕψους καὶ δομάτων, ὅπως ὥσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν. ²⁵ καὶ ἀπέστειλεν

X. 1. πτολεμαῖδα ... ἐπεδεξατο 3. προς ιων. επιστ. δημητρ. 4. μετ αυτων 7. εν ιερουσαλημ 8. εδωκεν αυτοις 9. απεδωκαν 10. ηκουσεν ιων. 12. ο βακχιδης 13. κατελειπεν 14. εν βεβσυροις ... καταλειπον- των 15. ο βασιλ. αλεξανδρος ... ανδραγαθειας ... εσχosan 16. ποιησω- μεν 19. αγαθος ισχυι ... ημων φιλος 20. απεστειλαν 21. σκηνοπηγιας 23. του φιλ. καταλαβεσθαι 24. καγω αυτοις

αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους τούτους Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔῃναι τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ²⁶ ἐπεὶ συνετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμείνατε τῇ φιλῇ ἡμῶν καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν καὶ ἐχάρημεν. ²⁷ καὶ νῦν ἐμμεΐνατε ἔτι τοῦ συνετηρήσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν, ²⁸ καὶ ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ ἀντὶ ὧν ποιεῖτε μετ' ἡμῶν, ²⁹ καὶ ἀφήσομεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσομεν ὑμῖν δόματα. ³⁰ καὶ νῦν ἀπολύω ὑμᾶς, καὶ ἀφήμι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἄλλος καὶ ἀπὸ τῶν στεφάνων, ³¹ καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς στορᾶς ³² καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσεος τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λαβεῖν, ἀφήμι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ Γαλιλαίας, καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. ³³ καὶ Ἰερουσαλὴμ ἦτω ἁγία καὶ ἀφειμένη καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται ³⁴ καὶ τὰ τέλη. ³⁵ ἀφήμι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀκρας τῆς ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ³⁶ δίδωμι τῷ ἀρχιερεὶ ὅπως ἂν καταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας οὓς ἂν ἐκλέξηται αὐτὸς τοῦ φυλάσσειν αὐτήν. ³⁷ καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφήμι ἐλευθέραν δωρεάν· καὶ πάντες ἀφίετσαν τοὺς φόρους καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν. ³⁸ καὶ πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νομηνίαι καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέναι, καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἑορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι μετὰ ἑορτῆς, ἔστωσαν πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ³⁹ καὶ οὐχ ἔξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πράσσειν καὶ παρενοχλεῖν τινὰ αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος. ⁴⁰ καὶ προγραφῆτῃσαν τῶν Ἰουδαίων ⁴¹ εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ δοθήσεται αὐτοῖς ἑξία ὥς καθήκει πάσαις ταῖς δυνάμεσι τοῦ βασιλέως. ⁴² καὶ κατασταθῆσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ βασιλέως τοῖς μεγάλοις, καὶ ἐκ τούτων κατασταθῆσεται ἐπὶ χρειῶν τῆς βασιλείας τῶν οὖσων εἰς πίστιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἔστωσαν ἐξ αὐτῶν καὶ πορευέσθωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα. ⁴³ καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς χώρας Σαμαρείας, προστεθῆτω τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ γενέσθαι ὑφ' ἑνός, τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἄλλ' ἢ τοῦ ἀρχιερέως. ⁴⁴ Πτολεμαῖδα καὶ τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ δέδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἰερουσαλὴμ εἰς τὴν προσήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις. ⁴⁵ καὶ γὰρ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δέκα καπνέτη χιλιάδας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων. ⁴⁶ καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον ὃ οὐκ ἀπεδίδοντο οἱ ἀπὸ τῶν χρειῶν ὥς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν δώσουσιν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου. ⁴⁷ καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακισχίλους σίκλους ἀργυρίου οὓς ἐλάμβανον ἀπὸ τῶν χρειῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου κατ' ἐνιαυτόν, καὶ ταῦτα ἀφίεται διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱεροῦσι τοῖς λειτουργοῖσι. ⁴⁸ καὶ ὅσοι ἐάν φύγῃσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὅροις αὐτοῦ ὀφείλοντες βασιλικὰ καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ⁴⁹ καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ ἐπικαινισθῆναι τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως. ⁵⁰ καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὀχυρῶσαι κυκλόθεν, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ

30. * τους καρπους ... σαμαριτιδος κ. γαλιλαας* απο ... εις τον απαντα χρονον 31. αφειμενη 32. καταστη 33. και κτηνων 34. εν παση τη βασιλ. μου 35. ουκ εξει 37. εξ αυτων εστωσαν 38. σαμαριας 39. εις την προκαθηκουσαν 41. απεδιδονσαν απο χριων ... δωσωσιν 42. χριων ως εν τοις πρωτοις ετεσιν του αγιου 43. οφιλων 45. οικοδομησαι τα τειχη εν τη ιερ.

46 τείχη τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. ⁴⁶ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους
τούτους, οὐκ ἐπίστευσαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κα-
47 κίας τῆς μεγάλης ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἔβληψεν αὐτοὺς σφόδρα. ⁴⁷ καὶ
εὐδόκησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηνι-
48 κῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁴⁸ καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος
49 ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου. ⁴⁹ καὶ
συνήψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίου· καὶ
50 ἐδίωξεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἔσχυσεν ἐπ' αὐτοῦς. ⁵⁰ καὶ ἐστερέωσε τὸν
πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδου ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ
51 ἐκείνῃ. ⁵¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου
52 πρέσβεις κατὰ τοὺς λόγους τούτους λέγων ⁵² Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς γῆν βασι-
λειᾶς μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ θρόνου πατέρων μου καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς,
53 καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν, ⁵³ καὶ συνήψα
πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑπ' ἡμῶν,
54 καὶ ἐκάθισαμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. ⁵⁴ καὶ νῦν στήσωμεν πρὸς ἑαυ-
τοὺς φίλων, καὶ νῦν δὲς μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα καὶ ἐπιγαμ-
55 βρεύσω σοι, καὶ δώσω σοὶ δόματα καὶ αὐτὴ ἄξιά σου. ⁵⁵ καὶ ἀπεκρίθη
Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς λέγων Ἀγαθὴ ἡμέρα ἐν ἣ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέ-
56 ρων σου καὶ ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτῶν. ⁵⁶ καὶ νῦν ποιήσω σοι
ἃ ἔγραψας, ἀλλ' ἀπάντησον εἰς Πτολεμαῖδα ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους, καὶ
57 ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἴρηκας. ⁵⁷ καὶ ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου,
αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς Πτολεμαῖδα ἔτους
58 δευτέρου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ⁵⁸ καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος
ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε
59 τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολεμαίδι καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ. ⁵⁹ καὶ
ἔγραψεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
60 ⁶⁰ καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀπήντησε τοῖς δυσὶ βασι-
λεῦσι· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ
61 δόματα πολλά, καὶ εὖρε χάριν ἐναντίον αὐτῶν. ⁶¹ καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς
αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄνδρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ
62 οὐ προσέσχεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς. ⁶² καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδυσαν
Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὐ-
63 τως. ⁶³ καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσιν
αὐτοῦ Ἐξέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μη-
δένα ἐντυγχάνειν κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ
64 παρενοχλεῖτω περὶ παντὸς λόγου. ⁶⁴ καὶ ἐγένετο ὥς ἴδον οἱ ἐντυγχάνοντες
τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς ἐκήρυξαν καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν, καὶ
65 ἔφυγον πάντες. ⁶⁵ καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν
66 πρώτων φίλων, καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην. ⁶⁶ καὶ ἐπέστρε-
67 ψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης. ⁶⁷ καὶ ἐν ἔτει
πέμπτῳ καὶ ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἦλθε Δημήτριος υἱὸς Δημητρίου ἐκ
68 Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ. ⁶⁸ καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βα-
69 σιλεὺς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ⁶⁹ καὶ κατέ-
στησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ Κοίλης Συρίας, καὶ συνήγαγε
δύναμιν μεγάλην καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνεῖα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν

46. ἐπιστευσεν 47. εὐδοκησαμεν ἀλεξάνδρῳ 49. ἡ παρεμβ. ἀλεξάν-
δρου· κ. ε. αὐτ. ὁ δημητριος 50. οἶπὶ τον 52. εἰς τὴν βασιλειαν μου
54. καὶ συνστησωμεν πρὸς αὐτον 56. ἀλλὰ ἀπάντησον 57. καὶ ἦλθεν εἰς
58. ἐξεδετο 59. ὁ βασιλ. ἀλεξάνδρος ἰωνάθῃ 60. δυνата pro δοματα
61. συνήχθησαν ἐπ αὐτον 62. προσεταξεν αὐτοῖς ... ἐξέδυσαν 63. ἐξελ-
σατε ... κατα του σου ... ἐνοχλιτω 64. εἶδον ... ἐκήρυξεν ... περιβ. αὐτ.
συνδονα 67. ὁ υἱος ... ἀντιόχῃαν

τὸν ἀρχιερέα λέγων ⁷⁰ Σὺ μονώτατος ἐπαίρη ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήσθην 70
εἰς καταγέλωτα καὶ εἰς ὀνειδισμόν διὰ σέ· καὶ διὰ τί σὺ ἐξουσιάζῃς ἐφ'
ἡμᾶς ἐν τοῖς ὅρεσι; ⁷¹ νῦν οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατὰ- 71
βῆθι πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδῖον καὶ συγκριθῶμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ
ἐστὶ δύναμις τῶν πόλεων. ⁷² ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ 72
βοηθούντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ὑμῖν στάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον
ἡμῶν, ὅτι δις ἐτροπώσθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ⁷³ καὶ νῦν οὐ 73
δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ
ἔστι λίθος οὐδὲ κόχλαξ οὐδὲ τόπος τοῦ φυγεῖν. ⁷⁴ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν 74
τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήσθῃ τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀν-
δρῶν καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ. ⁷⁵ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόππην, καὶ ἀπέκλεισαν 75
αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόππῃ, καὶ ἐπολέμησαν
αὐτήν. ⁷⁶ καὶ φοβηθέντες ἦνοιξάν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν 76
Ἰόππη. ⁷⁷ καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος, καὶ παρενέβαλε τριςχίλιαν ἵππον καὶ 77
δύναμιν πολλήν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἀζωτον ὡς διοδεύων καὶ ἅμα προῆγεν
εἰς τὸ πεδῖον, διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πληθὺς ἵππου καὶ πεποιθῆναι ἐπ' αὐτῇ.
⁷⁸ καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Ἀζωτον, καὶ συνήψαν αἱ παρεμ- 78
βολαὶ εἰς πόλεμον. ⁷⁹ καὶ ἀπέλειπεν Ἀπολλώνιος χιλίαν ἵππον ἐν κρυπτῷ κα- 79
τόπισεν αὐτῶν. ⁸⁰ καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἔστιν ἔνδρον κατόπισθεν αὐτοῦ 80
καὶ ἐκύκλωσαν αὐτοῦ τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐξετίναξαν τὰς σχίζας εἰς τὸν
λαὸν ἐκ πρωΐας ἕως ἑσπέρας. ⁸¹ ὁ δὲ λαὸς εἰστήκει καθὼς ἐπέταξεν Ἰω- 81
νάθαν, καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν. ⁸² καὶ εἵλκυσε Σίμων τὴν δύναμιν 82
αὐτοῦ καὶ συνήψε πρὸς τὴν φάραγγα, ἣ γὰρ ἵππος ἐξελεύσθῃ, καὶ συνετρίβη-
σαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἔφυγον. ⁸³ καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθῃ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ 83
ἔφυγον εἰς Ἀζωτον καὶ εἰσῆλθον εἰς Βηθδαγὼν τὸ εἰδωλεῖον αὐτῶν τοῦ σω-
σῆναι. ⁸⁴ καὶ ἐνεπύρισεν Ἰωνάθαν τὴν Ἀζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ 84
αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγῶν καὶ τοὺς συμφυγόν-
τας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρισε πυρὶ. ⁸⁵ καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ σὺν 85
τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν εἰς ἄνδρας ὀκτακισχιλίους. ⁸⁶ καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν 86
καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκαλῶνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντη-
σιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ. ⁸⁷ καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ σὺν 87
τοῖς παρ' αὐτοῦ ἔχοντες σκύλα πολλά. ⁸⁸ καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξαν- 88
δρος ὁ βασιλεὺς τὸς λόγους τούτους, καὶ προσέδωτο δοῦσάσαι τὸν Ἰωνάθαν.
⁸⁹ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ ὀρόπην χρυσῆν, ὡς ἔδος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς συγγενέσι 89
τῶν βασιλέων, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρῶν καὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῆς
εἰς κληροδοσίαν.

XI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤρμοιρε δυνάμεις πολλὰς ὡς τὴν ἄμμον τὴν περὶ
τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης καὶ πλοῖα πολλὰ, καὶ ἐζήτησε κατακρατῆσαι τῆς βα-
σιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ καὶ προστεῖναι αὐτὴν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ² καὶ ἐξῆλ- 2
θεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἠνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων καὶ
συνήντων αὐτῷ, ὅτι ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναντᾶν αὐτῷ διὰ
τὸ πενθερὸν αὐτοῦ εἶναι. ³ ὥς δὲ εἰςπορεύετο εἰς τὰς πόλεις ὁ Πτολεμαῖος, 3

70. και ονειδισμον ... οτι συ 72. εστιν ημιν 73. τοπος που φυγειν
75. αυτον οι εκ 77. προσηγεν ... και δια το ... επ αυτην 78. οτι ιωνα-
θαν ... ante εις πολεμον repetit οπισω αυτου 79. απελειπεν ... ιππον
κρυπτως 80. εκ πρ. εως διλης 81. ιστηκει 82. φαλαγγα ... απ αυτου
κ. εφυγαν 83. ιδωλιον 84. το ιερ. δαγων και το ιερων αυτης ενεπυρισεν
εν πυρι 86. παρενεβ. εισκαλωνα (sic) 87. οτι εις ιερουσαλημ 89. συγγε-
νευσιν XI. 1. ως η αμμος η παρα το 3. πολεις πτολεμαϊδος

4 ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν ἐν ἐκάστῃ πόλει. ⁴ὥς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτον, ἔδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δαγῶν ἐμπετυρισμένον καὶ Ἀζώτον καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς καθηρημένα καὶ τὰ σώματα ἐβρίμμένα καὶ τοὺς ἐμπετυρισμένους οὕς ἐνεπύρσειεν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐποίησαν γὰρ Σημωνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ. 5 ⁵καὶ διηγῆσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐποίησεν Ἰωνάθαν εἰς τὸ φογεῖσθαι αὐτόν. 6 καὶ ἐσίγησεν ὁ βασιλεὺς. ⁶καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην 7 μετὰ δόξης, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ. ⁷καὶ ἐπορεύθη Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευτέρου, 8 καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. ⁸ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυρίευσεν τῶν πόλεων τῆς παραλλίας ἕως Σελευκείας τῆς παραθαλασσίας, καὶ διελογίζετο 9 περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηροὺς. ⁹καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα λέγων Δεῦρο συνθώμεθα πρὸς ἐαυτοὺς διαθήκη, καὶ δώσω σοι τὴν θυγατέρα μου ἣν ἔχει Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς βασιλείας 10 τοῦ πατρὸς σου. ¹⁰μεταμεμέλῃμαι γὰρ δούς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐξῆ- 11 τῃς γὰρ ἀποκτείνῃ με. ¹¹καὶ ἐψόγησεν αὐτὸν χάριν τοῦ ἐπιθυμῆσαι αὐ- 12 τὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ¹²καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἡλloiώθη τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐφάνη ἡ ἐχθρα 13 αὐτῶν. ¹³καὶ εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν καὶ περιέθετο δύο διαθή- 14 ματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου. ¹⁴Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν Κιλικίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι ἀπεστάτουν 15 οἱ ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων. ¹⁵καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἤλθεν ἐπ' αὐ- 16 τὸν πολέμῳ· καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος τὴν δύναμιν καὶ ἀπήτησεν αὐτῷ ἐν 17 χειρὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτόν. ¹⁶καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀρα- 18 βίαν τοῦ σκεπασθῆναι αὐτὸν ἐκεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη. ¹⁷καὶ ἀφείλε Ζαβδιὺλ ὁ Ἄραψ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτο- 19 λεμαίῳ. ¹⁸καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ 20 οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι. ¹⁹καὶ 21 ἐβασίλευσε Δημήτριος ἔτους ἑβδόμου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ²⁰ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας τοῦ ἐκπο- 22 λεῖσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς 23 πολλὰς. ²¹καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐτῶν ἄνδρες παράνο- 24 μοι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι Ἰωνάθαν περικαθίσταται τὴν 25 ἄκραν. ²²καὶ ἀκούσας ὠργίσθη· ὥς δὲ ἤκουσεν, εὐθὺς ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς 26 Πτολεμαῖδα καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῦ μὴ περικαθίσταται τῇ ἄκρᾳ καὶ τοῦ 27 ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαῖδα τὴν ταχίστην. ²³ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθίσταται, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων 24 Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τῷ κινδύνῳ. ²⁴καὶ λαβὼν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἕτερα ξένια πλείονα, ἐπορεύθη πρὸς 25 τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαῖδα καὶ εὗρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁵καὶ ἐνετύγ- 26 χανον κατ' αὐτοῦ τινὲς ἄνομοι τῆς ἐκ τοῦ ἔθνους. ²⁶καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον 27 πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ. ²⁷καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ ὅσα ἄλλα εἶχε τίμια τὸ πρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖ-

4. ενεπυρισμενον ... περιπολεια ... Σημωνίας 5. φογεῖσαι 8. πτολε-
 μεος (ita plerumque) ... σελευκίας 9. δημητριον βασιλεα 11. εψογισεν
 12. ηλλ. το προσωπον αλεξανδρου ... εφανη εκχθρα 13. πτολεμεος (sic
 plerumque) ... αντιοχίαν ... περιεθετο το διαδημα της ασίας· και περιε-
 θετο δυο διαδ. 14. ην εις κιλικίαν 15. εν πολεμῳ ... ομι την δυναμιν
 18. οχυρωμ. αυτου απωλ. 20. εποιησαν 22. ομι τη ακρα 23. εδωκεν
 αυτον 24. και εταραξεν τα πλειονα προ και ετερα ξεν. πλειονα ... και επο-
 ρευθη ... εναντιον αυτου 25. των εκ του 27. αρχιερωσυνην

σθαι. ²⁹ καὶ ἤξιωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολό- 28
 γητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας καὶ τὴν Σαμαρεῖτιν, καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ
 τάλαντα τριακόσια. ²⁹ καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν 29
 ἐπιστολὰς περὶ πάντων τούτων ἐχούσας τὸν τρόπον τούτον. ³⁰ Βασιλεὺς Δη- 30
 μήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν καὶ ἔσται Ἰουδαίων. ³¹ τὸ ἀντίγραφον 31
 τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐγράψαμεν Λασθένει τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γε-
 γράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς ὅπως εἰδῆτε. ³² Βασιλεὺς Δημήτριος Λασθένει τῷ 32
 πατρὶ χαίρειν. ³³ τῷ ἔσται τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηροῦσι τὰ 33
 πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι χάριν τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς
 ἡμᾶς. ³⁴ ἐστάκαμεν οὖν αὐτοῖς τὰ τε ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς τρεῖς νο- 34
 μίους Ἀφαίρεμα καὶ Λύδδαν καὶ Ῥαμαδέμ, αἵτινες προσετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ
 ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς θυσιάζου-
 σιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀντὶ τῶν βασιλικῶν ὧν ἐλάβανεν ὁ βασιλεὺς παρ'
 αὐτῶν τὸ πρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς καὶ ἀπὸ
 τῶν ἀκροδρόνων. ³⁵ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκα- 35
 τῶν καὶ τῶν τελῶν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ τὰς τοῦ ἄλλος λίμνας, καὶ τοὺς
 ἀνήκοντας ἡμῖν στεφάνους, πάντα ἐπαρκῶς παρέμεν αὐτοῖς. ³⁶ καὶ οὐκ ἀθε- 36
 τηθήσεται οὐδὲ ἐν τούτῳ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἄπαντα χρόνον. ³⁷ νῦν 37
 οὖν ἐπιμελεσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον, καὶ δοθῇ τῷ Ἰωνάθαν, καὶ
 τεθῇ τῷ ἐν τῷ ὅρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ ἐπιστήμῳ. ³⁸ καὶ εἶδε Δημήτριος ὁ βα- 38
 σιλεὺς ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀνδραιοσθήκει, καὶ
 ἀπέλυσε πᾶσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἕκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλὴν τῶν
 ξένων δυνάμεων ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐνῶν. καὶ ἤχθρσαν 39
 αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν πατέρων αὐτοῦ. ³⁹ Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ 39
 Ἀλεξάνδρου τὸ πρότερον, καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι
 τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Εἰμαλκουαὶ τὸν Ἀραβα, ὃς ἔτρεφε τὸν
 Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. ⁴⁰ καὶ προσήδρευεν αὐτῷ ὅπως 40
 παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἀπήγγει-
 λεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δημήτριος καὶ τὴν ἔχθραν ἣν ἐχθραίνουσιν αὐτῷ
 αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς. ⁴¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἰω- 41
 νάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ Ἱε-
 ρουσαλὴμ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν· ἦσαν γὰρ πολεμοῦντες τὸν Ἰσραήλ.
⁴² καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν λέγων Οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω 42
 σοὶ καὶ τῷ ἔσται σου, ἀλλὰ δόξῃ δοξάσω σὲ καὶ τὸ ἔθνος σου, ἐὰν εὐκαι-
 ρίας τύχῃ. ⁴³ νῦν οὖν ὁρθῶς ποιήσεις ἀποστείλας μοι ἄνδρας οἱ συμμαχή- 43
 σουσιν, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου. ⁴⁴ καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν 44
 ἄνδρας τριεχιλίους δυνατοὺς ἰσχυροὶ αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἤλθοντες πρὸς
 τὸν βασιλέα, καὶ εὐφράνθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. ⁴⁵ καὶ ἐπι- 45
 συνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλεως εἰς ἀνδρῶν δώδεκα
 μυριάδας ἀνδρῶν, καὶ ἠβούλοντο ἀνελεῖν τὸν βασιλέα. ⁴⁶ καὶ ἔφυγεν ὁ βα- 46
 σιλεὺς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ κατελάβοντο οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς
 πόλεως καὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. ⁴⁷ καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους 47

28. σαμαριτιν ... ἐπηγγείλαντο 34. ὅπως εἰδῆται 33. τῆς εαυτῶν ευ-
 νοίας 34. τα ὅρια ... ἀφαιρεμα κ. λυδδα κ. ραμαδέμ προσετέθησαν ...
 σαμαριτιδος ... γεννημάτων ... καὶ τῶν ἀκροδρόνων (sic) 35. πάντα ἐπαρ-
 κεστομεν αὐτοῖς 36. ἀθετησεται οὐδεν ... νυν ἐπὶ τὸν 37. ἐπιμελείσθαι
 ... ἐν ὄρει ... τοπ. ἐπιτηδεῖω ἐπιστήμῳ 38. εἶδεν ... οὐδεν α. ἀνδραιοσθήκει
 ... ἕκαστον ἴδιον τόπον ... ἠχθρσαν αὐτῶν πᾶσαι αἱ δυν. αἱ ἀπο τῶν
 39. εἶδεν ... καταγογγ. κατὰ τοῦ ... πρὸς συμμαχου 40. ἀπηγγείλαν
 42. ἀλλ' ἡ δόξῃ 43. ἀποστείλας ἡμῖν ἀνδρ. οἱ συμμ. μοι 44. ισχ. αὐτῶν
 εἰς ἀντιοχίαν ... ἠυφρανῆθη 45. πολ. ἀνδρας δωδεκα μυριαδας· καὶ ἠβούλ.
 46. ἠρξ. ἐκπολεμῖν

ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπισυνήχυσαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα, καὶ διεσπάρησαν ἐν τῇ πόλει πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 48 εἰς μυριάδας δέκα, ⁴⁹ καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ ἐλάβοσαν σκύλα πολλὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα. ⁵⁰ καὶ ἴδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς πόλεως ὥς ἡβούλουντο, καὶ ἡσύχνησαν ταῖς διανοαῖς αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δεήσεως λέγοντες ⁵¹ Δὲς ἡμῖν δεξιὰς, καὶ παυσάσῃωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦντες ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν. ⁵² καὶ ἔβρισαν τὰ ὅπλα καὶ ἐποίησαν εἰρήνην, καὶ ἐδοξάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντὶον τοῦ βασιλέως καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκύλα πολλὰ. ⁵³ καὶ ἐκάτισε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ. ⁵⁴ καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα εἶπε, καὶ ἠλλοτριώσῃ τῷ Ἰωνᾶν, καὶ οὐκ ἀνταπέδωκε κατὰ τὰς εὐνοίας ἃς ἀνταπέδωκεν αὐτῷ, ⁵⁵ καὶ ἔβλιβεν αὐτὸν σφοδρὰ. ⁵⁶ μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύφων καὶ Ἀντίοχος μετ' αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε καὶ ἐπέβητο διάδημα. ⁵⁷ καὶ ἐπισυνήχυσαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις ἃς ἀπεσκόρπισε Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔφυγε καὶ ἐτροπώσῃ. ⁵⁸ καὶ ἔλαβε Τρύφων τὰ θῆρα καὶ κατεκράτησεν Ἀντιόχειας. ⁵⁹ καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτερος τῷ Ἰωνᾶν λέγων Ἰσθμὶ σοι τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ κατέστημί σε ἐπὶ τῶν τεσσαρίων νομῶν καὶ εἶναι σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως. ⁶⁰ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἔξουσίαν πίνειν ἐν χρυσώμασι καὶ εἶναι ἐν πορφύρᾳ καὶ ἔχειν πόρπην χρυσῇ. ⁶¹ καὶ Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλιμακος Τύρου ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου. ⁶² καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶν καὶ διεπορευέτο πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἡβροίσθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις Συρίας εἰς συμμαχίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκαλίωνα, καὶ ἀπῆντησαν αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδοξῶς. ⁶³ καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Ἰάζαν, καὶ ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ Ἰάζης, καὶ περιεκάτισε περὶ αὐτὴν καὶ ἐνεπύρισε τὰ περιπόλια αὐτῆς πυρὶ καὶ ἐσκόλευσεν αὐτά. ⁶⁴ καὶ ἤξιωσαν οἱ ἀπὸ Ἰάζης τὸν Ἰωνᾶν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιὰς, καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς ἀρχόντων αὐτῶν εἰς ὄμηρα καὶ ἔξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διῆλσε τὴν χώραν ἕως Δαμασκού. ⁶⁵ καὶ ἤκουσεν Ἰωνᾶν ὅτι παρήσαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου εἰς Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μετὰ δυνάμειος πολλῆς, βουλόμενοι ἀπῆλθαι αὐτὸν ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἔνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν, ⁶⁶ αὐτοῦ Σίμωνα κατέλιπεν ἐν τῇ χώρᾳ. ⁶⁷ καὶ παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Βαυθσοῦρα, καὶ ἐπολέμει αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς καὶ συνέκλεισεν αὐτήν. ⁶⁸ καὶ ἤξιωσαν αὐτὸν τοῦ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν καὶ ἔβητο ἐπ' αὐτὴν φρουράν. ⁶⁹ καὶ Ἰωνᾶν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ Ἰεννησάρ, καὶ ὥρῃσαν τὸ πρῶν εἰς τὸ πεδίον Νασώρ. ⁷⁰ καὶ ἴδον παρεμβολὴ ἀλλοφύλων ἀπῆλθαι αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἔνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν, ⁷¹ αὐτοὶ δὲ ἀπῆντησαν ἐξεναντίας. ⁷² τὰ δὲ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν καὶ συνῆψαν πόλεμον· καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ἰωνᾶν πάντες, ⁷³ οὐδὲ εἰς κατελειφθῇ ἀπ' αὐτῶν, πλὴν Ματταθίας ὁ τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ Ἰούδας ὁ τοῦ Λαλφὶ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς τῶν δυνάμεων. ⁷⁴ καὶ διέβρῃξεν Ἰωνᾶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέτρεξε γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προσήυξατο.

47. οἱ πάντες ἀμα secundo loco 51. ερεψαν 52. ο βασιλ. δημητρ. 53. οὐκ ανταπεδωκεν τας ευνοιας ... εβλιβεν 55. απεσκορακισεν 56. αντιοχειας 57. ο νεωτερος ιωνα 61. εν πυρι ... εσκυλ. αυτας 62. οἱ τον ... των αρχοντων 63. εις κηδες 64. κατελειπεν 65. εν βεθσουρα 66. επ αυτην φλουρα (sic) 67. του γεννησαρ 69. τοπων εαυτων ... παρα ιωνα 70. αψαλωμου ... χαλφει 74. επεβετο

⁷² καὶ ὑπέστρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔφυγον. ⁷³ καὶ ἔδον οἱ φεύγοντες οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ ⁷³ ἐδίωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κάδης ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ. ⁷¹ καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τρις- ⁷⁴ χίλους· καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

XII.

Καὶ εἶδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέλεξεν ἄνδρας καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην στήσαι καὶ ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φι-
λίαν. ² καὶ πρὸς Σπαρτιάτας καὶ τόπους ἑτέρους ἀπέστειλεν ἐπιστολάς κατὰ ²
τὰ αὐτά. ³ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον ³
καὶ εἶπον Ἰωνάθαν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλεν
ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον.
⁴ καὶ ἔδωκαν ἐπιστολάς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως προεμπωσιν ⁴
αὐτοὺς εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης. ⁵ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστο- ⁵
λῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις. ⁶ Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς καὶ ἡ γε- ⁶
ρουσία τοῦ ἔθνους καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ἰουδαίων Σπαρ-
τιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν. ⁷ ἔτι πρότερον ἀπεστάλησαν ἐπιστολαὶ πρὸς ⁷
Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν ὅτι ἐστὲ ἀδελ-
φοὶ ἡμῶν, ὥς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται. ⁸ καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας τὸν ἄνδρα ⁸
τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς ἐν αἷς διεσαφείτο περὶ
συμμαχίας καὶ φιλίας. ⁹ καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπροσδεῖς τούτων ὄντες, παράκλησιν ⁹
ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν, ¹⁰ ἐπειράσθημεν ἀποστεῖ- ¹⁰
λαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφότητα καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι πρὸς τὸ μὴ ἐξαλ-
λοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διῆλθον ἀφ' οὗ ἀπεστείλατε πρὸς
ἡμᾶς. ¹¹ ἡμεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἐν τε ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς ¹¹
λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις μνηνησκόμεθα ὑμῶν ἐφ' ὧν προσφέρομεν θυ-
σιῶν καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὥς δέον ἐστὶ καὶ πρέπον μνημονεύειν ἀδελ-
φῶν. ¹² εὐφραίνόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν. ¹³ ἡμᾶς δὲ ἐκύκλωσαν πολλοὶ ^{12 13}
ἐχθροὶ καὶ πόλεμοι πολλοί, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλῳ ἡμῶν.
¹⁴ καὶ οὐκ ἤβουλόμεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς συμμαχοῖς καὶ ¹⁴
φίλοις ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις τούτοις. ¹⁵ ἔχομεν γὰρ τὴν ἐξ οὐρανοῦ βοή- ¹⁵
θειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ ἐβρυσθήμεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπει-
νώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. ¹⁶ ἐπελέξαμεν οὖν Νουμήνιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντί- ¹⁶
πατρον Ἰάσωνος, καὶ ἀπεστάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς
αὐτοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν προτέραν. ¹⁷ ἐνετειλάμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ ¹⁷
πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι καὶ ἀσπάσασθαι ὑμᾶς καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ' ¹⁷
ἡμῶν ἐπιστολάς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν. ¹⁸ καὶ νῦν ¹⁸
καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνήσαντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα. ¹⁹ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγρα- ¹⁹
φον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλεν. ²⁰ Ὀνιάρχης βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνία ²⁰
ἱερεὶ μεγάλῳ χαίρειν. ²¹ εὐρέθη ἐν γραφῇ περὶ τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰου- ²¹
δαίων ὅτι εἰσὶν ἀδελφοί, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ. ²² καὶ νῦν ἀφ' οὗ ²²
ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν.

72. επεστρεψεν 73. οι φυγοντες παρ XII. 1. ιδεν ... ανακαινωσαι
2. τοις. εταιρους ... κατα τ αυτα 3. επορευθησαν προ εισηλθον ... ειπαν
... απεστειλαν 5. τουτο αντιγραφον 6. του εθνους· και η γερουσια· και
οι 7. δαριου 11. εν ταῖς εορταῖς και εν ταῖς 14. om και primum ...
υμιν κ. τους λοιπους συμμαχους κ. φιλους 15. ουρανων ... εβρυσθημεν
16. αντιμαχου ... ιασωνος ... την προτερον 18. εποιησεται αντιφωνησαν-
τες 19. επιστολων απεστειλαν 20. ονιαρης ... ονεια (... χαιρων) 21.
αδελφ. εισιν ... εγ γενους

23 ²³ καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν, τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ἡ ὑπαρξίς ὑμῶν
 ἡμῖν ἐστί, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστίν· ἐντελλόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγείλωσιν
 24 ὑμῖν κατὰ ταῦτα. ²⁴ καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δη-
 μητρίου μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐ-
 25 τόν. ²⁵ καὶ ἀπήρεν ἐξ Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαζιτὶν
 χώραν· οὐ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ.
 26 ²⁶ καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
 καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι οὕτω τάσσονται ἐπιπεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα.
 27 ²⁷ ὥς δὲ ἔδυν ὁ ἥλιος, ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν καὶ εἶ-
 ναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις καὶ ἐτοιμαζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ
 28 ἐξέβαλε προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. ²⁸ καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι
 ὅτι ἡτοίμασται Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν
 καὶ ἔπτηξαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀνέκαυσαν πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐ-
 29 τῶν. ²⁹ Ἰωνάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωῒ, ἔβλεπον γὰρ
 30 τὰ φῶτα καίόμενα. ³⁰ καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὅπως φυλάσσωσιν αὐτήν, καὶ οὐ κατέ-
 31 λαβεν αὐτούς, διέβησαν γὰρ τὸν Ἐλεύθερον ποταμόν. ³¹ καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν
 ἐπὶ τοὺς Ἀραβας τοὺς καλουμένους Ζαβεδαίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ
 32 ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. ³² καὶ ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκόν, καὶ διώδευ-
 33 σεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ. ³³ καὶ Σίμων ἐξῆλθε καὶ διώδευσεν ἕως Ἀσκαλῶνος
 καὶ τῶν πλησίον ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην καὶ προκατελάβετο
 34 αὐτήν. ³⁴ ἤκουσε γὰρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχύρωμα παραδοῦναι τοῖς παρὰ Δη-
 35 μητρίου, καὶ ἔβητο ἐκεῖ φρουρὰν ὅπως φυλάσσωσιν αὐτήν. ³⁵ καὶ ἐπέστρεψεν
 Ἰωνάθαν καὶ ἐξεκκλησίασε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβουλεύσατο
 36 μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκοδομῆσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ³⁶ καὶ προσυψῶσαι
 τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀνὰ μέσον τῆς ἄκρας καὶ
 τῆς πόλεως εἰς τὸ διαχωρίζειν αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ἡ αὕτη κατὰ μόνας,
 37 ὅπως μῆτε ἀγοράζωσι μῆτε πωλῶσι. ³⁷ καὶ συνήχθησαν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν
 πόλιν, καὶ ἤγγισε τοῦ τεύχους τοῦ χειμάρρου τοῦ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ ἐπε-
 38 σκεύασαν τὸ καλούμενον Χαφενάθ. ³⁸ καὶ Σίμων ὠκοδόμησε τὴν Ἀδιθὰ ἐν
 39 τῇ Σεφθᾷ, καὶ ὠχύρωσε θύρας καὶ μοχλοὺς. ³⁹ καὶ ἐζήτησε Τρύφων βα-
 σιλεῦσαι τῆς Ἀσίας καὶ περιδέσθαι τὸ διάδημα καὶ ἐκτείνειν χεῖρα ἐπὶ Ἀν-
 40 τίοχον τὸν βασιλέα. ⁴⁰ καὶ ἐφοβήθη μὴ ποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ
 μὴ ποτε πολεμήσῃ πρὸς αὐτόν· καὶ ἐζήτηι πόρον τοῦ συλλαβεῖν τὸν Ἰωνάθαν
 41 τοῦ ἀπολέσαι αὐτόν, καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. ⁴¹ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνά-
 θαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν τεσσαράκοντα χιλιᾶσιν ἀνδρῶν ἐπιλελεγμέναις
 42 εἰς παράταξιν, καὶ ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. ⁴² καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πᾶρσεν
 Ἰωνάθαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτείνει χεῖρας ἐπ' αὐτὸν εὐλαβήθη.
 43 ⁴³ καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐ-
 τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέταξε ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν
 44 αὐτῷ ὥς ἐαυτῷ. ⁴⁴ καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν Ἰνα τί ἐκοψας πάντα τὸν λαὸν
 45 τοῦτον πολέμου μὴ ἐνεστηκότος ἡμῖν; ⁴⁵ καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς
 οἴκους αὐτῶν, ἐπίλεξι δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους οἵτινες ἔσονται μετὰ σοῦ,
 καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Ἡτολεμαῖδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτὴν καὶ τὰ

23. κατα τα αὐτα 25. αμαζιτιν ... του εμβατευσαι 26. παρεμβ. αυτου x. επεστρεψαν ... ουτως 27. οπλοις· ετοιμαζεσθαι 28. την καρδιαν αυτων 30. κατεδιωξαν οπισω ... ουκ εχατελαβεν 31. ζαβαδεους 33. και τα πλησιον οχυρωματα 36. διαχωρησαι 37. οπι την πολιν ... και επεσεν του τειχους ... επεσκευασεν 39. χειρας 40. x. ηυλαβηθη μη ποτε ... συλλαβειν αυτον του αποκτειναι· και ... εις βεθσα 41. τεσσαρακοντα ... επιλελεγμεναι ... εις βεθσα 42. οπι ιωναθαν ... ηυλαβηθη 43. επεταξ. τοις φιλοις αυτου και ταις δυν. αυτου υπ. α. ωσαντως 45. επιλεξον

λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν
 χρειῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι· τούτου γὰρ χάριν πάρεμι. ⁴⁶ καὶ ἐμ- ⁴⁶
 πιστεύσας αὐτῷ ἐποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνάμεις, καὶ
 ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα. ⁴⁷ κατέλιπε δὲ μετ' αὐτοῦ ἄνδρας τριεχίλους, ὧν ⁴⁷
 διεχίλους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλθον αὐτῷ. ⁴⁸ ὡς δὲ εἰσῆλ- ⁴⁸
 θεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱπτολεμαΐδα, ἀπέκλεισαν οἱ Ἱπτολεμαεῖς τὰς πύλας καὶ
 συνελθόντες αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς εἰσελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν
 ῥομφαίᾳ. ⁴⁹ καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις καὶ ἔπικον εἰς τὴν Γαλιλαίαν ⁴⁹
 καὶ τὸ πεδῖον τὸ μέγα τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ Ἰωνάθαν. ⁵⁰ καὶ ⁵⁰
 ἐπέγνωσαν ὅτι συνελήφθη Ἰωνάθαν καὶ ἀπόλωλε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ
 παρεκάλεσαν ἑαυτούς, καὶ ἐπορεύοντο συνεστραμμένοι ἔτοιμοι εἰς πόλεμον.
⁵¹ καὶ ἶδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς αὐτοῖς ἐστί, καὶ ἐπέστρεψαν. ⁵² καὶ ^{51 52}
 ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένθησαν τὸν Ἰωνάθαν καὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ ἐπένθησε πᾶς Ἰσραὴλ πέν-
 θος μέγα. ⁵³ καὶ ἐζήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρίψαι αὐ- ⁵³
 τοὺς· εἶπαν γάρ Οὐκ ἔχουσιν ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολεμήσωμεν
 αὐτούς καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

XIII.

Καὶ ἤκουσε Σίμων ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλὴν τοῦ ἐλθεῖν
 εἰς γῆν Ἰούδα καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν. ² καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἔντρομος ²
 καὶ ἔμφορος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἤθροισε τὸν λαόν, ³ καὶ παρε- ³
 κάλεσεν αὐτούς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Αὐτοὶ οἶδατε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου
 καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐποιήσαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων,
 καὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς στενοχωρίας ἃς εἶδομεν. ⁴ τούτου χάριν ἀπώλοντο ⁴
 οἱ ἀδελφοί μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κατελείφθη ἐγὼ μόνος. ⁵ καὶ ⁵
 νῦν μὴ μοι γένοιτο φείσασθαι μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ θλίψεως, οὐ
 γὰρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελφῶν μου. ⁶ πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔθνους μου ⁶
 καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συν-
 ἤχθησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρίψαι ἡμᾶς ἔχθρας χάριν. ⁷ καὶ ἀνεξωπύρην ⁷
 τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων, ⁸ καὶ ἀπεκρίθησαν ⁸
 φωνῇ μεγάλη λέγοντες Σὺ εἰ ἡμῶν ἡγούμενος ἀντὶ Ἰούδα καὶ Ἰωνάθαν
 τοῦ ἀδελφοῦ σου· ⁹ πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ὅσα ἂν εἴπης ⁹
 ἡμῖν ποιήσομεν. ¹⁰ καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ ¹⁰
 ἐτάχυνε τοὺς τελέσαι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν κυκλόθεν.
¹¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ μετ' αὐτοῦ δύναμιν ¹¹
 ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τοὺς ὄντας ἐν αὐτῇ καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐν
 αὐτῇ. ¹² καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Ἱπτολεμαΐδος μετὰ δυνάμειος πολλῆς εἰσελ- ¹²
 θεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ Ἰωνάθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. ¹³ Σίμων δὲ παρ- ¹³
 ἐνέβαλεν ἐν Ἀδιδᾷ κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου. ¹⁴ καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι ¹⁴
 ἀνέστη Σίμων ἀντὶ Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπτειν αὐτῷ
 μέλλει πόλεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις λέγων ¹⁵ Περὶ ἀργυρίου ¹⁵
 οὐ ὥφειλεν Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι' ἃς εἶχε χρεῖας

45. πολλας pro λοιπας 47. κατελειπεν (... μετ' εαυτους) ... ως pro
 ὧν 48. οι πτολεμαῖται ... τους συνελθοντας 49. εις γαλιλαιαν εις το ...
 ιωναθου 50. συνελημφθη ... οπι ιωναθαν ... συνεστρεμμενοι 51. εστιν
 αυτοις 52. επενθησεν ισραηλ 53. ανδρα αρχοντα ... εξαρουμεν XIII.
 4. ιουδα του εκτριψαι 2. εκφορος 3. ειπον ... και οικος ... οπι ας ει-
 δομεν 7. ανεξωπυρισεν ... του λαου αυτου ακουσαι 8. ιωδου και ιωναθου
 9. οσα εαν 10. οχυρωσεν (sed οχ in rasura) 11. αψαλωμου ... εις ιοππη
 ... εν αυτη οντας 13. εν αδιδοις 14. ιωναθου ... μελλει εις πολεμον
 15. ιωναθαν αδελφος

16 συνέχομεν αὐτόν. ¹⁶ καὶ νῦν ἀπόστειλον ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν καὶ δύο τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὅμηρα, ὅπως μὴ ἀφεστῇς ἀποστατήσῃ ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀφή-
 17 σομεν αὐτόν. ¹⁷ καὶ ἔγνω Σίμων ὅτι δόλω λαλοῦσι πρὸς αὐτόν, καὶ πέμπει τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάκια μὴ ποτε ἐχθρὰν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαόν,
 18 ¹⁸ λέγων ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάκια, καὶ ἀπώ-
 19 λετο. ¹⁹ καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάκια καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διεψεύσατο
 20 καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνάθαν. ²⁰ καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθε Τρύφων τοῦ ἐμβα-
 21 καὶ Σίμων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρήγεν αὐτῷ εἰς πάντα τόπον οὗ
 22 ἂν ἐπορεύετο. ²¹ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστελλον πρὸς Τρύφωνα πρεσβευτὰς
 23 κατασπύδοντας αὐτὸν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου καὶ ἀποσταί-
 24 λαι αὐτοῖς τροφάς. ²² καὶ ἠτοίμασε Τρύφων πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ ἐλθεῖν
 25 ἐν τῇ νυκτὶ ἐκίνησεν καὶ ἦν χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθε διὰ τὴν χιόνα.
 26 καὶ ἀπῆρε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδίτην. ²³ ὥς δὲ ἤγγισεν τῇ Βασκαμᾷ,
 27 ἀπέκτεινε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. ²⁴ καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων καὶ ἀπῆλ-
 28 θεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἀπέστειλε Σίμων καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν
 29 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔθαψεν αὐτὰ ἐν Μωδεῖν πόλει τῶν πατέρων αὐτοῦ.
 30 ²⁶ καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν
 31 ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ καὶ ὠκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
 32 καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁράσει λίθῳ ξεστῷ ἐκ τῶν
 33 ὀπισθεν καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. ²⁸ καὶ ἔστησεν ἐπ' αὐτὰ ἐπτὰ πυραμίδας,
 34 μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς τῶ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς τέσσαρσιν ἀδελ-
 35 φοῖς. ²⁹ καὶ ταύταις ἐποίησε μηχανήματα περιβείβει στύλους μεγάλους, καὶ
 36 ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανοπλίαις εἰς ὄνομα αἰώνιον, καὶ παρὰ ταῖς παν-
 37 οπλίαις πλοῖα ἐπιγεγλυμμένα εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πλεόντων
 38 τὴν θάλασσαν. ³⁰ οὗτος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν Μωδεῖν ἕως τῆς ἡμέρας
 39 ταύτης. ³¹ ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δόλω μετὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως τοῦ
 40 νεωτέρου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν, ³² καὶ ἐβασίλευσεν αὐτ' αὐτοῦ καὶ περιέετο
 41 διαδῆμα τῆς Ἀσίας, καὶ ἐποίησε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς. ³³ καὶ ὠκο-
 42 δόμησε Σίμων τὰ οχυρώματα τῆς Ἰουδαίας καὶ περιετείχισε πύργους ὑψη-
 43 τοῖς καὶ τείχεσι μεγάλοις καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθετο βρώματα ἐν
 44 τοῖς οχυρώμασι. ³⁴ καὶ ἐπέλεξε Σίμων ἄνδρας καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον
 45 τὸν βασιλέα τοῦ ποιῆσαι ἄφσιν τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις Τρύφωνος
 46 ἦσαν ἀρπαγαί. ³⁵ καὶ ἀπέστείλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς λό-
 47 γους τούτους, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύτην
 48 ³⁶ Βασιλεὺς Δημήτριος Σίμωνι ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέων καὶ πρεσβυτέροις
 49 καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. ³⁷ τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν καὶ τὴν βαῖνην ἣν
 50 ἀπεστείλατε κεκομισμένα, καὶ ἑτοιμοὶ ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγά-
 51 λην καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν τοῦ ἀφιέναι ὑμῖν ἀφέματα. ³⁸ καὶ ὅσα
 52 ἐστήκαμεν πρὸς ὑμᾶς ἔστηκε, καὶ τὰ οχυρώματα ἃ ὠκοδομήκατε ὑπαρχέτω
 53 ὑμῖν. ³⁹ ἀφίεμεν δὲ ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
 54 ρας, καὶ τὸν στέφανον ὃν ὠφέλιτε, καὶ εἰ τί ἄλλο ἐτελωμεῖτο ἐν Ἱερου-
 55 σαλὴμ, μηκέτι τελωνεῖσθω. ⁴⁰ καὶ εἰ τινες ἐπιτήδειοι ὑμῶν γραφῆναι εἰς
 56 τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέσθωσαν, καὶ γινέσθω ἀνὰ μέσον ἡμῶν εἰρήνη.

16. εκατον ταλанта ... αποστατήσῃ 17. παιδ. και μη ποτε 18. λε-
 γοντες ... παιδαρια απωλετο 20. εις την πολιν ... οτι αν 21. απεστελ-
 λον πρεσβυτας και καταστ. ... προς αυτον 22. ελθειν και εν τη ν. εκ.
 ην χιων 23. της βασκαμα 25. εθαψ. αυτον εν μωδεειν 27. λιθω ξυστω
 ... οπισθεν προ εμπροσθεν 28. οπι επ αυτα ... οπι τοις 30. μωδεειν
 32. το διαδημα 33. το οχυρωμα ... απτε και πυλαις περιετιλ και πυργοις
 34. επελεξατο ... ησαν αρπασαι 37. την βαϊνην ... αφιναι 38. εστησα-
 μεν ... ωκοδομησατε 39. αφ. δε υμιν

⁴¹ ἔτους ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἦρθη ὁ ζυγὸς τῶν ἔθνων ἀπὸ τοῦ ⁴¹ Ἰσραὴλ. ⁴² καὶ ἤρξατο ὁ λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συν- ⁴² ἀλλάγμασιν ἔτους πρώτου ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ἰουδαίων. ⁴³ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ ⁴³ Γάζαν καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν ἐλεπόλεις καὶ προσή-
γαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε πύργον ἓνα καὶ κατελάβετο. ⁴⁴ καὶ ἐξήλοντο οἱ ⁴⁴ ἐν τῇ ἐλεπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ πόλει. ⁴⁵ καὶ ⁴⁵ ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναῖξί καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ τεῖχος διεβρῆχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ ἀξιοῦντες Σίμωνα δεξιὰς αὐτοῖς δοῦναι, ⁴⁶ καὶ εἶπον Μὴ ἡμῖν χρῆσις κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν ⁴⁶ ἀλλὰ κατὰ τὸ θέός σου. ⁴⁷ καὶ συνελύθη Σίμων αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐπολέμησεν ⁴⁷ αὐτούς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτούς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἦν τὰ εἰδωλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ὑμῶν καὶ εὐλογῶν. ⁴⁸ καὶ ⁴⁸ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, καὶ κατέκτισεν ἐκεῖ ἄνδρας ὅτινες τὸν νόμον ποιοῦσι, καὶ προσωχύρωσεν αὐτήν, καὶ ὥκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν αὐτῇ οἴκησιν. ⁴⁹ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκωλύοντο ἐκπορεύεσθαι καὶ ⁴⁹ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν, καὶ ἐπείνασαν σφό-
δρα, καὶ ἀπώλοντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῇ λιμῇ. ⁵⁰ καὶ ἐβόησαν πρὸς Σίμωνα ⁵⁰ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτούς ἐκεῖθεν καὶ ἐκαθά-
ρισε τὴν ἄκραν ἀπὸ τῶν μiasμάτων. ⁵¹ καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ ⁵¹ εἰκάδι τοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους ἐνὸς καὶ ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ αἰνέσεως καὶ βαῶν καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν ὕμνοις καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἔχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραὴλ. ⁵² καὶ ἔστησε ⁵² κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ ἁγίου τὴν ἡμέραν ταύτην μετ' εὐφροσύνης· καὶ προσωχύ-
ρωσε τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἄκραν, καὶ ὥκει ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ. ⁵³ καὶ εἶδε Σίμων τὸν Ἰωάννην υἱὸν αὐτοῦ ὅτι ἀνὴρ ἐστὶ, καὶ ⁵³ ἔβλετο αὐτὸν ἡγούμενον τῶν δυνάμεων πασῶν, καὶ ὥκει ἐν Γαζάραις.

XIV.

Καὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἐβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ συνήγαγε Δημή-
τριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Μήδειαν τοῦ ἐπι-
στάσασθαι βοήθειαν αὐτῷ ὅπως πολεμήσῃ τὸν Τρύφωνα. ² καὶ ἤκουσεν Ἀρ- ²
σάκης ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας ὅτι ἦλθε Δημήτριος εἰς τὰ
ὅρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν ἓνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶντα. ³
³ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν αὐ- ³
τὸν καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔβλετο αὐτὸν ἐν φυλακῇ. ⁴ καὶ ἡσύ- ⁴
χασεν ἡ γῆ Ἰουδα πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος, καὶ ἐζήτησεν ἀγαθὰ τῷ
ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας
τὰς ἡμέρας. ⁵ καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλαβε τὴν Ἰόππην εἰς λι- ⁵
μένα, καὶ ἐποίησεν εἰσοδὸν ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης. ⁶ καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὅρια ⁶
τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας. ⁷ καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολ- ⁷
λὴν, καὶ ἐκυρίευσεν Γαζάρων καὶ Βαιθσοῦρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ ἐξῆρε τὰς
ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ. ⁸ καὶ ἦσαν γεωρ- ⁸
γοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐδίδου τὰ γεννήματα

41. ετους εκατοστου εβδομηκοστου ηρθη 43. οπι σιμων ... οπι ελε-
πολεις 44. εξηλλ. οι εν τη πολει 46. ειπαν ... η μην προ ημιν 47. αυ-
τοις σιμων ... εκαθερισεν ... ιδωλα 48. κατοικισεν εν αυτη ανδρας ...
προσχυρωσεν 49. οπι και εισπορευεσθαι 50. εκαθερισεν 52. οπι μετ
ευφροσυνης 53. ιδεν ... τον υιον XIV. 1. μηδιαν ... επισπασθαι β.
εαυτω 2. ο βασιλευς περσιδος κ. μηδιας 4. οπι ιουδα 7. βεθσοιρων
8. μετα ειρηνης ... γεννηματα

9 αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων τὸν καρπὸν αὐτῶν. ⁹πρεσβύτεροι ἐν ταῖς
 πλατείαις ἐκάστηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι
 10 ἐνεδύσαντο δόξας καὶ στολὰς πολέμου. ¹⁰ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα,
 καὶ ἔταξεν αὐτὰς ἐν σκεύεσιν ὀχυρώσεως, ἕως οὗτου ὀνομάσθη τὸ ὄνομα
 11 τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς. ¹¹ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς,
 12 καὶ εὐφράνθη Ἰσραὴλ εὐφροσύνην μεγάλην. ¹²καὶ ἐκάτισεν ἕκαστος ὑπὸ τὴν
 13 ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὴν συκὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ¹³καὶ
 ἐξέλειπεν ὁ πολεμῶν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς συνετρίβησαν ἐν
 14 ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις. ¹⁴καὶ ἐστήρισε πάντας τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐ-
 15 τοῦ· τὸν νόμον ἐξεζήτησε, καὶ ἐξῆρε πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν. ¹⁵τὰ ἅγια
 16 ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκεύη τῶν ἁγίων. ¹⁶καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι
 17 ἀπέθανεν Ἰωνάθαν, καὶ ἕως Σπάρτης καὶ ἐλυττήθησαν σφόδρα. ¹⁷ὥς δὲ
 ἤκουσαν ὅτι Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς καὶ ἐπι-
 18 κρατεῖ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ, ¹⁸ἐγραψαν πρὸς αὐτὸν δέλ-
 τοις χαλκαῖς τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φίλαν καὶ τὴν συμμαχίαν ἣν
 19 ἔστησαν πρὸς Ἰούδαν καὶ Ἰωνάθαν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. ¹⁹καὶ ἀνεγνώσθη-
 20 σαν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσαλὴμ. ²⁰καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν
 ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρτιάται· Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πό-
 21 λις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ
 22 τιμῆς, καὶ εὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφοδῳ αὐτῶν. ²²καὶ ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ'
 αὐτῶν εἰρημένα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου οὕτως· Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ
 Ἀντίπατρος Ἰάσωνος πρεσβεύται Ἰουδαίων ἤλθον πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι
 23 τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν. ²³καὶ ἤρεσε τῷ δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐν-
 δόξως, καὶ τοῦ δέσσειν τὸ ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδεδειγμέ-
 24 νοις τοῦ δήμου βιβλίοις, τοῦ ἔχειν μνημόσυνον τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιατῶν.
 25 τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων ἐγράψαμεν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. ²⁴μετὰ ταῦτα
 ἀπέστειλε Σίμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώμην ἔχοντα ἀσπίδα χρυσοῦν μεγάλην
 26 ὀλκῆς μνῶν χιλίων εἰς τὸ στήσαι πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν. ²⁵ὥς δὲ ἤκου-
 σεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, εἶπον· Τίνα χάριν ἀποδώσομεν Σίμωνι καὶ
 27 τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ; ²⁶ἐστήρισε γὰρ αὐτοὺς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ
 28 ἔστησαν αὐτῷ ἐλευθέρων. ²⁷καὶ κατέγραψαν ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ ἔθεντο
 ἐν στήλαις ἐν ὅρει Σιών· καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς Ὀκτωκαι-
 29 δεκάτῃ Ἐλούλ, ἔτους δευτέρου καὶ ἑβδομηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ τοῦτο
 30 τρίτον ἔτος ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως, ²⁸ἐν Σαραμέλ, ἐπὶ συναγωγῆς μεγά-
 λης ἱερέων καὶ λαοῦ καὶ ἀρχόντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώρας
 31 ἐγνώρισεν ἡμῖν, ²⁹ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πόλεμοι ἐν τῇ χώρᾳ, Σίμων δὲ
 ὁ υἱὸς Μαρταβίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν Ἰαριβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν
 αὐτοὺς τῷ κινδύνῳ καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὥπως
 σταθῇ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος, καὶ δόξῃ μεγάλη ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐ-
 30 τῶν. ³⁰καὶ ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς,
 31 καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³¹καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν

9. ἐκοινολογουν 10. ὀνομάσθη ... ἀκρου γης 11. ὑψοφρανθη 13. ἐξ-
 ελειπεν πολεμων ... βασιλεις αυτων 16. ηκουσεν 18. και εγραψαν 19.
 ενωπιον εκκλησιας 21. ηυφρανθημεν 22. και αναγραψαμενοι ... ιασωνος
 23. τω δημω ... μνημοσ. εχειν ... εγραψαν 24. ολκην 25. ειπαν 26.
 *επολ. εχθρους τους 27. κατεγραψεν ... εν στηλη ... δευτερου εβδο-
 μηχοστου ... του αρχιερεως 28. των ιερεων 29. ιωαριβ δυο και οι 30.
 εγενη

ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοῦ ἐκτρίψαι τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἐκτείνειν χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν. ³² τότε ἀνέστη Σίμων καὶ ἐπολέμησε περὶ 32 τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἐδαπάνησε χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ καὶ ὠπλοδότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψώνια, ³³ καὶ ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας καὶ τὴν Βαιθσοῦραν τὴν ἐπὶ 33 τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας, οὗ ἦν τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων τὸ πρότερον, καὶ ἔβητο ἐκεῖ φρουρὰν ἄνδρας Ἰουδαίους. ³⁴ καὶ Ἰόππην ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς 34 θαλάσσης καὶ τὴν Γάζαρα τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀζώτου ἐν ᾗ ὄκουν οἱ πολέμιοι τὸ πρότερον ἐκεῖ, καὶ κατώκισεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήδεια ἦν πρὸς τὴν τούτων ἐπανόρθωσιν ἔβητο ἐν αὐτοῖς. ³⁵ καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν πρῶ- 35 ξιν τοῦ Σίμωνος καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἔβητο αὐτὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα, διὰ τὸ αὐτὸν πεποιτηκέναι πάντα ταῦτα καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησε τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³⁶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέ- 36 ραις αὐτοῦ εὐδοκῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τοῦ ἐξαρῶναι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἱ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἄκραν ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο καὶ ἐμίαινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ἐποίουν πληγὴν μεγάλην ἐν τῇ ἀγνεῖᾳ. ³⁷ καὶ κατώκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, 37 καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως, καὶ ὑψωσε τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ. ³⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρ- 38 χιερωσύνην κατὰ ταῦτα, ³⁹ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδό- 39 ξασεν αὐτὸν δόξῃ μεγάλῃ. ⁴⁰ ἤκουσε γὰρ ὅτι προσηγόρευνται οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ 40 Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοῖς πρεσβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως, ⁴¹ καὶ ὅτι εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ 41 εἶναι Σίμωνα ἡγούμενον καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα ἕως τοῦ ἀναστῆναι προφήτην πιστόν, ⁴² καὶ τοῦ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατηγόν, καὶ ὅπως μέλοι 42 αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς χώρας καὶ ἐπὶ τῶν ὀπλων καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων, ⁴³ καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ 43 περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκούγεται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅπως περιβάλλεται πορφύραν καὶ χρυσοφορῇ. ⁴⁴ καὶ οὐκ ἐξέσται οὐδενὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱε- 44 ρέων ἀθετῆσαι τι τούτων καὶ ἀντειπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ῥητῆσομένοις, καὶ ἐπισυστρέφαι συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ περιβάλλεσθαι πορφύ- 45 ραν καὶ ἐμποροῦσθαι πόρπην χρυσήν. ⁴⁵ ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ 45 ἀθετῇ τι τούτων, ἔνοχος ἔσται. ⁴⁶ καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θῆσθαι Σί- 46 μων καὶ ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους. ⁴⁷ καὶ ἐπεδέξατο Σίμων καὶ 47 εὐδόκησεν ἀρχιερατεῦειν καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐπὶ ἀρχῆς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἱερέων καὶ τοῦ προστατῆσαι πάντων. ⁴⁸ καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπον 48 θῆσθαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ στήσαι αὐτὰς ἐν περιβόλῳ τῶν ἁγίων ἐν 49 τόπῳ ἐπισήμῳ, ⁴⁹ τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θῆσθαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, ὅπως ἔξη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

31. εκτρ. εις την ... τας χειρας 32. οπλοδοτησεν 33. βεθσουραν 34. την γαζαραν ... εν η ωκουσαν ... προς τη τουτ. επανορθωσαι 35. πιστιν pro πραξιν ... πεποιτηκ. αυτον ταυτα παντα ... εξεζητησεν 36. ακρας εξ ης ... εποιουσαν 37. κατωκησεν 40. ηκουσθη ... προσαγορευονται ιουδαιοι ... και οι αδελφοι 41. οτι οι ιουδ. κ. οι ιερ. ευδοκησαν τ. ενν. αυτων σιμ. 42. μελη ... κατιστ. δι αυτου επι 43. μελη ... περιβαλληται 44. εξεστι (sic) ουδενι ... περιβαλεσθαι 46. σιμωνι ποιησαι 47. *αρχιερευσαι, **αρχιερατευσαι 48. ειπαν ... και στησαι αυτας ... πιστω pro επισημω

XV.

Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπιστολὰς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σίμωνι ἱερεὶ καὶ ἐνάρχη τῶν Ἰουδαίων καὶ παντὶ τῷ ἔθνει. ² καὶ ἦσαν περιέχουσai τὸν τρόπον τοῦτον Βασιλεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱερεὶ μεγάλῳ καὶ ἐνάρχη καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. ³ ἐπειδὴ ἄνδρες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασιλείας τῶν πατέρων ἡμῶν, βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν πρότερον, ⁴ ἐξευλόγησα δὲ πλῆθος δυνάμεων καὶ κατεσκεύασα πλοῖα πολεμικά, ⁵ βούλομαι δὲ ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν ὅπως μετέλθω τοὺς κατεφθαρκότας τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τοὺς ἡρημωκότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ. ⁶ νῦν οὖν ἴστημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἀφῆκάν σοι οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ ⁷ ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκάν σοι. ⁸ καὶ ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νόμισμα τῇ χώρᾳ σου, ⁹ Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλευθέρα· καὶ πάντα τὰ ὅπλα ὅσα κατεσκεύασας, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ὤκοδόμησας ὧν κρατεῖς, μενέτω σοι. ¹⁰ καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν καὶ τὰ ἐσόμενα βασικὰ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφίεσθω σοι. ¹¹ ὥς δ' ἂν κρατήσωμεν τῆς βασιλείας ἡμῶν, δοξάσωμεν σὲ καὶ τὸ ἔθνος σου καὶ τὸ ἱερὸν δόξῃ μεγάλη, ὥστε φανεράν γενέσθαι τὴν δόξαν ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ¹² ἔτους τετάρτου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε ὀλίγους εἶναι τοὺς καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι. ¹³ καὶ ἐδιώξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἤλθε φεύγων εἰς Δωρᾶ τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. ¹⁴ εἶδε γὰρ ὅτι συνῆκται ἐπ' αὐτὸν τὰ κακά, καὶ ἀφῆκxan αὐτὸν αἱ δυνάμεις. ¹⁵ καὶ παρενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ὀκτακισχιλίας ἵππος. ¹⁶ καὶ ἐκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσσης συνῆψαν, καὶ ἔβριβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ οὐκ εἶασεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι. ¹⁷ καὶ ἤλθε Νουμήνιος καὶ οἱ πάντες αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες ἐπιστολὰς τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγγράπτο τάδε. ¹⁸ Λεύκιος ὕπατος Ῥωμαίων Ἰπτολεμαῖῳ βασιλεῖ χαίρειν. ¹⁹ οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων ἤλθον πρὸς ἡμᾶς φίλοι ἡμῶν καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἰουδαίων. ²⁰ ἦνεγκαν δὲ ἀσπίδα χρυσὴν ἀπὸ μνῶν χιλίων. ²¹ ἤρρεσαν οὖν ἡμῖν γράφαι τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κακά, καὶ μὴ πολεμήσωσιν αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἵνα μὴ συμμαχήσωσι τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς. ²² ἔδοξε δὲ ἡμῖν δέξασθαι τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν. ²³ εἴ τινες οὖν λοιμοὶ διαπεφύγασιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, παραδότε αὐτοὺς Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ ὅπως ἐκδικήσῃ ἐν αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν. ²⁴ καὶ τὰ αὐτὰ ἔγραψε Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Ἀττάλῳ, Ἀριαράθῃ καὶ Ἀρσάκῃ, ²⁵ καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ Σαμφάμῃ καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον καὶ εἰς Μύνδον καὶ εἰς Σικυῶνα καὶ εἰς τὴν Καρίαν καὶ εἰς Σάμον καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν καὶ εἰς τὴν Λυκίαν

XV. 1. απεστειλεν αντιοχος 3. τινες ανδρες ... βουλευομαι ... το προτερον 5. οσα αλλα αφερεματα 6. οπι και επετρεψα σοι ... της χωρας 7. κατεσκευασες 9. καταστησωμεν την βασιλειαν ... δοξασωμεν 10. των πατερων ... οπι τους καταλειψ. 11. εις δωρα φευγ. τ. επι την θαλασσαν 12. ηδει γαρ οτι επισυνηκται επ αυτον κακα 14. συνεβλεβεν ... και απο της θαλασσης 17. ηλθαν πρ. υμας 18. πεντακισχιλιων 19. και τας χωρας αυτων και ινα μη συμμαχωσιν τοις πολεμωσιν αυτ. 21. τω σιμωνι ... εκδικησει αυτους 22. και τ αυτα ... ατταλω και αραθη 23. σαμφακη ... συκιωνα ... καριδα ... παμφυλιαν και λυκιαν

καὶ εἰς Ἀλικαρνασσὸν καὶ εἰς Ῥόδον καὶ εἰς Φασηλίδαν καὶ εἰς Κῶ καὶ εἰς Σίδην καὶ εἰς Ἀραδὸν καὶ εἰς Γόρτυναν καὶ Κνίδον καὶ Κύπρον καὶ Κυρήνην. ²⁴τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν ἔγραψαν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. ²⁵Ἀντίοχος ²⁴ 25 δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾷ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσάγων διὰ παντὸς αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιούμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα τοῦ μὴ εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι. ²⁶καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων διςχι- ²⁶ λίους ἄνδρας ἐκλεκτοὺς συμμαχεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη ἱκανά. ²⁷καὶ οὐκ ἠβούλετο αὐτὰ δέξασθαι, ἀλλ' ἠΐθετσε πάντα ὅσα ²⁷ συνέβητο αὐτῷ τὸ πρότερον, καὶ ἠλλοτριεῖντο αὐτῷ. ²⁸καὶ ἀπέστειλε πρὸς ²⁸ αὐτὸν Ἀθηνόβιον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ κοινολογησάμενον αὐτῷ, λέγων Ὑμεῖς κατακρατεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ Γαζάρων καὶ τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ, πόλεις τῆς βασιλείας μου. ²⁹τὰ ὅρια αὐτῶν ἡρημώσατε, καὶ ἐποίησατε πλη- ²⁹ γὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ³⁰νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις ἃς κατελάβοσθε, καὶ τοὺς φόρους τῶν ³⁰ τόπων ὧν κατεκυριεύσατε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. ³¹εἰ δὲ μή, ὅτε ³¹ ἀντ' αὐτῶν πεντακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τῆς καταφθορᾶς ἧς κατε- φθάρκατε καὶ τῶν φόρων τῶν πόλεων ἄλλα τάλαντα πεντακόσια· εἰ δὲ μή, παραγενόμενοι ἐκπολεμήσομεν ὑμᾶς. ³²καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τοῦ βα- ³² σιλέως εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ κυλικεῖον μετὰ χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων καὶ παράστασιν ἱκανήν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως. ³³καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν ³³ αὐτῷ Οὔτε γῆν ἄλλοτριαν ἐλήφκαμεν οὔτε ἄλλοτρίων κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἐν τινι καιρῷ ἀκρίτως κατεκρατήθη. ³⁴ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονο- ³⁴ μίας τῶν πατέρων ἡμῶν. ³⁵περὶ δὲ Ἰόππης καὶ Γαζάρων ὧν αἰτεῖς, αὐταὶ ³⁵ ἐποιοῦν ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τούτων δώσο- μεν τάλαντα ἑκατόν, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἀθηνόβιος λόγον. ³⁶ἀπεστρεψε ³⁶ δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ πάντα ὅσα εἶδε, καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην. ³⁷Τρύφωνα δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἔφυγεν εἰς Ὁρθωσιᾶδα. ³⁸καὶ κατέ- ³⁷ 38 στησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον στρατηγὸν τῆς παραλίας, καὶ δυνάμεις πεζικὰς καὶ ἱππικὰς ἔδωκεν αὐτῷ. ³⁹καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ παρεμβαλεῖν κατὰ ³⁹ πρόσωπον τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κεδρὼν καὶ ὀχυρῶσαι τὰς πύλας, καὶ ὅπως πολεμήσῃ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίωκε τὸν Τρύφωνα. ⁴⁰καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς τὴν Ἰάμνειαν, καὶ ἤρξατο τοῦ ⁴⁰ ἐρεσιζεῖν τὸν λαὸν καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ αἰχμαλωτίζειν τὸν λαὸν καὶ φονεύειν, ⁴¹καὶ ὠκοδόμησε τὴν Κεδρὼν· καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς ⁴¹ καὶ δυνάμεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰουδαίας κατὰ συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.

XVI.

Καὶ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐ- τοῦ ὅτι συνετέλει Κενδεβαῖος. ²καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς 2

23. αλικαρνασσον· και εις κω· και εις σιδην· κ. ε. αραδον και εις ροδον· και εις την βασιλειδαν και γορτυναν 24. εγραψεν 25. οπι μη 27. αλλα ηθετησεν ... εσυνεβητο ... ηλλοτριουτο 28. κοινολογησομενον... γαζαρηνων ... ακρας εν 30. κατεκυρ. των οριων των εκ της ιουδ. 31. εκπολεμησουσιν 32. κυλικιον ... απηγγ. αυτοις 33. ακριτως εν τινι καιρω 34. κληρονομ. ημων και των 35. γαζαρηνων ετεις ... μεγαλην και τη γη ημων ... οπι αθηνοβιος 37. ορθωσιαν 38. επιστρατηγον 39. παρεμβαλλειν ... καιδρων κ. οχ. τ. πολεις ... πολεμη 41. την κεδρω

πρεσβυτέρους Ἰούδαν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου ἐπολεμήσαμεν τοὺς πολεμίους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐδοκῶντι ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύ-
 3 σασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκεις. ³ καὶ δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἐλθεῖν ἱκανοὶ ἐστέ ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἥ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοή-
 4 θεια ἔστω μετ' ὑμῶν. ⁴ καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ ἐκοιμή-
 5 ῖθησαν ἐν Μωδεῖν. ⁵ καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ δύναμις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς πεζικὴ καὶ ἱππεῖς, καὶ ἦν χει-
 6 μάβρους ἀνὰ μέσον αὐτῶν. ⁶ καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν αὐτοὺς καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ· καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον διαπεράσαι τὸν χειμάρ-
 7 ρον, καὶ διεπέρασε πρῶτος, καὶ ἴδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες καὶ διεπέρασαν κατόπισθεν αὐτοῦ. ⁷ καὶ διεῖλε τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πε-
 8 ζῶν· ἡ δὲ ἵππος τῶν ὑπεναντίων πολλὴ σφόδρα. ⁸ καὶ ἐσάλπισαν ταῖς ἱεραῖς σάλπιγξι, καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὄχυρῳμα.
 9 ⁹ τότε ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου· Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως ἡλθεν εἰς Κεδρὼν ἣν ὠκοδόμησε. ¹⁰ καὶ ἔφυγον ἕως εἰς τοὺς πύργους τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας διςχιλίους· καὶ ἀπέστρεψεν εἰς γῆν Ἰούδα μετ'
 11 εἰρήνης. ¹¹ καὶ Ἰτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καὶ ἑσταμένος στρατηγὸς εἰς τὸ πεδίον Ἰεριχώ, καὶ ἔσχεν ἀργύριον καὶ χρυσίον πολύ. ¹² ἦν γὰρ γαμβρὸς τοῦ ἀρχιερέως. ¹³ καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἡβουλήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας, καὶ ἐβουλεύετο δόλω κατὰ Σίμωνος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἅραι αὐτούς. ¹⁴ Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ φροντί-
 15 ζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἰεριχώ αὐτοὺς καὶ Ματθαῖας καὶ Ἰούδας οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ
 16 ἐν μηνὶ ἑνδεκάτῳ, οὗτος ὁ μὴν Σαβάτ. ¹⁵ καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὄχυρωμάτιον τὸ καλούμενον Δῶκ μετὰ δόλου ὁ ὠκοδόμησε, καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον μέγαν, καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας. ¹⁶ καὶ ὅτε ἐμεθύσθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξανέστη Ἰτολεμαῖος καὶ οἱ παρ' αὐ-
 17 τοῦ, καὶ ἐλάβρυσαν τὰ ὄπλα αὐτῶν καὶ ἐπειρήλθουσιν τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμ-
 18 πόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τινὰς τῶν παι-
 19 δαρίων αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐποίησεν ἀψείαν μεγάλην, καὶ ἀπέδωκε κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. ¹⁸ καὶ ἔγραψε ταῦτα Ἰτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ ὅπως ἀποστείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν καὶ παραδῶ αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν
 20 καὶ τὰς πόλεις. ¹⁹ καὶ ἀπέστειλεν ἐτέρους εἰς Γάζαζα ἅραι τὸν Ἰωάννην, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν ὅπως δῶ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δόματα, ²⁰ καὶ ἐτέρους ἀπέστειλε κα-
 21 ταλαβέσσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ. ²¹ καὶ προδραμών τις ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ εἰς Γάζαζα ὅτι ἀπώλετο ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ-
 22 φοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπέστανκε καὶ σὲ ἀποκτεῖναι. ²² καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφόδρα, καὶ συνέλαβε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν καὶ ἀπέ-

XVI. 2. τοὺς πολεμοὺς ἰσραὴλ 3. γινεσθαι ... ἦτω μετ' 4. μωδαεῖμ 5. παίζεικοι ... χειμαρρ. ἡν ... εἶδον αὐτον 7. ἐμμεσῶ 8. οἱ ἱεραῖς ... ἐξ αὐτου 9. εὗς ἐλθῖν ... οἰκοδομησεν 10. οἱ εὗς ... ἐν τῷ ἀγρῷ ... ἐπεσαν ... χιλιεῖς ... εἰς τὴν ἰουδαίαν 13. καὶ κατὰ τῶν 14. τὰς ἐπι-
 μελείας ... καὶ οἱ υἱοὶ 13. ποτον μετὰ 16. μετ' ὅτι παρ' 17. οἱ δυο 17. ἀψείαν ... ἀνταπεδῶκεν 18. οἱ αὐτῷ secundum 19. εταίρους 21. οἱ τις (... ἰωαννης)

κτεινεν αὐτούς, ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι. ²³ καὶ τὰ λοιπὰ ²³ τῶν λόγων Ἰωάννου καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνδραγαδιῶν αὐτοῦ ὧν ἠνδραγάδησε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν τειχέων ὧν ὠκοδόμησε, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, ²⁴ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης ²⁴ αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ.

I.

Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰουδαίοις χαίρειν. οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας εἰρήνην ἀγαθὴν. ² καὶ ἀγαθοποιῆσαι ὑμῖν ὁ θεὸς καὶ μνηστειῇ τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς 2 Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν. ³ καὶ δώῃ ³ ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ θελήματα καρδίᾳ μεγάλῃ καὶ ψυχῇ βουλομένη. ⁴ καὶ διανοίξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν ⁴ τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασι, καὶ εἰρήνην ποιῆσαι, ⁵ καὶ ἐπα- ⁵ κόυσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων καὶ καταλλαγεῖν ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι ἐν καιρῷ πονηρῷ. ⁶ καὶ νῦν ὧδέ ἐσμεν προσευχόμενοι περὶ ὑμῶν. ⁷ βασι- ⁷ λεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ ἑξηκοστοῦ ἐνάτου ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι γεγραφήκαμεν ὑμῖν ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις ἀφ' οὗ ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀγίας γῆς καὶ τῆς βασιλείας. ⁸ καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα ⁸ ἀνθρώπων καὶ ἐδεψήθημεν τοῦ κυρίου, καὶ εἰσηκούσθημεν, καὶ προσηνεγκάμεν θυσίαν καὶ σμιδάλιν, καὶ ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους, καὶ προεθήκαμεν τοὺς ἄρτους. ⁹ καὶ νῦν ἵνα ἄγῃτε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ Χασελεῦ μη- ⁹ νός. ¹⁰ ἔτους ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ οἱ ¹⁰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἡ γερουσία καὶ Ἰούδας Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὄντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. ¹¹ ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ ¹¹ τοῦ θεοῦ σεσωσμένοις μεγάλως εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ, ὥς ἂν πρὸς βασιλέα παρατασσόμενοι. ¹² αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τοὺς παραταξαμένους ἐν τῇ ἀγίᾳ ¹² πόλει. ¹³ εἰς γὰρ τὴν Περσίδα γενόμενος ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυ- ¹³ πόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ, παραλογισμῷ νοησαμένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν ἱερέων. ¹⁴ ὥς γὰρ συνοί- ¹⁴ κήσων αὐτῇ παρεγένετο εἰς τὸν τόπον ὃν τε Ἀντίοχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα εἰς φερνῆς λόγον. ¹⁵ καὶ προσέντων αὐτὰ τῶν ¹⁵ ἱερέων τῆς Ναναίας, κάκεινου προσελθόντος μετ' ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον

22. ἐγνω ... ἐξήτουςαν (23. ἠνδραγαθὴν ... ὠκοδομῆς) 24. ἐπὶ βιβλίῳ

Subscriptio: μακκαβαίων α

Inscriptio: μακκαβαίων β

I. 2. μνηστειῇ 5. υπακουσε ... εγκαταλειποι 7. ενατου ... γεγραφα-
μεν 8. εισηκουσθημεν ... προσηνεγκαμεν ... εξηγαγεν pro εξηψαμεν 9. σκη-
νοπηγειας 10. omi εκατοστου ... omi oi prius 12. παρατασσομενους
13. omi γαρ ... γενομενος γαρ ... τω περι την 14. συνοικων ... τα χρημ.
πλειονα εις 15. του ναναιου

16 τοῦ τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν, ὡς εἰσῆλθεν Ἀντίοχος, ¹⁶ ἀνοίξαντες τὴν τοῦ φατνώματος κρυπτήν θύραν βάλλοντες πέτρους συνεκεραυνώσαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ μέλη ποιήσαντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παρέβ-
 17 ριψαν. ¹⁷ κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ θεός, ὃς παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαν-
 18 τας. ¹⁸ μέλλοντες οὖν ἅγειν ἐν τῷ Χασελεῦ πέμπτη καὶ εἰκάδι τὸν καθαρ-
 ρισμὸν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγησάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγητε τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρός, ὅτε Νεεμίας οἰκοδομήσας τὸ τε ἱερὸν καὶ
 19 τὸ θυσιαστήριον ἀνῆνεγκε θυσίαν. ¹⁹ καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἤγοντο οἱ πατέρες ἡμῶν, οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τοῦ πυρός τοῦ θυ-
 σιαστηρίου λαθραίως κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντος ἀνύ-
 20 δρου, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο ὥστε πᾶσιν ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. ²⁰ διελ-
 δόντων δὲ ἐτών ἱκανῶν, ὅτε ἔδοξε τῷ θεῷ, ἀποσταλεῖς Νεεμίας ὑπὸ τοῦ
 βασιλεῖος τῆς Περσίδος τοὺς ἐγγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυφάντων ἐπεμ-
 21 ψεν ἐπὶ τὸ πῦρ· ὥς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ εὐρηκέναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ
 21 παχύ, ²¹ ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν· ὥς δὲ ἀνηνέχθη τὰ τῶν
 θυσίων, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεεμίας ἐπιβῆναι τῷ ὕδατι τὰ τε ξύλα καὶ τὰ
 22 ἐπικείμενα. ²² ὥς δὲ ἐγένετο τοῦτο καὶ χρόνος διήλθεν ὅτε ἥλιος ἀνέλαμψε,
 πρότερον ἐπινεφῆς ὢν, ἀνῆφθη πυρὰ μεγάλη ὥστε θυμαῖσαι πάντας.
 23 ²³ προσευχὴν δὲ ἐποιήσαντο οἱ ἱερεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας, οἱ τε ἱερεῖς
 καὶ πάντες καταρχομένου Ἰωνάθου, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιφωνούντων ὡς Νεε-
 24 μίου. ²⁴ ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα τοῦτον Κύριε κύριε ὁ θεὸς
 ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερός καὶ ἰσχυρός καὶ δίκαιος καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος
 25 βασιλεὺς καὶ χρηστός, ²⁵ ὁ μόνος χορηγός, ὁ μόνος δίκαιος καὶ παντοκράτωρ
 καὶ αἰώνιος, ὁ διασώζων τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πα-
 26 τέρας ἐκλεκτοὺς καὶ ἀγιάσας αὐτούς, ²⁶ πρόσδεξις τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς
 τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καθαγιάσον.
 27 ²⁷ ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς
 ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους καὶ βδελυκτοὺς ἔπιδε, καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη
 28 ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν. ²⁸ βασιάνισον τοὺς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρί-
 29 ζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ. ²⁹ καταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν
 30 ἅγιόν σου, καθὼς εἶπε Μωσῆς. ³⁰ οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τοὺς ὕμνους.
 31 ³¹ καθὼς δὲ ἀνῆλθῇ τὰ τῆς θυσίας καὶ τὸ περιλειπόμενον ὕδωρ, ὁ Νεεμίας
 32 ἐκέλευσε λῆθους μείζοντας κατασχεῖν. ³² ὥς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φιλῶς ἀνῆφθη·
 33 τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμπαντος φωτὸς ἔδαπανήθη. ³³ ὥς δὲ
 φανερὸν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγγέλῃ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ὅτι εἰς
 τὸν τόπον οὗ τὸ πῦρ ἀπέκρυψαν οἱ μεταχθέντες ἱερεῖς τὸ ὕδωρ ἐφάνη ἀφ'
 34 οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἤγνισαν τὰ τῆς θυσίας, ³⁴ περιφράξας δὲ ὁ βα-
 35 σιλεὺς ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ πρᾶγμα. ³⁵ καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασι-
 36 λεὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου. ³⁶ προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ
 τοῖς πολλοῖς Νεφθααί.

15. τεμενου 16. om αφελοντες ... παραριψαντες 17. εδωκεν 18. om ουν ... διασαφεισαι ... αγηται σκηνοπηγιας ... νεεμειας ο οικοδ. το τε το ... θυσιας 19. ημων οι πατερες οι τε ευσεβεις ... εχοντες ανυδρον 20. απο του ... ως διεσαφισαν ... παχυν 24. αποβαψαντες ... νεεμειας επιρاناί 22. om τουτο ... *ο pro οτε (ed. rom. δ, τε) ... om προτερον 23. των τε λοιπων ... νεεμειου 24. om κυριε alterum ... και ο ισχυρος 27. εφειδε ... om ει 29. μωσης 31. καταχειν 33. εκρυψαν ... νεε- μειαν ηγν. τας θυσιας 35. om εχαριζετο 36. νεεμειαν ... νεφθαρ pro νεφθαι

II.

Εὐρίσκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἱερεμίας ὁ προφήτης ὅτι ἐκέλευσε τοῦ πυρὸς λαβεῖν τοὺς μεταγινόμενους, ὡς σεσήμανται, ² καὶ ὡς ἐνετείλατο 2 τοῖς μεταγενομένοις ὁ προφήτης, δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται τῶν προσταγμάτων τοῦ κυρίου, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοίαις, βλέποντες ἀγάλματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον. ³ καὶ 3 ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν. ⁴ ἣν δὲ ἐν τῇ γραφῇ ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ 4 προφήτης χρηματισμοῦ γενηθέντος αὐτῷ συνακολουθεῖν, ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος οὗ ὁ Μωυσῆς ἀναβὰς ἐθεάσατο τὴν τοῦ Θεοῦ κληρονομίαν. ⁵ καὶ 5 ἐλθὼν ὁ Ἱερεμίας εὗρεν οἶκον ἀνθρώδῃ, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσῆνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξε. ⁶ καὶ προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων ὥστε ἐπισημῆσθαι 6 τὴν ὁδόν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν εὐρεῖν. ⁷ ὡς δὲ ὁ Ἱερεμίας ἔγνω, μεμψάμε- 7 νος αὐτοῖς εἶπεν ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται ἕως ἂν συναγάγῃ ὁ Θεὸς ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἵλεως γένηται. ⁸ καὶ τότε ὁ κύριος ἀναδείξει 8 ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τοῦ κυρίου καὶ ἡ νεφέλη ὡς καὶ ἐπὶ Μωυσῇ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμών ἠξίωσεν ἵνα ὁ τόπος καθαραιωθῇ μεγάλως. ⁹ διεσαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε θυσίαν ἐγκαινισμοῦ καὶ τῆς 9 τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ. ¹⁰ καθὼς καὶ Μωυσῆς προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ 10 κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ τῆς θυσίας ἐδαπάνησεν, οὕτως καὶ Σαλωμών προσηύξατο, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὀλοκαυτώματα. ¹¹ καὶ 11 εἶπε Μωυσῆς Διὰ τὸ μὴ βεβρωσῆσαι τὸ περὶ τῆς ἀμαρτίας ἀνηλώθη. ¹² ὡς- 12 αὐτως καὶ ὁ Σαλωμών τὰς ὀκτῶ ἡμέρας ἤγαγεν. ¹³ ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν 13 ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν τὰ αὐτά, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην ἐπισυνήγαγε τὰ περὶ τῶν βασιλέων καὶ προφητῶν καὶ τὰ τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπιστολάς βασιλέων περὶ ἀναθεμάτων. ¹⁴ ὡσαύτως δὲ καὶ Ἰούδας τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν πόλεμον τὸν 14 γεγονότα ἡμῖν ἐπισυνήγαγε πάντα, καὶ ἔστι παρ' ἡμῖν. ¹⁵ ὧν οὖν ἕαν χρεῖαν 15 ἔχητε, τοὺς ἀποκομιούντας ὑμῖν ἀποστέλλετε. ¹⁶ μέλλοντες οὖν ἅγειν τὸν 16 καθαρισμὸν ἐγράψαμεν ὑμῖν· καλῶς οὖν ποιήσετε ἄγοντες τὰς ἡμέρας. ¹⁷ ὁ 17 δὲ Θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν πᾶσι καὶ τὸ βασίλειον καὶ τὸ ἱεράτευμα καὶ τὸν ἁγιασμόν, ¹⁸ καθὼς ἐπηγγείλατο 18 διὰ τοῦ νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ Θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς ἐλεήσει καὶ ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον. ἐξείλετο γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισε. ¹⁹ τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰούδαν τὸν 19 Μακκαβαῖον καὶ τοὺς τούτου ἀδελφοὺς καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ μεγάλου καθαρισμόν καὶ τὸν τοῦ βωμοῦ ἐγκαινισμόν, ²⁰ ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν 20 Ἐπιφανῆ καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους, ²¹ καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ 21 γενομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδραγαθήσασιν, ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν καὶ τὰ βάρβαρα πλήθῃ διώκειν, ²² καὶ τὸ περιβόητον κατ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἱερὸν ἀνακομίσασθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερώσαι, καὶ τοὺς μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθῶσαι, τοῦ κυρίου μετὰ πάσης ἐπιεικείας ἵλεω γενομένου αὐτοῖς, 23

II. 1—4. inde ab οτι εκελευσεν usque συνακολουθεῖν omnia rescripta.

1. μεταγενομενους 2. περι αυτας 6. επισημανασθαι ... εδυνηθησαν 7. ιερεμειας ... συναγη ... ελεος 8. αναδιεξη ... ως επι μωση 10. ουτως σαλωμων προσηυξ. προς κυριον 11. μωσης 12. *μετα pro τας 13. νεεμειαν ... προφητων βιβλια 14. δια τον γεγον. πολεμ. ημ. επισυν. ταυτα· και 16. αγειν pro αγοντες 17. την κληρ. αυτου 18. ελεηση ... εξειλατο ... εκαθερισεν 19. μεγιστου pro μεγαλου 21. ως την 22. ιλεως

23 ²³ τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος τοῦ Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων, πειρασόμε-
 24 να δὲ ἑνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν. ²⁴ συνορῶντες γὰρ τὸ χῦμα τῶν ἀριζμῶν
 καὶ τὴν οὖσαν δυσχέρειαν τοῖς ἑλέουσιν εἰσχυκλείσθαι τοῖς τῆς ἱστορίας διη-
 25 γήμασι διὰ τὸ πλήθος τῆς ὕλης, ²⁵ ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀνα-
 γινώσκειν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ φιλοφρονοῦσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν
 26 εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὠφέλειαν. ²⁶ καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν
 κακοπάθειαν ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς οὐ ῥάδιον, ἰδρῶτος δὲ καὶ ἀγρυ-
 27 πνίας τὸ πρᾶγμα, ²⁷ καθάπερ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον καὶ ζητοῦντι
 τὴν ἐτέρων λυσιτέλειαν οὐκ εὐχέρης μὲν, ὅμως διὰ τὴν τῶν πολλῶν εὐχα-
 28 ριστίαν ἡδέως τὴν κακοπάθειαν ὑποίσομεν, ²⁸ τὸ μὲν διακριβοῦν περὶ ἐκά-
 στων τῷ συγγραφῇ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς
 29 τῆς ἐπιτομῆς διαπονοῦντες. ²⁹ καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι
 τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι
 30 τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον, οὕτω δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῖν. ³⁰ τὸ
 μὲν ἐμβατεύειν καὶ περὶ πάντων ποιεῖσθαι λόγον καὶ πολυπραγμονεῖν ἐν
 31 τοῖς κατὰ μέρος τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ καθήκει. ³¹ τὸ δὲ σύντομον τῆς
 λέξεως μεταδιδῶκειν καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι τῷ
 32 τὴν μετάφρασιν ποιουμένῳ συγγραφεύ. ³² ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα τῆς διη-
 γήσεως, τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπιξεύξαντες· εὐήθες γὰρ τὸ μὲν πρὸ
 τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπιτεμεῖν.

III.

Τῆς ἀγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν
 νόμων ἔτι καλλίστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειαν
 2 τε καὶ μισοπονηρίαν, ² συνέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον,
 3 καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις δοξάζειν, ³ ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν
 τῆς Ἀσίας βασιλέα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς
 4 λειτουργίας τῶν θυσιῶν ἐπιβάλλοντα δαπανήματα. ⁴ Σίμων δὲ τις ἐκ τῆς
 Βενιαμὶν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος διηνέχῃ τῷ ἀρχιερεῖ
 5 περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας. ⁵ καὶ νικήσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυνάμε-
 νος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θρασαίου τὸν κατ' ἐκείνων τὸν καιρὸν Κόιλης
 6 Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγόν. ⁶ καὶ προσήγγειλε περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυ-
 νήτων γέμειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλήθος τῶν δια-
 φόρων ἐναρίσμητον εἶναι, καὶ μὴ προσήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λό-
 γον, εἶναι δὲ δυνατόν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα.
 7 ⁷ συμμίκας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μηνυθέντων αὐτῷ χρη-
 μάτων ἐνεφάνισεν· ὁ δὲ προχειρισάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμά-
 των ἀπέστειλε δούς ἐντολὰς τὴν τῶν προειρημένων χρημάτων ἐκκομιδὴν
 8 ποιήσασθαι. ⁸ εὐθὺς δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφά-
 σει ὡς τὰς κατὰ Κόιλην Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις ἐφοδεύσων, τῷ πράγ-
 9 ματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν ἐπιτελέσων. ⁹ παραγεννηθεὶς δὲ εἰς Ἱερο-
 σόλυμα καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς, ἀνέβητο
 περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἔνεκεν πάρεστι διεσάφησεν· ἐπυν-

23. om τα ... κρηναίου 26. επιδεδιγμενοις ... αγρυπνίας 27. om
 μεν ... ευχαριστειαν 28. της επιτ. ατονουντες 29. ενκαινιζειν ... ουτως
 δοκων και επι ημων 30. και περιπατον ποιεισθ. λογω ... εν ταις κατα
 ... αρχηγενετη 31. πραγματιας (... παραιτ. την των μεταφρ.) 32. επι-
 τεμνειν III. 1. om τοινυν ... οτι pro ετι ... ονειου 3. παντα τας (sic)
 ... λειτουργειας ... επιβαλλοντας 4. βενιαμειν ... om περι ... αγορανο-
 μειας 6. αναρισμητον ... μη προσενεγκειν ... om απαντα 7. om ο ...
 προχειρησαμενος 8. ποριαν ... εφοδευσε ... επιτελειν 9. φιλοφρ. ο αρ-
 χιερευς ... διεσαφηνησεν

Ζάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει. ¹⁰ τοῦ δὲ ἄρ- 10
 χιερώς ὑποδείξαντος παραθήκας εἶναι χερῶν τε καὶ ὀφρανῶν, ¹¹ τινα δὲ 11
 καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, οὐχ ὥσπερ
 ἦν διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυρίου τετρακόσια τά-
 λαντα, χρυσοῦ δὲ διακόσια. ¹² ἀδικησῆναι δὲ τοὺς πεπιστευκότας τῇ τοῦ 12
 τόπου ἀγιοσύνῃ καὶ τῇ τοῦ τιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ
 σεμνότητι καὶ ἀσυλίᾳ, παντελῶς ἀμήχανον εἶναι. ¹³ ὁ δὲ Ἡλιόδωρος, δι' ᾧς 13
 εἶχε βασιλικὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληπτέα ταῦτα
 εἶναι. ¹⁴ ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσῆει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν οἰκονομή- 14
 σων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ κατ' ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία. ¹⁵ οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ 15
 ἱουσαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς
 οὐρανὸν τὸν περὶ παραθήκης νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταξέμενοις ταῦτα
 σῶα διαφυλάξαι. ¹⁶ ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερώς ἰδέαν, τιτρώσκεσθαι 16
 τὴν διάνοιαν· ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χροᾶς παρηλλαγμένον ἐνέφαινε τὴν
 κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. ¹⁷ περιεκέχυτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος τι καὶ φρι- 17
 κασμός σάματος, δι' ᾧν πρόδηλον ἐγένετο τοῖς θεωροῦσι τὸ κατὰ καρδίαν
 ἐνεστὸς ἄλγος. ¹⁸ οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγγεληδὸν ἐξεπήδων ἐπὶ πάνδημον 18
 ἱκεσίαν, διὰ τὸ μέλλειν εἰς καταφρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. ¹⁹ ὑπεξωσμέ- 19
 ναι δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθυνον·
 αἱ δὲ κατὰκλειστοὶ τῶν παρθένων αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας, αἱ
 δὲ ἐπὶ τὰ τελεῖα, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον. ²⁰ πᾶσαι δὲ προ- 20
 τείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν. ²¹ ἔλεεῖν δ' 21
 ἦν τὴν τοῦ πληθύνους παμμυγῇ πρόπτωσιν τὴν τε τοῦ μεγάλως διαγωνιῶντος
 ἀρχιερώς προςδοκίαν. ²² οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παντοκράτορα θεὸν τὰ 22
 πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας.
²³ ὁ δὲ Ἡλιόδωρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. ²⁴ αὐτοῦ δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς 23 24
 δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἤδη παρόντος, ὁ τῶν πατέρων κύριος καὶ
 πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλην ἐποίησεν, ὥστε πάντας τοὺς
 κατατολμήσαντας συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυ-
 σιν καὶ δειλίαν τραπῆναι. ²⁵ ὥσθι γὰρ τις ἵππος αὐτοῖς φοβερόν ἔχων τὸν 25
 ἐπιβάτην καὶ καλλίστην σαγῇ διακεκοσμημένον, φερόμενος δὲ ῥύθην ἐνέσεισε
 τῷ Ἡλιόδωρῃ τὰς ἐμπροστίους ὀπλὰς· ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφάνετο χρυσῇν
 πανοπλίαν ἔχων. ²⁶ ἕτεροι δὲ δύο προσεφάνησαν αὐτῷ νεανία τῇ ῥώμῃ μὲν 26
 ἐκπρεπεῖς, κάλλιστοι δὲ τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολήν· οἱ καὶ πα-
 ραστάντες ἐξ ἑατέρου μέρους ἐμαστίγουν αὐτὸν ἀδιαλείπτως, πολλὰς ἐπιρ-
 ριπτοῦντες αὐτῷ πληγὰς. ²⁷ ἄφνω δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλῶ 27
 σκότει περιχυθέντα, συναρπάσαντες καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέντες, ²⁸ τὸν ἄρτι μετὰ 28
 πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προειρημένον εἰσελθόντα
 γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβοήθητον ἑαυτῷ καθεστῶτα, φανερώς τὴν τοῦ θεοῦ
 δυναστείαν ἐπεγνωκότας. ²⁹ καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θέλειαν ἐνέργειαν ἄφρονος καὶ 29
 πάσης ἐστερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἔρριπτο. ³⁰ οἱ δὲ τὸν κύριον εὐλό- 30

40. παρακαταθήκας 41. του τωβιω ... ουχ ουτως διαβαλλων 42. ἀδικησαι τε ... ασυλεια 43. ιερος pro ηλιοδωρος ... αναλημπτεα 45. πα-
 ρακαταθήκης 46. ειδεαν 47. γαρ επι τον ... δι ην προδηλον εγεινετο 48. οικειων ... ικετιαν ... μη μελλειν 49. επληθυνον ... διεκυπτον 20.
 λιτανειαν 21. ελεειν δε την ... αγωνιωντος 22. τον πανκρατη κυριον τα 24.
 ο των πνευματων και πασης 25. τοις pro τις ... εισισεν ... τας εν-
 προθεσει· ους οπλας (sic) 26. ετερε ... εφανησαν ... την γλωσσαν pro τη
 δοξη ... (εκτρεπεις ει διατρεπεις ...) παρισταντες ... εμαστιγ. εαυτον ...
 επιριπτουντες 27. δε επεσον τα προς ... φοριον 28. αβοηθητ. αυτον τοις
 γολοις (sic) καθεστωτα φαν. την δυναστιαν επεγνωκοτα 29. ανεργειαν ...
 εριπτο

γουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους
 31 καὶ ταραχῆς γέμον ἱερὸν, τοῦ παντοκράτορος ἐπιφανέντος κυρίου, χαρᾶς καὶ
 εὐφροσύνης ἐπεπλήρωτο. ³¹ ταχὺ δέ τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συνήζων
 ἤξιουν τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ
 32 παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ κειμένῳ. ³² ὕποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεὺς, μὴ
 ποτε διάληψιν ὁ βασιλεὺς σχῆ, κακουργίαν τινα περὶ τὸν Ἡλιοδωρον ὑπὸ
 33 τῶν Ἰουδαίων συντελελέσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτη-
 ρίας. ³³ ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμόν οἱ αὐτοὶ νεανῖαι πάλιν
 ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ στάν-
 34 τες εἶπον Πολλὰς τῷ Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτόν σοι
 καὶ καὶ χάριται τὸ ζῆν ὁ κύριος· ³⁴ σὺ δὲ ὑπ' αὐτοῦ μεμαστιγμένος διάγγελε
 πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ κράτος. ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο.
 35 ³⁵ ὁ δὲ Ἡλιοδωρος θυσίαν ἀνεέγκας τῷ κυρίῳ καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξά-
 μενος τῷ τὸ ζῆν περιποίησάν, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνεστρατοπέ-
 36 δευσε πρὸς τὸν βασιλέα. ³⁶ ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' αὐτοῦ τεθεα-
 37 μένος ἔργα τοῦ μεγίστου Θεοῦ. ³⁷ τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιο-
 δωρον ποῖός τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα,
 38 ἔφησεν ³⁸ Εἴ τινα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν
 ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγμένον αὐτὸν προσδέξῃ, ἔάνπερ καὶ διασωθῇ, διὰ τὸ
 39 περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναι τινα Θεοῦ δύναμι. ³⁹ αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικί-
 ας ἐπουράνιον ἔχων ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς
 40 παραγνομένους ἐπὶ κακῶσι τύπτων ἀπόλλυσιν. ⁴⁰ καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἡλιο-
 δωρον καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.

IV.

Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδείκτης
 γεγωνὶς ἐακολόγει τὸν Ὀνίαν, ὡς αὐτὸς τε εἶη τὸν Ἡλιοδωρον ἐπισεσει-
 2 κῶς καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκῶς. ² καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πό-
 λεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοεθνῶν καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων ἐπίβουλον
 3 τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν. ³ τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαίνουσας
 ὥστε καὶ διὰ τινος τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος δεδοικμασμένων φόνους συντε-
 4 λείσθαι, ⁴ συνορῶν ὁ Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας, καὶ Ἀπολλώνιον
 μαίνεσθαι ὡς τὸν Κόλινθ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν συναΐοντα τὴν
 5 κακίαν τοῦ Σίμωνος, ⁵ ὥς τὸν βασιλέα διεκομίσθη, οὐ γινόμενος τῶν πολι-
 τῶν κατήγορος, τὸ δὲ συμφέρον κοινῇ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν.
 6 ⁶ ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης ἔτι τὰ
 7 πράγματα, καὶ τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας. ⁷ μεταλλάξαν-
 τος δὲ τὸν βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ
 8 προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς, ὑπενόθευσεν Ἰάσων ὁ ἀδελφὸς Ὀνίου τὴν ἀρ-
 9 χιερωσύνην, ⁸ ἐπαγγελάμενος τῷ βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα
 ἐξήκοντα πρὸς τοῖς τριακοσίοις καὶ προσόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοή-
 9 κοντα. ⁹ πρὸς δὲ τούτοις ὑπισχνεῖτο καὶ ἕτερα διαγράψαι πεντήκοντα πρὸς
 τοῖς ἑκατόν, ἔαν συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν
 10 αὐτῷ συστήσασθαι καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι. ¹⁰ ἐπι-
 νεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθὺς ἐπὶ τὸν Ἑλλη-

30. χριστου pro κυριου (χῡ pro κυ) ... ἐπληρωτο 32. διαληψιν 33. εἶπαν Πολλα ονια ... το ζην κυριος 34. συ δε εξ ουρανου μεν μαστιγωμενος (sic) διαγγελλε 35. ἀνεγκων τω θεω 38. διασωθη 39. ἀπολλυει 40. κατ ηληδο. IV. 4. ως ουτος τε 4. συνορων ονιας ... μαιν. εως των κοιλης φυνικης και συριας ... συναυξαντο 5. προς pro ως ... διεκοσμηθη ... συμφορον κοινη και κατ 6. ειρηνης επι τα ... λημφομενον 7. αρχιερωσυνην 9. υπεισχνοιτο ... διαγραφειν ... επιχορηγηθη 10. ευθως προς τον

νικὸν χαρακτήρα τοὺς ὁμοφύλους μετήγε. ¹¹ καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις 11
 φιλάνθρωπα βασιλικά διὰ Ἰωάννου τοῦ πατρὸς Εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμένου
 τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, παρώσατο·
 καὶ τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας, παρανόμους ἐπίσμούς ἐκαίνιζεν.
¹² ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον κατέδρυσεν, καὶ τοὺς 12
 κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων ὑπὸ πέτασον ἤγεν. ¹³ ἣν δ' οὕτως ἀκμή 13
 τις Ἑλληνισμοῦ καὶ πρόσβασις ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ
 ἀρχιερέως Ἰάσωνος ὑπερβάλλουσαν ἀναγνείαν, ¹⁴ ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ 14
 θυσιαστηρίου λειτουργίας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ναοῦ
 καταφρονοῦντες καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες ἔσπευδον μετέχειν τῆς ἐν πα-
 λαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόκλησιν, ¹⁵ καὶ τὰς μὲν 15
 πατρῴους τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιζέμενοι, τὰς δὲ Ἑλληνικὰς δόξας καλλίστας ἡγού-
 μενοι. ¹⁶ ὧν χάριν περιέσχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐξήλουν τὰς 16
 ἀγωγὰς καὶ καθάπαν ἤθελον ἐξομοιοῦσθαι, τούτους πολέμιους καὶ τιμωρη-
 τὰς ἔχον. ¹⁷ ἀσεβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θεοὺς νόμους οὐ ῥάδιον, ἀλλὰ τὰς τοῦ 17
 ἀκόλουθους καιρὸς δηλώσει. ¹⁸ ἀγομένου δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ 18
 καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος, ¹⁹ ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μιὰρὸς θεωροὺς ἀπὸ Ἰε- 19
 ροσολύμων Ἀντιοχεῖς ὄντας παρακομίζοντας ἀργυρίου δραχμὰς τριακοσίας εἰς
 τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἃς καὶ ἡξίωσαν οἱ παρακομίσαντες μὴ χρῆσθαι
 πρὸς θυσίαν διὰ τὸ μὴ κατῆκειν, εἰς ἐτέραν δὲ καταθέσθαι δαπάνην. ²⁰ ἔπεμ- 20
 ψεν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀποστελλαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν,
 ἔνεκεν δὲ τῶν παρακομίζοντων εἰς τὰς τῶν τριῶν κατασκευάς. ²¹ ἀποστα- 21
 λέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθέως διὰ τὰ πρωτοκλῆσια Πτο-
 λεμαίου τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος ἀλλότριον αὐτὸν
 τῶν αὐτῶν γεγονέναι πραγμάτων, τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν·
 ὅθεν εἰς Ἰόππην παραγενόμενος κατήντησεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ²² μεγαλοπρε- 22
 πῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς πόλεως παραδεχθεὶς, μετὰ δαδουχίας καὶ
 βοῶν εἰσπεπόρευται, εἰς οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσε. ²³ μετὰ 23
 δὲ τριετὴ χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ προσημειομένου Σί-
 μωνος ἀδελφόν, παρακομίζοντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ πραγμάτων
 ἀναγκαίων ὑπομνηματισμοὺς τελέσοντα. ²⁴ ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ 24
 δοξάσας αὐτὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιε-
 ρωσύνην, ὑπερβαλὼν τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυρίου τριακοσία. ²⁵ λαβὼν δὲ 25
 τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς παρεγένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων,
 θυμὸς δὲ ὡμοῦ τυράννου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς ἔχων. ²⁶ καὶ ὁ μὲν 26
 Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, ὑπονοθεύσεις ὕφ' ἐτέρου φυγὰς
 εἰς τὴν Ἀμμανίτιν χώραν συνήλαστο. ²⁷ ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκρά- 27
 τει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει· ποιουμέ-
 νου δὲ τὴν ἀπαίτησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου, ²⁸ πρὸς τοῦ- 28
 τον γὰρ ἦν ἡ τῶν φόρων πρᾶξις, δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως

10. ομ. μετεστησε 11. παρωσας ... νομιμας 12. ομ την ... εφ ημων
 pro εφηβων ... ηγαγεν 13. ην δε ουτ. αγχη του ελλ. ... εισασονος ...
 αγνειαν 14. λειτουργειας ... αλλα τους μεν ναιω καταφρονουντας (sic) ...
 παλειστηρ ... χορηγιας ... προσκλησιν 15. πατρως ... τιζιμενοι ... καλ-
 λιστοις 16. ων και χαριν ... καθο απαν ... τους pro τουτους 19. μι-
 ερος ... ως απο ... αντιοχιας παρακομ. ... τριακοσιους ... οι παρακομι-
 ζοντες ... εις θυσιαν ... ομ δια το μη κατῆκειν usque versu 20. ηρακλεους
 θυσια 20. ενεκα δε των παροντων εις ... τριηρων 21. μενεσθεως ...
 πρωτοκλησια του φιλομητορος ... των αυτου γεγονοτων ... της καθ αυτον
 ... ιππην 22. μεγαλομερως ... ιασονος ... αποδεχθεις ... βοων εισεδεχθη
 εις 23. αναγκαιον ... τελεσοντας 24. κατηντησεν αρχιερ. υπερβαλλων
 25. παρεγινετο 26. υπονομευθεις 28. των διαφορων

29 προσεκλήθησαν. ²⁹ καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον
 30 Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, Σώστρατος δὲ Κράττητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυ-
 31 ζειν διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ δεδόσθαι. ³¹ ὤαττον
 οὖν ὁ βασιλεὺς ἤκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλιπὼν τὸν διαδεχόμενον
 32 Ἀνδρόνικον τῶν ἐν ἀξιώματι κεimένων. ³² νομισας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέναι
 καιρὸν εὐφυῇ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ
 33 Ἀνδρόνικῳ, καὶ ἕτερα ἐτύγγανε πεπρακῶς εἰς τε Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πό-
 34 λεις. ³³ ἃ καὶ σαφῶς ἐπεγνωκῶς ὁ Ὀνίας, παρήλεγχεν ἀποκεχωρηκῶς εἰς
 34 ἄσουλον τόπον ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς Ἀντιόχειαν κεimένης. ³⁴ ὅθεν ὁ Μενέλαος
 λαβὼν ἰδίᾳ τὸν Ἀνδρόνικον παρεκάλει χειρώσασθαι τὸν Ὀνίαν· ὁ δὲ παρα-
 γενόμενος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν καὶ πεισθεὶς ἐπὶ δόλῳ καὶ δεξιᾷ μετ' ὄρκων δούς,
 35 καίπερ ἐν ὑποφύῳ κεimένος, ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ πα-
 36 ραχρῆμα παρέκλεισεν οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. ³⁵ δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον
 36 τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ. ³⁶ τοῦ δὲ βασιλέως ἐπαλεθζόντος ἀπὸ τῶν κατὰ
 Κιλικίαν τόπων ἐνετύγγανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰουδαῖοι, συμμισησπονηρούντων
 37 καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τοῦ παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν ἀπεκτάνσαι. ³⁷ ψυχικῶς
 οὖν ὁ Ἀντίοχος ἐπιλυπηθεὶς καὶ τραγεῖς εἰς ἔλεον καὶ δακρύσας διὰ τὴν τοῦ
 38 μετῃλλαχότος σωφροσύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν, ³⁸ καὶ πυρῶν εἰς τοὺς θυμοὺς
 παραχρῆμα τὴν τοῦ Ἀνδρόνικου πορφύραν περιελόμενος καὶ τοὺς χιτῶνας
 περιβρήξας, περιαγαγὼν κατ' ὅλην τὴν πόλιν, ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον οὐπὲρ
 39 εἰς τὸν Ὀνίαν ἡσέβησεν, ἐκεῖ τὸν μαιφόνον ἀπεκόλλησε, τοῦ κυρίου τὴν
 39 ἀξίαν αὐτῷ κόλασιν ἀποδόντος. ³⁹ γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ
 τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ Λυσίμαχου μετὰ τῆς Μενελάου γνώμης, καὶ διαδοθεῖσης
 40 ἔξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἤδη
 40 πολλῶν διενηγεμένων. ⁴⁰ ἐπεγερομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὀργαῖς διεμ-
 πιπλαμένων, κατὰπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τρισχίλιους κατήρξατο χειρῶν
 41 ἀδίκων, προηγησαμένου τινὸς τυράννου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δε-
 41 ἦττον καὶ τὴν ἄνοιαν. ⁴¹ συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίβειν τοῦ Λυσίμαχου,
 συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλιν πᾶχην, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακει-
 μένης σποδοῦ δρασσόμενοι, φύρδην ἐνετίνασσαν εἰς τοὺς περὶ τὸν Λυσίμαχον.
 42 ⁴² δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ καὶ κα-
 τέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ
 43 γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο. ⁴³ περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις πρὸς τὸν Μενέ-
 44 λαον. ⁴⁴ καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιο-
 45 λογίαν ἐποίησαντο οἱ πεμφθέντες ἄνδρες τρεῖς ὑπὸ τῆς γερουσίας. ⁴⁵ ἥδη δὲ
 λειψόμενος ὁ Μενέλαος ἐπηγγέλατο χρήματα ἱκανὰ τῷ Ἰπτολεμαίῳ τῷ
 46 Δορυμένῳ πρὸς τὸ πείσαι τὸν βασιλέα. ⁴⁶ ὅθεν ἀπολαβὼν ὁ Ἰπτολεμαῖος εἰς
 47 τι περίστυλον ὡς ἀναψύχοντα τὸν βασιλέα μετέβηκε. ⁴⁷ καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης
 κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημάτων, τοῖς δὲ τάλαιπῶροις
 48 οὔτινες, εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀπελύθησαν ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις
 48 θάνατον ἐπέκρινε. ⁴⁸ ταχέως οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσχον οἱ ὑπὲρ πόλεως
 49 καὶ δήμων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορεύσαντες. ⁴⁹ δι' ἣν αἰτίαν καὶ

29. απελειπεν 30. διδοσθαι 34. καταλειπων 33. om ἃ ... ο ονειας
 απηνεγκεν ... προς αντιοχειας 34. δεξιασθεις μετ ορκων· δους δεξιαν·
 καιπερ 36. τ. ον. απεκτονησεν (sic) 37. υπολυπηθεις ... επι ελεος 38.
 περιρηξας ... om εις ... κολασασιν 39. ed.R. ιεροσολυμ.... της του μενε-
 λαου 40. διεμπιπλαμενων ... τινος αυρανου ... αγνοιαν 44. συνειδοτες ...
 εποδου 42. δε κατεβαλον 43. επι τον 44. τρ. ανδρ. 45. λειψιμενος ...
 τω πτολεμ. δορυμενου πρ. το πεσαι 46. αναψυχοντα 47. κατηγορημενων
 ... om αν .. απεκρινεν 48. οι περι ... προηγορησαντες

Τύριοι μισοπονηρήσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδεῖαν αὐτῶν μεγαλοπρεπῶς ἐχορήγησαν.⁵⁰ ὁ δὲ Μενέλαος διὰ τὰς τῶν κρατούντων πλεονεξίας ἔμεινε ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πολιτῶν ἐπίβουλος καθεστώς.

V.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέραν ἔφοδον ὁ Ἀντίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐστέλλετο.² συνέβη δὲ κατ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα φαίνεσθαι διὰ τοῦ ἀέρος τρέχοντας ἱππεῖς διαχρύσους στολὰς ἔχοντας καὶ λόγχας σπειρηδὸν ἐξωπλισμένους,³ καὶ ἵλας ἱππῶν διατεταγμένας³ καὶ προσβολὰς γινομένας καὶ καταδρομὰς ἑκατέρων καὶ ἀσπίδων κινήσεις καὶ καμάκων πλήθη καὶ μαχαιρῶν σπασμούς καὶ βελῶν βολὰς καὶ χρυσῶν κόσμων ἐκλάμψεις καὶ παντοίους ὤρακισμούς.⁴ διὸ πάντες ἤξιουν ἐπ' ἀγαθῷ⁴ τὴν ἐπιφάνειαν γενέσθαι.⁵ γενομένης δὲ λαλιᾶς ψευδοῦς ὡς μετῆλλαχότος⁵ τὸν βίον Ἀντίοχου, παραλαβὼν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων, αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετελέσατο ἐπίθεσιν· τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελασθέντων καὶ τέλος ἔδωκε καταλαμβανομένης τῆς πόλεως, ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευσεν.⁶ ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγὰς τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων⁶ ἀφειδῶς, οὐ συννοῶν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς εὐημερίαν δυσημερίαν εἶναι τὴν μεγίστην· δοκῶν δὲ πολεμίων καὶ οὐχ ὁμοεθνῶν τρόπαια καταβάλλεσθαι,⁷ τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιβουλῆς αἰσχύνην λαβὼν,⁷ φυγὰς πάλιν εἰς τὴν Ἀμμανίτιν ἀπῆλθεν.⁸ πέρας οὖν κακῆς ἀναστροφῆς⁸ ἔτυχεν ἐγκλεισθεὶς πρὸς Ἀρτέαν τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον, πόλιν ἐκ πόλεως φεύγον, διωκόμενος ὑπὸ πάντων καὶ στυγούμενος ὡς τῶν νόμων ἀποστάτης, καὶ βδελυσσόμενος ὡς πατρίδος καὶ πολιτῶν δῆμιος, εἰς Αἴγυπτον συνεβράσθη.⁹ καὶ ὁ συχνοὺς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας ἐπὶ ξένης ἀπώλετο πρὸς Λακεδαιμονίους ἀναχθεῖς, ὡς διὰ τὴν συγγένειαν τευξόμενος σκέπης.¹⁰ καὶ ὁ¹⁰ πλῆθος ἀτάφων ἐκρίψας ἀπάνθητος ἐγενήθη, καὶ κηδεῖας οὐδ' ἦςτινος οὐκ οὔτε πατρῶον τάφου μετέσχε.¹¹ προσπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν γενομένων, διέλαβεν ἀποστατεῖν τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναρτίως ἐξ Αἰγύπτου τεστηρημένος τῇ ψυχῇ ἔλαβε τὴν μὲν πόλιν δορυάλκων.¹² καὶ ἐκέλευσε¹² τοῖς στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπίπτοντας, καὶ τοὺς εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατασφάζειν.¹³ ἐγίνοντο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων ἀναιρέσεις,¹³ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀφανισμός, παρθένων τε καὶ νηπίων σφαγαί.¹⁴ ὁκτῶ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρησαν·¹⁴ τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς, οὐχ ἥττον δὲ τῶν ἐσφαγμένων ἐπράβησαν.¹⁵ καὶ οὐκ ἄρκεσθεις δὲ τούτοις κατετόλμησεν εἰς τὸ πάσης τῆς γῆς ἀγίω-¹⁵τατον ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδηγὸν ἔχων τὸν Μενέλαον τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος προδότην γεγονότα.¹⁶ καὶ ταῖς μιαιναῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ λαμβάνων, καὶ τὰ ὑπ' ἄλλων βασιλέων ἀνατεθέντα πρὸς αὐξήσιν καὶ δόξαν τοῦ τόπου καὶ τιμὴν ταῖς βεβήλοις χερσὶ συσσύρων ἐπέδιδου.¹⁷ καὶ ἐμετεωρίζετο¹⁷ τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος, οὐ συνορῶν ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἀπώργισται βραχέως ὁ δεσπότης, διὸ γέγονε περὶ τὸν τόπον παρ-

49. μισοπονηρυσαντες ... κηδιαν ... μεγαλομερως 50. επι τη αρχη V. 1. αφοδον 2. τεσσερακοντα ... δια των αερων 3. ab initio add και μαχαιρων σπασμους eaque postea om ... ειλας ... καματων ... χρυσεων 4. επιφανιαν γεγενησθαι 5. μετῆλλαχοντος αντιοχ. τον βιον ... εφνιδειως 6. της πολεως pro των πολιτων ... την εις την συγγενεις (sic) ... ουκ ομοεθνων 7. παρηλθεν 8. καταστροφης ... υπο παντων* στυγουμενος ... εξεβρασθη 9. συχνοους 10. κηδιας ... ηςτινος ... νομου pro ταφου 11. δοριαλκων 12. εν ταις οικειαις 13. εγεινετο ... αναιρεις ανηβων ται και 14. *τεσσερας, **τεσσαρας ... νομοις 15. om και ab initio 16. μιαιρες ... **τα υπο πολλων ... ανασταζεντα ... συνσυρω omisso επεδιδου

18 ρασις. ¹⁸ εἰ δὲ μὴ συνέβαινε προενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ ὁ
 Ἡλιδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ
 19 γαζοφυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρήμα μαστιγώζεῖς ἀνεντράπη τοῦ ἡρά-
 20 κυρίου ἐξελέξατο. ²⁰ διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχάν των τοῦ ἔθνους
 δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐκοινωνήσε,
 21 δεσπότην καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρῶσθῃ. ²¹ ὁ γοῦν Ἀντίοχος
 ὀκτακόσια πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπενεγκάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα βᾶττον εἰς
 Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑπερφηφάνιας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν
 22 καὶ τὸ πέλαγος πορευτὸν θέσσαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας. ²² κατέ-
 λιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τοῦ κακοῦ τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φίλιππον
 τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τοῦ καταστήσαν-
 23 τος, ²³ ἐν δὲ Γαριζὶν Ἀνδρόνικον, πρὸς δὲ τοῦτους Μενέλαον, ὃς χειρίστα
 τὴν ἄλλων ὑπερήροτο τοῖς πόλεταις, ἀπεχθῆ δὲ πρὸς τοὺς πολίτας Ἰουδαίους
 24 ἔχων διάθεσεν. ²⁴ ἔπεμψε δὲ τὸν μισάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος
 διςμυρίων πρὸς τοῖς διςχιλίοις, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφά-
 25 ξαι, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ νεωτέρους πωλεῖν. ²⁵ οὗτος δὲ παραγεγόμενος εἰς
 Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέρας
 τοῦ σαββάτου, καὶ λαβὼν ἀργοῦντας τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν ἐξο-
 26 πλησίαν παρήγγειλε. ²⁶ καὶ τοὺς ἐξελεῖσθοντας πάντας ἐπὶ τὴν θωρίαν συνεξε-
 27 πληῖθη. ²⁷ Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος δέκατός που γενηθεὶς καὶ ἀναχωρήσας
 εἰς τὸν ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσι διεζῆσιν τὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ
 τὴν χορτώδη τροφὴν σιτοῦμενοι διετέλουν πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ.

VI.

Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον
 ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους μεταβαίνειν ἐκ τῶν πατρῶων νόμων καὶ τοῖς τοῦ
 2 θεοῦ νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι, ² μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεὼν καὶ
 προσονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν Γαριζίν, καθὼς ἐτύγγανον οἱ τὸν
 3 τόπον οἰκοῦντες, Διὸς Ξενίου. ³ χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν καὶ δυσχερὴς
 4 ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας. ⁴ τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ἐπεπλήρωτο
 ὑπὸ τῶν ἔθνων ῥαθυμούντων μετ' ἑταιρῶν, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς περιβόλοις γυ-
 5 ναιξὶ πλησιαζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἔνδον φερόντων. ⁵ τὸ δὲ συ-
 σιαστήριον τοῖς ἀποδισταλμένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀσεμίτοις ἐπεπλήρωτο.
 6 ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν οὔτε πατρώους ἑορτάς διαφυλάττειν οὔτε ἀπλῶς
 7 Ἰουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι. ⁷ ἤγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ
 μῆνα τοῦ βασιλέως γενέσθαι ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμόν· γενομένης δὲ Διο-
 8 νύσῃ. ⁸ ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις Ἑλληνίδας, Πτο-
 λεμαίων ὑποτιθεμένων τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄγειν καὶ

18. συνεβη προσενεχεσθαι ... καθάπερ ἦν ο 20. συμμετασχάν του ... οπι υπο του κυριου ... εκοινωνησαν ... καταληφθεις 21. ο ουν ... εις την αντιοχίαν ... την μεν την πρωτην 22. κατελειπεν 23. γαριζειν ... μενελαος χειριστας ... απηχθη δε 24. διςμυριους δε τοις ... και τους νεωτερ. 26. ελθοντας ... κατεστησεν πληθη 27. ο και μακκαβαιος ... γεννηθεις ... αναχωρ. εν τοις ορεσιν θηρ. τροφ. διεζην VI. 4. απο των πατριων ... νομου 2. νεω ... γαριζει ... διοξενιου 3. τοις ολοις ἦν δυσ-χερ. 4. υπο τ. εθν. επεπληρουτο ... ετερων ... περιβολων ... εισφερωντων 5. τοις αποδισταλμενων 6. πατροους 7. ἦγον ... οπι οι ιουδαιοι 8. αστυγεις ελληνιδας πολις πτολεμαιου υποθεμενου

σπλαγχνίζειν, ⁹ τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ κα- 9
τασφάζειν. παρὴν οὖν ὄραν τὴν ἐνεστώσαν ταλαιπωρίαν. ¹⁰ δύο γὰρ γυναῖκες 10
ἀνηνέχθησαν περιτετμηκυῖαι τὰ τέκνα αὐτῶν· τοῦτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν
κρεμάσαντες τὰ βρέφη καὶ δημοσίᾳ περιαγαγόντες αὐτάς τὴν πόλιν κατὰ
τοῦ τείχους ἐκρήμνισαν. ¹¹ ἔτεροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπήλαιοι 11
λεληθότως ἄγειν τὴν ἐβδομάδα, μηνυθέντες τῷ Φιλίππῳ συνεφρολογίσθησαν,
διὰ τὸ εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι ἑαυτοῖς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης
ἡμέρας. ¹² παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυχάνοντας τῇδε τῇ βίβλῳ μὴ συστέλλε- 12
σαι διὰ τὰς συμφορὰς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς ὁλοφρονεῖν ἀλλὰ
πρὸς παιδεῖαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι. ¹³ καὶ τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἔασθαι 13
τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθέως περιπίπτειν ἐπιτιμίοις, μεγάλης εὐεργεσίας
σημεῖόν ἐστιν. ¹⁴ οὐ γὰρ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔθνων ἀναμένει μα- 14
κροῦμῶν ὁ δεσπότης μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν
ἁμαρτιῶν κολάσαι, οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι, ¹⁵ ἵνα μὴ πρὸς τέλος 15
ἀφικομέναν ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ. ¹⁶ διόπερ οὐδέποτε 16
μὲν τὸν ἔλεον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι· παιδεύων δὲ μετὰ συμφορὰς οὐκ
ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν. ¹⁷ πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταύτῃ ἡμῖν εἰρήσῃ· 17
δι' ὀλίγων δ' ἔλευστέον ἐπὶ τὴν διήγησιν. ¹⁸ Ἐλεάζαρος τις τῶν πρωτεύον- 18
των γραμματέων, ἀνὴρ ἥδη προβεβηκώς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρόσοψιν τοῦ
προσώπου κάλλιστος τυγχάνων, ἀναχάνων ἡναγκάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας.
¹⁹ ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξά- 19
μενος, αὐθαίρετως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγε, προπτύσας δέ, ²⁰ κατ' ὄν ἔδει 20
τὸν προσέρχουσαν τοὺς ὑπομένοντες ἀμύνεσθαι, ὧν οὐ ζέμεις γεύσασθαι
διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. ²¹ οἱ δὲ πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγχνι- 21
σμῷ τεταγμένοι, διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν
ἀπολαβόντες αὐτὸν κατ' ἰδίαν παρεκάλουν, ἐνέγκαντα κρέα οἷς κατῆκον αὐ-
τῷ χρῆσασθαι δι' αὐτοῦ παρασκευασθέντα, ὑποκριθῆναι δὲ ὡς ἐσθίουσα τὰ
ὑπὸ τοῦ βασιλέως προστεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν, ²² ἵνα τοῦτο 22
πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τύχῃ
φιλανθρωπίας. ²³ ὁ δὲ λογισμὸν ἀστεῖον ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ 23
τῆς τοῦ γήρως ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐπικτητοῦ καὶ ἐπιφανοῦς πολιᾶς καὶ τῆς
ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀνατροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἀγίας καὶ θεοκτίστου νομο-
θεσίας, ἀκολουθῶς ἀπεφῆνατο, ταχέως λέγων προπτέμειν εἰς τὸν ἄδην. ²⁴ οὐ 24
γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων
ὑπολαβόντες Ἐλεάζαρον τὸν ἐνενηκονταετῇ μεταβεβηκέναι εἰς ἄλλοφυλισμόν,
²⁵ καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἀκαριαῖον ζῆν 25
πλανηθῶσι δι' ἐμέ, καὶ μῦθος καὶ κηλὶδα τοῦ γήρως κατακτήσομαι. ²⁶ εἰ 26
γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς
τοῦ παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανόντων ἐκφεύξομαι. ²⁷ διόπερ 27
ἀνδρείως μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ μὲν γήρως ἄξιος φανήσομαι, ²⁸ τοῖς 28
δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλειπὼς εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως
ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπειθανατίξω. τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ
τὸ τύμπανον εὐθέως ἤλθε. ²⁹ τῶν δὲ ἀγόντων τὴν μικρῇ πρότερον εὐμένειαν 29

10. ανηχθησαν ... om αυτων 11. βοηθησαι αυτοις κατα δοξαν 12. παιδιαν 13. και γαρ το μη 13. τοις επιτιμοις 14. μαχρι ... κολαση· ουτως 16. omι αυτου 17. ταυτ ημειν ... δε ελευστεον 18. omι τυγγανων ... αναχενων ... υιον 20. αμυνασθαι ... om δια την 21. απολαμβανοντες ... ενεκαχοντα ενεγκοντα ... χρασθαι ... υποκριναι ... τεταγμενα 22. τυχοι 23. γηρους ... επικτητους ... επιφ. πολιτειας ... αναστροφης 24. πολλοις των νεω ει μεταβεβηναι (sic) 25. ακαιρεον ... πλανησθωσιν ... κατακτησωμαι 27. ανδρειως 28. ειπως 29. αγ. προς αυτον την μικρω

πρὸς αὐτὸν εἰς δυσμένειαν μεταβαλόντων διὰ τὸ τοὺς προειρημένους λόγους, 30 ὡς αὐτοὶ διελαμβάνον, ἀπόνειον εἶναι, ³⁰ μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾶν, ἀναστενάξας εἶπε Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν γνώσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν ὅτι δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου σκληρὰς ὑποφέρω κατὰ τὸ σῶμα ἀληθ-
31 δόνας μαστιγούμενος, κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα πᾶσχω. ³¹ καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετέλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναϊό-
τητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

VII.

Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφούς μετὰ τῆς μητρὸς συλληφθέντας ἀναγκά-
ζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀσεμίτων υἱῶν κρεῶν ἐφάπτεσθαι, μά-
2 στιεὶ καὶ νευραῖς αἰκιζομένους. ² εἰς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος οὕτως ἔφη Τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν παρ' ἡμῶν; ἔτιμοι γὰρ ἀποθνήσκειν
3 ἐσμέν ἢ παραβαίνειν τοὺς πατρίους νόμους. ³ ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασι-
4 λεὺς προσέταξε τήγανα καὶ λέβητας ἐκपुरοῦν. ⁴ τῶν δὲ ἐκपुरωθέντων, πα-
ραχρήμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν καὶ περι-
5 σκυδίσαντας ἀκρωτηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συνορῶν-
6 των. ⁵ ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς ὅλοις γενόμενον ἐκέλευσε τῇ πυρᾷ προσάγειν
7 ἔμπουν καὶ τηγανίζειν· τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ' ἱκανὸν διαδιδούσης τοῦ τηγά-
8 νου, ἀλλήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾶν, λέγοντες οὕτως
9 ὅτι Ὁ κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ καὶ ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, κατὰ
10 τὴν διαθήκην κατὰ πρόσωπον ἀντιμαρτυρούσης ὥδης διεσάφησε Μωσῆς λέ-
11 γων Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. ⁷ μεταλλάξαντος δὲ τοῦ
12 πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν, καὶ τὸ
13 τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς ἡρῖξι περισύραντες ἐπηρώτων Εἰ φάγεσαι πρὸ
14 τοῦ τιμωρηθῆναι τὸ σῶμα κατὰ μέλος; ⁸ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρίῳ φωνῇ
15 εἶπεν Οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἐξῆς ἔλαβε βάσανον ὡς ὁ πρῶτος. ⁹ ἐν
16 ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος εἶπε Σὺ μὲν ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν
17 ἀπολύεις, ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νό-
18 μων εἰς αἰῶνον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. ¹⁰ μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρί-
19 τος ἐνεπαίετο, καὶ τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλε καὶ τὰς χεῖρας
20 εὐθαρσῶς προέτεινε, ¹¹ καὶ γενναίως εἶπεν Ἐξ οὐράνως ταῦτα κέκτημαι,
21 καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπεροπῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν
22 ἐλπίζω κομίσασθαι· ¹² ὥστε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσ-
23 σεσθαι τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχὴν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀληθδόνας ἐτίετο. ¹³ καὶ
24 τούτου δὲ μεταλλάξαντος, τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκιζόμενοι.
25 ¹⁴ καὶ γενόμενος πρὸς τὸ τελευτᾶν οὕτως ἔφη Αἰρετὸν μεταλλάσσοντα ὑπ'
26 ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπίδας πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ'
27 αὐτοῦ· σοὶ μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται. ¹⁵ ἐχομένως δὲ τὸν
28 πέμπτον προσάγοντες ἠκίζοντο. ¹⁶ ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἰδὼν εἶπεν Ἐξουσίαν ἐν
29 ἀνθρώποις ἔχων φθαρτὸς ὢν ὁ θεὸς ποιεῖς· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν
30 ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταλελειφθαι. ¹⁷ σὺ δὲ καρτέρει καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον

29. η δυσμεν. δια των προειρημενων λογων ... υπελαμβανον 30. κατα σωμα 31. καταλειπων VII. 1. συλλημφθεντας ... υιων 2. προηγορος ειπεν μελλεις ... μανθάνειν ημων ... εσμεν η πατρωνους νομους παραβαινειν 4. παραχρ. εκपुर. το γενομενον ... γλωσσοτιμεν 5. τοις λοιποις ... διδουσης 6. μωσης 7. περισυροντες επηρωτων ει φαγεσθαι ... κατα μελος το σωμα 8. προσειπεν 9. εις αιων. ημας αναβιωσιν ζωης ημας αναστ. 10. προεβαλλεν ... ευθαρσεως 11. ταυτα κεκτηται ... κομιζεσθαι 14. προς τω τελευταν ... μεταλλασσοντας απο 16. ειδων ... ο θελ. ποιεις φθαρτ. ων 17. μεγαλιον

αὐτοῦ κράτος, ὥς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασανίσει. ¹⁸ μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον 18
 τὸν ἔκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν ἔφη Μὴ πλανῶ μάτην, ἡμεῖς γὰρ δι'
 ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν ἁμαρτάνοντες εἰς τὸν ἑαυτῶν ἕσόν, διὸ ἄξια θου-
 μασμοῦ γέγονε. ¹⁹ σὺ δὲ μὴ νομίσης ἀνδρὸς ἔσεσθαι, θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας. 19
²⁰ ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θαυμαστή καὶ μνήμης ἀγαθῆς ἄξια, ἥτις ἀπολ- 20
 λυμένους υἱοὺς ἐπτά συνορώσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας εὐψύχως ἔφερε διὰ
 τὰς ἐπὶ κύριον ἐλπίδας. ²¹ ἕκαστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ 21
 γενναίῳ πεπληρωμένη φρονήματι, καὶ τὸν Σῆλυν λογισμὸν ἄρσενι θυμῷ διε-
 γείρασα, λέγουσα πρὸς αὐτούς ²² Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοι- 22
 λίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἐκάστου
 στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερύψμια. ²³ τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης, ὁ πλά- 23
 σας ἀνθρώπου γένεσιν ἀπὸ πάντων ἐξευρὼν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν
 ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδώσει μετ' ἐλέους, ὥς νῦν ὑπεροράτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς
 αὐτοῦ νόμους. ²⁴ ὁ δὲ Ἀντίοχος οἰόμενος καταφρονεῖσθαι καὶ τὴν θνείδίζου- 24
 σαν ὑφορώμενος φωνήν, ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων
 ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὄρκων ἐπίσπου, ἅμα πλουτιεῖν καὶ
 μακαριστὸν ποιήσειν μεταστέμενον ἀπὸ τῶν πατρίων νόμων, καὶ φίλον ἔξειν
 καὶ χρεῖας ἐμπιστεύσειν. ²⁵ τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλε- 25
 σάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα παρῆναι τοῦ μειρακίου γενέσθαι σύμβουλον
 ἐπὶ σωτηρίᾳ. ²⁶ πολλὰ δὲ αὐτοῦ παραινέσαντος ἐπεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν. 26
²⁷ προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν ὦμον τύραννον, οὕτως ἔφησε τῇ πα- 27
 τρίᾳ φωνῇ Υἱέ, ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μήνας ἑννέα,
 καὶ θηλάσασάν σε ἔτη τρία, καὶ ἐκτρέψασάν σε καὶ ἀγαγοῦσαν εἰς τὴν ἡλι-
 κίαν ταύτην καὶ τροφοφορήσασαν. ²⁸ ἀξιώ σε τέκνον, ἀναβλέψαντα εἰς τὸν 28
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα, γινῶναι ὅτι ἐξ οὐκ ὄν-
 των ἐποίησεν αὐτὰ ὁ θεός, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὕτως γεγένηται.
²⁹ μὴ φοβηθῆς τὸν δῆμιον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἄξιος γενόμενος ἐπίδε- 29
 ξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαι σε.
³⁰ ἔτι δὲ ταύτης καταλεγούσης ὁ νεανίας εἶπε Τίνα μένετε; οὐχ ὑπακούω 30
 τοῦ προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγματος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ
 δοθέντος τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ Μωυσέως. ³¹ σὺ δὲ πάσης κακίας εὐρετῆς 31
 γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους οὐ μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ θεοῦ. ³² ἡμεῖς 32
 γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας πάσχομεν. ³³ εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ 33
 παιδείας ὁ ζῶν κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισται, καὶ πάλιν καταλλαγίσε-
 ται τοῖς αὐτοῦ δούλοις· ³⁴ σὺ δέ, ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων μιαιώ- 34
 τατε, μὴ μάτην μετεωρίζου φρουαττόμενος ἀδήλοισ ἐλπίσιν, ἐπὶ τοὺς δούλους
 αὐτοῦ ἐπαίρόμενος χεῖρα. ³⁵ οὕτω γὰρ τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου θεοῦ 35
 κρίσιν ἐκπέφυγας. ³⁶ οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες 36
 πόνον ἀενάου ζωῆς ὑπὸ διασθήκην θεοῦ πεπτῶκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ θεοῦ κρί-
 σει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀπόισθι. ³⁷ ἐγὼ δὲ κατὰ περ οἱ 37
 ἀδελφοί μου καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατρίων νόμων, ἐπι-
 καλούμενος τὸν θεὸν ἡλεων ταχὺ ἔδωκεν γενέσθαι, καὶ σὲ μετὰ ἑτασμένων
 καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι διότι μόνος αὐτὸς θεός ἐστιν, ³⁸ ἐν ἐμοὶ δὲ 38

17. βασανίει 18. μαλλον pro ματην ... αμαρτοντες ... om διο 20.
 αγαθη pro θαυμαστη 21. των ανθρωπων pro αυτων ... πεπληρωμενω ...
 σηλυ 23. αποδιδωσιν 24. ποιησιν και μεταστεμενον ... om νομων 25.
 γενεσθαι του μιρακιου 27. τη πατριω φωνη 28. οτι ουκ εξ οντων ...
 ουτω γινεται 29. αδελφων σου ... κομισαι με σε 30. καταλγηγουσης ...
 ουκ υπακουω ... δια μωσην 33. παιδιας 34. φρουττομενος αδειλοις ελπ.
 επι τους ουρανικους παιδας επαραμενος χειρα 36. επενεγκαντες ... αενασου
 37. om μου ... τυχην ... επικαλουμενοι ... ειλεως

καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου στήναι τὴν τοῦ παντοκράτορος ὁργὴν τὴν ἐπὶ τὸ
 39 σύμπαν ἡμῶν γένος δικαίως ἐπηγγέμενην. ³⁹ ἔκδυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς
 τούτῳ παρὰ τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντησε, πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυκτη-
 40 ρισμῷ. ⁴⁰ καὶ οὗτος οὖν καθαρὸς τὸν βίον μετέλλαξε παντελῶς ἐπὶ τῷ κυ-
 41 42 ρίῳ πεποιθώς. ⁴¹ ἐσχάτῃ δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε. ⁴² τὰ μὲν οὖν
 περὶ σπλαγχνισμοὺς καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώσω.

VIII.

Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρειαπορευόμενοι λεληθότως
 εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγενεῖς, καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ
 2 Ἰουδαϊσμῷ προσλαβόμενοι συνήγαγον εἰς ἑξακισχιλίους. ² καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν
 κύριον ἐπιθεῖν ἐπὶ τὸν ὑπὸ πάντων καταπατούμενον λαόν, οἴκτειραι δὲ καὶ
 3 τὸν ναὸν τὸν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα, ³ ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν
 καταφθιρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν καταβοών-
 4 των πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι, ⁴ μνηστῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀναμαρ-
 τήτων νηπιῶν παρανόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ ὄνομα
 5 αὐτοῦ βλασφημιῶν καὶ μισοπονηρῆσαι. ⁵ γενόμενος δὲ ἐν συστήματι ὁ Μακ-
 καβαῖος ἀνυπόστατος ἤδη τοῖς ἔννεσιν ἐγίνετο, τῆς ὁργῆς τοῦ κυρίου εἰς
 6 ἔλεον τραπέισης. ⁶ πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροσδοκῆτως ἐρχόμενος ἐνεπέμπρα,
 καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐνίκα
 7 τροπούμενος. ⁷ μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβουλὰς συνεργῶν
 8 ἐλάμβανε. καὶ λαλιὰ τις τῆς εὐανδρίας αὐτοῦ διεχεῖτο πανταχῇ. ⁸ συνορῶν
 δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, πυκνότερον
 δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Κοίλης Συρίας καὶ
 9 Φοινίκης στατηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. ⁹ ὁ δὲ
 ταχέως προχειρισάμενος Νικάνορα τὸν τοῦ Πατροκλίου τῶν πρώτων φίλων
 ἀπέστειλεν, ὑποτάξας παμφύλιν ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν διςμυρίων, τὸ σύμ-
 10 παν τῶν Ἰουδαίων ἐξῆραι γένος· συνέστησε δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα
 11 στρατηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρεῖαις πεῖραν ἔχοντα. ¹⁰ διεστῆσατο δὲ ὁ Νι-
 κάνωρ τὸν φόρον τῷ βασιλεὶ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα ταλάντων διςχιλίων ἐκ τῆς
 11 τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ἐκπληρώσειν. ¹¹ εὐθὺς δὲ εἰς τὰς παρατα-
 λασσίους πόλεις ἀπέστειλε προσκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν Ἰουδαϊκῶν σω-
 μάτων, ὑπισχνόμενον ἐνενήκοντα σώματα ταλάντων παραχωρήσειν, οὐ προσ-
 12 δεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουτῆσειν ἐπ'
 12 αὐτῷ δίκην. ¹² τῷ δὲ Ἰούδα προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνωρος ἐφόδου·
 13 καὶ μεταδόντος αὐτοῦ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου, ¹³ οἱ
 δειλάνδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ Θεοῦ δίκην διεδίδρασκον καὶ ἐξε-
 14 τόπιζον ἑαυτοὺς. ¹⁴ οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν
 κύριον ἠξίουσαν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνωρος πρὶν συντυ-
 15 χεῖν πεπραμένους. ¹⁵ καὶ εἰ μὴ δι' αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας
 αὐτῶν διαθήκας, καὶ ἐνεκεν τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ
 16 μεγαλοπρεποῦς ὀνόματος αὐτοῦ. ¹⁶ συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ

38. στήσαι ... ἐπὶ τοῦ συμπαν ... ἐπηγγεμένην 40. καθαρῶς ... οὐ
 τον βίον 42. περὶ τοὺς σπλ. VIII. 1. ο καὶ μακκ. ... προσλαμβάνοντες
 2. ἐπιθεῖν τον ... καταπονέμενον 3. εἰσποιδόν γίνεσθαι ... καταβούν-
 των 4. καὶ μνηστ. δε καὶ ... ἀμαρτητων 5. ο μακκαβ. ἐν συστηματι ...
 τραπισιν 6. χωρας πρὸ κωμης ... οπὶ ἐνίκα 7. ἐπιβολας ... λαλιαν τῆς
 εὐανδρείας α. διηχεῖτο 9. το παν τῆς ἰουδαίας ... καὶ ἐν πολεμικαῖς χρεῖαις
 εχ. πείραν 11. προκαλούμενος ... ἰουδαίων σωμάτων· ὑπισχνόμενος ...
 παρακολούσουσαν αὐτῷ 12. οπὶ αὐτοῦ 13. εαυτοὺς καὶ ἐξετόπιζ. 14. πε-
 ριλελειμμένα 15. ἐνεκα

αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἑξακισχιλίους παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τοὺς πο-
 λεμίους μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως παραγινομένων ἐπ' αὐτοὺς ἔσθων
 πολυπληθεῖαν ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως, ¹⁷ πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντας ἐπ' ἀνὸ- 17
 μως εἰς τὸν ἄγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν καὶ τὸν τῆς ἐμ-
 πεπαιγμένης πόλεως αἰκισμὸν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατὰ-
 λυσιν. ¹⁸ οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις πεποιῶσιν ἅμα καὶ τόλμαις, ἔφησεν· ἡμεῖς δὲ 18
 ἐπὶ τῷ παντοκράτορι Θεῷ, δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὸν
 ὅλον κόσμον ἐν ἐνὶ νεύματι καταβαλεῖν, πεποιῶμεν. ¹⁹ προσαναλεξάμενος δὲ 19
 αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σεν-
 ναχηρεῖμ τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων, ὥς ἀπώλοντο, ²⁰ καὶ τὴν 20
 ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς αὐτοὺς Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὥς οἱ
 πάντες ἐπὶ τὴν χρεῖαν ἧλθον ὀκτακισχίλιοι σὺν Μακεδόσι τετρακισχιλίοις,
 τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων, οἱ ὀκτακισχίλιοι τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώ-
 λεσαν διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν
 ἔλαβον. ²¹ ἐφ' οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας καὶ ἐτοίμους ὑπὲρ τῶν νό- 21
 μων καὶ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν, τετραμερές τι τὸ στράτευμα ἐποίησε.
²² τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεις, Σίμωνα 22
 καὶ Ἰώσηπον καὶ Ἰωνάθαν, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσίοις,
²³ ἔτι δὲ καὶ Ἐλεάζαρον, παραγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον καὶ δοὺς σύνδημα 23
 Θεοῦ βοηθείας, τῆς πρώτης σπείρας αὐτὸς προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικά-
 νορι. ²⁴ γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ παντοκράτορος συμμάχου, κατέσφαξαν τῶν 24
 πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἑνακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἀναπή-
 ρους τὸ πλεῖστον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος στρατιᾶς ἐποίησαν, πάντας δὲ
 φυγεῖν ἠνάγκασαν. ²⁵ τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγεγονότων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν 25
 αὐτῶν ἔλαβον· συνιδιώξαντες δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἱκανὸν ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας
 συγκλειόμενοι. ²⁶ ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαββάτου, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐμακροθύ- 26
 μησαν κατατρέχοντες αὐτοὺς. ²⁷ ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκῦλα 27
 ἐδύσαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο, περισσῶς εὐλογοῦντες
 καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι αὐτοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην
 ἀρχὴν ἐλέους τάξαντος αὐτοῖς. ²⁸ μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ἡκισμένοις καὶ 28
 ταῖς χήραις καὶ ὀρφανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκυλῶν, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ
 τὰ παιδιά ἐμερίσαντο. ²⁹ ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι καὶ κοινήν ἱκετείαν ποιη- 29
 σάμενοι, τὸν ἐλεήμονα κύριον ἤξιον εἰς τέλος καταλλαγῆναι τοῖς αὐτοῦ
 δούλοις. ³⁰ καὶ τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνεριζόντων ὑπὲρ τοὺς 30
 διςμυρίους αὐτῶν ἀνείλον, καὶ ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὖ μάλᾳ ἐγκρατεῖς ἐγέ-
 νοντο· καὶ λάφυρα πλεῖστα ἐμερίσαντο, ἱσομοίρους ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ἡκισμέ-
 νοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέρους ποιήσαντες. ³¹ ὁπλο- 31
 λογήσαντες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα συνέστηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τό-
 πους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκυλῶν ἠνεγκαν εἰς Ἱερουσόλυμα. ³² τὸν δὲ φυλάρχην 32
 τῶν περὶ Τιμόθεον ἀνείλον, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους
 ἐπιτελυπηχότα. ³³ ἐπινίκια δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι τοὺς ἐμπρήσαντας 33

16. ὄντας ἀριθμὸν ... καταπλαγ. τοῖς δεσμοῖς μηδε ... παραγενομε-
 νων ... πολυπληθεῖαν 17. ἐμπεπειμένης 18. πεποιῶσιν ... εφῆσαν ...
 οἱ ἐν ... καταλαβεῖν 19. ἀντιλήψεις ... οἱ τῶν secundum ... χιλια-
 δες 20. τὴν πρὸς τοὺς γαλάτας ... οἱ ἑξακισχιλίοι τας ... *ut videtur
 χιλιάδας ... γενομένην 21. ἐποίησεν τὸ στράτευμα 22. τάξας ἀδελφους
 ... ἰωσηπον κ. ἰωναθην 23. παραναγνοὺς ... σπειρης 24. ἀναπειρους τὸ
 πλεον ... στρατείας ... οἱ ἐποίησαν ... φυγεῖν ... ἠνηγκασεν (sic) 25.
 παραγενομενων ... ἀπο τῆς χωρᾶς 26. σαββ. δικη δι. ἡν ... ἐμακροτονη-
 σαν 27. οἱ αὐτοὺς 28. διεμερίσαντο 29. ἱκετιαν 30. καὶ τοῖς περὶ ...
 συνερίσαντες ... λάφυρα πλείονος ἐμερ. εἰσομοιρ. αὐτοῖς καὶ 33. ἐπινικεῖα
 δε ἀγοντας

τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην καὶ τινας ἄλλους, ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον
 34 πεφευγότας, οἵτινες τῆς δυσσεβείας ἐκομίσαντο μισθόν. ³⁴ ὁ δὲ τρισαχι-
 τήριος Νικάνωρ, ὁ τοὺς χιλίους ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πράσιν τῶν Ἰουδαίων
 35 ἀγαγών, ³⁵ ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶναι,
 τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα, διὰ τῆς μεσογειοῦ,
 δραπέτου τρόπον, ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἦκεν εἰς Ἀντιόχειαν ὑπεράγαν
 36 δυσημερήσας ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ. ³⁶ καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀνα-
 δεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορθώσα-
 σθαι κατήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν τὸν θεὸν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ τὸν
 τρόπον τοῦτον ἀπρώτους εἶναι τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκολουθεῖν τοῖς ὑπ'
 αὐτοῦ προτεταγμένοις νόμοις.

IX.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγγανεν Ἀντίοχος ἀναλευκῶς ἀδόσμως
 2 ἐκ τῶν κατὰ τὴν Περσίδα τόπων. ² εἰςελθούσῃ γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περ-
 σέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν καὶ τὴν πόλιν συνέχειν. διὸ δὴ τῶν πλη-
 ρῶν ὁρμησάντων ἐπὶ τὴν τῶν ὅπλων βοηθειαν ἐτράπησαν, καὶ συνέβη τρο-
 πωθέντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγγυρίων ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι.
 3 ³ ὄντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα προσέπεσε τὰ κατὰ Νικάνορα καὶ τοὺς περὶ
 4 Τιμόθεον γεγονότα. ⁴ ἐπαρθείς δὲ τῷ θυμῷ ᾤετο καὶ τὴν τῶν πεφυγαδευ-
 κότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐναπερεῖσασθαι· διὸ συντάξε τὸν
 ἀρματηλάτῃν ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανύειν τὴν πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ
 5 δαίαν Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος ἐκεῖ. ⁵ ὁ δὲ πανεπόπτης κύριος ὁ
 θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐ-
 τοῦ καταλήξαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήμεστος τῶν σπλάγγων ἀλγη-
 6 δὸν καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βάσανοι, ⁶ πάντῳ δικαίως τὸν πολλαῖς καὶ ξενι-
 7 ζούσαις συμφοραῖς ἐτέρων σπλάγγνα βασάνισαντα. ⁷ ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγε-
 ρωχίας ἔλῃγεν· ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς
 θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποθύνειν τὴν πορείαν. συνέβη δὲ
 8 καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἄρματος φερομένου ροίζῳ, καὶ δυσχερεῖ πτώματι
 9 περιπεσόντα πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσθαι. ⁸ ὁ δ' ἄρτι δο-
 κῶν τοῖς τῆς θαλάσσης κύμασιν ἐπιτάσσειν διὰ τὴν ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀλαζο-
 νειαν καὶ πλάστιγγι τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος ὑψὲ στήσιν, κατὰ γῆν γενόμε-
 10 νος ἐν φορεῖῳ παρεκομίζετο, φανεράν τοῦ θεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδεικνύ-
 11 μενος, ⁹ ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσεβοῦς σκώληκας ἀναεῖν, καὶ
 ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς
 12 ὀσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσθαι τῇ σαπρίᾳ. ¹⁰ καὶ τὸν μικρῷ
 πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρων ἄπτεσθαι δοκοῦντα παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύ-
 11 νατο διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος. ¹¹ ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς
 12 ὑπερηφανίας λήγειν ὑποτεθραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἔρχεσθαι θεῖα μά-
 στιγι κατὰ στιγμήν ἐπιτείνόμενος ταῖς ἀλγηδόσι. ¹² καὶ μηδὲ τῆς ὀσμῆς
 αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσθαι ταῦτ' ἔφη Δίκαιον ὑποτάσσεσθαι τῷ θεῷ, καὶ

33. τοὺς ἱερεῖς ... καλλισθένην υφ εἰς ἐν οἰκειον πεφευγοτα καὶ τον
 αξιον (sic) ... εχομισατο 34. τρισαλητηριος ... ο τριςχιλιους 35. κατ
 αυτον ... τοπον ... αντιοχ. υπερ απαν ευημερηκως 36. οπι τον θεον ...
 τοις εαυτου προστεταγμενοις IX. 1. εκ των περι την 4. ωετο καὶ των
 ... καταλυειν τ. ποριαν ... ουτως ... πολυανδρειον 5. παντεποπτης 7.
 υπερηφανειας ... ποριαν ... δυσχερη 8. ο δ αντιδοκων ... οπι επιτασσειν
 ... υπερ ανθρωπων υπερηφανιαν κ. πλαστ. των ορειων ... υψι ... φοριω
 ... ενδειγνυμενος 9. την σαπρειαν 11. λεγειν (sic) τεθραυσμενος 12. ανε-
 χεστ. δυναμενος

μὴ θνήσκον ὄντα ἰσόψα φρονεῖν ὑπερηφάνως. ¹³ ἤρχετο δὲ ὁ μιὰρὸς πρὸς ¹³ τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην, οὕτω λέγων, ¹⁴ τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, ¹⁴ ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσόπεδον ποιῆσαι καὶ πολυάνδριον οἰκοδομῆσαι, ἐλευσέραν ἀναδείξαι. ¹⁵ τοὺς δὲ Ἰουδαίους οὐς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξίῳ- ¹⁵ σαι οἰωνοβρώτους δὲ σὺν τοῖς νηπίοις ἐκρίψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς ἴσους Ἀθηναίοις ποιήσειν. ¹⁶ ὃν δὲ πρότερον ἐσκόλευσεν ἅγιον νεῶν καλλίστοις ¹⁶ ἀναστήμασι κοσμήσειν καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ πολυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας συντάξεις ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων χορηγήσειν. ¹⁷ πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν ¹⁷ ἐπελευσεῖσθαι καταγγέλλοντα τὸ τοῦ θεοῦ κράτος. ¹⁸ οὐδαμῶς δὲ ληγόντων ¹⁸ τῶν πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ θεοῦ κρίσις, τὰ κατ' αὐτὸν ἀπελπίσας, ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν υπογεγραμμένην ἐπιστολήν, ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν, περιέχουσαν δὲ οὕτως ¹⁹ τοῖς χρηστοῖς Ἰου- ¹⁹ δαίοις τοῖς πολιταῖς πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν καὶ εὖ πράττειν βασιλεὺς καὶ στρατηγὸς Ἀντίοχος. ²⁰ εἰ ἔβρωσθε, καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ ἴδια κατὰ ²⁰ γνώμην ἐσθὲν ὑμῖν, εὐχομαι μὲν τῷ θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν τὴν ἐλπίδα ἔχων. ²¹ καὶ γὰρ δὲ ἀσθενῶς διεκείμεν, ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν ²¹ εὐνοίαν ἂν ἐμνημόνευον φιλοστόργως· ἐπανάγων ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα τόπων καὶ περιπεσῶν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἐχούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην φροντίσαις τῆς κοινῆς πάντων ἀσφαλείας. ²² οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἐμαυτόν, ²² ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφύξεσθαι τὴν ἀσθενείαν, ²³ θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ ²³ ὁ πατήρ κατ' οὐς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσεν ἀνέδειξε τὸν διαδεχόμενον, ²⁴ ὅπως ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίνει ἢ καὶ προσηγγελῇ ²⁴ τι δυσχερές, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν ὧς καταλείπεται τὰ πράγματα μὴ ἐπιταράσσωνται. ²⁵ πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας ²⁵ καὶ γεινιῶντας τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας προσδεχομένους τὸ ἀποβησόμενον, ἀναδέδειχα τὸν υἱόν μου Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολλάκις ἀνατρέχων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν παρακατετίθεμιν καὶ συνίστων· γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ υπογεγραμμένα. ²⁶ παρακαλῶ σὺν ὑμᾶς ²⁶ καὶ ἀξίῳ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ' ἴδιαν ἕκαστον συντηρεῖν τὴν οὐσαν εὐνοίαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου. ²⁷ πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν ²⁷ ἐπεικῶς καὶ φιλανθρώπως παρακολουθεῖν τῇ ἐμῇ προαιρέσει συμπερινεχθήσεσθαι ὑμῖν. ²⁸ ὁ μὲν οὖν ἄνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χεῖριστα πα- ²⁸ θῶν, ὡς ἑτέρους διετίθην, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὅρεσιν οἰκτίστῳ μόρῳ κατέστρεψε τὸν βίον. ²⁹ παρεκομίζετο δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτοῦ, ²⁹ ὃς καὶ διευλαβηθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντιόχου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

X.

Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τοῦ κυρίου προάγοντος αὐτοὺς, τὸ μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν, ² τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς ² ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημιουργημένους, ἔτι δὲ τεμένη καθεῖλον. ³ καὶ τὸν ³

12. οντα υπερηφανα φρονειν 13. μειρος ... ουτως 14. ως pro ους ... οἰωνοβρωτους συν ... εκτριψαι 15. νεω καλλει τοις αναθ. 16. ιου-
δαιος ... επελευσεσθαι καταγγελλοντας 17. εχουσαν ικετηρ. ταξιν 18. βασ.
αντιοχ. κ. στρατηγ. 19. ομι ει ... γνωμ. εσται υμειν εις ουρανον την ελ-
πιδα· εχων 20. ομι καγω usque διεκειμεν ... ομι αν ... επαναγαγων ...
κατα την περσιδα ... παντων υμων ασφ. 21. καθ εμαυτον 22. διαδεξα-
μενον 23. αποβαιη και προσαπελση 24. της βασιλειας ... επεχοντ. και
προσδοκωντας το ... ομι μου ... παρεκατετιθεμιν 25. ομι μου 26. συν-
σταθεντα τη εμη 27. ευλαβηθεις X. 1. συν αυτω τω του 2. καθειλαν

νεὼν καθαρίσαντες ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λίθους καὶ
 πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες ἀνήνεγκαν θυσίαν μετὰ διετῇ χρόνον, καὶ θυμιάματα
 4 καὶ λύχνους καὶ τῶν ἄρτων τὴν πρόθεσιν ἐποίησαντο. ⁵ ταῦτα δὲ ποιήσαν-
 τες ἡξίωσαν τὸν κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλίαν μηκέτι περιπεσεῖν τοιοῦτοις
 5 κακοῖς, ἀλλ' ἑάν ποτε καὶ ἀμάρτωσιν, ὑπ' αὐτοῦ μετ' ἐπιεικείας παιδεύε-
 σθαι, καὶ μὴ βλασφημίαις καὶ βαρβάραις ἔννεσι παραδίδοσθαι. ⁶ ἐν ἡ δὲ
 6 ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἄλλοφύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 τὸν καθαρισμόν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνός,
 7 ὅς ἐστι Χασελεύ. ⁸ καὶ μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνομαμάτων
 8 τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἑορτὴν ἐν
 9 τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν νεμόμενοι. ¹⁰ διδὺς
 10 σους καὶ κλάδους ὠραίους ἐτι δὲ φοίνικας ἔχοντες, ὕμνους ἀνέφερον τῷ
 11 εὐδοῶσαντι καθαρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. ¹² ἔδογματίσαν δὲ μετὰ κοινοῦ
 12 προστάγματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔννει κατ' ἐνιαυτὸν
 13 ἄγειν τὰςδε τὰς ἡμέρας. ¹⁴ καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος
 14 Ἐπιφανοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχε ¹⁵ νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν Εὐπάτορα Ἀντιό-
 15 χου, υἱὸν δὲ τοῦ ἄσεβους γενόμενον δηλώσομεν, αὐτὰ συντέμνοντες τὰ τῶν
 16 πολέμων κακὰ. ¹⁷ αὐτὸς γὰρ παραλαβὼν βασιλείαν ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πρα-
 17 γμάτων Λυσίαν τινά, Κολίης δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρόταρχον.
 18 ¹⁹ Ἡτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ δίκαιον συντηρεῖν προηγουμε-
 19 νος εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν γεγонуῖαν εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, καὶ ἐπειράτο
 20 τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν. ²¹ ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων
 21 πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ προδότης παρ' ἑκάστα ἀκούων διὰ τὴν Κύπρον
 22 ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπι-
 23 φανῇ ἀναχωρῆσαι, μήτ' εὐγενῇ τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἀθυμίας φαρμα-
 24 κεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε τὸν βίον. ²⁵ Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν τό-
 25 πων ἐξενотρόφει, καὶ παρ' ἑκάστα πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐπολεμοτρόφει. ²⁶ ὁμοῦ
 26 δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι, ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύννα-
 27 ζον τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τοὺς φυγαδευσέντας ἀπὸ Ἱεροσολύμων προσλαβόμε-
 28 νοι πολεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν. ²⁹ οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιησάμενοι
 29 λιτανίαν καὶ ἀξιώσαντες πρὸς τὴν τοῦτων πόλιν γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν
 30 Ἰδουμαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν, ³¹ οἷς καὶ προσβαλόντες εὐρώτως ἐγκρατεῖς
 31 ἐγένοντο τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους ἡμύναντο·
 32 κατέσφαζον δὲ τοὺς ἐμπύπτοντας, ἀνείλινον δὲ οὐχ ἥττον τῶν διςμυρίων.
 33 ³⁴ συμφυγόντων δὲ οὐκ ἔλαττον τῶν ἑννακισχιλίων εἰς δύο πύργους ὀχυροὺς
 34 εἰ μάλα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας, ³⁵ ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπεί-
 35 γοντας τόπους ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ Ἰώσηφον, ἐτι δὲ καὶ Ζαχαῖον καὶ
 36 τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τοῦτων πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχωρίσθη. ³⁷ οἱ
 37 δὲ περὶ τὸν Σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπὸ τιμῶν τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπεί-
 38 σθησαν ἀργυρίῳ· ἐπτάκις δὲ μυριάδας δραχμὰς λαβόντες εἰσάν τινας
 39 διαβρύηται. ⁴⁰ προσαγγελθέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος, συν-
 40 αγωγὴν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου πεπράκασιν

3. ναὶω ... θυσίας 4. παραπεσεῖν ... μετὰ ἐπιεικείας ... οὐκ παι-
 δευεσθ. καὶ 5. μηνός του χασελεύ 7. ἐτι δε καὶ φ. εχ. νηχαριστουν τω
 ευοδ. καθαρισαι 8. εδογμ. τε ... αγ. τας δεκατας ημερας 10. τον υπα-
 τον αντιοχον ... συντεμν. τα συνεχοντα των πολεων κακα 11. ουτος γαρ
 παραλ. την 12. προς τους ιουδαιους ... γεγонуειαν προς αυτους αδικειαν
 επειρατο 13. μητε ευγενη τ. εξουσι. ευγεννασιας φαρμακευσας ... εξελε-
 ιται 14. των τροπων ... πρ. τους ιδιους επολ. 15. ομου δε τουτων .γ.
 φυγαδευσαντας 16. λιτανιαν 17. κατεσφ. τε 19. απολειπων ... ιωση-
 φον· ἐτι δε ζαχχ. ... πολιορκειαν (etiam v. 18.) 20. μυριας 21. προσαγ-
 γελλουντες (sic) ... πεπρακαν

τοὺς ἀδελφούς, τοὺς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες. ²²τούτους μὲν οὖν ²²προδότας γενομένους ἀπέκτεινε, καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύργους καταλάβετο. ²³τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐοδούμενος ἀπώλεσεν ἐν ²³τοῖς δυσὶν ἐχυρώμασι πλείους τῶν διζμυρίων. ²⁴Τιμόθεος δὲ ὁ πρότερον ²⁴ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς καὶ τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς δοριάλωτον ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν. ²⁵οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγί- ²⁵ζοντες αὐτοῦ, πρὸς ἱκετεῖαν τοῦ θεοῦ ἐτράπησαν, γῆ τὰς κεφαλὰς καταπά- ²⁶σαντες καὶ τὰς δοφύας σάκκοις ζώσαντες, ²⁶ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστη- ²⁶ρίου κρηπίδα προσπεσόντες ἤξουν ἵλεων αὐτοῖς γεγόμενον ἐχθρευσαί τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν καὶ ἀντικεισθαι τοῖς ἀντικειμένοις, καθὼς ὁ νόμος διασαφεῖ. ²⁷γεγόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα προῆγον ἀπὸ τῆς ²⁷πόλεως ἐπὶ πλείον· συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν. ²⁸ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς διαδεχομένης προσέβαλον ἑκάτεροι, οἱ μὲν ἔγγυον ²⁸ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης μετ' ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν κύριον καταφυγὴν, οἱ δὲ καθ' ἡγεμονίαν τῶν ἀγώνων ταττόμενοι τὸν θυμόν. ²⁹γενομένης δὲ καρτε- ²⁹ρᾶς μάχης ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων ἄνδρες πέντε διαπρεπεῖς καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων οἱ δύο. ³⁰καὶ τὸν ³⁰Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες καὶ σκεπάζοντες ταῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις ἄτρωτον διεφύλαττον, εἰς δὲ τοὺς ὑπεναντίους τοξέσματα καὶ κεραυνοὺς ἐξερ- ³¹ρίπτουν· διὸ συγχυθέντες ἄρασις κατεκόπτοντο ταραχῆς πεπληρωμένοι. ³¹κατεσφάγησαν δὲ διζμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακόσιοι. ³²αὐτοὶ δὲ ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον δούρωμα, εὐ μάλα ³²φρούριον, στρατηγούντος ἐκεῖ Χαιρέου. ³³οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἄσμε- ³³νοι περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας. ³⁴οἱ δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνῇ- ³⁴τητι τοῦ τόπου πεποιθότες ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν καὶ λόγους ἄσεμίτους προῖοντο. ³⁵ὑποφαινούσης δὲ τῆς πέμπτης ἡμέρας εἴκοσι νεανῖαι τῶν περὶ ³⁵τὸν Μακκαβαῖον πυρωθέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσβαλόντες τῷ τείλει ἀρρενωδῶς καὶ θηριῶδει θυμῷ τὸν ἐμπύπτοντα ἔκοπτον. ³⁶ἕτεροι ³⁶δὲ ὁμοίως προσναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον ἐνεπίμπρων τοὺς πύργους, καὶ πυρὰς ἀνάψαντες ζῶντας τοὺς βλασφήμους κατέκαιον· οἱ δὲ τὰς πύλας διέκοπτον, εἰςδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν προκατελάβοντο τὴν πόλιν, ³⁷καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἐν τινὶ λάκκῳ κατέσφαξαν ³⁷καὶ τὸν τούτου ἀδελφὸν Χαιρέαν καὶ τὸν Ἀπολλοφάνη. ³⁸ταῦτα δὲ διαπρα- ³⁸ξάμενοι, μετ' ὕμνων καὶ ἐξομολογήσεων εὐλόγουν τῷ κυρίῳ τῷ μεγάλῳ εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸ νῆκος αὐτοῖς διδόντι.

XI.

Μετ' ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως καὶ συγγενῆς καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, ²συναθροίσας περὶ τὰς οὐκ τῶ μυριάδας καὶ τὴν ἵππον πᾶσαν παρεγένετο ἐπὶ ²τοὺς Ἰουδαίους, λογιζόμενος τὴν μὲν πόλιν Ἑλλήσιν οἰκητήριον ποιήσειν, ³τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἑθνῶν τεμένη, πρατὴν δὲ ³

24. πρῶτον ... λημψόμενος 25. πρὸς ἱκεσίαν ... οἱ ἐτράπησαν 26. ἵλεως ... ἐχθρευσαί τ. ἐχθροῖς ... καθὼς καὶ ο 28. διαδεχομένης προσεβαλλόν ... οἱ μὲν οὖν ἐγγυον ... μετὰ ἀρετῆς τῆς ἐπὶ 29. γινομένης ... πέντε ἄνδρες 30. διεφύλαττον ... ἐναντίους ... ἐξεπίπτουν (sic) ... διεκοπτόντο 32. χρεοῦ 33. ἀσμενῶς ... τεσσαρακοντα 34. προῖοντες 35. ὑποφαινούσης ... ἡμερ. καὶ εἰκοστῆς νεανῖαι ... προβαλόντες ... θηριῶδη 36. ἀναπτόντες 37. ἀπολλοφάνην 38. ἐξομολογήσεως XI. 1. χρόνισαν 2. πᾶσαν παρεγίεντο

4 τὴν ἀρχιερωσύνην κατ' ἔτος ποιήσιν, ⁴ οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τοῦ θεοῦ
 κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεδῶν καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν ἰπ-
 5 πῶν καὶ τοῖς ἐλέφασιν τοῖς ὀγδοήκοντα. ⁵ εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ
 συνεγγίσας τῷ Βαιθσούρα, ὄντι μὲν ἐρυμῶ χωρίῳ, ἀπὸ δὲ Ἱεροσολύμων
 6 ἀπέχοντι ὥσει σταδίου πέντε, τοῦτο ἔλμβεν. ⁶ ὧς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν
 Μακκαβαῖον πολιορκοῦντα αὐτὸν τὰ θυρώματα, μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων
 ἰκέτευσον σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον, ἀγαθὸν ἄγγελον ἀποστεῖλαι πρὸς σωτη-
 7 ρίαν τῷ Ἰσραὴλ. ⁷ αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα προ-
 ετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοήθειν τοῖς ἀδελφοῖς
 8 αὐτῶν· ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως ἐξώρμησαν. ⁸ αὐτοὶ δὲ καὶ πρὸς τοῖς Ἱερο-
 σολύμοις ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἔφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι, πανο-
 9 πλίαν χρυσῇν κραδαίνων. ⁹ ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεήμονα θεόν,
 καὶ ἐπεβόσθησαν ταῖς ψυχαῖς οὐ μόνον ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ ζῆρας τοὺς
 10 ἀγριωπῆτας, καὶ σιδηρᾶ τεῖχη τιτρώσκειν ὄντες ἔτοιμοι, ¹⁰ προσῆγον ἐν
 διασκευῇ τὸν ἀπ' οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες, ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ κυρίου.
 11 ¹¹ λεοντήδον δὲ ἐντινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους κατέσπρωσαν αὐτῶν χιλήους
 πρὸς τοῖς μυρίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους πρὸς τοῖς χιλήοις· τοὺς δὲ πάντας
 12 ἠνάγκασαν φυγεῖν. ¹² οἱ πλείους δὲ αὐτῶν τραυματῆαι γυμνοὶ διεσώθησαν,
 13 καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχυρῶς φεύγων διεσώθη. ¹³ οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων,
 πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονός περὶ ἑαυτὸν ἐλάσσωμα, καὶ συννοήσας
 ἀνικητούς εἶναι τοὺς Ἑβραίους, τοῦ πάντα δυναμένου θεοῦ συμμαχοῦντος
 14 αὐτοῖς, προσαποστείλας ¹⁴ ἔπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις καὶ
 15 διότι καὶ τὸν βασιλέα πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι. ¹⁵ ἐπένευσε
 δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει τοῦ συμφέροντος φρον-
 τίζων· ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν
 16 Ἰουδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεὺς. ¹⁶ ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι τοῖς Ἰου-
 δαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυσίου περιέχουσιν τὸν τρόπον τοῦτον Λυσίας
 17 τῷ πλήθει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ¹⁷ Ἰωάννης καὶ Ἀβεσσαλὼμ οἱ πεμφθέντες
 παρ' ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμόν, ἤξιον περὶ τῶν δι'
 18 αὐτοῦ σημαινομένων. ¹⁸ ὅσα μὲν οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεῖ προσενεχθῆναι
 19 διεσάφησαν, ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα συνεχώρησεν. ¹⁹ ἐὰν μὲν οὖν συντηρήσῃτε
 τὴν εἰς τὰ πράγματα εὐνοίαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσσομαι παραίτιος ὑμῖν
 20 ἀγαθῶν γενέσθαι. ²⁰ ὑπὲρ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τοῦτοις τε καὶ
 21 τοῖς παρ' ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν. ²¹ ἔβρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακο-
 22 στοῦ ὀγδόου, Διοσκορινθίου εἰκοστῇ τετάρτῃ. ²² ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ
 23 περιεῖχεν οὕτως Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν. ²³ τοῦ πα-
 τρός ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταρά-
 24 χους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν, ²⁴ ἀκηκοότες τοὺς
 Ἰουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ μεταστῆσει
 ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἰρετίζοντας, καὶ διὰ τοῦτο ἀξιούντας συγχωρη-
 25 θῆναι αὐτοῖς τὰ νόμιμα αὐτῶν. ²⁵ αἰρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτός

3. κατα ετος την αρχιερ. 4. των πεδων 5. συνεγγισας βειθουρων ...
 ερυμνω χωριων· ιεροσολυμων δε ... σχοινους πεντε ... ελμβεν 6. μετα
 οδυρμων 7. πρωτ. ο μακκ. πρωτος ... *προετρεψατο ... εξωρμεισαν 8.
 δε προς ... *οτι εφιππος 9. ανθρωπους· ζηρας δε 10. προηγον 11. λεον-
 τινον δε ... εξακ. προς χειλοις ... φευγειν 12. γυμνοι δε εσωθησαν 13.
 περι αυτον ελαττωμα ... οτι παντα 14. συλλυσεσθαι 15. συνεχωρ. ο γραμμα-
 τευς 16. οτι αι 19. οτι υμιν 20. υπερ δε τωτων κατα 21. τεσσερα-
 κοστον ... διοσκορινθ. τετραδι και εικαδι 23. βουλομενου ... ιουδαιων
 pro ιδιων 24. εις τα ελληνικα ... αιρετιζοντας αξιουν συγχωρηθηναι ...
 οτι αυτων

παραχῆς εἶναι, κρίνομεν τό τε ἱερὸν αὐτοῖς ἀποκατασταθῆναι καὶ πολιτεύ-
 σθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθνη. ²⁶ εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμφσά- 26
 μενος πρὸς αὐτοὺς καὶ δούς δεξιὰς, ὅπως εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν
 εὐθυμοὶ τε ὦσι καὶ ἡδῶς διαγίνωνται πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἀντίληψιν.
²⁷ πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιαύτη ἦν Βασιλεὺς Ἀντίο- 27
 χος τῇ γερονσίᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν. ²⁸ εἰ ἔρ- 28
 ῶσθε, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγαίνομεν. ²⁹ ἐνεφάνισεν ἡμῖν ὁ 29
 Μενέλαος βούλεσθαι κατελθόντας ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοῖς ἰδίοις. ³⁰ τοῖς οὖν 30
 καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας,
³¹ χρῆσθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις καθά 31
 τὸ πρότερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατ' οὐδένα τρόπον παρενοχληθήσεται περὶ
 τῶν ἡγνοημένων. ³² πέπομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακαλέσονται ὑμᾶς. 32
³³ ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πέμπτη καὶ 33
 δεκάτῃ. ³⁴ ἐπεμφαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν 34
 οὕτως Κόντος Μέμμιος, Τίτος Μάνλιος, πρεσβῦται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ
 τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ³⁵ ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βασιλέως συνεχώ- 35
 ρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκοῦμεν. ³⁶ ἃ δὲ ἔκρινε προσανεχθῆναι τῷ 36
 βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παραχρήμα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, ἵνα ἐκδῶμεν
 ὡς κατῆκει ὑμῖν· ἡμεῖς γὰρ προσάγομεν πρὸς Ἀντιόχειαν. ³⁷ διδ' σπεύσατε 37
 καὶ πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνώμεν ὅποιας ἐστὲ γνῶμης. ³⁸ ὑγαί- 38
 νετε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ.

XII.

Γενομένων τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυσίας ἀπῆει πρὸς τὸν βασι-
 λέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο. ² τῶν δὲ κατὰ τόπον στρα- 2
 τηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Γεναίου, ἔτι δὲ Ἰερώνυμος καὶ Δη-
 μοφῶν, πρὸς δὲ τούτοις Νικάνωρ ὁ Κυπριαρχῆς, οὐκ εἴων αὐτοὺς εὐσταθεῖς
 καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄγειν. ³ Ἰοπιτῆται δὲ τηλικούτου συνετέλεσαν τὸ δυσσε- 3
 βημα, παρακαλέσαντες τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους ἐμβῆναι εἰς τὰ
 παρασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις ὡς μηδεμιᾶς ἐνε-
 στῶσης πρὸς αὐτοὺς δυσμενεῖας. ⁴ κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα, ⁴
 καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς ἂν εἰρηνεύειν βελόντων καὶ μηδὲν ὕποπτον
 ἐχόντων, ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύβισαν, ὄντας οὐκ ἔλαττον τῶν διακοσίων.
⁵ μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας τὴν γεγονυῖαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς ὁμότητα, παραγ- 5
 γείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνδράσι ⁶ καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κριτὴν, 6
 βεόν, παρεγένετο ἐπὶ τοὺς μαιφόνους τῶν ἀδελφῶν· καὶ τὸν μὲν λιμένα
 νύκτωρ ἐνέπρησε καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξε, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας ἔξε-
 κέντησε. ⁷ τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, ἀνέλυσεν ὡς πάλιν ἦξων καὶ τὸ 7
 σύμπαν τῶν Ἰοπιτιῶν ἐκριζῶσαι πολίτευμα. ⁸ μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν 8
 Ἰαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον τοῖς παροικοῦσιν Ἰουδαίους,
⁹ καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλὼν ὑφῆψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ, 9
 ὥστε φαίνεσθαι τὰς αὐγάς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίων ὄντων

25. αποκαταστ. αυτοις 26. προς τη των ιδιων αντιλημψει 27. τοια-
 δε την 28. οπι ει 29. οπι ο ... βουλομενος κατ. ημας ... * πρ. τ. ιου-
 δαιois 30. μετα τ. ιδias 32. παρακαλεσαντα 33. τεσσαρακοστου ..
 πεντεκαιδεκατη 34. επεμψαμεν ... μανιος 36. προσανενηγεχθαι ... εν
 εχωμεν ως καθ. ημιν ... αντιοχιαν 38. τεσσαρακοστου ... πεντεκαιδεκατη
 ΛΙ. 4. γενομ. δε 2. γεννεου ... ευσταθειν και τας ησυχιας 3. ιοπιειτε
 ... τους εν εαυτοις ... παρακατασταθεντα 4. μετα δε το ... αχθεντας
 5. ο ιουδας 6. παραγενομενος ... αδελφων τον μεν 7. ανεχυσεν παλιν
 ... τον συμπαν 8. και τας εν ιαμνια ... κατοικουσιν 9. ωστε επιφαι-
 νεσθαι

- 10 διακοσίων τεσσαράκοντα. ¹⁰ ἐκέλευεν δὲ ἀποσπασθέντων σταδίους ἑννέα, ποιου-
 μένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, προσέβαλον Ἄραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάτ-
 11 τους τῶν πεντακισχιλίων, ἵππεις δὲ πεντακόσιοι. ¹¹ γενομένης δὲ καρτερᾶς
 μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ βοήθειαν εὐημε-
 ρησάντων, ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες Ἄραβες ἡξίουσαν δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν
 αὐτοῖς, ὑπαγνύμενοι καὶ βροσκήματα δώσειν καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελήσειν
 12 αὐτούς. ¹² Ἰούδας δὲ ὑπολαβὼν ὥς ἀληθῶς ἐν πολλοῖς αὐτοὺς χρησίμους,
 ἐπεχώρησεν εἰρήνην ἄξιον πρὸς αὐτούς· καὶ λαβόντες δεξιὰς εἰς τὰς σκηνάς
 13 αὐτῶν ἐχωρίσθησαν. ¹³ ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπὶ τινὰ πόλιν γεφυροῦν ὄχυράν καὶ
 τείχεσι περιτεφραγμένην καὶ παμμυγέσιν ἔθνεσι κατοικουμένην, ὄνομα δὲ
 14 Κάσπιν. ¹⁴ οἱ δ' ἔνδον πεποιθότες τῇ τῶν τειχεῶν ἐρυμνότητι τῇ τε τῶν
 βρωμάτων παραθείσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶντο τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδο-
 15 ρόντες καὶ προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λαλοῦντες ἅ μὴ ζήμες. ¹⁵ οἱ δὲ περὶ
 τὸν Ἰούδαν ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέγαν τοῦ κόσμου δυνάστην, τὸν ἄτερ κριῶν
 καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν κατακρημνίσαντα τὴν Ἱερικῶ κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρο-
 16 νους, ἐνέσεισαν θηριωδῶς τῷ τείχει. ¹⁶ καταλαβόμενοι τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ
 θεοῦ ἡλλήσει, ἀμυθήτους ἐποίησαντο σφαγὰς, ὥστε τὴν παρακειμένην λί-
 μνην, τὸ πλάτος ἔχουσαν σταδίῳ δύο, κατάρρυτον αἵματι πεπληρωμένην
 17 φαίνεσθαι. ¹⁷ ἐκέλευεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδίους ἑπτακοσίους πεντήκοντα
 18 διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβηίνους Ἰουδαίους. ¹⁸ καὶ
 Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, ἄπρακτόν τε ἀπὸ τῶν τόπων
 19 ἐκλελυκότα, καταλειποτά δὲ φρουράν ἐν τινὶ τόπῳ καὶ μάλα ὄχυράν. ¹⁹ Δω-
 σίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος τῶν περὶ τὸν Μακκαβαίων ἡγεμόνων ἐξοδύσαντες
 ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὄχυρῳ πλείους τῶν
 20 μυρίων ἀνδρῶν. ²⁰ ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν σπειρη-
 δόντα, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον ὥρμησεν
 ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἵππεις δὲ χιλιῶς πρὸς τοὺς
 21 πεντακοσίους. ²¹ τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν Ἰούδα, ὁ Τιμόθεος προεξαπέ-
 στειλε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγό-
 μενον Καρνίον· ἦν γὰρ δυσπολιόρητον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χωρίον διὰ τὴν
 22 τῶν πάντων τῶν τόπων στενότητα. ²² ἐπιφανείσης δὲ τῆς Ἰουδα σπείρας
 πρώτης, καὶ γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολέμιους φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ πάντα
 ἐφορῶντος ἐπιφανείας γενομένου ἐπ' αὐτούς, εἰς φυγὴν ὥρμησαν ἄλλος ἄλ-
 λαχῇ φερόμενος, ὥστε πολλὰς ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάβεσθαι καὶ ταῖς τῶν
 23 ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. ²³ ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώτερον Ἰούδας,
 24 συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους, διέφθειρέ τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. ²⁴ αὐτὸς
 δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπατρον ἡξίου μετὰ
 πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτόν, διὰ τὸ πλείονων μὲν γονεῖς ὧν δὲ
 25 ἀδελφοὺς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται εἰ ἀποθάνοι. ²⁵ πιστώ-
 σαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλείονων τὸν ὀρισμὸν ἀποκαταστήσειν τούτους ἀπημάν-
 26 τους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας. ²⁶ ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ

9. τεσσερακοντα 10. αποσπασαντες ... ποριαν ... επεβαλλον 11. ελατ-
 τονωσαντες ... οπι αραβες 12. υπεχωρησεν ... οπι αυτων 13. κασπειν
 14. δε ενδον ... ευρυμνοτητι 15. οπι περι 16. σταδιους ... καταρρειν
 (* καταρρει) το αιμα 17. και προς τους ... τουβεινους 18. θεου (i. e. θυ)
 ργο ου ... απρακτ. τοτε εκ των 19. τους υπο τιμ. απωλεσαν 20. την
 περι αυτον στρατιαν ... ωρμησαν ... τριςχιλιους (sed τρις in rasura) και
 προς τοις επτακις χιλιοις 21. ιουδου προεξαπεστειλεν ο τιμοθ. τας γυν.
 και την αλλην ... δια την παντων 22. επιφανις δε της ιουδου σπειρης
 πρωτου ... τα παντα ... επιφανιας γενομενης ... εις φυγειν 23. ευτονο-
 τερον ον ιουδας ... αλητηριους διεφθειρεν δε 24. γοητιας ... ως ων αυ-
 τον ... οπι ει αποθανοι 25. αποκαταστησαι

τὸ Καρνίον καὶ τὸ Ἀταργατεῖον κατέσφαξε μυριάδας σωμάτων δύο καὶ πεντακισχιλίους. ²⁷ καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευσεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἐφρών πόλιν ὄχυράν, ἐν ἣ κατῴκει Λυσίας καὶ πάμφυλα πλήθῃ· νεανῖαι δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστῶτες ῥωμαεῖοι ἀπεμάχοντο εὐρώστως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν πολλὰι παραδέσεις ὑπῆρχον. ²⁸ ἐπικαλεσάμενοι δὲ τὸν δυνάστην τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων ἀλκὰς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, καὶ κατέστρωσαν τῶν ἔνδον εἰς μυριάδας δύο καὶ πεντακισχιλίους. ²⁹ ἀναζεύξαντες δὲ ἐκείθεν ὥρμησαν ἐπὶ Σκυζῶν πόλιν, ἀπέχουσιν ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίους ἑξακοσίους. ³⁰ ἀπομαρτυρήσαντων δὲ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων Ἰουδαίων, ἣν οἱ Σκυζοπολιταὶ ἔσχον πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἡμερον ἀπάντησιν ἐποιοῦντο, ³¹ εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς καὶ προσπαρηκαλέσαντες, καὶ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι, παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς τῶν ἑβδομάδων ἑορτῆς οὔσης ὑπογύου. ³² μετὰ δὲ τὴν λεγομένην Πεντηκοστὴν ὥρμησαν ἐπὶ Γοργίαν τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν. ³³ ἐξῆλθε δὲ μετὰ πεζῶν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων, καὶ παραταξαμένων συνέβη πεσεῖν ὀλίγους τῶν Ἰουδαίων. ³⁵ Δωσίθεος δὲ τις τῶν τοῦ Βακχήνορος ἐφιππος ἀνὴρ καὶ καρτερός εἶχετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος ἤγεν αὐτὸν εὐρώστως, καὶ βουλόμενος τὸν κατάρατον λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν ἱππέων Θρακῶν τινὸς ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν ὤμον καθελόντος, διέφυγεν ὁ Γοργίας εἰς Μαρися. ³⁶ τῶν δὲ περὶ τὸν Ἑσδρὶν ἐπὶ πλείονι σύμμαχον φανήναι καὶ προσοδηγὸν τοῦ πολέμου, ³⁷ καταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μετ' ὕμνων κραυγὴν, ἀναβοήσας καὶ ἐνσείσας ἀπροσδοκῆτως τοῖς περὶ τὸν Γοργίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποίησατο. ³⁸ Ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἤγεν εἰς Ὀδολλάμ πόλιν· τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν ἐπισμὸν ἀγνισθέντες αὐτοὶ τὸ σάββατον διήγαγον. ³⁹ τῇ δὲ ἐχομένῃ ἡλθον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν κατ' ὃν τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ τῶν προπεπτωκότων σώματα ἀνακομίσασθαι καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστήσαι εἰς τοὺς πατρίους τάφους. ⁴⁰ εὗρον δὲ ἐκάστου τῶν τεθνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας ἱερῶματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνείας εἰδώλων, ἅφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς Ἰουδαίους· τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τοὺςδε πεπτωκέναι. ⁴¹ πάντες οὖν εὐλογῆσαντες τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου τοῦ τὰ κεκρυμμένα φανερὰ ποιοῦντος, ⁴² εἰς ἱκετείαν ἐτράπησαν ἀξιώσαντες τὸ γεγονός ἀμάρτημα τελείως ἐξαλειφθῆναι. ὁ δὲ γενναῖος Ἰούδας παρεκάλεσε τὸ πλῆθος συντηρεῖν ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὅψιν ἑωρακότας τὰ γεγονότα διὰ τὴν τῶν προπεπτωκότων ἀμαρτίαν. ⁴³ ποιησάμενός τε κατ' ἀνδραλογίαν κατὰ σκευάσματα εἰς ἀργυρίου δραχμὰς διςχιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα προσαγαγεῖν περὶ ἀμαρτίας θυσίας, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως πράττων, ὑπὲρ ἀναστάσεως διαλογιζόμενος. ⁴⁴ εἰ γὰρ μὴ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστήναι

26. ατεργατιον ... δυο πεντακισχιλ. 27. μετα δε ... οπι ιουδας ... εν η παμφυλα εν αυτη πληθῃ· νεανιαι δε ρωμαλλιοι προ των τιχειων καθεστωτες (ed. rom. κατεστ.) ευρωστως απεμαχ. ενθα 28. ολκας ... υποχ. κατεστρωσαν δε ... δυο πεντακισχιλ. 29. αναζ. τε 30. των εκει καθεστωτων ... σκυζοπολειται οπι εποιοουντο 31. οπι αυτοις ... παρεγενηθησαν 34. παραταξαμενους δε 35. γοργειου ... και βουλομενου τον καταρ. λ. ζωγρειαν ... τινος θρακων ... διεφυγεν γοργειας 36. επικαλεσαμενος ιουδας ... φανην. και προσδ. φανηναι του 37. κραυγην ενσεις ... γοργειαν ... εποιησατο αυτων 38. ηκεν ... σαββ. διηγεν 39. κατ' ον χρονον ... τα σωματα των προπεπτ. 40. ιαμνιας ιδωλων ... απηργει 41. τα του δικαιοκρ. 42. εις εικεσιαν ... συντηρειν αυτους ... εωρακοτες ... των προπ. αμαρτηματων 43. ανδρολογειον εις ... αστιως πραττειν ... αναλογιζομενος 44. ει μη γαρ

45 προσεδόκα, περισσὸν ἄν ἦν καὶ ληρῶδες ὑπὲρ νεκρῶν προσεύχεσθαι. 45 εἴτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον χαριστήριον, ὅσια καὶ εὐσεβῆς ἡ ἐπίνοια· ὧς περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξιλασμόν ἐποιήσατο τῆς ἁμαρτίας ἀπολυθῆναι.

XIII.

Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλήρεσιν ἐπὶ 2 τὴν Ἰουδαίαν, 2 καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἑνδεκα καὶ ἱππεῖς πεντακισχιλίους τριακοσίους καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἄρματα δὲ δρεπανη- 3 φόρα τριακόσια. 3 καὶ Μενέλαος δὲ συνέμιξεν αὐτοῖς, καὶ παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, οἰόμενος δὲ 4 ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατασταθῆσθαι. 4 ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ἐξήγειρε τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντίοχου ἐπὶ τὸν ἀλιτήριον, καὶ Λυσίου υποδείξαντος τοῦτον αἴτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προσέταξεν, ὥς ἔσος ἐστίν, ἐν τῷ τόπῳ 5 προσαπολέσαι ἀγαγόντας αὐτὸν εἰς Βέροιαν. 5 ἔστι δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος πεντήκοντα πηχῶν πλήρης σποδοῦ, οὗτος δὲ ὄργανον εἶχε περιφερὲς πάντο- 6 ρεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδὸν. 6 ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας ἔνοχον ὄντα, ἧ καὶ τινων ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεπονημένον, ἅπαντες προσωβούσιν εἰς 7 ὄλεθρον. 7 τοιοῦτω μόρῳ τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν, μηδὲ τῆς γῆς τυ- 8 χόντα Μενέλαον πάνυ δικαίως. 8 ἐπεὶ γὰρ συνετέλεσται πολλὰ περὶ τὸν βω- μὸν ἁμαρτήματα, οὐ τὸ πῦρ ἀγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδός, ἐν σποδῷ τὸν θάνατον 9 ἐκομίσατο. 9 τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χείριστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονότων ἐνδείξιμους τοῖς Ἰουδαίοις. 10 10 μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦτα παρήγγειλε τῷ πλήρει δι' ἡμέρας καὶ νυ- κτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν κύριον, εἴ ποτε ἄλλοτε καὶ νῦν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ 11 νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι μέλλουσι, 11 καὶ τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ ἑᾶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔσνεσιν ὑποχειρίους γε- 12 νέσθαι. 12 πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάντων ὁμοῦ καὶ καταξωσάντων τὸν ἐλετή- μονα κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ προπτώσεως ἐφ' ἡμέρας τρεῖς 13 ἀδιαλείπτως, παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε παραγίνεσθαι. 13 καὶ 14 αὐτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυτέροις γενόμενος ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσβαλεῖν τοῦ βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρα- 14 τεῖς, ἐξελεῖόντας κρίναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ. 14 δούς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ κτίστῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου περὶ νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πο- 15 λιτείας, ἐποιήσατο περὶ Μωδεὶν τὴν στρατοπεδεῖαν. 15 δούς δὲ τοῖς περὶ αὐ- τὸν σύνδεμα θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων κεκρυμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλήν, ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνέειλεν εἰς ἄνδρας τε- 16 τρακισχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' οἰκίαν ὄχλῳ 16 συνέσκηκε, 16 καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν δέους καὶ ταραχῆς ἐπλήρωσαν,

44. περισσως και ληρωδες ... ευχεσθαι 45. ειτε ... ευχαριστηριον XIII. 1. τεσσερακοστω 2. ιππεων 3. συνεμιξεν δε αυτοις και μενελαος ... ηρωνιας ... επι σωτηριας 4. αιτιον των κακ. ειναι και παντων ... οπι αυτον 5. πηχεων ... σποδου οργανον δε ειχεν 6. οπι οντα ... πεπσιημενων 7. τυγγανοντα 9. βεβαρρημενος 10. επικαλεσασθαι ... ει ποτε και 12. επι ημερας 13. το στρατ. του βασιλεως επι την ιουδ. γενεσθαι ... τη του θεου 14. τω κυριω του κοσμου ... περι νομων ιερου ... πολιτιας· περι δε μωδιειμ εποιησατο την στρατιαν 15. αναδους ... συνσημα θεου νικην ... αυλην την παρεμβολην ... διςχιλιους ... οντι pro οχλω 16. δους pro δεους

καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες. ¹⁷ ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας τοῦτ' ἔγε- 17
γόνει, διὰ τὴν ἐπαρήγουσαν αὐτῷ τοῦ κυρίου σκέπη. ¹⁸ ὁ δὲ βασιλεὺς εἰ- 18
ληφῶς γεῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθόδων τοὺς
τόπους. ¹⁹ καὶ ἐπὶ Βαϊθσοῦρα φρούριον ὄχυρὸν τῶν Ἰουδαίων προσῆγεν καὶ 19
ἐτροποῦτο, προσέκρουεν, ἡλαττονοῦτο. ²⁰ τοῖς δὲ ἔνδον Ἰούδας τὰ δέοντα 20
εἰσέπεμψε. ²¹ προσῆγγειλε δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολεμίοις Ἰόδοκος ἐκ τῆς 21
Ἰουδαϊκῆς τάξεως· ἀνεζητήσῃ δὲ καὶ κατελήφθη καὶ κατεκλείσθη. ²² ἔδευ- 22
τερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαϊθσοῦρα, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπῆει,
προσέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἦττων ἐγένετο, ²³ μετέλαβεν ἀπονενοῆσθαι 23
τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνε-
χύθη· τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπετάγη καὶ ὤμωσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δι-
καίοις· συνελύθη καὶ ὤσιαν προσήγαγεν, ἐτίμησε τὸν νεώ καὶ τὸν τόπον
ἐφιλανθρώπησε, ²⁴ καὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο· κατέλιπε στρατηγὸν ἀπὸ 24
Πτολεμαῖδος ἕως τῶν Γερβήνων ἡγεμονίδην. ²⁵ ἤλθεν εἰς Πτολεμαῖδα· ἔδευ- 25
φόρου περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς, ἐδείναζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠτέλησαν
ἀβετεῖν τὰς διαστάσεις. ²⁶ προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσατο 26
ἐνδεχομένως, συνέπεισε, κατεπράυνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέξευξεν εἰς Ἀν-
τιόχειαν· οὕτω τὰ τοῦ βασιλέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε.

XIV.

Μετὰ δὲ τριετῇ χρόνον προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν Δημήτριον τὸν
τοῦ Σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσπλεύσαντα μετὰ πλήθους
ἰσχυροῦ καὶ στόλου, ² κεκρατηκέναι τῆς χώρας ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ 2
τὸν τοῦτου ἐπίτροπον Λυσίαν. ³ Ἀλκιμος δὲ τις προγενόμενος ἀρχιερεὺς, 3
ἐκουσίως δὲ μεμολυμένος ἐν τοῖς τῆς ἐπιμελίας χρόνοις, συννοήσας ὅτι κατ'
ὄντιναοῦν τρόπον οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς ἄγον ὤσιαν ἐπὶ
ἔτι πρόσδοτος, ⁴ ἤκε πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον πρῶτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ 4
ἐκατοστῷ ἔτει, προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοῖνικα, πρὸς δὲ τού-
τοις τῶν νομιζομένων θαλλῶν τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν
ἔσχε. ⁵ καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργόν, προσκλήσεις εἰς συν- 5
δριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπερωτήσεις ἐν τίνι διαζέσει καὶ βουλῇ
καθεστῆκασιν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη ⁶ οἱ λεγόμενοι τῶν Ἰουδαίων 6
Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγεῖται Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦσι καὶ στα-
σιάζουσιν, οὐκ ἔωντες τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυχεῖν. ⁷ ὅθεν ἀφελόμενος 7
τὴν προγονικὴν δόξαν, λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην, δεῦρο νῦν ἐλήλυθα.
⁸ πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δευτέρον δὲ 8
καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος· τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλο-
γιστίᾳ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκληρεῖ. ⁹ ἕκαστα δὲ τούτων ἐπε- 9
γνωκῶς σὺ βασιλεῦ καὶ τῆς χώρας καὶ τοῦ περισταμένου γένους ἡμῶν προ-
νοήσῃ, κατ' ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάντητον φιλανθρώπιαν. ¹⁰ ἄκρι 10
γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγματα. ¹¹ τοιούτων 11
δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τούτου, ᾤκτιον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενῶς ἔχοντες τὰ πρὸς
τὸν Ἰούδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον. ¹² προσκαλεσάμενος δὲ εὐζέως 12

17. τουτο ... αυτω τω κυριω 18. γευμα 19. βαϊθσουροις φρ. ολι-
γον ... προσηγεν ετροπουτο προσεκρουσεν (sic) ηλαττονουτο 21. ανεζητηθη
και κατελημφθη 22. βαϊθσουροις 23. αντιοχεια ... απολελειμμενον 24.
επαδεξατο ... κατελειπεν ... γεννηρων 25. εδυσφορων ... εδιλιαζον γαρ
υπεραγον ητελησαν 26. και κατεπραυνεν ... τα της εφοδου του βασι-
λεως (sed haec omnia **addidit) XIV. 3. αλκειμος ... προγεγωνας ...
μεμολυμενος ... αμιζιας ... προς το αγιον 4. ηλθεν ... ως πρωτω και
εκατοστω και πεντηκοστω ... τοις νομιζομενοις 5. καθεστηκεν 7. λε-
γων δε την αρχ. δευτερον νυν 3. στοχασαμενος 9. τουτως ... προσνοη-
σῃ 12. προχειρησαμενος δε

Νικάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχην, καὶ στρατηγὸν ἀναδείξας τῆς Ἰου-
 13 δαίας ἐξαπέστειλε, ¹³ δούς ἐντολάς, αὐτὸν μὲν τὸν Ἰούδαν ἐπικνεύσθαι,
 τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταστήσαι δὲ Ἀλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγί-
 14 στου ἱεροῦ. ¹⁴ τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότα τὸν Ἰούδαν ἔζη συνέ-
 μιζον ἀγελήδων τῷ Νικάνори, τὰς τῶν Ἰουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς
 15 ἰδίας εὐημερίας δοκοῦντες ἔσεσθαι. ¹⁵ ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος
 ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίβεισιν τῶν ἔθνων, καταπασάμενοι γῆν ἐλιτάνεον τὸν
 ἄχρι αἰῶνος συστήσαντα τὸν ἑαυτοῦ λαόν, αἰεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας ἀντιλαμ-
 16 βανόμενον τῆς ἑαυτοῦ μερίδος. ¹⁶ προστάξαντος δὲ τοῦ ἡγουμένου ἐκέλευεν
 17 εὐθὺς ἀνέξουσιν, καὶ συμμισγούσιν αὐτοῖς ἐπὶ κώμῃ Δεσσαοῦ. ¹⁷ Σίμων δὲ
 ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβληκῶς ἦν τῷ Νικάνори, βραχέως δὲ διὰ τὴν αἰφνί-
 18 διον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπαικίως. ¹⁸ ὅμως δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἦν
 εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαδίαν καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶ-
 19 νιν εὐψυχίαν, ἐπευλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι' αἰμάτων ποιήσασθαι. ¹⁹ διόπερ
 ἔπεμψε Προσιδώνιον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματταθίαν δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιάς.
 20 ²⁰ πλείονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τοῖς
 πλήθεσιν ἀνακοινωσαμένου, καὶ φανερώσεως ὁμοψήφου γνώμης, ἐπένευσαν ταῖς
 21 συνθήκαις. ²¹ ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ἣ κατ' ἰδίαν ἤξουσιν εἰς τὸ αὐτό. καὶ
 22 προῆλθε, καὶ παρ' ἐκάστου διαφοροὺς ἔβησαν δίφρους. ²² διέταξεν Ἰούδας
 ἐνόπλιος ἐτόιμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μὴ ποτε ἐκ τῶν πολεμίων αἰ-
 23 φνιδίως κακουργία γένηται, τὴν ἁρμόζουσαν ἐποίησαντο κοινολογίαν. ²³ διόπερ
 τριβὴ δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἔπραττεν οὕτως ἄτοπον, τοὺς δὲ
 24 συναχθέντας ἀγελαίους ὄχλους ἀπέλυσε. ²⁴ καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διὰ παντός
 25 ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσεκέκλιτο. ²⁵ παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι
 26 καὶ παιδοποιήσασθαι· ἐγάμησεν, εὐστάτησεν, ἐκοινώνησε βίου. ²⁶ ὁ δὲ Ἀλ-
 κιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαν καὶ τὰς γενομένας συνθήκας, ἀνα-
 λαβὼν ἦκε πρὸς τὸν Δημήτριον καὶ ἔλεγε τὸν Νικάνορα ἀλλότρια φρονεῖν
 τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ ἐπίβουλον τῆς βασιλείας Ἰούδαν διαδόχον ἀναδέ-
 27 δειχν ἐαυτοῦ. ²⁷ ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκθύς γενομένος καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου
 ἐρετίστεις διαβολαῖς, ἔγραψε Νικάνори φάσκων ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βα-
 ρέως φέρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστέλλειν ταχέως εἰς
 28 Ἀντιόχειαν. ²⁸ προστεπόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνори, συνεκέχυτο καὶ δυσφύ-
 29 ρως ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμένα ἀθετήσει μηδὲν τάνδρὸς ἡδικοκίτος. ²⁹ ἐπεὶ
 δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὐκαιρον ἐτήρει στρατηγίᾳ τοῦτ'
 30 ἐπιτελεῖσαι. ³⁰ ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικάνο-
 ρα πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν εἰς τὴν ἀπάντησιν ἀγριωτέραν ἐσχηκότα, νοή-
 σας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλίγους τῶν
 31 περὶ ἑαυτὸν συνεκρύπτετο τὸν Νικάνορα. ³¹ συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι γεν-
 ναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ
 ἅγιον ἱερόν, τῶν ἱερῶν τὰς καθηκούσας ἑστίας προσαγόντων, ἐκέλευσε
 32 παραδιδόναι τὸν ἄνδρα. ³² τῶν δὲ μετ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν

12. τον νικανορα 13. δους επιστολάς ... τον ιουδα 14. οι δε επι της ιουδ. πεφυγαδευκοτες 15. ελιτανευσαν ... τον αυτου λαον ... αντιλαμβανομενος 16. αναξουσιν ... λεσσαου 17. βραδεως ... εφνηδιον 18. ανδραγαδειαν ... περι της πατριδος ... υπευλαβετο 20. του ηγουμένου ... ομοιοψηφου 21. προηλθεν παρ εκαστου διφραξ· εβησαν διφρ. 22. εφνιδιως 23. οπι δε 26. λαβων ... βασιλειας αυτου ... απεδιξεν ... οπι εαυτου 27. και τοις του πανπονηρου διαβολ. ερετιστ. ... φασκων post συνθηκωνρονit ... εις αντιοχίαν ταχ. 28. αθετησιν 29. του προ τουτ 30. διεξαγαγοντα ... τα προς αυτον ... ηδισμενην ... αγροικότερον ... περι αυτον 31. συγγνους 32. γινωσκων

ποῦ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητούμενος, ³³ προτείνας τὴν δεξιὰν εἰς τὸν νεῶ ταῦτα ὤμοσε ³³ Ἐὰν μὴ δέσμιόν μοι τὸν Ἰούδαν παραδῶτε, τόνδε τοῦ θεοῦ σηκὸν εἰς πε-
 δὶον ποιήσω, καὶ τὸ θυσιαστήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ Διου-
 νύσω ἐπιφανὲς ἀναστήσω. ³⁴ τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν. οἱ δὲ ἱερεῖς προ- ³⁴
 τείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὸν διὰ παντὸς ὑπέρμαχον
 τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα λέγοντες ³⁵ Σὺ κύριε τῶν ὅλων ἀπροσδεὴς ὑπάρ- ³⁵
 χων, εὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς κατασκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. ³⁶ καὶ νῦν ³⁶
 ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ κύριε διατήρησον εἰς αἰῶνα ἁμείναντο τόνδε τὸν προς-
 φάτως κεκαταρισμένον οἶκον. ³⁷ Ραζὶς δέ τις τῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβυ- ³⁷
 τέρων ἐμνηνύθη τῷ Νικάνωρι ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων
 καὶ κατὰ τὴν εὐνοίαν πατῆρ τῶν Ἰουδαίων προσαγορευόμενος. ³⁸ ἦν γὰρ ³⁸
 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῆς ἀμιξίας κρίσιν εἰσηνευγμένος Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ
 σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος μετὰ πάσης ἐκτε-
 νίας. ³⁹ βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδηλον ποιῆσαι ἦν εἶχε πρὸς τοὺς Ἰου- ³⁹
 δαίους δυσμενείαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους συλλαβεῖν
 αὐτόν. ⁴⁰ ἔδοξε γὰρ ἐκεῖνον συλλαβὴν τούτοις ἐργάσασθαι συμφοράν. ⁴¹ τῶν ^{40 41}
 δὲ πλησίων μελλόντων τὸν πύργον καταλαβέσθαι καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βια-
 ζομένων, καὶ κελευόντων πῦρ προσάγειν καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατά-
 ληπτος γενόμενος ὑπέστηκεν ἑαυτῷ ξίφος, ⁴² εὐγενῶς θέλων ἀποθανεῖν ἥπερ ⁴²
 τοῖς ἀλιτηρίοις ὑποχείριος γενέσθαι καὶ τῆς ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑβρι-
 στῆναι. ⁴³ τῇ δὲ πληγῇ μὴ κατευδικήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδήν, ⁴³
 καὶ τῶν ὄχλων εἶσω τῶν θυρωμάτων εἰσβαλόντων, ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ
 τὸ τεῖχος κατεκρήμυσεν ἑαυτὸν ἀνδρείως εἰς τοὺς ὄχλους. ⁴⁴ τῶν δὲ ταχέως ⁴⁴
 ἀναποδισάντων γενόμενου διαστήματος ἦλθε κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα. ⁴⁵ ἔτι ⁴⁵
 δὲ ἔμπρους ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἐξαναστάς φερομένων
 κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων καὶ δυσχερῶν ὄντων τῶν τραυμάτων, δρόμῳ τοὺς
 ὄχλους διελθὼν καὶ στάς ἐπὶ τινος πέτρας ἀποβρώγαδος, ⁴⁶ παντελῶς ἑξαιμὸς ⁴⁶
 ἤδη γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν ἐνέ-
 σεισε τοῖς ὄχλοις, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπόζοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ
 πνεύματος ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

XV.

Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ
 Σαμάρειαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης
 ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. ² τῶν δὲ κατ' ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰου- ²
 δαίων, λεγόντων Μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέσης, δόξαν δὲ
 ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ πάντα ἐφορώντος μετ' ἀγιότητος
 ἡμέρᾳ. ³ ὁ δὲ τρισαλιτήριος ἐπηρώτησεν εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ ³
 προστεταχὼς ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν; ⁴ τῶν δὲ ἀποφνημαμένων ⁴
 Ἔστιν ὁ κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης, ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν
 ἐβδομάδα. ⁵ ὁ δὲ ἕτερος Κάγῳ, φησί, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ προστάσων ⁵
 αἶρειν ὅπλα καὶ τὰς βασιλικὰς χρείας ἐπιτελεῖν. ὅμως οὐ κατέσχευ ἐπιτελέ-
 σαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ βούλημα. ⁶ καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης ἀλαζο- ⁶
 νείας ὑψαυχενὼν διεγνώκει κοινὸν τῶν Ἰούδαν συστήσασθαι τρό-
 παιον. ⁷ ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεπονηὼς μετὰ πάσης ἐλπίδος ἡ

33. ἐπὶ τὸν νεῶ ὤμοσεν ταῦτα ... τόνδε τὸν τοῦ ... διανύσω 35. θυ-
 δοκῆρας ... σκηνώσεως 36. κεκαταρισμένον 37. ραζίς 38. κρίσιν 40.
 ἐνεργασθῆναι 41. περικαταλήμπτos ... υπέστηκε ἑαυτῷ τὸ ξίφος 42. ἀλι-
 τηρίοις (item ed. rom.) ... ἐσω ... εἰσβαλόντων ... ἀνδρωδῶς 43. τῶν
 τραυματῶν ὄντων ... διελθόντων ... ἀπορρωγος 46. γεινομενος ... τὰ αὐτὰ
 αὐτῷ XV. 2. κατὰ ἀνάγκην 3. τρισαλιτήριος ... ὁ δυνάστης 4. τῶν δ' ἀπο-
 φωνημένων 5. τὰ ὅπλα 6. πάσης ἀσφαλείας εὐφανχενων ... συστήσ. τροπὸν

8 ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ κυρίου. ⁸ καὶ παρεκάλει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ
 δευλιᾶν τὴν τῶν ἐθνῶν ἔφοδον, ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα αὐ-
 τοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα καὶ τὰ νῦν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ παντο-
 9 κράτορος ἐσομένην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν. ⁹ καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς
 ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, προσυπομνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀγῶ-
 10 νας οὓς ἦσαν ἐκτετελεγκότες, προθυμότερους αὐτοὺς κατέστησε. ¹⁰ καὶ τοῖς
 θυμοῖς διεγείρας αὐτούς, παρήγγειλεν ἅμα παρεπιδεικνύς τὴν τῶν ἐθνῶν
 11 ἄρσιν καὶ τὴν τῶν ὄρκων παράβασιν. ¹¹ ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας οὐ
 τὴν ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, ὥς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις παρά-
 κλησιν, καὶ προσεξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον ὕπαρ τι πάντας εὐφρανεν.
 12 ¹² ἦν δὲ ἡ τούτου θεωρία τοιαύδε, Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα ἄνδρα κα-
 λὸν καὶ ἀγαθόν, αἰδημόνα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾶον δὲ τὸν τρόπον καὶ
 λαλιὰν προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐμμελετηχότα πάντα τὰ τῆς
 ἀρετῆς οἰκεία, τοῦτον τὰς χεῖρας προτεινάντα κατεῦχεσθαι τῷ παντὶ τῶν
 13 Ἰουδαίων συστήματι. ¹³ εἰς οὕτως ἐπιφανῆσαι ἄνδρα πολὺ καὶ δόξην δια-
 φέροντα, θυμαστὴν δὲ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν
 14 ὑπεροχὴν. ¹⁴ ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν Ὁ φιλάδελφος οὗτός ἐστιν ὁ
 πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἀγίας πόλεως Ἰερემίας ὁ τοῦ
 15 θεοῦ προφήτης. ¹⁵ προτεινάντα δὲ τὸν Ἰερემίαν τὴν δεξιὰν παραδοῦναι τῷ
 16 Ἰούδα ῥομφαίαν χρυσήν, διδόντα δὲ προσφωνῆσαι τάδε ¹⁶ Λάβε τὴν ἀγίαν
 17 ῥομφαίαν δῶρον παρὰ τοῦ θεοῦ, δι' ἧς ἡραύσεις τοὺς ὑπεναντίους. ¹⁷ παρα-
 κληθέντες δὲ τοῖς Ἰούδα λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν
 παρορμηθεῖσαι καὶ ψυχὰς νέων ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατοπεδεύεσθαι,
 γενναίως δὲ ἐμφέρεισθαι καὶ μετὰ πάσης εὐανδρίας ἐμπλακέντες κρίναι τὰ
 18 πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἅγια καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. ¹⁸ ἦν
 γὰρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἡττονι
 μέρει κείμενος αὐτοῖς ἀγών, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ κατὰ νόμον
 19 ναοῦ φόβος. ¹⁹ ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατελιγμένοις οὐ πάρεργος
 20 ἀγωνία ταρασσομένοις τῆς ἐν ὑπάλειψιν προσβολῆς. ²⁰ καὶ πάντων ἡδὴ προσ-
 δοκῶντων τὴν ἐσομένην κρίσιν, καὶ ἡδὴ συμμαχούντων τῶν πολεμίων καὶ
 τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης, καὶ τῶν ἱερῶν ἐπὶ μέρος εὐκαιρον ἀποκαταστα-
 21 θέντων, τῆς τε ἵππου κατὰ κέρας τεταγμένης, ²¹ συνιδὼν ὁ Μακκαβαῖος τὴν
 τῶν πληθύνων παρουσίαν καὶ τῶν ὀπλῶν τὴν ποικίλην παρασκευὴν τὴν τε
 τῶν ἱερῶν ἀγριότητα, προτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλέσατο
 τὸν τερατοποιὸν κύριον τὸν κατόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' ὀπλῶν ἡ
 22 νίκη, καθὼς δὲ ἂν αὐτῷ κριθεῖη τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην. ²² ἔλεγε
 δὲ ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρόπον Σὺ δέσποτα ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου
 ἐπὶ Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνείλες ἐκ τῆς παρεμβολῆς
 23 Σενναχηρείμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ²³ καὶ νῦν δυνάστα τῶν
 οὐρανῶν ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς θεός καὶ τρόπον.
 24 ²⁴ μεγέθει βραχίονός σου καταπλαγείσῃσιν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγενόμε-
 25 νοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔλκει. ²⁵ οἱ δὲ περὶ
 26 τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπύγων καὶ παιάνων προσῆγον. ²⁶ οἱ δὲ περὶ τὸν
 27 Ἰούδαν μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιζαν τοῖς πολεμίοις. ²⁷ καὶ ταῖς

7. αντιλημψεως 8. εχοντας δε ... εισομενην ... οπι και βοηθειαν
 9. προσυμνησας 10. παρεπιδιδγνυς 11. εκαστος δε ... προσηγησασμενος ...
 υπερ τι παντας ηυφρανεν 12. αρετης ιδια 13. οπι τον 14. ιουδου ...
 επανδρωσε ... στρατευεσθαι ... ευτανδρειας 15. οπι αγων 20. προσμει-
 ξαντων ... της δε ιππου 21. ἱερῶν επι μερος ευκαιρον αγριοτητα ανατεινας
 χειρας ... οπι τον κατοπτην ... οπι η νικη ... δε εαν αυτω κριθῃ 22.
 ανειλεν 23. τροπον 24. καταπλαγησησαν ... παραγεινομενοι 26. μετα επι-
 κλησεως

μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν θεὸν εὐχόμενοι, κατέ-
 στρώσαν οὐδὲν ἤττον μυριάδων τριῶν καὶ πεντακισχιλίων, τῇ τοῦ θεοῦ με-
 γάλως εὐφρανθέντες ἐπιφανεία. ²⁸ γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας καὶ μετὰ ²⁸
 χαρᾶς ἀναλύοντες, ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ.
²⁹ γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίᾳ ²⁹
 φωνῇ. ³⁰ καὶ προσέταξεν ὁ καὶ ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστῆς ³⁰
 ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὐνοίαν εἰς ὁμοεθνεῖς διαφυλάξας, τὴν
 τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμόντας καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ φέρειν εἰς
 Ἱεροσόλυμα. ³¹ παραγερόμενος δὲ ἐκεῖ καὶ συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς καὶ ³¹
 τοὺς ἱερεῖς πρὸ τοῦ βυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας.
³² καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μιαιροῦ Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ ³²
 δυσφήμου, ἣν ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλύνησε,
³³ καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος ἐκτεμὼν ἔφη κατὰ μέρος δώ- ³³
 σειν τοῖς ὀρνέοις, τὰ δὲ ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρεμάσαι.
³⁴ οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ κύριον, λέγοντες ³⁴
 Εὐλογητὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον. ³⁵ ἐξέδθησε δὲ τὴν τοῦ ³⁵
 Νικάνορος κεφαλὴν ἐκ τῆς ἄκρας ἐπίδηλον πᾶσι καὶ φανερόν τῆς τοῦ κυ-
 ρίου βοηθείας σημεῖον. ³⁶ καὶ ἐδογματίσαν πάντες μετὰ κοινοῦ ψηφίσματος ³⁶
 μηδαμῶς ἔασαι ἀπαρασήμενον τήνδε τὴν ἡμέραν, ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν
 τρισκαιδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνός, Ἀδάρ λέγεται τῇ Συριακῇ φωνῇ, πρὸ
 μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς ἡμέρας. ³⁷ τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρῇ- ³⁷
 σάντων οὕτω, καὶ ἅπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ
 τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτοῖς καταπαύσω τὸν λόγον. ³⁸ καὶ εἰ μὲν καλῶς ³⁸
 καὶ εὐδίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤβηλον· εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ με-
 τρίως, τοῦτο ἐφικτὸν ἦν μοι. ³⁹ καθάπερ γὰρ οἶνον κατὰ μόνας πίνειν, ὥσαυ- ³⁹
 τως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πολέμιον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερασθεῖς
 ἡδὺς καὶ ἐπιτερπὴ τὴν χάριν ἀποτελεῖ, οὕτω καὶ τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ
 λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσται
 ἡ τελευταίη.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Τ Ρ Ι Τ Ο Σ.

I.

Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ μαζῶν παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων τὴν γενομένην τῶν
 ὑπ' αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου, παραγγείλας ταῖς
 πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς τε καὶ ἱππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσι-
 νόην συμπααραλαβὼν ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμ-

27. om καρδιαῖς ... επιμελεῖα 28. πανοπλεῖα 30. περιφέρειν 31.
 συγκαλεσάμενος τ. ὁμοεθνούς 32. ἐπιδειξάμενος ... μιαιροῦ ... ἐκτείνας
 33. om δώσειν ... τα δ ἐπίχειρα 35. προτομὴν pro κεφαλὴν 36. ἐδογ-
 ματ. δε ... τῇ κυριακῇ φωνῇ 37. οὕτως ... τὸν λογ. καταπαύσω 38.
 καὶ εἶπεν (pro εἰ μὲν) καλῶς εὐδίκτως 39. om γὰρ ... συγκερασθ. ἡδὺς
 καὶ ... οὕτως

Subscriptio: ἰουδα τοῦ μακκαβαίου πράξεων ἐπιστολὴ

Inscriptio: μακκαβαίων λόγος γ

I. 4. παρὰ τῶν ἀνακομ. μαζῶν ... γενομένην τῶν ἐπ αὐτοῦ ... παι-
 ζικαῖς καὶ ἱππικαῖς καὶ τὴν ἀδ.

2 βεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον. ² Θεόδοτος δέ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν
 διανοηθεὶς, παραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων Ἱπτολεμαϊκῶν
 3 κτείνειν αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ διαλύσαι τὸν πόλεμον. ³ τοῦτον δὲ διαγαγὼν
 Δωσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ μεταβαλὼν
 τὰ νόμιμα καὶ τῶν πατρῶν δογμάτων ἀπληλοτριωμένος, ἄσημόν τινα κατέ-
 4 κλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκεῖνον κόλασιν. ⁴ γενομένης
 δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐβρώμενων τῷ Ἀντίοχῳ,
 ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οἴκτου καὶ
 5 δακρύων τοὺς πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ
 γυναιξὶ βαβράλεως, ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο μνᾶς χρυ-
 6 σίου. ⁵ καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, πολ-
 7 λούς δὲ καὶ δοριαλώτους συλληφθῆναι. ⁶ κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς
 7 ἔκρινε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι. ⁷ ποιήσας δὲ τοῦτο καὶ τοῖς
 8 τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας, εὐχαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησε. ⁸ τῶν
 δὲ Ἰουδαίων διαπεμφσμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερουσίας, καὶ τῶν πρε-
 σβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους αὐτὸν καὶ ξένια κομιοῦντας καὶ ἐπὶ τοῖς συμ-
 9 βεβηκόσι συγχαρησομένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι ὥς τάχιστα
 πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι. ⁹ διακομισθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὤσας τῷ
 10 μεγίστῳ θεῷ καὶ χάριτας ἀποδιδούς, καὶ τῶν ἐξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ
 11 δὴ παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδασιότῃ καὶ εὐπρεπεῖα κατα-
 12 πλαγείς, ¹⁰ θάναμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμήθη βουλευσα-
 13 σθαι εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν. ¹¹ τῶν δὲ εἰπόντων μὴ καθήκειν γίνεσθαι τοῦτο,
 διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσιέναι μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερῶσιν
 14 ἀλλ' ἢ μόνῳ τῷ προηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ ἅπαξ κατ' ἐνιαυ-
 15 τόν, οὐδαμῶς ἡβούλετο πείθεσθαι. ¹² τοῦ τε νόμου παραγνώσθεντος οὐδα-
 16 μῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτόν, δεῖν εἰσελθεῖν λέγων Καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέ-
 17 ρηνται ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ οὐ δεῖ. ¹³ καὶ ἐπυνῴνετο διὰ τίνα αἰτίαν
 18 εἰσερχόμενον αὐτὸν εἰς πᾶν τέμενος οὐδεὶς ἐκώλυσε τῶν παρόντων. ¹⁴ καὶ τις
 19 ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο τερατεύεσθαι. ¹⁵ γενομένου δὲ φησι τού-
 20 του διὰ τίνα αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰσελεύσεσθαι καὶ θελόντων αὐτῶν καὶ μή;
 16 τῶν δὲ ἱερῶν ἐν ταῖς ἀγίαις ἐσθήσεσι προπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ
 17 μεγίστου θεοῦ βοηθεῖν τῇ ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπι-
 18 βαλλομένου μεταστῆναι, κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων,
 19 οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολειπόμενοι ταραχθέντες ἐξεπήδησαν, ἄδηνον τίθεμε-
 20 νοι τὸ γινόμενον. ¹⁸ αἳ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς τε-
 21 κούσαις ἐξώρμησαν, καὶ σποδῶ καὶ κόνει τὰς κεφαλὰς πασάμεναι, γόνων τε
 22 καὶ σιναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπύπλων. ¹⁹ αἱ δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμέ-
 23 ναι, τοὺς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένους παστοὺς καὶ τὴν ἀρμόζουσαν αἰδῶ
 24 παραλείπουσαι δρόμον ἄτακτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. ²⁰ τὰ δὲ νεογνὰ τῶν

2. *τοπων pro οπλων 3. διαγων 4. τους πολεμους λελυμενη ... και
 ταις γυναιξιν 5. και τ ουτως ... χειρονομειαις ... ροδιαλωτους (sic; ed.
 rom). δωριαλωτους) ... συλλημφθηται 7. απονεμα 8. χαρησσομενους 9.
 τω πιστω θεω ... τω τοπον ποιησας ... ευσεβεια καταπληγεις 10. εις τον
 ναον εισελθειν 11. μηδε τοις εθνεσιν εισιεναι ... κατ ενικαυτ. απαξ· ο δε
 ουδαμῶς επιβητο 12. παραγνωσθεντος ουδ ως απελειπεν ... εμε δε 13.
 ατινα pro δια τινα ... αυτον εισερχομενον εις παν τε τεμενος 14. γεινο-
 μενου ... παντων 16. εν πασαις ταις αισθησεσι προσπεσοντων ... τοις
 ενεστωσιν· και την 17. απολειπομενοι 18. εξωρμ. και απεδωκαν κονει
 τας κομας πασαμεναι· που γε και στεν. ενεμπιπλων τας πλατ. 19. προς
 απαν νυν διατεταγμενην και την ... om εν τη πολει

τέκνων αἱ τε πρὸς τούτοις μητέρες καὶ τιθηνοὶ παραλιποῦσαι ἄλλως καὶ ἄλλως, αἱ μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυιάς, ἀνεπιτρέπτως εἰς τὸ πανυπερέτατον ἱερὸν ἤθρολίζοντο. ²¹ ποικίλη δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο συλλεγομένων ἡ ²¹ δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγχειρουμένοις. ²² σὺν τε τούτοις οἱ ²² τῶν πολιτῶν θρασυνθέντες οὐκ ἠνείχοντο τέλεον αὐτοῦ ἐπικειμένου καὶ τὸ τῆς προσέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν διανοομένου. ²³ φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν ²³ ἐπὶ τὰ ὄπλα ποιήσασθαι καὶ θάρραλέως ὑπὲρ τοῦ πατρῷου νόμου τελευτᾶν, ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις τε ὑπὸ τε τῶν γεραιῶν καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δεήσεως ἔστησαν στάσιν. ²⁴ καὶ τὸ μὲν πλήθος ὡς ἔμπροσθεν ἐν τούτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον. ²⁵ οἱ ²⁴ ²⁵ δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι πολλαχῶς ἐπειρώντο τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμημένης βουλῆς. ²⁶ θρασυνθεὶς δὲ καὶ πάντα πα- ²⁶ ραπέμψας, ἤδη καὶ πρόσβασιν ἐποιεῖτο, τέλος ἐπιβήσειν δοκῶν τῷ προειρημένῳ. ²⁷ ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωροῦντες ἐτράπησαν εἰς τὸ ²⁷ σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παρούσιν ἐπαμύναι, μὴ παριδόντα τὴν ἄνομον καὶ ὑπερήφανον πράξιν. ²⁸ ἐκ δὲ τῆς πυ- ²⁸ κνοτάτης τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὄχλων συναγομένης κραυγῆς ἀνείκαστος τις ἦν βοή. ²⁹ δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ τὰ τεῖχη καὶ ²⁹ τὸ πᾶν ἔδαφος ἡχεῖν, ἅτε δὴ τῶν πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ τῆς τοῦ τόπου βεβηλώσεως.

II.

Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα καὶ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως ἐποίησατο τὴν δέησιν τοιαύτην ² Κύριε 2 κύριε βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν καὶ δέσποτα πάσης κτίσεως, ἄγιε ἐν ἁγίοις, μόναρχε, παντοκράτωρ, πρόσχες ἡμῖν καταπονουμενοῖς ὑπὸ ἀνοσίου καὶ βεβήλου θράσει καὶ σθένει πεφρυαγμένου. ³ σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ 3 τῶν ὄλων ἐπικρατῶν δυνάστης δίκαιος εἶ, καὶ τοὺς ὕβρει καὶ ἀγερωγίᾳ πράσσοντάς τι κρίνεις. ⁴ σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ 4 γίγαντες ἦσαν ῥώμῃ καὶ θράσει πεποιθότες, διέφθειας, ἐπαγαγὼν αὐτοῖς ἀμέτρητον ὕδωρ. ⁵ σὺ τοὺς ὑπερηφανίαν ἐργαζομένους Σοδομίτας, διαδήλους 5 ταῖς κακίαις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγμα τοῖς ἐπιγινόμενοις καταστήσας. ⁶ σὺ τὸν θρασὺν Φαραῶ, καταδουλωσάμενον τὸν λαόν 6 σου τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς δοκιμάσας τιμωρίαις ἐγνώρισας τὴν σὴν δυναστείαν· ἐφ' αἷς ἐγνώρισας τὸ μέγα σου κράτος. ⁷ καὶ 7 ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἄρμασι καὶ ὄχλων πλήθει ἐπέκλυσας βάθει θαλάσσης, τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἀπάσης κτίσεως δυναστεύοντι σώους διεκόμισας. ⁸ οἱ καὶ συνειδότες ἔργα σῆς χειρὸς ἤνεσάν σε τὸν παντοκράτορα. 8 ⁹ σὺ βασιλεῦ, κτίσας τὴν ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέξω τὴν πόλιν 9 ταύτην, καὶ ἁγιάσας τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὄνομά σοι τῷ τῶν ἀπάντων ἀπροσδεῖ, καὶ παρεδόξασας ἐν ἐπιφανείᾳ μεγαλοπρεπεῖ σύστασιν ποιησάμενος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ μεγάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. ¹⁰ καὶ ἀγα- 10 πῶν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπηγγείλω δὴ ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ

20. παραλείπουσαι ... και μεν κατοικους αι δεκα τας ... ανεπιστρεπτως 21. συλλεγεντων 22. οι περι των ... ομι αυτου secundum 23. υπο του πατρωου ... μοις δε ... παρησαν στασιν 24. ομι εν 25. επιβουλης 26. παντας ... ηδη· και προςβασ. ηδη 27. ταυτα ουν 29. η δοκειν II. 4. ομι versum primum 2. πασης της ... ασθενει πρεφρυασμενους (sic) 3. συ γαρ ει ο ... τι πρασσοντας 4. ομι και prius ... αυτους 5. αδηλους 6. εδοκιμασας ... την σην δυναμιν 8. συνιδοντες 9. ηγιασας ... εις συν ονομα σοι 40. επηγγειλω· διοτι 9. απερατον

καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον δεηθῶ-
 11 12 μεν, εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. ¹¹ καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός. ¹² ἐπεὶ
 δὲ πλεονάκεις ὤλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπει-
 13 νώσει, καὶ ἐξῆρξω αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κινδύνων, ¹³ ἰδοὺ δὴ νῦν, ἅγιε βα-
 σιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονούμεθα, καὶ
 14 ὑπετάγημεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν καὶ παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις. ¹⁴ ἐν δὲ τῇ
 ἡμετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει κατυβρίσαι
 τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.
 15 ¹⁵ τὸ μὲν γὰρ οἰκητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνέφικτος ἀνθρώποις
 16 ἐστίν. ¹⁶ ἀλλ' ἐπεὶ εὐδόκησας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἡγία-
 17 σας τὸν τόπον τοῦτον. ¹⁷ μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων ἀκαχαρία, μηδὲ
 εὐθύνης ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει, ἵνα μὴ καυχῆσονται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐ-
 18 τῶν μηδὲ ἀγαλλιάσονται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες ¹⁸ Ἡμεῖς
 κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγιασμοῦ, ὥς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν
 19 προσοχισμάτων. ¹⁹ ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ διασκέδασον τὰς ἀμ-
 20 πλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. ²⁰ ταχὺ
 προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιροὶ σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν στόματι τῶν
 καταπεπτωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχάς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην.
 21 ²¹ ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης θεὸς καὶ πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις, εἰσα-
 κούσας τῆς ἐνθέσμου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον
 22 ἐμάστιξεν αὐτόν, ²² ἔνθεν καὶ ἔνθεν κραδῶνας αὐτόν ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέ-
 μου, ὥστε κατ' ἐδάφους ἄπρακτον ἔτι καὶ τοῖς μέλεσι παραελυμένον μηδὲ
 23 φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ περιπεπλεγμένον κρίσει. ²³ ὅθεν οἷ τε φίλοι καὶ
 οἱ σωματοφύλακες αὐτοῦ ταχέϊαν καὶ ὀξεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐ-
 τὸν εὐθυναν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξεῖλκυσαν
 24 ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένοι φόβῳ. ²⁴ ἐν χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀναλεξάμενος
 ἑαυτὸν οὐδαμῶς εἰς μετάμελον ἤλθεν ἐπιτιμηθεὶς, μετ' ἀπειλῆς δὲ πικρᾶς
 25 ἀνέλυσε. ²⁵ διακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύξων,
 διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἐταίρων τοῦ παντὸς δικαίου
 26 κευωρισμένων, ²⁶ οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμηταῖς ἀσελγείαις διηρκέσθη, ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν ὥστε δυσφροσύνης ἐν τοῖς τόποις συνί-
 27 στασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν
 27 καὶ αὐτοὺς ἐπεσθαι τῇ ἐκείνου βελήσει. ²⁷ προέβητο δὲ δημοσία κατὰ τοῦ
 ἔθνους διαδοῦναι φόγον. καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στήλην ἀνα-
 28 στήσας ἐξεκόλαψε γραφήν, ²⁸ μηδένα τῶν μὴ θυόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν
 εἰσιέναι, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν διαίτησιν
 29 ἄχθῃναι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστήσαι, ²⁹ τού-
 τους τε ἀπογραφομένους χαράσσεσθαι καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παραστήμῳ
 Διονύσου κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ καταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην αὐ-
 30 θεντίαν. ³⁰ ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνεται, ὑπέγραψεν, ἔάν τις
 31 στρέφῃται, τούτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι. ³¹ ἔνιοι μὲν οὖν ἐπὶ
 πόλει τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας ἐπιβάδρας στυγοῦντες εὐχερῶς ἑαυτοὺς

10. τοπον ημων δ. 11. om ει 12. πλεον. και ὤλιβ. ... εκ μελων (sic) κακων 13. ἰδου δε νυν 14. κατοικητηρ. 16. αλλα επ. 17. ἀγαλλιασονται 19. ἀμβλακείας 20. οπι ημας ... εν τω στοματι 21. θεος και προπατωρ ἅγιος 22. ecl. rom. κατ' ἐδάφους ... πεπληγμενον 23. και σωματοφυ- λακ. οξεϊαν ἰδοντες 24. ἀναλεξ. αὐτον ... μετα απ. δε πικρ. θεμενος ανε- δυσεν 25. κακίας επαυτων (sic) δια τε των 27. om δε ... φογον· επι ... εκολαψεν 28. επι τα ιερα ... 29. τους προ τουτους ... *χαρασσασθε ... διονυσω ... προκαταχωρισαι 30. κατα τελετας μοιουημενοις 31. om ουν ... τα (correctum τας) τ. πολ. ευσεβ. επιβαδρας στυγονται

ἐδίδωσαν, ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνήσοντες εὐκλείας ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς. ³²οἱ δὲ πλείστοι γενναῖα ψυχῇ ἐνίσχυσαν καὶ οὐ ³² δέστησαν τῆς εὐσεβείας, τὰ τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλασσόμενοι ἀδεῶς ἐπειράντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν. ³³εὐέλπιδες δὲ κα- ³³ θειστήκεισαν ἀντιλήψεως τεύξεσθαι, καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας ἐξ αὐτῶν ἐβδε- λύσοντο καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ἔθνους ἔκρινον καὶ τῆς κοινῆς συναναστρο- φῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.

III.

Ἄ καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς ἐπὶ τοσοῦτον ἐχόλησεν ὥστε οὐ μόνον τοῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι καὶ προστάξαι σπεύσαντας συναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ χειρίστῳ μὲν τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. ²τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη ² δυσμενῆς ἐξηχέιτο κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώποις συμφρονούσιν εἰς κακοποίησιν, ἀφορμῆς διδομένης εἰς διάθειςιν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλύον- των. ³οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὖνοιαν καὶ πίστιν ἀδιά- ³ στροπον ἦσαν διαφυλάσσοντες, ⁴σεβόμενοι δὲ τὸν θεὸν καὶ τὸ τοῦτον νόμον ⁴ πολιτευόμενοι χωρισμὸν ἐποίουν ἐπὶ τινων καὶ καταστροφάς· δι' ἣν αἰτίαν ἐνόις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. ⁵τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν ⁵ συναναστροφὴν ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιμοι καθειστήκεισαν. ⁶τὴν μὲν οὖν ⁶ περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι θρυλλομένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐδαμῶς διη- ριζμήσαντο. ⁷τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διάστασιν ἐθρύλ- ⁷ λουν, φάσκοντες μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τὴν τοῖς πράγμασιν ἐναν- τιουμένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι περιῆψαν φόγῳ. ⁸οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἑλ- ⁸ ληνες οὐδὲν ἡδίκημένοι, ταραχὴν ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς ἀνθρώπους θεω- ροῦντες καὶ συνδρομάς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ ἔσθενον, τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάθεις, παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρως εἶχον, καὶ με- ταπεσεῖσθαι ταῦτα ὑπελάμβανον. ⁹μὴ γὰρ οὕτως παροραζήσεται τηλικούτο ⁹ σύστημα μηδὲν ἡγνοηκώς. ¹⁰ἥδη δὲ καὶ τινες γειτονές τε καὶ φίλοι καὶ ¹⁰ συμπραγματούμενοι, μυστικῶς τινὰς ἐπισπώμενοι, πίστει ἐδίδουν συνασπιεῖν καὶ πᾶν ἐκτενὲς προσοίσεσθαι πρὸς ἀντίληψιν. ¹¹ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ ¹¹ τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἐπιστολὴν τῇδε ¹²Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυ- ¹² πτον καὶ κατὰ τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν καὶ ἐβρῶσθαι. ¹³ἐβρῶμαι δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν. ¹⁴ἐκ τῆς εἰς τὴν ¹³ Ἀσίαν γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἔστε καὶ αὐτοὶ τῇ τῶν θεῶν πρὸς ἡμᾶς ἀπροπτῶς συμμαχία καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ κατὰ λόγον ἐπ' ἄρι- ¹⁴ στον τέλος ἀχΰεισης, ¹⁵ἡγησάμεθα μὴ βία δόρατος, ἐπεικεῖα δὲ καὶ πολλῇ ¹⁵ φιλανθρωπίᾳ τιμηνήσασθαι τὰ κατοικοῦντα Κόλην Συρίαν καὶ Φοινίκην ἔσση εὐποιήσαι τε ἀσμένως, ¹⁶καὶ τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονείμαντες προσό- ¹⁶

33. ευελπ. τε καθειστήκεισαν αντιλημψεως τευξασθαι III. 4. εξεχο- λησεν ... κατα αλεξ. οργίζεσθαι ... σπενδοντας 2. οικοδομουμενων ... εξεχειτο ... συμφορανουσιν ... δεδιδομενης 3. φυλασσοντες 4. επι τω κα- ταστροφας ... αινιοι 6. θρυλλομενην 7. εθρυλουν ... γεινεσθαι ... περιη- ψαντο φοβω 8. περι τους ανδρας ... γεινομενας ... εσθανον 9. ουτω παροραζησεσθαι ... συστημα ... ηγνοηκος 10. αντιληψιν 11. υπολαμβα- νειν δε 12. πτολεμεος 13. αυτος εγω 14. om εκ ... επιστρατιας ... om προς ημας ... om και τη ημ. δε ρωμη ... λογ. επι τελος 15. φιλανθρω- πεια ... ευποιησαντες μενωσ (sic)

δους πλείστας προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ
 17 ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. ¹⁷ οἱ δὲ λόγῳ μὲν
 τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθύμη-
 18 στοι ἀναθήμασι τιμῆσαι, ¹⁸ τύφοις φερόμενοι παλαιότεροις εἶβαν ἡμᾶς τῆς
 εἰσόδου, ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλλῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας
 19 ἀνθρώπους φιλανθρωπίαν. ¹⁹ τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἔκδηλον κα-
 ζιστάντες, ὥς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεύει καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις
 20 ὑψαυχενοῦντες, οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν. ²⁰ ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ
 συμπεριενεχθέντες καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς
 21 πᾶσιν ἔθνεσι φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καὶ ὥς ἐπρεπεῖν ἐποίησαμεν. ²¹ ἐν
 δὲ τούτοις πρὸς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνωρίζοντες,
 διὰ τε τὴν συμμαχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἀπλότητος αὐτοῖς ἀρχῇ-
 22 ζεν μύρια πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας
 αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων καταξιῶσαι καὶ μετόχους τῶν ἀελ' ἱερέων καταστήσαι.
 22 ²² οἱ δὲ τοῦναντίον ἐκδεχόμενοι καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηδεῖα τὸ καλὸν ἀπω-
 23 σάμενοι, διηνεκίᾳ δὲ εἰς τὸ φαῦλον ἐκνεύοντες, ²³ οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο
 τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν
 αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρ' ἑκάστα ὑφορώμενοι διὰ
 τῆς δυσκλεεστάτης ἐμβιώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς καταστρέφει τὰ κατορθώ-
 24 ματα. ²⁴ διὸ καὶ τεκμηρίους καλῶς πεπεισμένοι, τούτους κατὰ πάντα δυσ-
 νοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοοῦμενοι μὴ ποτε αἰφνιδίου μετέπειτα ταραχῆς
 ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νώτου προδότας καὶ βαρβάρους
 25 ἔχωμεν πολεμίους, ²⁵ προστετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε
 αὐτῶρι τοὺς ἐννεομένους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ ὕβρεων καὶ σκυλμῶν
 ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς
 26 ἀνήκεστον καὶ δυσκλεῆ πρέποντα δυσμενέσι φόνον. ²⁶ τούτων γὰρ ὁμοῦ κο-
 λασθέντων διεκλήψαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελειῶς ἡμῖν τὰ πράγματα
 27 ἐν εὐσταθείᾳ καὶ βελτίστῃ διαδέσει κατασταθῆσεσθαι. ²⁷ ὅς δ' ἂν σκεπάσῃ
 τινὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραιοῦ μέχρι νηπίου μέχρι τῶν ὑπομασθίων, αἰ-
 28 σχίστοισι βασάνοις ἀποτυμπανισθήσεται πανοικί. ²⁸ μηνύειν δὲ τὸν βουλόμε-
 νον, ἐφ' ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐμπίπτοντος ὑπὸ τὴν εὐΐαναν λήψεται, καὶ ἐκ
 τοῦ βασιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς διςχιλίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τεύξεται καὶ
 29 στεφανωθήσεται. ²⁹ πᾶς δὲ τόπος οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος
 Ἰουδαῖος, ἄβατος καὶ πυριφλεγῆς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει κατὰ
 30 πάντα ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν ἀελ' χρόνον. ³⁰ καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς
 τύπος οὕτως ἐγγέγραπτο.

IV.

Ἠάντη δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα δημοτελὲς συνίστατο
 τοῖς ἔθνεσιν εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὥς ἂν τῆς προκατεσκιρβω-
 μένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παρβρόσιας συνεκφανομένης ἀπε-
 2 χῆταις. ² τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἀνήκεστον πένθος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δα-

16. προσηχθημεν 17. *την ημετ. αποδ. την ημετεραν ... ανθημασιν
 18. λειπομενοι 21. om τολημσαντες 23. υφορ. μετα της ... πραγματα
 pro κατορθωμ. 24. εφνηδιου ... εστασης 25. αυωρει ... συν ταις γυ-
 ναιξει ... υβρεως 26. διεκληψαμεν ... και τη βελτιστη 27. νηπ. και μεχρι
 τ. υπομαστιαων εχθισταις ... πανοικια 28. λημψεται ... βασιλειου ... om
 αργυριου ... om τευξεται και 29. πυριφλεγης ... καθαπαν IV. 1. τ.
 εθνεσ. ουν ευωχια ... προκατεσκειρωμενης ... νυν εκφενομενης 2. αλε-
 κτον πενθος ... πανοδυρτος

κρύων βοή, στεναγμοῖς πεπυρωμένης τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας, ὀλοφυρομένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν. ³ τίς νομὸς 3 ἢ πόλις ἢ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος ἢ τίνες ἀγυαὶ κοπετοῦ καὶ γόνων ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐμπιπλῶντο; ⁴ οὕτω γὰρ μετὰ πικρᾶς καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς 4 ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς ἐξάλλοις τιμωρίαις καὶ τινας τῶν ἐχθρῶν, λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν κοινὸν ἔλεον καὶ λογιζομένους τὴν ἄδελφον τοῦ βίου καταστροφὴν, δακρύειν αὐτῶν τριζάβλιον ἐξαποστολὴν. ⁵ ἤγετο γὰρ γεραίων πληθὺς πολὺ 5 πεπυρασμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν ἐπικύφων, ἀνατροπῆς ὁρμῇ βιαιάς, ἀπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ὅθειαν καταχρωμένων πορείαν. ⁶ αἱ 6 δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυθῆναι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους καὶ κόνει τὴν μυροβραχῇ πεφυρμέναι κόμην, ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι, θρήνον ἀνδ' ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξήρχον, ὥς ἐσπαραγμέναι σκυλμοῖς ἄλλοεξέσι. ⁷ δέσμαια δὲ δημόσια μέχρι τῆς εἰς τὸ 7 πλοῖον ἐμβολῆς ἐλλοκντο μετὰ βίας. ⁸ οἷ τε τούτων συζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ 8 στεφάνων τοὺς ἀχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας καὶ νεανικῆς ἡλικίας, ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥαθυμίας τὰς ἐπιλοῖπους τῶν γάμων ἡμέρας ἐν θρήνοις διήγον, παρὰ πόδας ἤδη τὸν ἄδην ὁρῶντες κείμενον. ⁹ κατήχθη- 9 σαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις, οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχήλους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀρρήκτοις κατησφαλισμένοι πέδασι, ¹⁰ ἔτι καὶ τῷ κατ' ὑπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακει- 10 μένῳ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως πάντοθεν ἐσκοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγωγὴν ἐπιβοῦλῶν ἐν παντὶ τῷ κατάπλῳ λαμβάνουσιν. ¹¹ τούτων δὲ ἐπὶ τὴν 11 λεγομένην σχεδίαν ἀχθέντων καὶ τοῦ παράπλου περανθέντων, καλῶς ἢ δεδογματισμένον τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἵπποδρόμῳ παρεμβαλεῖν ἀπλῆτῳ καθεστῶτι περιμέτρῳ καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν ἄγαν εὐκαιροτάτῳ καθεστῶτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν, πρὸς τὸ μὴδὲ ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοινωνεῖν μὴδὲ τὸ σύνολον καταξιώσαι περιβόλῶν. ¹² ὥς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοεσυνεῖς κρυβῇ ἐκ- 12 πορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀκλαῖά τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν, ¹³ διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τούτους ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὥς 13 ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπομένοις κατὰ μὴδένα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας, ¹⁴ ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φύλον ἐξ ὀνόματος· οὐ γὰρ τὴν ἐμπροσθε βραχεῖ 14 προδεδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λατρείαν, στρεβλωθέντας δὲ ταῖς παρηγγελμέναις αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανίσαι μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. ¹⁵ ἐλγινετο μὲν 15 οὖν ἡ τούτων ἀπογραφὴ μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα. ¹⁶ μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος, 16 συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶλων συνιστάμενος, πεπληρωμένη πόρρω τῆς ἀληθείας φρονεῖ καὶ βεβήλῳ στόματι, τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ δυνάμενα αὐτοῖς λαλεῖν ἢ ἀρτίζειν ἐπαίνων, εἰς δὲ τὸν μέγιστον θεὸν τὰ μὴ κατ' ἔχοντα λα-

2. πεπυρωμ. παντοθεν αυτων της καρδιας ... αυτοις επικριθ. 3. οικτιστος ... ομη ουκ εμπιπλ. 4. ουτως ... πικραιας ανοικτου ... την δυσ-αβλιον 5. γερων πληρης πολιας ... επικουφον ... προς εξιαν καταχρωμεν (sic) 6. μυροβραιχη ... σκυμνοις 7. δημοσια 8. οι δε τουτων συζυγεις βροχους ... ακμαιας νεανικης ... ευωχιας 9. αγομενοις 10. κατυπερθε ... ομη το φεγγ. αποκλειομενοι 11. *περανθεντος ... απλατω ... παραδιγματισμον ... εκδημειαν ... ομη μηδε posterius ... περιβολω 12. ακλαιη 14. ονομ. ουκ εις την εμπροσθεν ... κατατροπον λατρειαν ... στρεβλωθεντα δε παρηγγελμ. ακειαις 15. προσεδρειας ... τεσσαρακοντα 16. ιδωλων συνιστ. πεπληρωμενη (... φρονει) ... στοματι κωφα ... ομη τον μεγιστ. θεον

- 17 λῶν. ¹⁷ μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τοῦ χρόνου διάστημα προσηγγέκοντο οἱ
 γραμματεῖς τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπογραφὴν ποιεῖ-
 18 σθαι διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν, ¹⁸ καίπερ ὄντων κατὰ τὴν χώραν
 ἔτι τῶν πλειόνων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκότων, τῶν δὲ καὶ
 κατὰ τόπον, ὡς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσι τοῖς ἐπ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς.
 19 ¹⁹ ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον ὡς δεδωροκοπημένοις εἰς μηχανὴν
 20 τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τούτου πεισθῆναι, ²⁰ λεγόντων μετὰ
 ἀποδείξεως, καὶ τὴν χάρτηράν ἤδη καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους ἐν οἷς
 21 ἐχρῶντο ἐκλελοιπέναι. ²¹ τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς Ἰου-
 δαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνικητοῦ.

V.

- Τότε προσκαλεσάμενος Ἑρμῶνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων ἐπιμε-
 2 λεία, βαρεῖα μεμεστωμένος ὄργῃ καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν ἀμετάβητος, ² ἐκέλευ-
 σεν ὑπὸ τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν δαψιλέσι δράκεσι λιβανωτοῦ καὶ οἶνω
 πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλεφάντας ποτίσαι, ὄντας τὸν ἀριῤῥμόν πεντα-
 κοσίους, καὶ ἄγριωθέντας τῇ τοῦ πόματος ἀφθόνῳ χορηγίᾳ εἰσαγαγεῖν πρὸς
 3 συνάντησιν τοῦ μόρου τῶν Ἰουδαίων. ³ ὁ μὲν τάδε προστάσων ἐτρέπετο
 πρὸς τὴν εὐωχίαν, συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς
 4 ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. ⁴ ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προσταγὴν
 5 ἀραρότως Ἑρμῶν συνετέλει. ⁵ οἱ τε πρὸς τούτοις λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἐσπέ-
 ραν ἐξιόντες τὰς τῶν ταλαιπῶρων ἐδέσμευον χεῖρας τὴν τε λοιπὴν ἔμμηνα
 ὥντον περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν, ἔνυχον δόξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φύλον
 6 πέρας τῆς ὁλεῦρας. ⁶ οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔλθου-
 σιν Ἰουδαῖοι, διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς μετὰ δεσμῶν ἀνάγκην,
 7 τὸν παντοκράτορα κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλεήμονα θεὸν
 αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκαταπαύστῳ βοῇ πάντες μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσαντο,
 8 δεόμενοι ⁸ τὴν κατ' αὐτῶν μεταστρέψαι βουλὴν ἀνοσίαν καὶ ῥύσασθαι αὐ-
 τοὺς μετὰ μεγαλομεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐν ἐτοιμῳ μόρου.
 9 ⁹ τούτων μὲν οὖν ἔκτενως ἡ λιτανία ἀνέβαινεν εἰς οὐρανόν. ¹⁰ ὁ δὲ Ἑρμῶν
 τοὺς ἀνηλεεῖς ἐλέφαντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς τοῦ οἴνου πολλῆς χορη-
 γίας καὶ τοῦ λιβάνου μεμεστωμένους, ὄρῳριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ
 11 τούτων προσαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. ¹¹ τοῦτο δ' ἀπ' αἰῶνος χρόνου κτίσμα κα-
 λὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν οἷς ἂν
 12 αὐτὸς βελήσῃ ὕπνου μέρος ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα. ¹² καὶ ἡδίστῳ καὶ
 βαθεῖ κατεσχέσθῃ τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ δεσπότου, τῆς ἀθέσμου μὲν προδέσεως
 πολὺ διεσφαλμένος, τοῦ δὲ ἀμεταβέτου λογισμοῦ μεγάλως διεψευσμένος.
 13 ¹³ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες τὸν ἅγιον ἦνον
 θεὸν αὐτῶν, καὶ πάλιν ἤξιον τὸν εὐκατάλλακτον δεῖξαι τῆς μεγαλοσθενούς
 14 αὐτοῦ χειρὸς κράτος ἔλθουσιν ὑπερφηάνοις. ¹⁴ μεσοῦσης δὲ ἡδὴ τῆς δεκάτης
 ὥρας σχεδὸν ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος, ἄρῳους τοὺς κλητοὺς ἰδὼν,
 15 ἔνυξε προσελθὼν τὸν βασιλέα. ¹⁵ καὶ μόλις διεγείρας ὑπέδειξε τὸν τῆς συμ-
 16 ποσίας καιρὸν ἤδη παρατρέχοντα, τὸν περὶ τούτων λόγον ποιούμενος. ¹⁶ ὃν ὁ
 βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπεὶς εἰς τὸν πότον ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονό-
 17 τας εἰς τὴν συμποσίαν ἄντικρυς ἀνακληθῆναι αὐτοῦ. ¹⁷ οὗ καὶ γενομένου,

47. προηγγεκοντο 48. ετι κατα την χωραν ... κατα τον τοπον ... δυ-
 νατου 49. περι τουτ. πιστωθῆναι V. 2. ερχομενην ... δαψιλεσι ...
 αφθονως χορηγεια 5. ταλαιπωρουντων ... λημψεσθαι 9. η λιτανια εκτε-
 νως αναιβενεν εις τον ουρ. 10. χορηγειας 11. το δε απ αιωνος κτισμα
 χρονου ... βελησῃ ... εις τον βασιλεα 12. κατηρχεθη 13. οι τε ιουδαιοι
 ... ευκαταλακτον ... δειξαι μεγαλοσθ. εαυτου 14. οτι της 16. παραγεγον-
 επι την συμποσιαν αντ. ανακληναι

παρήγει εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτοὺς τὸ παρὸν τῆς συμποσίας ἐπὶ πολὺ γε-
 ραιομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι μέρος. ¹⁸ ἐπὶ πλεον δὲ προβαίνουσης 18
 τῆς ὁμιλίας, τὸν Ἑρμῶνα μεταπεμφάμενος ὁ βασιλεὺς μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς
 ἐπυνθάνετο τίνος ἔνεκεν αἰτίας εἰάθησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παροῦσαν ἡμέραν
 περιβεβηκότες; ¹⁹ τοῦ δὲ ὑποδείξαντος νυκτὸς τὸ προσταγὲν ἐπὶ τέλος ἀγγο- 19
 χέσαι, καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων, ²⁰ τὴν ὠμότητα χεῖρονα 20
 Φαλαριδος ἐσχηκῶς ἔφη τῷ τῆς σήμερον ὕπνῳ χάριν ἔχειν αὐτοὺς· ἀνυπερ-
 βέτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτέλλουσαν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον ἐτοίμασον τοὺς ἐλέ-
 φαντας ἐπὶ τὴν τῶν ἀξερμάτων Ἰουδαίων ἀφανισμόν. ²¹ εἰπόντος δὲ τοῦ βα- 21
 σιλέως, ἀσμένως πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναινέσαντες εἰς
 τὸν ἴδιον οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσε. ²² καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο 22
 τὸν χρόνον τῆς νυκτὸς ὥς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαιπώροις
 δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς. ²³ ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκεκράγει ὄρθριος, καὶ τὰ θη- 23
 ρία καθυπνικῶς ὁ Ἑρμῶν ἐν τῷ μεγάλῳ περιστύλῳ διεκίνει. ²⁴ τὰ δὲ κατὰ 24
 τὴν πόλιν πληθῆ συνήθροιστο πρὸς τὴν οἰκτροτάτην θωρίαν, προσδοκῶντα
 τὴν πρωίαν μετὰ σπουδῆς. ²⁵ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἄμερῃ ψυχροῦ 25
 μένοι χρόνον, πολυδάκρυον ἱκετεῖαν ἐν μέλεσι γοεοῖς τείνοντες τὰς χεῖρας
 εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδέοντο τοῦ μεγίστου θεοῦ πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως.
²⁶ οὕτω δὲ ἡλίου βολαὶ κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδε- 26
 χομένον, ὁ Ἑρμῶν παραστάς ἐκάλει πρὸς τὴν ἔξοδον, ὑποδεικνύων τὸ πρό-
 θυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἐτοίμῳ κεῖσθαι. ²⁷ τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ κατα- 27
 πλαγέντος ἐπὶ τῇ παρανόμῳ ἐξόδῳ, κατὰ πᾶν ἀγνωσίᾳ κεκρατημένος ἐπυν-
 θάνετο τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' οὗ τοῦτο αὐτῷ μετὰ σπουδῆς τετέλεσται; ²⁸ τοῦτο 28
 δὲ ἦν ἡ ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσποτεύοντος θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανη-
 μένων λήθην κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος. ²⁹ ὁ δὲ Ἑρμῶν ὑπεδείκνυε καὶ 29
 πάντες οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοιμάσθαι βασιλεῦ κατὰ τὴν
 σὴν ἐκτενῆ πρόθεσιν. ³⁰ ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι πληρωθεὶς βαρεῖ χόλῳ, διὰ 30
 τὸ περὶ τούτων προνοεῖα θεοῦ διεσκεδᾶσθαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα, ἐνατενίσας
 μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν ³¹ Εἰ σοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παίδων γοναί, τήνδε θηροῖν 31
 ἀγρίοις ἐσκεύασαν ἂν δαψιλῇ θοῖαν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων ἔμοι καὶ προ-
 γόνοις ἔμοις ἀποδεδειγμένων ὁλοσχερῇ βεβαίαν πίστιν ἐξόχως Ἰουδαίαν.
³² καί περ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν 32
 ἀντὶ τούτων ἐστερήθης. ³³ οὕτως ὁ Ἑρμῶν ἀπροσδόκητον καὶ ἐπικίνδυνον 33
 ὑπήνεγκεν ἀπειλήν, καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη. ³⁴ ὁ καθεὶς 34
 δὲ τῶν φίλων σκυθρωπῶς ὑπεκρέων, τοὺς συνήθροισμένους ἀπέλυσαν ἔκαστον
 ἐπὶ τὴν ἴδιαν ἀσχολίαν. ³⁵ οἳ τε Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαν- 35
 τες τὸν ἐπιφανῆ θεὸν καὶ βασιλέα τῶν βασιλέων ἤνουν, καὶ τῆςδε τῆς βοη-
 θείας αὐτοῦ τετευχότες. ³⁶ κατὰ δὲ τούτους τοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστη- 36
 σάμενος πάλιν τὸ συμπόσιον εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. ³⁷ τὸν δὲ 37
 Ἑρμῶνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπε Ἰησαΐας σοι δεῖ περὶ τούτων
 αὐτῶν προστάττειν, ἀβλιώτατε; ³⁸ τοὺς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν καθόπισσον εἰς 38

18. δε προσκοπτουσης της ο. τ. ε. προσκαλεσαμενος ... πικρίας ...
 ιασθησαν οι ιουδ. 20. περιουσαν 19. οτι νυκτος ... ηγιοχεναι ... φιλ. αυ-
 των προσμαρτ. 20. φαλαριδος ... το της σημερον ... ειχεν ... υποσπελ-
 λουσαν 21. συνεσαντες 23. αρεκτρυων εκεκραγεν 25. πολυδακρυον ικετιαν
 26. ουπου δε ... κατεπειροντο ... επικαλει ... υποδιγνυς 27. επι τη ανο-
 μω ... κατα παντα ... επυνθαν. οτι το διασασφουμενον ετι αυτω 28. ομη
 τη 29. υπεδικνυν ο ερμων... ητοιμασται 30. διεσκεδασεν παν αυτου
 νοημα 31. οσοι γονεις ... γονοι ... ομη αν ... αποδεδιγμενων 32. συ-
 στροφιας στοργης 33. ομη και primum 34. ασχολειαν 35. θεον κυριον
 βασιλεα των βασιλευοντων 36. δε τους αυτους νομους ... συστησ. παν το
 συμπτ. 37. ποσανικ δε δι σοι περι τ. α. σοι πρ.

39 τὴν αὐρίον ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀφανισμόν. ³⁹ οἱ δὲ συνανακείμενοι συγ-
 40 γενεῖς, τὴν ἄσφατον διάνοιαν αὐτοῦ θανατοῦντες, προσέφεροντο τάδε ⁴⁰ Βασι-
 λεύ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράξεις, προστάσων ἤδη τρίτον αὐ-
 τοὺς ἀφανίσαι καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ
 41 σοὶ δεδογμένα; ⁴¹ ὧν χάριν ἢ πόλιν διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ, καὶ πληθύ-
 42 οῦσα συστροφαῖς ἥδη καὶ κινδυνεύει πολλαῖς διαρπασθῆναι. ⁴² ὅθεν ὁ κατὰ
 πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθύνει ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς
 ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' οὐδὲν ἡγού-
 μενος, ἀτελέστατον ἐβεβαίωσεν ὄρκον, ὀρισάμενος τοὺτους μὲν ἀνυπερβέτως
 43 πέμψειν εἰς ἄσπιν ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ἡμισμένους, ⁴³ ἐπιστρατεύσαντα
 δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ἰσώπεδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσεσθαι διὰ τάχους, καὶ
 τὸν ἄββατον αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τῶν συντελούντων
 44 ἐκεῖ θύσιαις ἔρημον τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν. ⁴⁴ τότε περιχαρεῖς ἀνα-
 λύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ πίστεως διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ
 45 τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως πρὸς τήρησιν. ⁴⁵ ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης
 τὰ θηρία σχεδὸν εἰπεῖν εἰς κατάστημα μανιῶδες ἀγροχῶς, εὐωδιστατοῖς
 46 πόμασιν οἴνου λελιβανωμένου φοβεραῖς κατεσκευασμένα σκευαῖς, ⁴⁶ περὶ τὴν
 ἑω, τῆς πόλεως ἥδη πλήθεσιν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἱπποδρόμου καταμε-
 μεστωμένης, εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τὸ προκείμενον ὥτρυνε τὸν βασι-
 47 λέα. ⁴⁷ ὁ δὲ ὀργῇ βαρεῖα γεμίνας δυσσεβῆ φρένα παντὶ τῷ βάρει σὺν τοῖς
 θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλμοῖς θεάσασθαι
 τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαιπώρον τῶν προσεσημαμμένων καταστροφὴν.
 48 ὥς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξιόντων περὶ πύλην καὶ τῆς συνεπομένης ἐνόπλου
 δυνάμεως τῆς τε τοῦ πληθύνους πορείας κονιορτὸν ἰδόντες καὶ βαρυηχῇ θόρυ-
 49 βον ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, ⁴⁹ ὑστάτην βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες
 εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀβελιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες
 κατεφίλουν ἀλλήλους, περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχίλους ἐπι-
 πτόντες, γονεῖς παῖσι καὶ μητέρες νεάνισιν, ἔτεροι δὲ νεογνά πρὸς μαστοὺς
 50 ἔχουσαι βρέφη τελευταῖον ἔλκοντα γάλα. ⁵⁰ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἐμπρο-
 σθεν αὐτῶν γεγεννημένας ἀντιλήψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηγεῖς ὁμοθυ-
 51 μαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μαστῶν, ⁵¹ ἀνεβόησαν
 φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα τὸν τῆς ἀπάσης δυνάμεως δυνάστην ἱκετεύοντες, οἴ-
 κτειραι μετὰ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἥδη πρὸς πύλαις ἄβου καθεστῶτας.

VI.

Ἐλεάζαρος δὲ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερέων, ἐν πρε-
 σβείῳ τὴν ἡλικίαν ἥδη λελογχῶς καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κε-
 κοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν
 2 ἅγιον θεὸν προσηύξατο τάδε ² Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψιστε, παντοκράτωρ
 3 θεέ, τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, ³ ἔπιδε ἐπὶ Ἀβραὰμ σπέρμα,
 ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰακώβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξένη γῇ ξέ-
 4 νον ἀδίκως ἀπολλύμενον, πάτερ. ⁴ σὺ Φαραὼ πληθύνοντα ἄρμασι, τὸ πρὶν

39. ασταθῇ 40. om αλογους ... αναλυων τας οικιας δεδογμ. 42. φαλαρεις ... αλογιστειας ... γεινομενας ... ατελεστ. βεβαιως ορκον 43. δο-
 ρατι στησεσθαι ... ημιν αυτων ... πρην εν ταχει των ... θυσιαν εις τον
 44. απαντα 44. προς την τηρησιν 45. σχεδ. ως ειπεν εις καταστεμα ... αγιο-
 χως ... οινω λελιβανωμενω φοβερωσ κεκοσμημενα κατασκευαις 46. κατα-
 μεμεστωμενοις 47. φρεναν 48. επι πυλην ... επομενης ... ποριας 49.
 αβλειωτατης ... εχοντες βρεφη ... ελκονται. ⁵⁰ αλλ ου 50. αντιλημψεις ...
 πρηνεις 51. om δυναμειωσ VI. 1. ιουδαιων pro ιερειων ... και προσηυ-
 ξατο 2. υψιστα 3. επ ηγιασμενου ... om πατερ 4. υπο pro συ ... τον πρην

Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην, ἐπαρθέντα ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσση μεγαλοῤ-
 ῥήμονι, σὺν τῇ ὑπερφάνῳ στρατιᾷ ποντοβρόχους ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφά-
 νας ἐλέους Ἰσραὴλ γένει. ⁵ σὺ τὸν ἀναριθμητοὺς δυνάμεις γαυρωθέντα Σεν- 5
 ναχηρεῖμ βαρὺν Ἀσσυρίαν βασιλέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχειρίον ἤδη λαβόντα
 γῆν καὶ μετεωρισθέντα ἐπὶ τὴν ἁγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ
 καὶ θράσει δέσποτα ἔθραυσας, ἐκδηλον δεικνὺς ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν κράτος.
⁶ σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς ἑταίρους, πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαρέτως 6
 δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς, διάπυρον δροσίσας κάμινον ἐβ-
 ῥύσω μέχρι τριχὸς ἀπτήμαντους, φλόγα πᾶσιν ἐπιπέμψας τοῖς ὑπεναντίοις.
⁷ σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέουσι κατὰ γῆς ῥιφέντα θηροῖ βορὰν Δανιὴλ εἰς 7
 φῶς ἀνήγαγες ἀσινῇ. ⁸ τόν τε βυθοτρεφοῦς ἐν γαστρὶ κήτους Ἰωνᾶν τηκό- 8
 μενον ἀφειδῶς ἀπτήμαντον πᾶσιν οἰκειοῖς ἀνέδειξας, πάτερ. ⁹ καὶ νῦν, μισύβρι, 9
 πολυέλεε, τῶν ὅλων σκεπαστά, τὸ τάχος ἐπιφάνησι τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους,
 ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμένων ἀνόμων ἐθνῶν ὑβρίζομένοις. ¹⁰ εἰ δὲ ἀσεβείαις κατὰ 10
 τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρὸς,
 ὡς προαιρῇ δέσποτα ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρῳ. ¹¹ μὴ τοῖς ματαίοις οἱ ματαῖοι 11
 φρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἡγαπημένων σου ἀπωλείᾳ λέγοντες Οὐδὲ
 ὁ θεὸς αὐτῶν ἐβρύσατο αὐτούς. ¹² σὺ δὲ ὁ πᾶσαν ἀλκήν καὶ δυναστείαν ἔχων 12
 ἅπασαν, αἰώνιε, νῦν ἔπιθε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς κατ' ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον
 ἐκ τοῦ ζῆν μεμιστανομένους ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ. ¹³ πτηξάτω δὲ ἔθνη σὴν 13
 δύναμιν ἀνίκητον σήμερον, ἔντιμε, δύναμιν ἔχων ἐπὶ σωτηρίᾳ Ἰακώβ γέ-
 νους. ¹⁴ ἵκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νηπίων καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ 14
 δακρύων. ¹⁵ δειχθήτω πᾶσιν ἔθνεσιν ὅτι μεθ' ἡμῶν εἰ, κύριε, καὶ οὐκ ἀπέ- 15
 στρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καθῶς εἶπας ὅτι οὐδ' ἐν τῇ γῇ
 τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων ὑπερείδες αὐτούς, οὕτως ἐπιτέλεσον, κύριε. ¹⁶ τοῦ 16
 δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις
 καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι κατὰ τὸν ἱπποδρόμον παρήγε. ¹⁷ καὶ 17
 θεωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ τοὺς παρα-
 κειμένους αὐλῶνας συνηχῆσαντας ἀκατάσχετον οἰμωγὴν ποιῆσαι παντὶ τῷ
 στρατοπέδῳ. ¹⁸ τότε ὁ μεγαλόδοξος παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς θεός, ἐπιφά- 18
 νας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέφξε τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοξα-
 σμένοι δύο φοβεροειδεῖς ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς Ἰουδαίοις,
¹⁹ καὶ ἀντέστησαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεναντίων ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ 19
 δειλίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδησαν πέδαις. ²⁰ καὶ ὑπόφορικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως 20
 σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε. ²¹ καὶ ἀπέ- 21
 στρεψαν τὰ θηρία ἐπὶ τὰς συνεπομένας ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτουν
 αὐτὰς καὶ ὠλόθρευον. ²² καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὁργὴ εἰς οἶκτον 22
 καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανημένων. ²³ ἀκούσας γὰρ τῆς 23
 κραυγῆς καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετὰ
 ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο λέγων ²⁴ Παραβασιλεύετε καὶ τυράννους ὑπερ- 24
 βεβήκατε ὡμότῃ, καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν ὑμῶν εὐεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς
 ἡδὴ καὶ τοῦ πνεύματος μεμιστάν, λάτρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα
 τῇ βασιλείᾳ. ²⁵ τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώ- 25

4. μεγαλορρημονει 5. συ δεσποτα 6. τοις καινις ... ερρυσσω (sic)
 7. βορα 8. τηχομενον αφιδων ... αναδειξας 9. μεισοῦβρι ... δικαστα·
 ταχος ... τοις αγιοις ισραηλ γενοους υπο εβδελ. 10. ω προαιρη 11. ερυ-
 σατο 12. μεμισταμενους 13. σημερον εν τινι με δυναμει εκ. επι σω-
 τηριαν 15. ειπας ουδε εν ... υπεριδον 17. συνηχῆσαντας ακ. πτοην
 ποιησαι 18. και παντοκρατωρ 21. κατεπατουν αυτους κ. ωλεσρευον
 22. μεμηχανεμενων 23. μετ οργης 24. υπερβεβηχοτες 25. της του κρα-
 τησαντος

26 ματα τῆς οἰκίας ἀποστήσας ἕκαστον ἀλόγως ἤξοισεν ἐνθάδε; ²⁶ τίς τοὺς
 ἐξ ἀρχῆς εὐνοία πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐνῶν καὶ τοὺς
 χειρίστους πλεονάκεις ἀνθρώπων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους οὕτως ἀξέσμοις
 27 περιέβαλεν αἰκίας; ²⁷ λύσατε, ἐκλύσατε ἄδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰ-
 28 ρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ προπεπραγμένα παραιτησάμενοι. ²⁸ ἀπολύσατε τοὺς
 υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανίου θεοῦ ζῶντος, ὃς ἀφ' ἡμετέρων μέχρι
 τοῦ νῦν προγόνων ἀπαραπόδιστον μετὰ δόξης εὐσταθεῖαν παρέχει τοῖς ἡμε-
 29 τέροις πράγμασιν. ²⁹ ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἔλεξεν· οἱ δὲ ἐν ἡμέρᾳ χρόνῳ λυ-
 30 γότες. ³⁰ εἴτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγείς τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων
 προσκαλεσάμενος ἐκέλευσεν οἶνους τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήδεια
 τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, κρίνας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν
 τὸν ὀλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἄγειν.
 31 ³¹ τότε οἱ πρὶν ἐπινειδιστοὶ καὶ πλησίον τοῦ ἄδου, μᾶλλον δ' ἐπ' αὐτῷ
 βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ δυσαισχύτου μόρου κώσωνα σωτήριον συστησά-
 32 μέρισαν πλήρεις χαρμονῆς. ³² καταλήξαντες δὲ θρήνον πανόδουρον μέλος
 ἀνέλαβον ᾠδὴν πάτριον, τὸν σωτῆρα καὶ τερατοποιὸν αἰνούντες θεόν· οἰμω-
 33 γὴν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπώσάμενοι χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης εἰρη-
 34 νικῆς σημεῖον. ³³ ὥσαύτως δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ
 συναγαγὼν ἀδιαλείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ πα-
 35 ραδόξῃ γεννηθείσῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ. ³⁴ οἱ τε πρὶν εἰς ὀλεθρον καὶ οἰωνοβρώτους
 αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, μετὰ χαρᾶς ἀπογραφάμενοι κατεστέναξαν, αἰσχύν-
 36 νην ἐφ' ἑαυτοὺς περιβαλλόμενοι καὶ τὴν πυρίπνου τόλμαν ἀκλεῶς ἐσβεσμέ-
 37 νοι. ³⁵ οἱ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρήκαμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον
 38 χορὸν μετ' εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσειν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διτῶν. ³⁶ καὶ
 κοινὸν ὀρισάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς
 39 γενεάς, τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ πότου χά-
 40 ριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ θεὸν γενομένης αὐτοῖς. ³⁷ ἐνέτυχον
 41 δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι. ³⁸ ἀπογράφονται
 42 δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ Παχὼν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ
 Ἐπιφί, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ
 39 πέμπτης τοῦ Ἐπιφί ἕως ἐβδόμης, ἡμέραις τρισίν, ³⁹ ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως
 ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν ὧν δυνάστης ἀπταίστους αὐτοὺς ἐρύψατο
 40 ὁμοθυμαδόν. ⁴⁰ εὐωχοῦντο δὲ πάντ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι μέχρι
 41 τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποίησαντο περὶ τῆς ἀπο-
 42 λύσεως αὐτῶν. ⁴¹ συναινέσας τε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπο-
 γεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν στρατηγοὺς μεγαλοψύχως τὴν
 ἐκτενίαν ἔχουσαν

VII.

Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ
 2 πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. ² ἐρρῶμεθα δὲ

26. κατα παντας ... επιδεδιγμενους ... αδεσμως 27. τα προστε-
 ταγμενα 28. ευσταθειαν μετα δοξης προσφερει 29. εξελεξεν ... ηυλογουν
 ... εκπεφυγοτες 30. om απαλλαγεις ... αγαγειν 31. οι το πριν ... δε
 επ ... δυσατακτου ... κλισιας κατεμερισαντο 32. θρηνων ... πατριον τον
 ισραηλ' ορα' και τερατοποιον ... οιμωγην δε 33. συναγων ... αυτων σω-
 τηρεια 34. οιοβρωτους ... και μετα χαρας ... περιβαλομενοι και πυρο-
 πνουν τολμ. ακμαιως 35. προειρ. χρονον 38. επιφι (postea επιφι) 39.
 ρ των παντων 41. συνενεσας δε αυτοις VII. 1. om o

καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, κατευθύναντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου θεοῦ τὰ
 πράγματα καθὼς προαιρούμεθα. ³ τῶν φίλων τινὲς κακοηθεῖα πυκνότερον ³
 ἡμῖν παρακείμενοι συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίους
 συναθροίσαντας σύστημα κολάσασθαι ξενιζούσαις ἀποστατῶν τιμωρίαις, ⁴ πρὸς- ⁴
 φερόμενοι μὴ ποτε εὐσταθήσῃν τὰ πράγματα ἡμῶν δι' ἣν ἔχουσιν οὗτοι
 πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν, μέχρις ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. ⁵ οἱ καὶ δεσμίους ⁵
 καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβού-
 λους, ἄνευ πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχειρήσαν ἀνελεῖν, νόμου
 Σκυθῶν ἀγριοτέραν ἐμπεπορημένοι ὡμότητα. ⁶ ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκλη- ⁶
 ρότερον διαπειλησάμενοι, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπιείκειαν
 μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς χαρισάμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον θεὸν ἐγνωκότες ἀσφα-
 λῶς ὑπερησπικόντα τῶν Ἰουδαίων, ὡς πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διὰ παντὸς ὑπερ-
 μαχοῦντα, ⁷ τὴν τε τοῦ φίλου ἣν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς βεβαίαν καὶ τοὺς προ- ⁷
 γόνους ἡμῶν εὖνοιαν ἀναλογισάμενοι δικαίως ἀπολελύκαμεν πάσης καθ' ⁸
 ὄντινον αἰτίας τρόπον, ⁸ καὶ προστετάχαμεν ἑκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια ⁸
 ἐπιτρέφειν, ἐν παντὶ τόπῳ μηθένος αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μήτε
 ὀνειδίζειν περὶ τῶν γεγεννημένων παρὰ λόγον. ⁹ γινώσκετε γὰρ ὅτι κατὰ τού- ⁹
 των ἑάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον,
 οὐκ ἀνθρώπον ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμειος θεὸν ὕψιστον ἀντικείμε-
 νον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσῃ τῶν πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διὰ παντὸς
 ἔξομεν. ἔβρωστε. ¹⁰ λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐκ ἐσπουδάσαν εὐ- ¹⁰
 θέως γενέσθαι περὶ τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προσξέλωσαν τοὺς ἐκ τοῦ
 γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἄγιον θεὸν αὐταιρετῶς παραβεβηκότας καὶ τοῦ
 θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως, ¹¹ προφερόμε- ¹¹
 νοι τοὺς γαστροὺς ἔνεκεν τὰ θεῖα παραβεβηκότας προστάγματα, μηδέποτε εὐ-
 νοήσῃν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. ¹² ὁ δὲ τάληθες αὐτοὺς λέγειν ¹²
 παραδεξάμενος καὶ συναινέσας ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς
 παραβεβηκότας τοῦ θεοῦ τὸν νόμον ἐξολοθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν
 βασιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παύσεως ἄνευ πάσης βασιλικῆς ἐξουσίας ἢ
 ἐπισκέψεως. ¹³ τότε κατευφημήσαντες αὐτόν, ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς ¹³
 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες τὸ ἀλληλούϊα μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. ¹⁴ τότε ¹⁴
 τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιασμένων ὁμοεθνή κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο καὶ
 μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῆλθον. ¹⁵ ἐκείνη δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνέειλον ὑπὲρ τοὺς ¹⁵
 τριακοσίους ἄνδρας, καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς τοὺς βεβήλους χει-
 ρωσάμενοι. ¹⁶ αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν θεὸν ἐσχληκότες, παντελῆ σω- ¹⁶
 τηρίας ἀπόλαυσιν εἰληφότες, ἀνέβησαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐωδιστά-
 τοις ἄνθεσι κατεστεμμένοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν αἰνοῖς καὶ παμμέ-
 λεσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν αἰωνίῳ σωτῇρι τοῦ
 Ἰσραὴλ. ¹⁷ παραγεννηθέντες δὲ εἰς Ἱπτολεμαῖδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν ¹⁷
 τοῦ τόπου ιδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ἣ προσέμεινεν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοι-
 νὴν αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτὰ, ¹⁸ ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σωτηρίου, τοῦ βα- ¹⁸

2. κατευθυνοντος ... τα προσταγματα 3. κατα κακοηθειαν ... τα συ-
 στηματα κολαεσθαι ξεν. αποστατων 4. προφερομενοι μηδεποτε ... οπι
 παντα ... μεχρι αν 5. ενπετηρμενοι 6. χαριζομενοι ... συμμαχουντα 7.
 δι ην εχουσιν βεβ. πρ. ημας 8. εν παντι τροπω μηθεν ... μητε ονιδιζον-
 τος 9. επ εκδικησιν 10. οπι γενεσθαι ... τον βασιλεως ... παραβεβ. του
 ... τυχ. δια την της 11. τοις τ. βασιλ. προσταγμασιν 12. παραινεσας ...
 εξολεθρευσωσιν ... υπο της βασιλειας ... εξουσ. και επισχ. 13. τον το
 αλληλ. 14. ουτοι τε τον εμπ. τ. μεμιαμμενων ... οδον απεκτεννον ... πα-
 ραδιγματ. 15. ανδρας ην και ... οπι τους 16. σωτ. απολυσιν εσχληκότες
 ανεβηξεν ... *οπι εν ... πατ. αυτων αγιων σοι του ισρ. 17. ροδοφο-
 νων 18. ποτον σωτηριου.

σιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν πάντα ἐκάστω ἕως
 19 εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. ¹⁹καταχθέντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις
 ἐξομολογήσεσιν ὡς αὐτως καὶ ἐστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ
 20 τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον εὐφροσύνους. ²⁰ὁς καὶ ἀνιερῶσαντες ἐν
 στήλῃ κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον, προσευχῆς καθιδρύσαντες ἀνέλυσαν
 ἀσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ ἀνα-
 21 σωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν, ²¹καὶ πλείστην
 ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ
 22 σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων. ²²καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν
 πάντες ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι μετὰ φόβου μεγί-
 23 ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. ²³εὐλογητὸς ὁ ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς τοὺς αἰὲ χρόνους.
 Ἀμήν.

18. εως επι την 20. καθυδρυσαντες ... εκαστον εις την ²¹εμπροσθεν
 εν τοις 22. φορου προ φοβου ... μεγαλεια του μεγαλου θεου ... τελειως
 Subscriptio: μακκαβαιων γ.

Δ Α Ν Ι Η Λ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ Θ.

I.

... ως Ἰωακείμ τῆς Ἰουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμενος
 Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπολιόρκει αὐτήν.
² καὶ παρέδωκεν αὐτήν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ Ἰωακείμ τὸν βασιλέα
 τῆς Ἰουδαίας καὶ μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου, καὶ ἀπήνεγκεν
 αὐτὰ εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Σενάαρ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη,
 καὶ ἀπηρέισατο αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλείῳ αὐτοῦ. ³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀβιεσδρὶ ³
 τῷ ἑαυτοῦ ἀρχιευνούχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ
 Ἰσραὴλ καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων ⁴ νεανίσκους ⁴
 ἀμώμους καὶ εὐειδεῖς καὶ ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γραμματικαίους
 καὶ συνετοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχύοντας, ὥστε εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
 καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ διάλεκτον Χαλδαϊκὴν, ⁵ καὶ διδοῦσθαι ⁵
 αὐτοῖς ἕκαστον ἐκ τοῦ οἴκου βασιλέως κατ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς
 βασιλικῆς τραπέζης καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου οὗ πίνει ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκπαιδεῦσαι
 αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ ἐκ τούτων στήσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. ⁶ καὶ ἦσαν ⁶
 ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας Δανιήλ, Ἀνανίας,
 Μισαήλ, Ἀζαρίας. ⁷ καὶ ἐπέστηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνούχος ὀνόματα, τῷ μὲν ⁷
 Δανιὴλ Βαλτάσαρ, τῷ δὲ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαήλ Μισάχ, καὶ τῷ
 Ἀζαρίᾳ Ἀβδαναγῷ. ⁸ καὶ ἐνεθυμήθη Δανιὴλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὅπως μὴ ἀλισγηθῇ ⁸
 ἐν τῷ δείπνῳ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἶνω, καὶ ἤξιωσε τὸν ἀρχιευνούχον
 ἵνα μὴ συμμολυνθῇ. ⁹ καὶ ἔδωκε κύριος τῇ Δανιὴλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναντίον ⁹
 τοῦ ἀρχιευνούχου. ¹⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνούχος τῷ Δανιὴλ Ἀγωνιώ τὸν κύ- ¹⁰
 ρίόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρώσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν,
 ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατετραμμένα καὶ ἀσθενῇ παρὰ τοὺς συν-
 τρεφόμενους ὑμῖν νεανίας τῶν ἀλλογενῶν, καὶ κινδυνεύσω τῷ ἰδίῳ τραχήλῳ.
¹¹ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἀβιεσδρὶ τῷ ἀναδεικνέντῃ ἀρχιευνούχῳ ἐπὶ τὸν Δανιὴλ ¹¹
 Ἀνανίαν Μισαήλ Ἀζαρίαν, ¹² Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἐφ' ἡμέρας δέκα, ¹²
 καὶ δοσθήτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῆς γῆς ὥστε κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν.
¹³ καὶ εἰάν φανῇ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμμένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους ¹³
 τοὺς ἐστῆλοντας ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ δείπνου, κατ' ὥς ἐάν βέλῃς οὕτω χρῆσαι
 τοῖς παισὶ σου. ¹⁴ καὶ ἐχρήσατο αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἐπείρασεν ¹⁴
 αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. ¹⁵ μετὰ [δὲ] τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν ¹⁵
 καλὴ καὶ ἡ ἔξις τοῦ σώματος κρείσσων τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐστῆόντων
 τὸ βασιλικὸν δείπνον. ¹⁶ καὶ ἦν Ἀβιεσδρὶ ἀναιρούμενος τὸ δείπνον αὐτῶν καὶ ¹⁶

I. 2. Syr. om. εἰς γ. Σενάαρ ... codex et Syr. ✕ (cod. om. signum)
 εἰς οἶκον τ. ὁ. αὐτοῦ / (Syr. om. signum) καὶ τὰ σκεύη / 4. codex
 ἐνεειδεῖς teste Romano editore 5. cod. apud Holm. om. ἀπό prius
 10. Syr. om. τῶν ἀλλογενῶν 13. cod. ap. Holm. βέλεις 15. δέ, quod
 in cod. deest, e Syro petitum est.

- 17 τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὀσπρίων. ¹⁷ καὶ τοῖς νεανίσκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ τέχνῃ, καὶ τῷ Δανιὴλ ἔδωκε σύνεσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὁράματι
 18 καὶ ἐνυπνίοις καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. ¹⁸ μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσῆχθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχιευνούχου πρὸς
 19 τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ. ¹⁹ καὶ ὠμίλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐχ εὐρέσθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ Δανιὴλ καὶ Ἀνανία καὶ Μισαήλ καὶ Ἀζαρία.
 20 καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ, ²⁰ καὶ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ, ὅσα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, κατέλαβεν αὐτοὺς σοφωτέρους δεκαπλασίως ὑπὲρ τοὺς σοφιστάς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἀρχοντας, καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς σοφοὺς παρὰ πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγμασιν ἐν πάσῃ
 21 τῇ γῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἦν Δανιὴλ ἕως τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Κύρου βασιλέως Περσῶν

II.

- Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ συνέβη εἰς ὁράματα καὶ ἐνύπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ παραχθῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ
 2 αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. ² καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσενεχθῆναι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς τῶν Χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ· καὶ παραγενόμενοι
 3 ἔστησαν παρὰ τῷ βασιλεῖ. ³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἐνύπνιον ἐώρακα καὶ ἐκινήθη μου τὸ πνεῦμα· ἐπιγινῶναι οὖν θέλω τὸ ἐνύπνιον. ⁴ καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα Συριστί Κύριε βασιλεῦ, [εἰς] τὸν αἰῶνα ζῆθι· ἀνάγγειλον τὸ ἐνύπνιον σου τοῖς παισὶ σου, καὶ ἡμεῖς σοι φράσωμεν τὴν
 5 σύγκρισιν αὐτοῦ. ⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τοῖς Χαλδαίοις Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· διότι ἐὰν μὴ ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι, παραδειγματισθήσεσθε καὶ ἀναληφθήσεσθε ὑμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν. ⁶ ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον διασαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν ἀναγγεῖλητε, λήψεσθε δόματα παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ' ἐμοῦ· δηλώσατέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ κρίνατε.
 7 ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέρου λέγοντες Βασιλεῦ, τὸ ὄραμα εἶπὸν καὶ οἱ
 8 παῖδές σου κρινούσι πρὸς ταῦτα. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθάπερ ἐωράκατε ὅτι ἀπέστη
 9 ἀπ' ἐμοῦ τὸ πρᾶγμα· καθάπερ οὖν προστέταχα, οὕτως ἔσται. ⁹ ἐὰν μὴ τὸ ἐνύπνιον ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητε, θανάτῳ περιπεσεῖσθε· συνεῖπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς ποιήσασθαι ἐπ' ἐμοῦ, ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ. νῦν οὖν ἐὰν τὸ ῥῆμα εἴπητέ μοι, ὃ τὴν νύκτα
 10 ἐώρακα, γινώσκειν ὅτι καὶ τὴν τούτου κρίσιν δηλώσετε. ¹⁰ καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνήσεται εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ ὃ ἐώρακε, καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς, καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυνατὸς τοιοῦτο πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ Χαλδαῖον·
 11 ¹¹ καὶ ὁ λόγος ὃν ζητεῖς, βασιλεῦ, βαρὺς ἐστί καὶ ἐπίδοξος, καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ, εἰ μὴ τις ἄγγελος, οὗ οὐκ ἐστὶ κατοικητήριον

17. cod. et Syr. καὶ (Syr. ÷ καὶ) ἐν π. σοφία /. 20. cod. et Syr. ÷ σοφωτέρους /. 20. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς --- βασιλείᾳ αὐτοῦ /. II. 4. εἰς e Syro est, fortasse excidit in ed. Rom. 5 cod. et Syr. ✕ ὁ λόγος --- ἀπέστη /. ... cod. ap. Holm. παραδειγματισθήσεσθε 6. Syr. δηλώσατέ μοι οὖν 8. cod. et Syr. ÷ καθάπερ οὖν (cod. rursus ÷) προστέτ. οὕτ. ἔσται /. 9. cod. et Syr. ÷ καὶ τὴν τούτ. σύγκρ. δηλώσητε /. et ÷ ὃ τὴν νύκτ. ἐώρακα /. 10. cod. ap. Holm. ἐπὶ τὸν βασιλέα 11. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐπίδοξος /.

μετὰ πάσης σαρκός· ὅθεν οὐκ ἐνδέχεται γενέσθαι καθάπερ οἶε. ¹² τότε ¹² ὁ βασιλεὺς στυγνὸς γενόμενος καὶ περίλυπος προσέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλωνίας, ¹³ καὶ ἐδογματίσθη πάντας ἀποκτεῖναι· ἐζητήθη ¹³ δὲ ὁ Δανιὴλ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ χάριν τοῦ συναπολέσθαι. ¹⁴ τότε ¹⁴ Δανιὴλ εἶπε βουλὴν καὶ γνώμην, ἣν εἶχεν, Ἀριώχῃ τῷ ἀρχιμαγερῷ τοῦ βασιλέως, ᾧ προσέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας, ¹⁵ καὶ ¹⁵ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ λέγων Ἀρχων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος δογματίζεται πικρῶς παρὰ τοῦ βασιλέως; τότε τὸ πρόσταγμα ἐσήμανεν ὁ Ἀριώχης τῷ Δανιήλ. ¹⁶ ὁ δὲ Δανιὴλ εἰσῆλθε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἠξίωσεν ἕνα ¹⁶ δοῦν αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ βασιλέως. ¹⁷ τότε ἀπελθὼν Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ Μισαὴλ καὶ ¹⁷ Ἀζαρίᾳ τοῖς συνεταίροις ὑπέδειξε πάντα, ¹⁸ καὶ παρήγγειλε νηστεῖαν καὶ δέησιν ¹⁸ καὶ τιμωρίαν ζητήσαι παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως μὴ ἐκδοθῶσι Δανιὴλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν ἅμα τοῖς σοφισταῖς Βαβυλῶνος. ¹⁹ τότε τῷ Δανιήλ ἐν ὁράματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ¹⁹ τὸ μυστήριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνη εὐσήμως· τότε Δανιὴλ εὐλόγησεν τὸν κύριον τὸν ὑψιστον, καὶ ἐκφωνήσας εἶπεν ²⁰ Ἔστω τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τοῦ ²⁰ μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ ἐστὶ, ²¹ καὶ αὐτὸς ἄλλοιοι καιροὺς καὶ χρόνους, μετιστῶν βασιλεῖς καὶ ²¹ καὶ σιστῶν, διδοὺς σοφοῖς σοφίαν καὶ σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν, ²² ἀποκαλύπτων τὰ βὰς καὶ σκοτεινά, καὶ γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ ²² τὰ ἐν τῷ φωτί, καὶ παρ' αὐτῷ κατάλυσις. ²³ σοί, κυρίε τῶν πατέρων μου, ²³ ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσήμανάς μοι ὅσα ἠξίωσα τοῦ δηλώσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα. ²⁴ εἰσελθὼν ²⁴ δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν Ἀριώχ τὸν κατασταθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας εἶπεν αὐτῷ Τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας μὴ ἀπολέσης, εἰσάγαγε δέ με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἕκαστα τῷ βασιλεῖ δηλώσω. ²⁵ τότε Ἀριώχ κατὰ σπουδὴν εἰσῆγαγε τὸν Δανιὴλ πρὸς ²⁵ τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εὗρηκα ἄνθρωπον [σοφόν] ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν υἱῶν τῆς Ἰουδαίας, ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσει ἕκαστα. ²⁶ ἀποκριθεὶς ²⁶ δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ, ἐπικαλουμένῳ δὲ Χαλδαῖστι Βαλτάσαρ, Δυνήσῃ δηλώσαι μοι τὸ ὄραμα ὃ εἶδον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν; ²⁷ ἐκφω- ²⁷ νήσας δὲ ὁ Δανιὴλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ἐώρακεν ὁ βασιλεὺς, οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμακῶν καὶ ἐπασιδῶν καὶ γαζαρηνῶν ἡ δόλιξις, ²⁸ ἀλλ' ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀνακαλύπτων μυστήρια, ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ ²⁸ Ναβουχοδονόσορ ᾧ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. ²⁹ καὶ ἀνακαλύ- ²⁹ πτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ᾧ δεῖ γενέσθαι. ³⁰ κάμοι δὲ οὐ παρὰ τὴν σοφίαν ³⁰ τὴν οὖσαν ἐν ἐμοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τὸ μυστήριον τοῦτο ἐξεφάνθη, ἀλλ' ἔνεκεν τοῦ δηλωθῆναι τῷ βασιλεῖ ἐσημάνθη μοι· ᾧ ὑπέλαβες τῇ καρδίᾳ σου, ἐν γνώσει. ³¹ καὶ σὺ βασιλεῦ ἐώρακας, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, καὶ ἦν ³¹ ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη σφόδρα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερῆς ἐστήκει ἐναντίον σου, καὶ ἡ πρόσοψις τῆς εἰκόνος φοβερά. ³² καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ³²

14. ἐνδέχ. ap. Holm., ἂν δέχ. ed. Rom. 15. codex et Syr. ✕ ἄρχων τοῦ βασιλέως /. 18. codex et Syr. ÷ καὶ τιμωρίαν ζητήσαι /. 19. ἐξεφάνη ap. Holm., -φάνθη ed. Rom. 21. Syr. καὶ διδοὺς 25. σοφόν ap. Holm. deest. 28. 29. Syr. post ἐπ' ἐσχ. τ. ἡμερῶν haec addit: βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆν· τὸ ἐνύπνιον καὶ τὸ ὄραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτο ἐστὶ. σὺ βασιλεῦ κείμενος ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἐώρακας πάντα ὅσα δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. 30. Extrema vario modo sanare studuerunt, Segarius ἕνα γνώση, Michaelis ἕνα γνώσης, Hahnus ἐπεγνώσει pro ἐν γνώσει reponentes. Postremum prioribus omnino praestat. 32. ἦ: ed. Rom. praetermisit.

ἀπὸ χρυσοῦ χρυσοῦ, τὸ στήθος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ
 33 οἱ μηροὶ χαλκοῖ· ³³ τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδήρου,
 34 μέρος δέ τι ὀστράκου. ³⁴ Ἐώρακας ἕως ὅτου ἐτμήθη λίθος ἐξ ὅρους ἄνευ
 χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνοους
 35 καὶ κατήλεσεν αὐτά. ³⁵ τότε λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ ὀστρακον
 καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσοῖον, καὶ ἐγένετο ὥσει λεπτότερον
 ἀχύρου ἐν ἄλυνι, καὶ ἐβρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλειφθῆναι
 ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὅρος μέγα καὶ ἐπάταξε
 36 πᾶσαν τὴν γῆν. ³⁶ τοῦτο τὸ ὄραμα καὶ τὴν κρίσιν δὲ ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασι-
 37 λέως. ³⁷ Σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν
 ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἰσχύν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν
 38 ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ· ³⁸ ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν
 οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὲρ τὰς χεῖράς σου
 39 κυριεύειν πάντων· σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσή. ³⁹ καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται
 βασιλεία ἐλάττων σου, καὶ τρίτῃ βασιλείᾳ ἄλλῃ χαλκῇ ἡ κυριεύσει πάσης
 40 τῆς γῆς, ⁴⁰ καὶ βασιλεία τετάρτη ἰσχυρὰ ὥς ὁ σίδηρος, ὥστε ὁ σίδηρος
 ὁ δαμάζων πάντα, καὶ ὥς ὁ σίδηρος πᾶν δένδρον ἐκκόπτων· καὶ σεισθή-
 41 σεται πᾶσα ἡ γῆ. ⁴¹ καὶ ὥς ἔώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς καὶ τοὺς δακτύλους
 μέρος μὲν τι ὀστράκου κεραμικοῦ, μέρος δέ τι σιδήρου, βασιλεία ἄλλῃ
 διμερῆς ἔσται ἐν αὐτῇ, καθάπερ εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον ἅμα τῷ
 42 πηλίνῳ ὀστράκῳ. ⁴² καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδηροῦ,
 μέρος δέ τι ὀστράκινον· μέρος δέ τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ μέρος
 43 τι ἔσται συντετριμμένον. ⁴³ καὶ ὥς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον ἅμα τῷ
 πηλίνῳ ὀστράκῳ, συμμιγῆς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων, οὐκ ἔσονται δὲ
 ὁμοιοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλοις, ὥστε οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγ-
 44 κραθῆναι τῷ ὀστράκῳ. ⁴⁴ καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσει
 ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην, ἣτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ
 φθαρήσεται· καὶ αὕτη ἡ βασιλεία ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ, πατάξῃ δὲ καὶ
 45 ἀφανίσῃ τὰς βασιλείας ταύτας· καὶ αὕτη στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, ⁴⁵ καθάπερ
 ἔώρακας ἐξ ὅρους τμηθῆναι λίθον ἄνευ χειρῶν, καὶ συνηλοῖσθε τὸ ὀστρακον
 τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας
 ἐσήμανε τῷ βασιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀκριβὲς τὸ
 46 ὄραμα καὶ πιστὴ ἡ τοῦτου κρίσις. ⁴⁶ τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πεσὼν
 ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ Δανιήλ, καὶ ἐπέταξε θυσίας καὶ σπον-
 47 δὰς ποιῆσαι αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Δανιήλ εἶπεν
 Ἐπ' ἀληθεῖ ἔστιν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων,
 ὁ ἐκφαίνων μυστήρια κρυπτὰ μόνος, ὅτι ἐδυνάσθης δηλώσαι τὸ μυστήριον
 48 τοῦτο. ⁴⁸ τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ Δανιὴλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς
 μεγάλας καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας, καὶ
 ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν Βαβυλωνίας.
 49 καὶ Δανιὴλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων
 τῆς Βαβυλωνίας Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ βασι-
 λικῇ ἀδλῇ.

36. Syr. καὶ τ. κρίσιν δὲ αὐτοῦ 38. codex et Syr. ÷ καὶ τῶν ÷
 (Syr. om. signum) ἰχθ. τ. θαλάσσης /. 40. codex et Syr. ἰσχυρὰ × ὥς
 ὁ σίδηρος /. rursusque codex καὶ × ὥς ὁ σίδηρος [./] πᾶν 44. codex
 et Syr. × καὶ τ. δακτύλ. (Syr. addit αὐτῆς) /. (cod. om. signum) ...
 Syr. post διμερῆς ἔσται addit ἀπὸ τῆς ῥίξης τοῦ σιδήρου ἔσται 42. Syr.
 om. δέ secundum. 48. codex et Syr. ÷ Ναβουχοδονόσορ /. ... Syr.
 κατέστ. αὐτὸν ἐπὶ

III.

Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς διοικῶν πόλεις καὶ χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως Αἰθιοπίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυσοῦν, τὸ ὕψος αὐτῆς πηχῶν ἐξήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου χώρας Βαβυλωνίας. ² καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριεύων τῆς οἰκου- ² μένης ὅλης ἀπέστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη, φυλάς καὶ γλώσσας, σατράπας καὶ στρατηγούς, τοπάρχας καὶ ὑπάτους, διοικητὰς καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν κατὰ χώραν, καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην, ἔλθειν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης τῆς χρυσοῦς, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. ³ τότε συνήχθησαν ὕπατοι, στρατηγοί, τοπάρχαι, ἡγούμενοι, τύραννοι, μεγάλοι ³ ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν τοῦ ἔλθειν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς· καὶ ἔστησαν οἱ προσεγεγραμμένοι κατέναντι τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ. ⁴ καὶ ὁ ⁴ κήρυξ ἐκήρυξε τοῖς ὅλοις Ὑμῖν παραγγέλλεται, ἔθνη καὶ χῶραι, λαοὶ καὶ γλώσσαι, ⁵ ὅτι ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος καὶ κισάρας, ⁵ σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς. ⁶ καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸν εἰς ⁶ τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ⁷ καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἤκουσαν ⁷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγος τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πίπτοντα πάντα τὰ ἔθνη φυλαὶ καὶ γλώσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς κατέναντι τούτου. ⁸ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ⁸ προσ- ⁸ ελθόντες ἄνδρες Χαλδαῖοι διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους, ⁹ καὶ ὑπολαβόντες εἶπον ⁹ Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ Κύριε βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆτι. ¹⁰ σὺ βασιλεῦ ¹⁰ προσέταξας καὶ ἔκρινας, ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγος τε καὶ σαμβύκης κισάρας ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦ, ¹¹ καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν ¹¹ προσκυνήσῃ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ¹² εἰσὶ ¹² δέ τινες ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς Βαβυλωνίας, ¹³ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδῶλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσοῦ ἣ ἔστησας οὐ προσεκύνησαν. ¹³ τότε Ναβουχοδονόσορ θυμωθεὶς ὀργῇ προσέταξεν ¹⁴ ἀγαγεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ· τότε οἱ ἄνθρωποι ἤχησαν πρὸς τὸν βασιλέα. ¹⁴ οὓς καὶ συνιδὼν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς ¹⁴ Διὰ τί, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι

III. 4. codex et Syr. ÷ Ἔτους ὀκτωκαιδ. / et ÷ διοικῶν πολ. (cod. repetit h. l. ÷) καὶ --- ἕως Αἰθιοπίας / ... verba ἐξήκοντα x. τ. πλ. α. π. in ed. Rom. male exciderunt. 2. codex et Syr. ÷ βασιλέων (Syr. βασιλεῶν) ÷ (hoc signum Syr. om.) καὶ κυρ. τ. οἰκ. ÷ (Syr. om. sign.) ὅλης / rursusque ÷ π. τὰ ἕ. (h. l. ed. Rom. add. καὶ contra cod. ap. Holm.) φυ ÷ (Syr. om. sign.) λὰς x. γλώσσας / ... καὶ ante strat. ex cod. ap. Holm. 3. codex et Syr. ✕ τότε συνήχθ. --- τοῦ ἔλθειν (Syr. om. τ. ἐ.) --- ὁ βασιλεὺς / (cod. / ÷) ... Syr. οἱ προγεγραμμένοι ... codex et Syr. ✕ ἣς ἔστ. Ναβ. / 6. codex et Syr. ✕ αὐτῇ τ. ὥρᾳ / (cod. sign. om.) 7. codex et Syr. ✕ σύριγγ. τε (Syr. om.) x. κισ. σαμβ. ✕ (Syr. om. sign.) τε x. ψαλτ. /, item ✕ ὁ βασιλεὺς / (cod. om. sign.) 9. codex et Syr. ✕ Ναβ. τῷ βασιλεῖ / (cod. om. sign.) 10. codex et Syr. ✕ σύριγγ. τε x. σαμβ. ✕ (Syr. om. sign.) κισάρ. ψαλτ. /

- 15 τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; ¹⁵ καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἐτοίμως ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσόντες προσκυνῆσαι τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἢ ἔστησα· εἰ δὲ μή γε, γινώσκετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων ὑμῶν αὐθωρὶ ἐμβληθῆσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ
- 16 τοῖς θεοῖς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου; ¹⁶ ἀποκριθέντες δὲ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγὼ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Βασιλεῦ, οὐ χρεῖαν
- 17 ἔχομεν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριθῆναι σοι ¹⁷ ἔστι γὰρ θεὸς ἐν οὐρανοῖς εἰς κύριος ἡμῶν, ὃν φοβούμεθα, ὅς ἐστι δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ
- 18 ἐξελεῖται ἡμᾶς. ¹⁸ καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται, βασιλεῦ, ὅτι οὔτε τῷ εἰδῶλῳ σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησας, οὐ προσκυνούμεν.
- 19 ¹⁹ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ καὶ ἡ μορφή τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῷ, καὶ ἐπέταξε καῆναι τὴν κάμινον
- 20 ἐπταπλασίως παρ' ὃ ἔδει αὐτὴν καῆναι, ²⁰ καὶ ἄνδρας ἰσχυροτάτους τῶν ἐν τῇ δυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῷ ἐμβαλεῖν
- 21 εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ²¹ τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεποδίσθησαν ἔχοντες τὰ ὑποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τιὰρας αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
- 22 τῆς καιομένης, ²² ἐπειδὴ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγε· καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ὑπὲρ τὸ πρότερον ἐπταπλασίως, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες συμποδίσαντες αὐτοὺς καὶ προσαγαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλοσαν εἰς αὐτήν.
- 23 ²³ τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν Ἀζαρίαν ἐξελεύσασα ἡ φλόξ ἐκ τῆς καμίνου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτεινεν, αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν.
- 24 ²⁴ οὕτως οὖν προσηύξατο Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ, καὶ ὑμνήσαν τῷ κυρίῳ, ὅτε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς προσέταξεν ἐμβληθῆναι εἰς τὴν κάμινον.
- 25 ²⁵ στὰς δὲ Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐξωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ ἅμα τοῖς συνεταίροις αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ ὑποκαιομένης
- 26 τῆς καμίνου ὑπὸ τῶν Χαλδαίων σφόδρα, καὶ εἶπαν ²⁶ Εὐλογητὸς εἰ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς
- 27 τοὺς αἰῶνας, ²⁷ ὅτι δίκαιος εἰ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ αἱ ὁδοὶ σου εὐστῆσαι καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθιναί,
- 28 ²⁸ καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα ὃ ἐπῆγαγες ἡμῖν καὶ [ἐπὶ] τὴν πόλιν σου τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἰερουσαλήμ. διότι ἐν ἀληθείᾳ
- 29 καὶ κρίσει ἐποίησας πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, ²⁹ ὅτι ἡμάρτομεν ἐν πᾶσι καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι,
- 30 ³⁰ καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου σου οὐχ ὑπακούσαμεν οὐδὲ συνετηρήσαμεν
- 31 οὐδὲ ἐποιήσαμεν κατ'ὡς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται. ³¹ καὶ νῦν πάντα ὅσα ἡμῖν ἐπῆγαγες καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν ἐν ἀληθινῇ κρίσει
- 32 ἐποίησας, ³² καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἡμῶν ἀνόμων καὶ ἐχθίστων ἀποστατῶν καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

15. μέν om. cod. ap. Holm. ... cod. et Syr. ✕ σύρ. τε --- συμφωνίας / et ÷ (cod. om.) τῇ χρυσῇ / 17. cod. et Syr. ÷ ἐν οὐρανοῖς (Syr. -νῶ) εἰς κύριος / et ✕ τῆς καιομένης / 18. cod. et Syr. ✕ βασιλεῦ / 19. Syrus (non item cod. Chis.) ✕ ἐπὶ Σεδρ. Μισ. κ. Ἀβδεναγῷ / 20. codex et Syr. ✕ τὸν Σεδρ. Μισ. (Syr. add. καὶ) Ἀβδ. / 21. codex ✕ τοῦ πυρ. τὴν καιομένην (/ deest), Syr. τοῦ πυρ. ✕ τὴν καιομένην / 23. Syr. om. μέν 24. Syr. προσηύξαντο 26. Syr. ut videtur καὶ αἰνετός, καὶ 27. Syr. pro ἀληθινὰ legisse videtur ἀλήθεια 28. ἐπὶ ex Syro est, in cod. enim desideratur.

³³ καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα, αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος ἐγενήθη 33
 τῶν δούλων σου καὶ τῶν σεβομένων σε. ³⁴ μὴ παραδῶς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ 34
 τὸ ὄνομά σου καὶ μὴ διασκεδάσῃς σου τὴν διαθήκην. ³⁵ καὶ μὴ ἀποστήσῃς 35
 τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν διὰ Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ σοῦ καὶ διὰ
 Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου, ³⁶ ὥς ἐλάλησας πρὸς 36
 αὐτοὺς λέγων πολυπληθύναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
 τῷ πλήθει καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς βαλάνσσης. ³⁷ ὅτι, 37
 δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ
 τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν. ³⁸ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ 38
 ἄρχων καὶ προφήτης οὐδὲ ἡγούμενος οὐδὲ δλοκαύτως οὐδὲ θυσία οὐδὲ προς-
 φора οὐδὲ θυμίαμα οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου ³⁹ καὶ εὐρεῖν ἔλεος, 39
 ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι τεταπεινωμένῃ προσδεχθεῖμεν.
⁴⁰ ὥς ἐν δλοκαυμάσει κριῶν καὶ ταύρων καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πίωνων, 40
 οὕτω γενέσθω ἡμῶν ἡ θυσία ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐξιλάσαι ὅπισθόν σου,
 ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί, καὶ τελειῶσαι ὅπισθόν σου.
⁴¹ καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἡμῶν καὶ φοβούμεθα σε καὶ ζητοῦ- 41
 μεν τὸ πρόσωπόν σου. ⁴² μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποιήσον μετ' ἡμῶν 42
 ἔλεος κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἔλεους σου, ⁴³ καὶ 43
 ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε.
⁴⁴ καὶ ἐντραπεύθησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ καὶ 44
 κατασχυνθεῖσαν ἀπὸ πάσης δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη.
⁴⁵ γνώωσαν ὅτι σὺ εἶ μόνος κύριος ὁ θεὸς καὶ ἐνδοξὸς ἐφ' ὅλην τὴν οἰκου- 45
 μένην. ⁴⁶ καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλεῖως 46
 καίοντες τὴν κάμινον. καὶ ἡνίκα ἐνεβάλοσαν τοὺς τρεῖς εἰς ἅπαξ εἰς τὴν κά-
 μινον, καὶ ἡ κάμιнос ἦν διάπυρος κατὰ τὴν θερμασίαν αὐτῆς ἑπταπλασίως·
 καὶ ὅτε αὐτοὺς ἐνεβάλοσαν, οἱ μὲν ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ἦσαν ὑπεράνω αὐτῶν,
 οἱ δὲ ὑπέκατον ὑποκάτωθεν αὐτῶν νάφθαν καὶ στυπῖον καὶ λίσσαν καὶ κλημα-
 τίδα, ⁴⁷ καὶ διεχεῖτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πῆχεις τεσσαρακονταενέα, 47
⁴⁸ καὶ διεξώδευσεν καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. 48
⁴⁹ ἄγγελος δὲ κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον 49
 καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, ⁵⁰ καὶ ἐποίησε τὸ μέσον 50
 τῆς καμίνου ὥσει πνεῦμα δρόσου διασυρίζον, καὶ οὐχ ἦψατο αὐτῶν κατὰ λου-
 τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησε καὶ οὐ παρηνώχλησεν αὐτοὺς. ⁵¹ ἀναλαβόντες δὲ 51
 οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ὕμνου καὶ ἐδόξαζον καὶ εὐλόγουν καὶ ἐξύψουν
 τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες ⁵² Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων 52
 ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένον τὸ
 ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψωμένον εἰς πάντας
 τοὺς αἰῶνας. ⁵³ εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ ὑπερ- 53
 υμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ εὐλογητὸς εἶ ἐπὶ θρόνῳ δόξης 54
 τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑμνητὸς καὶ ὑπερυψωμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁵ εὐλο- 55
 γητὸς εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους, κατήμενος ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ αἰνετὸς καὶ
 δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, 56

33. Syr. ἐγενήθη τοῖς δούλοις σ. κ. τοῖς σεβομένοις σε 35. Syr. om. διὰ alterum ... Syr. pro ἁγιον habet λαόν 36. Syr. ✕ πολυ / πληθύναι et ✕ τῷ πλήθει / addito signo nominis Theodotionis. 40. codex et Syr. ÷ καὶ τελειῶσαι ὅπ. σου / 41. Syr. ✕ ἡμῶν / cum nomine Theod. 42. codex et Syr. ✕ (cod. om. hoc signum) ἔλεος / 46. Verba καὶ οὐ διέλιπον --- καίοντ. τ. κάμινον apud Syr. in margine tantum inter varias lectiones adnotantur. 51. codex et Syr. ÷ καὶ ἐξύψουν / 52. Syr. αἰνετὸς κ. ὑψούμενος legisse videtur. 54. Syr. ✕ δόξης / cum nomine Theod. 56. codex et Syr. ✕ τοῦ οὐρανοῦ / (. om. in cod.)

57 καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁷ εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα
 τοῦ κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 58 ⁵⁸ εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
 59 τοὺς αἰῶνας. ⁵⁹ εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
 60 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁰ εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ τὸν
 61 κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶¹ εὐλογεῖτε πᾶσαι
 αἱ δυνάμεις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 62 αἰῶνας. ⁶² εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 63 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶³ εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
 64 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁴ εὐλογεῖτε πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος
 65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁵ εὐλογεῖτε
 πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 66 αἰῶνας. ⁶⁶ εὐλογεῖτε πῦρ καὶ αἰῶμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 67 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁷ εὐλογεῖτε ῥίγος καὶ ψυχὸς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
 68 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁸ εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ νιφετοὶ τὸν κύριον,
 69 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁹ εὐλογεῖτε πάγοι καὶ ψυχὸς
 70 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁰ εὐλογεῖτε πάχνη
 71 καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷¹ εὐλο-
 γεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 72 αἰῶνας. ⁷² εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 73 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷³ εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
 74 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁴ εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω
 75 καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁵ εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον,
 76 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁶ εὐλογεῖτε πάντα τὰ φυόμενα
 ἐπὶ τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 77 ⁷⁷ εὐλογεῖτε ὄμβροι καὶ αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
 78 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁸ εὐλογεῖτε θάλασσαι καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
 79 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁹ εὐλογεῖτε κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα
 ἐν τοῖς ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 80 ⁸⁰ εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 81 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸¹ εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τετράποδα
 καὶ θηρία τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 82 ⁸² εὐλογεῖτε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
 83 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸³ εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 84 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁴ εὐλογεῖτε ἱερεῖς δοῦλοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
 85 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁵ εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον,
 86 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁶ εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ
 ψυχὰς δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 87 ⁸⁷ εὐλογεῖτε ὅσοι καὶ ταπεινοὶ καρδίᾳ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 88 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁸ εὐλογεῖτε Ἀνανία Ἀζαρία Μισαήλ τὸν κύριον,
 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας· ὅτι ἐξέλειτο ἡμᾶς ἐξ ἄδου
 καὶ ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ χειρὸς θανάτου, καὶ ἐξόρυσσεν ἡμᾶς ἐκ μέσου καιομένης
 89 φλογὸς καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐλυτρώσατο ἡμᾶς. ⁸⁹ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι
 90 χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ θεὸς αὐτοῦ. ⁹⁰ εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι
 τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα

58. Syr. om. κυρίου 60. Syr. ✕ καὶ /, πάντα τὰ ἐπάνω 62. Syr. ✕
 εὐλογεῖτε - - - εἰς τ. αἰῶνας / 70. Syr. πάχνη 74. Syr. ✕ ὄμβρ. καὶ /
 cum nomine Theod. 80. Syr. om. πάντα 84. Syr. om. πάντα usque
 κτήνη 83. Syr. εὐλόγει 84. Syr. om. δοῦλοι κυρίου 90. Syr. ✕
 τὸν κύριον / . . . codex et Syr. ÷ καὶ εἰς τὸν (h. l. cod. repetit ÷) αἰῶνα
 τῶν αἰώνων / (cod. om. sign.)

τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων. ⁹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 91
 ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐστὼς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας,
 τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε, καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν
 τοῖς φίλοις αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβάλομεν εἰς μέσον τοῦ πυρὸς πετηθη-
 μένους; καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς, βασιλεῦ. ⁹² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς 92
 Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους περιπατοῦντας ἐν τῷ πυρί, καὶ
 φῶρα οὐδεμίαν ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα
 ἀγγέλου θεοῦ. ⁹³ καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου 93
 καιομένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδευαγῶ,
 οἱ παῖδες τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου, ἐξέλτετε ἐκ τοῦ πυρὸς. οὕτως
 οὐν ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς. ⁹⁴ καὶ συνήχθησαν οἱ ὑπατοὶ 94
 τοπάρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς
 ἀνθρώπους ἐκείνους, ὅτι οὐχ ἤψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ αἱ τρίχες
 αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθησαν οὐδὲ ὁσμή
 τοῦ πυρὸς ἦν ἐν αὐτοῖς. ⁹⁵ ὑπολαβὼν δὲ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν 95
 Εὐλογητὸς κύριος [θεὸς] τοῦ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδευαγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν
 ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτόν·
 τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠτέτησαν καὶ παρεδῶκαν τὰ σώματα
 αὐτῶν εἰς ἐμπυρισμόν, ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσκυνήσωσι θεῷ ἐτέρῳ
 ἄλλ' ἢ θεῷ αὐτῶν. ⁹⁶ καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ 96
 καὶ πᾶσαι γλώσσαι, ὃς ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδευαγῶ, διαμελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ δημευθήσεται, διότι
 οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὃς δυνήσεται ἐξελεῖσθαι οὕτως. ⁹⁷ οὕτως οὖν [ὁ] βασιλεὺς 97
 τῷ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδευαγῶ ἐξουσίαν δούς ἐφ' ὅλης τῆς χώρας κατέστησεν
 αὐτοὺς ἄρχοντας.

[[⁹⁸ Ἀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς NABOYXOΔONOCOP ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς 98
 λαοῖς φυλαῖς καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, Εἰρήνην ὑμῖν
 πληθυνθεῖη. ⁹⁹ τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς 99
 ὁ ὑψίστος ἤρσεν ἐναντίον μου ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά·
¹⁰⁰ ὡς μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ ἡ βασιλεία αὐτοῦ· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία 100
 αἰώνιος, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.]]

IV.

Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ εἶπεν Εἰρηνεύων
 ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. ² ἐνύπνιον εἶδον 2
 καὶ εὐλαβήθη, καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν. ³ (1) ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐκάθευδον, 3
 καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη,
 καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὅμοιον αὐτῷ. ⁴ (2) οἱ κλάδοι αὐτοῦ τῷ μῆκει ὡς σταδίων 4
 τριάκοντα, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκίαζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ ἐν
 αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνόσσεον· ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολλὸς καὶ ἀγαθὸς

91. codex et Syr. ÷ Καὶ ἐγένετο --- αὐτοὺς ζῶντας /. 91 sq. codex
 et Syr. ✕ (cod. male ÷ ✕) Οὐχὶ ἄνδρας --- x. εἶπ. ὁ βασιλεὺς /.
 92. Syr. λελυμένους καὶ περιπατ. 93. Syr. ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν 95. θεὸς
 e Syro est (cf. vers. 96.) ... ἐλπίζ. ex Holm., ed. Rom. ἐλπίζαντας ...
 Syr. τὸ σῶμα αὐτῶν ... codex et Syr. ✕ εἰς ἐμπυρισμόν /. 97. ὁ ex Holm.
 98 sq. codex et Syr. ✕ Ἀρχὴ τ. ἐπιστ. (haec omnia Syr. om.) Ναβουχ. ---
 ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· — ὡς μεγάλη x. ἰσχ. ἡ βασ. αὐτοῦ /. (rursus haec
 inter — et /. posita omittit Syrus) --- εἰς γεν. x. γενεάν /. (cod. om. /.)
 Haec revera huc non quadrant, quum infra (post 4, 34.) locum suum obli-
 neant: certe enim non utroque loco scribi potuerunt. IV. 1. codex et
 Syr. ÷ Ἔτους ὀκτ. τ. βασ. /. 2. cod. ap. Holm. om. ἐν. εἶδ. 3. Syr.
 ✕ ἐπὶ τ. κοίτ. μου /. posteaque om. καὶ post γῆς

5 καὶ ἐχορήγει πᾶσι τοῖς ζώοις. ⁵(⁸) καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη, ἡ κορυφή αὐτοῦ ἤγγισεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἦν, ἐν αὐτῷ ὡκουν καὶ
6 ἐφωτίον πᾶσαν τὴν γῆν. ⁶(¹⁰) ἐδεώρουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος
7 ἀπεστάλη ἐν ἰσχυί ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ⁷(¹¹) καὶ ἐφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ἐκκόψατε αὐτὸ καὶ καταφθείρατε αὐτό· προστέτακται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου
8 ἐκρίξῶσαι καὶ ἀκριεῶσαι αὐτό. ⁸(¹²) καὶ οὕτως εἶπε· Ρίξαν μίαν ἄφετε αὐτοῦ
ἐν τῇ γῇ, ὅπως μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐν τοῖς ὅρεσι χόρτον ὡς βοῦς
9 νέμηται, ⁹(¹³) καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωθῇ
10 καὶ ἐπτα ἔτη βοσκηθῇ σὺν αὐτοῖς, ¹⁰(¹⁴) ἕως ἂν γνῶ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ
ἐξουσίαν ἔχειν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅσα ἂν
11 θέλῃ ποιεῖν ποιεῖ ἐν αὐτοῖς. ¹¹(¹⁵) ἐνώπιόν μου ἐξεκόπη ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, καὶ
ἡ καταφθορά αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μιᾷ τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐδόθησαν
εἰς πάντα ἄνεμον, καὶ εἰλκυσθῇ καὶ ἐρρίφη, καὶ τὸν χόρτον τῆς γῆς ἥσαιε,
καὶ εἰς φυλακὴν παρεδόθη, καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χειροπέδαις χαλκαῖς ἐδέθη
ὑπ' αὐτῶν. σφόδρα ἐθαύμασα ἐπὶ τούτοις, καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν μου. (⁵⁻⁶) καὶ ἄναστās τὸ πρῶτ' ἐκ τῆς κοίτης μου ἐκάλεσα
τὸν Δανιὴλ τὸν ἄρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ τὸν ἡγούμενον τῶν κρινόντων
τὰ ἐνύπνια, καὶ διηγησάμην αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὑπέδειξέ μοι πᾶσαν
12 τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. ¹²(¹⁶) μεγάλως δὲ ἐθαύμασεν ὁ Δανιὴλ καὶ ὑπόνοια
κατέσπευδεν αὐτόν· καὶ φοβηθεὶς τρόμου λαβόντος αὐτὸν καὶ ἀλλοιωθείσης
τῆς ὁράσεως αὐτοῦ, κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀποθανυμάσας ἀπε-
κρίθη μοι φωνῇ πρᾶει· Βασιλεῦ, τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί σε καὶ
13 ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐπέλθοι. ¹³(¹⁷) τὸ δένδρον τὸ ἐν τῇ γῇ
14 πεφυτευμένον, οὗ ἡ ὄρασις μεγάλη, σὺ εἶ, βασιλεῦ. ¹⁴(¹⁸) καὶ πάντα τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσσεύοντα ἐν αὐτῷ· ἡ ἰσχύς τῆς γῆς καὶ τῶν
ἐνῶν καὶ τῶν γλωσσῶν πασῶν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσαι αἱ
15 ἡῶραι σοὶ δουλεύουσι. ¹⁵(¹⁹) τὸ δὲ ἀνυψωθῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσαι
τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ ἄψασθαι τῶν νεφελῶν· σὺ βασιλεῦ ὑψώσης
ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς,
ὑψώσης σου ἡ καρδία ὑπερηφανία καὶ ἰσχύϊ ὑπὲρ τὰ πρὸς τὸν ἅγιον καὶ
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ· τὰ ἔργα σου ὥφθη κατ'ὅτι ἐξηγήμασας τὸν οἶκόν τοῦ
16 θεοῦ τοῦ ζῶντος ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ ἡγιασμένου. ¹⁶(²⁰) καὶ
ἡ ὄρασις ἦν εἶδες, ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχυί ἀπεστάλη παρὰ τοῦ κυρίου, καὶ ὅτι
εἶπεν ἐξᾶραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι· ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου ἦξει
17 ἐπὶ σέ, ¹⁷(²¹) καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σέ κατατρέχουσιν,
18 ¹⁸(²²) εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε, καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε.
19 ¹⁹(²³) καὶ ἡ ρίζα τοῦ δένδρου ἡ ἀφεθεῖσα, ἐπεὶ οὐκ ἐξεριζώθη· ὁ τόπος
τοῦ θρόνου σου σοὶ συντηρηθήσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν. ἰδοὺ ἐπὶ σέ ἐτοιμά-
ζονται, καὶ μαστιγώσουσί σε καὶ ἐπάξουσι τὰ κεκριμένα ἐπὶ σέ. κύριος ἔη
20 ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ. ²⁰(²⁴) αὐτοῦ δεήθητι περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πάσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λῦτρωσαι,
ἵνα ἐπιείκεια δοθῇ σοὶ καὶ πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας σου,
21 καὶ μὴ καταφθεῖρῃ σε. ²¹(²⁵) τούτους τοὺς λόγους ἀγάπησον· ἀκριβὲς γὰρ μου

5. codex et Syr. ÷ καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ — — πᾶσαν τ. γῆν / (cod. om. / sed ad marginem horum verborum ☞ appositum habet; Syr. vero om. extrema inde ab ἐν αὐτῷ ὥκουν) 8. cod. ap. Holm. om. τῶν; v. 10. habet θέλει 11. Syr. post τὸν (ap. Holm. om.) χόρτον τῆς γῆς addita habet μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ... Syr. ἐπὶ πᾶσι τούτοις ... ὁ ὕπν. ex Holm., ed. Rom. add. μου 12. Syr. κιν. τὴν κεφ. αὐτοῦ 14. δουλεύουσι: ita ex Holm., ed. Rom. -σουσι 16. Syr. pro ἦξει expressit ἦκει 19. ἐπί: ap. Holm. ἐν

ὁ λόγος καὶ πλήρης ὁ χρόνος σου. Καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων Ναβουχο-
δονόσορ ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὀράματος, τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ
συνετήρησε. ²²(²⁶) Καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς ²²
πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιεπάτει καὶ ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς
διεπορεύετο, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν ²³(²⁷) Αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ²³
ἐγὼ ὠκοδόμησα, καὶ οἶκος βασιλείας μου ἐν ἰσχυρί κρατοῦς μου κληθήσεται
εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου. ²⁴(²⁸) ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ²⁴
ὄντος, καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤκουσε Σοὶ
λέγεται, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ βασιλεία Βαβυλῶνος ἀφῆρηται σου καὶ
ἐτέρῳ δίδεται ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ οἴκῳ σου. Ἰδοὺ ἐγὼ καθίστημι
αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου, καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ
τὴν τρυφήν σου παραλήψεται, ὅπως ἐπιγνῶς ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ
οὐρανοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἐὰν βούληται δώσει αὐτήν·
ἕως δὲ ἡλίου ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ
κρατήσῃ τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ τῆς ἐξουσίας σου. ²⁵(²⁹) καὶ ²⁵
οἱ ἄγγελοι διώξονται σε ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ, καὶ οὐ μὴ ὀφθῇς οὐδ' οὐ μὴ καλήσῃς
μετὰ παντὸς ἀνθρώπου, χόρτον ὡς βοῦν σε ψωμίσουσι καὶ ἀπὸ τῆς χλόης
τῆς γῆς ἔσται ἡ νομὴ σου· Ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου δήσουσί σε, καὶ τὸν
οἶκον τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἔξει. ²⁶(³⁰) ἕως δὲ πρὶν ²⁶
πάντα τελεσθήσεται ἐπὶ σέ, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ Βαβυλῶνος, καὶ οὐχ
ὑστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐδέν. ²⁷ Εἰς τὴν Ναβουχοδονόσορ, βασιλεὺς ²⁷
Βαβυλῶνος, ἑπτὰ ἔτη ἐπεδήσῃ, χόρτον ὡς βοῦν ἐψώμισάν με καὶ ἀπὸ
τῆς χλόης τῆς γῆς ἤσθιον. ²⁸(³¹) καὶ μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου
εἰς δέσιν, καὶ ἤξιωσα περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρόσωπον κυρίου τοῦ
θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου
ἐδεήσθην. ²⁹(³⁰) καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ, οἱ ὄνυχές μου ²⁹
ὡσεὶ λέοντος, ἡλλοιώθη ἡ σὰρξ μου καὶ ἡ καρδία μου, γυμνὸς περιεπάτουν
μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς. ³⁰(³¹) ἐνύπνιον εἶδον καὶ ὑπόνοιαί με εἰλήφασιν, καὶ
διὰ χρόνου ὕπνος με ἔλαβε πολὺς καὶ νυσταγμὸς ἐπέπεσέ μοι. ³¹(³¹) καὶ ἐπὶ ³¹
συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου τῆς ἀπολυτρώσεως ἦλθε, καὶ αἱ
ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἁγνοιαὶ μου ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ·
καὶ ἐδεήσθην περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου, καὶ
Ἰδοὺ ἄγγελος εἰς ἐκάλεσέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγων Ναβουχοδονόσορ, δού-
λευσον τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἁγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψίστῳ· τὸ βασίλειον
τοῦ θένους σου σοὶ ἀποδίδεται. ³²(³³) ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκατεστάθη ³²
ἡ βασιλεία μου ἐμοὶ καὶ ἡ δόξα μου ἀπεδόθη μοι. ³³(³⁴) τῷ ὑψίστῳ ἀνῴ- ³³
μολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, τῷ κτίσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας
καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι
αὐτὸς ἐστὶ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων,
ὅτι αὐτὸς ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἄλλοιοι καιροὺς καὶ χρόνους, ἀφαιρῶν
βασιλείας βασιλέων καὶ καθιστῶν ἑτέροισιν αὐτῶν. ³⁴ ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτῷ ³⁴
λατρεύσω, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ τρόμος εἰληφέ με, καὶ πάντας τοὺς
ἁγίους αὐτοῦ αἰνῶ· οἱ γὰρ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἰσχὺν
ἀποστρέψαι βασιλείαν βασιλέως εἰς ἕτερον βασιλέα, καὶ ἀποκτείνει καὶ ζῆν
ποιῆσαι, καὶ ποιῆσαι σημεῖα καὶ θαυμάσια μεγάλα καὶ φοβερά καὶ ἁλλοιώσαι

24. Syr. om. ἔτι usq. ὄντος . . . καὶ ἐπὶ ex Holm. (et Syro) est; ed. Rom. om. καὶ 25. Syr. om. ἐπὶ . . . τὴν βασιλείαν cum Syro scripsimus, codice τῆς βασιλείας exhibente. 27 sq. verba duplicatis uncis a nobis inclusa orationis contextum perturbare in promptu est. 30. codex et Syr. ἡ βασ. μου ÷ (ita Syrus; codex vero ÷ μου) ἐμοὶ -- ἀπεδόθη μοι /. 34. βασιλείας βασιλέων cum Syro scripsimus, in codice scripturn est βασιλείαν βασιλέων

ὑπερμεγέθη πράγματα, καθὼς ἐποίησεν ἐν ἔμοι ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡλλοίωσεν ἐπ' ἔμοι μεγάλα πράγματα. ἐγὼ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς βασιλείας μου περὶ τῆς ψυχῆς μου τῷ ὑψίστῳ θυσίας προσοίσω εἰς ὁσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ, καὶ τὸ ἄρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσω ἐγὼ καὶ ὁ λαὸς καὶ τὸ ἔθνος μου καὶ αἱ χώραι μου αἱ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. καὶ ὅσοι ἐλάλησαν εἰς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅσοι ἂν καταληφθῶσι λαλοῦντές τι, τούτους 33 κατακρινῶ θανάτῳ. 33³⁰ Ἐγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἐπιστολὴν ἐγκύκλιον πᾶσι τοῖς κατὰ τόπον ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις πάσαις ταῖς οἰκούσαις ἐν πάσαις ταῖς χώραις γενεαῖς καὶ γενεαῖς. Κυρίῳ τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ αἰνεῖτε, καὶ θυσίαν καὶ προσφορὰν προσφέρετε αὐτῷ ἐνδόξως. ἐγὼ βασιλεὺς βασιλέων ἀνυπομολογοῦμαι αὐτῷ ἐνδόξως, ὅτι οὕτως ἐποίησε μετ' ἔμοῦ· ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκάτισέ με ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ τῆς ἐξουσίας μου καὶ τῆς βασιλείας μου· ἐν τῷ λαῷ μου ἐκράτησα καὶ ἡ μεγαλω- 34 σὴν μου ἀποκατεστάθη μοι. 34¹ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ πάσαις ταῖς χώραις καὶ πᾶσι τοῖς οἰκούσιν ἐν αὐταῖς, Εἰρήνῃ ὑμῖν πληθυνθεῖν ἐν παντὶ καιρῷ. καὶ νῦν ὑποδείξω ὑμῖν τὰς πράξεις ἃς ἐποίησε μετ' ἔμοῦ ὁ θεὸς ὁ μέγας· ἔδοξε δέ μοι ἀποδείξαι ὑμῖν καὶ τοῖς σοφισταῖς ὑμῶν ὅτι ἔστι θεός, καὶ τὰ θαυμάσια μεγάλα αὐτοῦ· τὸ βασιλεῖον αὐτοῦ βασιλεῖον εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. καὶ ἀπέ- στείλεν ἐπιστολάς περὶ πάντων τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

V.

[[⁽¹⁾ Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ἐν ἡμέρᾳ ἐγκαινισμοῦ τῶν βασιλείων αὐτοῦ, [καὶ ἀπὸ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ] ἐκάλεσεν ἄνδρας διςχιλίους. ⁽²⁾ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Βαλτάσαρ ἀνυψούμενος ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ καυχώμενος ἐπῆρνεσε πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἔθνων τοὺς χωνευτοὺς καὶ γλυπτοὺς ἐν τῷ πότῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ οὐκ ἔδωκεν αἶνεσιν. ⁽³⁾ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὥσει ἀνθρώπου καὶ ἐπέγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ λύχνου Μανῆ, φάρες, θεκέλ. ἔστι δὲ ἡ ἑρμηνεία αὐτῶν MANH ἡρίσμηται, ΦΑΡΕΣ ἐξήρται, 1 ΘΕΚΕΛ ἔσταται.]] ¹ Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἐστιάτοριαν μεγάλην 2 τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ. ² καὶ ἔπινεν οἶνον, καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, ἃ ἤνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, καὶ οἰνοχοῆσαι 3 ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ. ³ καὶ ἠνέχθη, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς καὶ 4 ἠυλόγουν τὰ εἰδωλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν, ⁴ καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ 5 ἠυλόγησαν τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. ⁵ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὥσει χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἔναντι τοῦ βασι- 6 λέως Βαλτάσαρ, καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσιν· ⁶ καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἡλλοιώθη, καὶ φόβοι καὶ ὑπόνοιαι αὐτὸν κατέσπευδον. ἔσπευσεν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξανέστη καὶ ἑώρα τὴν γραφὴν ἐκείνην, καὶ οἱ συνεταῖροι κύκλῳ αὐτοῦ

32. ὁ λαὸς καὶ τὸ ex Holm.; ed. Rom. ὁ λα. μου, τό 33. Cf. 3, 98 sqq. Verba Κυρίῳ usque ἀποκατεστάθη μοι, ad orationem quae litteras praecedit pertinere videntur. 34. μεγ. αὐτ. ex Holm., ed. Rom. α. μ. V. Omnia quae duplicatis uncis circumdedimus, ab ipsa interpretatione aliena esse videntur. Ceterum cum aliis scripsimus (1) βασιλείων pro βασιλειῶν, item (4) ἀνυψούμενος (ex Holm.), πότῳ, (5) λύχνου, pro codicis scriptura ἐνυψ., τόπῳ, λύχνους; verba vero καὶ ἀπὸ τ. μεγ. αὐτ. e Syro adsumpsimus. 2. Syr. καὶ ante οἰνοχοῆσαι om. 4. ἐξουσι. ex Holm., ed. Rom. τὴν ἐξ.

ἐκαυχῶντο. ⁷ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καλέσαι τοὺς ἑπαοιδούς ⁷ καὶ φαρμακοὺς καὶ Χαλδαίους καὶ γαζαρηνοὺς, ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. καὶ εἰσεπορεύοντο ἐπὶ θεωρίαν ἰδεῖν τὴν γραφὴν, καὶ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς οὐκ ἠδύνατο συγκρίναι τῷ βασιλεῖ. τότε ὁ βασιλεὺς ἐξέστηκε πρόσταγμα λέγων Πᾶς ἀνὴρ ὅς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς, στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιθήσει αὐτῷ, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας. ⁸ καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ⁸ ἑπαοιδοὶ καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ γαζαρηνοί, καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεὶς τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἀπαγγεῖλαι. ⁹ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασίλισσαν ⁹ περὶ τούτου σημείου, καὶ ὑπέδειξεν αὐτῇ ὡς μέγα ἐστί, καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύναται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. ¹⁰ τότε ¹⁰ ἡ βασίλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ Δανιήλ, ὅς ἦν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ¹¹ καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ὁ ἄνθρωπος ἐπιστήμων ἦν καὶ ¹¹ σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλωνίους, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ ἐστί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρὸς σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα ὑπέρογκα ὑπέδειξε Ναβουχοδονόσορ τῷ πατρί σου. ¹³ τότε Δανιὴλ εἰσῆλθῃ ¹³ πρὸς τὸν βασιλεῖα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ ¹⁶ Ὁ Δανιήλ, ¹⁶ δύνῃ μοι ὑποδείξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς; καὶ στολιῶ σε πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιθήσω σοι, καὶ ἔξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας μου. ¹⁷ τότε Δανιὴλ ἔστη κατέναντι τῆς γραφῆς καὶ ἀνέγνω, ¹⁷ καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ Ἀὕτη ἡ γραφὴ Ἡρίζηται, κατελογίσθη, ἐξήρται· καὶ ἔστη ἡ γράψασα χεὶρ, καὶ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν. ²³ βασιλεῦ, ²³ σὺ ἐποίησω ἐστιατορίαν τοῖς φίλοις σου καὶ ἔπινες οἶνον, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἠνέχθη σοι καὶ ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς, σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνες σου, καὶ ἠνέστατε πάντα τὰ εἰδωλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλογήσατε, καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ βασιλείόν σου αὐτὸς ἔδωκε σοι, καὶ οὐκ εὐλόγησας αὐτὸν οὐδὲ ἤγεσας αὐτῷ. ²⁶ τοῦτο τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς Ἡρίζηται ὁ χρόνος σου ²⁶ τῆς βασιλείας· ²⁷ ἀπολήγει ἡ βασιλεία σου, συντέτμηται καὶ συντετέλεσται ²⁷ ἡ βασιλεία σου· τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις δίδεται. ²⁹ τότε Βαλτάσαρ ²⁸ ²⁹ ὁ βασιλεὺς ἐνέδυσεν τὸν Δανιὴλ πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιέβηκεν αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ³⁰ καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε Βαλτάσαρ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸ βασιλεῖον ἐξήρται ³⁰ ἀπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις.

VI.

Καὶ Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Μήδων παρέλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ Δαρείος (5,31) πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἐνδοξος ἐν γῇρει. (1) καὶ κατέστησε σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτά ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ² καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς ² ἡγουμένους αὐτῶν· καὶ Δανιὴλ εἷς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν, ³ ὑπὲρ πάντας ³ ἔχων ἐξουσίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ. ⁴ καὶ Δανιὴλ ἦν ἐνδεδυσμένος πορφύραν καὶ ⁴ μέγας καὶ ἐνδοξος ἐναντὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως, καθότι ἦν ἐνδοξος καὶ ἐπιστήμων καὶ συνετός, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ, καὶ εὐδοκίμως ἐν ταῖς πραγματείαις τοῦ βασιλέως αἷς ἔπρασσε. τότε ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο καταστήσαι τὸν Δανιὴλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ [καὶ τοὺς δύο ἄνδρας,

23. codex ÷ (sic) καὶ οὐκ usq. αὐτῷ [/]. 27. ed. Rom. συντ.· ²⁸ ἡ β. σ. contra Holm. et Syr. VI. 4. cod. ap. Holm. σύνεσις . . . cod. et Syr. ÷ καὶ εὐδοκίμως (cod. εὐ ÷) ἐ. τ. πρ. τ. βασ. / . . . verba duplicatis uncis a nobis inclusa non recte habent; Segario videbantur ad v. 3. trahenda esse, ita ut scriberetur ὑπὲρ πάντας καὶ τοὺς δύο etc.; sed potius ex margine irrepsisse videntur, ubi poterat scriptum esse: καὶ ὑπὲρ τοὺς etc.

- οὓς κατέστησε μετ' αὐτοῦ, καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτά]. ὅτε δὲ ἐβου-
 5 ⁵ τότε βουλὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς
 ἀλλήλους λέγοντες, ἐπεὶ οὐδεμίαν ἁμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ἠύρισκον κατὰ τοῦ
 Δανιήλ, περὶ ἧς κατηγορήσουσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν Δεῦτε
 στήσωμεν ὁρισμὸν κατ' ἑαυτῶν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἀξιῶσαι ἀξίωμα καὶ
 οὐ μὴ εὐξῆται εὐχὴν ἀπὸ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ
 Δαρείου τοῦ βασιλέως· εἰ δὲ μή, ἀποθάνειται· ἵνα ἡττήσωσι τὸν Δανιήλ
 ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ἤδεισαν γὰρ
 ὅτι Δανιήλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας.
 6 ⁶ τότε προσήλθουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ εἶπαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως
 7 ⁷ Ὅρισμὸν καὶ στάσιν ἐστήσαμεν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν εὐξῆται εὐχὴν
 ἢ ἀξιῶσιν ἀξίωμα τι παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ
 9 Δαρείου τοῦ βασιλέως, ῥιφῆσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ⁹ καὶ οὕτως
 10 ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἔστησε καὶ ἐκύρωσεν. ¹⁰ ἐπιγνοὺς δὲ Δανιήλ τὸν ὁρισμὸν
 ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ, θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπερώῳ αὐτοῦ κατέναντι
 Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπιπτεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας, καθὼς ἐποίει
 11 ἔμπροσθεν, καὶ ἐδεῖτο. ¹¹ καὶ αὐτοὶ ἐτήρησαν τὸν Δανιήλ, καὶ κατελάβρυσαν
 12 αὐτὸν εὐχόμενον τρίς τῆς ἡμέρας κατ' ἑκάστην ἡμέραν. ¹² τότε οὗτοι οἱ ἄν-
 θρωποι ἐνέτυχον τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν Δαρεῖε βασιλεῦ, οὐχ ὁρισμὸν ὠρίσω
 ἵνα πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὐξῆται εὐχὴν μὴδὲ ἀξιῶσιν ἀξίωμα παρὰ παντὸς
 θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, εἰ δὲ μή, ῥιφῆσεται
 13 εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· ¹³ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς
 Ἀκριβὴς ὁ λόγος, καὶ μενεῖ ὁ ὁρισμός. καὶ εἶπον αὐτῷ Ὁρρίζομέν σε τοῖς
 Μήδων καὶ Περσῶν δόγμασιν, ἵνα μὴ ἀλλοιώσῃς τὸ πρόσταγμα μὴδὲ θανα-
 μάσης πρόσωπον, καὶ ἵνα μὴ ἐλαττώσῃς τι τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ κολάσῃς
 τὸν ἄνθρωπον ὃς οὐκ ἐνέμεινε τῷ ὁρισμῷ τούτῳ. καὶ εἶπεν Οὕτως ποιήσω
 14 καθὼς λέγετε, καὶ ἔστηκέ μοι τοῦτο. ¹⁴ καὶ εἶπαν Ἰδοὺ εὐρομέν Δανιήλ τὸν
 φίλον σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς
 ἡμέρας. [καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε ῥιφῆναι τὸν Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον
 τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὁρισμὸν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ.] τότε ὁ βασιλεὺς
 σφόδρα ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δανιήλ, καὶ ἐβόησεν τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτὸν ἕως
 15 δυσμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σατραπῶν, ¹⁵ καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελεῖσθαι
 16 αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν. ¹⁶ ἀναβοήσας δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ
 Ὁ θεός σου, ὃ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς τρίς τῆς ἡμέρας, αὐτὸς ἐξελεῖται σε
 17 ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων· ἕως πρωῒ θάρρει. ¹⁷ [καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε
 ῥιφῆναι τὸν Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὁρισμὸν ὃν ἔστησε
 κατ' αὐτοῦ.] τότε Δανιήλ ἐβρίφη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἠνέχθη
 λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν
 τῷ δακτυλίῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς δακτυλίοις τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως
 μὴ ἀπ' αὐτῶν ἀρῇ ὁ Δανιήλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπάσῃ ἐκ τοῦ λάκκου.
 18 ¹⁸ τότε ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια αὐτοῦ καὶ ἠυλόσθη νῆστης,

7. cod. ap. Holm. παρ. παντ. τοῦ θεοῦ ... post λεόντων Syrus sic
 pergit: καὶ ἡξίωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ τὸν ὁρισμὸν καὶ μὴ ἀλλοιώσῃ
 αὐτόν, ὅτι ἤδεισαν ὅτι Δανιήλ προσεύχεται καὶ δεῖται τρίς τῆς ἡμέρας, ἵνα
 ἡττηθῇ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. His
 potest versus 8. constitui. 13. δέ ap. Holm. om. 14. 17. Verba uncinis
 inclusa et codex et Syrus v. 14. exhibent; transferenda nobis cum Hahnio
 in v. 17. videbantur. 14. ἐπὶ τῷ ex Holm., ed. Rom. ἐπὶ τῶν 17. Syr.
 pro ἔστησε habet ἔστησαν, sed cf. supra v. 9. ... codex et Syr. ⲛⲓ ⲧⲉ
 βασ. α. ἀ. ε. τ. λάκκου //

καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ Δανιήλ. τότε ὁ θεὸς τοῦ Δανιήλ πρόνοιαν ποιού-
μενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ
Δανιήλ. ¹⁹ καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ὥρθησε πρῶτὴ καὶ παρέλαβε μετ' αὐτοῦ 19
τοὺς σατράπας, καὶ πορευθεὶς ἔστη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόν-
των. ²⁰ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν Δανιήλ φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ 20
λέγων Ὡ Δανιήλ, εἰ ἄρα ζῆς, καὶ ὁ θεὸς σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς,
σέσωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων καὶ οὐκ ἠχρεῖωκάν σε; ²¹ τότε Δανιήλ ἐπήχουσε 21
φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν ²² Βασιλεῦ, ἔτι εἰμι ζῶν, καὶ σέσωκέ με ὁ θεὸς ἀπὸ 22
τῶν λεόντων, καθότι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ εὗρέθη ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ ἐναν-
τίον δὲ σοῦ, βασιλεῦ, οὔτε ἄγνοια οὔτε ἁμαρτία εὗρέθη ἐν ἐμοί· σὺ δὲ
ἤκουσας ἀνθρώπων πλανώντων βασιλεῖς καὶ ἐβρίψας με εἰς τὸν λάκκον τῶν
λεόντων εἰς ἀπώλειαν. ²³ τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν 23
Δανιήλ ὥς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες. ²⁴ τότε οἱ δύο ἄνθρωποι ἐκεῖνοι 24
οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ Δανιήλ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν ἐβρίφησαν τοῖς λέουσιν, καὶ οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἐβλάσαν
τὰ ὀστέα αὐτῶν. ²⁵ τότε Δαρεῖος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ 25
χώραις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ λέγων ²⁶ Πάντες οἱ ἄνθρωποι 26
οἱ ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἔστωσαν προσκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες τῷ θεῷ
τοῦ Δανιήλ· αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς γενεῶν ἕως τοῦ
αἰῶνος. ²⁷ ἐγὼ Δαρεῖος ἔσμαι αὐτῷ προσκυνῶν καὶ δουλεύων πάσας τὰς 27
ἡμέρας μου· τὰ γὰρ εἰδῶλα τὰ χειροποίητα οὐ δύνανται σῶσαι ὥς ἐλυτρώ-
σατο ὁ θεὸς τοῦ Δανιήλ τὸν Δανιήλ. ²⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσετέθη 28
πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ Δανιήλ κατεστάθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Δαρείου,
καὶ Κύρος ὁ Πέρσης παρέλαβε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

VII.

Ἐτους πρώτου βασιλευόντος Βαλτάσαρ χώρας Βαβυλωνίας Δανιήλ ὄραμα
εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. τότε Δανιήλ τὸ ὄραμα, ὃ εἶδεν,
ἔγραψεν εἰς κεφάλαια λόγων. ² Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐβιόρων κατ' ὕπνου 2
νυκτός, καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπεσον εἰς τὴν θάλασσαν
τὴν μεγάλην. ³ καὶ τέσσαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα 3
ἐν παρὰ τὸ ἐν· ⁴ τὸ πρῶτον ὥσελ λέαινα ἔχουσα πτερὰ ὥσελ ἀετοῦ· ἐβιόρων 4
ἕως ὅτου ἐτίλη τὰ πτερὰ αὐτῆς καὶ ἤρθη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ ποδῶν
ἀνθρωπίνων ἐστάθη καὶ ἀνθρωπίνη καρδίᾳ ἐδόθη αὐτῇ. ⁵ καὶ ἰδοὺ μετ' αὐτὴν 5
ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς πλευροῦ ἐστάθη, καὶ
τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἐν μέσῳ ὀδόντων αὐτῆς, καὶ οὕτως
εἶπεν Ἀνάστα, κατάρφαγε σάρκας πολλὰς. ⁶ καὶ μετὰ ταῦτα ἐβιόρων θηρίον 6
ἄλλο ὥσελ πάρδαλιν, καὶ πτερὰ τέσσαρα ἐπέτεινον ἐπάνω αὐτοῦ καὶ τέσσαρες
κεφαλὰὶ τῷ θηρίῳ. ⁷ μετὰ δὲ ταῦτα ἐβιόρων ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς θηρίον 7
τέταρτον φοβερόν, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχυρί, ἔχον ὀδόντας σιδη-
ροῦς μεγάλους, ἐσθίων καὶ κοπανίζον, κύκλῳ τοῖς ποσὶ περιπατοῦν, διαφόρως
χρῶμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ θηρία· εἶχε δὲ κέρατα δέκα, καὶ βουλαὶ
πολλαὶ ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἐν κέρασιν ἀνεφύη ἀνὰ μέσον 8
αὐτῶν μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων
ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ἐν
τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλη, καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς

20. σύ ex Holm., ed. Rom. om. 22. ἐν αὐτ. ap. Holm. om. ...
Syr. om. καὶ ante ἐβρίψας 28. codex et Syr. ÷ καὶ Δανιήλ κατ. ἐ.
τ. β. Δαρείου /. VII. 1. Syr. παρὰ κεφαλ. αὐτοῦ 5. codex et Syr. ✕
ἐν μέσῳ ὀδ. αὐτῆς /. 6. Syr. in fine versus add. καὶ γλώσσα ἐδόθη
αὐτῷ 8. codex et Syr. ÷ καὶ ἐπ. πόλ. πρ. τ. ἁγίους /.

9 ἁγίους. ⁹ ἑξωόρου ἐως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάστητο ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιτῶνα, καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν καθαρὸν, ὁ θρόνος ὡσεὶ φλόξ πυρός, τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ καιόμενον,
 10 ποταμὸς πυρός ἐλκων, ¹⁰ καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς αὐτός· χίλια χιλιάδες ἑτεράπευον αὐτὸν καὶ μυρία μυριάδες παρειστήκεισαν
 11 αὐτῷ, καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεύθησαν. ¹¹ ἑξωόρου τότε τὴν φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐλάλει Θεωρῶν ἡμην, καὶ ἀπετυμπανίσθη τὸ θηρίον, καὶ ἀπώλετο τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καυσὶν
 12 πυρός. ¹² καὶ τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, καὶ χρόνος
 13 ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως χρόνου καὶ καιροῦ. ¹³ ἑξωόρου ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦρχετο, καὶ ὡς
 14 παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν, καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ. ¹⁴ καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία καὶ τιμὴ βασιλική, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη καὶ πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος,
 15 ἥτις οὐ μὴ ἀρῇ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἥτις οὐ μὴ ψαρή. ¹⁵ καὶ ἀκη-
 16 διάσας ἐγὼ Δανιὴλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς νυκτός, ἐτάρασσόν με οἱ
 16 διαλογισμοί μου, ¹⁶ προσῆλθον πρὸς ἓνα τῶν ἐστῶτων καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐξήτουν παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων. ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι καὶ τὴν
 17 κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι ¹⁷ Ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα εἰσὶ τέσσαρες
 18 βασιτεῖαι, αἱ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς· ¹⁸ καὶ παραλήφονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου, καὶ καθεξέσουσι τὴν βασιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.
 19 ¹⁹ τότε ἤθελον ἐξακριβῶσασθαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθεί-
 20 ροντος πάντα καὶ ὑπερφόβου, καὶ ἰδοὺ οἱ δδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ καὶ οἱ
 21 ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ, κατεσθίνοντες πάντα κυκλῶσιν καὶ περιπατοῦντες τοῖς
 22 ποσὶ, ²⁰ καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ
 23 ἐνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυνέντος, καὶ ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία, καὶ τὸ κέρας
 24 ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτοῦ
 25 ὑπερέφερε τὰ ἄλλα. ²¹ καὶ κατενόουν τὸ κέρας ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον
 22 πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτούς, ²² ἕως τοῦ ἔλθεῖν τὸν παλαιὸν τῶν
 23 ἡμερῶν, καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου, καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη
 24 καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι. ²³ καὶ ἐρρήθη μοι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ
 25 τετάρτου, ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν
 26 τὴν γῆν, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτὴν καὶ κατα-
 27 λεινέῃ αὐτήν. ²⁴ καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται·
 καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται, καὶ αὐτὸς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ
 25 τοὺς πρῶτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, ²⁵ καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὑψίστον
 λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει, καὶ προσδέξεται ἀλλοιωσά
 26 καιροὺς καὶ νόμον, καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ
 27 καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσεως καιροῦ. ²⁶ καὶ ἡ κρίσις καθίσταται, καὶ τὴν ἐξου-
 28 σίαν ἀπολοῦσι, καὶ βουλεύονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέλους. ²⁷ καὶ τὴν
 βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν
 29 πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστῳ βασιλεύσαι

9. Syr. ὁ θρόν. αὐτοῦ ... codex et Syr. ✕ τροχοὶ αὐτοῦ -- -- ἐλκων / (cod. / om.) 11. Syr. ✕ θεωρῶν ἡμην / 13. codex παρῆσαν — (sic) αὐτῷ 14. codex et Syr. ✕ καὶ (cod. h. l. repetit ✕) τιμὴ βασιλική / 15. codex et Syr. ✕ ἐτάρασσ. με οἱ διαλ. μου / (sed Syr. om. οἱ διαλ. μου) 18. Syr. ἕως τ. αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων 19. cod. ap. Holm. et Syr. κατεσθίνοντες et καταπατρίψοντες 20. Syr. ἐπὶ τ. κεφ. αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ 22. τῶν ex Holm., ed. Rom. om. 23. codex et Syr. ✕ καὶ καταφάγ. πᾶσ. τ. γῆν / 24. Syr. ἐκ τῆς βασιλείας 27. Syr. ἁγίῳ ὑψίστῳ

βασίλειαν αἰώνιον, καὶ πᾶσαι ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ ἕως καταστροφῆς τοῦ λόγου. ²⁸ ἐγὼ Δανιὴλ σφόδρα ἐκστάσει 28 περιεχόμεν, καὶ ἡ ἐξις μου διήνεγκεν ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστήριξα.

VIII.

Ἔτους τρίτου βασιλεύοντος Βαλτάσαρ ὄρασις ἦν εἶδον ἐγὼ Δανιὴλ μετὰ τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην. ² καὶ εἶδον ἐν τῷ ὁράματι τοῦ ὕπνου μου, ἐμοῦ ² ὄντος ἐν Σούσις τῇ πόλει, ἥτις ἐστὶν ἐν Ἑλυμαῖδι χώρα, καὶ εἶδον ἐν ὁράματι ἔτι ὄντος μου πρὸς τῇ πύλῃ Αἰλάμ. ³ ἀναβλέψας εἶδον κριὸν ἓνα ³ μέγαν ἐστῶτα ἀπέναντι τῆς πύλης, καὶ εἶχε κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά, καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε. ⁴ μετὰ δὲ ⁴ ταῦτα εἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν, καὶ πάντα τὰ θηρία οὐκ ἔστησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ρυόμενος ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐποίει ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη. ⁵ καὶ ἐγὼ διενούμην, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου ⁵ τῆς γῆς [καὶ οὐκ ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς], καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρας ἐν θεωρητὸν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἤλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ ⁶ κέρατα ἔχοντα, ὃν εἶδον ἐστῶτα πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς. ⁷ καὶ εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν κριόν, καὶ ἐσυμώθη ⁷ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπάταξεν τὸν κριὸν καὶ συνέτριψε τὰ δύο κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔτι ἦν ἰσχύς ἐν τῷ κριῷ στήναι κατέναντι τοῦ τράγου· καὶ ἐσπάραξεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνέτριψεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ρυόμενος τὸν κριὸν ἀπὸ τοῦ τράγου. ⁸ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα, καὶ ὅτε ⁸ κατίσχυσε συνετρίβη αὐτοῦ τὸ κέρας τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ. ⁹ καὶ ἐξ ⁹ ἐνὸς αὐτῶν ἀνεφύη κέρας ἰσχυρὸν ἓν, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐπάταξεν ἐπὶ μεσημβρίαν ἐπὶ νότον καὶ ἐπ' ἀνατολὰς καὶ ἐπὶ βορρᾶν, ¹⁰ καὶ ὑψώθη ἕως ¹⁰ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐβράχθη ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη, ¹¹ ἕως ὃ ἀρχιστράτηγος ρύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν. ¹¹ καὶ δι' αὐτὸν τὰ ὄρη τὰ ἀπ' αἰῶνος ἐβράχθη, καὶ ἐξήρθη ὁ τόπος αὐτῶν καὶ θυσία, καὶ ἔστηκεν αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εὐωδῶθησαν καὶ ἐγενήθη, καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. ¹² καὶ ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ ¹² ἀμαρτίαι, καὶ ἐβρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε καὶ εὐωδῶθη. ¹³ καὶ ¹³ ἤκουον ἑτέρου ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν ὁ ἕτερος ἅγιος τῷ φελομνὶ τῷ λαλοῦντι Ἔως τίνος τὸ ὄραμα στήσεται καὶ ἡ θυσία ἡ ἀρτεῖσα καὶ ἡ ἀμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοῦσα, καὶ τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται εἰς καταπάτημα; ¹⁴ καὶ ¹⁴ εἶπεν αὐτῷ Ἔως ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι διςχίλια τριακόσια, καὶ καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ θεωρεῖν με, ἐγὼ Δανιὴλ τὸ ὄραμα ¹⁵ ἐξήτουν διανοηθῆναι, καὶ ἰδοὺ ἔστη κατεναντίον μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου. ¹⁶ καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνθρώπου ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐλαῖ καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν ¹⁶ Γαβριήλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὄρασιν. καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ ἄνθρωπος Ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἡ ὄρασις. ¹⁷ καὶ ἤλθε καὶ ἔστη ἐχόμενός μου τῆς ¹⁷

27. cod. in marg. ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου VIII. 2. codex et Syr. χώρα, ✕ καὶ εἶδ. ἐν ὁράματι /. 3. codex et Syr. ✕ καὶ τὰ κέρ. ὑψηλά /. 5. Verba καὶ οὐκ ἦν ἀπτ. τ. γῆς e Syro sunt ... codex et Syr. ✕ θεωρητόν /. ... αὐτοῦ eum Syro pro αὐτῶν scripsimus. 7. codex et Syr. ἐπάταξ. (Syr. add. αὐτόν) ✕ τὸν κριόν /. 9. Syr. om. ἐπὶ νότον 11. Syr. εὐωδῶθη reddit. 11. Diversa h. l. in unum conflata videntur. 13. codex et Syr. ὁ ἕτερος ✕ (cod. om. sign.) ἅγιος /. 14. Syr. διςχίλ. καὶ τριακ. 16. codex (et Syr.) ÷ καὶ ἀναβ. εἶπ. ὁ ἄνθρ. (h. l. repetit ÷) ἐπὶ τὸ πρ. ἐκ. ἡ ὄρασις /.

στάσεως· καὶ ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτὸν ἔξουρηθήσῃν καὶ ἔπεςα ἐπὶ πρόσωπόν μου· καὶ εἶπέ μοι Διανοήθητι, υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἰς ὥραν καιροῦ τοῦτο τὸ ὄραμα. ¹⁸ καὶ λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήθην ἐπὶ πρόσωπον χαμαί, ¹⁹ καὶ ἀψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου, καὶ εἶπέ μοι ¹⁹ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀπαγγέλλω σοι ἃ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου· ἔτι γὰρ ²⁰ εἰς ὥρας καιροῦ συντελείας μενεῖ. ²⁰ τὸν κριὸν ὃν εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα, ²¹ βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν ἔστί· ²¹ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἔστί· καὶ τὸ κέραс τὸ μέγα τὸ ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ²² αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. ²² καὶ τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω αὐτοῦ τέσσαρα κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται, ²³ οὐ κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπ' ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν πληρουμένων τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπῳ, διανοούμενος αἰνίγματα· ²⁴ ²⁴ καὶ στερεωθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ θαυμαστῶς φθереῖ καὶ εὐδοκῶνται καὶ ποιήσει, καὶ φθереῖ ²⁵ δυνάστας καὶ δῆμον ἀγίων· ²⁵ καὶ ἐπὶ τοὺς ἀγίους τὸ διανόημα αὐτοῦ, καὶ εὐδοκῶνται τὸ ψεῦδος ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ὑψωθήσεται, καὶ δόλῳ ἀφανεῖ πολλούς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ ²⁶ ποιήσει συναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται. ²⁶ τὸ ὄραμα τὸ ἐσπέρας καὶ πρωὶ τῆρῃ ἐπ' ἀληθείας· καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὄραμα, ἔτι εἰς ἡμέρας πολλάς. ²⁷ ²⁷ Ἐγὼ Δανιὴλ ἀσθενήσας ἡμέρας πολλάς, καὶ ἀναστὰς ἐπραγματευόμενον πάλιν βασιλικὰ, καὶ ἐξελευμένη ἐπὶ τῷ ὀράματι, καὶ οὐδείς ἦν ὁ διανοούμενος.

IX.

Ἔτους πρώτου ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ἡέρεου ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς Μηδικῆς, ² οἱ ἐβασίλευσαν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν Χαλδαίων· ² τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιὴλ διενεώθην ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριζμὸν τῶν ἐτῶν, ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῇ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸν προφήτην ἐγείρειν ³ ἢ ἀναπήρωσιν ὀνειδισμοῦ Ἱερουσαλὴμ ἐβδομήκοντα ἔτη. ³ καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν εὐρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστείαις ⁴ καὶ σάκκῳ καὶ σποδῷ. ⁴ καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεόν, ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Ἰδοὺ κύριε, σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερός, τηρῶν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν σε καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά σου· ⁵ ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἡσεβήσαμεν, ⁶ καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου, ⁶ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παιδῶν σου τῶν προφητῶν, οἱ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν ⁷ καὶ παντὶ ἔθναι ἐπὶ τῆς γῆς. ⁷ σοὶ κύριε ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀνθρώποις Ἰουδα καὶ κατῃμένοις ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ τῷ ἔγγιστῳ καὶ τῷ ἀπωτέρῳ ἐν πάσαις ταῖς χώραις, εἰς ἃς διεσκόρπισας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμυρίᾳ ἣ ⁸ ἐπλημμέλησαν ἐναντίον σου. ⁸ δέσποτα, ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς δυνάστασι καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομέν σοι. ⁹ τῷ κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος, ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ, ¹⁰ ¹⁰ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθεῖν τῷ νόμῳ αὐτοῦ, ὃ ἔδωκας ἐνώπιον Μωσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν. ¹¹ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου καὶ ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατὰρα καὶ ὁ ὄρκος

22. τὰ συντριβ. ex Holm., ed. Rom. τοῦ -βέντος 26. cod. ÷ τὸ ὄραμα τὸ (nil praeterca) ... ἔτι ex Holm., ed. Rom. add. γὰρ IX. 2. ἐγείρει ar. Holm. om. 4. Syr. καὶ ἐξωμολογησάμην 8. τοῖς sec. ex Holm., ed. Rom. om. 10. αὐτοῦ ex Holm., ed. Rom. σου

ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ Μωσῇ παιδὸς τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ,
 12 καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ 12
 ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, ὅσα ἔκρινας ἡμῖν ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα,
 οἷα οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ οὐδὲ ἐγενήθη ἐν Ἱερουσαλὴμ. 13 κατὰ 13
 τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ Μωσῇ, πάντα τὰ κακὰ ἐπῆλθεν ἡμῖν καὶ οὐκ
 ἐξεζητήσαμεν τὸ πρόσωπον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀποστῆναι ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν
 ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε. 14 καὶ ἡγρόπνησε κύριος 14
 ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπῆγαγεν ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
 ἐπὶ πάντα ὅσα ἂν ποιήσῃ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. 15 καὶ νῦν, 15
 δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου τῷ
 βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην,
 ἡμάρτομεν, ἡγνοήκαμεν. 16 δέσποτα, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφῆτω 16
 ὁ θυμὸς σου καὶ ἡ ὀργὴ σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ, ὅρους τοῦ
 ἁγίου σου· ὅτι ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοαῖς τῶν πατέρων
 ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ δῆμός σου, κύριε, εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς περι-
 κύκλῳ ἡμῶν. 17 καὶ νῦν ἐπάκουσον, δέσποτα, τῆς προσευχῆς τοῦ παιδός σου 17
 καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου, καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ
 ἅγιόν σου τὸ ἔρημον· ἔνεκεν τῶν δούλων σου, δέσποτα. 18 πρόσχες κύριε 18
 τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, ἀνοῖξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε τὴν
 ἐρήμωσιν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς·
 οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν
 ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος, κύριε, σὺ ἰλάτευσον. 19 κύριε, ἐπά- 19
 κουσον καὶ ποιήσον, καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκα σεαυτοῦ, δέσποτα, ὅτι τὸ
 ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου Σιών καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ.
 20 Καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος τὰς ἀμαρτίας μου 20
 καὶ τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς
 ἐναντίον κυρίου θεοῦ μου καὶ ὑπὲρ τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν,
 21 καὶ ἔτι λαλοῦντός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδον 21
 ἐν τῷ ὕπνῳ μου τὴν ἀρχήν, Γαβριὴλ τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι ἐν
 ὥρᾳ θυσιᾶς ἑσπερινῆς, 22 καὶ προσῆλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιὴλ, 22
 ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδείξαι σοι διάνοιαν. 23 ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε 23
 πρόσταγμα παρὰ κυρίου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ὑποδείξαι σοι, ὅτι ἐλεεινὸς εἶ, καὶ
 διανοήθητι τὸ πρόσταγμα. 24 ἐβδομήκοντα ἐβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν 24
 λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν Σιών συντελεσθῆναι τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὰς
 ἀδικίας σπανίσαι καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ διανοηθῆναι τὸ ὄραμα
 καὶ δοθῆναι δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ συντελεσθῆναι τὰ ὅραματα καὶ προ-
 φητήν, καὶ εὐφραναι ἅγιον ἅγιον. 25 καὶ γνώσῃ καὶ διανοηθήσῃ καὶ εὐφραν- 25
 ῶν καὶ εὐρήσεις πρόσταγματα ἀποκριθῆναι, καὶ οἰκοδομήσεις Ἱερουσαλὴμ
 πόλιν κυρίῳ. 26 καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἐβδομήκοντα καὶ ἐξήκοντα δύο ἀποστα- 26
 σῆσεται χρίσμα καὶ οὐκ ἔσται, καὶ βασιλεία ἐνῶν φθαρῇ τὴν πόλιν καὶ
 τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἔξει ἡ συντέλεια αὐτοῦ μετ' ὀργῆς καὶ ἕως

16. Syr. εἰς ὀνειδισμὸν ἐγένετο 17. Syr. αὐτοῦ pro μου 18. Syr. om.
 ἐπ' αὐτῆς ... Syr. ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ ... Syr. σὺ ἰλάτευσον ἡμῖν 23. ed. Rom.
 ἐλεηνός ... Syr. in fine versus add. καὶ διανοήθη τὸ πρόσταγμα. 24. Syr.
 τὴν ἀδικίαν σπανίσαι ... Syr. ÷ καὶ δοθ. δικαιοσύνην αἰώνιον / ... codex
 et Syr. τὰ ὅραματα (Syr. τὸ ὄραμα) ✕ καὶ (cod. rursus add. ✕) προ-
 φητήν / (sed / in cod. plane deest et in Syro post εὐφραναι ponitur)
 26. 27. Textum horum duorum versuum confusum et corruptum esse
 apparet. Vario modo restitutio temptata est. Tenendum videtur, verba
 καὶ πάλιν ἐπιστρέφει usque κατ. συντ. καιρῶν post priorem numerum
 καὶ μετὰ ἑπτ. x. ἐβδ. x. ἐξ. δύο collocanda esse, tum vero altero numero

27 καιροῦ συντελείας ἀπὸ πολέμου πολεμηθήσεται. ²⁷ καὶ δυναστεύσει ἡ διαστήκη εἰς πολλούς, καὶ πάλιν ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μῆκος καὶ κατὰ συντελείαν καιρῶν, καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροὺς καὶ ἕξ ἑτῶν ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχύσαι τὴν διαστήκην ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας, καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἑβδομάδος ἀρτήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως συντελείας, καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

X.

Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν πρόσταγμα εἰδείχθη τῷ Δανιήλ, ὅς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα Βαλγάσαρ· καὶ ἀληθὲς τὸ ὄραμα καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἰσχυρὸν διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα, καὶ διανοήσῃ αὐτὸ ἐν ὁράματι. ² ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιήλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας· ³ ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, ἔλαιον οὐκ ἠλειψάμην, ἕως τοῦ συντελέσαι με ⁴ τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν. ⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ὅς ἐστι Τίγρις, ⁵ καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἰς ἐνδεδυμένος βύσσινα καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ, ⁶ καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαλάσσης, ⁶ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ὄρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὡσεὶ χαλκὸς ἐξαστράπτων, ⁷ καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ ὡσεὶ φωνὴ θορύβου. ⁷ καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιήλ τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες μετ' ἐμοῦ οὐκ εἶδosan τὴν ὄρασιν ταύτην, καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέδρασαν ⁸ ἐν σπουδῇ. ⁸ καὶ ἐγὼ κατελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη ⁹ ἐπ' ἐμέ εἰς φθοράν, καὶ οὐ κατίσχυσα. ⁹ καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λαλιᾶς αὐτοῦ· ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ¹¹ ποδῶν μου, ¹¹ καὶ εἶπέν μοι Δανιήλ, ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ, διανοήσῃ τοῖς προστάγμασιν οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ, καὶ στήνι ἐπὶ τοῦ τόπου σου, ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ· καὶ ἐν τῷ λαλήσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα ¹² τοῦτο ἔσθην τρέμων. ¹² καὶ εἶπεν πρὸς μέ Μὴ φοβοῦ, Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἧς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, εἰσηκούσθῃ τὸ ῥῆμά σου, καὶ ἐγὼ ¹³ εἰσῆλθον τῷ ῥήματί σου. ¹³ καὶ ὁ στρατηγὸς βασιλέως Περσῶν ἀνυπαίσθηται ἐναντίον μου εἵκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἰς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων ἐπήλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν ἐκεῖ κατέλιπον μετὰ ¹⁴ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως Περσῶν, ¹⁴ καὶ εἶπέν μοι Ἦλθον ὑποδείξαι σοι τί

inserto καὶ μετὰ ἐ. κ. ἐ. καιρ. κ. ἕξ ἑτῶν (Syr. rectius ἔτη) pergendum ἀποσταθῆσεται χρίσμα usque πολεμηθήσεται. Difficilius vero est antiquum reliquorum invenire ordinem. Proxime huc quadrant, ut iam Segarius monuit, ἕως καιροῦ συντ. πολέμου, καὶ ἀφαιρ. ἡ ἐρήμωσις, quorum priora Hahnio delenda videbantur. Reliqua idem sic sanavit ut expunctis verbis ἐν τῷ κατ. τ. δ. ἐπὶ πολλούς (pro πολλὰς), quippe ex altera versione ad verba καὶ δυνατ. ἡ διασ. ε. πολλούς appositis, pro ἑβδομάδας corrigeret ἑβδομάδα. 27. codex ÷ ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν [/], Syr. ÷ βδέλυγμα --- ἐ. τ. ἐρήμωσιν /. X. 1. codex et Syr. ÷ αὐτὸ ἐν ὁράματι /. 3. τὰς cod. ap. Holm. om. 5. Syr. καὶ τ. ὀσφ. αὐτοῦ περιεζ. ἦν 6. Syr. κ. οἱ πόδ. αὐτοῦ 11. ed. Rom. ἐλεηνός 12. Syr. καὶ εἰσηκούσθῃ 13. βασιλέως sec. ex Holm., ed. Rom. τοῦ βασι.

ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, ἔτι γὰρ ὅρασις εἰς ἡμέρας. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ αὐτὸν λαλῆσαι μετ' ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα 15 τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσιώπησα. ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς 16 ἀνθρώπου ἦφατό μου τῶν χειλέων, καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα τῷ ἐστηκότι ἀπέναντί μου Κύριε, καὶ ὡς ὅρασις ἐπεστράφη ἐπὶ τὸ πλευρόν μου ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐκ ἦν ἐπ' ἐμοὶ ἰσχύς. ¹⁷ καὶ πῶς δυνήσεται 17 ὁ παῖς λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ; καὶ ἐγὼ ἠσπένησα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς καὶ πνεῦμα οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοί. ¹⁸ καὶ προσέειπεν καὶ 18 ἦφατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ κατίσχυσέ με ¹⁹ καὶ εἶπέν μοι 19 Ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ, μὴ φοβοῦ, ὑγίαινε, ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἴσχυσα καὶ εἶπα Λαλησάτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσέ με. ²⁰ καὶ εἶπεν πρὸς μέ Γινώσκεις τί ἤλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν 20 ἐπιστρέφω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν· καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμην, καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς Ἑλλήνων εἰσπορεύετο. ²¹ καὶ μάλα 21 ὑποδείξω σοι τὰ πρῶτα ἐν ἀπογραφῇ ἀληθείας· καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ βοηθῶν μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τούτων ἀλλ' ἡ Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος.

XI.

Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως εἶπέν μοι ἐνίσχυσαι καὶ ἀνδρίζεσθαι. ² καὶ νῦν ἤλθον τὴν ἀλήθειαν ὑποδείξαι σοι· ἰδοὺ τρεῖς βασι- 2 λεῖς ἀνστήσασιν ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλουτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ ἐν τῷ κατισχύσαι αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ βασιλεῖ Ἑλλήνων. ³ καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, 3 καὶ ποιήσῃ κατὰ τὸν βούληται. ⁴ καὶ ἐν τῷ ἀναστήναι αὐτὸν συντριβήσεται 4 ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, οὐ κατὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἢ ἐδυναστεύσεν, ὅτι ἀποσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἐτέρους διδάξῃ ταῦτα. ⁵ καὶ ἐν- 5 σχύσει βασιλείαν Αἰγύπτου, καὶ εἰς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐτὸν καὶ δυναστεύσει· δυναστεία μεγάλη ἢ δυναστεία αὐτοῦ. ⁶ καὶ εἰς συντέλειαν 6 ἐνιαυτῶν ἄξει αὐτούς· καὶ ἐξελεύσεται βασιλεὺς Αἰγύπτου εἰς τὴν βασιλείαν τὴν βορρᾶ ποιήσασθαι συνθήκας, καὶ οὐ μὴ κατισχύσει, ὅτι ὁ βραχίων αὐτοῦ οὐ στήσῃ ἰσχύν, καὶ ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσῃ καὶ τῶν συμπορευομένων μετ' αὐτοῦ, καὶ μενεῖ εἰς ὥρας. ⁷ καὶ ἀναστήσεται φυτὸν ἐκ τῆς 7 ῥίζης αὐτοῦ κατ' ἐαυτόν, καὶ ἥξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχυί αὐτοῦ βασιλεὺς βορρᾶ, καὶ ποιήσῃ ταραχὴν καὶ κατισχύσει, ⁸ καὶ τοὺς θεοὺς 8 αὐτῶν καταστρέφει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄχλους αὐτῶν μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμημάτων αὐτῶν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, ⁹ καὶ αἰχμαλωσίᾳ ἀποίσουσιν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔσται ἔτος βασιλεῖ βορρᾶ. 9 εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ἐρετισθήσεται καὶ συναΐξει 10 συναγωγὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ἐξελεύσεται κατ' αὐτὴν κατασύρων, παρελεύσεται καὶ ἐπιστρέφει· ¹¹ καὶ παροξυνθήσεται ἐπὶ πολὺ καὶ ὀργισθήσεται 11 βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσῃ μετὰ βασιλέως βορρᾶ, καὶ στήσῃ ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ἡ συναγωγὴ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· ¹² καὶ λήψεται τὴν συναγωγὴν, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, 12 καὶ ταραΐξει πολλοὺς καὶ οὐ μὴ φοβηθῇ. ¹³ καὶ ἐπιστρέφει βασιλεὺς βορρᾶ 13

14. Syr. ἔτι γὰρ ὥρα εἰς 49. ed. Rom. rursus ἐλεηνός 20. Syr. εἰς τί ἤλθον XI. 5. Syr. καὶ δυναστεύσει δυναστεία μεγάλη ἢ δυν. αὐτ. 6. cod. ap. Holm. βορρᾶν 9. Syr. ✕ βασιλεὺς /. ... εἰς ex Holm., ed. Rom. ἐπὶ 44. codex et Syr. ✕ καὶ ἐξελεύσεται /, et ✕ καὶ στήσῃ ὄχλ. πολύν /, ... παραδοθήσεται: ita cod. ap. Holm., ed. Rom. -θήσει

καὶ συνάξει πόλεως συναγωγὴν μείζονα παρὰ τὴν πρώτην κατὰ συντέλειαν καιροῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν ἐπ' αὐτὸν ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ
 14 ἐν χρήμασι πολλοῖς. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις διάνοιαι ἀναστήσονται ἐπὶ τὸν βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτωκότα τοῦ ἔθνους σου
 15 καὶ ἀναστήσεται εἰς τὸ ἀναστήσαι τὴν προφητείαν, καὶ προσκόψουσι. ¹⁵ καὶ ἐπελεύσεται βασιλεὺς βορρᾶ, καὶ ἐπιστρέψει τὰ δόρατα αὐτοῦ καὶ λήψεται τὴν πόλιν τὴν ὀχυράν, καὶ οἱ βραχίονες βασιλέως Αἰγύπτου στήσονται μετὰ τῶν δυναστῶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχύς εἰς τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ.
 16 ¹⁶ καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος ἐπ' αὐτὸν κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνδραστερικῶς ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ χώρᾳ [ἐλεήσεως],
 17 καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπελθεῖν βίαν τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ συνθήκας μετ' αὐτοῦ ποιήσεται, καὶ θυγατέρα ἀνθρώπου δώσει αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ πείσεται
 18 καὶ οὐκ ἔσται. ¹⁸ καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ λήψεται πολλούς, καὶ ἐπιστρέψει ὀργὴν ὀνειδισμού αὐτῶν ἐν ὄρκῳ κατὰ τὸν ὄνει-
 19 δισμόν αὐτοῦ. ¹⁹ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατισχύσαι τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ προσκόψει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὐρεθήσεται. ²⁰ καὶ ἀναστήσεται
 21 βασιλέως, ²¹ καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχάταις συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν ὀργῇ οὐδὲ ἐν πολέμῳ· καὶ ἀναστήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος, καὶ οὐ δοθήσεται ἐπ' αὐτὸν δόξα βασιλέως, καὶ ἥξει ἐξάπινα, κατισχύσει βασιλεὺς
 22 ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ, ²² καὶ τοὺς βραχίονας τοὺς συντριβέντας συντρίψει ἀπὸ
 23 προσώπου αὐτοῦ. ²³ καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δήμου συνταγέντος μετ' αὐτοῦ
 24 ποιήσει ψεῦδος, καὶ ἐπὶ ἔθνος ἰσχυρὸν ἐν ὀλιγοσπῷ ἔθνει. ²⁴ ἐξάπινα ἐρημώσει πόλιν, καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ· προνομήν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἰσχυράν διανοηθήσεται, καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην.
 25 ²⁵ καὶ ἐγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐρεβισθήσεται εἰς πόλεμον ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν· καὶ οὐ στήσεται, ὅτι διανοηθήσεται ἐπ' αὐτὸν
 26 διάνοια. ²⁶ καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν μέριμναι αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν αὐτόν, καὶ παρελεύσεται καὶ κατασυριεῖ, καὶ πεσοῦνται τραυματαῖα πολλοί.
 27 ²⁷ καὶ δύο βασιλεῖς μόνοι δειπνήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ μιᾷ τραπέζῃς φάγονται, καὶ ψευδολογήσουσι καὶ οὐκ εὐδοπήσουσιν· ἔτι γὰρ συντέλεια
 28 εἰς καιρόν. ²⁸ καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολλοῖς, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου, ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ
 29 τὴν χώραν αὐτοῦ. ²⁹ εἰς καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ εἰσελεύσεται εἰς Αἴγυπτον,
 30 καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη. ³⁰ καὶ ἤξουσιν Ῥωμαῖοι καὶ ἐξώ-
 σουσιν αὐτὸν καὶ ἐμβριμήσονται αὐτῷ, καὶ ἐπιστρέψει καὶ ὀργισθήσεται ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει καὶ διανοηθήσεται
 31 ἐπ' αὐτοὺς ἀντ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου. ³¹ καὶ βραχίονες παρ' αὐτοῦ στήσονται καὶ μιανοῦσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου, καὶ ἀποστήσουσι
 32 τὴν θυσίαν καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἐρημώσεως, ³² καὶ ἐν ἀμαρτίαις διαθήκης μιανοῦσιν ἐν σκληρῷ λαῷ. καὶ ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατισχύσουσι

14. ap. Holm. ἀναστήγει 46. ἐλεήσεως e Syro est, quod rectum esse testantur Hier. et Theodoret. et codicis a Montefalc. excussi ad h. l. nota ... πάντα: ita ap. Holm. et Syr, ed. Rom. add. τὰ 17. Syr. πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ 25. Syr. non διάνοια sed διανοία legit 26. παρελεύσεται cum Syro scripsimus; in cod. est παρελεύσονται 29. codex et Syr. ✕ ἐπιστρέψει /. 30. codex et Syr. ÷ καὶ ἐπιστρ. καὶ ὀργισθήσεται /. 32. Segarius pro ἐν σκληρῷ λαῷ reponi voluit ἐν κληροδοσίᾳ, similiter Hahnus ἐν κλήρῳ.

καὶ ποιήσουσι, ³³ καὶ ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσουσιν εἰς πολλούς, καὶ ³³ προσκόψουσι ῥομφαία καὶ παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσονται. ³⁴ καὶ ὅτ' ἂν συντρίβωνται, συναΐξουσιν ³⁴ ἰσχύιν βραχείαν, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐπὶ πόλεως καὶ πολλοὶ ὡς ἐν κληροδοσίᾳ. ³⁵ καὶ ἐκ τῶν συνιέντων διανοηθήσονται εἰς τὸ ³⁵ καθ' ἁρῖσαι ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸ ἐκλεγῆναι καὶ εἰς τὸ καθ' ἁρῖσθῆναι ἕως καιροῦ συντελείας· ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας. ³⁶ καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ³⁶ ὁ βασιλεὺς, καὶ παροργισθήσεται καὶ ὑψωθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει, καὶ εὐδοκῶνθήσεται ἕως ἂν συντελεσθῇ ἡ ὀργή· εἰς αὐτὸν γὰρ συντέλεια γίνεται. ³⁷ καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων ³⁷ αὐτοῦ οὐ μὴ προνοηθῇ, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ, ὅτι ἐν παντὶ ὑψωθήσεται, καὶ ὑποταγήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά. ³⁸ ἐπὶ τὸν τόπον ³⁸ αὐτοῦ κινήσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ τιμήσει ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ. ³⁹ καὶ ἐν ἐπιθυμημάσι ποιήσει ³⁹ πόλεων καὶ εἰς ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἥξει μετὰ θεοῦ ἄλλοτρίου· οὐ ἐὰν ἐπιγνῶ, πληθύνει δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ ἐπὶ πολὺ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς δωρεάν. ⁴⁰ καὶ κατ' ὥραν συντελείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ⁴⁰ Αἰγύπτου, καὶ ἐποργισθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βορρᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵπτοις πολλοῖς καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς χώραν Αἰγύπτου. ⁴¹ καὶ ⁴¹ ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου, καὶ πολλὰι σκανδαλισθήσονται· καὶ αὗται σωθήσονται ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδῶμ καὶ Μωᾶβ καὶ κεφάλαιον υἱῶν Ἀμμὼν. ⁴² καὶ ἀποστελεῖ χεῖρα αὐτοῦ ἐν ταῖς γαῖαις, καὶ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου οὐκ ⁴² ἔσται ἐν αὐτῇ διασωζόμενος. ⁴³ καὶ κρατήσεται τοῦ τόπου τοῦ χρυσοῦ καὶ ⁴³ τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας Αἰγύπτου, καὶ Αἰβύες καὶ Αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ. ⁴⁴ καὶ ἀκοή ταραξεί αὐτὸν ἀπὸ ⁴⁴ ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ, καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσαι καὶ ἀποκτείνειν πολλούς, ⁴⁵ καὶ στήσει αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον ⁴⁵ τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὅρους τῆς θελήσεως τοῦ ἀγίου· καὶ ἥξει ὥρα τῆς συντελείας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν αὐτῷ.

ΧΙΙ.

Καὶ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην παρελεύσεται Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας ὁ ἐστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως, οἳ οὐκ ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑψωθήσεται πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἂν εὑρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ. ² καὶ πολλοὶ ² τῶν κατ' ἐυδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ εἰς ὀνειδισμόν, οἱ δὲ εἰς διασποράν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον· ³ καὶ οἱ συνιέν- ³ τες φανοῦσιν ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου ὥσει τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ καὶ σὺ Δανιὴλ ⁴ κάλυψον τὰ προστάγματα καὶ σφράγισαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδικίας. ⁵ καὶ εἶδον ἐγὼ ⁵ Δανιὴλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν, εἰς ἕνθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς ἕνθεν. ⁶ καὶ εἶπα τῷ ἐν τῷ περιβεβλημένῳ τὰ βύσσινά τῳ ἐπάνω [τοῦ ὕδατος ⁶ τοῦ ποταμοῦ]· Πότε οὖν συντέλεια ὧν εἶρηκάς μοι τῶν θαυμαστῶν καὶ ὁ καθ' ἁρῖσμός τούτων; ⁷ καὶ ἤκουσα τοῦ περιβεβλημένου τὰ βύσσινά, ὃς ἦν ⁷

35. cod. ap. Holm. καθ' ἁρῖσθῆναι ἑαυτοὺς εἰς 37. Syr. ἐπὶ τὸν θεόν... Hier.: pro eo quod nos --- et erit in concupiscentiis feminarum, LXX transtulerunt et concupiscentiis mulierum non subiacebit. 38. Syr. κινήσεται scribi iubet. 41. 42. codex et Syr. ✕ καὶ πολλὰι σκ. x. αὐτ. σωθ. ἂ. χειρὸς (Syr. χειρῶν) αὐτοῦ --- ἐν ταῖς γαῖαις /. XII. 6. Syr. et cod. ap. Holm. om. τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ... codex et Syr. ÷ καὶ ὁ καθ' ἁρ. τούτων /.

ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, ἕως καιροῦ συντελείας, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀριστερὰν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ᾤωσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεὸν ὅτι εἰς καιροὺς καὶ καιροῦ καὶ ἡμῖς καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν
 8 ἀφ' ἑσέως λαοῦ ἁγίου, καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα. ⁸ καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ διανοήθην παρ' αὐτὸν τὸν καιρόν, καὶ εἶπα Κύριε, τίς ἡ λύσις τοῦ
 9 λόγου τούτου, καὶ τίνες αἱ παραβολαὶ αὗται; ⁹ καὶ εἶπέ μοι Ἀπότρεξε Δανιήλ, ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγισμένα τὰ προστάγματα, ἕως ἂν πειρασθῶσι
 10 καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί, ¹⁰ καὶ ἀμαρτωσιν οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι
 11 πάντες οἱ ἀμαρτωλοί, καὶ οἱ διανοοῦμενοι προσέξουσιν. ¹¹ ἀφ' οὗ ἂν ἀποσταθῇ ἡ συστία διὰ παντὸς καὶ ἐτοιμασθῇ δοθῇναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώ-
 12 σεως, ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα. ¹² μακάριος ὁ ἐμμένων, καὶ
 13 συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε. ¹³ καὶ σὺ βάδιζον, ἀναπαύου· ἔτι γὰρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ ἐπὶ τὴν δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

Σ Ο Υ Σ Α Ν Ν Α.

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακεὶμ. ² καὶ ἔλαβε γυναῖκα ἣ ὄνομα Σουσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ
 3 φοβουμένη τὸν κύριον. ³ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν
 4 θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. ⁴ καὶ ἦν Ἰωακεὶμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ παραδείσος γειννῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσ-
 5 ἦγοντο οἱ Ἰουδαῖοι διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. ⁵ καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ
 6 δεσπότης ὅτι ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἱ
 7 ἐδόκουν κυβερνᾶν τὸν λαόν. ⁶ καὶ ἦρχοντο κρίσεις ἐξ ἄλλων πόλεων πρὸς αὐτούς. ⁷ οὗτοι ἰδόντες γυναῖκα ἀστεῖαν τῷ εἶδει, γυναῖκα ἀδελφοῦ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν
 8 Ἰσραὴλ ὄνομα Σουσάνναν, θυγατέρα Χελκίου, γυναῖκα Ἰωακεὶμ, περιπατοῦσαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τὸ δελινόν, ⁸ καὶ ἐπι-
 9 θυμήσαντες αὐτῆς ⁹ διέστρεψαν τὸν νοῦν αὐτῶν καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων
 10 δικαίων. ¹⁰ καὶ ἀμφοτέροι ἦσαν κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ οὐ προσεποιεῖτο τὸ κακὸν τὸ ἔχον αὐτοὺς περὶ αὐτῆς, οὐδὲ ἡ γυνὴ
 12 ἔγνω τὸ πρᾶγμα τοῦτο. ¹² καὶ ὥς ἐγένετο ὄρθρος, ἐρχόμενοι ἔκλεπτον ἀλλήλους σπεύδοντες, τίς φανήσεται αὐτῇ πρότερος καὶ λαλήσει πρὸς αὐτήν.

8. τίνες cum Syro et cod. ap. Holm. pro τίνος, quod in ed. Rom. legitur. 11. Cum Syro scripseris ἡμέραι χιλίαι διακοσῖαι ἐνενήκοντα.

13. codex et Syr. ÷ ἔτι γὰρ --- εἰς ἀναπλ. συντελείας /.

Subscriptum est in codice: δανιήλ κατὰ τοὺς σ'. ἐγράφη ἐξ ἀντιγράφου ἔχοντος τὴν ὑποσημείωσιν ταύτην· ἐγράφη ἐκ τῶν τετραπλῶν, ἐξ ὧν καὶ παρετέθη:

1 — 5. Verba Καὶ ἦν ἀνὴρ --- ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ in codice prae-positos habent lemniscos (S), in Syro obelos ÷; praeterea in illo additum est monogramma quod ASTH i. e. Aquilam Symmachum et Theodotionem significare videtur, in hoc vero litterae S et Th adduntur quibus omnino Symmachus et Theodotion significantur. 8 sq. Syr. ἐπεθύμησαν αὐτῆς διαστρέφοντες

¹³ καὶ ἰδοὺ αὕτη κατὰ τὸ εἰωθὸς περιεπάτει, καὶ ὁ εἰς τῶν πρεσβυτέρων 13 ἐληλύθει, καὶ ἰδοὺ ὁ ἕτερος παρεγένετο, καὶ εἰς τὸν ἕτερον ἀνέκρινε λέγων Τί σὺ οὕτως ὄρθρου ἐξῆλθες οὐ παραλαβὼν με; ¹⁴ καὶ ἐξωμολογήσαντο πρὸς 14 ἀλλήλους ἕκαστος τὴν ὁδὴν αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ εἶπεν εἰς τῷ ἐτέρῳ Πορευθῶμεν 19 πρὸς αὐτήν· καὶ συνθέμενοι προσήλθουσιν αὐτῇ καὶ ἐξεβιάζοντο αὐτήν. ²² καὶ 22 εἶπεν αὐτοῖς ἡ Ἰουδαία Οἶδα ὅτι ἐὰν πράξω τοῦτο θάνατός μοι ἐστί, καὶ ἐὰν μὴ πράξω οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν. ²³ κάλλιον δέ με μὴ 23 πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον κυρίου. ²⁸ οἱ δὲ 28 παράνομοι ἄνδρες ἀπέστρεψαν ἀπειλοῦντες ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνεδρεύνοντες ἵνα θανατώσουσιν αὐτήν· καὶ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν συναγωγὴν τῆς πόλεως οὐ παρώκουν, καὶ συνῆδρευσαν οἱ ὄντες ἐκεῖ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ²⁹ καὶ ἀναστάντες οἱ 29 δύο πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ εἶπαν Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσάνναν, θυγατέρα Χελκίου, ἣτις ἐστὶ γυνὴ Ἰωακείμ. οἱ δὲ εὐθὺς ἐκάλεσαν αὐτήν. ³⁰ ὥς δὲ 30 παρεγενήθη ἡ γυνὴ σὺν τῷ πατρὶ ἑαυτῆς καὶ τῇ μητρὶ, καὶ οἱ παῖδες καὶ αἱ παιδίσκαι αὐτῆς ὄντες τὸν ἀριζμὸν πεντήκοντα παρεγένοντο, καὶ τὰ παιδία Σουσάννας τέσσαρα. ³¹ ἣν δὲ ἡ γυνὴ τρυφερὰ σφόδρα. ³² καὶ προσέταξαν 31 32 οἱ παράνομοι ἀποκαλύψαι αὐτήν, ἵνα ἐμπλησθῶσι κάλλους ἐπιθυμίας αὐτῆς. ³³ καὶ ἐκάλεισαν οἱ παρ' αὐτῆς πάντες καὶ ὅσοι αὐτήν ᾔδεισαν πάντες. 33 ³⁴ ἀναστάντες δὲ οἱ πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ 34 τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. ³⁵ ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἐπεποίθει ἐπὶ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῆς, 35 καὶ ἀνακύψασα ἔκλαυσεν ἐν αὐτῇ λέγουσα Κύριε ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, σὺ οἶδας ὅτι οὐκ ἐποίησα ἅ πονηρεῦνται οἱ ἄνομοι οὗτοι ἐπ' ἐμοί. καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς. ³⁶ οἱ δὲ 36 δύο πρεσβύτεροι εἶπαν Ἡμεῖς περιεπατοῦμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ³⁷ καὶ κυκλοῦντες τὸ στάδιον εἶδομεν ταύτην ἀναπαυομένην μετὰ 37 ἀνδρός, καὶ στάντες ἔδεωροῦμεν αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις, ³⁸ καὶ αὐτοὶ 38 οὐκ ᾔδεισαν ὅτι εἰστήκαμεν. τότε συνειπάμεθα ἀλλήλοις λέγοντες Μάθωμεν τίνας εἰσὶν οὗτοι. ³⁹ καὶ προσελθόντες ἐπέγνωμεν αὐτήν· ὁ δὲ νεανίσκος ἔφυγε 39 συγκεκαλυμμένος. ⁴⁰ ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτῶμεν αὐτήν Τίς ὁ ἄν- 40θρωπος; καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν ἡμῖν τίς ἦν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. ⁴¹ καὶ ἐπὶ- 41στευσαν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ πᾶσα ὥς πρεσβυτέρων ὄντων καὶ κριτῶν τοῦ λαοῦ. ⁴² καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου, ἐκείνης ἐξαγομένης ἀπολέσθαι, καὶ ἔδωκεν 42 ὁ ἄγγελος, καθὼς προσέταξεν, πνεῦμα συνέσεως νεωτέρῳ ὄντι Δανιήλ. ⁴⁸ δια- 48στείλας δὲ Δανιὴλ τὸν ὄχλον καὶ στάς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀνακρίναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες ἀπεκτείνετε θυγατέρα Ἰσραὴλ; ⁵¹ καὶ νῦν διαχωρίσατέ μοι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακρὰν ἵνα ἐτάσω 51 αὐτούς. ὥς δὲ διεχωρίσθησαν, εἶπε Δανιὴλ τῇ συναγωγῇ Νῦν μὴ βλέψητε ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι, λέγοντες Οὐ μὴ ψεύσονται, ἀλλὰ ἀνακρινῶ αὐτοὺς κατὰ τὰ ὑποπίπτοντά μοι. ⁵² καὶ ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν, καὶ προσήγαγον 52 τὸν πρεσβύτερον τῷ νεωτέρῳ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανιὴλ Ἄκουε, ἄκουε, πεπαλαιωμένη ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἤκασί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἃς ἐποίησς τὸ πρότερον, ⁵³ πιστευθεὶς ἀκούειν καὶ κρίνειν κρίσεις θάνατον ἐπιφερούσας, καὶ τὸν μὲν 53 ἄδῳον κατέκρινας, τοὺς δὲ ἐνόχους ἠφίεις, τοῦ κυρίου λέγοντος Ἄδῳον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. ⁵⁴ νῦν οὖν ὑπὸ τί δένδρον καὶ ποταπῷ τοῦ παρα- 54δείσου τόπῳ ἐώρακας αὐτοὺς ὄντας σὺν ἑαυτοῖς; καὶ εἶπεν ὁ ἄσεβής Ὑπὸ σχῖνον. ⁵⁵ εἶπε δὲ ὁ νεώτερος Ὁρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν· ὁ γὰρ 55 ἄγγελος κυρίου σχίσει σου τὴν ψυχὴν σήμερον. ⁵⁶ καὶ τοῦτον μεταστήσας 56

19. εἰς cum Syro scripsimus, quum codex habeat τις. 28. Syr. ἤλθον pro ἐλθόντες exprimit. 30. ita omnino (cum Syro) legendum; ex cod. editum est πεντηκστοί 35. Syr. καὶ τρεῖς ἀνακύψασα

εἶπε προσαγαγεῖν αὐτῷ τὸν ἕτερον, καὶ τούτῳ δὲ εἶπεν Διὰ τί διεστραμμένον τὸ σπέρμα σου ὡς Σιδῶνος καὶ οὐχ ὡς Ἰούδα; τὸ κάλλος σε ἠπάτησεν, 57 ἢ μικρὰ ἐπιθυμία. 57 καὶ οὕτως ἐποιεῖτε συγατράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκεῖνα φοβούμεναι ὠμίλουσαν ὑμῖν· ἀλλ' οὐ συγάτηρ Ἰούδα ὑπέμεινε τὴν νόσον 58 ὑμῶν ἐν ἀνομίᾳ ὑπενεγκεῖν. 58 νῦν οὖν λέγε μοι Ὑπὸ τί δένδρον καὶ ἐν ποίῳ τοῦ κήπου τόπῳ κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ 59 πρίνον. 59 καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἀμαρτωλέ, νῦν ὁ ἄγγελος κυρίου τὴν ῥομφαίαν 60 ἔστηκεν ἔχων, ἕως ὃ λαὸς ἐξολοθρεύσει ὑμᾶς, ἵνα καταπρίσῃ σε. 60 καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ νεωτέρῳ, ὡς ἐκ τοῦ ἰδίου στόματος ὁμολόγους 61 αὐτοὺς κατέστησεν ἀμφοτέρους ψευδομάρτυρας. 61 καὶ ὡς ὁ νόμος διαγορεύει 62 ἐποίησαν αὐτοῖς, κατ'ὡς ἐπονηρεύσαντο κατὰ τῆς ἀδελφῆς, 62 καὶ ἐφίμωσαν αὐτοὺς καὶ ἐξαγαγόντες ἔβριψαν εἰς φάραγγα· τότε ὁ ἄγγελος κυρίου ἔβριψε 63 πῦρ διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐσώθη αἷμα ἀνάτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 63 διὰ 64 τοῦτο οἱ νεώτεροι ἀγαπητοὶ Ἰακώβ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῶν. 64 καὶ ἡμεῖς φυλασσώμεθα εἰς υἱοὺς δυνατοὺς νεωτέρους· εὐσεβοῦσι γὰρ νεώτεροι, καὶ ἔσται ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ἐπιστήμης καὶ συνέσεως εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

ΕΚ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΣ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΥΙΟΥ ΙΗΣΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΔΕΥΙ.

Ἀνθρῳπός τις ἦν ἱερεὺς, ὃ ὄνομα Δανιὴλ, υἱὸς Ἀβαλ, συμβιωτῆς τοῦ 2 βασιλέως Βαβυλῶνος. 2 καὶ ἦν εἰδωλον Βῆλ, ὃ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλωνῖοι· ἀνῆλίσκετο δὲ αὐτῷ κατ' ἐκάστην ἡμέραν σεμιδάλεως ἀρτάβαι δεκαδύο 3 καὶ πρόβατα τέσσαρα καὶ ἐλαίου μετρηταὶ ἑξ. 3 καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτόν, καὶ ἐπορεύετο ὁ βασιλεὺς κατ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ προσκύνει αὐτῷ, Δανιὴλ δὲ προσηύχετο πρὸς κύριον· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Διὰ τί 4 οὐ προσκυνεῖς τῷ Βῆλ; 4 καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Οὐδένα σέβομαι ἐγὼ εἰ μὴ κύριον τὸν θεὸν τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα 5 πάσης σαρκὸς κυρεῖαν. 5 εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ Οὗτος οὖν οὐκ ἔστι θεός; 6 οὐχ ὁρᾷς ὅσα εἰς αὐτὸν δαπανᾶται κατ' ἐκάστην ἡμέραν; 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανιὴλ Μηδαμῶς μηδεὶς σε παραλογιζέσθω· οὗτος γὰρ ἔσωθεν μὲν πῆλινός ἐστιν, ἔξωθεν δὲ χαλκοῦς· ὁμνύω δέ σοι κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὅτι 7 οὐδὲν βέβρωκε πώποτε οὗτος. 7 καὶ συμωθεῖς ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς προεστηκότας τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Παραδείξατε τὸν ἐσβίοντα τὰ 8 παρασκευαζόμενα τῷ Βῆλ· εἰ δὲ μή γε, ἀποθानεῖσθε, 8 ἢ Δανιὴλ ὁ φάσκων μὴ ἐσβίεσθαι αὐτὰ ὑπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ εἶπαν Αὐτὸς ὁ Βῆλ ἐστὶν ὁ κατεσβίων αὐτά. εἶπε δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Γινέσθω οὕτως· ἐὰν μὴ παραδείξω ὅτι οὐκ ἐστὶν ὁ Βῆλ ὁ κατεσβίων ταῦτα, ἀποθανοῦμαι καὶ πάντες οἱ

64. Syr. ἐποίησεν εἰ ἀδελφῆς αὐτῶν ἀγαπητοί 63. Syr. οἱ νεώτεροι Ἰακώβ

6. Syr. ÷ ὁμνύω δέ --- θεῶν /.

παρ' ἐμοί. ⁹ ἦσαν δὲ τῷ Βῆλ ἱερεῖς ἐβδομήκοντα χωρὶς γυναικῶν καὶ τέκνων· ⁹ ἡγαγον δὲ τὸν βασιλεῦς εἰς τὸ εἰδωλεῖον, ¹⁰ καὶ παρετέθη τὰ βρώματα ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Δανιήλ, καὶ οἶνος κερασθεὶς ἐις τὴν ἐχθρὰν καὶ παρετέθη τῷ Βῆλ. ¹¹ καὶ εἶπε Δανιήλ Σὺ αὐτὸς ὁρᾷς ὅτι κεῖται ταῦτα, βασιλεῦ· ¹¹ ¹² σὺ οὖν ἐπισφραγίσαις τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ, ἐπὶ αὐτὰς κλεισθῇ. ἤρесе δὲ ὁ ¹² λόγος τῷ βασιλεῖ. ¹³ ὁ δὲ Δανιήλ ἐκέλευσε τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκβαλόντας πάντας ¹³ ἐκ τοῦ ναοῦ καταστήσαι ὅλον τὸν ναὸν σποδῶ, οὐδενὸς τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ εἰδότος. καὶ τότε σφραγισάμενος τὸν ναὸν ἐκέλευσε σφραγίσαι τῷ τοῦ βασιλέως δακτυλῷ καὶ τοῖς δακτυλίοις τινῶν ἐνδόξων ἱερέων· καὶ ἐγένετο οὕτως. ¹⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον παρεγένοντο ἐπὶ τὸν τόπον· οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ Βῆλ ¹⁴ διὰ ψευδοθυρίδων ἐξελθόντες κατεφάγosan πάντα τὰ παρακείμενα τῷ Βῆλ καὶ ἐξέπιον τὸν οἶνον. ¹⁵ καὶ εἶπεν Δανιήλ Ἐπίδετε τὰς σφραγίδας ὑμῶν εἰ ¹⁵ μένουσιν, ἄνδρες ἱερεῖς, καὶ σὺ δὲ βασιλεῦ, σκέψαι μή τί σοι ἀσύμφωνον γεγένηται. ¹⁶ καὶ εὗρον ὡς ἦν σφραγίς, καὶ ἀπέβαλον τὴν σφραγίδα. ¹⁷ καὶ ¹⁶ ¹⁷ ἀνοίξαντες τὰς θύρας εἶδosan δεδαπανημένα πάντα τὰ παρατεθέντα καὶ τὰς τραπέζας κενάς· καὶ ἐχάρη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Δανιήλ Μέγας ἐστὶν ὁ Βῆλ, καὶ οὐκ ἐστι παρ' αὐτῷ δόλος. ¹⁸ καὶ ἐγέλασε Δανιήλ σφόδρα ¹⁸ καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Δεῦρο ἴδε τὸν δόλον τῶν ἱερέων. καὶ εἶπε Δανιήλ Βασιλεῦ, ταῦτα τὰ ἔχνη τίμος ἐστίν; ¹⁹ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἄνδρῶν καὶ γυναικῶν ¹⁹ καὶ παιδίων. ²⁰ καὶ ἐπῆλθεν ἐπὶ τὸν οἶκον ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἱερεῖς καταγινόμενοι, ²⁰ καὶ εὗρεν τὰ βρώματα τοῦ Βῆλ καὶ τὸν οἶνον· καὶ ἐπέδειξε Δανιήλ τῷ βασιλεῖ τὰ ψευδοθυρία, δι' ὧν εἰσπορευόμενοι οἱ ἱερεῖς ἐδαπάνων τὰ παρατεθέντα τῷ Βῆλ. ²¹ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Βηλίου καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς τῷ Δανιήλ, καὶ τὴν δαπάνην τὴν εἰς αὐτὸν ἔδωκε τῷ Δανιήλ, τὸν δὲ Βῆλ κατέστρεψεν.

²² Καὶ ἦν δράκων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι. ²² ²³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Μὴ καὶ τοῦτον ἔρεις ὅτι χαλκοῦς ἐστίν; ²³ ἰδοὺ ζῇ καὶ ἐσθίει καὶ πίνει, προσκύνησον αὐτῷ. ²⁵ καὶ εἶπεν Δανιήλ Βασιλεῦ, ²⁵ δός μοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀνελῶ τὸν δράκοντα ἄνευ σιδήρου καὶ ῥάβδου. καὶ συνεχώρησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέδοται σοι. ²⁶ καὶ λαβὼν ²⁶ Δανιήλ πίσεως μνᾶς τριάκοντα καὶ στέαρ καὶ τρίχας ἥψησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζαν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φαγὼν διεβράγη. καὶ ἔδειξεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ λέγων Οὐ ταῦτα σέβεσθε, βασιλεῦ; ²⁷ καὶ συνήχθησαν οἱ ἀπὸ τῆς χώρας πάντες ἐπὶ τὸν Δανιήλ καὶ εἶπαν ²⁷ Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς· τὸν Βῆλ κατέστρεψε καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν. ²⁹ καὶ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπισυνήχθη ὁ ὄχλος τῆς χώρας ἐπ' αὐτόν, ἐκάλεσε ²⁹ τοὺς συμβιωτὰς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Δίδωμι τὸν Δανιήλ εἰς ἀπώλειαν. ³¹ ἦν δὲ ³¹ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

20. Syr. εὗρον 22. Syr. ἐσέβοντο αὐτόν 26. Syr. μάζας 34. Syr. ÷ ἦν /. 33. Syr. τῷ Δανιήλ et εἰς Βαβυλῶνα

κόμης αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ἔσθην αὐτὸν ἐπάνω τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαβυλῶνι.
 36 ³⁶ καὶ εἶπεν Ἀμβακούμ πρὸς Δανιήλ Ἀναστάς φάγε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι
 37 κύριος ὁ Θεός. ³⁷ καὶ εἶπεν Δανιήλ Ἐμνήσθη γάρ μου κύριος ὁ Θεός ὁ μὴ
 38 ἐγκαταλείπων τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. ³⁸ καὶ ἔφαγε Δανιήλ· ὁ δὲ ἄγγελος
 39 κύριου κατέστησε τὸν Ἀμβακούμ ὅσεν αὐτὸν ἔλαβε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ὁ δὲ
 40 ⁴⁰ κύριος ὁ Θεός ἐμνήσθη τοῦ Δανιήλ. ³⁹ ἔξηλθε δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα
 41 ⁴⁰ καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ βασιλεὺς Μέγας ἐστὶ κύριος ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστι
 41 ⁴¹ πλὴν αὐτοῦ ἄλλος. ⁴¹ καὶ ἐξήγαγεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου,
 καὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον ἐνώπιον τοῦ
 Δανιήλ, καὶ κατεβρώθησαν.

GTU Library

3 2400 00338 8794

